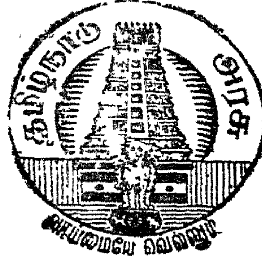

Tamil Nadu Government Oriental Series

No. CLIX

CUDDAPAH INSCRIPTIONS

కడప శిలాశాసనములు వగయిరా

Edited by

DR. N. VENKATARAMANAYYA, M.A., Ph.D

Deputy Director (Epigraphy), Department of Archaeology and Museum, Andhra Pradesh.

General Editor:

Thiru R. N. SAMPATH, M.A., P. & P.A. (Dip).,

Curator, Government Oriental Manuscripts Library, Madras-5.

GOVERNMENT OF TAMIL NADU

1977

Published under the authority

of the

Government of Tamil Nadu

Books can be had from:
The Curator,
Government Oriental Manuscripts Library,
University Library Buildings,
Chepauk, Madras-5.

Price Rs. 45-60

Printed at the Raธnam Press. Madras-1.

విషయసూచిక

ACKNOWLEDGEMENTS

In editing the Inscriptions, Kaifiyats etc., from the Mackenzie Collections, included in the present work and preserved in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, with great care, I have received help from several people, specially Sri. V. Venkataraya Sastri, M.A., who had considered no trouble too great at every stage of the printing of this work which had to remain suspended for nearly four years consequent on the partition of the earstwhile composite Madras State. He had corrected the proofs with very great care. I offer my heartfelt thanks to him and Sri G. V. Srinivasa Rao, Retd. Asst. Epigraphist for preparing Press copies of Tamil inscriptions at Nandalur and other places. I am also beholden to the Government of Tamil Nadu and the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, for having placed immense confidence in my humble knowledge of history and chosen me to edit this work of far-reaching importance to such scholars as are interested in the glorious and colourful history of South India.

Hyderabad,

31—3—71.

N. VENKATARAMANAYYA

General Editor's Note

This Library which now contains about 63,000 Manuscripts in different Languages and Scripts has its origin in the private collections of one Colin Mackenzie—an Engineering member of the East India Company Battalion. Even as he joined here in India as a Cadet in 1792, he came with a mission to gather materials regarding Hindu Mathematics in General and Logarithms in particular under the instructions of Fifth Lord of Morchistown who desired to write a biography of his ancestor John Napier—the inventor of English Logarithms. From 1782 to 1820, Colonel Mackenzie was adding whatever piece of information through inscriptions, coins, leaf manuscripts and allied materials he came across till his death. The then Governor-General Marquis of Hastings purchased the collections from Colonel's widow for £ 10,000 and thus they became the property of the Company. All the relevant records pertaining to Deccan and south of Deccan were sent to Madras where as among the rest collections a portion remained with the Royal Asiatic Society of Bengal at Calcutta and the rest lodged at India Office Library, London. To this collection of Mackenzie, the Dr. Leyden's collection housed at India Office Library and C. P. Brown's Collections were added and by 1850 the collections were substantial and very valuable and hence in 1869 Mr. Pickford—the then Professor of Sanskrit in the Presidency College, Madras was made the Librarian in addition to his duties to take care of and to tend them properly. However in 1873 in another order the Government appointed his later successor Gustav Oppert as a Curator with an allowance and ordered him to go in detail in the matter of publication of Catalogues etc. regarding these Manuscripts. Besides he was required

to discover and if possible acquire new Manuscripts by undertaking tours for this purpose. By persuance of these orders, many manuscripts were added from time to time by various successive Curators. The Library now can boast of a precious collection of Manuscripts in several languages and in different Scripts (about 24 different scripts including Foreign ones used in about 16 languages with materials used being of 8 different kinds).

The total contents of this Library—both Manuscripts and published books are as detailed below :—

	Languages	*No. of Manuscripts*	*Printed Books*
1.	Tamil	12423	3721
2.	Telugu	2121	1377
3.	Kannada	247	703
4.	Marathi	486	132
5.	Islamic Languages :		
	(a) Persian	1439	251
	(b) Arabic	341	184
	(c) Hindustani (Urdu)	175	482
6.	Sanskrit	44751	6714
7.	Records in other Languages like Sinhalese etc.	434	...
8.	Hindi	...	72
9.	Malayalam	...	436
10.	English	...	3904
11.	German	...	3
12.	Latin	2	...
13.	French	2	...
14.	Russian	...	1
		62421	17980

(3335 bundles in Telugu, 1224 Manuscript bundles in Kannada, 583 Manuscripts in Malayalam were transferred to their respective linguistic regions after the reorganization of States and the numbers presented in the Tabular Column above are as on date exclusive of transfer made).

Though the Curators have been publishing Catalogues —Descriptive and Triennial—for different Languages then and there yet the actual Publication of rare Manuscripts for the scholastic public, started only around the year 1949. The centre and the State Governments were encouraging this enterprise with generous grants and the then Curator T. Chandrasekharan did his best to rise to the occasion and brought out nearly 258 works. These include Bulletins, Catalogues and Manuscript Publications in almost all the languages for which the Library was equipped with man-power to work. Selection of Manuscripts for Publication was made by an Expert Committee appointed at the behest of the Government Memorandum No. 34913/48-10 Education, dated 4th April 1949, with the Curator as its Secretary. This committee recommended not only the works for publication but also the Financial implications involved in that process besides recommending suitable editors for the different kinds of works for publication. These Publications went under the name of "Madras Government Oriental Series" whereas all the publications by the Department Staff under the direction of the Curator went by the nomenclature—"Madras Government Oriental Manuscript Series". Thus in all 70 issues were published under Manuscripts Series and 136 books were published in this Library alone and 35 books by Tanjore Serfoji's Saraswathi Mahal Library and 2 books by Swaminatha Iyer Library, Adyar under the same Oriental Series.

Hereunder is the list of published Books under Ori ntal Series Language-war.

TAMIL

1. Kappal Sattiram
2. Anubhava Vaidya Murai Vols. I to IV
3. Asthana Kolahalam
4. Upadesa Kandam–Vols. I to III
5. Colan Purvapattayam
6. Kongadesa Rajakkal
7. Sivajnanadipam
8. Datca Nayanar Vaittiya Attavanai
9. Vaittiyakkalanciyam
10. Saptarishi Nadi Vols. I to VI
    1. Mesa
    2. Virusabha
    3. Mithuna
    4. Kataka
    5. Simha and
    6. Kanya Lagnams.
11. Karnatakarajakkal Savistara Carittiram
12. Bharata Siddhantam
13. Pillai-p-pini Vakatam (on infantile diseases) Vols. I and II
14. Mattuvakatam
15. South Indian Temple Inscriptions : Vol. I, Vol. II and Vol. III–2 Parts
16. Perur-k-kovai
17. Siddhanta Vilakkam
18. Anandarangan Kovai
19. Magha Purana Ammanai
20. Kolacala Stalapuranam
21. Dina Kavitai Vols. I and II
22. Samudrika Laksanam
23. Tolkappiyam
    (Published with the aid of the Central Government)

24. Kunra-k-kudi Kumaran Peril Kirttanaikal
25. Homar Iliyatham
26. Vetala-k-kathai
27. Tiruvaymoli-Ittu-p-Pravesa Sangraham
28. Sivapuranadi Tottira Mancari
29. Divya Prabandha Akaradi

(Manuscripts belonging to other Libraries)

Dr. U. V. Swaminatha Iyer's Library, Adyar.

1. Tiruvacaka Vyakhyanam
2. Mahabharata Chudamani
3. Kappar Kovai

The Saraswathi Mahal Library, Thanjavur.

4. Sarabhendra Vaittiya Muraigal (Diabetes)
5. Sarabhendra Vaittiya Muraigal (Eyes)
6. Sarabhendra Vaittiya Muraigal (Anaemia)
7. Sarabhendra Vaittiya Muraigal (Swasakasa)
8. Agattiyar 2000
9. Konkanar Sarakku Vaippu
10. Tiruccirrambalakkovaiyar with Padavurai
11. Talasamudram
12. Bharatanattyam
13. (*a*) Pandyakeli Vilasa Natakam
    (*b*) Pururava Natakam
    (*c*) Madanasundaravilasa Natakam
14. Malai Aruvi : Percy Macqueen's Collection Folklore
15. Ramaiyan Ammanai

SANSKRIT

1. Visanarayaniyam (Tantrasarasangraha)
2. Bhargava Nadika
3. Hariharacaturangam
4. Brahmasutravrttih–Mitaksara

5. Nyayasiddhantatattvamrtam
6. Arogyacintamanih
7. Tattvasarah with Ratnasarini
8. Sutrarthamritalahari
9. (*a*) Ratnadipika
   (*b*) Ratnasastram
10. Devakeralam—Candrakala Nadi Vol. I and Vol. II–2 Parts
11. Patanjalayogasutrabhasyavivaranam
12. Nyayaratnam with Dyutimalika
13. Cikitsatilakam
14. Daivajnabharanam
15. Abhogah
16. Aumapatam
17. Mahabhaskariyam with Govindabhasyam
18. Nayadyumanih
19. Tattvaprakasikavyakhya–Bhavabodhah
20. Pancapadika and Pancapadikavivaranam with two Commentaries each.
21. Nyayacandrika
22. Nrittaratnavali
    (Published with the aid of the Central Government)
23. Brahmasiddhivyakhya
24. Nyayaratnadipavali
25. Nyayasarah

(Manuscripts belonging to other Libraries)

The Saraswathi Mahal Library, Thanjavur.

1. Asvasastrah with tricolour illustrations
2. Rajamrganka
3. Anandakandam
4. Ayurvedamahodadhih
5. Srigovindabhinaya

6. (*a*) Colacampuh
   (*b*) Sahendra Vilasam
7. Dharmakutam —Sundarakandam
8. Jatakasarah
9. Jatakasaradipah
10. Sangitadarpanam

TELUGU

1. Ausadhayogamulu
2. Vaidyanighantuvu
3. Dhanurvidyavilasamu
4. Yogadarsanavisayamu
5. Khadgalaksanasiromani
6. Saivacarasangrahamu
7. Anubhavavaidyamu
8. Abhinayadarpanamu
9. Brahmavidyasudharnavamu
10. Ragatalacintamani
11. Vaidyacintamani
12. Kumararamunikatha
13. Katamarajukatha
14. Bharatasarasangrahamu
15. Bobbiliyuddhakatha
16. Haidarucaritramu
17. Aryabhatiyavyakhya
18. Cikitsasarasangrahamu
19. Yamunavijayavilasamu

(Manuscripts belonging to other Libraries)

The Saraswathi Mahal Library, Thanjavur.

1. Kamandakanitisaramu
2. Taladasapranapradipika
3. Raghunathanayakabhyudayamu
4. Ramayanamu by Katta Varadaraju

MALAYALAM

1. Garbhacikitsa
2. (*a*) Vastulaksanam
   (*b*) Silpavisayam
3. Mahasaram
4. Kanakkusaram
5. Kriyakramam
6. Kanakkusaram (Balaprabodham)
7. Asvacikitsa
8. Phalasarasamuccayam
9. Kilivandusamvadam
10. Advaita Vedantam
11. Barhaspatyasutra with Malayalam Commentary
12. Karanapaddhati
13. Vidyamadhaviyam
14. Sarvasadharanacikitsa
15. Visacikitsa and Visappattusaram—Visavaidyasara and Visacikitsa
16. Jnanapiyusam
17. Vetalapancavimsati
18. Yudhisthiravijayam
19. Kathakalimanjari
20. Vaidyagrantham

KANNADA

1. Lokopakaram
2. Rattamatam
3. Asvasastram
4. Vividhavaidyavisayagalu
5. Sangitaratnakara
6. Supasastra

7. Vaidyasarasangraham Vols. I and II
8. Sadgururahasyam
9. Manmathavijaya
10. Abhidhanaratnamala
11. Vyavaharaganita
12. Jivasambodhanam
13. Kamandakanitisara

PERSIAN

1. Jami-ul-Ashya
2. Tibb-e-Faridi
3. Tahqiq-al-Buhdan
4. Safinat-Al-Najat
5. Baharistan-e-Sakhun
6. Nuskha-e-Shajahani
7. Tuhfa-e-Khani
8. Nuskhajat-e-Mujarrab
   (Published with the aid of the Central Government)
9. Tarikh-e-Hafizullah Khani
10. Bhar-e-Azamjahi
11. Sawanihat-e-Mumtaz

ARABIC

1. Shawakil-al-Hnr

MARATHI

(Manuscripts belonging to other Libraries)

The Saraswathi Mahal Library, Thanjavur.

1. Natyasatra Sangraha
2. (*a*) Book of Knowledge
   (*b*) Folk Songs

(c) Dora Dharan Veni Paddhati

(d) Asvasa Catula Dumani

3. (a) Pratapasimhendra Vijaya Prabandha

(b) Sarabhendra Tirthavali

(c) Lavani

4. Devendra Kuravanji

5, Bhakta Vilasa

6. Slokabaddha Ramayana

Apropos the present Publication of "Cuddapah Inscriptions", it was approved and sanctioned for publication by the Government in their Order G. O. Ms. No. 1947, Education, dated 26—9—1957 and the work of editing was entrusted to Dr. N. Venkataramanayya. The work which had gone through a sizable portion in the press regularly could not be completed as scheduled due to various circumstances and in this context mention must be made of my predecessor R. K. Parthasarathi and Vedam Venkataraya Sastri (editor's son-in-law) for their efforts to revive the interest in the editor and to help the press and the editor meet for the successful completion of the work. Besides them, thanks are due to the Director of Public Libraries and to the Government who have evinced a keen interest in getting out a publication like this with suitable grants of money in spite of the length of time taken and thereby they have earned the invaluable good will of the scholarly world.

* * * *

Scarce is the place on this vast land of Bharath, where incidents have not taken place at some time or other. In fact every inch of the land will have a story to report and narrate. Nonetheless it is given to a few localities which are situated in strategic positions for going down in records. One such tract in Deccan peninsula is the tract now known as "Cuddapah District". Situated

in a place being at once strong and vulnerable, the tract has seen many an empire-builder and commander trample upon its soil. This locality has a position viewed geographically becoming an opening to enter into southern peninsula from Deccan without much difficulty. Hence the reason for the clash among the many contenders for this tract. From the early Satavahana–Ikshvaku rulers down to the Muslim rulers of Hyderabad in 18th Century many are the records in the form of Inscriptions, Kaifiets etc. noticing the various places that are well within the jurisdiction of the present Cuddapah District. No doubt it is a tremendous piece of work to spin a connected narrative which should be impressive and at once authentic, out of these disjointed and piece-meal data, when much of them have to be put to the test for their authenticity as source material for history. The learned editor with his critical acumen and vast scholarship and experience has really done a good job out of an indifferent if not bad material.

The learned introduction which surveys the entire period from the early post-Mauryan period to the latest feuds between Mahrathas, and Muslim rulers of Deccan which incidentally were carried over to southern regions through this tract, has thrown open a new chapter in the study of South Indian History and perhaps may throw much information for realignment of dates which incidently may make many a historian to think and reassess. However as history as such, is to largely depend upon interpretation of source materials and as there is no guarantee that all scholars will opine in only one manner and attitude, this may even give room for difference of opinion. But we shall be glad to induce the scholars in History to do more probing in this direction and to that extent we feel we have done our job.

The main text of this publication is largely the Kaifiats, inscriptions and copper plates that have been

faithfully redacted by the Surveyors who have been appointed by Col. Mackenzie as well as by C. P. Brown later. As noted in the earlier part of the note, thanks to the Marquis of Hastings and his men the entire collection belonging to the region South of Deccan where in Cuddapah District is situated has been transferred to the tending care of the Government of Madras (now Tamil Nadu) and because of which we have the proud privilege to make a portion of them see the light of the day atleast pertaining to one region viz. Cuddapah, with the obliging co-operation and accommodative spirit of Dr. N. Venkataramanayya. In all we present 2 Kaifiats, 7 Sasanams, 4 edicts, 2 gift records, one Sannad and one copper inscription-thus in all 17 records that are the property of the Government of Tamil Nadu being the owners of the Mackenzie Collection. Hereunder are the numbers of these records against their titles as recorded in our collections.

1. Gandikota Durgam Kaifiat ...	M.	Vol.	124	and L. R.	Vol.	15
2. Hanumadgundam Kaifiat ...	M.	,,	131	,,	,,	37
3. Bhimagundam Sasanam ...	M.	,,	254	,,	,,	37
4. Koruvanipalle Sasanam ...	M.	,,	124	,,	,,	15
5. Cennampalle Sasanam.					,,	23
					,,	and 25
6. Nandipadu Sasanam ...	M.	,,	124			
7. Kotapadu Sasanam ...	M.	,,	124			
8. Pedadandluru Sasanam	M.	,,	254	,,	,,	37
9. Siddhavatam Inscriptions ...	M.	,,	256	,,	,,	18

10. Dupadu, Tukidi and Cuddappah Inscriptions ...	M.	Vol.	265	and L. R.	Vol.	13
	M.	,,	267	,,	,,	14
11. Duvvuri Srotriyamdar's Donation records ...	M.	,,	269	,,	,,	36
12. Pulivendala and Tadpatri Sasanams ...	M.	,,	270			
13. Villages in Jambalamadugu Inscriptions.	M.	,,	124			
14. Srotriyamdars of some Agraharams in Chettivelu Taluk—Copper inscriptions, Donation records etc.—copy of ...	M.	,,	258 and			
	M.	,,	124			
15. Hanumadgundam—Ramabhatta — Sannads of ...	M.	,,	391	,,	,,	40
16. Nandalur Inscription...	M.	,,	271			
17. Persian Sannads (Appendix) ...	M.	,,	256			
18. Old Tamil Inscriptions (Appendix) ...	M.	,,	256 and M. 257			

(The letter M. stands for Mackenzie Volume and L. R. stand for Local Records. The Local Records were prepared by C. P. Brown either by assigning surveyors to gather information or restored copies got out of Mackenzie original records).

Following is the key for the abbreviations used in this work :

A. R. E. or A. R. I. E.	...	Archaeological Reports on Indian Epigraphy
A. R.	...	(Archaeological) Annual Reports of—
M.	...	Meckenzie Volumes (Please substitute M for K on page 404)
L. R.	...	Local Records
S. I. I.	...	South Indian Inscriptions
S. S. or Saka Year	...	Salivahana Saka
L. D. Ephemeris	...	L. D. Samikannu Pillai's Ephemeris
E. I.	...	Epigraphica Indica
C. P.	...	Copper Plates
J. I. H.	...	Journal of Indian History
Ms or M/S.	...	Manuscript
శ. ర.	...	Sabda Ratnakaram — (Telugu Lexicon).

In fine I am to thank M/s. Rathnam Press for their kind and co-operative forbearance without which it could have been impossible to bring out this book even at this length of time. Thanks are also due to the Staff of Director of Archaeology, Tamil Nadu Government, Madras for helping us with eye-copies of old Tamil inscriptions and to the Director of Stationery and Printing for having supplied us the blocks of such eye-copies through his departmental Staff. Mention also is made here to express my gratitude to my staff (both office and Pandits) for their co-operation.

Madras,
14—1—1972.

R. N. Sampath,
Curator and General Editor.

PREFACE

"Where it has been found so difficult to get any accurate information regarding the history of the most important kingdoms of India, I shall perhaps be pardoned, if in writing of a district which has always been a tributary of distant capitals, which has never attained any independence of its own, and which, situated on the borders of several large kingdoms, has from time to time been ravaged by the strongest, I have been unable to find many materials for an interesting history. It is true, as Colonel Wilks says that each stream in this part of the country has its song to sing, and every hill its story to narrate; but unfortunately they do not narrate them, or, if they do, do it in a language unintelligible to the modern historian. These streams and mountains being the only depositories of the chronicles of Cuddapah, the early history of the district is, and is ever likely to remain a sealed book". Gribble:—Manual of the District of Cuddapah, p. 86.

The streams of the Cuddapah district, as pointed out by Gribble, have unfortunately no songs to sing, nor do the hills narrate any story intelligible or otherwise; but each village in the district has something to tell us about its past. There is hardly any village in the district without a few inscriptions recording the donations made by the kings in the past. And the village *kaifiyats* narrate the past history of the villages. Thanks to the labours of the Mackenzie Surveyors, and the members of the Government Department of Epigraphy, it has been made possible to piece up the information contained in the inscriptions, *kaifiyats* and other sources, and reconstruct the past history of the district continuously from at least the 7th century of the Christian era up to the present day. The seal has been broken, and the book, now open, divulges the past history of the district in a manner not considered possible when Gribble wrote his Manual.

N. VENKATARAMANAYYA.

INTRODUCTION

Introductory: Sources of information.

Like most other districts of Andhra Pradesh, very little is known about the early history of Cuddapah. It is needless to point out that there is no written history of the country, as the ancient Hindus, who took great interest in all arts and sciences never cultivated the art of writing history, and consequently no historical account of their activities in the various fields of their national life has come down to us. The Mussalmans who came to India and established themselves in the country from the 11th century A.D. onwards, no doubt, attached considerable importance to history, as evidenced by the numerous histories of the Muslim dynasties that ruled over India ; but they had one great defect. They are communal histories. They are exclusively devoted to the description of the achievements of the Mussalmans, and have very little or nothing to say about the early history of the country or of its inhabitants whom they reduced to subjection. Though the ancient Hindus evinced no interest in maintaining regular accounts of their achievements, we are not left entirely in the dark about the past ; for they left behind, unconsciously as it were, sufficient evidence of their activities, by a study of which we are able to reconstruct more or less accurately their history. The evidence or the source material, as it may be called, is drawn from various sources ; and may be classified for the sake of convenience under the following four heads. (1) Monumental (pre-historic and historic). These include pre-historic implements, potsherds cromleches, kistvaens, stone-circles, temples, forts, secular-buildings, sculpture, paintings etc. (2) Epigraphical, inscriptions on stone and metal. (3) Numismatic (coins). And (4) Literary, old chronicles, historical ***kāvyas***, ***prabandhas*** and the like.

Early history of the district.

The history of the Cuddapah district as, in fact, that of the rest of the country, is a recent reconstruction of the past, the result of the patient research of scholars, who had laboured in the field since the beginning practically of the 20th century. The region comprising the present Cuddapah district must have formed in very early times part of the Daṇḍaka forest, which according to tradition extended northwards from Toṇḍaimaṇḍalam in the nothern marches of the Tamilnad or the homeland of Tamils. In course of time, the forest was cut down; colonies were founded in suitable places and the land was brought under cultivation. Some of the ruling families, especially the Pallavas, who held sway for several centuries over this district and its neighbourhood played an important part in the deforestation of the country and the reclamation of the land for the purpose of cultivation. The term Kāḍuveṭṭi (cutter of forest), which became synonymous with Pallava, bears testimony to the activity of the rulers of the family in this direction. If the tradition preserved in the inscriptions of the 11th and 12th centuries A.D. can be depended on, one of them, Mukkanṭi Kāḍuveṭṭi or Trilōchana Pallava, contemporary and rival of the great Chōla monarch, Karikāla, cut down the forest in the south-east of the S'rīs'aila mountain, and founded therein no less than one hundred and seven Brāhmaṇa *agrahāras.* These *agrahāras* were centres of learning and culture; and the king by founding them entrusted to the Brāhmaṇa colonists the sacred task of spreading cultivation and propagating the *Ārya Dharma* among the colonists, who must have followed them. The policy initiated by the Pallava kings was followed later by the Chālukyas, the Kākatīyas and the Rāyas of Vijayanagara; and the district may be considered to have assumed its present configuration as a result of their labours.

The earliest people of whom any trace is discernible are makers of the artefacts which lie scattered in several villages all over the district. These belong to the palaeolithic or old stone age, and their settlements are usually found in uplands, especially on the slopes of the hills. As the pre-historic sites in the district are not yet properly surveyed and no serious attempts have been made so far to study the remains left in the few places that have come under notice, it is not possible to give any account of their doings and the conditions of life under which they lived. Of the pre-historic sites in the district, Rāyachōṭi, Vēmula in the Pulivendala taluk, and Yellaṭūr in Cuddapah are important. Besides these palaeolithic artefacts, another type of pre-historic remains found in the district call for attention. They are pre-historic graves, locally known as *Pāṇḍava-guḷḷu*, which may be divided into two classes, one being constructed of irregular unfashioned stones, examples of which are to be seen near Yerraguntla, and the other bearing signs of more or less rough worksmanship. They are always found in groups and not scattered singly. Besides Yerraguṇṭla, pre-historic graves are known to exist in some other places in the Pulivendala taluk. At Chinnakundala, and Yerraballa their existence has been noted. In an open place in north-east of the latter are, according to the residents of the village, ten dolmens (*Pāṇḍava-guḷḷu*), now buried about a yard underground. Dolmens are also found at Kalikiri and Alidona (Kāmalāpūr taluk); and pre-historic stone circles covering a wide area at Gangapērūr (Siddhout taluk) and an earthenware sheep-shaped sarcophagus containing bones was unearthed in Sankavaram in the same taluk. It is not unlikely that similar pre-historic antiquities may be found in several other villages of the district.

Pre-historic remains of the district.

It is not known whether the palaeolithic men had any connection with the builders of *Pāṇḍava-guḷḷu*. Were

they the same or of a different stock? It is not possible to give a definite answer to this question, until the pre-historic remains are systematically surveyed and studied. However that may be, the dolmens and other pre-historic remains found in the district are not isolated phenomena peculiar to this region. They are the vestiges of a wide-spread civilization found in several parts of the old world extending from the Balearic Isles in the Western Mediterranean to Asia Minor, South India and the Eastern Archipelago. Who the builders of these monuments were, whence they came, and how they vanished leaving their handiwork behind, are matters on which no information is yet available.

Sātavāhana and Ikshvāku rule and the identification of old tracts (districts).

The area comprising the present Cuddapah district was in all probability included in the Mauryan empire. The existence of the Asokan inscriptions at Yeṛṛaguḍi and R ula-Mandagiri in the Pattikoṇḍa talu of the Kurnool district in the neigh ourhood, and the mention of an Asokan stupa at Kāñchī by Hiuen Tsaing, who visited the city in the first half of the 7th century A.D., seem to indicate that the territory lying between the two places formed part of Aśōka's dominions. After the fall of the Mauryas, this region as well as the surrounding districts must have come under the sway of the Andhra kings of the Sātavāhana dynasty, who succeeded the Mauryas in the sovereignty of the Deccan, which they ruled nearly for four hundred years. The mention of Sattāhani-*raṭha* in the Myākadōni (Mekadone in Adoni taluk) inscriptions of Pulumāvi IV, the existence of Sātavāhana-kōṭa (Sātānikōṭa in the Nandikoṭkūr taluk of the Kurṇool district) and the reference to the river Andrikā (modern Handry in the Kuṛnool taluk) in one of the inscriptions of Bādāmi Chālukya Vikramāditya I clearly indicate that the neighbouring district of Kurnool was under the rule of the Andnra Sātavāhana kings. Their

authority seems to have extended south-eastwards into parts, if not the whole of the Cuddapah district. The discovery of some lead coins of the Āndhra Sātavāhana kings at Peddamuḍiyam (the ancient name of Muḍivēmu of the later Eastern Chālukyan inscriptions) in the Jammalamaḍugu taluk show, as stated by J. Ramayya Pantulu, that 'the dominion of the Āndhras who ruled till about the second century of the Christian era, extended further south (i.e., to Cuddapah district) than has been hitherto supposed'. Some of the names of the ancient subdivisions of the district such as Mulki-*nāḍu*, Pāka-*rāshṭra*, and Hiraṇya-*rāshṭra* evoke memories of Āndhras and Ikshvākus, who succeeded the Mauryas as the rulers of the land. The term Mulki in Mulki-*nāḍu* is reminiscent of the Mulkis, an Āndhra tribe who lived in the neighbourhood of Paiṭhan on the banks of the Gōdāvarī, in the time of the Buddha. They appear to have migrated, under circumstances not known at present, from their northern homeland into the Cuddapah district either during the time of the Sātavāhanas themselves or in the subsequent period of political confusion which followed the extinction of the Sātavāhanā rule. It is not unlikely that the Mulkis had to move southwards beyond the S'rīs'aila range in search of new homes, unable to bear the pressure of the barbarians who swept over the Deccan after the disappearance of the Sātavāhanas. The term 'Pāka' in Pāka-*rāshṭra* is a Tamil rendering of Pūgi (Pūki in PKT), 'Pūga' or the areca-nut is never known to have been cultivated in the Cuddapah and Nellore districts; therefore, Pāka-*rāshṭra* or Pāka-*nāḍu* could not have obtained its name from the areca palm. It is interesting to note that in the Prakrit inscriptions of the Ikshvāku dynasty recently discovered at Nāgārjunakoṇḍa, mention is made of a tribe of people called 'Pūkiyas' allied with the royal family. It is not improbable that Pūki- or Pugi-*nāḍu*, the later Pāka-*rāshṭra* or Pāka-*nāḍu* was the region inhabited by this tribe and it apparently derived its name from them. Hiraṇya-*rāshṭra* was one of the sub-divisions of the old Pallava

kingdom of Kāñchī; it was conquered in the 7th century A.D. by the Rēnāḍu Cholā Prince, Pōrmukharāma Puṇyakumāra. The locality in which this district was situated has long been a problem puzzling the epigraphist and the historian. It is obviously identical with Honnavāḍi of the Rāshṭrakūṭa inscriptions. An undated inscription of Rāshtrakūṭa Krishṇa III, who made a grant of land to the temples of Nāgēs'vara and Pushpēs'vara at Pushpagiri enjoins on the rulers of Mulki-*nāḍu* in Honnavāḍi to respect the king's charity.[1] From this it is evident that Honnavāḍi included the region corresponding to Cuddapah taluk and its neighbourhood. As this part of the country contains no gold mines and has never produced any gold, it could not have derived its name from its association with gold. The origin of the name of the district must be sought elsewhere. One of the Ikshvāku inscriptions at Nāgārjunakoṇḍa mentions a tribe called the Hiraṇmakas, and their *sēnāpati* Kanda Chaliki Remmaṇaka, that is, Skanda, son or grandson of Remmaṇaka of the Chaliki family.[2] 'Hiraṇmakas' referred to in the inscription is obviously the Prakrit form of Hiraṇyaka; and it must have been from this tribe that Hiraṇya-*rāshṭra* obtained its name. The association of the Chalikis with the Hiraṇmakas is of special interest. There can be no doubt that Chaliki is identical with Chālukya. This form of the word occurs frequently in the early Chālukyan inscriptions as the family name of the rulers of that dynasty. Now, according to the tradition preserved in the charters of the later Eastern Chālukya kings of Vēṅgi, Vishṇuvardhana, the progenitor of the Chālukya race, was born at Muḍivēmu, the present Pedamuḍiyam in the Jammalamaḍugu taluk, a place well within the boundaries of the Ḥiraṇya-*rāshṭra*. The reference in the Ikshvāku inscription to the Chaliki in close association with the Hiraṇmakas of the Hiraṇya-*rāshṭra* lends semblance of

1. 511 IX. i. No. 69.

2. Ep. Ind. XX. pp. 18–19 (Āyaka pillar Inscription B. 4).

truth to the legend mentioned above. Pedamuḍiyam may be regarded as the cradle of the Chālukyan family, which played such an important part in the history of the Deccan in later ages.

Two important facts which clearly indicate that the area corresponding to the Cuddapah district was populous at the beginning of the Christian era deserve notice. The existence at Gangapērūru in the Siddhavaṭam taluk of an inscription in Brāhmi characters of about 3rd–4th century A.D. recording the erection by a certain S'ivadāsa of *chāyā-khabha* in commemoration of his *ācārya* (preceptor), and the discovery of Roman coins of about the same time in the district show that the area was not only inhabited but had commercial intercourse with the Roman empire.

Samudragupta's invasion and advance on Kāñchī

The Cuddapah district must have been included in the dominions of the early Pallava kings of Kāñchī. Though no record of these kings are found in the district, Muṇḍa-*rāṣṭra* and Hiraṇya-*rāṣṭra* referred to above are both mentioned in the inscriptions of Yuva Mahārāja Vishṇugōpa and his son Simhavarman II, who ruled over the coastal region comprising the present Nellore and Guntur districts about the middle of the 5th century A.D.[2] Two important events that happened during the rule of the early Pallava kings of Kāñchī deserve notice. The earlier of these took place about the middle of the 4th century A.D. Samudragupta, the famous Gupta emperor of Magadha, marched about 350 A.D. at the head of a large army, subdued the rulers of Kalinga, Vengi and some other minor kingdoms in the coastal Āndhra country and penetrated into Kāñchī, the capital of the Pallavas. Vishṇugōpa of Kāñchī (not to be confounded with the *Yuvamāharāja* of that name) mentioned in the Allahābād Pillar inscription, was one of the rulers of the southern region vanquished by him. Ugra-

2. IA. V. p. 50.

sēna of Palakkaḍa, taking into consideration the time and the headquarters of his government, may be regarded as a prince of the Pallava family. Samudragupta's army while advancing on Palakkaḍa and Kāñchī must have passed through coastal region of Muṇḍa-*rāṣṭra*, and caused some stir in the Cuddapah district also.

Samudragupta's invasion seems to have shaken the Pallava kingdom to its foundations. It led, on the one hand, to the outbreak of internal rebellions and on the other to the arrival of foreign invasions. The outbreak of the Kadamba Mayūraśarman's rebellion, which had its origin in a petty quarrel in the capital with the Pallava horsemen assumed serious proportions. Though he had ultimately been forced to recognize the suzerainty of the Pallava monarch, he succeeded in establishing a principality which was virtually independent.[3] The Chōḷas in the south began to bestir themselves. Buddhavarman had to wage war on the Chōḷas; and although he is said to have destroyed them, his victory over them did not yield any permanent results. The capital Kāñchī was captured on one occasion by an enemy, obviously, the Chōḷas; and Kumāra Viṣṇu I had to fight hard to dislodge them from the capital and recapture it. The frequent Chōḷa wars had at last culminated in the invasion of Karikāla Chōḷa in the fifth century A.D., which resulted in the temporary overthrow of the Pallava kingdom and the annexation not only of their home territory of the Toṇḍaimaṇḍalam but also the adjoining Telugu country situated immediately to the north of it including Pāka-*nāḍu* comprising part of the present Cuddapah and the Nellore districts.

3. EI. VIII. p. 29.

Information pertaining to the Chōla conquest is meagre. No contemporary records have come to light so far.

Vijayāditya's defeat.

All that is known about it is gathered from tradition preserved in the later Telugu Chōḷa and Telugu Pallava inscriptions and literature both Tamil and Telugu. At the time of Karikāla's invasion, the Pallava monarch who was ruling at Kāñchī was Trilōcana Pallava or Mukkanṭi Kāḍuveṭṭi. Trilōcana was a powerful sovereign, who had several achievements to his credit. In the first place, he was a great warrior, who succesfully withstood an invasion from the north. Vijayāditya, the Chālukya king of Ayōdhya, came to the south with his followers and retinue, with the avowed object of carving out a kingdom for himself. He however met with disaster. As soon as the intelligence, that a foreign adventurer arrived in his dominions with the object of founding a kingdom for himself, reached Trilōcana Pallava, he marched with his forces, and met Vijayāditya near the village of Muḍivēmu (i.e., Peda-Muḍiyam) in the Jammalamaḍugu taluk. A great battle was fought in which the invader met with disaster. Vijayāditya was slain in the fight and his army destroyed ; his queen who was in advanced stage of pregnancy at the time, fled from the camp and took refuge in the house of Viṣṇubhaṭṭa Sōmayājin, a brahman inhabitant of the village, where she gave birth to a son called Vishṇuvardhana.[4]

Trilōcana Kāḍuveṭṭi.

Trilōcana was not only a great warrior, but was, as pointed out already, a promoter of Aryan culture and civilization. Tradition has it that he invited a large number of brahman colonists from Ahichchattra and other places in Northern India, and settled them in *agrahāras* one hundred and eight in number, which

4. EI. VI. p. 347f.

he granted to them in his dominions. Seven *agrahāras* which he gave to the brahmans in the name of *sapta-ṛishis* in the Guntur district were confirmed and renewed later by the Kākatīya king, Gaṇapati, in the 13th century A.D. He took considerable interest in increasing the economic resources of his kingdom. He cut down the forest in the south-east of the S'rīs'aila-parvata and brought the country under cultivation, an act which fetched him the significant title of Kāḍuveṭṭi.

Trilōchana and Karikāla conflict and legends,

Trilōchana was an ardent devotee of S'iva. There are even legends in which he is said to have been the son of S'iva, born of abrāhman maid of Kālahasti in the Chittoor district. The later Pallava families ruling in the Kannaḍa and the Telugu districts proudly traced their descent from him. The Nōlambas or Nōlamba Pallavas of the Anantapur district speak of themselves in their inscriptions as the descendants of Trinayana Pallava of the lineage of Īs'vara, the lord of Kāñchī. The Telugu Pallava chiefs ruling in the Cuddapah, Nellore and Guntur districts refer to themselves as the descendants of Mukkanṭi Kāḍuveṭṭi or Trilōcana Pallava, the lord of Kāñchī. These facts clearly show that Trilōcana Pallava was a historical king, who left permanent marks of his rule in the Telugu country under his rule, though no record of his reign has come to light so far.

No definite information is available about Karikāla's invasion of the Pallava kingdom. It is so encrusted with legend that it is not easy to separate fact from fiction. Legends have grown up around both Trilōcana and Karikāla and miraculous events have been fabricated to account for the latter's victory over the Pallava monarch. The name Trilōcana which means 'the three-eyed' is literally

interpreted, and he is endowed with a third eye in his forehead. Karikāla who was engaged in building up of the flood-banks of the Kāvērī, is said to have commanded the Pallava king to go to the embankment of the river and render service in person like others who were subjected to his authority. On the refusal of Trilōcana to obey his command, Karikāla is said to have caused a picture of Trilōcana with his third eye and all to be drawn on the ground and pressed hard with his big toe on the third eye of the picture; and immediately the third eye of Trilochana was put out; he was as a consequence humbled and had to submit to Karikāla's authority. Some scholars not only reject these legends as false but even go to the length of denying the existence of Trilōcana and the conflict between him and the Chōḷa monarch. This is an extreme view which cannot be accepted in its entirety. The legends may be false, but the persons around whom they have grown up need not necessarily be mythical. Even if the Trilōcana-Karikāla cycle of legends is rejected as totally devoid of truth, the existence of numerous early inscriptions on stone and copper-plates of a line of Chōla princes, who ruled over Rēnāḍu and the neighbouring tracts of the Cuddapah district demand explanation. Who these Chōlas were and how they came to rule over the territory where their records are found can be inferred from two copper-plate charters: (1) The Mālepāḍu, and (2) Dommara-Nandyāla plates issued by a prince of the name of Puṇyakumāra during the 5th and 10th years respectively of his reign.[5] The following facts mentioned in these inscriptions deserve consideration. Puṇyakumāra traces his descent from Karikāla Chōla who built the embankment of the river Kāvērī and who appropriated to himself the possessions of the *Trairājya*. Now the construction of the flood-banks of the Kāvērī does not require explanation. The frequent floods in the Kāvērī which flowed through Karikāla's territory were causing much

5. A.R.E. 1905, Para 5 ; 1939-40, 1942-43, Para 9.

damage to his subjects and he confined the floods to the natural course of the river and prevented them from inundating the country-side by erecting embankments on both the banks -- a fact which is frequently referred to in later Tamil literature. Karikāla's conquest of the *Trairājya* is not, however, so well-known. What was *Trairājya* which he conquered and where was it situated? The *Trairājya* referred to in the Mālepāḍu and Dommara-Nandyāla plates appears to have been identical with the Pallava kingdom. The Bādāmi Chālukya inscriptions of 7th and 8th centuries A.D. refer to a state called the *Trairājya-Pallava* and *Trairājya-Kāñchīpati* which Vinayāditya and his son Vijayāditya subdued.[6] Now, the term *Trairājya* which is coupled here with Pallava and Kāñchīpati means the Pallava kingdom comprising three component states, and the lord of Kāñchī, the head of a confederate group of three kingdoms respectively. From this it is evident that the *Trairājya* which, according to the Mālepāḍu and Dommara-Nandyāla plates, Karikāla conquered was the Pallava kingdom. These inscriptions thus furnish the nucleus around which the later legends grew.

Chōla conquest of the District and the overthrow of the Kaḷabhras.

The duration of the Chōḷa rule over the *Trairājya* is not known. Tradition preserved in the late Telugu Chōla inscriptions indicate that it was during this period that the Chōlas effected the conquest of the Cuddappah district. Karikāla, it is said, had a son called Mahimāna Chōla, and the latter begot in his turn three sons, Karikāla II, Daśavarman and Toṇḍamān, Daśavarman is said to have conquered the Pottapi country. The others presumbably brought the other parts of the district under the Chōla rule. The sudden appearance of a mysterious tribe called the Kaḷabhras from somewhere in

6. EC. VIII. ii, pp. 175–76 E9. IX p. 200.

the north or the north-west of the Deccan produced revolutionary changes all over South India. They rapidly overthrew all the old dynasties and established themselves in their places. A period of terrible political confusion followed ; and people are said to have experienced much hardship and misery owing to the tyranny of the new rulers. How long the Kaḷabhra tyranny lasted cannot be ascertained definitely. It could not have exceeded two generations, as only two kings of the tribe are known to have ruled over the Tamil country. Judging from references in the Pallava and the Pāṇḍya inscriptions and the ancient Tamil literature, the Kaḷabhras seem to have roused universal resentment throughout the whole of South India. Very soon a movement for the liberation of the country took shape. Simhaviṣṇu, a scion of the old Pallava royal house, who had revived the rule of his family at Kāñchī and recovered a large part of his ancestral possessions, placed himself at the head of the movement and with the help of the Pāṇḍyas in the south overthrew the Kalabhra power completely. It was probably during the course of his campaign against the Kalabhras that he effected the conquest of the Chōḷa, Pāṇḍya and the Kērala countries mentioned in the inscriptions of his descendants. The Pallava army on this occasion must have been led by the Rēnāḍu Chōla chief, Mahēndra Vikramavarman Chōla Mahārāja, who reduced, according to the Mālepāḍu and Dommara-Nandyāla Plates, to subjection, the three Tamil kingdoms mentioned above. Simhavishṇu was succeeded by his son, Mahēndravarman I about 600 A.D. and he is believed to have ruled for a period of 30 years; he was a powerful monarch and his territories extended from the river Krishna in the north to the frontiers of the Pāṇḍyan kingdom in the south. Much is not known about the political and military history of his reign. Only one military event of his reign is on record. He is said to have defeated some unnamed enemy at Pullalūra, that is Pullalūr in the Conjeevaram taluk of the Chingleput district. Mahēndravarman

was the most accomplished ruler of his time. He was a Sanskrit scholar and poet; he wrote a *prahasana* in Sanskrit called the *Mattavilāsa* in which he held up to rediculе Buddhism, Jainism and certain aspects of S'aivism. The composition of another play called *Bhagavadajjuka* is also attributed to him. Mahēndravarman was a great lover of art; he was known as the '*Vicitra-chitta*' or 'the curious-minded'. He introduced into the Tamil country the art of excavating cave temples decorated with fine sculptural representations on the model of similar shrines in the northern part of his dominions. He thus laid the foundations of the Pallava art which became famous during the time of his successors.

Pulakēs'in II's invasion of Pallava dominions.

An event of immense political importance which happened during the time of Mahēndravarman in the neighbouring kingdom of Vēngi across his northern frontier deserves special consideration, as it was fraught with serious consequences threatening the safety of his kingdom. The Chāḷukyan monarch, Pulakēs'in II invaded the kingdom of Vengi in 624 A.D. and, having reduced it to subjection, appointed his younger brother Kubja-Vishṇuvardhana as its hereditary ruler. Mahēndravarman could not have been unaware of the agressive character of the Chālukyan king, who would not spare the Pallava dominions, if the circumstances were favourable for launching an attack. The fact that no aggressions are known to have happened during the remaining years of his reign indicates that Mahēndra must have concerted measures sufficient to safeguard the safety of his kingdom. Mahēndravarman died in A.D.630; and he was succeeded by his young son, Narasimhavarman I. This gave an opportunity for Pulakēs'in II to invade the Pallava dominions. He invaded in A.D. 631, the Karma-*rāṣṭra*, the northern-most province of the Pallava kingdom and annexed it to his territories. He

next advanced upon Kāñchī, the Pallava capital. As Narasimhavarman was not able to offer effective resistance, he shut himself within the citadel, and bided his time. Pulakēs'in II marched in triumph through the Pallava kingdom until he reached the Kāvērī. He then turned back and retraced his steps to his capital city Bādāmi.

The invasion of Pulakēs'in II very nearly broke up the Pallava kingdom. It was shorn of its northernmost province Karma-*rāṣṭra*. Forces of disintegration made themselves manifest. Some of the feudatories rose in rebellion in the neighbouring districts. The Chōḷas of Rēnāḍu seized the opportunity. Mahēndra Vikramavarman Chōḷa Mahārāja was probably dead; and his son, Pōrmukharāma Puṇyakumāra, who succeeded him, not only asserted his independence, but conquered the neighbouring district of Hiraṇya-*rāṣṭra*, which was until then under the rule of the northern branch of the Pallava family.

This state of affairs appears to have prevailed for about a period of ten years. Narasimhavarman who must have been greatly humiliated by his defeat at the hands of Pulakēs'in contemplated revenge. He was engaged during these years in reorganizing his forces and strengthening the defence of his realm. Pulakēs'in invaded the Pallava kingdom for the second time in A.D. 642; the circumstances which induced him to undertake the invasion are not known; but on this occasion he met with a different kind of reception. The Pallava army boldly faced the invader, and having inflicted a series of defeats on him on the battle-fields of Maṇimangaḷam, Pariyāḷa and Sūramara, pursued him to his capital. Narasimhavarman I laid seige to the fort of Bādāmi and captured it in course of time. Pulakēs'in II and probably also his younger brother Kubja-Viṣṇuvardhana perished in the fight. The Chāḷukyan kingdom was dismembered

and a large part of it was annexed to the Pallava dominions.

Renewal of Chālukyan and Pallava conflict

What happened to the Chōḷa kingdom of Rēnāḍu is not known. It was flourishing when the Chinese pilgrim Hieun Tsaing passed through it in or about A.D.638 on his way from Daññakaṭa to Kāñchīpuram. Puṇyakumāra was probably dead, and his successor perhaps saved his territoty by timely submission. The Pallava triumph, however, was short-lived. The Chālukyas soon recovered from the disaster. Under Vikramāditya I, the second son of Pulakēs'in II, they took the field once again. The territories of the Chōḷas of Rēnāḍu, which lay between the Pallava and Chālukya kingdoms naturally became the common battle-ground. Victory swung to and fro. At first Vikramāditya was successful. He recovered the Chālukyan territories occupied by the Pallavas and restored the unity of his kingdom ; and next he led an expedition against the Pallava dominions. Victory appears to have favoured him in his enterprise. He claims to have defeated the Pallava kings of three successive generations. Narasimhavarman I, Mahēndravarman II and Paramēs'varavarman I. The Rēnāḍu Choḷas appear to have been the first target of the Chālukyan attack. An inscription at Dimmaguḍi in the Gooty taluk of the Anantapur district dated in the 27th year of Vikramāditya I (A.D.682) shows that during the last years of his rule, the upper Pennar valley up to the borders of the Cuddapah district was included in his dominions (A.R. No. 364 of 1920). It is not unlikely that his rule extended farther east into Cuddapah. An undated epigraph at Arakaṭavēmula in the Proddaṭur taluk registering the gift of land to a brāhman by Bhūpāditya, a subordinate of S'rivallabha Mahārājādhirāja Paramamāhēs'vara Bhaṭṭāra may be taken up for consi

deration here.[1] Although S'rīvallabha mentioned in this record is generally taken to have been a ruler of the Western Chālukya dynasty, no serious attempt has so far been made to establish his identity. Now, the term S'rīvallabha is not a personal name but a *biruda.* None of the Chālukya kings excepting Vikramaditya I is known to have borne this title.[2] If the S'rīvallabha of the Arkaṭavēmula inscription was really a member of the Western Chālukya family as is generally believed, he must have been identical with Vikramāditya I. Bhūpāditya, his subordinate, appears to have helped him in reducing the chiefs of the Perbāṇa-*vams'a* ruling somewhere in the neighbourhood.[3] Another undated record at Pedapasupula in the Jammalamaḍugu taluk refers to the rule of this Bhūpāditya over Rēnāḍu and an attack made by him on Nandakūru (339 of 1940–41).[4] Whatever may have been the territorial gains of Vikramāditya I in the Andhra country in the early stages of his war with the Pallavas, he must have lost them all in the closing years of his reign. Though he was successful at first and carried fire and sword to the far ends of the Pallava territories, fortune deserted him at the end. He was defeated ultimately in the battle of Peruvāḷanallūr and fled from the field, in the graphic

1. ARE. No. 474 of 1906, SII. X. No 604.

2. EP. Ind. X. P. 103, V. 3.

3. 474 of 1906. Bhūpāditya to whom the title *Perbānavamśa-bhujangādi* is applied could not have been a scion of the *Perbāna-vamsa* as supposed by the Government Epigraphist. The word '*bhujanga*' means a disgracer. See Brown. "Bhujanguḍu '*Pagarājula*-Bhujanguḍu Brahmi Nāyadu-Brahmi Nayaka, who has dishonoured all foemen."

4. On the authority of a fragmentary inscription of Vijayāditva,, grandson of Vikramāditya I, which mentions Bhūpāditya, at Dānavulapāḍu, Sri Shama Sastri makes the latter a contemporary of Vijayāditya (S I.I. IX. i. No. 49). The inscription in question is very damaged ; and it is by no means clear that Vijayāditya made a grant to Bhūpāditya at all. At any rate this view cannot be accepted until some confirmatory evidence is brought out in support of it Even if Bhūpāditya were a contemporary of Vijayāditya, he may have been different from the Bhūpāditya of Arakaṭavēmula and Pedapasupula inscriptions.

language of Kuram plates, 'covered only with a rag'. The victorious Pallava army pursued him to his capital, laid siege to it and sacked it for the second time. The Chālukya kingdom was on the point of dismemberment; but thanks to the efforts of Vinayāditya and Vijayāditya, son and grandson respectively of Vikramāditya I, it was saved from destruction; and the feud between the Pallavas and the Chālukyas continued with unabated vigour. The climax was reached during the reign of Vikramāditya II, who made an attack on Kāñchī thrice. On one of these occasions, he captured Kāñchī, but did not sack it, spared the city, set up an inscription proclaiming his victory in the Rājasimhēs'vara temple and retired to his kingdom. Vikramāditya did not come alone; the Western Ganga king S'rīpuruṣa Muttarasa who had some old scores to settle with the Pallavas, made common cause with him and sent his son Eṟeyappa with his forces to join the expedition. Paramēs'varavarman II who was ruling in Kāñchī at that time could not repel the invaders, and had to purchase peace at a heavy price. Paramēs'varavarman II died soon afterwards in a war with S'rīpuruṣa, and the rule of the dynasty of Simhavishṇu came to an end. The Chālukyas, however, continued to rule at Bādāmi for about two decades longer; and their authority was overthrown in A.D. 757 by Dantidurga, the founder of the imperial Rāshṭrakūṭa dynasty of Mālkhēḍ.

Pallava loss of Pāka-nāḍu.

During the struggle between the Pallavas and the Chālukyas, which lasted for more than a century, the former steadily lost ground. Though they managed to keep their hold on Pāka-*nāḍu*, as shown by the copper-plate charter of Paramēs'varavarman I and Narasimhavarman II, they could not check the advance of the Chālukyas. In the north they lost the Karma-*rāṣṭra* to the Eastern Chālukyas and Rēnāḍu and the territories which lay beyond, to their western cousins in the north-

west. The Pallavas were pushed out of the Telugu country; and they became a purely Tamil power in the succeeding period.

RĀṢṬRAKŪṬAS

The Rāshṭrakūṭas, who succeeded the Chāḷukyas of Bādāmi as paramount sovereigns of the Deccan. made their appearance late in the history of their dynasty. No trace of their rule is found anywhere in the district before the accession of Indra III in A.D. 914. This must be attributed to the existence of friendly relations between them and the Pallavas of Kāñchī. The Rāṣṭrakūṭa monarchs Dantidurga, Krishṇa I, Dhruva, and Gōvinda III have all claimed victories over the Pallava monarch, but Nandivarman II Pallavamalla who ruled from A.D. 733–734 to 798 notwithstanding their victories held his own against their attacks and even extended his authority up to Gangavāḍi-Ninety-six Thousand country. Dantidurga notwithstanding his victory found it advantageous to make peace with Pallavamalla which he cemented with a family-alliance by giving Pallavamalla his daughter Rēva in marriage. Krishṇa I and Dhruva do not appear to have gained much by their victories. Though the latter penetrated into the heart of the Pallava kingdom and laid seige to their capital Kāñchī, he obtained only a large number of war-elephants surrendered by the Pallava monarch. Gōvinda III who succeeded Dhruva in A.D. 793 had to seek the co-operation of Nandivarman Pallavamalla for restoring peace in Gangavāḍi. Krishṇa I invaded Gangavāḍi during the last years of his rule and effected its conquest. Though the old Ganga king S'rīpuruṣa Muttarasa was alive at that time, he could not resist the invaders: but he did not long survive his defeat. On his death about A.D. 780, his two sons Duggamāra Ereyappa and S'ivamāra disputed the succession to the throne. While they were engaged in warfare, Dhruva who usurped the Rāṣṭrakūṭa throne in A.D. 780 invaded Gangavāḍi, defeated and put to flight

Duggamāra, and captured and imprisoned his brother S'ivamāra. Duggamāra appears to have ultimately submitted to Dhruva; for, in a fragmentary inscription at Kannelūru in the Jammalamaḍugu taluk, (A.R. No. 323 of 1940–41) which has been assigned to Dhruva by the Government Epigraphist he figures as the subject of the Rāṣṭrakūṭa monarch holding sway over the territory between Nariyanūr (Narnūru, 8 miles to the south of Kurnool) and Kirdore (i.e., the Tungabhadra (A.R.E. 1939–40 to 1942–43, para 22). Gōvinda III, on his accession to the throne, considered it advisable to release S'ivamāra from prison and restore him to the throne; but as he realised that without the co-operation of Pallavamalla whose territories extended up to the borders of Gangavāḍi, the position of S'ivamāra would not be secure on the throne he invited him to come and join him in installing the latter on the throne. Pallavamalla accepted the invitation, and they both crowned S'ivamāra king of Gangavāḍi in A.D. 796. From this it is evident that friendly relations subsisted, notwithstanding outbreaks of hostilities occasionally between the Pallava and Rṣāṭrakūṭa kingdoms until the end of Pallavamalla's reign, and the internal peace of the Pallava dominions in which Cuddapah, of course, was included, was not seriously disturbed. The relations between the two kingdoms appear to have undergone a change after Pallavamalla's death. Dantiga or Dantivarman, son and successor of Pallavamalla, seems to have committed some act of hostility. He probably joined or rendered active help to Kambha, who rose up in rebellion against Gōvinda III, after the latter's accession. To chastise the Pallava king Gōvinda led an expedition against his kingdom. The events that happened during the expedition are not recorded; but from what is stated in the British Museum Plates of Gōvinda III, it is clear that Dantiga who ruled over Kāñchī had been conquered, and that Govinda who came 'to levy tribute' was encamped in the island of Rāmes'varam at the confluence of the rivers Tunga and Bhadra (I.A. XI, P. 127). The

island of Rāmes'varam was probably near the Pallava frontier; it was chosen because it offered excellent sport; and enabled him while amusing himself with boar-hunt to draw unto him the fortune of the Pallava kingdom. Friendly relations, however, were soon restored; for Amōghavarsha I who succeeded Gōvinda III on the throne of Malkheḍ in A.D. 814 gave his daughter in marriage to Nandivarman III, and the old relationship between the two royal families was restored once again. Amōghavarsha even appears to have joined Nandivarman III in an expedition against the Pāṇḍyas who invaded the Pallava kingdom. Nandivarman III was succeeded by his son Nṛipatunga; and he was in turn succeeded by Aparājita. The latter was killed in A.D. 888 by the Chōḷa king Āditya I; and with his death the Pallava power which dominated South India for well nigh six centuries came to an end; for Āditya conquered the Toṇḍai-maṇḍalam and proclaimed his independence.

The rise of the Chōḷas gave a fresh impetus to inter-state rivalries between north and south, which lay dormant since the establishment of the Rāṣṭrakūṭa power. Āditya I and his son Parāntaka I, who succeeded him, regarded themselves as the political heirs of the Pallavas, and wanted to bring under their control territories which formed part of the erstwhile Pallava kingdom. Āditya conquered the country up to the borders of the Cuddapah district, and reduced the Kongu country to subjection; and Parāntaka attached Pāka-*nāḍu* and S'ītpuli-*nāḍu*, and brought them under his control. The former was the home of the Telugu Chōlas and the latter of the Vaidumbas, who were ruling at this time over Renāḍu Seven-Thousand in addition to their native district. These aggressions of the Chola kings must have roused the Rāṣṭrakuṭās to activity; and Indṛa III, son and successor of Kṛishṇa II, promptly sent an army to Rēnāḍu and occupied it in order to check the advance of Choḷas into the Telugu country.

Seven Rāṣṭrakūṭa inscriptions including the Kannelūru epigraph mentioned above (A.R. No. 323 of 1940–41) have been copied so far from the Cuddapah district. As the Kannelūru record has no bearing on the history of the district, it need not be taken into consideration here. Of the remaining six, four belong to the reign of Indra III and two to that of Kṛishṇa III.

(1) A. R. No. 333 of 1905. Inscription at Dānavulapāḍu, Jammalamaḍugu taluk. The inscription which is in Kannaḍa (poetry) and Sanskrit is undated. It mentions no king, but describes the *praśasti* of a *daṇḍanāyaka* (commander) called S'rīvijaya, who belonged to Balikula (i.e., the Bāṇa family). From the *biruda* '*anupama-kavi*' which he bore, he appears to have been a poet of considerable merit; the inscription, however, is not his composition. It is said to have been composed by his accountant Guṇavarman.

(2) A. R. No. 235 of 1937–38. Inscription (damaged and worn out) at Kāmalāpuram, Kāmalāpuram taluk. It belongs to the reign of the Rāṣṭrakūṭa king Indra III, it is dated S'aka 848, Pārthiva, Uttarāyaṇa–Sankrānti. Pallava Dhīra was ruling over Mulki-500. A *mahāsāmanta* with the *biruda*, *Vikrānta-Bhīma* constructed the door-way of the *maṇṭapa* of the temple of Mukkantīs'vara and the shrines for eight *parivāra-dēvatās*.

(3) A.R. No. 391 of 1904. Inscription at Mālepāḍu, Kāmalāpuram taluk. It belongs to the reign of Rāṣṭrakūṭa Nityavarṣa; it mentions a certain Vallavarāja.

(4) A. R. No. 331 of 1905. Inscription at Dānavulapāḍu, Jammalamaḍugu taluk. It belongs

to the reign of Rāṣṭrakūṭa king, Nityavarṣa. It records that the king caused the pedestal to be made for the bathing ceremony of a Jaina saint named S'ānti.

(5) A. R. No. 306 of 1905. Inscription at Puṣpagiri, Cuddapah taluk. An undated record of the reign of the Raṭṭa (Rāṣṭrakūṭa) king, Kṛiṣṇa Kannihadeva refers to a *jātra* made by the king to Joti in the Siddhavaṭam taluk. It records the grant of land to the temples at Puṣpagiri. The rulers of Mulki-*nāḍu* in Honnavāḍi were required to respect the charity.

(6) A.R. No. 383 of 1904. S.I.I. IX, Part i, No. 68. Inscription at Rāmes'varam, Proddaṭūr taluk. It registers the gift of land and taxes to the temple of Rāmes'varam by Kannayya, a subordinate of the Rāṣṭrakūṭa King Kṛṣṇa III. It is undated. Though damaged, it gives interesting information about the Rāṣṭrakūṭa kings not found elsewhere, but adds very little to our knowledge of the history of the Cuddapah district.

Indra III was probably the first Rāṣṭrakuṭa monarch to rule directly over the Cuddapah district. Although the Dānavulapāḍu epigraph (No. 1) of S'rī Vijaya refers to him as a scion of Bali-*kula* i.e.. of the Bāṇa family, it does not mention the name and family of the king of whom he was a *daṇḍanāyaka*. The Government Epigraphist is probably right in assuming that S'rī Vijaya was a commander in the service of Indra III. It may be remembered that during the time of the Chālukyan kings of Bādāmi the country round Dānavulapāḍu was under the sway of the Per-Bāṇa family. S'rī Vijaya may have been a representative of the Per-Bāna family, and it was probably this fact, which prompted Indra III in choosing him as the

governor of the district. Another officer, Pallava Dhīra was in charge of the Mulki five-hundred. A *Mahāsāmanta* with the title *Vikrānta-Bhīma* appears to have been somehow connected with the administration of the district. Vikrānta Bhīma was a pious chief. He constructed the door of the *maṇṭapa* and erected shrines for the attendant-deities of the Mukkanṭīs'vara temple (No. 2). Nityavarṣa is a title of Indra III; and the Vallavarāja mentioned in the Mālepāḍu inscription was in all probability identical with Pallava Dhīra, the governor of Mulki five-hundred mentioned above. Indra was a Jaina by faith. He caused a pedestal to be built at Dānavulapāḍu for the bathing ceremony of the image of the Jaina saint S'ānti i.e., S'āntinātha, (No. 4).

The Rāṣṭrakūṭa authority apparently continued undiminished over the Cuddapah district during the time of Indra's successors. Though no record of his sons Amoghavarṣa II and Govinda IV is found anywhere in the region, the sovereignty of Kṛishṇa III was fully recognized as shown by his inscriptions at Puṣpagiri and Rāmes'varam in the Cuddapah and Proddaṭur taluks respectively (Nos. 5 and 6). Kṛṣṇa or Kṛṣṇa-Kanihadeva, as he is called in his Puṣpagiri inscription, was a mighty monarch. His victorious armies marched unopposed from the Ganges and the Jumna in the north to the Kāvērī in the south. He defeated the Chōḷas in the battle of Takkolam, captured their capital cities Tanjore and Conjeevaram and distributed the conquered territories among his feudatories. Kṛṣṇa III was a devout saiva, and was accustomed to go on pilgrimages to famous *s'aiva-kṣetras*. He paid a visit to Joti in the Siddhavaṭam taluk to attend the celebration of the *jātra* of Siddhes'vara in the village (No. 5). Kannayya, who was probably governing Mulki-*nāḍu* under him, made a gift of land and taxes to the temple of Rāmes'varadeva at Rāmes'varam (No. 6.).

The Rāṣṭrakūṭas fell from power immediately after Kṛṣṇa III's death. His successors Khoṭṭiga and Indra IV who succeeded him were weak rulers; and they were not able to maintain their hold on the extensive territories which he had conquered. The turbulent nobles and feudatories, whom Kṛṣṇa's strong arm kept under check, broke loose; and every one grabbed the territory on which he could lay hands and asserted his independence. The empire fell to pieces, and the Rāṣṭrakūṭas ceased to be the paramount power in the south.

THE CHŌLA—CHĀLUKYA WARS.

The last quarter of the 10th century A.D. witnessed the revival of the Chōḷa imperialism in the South and the rise of the later Western Chālukyas to power in the Deccan. The central Āndhra country after the downfall of the Rāṣṭrakūṭa power was in a state of political chaos without a master strong enough to offer it protection from foreign invasion. Impelled by the desire for territorial expansion, the Chōlas as well as the Chālukyas gravitated towards Central Āndhra, where they soon came into conflict with each other and plunged the country into warfare, which lasted continuously for more than a century and a quarter. The Chōḷa–Chālukya war which began in this manner was the fiercest military contest ever witnessed in South India in pre-Muslim times. The Cuddapah district, situated as it is in the middle of central Āndhra became the principal theatre of war, and changed hands frequently according to the vicissitudes of fortune of the contending powers.

The Chōlas were the first to make their appearance in the Cuddapah district. It may be remembered that the Chōḷa king Parāntaka I reduced the Vaidumbas who ruled over the Rēnāḍu seven-thousand and Pottapi to subjection; but after the fateful battle of Takkōlam in A. D. 949–50, the Chōla power suffered an eclipse. Though

they continued to exercise some authority over their native land, they did not fully recover from the effects of their defeat at Takkōlam for nearly four decades. It was only after the accession of Rājarāja I in A.D. 985 that the Chōḷas were able to bestir themselves and march along the road chalked out for them by Parāntaka I. Rājarāja I was an able and ambitious monarch. Having resolved at the very outset of his career to make himself the supreme sovereign of South India, he brought under his control the whole of the Tamiḷakam together with Kerala within a few years after his accession and proceeded against Karṇāṭaka and Āndhra which lay on the northern border of his dominions. Although the conquest of the Cuddapah area is not referred to in Rājarāja's inscriptions, part, if not the whole, of Rēnāḍu appears to have been conquered by him some time during the course of his northern campaigns; for, a Vaidumba chief called Nannimārāyar, son of Tukkarai, lord of Inagallūr-*nāḍu* in the Mahārājapāḍi (Rēnāḍu), figures in one of his inscriptions at Tiruvallam in the North Arcot district as his subordinate (S I.I. III. 52, K.A.N. Sastri, Colas, (Sec. Edn.) p. 188). Mahārājapāḍi seems to have passed directly under the Chōla rule subsequent to the reign of Rājarāja I; for, it is stated in an inscription at Minḍigal in the Kolar district of the Mysore state, dated S'aka 970 Sarvajit, that *Daṇḍanāyaka* Appimayya was governing the Mahārājavāḍi 7,000 from his capital at Vallūru in the 30th regnal year of Rājādhirāja I (A.R. No. 279 of 1895); and he was succeeded by Rājarāja Brahmādhirāja as the governor of the province in the next year, (A.R. No. 295 of 1895). The reign of Rājādhirāja I, ended in disaster. He was a relentless enemy of the Chālukyas, and devoted all his time in waging war on them. Though he was successful for a time, fortune at last deserted him; and in a fierce battle which was fought at Koppam on the banks of the Tungabhadrā in A.D. 1054, he was killed in the fight. Though his successor Rājendra Chōla II claims to have

retrieved the disaster and even planted a pillar of victory at Kollāpuram in the Mahboobnagar district (and not Kolhapur in the Southern Mahārāshtra country, as it is generally believed), he was obliged to retreat to his native country, leaving the Chālukyas free to occupy the Chōla possessions in Gangavādi, Nōlambapādi and the Telugu districts farther east. The Chōlas, however, did not give up the struggle. During the last years of Rājendra II, they advanced once again into the Telugu country under the leadership of Vīrarājendra, an younger brother of the king and the heir apparent to the Chōla throne. Vīrarājendra had to reconquer the Cuddapah region; for the Telugu Chōla king of Pottapi, and the Vaidumba ruler of Rēnādu besides a large number of Telugu and Karnāta feudatory chiefs joined the Chālukyas and offered fierce resistence to the Chōlas. Rājendra II died in A. D. 1063, and was succeeded on the throne by his younger brother, Vīrarājendra. As soon as he ascended the throne, he set out on an expedition to Vengi which was wrested from the Chōlas by the Chālukyas. Vīrarājēndra made the recovery of Vengi the supreme object of his life and concerted measures to achieve his purpose soon after his accession. He gathered together a powerful army and set out on an expedition against Vengi in the fourth year of his reign (A. D. 1067). The Chālukya feudatories such as the king of Pottapi and the younger brother of Jananātha of Dhara opposed his advance, but he put them to death and annexed their territories. In his Karavūr inscription dated in his 4th regnal year, it is said that immediately after his coronation, Vīrarājendra despatched (the banner of) the ferocious tiger in all directions, and cut off the beautiful heads, surrounded by garlands (won) on the battle-fields, of the king of Pottapi,—and of the younger brother of Jananātha of Dhāra (S. I. I. III. 20). He also beheaded, after the fierce battle on the banks of an unnamed river, the king of the Vaidumbas apparently of Rēnādu, together

with six other Chālukya generals who were obviously taken prisoners in the fight (S. I. I. III. 30). The chastisement meted out by Vīrarājendra to the kings of Pottapi and Rēnāḍu must have served as a stern warning to the other disloyal chiefs of the region and kept them submissive to the Chōla authority.

The Chōla power showed visible signs of approaching decline after the death of Vīrarājendra. This in a measure is reflected by the change in their military policy. They no longer displayed their wonted eagerness and enthusiasm for war; they gave up the forward policy of aggression and stood strictly on the defensive. The Chālukyas, on the contrary, abandoned defensive warfare; they became aggressive, assumed the role of invaders and attacked the Chōla dominions whenever conditions were favourable; but so long as Kulōttunga I sat on the Chōla throne, the Chālukyas could not make much headway in the fight. The opportunity, however, came soon after his death in A. D. 1119. Taking advantage of a disputed succession to the Chōla throne between his sons Parāntaka and Vikrama Chōla, the Chālukya Tribhuvanamalla Vikramāditya VI invaded the coastal Āndhra and induced the entire country from Kalinga to Conjeevaram to subjection. Two important events which happened during the course of this invasion may be noticed in this context. (1) The establishment of a new Telugu Chola kingdom at Nellore in Lower Pāka-*nāḍu*, and (2) the Western Chālukya conquest of the Cuddapah district. The Western Chālukya rule over Coastal Āndhra lasted from ten to fifteen years. Vikrama Chōla, who emerged victorious in the war of succession referred to above, made an attempt about A. D. 1126 to recover the lost possessions of his family in the Telugu country; several feudatory families, notably the Durjaya chiefs of Velanāḍu, joined him and with their help he reconquered from them almost all the territory south of the Kṛṣṇa. The whole of Pāka-*nāḍu* including

Pottapi and Nellore passed into his hands and the Telugu Chōla rulers of these areas acknowleged his supremacy. The Western Chālukyas, however, managed to keep their hold on the western taluks of the district. The inscriptions of Tribhuvanamalla Vikramāditya VI, Bhūlokamalla Somesvara III, Jagadekamalla II, and Nūrmaḍi Taile III found in the Cuddapah, Kāmalāpuram, and Jammalamaḍugu taluks clearly show that Muliki-*nāḍu* and Rēnāḍu remained under the Western Chālukya rule until that dynasty was overthrown by Kālachurya Bijjala about A.D.1160.

An epigraph at Indukūru in the Kāmalāpuram taluk dated in Bhūlokamalla's 74th year (A.D.1201) refers to *Mahāmaṇḍaleśvara* Trailōkyamalla Hemmāḍidēva Mahārāya ruling in that locality (A.R. No. 315 of 1935-36). His connection with the Western Chālukya royal family cannot be ascertained. He may have been the ancestor of the later Āravīḍu rulers mentioned in the *Rāmarājīyam.*

The Chālukyas appear to have entrusted the administration of the country to their feudatories at first. Under Tribhuvanamalla Vikramāditya VI, a Telugu Chōla chief called Atyana Chōḷa Mahārāja was ruling over Rēnāḍu; another Telugu Chōḷa chief, Chiddana Chōla Mahārāja by name was in charge of area around Muḍivēmu as his subordinate (A.R. No. 350 of 1905, S.I.I. IX, i.207); but this system of government seems to have given place to the rule of the governor appointed by the king directly from the Capital. Jagadekamalla II seems to have appointed Chandra *Daṇḍanāyaka,* a military officer, as the governor of the district. During his administration, a dispute arose between Kurumari (Dānavulapāḍu) and Pasupula about the boundary in which a local chief Bhīmarasa was somehow involved. The attempt made by Chandra *Daṇḍanāyaka* to settle the dispute failed and a free fight ensued in which Chandra *Daṇḍanāyaka,* his brother-in-law

Madhuvarāja as well as Bhīmarasa mentioned above were all killed (A.R. Nos. 346, 347 of 1905). Chandra *Daṇḍanāyaka* was probably succeeded by Kākarāja, who was-appointed, according to the *Kaifiyat of Gaṇḍikōṭa*, as the governor of the district by Trailōkyamalla Taila III. The former is said to have built a fort at Gaṇḍi called Gaṇḍikōṭa and conducted a survey of the lands under its jurisdiction.

ON THE EVE OF THE KĀKATĪYA CONQUEST

The Western Chālukya empire disappeared in the latter half of the 12th century A.D.; but the shadow of its great rival, the Chōḷa empire, continued to hover over the Telugu country for another half a century. Vikrama Chōla, who succeeded his father Kulottunga I in A.D. 1119 made strenuous attempts to drive out the Western Chālukyas from Coastal Āndhra districts and recover the lost possessions of his family. Thanks to the help and co-operation of the Telugu people in general and nobles in particular, he met with considerable success in his enterprise. The old Chōḷa feudatories did not take kindly to the Western Chālukya rule, and cherished affection for the descendants of Rājarājanarendra. So, when Vikrama appeared in force to re-establish his authority, they joined his standard and contributed to the success of his undertaking. The Western Chālukyas were soon expelled; and the Chōḷa emperor was recognized once again as the overlord of the Coastal Āndhra; but the restoration of the Chōḷa supremacy was only nominal; it was a shadow without substance of reality behind it. Neither Vikrama Chōḷa, nor his successors had the strength to enforce their authority; they never interfered, therefore, in the affairs of the Telugu country but allowed their vassals to rule their estates pretty much as they liked. The weakness of the central power favoured the growth of the local chiefs, who became aggressive and manifested a tendency to build up their

power at the expense of their neighbours. Local wars as a consequence became common and peace of the country was considerably disturbed. Another important factor which added to the prevailing confusion is the migration of Āres or the Mahraṭṭas into the Telugu country. They settled down in such large numbers in a certain part of the country that it acquired as a consequence the name of *Ārebhūmi* or the land of the Āres* (S.I.I. X. No. 504). The circumstances in which the Āre migration took place are not known at present. They seem to have come into the Āndhra country after the fall of Western Chālūkya empire. Whether there is any connection between the two events, it is not easy to discover. The *Āres* established principalities in certain localities. They allied themselves with the Kākatīyas later, entered their service and fought in their wars against their enemies.

The conflicting ambitions of the local nobles, and the progress of anarchy and disorder affected Cuddapah more seriously than the neighbouring areas, and paved ultimately the way for the Kākatīya conquest. Three feudaratory families which played a dominant part in the annals of the district during this period deserve special notice. They are :–(1) The Telugu Choḷas of Nellore, (2) The Vaiḍumbas of Kalakadapura and (3) The Kāyasthās of Vallūrupaṭṭaṇa.

The Kākatīya conquest of the Southern Telugu country, not to speak of the Cuddapah district, took place through the Telugu Chōḷas of Nellore. It may be remembered that the Telugu Chōḷas came to Nellore in the wake of the Western Chālukya invasion of the Coastal Āndhra under Anantapāla Daṇḍanāyaka in

* The situation of *Āre-bhūmi* is not definitely known; but the existence of the villages called Āraviḍu, and Āravēṭipalle in the Mārkāpuram taluk of the Kurnool district, the Ātmakūr taluk of the Nellore district and the Jammalamaḍugu and Rāyachōti taluks of Cuddapah district indicates that it may have embraced parts of the three districts mentioned above.

A.D. 1119 and made themselves masters of the territory from Kandukūr in the Nellore district to Conjeevaram in the Chingleput district. The first chief of this family who is known from his inscriptions, is Nallasiddha I, who ruled at Nellore from A.D. 1140–1160. His antecedents are not known. He does not even find a place in the Nellore Telugu Choḷa genealogy described in the inscriptions and the *Nirvachanōttara-Rāmāyaṇamu* of Tikkana Sōmayāji. Judging from the Kannaḍa language of some of his inscriptions and the names and the official designations of the principal officers serving under him, he may be regarded as a vassal of the Western Chālukyas. The most important event which took place in his reign is the conquest of Pottapi. According to his quadrilingual inscription at Dongalasāni in the Siddhavaṭam taluk dated S'aka 1081 (A.D. 1159–60), he set out on a *digvijaya,* invaded Pottapi-*dēs'a,* inflicted a defeat on Somēs'vara and Mallidēva, sons of Vimalāditya, who were then ruling that country and annexed it to his kingdom. The Nellore Chōḷas thus acquired dominion over the eastern part of the Cuddapah district which they appear to have extended westward so as to bring under their control territory comprising Siddhavatam, Cuddapah and Proddatur taluks. The Nellore Chōḷas were also active in the south. Taking advantage of the growing weakness of the Chōḷa emperors they reduced the territory comprising large parts of the Chingleput and North Arcot districts to subjection. Their power, however, soon met with a rude check. Kulōttuṅga III, who ascended the Chōḷa throne in A.D. 1178 was an ambitious and energetic monarch. He resolved to resuscitate the imperial Chōḷa power over the Telugu country, which had become practically extinct during the time of his weak predecessors. Though the Nellore Chōḷas acknowledged the supremacy of Kulōttuṅga III throughout his reign, there is reason to believe that they revolted against him about A.D. 1197. for in the S'rīraṅgam inscription of his ninteenth year, it is stated that he "despatched matchless elephants, per

formed heroic deeds prostrated to the ground the kings of the north, entered Kachchi when his anger abated and levied tribute from all the kings there." (K.A.N. Sastri: "*Cōḷas*" Sec. Edn. P. 386). It is evident that Kachchi was the centre of a rebellion in which several kings of the north were involved. As Kachchi (i.e., Kāñchī) belonged to the Telugu Chōḷas of Nellore at this time, it is not unreasonable to suppose that the Telugu Chōḷa ruler of Nellore was the principal leader of the rebellion. It is not improbable that the Nellore Telugu Chōḷa king involved in this rebellion was Bhujabalavira Nallasiddha mentioned in an epigraph at Chauḍūru in the Proddaṭūru taluk dated S'aka 1114 Parīdhāvin (1192-93) (A.R. No. 483 of 1907). Nallasiddha who, according to this record, was ruling from Vallūrupura, claims to have levied tribute from Kāñchī. In all probability he is identical with Bēta or Nallasiddha, an elder brother of Tammusiddha who, unwilling to bear the burdens of royalty resigned the crown in favour of his younger brother (K. A. N. Sastri, *Cōḷas*; Second Edn. P. 288). He is not, however, the actual conqueror of Kāñchi; for, the capture of the city according to the Tiruppāsūr inscription of Tammusiddi, was accomplished by another Nallasiddhi, an elder brother of Tammu Siddhi's father Eṟṟasiddi. "Nallasiddhi" declares Dr. Luders, "appear to have taken possession of Kāñchi or Conjeeveram." (Ep. Ind., Vol. VII). Whoever may have been the actual conqueror of Kāñchī, there can be little doubt that the city was in the possession of Nellore Telugu Chōḷas at the time of Kulōttuṅga III's invasion. The resignation of the crown in favour of his younger brother Tammusiddhi by Bēta-Nallasiddhi was perhaps dictated by considerations of policy. Tammusiddhi appeased the wrath of the Chōḷa emperor by promptly submitting to his authority. That was how Kulōttunga III happened to enter Kachchi with his anger abated. Kulōttunga's success against the Telugu Chōḷas seems to have fired his ambition; for, he embarked on an expedition against Vengi with the object of bringing

back that country under his control. The time was propitious. After the death of Rājēndra Chōḷa II of Velanāḍu in A.D. 1180, the succession to the throne appears to have been disputed. The members of his family, if the evidence of the *Paṇḍitārādhya-caritra* of Pālkurki Sōmanātha can be depended on, fought among themselves and destroyed one another in the fight. The history of Velanāḍu chiefs subsequent to the death of Rājēndra Chōḷa II is obscure. They seem to have lost their hold on Velanāḍu and Vengi, as the authority of Gonka III and Pṛthvīśvara, son and grandson respectively of Rājēndra Chōḷa II, was confined only to Kaḷinga. The unsettled conditions prevailing in Coastal Āndhra districts seem to have contributed to the success of Kulōttunga's invasion; for, according to an epigraph from Pudukkōṭah dated in his twenty-ninth year, he is said to have "subdued the Vaḍugas who were fierce in war, and (thus) brought Vengi-*maṇḍalam* under his sway; he was pleased to shower gold and enter the city of Urangai" (Warangal ?) (See K. A. N. Sastri, *Cōḷas*, Sec. Edn. p. 386). The invasion, however, produced no tangible results. There is no evidence to show that Kulōttunga's authority was recognized anywhere in the Telugu country excepting in parts of the Nellore and Cuddapah districts then under the rule of the Telugu Chōḷas of Nellore. His attack on Urangai (Warangal) provoked the hostility of Kākatīya Gaṇapati and served as an incitement for his stepping into the arena of the politics of the Tamil country.

The affairs of the Telugu Chōḷa kingdom of Nellore offered him an excellent opportunity. Bēta-Nallasiddha and Tammusiddha had an elder brother called Manumasiddha (I), who preceded them on the throne. Manumasiddha I had a son called Tirukālattidēva or Tikka, who appears to have been a boy of tender years at the time of his father's death. His claims were set aside and Nallasiddha and Tammusiddha ascended the throne one after another. When Tikka came of age, seeing that his uncles

were not inclined to restore to him the throne, he repaired to the Kākatīya court and solicited the help of king Gaṇapati, who was then at war with Pṛithvis'vara of Velanāḍu. Tikka joined the Kākatīya army and rendered valuable service to the Kākatīya monarch by slaying Pṛithvīs'vara in battle. Gaṇapati, who was greatly pleased with Tikka, sent with him an army with the help of which he overthrew his *dāyādis* including perhaps his uncle Tammusiddhi, and wrested his paternal kingdom from them. The alliance with the Kākatīya king stood Tikka in good stead and helped him to tide over difficulties in every crisis in his reign; for, Gaṇapati was steadfast in his friendship and frustrated the attempts of Tikka's enemies, who desired to overthrow his authority. Tikka died in A.D. 1248 and was succeeded by his son Manumasiddhi, who continued to foster friendly relations with the Kākatīya court which his father had established; for, he realised that he stood in need of the support of the Kākatīya sovereign for the maintenance of his power. His position on the throne was none too secure; his cousin, Vijayagaṇḍa Gōpāla, questioned his authority and made himself master of Conjeeveram and its dependent territory. The Vaidumbas of Kalakaḍa attacked his territories in the west and occupied Pottapi and its neighbourhood (A.R. No. 563 of 1915). To make matters worse his *dāyādis* rose up in rebellion against him under *paḍihāris* Akkana and Bayyana and deprived him of his home territory. Manumasiddhi was helpless; he sent an urgent appeal to Warangal through his minister and poet-laureate Tikkana for help; Gaṇapati sent in response to the request a large army to the south with instructions to put down the rebels and restore Manumasiddhi to the throne. An undated inscription in Nāyanipalle in Bāpaṭla taluk of the Guntur district gives a brief account of this expedition. It is stated that Kākati Gaṇapati having effected the conquest of the quarters and reduced to subjection enemy countries, set fire to Nellore, played ball with the heads of the *paḍihāris* Akkana and Bayyana and the other enemies of

the city who joined them, entered Draviḷa-*maṇḍala*, where he captured Rājēndra Kulōttunga Chōḷa, obtained as a present elephants from the king of Nellore and paid a visit to S'rīs'ailam (A.R. No. 769 of 1922).

Gaṇapati's journey to S'rīs'ailam was not undertaken purely with the object of acquiring religious merit. The Vaidumbas of Kalakaḍapura were still in possession of the Telugu Chōḷa territory above the ghats, and until it was taken back from them the object of his southern expedition could not be regarded as fully accomplished. He therefore ordered the army to march westwards to Pottapi, where Rakkasa Ganga, the king of the Vaidumbas, appears to have been awaiting his arrival. A passage from the *Nirvacanōttara-Rāmāyaṇam* of Tikkana, describing the exploits of his master Manumasiddhi II, throws some interesting light on the campaign. Manumasiddhi is said to have defeated Rakkasa Ganga in battle, and bestowing the insignia of royalty taken from him on Gangaya Sāhiṇi appointed him as the ruler of the conquered country so as to make his affection for his dependents manifest (Nir. 1: 41). This is indeed an attempt on the part of the poet to save the face of his master. Gangaya Sāhiṇi was, as a matter of fact, not a dependent of Manumasiddhi but an officer in the service of Gaṇapati; he led the Kākatīya army against Rakkasa Ganga, defeated him in battle and took possession of the country under his rule which Gaṇapati conferred on him as an appanage. To cover the unceremonious appropriation of nearly half of Manumasiddhi's kingdom by his ally, Tikkana made virtue of a necessity and converted the seizure into a gift. This was the price which Manumasiddhi had to pay for the help obtained from the Kākatīya monarch.

The Kākatīya sovereignty over Cuddapah was not, however, uninterrupted. During the seventy and odd years which elapsed between the conquest of the district and the fall of the dynasty in A.D. 1323, their authority

was repudiated twice, once on account of the Pāṇḍyan invasion from the south and again on account of the rebellion of their Kāyastha subordinates.

The Pāṇḍyan Invasion.

Gaṇapati was involved in a war with the Pāṇḍyas of Madura due to his entanglements with the Telugu Chōḷas of Nellore, who regarded themselves as the feudatories of the Chōḷa emperors, although their allegiance to the latter was but nominal and perfunctory. The Pāṇḍyās who had been subject to their neighbours, the Chōḷa emperors, since the beginning of the tenth century A.D. had at last succeeded in shaking off the Chōḷa yoke in the last years of the reign of Kulōttunga III and asserting their independence. Under the able leadership of their king Jaṭāvarman Sundara Pāṇḍya I, they made a successful bid for establishing their supremacy over the whole of South India. Jaṭāvarman Sundar Pāṇḍya I, the most illustrious monarch of his line, embarked on a *dig-vijaya* or a conquest of the quarters; and between A.D. 1250 and 1260, he reduced to subjection the whole of South India as far north as Kāñchī, where he appears to have come into conflict with Manumasiddhi II in whose territory the city was then situated. Jaṭāvarmana Sundara-Pāṇḍya appears to have regarded himself as the political heir of the Chōḷa emperors; and believed that he was the rightful master of all the territories which were included in the Chōḷa empire. Therefore, after capturing Kāñchī, he advanced in A.D. 1263 on Nellore, the capital of the Telugu Chōḷa chiefs with the object of reducing it to subjection. Manumasiddhi II concerted measures to defend his territory. He appealed to Gaṇapati and other friendly rulers for help. Apprehending danger to the security of his possessions in the south, Gaṇapati summoned his forces and commanded them to oppose the advance of the Pāṇḍyan king conjointly with Manumasiddhi. One of the Bāṇa chiefs and several Āryas i.e., Mahraṭṭas resident in Āndhra, also joined him. Placing himself at the head

of the combined Kākatīya, Bāṇa, Ārya armies besides hi own troops, Manumasiddhi barred the path of the Pāṇḍyaı army near Mudukūr (Muttukūr), a village near the sea shore, situated at a distance of fourteen miles to the east o Nellore. In the fierce engagement that followed Jaṭā varman Sundara Pāṇḍya inflicted a crushing defeat on Manumasiddhi and his allies. Manumasiddhi himseli perished in the fight; and his allies who fled the field were pursued with great slaughter by the victorious Pāṇḍyan monarch. In one of his inscriptions at Chidambaram. Jaṭāvarman Sundara Pāṇḍya is said to have "annihilated the forces of the Telingas who surrounded him and drove the Bāṇa chief into the forest" (A.R. No. 340 of 1913). In another record, it is stated that he "inflicted a severe defeat on the Telugus at Mudugūr, and slaughtering them and their allies the Ariyas right up to the bank of the Pērāṛu (the Kṛṣṇā)" drove "the Bāṇa chief into the forest" (A.R.E. 1914 II dara. 18). In another record in the same place he is said to have "killed Gaṇḍagōpāla (Manumasiddhi)" (A.R. No. 354 of 1913). After his victory over Manumasiddhi and his allies, Jāṭāvarman Sundara Pāṇḍya entered Nellore and celebrated his *vīrābhihėkam.* It was obviously on this occasion that he granted Māviḍikuṇḍa in Muṇḍanāḍu to the temple of S'rī Raṅganāyaka (NDI. Vol. II N6),

Vikarama Pāṇḍya, one of the Pāṇḍyan chiefs, who later ascended the Pāṇḍya throne in A.D. 1283, probably headed the pursuing army. The inscriptions of Jaṭāvarman Sundara Pāṇḍya I at Nandalūr (A.R. No. 613 of 1907) and of his vassals, the Kāḍava Kōpperuñciṅga, and Vijayagaṇḍagōpāla at Tripurāntakam in the Kurnool district (A.R. Nos. 197, 198, 202 and 272 of 1905) indicate the line of the retreat of the Kākatīya army. The Pāṇḍya forces, appear to have met with disaster ultimately. Kōpperuñciṅga was evidently defeated; for, he had to submit to Gaṇapati and acknowledge his supremacy, as shown by his Dākshārāman inscriptions dated S'aka 1184 (A.D.

1262–63). He describes himself as the bee at the lotus-feet of Gaṇapati Mahārāja and as the executor of his commands (S.I.I. IV, Nos. 1341, 1342-B). The statement in one of Vikrama Pāṇḍya's inscriptions at Chidambaram that he did not invade the north, 'as there were two carps on Gaṇapati's face and there was a woman (ruling with a man's name), which is undoubtedly a reference to Rudramma' (K. A. N. Sastry : *The Pāṇḍyan Kingdom*, P. 190, A.R.E. 1914, II Para) is perhaps intended to cover up the discomfiture of the Pāṇḍyan army. An epigraph at Nandalūr dated Saka 1186 Raktakshi (A.D. 1264–65) of Jannigadēva registering a gift by his *pradhāni* Nāgarasa shows that the Kākatīya monarch not only succeeded in repelling the Pāṇḍyan invasion but also in reconquering the territory up to Nandalūr (A.R. No. 610 of 1907) ; but the eastern half of Pottapi still remained under the Pāṇḍyas, who held it almost up to the time of the Muslim conquest.

The Kākatīya authority over Cuddapah was repudiated for the second time after the accession of Ambadēva, the most powerful ruler of the Kāyastha family. Taking advantage of the discontent among the nobles as a result of the enthronment of Rudrāmbā and of the unsettled condition of the kingdom due to the Pāṇḍyan invasion, Ambadēva who succeeded his brother Tripurāri I in A.D. 1173, repudiated the authority of the Kākatīya queen and asserted his independence. The attempts made by Rudrāmbā to put down his rebellion and bring him back to subjection proved futile. He built up a kingdom extending from Tripurāntakam in the Kurnool district to Gooty in the Anantapur district and having allied himself with the enemies of the Kākatīyas, the Pāṇḍyan kings on the one side and the Sēuṇa rulers on the other, he maintained his sovereignty until the time of his death in A.D. 1303. Ambadēva was succeeded by his son Tripurāri II. The Kākatīya king Pratāparudra, who succeeded his grand-mother Rudrāmbā in A.D. 1296 sent a large army under

Paṭṭasāhiṇi Sōmaya Daṇḍanāyaka to conquer the Kāyastha kingdom. Unable to cope with the Kākatīya military force, Tripurāri II submitted, and he was allowed to rule his territory as a feudatory of the Kākatīya sovereign. This was galling to his pride. A few years later, he rose up in rebellion and withheld his tribute. He was joined by another chief, Malla, who was probably a scion of the Vaidumba family of Kalakaḍa. Pratāparudra sent a large army under Juṭṭaya-*lenka* Gonkā Reḍḍi, the chief of the mace-bearers at his court, to put down his rebellion. In the war that followed, Gonkā Reḍḍi was victorious; both Tripurāri and his ally Malla were killed, and the Kāyastha territory was annexed to the Kākatīya kingdom. Gonkā Reḍḍi was appointed as the Governor of the conquered country with Gaṇḍikōṭa as his capital, where he continued to rule until A.D. 1323, when the Kākatīya power was overthrown by the Sultan of Delhi.

THE PĀṆḌYAS.

Jaṭāvarman Sundara Pāṇḍya I, it may be remembered, conquered Pottappi-*nāḍu* along with the rest of the territory belonging to the kingdom of Nellore (A.R. No. 613 of 1907); but he could not long maintain his hold on the district. The Pāṇḍyan army, while pursuing the Kākatīya forces after their defeat at Muttukūr seems to have met with a reverse somewhere in the north, and had to retreat to their native country. Unable perhaps to keep a direct hold on the conquered country, Jaṭāvarman Sundara Pāṇḍya I seems to have conferred the government of Nellore on the brothers of Gaṇḍagōpāla, whom he had slain in the battle of Muttukūr (K. A. N. Sastry : *The Pāṇḍyan Kingdom*, p. 168). The Kāyasthas on whom king Gaṇapati bestowed the territory from Pānugal to Mārjavāḍi laid claim to Pottapi and occupied it promptly without opposition, as shown by an inscription of Jannigadēva at Nandalūr dated S'. 1186 Raktakshi (A.D. 1264-65) (A.R. No. 610 of 1907). The Pāṇḍyas, however, appear to have made a fresh attempt under circumstances not known at

present to reconquer Pottapi a few years later. A series of inscriptions at Nandalūr of Jaṭavarman Sundara Pāṇḍya II ranging from his 9th to the 17th regnal years (A.D. 1285–1293), and one at Lēbāka of his co-regent Māṟavarman Sundara Pāṇḍya, dated in his thirteenth regnal year (A. R. Nos. 388, 590, 591, 592, 593, 594 and 614 of 1907, and 425 of 1911) shows that the Pāṇḍyas not only succeeded in re-conquering the district but also holding sway over it for a period of eight years. The administration of the district was entrusted to an officer called Piḷḷai Pallavarāyar of Tunjalūr in Tirumilalaikuṟṟam, a district of Pāṇḍi-*maṇḍalam* (A.R. Nos. 591, 592, 593, 614 of 1907 and 425 of 1911); another officer called Toṇḍaimān Tirunelvēli Uḍaiyār Nandivarman, who is said to have made a gift to the temple of Saumyanāthasvāmi under the orders of Mānaparipāla is also mentioned (A.R. No. 594 of 1907).

The Pāṇḍyas seem to have been engaged, during the period of their occupation of Nandalūr, in warfare with the Kāyasthas of Vallūrupaṭṭana, who claim to have won a victory over them. In an inscription dated S'. 1212 (A.D. 1290) at Tripurāntakam in the Kurnool district, Ambadēva is said to have churned the ocean of the enemy's army and obtained from it horses, elephants and the Pāṇḍya-*kalpadruma*, and that he vanquished Kulas'ēkhara who made the hostile forces his palace (*prāsāda*) (A.R. No. 268 of 1905, S.I.I. X, No. 465). It is further stated that he was greatly pleased with the present of fierce elephants and horses that would swiftly fly like Vainatēya (Garuḍa), affectionately sent to him by the king of the Pāṇḍyas, (*Ibid*). It appears from this that the Pāṇḍyas were engaged at first in warfare with Ambadēva and that they subsequently made peace with him unable to make any headway against him in the fight. The presence of the Pāṇḍyan inscriptions in Lēbāka and Nandalūr until A.D. 1293 casts a shadow of doubt on Ambadēva's claims of victory. He could not have been as completely

victorious as the language of his inscription implies. Had he been so completely victorious, the Pāṇḍyas could not have been in possession of Nandalūr and its neighbourhood until A.D. 1293. Ambadēva's success against the Pāṇḍyas may therefore be regarded as partial. After the receipt of the elephants and horses from the Pāṇḍyan king, Ambadēva probably concluded a treaty with him, by the terms of which the Pāṇḍyan king was left in possession of the Nandalūr territory. The Pāṇḍyas did not, however, remain long at Nandalūr after the date of the Tripurāntakam inscription mentioned above. They seem to have withdrawn from the district immediately after the death of Jaṭāvarman Sundara Pandya II in A.D. 1293. Why they withdrew from this northern outpost of their territory, nothwithstanding the existence of friendly relations with the Kāyastha monarch, is not known.

VIJAYANAGARA RULE.

The famous Hindu kingdom of Vijayanagara was founded on the banks of the river Tungabhadrā in the year 1336 A.D. by Harihara and Bukka, the reputed brothers of the Sangama dynasty. It is wellknown that these two brothers had the encouragement and valuable advice of the sage Vidyāraṇya in this great venture.

The city of Vijayanagara very soon grew into a mighty empire mainly due to the policy of expansion and annexation followed by a grand galaxy of able monarchs that ruled over it. The first ruler of this kingdom was Harihara I. His authority seems to have extended over a wide area which included the present Cuddapah, Kurnool, Anantapur, Bellary, Nellore and Chittoor districts. The district of Cuddapah had thus been under the rule of Vijayanagara dynasty from the early years of its establishment.

While Harihara and Bukka jointly conducted the administration at the centre, the provinces were governed

by their brothers viz., Kampaṇa, Mārapa and Muddapa. Among these brothers, Kampa I was appointed to rule over Udayagiri province, which comprised the whole of Cuddapah and a part of Nellore. He took office as governor in 1343 A.D. and ruled till the time of his death in 1354 A.D. The Udayagiri province was bounded on the south by Chandragiri province and on the West by Penugoṇḍa. Among the most important units or districts of the province were the Siddhavaṭam-*sīma* and the Gaṇḍikōṭa-*sīma*. The former comprised among others Sakali and Pottapi subdivisions which correspond to present Badvēl and Rājampēṭ taluks. The rest of Cuddapah except Rāyachōṭi taluk, was called Gaṇḍikōṭa-*sīma*, one subdivision of which was Muliki-*nāḍu*.

Of Kampa I, there is only one inscription at Koḍavalūru (Nellore) dated S'aka 1346–47, which mentions a grant made to S'rīdhara-perumāḷ-svāmi temple by Mudrachiddi Sāyaṇṇa Oḍayalu, the prime-minister (*Mahāpradhāni*) of Kampanāti Oḍayar, the lord of the Eastern and Western seas (AP. AR. No. 295 of 1966).

Kampa I had two sons, namely Sāvaṇṇa and Immaḍi Sangama. Sāvaṇṇa, the eldest son, succeeded his father as the ruler of Udayagiri province after the death of the latter in 1354–55 A.D. * The Biṭraguṇṭa copper-plate grant of Sangama II, dated Saka 1278 (1356 A.D.) tells us that the village of Biṭraguṇṭa was granted to Brāhmaṇas on the occasion of the anniversary of the king's father's death. From this it is to be gathered that Sangama II ascended the throne in S'aka 1277 (1355 A.D.).

From the foregoing inscriptional evidence, we may conclude here that like Harihara and Bukka at the centre Sāvaṇṇa and Sangama II might have ruled Udayagiri jointly at least for sometime.

---

* Inscriptions of the Nellore District, Vol. I. cp. No. 20, p. 181.

There are several inscriptions in Cuddapah belonging to Sāvaṇṇa Oḍaya. All of them refer to Sāvaṇṇa as the "Lord of the Eastern Ocean, ruling at Udayagiri." They also mention Kampaṇa Oḍaya and his wife Mēgādēvamma, the parents of Sāvaṇṇa.

During the reign of Bukka I, who succeeded Harihara I on the throne in 1356 A.D., Vijayanagara forces had to be sent against Sāmbuvarāya of Toṇḍaimaṇḍalam. This was undertaken for the recovery of certain territories in the Drāviḍa country, unjustly occupied by the ruler of that kingdom. The forces of Vijayanagara advanced on Sāmbuvarāya's territory in two waves from two sides. One proceeded from Mulbāgal under the command of Kumāra Kampaṇa (son of Bukka I); the other marched from Udayagiri under Sāvaṇṇa Ōdayar, The Udayagiri forces confronted the enemy at Garuḍagiri. inflicted a crushing defeat on them and occupied the whole of Kāñchīpuram. The army led by Kumāra Kampaṇa was equally victorious. What is more, Sāmbuvarāya was killed in an encounter with the valiant Kampaṇa and the Toṇḍaimaṇḍalam came under the rule of Vijayanagara kings. Udayagiri under Sāvaṇṇa thus played an important role in this successful extension of Vijayanagara authority over Toṇḍaimaṇḍalam.

An inscription found at Chinnadāsaripalli, Cuddapah taluk, issued in the time of Bukkarāya, dated Saka 1292 (1370 A.D.) refers to the establishment of a village named after god Ahōbalēśvara at Vōyinūtula by Mangayadēva Mahārāja. It also registers the gift of the same (village) to Nambi Nāranadāsi for conducting the daily worship of the god for the merit of his parents Sankidēva and Mummaladēvī.* Mangayadēva is stated to have been ruling over Tummalūru Peṇḍlimaḍu in Muliki-*nāḍu* (subdivision of Gaṇḍikōṭa-*sīma*). This chief is the same as Sāḷuva-Mangu, who later on became the general of

* Inscriptions of the Ceded Districts, p. 335 No. 10. V. R. I. Col. 20.

Kumāra Kampaṇa and assisted him in the campaign against Sambuvarāya. A point of interest in the present record is a reference to an ironmine (*inaparāla-gani*) as one of the boundaries of the gift-village.

After the death of Bukka I in 1377 A.D., his son Harihara II succeeded to the throne and reigned till 1404 A.D. His reign marks the beginning of an important epoch in the history of Vijayanagara. With the object of strengthening the centripetal forces in his empire, he discontinued the traditional policy of appointing his cousins as governors over the provinces; instead, he appointed his own sons to govern them. Thus, prince Dēvarāya (the future Dēvarāya I) was posted to Udayagiri, where he succeeded the two sons of Kampa I.*

Dēvarāya I was a very powerful and ambitious ruler. He was an imperialist in the true sense of the term. The appointment of this aggressive prince to Udayagiri was indeed fraught with important consequences. He conceived the grand idea of making the river Kṛishṇa the north-eastern boundary of the kingdom. The Reḍḍis of Koṇḍavīḍu were a formidable hindrance to the realisation of his aim and so during the thirty-six years (1370 A.D. to 1406 A.D.) of his rule at Udayagiri, he strove ceaselessly to undermine their power and absorb their state.

About the year 1382 A.D. a golden opportunity presented itself to this ambitious prince in the shape of a civil war in the territories of the Reḍḍis consequent on the death of Anavēmā Reḍḍi. Promptly seizing this opportunity Dēvarāya proceeded with a huge force and succeeded in occupying Addanki and S'rīs'ailam.

The occupation of Addanki and S'rīs'ailam brought the Vijayanagara rulers into direct conflict with the Velamas

---

* Further Sources of Vizayanagar History by K.A.N. Sastry and Dr. N. V. Ramanayya, Vol. I, p. 80.

of Rāchakoṇḍa. The Velamas allying themselves with the Bahamani Sultan (Muhammad Shah I) carried on a desultory war with Vijayanagara for more than a decade.

We have a number of stone-inscriptions belonging to Dēvarāya I in Cuddapah district. Among them the inscription at Pāṭūr, in Rājampēt taluk (A.R. No. 399 of 1926) is important, as it happens to be the first known inscription of the Prince in that region, bearing the date S'aka 1299 = 1377 A.D. Another inscription is found in Paluguräḷḷa, Badvēl taluk (A.R. No. 408 of 1926). It records a grant of "*vṛittis*" by Birudarāja Lakkayadēva Mahārāja and Allāladēva Mahārāja who was governing Sakali Pedda-Kōḍūru for the maintenance of worship in the temple of Bhairava on the hill. The importance of the inscription lies in the fact that it tells us how under the governor of Udayagiri there was a number of local officials ruling over *sīmas* and groups of the villages. Another inscription at Devagudi, Jammalamaḍugu taluk, (A.R. No. 345 of 1906) dated S'. 1328 happens to be the last year of his governorship at Udayagiri and coincides with his coronation year as the king of Vijayanagara. It refers to a gift of land made by Dēvarāya I at Dānavulapāḍu to the temple of Talakanṭadēvī, after his coronation. After ascending the throne in 1406 A.D. Dēvarāya I appointed his eldest son Rāmachandra Rāya, who had run the administration of the province jointly with his father since 1390–91 A.D. as the Governor of Udayagiri. Harihara II died in A.D. 1404, and after his death there followed a brief period of disorder and misrule in the Vijayanagara empire until Dēvarāya I occupied the throne in 1406 A.D. The Reḍḍis of Koṇḍavīḍu ever since the loss of Addanki and S'rīs'ailam were eagerly waiting for an opportunity to recover those provinces from the Rāyas of Vijayanagara. So, taking advantage of this unstable state of affairs at Vijayanagara, the Reḍḍis attacked Udayagiri-*rājya* and occupied two districts namely Pottapi-*nāḍu* and Pulugula-*nāḍu* (in

the north-east of Cuddapah). These two districts remained under their occupation till 1413 A.D., when they were recovered by Dēvarāya I.

There appears to have been some trouble in the western part of the Udayagiri province during the last years of the reign of Devarāya I. A Telugu-Chōḍa chief called Ahōbala of the Apratimalla family holding sway over the country in the neighbourhood of Puṣpagiri seems to have rebelled. An inscription of this chief dated S'aka 1342 is found in the village of Gōṭūru near Puṣpagiri. It is said that Prauḍha-Dēvarāya (Dēvarāya I) and his son Vijaya marched against him at the head of a large army and defeated him in a battle. As a consequence of this war, the capital of Ahōbala Chōḍa was ruined and several merchants who were residents therein migrated to foreign lands.[1]

After the death of Dēvarāya I in 1422 A.D., Rāmacandra succeeded him on the throne, and he appears to have ruled only for a brief period of six months. He was succeeded by his brother Vijayarāya I who is variously called Vijaya Bhūpati, Vijaya Bukka and Vīra Bukka. He appears to have ruled for eight years i.e., till 1430 A.D. but even during these eight years the administration was mostly run by his eldest son, Dēvarāya II, who succeeded him in 1430 A.D.

The forward policy launched by Dēvarāya I with the aim of annihilating the power of the Reḍḍis, seems to have been successfully completed in the time of Dēvarāya II. Koṇḍavīḍu fell into his hands about 1432 A.D. and this enabled him to push the northern frontier of Vijayanagar empire up to the Kṛṣṇā.

1. *Further Sources of Vijayanagara Empire*, Vol. I, Page 93, by Prof. K.A.N. Sastry and Dr. N. Venkataramanayya.

The reign of Dēvarāya was a period of transition in the relations of the Velamas with the Rāvas of Vijayanagar. Being hard pressed by the advancing power of the Bahamanis into the Telangāṇa, the Velamas felt the necessity of befriending the Rāya and securing his support in repelling the aggression of the Sultan. Nevertheless, the old spirit of hostility persisted for a while and if the "*Velugōṭivārivamsāvali*" is to be believed, the northern districts of Vijayanagara were convulsed by the depredatory Velama expeditions during the later part of Dēvarāya II's reign.[1]

Of the numerous inscriptions of Devaraya II in Cuddapah, those found at Bukkapaṭnam and Eṟṟabaḷḷa dated in S'aka years 1353 and 1364 respectively, give us some valuable information.[2]

They mention two subordinate chiefs of Dēvarāya II namely Tippa and Kampayyādēva Mahārāja. Tippa or Sāḷuva Tippa, styled as *Mahāmaṇḍales'vara* with the titles *Mēdinī-mīsara-gaṇḍa* and *Kaṭṭāri Sāḷuva* is known to have been the son-in-law of the king. The other chief, Kampayya Dēva had the titles *Mahāmaṇḍalēs'vara Mīsaragaṇḍa* and *Kaṭṭāri Saḷuva* and the son of *Mahāmaṇḍalēs'vara* Avubalayyadēva Mahārāja and Ōbāyamma and the (grandson of ?) *Mahāmaṇḍalēs'vara* Kampayyadēva Mahārāja. It is probable that he was identical with the Kampayya mentioned as the renovator of the S'iva temple at Puṣpagiri in the Cuddapah district and perhaps also with Eṟṟa Kampayyadēva Mahārāja whose inscription dated S'aka 1368 is found at Tirumalai in the Chittoor district.

Dēvarāya II died in 1446 A.D. and was succeeded by his son Mallikārjuna who ruled till 1466 A.D. Malli-

1. *Further Sources of Vijayanagara History* by K. A. N. Sastry and Dr. N. Venkataramanayya, Vol. I. p. 100.

2. Inscriptions of the Ceded Districts, p. 76, No. 6 or A Topographical list of the Inscriptions of Madras Presidency by V. Rangacharya, p. 588.

kārjuna was also called in some inscriptions as Praudha Dēvarāya and Mummaḍi Dēvarāya.

The accession of Mallikārjuna marks a long period of decline of the royal power, which culminated in the disappearance of his dynasty about 1485 A.D. Mallikārjuna seems to have lost large chunks of his kingdom to his adversaries like Kapilēs'vara of Orissa. During the time of Virūpākṣa II, the successor of Mallikārjuna, Udayagiri province was also conquered by Kapilēs'vara by about 1470 A.D. Virūpākṣa being a weak and pleasure loving ruler, the task of liberating the country from the Uriyas (people of Kaḷinga) fell upon the nobles. The most powerful among these nobles was Sāḷuva Narasimha of Chandragiri-*sīma*. According to the "*Sāḷuvābhyudayam*" of Ḍinḍima, it was this Narasimha that led an expedition against the Gajapati or the king of Kalinga and succeeded in recovering Udayagiri from his hands. Later, in the year 1485 A.D. he set aside the Sangama dynasty and usurped the throne of Vijayanagara.

The inscriptions of Sāḷuva Narasimha, in the Cuddapah district are dated from S'. 1388 (1466 A.D.) to S'. 1396 (1474 A.D.), thereby indicating that his authority extended over a greater part of Udayagiri, while he was still a governor of Chandragiri-*sīma*. But after usurping the throne of Vijayanagara in 1485 A.D., he was confronted with a number of difficulties. The power of Purușottama Gajapati of Orissa became too formidable for him. It is said that after annexing the territories of the Reḍḍis of Koṇḍavīḍu, the Gajapati proceeded to Udayagiri, laid seige to the fort and captured it. Epigraphical evidence is to the effect that Sāluva Narasimha who came to defend Udayagiri was defeated by Purușōttama in the battle and was taken prisoner. He purchased his freedom by surrendering to his captor the fort of Udayagiri.[1] From this

1. Anantavarman's copper plate grant, dated 1500 A.D. quoted in *Further Sources of Vijayanagara.*

time till the accession of S'rī Kṛiṣṇadēvarāya of the Tuluva dynasty in 1509 A.D. there was a temporary set-back to the Vijayanagara kingdom. But Cuddapah does not seem to have been affected by this disaster. An inscription at Pālagiri, Kāmalāpuram taluk, dated S'. 1426 (1503 A D.),[1] which mentions Immaḍi Narasimha and his *daṇḍanāyaka* Narasānāyaka and another in Pulivendla taluk, dated S'aka 1431 (1509 A D.) refers to the grant of a village to the god Ranganāthasvāmi, by one Narasayyadēva Mahārāja all go to prove that Cuddapah continued to be under the rule of Vijayanagara kings even during this time of stress and strain for the empire.

Of Kṛṣṇadēvarāya's reign we have many inscriptions in Cuddapah. Among them the inscription at Kattera-gaṇḍla in the Badvel taluk dated S'. 1452 (= 1530 A.D.) corresponds to the last regnal year of that illustrious monarch. From this it is clear that throughout the reign of Kṛṣṇadēvarāya, Cuddapah had been under the rule of Vijayanagar kings.

The numerous inscriptions of Acyuta and Sadās'iva-rāya found in Cuddapah bear ample testimony to the fact that the authority of Vijayanagar over this area continued unabated during their regimes.

During the reign of Sadās'iva, the *de facto* sovereign of the empire was his brother-in-law Rāmarāja of the Ārevīḍu family; he was assisted by his brother Tirumala. It is said of Rāmarāja that he followed a dangerous policy of playing one Muslim ruler against another now joining hands with one and now with another with the object of boosting the interests of Vijayanagara kingdom. But such a policy did not yield dividends for any length of time. The Muslim rulers very soon realised their folly in fighting amongst themselves, thereby allowing a Hindu power to make capital out of their mutual jealousies. They patched up their differences and pooling their

1. A. R. No. 321 of 1935–36.

resources together, declared war against their common foe, the Hindu ruler of Vijayanagara. On the fateful field of Rakṣasi-Tangiḍi in January 1565 A.D. a fierce battle took place between the combined forces of the Muslims and the Vijayanagara forces. Despite the fact that the Vijayanagara forces offered stiff fighting the day was carried by the Muslims and with this discumfiture departed the glory and splendour of Vijayanagara also.

Even after this tragedy of Rakṣasi-Tangiḍi, the Vijayanagara power lingered for nearly a century more, even though in much diminished stature. Tirumala, the brother of Rāmarāja, succeeded in preserving for his dynasty, the bulk of the empire which no doubt included the whole of Cuddapah. The capital was shifted from Vijayanagara to Penugoṇḍa in the Anantapur district, though the empire still retained its old name.

Tirumala was succeeded by his son S'rīranga I. According to an inscription at Ponnatōṭala, Jammalamaḍugu taluk, dated S'. 1496 (= 1574 A.D.) S'rīranga was ruling from Penugoṇḍa. This is the first known inscription of this monarch.

S'rīranga I was succeeded by his brother Venkaṭapatidēva Mahārāya. According to "*Vijayanagara Sāmrājyamu*" (found in Mack. Manuscripts) his coronation was celebrated in the year Saka 1507 (= 1585 A.D.) One of his inscriptions dated S'. 1511 (1589 A.D.) is found at Kōkaṭam, Kāmalāpuram taluk.

From the account given by the Anonymous Historian we learn that during the time of Venkaṭapatidēva Mahārāya the forces of Gōlconḍa led by Amir-ul-mulk, the minister of Quly Qutb Shāh, succeeded in occupying the whole of Kurnool, portions of Cuddapah (including Gaṇḍikōṭa-*sīma*) and Anantapur districts. This was only a temporary success for the Muslims. For, in a short time, Venkaṭapati, mustered all his available forces, made an all out attack

on the enemy and succeeded in liberating all the above territories from the Muhammadans. It is said that Muhammadan garrisons were chased across the Kṛṣṇā and Sultan Quly was forced to recognise that river as the boundary between his kingdom and the dominions of the emperor of Vijayanagara.[1]

[1]Close on the heels of this external menace Venkaṭa II seems to have been confronted with a serious internal revolt of the nobles in the Rāyalasīma area. Nandyala Kṛṣṇamarāja of Gandikōṭa-*sīma* joined by Koṇḍarāju Tipparāju of Pottapi and Siddhavaṭam *sīmas*, raised the banner of revolt against Venkaṭa II. But the emperor with the help of some of his faithful nobles like Ellamarāja, Dēvappa Nāyaka and Pemmasāni Timmanna promptly put down the rebellion. Gaṇḍikōṭa was now handed over to the house of Pemmasāni Timmanna and Siddhavaṭam-*sīma* to Ellamarāja of the Maṭli family as a reward for the services rendered by them.

The conquest of Siddhavaṭam by Ellama on behalf of Venkaṭa II in the battle of Ūṭukūru is alluded to in an inscription on the fort at Sidhout dated S'aka 1527 (1605 A.D.) (A.R. No. 564 of 1916).

After the death of Venkaṭa II in 1614 A.D. his nephew, S'rīranga II succeeded him. The weak and incompetent rule of S'rīranga II resulted in several palace-intrigues which ended in his death and also many members of his family. The next ruler was Rāmadēva, son of S'rīranga II. Rāmadēva was fortunate in having the help and able guidance of Yācama Nāyaka, son of Velugōṭi Kastūriranga. An inscription at Pāpayapalle, Jammalamaḍugu taluk, dated S'. 1545 (= 1623 A.D.) mentions Rāmadēva as the overlord of that area.

1. See N. Venkataramanayya, *Further Sources of the Vijayanagara History*, Vol. I.

2. *Ibid.* Vol. I. pp. 319–320.

It was only in the time of S'rīranga III who ruled from 1642 to 1681 A.D. that the whole of Cuddapah passed under Muslim rule. Mir Jumla, the minister of the Sultan of Gōlconḍa, laid seige to the fort of Udayagiri about 1645 A.D. and captured it without much trouble due to the traitorous behaviour of Chinnana sent against him by S'rīranga. Later, the victorious Mir Jumla attacked the principality of Chiṭṭivēli in the Cuddapah district, belonging to the Maṭli chiefs and captured Kalitūr, Duvvūr, Chennūr, Badvēl, Pōrumāmiḷḷa and Kāmalāpuram. Maṭli Kumāra Ananta, the ruler of the above territories (feudatory of S'rīranga) had not only to acquiesce in the loss of territory as he could not repel these aggressions but to purchase peace by offering the aggressor a large sum of money.

Thus came about the end of Vijayanagara rule and the establishment of Muslim authority over the Cuddapah district.

THE QUTB SHĀHI CONQUEST

At the time of S'rīranga III's flight to Mysore in 1649, there were two important feudatory families in the Cuddapah district. The Maṭli chiefs of Chiṭṭivēli and Siddhavaṭam were ruling over a fairly extensive territory in the eastern part of the district, comprising the Badvēl, Cuddapah, Rājampēṭ Siddhavaṭam and probably also parts of Kāmalāpūr and Rāyachōṭi taluks. Mir Jumla whom Abdulla Qutb Shāh deputed to conquer Karṇāṭaka sent an expedition against the Maṭli family under Bakshi Traiambaka Rao assisted by two Muslim officers. Maṭli Kumāra Anantarāja II who was then ruling the principality, opposed them with a strong force; and in the battle that ensued, defeated Mir Jumla's army, slew his Muhammadan officer and put Bakshi Triambaka Rao, the commander of the expedition, to flight. Kumāra Anantarāja's victory was perhaps unexpected ; for he was alarmed at the possible consequences of his success. Fearing Mir

Jumla's vengeance, he abandoned his territories and fled to the Kanarese country in the west. On hearing of the disaster which overtook Bakshi Triambaka Rao's expedition, Mir Jumla sent another army to reduce the Maṭli chief to subjection ; but as Kumāra Anantarāja had already taken to flight, the army met with little or no opposition, and took possession of the country without difficulty. Mir Jumla concerted measures to strengthen his hold on the conquered territory ; he fortified the Ishṭakāmēs'vara temple at Siddhavaṭam by building bastions over the strong walls of the *prākāra* erected formerly by the Maṭli chiefs, and posted there a garrison to keep down the country.

Mir Jumla next turned his attention to Gaṇḍikōṭa, a strong fort built on a precipice commanding the gorge in the Eṛṛamalais through which the Pennar flows. Pemmasāni Timmā Nāyaḍu, the chief of the fort who was originally appointed as its governor by the Vijayanagara emperor asserted his independence after the dismemberment of the empire. According to the *Kaifiyat* of Gandikota, Mir Jumla at first called on Timmā Nāyuḍu to submit and surrender the fort ; but on his refusal, had to lay siege to it. Gaṇḍikōṭa was well stocked with provisions and all the necessary weapons of defence including some cannon. The garrison offered stout resistance. Unable to remain near the fort walls, owing to the destruction caused by the cannon-fire, Mir Jumla had to shift his camp to Gūḍemcheṛuvu, Gāreganūru situated at some distance from the fort. As he could not capture it by force, Mir Jumla had recourse to a strategem. It is stated that he sent his envoys to Timmā Nāyaḍu offering to give in exchange the fortress of Gutti, if he surrendered to him Gaṇḍikōṭa. Timmā Nāyaḍu who considered it inadvisable to continue to fight against such a powerful enemy, agreed to the proposal. An agreement was accordingly drawn up ; and Timmā Nāyaḍu trusting to the promise of Mir Jumla, evacuated the fort, came down to the *pēṭa* below with his family and retinue. Mir Jumla

and his forces promptly occupied the fort; and when Timmā Nāyaḍu demanded a *farman* transferring to him the fort of Gutti, the Nawab gave him instead the village of Hanumana Gutti, telling him that was what he promised to give. (*The Kaifiyat of Gaṇḍikōṭa*, pp. 71–73). That the fort of Gaṇḍikōṭa was captured by Mir Jumla by means of trick and not in a fair fight is also corroborated by Thevenot, who visited Gōlkoṇḍa during the reign of 'Abdulla Quṭb Shāh: "This general (Mir Jumla)", says he, "took a great many places there (Karnāṭaka) in a short time, but the fort of Guendicot, standing upon the top of an inaccessible rock, put a full stop to his conquests. ......Mir Jumla being unable to force it, made use of his cunning and money, and so managed those (whom the Naique sent to negotiate (peace) that he wheedled out the Governor, under pretext of entering into a League with him for great Designs; but no sooner was he come to the place of meeting, but the Omras made sure of his person, contrary to the promise he had given and kept him constantly with him till he put him in possession of Guendicot" (*Travels of Thevenot*, Indian Records Series, p. 75).

Mir Jumla became the master of the Cuddapah district by his victories over the Maṭli and the Pemmasāni chiefs. The easy success which attended his arms everywhere in Karṇāṭaka fired his ambition. He wanted to establish an independent kingdom with Gaṇḍikōṭa as his capital. With this object in view, he recruited fresh forces, strengthened the fortifications, and equipped them with guns manufactured in his own foundry as well as those obtained from the European trading companies.

Mir Jumla could not, however, realise his ambition. On account of his treasonous activities in Karṇāṭaka, relations between him and his sovereign 'Abdulla Quṭub Shāh became strained. The arrest of his son Amīn Khān for contumacious conduct at the Sultan's court brought

matters to a head. He sought the intervention o the Moghul emperor, Shāh Jahān who appointed him as one of the *mansabdars* of the empire. Mir Jumla thus became a subordinate of the emperor instead of the Quṭb Shāh. At the time of the outbreak of the fratricidal war between the sons of Shāh Jahān, he had to leave Karṇāṭaka for Hindustan being summoned by the emperor to the court. On the eve of his departure, he is said to have made the necessary arrangements for carrying on the administration of his territories during his absence. He appointed, according to the *Kaifiyat of Gaṇḍikōṭa*, Nēknām Khān, son of his maternal aunt, as the commandant of the fort and the governor of Karnāṭaka, and enjoined upon him to carry on the administration in his name.

The information furnished by the *Kaifiyat* is of doubtful value. Mir Jumla, no doubt, made arrangements for carrying on the government of Karnāṭaka during his absence. No confirmatory evidence is available in support of the statement that Nēknām Khān was a relative of Mir Jumla or that he was appointed by him as the governor of Gaṇḍikōṭa during his absence in Hindustan. The available evidence on the contrary shows clearly that Nēknām Khān was a faithful nobleman of the Quṭb Shāhi court, whom 'Abdulla Quṭb Shāh seems to have appointed as the Nawab of Karṇāṭaka about A.D. 1660. He figures frequently in the English factory-records of the period, as the governor of Karṇāṭaka and the commander of the Quṭb Shāhi armies in the South. He also figures in the inscriptions of the Cuddapah district as an officer of 'Abdullah Quṭb Shāh holding authority over the region. An epigraph at Pōlūr in the Jummalamaḍugu taluk dated S'. 1586 Krōdhin (A.D. 1664) refers to the digging of a well in the village by Nēknām Khān, a subordinate of Sultan 'Abdulla Quṭb Shāh of Gōlkoṇḍa (*Kaifiyat of Gaṇḍikōṭa*, p. 71). Another at Vempalle in the Rājampēṭ taluk mentions the building of a mosque in the village by Nēknām Khan in S. 1590 Plavanga (A.D. 1667) (*V.R.* I. Cd. 639). It is evident

from this that Nēknām Khān, who ruled over Karṇāṭaka as the representative of the Quṭb Shah, could not have been the deputy, whom Mir Jumla left at Gaṇḍikōṭa to rule the fort in his absence. Although Mir Jumla took all necessary precautions to prevent the Quṭb Shāh from attacking his Karṇāṭaka possessions in his absence, the latter sent his armies to the South and effected their conquest.

The name of Nēknām Khān is also associated with the foundation of the town of Cuddapah. According to the Cuddapah District Gazetteer, 'a Pathan officer in the army of Golkonda by name Nēknām Khān penetrated with a few followers into this region (Cuddapah)'; he decided to remain', His proposal to found a Mussalman settlement here was approved by the Sultān of Gōlkoṇḍa, and he was permitted to name it Nēknāmbād'. This settlement was founded about a mile and a half south of ancient Cuddapah which in course of time acquired the name of 'Pāta-Cuddapah', so that it might be distinguished from the new foundation (*Cuddapah District Gazette*, p. 179). It is not known whether the founder of the new Cuddapah is identical with his namesake, the Quṭb Shāhi governor of Gaṇḍikōṭa. Similarity of names cannot be considered as a proof of their identity.

'Abdulla Quṭb Shāh died in A.D. 1673 and he was succeeded by 'Abdul Hasan Tānā Shāh, who ruled the kingdom until A.D. 1688, when the Moghul emperor Aurangzeb captured Gōlkoṇḍa and overthrew the Quṭb Shāhi dynasty. During the time of Tānā Shāh, his Brāhman ministers, Akkanna and Mādanna, exercised supreme authority on behalf of their master. According to a *sannad* dated S'. 1603 Dundubhi, Ās'vīja, 's'u. 15 (A.D. 1681) Rangō Raghunātha Pant was in charge of Jambulamaḍugu as the *tarafdar*, and the Brāhman Podile Lingappa was the *subēdar* of this part of the country. (*Gaṇḍikōṭa Kaifiyat* p. 77). Two other *sannads* of Tāna-

Shāh were also noticed by the Mackenzie Surveyors but they are not genuine, as both of them are dated S'. 1633 (A.D. 1711), twenty-three years after the downfall of the king (*V.R.* I. Cd. Nos. 298, 199).

THE MOGHUL RULE

Cuddapah district like the rest of the country passed under Moghul rule after the destruction of the kingdoms of Bijāpūr and Gōlkoṇḍa. Several *sannads* of the emperor Aurangzeb (*V.R.* I. Cd. Nos. 267, 269, 287 and 288) and his officers, who were in charge of the district are preserved in the *Mackenzie Manuscripts*. Most of the officers who were in charge of the administration of the district are obscure. It is interesting to note that the famous general Zulfikr Khān, on whom the emperor conferred the title of Nusrat Jung held the office of *killedār* or Commandant of the fort of Gaṇḍikōṭa. The names of some of the Moghul emperors like Ferrukh Siyār, Aḥmad Shāh, Muhammad Shāh and Shāh Alam are mentioned in the *sannads* preserved in the *Mackenzie Manuscripts* (Ibid. Cd. I. Nos. 45, 233, 263, 264, 265, 266 and 268); but they had little or no authority; for the Deccan passed out of Moghul hands soon after the death of Aurangzeb in A.D. 1707. Nizām-ul-Mulk Asafj Jāh I, the *subēdār* of the Deccan, declared his independence in A.D. 1723 and established himself at Hyderābād. The only important event that happened during the Moghul rule is the erection of a fort at Jammulamaḍugu in S'S'. 1631 Virōdhi (A.D. 1709) by an official of the name of Akunūr Narasanna Pantulu.

Nizām-ul-Mulk Asafj Jāh I, the *subēdār* of the Deccan, declared his independence, as stated already, in A.D. 1723 and made himself the master of the Deccan. His jurisdiction extended over a vast area comprising almost the whole of the peninsular India. "With the exception of a comparatively narrow strip of country on the western

coast which belonged to the Mahrāṭṭas', says Gribble. 'his jurisdiction reached from the river Taptee, west of Aurangabād, Ahmadnagar and Bijāpūr over the Mysore country, and the Carnatic right down to Trichinopoly and probably also to Madura" (*History of the Deccan* II, p. 2). Over this vast extent of territory, his authority was more or less effective. Several chiefs who held feudatory estates within his dominions had to pay tribute to him, though they were allowed to enjoy considerable autonomy in the management of their affairs. The Mayāṇas of Cuddapah, who came to this region in the troublous days following the death of Aurangzeb belong to this category. 'Abdul or 'Abdullah Naby Khān, the founder of the family is referred to in an inscription at Cuddapah dated H. 1130 (A.D. 1717-18) as the *subēdār* of Cuddapah, who built a mosque in the place in the reign of the emperor Ferrukh Siyār (*V.R.* I. Cd. 45). Another record at Uyyālavāḍa in the Koilkuntla taluk of the Kurnool district dated in F. 1137 (A.D. 1727-28), he is spoken of as 'Abdul Naby Khān Pādshāh (*V.R.* II. Kl. 196). The assumption of the title of Pādshāh by him seems to indicate his independent status. After the declaration of independence by Asaf Jah I, he probably thought that he need not recognize any political superior. Asaf Jah was perhaps too busy with his own territory to bestow any attention on the failure of 'Abdul Naby Khān to recognize his supremacy, but when the affairs were settled to his satisfaction, he descended on Cuddapah in the time of 'Abdullah Muḥammad Khān *alias* the *Guḍḍi* (blind) Nawāb, son of 'Abdul Naby Khān and forced him to submit to his authority. The *Guḍḍi* Nawāb was obliged to surrender the fort of Gaṇḍikōṭa with its dependent territory, over which the Asaf Jāh appointed one of his own officers, Kavidilla Khān, as the governor. Kavidilla Khān ruled at Gaṇḍikōṭa for several years. The *sannads* granted by him show that his rule lasted for eight years from H. 1156 to 1164 (A.D. 1743-44 to 1750-51). He not only survived Asaf Jah but also Nāsir Jung, who succeeded him on the

throne of Hyderābād. Nāsir Jung exercised effective authority over all his nobles and subjects. During the war of succession. when he proceeded to the south in A.D. 1748 to put down Hidāyat Mohideen, i.e., Muzaffar Jung, Mōchā Miyā the Nawāb of Cuddapah had to accompany him like the other *mansabdārs*, zamīndārs and paḷaiyagārs. During the course of the war he turned, however, traitor to Nāsir Jung, intrigued with the French, and having joined the Nawābs of Kurnool and Savanūr in a conspiracy slew him treacherously, on the battle-field. The incident is variously described in our sources. According to the *Kaifiyat of Goṇḍikōṭa*, the incident took place in the durbār-tent of Nāsir Jung. It is stated that Nāsir Jung who was incensed at the contumacious conduct of Himmat Bahādūr, the Nawāb of Kurnool, severely reprimanded him; and as the latter retorted a free fight ensued in which Himmat cut off the head of Nāsir Jung (*Kaifiyat of Gaṇḍikōṭa*, pp. 85–86). The *Hasidarucharitra*, however, gives a different account. "In the battle which was fought afterwards in the neighbourhood of Pulichery (Pondichery), the three traitors, – the Pathan Himmat Bahādūr Khān, the Nawāb of Kurnool, Mōchā Miyā Khān, the Nawāb of Cuddapah and 'Abdul Karīm Khān the Nawāb of Savanūr —colluded with the French, who made a night attack on Nāsir Jung. When the latter mounted on his elephant, and approached the three Pathan chiefs mentioned above, Himmat Bahādūr Khān fired his musket on him; and being hit by a ball he (Nāsir) fell dead. His head was promptly cut off, and was hoisted on a flag-staff. His troops fled; and all his wealth was plundered." (*Hydarucharitra*, p. 82). The account of the *Haidarucharitra*, which is in agreement with the contemporary records, may be accepted as genuine.

The three Pathan conspirators joined Muzaffar Jung; but they were no more faithful to him than to his predecessor. Being dissatisfied that they were not adequately rewarded for their services, they provoked a conflict with

him during his journey to his capital Hyderābād at Rāyachōṭi in the south of Cuddapah. In the fight that followed, both Himmat Bahādūr Khān and Muzaffar Jung were killed ; and Mochā Miyā fled to Cuddapah grievously wounded.

Salābat Jung, the successor of Muzaffar Jung on the throne of Hyderābād seems to have lost all control over Cuddapah ; for, no mention is made in the annals of Cuddapah of the rule of Nizam until the time of Nizām 'Aly Khān. The Mayāṇa rule in Cuddapah had by that time come to an end. Their authority was overthrown by Haider, and their territory was annexed to his kingdom. Nizām 'Aly Khān, it may be remembered, was an ally of the British. He joined them and the Mahrāṭṭas in the Triple Alliance against Tipu Sultan who succeeded his father, Haider in A.D. 1782 : and obtained from the British the country from the Kṛṣṇā to the south of the Pennār including Cuddapah as his share of the territory conquered from Tipu at the end of the third Mysore war ; but his rule over Cuddapah was not long. After a period of ten or eleven years he made over the territory to the East India Company in A.D. 1800 in satisfaction of the arrears due to the British force which had been in his service.

THE MYSORE CONQUEST

The overthrow of the Mayāṇa dynasty by Haider 'Aly and the annexation of their territory to his kingdom have been alluded to while describing the Asaf Jāhi rule over the district. Haider 'Aly, according to the *Gaṇḍīkōṭa Kaifiyat*, sent his army under his general, Mīra Sāheb, against Gaṇḍikōṭa in Viḷambi (S'.S'. 1700/A.D. 1778) ; the fort held out, and Mīra Sāheb had to retire without achieving his purpose. While Mīra Sāheb was at Gaṇḍikōṭa, Haider proceeded against Siddhavaṭam, captured the fort, and carried away to S'rirangapaṭnam the Mayāṇa chief, Halīm Khān, and his family as prisoners. Halim Khān then sent, at the instance of Haider, a messenger to

Rustum Khān, his *killēdār* at Gaṇḍikōṭa, commanding him to surrender the fort to Haider's officer. The fort was surrendered accordingly. The *killēdār* was allowed to go unmolested from the fort with his family and goods; but all the *nāyaks* of the garrison were marched to S'rīrangapaṭṇam to await the pleasure of Haider.

It is said that he kept the *nāyaks* for two months with him at S'rīrangapaṭṇam, re-entertained them in his service and sent them back safely to Gaṇḍikōṭa. Mir Jamāl-ud-Dīn, one of his officers, was appointed as *killēdār*. After the conquest of Siddhavaṭam and Gaṇḍikōṭa, the country under the rule of Mayāṇas submitted, and Haider entrusted the administration of the conquered territory to Mīr 'Aly Raja Khān, whom he appointed as its governor. Haider's rule over Cuddapah, according to the *Kaifiyat of Gaṇḍikōṭa*, lasted for a period of four years from *S'.S'*. 1701 Vikāri (A.D. 1779) to *S'.S'*. 1704 S'ubhakṛit (A D. 1782).

Tīpu Sultan who succeeded his father ruled over Cuddapah for a period of seven years and eight months from *S'.S'*. 1705 Sobhakṛit (A.D. 1783) to *S'.S'*. 1712 Sādhāraṇa (A.D. 1790). Nothing of importance seems to have happened in the district during his time. The following officers held the *killedarship* of Gaṇḍikōṭa during the reigns of Haider and Tipu: Mīr Jamāl-ud-Dīn, Mīr 'Aly Raja, and Sayyid Martuza.

In a war with the British and their allies the Mahārāṭṭas and the Nizam, Tīpu Sultan was, as stated above, defeated and had to sue for peace. In accordance with the terms of the treaty of S'rīrangapaṭṇam he had to surrender half of his dominions to the allies, who divided it among themselves. The country between the rivers Kṛṣṇā and the Pennār including Cuddapah fell, as already stated, to the lot of the Nizam. Cuddapah thus came under the jurisdiction of the Asaf Jāhi dynasty once again.

THE CHŌLAS OF RĒNĀḌU.

Cuddapah was under the rule of a local dynasty of Chōḷa chiefs during the period of the Pallava-Chālukya wars described above. From the name of the region over which they ruled, they have been designated by modern scholars as the Chōḷas of Rēnāḍu, - a seven thousand district, corresponding to the Proddaṭūr, Kāmalāpuram and Jammalamaḍugu taluks of the Cuddapah district, and parts, if not the whole, of the Koilkunṭla taluk of Kurnool, from which they appear to have spread towards Pottapi in the Rājampēṭa taluk in the east, and Niḍugal and Erikalvāḍi in the Anantapūr district (A.P.), and the Tumkūr district in the Mysore State respectively in the west. The history of the family is based almost entirely on epigraphic sources. Inscriptions, both on stone and copper-plates, supply all the available information on the subject. Though the former are more numerous than the latter, the information furnished by them is meagre in the extreme. They are brief matter of fact landgrants which give us, when they are not damaged, little more than names of the donors, donees and of the donations made and received by them respectively. The copper-plates, on the otherhand, are more informative. They describe the origin of the family to which the donor belonged, trace his descent and mention occasionally historical events associated with their names.

Three copper-plate records of the family have come to light so far ; two—the Mālepāḍu plates and the Dommara-Nandyāla plates—of Pōrmukharāma Puṇyakumāra, and one—the Madras Museum plates—of S'rīkanṭha Chōḷa.

The Chronology of the Rēnāḍu Chōḷas :—The Chronology of the Rēnāḍu chiefs is not definitely settled, mainly due to the uncertain character of the evidence. All the Rēnāḍu Chōḷa inscriptions, whether on stone or copper-plates, with the solitary exception of an epigraph at Pedamuḍiyam in the Jammalamaḍugu taluk (A.R. No. 352

of 1905), are not dated in any era. As the date part of the Pedamuḍiyam record is completely lost, it does not help us in any way in solving the problem. Therefore, in fixing the chronology of the kings of this dynasty, recourse must be had only to indirect evidence, such as the paleography of their inscriptions, and any historical facts which may happen to be mentioned therein. The Mālepāḍu plates have been assigned on exclusively paleographical grounds to the 8th century A.D., (Ep. Ind. XI. p. 337), though the historical data contained therein militate against this assumption. Ever since the publication of these plates, they have come to be regarded as the sheet anchor of the Rēnāḍu Chōḷa chronology, and the dates of the other inscriptions of the dynasty which are, as pointed out already, undated have been determined on the basis of this record.

The evidence of paleography is not infallible. Though reliable for long periods of time, its evidence for short periods is more often than not misleading. It not only varies with time but also with place. Such variations may also be due to the ground on which the inscriptions are engraved, and the hand-writing of the scribe employed for the purpose. Instances are not wanting where the inscriptions of the one and the same monarch found in different places present marked variations in the mode of characters and the style of writing. The inscriptions of Puṇyakumāra himself offer an excellent example. The following records may be taken into consideration in this context:

(1) An epigraph at Tippalūru in the Kāmalāpuram taluk (A.R. No. 283 of 1937–38) registers a gift of Erikal Muttarāju Puṇyakumāra who was ruling over Rēnāḍu from Chepali to a *brāhman* Pāradāya (Bhāradvāja) Kilevēru Kattis'arman of Takkapulolu. The king bears the titles *Maruntrapiḍugu*, *Madamudita*, *Gaṇyamāna*, and *Uttamōttama*, the first two of which are reminiscent of the

titles, *Mattavilāsa* and *Pagāpidugu* borne by the Pallava king Mahēndravarman I.

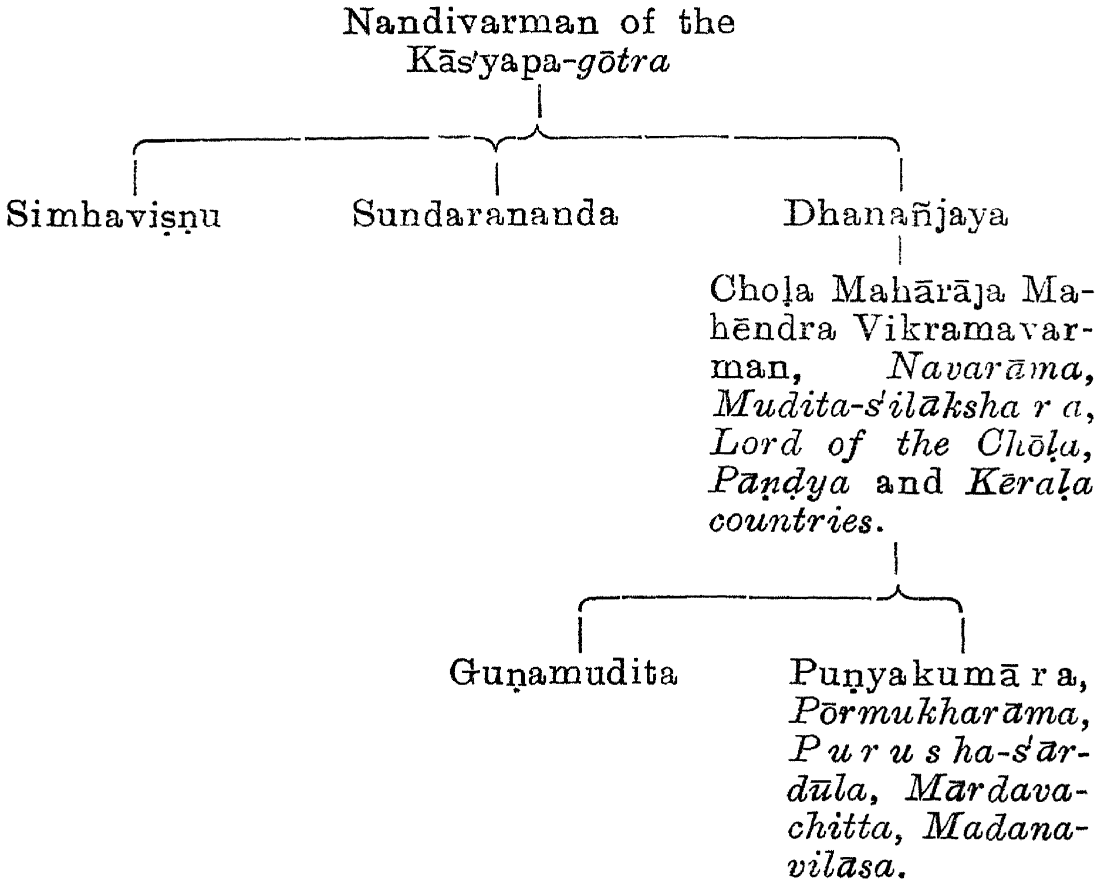
(2) Another epigraph at Veludurti in the same taluk (A.R. No. 298 of 1937–38) mentions Erikal Mutturāju as the ruling king, and refers to Puṇyakumāra-Raṭṭakuḍḍu and Atis'aya-Raṭṭakuḍḍu, whose relationship with the king cannot be ascertained owing to the damaged condition of the stone on which the record is engraved. "The king is further called *Pṛithvīvallabha*-Puṇyakumāra". (A. R. E. 1937–38, Part II, P. 79).

(3) A third epigraph at Yerraguḍipāḍu in the same taluk records a gift of Erikal Mutturāja of 24 *maruts* of land to a brāhman as *pannasa* in the presence of Dujayarājula Mutturāju, Navapriya-Mutturāju and Vallava-Dukarāju (A.R. No. 232 of 1937–38). All these records come from the same area and are assigned on paleographic grounds to 7th century A.D. They refer evidently to the same ruler viz., Puṇyakumāra bearing the titles *Erikal-Mutturāju*, *Pṛthvīvallabha*, *Gaṇyamāna* etc., who ruled over Rēnāḍu in the 7th century A.D.

The paleographic evidence, according to the government epigraphists, points to the existence of two Puṇya-kumāras—one in the seventh and the other in the eighth century A.D., having the same or similar titles which bear a striking resemblance to those of the Pallava king Mahēndravarman I, who ruled from A.D. 600 to 630. The question is whether there were two kings of the name of Puṇyakumāra living, as the paleographic evidence seems to suggest, a century apart from each other, or only one king as the historical data embodied in the Mālepāḍu and Dommara-Nandyāla plates indicate.

The Mālepāḍu and Dommara-Nandyāla plates of Puṇyakumāra give the following genealogical account of his family, — Karikāla Chōḷa who built banks to keep down the floods of the Kāvērī and effected the conquest of the

Trairājya is mentioned as the progenitor of the family. In his family were born :—

The genealogy of the Rēnāḍu Chōḷa kings described in the Mālepāḍu and Dommara-Nandyāla plates presents three tell tale names — Nandivarman, Simhavishṇu, and Mahēndravikramavarman—which call to mind the Pallava royal family of Kāñcī. Nandivarman was the last Pallava king of the Sánskrit charters ; he was succeeded by Simhavisṇu, the first king of the greater Pallava family; and the latter was succeeded in turn by his son, Mahēndravikramavarman I. Thus, we see three generations of the Rēnāḍu Chōḷa rulers mentioned above, which correspond to three successive generations of the Pallava kings of Kāñchī bearing identical names. It was a well known practice in ancient India for the *sāmantas* to assume the names and titles of their overlords. Following this practice the Rēnāḍu Chōḷa princes must have assumed the

names of their Pallava suzerains. Moreover, the *birudas* of Mahēndravikrama Chōḷa Mahārāja's sons, Gunamudita and Puṇyakumāra, bear a striking resemblance to those of Pallava Mahēndravarman I. The name Guṇamudita, and the titles *Madanavilāsa*, *Mārdava-chitta*. *Maruntra-piḍugu* assumed by Puṇyakumāra recall to mind *Guṇa-bhara*, *Mattavilāsa*, *Vichitra-chitta* and *Pagāpiḍugu*, the wellknown *birudas* of the Pallava monarch. This similarity between the titles of the Chōḷa kings of Rēnāḍu and the Pallava kings of Kāñchī is attributed to "marital and political alliance between the two families" (A. R. E. 1937-38, Part II, p. 79 and E.I. XI, P. 341). The alliance suggested here could not have been possible unless both the royal families were contemporaneous. Taking these facts into consideration, the Mālepāḍu and Dommara-Nandyālā plates may be assigned, notwithstanding the dubious evidence of paleography, to the first half of 7th century A.D., when Mahēndravikramavarman Chōḷa Mahārāja and his son Puṇyakumāra appear to have flourished.

It is not possible in the present state of knowledge to compile a connected history of the Chōḷas of Rēnāḍu. Our information on the subject is scanty; and the historical data collected from the inscriptions reveal large gaps which can never perhaps be bridged up. The earliest member of the family of whom anything is known is Dhananjaya. the youngest son of Nandivarman. He is represented by a solitary epigraph (A. R. No. 380 of 1905) in Rēnāḍu, the habitat of his family.

Dhananjaya was succeeded by his son, Mahēndra-vikramavarman. He bore titles, *Mudita S'ilākṣara Navarāma, the lord of tae Pāṇḍyas, the Chōḷas, and the Kēraḷas and Chōḷa-Mahārāja* which appear to throw some light upon his character and achievements. The numerous epigraphs of his reign scattered all over Rēnāḍu show that he really took delight in setting up stone inscriptions (*Mudita-Sil akshara*). He was perhaps as firm in

battle as Rama, as his title *Nava-Rāma* indicates. No special significance need be attached to it as similar titles were commonly borne by distinguished warriors in ancient times. More important than these are the titles *Pāṇḍya-Chōḷa-Kēraḷānām-adhipatiḥ* which implies that he was the lord of the Pāṇḍya, Chōḷa, and Kēraḷa countries or peoples; but no trace of his rule is found in any of the three countries mentioned above. How he came to assume this title is not known. Only two ways are concievable in which he could have acquired it, either through inheritance or by means of conquest. Neither the Mālepādu nor the Dommari-Nandyāla plates which speak of his ancestors associate the title with any one of them. Mahēndravikramavarman, notwithstanding his high-sounding titles, was a feudatory chief of a principality which was situated in the midst of the Pallava dominions; he could not have had the resources necessary for undertaking a great military enterprise which involved the conquest of the whole of South India on his own account; nor would it have been possible for him to embark on an expedition against the countries of the far south without the consent and support of his overlord. The Pallava inscriptions of the 7th and 8th centuries A. D. credit Simhavishṇu, the founder of the Greater Pallava dynasty of Kāñchī, with the expulsion of the Kaḷabhras and the conquest of the Chōḷa, Pāṇḍya and Kēraḷa countries. These two events were not probably unconnected. The expulsion of the Kaḷabhras and the conquest of the countries which were under their occupation must have taken place simultaneously. It is not unlikely that Mahēndravikramavarman, who was a feudatory of Simhavishṇu and subsequently perhaps also of his son Mahēndravarman I was entrusted with the command of the Pallava expedition against the Kaḷabhras, and he may have actually been in charge of the administration of the countries under their occupation during the progress of the campaign. This is perhaps the justification for the

assumption of the title by him. The title Chōḷa Mahārāja was conferred on him, as the phrase *pariprāpta Chōḷa-Mahārāja-śabdaḥ* clearly indicates that it was conferred on him by some one, evidently his overlord Siṁhavishṇu, in recognition of the meritorious services rendered by him during the war against the Kaḷabhras.

The authority of Mahendravikrama Chōḷa Mahārāja was recognized in the whole of Rēnāḍu seven thousand.

Mahēndravikramavarman Chōḷa Mahārāja appears to have associated his son Puṇyakumārā with himself in the administration of his territories. The latter held the office of Erikal-Muturāju in which capacity he was ruling over Rēnaḍu from Chepali, in the Madanapalle taluk of the Chittoor district (A.R. Nos. 28 of 1939–40, Kamalakūru Siddhavaṭam taluk. 299 of 1905 Chippili in Madanapalle taluk, and 283 of 1937–38). Besides, Erigal-Dugarāju (A.R. Nos. 310 of 1935–36, 330 of 1935–36), Dujayarāja Muturāju, Navapriya Muturāju, Vallava Dukarāju (A.R. No. 232 of 1937–38) and Chōḷa Mahādēvulu obviously the queen of Chōḷa Mahārāja (A.R. No. 396 of 1904) are mentioned in the inscriptions of the region.

The term Erigal attached to some of the official names mentioned above refers to the headquarters of Erigalvāḍi six hundred. Muturāja, and Duka(ga)rāja which mean the senior prince and deputy king respectively are official designations rather than personal names. They give us just an inkling into the administrative set up of the Renāḍu kingdom. How long Mahēndravikrama Chōḷa Mahārāja's rule lasted cannot be ascertained, as the data for fixing the chronological limits of his reign are totally lacking. He died probably during the reign of his overlord, the Pallava king Mahēndravarman I. Nothing is known of his first son Guṇamudita, as he is not mentioned in any of the inscriptions excepting the Mālepāḍu and the Dommara-Nandyāla plates which merely refer to him without giving any information of

value. He died perhaps during the time of his father; and so, on Mahēndravikrama's death, the succession to the throne devolved on his second son Puṇyakumāra.

The reign of Puṇyakumāra was eventful. Soon after he assumed power, the Pallava king Mahēndravarman I, died, and taking advantage of the youth and inexperience of his son Narasimhavarman I, the Chālukyan monarch Pulakēśin II invaded, as noticed above, the Pallava kingdom, and caused much confusion in the whole of South India. As Narasimhavarman I was not able to repel the invader and defend his dominions, his authority was weakened; forces of disintegration set in, and the feudatories manifested a tendency to fish in the troubled waters. Puṇyakumāra whose territory lay along the borders of the Western Chālukya dominions was not slow in taking advantage of the situation. Probably he allied himself with the Western Chālukyas; his queen Vasanta Pōṛi who appears to have been a Chālukya princess might have served him as an excellent diplomatic agent, and paved perhaps the way for the formation of an alliance. However that may be, Puṇyakumāra assumed, in imitation of the Chālukya king, the title of *Pṛthivīvallabha* (A.R. No. 384 of 1904) and began to date his inscriptions in his own regnal years. The assumption of this title and the adoption of the new method of dating the inscriptions in his own regnal years indicate a change in his status from a feudatory chief to a sovereign ruler; Puṇyakumāra may have regarded himself thenceforward as an equal of the Pallava and Chālukya monarchs.

An important event of his reign was his conquest of the Hiraṇya-*rāshṭra* embracing the Cuddapah and Siddhavaṭam taluks of the Cuddapah district which was probably under the rule of Pallava feudatories. The conquest seems to have taken place some time before the 5th regnal year of Puṇyakumara's reign, for in the

Mālepāḍu plates dated in that year, the royal order is addressd to the subjects of his own territory along with those of the Hiraṇya-*rāshṭra* (*Hiraṇyarāshṭra sahitā-svārāshṭra nivāsinaḥ*). This is confirmed by the evidence of his Dommara-Nandyāla plates dated in his tenth regnal year in which he is referred to as the lord of the "Hiraṇya-*rāshṭra*".

Another important event of Puṇyakumara's reign is the visit of the great Chinese pilgrim Heuen Tsang to Rēnāḍu, which is referred to as the kingdom of Chu-li-ye in his Travels. It is said to have been situated at a distance of 1,000 li. in the south-west of AN-TA-LO (Andhra) and 1500 or 1600 li. in the north TA-LO-PI-CH'A (Drāviḍa), the capital of which is KIN-CHI-PU-LO (Kāñchīpura). Hiuen Tsang's account of Chu-li-ye is particularly interesting as it gives us an insight into the condition of the Cuddapah district and its people in the 7th century A.D. "The country of Chu-li-ye (Chōḷa) is about 2400 or 2500 li. in circuit; the capital is about 10 li. round. It is deserted and contained a succession of marshes and jungle. The population is very small, and troops of brigands go through the country openly. The climate is hot; the manners of the people dissolute and cruel. The disposition of men is naturally fierce; they are attached to hereticalt eaching. The *sanghāramas* are ruined and dirty as well as the priests. There are some tens of Dēva temples, and many Nirgrantha heretics". "At a little distance south-east of the city is a stupa built by Aśōkarāja". "Not far from the city is an old *sanghārama*", where Dēva Bōdhisattva discussed with Arhat Uttara difficult problems of the Buddhist theology. (S. Beal, Buddhist Records of the Western World, Vol. II, pp. 227–28).

Puṇyakumāra could not, however, maintain his independence long. He was drawn into the Pallava-Chālukya struggle, and his small kingdom became the

battle-ground of rival powers contending for supremacy. Pulakēśin II invaded the Pallava kingdom for the second time in A.D. 642; but the good fortune which attended his arms uniformly during his first expedition deserted him completely. Disaster overtook him; and he perished in the fight, as noticed already, while defending his capital, which was beseiged by the victorious Pallava army. The Chālukyan kingdom was dismembered as a consequence of this defeat; and a large part of it was annexed by the Pallavas. Puṇyakumāra who probably made common cause with the Chālukyas must have shared their fate. It is not unlikely that he was deprived of his kingdom and driven away from the country. The Pallavas were in occupation of the Chālukyan territories for a period of twelve years, during which the sons of Pulakēśin II, especially Vikramāditya I, were making strenuous attempts to drive them out and recover their ancestral possessions. Fortune favoured Vikramāditya; he not only succeeded in reconquering from the Pallavas the territories which they had annexed but also making himself the sole sovereign of his father's dominions, which he had brought under his control. Puṇyakumāra appears to have joined Vikramāditya I; for he appears in an inscription at Tippalūru in Kāmalāpuram taluk dated in the first year of Vikramāditya I (A.D. 655) as his subordinate ruling over Bāṇarāja's territory (A.R. No. 284 of 1937–38). Evidently the Bāṇas were in possession of Rēnāḍu during the period of Pallava occupation; and Vikramāditya I had to reduce them to subjection before he could establish his authority. He was assisted in his campaign by an officer called Bhūpāditya, who bore the significant title of *Perbāṇa-bhujangadi* or one who caused disgrace to the Per Bāṇa family (A.R. No. 474 of 1906).

The subsequent history of Puṇyakumāra is lost in obscurity. Very title is known about the officials who helped him in the government of his territories. The

Rāmēs'varam epigraph dated in his 5th regnal year mentions besides his queen Vasanta Pōṛi Chōḷa Mahādēvi, Mārpiḍugu-Raṭṭaguḍlu, who was the *ājñapti* or the executor of the queen's gift (A.R. No. 384 of 1904); and the Mālepāḍu plates refer to a certain Koṭṭikuldarāja at whose request Puṇyakumāra made a grant of land in the village of Biripaṛu in the Hiraṇya-*rāshṭra* (E.I. XI, p. 331f. Cp. 2 of 1905).

SUCCESSORS OF PUṆYAKUMĀRA

The history of Rēnāḍu subsequent to the time of Puṇyakumāra cannot be ascertained definitely. Neither the names of his descendants nor the order of their succession is known. No doubt, the names of several chiefs of the family are mentioned in inscriptions which are undated, and do not consequently admit of any definite conclusions chronological or otherwise. It is not known whether all the chiefs mentioned in these records belonged to the same line or descended from the collateral branches of which several appear to have been in existence. The Mālepāḍu plates of Puṇyakamāra, as a matter of fact, allude to the descendants of his grand-uncles Simhavishṇu and Sundarananda who are said to have been in the enjoyment of royalty ruling over their respective territories. These must have, in course of time, multiplied, and some of the kings, if not all, mentioned in the inscriptions cited below may have descended from one or other of these collateral branches.

(1) A.R. No. 393 of 1904, E.I. XI, p. 345–46. Inscription at Mālepāḍu in the Kāmalāpuram taluk. It refers itself to the reign of Satyāditya, son of Chōḷa Mahārājādhirāja Paramēs'vara Vikramāditya-S'aktikōmāra Vikramāditya ruling over Rēnāḍu 7,000 and Siddhi 1,000. It mentions Chirumbūr which was probably the headquarters of his government.

(2) A.R. No. 400 of 1904. Inscription at Chilamakūru in the same taluk. It refers itself to the reign of Vikramāditya Chōḷa Mahārājulu; mentions Eḷan Chōḷa-mahādēvulu and Uttamāditya Sāmantaka and Chirubūru.

(3) A.R. No. 495 of 1905. Inscription on a pillar on the way to Mōpūr temple from Mēḷḷacheṛuvu in the Pulivendala taluk, mentions Eḷanjōḷa Mahārājulu and Mutturāju.

(4) A.R. No. 297 of 1937–38. Inscription at Veluḍurti in the Kāmalāpuram taluk. It registers a gift to the brahman Kosayapāra Chēdis'arma by Uttamāditya Chōḷa-Mahārājulu.

(5) A.R. No. 407 of 1942–43. Inscription at Vēlpucherla in the Jammalamaḍugu taluk. It belongs to the reign of Manu Chōḷa with '*aridurdhara*' *pras'asti*; and it registers a gift of land by Kali Chōḷa and Vallabhaya to Māyi Bhaṭlu.

(6) A. R. No. 402 of 1940–41. Inscription at Vēlpucherla in the same taluk; it belongs to the reign of Mahichōḷa Mahārājulu, and registers the gift of Karikāla Chōḷa to Kathla Vyrēmgu, a subordinate of the king.

(7) A. R. No. 406 of 1940–41. Inscription in the same village and taluk. Ayitana Aribhala Vyrēmgu son of Kathla-Vyrēmgu made a gift of land.

(8) C. P. No. 7 of 1935–36, *J. I. H.* XV. pp. 30ff and pp. 255ff Madras Museum Plates of S'rīkanṭha Chōḷa, called Chōḷadhīra. Traces the genealogy of the king, which may be divided into two parts: 1. Mythological, from Brahma, Marichi down to Chōḷa; and 2. Historical, Karikāla, his descendants

Sundarananda, Navarāma, Eṛeyamma, Vijayakāma, Virārjuna, Agraṇīpiḍugu, Kōkili, Mahēndravarman, Eḷanjōḷa, Nṛipakāma and Divākara. Gift of the village of Mandara for the worship in the temple of Prētēs'vara into the hands of Bālas'aktiguru.

(9) C. P. No, 6 of 1935–36. Madras Museum Plates of Balliyā Chōḷa Mahārājulu of the *Charaṇa-sarōruha pras'asti.* Date before S'aka 850-60. may have been the last of the Rēnāḍu Chōḷa kings.

(10) A. R. No. 303 of 1937–38. Inscription at Miḍutūru in the Cuddapah taluk. Jaḍachōḍi Mahārāja registers a gift of land by the king to Ayita S'arman who devastated Tippalūru in the battle at (or with) Kalurēju.

(11) A. R. No. 191 of 1937–38. Jaṭā Chōḷa Mahārāja, mentioned in a record of Vaidumba king Gaṇḍa Trinētra.

Of the eleven inscriptions cited above, the Mālepāḍu epigraph (No. 1) of Satyāditya is the most important, as it furnishes a pedigree of four generations of Rēnāḍu Chōḷa kings.

Vikramāditya I
|
S'aktikomāra
|
Vikramāditya II
|
Satyāditya.

The occurance of the name Vikramāditya, which was unknown to the Rēnāḍu Chōḷa genealogies described in the Mālepāḍu, Dommara-Nandyāla and the Madras Museum plates (No. 9), twice in a pedigree of four generations, and

the name ending *Āditya* in Satyāditya indicate that these kings were the feudatories of the Western Chālukyas of Bādāmi. The assumption of the titles *Chōḷa-Mahārājādhirāja* and *Paramēs'vara* by Satyāditya shows that he flourished after the decline of the Chālukyan power in the middle of the 8th century A.D. One of the two Vikramādityas mentioned above is represented by an epigraph at Chilamkūr (No. 2) which introduces two more members of the family Eḷanjōḷa Mahādēvulu and Uttamāditya-Sāmantaka. The former is evidently the queen of Eḷanjōḷa Mahārājulu mentioned in the Mēḷḷacherūvu epigraph (No. 3); and the latter is probably identical with the Uttamāditya Chōḷa-Mahārājulu of Veludurti inscription (No. 4). How Eḷanjōḷa Mahārājulu, his queen Eḷanjōḷa Mahādēvulu and Uttamāditya Chōḷa Mahārājulu were related to the Vikramāditya line of kings mentioned above cannot be ascertained in the present state of known evidence; Manu Chōḷa, with *aridurdhavara pras'asti* (No. 5) and Mahi Chōḷa Mahārājulu of *vihita-vilōchana pras'asti* were evidently later in date. Manu Chōḷa and Mahi Chōḷa Mahārājulu belonged obviously to two different branches of the Rēnāḍu Chōḷa family, as indicated clearly by their *pras'astis*. The former had probably a son called Kali Chōḷa of whom nothing however is known; and Karikala Chōḷa Kathla Vyrēmgu, and his son Ayitana Aribhala Vyrēmgu mentioned as the subordinates of the latter in the inscriptions at Vēlpucherla may also have belonged to the Chōḷa family.

S'rīkanṭha Chōḷa is known only from one record of his reign, a copper-plate grant (No. 8) which contains three inscriptions of three different kings, "strung together on an elliptical copper-ring". From the position of the plates in the set, and the way in which they are engraved one in continuation of the other, it is clear that the first and the earliest of these inscriptions "belongs to S'rīkanṭha". The first two records in the set are not dated; but the last of these, a Vaidumba inscription, is dated S'aka 893/971 A.D.)

The second, an inscription of Balliya Chōḷa. which precedes the Vaidumba record is "assigned to about S'aka 850-60", therefore the first, that is, the inscription of S'rīkanṭha Chōḷa must be assigned to a still earlier periōd (A. E. R. 1935-36, pp. 55-57). The inscription under consideration which describes S'rīkanṭha Chōḷa's genealogy enumerates in its historical portion eleven kings of the family who preceded him. Sundarananda, the progenitor of the line, must have been a contemporary and a feudatory of the Pallava king Simhavishṇu who ruled from A.D. 575 to 600. Allowing twenty-five years for a generation, we get 250 years for the ten generations intervening between Sundarananda and S'rīkanṭha; adding 250 to 600, we get 850, which may be considered as the date about which S'rīkanṭha Chōḷa came to the throne. None of the successors of Sundarananda excepting Eḷanjōḷa is known from other sources. He is, no doubt, identical with the Eḷanjōḷa Mahārāju mentioned in the pillar inscription near Mēḷḷacheruvu (No. 3). The Government Epigraphist is of opinion that Navarāma, the immediate successor of Sundarananda is not his son but his nephew, Mahēndravikramavarman Chōḷa Mahārāja, the son of his younger brother Dhananjaya, on the ground that he bore the title, "*Navarāma*". "He was not", says he, "his predecessor Sundarananda's son, but identical with "Mahēndravikramavarman, who, among other titles bore the surname Navarāma, (A. R, E. 1935-36, P. 56). This is not likely; for in the copper-plate genealogies the descent is usually traced in the direct line and members of collateral branches seldom find a place in them. The term *Navarāma* denotes a *biruda;* and it may very well have been borne by more than one person; and therefore the *Navarāma* mentioned in the Madras Museum plates of S'rīkantha need not necessarily have been identical with Mahēndravikramavarman Chōla Mahārāja of the Mālepāḍu plates because he happens to bear the same *biruda.*

Srīkantha Chōla appears to have been a powerful king. He is styled *Chōladhīra*, and is said to have acquired victory in battles, though nothing is said about the enemy on whom he won the victory. In an early Pāṇḍyan copper-plate grant (unpublished) recently discovered it is stated that a Pottapi Chōḷa king of the name of S'rīkantha, the maternal grandfather of the Pāṇḍya king Varaguṇavarman II was ruling over Toṇḍaimaṇḍalam with Kāñchi as his capital. Some are inclined to identify him with the Rēnāḍu king S'rikantha Chōḷa. As Pottapi was an important centre of the Telugu Chōḷas, two important facts which have a bearing on the subject deserve consideration in this connection. The country of Pottapi which forms the cognomen of the Chōḷa king S'rīkantha mentioned in the Pāṇḍyan copperplate grant referred to above, was, as a matter of fact, included in the dominions of the S'rīkantha Chōḷa, the two kings bearing idential names appear to have lived and ruled about the same time. It therefore seems reasonable to think that they were not two different individuals but one and the same person. Accepting, for the nonce, the reasonableness of the identification, it may be presumed that the Rēnāḍu Chōḷa king S'rikāntha conquered Toṇḍaimaṇḍalam and made himself master of the Pallava dominions. The unnamed enemy over whom he is said to have won victory in battles was perhaps none other than the Pallava king himself.

Balliya Chōla Mahārāja, the next king of Rēnāḍu known to us from inscriptions, is represented like S'rīkantha Chōḷa by a single copper-plate grant (No. 10), which unfortunately throws little or no light on his history and antecedents. The opinion experssed by the Government Epigraphist that he was the last of the Rēnāḍu rulers who was supplanted by the Vaidumbas is not supported by evidence. Balliya Chōḷa Mahārāja is perhaps the earliest known Telugu Chōḷa ruler to be introduced with the '*Charaṇasarōruha-vihita-vilochana*'

and he may have been the ancestor of the later Telugu Chōḷa chiefs of the Cuddapha, Nellore and adjoining districts who adopt it invariably in their inscriptions.

Jaṭa Chōḍi Mahārāja may be regarded as the last of the early Chōḷa rulers of Rēnāḍu. The only record of his reign which has come to light so far introduces him with the *Haridurdharavara praśasti* and refers to a war he was waging on some enemy. Ayita S'arman, a brahman officer in his service, is said to have destroyed the village of Tippalūru in a battle with Kalerēju in recognition of which Jaṭa Chōḍa granted him some land in Miḍutūru (No. 11). Jaṭa Chōḍa is also mentioned in two other inscriptions. He is referred to in an epigraph at Animala of the Vaidumba King Gaṇḍa Trinētra (No. 12). As the epigraph is unfortunately damaged, it is not possible to state what connection he had with the gift registered in the record. There can, however, be no doubt that he was a contemporary of the Vaidumba monarch. The gift in question was somehow connected with the war in Rēnāḍu referred to in the Miḍutūru inscription. Jaṭa Chōḍa is also mentioned in his son, Bhima's inscription in the Rājasimhēs'vara temple at Kāñci dated S'aka 924 (E. I. XXI. P.). Though it gives no information about Jaṭa Chōḍa himself, it indicates more or less accurately the time when he flourished. Some of the facts stated in the inscription seem to suggest that Jaṭa Chōḍa was dislodged from Rēnāḍu, and that he had, as a consequence, to seek a new home in the neighbouring district of Peṇḍekallu; Bhīma speaks of his father in the inscription as the ruler not of Rēnāḍu but Peṇḍekallu (A. R. No. 238 of 1930-31). The enemy who drove him out of Rēnāḍu was of course the Vaidumba, either Gaṇḍa Trinētra himself or his successor. This is evident from the fact that the first enemy whom Jaṭa Chōḍa's son Bhīma attacked and reduced to subjection, as soon as he came to power, was the

Vaidumba monarch (*Vaidumba-parbhriti rāja-rājanya-rañjita-pīṭhastham,* E. I. XXI. P.). The assumption of the title Chōla-Trinētra by Bhīma seems also to suggest that the Vaidumba ruler whom he vanquished bore the name of Trinētra; probably Bhuvana Trinetra who, according to an inscription at Upprrapalle in the Proddatūr taluk was crowned in S'aka 894 (A. D. 972) (A.R.No.325 of 1925).

Jaṭa Chōḍa was succeeded by his son Bhīma, a great warrior who made the Chōḷa name famous all over South India. He was at fiirst a feudatory of the Rāṣṭrakūṭa emperor Krisana III. Taking advantage of the dismemberment of the Rāṣṭrakūṭa empire, on the death of that monarch, he rapidly built up his power. At first, he defeated the Vaidumba ruler probably Bhuvana Trinētra who was in occupation of his ancestral kingdom of Rēnāḍu ; but he does not seem to have made any attempt to revive the rule of his family in the district. His attention was drawn by the affairs of Vengi. Amma II, his brother-in-law, was killed in battle by his half-brother Dānārṇava who usurped the throne and ruled the kingdom for three years from A. D. 970-73. Bhīma espoused the cause of his widowed sister, proceeded to Vengi, and having driven out Dānārṇava and his sons from the country made himself master of the Eastern Chālukyan dominions including Kaḷinga over which he ruled for a period of twenty-eight years without opposition. His authority was recognized all over the coastal Āndhra Country from Kalinga to Conjeevaram He came into conflict with the imperial Choḷas of Tanjore; Rājarāja I who came to the throne in A.D. 985 was an ambitious monarch who wanted to make himself the master of the whole of the Telugu country. As Bhīma stood in his way, he espoused the cause of the sons of Dānārṇava and invaded Vengi in A.D. 999; Bhīma offered fierce resistence, he threw out the sons of Dānārṇava whom the Chōḷa emperor restored to their ancestral

kingdom and carried fire and sword into the Chōḷa kingdom and captured the city of Kāñcī, where he set up an inscription proclaiming his victory. Rājarāja, however, did not give up his designs on the Telugu country ; he sent a larger army once again ; and in one of the battles that took place during the course of the invasion, Bhīma was killed in the fight. With the death of Bhīma, the history of the early Chōḷa kings of Rēnāḍu came to an end.

THE BĀṆAS

Although the Chōḷa Mahārājas are said to have been ruling, as stated frequently in their inscriptions, over the whole of the Rēnāḍu-seven-thousand country, parts of it corresponding roughly to the present Jammalaḍugu and Kāmalāpuram taluks appear to have been in the possession of a local branch of the Per-Bāṇa family. The prevalence of the following inscriptions shows that their territory extended on both banks of the Pennēṟu, though in one of them the river is said to have formed the boundary of Bāṇarāja's territory.

1.	A.R. No. 419 of 1940–41	Kōṟṟapāḍu, Jammalamaḍugu taluk. Gift of land at Malavūru by Per-Bāṇādhirāja on the occasion of Solar Eclipse.
2.	A.R. No. 192 of 1937–38	Arkaṭavēmula, Proddatūru taluk. S'rīvallabha Mahārājādhirāja was ruling; gift to the Brāhman Vinna S'arman by Perbāṇa-vaṁsa-bhujangādi Bhūpāditya is mentioned.
3.	A.R. No. 284 of 1937–38	Tippalūru, Kāmalāpuram taluk. Vikramādity Satyā-

	s'raya–1st year–Pōrmukha-rāma was ruling the Bāṇa-rāja's territory bounded by the Penna river. Gift of *pannasa* at Marralūru to the Brahman Īs'vara of Vengi.
4. A.R. No. 403 of 1904	Chillakūru, Kāmalāpuram taluk. Vikramāditya Bempaṇādhirāja (Per-Bāṇādhirāja) was ruling over the Bāṇa territory. Gift of land by his eldest son (name not given).
5. A.R. No. 339 of 1905	Dānavulapāḍu, Jammala-maḍugu-Vijayāditya Satyā-s'raya - Fragment mentions Bhūpāditya.
6. A.R. No. 418 of 1940–41	Koṟṟapāḍu Jammalamaḍugu taluk. Kīrtivarman Satyā-s'raya-Per-Bāṇādhirāja made a gift of land to Ādity-Bhaṭāra.
7. A.R. No. 2 of 1946–47	Balapanūru, Pulivendala taluk. Daveḷeyarāja - gift of a *pannasa* by the king.
8. A.R. No. 302 of 1935–36	Poṭṭipāḍu, Jammalamaḍugu taluk. S'aka 807 (in words). ba. 13, Dakṣiṇāyana Sankrānti - Dhavaḷeyarasa. He was ruling over Pon-manapāḍi, gift by him to Puṇya Bhaṭṭa.

9.	A.R. No. 149 of 1945–46	Udavagaṇḍla, Pulivendala taluk. Aggapa was ruling the county. Gift of land at Ūḍuguganḍlya by Bejayitayya.

It has been suggested that Bāṇas came to Rēnāḍu with the Western Chāḷukyas of Bādāmi; and that a chief of the Per-Bāṇa family called Bhūpāditya, who was a subordinate of the Chāḷukya S'rīvallabha Mahārājādhirāja conquered Rēnāḍu from the Chōḷas. The fact that the Bāṇas figure as the subordinate of the Chāḷukyas in the inscriptions excepting the last three cited above seems to support this view; but as against this, the following facts may be noted: (1) The Bāṇas were ruling over the neighbouring Turmara-*viṣaya* corresponding to the Gooty taluk of the Anantapūr district (See A.E.R. 1921 para 2) before the Chāḷukyan conquest, and Jammalamadugu may have been included in the territory under their rule. One of the inscriptions cited above (No. 3) states, as a matter of fact, that the river Penna in the neighbourhood of Tippalūru in the Kāmalāpuram taluk formed the boundary of the Bāṇarāja's territory; in another inscription, Vikramāditya Bempaṇādhirāja (Per-Baṇādhirāja) who was ruling from Chilamkūru in the Kāmalāpuram taluk is said to have been ruling over the Bāṇa territory (No. 4). Bhūpāditya mentioned in the Arakaṭavēmula inscription (No. 2) was not a Bāṇa chief; his title *perbāna-vaṁs'ā-bhujangādi* indicates, as pointed out in an earlier context, that he was an abaser of Per-Bāṇa family on behalf of his sovereign Chāḷukya king S'rīvallabha (Vikramāditya I.) and ruled the conquered territory for some time as its governor. It was later entrusted to the Renāḍu Chōḷas; for, as noticed already, Puṇyakumāra and after him Vikramāditya Bempaṇādhirāja ruled over it for sometime as the subordinates of the Western Chāḷukyas. It was evidently restored to the Bāṇas subsequently, for, under Kīrtivarman, Per-Baṇādhirāja

was holding sway over a part, if not the whole of the Bāṇa territory (No. 6); Dhavaḷeyarasa (No. 7 & 8) and Aggapa (No. 9) were later members of the family who flourished in the post Rāshṭrakūṭa period, seem to have been ruling their territory as independent chiefs. They may have been subordinate chiefs under the Rāshṭrakūṭas who asserted their independence after the downfall of the imperial dynasty.

THE EARLY VAIDUMBAS

The Vaidumbas came into the present Cuddapah district as conquerors. Their original home was situated farther south in the Madanapalle and the Vāyalpāḍu taluks which until the formation of the Chittoor district, were included in the Cuddapah district itself. Though several inscriptions of the family are found in the Cuddapah, Chittoor and Anantapūr districts of the Andhra Pradesh and the Koḷar district of the Mysore Sṭaṭe, they yield but meagre information about history of the family, which as a consequence still remains obscure. The Vaidumbas were a race of warlike chiefs who were frequently at war with their neighbours, specially, the Lonkulas, Chōḷas of Rēnādu, Bāṇas and Nolambas. Most of the records left by them are *vīragals* erected to celebrate the memory of the warriors who fell in the fight. There existed keen rivalry and hostility between them and the Chōḷas of Rēnāḍu, since the early days of their history. Both Mahēndravikramavarman and his son Puṇyakumāra, it may be remembered, ruled over the Vaidumba territory. The Vaidumbas appear to have freed themselves soon from the yoke of the Chōḷas of Rēnāḍu, and turned tables on their old masters by effecting the conquest of their country. The following inscriptions bear testimony to Vaidumba rule over the Rēnāḍu country.

(1) A.R. No. 191 of 1937-38. Undated inscription at Animala in the Kāmalapurām

taluk, of the time of Vaidumba Gaṇḍa-Trinētra-Mahārāja. The characters are said to belong to about 9th century A.D. Registers some gifts of land, and mentions Rēnāḍu Sabbayya Raṭṭaguḍi and J... Chōḷa.

(2) C.P. No. 7 of 1935–36. The Madras Museum Plates of Bhuvana-Trinētra, Vaidumba Mahāraja—S'aka 893, Āshāḍha, s'u. 7, Thursday, Dakṣiṇāyana–saṁkrānti, (corrected as 891 by the Government Epigraphist) A.D. 969, June 24, Thursday). The king was residing or camping at Pottapi in Pākanāḍu. Records the gift of Kāṭicheṛuvu to the god Lōkēs'vara Bhaṭāra at Aṛitirēvula.

(3) A.R. No. 325 ōf 1905. S. I. I. No. 636. Inscription at Upparapalle, Proddaṭūru taluk of Vaidumba Mahārāja (Bhuvana-Trinētra), S'aka (8) 94 A.D. 972–73. Registers the coronation of the king.

(4) A.R. No. 196 of 1937–38, Inscription at Animala. Kāmalāpuram taluk ofVaidumba, Irigaya - Mahārāja, (S'aka 898) Kārtika, s'u. 11, Friday) Registers a gift made by the king as *ēkōdishṭa-bhukta-dakshiṇa* for the merit of his (deceased) father Be (jayi) ta-Mahārāja.

(5) A.R. No. 323 of 1935–36. Inscription at Pālagiri, Kāmalāpuram taluk, of Vaidumba Kaliga-Trinētra Bhīma-Mahārāja, son of Mō(du)ka Mahārāja. S'aka 978 Durmati (mistake for Durmukhi), Āshāḍha s'u. 15, Thursday (irregular, A.D. 1056, June 29, Saturday, (not Thursday). The king re-

novated the temple of Samarthēs'vara, and renewed the gifts of land made by king Akālavarsha-Kannaradēva to the temple during the administration of Vaidumba Mahārāja.

(6) A.R. No. 319 of 1935-36. Inscription at Kolavali, Kāmalāpuram taluk. The record is damaged and undated. Assigned to about 10th century A.D. Seems to refer to the gift of the village of Kolavelli.

In addition to these, the following records copied from the Chittoor district which allude to the rule of the Vaidumba kings deserve consideration in this connection.

(1) A.R. No. 314 of 1922. Inscription at Veligallu in the Madanapalle taluk of the Chittoor district of Gaṇḍa-Trinētra S'ri Baidumba Maharaja-Undated. The king was ruling over Rēnāḍu 7,000 country.

(2) A.R. No. 342 of 1922. Inscription at Chenna-rāyanipalle of Manuja-Trinētra S'rī Baidumba Mahārāja. The king was ruling over Rēnādu 7,000 country.

Gaṇḍa-Trinētra Vaidumba Mahārāja was perhaps the first Vaidumba king to rule over Rēnādu. Though his inscriptions are all undated he appears to have flourished in the first half of the 10th century A.D. He was a contemporary of Daḍiga Rāchamalla and Mayindāḍi on the one hand and Jaṭa Choḷa on the other. His inscription at Madanapalle in the Chittoor district (A.R. No. 296 of 1905) mentions Bānarasa, Daḍiga-Rāchamalla and Mayindāḍi. Of these Bāṇarasa, was an ally of Gaṇḍa-Trinētra and Daḍiga Rāchamalla and Nolamba (i.e., Nolamba king Mahēndra) were his enemies whom he defeated in the battle of Soramaki (Soremati?) (A.R. No.

295 of 1905). His epigraph at Animala (No. 1) mentions Jaṭa Chōḷa who must also have been his contemporary. Daḍiga Rāchamalla of the Madanapalle epigraphs was the Western Ganga king Rāchamalla II who ruled from C. 807 to A.D. 907, and Mayindāḍi was none other than the Nolamba Pallava ruler Mahēndra (C. 877 to A.D. 904). Jaṭa Chōḷa was the father of Bhīma, who was in his youth a subordinate of the Rāṣṭrakūṭa king Kṛṣṇa III (A.D. 939 to 968). Bhīma killed the Eastern Chālukya king Dānārṇava in A.D. 973, and ruled over Vengi until A.D. 1003, when he was slain by the Chōḷa monarch Rājarāja I in battle. These facts seem to indicate that Gaṇḍa Trinētra must have flourished about the end of the 9th and the beginning of the 10th centuries of the christian era. He must have ruled in all probability from C. 890 to 920 A.D.

Who succeeded Gaṇḍa-Trinētra is not known. The Chōḷa king Parāntaka I (A.D. 907–955) claims to have conquered both the Bāṇas and the Vaidumbas about A.D. 915. It is generally supposed that the Vaidumba king conquered by Parāntaka I was Sandaiyan, who later on became a subordinate of Rāṣṭrakūṭa Kṛṣṇa III. This is mere presumption ; there is no evidence to show that this Sandaiyan was the Vaidumba chief conquered by Parāntaka I. The Pālagiri inscription of Kalinga-Trinētra-Bhīma Mahārāja, dated S'aka 978 (A.D. 1056) refers to a Vaidumba Mahārāja who appears to have been a feudatory of Akālavarṣa-Kannaradēva (Kṛṣṇa III). (No. 5). In the 20th year of Kṛṣṇa III i.e., A.D. 959, a Vaidumba Mahārāja S'rī Vikramāditya was ruling over Malāḍu, Vāṇakōppāḍu, Singapura-nāḍu, and Venkunṟakoṭṭam as his subordinate (M.E.R. 1905, P. 27). It is not possible to state whether the Vaidumba Mahārājas mentioned above are one and the same or two different individuals. Manuja Trinētra S'rī Baidumba Mahārāja who is said to have been ruling over Rēnāḍu 7,000 in the Chennarāyanipalle inscri-

ption (A.R. No. 342 of 1922) may have flourished about this time.

The next Vaidumba king who ruled over the Cuddapah district was Bhuvana Trinētra. His inscriptions of which two have come to light are fortunately dated. His Madras Museum Plates (No. 2) dated S'aka 893 Āṣāḍha S'u. 7, Thursday, Dakṣiṇāyana Sankrānti (Thursday, June 20, A.D. 972) were issued from Pottapi in Pāka-nāḍu where he was residing at the time. It records the gift of the village of Kāṭicheruvu in the Kaḍapa-twelve subdivision to the temple of Nṛitta (or Tri) lōkēs'vara of Ariṭirēvula (Athirala in Rājampēṭa taluk) for the merit of Bhīmarāja and Bīchavva who were, according to the Government Epigraphist, the parents of the king. (A.R.E. 1935-36 Para 9). In the Upparapalle epigraph dated S'aka 874 (A.D. 972-93), it is stated that his coronation was celebrated in that year (No. 3). It appears from this that both his parents died in S'aka 873, and his coronation was celebrated in the succeeding year. Bhuvana Trinētra's authority seems to have extended not only over Rēnāḍu 7,000 but also Mulki-nāḍu and Pottapi the last of which is said to have been included in Pākanāḍu. Another Vaidumba king who ruled over parts, if not the whole of Rēnāḍu about this time was Irigaya Mahārāja. An inscription of this king at Animala in the Kāmalāpuram taluk dated S'aka 898, Kārtika, s'u. 11, Friday (A.D. 976 October 6, Friday) furnishes the interesting information that his father Bijayita (Vijayaditya)—Mahārāja died eleven days before that date, and that he made the gift of tax-free land to a Brahman as *ēkōddiṣṭa-bhukta-dakṣiṇa*. It is evident from this that Irigaya Mahāraja's rule began in A.D. 976. He has been identified by the Government Epigraphist with Bhuvana-Trinētra Vaidumba-Mahārāja mentioned above, on the ground that Irigaya is spoken of as Bhuvana Trinētra S'rīmad Irigaya Mahārājulu in an undated inscription at Kalkaḍa in the Vāyalpāḍu taluk of the Chittoor district

(A.R. No. 444 of 1940-41, A.R.E. 1939-40 to 1942-43, para 24, Cf, B.I. XXX, P. 282). The identification suggested by the Government Epigraphist is utterly untenable. In the first place Bhuvana Trinētra of the Madras Museum Plates and the Upparapalle inscription is not known by the name of Irigaya. Secondly his father's name must have been Bhīmarāja even as suggested by the Government Epigraphist, whereas the father of Irigaya was called Bejayita; and lastly the coronation of the former was celebrated in A.D. 972-73, whereas the latter must have been crowned after the demise of his father in A.D. 976. The suggestion that Irigaya was crowned even during the life time of his father is gratuitous and need not be taken into serious consideration. It is better to regard them as separate persons than to identify them on the ground that the title Bhuvana Trinētra is common to both.

Jaṭā Chōḍa Bhīma who ruled over the coastal Andhra county from A.D. 973 to 1003 A.D. claims to have reduced a Vaidumba king to subjection; but the identity of the Vaidumba monarch and the situation of his kingdom are not disclosed. It is not impossible that the Vaidumba king conquered by him may have been the ruler of Rēnāḍu, for Bhīma's father Jaṭa Chōḍa was expelled, as noticed above, from his ancestral home Rēnāḍu by the Vaidumba Gaṇḍa-Trinētra. It is not unlikely that Bhīma should have made war on the Vaidumbas to avenge the defeat of his father. The Chōḷa inscriptions refer to a certain Vaidumba prince Nannimārāyar, son of Tukkara as a subordinate of the Chōla king Rājarāja I. He appears to have been a petty chief who held sway over Ingallūr-nāḍu (Inaglūr in Pulivendla taluk) in Mahārājapāḍi, as a subordinate of the Chōḷa king, Rājarāja I (S.I.I. III, 52). An undated Vaidumba record at Kolavali in the Kāmalāpuram taluk assigned by the Government Epigraphist to the 10th century A.D. shows that the Vaidumba authority was recognized at that time in the Kāmalāpuram taluk also

(A.R. No. 319 of 1935–36). The Pālagiri epigraph of Kaliga Trinētra Bhīma-Mahārāja, son of Mōduka Mahārāja shows that the Vaidumba chiefs continued to rule over the Rēnāḍū country up to the middle of the 11th century A.D.

THE FEUDATORY CHIEFS

Several feudatory chiefs mostly of the Telugu Chōḷa descent ruled in different parts of the Cuddapah district during the period under consideration. The names of the following are mentioned in the inscriptions.

(1) Vamkeya Chōḷa Mahārāja. (A. R. No. 13 of 1939–40).	Dongalasāni, hamlet of Malinēnipaṭnam, – Siddhavaṭam taluk. Dated in his 41st regnal year, Chitta (Chaitra) śu. 10, Sunday. The inscription is in the characters of the 9th century A.D. It commences with the *praśasti* '*Caraṇa-sarōruha*', etc. The king bears the titles *Tenkaṇāditya*, *Komarura Bhīma*, and *Pusiyilladāta.*

This is the only record of this chief that has come to light so far. The *praśasti* '*Caraṇasarōruha* etc., and the titles *Ṭenkaṇāditya* and *Komarura Bhīma* proclaim his kingship to the Pottapi branch of the Telugu Chōḷa family. As the inscription is dated in his own regnal year and mentions no political superior, Vamkeya Chōḷa Mahārāja was probably ruling his territory in his own right as an independent ruler. The Government Epigraphist believes that he was the ancestor of Pottapi Balli-Chōḷa mentioned in some Darsi inscriptions dated A.D. 1145–46 and A.D. 1166–67. 'He was probably an ancestor of his namesake Venka-bhūpāla who is referred to as the grandfather of

Balli Chōḍa in an inscription dated S'aka 1067 from Darsi taluk in the Nellore district' (A.R.E. 1939-40 - 1942-43, NDI. Vol. I.D. Nos. 48 and 49). The family had to migrate perhaps from its original home to the Nellore district owing to adverse circumstances subsequent to the death of Vamkeya Chōḷa Mahārāja.

(2) Ēṟuva Bhīma. (A.R. No. 309 of 1935-36).	Tāḷḷaproddaṭūru, Jammalamaḍugutaluk. Telugu verse. Engraved in the characters of the 14th century A.D. It is stated that Ēṟuva Bhīma conquered Vīsaranāḍu, Chakragoṭṭam, Manneya, Vaḍla-Tekkali, Manthyena, Vēngi, Kaḷinga etc.

Ēṟuva of which Bhima was the ruler, was a small tract of territory, situated at the junctions of the Cuddapah, Kurnool and Nellore districts. How and when Bhīma, the ruler of this small tract of territory, effected the conquest of the far off countries mentioned in the inscription is not known. Although the inscription is written in the characters of the 14th century A.D. it is not impossible that the events described in it may have taken place earlier. In this connection an inscription at Eṟṟabāḷem in the Cumbum taluk in the Kurnool district dated S'aka 999 Pingaḷa (A.D. 1077-78) deserves consideration. It registers the gift of some land by Ēṟuva Bhīma to a temple built on the tank-bund of the village of Velevōlu by a certain merchant called Rājēndra Chōḷa Seṭṭi (A.R. No. 244 of 1949-50). This inscription is of immense interest as it shows in the first place that Ēṟuva Bhīma flourished in the latter half of the 11th century A.D., and secondly that he was possibly an adherent of Rājēndra Chōḷa; for, Rājēndra Chōḍa Seṭṭi was not the personal name but the official designation of the builder of the temple of Velevōlu

for the maintenance of which Ēṛuva Bhīma made a gift of land. He was a merchant, as shown by his caste designation Seṭṭi; and he was attached to the household establishment of the Chōḷa emperor Vīra Rājēndra Chōḷa in the early years of his reign. Following the custom of the age, the *seṭṭi* or the merchant seems to have assumed the name of his royal master as his official title and called himself Rājēndra Chōḷa Seṭṭi or the merchant appointed by Rājēndra Chōla for catering to the needs of the royal household. The fact that Ēṛuva Bhīma made a grant for the maintenance of the temple built by the purveyor of the royal household shows that he must have been a friend of the latter and possibly also of his master Rājēndra Chōḷa. It is interesting to note that during the last year of his reign Vīra Rājendra led an expedition to the eastern countries and was assisted by Rājēndra i.e., the later Kulōttunga I in conducting the warfare. The Chōḷa army after defeating the Western Chālūkyas in the battle of Bezwada, proceeded through Vēngi to the bank of the Gōdāvarī, marched across Kaḷingam up to the Mahendra mountain and beyond that to Chakrakoṭṭam (See K, A. N. Sastri, Cholas, Sec. Ed. P. 270). Ēṛuva Bhīma, who was, as noticed above, a contemporary of Vīra Rājēndra, and Rājēndra Chōḷa Kulōttunga may have joined them in their expedition to the Eastern countries and won victories at Vīsara-*nāḍu*, Vēngi, Kaḷinga, Manneya, Vaḍla-Tekkali, Manthyena and Chakrakoṭṭam as stated in the Tāḷla-proddaṭūru epigraph.

(3) Bijidēva Chōḍa Mahārāja, (A.R. No. 62 of 1939–40).	'*Caraṇasarōruha*' *praśasti* Tūḍūru, Siddhavaṭam taluk, S'aka 999 Nala, ba. 15, Thursday. The inscription registers the gift of the village of Bijjavuram in Sakali-*dēśa* by the king to the teacher Uttamaśiva-Gurudēva.

The '*Caraṇasarōruha*' *pras'asti* with which the inscription commences proclaims the king's kinship with the Pottapi branch of the Telugu Chōḷa family. He is in all probability identical with Telugu Bijjana, the common ancestor of the Madhurāntaka Pottapi Chōḷas of Kamma-*nāḍu* and of the Nellore Telugu Chōḷas. He was a feudatory of the Western Chālukyas of Kalyāni, and is frequently referred to in the inscriptions of the Chōḷa king Rājādhirāja I as one of the officers of Āhavamalla Sōmēs'vara I, who fought against him in several battles on the banks of the Kṛṣṇā and the Tungabhadrā rivers. His exploits in the service of the Ballaha, i.e., the Chālukya are described at some length in the inscriptions of his descendants and by Tikkana in his *Nirvacanōttararāmāyaṇamu*. He is said to have erected a pillar of victory with Garuḍa on its top at a place called Ujjapuri, a place whose identity has not been definitely established and vanquished in a fight twelve *māṇḍalikas* in the court of the Ballaha, and acquired the little *hannibbara-gaṇḍa* or the hero who vanquished the twelve. The Ballaha in addition is said to have conferred on him the title of *Gaṇḍa-Gōpāla*, which became subsequently hereditary in his family. The Ballaha who conferred titles on Bijjana was probably Sōmēs'vara I; for an undated inscription at Alampūr in the Gadwal taluk of Mahaboobnagar district, he figures as the ruler of Aije-Three-hundred as a subordinate of Trailōkyamalladēva (i.e., Sōmēs'vara I). (Tel. Insc. Chal. 10). Telungu Bijjana or Bijjanadēva Chōḍa Mahārāja appears in the inscriptions of Trailōkyamalla and Tribhuvanamala Vikramāditya VI as the feudatory of the king holding fiefs in different parts of the Chālukyan empire. The opinion expressed by the Government Epigraphist that he attempted, taking advantage of the confusion prevailing in the Chālukya dominions at the time of the accession of Vikramāditya VI, to assert his independence but was subsequently reduced by him to subjection is not tenable; for, in another inscription at Sangamēs'varam in the Nandikoṭkūr taluk of the Kurnool district dated C.V. year

3, Siddhārthi, ... padiva, Brihaspativāra, Uttarāyaṇa-sankrānti (A.D. 1079, December 26, Thursday), it is stated that Bijjanadēva Chōḷa Mahārāja was ruling over Kanne three-hundred, Peḍakal eight-hundred, and Nara-vāḍi five-hundred from Ētagiri as a subordinate of Tri-bhuvanamalladēva (A.R. No. 430 of 1923. S. I. I. IX-i. No. 147) There is no evidence to show that Bijjanadēva Chōḷa Mahārāja ever rose in rebellion against his over-lord and attempted to assert his independence.

(4) Bettarasa. Nandalūr. Rājampēṭ taluk. Parakēsarivarman *alias* S'rī Chakravartin S'rī-Vikrama-Chōḷadēva, S'aka 1044, S'ar-varin, 3rd year. Mahā-maṇḍalēs'vara Bēttarasa was ruling in Pottapi-*nāḍu*. Registers a gift for the success of the king's arms. (A.R- No. 583 of 1907).

It is not known who this Bēttarasa was. He may have been Bētta I of the Nellore Telugu Chōḷa family; but no definite evidence is available except the similarity of the names in support of this suggestion. Since Bēttarasa made the gift for the success of the king's arms, it may be presumed that he was a supporter of Vikrama Chōḷa and helped him in the reconquest of his possessions in the Telugu Country.

(5) Siddharasa, Madhurāntaka-Pottapichōḷa. Nan-dalūr, Rājampēṭ taluk. Mahāmaṇḍalēs'vara Madhu-rāntaka Pottapi chōḷa (M P C) Siddharasa was ruling Pottapi-*nāḍu*. He is obviously the father of Vimalāditya mentioned in

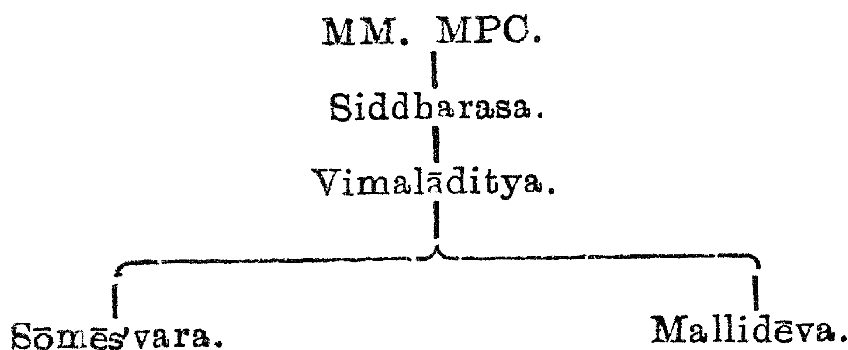
the inscription below. (A. R. No. 585 of 1907).

(6) Vimalāditya. Nandalūr, Rājampēṭ taluk Tribhuvana Chakravartin Vikrama Chōḷadēva. S'aka 1047 Vis'vāvasu, (A. D. 1125–26) 8th year. (A.R. No. 579 of 1907). Mahāmaṇḍalēs'vara Vimalādityadēva, son of MPC. Siddharasa granted a village in seventy shares as an *agrahāra* to the Brahmans for the success of the arms of the king.

Nandalūr, Rājampēṭ taluk. M.P.C. Vimalādityadēva, son of Siddharasa made a gift. (A.R. No. 584 of 1907).

(7) S'ōmēs'vara. Nandalūr, Rājampēṭ taluk. MPC. Sōmēs'vara, son of Vimalāditya, and grandson of Siddharasa built the *gōpura* of the temple of Saumyanāthasvāmi. (A.R. No. 611 of 1907).

Mallidēva, another son of Vimalāditya is mentioned in the Dongalasāni group of inscriptions. (A.R. Nos. 9–12 of 1939–40). The inscriptions cited above yield a genealogy of three generations of the Telugu Chōḷa kings who ruled at Pottapi from S'aka 1044 to 1081. (A. D. 1122–1169).

TELUGU CHOLAS OF NELLORE

The Telugu Chōḷas of Nellore came to Cuddapah as conquerors. Nallasiddha I was the first chief of the family to acquire dominion in the district. He was probably a feudatory at first of the Western Chālukyas of Kalyāṇi and seems to have asserted independence taking advantage of the decline of their power, subsequent to the death of Sōmēs'vara III in A.D. 1139. Neither in his inscription at Rāpūr dated A.D. 1140 nor in his quadra-lingual epigraph at Dongalasāni is there any mention of an overlord. With the object of extending his territory, he set out on a *digvijaya* and invaded, as noticed already, Pottapi in A.D. 1161, and having vanquished in the battle of Dongalsāni, Mallidēva and Sōmēs'vara, the sons of Vimalāditya, whom he found ruling in the place, annexed their territory to his kingdom (A.R. Nos. 9–12 of 1939–40). He seems to have marched also on Kāñcī and reduced it to subjection (Ep. Ind., VII, p. 119–28). What happened after the completion of Nallasiddha's *digvijaya* is not known. The history of the Telugu Chōḷas during the next thirty years is totally obscure. There is no evidence to show that the immediate successors of Nallasiddha I, whoever they may have been, ever rūled over any part of the Cuddapah district. The next Nellore Chōḷa king who is known to have ruled in the district is Bhujabala Nallasiddha II, son of Eṛamasiddharasa. He is identical with Nallasiddha, the elder brother of Tammusiḍdha, who, according to an epigraph

at Kāvali in the Nellore district dated A.D. 1207-08 (NDI. KV. 39), though himself anointed to the kingdom tranferred the government on account of his religious pre-occupation to his younger brother. The inscriptions of Nallasiddha II, several of which are found both in the Nellore and Cuddapah districts ranging in date from A. D. 1183 to 1217 give the lie direct to the statement in the Kāvali inscription referred to above. Far from relinquishing the kingdom in favour of his younger brother, he took, on the contrary, an active part in its government, and had perhaps to fight with enemies to maintain his authority. Two important events which took place during the time of Nallasiddha II demand notice: (1) The invasion of Kulōttunga III, and the rise of Tammusiddhi. Ever since the conquest of Kāñchī by Nallasiddha I, the city remained in the possession of the Telugu Chōḷas of Nellore; and the imperial Chōḷas owing to the feebleness of their central government, made no attempt to recapture the city. Rājādhirāja II, was a weak king. What with the outbreak of the civil war in the Pāṇḍyan country and the Singalese invasion of the mainland he had his hands full; and before he could bestow attention on the affairs of his northern possessions, he was himself ousted from power. Kulōttunga III who succeeded Rājādhirāja was an energetic king. As soon as he established himself firmly on the throne, he concerted measures for the reconquest of the city. He despatched an expedition against Kāñchī some time before A.D. 1197; and having vanquished in battle the Northern kings who opposed him took the city from Nallasiddha II. Although Nallasiddha II submitted to Kulōttunga and acknowledged his supremacy, the latter appears to have divided the Telugu Chōḷa kingdom into two halves; conferred the eastern half consisting of the coastal tracts together with Conjeevaram and its dependent territory on Tammusiddhi, younger brother of Nallasiddha II and left him barely with half his kingdom comprising upper Pākanāḍu. Kulōttunga III had perhaps recourse

to this measure to reduce the power of the Telugu Chōḷas and keep them away from mischief.

(2) *The advent of Tirukalattidēva or Tikka :* Tikka was the son of Manumasiddha I, the eldest of the three sons of Bēta I. As he was a boy of tender years at the time of the death of his father, his claims to the throne were set aside. His uncles Nallasiddha II and Tammusiddha usurped the throne and showed no signs of giving it back to him, when he came of age. His alliance with the Kākatīya Gaṇapati, and the acquirement through his help of his paternal kingdom after vanquishing the *dāyādas* i.e., his uncles, have already been narrated in an earlier context. Tikka was a brave warrior, and he had to fight throughout his long reign with his enemies to maintain his authority. He had powerful adversaries who made frequent attacks on his territories. The Yādava king Singhaṇa, it may be remembered, invaded on one occassion his kingdom from the west and penetrated as far as Kurumalūr in Siddhavaṭam taluk, but had to retire to his own territory having met with a crushing defeat. In the south he had to contend against the Hoysalas, who attempted to deprive him of his southern possessions. He killed Ballāḷā II, defeated Ballāla's grandson Sōmēsvara in battlo, and re-estabished the Chōḷa emperor in his ancestral kingdom. Tikka was the most powerful of the Telugu Chōḷa rulers of Nellore. During his reign the kingdom of Nellore reached its widest extent. It embraced the Coastal region from Kandukur to Conjeevaram and included in the west a large part of the Cuddapah district comprising the Rājampēṭ, Siddhavaṭam, Proddaṭūr and Cuddapah taluks. After an eventful reign of forty years, Tikka, seems to have died in A. D. 1247 ; and was succeeded by his son Manumasiddha II.

Manumasiddha II. Manumasiddha II ascended the throne at a critical juncture in the history of the Telugu Chōḷas of Nellore. He had to face internal rebellion and

external invasion. Alun Tikka, a nephew or son-in-law of Tikka, proclaimed himself king and was actually in possession of Conjeevaram, the southern capital of the Nellore kingdom. Vijayagaṇḍagōpāla, encouraged by Allum Tikka's example, repudiated the authority of Manumasiddha II and seized a large part of his southern territory. Taking advantage of the internal troubles in the Telugu Chōḷa kingdom, Rakkasagangarasadēva Mahārāja, who seems to be identical with Rāyadēva-Mahārāja, the Vaidumba king of Kalakaḍa, renewed his attempt to conquer the Nellore Chōḷa territory in the Cuddapah district. Manumasiddha II who was quite helpless against his enemies appealed to the Kākatīya king Gaṇapati for help. With the assistance of the army sent by the Kākatīya monarch, Manumasiddha II was able to overcome his enemies and establish himself in the kingdom. He had, however, to pay a very heavy price for the help rendered by Gaṇapati; he had to surrender his possessions above the ghats to his ally who bestowed them as a fief on his general Gangaya Sāhiṇi who commanded the expedition. Manumasiddha II was not, however, allowed to enjoy long the possession of his kingdom undisturbed. A rebellion under the leadership of his *paḍihāris*, Akkana and Bayyana ousted him from the kingdom, and he had to appeal to his old ally Gaṇapati once again for help. Gaṇapati sent this time a grand expedition to the south. The Kākatīya army marched triumphantly along the coast, crushed the rebellion of Akkana and Bayyana, burnt the city of Nellore, captured Kāñchī, defeated the Southern kings in battle, restored to Manumasiddha II his kingdom and having obtained valuable presents from him returned home with glory. Manumasiddha was now called on to face a fresh danger which threatened his very existence. The Pāṇḍyas who, after overthrowing the imperial Chōḷa power, made themselves masters of the whole of South India began to attack the Telugu Chōḷa possessions in the Tamil country. Jaṭāvarman Sundara Pāṇḍya I the most powerful ruler of his age, captured Kāñchī, and proceeded against Nellore,

the capital of Manumasiddha II in A.D. 1263. In response to his appeal for help, Gaṇapati accompanied by the Bāṇa and Āreya (Mahārāshṭra) forces marched to his aid. In a great battle fought at Muttukūr near Nellore, Manumasiddha II and allies suffered a severe defeat. Manumasiddha himself perished in the fight; and his allies retreated towards the Kṛishṇā hotly pursued by the victorious Pāṇḍyan army. With the death of Manumasiddha II the rule of the Nellore Chōḷas in Cuddapah came to an end.

THE VAIDUMBAS OF KALAKAḌAPURA

The Vaidumbas of Kalakaḍapura, descended obviously from the old Vaidumba family of Rēnāḍu made their appearance at first as the feudatories of the Western Chālukyas of Kalyāṇi. On the decline of the Chālukya monarchy, they seem to have declared their independence, and built up a small kingdom for themselves in the Cuddapah district with Vallūrupaṭṭaṇa near Cuddapah as their capital. The early history of the family is obscure; the information available in the inscriptions and literature is scanty; and no connected account of the family is possible in the present state of knowledge. Rāyadēva Mahārāja, who was also known as Rakkasa Ganga, appears to have been a powerful king who made strenuous efforts to extend his kingdom. It is stated in the *Nirvachanōttara Rāmāyaṇam* of Tikkana that he conquered some territory belonging to the Telugu Chōḷas of Nellore and that Manumasiddha II defeated him in battle, took back from him the territory which he had seized and bestowed it as a fief on Gangayasāhini (*Nirva.* 1:40). Two inscriptions of the reign of Rāyadēva Mahārāja, one at Rāyachōṭi dated S'aka 1155 (A.D. 1232) and the other at Jōti in the Siddhavaṭam taluk dated S'aka 1169 (A.D. 1247), which have come to light so far give an indication of the extent of the territory over which he ruled (A.R. Nos. 446 of 1911 and 563 of 1915). It is doubtful whether the Telugu Chōḷa territory ever extended as far as Rāyachōṭi in the south of

the Cuddapah district. No Telugu Chōḷa inscription has been so far discovered either in Rāyachōṭi or in its neighbourhood. Jōti, where the latter is found certainly lay in the Telugu Chōḷa territory. The provenance of Tikka's inscriptions found in the Siddhavaṭam taluk ranging in date from A.D. 1208 to 1238 leaves no room for doubt that the territory indicated by them was included in his dominions (A.R. Nos. 16, 35, 49 and 71 of 1939–40.) It is therefore evident that Rāyadēva Mahārāja alias Rakkasa Ganga invaded the Telugu Chōḷa territory in or about A.D. 1247 and occupied a part of it extending as far at least as Jōti in the Siddhavaṭam taluk. Three inscriptions of Manumasiddha II one undated at Pulaputtūr, and two dated S'aka 1172 Saumya (A.D. 1250), and S'aka 1179, Pingala (A.D. 1257) at Nandalūr in the Rājampēt taluk seem to confirm Tikkana's statement that Manumasiddha II defeated Rakkasa Ganga and reconqured the territory captured by him earlier (A.R. Nos. 106 of 1929–30, 580 and 598 of 1907). It may be noted here that Manumasiddha's victory over Rakkasa Ganga was not acquired without outside help. The Kākatīya king Gaṇapati, it may be remembered, sent to his help an army under his Kāyastha general Gangaya Sāhiṇi, who vanquished Rakkasa Ganga and drove him out of the Telugu Chōḷa territory. Gangaya Sāhiṇi claims, as a matter of fact, to have put to flight Rakkasa Ganga, evidently after inflicting a defeat on him; and Jannigadēva, one of his nephews, declares that he pursued him while he was fleeing the field. (S.I.I.X, Nos. 343 *Rakkasa-Ganga-rasadis'āpaṭṭa*, and 402 *Rakkasa-Ganga-benkoṇḍa*). What happened to Rakkasa Ganga after his defeat is not known. He appears to have died sometime before A.D. 1255; for another Vaidumba chief, Sōmidēva or Sōmēs'varadēva who must have succeeded him was already seated on the throne at Vallūrupaṭṭaṇa ruling the kingdom (A.R. No. 33 of 1939–40).

Sōmidēva had a fairly long reign of nearly thirty-five years. In one of the inscriptions of his time at Chintala-

puttūr in the Cuddapah taluk dated S'aka 1190 (A.D. 1268), he figures as a joint ruler with another chief called Mahāmaṇḍalēs'vara Murārikēs'avadēva Mahāraja, both of whom are styled 'the lords of Kalukaḍa, the best of the towns' (A R. No. 319 of 1905). Though the partnership appears to have continued unbroken until the end of Sōmidēva's rule, it is not possible to ascertain when exactly it began. Sōmidēva seems to have begun his rule as a subordinate of Gangaya Sāhiṇi, who obtained, it may be remembered, the territory, which he conquered from Rakkasa Ganga, as a fief from Manumasiddha II. This was ratified by the Kākatīya king Gaṇapati. who was the overlord of both. In an inscription at Tripurāntakam in the Kurnool district dated S'aka 1173, A.D. 1251, it is stated that king Gaṇapatidēva bestowed on Gangaya Sāhiṇi the government of the territory extending from Pānungal (Nalgoṇḍa district) to Mārjavāḍi, that is, Renāḍu (in the Cuddapah district) (A.R. No. 571 of 1909, S,I.I. X. 334). That a part of Mārjavādi, if not the whole of it, was actually in possession of Gangaya Sāhiṇi is shown by an inscription of his minister Sāranga Nāyaka at Nandalūr in Rājampēṭ taluk dated Sādhāraṇa (S'aka 1172/A.D. 1250) (A.R. No. 595 of 1907). The relationship between Somidēva and Gangaya Sāhiṇi is indicated in an inscription of Sōmidēva at Māchupalle in the Siddhavaṭam taluk dated S'aka 1178 Rākshasa (A.D. 1255). Gangaya Sāhiṇi who was ruling from Vallūr is said to have obtained the village of Masurupalle near Siddhavaṭam from Sōmidēva as it was situated in the territory belonging to the latter although he was his feudal subordinate.

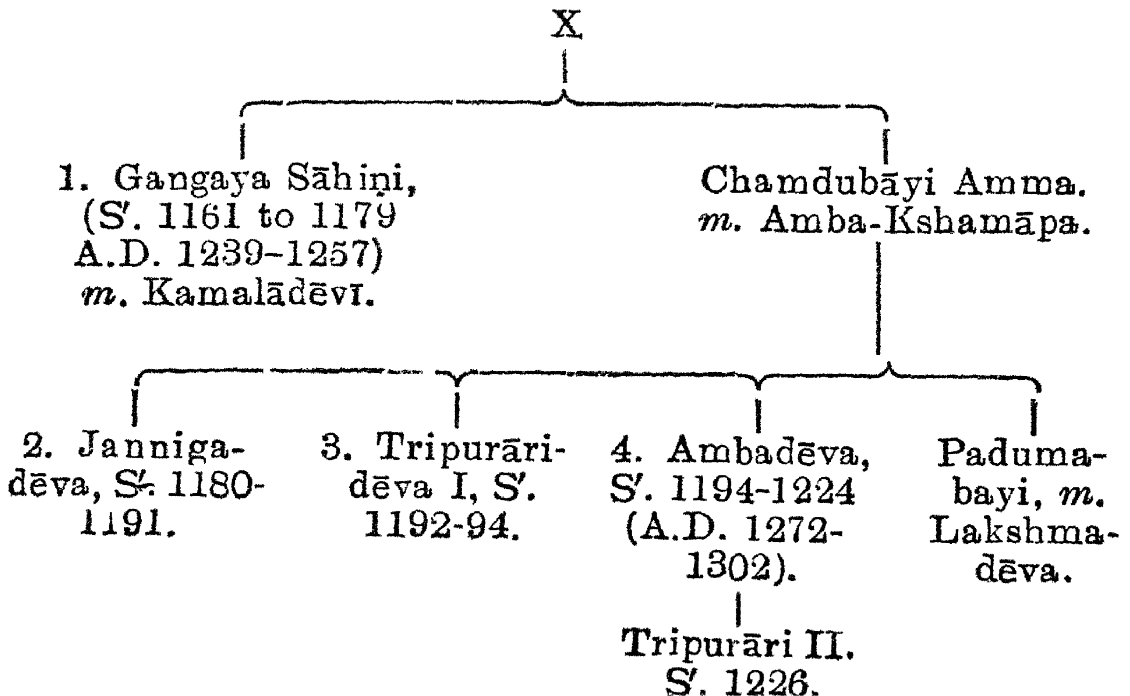
Sōmidēva seems to have asserted his independence after the death of Gangaya Sāhiṇi. Taking advantage of the confusion prevailing in the country in the early years of the reign of queen Rudramadēvī, and the preoccupation of the successors of Gangaya Sāhiṇi with the affairs of the kingdom, Sōmidēva seems to have extended the boundaries of the territory under his rule; for, according to an

epigraph at, Ellāreḍḍipalle in the Kāmalāpuram taluk, he was ruling in S'aka 1189 (A.D. 1267) over Muliki 300, Homnahati 90 and Pemḍekallu 800 from the capital Vallūrupaṭṭaṇa (A.R. No. 226 of 1937–38). Another epigraph at Guṇḍlūru in the Rajampēṭ taluk dated S'aka 1206 Tāraṇa (A.D. 1284) shows that he brought subsequently under his control Pottapi-*nāḍu* also (A.R. No. 622 of 1907). Sōmidēva's, aggressions did not go unchallenged. Ambadēva, the strong and energetic Kāyastha prince, who succeeded his brother Tripurāri I in A.D. 1173 concerted measures for recovering the possessions of his family lost in recent years and attacked him. Sōmidēva gathered together his forces and accompanied by his co-regent Murāri Kēs'avadēva, and his Telugu Chōḷa ally Allu Ganga proceeded against Ambadēva, but was defeated by him in the battle that ensued. Ambadēva refers to his victory over the Vaidumba chiefs and their ally in his Tripurāntakam inscription dated S'aka 1212 (A.D. 1290), wherein it is stated that he put to flight king Kēsava together with Sōmidēva and Allu Ganga, and captured from them all their valuable horses. (A.R. No. 298 of 1905 S. I. I. X, No. 465). What happened to Sōmidēva and his coregent after their defeat is not known. Their territory was, however, annexed by Ambadēva and it was incorporated with the Kāyastha dominion; for, according to an inscription at Attirāla in the Rājampēṭ taluk dated S'aka 1209, Sarvajit (A.D. 1287), Ambadēva is said to have been ruling from his capital Vallūrupaṭṭaṇa, over Gaṇḍikōṭa, Muliki-*ṅāḍu*, Rēnāḍu, Pemḍekallu, Ēṛuva, Sakili and Pottapi (A.R. No. 406 of 1911, S.I.I. X, No. 448). It is evident from this that the Vaidumba territory passed into the hands of Ambadēva.

THE KĀYASTHAS

The origin of the Kāyastha chiefs is obscure. They were not indegenous inhabitants of the Telugu country, but foreigners who migrated to it from outside. In the village Kaifiyats preserved in the Mackenzie Mss. and

the Local Records they are referred to as *Oḍḍa-rājulu* i.e., Uriya kings. There is, however, no evidence to show that before the 13th and 14th centuries there was any incursion of the Uriyas into the Telugu country. The names of their womenfolk which end with the suffix '*bāi*' e.g., Padumā-bāyi, Chandu-bāyi, Kavalā-bāyi etc., seem to point out to Mahratta origin. They style themselves as Kshatriyas (A. R.E. 1935–36, Para 30). They were the subordinates of the Kākatīyas and became powerful after the accession of Rudrāmbā taking advantage of the confusion and disorder prevailing in the kingdom. Though territories under their control are said to extend from Pānungallu to Mārjavāḍa, they are actually confined to the district of Cuddapah and parts of Kurnool and Nellore districts. Their power and influence remained local. Five Kāyastha chiefs ruled for a period of 65 years from S'aka 1161 to 1226 (A.D. 1239 to 1304). They remained nominally the subordinates of the Kākatīyas and when time favoured they asserted their independence. From the information embodied in their inscriptions, the Kāyastha genealogy may be set forth thus.

GANGAYA SĀHIṆI (S'. 1161 to 1179)

His inscriptions are found in Cuddapah, Kurnool and Guntur districts and they give him a reign of 18 years. In his earliest known inscription dated S. 1161 from Guṇḍlapāḍu in the Palnāḍ taluk of the Guntur district (A.R. No. 69 of 1929–30), he is styled simply as Gaṇḍapeṇḍāra Gangaya Sāhiṇi'; there is no mention of any overlord; but in another record at Turimeḷḷa in the Cumbum taluk of the Kurnool district set up three years later in S'. 1164 (A.R. No. 267 of 1949–50) and in all the subsequent records, he acknowledges the Kākatīya king Gaṇapatidēva as his sovereign. He is spoken of as *Arivīra-brahmarākshasa* and is said to be ruling over Ēṛuva-Thrice-Seventy division from the capital Kochcherula situated on the borders of the modern Cuddapah and Nellore districts.

Gangaya Sāhiṇi played an important part in the Kākatīya history during the time of king Gaṇapati. He rose to fame as an expert horseman. The title *Ativishama-hayārūḍhapraudharēkhā-rēvanta*, which he bears in common with the other members of his clan, shows that he belonged to a family of cavalry soldiers. It was probably on account of his skill in the management of horses that he was appointed by Gaṇapati as the commander of his cavalry (A.R. No. 268 of 1905, S.I.I. X, 465 *Turaga-sādhanika-As'vasāhini*). The names of two of his enemies, Dāmōdara, the king of the west and Rakkasa Ganga whom he had vanquished in battle are mentioned in his inscriptions. Of the former nothing is known. Amba-kshamāpa, the brother-in-law of Gangaya Sāhiṇi as well as his nephews Jannigadēva, Tripurāri and Ambadēva lay claim to the same achievement. It looks as if all the Kāyastha kings participated in a fight against a common enemy. Rakkasa Ganga, the second enemy defeated by Gangaya Sāhiṇi was the Vaidumba king of Kalakaḍapura, who conquered parts of Nellore Chōḷa kingdom; he was, as we have noted

already, defeated by Gangaya Sāhiṇi, during the southern expedition of Gaṇapati; and that he obtained from Gaṇapati as a reward for the services during the campaign a large fief extending from Pānungal to Mārjavāḍi. He was in addition appointed as the *bāhattara-niyōgādhipati* or the master of the seventy-two categories of servants at the court; and was looked upon as the *dakshina-bāhu* or the right hand of the king (A.R. Nos. 293 of 1905, 571 of 1909, 231 and 268 of 1905 S. I. I. X, Nos. 332, 333, 343, and 465).

Gangaya Sāhiṇi was a pious S'aiva; he made several benefactions to temples and brahmans. He supported the four-*varṇas* and proudly styled himself as *chātur-varṇa-samuddharaṇa.* His wife Kamalābāyi was like him devoted to the S'aiva creed. She built in S'aka 1176, Ānanda a temple to S'iva at Pushpagiri and called it Kamalēs'vara after her own name. It was one of a group of three temples, *trikūṭa*, the other two being Hāchalēs'vara and Pallavēs'vara built by Hāchalāmbā, the daughter of Allugi, the lord of Mōraṭa and the Pallava king Khaṇḍeyarāya respectively (A.R. No. 304 of 1905).

Two subordinates or ministers of Gangaya Sāhiṇi, are mentioned in his records. Nāmadēva Paṇḍita, his minister, was also a Kāyastha, and was in control of Dugyapaṭṭaṇa (Durgi in the Palnāḍ taluk of the Guntur district) "which was one of the flourishing districts of the Āndhradēs'a south of Kṛishṇā" (Para 45 of AER 1910). He (Nāmadēva Paṇḍita) received the *birudas*, '*Mūrurāya-Jagaddaḷa*' and '*Chalamarthigaṇḍa*' from king Gaṇapti (Para 18 of AER. 1930–31). Whether Gangaya Sāhiṇi and Nāmadēvapaṇḍita were even remotely related to each other is not known. Another minister of Gangaya Sāhiṇi, named Sāranga Nāyāka is mentioned in a record from Nandalūr dated S'aka 1172/A.D. 1250 (A.R. No. 595 of 1901). Amba-Kshamāpa, the brother-in-law of Gangaya Sāhiṇi, is introduced in a record from Satras'āla dated S'aka 1166 as Ambayyadēva

with the titles '*Ativishama-hayārūḍha-prauḍha-rēkhā-Rēvanta, Dāmōdara-sainya-dis'āpaṭṭa, Maṇḍalika-brahma-rākshasa*' and 'a dependent of the glorious feet of (King) Gaṇapatideva' (Para 18 of AER, 1930–31).

JANNIGADĒVA

Gangaya Sāhiṇi had no male issue and he was succeeded by his nephew Jannigadēva, son of Chamdubāyi Amma and Amba-Kshamāpa. Jannigadēva's inscriptions are found mostly in Cuddapah and Guntur districts, and a few in the Kurnool district, ranging in date from S'. 1180 to S'. 1191 (A.D. 1258 to 1269). Like his predecessor, he ruled the country from Pānungallu to Mārjavāḍi as a minister of Gaṇapati and served him faithfully during the last years of his reign (A.R. No. 324 of 1930–31).

Jannigadēva was a great warrior. In his early career he was closely associated with his uncle, Gangaya Sāhiṇi, to whose service he was devoted as indicated by his tittle *māvan-ankakāra.* After the death of his uncle, he probably succeeded him as the commander of the Kākatiya cavalry and rendered valuable service to Gaṇapatidēva. Some of the titles borne by him are significant as they give an inkling into his warlike activities. Apart from the title *Pas'chimarāya Dāmōdara-dis'āpaṭṭa* which he shares with the other members of his family, he is spoken of also as *Rakkasa-Ganga-benkoṇḍa-gaṇḍa* (the hero who pursued Rakkasa Ganga) and *Odderāya - abhimāna - chūrakāra* (plunderer of the honour of the Oḍḍe king) (A.R.E. No. 550 of 1909, S.I.I. X, 402). The first refers to the war with Rāyadēva Mahārāja, surnamed Rakkasa Ganga. It may be remembered that Rakkasa Ganga invaded the Telugu Chōḷa kingdom of Nellore and that Gaṇapati on an appeal from king Manumasiddha II for help sent an army under Gangaya Sāhiṇi against him. Gangaya Sāhiṇi joined Manumasiddha and having defeated Rakkasa Ganga in battle put him to flight. Jannigadēva who accompanied

his uncle to the battle pursued the fleeing Vaidumba forces, and assumed the title *Rakkasa-Ganga-benkoṇḍa-gaṇḍa* in commemoration of the event. The circumstances in which he assumed the second title are less known. Gaṇapati was involved in a war with Narasimha I, the Eastern Ganga king of Kaḷinga about A.D. 1257. The history of this war is obscure; and it is generally ignored in all the works on the history of the period. King Manumasiddha II of Nellore participated in this war. Being desirous of securing the friendship of Gaṇapati, he is said to have repaired to the north and fought a great battle on the banks of the Gōdāvarī (A. R. E. 1908, Part II, Para. 75). Padiramu Boppēs'vara, the *paṭṭa-sāhiṇi* of Gaṇapatidēva also fought in this battle; and it was probably on this occasion that he killed Gonṭūri Nāgadēva, a Telugu Pallava chief, who joined the Kaḷinga king (A.R.E. 194 of 1905, S.I.I. Vol. X, No. 393). It is not unlikely that Jannigadēva participated in the battle and assumed the title to commemorate the event. He seems to have taken an active part in the expulsion of the Pāṇḍyas from the Kākatīya territory. Jaṭāvarman Sundara Pāṇḍya, it may be recalled, sent an army into the Kākatīya dominions, after his victory at Muttukūr; but the invasion was repulsed; and Jannigadēva managed to recover the territory up to Nandalūr in the Rājampeṭ taluk by S'aka 1186 Raktākshi (A.R. No. 610 of 1907).

Jannigadēva appears to have played such an important part in the affairs of the kingdom during the last years of Gaṇapati that he came to be regarded as the 'right arm' of the king (A.R. No. 550 of 1909, S.I.I. No. 402).

Jannigadēva is mentioned in the last year of Gaṇapatidēva's rule –63rd year corresponding to S'aka 1864 (A.R. No. 289 of 1930–31)–and in the same year queen Rudrāmbā must have ascended the throne as attested by her Mālkāpuram record (Para 18 of ARE. 1930–41). In a record from Kārempūḍi (A.R. No. 550 of 1909–10) (dated S'aka

1166), an agent or deputy of 'Jannigadēva Mahārāja; one Gaṇḍapeṇḍāra Māyidēvarāja is mentioned. In this record there is no mention of his Kākatīya overlord and the Government Epigraphist on the basis of this draws the inference 'that he (Jannigadēva) was practically wielding the sceptre on behalf of queen Rudramadēvī' (Para 46 of ARE. 1910). The omission of the name of the overlord in this record is not perhaps intentional, for in Jannigadēva's inscriptions of subsequent years the sovereignty of Rudrāmbā is definitely recognized (A. R. E. Nos. 324 of 1930–31 and No. 1 of 1939–40). In the same record Jannigadēva is stated as ruling from Pānungallu to Kaivāramukōṭa (i.e., the fort of Kaivara) in the place of Mārjavāḍi. Kaivāramukōṭa is identified as Kaivāra in the Chintāmaṇi taluk of the Kolar district (Para 47 of 1910). From a record of Tāḷḷapalli we know that one Devaparāja of Tāḍlapalli was the *pradhāni* of Jannigadēva (A. R. No. 324 of 1930–31).

Tripurāridēva I, the brother of Jannigadēva, next figures in the inscriptions of the family. A few inscriptions of this chief are known and they are found in Tripurāntakam and the Dars'i division of the Nellore district. His only (A.R. No. 248 of 1905) dated inscription gives the year S'. 1194, which was probably his last year, as we find in the same year the records of Ambadeva. The defeat of the western king Dāmōdara is also claimed by Tripurāntaka (Tripurāri) and perhaps he had also taken part in that campaign along with the other members of his family (Para 30 of ARE. 1935–36).

AMBADĒVA (S'. 1194 to 1224) (A.D. 1272 to 1302)

Ambadēva is the fourth in the line of the Kāyastha chiefs and the most powerful of the family (Para 44 of ARE. 1906). His inscriptions ranging from S'aka 1194 to 1224 give him a reign of thirty years. He defeated several Telugu chiefs, usurped the Kākatīya dominion, and

asserted his independence. An inscription of Ambadēva at Tripurāntakam dated S'aka 1212 Vikṛiti (A.D. 1290-91), gives a detailed account of his exploits. It is stated that he defeated a chief called S'rīpati Gaṇapati and took from him his title '*Rāya-sahasra-malla*'; killed seventy-five kings, and offered worship with their heads to the goddess of his anger; slew Ēṛuva Mallidēva; put to flight king Kēs'ava together with Sōmidēva and Allu Ganga; slew Mallikārjuna, the enemy of the gods and brahmans and appropriated for himself the seven members of his royalty; vanquished in battle all Āndhra kings and obtained glory; restored the kingdom of Vikramasimhapura (Nellore) to Manuma Gaṇḍagōpāla, who had been turned out of it by his own dependents; churned unaided the ocean of the hostile army and obtained from it the nectar in the form of horses, elephants and the *Pāṇḍya-Kalpadruma*, i.e., the wish giving tree viz., the Pāṇḍyas; overcame Kulas'ēkhara who made the opposing army his stronghold, routed the forces of Dāmōdara and destroyed Kāḍavarāya. (A.R. No. 268 of 1905, S.I.I. X, 465).

Most of the enemies whom Ambadēva is said to have vanquished in the inscription cited above are obscure. Nothing is known about their identity, and of the circumstances in which he came into conflict with them. Some of these, however, are known fairly well from epigraphical and other sources.

Ambadēva's victories over the seventy-five kings, and all the Āndhra kings deserve notice first, as they were won by him during the course of his fight with the Kākatīya armies for maintaing his independence. The whole of the Āndhra country with the exception of a few districts in the western marches was under the rule of the Kākatīya monarch. "The Seventy five kings" and the whole body of Andhra kings were the seventy-five Nāyakas and the feudatory chiefs respectively owing allegiance to the Kākatīya sovereign. It is evident from this that Rudrāmbā

attempted perhaps on more than one occasion to subdue Aṁbadēva and bring him back to subjection ; but she seems to have failed in accomplishing her object.

Kēs'ava and Sōmidēva were Vaidumba chiefs of Kalakaḍapura, and Allu Ganga was their ally. After the death of Gangaya Sāhiṇi, as noticed already, they repudiated the authority of the Kāyasthas, and occupied some of the territory belonging to them. In order to recover the lost possessions of his family, Aṁbadēva waged war on them and having defeated them in battle, took from them Muliki-*nāḍu*, Pottapi and other territories and established himself in thier capital Vallūrupaṭṭaṇa sometime before S'aka 1209 Sarvajit (A.D. 1287) (S.I.I. X, App. p. l–li).

Aṁbadēva seems to have come at first into conflict with the Pāṇḍyas, and then concluded peace with them, seeing that it was necessary to cultivate friendly relations with his neighbours to maintain his position as an independent ruler. His interference in the affairs Vikramasimhapuram, which was at this time a dependency of the Pāṇḍyan kingdom, appears to have involved him in a war with the Pāṇḍyas. Māravarman Kulas'ēkhara, one of the five Pāṇḍyas, who was ruling the kingdom, seems to have opposed him at the head of a large army, but suffered a defeat. Ambadēva's victory was not perhaps decisive ; for the Pāṇḍyas still maintained their hold on parts of the Cuddapah district until A.D. 1293. While Ambadēva was engaged in the south, he seems to have met with reverses in the north. The Kākatīya crown-prince Pratāparudra, who was governing the kingdom on behalf of his grandmother Rudrāmbā, concerted measures for the subjugation of the Kāyastha territory and launched an attack on it from the north. The events of this invasion are not known:

but the total absence of Kāyastha inscriptions at Tripurāntakam and its neighbourhood subsequent to S'aka 1213, and the presence of the Kākatīya commander-in-chief, Rēcherla Mummadi Nāyaḍu at the place in the same year (A.R. No. 183 of 1905, S.I.I. X, 471), clearly show that Ambadēva had suffered defeat and as a consequence lost his northernmost possessions. The defeat at Tripurāntakam, probably opened Aṁbadēva's eyes to the danger menacing the safety of his kingdom. He must have considered that it was desirable to have a powerful ally at his back and concluded peace with the Pāṇḍyas and obtained help from them. The elephants and the horses which could fly like Vainatēya sent to him affectionately by the Pāṇḍyan monarch were not perhaps intended so much as presents as military aid for defending his dominions (*Ibid.*). He also maintained friendly relations with the Yādavas of Dēvagiri who were his neighbours in the west. As the Yādavas were the enemies of the Kākatīyas, he perhaps considered that it would be advantageous for him to secure their friendship.

Kāḍavarāya whom Aṁbadēva claims to have destroyed is the later Pallava chief, Kopperuñjinga II, who played, as noticed above, an important part in the Pāṇḍyan invasion earlier. The circumstances that led to their conflict are not known. It is not unlikely that Kāḍavarāya, taking advange of the confusion prevailing in the Kākatīya kingdom in the early days of the reign of Rudrāmbā made an attack on it, and that Aṁbadēva opposed his advance and destroyed him.

Gaṇḍikōṭa in the Jammalamaḍugu taluk and Vallūru in Cuddapah taluk are the two chief places that are referred to as Aṁbadēva's capitals (Nos. 465 and 463 of S. I. I. Vol,

X No. 465). A *Mahāpradhāni* of Aṁbadēva, Gōḍerāya Gangidēvayamgāru is mentioned in a record from Brāhmaṇapalli, Siddhavaṭam taluk, (A.R. No. 3 of 1939-40). In S'aka: 1209 Aṁbadēva is stated to be ruling the districts of Ghaṇḍikōṭa, Mulki-*nāṇḍu*, Rē*nāndu*, Sakali, Ēṟuva Pottapi-*nāḍu* and others from his capital Vallūripaṭṭaṇa (para 29 of ARE., 1936-37). One Khadēva, son of Koini Naiḍu of Maluka Vaṁs'a, is stated to be a subordinate of Aṁbadēva Mahārāja (S.I.I. Vol. X No. 466). An undated record from Paṭṭapurāyi (A.R. No. 8 of 1939-40) introduces another subordinate of Aṁbadēva, whose name is lost.

Three inscriptions from Pushpagiri and Dēvaguḍi (A.R. Nos. 314 of 1905-06, 327 and 328 of 1940-41) record hardships experienced during a famine in the years of Jaya and Manmatha corresponding to S'aka 1216 and 1217 (A.D. 1294-95). The famine appears to have caused great suffering as even the priests who were rich as a class had to sell their lands and property for their own maintenance and avoid extreme hardships.

TRIPURĀRIDĒVA II (S'. 1224 - ?).

Aṁbadēva was succeeded by his son Tripurāri (II). A few records of this chief are found in the Cuddapah district. His earliest record gives the S'aka year 1224 (Para 76 of A.R.E. 1939 to 43). In a record from Lēbāka (Cuddapah district), he is styled as Mahāmaṇḍalēs'vara Tripurāridēva Mahārāja 'ruling at Vallūripaṭṭaṇa' (A.R. No. 391 of 1938-39). The Government epigraphist comments that as thereis no mention of a Kākatīya overlord, "it need not be supposed that this chief set up an independent principality with Vallūr (Vallūr in the Cuddapah

taluk) as his capital" (Para 9 of A.R. 1938-39). But the konwn facts do not support this assumption. Aṁbadēva remained independent upto the end of his life and Tripurāri succeeded to the same position. The Kākatīya invasion soon after his accession, under Paṭṭa-Sāhiṇi Sōmaya Daṇḍa-nāyaka, further weakens the assertion of the Government epigraphist. Sōmaya Daṇḍanāyaka not only defeated him in the battle but compelled him to pay tribute. Tripurāri II remained loyal for some time and then revolted against the sovereign authority. This time he was not only defeated but also his dominions were completely annexed by Juṭṭaya Lenka Gonkā Reḍḍi. Thus came to an end the rule of the Kāyasthas. Juṭṭaya Lenka Gonkā Reḍḍi ruled over the former Kāyastha territory till the defeat of Kākatīyas by the Muslim armies and the incorporation of the whole dominion in the Tughluq empire.

THE MAṬLIS OF CUDDAPAH

The Maṭlis were a Telugu Chōḷa noble family in the Cuddapah district, who rose to prominence in the reign of Venkaṭa II of Vijayanagara ; due to the efforts of two chiefs, viz; , Ellamarāja and his son Ananta. Both of them were brave warriors and loyal supporters of the crown. At a time when external danger and internal rebellions threatened the empire with disruption, they stood by the emperor Venkaṭa II and helped him to repel foreign aggressors and restore order in the empire by suppressing rebels with a stern hand.

When Muhammad Quly Quṭb Shāh, taking Venkaṭa II unawares, invaded his empire and occupied some parts of it, it was mainly due to the gallant efforts of men like Maṭli Ananta, Velugōṭi Kastūri Ranga etc., that the enemy

was put to flight and the lost territories recovered. The Siddhavaṭam inscription of Maṭli Ananta dated 1605-06 A.D. clearly states that Ananta destroyed the pride of the Muhammadan king in the battle of Penugoṇḍa.

Similarly, when Nandyāla Kṛishṇamarāja of Gaṇḍi-kōṭa-*sīma* joining hands with Koṇḍrāju Tirupatirāju of Pottapi-and Siddhavaṭam-*sīmas* revolted against Venkaṭa II in 1597–98 A.D., the Maṭli family loyally supported the cause of the emperor. In the famous battle of Ūṭukūru, Maṭli Ellama won a brilliant victory over Tirupatirāju, who lost his life in the battle. The conquest of Siddhavaṭam by Ellama on behalf of Venkaṭa II in the battle of Ūṭukūru is alluded to in an inscription in the fort at Siddhavaṭam dated S'aka 1527 (1605 A.D.) (A.R. No. 564 of 1916).

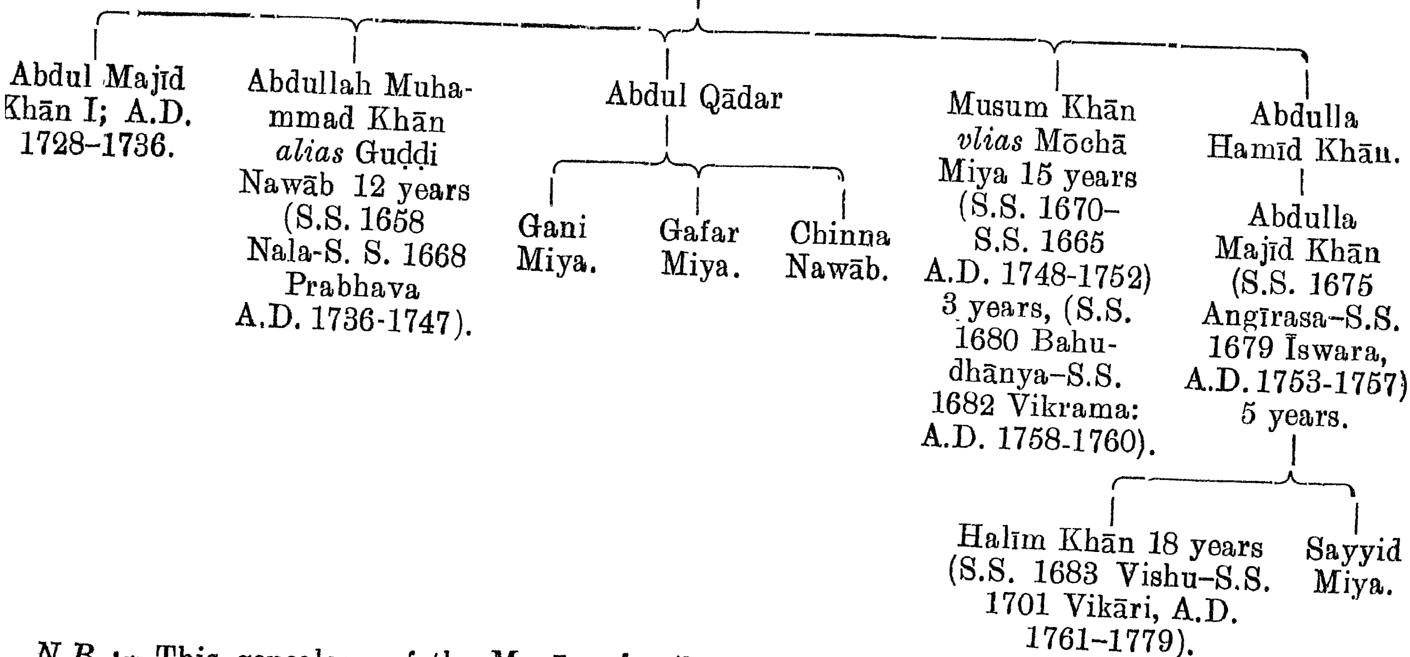
Venkaṭa II was greatly pleased with Ellama's victory and bestowed upon him the *amaram* of Pulugula-*nāḍu* together with Siddhavaṭam-*sīma*. Moreover, he entrusted to him the administration of the districts of Chennūr, Duvvūr, Kāmalāpuram, Pōrumāmiḷḷa and Badvēli. Thus, the Maṭli family attained the status of a feudatory power that held extensive hereditary dominions. Following the examples set up by their counterparts in Rāyala-*sīma*, the Nāyaks of the Tamil country also revolted against the authority of Venkaṭa II. In curbing the power of these Nāyaks also the Maṭlis played a very conspicious part. Maṭli Ananta, followed by his son Tiruvengaḷanātha commanded the force of Vijayanagara sent against the Nāyaks. After suppressing the rebellion in the Chōla country Maṭli Ananta crossed the Kāverī and laid waste the lands of the Nāyaks of Madura and his allies.

The Maṭlis who figured so far as the loyal supporters of the Royalists seem to have changed sides in the time of S'rīranga II, the successor of Venkaṭa II. They acquiesced in the "*coup d'etat*" of Jaggarāya and the dethronement and ultimate assasination of S'rīranga II. But soon they got disgusted with the machinations of Jaggarāya group and began to support the claims of Rāmadēva, the son of S'rīranga II, to the throne. Tiruvengaḷanātha son of Ananta, the reigning prince of the Maṭli family at this time, met with a heroic death about 1625 A.D., while fighting on behalf of his ally Gōpālarāja, the chief of Kurnool against the forces of the Sultan of Bijāpūr.

Tiruvengaḷanātha was succeeded by his son Kumāra Ananta II. It was during the reign of Kumāra Ananta that Mir Jumla, the minister of the Sultan of Gōlkoṇḍa invaded Chiṭṭivēli belonging to Maṭli chiefs and captured Kalitūr, Duvvūr, Chennūr, Badvēli, Pōrumāmiḷḷa and Kāmalāpuram. Kumāra Ananta had not only to acquiesce in the loss of territory as he could not repel these aggressions, but to purchase peace by offering the aggressor a large sum of money. Being thus reduced considerably in power, prestige and territory the Maṭlis from now on wards served the sultan as petty palaigārs till the sultanate of Gōlkoṇḍa was annexed to the Moghul empire in 1687 A.D. Their status continued to be the same even under Moghuls.

During the latter part of the 18th century, Hyder Ali of Mysore invaded the hereditary estates of the Maṭlis in Chiṭṭivēli, defeated their chief and took him prisoner to his own kingdom in Mysore. With this disaster disappeared even the last vestiges of the Maṭli power.

THE MAYĀNAS OF CUDDAPAH

N.B. :—This genealogy of the Mayāna family is drawn up on the basis of the information furnished by the Gandikōṭa-Kaifiyat. Abdul Majīd Khān I is not referred to in the Kaifiyat.

THE MAYĀNAS OF CUDDAPAH

The founder of the dynasty, a Pathan chief, 'Abdul or Abdullah Naby Khān by name, appears to have come to Cuddapah in the years immediately following the death of the Moghul emperor Aurangzeb. He is referred to in an inscription in a mosque at Cuddapah dated H. 1130 (A.D. 1717–18) as the subedar of Cuddapah in the reign of Forrukh Siyār (V.R.I.Cd. 45); when and by whom he was appointed Subēdār of Cuddapah is not known. He seems to have ruled until A.D. 1727–28, when he was succeeded by his son Abdul Majid Khān. The extent of the subah at the time of his appointment as its subēdār is not known; but he seems to have entertained the idea of carving out a kingdom for himself from the early days of his rule. The time was favourable. The break down of the central government at Delhi and the consequent disorder and anarchy prevailing in the country were quite congenial to the successful prosecution of his project. While attempting to extend the boundaries of his subah, he met with opposition from the imperial officials, and the *pāḷaigars* who infested the district and disturbed the peace by their interminable feuds and plundering raids into the countryside.

The most notable of Abdullah Naby Khān's achievements was the capture of the famous fort of Gaṇḍikōṭa. Placing himself at the head of an army comprising 4,000 horse, and 4,000 foot and equipped with a powerful train of artillery, he proceeded against the fort and invested it for six months. Muhammad Naby Khān who had been the *killēdār* of the fort since the time of Aurangzeb (V.R.I. Cd. 266, 268 and 269) found that it was not possible to defend the fort any longer, as provisions ran short, and as the garrison was discontented due to the non-payment of their salary for several months. He therefore opened negotiations with Abdul Naby Khān offering to surrender to him the fort, if he agreed to pay the arrears of the salary

of the garrison. Abdullah Naby Khān gladly accepted the proposal, and paid the arrears of salary amounting to Rs. 250,000. Muhammad Naby Khān thereupon handed over the fort to Abdullah and set out for Gōlkoṇḍa with his family and property. Abdullah Naby Khān posted his own son, Abdul Qādar Khān and returned to Cuddapah.

Another achievement of Abdullah Naby Khān was the subjugation of the *pāḷaigars*, who were a standing menace to the security of the district. The *pāḷaigars* were originally police officers appointed by the Vijayanagara emperors to keep peace and order in certain areas in their dominions. These were also known as *dēśa-kāvalgārs*. They had under them a body of retainers whom they employed in the discharge of their duties. They were given for their maintenance one or two villages, where they were given permission to erect a fort. The system of policing the roads and the country-side worked well under strong rulers; but when the government showed signs of weakness, the *pāḷaigars* and *dēśa-Kāvalgārs* transformed themselves into highwaymen and decoits, robbed the caravans passing along the roads and preyed upon the rural population by their plundering expeditions. They flourished exuberantly under the Muslim rule owing to the lack of settled government. At the time when Munro was appointed the Principal Collector of the Ceded Districts, there were no less than 80 different *pāḷaigars* of whom the greater number were in the present Cuddapah district. Gribble gives a brief description of the character of the *pāḷaigārs* in the Cuddapah District Manual. 'A peculiarity of all these Palegars was that every one, however petty his territory, kept up a mimic court; nominal officers were appointed, holding the same titles as similar officers in sovereign courts, and a small standing army was maintained of permanently appointed peons, aided by a militia of relatives of these peons who were liable to be called out in times of disturbance. These small standing armies were but seldom paid, and the greater part of their earnings

were gained by their depredations in time of war. During peace these bodies of peons continued their usual practices and earned their livelihood by pillaging border villages", (Cuddapah Manual, P. 104).

Although Abdul Naby Khān was a strong and powerful ruler, he never made any attempt to suppress the *pāḷaigārs*. Following the example of the Muslim rulers who preceded him, he was satisfied by reducing them to subjection and exacting tribute from them. He does not seem to have placed any other restriction on them, so that they were completely free to follow their habits unhampered. During the course of his rule of nearly a decade and a half he managed to bring under his control a large tract of territory including Siddhavaṭam, Gaṇḍikōṭa, Cumbum, Guṟṟamkoṇḍa and Punganūr. His authority seems to have extended to Bārāmahal in the South. Abdul Naby Khān was the greatest ruler of his family. The Mayāna power reached its highest watermark under his rule. Like all the Muslim chiefs of his time in the south, he acknowledged at first the sovereignty of the Moghul emperor of Delhi; but seems to have declared, following perhaps the example of Asaf Jah I Nizām-ul-Mulk, his independence in his later years as the assumption of the title '*Pādshah*' clearly indicates (V.R. II. Kl. 196).

The Gazetteer of the Cuddapah District mentions Abdul Mahazid Khan, son of Abdul Naby Khān as the ruling Nawāb in A.D. 1732. He was evidently different from the Nawāb of the same name who came to power, according to the *Kaifiyat of Gaṇḍikōṭa*, in S'. 1675 (A.D. 1753). The Nawāb in the year A.D. 1740 was Abdul Naby Khān II. "This Nawab", says Brackenbury, " was probably a grandson of the first Abdul Naby Khān". He was far inferior to his grandfather in military power. When the Mahrattas invaded the country in May A.D. 1740, he suffered defeat twice at their hands, and had to purchase peace by giving them 'a lakh and a half of rupees and

other presents'. The *Gaṇḍikōṭa Kaifiyat* also alludes to the Mahratta invasion in A.D. 1740 (S'.S'. 1662, Raudri); but the name of the ruling Nawāb is said to be Abdulla Muhammad Khan *alias* the Guḍḍi (blind) Nawāb, the eldest son of Abdul Naby Khān, who succeeded to the throne in S'.S'. 1658 Nala (A.D. 1736) and ruled until S'.S'. 1669 (A.D. 1747) for twelve years. Abdul Naby Khān II referred to above is very probably identical with Abdullah Muhammad Khān, the Guḍḍi Nawāb. The Mahratta army which was commanded by Raghoji Fateh Singh plundered the whole country, excepting Gaṇḍikōṭa which successfully withstood their attack. Abdullah Muḥammad Khān had to face another danger. Soon after the departure of the Mahrattas, Asafjah I Nizām-ul-Mulk arrived with a large army in the district on his way to the South. Having paid a visit to Gaṇḍikōta with his family and being impressed with its strength and strategic importance, he demanded that the fort which belonged to the emperor, should be handed over to him. Unable to resist the demand, Abdullah Muḥammad Khān surrendered the fort to Asafjah, and obtained from him three villages as jagir to the three sons of his younger brother Abdul Qādar Khān, the former governor of the fort, who died recently. Asafjah I appointed Kavidilla Khān as the *killēdār* of the fort; assigned Pālūr and Juvvikōṭa besides the villages in the west of the fort as jagirs to the garrison and marched against the Subēdār of Arcot who refused to pay him tribute.

Mosum Khān *alias* Mōchā Miya, another son of Abdul Naby Khān succeeded Abdullah Muḥammad Khān as the Nawāb of Cuddapah in S'.S'. 1670 (A.D. 1748) and ruled until S'.S'. 1674 Āngirasa (A.D. 1752). Mōchā Miya played an important part in the history of the period. Asafjah I died in A.D. 1748; and he was succeeded by his son Nāsir Jung; but his nephew, Hidāyat Mohidin, more commonly known as Muzaffar Jung rebelled against him, and having proclaimed himself the Nizam in succession to

his grandfather allied himself with Chanda Sāheb and the French in the south. Nāsir Jung marched to the south at the head of a large army to suppress his nephew's rebellion. The events of this expedition, and the despicable part played by Mōchā Miya conjointly with the Nawābs of Kurnool and Sāvanūr in the assassinations of Nāsir Jung and Muzaffar Jung have been described in an earlier context; they need not therefore be recounted here. Taking advantage of the confusion in the dominions of the Nizām on account of the double tragedy and the succession of Salābat Jung under the the aegis of the French, Mōchā Miya concerted measures for recovering Gaṇḍikōṭa, which, as stated above, was surrendered by his predecessor to Asafjah I. Kavidilla Khān whom he appointed as the *killēdār* was still in charge of the fort. A number of *sannads* granted by him as the *killēdār* of Gaṇḍikōṭa ranging in dates from H. 1156 to H. 1164 (A. D. 1743-44 –1750-51) are preserved in the Mackenzie collection (V.R.I. Cd. Nos. 289, 291 and 292). Mōchā Miya now instigated his nephew Gani Miya, son of his diseased brother Abdullah Qādar Khān, to march against Gaṇḍikōṭa and capture the fort from Kavidilla Khān, as the time was quite propitious for effecting its conquest. Gani Miya collected his forces and marching at their head to Gaṇḍikōṭa pitched his camp at Diguvapaṭnam. Kavidilla Khān defended the fort with the help of Gullu Miya of Banaganapalle for a while, but suspecting treachery, he sent him away; and unable to carry on the fight without help, he surrended the fort to Mōchā Miya on the payment of the arrears of pay due to the garrison by the latter and retired to Hyderābād. Mōchā Miya took possession of the fort, and conferred it together with some villages as a jagir on his wife Madīna Bīby.

Abdul Majīd Khān II, son of Abdul Hamīd Khān, the jagīrdār of Siddhavaṭam and grandson of Abdul Naby Khān became the next nawāb with the help of two rich Pathan merchants of Cuddapah, who were ill-disposed towards

Mōcha Miya. As Abdul Majīd had no money to carry on the government, they provided him with funds, recruited and maintained at their own expences 4,000 horse, on the understanding that he would pay them back the money they had advanced after his return from certain millitary expeditions on which he intended to embark. Majīd Khān first attacked Kumāra Nāyaḍu, the *pāḷaigār* of Vēmula; defeated him in battle and having taken him prisoner, confined him in the fort of Siddhavaṭam. Next he proceeded against Gaṇḍikōṭa to take possession of the fort. Madīna Bīby, on whom her husband bestowned it as a jagir, was a resourceful woman. She instigated Gani Miya, who was living in his jagir after his retirement from Gaṇḍikōṭa, to dispute Majīd Khān's claim to the nawābship and sent him with an army of 5,000 horse against the latter; but Majīd Khān entered into a compromise with him, and having given him the taluks of Tādparti, Yāḍaki, Marūr, Pāmiḍi and Peda-Kallūr as jagir sent him away to take possession of them. Then he advanced on Gaṇḍikōṭa, seized the fort, and the villages dependent upon it and cast Maḍīna Bīby into prison. He united together the Gaṇḍikōṭa and Jammalamaḍugu taluks into a single administrative district and appointed Bāla-Venkaṭareḍḍi as the *amīldar* of the whole area. Then he made war on the Raja of Awuku which is situated at a distance of 4 *āmaḍas* (40 miles) from Gaṇḍikōṭa and captured the fort of Uppalapāḍu belonging to him after a seige of six months. Then the proceeded to Gutti, Bellary, Maḍakas'ira, S'rīrangapaṭnam, Kōlar and Bārāmahal and returned to Siddhavaṭam after a lapse four years, which constituted the best part of his reign. Abdul Majīd Khān's troubles began immediately after his return to his capital. The two Pathan merchants who had been paying the salaries of his forces began to press for the repayment of the money amounting to a crore of rupees which they spent on his behalf. Though he promised to pay them half the amount immediately and the other half subsequently, they did not agree, but urged him to pay the whole amount at once.

On his failure to give them satisfaction, they proceeded to Siddhavaṭam with the 4,000 troopers whom they had been maintaining these four years and raised a rebellion against him. Majīd Khān thereupon caused fire to be opened on them, probably with the object of frightening them away. Moreover, he sent an appeal to the Mahraṭṭas, who were camping on the banks of the Kṛishṇā, for help, promising to pay them a crore of rupees, if they came and chastised the rebels. In response to his call, the Mahraṭṭas came with 100,000 horse, pitched their tents near Kaḍapa-bugga and demanded the payment of the promised some of money before they proceeded to punish the rebels. Majīd Khān replied that he would pay the money after they performed the task for which he requistioned their help. The Mahraṭṭas having resolved to punish him for his failure to keep his promise, marched towards Siddhavaṭam leaving the rebels who were in Cuddapah unmolested. Majīd Khān opposed them at Baṇḍi-Kanama, situated at a distance of a *parugu* and a half east of Cuddapah on the *shargast* day in the month of Muharram in the year Īs'vara and was killed in the battle. The Mahraṭṭas then plundered the country.

Abdul Majīd Khan ruled for five years from S'aka 1675 S'rīmukha (A.D. 1753–54) to S'aka 1679 Is'vara (A.D. 1757–58).

The *Kaifiyat* of Siddhavaṭam gives a somewhat different account of the circumstances under which Abdul Majīd Khān became the subēdār of Cuddapah and the subsequent history of his family. It is stated that Nizām Aly Khān came to Cuddapah with his army from Hyderābād to punish Mōchā Miya for having formerly assassinated Nāsir Jung at Gingee. Abdul Majīd Khān gave him 2 lakhs of rupees, and got himself appointed as subēdār in the place of Mōchā Miya. He then led military expeditions as far as Hosakōṭa near Kōlār in the west, and Kanakagiri near Cumbum in the east. In A.D. 1757, the

Mahratta captain, Balwantrao, came with his forces and halted at Bandi-kanuma, at a distance of two *parugus* (4 miles) from Cuddapah. Majīd Khān proceeded against him, and was killed in the battle that followed. His uncle Mōsum Khān *alias* Mōchā Miya made peace with the Mahrattas by ceding to them several forts including Gutti and Gurramkonda, and ruled over Cuddapah, Siddhavatam and other territories. As he had no issue, he appointed his foster son Sarvar Khān as the ruler of Siddhavatam, and cast the three sons of the late Nawāb viz., Haleem Khān, Sayyid Miya Khān, and Hammu Miya Khān into prison. After three years rule, Mōcha Miya becoming suspicious of the loyalty of Sarvar Khān, made an attempt in A.D. 1760 to seize him ; but the latter being forewarned fled to Cumbum. Then the *nāyaks* of the garrison at Siddhavatam having conspired together, set Halim Khān at liberty and installed him on the throne. Mōchā Miya, on getting intelligence of this, fled to Kandanavōlu, where he died subsequently.

Mōcha Miya, who was in prison, was liberated, according to the *Gandikōta-Kaifiyat*, by the Mahrattas and placed on the *gādi*. In return for their service, the Mahrattas demanded the payment of a crore of rupees. As he had no money to satisfy their demand, he handed over to them the taluks of Gurramkonda, Rāyachōti, Pulivendala, Vēmpalli, Pārnapalli, and Jambulamadugu from the revenues of which they were evidently expected to recoup themselves. Madīna Bīby, wife of Mōchā Miya whom Abdul Majīd Khān had imprisoned at Gandikōta apparently regained her liberty. It may be remembered that she obtained as *jāgīr* from her husband Gandikōta and some of the villages dependent upon it. As the country round Gandikōta including the villages granted to her as *jāgīr* was under the Mahratta occupation, though the fort itself was outside the pale of their authority, she wanted to get rid of them as well as the nawāb whom they placed on the throne. She invited Gani Miya from Kurnool, where he

was detained in custody by his creditors to come to Gaṇḍikōṭa and drive away the Mahraṭṭas; she also persuaded Āzim Khān, the *killēdār* of the fort appointed by Mōchā Miya to join her, and sent him against the Mahraṭṭa force of 300 horse which lay encamped in the tank of Panakapalle west of Kādarābād. The Mahraṭṭas having sustained a defeat at his hands retired to Jambulamaḍugu. Meanwhile, Gani Miya came with five hundred horse and chased out the Mahraṭṭas as far as Kōkaṭam. The Mahraṭṭas fled to Dars'i and Chandalūr in the east in the Nellore district and joined their main army campaiging in that part of the country. To avenge their defeats at Panakanapalle and Jambulamaḍugu, a large body of 20,000 Mahraṭṭa horse came from the east, fell upon Gani Miya's army at Kādarābād, put many of his men to death, and looted his camp. Gani Miya accompanied by his younger brother Chinna Nawāb sought safety in flight. As they were fleeing through the Gaṇḍi before the Mahraṭṭas, Madīna Bīby's men from the fort rescued them. The country was then plundered by the Mahraṭṭas. Mōchā Miya ruled for three years from S'aka 1680, Bahudhānya (A.D. 1758–59) to Saka 1682, Vikrama (A.D. 1760–61).

Halīm Khān, son of Majīd Khan, the last of the Nawābs of Cuddapah came to the throne in S'aka 1683 Vishu (A.D. 1761–62) and ruled for 18 years until S'aka 1701 Vikāri (A.D. 1779–80). He met Nizam Aly Khān, the Nawāb of Gōlkoṇḍa, when the latter passed through Gaṇḍikōṭa on his way from the eastern districts of his territory to the west, and requested him apparently for military help. When the Nizām returned to his capital after the tour of his dominions, he gave Sayyid Miya, younger brother of Halīm Khān, who accompanied him, some troops and sent him back to his native country. On returning to China-Pasupula, his *jāgīr*, Sayyid Miya sent Gani Miya to Siddhavaṭam, where he was poisoned by Halīm Khān. He next attacked Ranga Reḍḍi, the pālaigār of Nosam, and exacted some money from him.

Ranga Reḍḍi espoused the cause of Sarvar Khān, the foster son of Mōchā Miya and instigated him to wage war on Sayyid Miya. Sarvar Khān was, however, killed in the fight; and Sayyid Miya then marched on Gaṇḍikōṭa and captured the fort. This roused the jealousy of Halīm Khān who got rid of him in the year Khara (A.D. 1770) by means of a poisoned dress. After the death of Sayyid Miyya, Halīm Khān appointed Makhana Miya, the foster son of Majīd Khān, as the *killēdār* of Gaṇḍikōṭa and Bala Venkaṭa Reḍḍi as the *amīldār* of Jambulamaḍugu. The reign of Halīm Khān came to an end suddenly in the year Vilambi (S'aka 1700 A.D. 1778–79), when Haider Aly of Mysore invaded the country. Though the army which Hyder Aly sent under Mīra Sāheb against Gaṇḍikōṭa failed to capture the fort, he succeeded in the next year (S'aka 1701 A.D. 1779–80) in inflicting a defeat on Halīm Khān at Duvvūr on the Kundēṟu; then proceeding against his capital Siddhavaṭam, captured the fort, took Halīm Khān and his family (on s'u. 15th Chaitra of the year) prisoners and carried them away to S'rīrangapaṭnam, where they were kept under custody. Rustam Khān, the *killēdār* of Gaṇḍikōṭa then surrendered the fort to Mīra Sāheb in obedience to the order which his master was obliged to issue from his captivity.

Dr. N. VENKATARAMANAYYA.

గండికోట దుర్గం కైఫీయతు

మేరోర్దక్షిణదిగ్భాగే, స్వస్తి శ్రీమతు అభినవజంబూద్వీప దక్షిణ వారాశి సమీపస్థమైన మధ్యరాష్ట్రి మండలి ములికినాడు దేశంలోని శ్రీ స్వయంభూలింగ దేవుని దివ్యమండప పరిశోభిత శ్రీపర్వత శ్రీశైలమునకు దక్షిణ ఉపద్వారమైన శ్రీసిద్ధవట శ్రీపుష్పగిరి మహాక్షేత్రమునకు పశ్చిమం యోజనత్రయ పరిమితస్థళమందు యెఱ్ఱమల అనే పర్వతము, పూర్వాపశ్చిమంగానుండేపర్వతమునకు, దక్షిణభాగమందు పశ్చిమం నందిపర్వతము నందు ఉత్పత్తి అయి పినాకినీ అనే నామము గలిగి పూర్వాభిగామిని అయి వచ్చి చిత్రావతీనదీ సంగమము అయి, ఇదే పినాకిని అక్కడ ఉత్తరాభిముఖమై యెఱ్ఱమల అనే పైనవ్రాసిన పర్వతము భేదించి, అక్కడనుంచి పూర్వవాహిని అయినందున యెఱ్ఱమలపర్వతము భేదించిన స్థళమునకు ప్రాకృతములో గండి అని అభిధానము గలిగినది. ఈ గండికి తూర్పు పినాకినికి దక్షిణం పైన వ్రాసిన యెఱ్ఱమలయందు దివ్యదేవఘాతములున్ను దివ్య సరోవరములున్ను తత్తీరములయందు కదళీజంబుజంబీరబదరీదాడిమలున్ను పారిజాతము మొల్లలు మొదలైన మహాసౌరభ్యముగల పుష్ప అమలకాది ఫలవృక్షములున్ను కలిగియుండుటవల్ల అందలి స్థళరమణీయం, జలరమణీయం, వనరమణీయం, బిలరమణీయం చూచి పూర్వమందు ఋషులు, కృతత్రేతద్వాపరయుగముల నివాసముచేసికొని తపోమాహాత్మ్యం వల్ల సంతుష్టిని పొందియుండిరి. ఈవల కలియుగమున ఋషులు నిజాశ్రమములు విడిచిపోయినందువల్ల ఆస్థళము గండారణ్యమై మహాభయంకరంగా నుండెను.

పిమ్మట కొన్నాళ్లకు చోళరాజు రాజ్యంయేలుతూ యుండిరి. (ముడియంగ్రామాన హళేకన్నడ శాసనం ఉన్నది.) గండికివలయముగా

నుండే టటువంటి ములికినాడు, రేనాడు మొదలైన దేశములు కల్యాణపుర వరాధీశ్వరులైన భూనేక (భువనైక) మల్లరాజు రాజ్యం యేలుతూ యుండెను. తదనంతరం జగదేకమల్ల రాజుగారున్ను యేలిరి.

తరువాత త్రైలోక్యమల్లరాజు కల్యాణపట్టణము రాజధానిగాను, గండికి తూర్పు కామలాపురంతాలూకు వల్లూరిపట్టణం రాజధానిగా యేలుతూ యుండగాను వీరితట్టున ములికినాటి సీమయొక్క విచారణీయా నకు కాకరాజు అనే ఆయనను నేమకం చేసియుండగా కొంచెం దినములు జరిగిన పిమ్మట కాకరాజు పశ్చిమం తుంగభద్రాతీరమైన కర్ణాటక దేశము నుంచి ప్రభు ఆజ్ఞానుసారంగాను ములికినాటి సీమకు రావలెనని కదలి వెంట ముఖ్యమైన గురికాండ్లు వచ్చిన వివరము:—

౧. నారబోయని ఓబన్నగారు, ౧. బద్దబోయని వెంకటప్ప. ౧ పైయావుల గోపాలు, ౧ మూలగిరి చెన్నప్ప, ౧ నంద్యాల చౌడప్ప, ౧ దూరవేసి వెంకటప్ప, ౧ కంచన నాగప్ప, ౧ బీగాల రామయ్య, ౧ పుష్పాల నరసింహుడు, ౧ కూనసెట్టి కొండయ్య, ౧ లేచర్ల రామయ్య, ౧ లేచర్ల గన్న, ౧ లేచర్ల కొండయ్య, ౧ లేచర్ల పుల్లయ్య, ౧ లేచర్ల చెన్నప్ప, ౧ కురుబ తిమ్మప్ప, ౧ కురుబ వెంకటప్ప, ౧ మదార సాహేబు, ౧ కదిరి నరసింహుడు, ౧ గాజుల నారాయణ, ౧ కోలాల తిమ్మప్ప, ౧ బోయ ముని, ౧ శీలం పెద్దన్న, ౧ సటకార ఓబన్న, ౧ గోసల ఓబన్న, ౧ పెద్ద కరింఖానుడు, వీరు గురికాండ్లున్ను, గడెకాండ్లు ౧౦౦౦, వడ్ల వాండ్లు ౧౦౦౦ యీ ప్రకారం వెంటతీసికొని వారికి జీతాలుగాక పుట్టెడేసి చేను మాన్యం యిచ్చి కుటుంబములు సంరక్షణచేసే నిర్ణయంచేసె.

ఇదిగాక పండ్రెండు ఆయగాండ్ల వివరము: ౧ పురోహితుడు ఎఱ్ఱచలంభట్టు, ౧ కరణం లక్కిరాజు, ౧ రెడ్డు బూతూరి రామనాయుడు, ౧ కరమల కొండయ్య, ౧ వడ్ల ఎఱ్ఱయ, ౧ కుమ్మర గోపాలుడు, ౧ మంగల రాముడు, ౧ చాకల ఎఱ్ఱడు, ౧ తలారి చెన్నుగాడు, ౧ మాదిగె గుర్వడు, ౧ అనకల రంగడు, ౧ తమ్మల కొండడు, ౧ పొలి

మేరకాపు దురవేసి ఓబన్న, వీరి నందరిని వెంబడి తీసికొని తరలి బళ్లారికి వచ్చి ఆ దినం అక్కడ నిలిచి మరునాడు గుత్తికివచ్చి మూడోనాడు సాయంత్రానికి తాడిపత్రికివచ్చి చేరెను. అక్కడ రెండుదినములు నిలిచి అక్కడనుంచి గండ్లూరి పెన్న ఒడ్డున నుండేటి భానుకోటిమల చూడగాను దొరవారికి ఆ కొండచుట్టూ వారాకొట్టవలెను అని కనిపించినందున, ఆ కొండ యెక్కిచూడగా దానిమీదను ఒక దేవఘాత యుండెను. అందు అతిశీతలమైన మధురోదకం కలిగియుండెను. ఆ స్థళమందు దుర్గం కట్టించవలెనని కొండకు దక్షిణం దిక్కు పాతు యేర్పరచి అంతట సాయంత్రంకాగా విడిదలకు వచ్చిచేరిరి. ఆ మరునాడు తిరుగాపోయి కొండమీద చూచే వేళకు అక్కడ దొనలో ఉదకం కనుపించకపోయెను. అందుచేత అక్కడ దుర్గప్రయత్నము చాలించి గండిబడి వచ్చి దిగువ తూర్పు వైపున్నుంచి బొమ్మయపల్లె మార్గానవచ్చి నిమ్మకుంటపల్లె తూర్పున నుండేటి కొండ చూచి గూడెంచెర్వుగుట్టల దిక్కుచూచి యిక్కడ దుర్గం చేతామని మధ్యే దొనయున్నది గదా చెరువులు బావులు దేవస్థానము కట్టిన పట్నం అయ్యేని అని యోచించి అక్కడ బావి త్రొవ్వించి వెంబడివచ్చిన పరిజనాలకు యిండ్లు కట్టించి మంచిదినముగా చూచి దక్షిణపుదిక్కు పునాది యేర్పరచిరి. అంతట సంక్రాంతి పండుగవచ్చెను; గనుక కోటపని నిలిపి గురికాండ్లమందిని వెంటదీసికొని, వేటకుక్కలను వెంటదీసికొని దేవరకోన దాటి తమటికోన పుష్పాలకోన దాటి నాగఝరి బైలుకు వేటకువచ్చి చూచేవరుసలలో, దట్టమైన అరణ్యముగానుండెను. తన్మధ్య ప్రదేశమున ఒక పొదరింటిలోనుంచి ఒక శ్వేతవర్ణమైన వరాహం కనుపించి వెలుపటికి వచ్చినంతట ప్రభు అయిన కాకరాజు ఆజ్ఞానుసారంగా సహచరులైన యున్నతమైన శ్యానములను దానిపైన విడిచినంతలో వాటిని చెదరిపో దరిమి ఆవరాహం తిరుగా నివాసస్థళానకు చేరెను. అప్పుడు ఆ పొదరింటిలోనుంచి ప్రభువు వారికి శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపముగా ఒక లీల కనుపించి తక్షణమందే అంతర్థానం ఆయెను. అందుకు ప్రభువు చాలా ఆనందమును బొంది సాన్నిధ్యమందున్న తగువారిని విచారించగా వారు యెరుకపరచిన క్రమము యేమంటే: ఇదివరకు మీరు దుర్గం కట్టడానికి ప్రయత్నించేసియున్న స్థళము

కన్నను యీస్థళం బహుయోగ్య మనిన్ని, యిక్కడ కోటకట్టించి నట్లయితే మీకు మిక్కిలి జయమున్ను యీ స్థళమునందు తమకు తతోధిక మహా శౌర్యమున్ను చేకూడునని తేటపరుచగలందులకై శ్రీస్వామికి మీయందు కరుణ యుదయించి మీకు యీ స్థళమందు సాక్షాత్కరించిరి. గనుక మన స్కరించి ఆ ఆదివరాహం సందర్శనమైన స్థళం మధ్యచేసి చుట్టూ వంకలు పూడ్పించి మూడుచెలమలు మాత్రం నిలిపి మిగులు స్థళం కొంత సమము చేసి గురికాండ్లను ఆయకాండ్లను పిలుపించి ఉరుంపోసి గ్రామనిర్ధారణము చేయడానికి అరణ్యం ఛేదించమని ఆజ్ఞాపించగా, ఆయగాండ్లు గురికాండ్లు మొదలయినవారు అంతా ఏకస్థులయి ప్రభువుగారితోటి మనవిచేసినది యేమంటేను: లోగడన కుటుంబము ఒకటికి పుట్టెడేసి భూమి మాన్యం దయచేసేమని సెలవు యిచ్చినారు; కాబట్టి అదేప్రకారం యిప్పుడు దయ సేయవలసినది అని మనవిచేసి నంతట, మీకు ఆదిని మాటయిచ్చినది యాదార్థికమే, కాని మనము యిప్పుడు అరణ్యంలోకి వచ్చియున్నాము; దిక్కువిక్కులు సహా కనుపడలేదు. ఇది గాక రాజ్యమున్ను స్వాధీనంలోకి వచ్చినదికాదు; కాబట్టి గ్రామం ఆయకట్టు యేర్పరచి తరువాత దిగువ సీమను భూస్వాస్థ్యములు యిప్పిస్తున్నాము; అది పరియంతం రెండేసి నాయనవరహాలు జీతం యిప్పిస్తున్నాము అని సెలవుయిచ్చిరి. గురికాండ్లే కున్ను ఆయగాండ్లకున్ను బహుమానం చేయించి అప్పుడు పల్లేర్లు ఊడ్చి ఉరుంపోసి కోటకు ప్రారంభంచేసి పొలిమేర యేర్పరచ మని సెలవుయిచ్చిరి; గనుక సమస్తమైనవారు ఊరికి తూర్పున నడచిరి. పెద్దకోన దగ్గిరనుంచి ఉత్తరం నడిచి పెద్దకోన దగ్గిర పొదలు కామాటికం చేత తెగకొట్టించి పోకూడకపోతేను రాళ్లు యెత్తుకట్టి యెక్కి చిన్నకోనకు పోయిరి. అక్కడ పొదలు కొట్టించి రాళ్లు యెత్తుకట్టించి అక్కడ పెన్నకు దక్షిణం పొలిమేర చేసిరి. అక్కడనుంచి తూర్పుకొండ యెక్కి ఉత్తరం తిరిగిరి. పెన్నతూర్పున ఎట్టుపడవ నిబద్ధిచేసిరి. అక్కడినుంచి నిండుతూర్పు నడిగుట్ల యెక్కిరి. అక్కడినుంచి గుట్టదిగి నిండుతూర్పున పడట యెత్తుగరుగున దిగి అక్కడి నుంచి.....కాడకు నడిచి అక్కనుంచి నున్నిపగరకు పోయి అక్కడనుంచి దక్షిణం తిరిగి ఆకొండపడమట యెత్తుగరిగికాడికి తేలి అక్కనుంచి

మొట్టకోనపూస పడమటవెళ్లి అక్కడనుంచి వంకదాటి అక్కడనుంచి చామటికోన దక్షిణం నడచి అక్కడినుంచి పాటపడమటి నడచి అక్కడి నుంచి గుడెద్దునారువపేటకు నడచి అక్కడనుంచి పీర్లకుంద తూర్పున వచ్చి దక్షిణం వేములమట్టికోన జలుతవాగు అక్కడనుంచి దక్షిణం డమూవి మొరపేట అక్కడనుంచి నేరెళ్లకోన వాకిటనుండి...క్కడి గుర్తుసూర్య చంద్రాదులు నిష్కర్ష చేసి పంగలకోన వాకిట తెలిపూ...న వాకిటనుంచి చింతలకోన వాకిట తేలి అక్కడనుంచి చైయనకోనను వచ్చి అక్కడినుంచి బోయదిన్నె ముందర పేటన నడచి అక్కడ సూర్యచంద్రాదులను నిష్కర్ష చేసి యమళకోన వాకిట నడచి గురిగింజకోన వాకిటికి నడచి అవుకుకోన నారపనద్దిగుండ్లూరు మట్టికోన నడచి గండ్లూరు చింతలకోనఆగపాకిటనుండి ఆనంపల్లె తిరిగి ధాభా తెట్టుకాడికి వచ్చి పొలిమేర గండిహనుంతరాయని నిబద్దిచేసి ఆపడమట మూలవాటున నున్న సున్నపుగుండు మీద సూర్య చంద్రులు వేసి అక్కడినుంచి ఉత్తరం సారువమొక్కి నటిబంద మునిపేట నిబద్దిచేసి అక్కడినుంచి ఆమిదాలకట్లచేను ఉత్తరంనడచి బల్సుకూనిచేను ఉత్తరంనడచి నుగువానికోడల ఉత్తరమునుండి అడ్డికోనపేటకు నడచి యెట్టజిల్లకోనపై పేటనుండి పాములువాటిచేని పడమటగట్టున తేలి అక్కడనుంచి తూర్పువచ్చి తాడిదారువంక ఉత్తరపేటను సూర్య చంద్రుల నిశ్చయించేసి చెన్నాయునిపేటకువచ్చి తురకలచెర్వుగురు మూర్తిపై పేటకువచ్చి ఆనిండుతూర్పుపెన్న ఒడ్డు భాగులదుండకోడకు ఆ తూర్పుపెన్న ఒడ్డుతూర్పుబండల విలాసంతావు వచ్చిరి. ఈ లాగున పొలిమేరనిర్ణయంచేసి చుట్టుతిరిగివచ్చేవరకు నాలుగు ఆమడ అవుతున్నది అని మనవిచేసిరి. శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౦౪౫ అగునేటి శుభ కృతు సంవత్సర మాఘ శు ౧౦ లు గ్రామం కట్టించిరి. (జనవరి 9-వ తేది క్రీ. శ. 1123 సం.) గ్రామాన కోట కట్టిరి గనుక గండిమీద కోట అయినది గనుక గండికోట అను నామము ప్రఖ్యాతిని పొందెను. ఈ స్థళం పురాణము వల్ల క్షేత్రమని ప్రసిద్ధము చెప్పబడినది.

ఈ పురాణము కాకరాజువారికి శ్రవణం అయినంతట పురాణోక్త స్థళమున దేవాలయము కట్టించిన వివరము: ౧ రఘునాయకులు దేవళం,

౧ మాధవస్వామి దేవళం, ౧ పెన్న ఒడ్డున వెంకటరమణుని దేవళం ౧ పెన్న ఒడ్డున శివాలయం, ౧ బోయపాళెం నరసింహుని దేవళం, ౧ చెన్న కేశవుని దేవళం, ౧ వీరభద్రుని దేవళం, ౧ ఎంబెరుమానారు దేవళం, ౧ నమ్మాళ్వారు దేవళం, ౧ అగస్త్యేశ్వరుని దేవళం, ౧ చిచ్చ (త్య?) మల్లేశ్వరుని దేవళం, ౧ ఓబుళరాజు దేవళం, దానికి దిగువ తూర్పున ౧ మంచాలమ్మ దేవళం, ౧ గానిలోనుండే హనుమంతరాయని దేవళం.

చెరువులుకోనేరు బావుల వివరము: పెద్దిరాజు చెరువు, ౧ ఎఱ్ఱ నీళ్లకోనేరు, ౧ మాధవస్వామికోనేరు, ౧ ఖాసాజంబావి, ౧ ఉప్పునీళ్ల బావి, ౧ ... బావి, ౧ ఎజ్జులపాళెంలో ఎఱ్ఱగొల్లపాళెంలో...... బావి నిశ్చయంచేసి పెద్దకనీమప్పకు కోటకట్టించి నూటికి మందియిచ్చి కోట కాపాడడమునకు సెలవులు యిచ్చినారు. చిన్నకనీమప్పను నూటికి మందిని యిచ్చి...కాపాడమని సెలవుయిచ్చినారు. బోయపెదలియనాయకులకు, బోయపాళెం సెలవు యిచ్చినారు; కంచరవాండ్లు మున్నూట అరవై యిండ్లకు పాళెయం యేర్పరచి కౌలుసెలవు యిచ్చిరి. రాజులు ఉండే పాళెం ౧, గుత్తకట్టి ౧, బేరంచేసేవారిపాళెం ౧, తోటలుచేసేవారి పాళెం ౧, కుమ్మరివారిపాళెం ౨, మంగలచాకలవారిపాళెం ౧, బ్రాహ్మణ పాళెం ౧, ఈ పాళ్యాలు కోటకులోనై యుండేవి. గోడలకు వెలుపల మాలమాదిగె పాళ్యాలు.

ఉదకంప్రవహించే ఝురుల వివరము: ౧ నాగఝరి నాగులు ఉండేది, ౧ భోగఝరి ౧; దానికి పడమటను వోనిన దోనలు, ఆదోనలలో నీళ్లు రాజుగారు తెప్పించుకొందురు. నాగఝరి భోగఝరి నడిచెలిమె తీర్థకాలువగట్టసందున. అవి నామతీర్థమునకు ఉపయోగం అయ్యేవి. అక్కడ దేవళం ముందరనున్న రాజుగారినగళ్లయెదుట కారంజియ కోనను గురిగింజ గుత్తులు అవును గనుక గురిగింజకోన అనే నామము. నేరేడు వృక్షము ఉండేస్థళముల నేరేళ్లకోన అని పేరు. దేవరకోనలో దేవుని స్తంభం ఉద్ధారకంచేసిరి గనుక దేవరకోన అని పేరు. లోగడ

అగస్త్యమహాముని తపస్సుచేస్తూయున్నస్థళం గనుక అగస్త్యకోన అని పేరు. అక్కడ యీశ్వరుని దేవళం నిచ్చమల్లేశ్వరుడు ఉండేది నిచ్చ మల్లేశ్వరునికోన; రాజుగారు దేవునికి పుష్పాలకుగాను తోటవేయించినది పుష్పాలకోన; ఈ కోనలో ఉదకం ప్రవహిస్తూ యుండేది గనుక అక్కడ కదళి, జంబీర, పనస, శీతాఫల, కూరగాయలు, పుష్పాలు, మొదలగు నవి కాపులు వేస్తూ యుండేవారు.

ఈ ప్రకారం కాకరాజువారు కోటకట్టించి చేయించిన ఫిరంగుల వివరము: ౧ రామబాణం అనే ఫిరంగి దిమ్మట కట్టి యుంచెను, ౧ వీరభద్రు ...... ౨ రామలక్ష్మణులు, ౧ మాధవచక్రం అనేది మాధవస్వామి దేవళం యెదుట నున్నది, ౧ భూతనాథుడు, ౨ చినచెప్పల్లి, పెదచెప్పల్లి యీ ఫిరంగులు......గొప్ప ఫిరంగులు.

దేవస్థానములకు రథోత్సవములు అయ్యేవివరము ౧ మాధవ స్వామికి, ౧ రఘునాధస్వామికి ౧ ఈశ్వరునికి, ౧ నరసింహునకు, ౧ కృష్ణ స్వామికి. ఈ అయిదు తేర్లున్ను కోటగవనికి వెలుపట నుండేవి. కోట నుంచి స్వామి వేంచేసి పేటలో తిరువీధులు వేంచేసేది. మామిడికోన ముందుగానుండి పినాకినీ నదిగాక కోటగోడ ౧ రెండోది మామిడికోన దోన మొదలు చేసికొని మూడుగులకోనదాక. తెట్లు రెండు. ౧ పెన్న ఒడ్డు తూర్పు మెట్టుపడతాడనుండి కొత్తతోటగాక తెట్టు; ౧ గండికోటకు తూర్పు దిగువ కొందరు కాపులు మొదలయినవారు ఉండేది గనుక అందుకు దిగువపట్ణం అని నామం కలిగినది. అక్కడ దిగువపట్ణం గవుని ౧; అప్పుడు ఆ దిగువపట్ణంలో ౩౬౦ గాండ్లవాండ్లు ఉండేది. వారు నిత్యందేవునికి దీపారాధనకు గానుగ చమురు యిచ్చే వారు. అక్కడ కృష్ణస్వామి దేవళం ౧, కోటనైరృతి పెన్న ఒడ్డున రంగస్వామి దేవళం ౧; తిరునాళ్ల పడమట గవనివద్ద నాలుగు స్తంభాల పడమర చెరువు అడ్డగించిరి; అందు తూర్పులో కపాల నరసింహస్వామి దేవళము. ఈ కాకరాజువారికి శిరము పొడుగున్ను ముఖము వంకరగాను ఉండేది; గనుక జనులు కాకరాజు అని వాడేవారు. కాకరాజువారి ప్రభుత్వంలోనే కాటమరాజు అనే గొల్లవాడు బహుగోగణములతో

గూడ వుండేవారు, కోటకు ఉత్తరం, నదిలో తల్లెడిగుండు, ఆపైన కాకరాజు కూర్చుండేవాడు. అప్పుడు పెన్నబడి ఉండే గ్రామములలో అయిదు వేల వరహాల గ్రామములు కోటలో నుండే దేవాలయములకు నడుస్తూయుండేవి అని వాడుతున్నారు. ఈ కాకరాజు గండికోట యేలుతూ ఉండగాను యితని ప్రభువులయిన త్రిభువన మల్లరాజు, త్రైలోక్యమల్లరాజు మొదలయినవారు వేయించినట్టి శాసనములు జంబులమడుగు తాలూకాలోను, హళేకన్నడ అక్షరములు పెద్దముడియం గ్రామానికి ఉత్తరం ముక్కంటీశ్వరుని దేవాలయంవద్ద నిలువ రాతికి మధ్య కొన్ని అక్షరములు శిథిలమైనది.

......త్యావిష్కృతం భీమంవారాహంక్షోభితార్ణవం। దక్షిణో (న్నతదం) ష్ట్రాగ్రవిక్రాంతభువనం వపుః॥ స్వస్తిసమస్తభువనాశ్రయ పృథివీవల్లభ మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వర పరమభట్టారకం సత్యాశ్రయ కులతిలకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమ(త్రి) భువనమల్లదేవర విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివృద్ధిప్రవర్ధమానమాచంద్రార్కతారంబరం జయంతి పురద నెలవీడినోళ్ సుఖసంకథావినోదదిం రాజ్యంగేయుత్త సల్లుత్తమిరె తత్పాదపద్మోపజీవి సమధిగతపంచమహాశబ్ద మహామండలేశ్వర (?) దనీ కంపుదుర్ధరవీరభుజాసిభాసుర ప్రచండప్రత్యాదితదినరకకులనందనం కాశ్యప గోత్ర కలికాలాన్వయ కావేరీవల్లభం...పోషణ మయూరపింఛధ్వజం సహజలాంఛనం ఒరయూరిపురవరాధీశ్వర ... పరచక్ర పరదళ మండలీక శిఖామణి, శరణాగత రక్షామణి, చోళసామంత గొండలబడివం...... నామాది సమస్తప్రశస్తసహితం శ్రీమన్మహామంలేశ్వరం సావణచోళమహా రాజు సుపుత్రః కులదీపక నెనిసిద వంశవర్ధన నాగిపుట్టిద సమస్తప్రశస్త సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అత్యణచోళమహారాజులు తత్పాద పద్మోపజీవియ ప్పణుగదమ్మ స్వస్తిసమస్త ప్రశస్తసహితం చతుర్ముఖ గొండళబడివం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం వీరమాహేశ్వరం బెద్దణ చోళ మహారాజులు మొసబడికెరెయొగిహడక......మందెనాడెపత్తుమం...... దుష్టనిగ్రహశిష్టప్రతిపాలన......గ్రహ దేవభోగంగళప్రవరిచుత స్వామ్య.

మనాళు త్తిరలు.........

ఇందుకు దిగువ ఉండేది.

శ్రీమచ్చాళుక్య విక్రమకాలద ర౽నెయ క్రోధి (శ. ౧౦౪౬ A.D.1124-5)ఉత్తరాయణ సంక్రాంతి నిమిత్తదిం శ్రీపర్వత దక్షిణద్వారా ధిష్ఠిత పింగళ...నుడంకారబాకాక్రితవలద నేక.. ...ప్రతికగనగం రాజళ దత్తరుగలోయితరవ .... సముదిత కులహంసాయ మాన[1]......శ్రీమదహోబళనారసింహ దేవర సన్నిధానదల్లు తత్సమీప వర్తి చతురుయుగపరియంతదిందా .... గ్రామణిచక్రవర్తి పెరియాగ్రహారం ముడివేము నల్లియ మహాజన, యమనియమ స్వాధ్యాయ ధ్యానధారణమానానుష్ఠానజపసమాధిగుణషోడశవిప్రవో(వంశో)త్తమ... ......హిరణ్యగర్భవంశోత్తమ, అగ్నిష్టోమాద్యనేకయాగ (అవభృ) తస్నానపవిత్రీభూతరుం సకలవేద వేదాధ్యయనయజనయాజనదానప్రతిగ్రహషట్కర్మనిరతరుం మన్వాదిపురాణమునిగణవిశుద్ధమార్గరుం శ్రీభగవతచరణాంబుజస్మరణపరిణతాంతఃకరణరుం శ్రీవిపుదవద్ద మహాజాధిరాజ నిటలాదిత్యరగంటి జన్మసంజలిల ...... మాచతుః షష్టివిద్యాస్థానకళా ...... పారగ ...... చతుహుయుగర ...... విరామమాన రప్పానూ రెంబర కొలంకచ్చియల్లి చతుస్సీమె యొళగణ నిధినిధానప్రతిష్ఠ సహితం త్రిభోగాభ్యంతర...సిద్ధియపర .....దత్తయాగిధారా పూర్వక మాడి కొట్టరు. ఈ ధర్మమ నారాను నళిదవరు గంగెయోళం ప్రయాగయోళం వారణాసియోళం సాసిరకవిలెయమం సాసిరవేదపారగరుమం నళిదపాత కక్కెసళువరు ॥ స్వదత్తం పరదత్తంవా యోహరేతివసుంధరా షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాంజాయతేక్రిమిః ॥ మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజావా యేపాలయంతి మనసాభువిచోదితంయే యే పాలయంతి మమధర్మమిదం ప్రశస్తం తేషాం మయా విరచితాంజలి సప్రమోదం॥

శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం బెదణచోళ మహారాజ తత్పాదపద్మోప జీవి...... యలు ...... యమనాయకనుం అతనతమ్మ గుండ నాయకను సాసిరఅ ...... మ, సామంతవృత్తి......

గొల్లపల్లెగ్రామం కోటకు పడమరవాకిటికి దక్షిణం శిథిలమైన హాళెకన్నడశాసనం.

---

1. Text is very corrupt.

స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయం శ్రీపృథివీవల్లభం మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వరం ప్రత్యక్షవిష్ణువర్ధనును మెనిసిద నుం(నూరు)మడి తి(త్రై) ళప దేవరాజమొప్పి కల్యాణపురభి(?)నల్లు సుఖదల్లు రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరె సానింగి (?) సకవరుషంగళు ౧౦౨౨ ...... నవగీతలు సోమవంశద ......సమరసంపు(ఘ)ట్టునొప్పువ ధిళళవ ...... పరదొంక...త్రినేత్రం ...... త్రైలోక్యమల్ల ...... సరివొప్పువ సదిసివపర విప్రపాద పద్మారాధకర ...... ప్రత్యక్ష ...... నామాది సదాశివపండితంగం ధారాపూర్వకం మాడికొట్టదత్తి॥ మొసలిమొపుర బడగణదెసయల్లు నాగరాశి దేవస్థానక్కెకెయమెష్త నైవేద్యక్కెగద్దె త్రిసంధ్యేగం పూజ పునస్కార పూవ్వినతోటవొమ ౧. ...... వోరిపువందావనెడెపు దేవన సన్నిధానదల్లు కొట్టిబిట్ట దత్తి చంద్రార్కతారంబరం యీధర్మవం॥ స్వదత్తం పరదత్తం వా యోహరేతి వసుంధరా షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతేక్రిమిః॥ ఈ శ్లోకార్థం కళెయదవరు వారణాసి కురుక్షేత్రం శ్రీగంగానదికిని తడియలు సాసిరవిద్వాంస బ్రాహ్మణరం సాసిరకవిళెగళం సాయిరతపోధనరమం నళిదపాతకదల్లు మహాబ్రహ్మహత్యెగళు మరుభవదిల్లదె నరకదల్లు కుంభీపాకదల్లు క్రిమికీటరాగిప్పరు. శివ, శివ, శివ, నారసింహా॥

అనంతపురగ్రామానికి ఉత్తరం కాలువకు దక్షిణం గడ్డనహాళె కన్నడశాసనం, అంత్యభాగం రాయిపగిలిపోయియుండె శాసనము.

నమస్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్ర చామర చారవే। త్రైలోక్య నగరారంభ। మూలస్తంభాయ శంభవే॥ స్వస్తిసమస్త ప్రశస్తసహితం శ్రీ పృథివీవల్లభ మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వర పరమభట్టారకం సత్యాశ్రయకుళతిలకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమతు త్రిభువనమల్లజగదేక మల్లపెర్మడి రాజ్యముత్తరోత్తరాభివృద్ధి ప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్క తారంబరం సల్లుత్తమిరె జయంతిపురద నెలవీడినల్లు సుఖసంకథావినోద దింరాజ్యంగెయుత్తమిరె తత్పాదపద్మాశ్రితజీవితం స్వస్తిసమస్త ప్రశస్త సహితం శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర ...... వీరనారాయణనావు ...... ఈవలరాయిరాయి పగిలిపోయినది.

బుక్కపట్ణం గ్రామానికి దక్షిణం బుక్కపట్ణం ముచ్చుమల్లి మత్తి పొలిమేరను, నిలువురాతికి హళెకన్నడ శాసనం.

స్వస్తి సకల జగత్రయాభివందిత సురాసురాధీశ పరమ హేశ్వర ప్రతిహారీకృత మహాబలి కుళోద్భవ కృష్ణధ్వజవిరాజిత ప్రసాదిత పటహా మదన నందసిరినత (నందగిరినాథ) పరమేశ్వర.........

రాతికి రెండోప్రక్కన నుండేది.

స్వస్తి విజయాదిత్యుని కొడుకు, కుళగప్పరాజు ఉత్తరాయణ సంక్రాంతి నిమిత్తంబున చుళియమ నాయకునికి గురుపకుంటలు ధారా పూర్వకంబుసేసి పుఱయమళుర్ వక్రి.

రాతికి మూడోప్రక్కన నుండేది......

లోమడవుళియమం యురివరికి లోమడ దేవురసక్రి... దేవురసక్రి...(?)

ఈ త్రైలోక్య మల్లరాజుగారి ప్రభుత్వంలో గండికోటకుతూర్పు రెండు ఆమడ దూరమున పినాకినికి ఉత్తరతీరమున ఉన్న - ఇప్పుడు దానవుల పాడు అనే గ్రామమునకులోగడనామం - 'కురుమరి' అని పేరుండెను. ఆ కురుమరి గ్రామమునకున్ను, అక్కడికి ఉత్తరం మూడుపరువులదూరాన ఉన్న పెదపసుపుల గ్రామానకున్ను పొలిమేర వివాదపడినందున త్రైలోక్య మల్లరాయలవారిఆజ్ఞ ప్రకారం కటక చంద్రదండనాయకులున్ను యితని బావమరిది యిద్దరువచ్చి వివాదంపడియున్న ఉభయగ్రామముల పొలి మేరలకు రాళ్లుపాతిస్తే పసుపులవారువచ్చి ఆరాళ్లు తీసివేసిరి. అందుకు చంద్రదండనాయకులు కనిపించుకుంటే పసుపుల గ్రామస్తులు మంది గుఱ్ఱాలతోవచ్చి యుద్ధముచేసి చంద్రదండనాయణ్ని యితనిబావమరిదిని సహాగాను చంపినారు. ఇందుకు, దృష్టాంతము పయినవ్రాసిన పాడు గ్రామానకు తూర్పు కాలుపరువు దూరమున దేవగుడి గ్రామాన తలకంటేశ్వరి దేవాలయం మంటపం యెదుట నిలువరాళ్లమీద వారి రూపం అశ్వారూఢులై యున్న ప్రతిమలున్ను వాటిక్రింద హళేకన్నడం అక్షరములతో వ్రాసియున్నది. అది దిగువవ్రాసినాను.

స్వస్తి శ్రీమతు శుక్లనామసంవత్సరం జ్యేష్ఠమాసద అమావాస్యా యాదివార దందు.స్వస్తి సమస్త ప్రశస్తసహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం

త్రైలోక్యమల్ల భుజబళవీరం అసహాయశూరం దాయాదవ్యదల్లళం శ్రీతల కంటి దేవీవరప్రసాదోద్భవ భీమసేనదేవర దివ్యశ్రీపాదపద్మంగళెగె శ్రీసంజమోళం శాశ్వెగ నెంఋరెపొడె పెట్టుల కరగళంముగెయల్లు ప్రసన్నవాదళు నోపలి కణ్ణపర్తి భీమరసన తంత్రీపాళతోట... బావరె తెయన కురుమెరి ఆ పసుబాళ హాలిమెరయ సీమక్కె కటకద చంద్రదండ నాయకన కుదురె ఆమెలెవరిపసెనె-ఋ తెగెయదె ఎరడురుకుదరె అనెచ్చి కట్టి నలిగెనలు యొండుకండురెయ్యం రాహుతనం కొందు స్వర్గస్థనాద.

ఇందులకు ఉత్తంగావుండే శాసనము.

స్వస్తిశ్రీమతు శుక్లసంవత్సర ...... అమావాస్యాయాదివార సమస్త ప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం కురుమరియ భీమరసన హస్త...... వెల్లొట్టక బంటచెలపెమారు కురుమరియు పసుబాళ హాళిమేరె సీమెక్కె కటకచంద్ర దండనాయకన మైదునం మధువరస నాల్వత్తుకుదురెయగెడదు హాలిమేరెయల్లు కాళగదిలె దండతన్న అ... గేయం......సికిడిం కుదురెయం రాహుతనం కొందు స్వర్గస్థనాద...

ఈ కాకరాజుగారు గండికోట యేలుతూయుండగాను ములికినాడు, రేనాడు దేశములో భూమికొలత పంట నిర్ణయం చేసెను. ఇందుకు దృష్టాంతరం యేమంటే కోవిలకుంట్ల తాలూకా గ్రామములయందు కొందరివద్ద నున్న కవిలెలలో కాకవారి గడప్రమాణము అని వ్రాయబడియున్నది.

తరువాత గణపతిదేవమహారాజులు రాజ్యం జేయుచుండగాను కామలాపురంతాలూకు, గంగాపురం అనేగ్రామాన శాలివాహనశకం ౧౧౭౯ అగునేటి పింగళ సంవత్సరం వైశాఖ బ ౧౨ బుధవారం నాడు పుష్పగిరి వైద్యనాథునికి, ములికినాటి సీమలోని గంగాపురంగ్రామం ధారాగ్రహీతంచేసి యిచ్చెను అని వ్రాసియున్నది.

ఇదిగాక దువ్వూరుతాలూకు మైతకూరు అనేగ్రామాననుండే శాసన సారాంశం. ఈ గణపతిరాజుగారి అగ్రసేనాధిపతి అయిన గంగయ్య సాహిని రాజ్యపరిపాలన చేస్తూయుండగాను ఇతనితోడబుట్టు కుమారుండు

జన్ను(న్ని)గదేమహారాజు రాజ్యముసేయుచుండి యీ మైతకూరు గంగరాజుగారిపట్టణము వృత్తులు బ్రాహ్మణులకు శ్రోత్రియంగా యిచ్చి శాలివాహనశకం ౧౧౭౧ సిద్ధార్థి సంవత్సరంలో శాసనం వేయించినారు. ఈ గణపతిరాజుగారి యేలుబడిలోనే కాంచీపురవరాధీశ్వరుం డయిన భారద్వాజసగోత్ర కదంబరాయ భీమదేవమహారాజుల కొమారుడు బ్రహ్మరాక్షస సిద్ధయదేవమహారాజు చతురంగబలసమేతుండయి సిద్ధవటానకు తూర్పు రెండామడల దూరమున నున్న సోమశిలపట్టణం వద్ద వచ్చియుండగా పైనవ్రాసిన గంగరాజుగారి మేనల్లుడు గండపెండార జన్ను(న్ని)గదేవమహారాజు చతురంగసాధన సన్నద్ధుడయి యెదుట పోయినంతట ఉభయులకు సోమశిలవద్ద యుద్ధమయి బ్రహ్మరాక్షస సిద్ధయదేవమహారాజు వైకుంఠప్రాప్తుడాయెను. గనుక శకం ౧౧౭౩ దుర్మతి సంవత్సరం మాఘ శు ౧౧ జన్ను(న్ని)గ దేవమహారాజు దువ్వూరితాలూకు అన్నలూరు అనే బేచిరాకు గ్రామనత్తమందు జయస్తంభశాసనం వేయించినారు. అందులో బ్రహ్మరాక్షస సిద్ధయదేవ మహారాజులకు పుణ్యముగాను అన్నలూరు గ్రామమున భీమయలింగమును ప్రతిష్ఠచేసి దేవునికి భోగానువృత్తులు యిచ్చినారు. ఇదిగాక యీ బ్రహ్మరాక్షస గండపెండేర జన్ను(న్ని)గరాజు శాసనం శకం ౧౧౭౭ అక్షయ సంవత్సరం జ్యేష్ఠ శు ౧లు పానుగల్లు, పల్లినాడు, పూగినాడు, ఏరువ, సకిలి, ములికినాడు ముఖ్యమైన సమస్తదేశములున్ను రాజ్యం సేయుచుండగాను ప్రధాని పెరుమాళ్లు దేవుండు లంక మల్లేశ్వరదేవునికి నైవేద్యానకు లంకదేవరపురము, వృత్తానకు వెంగలూరు యిచ్చి సిద్ధవటం తాలూకు అహషాము పాయకట్టు వీరపల్లె గ్రామానకు నైరృతి పరువు దూరమున లంకమలకు తూర్పు రంగంపల్లె అనే బేచిరాకు గ్రామనత్తము నందు పాడుబావివద్ద శాసనము ఉన్నది.

తరువాత అనుమకొండ దేశమందలి ఓరుగంటి పట్టణంబున కాకతీయ ప్రతాపరుద్రదేవ మహారాజులు రత్నసింహాసనారూఢుండయి రాజ్యము సేయుచుండగాను ఈ ప్రదేశమందలి ఉన్న వడ్డెరాజులతో యుద్ధముచేసి కడపకు పడమర కామలాపురంతాలూకు వల్లూరు అనే

గ్రామాన వడ్డెరాజులు వంశీకులు ఉండగా వారితో యుద్ధముచేసి వారిని పరాజయమును పొందించి తాను విజయలక్ష్మిని గైకొని ప్రతాపరుద్ర మహారాజుగారు నిజభృత్యుండయిన గండపెండార త్రిపురారిదేవుండు ప్రభుత్వం చేస్తూయుండి తమకు ధర్మముగాను ప్రసారపుర మనే గ్రామము సిద్ధేశ్వరునికి యిచ్చి శకం ౧౧౯౦ విభవ సం॥ ఫాల్గుణ శుద్ధ ౧౫ లు సిద్ధవటంతాలూకు సకిలిపాయకట్టు అట్లూరిగ్రామానకు దక్షిణం చేనులో శాసనం వేయించినారు. ఇందులో వడ్డిరాయ ది స్థాపనవైరి(?)అని వ్రాసి యున్నది.

ఈ ప్రతాపరుద్రరాజు రాజ్యం చేస్తూయుండగా యీ ప్రదేశ మందలి యేలుతూ ఉన్న రాజుల వివరము.

౧ పైనవ్రాసిన గండపెండార త్రిపురాంతకరాజు (త్రిపురారిరాజు.)

౧ బద్దెవోలుతాలూకా పసుపుల పొలమున్ను సిద్ధవటంతాలూకు అహా షాంపాయకట్టు వీరపల్లెగ్రామానకు యీశాన్యం పొలిమేరను శకం ౧౧౯౨ లు గండపెండార బ్రహ్మరాక్షస జన్నయరాజు లంకటూరు లంకమల్లేశ్వరునికి యిచ్చెను అని శాసనమున్నది.

౧ చెన్నూరుతాలూకు తాడిగొట్లగ్రామాన శాసనము శకం ౧౧౯౩ ప్రజోత్పత్తి సం॥ ఆశ్వీజ శు ౧౧ బృహస్పతి వారమునాడు మండలీక బ్రహ్మరాక్షస త్రిపురారిరాజు వ్రాయించిన శాసనం అక్షరములు శిథిలములయినవి. ఈ తాడిగొట్లకు ప్రతినామము సోముగూడూరు పురము బ్రాహ్మణులకు అగ్రహారము చేసెను.

చెన్నూరితాలూకు గోటూరిగ్రామానికి తూర్పు పుష్పగిరివద్ద పెన్న ఒడ్డున శాసనము శకం ౧౧౯౬ సం॥ వైశాఖ శు ౧౫ లు కాకతీయపురవరాధీశ్వరుండయిన [1]గండపెండార గంగసాహిణిరాజు రాజ్యం సేయుచుండగాను పుష్పగిరి సేతి(?)చార్యులకు కొంతభూమి యిచ్చి

1. This is a mistake. Gangaya Sāhini was not a *Kakātiyapura-varādhīśvara.* Gangaya Sāhini was not ruling at that time. He appears to have died about a dozen years earlier.

నట్టుగా నున్నది. గాని శాసనములో అక్షరములు శానాశిథిలములయి పోయినవి.

చిట్టవోలుతాలూకు పొత్తపినాటిలోని అత్తిరేల మహాక్షేత్రాన పరశురామేశ్వరం దేవాలయం వద్ద శకం ౧౨౦౮ సర్వజితు సం॥ పుష్య బ ౫ లు బ్రహ్మరాక్షస గండపెండేర అంబదేవమహారాజు వల్లూరిపట్టణంబును రాజధానింగాను గండికోట, ములికినాడు, రేనాడు, పెనదాడి, పెడకల్లు, సకలి, ఏరువ, పొత్తపినాడు లోనుగాగల సకల దేశములు నేలి రాజ్యము సేయుచుండగాను అతనిప్రధాని ఘోడేరాయని గంగ దేవయ్యంగారు తన్నేలిన అంబదేవ మహారాజులుంగారికి పుణ్యంగాను మకర సంక్రమణ పుణ్యకాలమున పొత్తపినాటిలోని ఆఋతురేవుల పరశురామేశ్వరుని గుడిచుట్టు మండపము కట్టించి నారికేళముల వృక్షములున్ను వేయించి దేవునికి కొంతభూమి మాన్యములున్ను యిచ్చి మాహేశ్వరులకు అన్నసత్రమున్ను పెట్టించినారు. ఈ శాసనములోనే కడపగుడి వద్ద అంబాపురమనే యూరుకట్టించినారు అని వ్రాసియున్నది. ఇప్పుడు అంబాపురం అనే గ్రామము కడపగుడివద్ద లేదు. కడపకు పడమట రెండుపరువుల దూరమున అంబాపురమనే గ్రామము ఉన్నది.

సిద్ధవటముతాలూకు ఓబళములోచెల్లే మజరా గుంటపల్లెకు ఉత్తరం కాలుపరువు దూరమున యీ పల్లెకున్ను బోడేచర్ల అను బ్రాహ్మణపల్లె సందున అంబరాజుగారి ప్రధాని గొర్రెరయ్య (గోడేరాయ) గంగదేవయ్యగారు కార్యదక్షులయి ఉండి పైనవ్రాసిన మూడూళ్ల పొలిమేరవాదులు తీర్చిన శకం ౧౨౧౨ వికృతినామ సం॥ భాద్రపద శు ౨ లు గు॥ శాసనం వేయించినారు.

౧ జంబులమడుగు తాలూకు పెద్దదండ్లూరి గ్రామానకు దక్షిణం జువ్విమానిదగ్గర నుండే శాసనం.

స్వస్తి శకవరుషంబులు ౧౨౧౬ అగునేటి జయనామ సం॥ పుష్య శు ౧౫ లు గురువారము స్వస్తిసమస్తవిస్తీర్ణనామాంక

మాలికాప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మండలీక బ్రహ్మ రాక్షస రాయగండపెండేర రాయగండ బిరుదరరూప జగతాపరాయ సమగ్ర...గండ గండరగండ కదనప్రచండ చలమర్తిగండ జగదొబ్బగండ (కాయ)స్త కులకమలమార్తాండ ఏరువ మల్లదేవుని తలగొండుగండ ...యొనారు......నయిన్యదిశాప్రవహావైరి (?) వీరమల్లికార్జున......

ఈవల రాయి శిథిలమైనది గనుక, రాజు పేరున్ను చేసిన ధర్మ మున్ను విశదముకాలేదు. తునకలైనది.

ఈ అంబదేవరాయలు జంబులమడుగు తాలూకు దేవగుడి గ్రామాన శివార్చకులు తమకు నడిచే మాన్యం తమలో తామే క్రయానకు అమ్మినందుకు రెడ్డి కరణాల సాక్షులతోకూడ అంబరాయల ఆనను శకం ౧౨౨౦ విళంబినామ సం॥ కార్తిక...సోమవారంనాడు దేవగుడిలో తలకం టేశ్వరి దేవాలయ ముఖమండపము స్తంభానకు శాసనము వేయించినారు.

ఈ అంబదేవరాయలు కామలాపురం తా॥ పెదనపాటిలో శకం ౧౨౨౨ శార్వరి సం॥ శ్రావణ శు ౧౫ లు గండికోటలో రాజ్యంచేయు చుండగాను అగస్త్యేశ్వరునికి శివపురం యిచ్చెను.

ఈప్రతాపరుద్ర దేవమహారాజు(శాసనం) జంబులమడుగుతాలూకు భీమగుండల గ్రామంలో చావడివద్దయుండేది అంత్యభాగం అక్షరములు శిథిలములైనది.

శుభకృతునామ సం॥ చైత్ర శు ౧ లు స్వస్తిశ్రీ సమస్తలోక నిస్తా రక స్వయంభువనైకమూరొమహామ్నాయ(?) మాయా వినోది మంత్ర తంత్రకోలాహాల చతుర్వేదమూర్తి హరిహరబ్రహ్మ స్వరూప అంధ కాసురవర తారకాసుర అసురనరహ్వాది (?) అద్వరిక్రృరాయ (?) రాయ (?) మహా...స్వర్గమర్త్య పాతాళ త్రిభువనైక వహాధక్కడ మృగత్రిశూల ధారి ఓరుగంటి ప్రతాపరుద్రుని...ధర్మ నికార్థి శిరస్సు దగ్గెర మ...... మున్నాట అరసై రాష్ట్రలకున్నా మూల ప్రా......నాథుని...... ముఖమండపమున్ను .... నరసింహునినాయని .... చంద్ర కొమారుడు మొదలయిన యాభై ఆరు దేశాల.......

ఈవల అక్షరములు శిధిలమై పోయినవి.

ఈపయిన వ్రాసిన గండపెండార అంబరాజుల కొమారుడు త్రిపు రాంతక దేవమహారాజు. ఇతనికే త్రిపురారిరాజు అనిన్ని వాడుక. ఈ రాజు రాజ్యం చేయుచుండగాను వేయించిన శాసనములు.

౧ సిద్ధవటం తాలూకు వర్రికుంట గ్రామాన నీలకంఠేశ్వరుని దేవాలయంవద్ద శకం ౧౨౭౬ క్రోధినామ సం॥ చైత్ర శు ౭ లు మండలీక బ్రహ్మరాక్షస గండపెండార అంబదేవరాజుల కొమారుండు త్రిపురాంతకరాజు సిద్ధనాథునికి వర్రికుంట గ్రామం యిచ్చి శాసనము వేయించినారు.

ఈ శకసంవత్సరములోనే యీ త్రిపురారిరాజు పాత కడప తూర్పు పెద్దచెరువు క్రిందను అఘోరశివాచార్యులకు ౧ మడి యిచ్చి శాసనము వేయించినారు.

౧ కామలాపురం తాలూకు లెంబాక గ్రామానకు తూర్పు వరద రాజస్వామి దేవళంవద్ద శకం ౧౨౭౬ క్రోధినామ సం॥లో త్రిపురారి రాజు ములికినాటి వల్లూరిపట్టణాన రాజ్యం సేయుచుండి వైశాఖ శు ౧ లెంబాక ఆలాడనాథునికి శ్రోత్రియం సర్వమాన్య వృత్తిగాను తథా గ్రామాన యేటికాలువ పొలము యిచ్చి శాసనము వేయించినారు.

ఈ రాజు యేలుతూ ఉండి ప్రతాపరుద్ర దేవ మహారాజులకు యిచ్చే కరభారం యివ్వకుండా తాము స్వాతంత్రులయి యుండిరి. అప్పుడు ప్రతాపరుద్ర మహారాజు ఓరుగంటి పట్టణంబున నుండి అక్కడ నుంచి యెత్తివచ్చి బ్రహ్మరాక్షస గండపెండార త్రిపురారిరాజు గండి కోటలో నుండగాను అతణ్ణిన్ని, హతశేషమయిన మల్లరాజు వంశీకులనున్ను జయించి, ప్రతాపరుద్రుని తట్టునుంచి సేనాధిపతి అయిన మహారాయ పట్టసాహిణి సోమయనాయకులు గండికోటను పృథివీరాజ్యము సేయు చుండగా దేవగుడి తలకంటేశ్వరికి సుంకం యిచ్చి ఆదేవాళమునక్కు

ఉత్తరంవైపున శకం ౧౨౩౪ అగు నేటి సౌమ్య సం॥ఫాల్గుణ శు ౨ గు॥ నాడు శాసనం వేయించినారు.

పిమ్మట ప్రతాపరుద్రరాజుగారు తమ సుపుత్రుడైన జుట్లయల్లంక గొంకరెడ్డిగారికి గండికోట ములికినాడు దేశమున్ను రాజ్యాభిషిక్తులంజేసె; గనుక యీ జుట్లయల్లంకగారున్ను గొంకయరెడ్డిగారున్ను[1] ప్రతాపరుద్రరాజుగారు దేశం యేలుతూ వుండగానే శకము ౧౨౩౬ ప్రమాదీచనామ సంవత్సరము శ్రావణ శు॥౧౨ బు॥ ములికినాటి దేశములు యేలుతూ ఉండి, పూర్వదత్తి ప్రకారం చెన్నూరు అగ్రహారం మహాజనాలుకు యిచ్చి చెన్నూరి కసుబాకు దక్షిణం ఖిలమయియున్న నాగనాధుని దేవాలయంవద్ద శాసనము వేయించినారు. ఈ శాసనములో బ్రహ్మరాక్షస, గండికోటదుర్గవిభాళ అనిన్ని, మల్లిదేవ తలగొండుగండ అనిన్ని వ్రాసియున్నది; గనుక యీప్రతాప రుద్రరాజున్ను వీరి కుమార్లు జుట్లయల్లంకగొంకయరెడ్డిగారిచేత పైన వ్రాసిన రాజులను జయింపబడినది. ఇదిగాక సిద్ధవటంతాలూకు సకిలిపాయకట్టు చుండువాయి గ్రామానచెల్లే మజరా పాంతనూతనమల బేచిరాకు గ్రామనెత్తమందు శకం ౧౨౪౯ సిద్ధార్థి సం॥ శ్రావణ శు॥౧౨ ప్రతాపరుద్ర మహారాజుల కొమారుడు జుట్లయల్లంకగారు ప్రధానత్వంచేస్తూయుండి సకిలిభూమి, ములికినాడుభూమి ప్రభుత్వంచేస్తూయుండగా ఆయన తమ్ముడు రుద్రయల్లంకగారు ములికినాటిలోని కడపలోనుండి సోమగ్రహణపుణ్యకాలమునందు చుండువాయిగ్రామము సిద్ధనాథునికి మధ్యాహ్న అవసరానకు సమర్పించిరి. ఈ ప్రతాపరుద్ర రాజుగారి శాసనములు శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౧౬౦ (?) ఆరంభం శకం ౧౨౪౧ వరకు ఉన్నవి.

తరువాత బసవశంకరరాజు గుత్తికి ప్రతినామమయిన జగితాపి దుర్గంలో నుండగా దేవచోడమహారాజు అనే ఆయన యుద్ధముచేసి

1. Juṭlayallaṁka and Gonka Reddi are not, as the author of the Kaifiyat had understood, two persons; Juṭlayallaṁka Gonka Reḍḍi must be taken as the name of a single person denotiug Gonka Reddi, son of Jutlayallaṁka.

గుత్తిదుర్గం సాధించి శకవరుషంబులు ౧౨౪౪ అగు నేటి దుందుభి సం॥ మాఘ శు ౧ శనివారమునాడు జంబులమడుగు తాలూకు, కిన్నెపట్టి తాళ్ళప్రొద్దుటూరు గ్రామమున తమతల్లి పేర గంగసముద్ర మనే తటాకం ప్రతిష్ఠచేసి గ్రామాన ఆంజనేయ దేవాలయంవద్ద శాసనము వేయించినారు. ఇందులో యీరాజు యుద్ధముచేసినదిన్ని వ్రాసియున్నది; గనుక అది దిగువను వ్రాసినాను.[1]

తరువాత ప్రౌఢఒడయులు అవుకుపట్టణాం మొదలయిన దేశములు యేలుచుఉండి, జంబులమడుగు తాలుకు కొండసుంకెసల గ్రామం కోటలో నృసింహస్వామి దేవాలయములో అంత్యభాగంరాయి పగిలి పోయియుండేది (ఒక శాసనం వేయించినారు).

స్వస్తి సకళా (శకకాలా) భ్యుదయ వరుషంబులు ౧౨౬౪ అగు నేటి చిత్రభాను సం॥ శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు స్వస్తిశ్రీమతు చతుర్దశభువనా ధీశ్వర శ్రీ అహోబల వీరనారసింహదేవరకు స్వస్తి శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర మండలీకరగండ శ్రీమత్ప్రౌఢఒడయులు అవుకుపట్టణాం మొదల యిన దేశము సుఖసంకథావినోదంబున పృథివీరాజ్యం సేయుచుండగాను తమకు ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధి రాజ్యాభివృద్ధిగాను శ్రీయ హోబళనాథదేవర అమృతపడి చాతుపడికిం అంగరంగభోగాలకుం ......చెల్లే దేశమునందు......

ఇక్కడ రాయిపగిలినది.

సుంకెసలగ్రామానకు...స్వదత్తంపరదత్తంవా, దానపాలన యోర్మధ్యే, ఈరెండు శ్లోకములు సాంతంగా వ్రాసియున్నది.

ఇదివరకు యేలినరాజులు గండికోట మరమ్మత్తు చేయిస్తూవచ్చి నారు. విద్యారణ్యస్వాములవారు పంపాక్షేత్రమున విద్యానగరము అనేపట్టణము కట్టించి తాముకొన్ని సంవత్సరములు ప్రభుత్వముచేసి,

1. The text of this inscription is not given here, as it is noticed elsewhere in this volume. See under Tāḻḻaproddutūru.

పిమ్మట బుక్కరాయని పట్టాభిషిక్తులంజేసిరి ; గనుక బుక్కరాయలు విద్యానగరమునందు రత్నసింహాసనారూఢులై ప్రభుత్వముచేస్తూ యుండగా జంబులమడుగు తాలూకాలో వేయించిన శాసనములు. గండి కోటకు దక్షిణం మజరా అలయాబాదు బేచిరాకు తూర్పు రాజు చెరువు కోనలో యోగానంద నృసింహస్వామి దేవాలయము ఖిలమయి యున్నదానికి తూర్పుపుట్టు రాతికి వ్రాసియుండేది.

స్వస్తి ప్రణుతసమస్తసామంతనిష్ఠీవితచరణసరసీరుహాబుక్కక్షమా వల్లభే ధరణీం ప్రశాసతి బహుదురు (అ) మాత్యే ప్రజాపాలనమాచరంతి, వైవస్వత మన్వంతరే కలియుగ ప్రథమాంశే వర్తమానే రాక్షసశరదః శకవర్షేషు సహస్రద్విశత సప్తోత్తరనవతిషు సత్సు వైశాఖ్యాం యోగా నందనృసింహపూజావిదా కౌశిక గోత్రే చెళ్లప్పిళ్లతనూజే కుప్పాదా దేవాజి వినినతి (?) గండికోటనగర ప్రతిష్ఠాపితేన ఎల్లమరసమాత్యేన లోకపావన క్షేత్రే యోగానందనృహరే ర్ద్వివిధ సోపానపరంపరానిబద్ధ దేవాలయ విరచనాదిభిః కృతో జీర్ణోద్ధారోయాత్ ॥ మంగళమహాశ్రీశ్రీజేయును॥ శ్రీ లోకపావన నృసింహదేవ.

శ్రీలోకపావన నరసింహదేవుడి సంగేహ(?)యిచ్చిన నేలనూతుల. ఇదియెవ్వరుతినహోరు. మాతృగమనముచేసినవారు.

ఇందుకు శకం ౧౨౯౭ అవుతున్నది. ఈబుక్కరాయలున్ను గండికోటలో కొంత మరమ్మతు చేయించినారు.

౧ కల్లేపట్టి లావనూరు అనేగ్రామం బ్రాహ్మణులకు ధారాగ్రహీ తంచేసి అందుకు ప్రతినామం ప్రతాపబుక్కరాయపుర మనే అభిధానం జేసిరి. ఇందుకు దృష్టాంతరం లావనూరు పడమర యీగ్రామ పొలిమేర కున్ను చెన్నమ నేనిపల్లె పొలిమేర సందున దిగువ రాతికిఉండేది. నాగ రం అక్షరములు.

प्रतापबुक्करायपुरा (ప్రతాపబుక్కరాయపురా)

కల్లేపట్టి ఓబళాపురం దిగువబ్రాహ్మణపల్లె యీరెండు గ్రామము లున్నూ బ్రాహ్మణులకు ధారాగ్రహీతంగా యిచ్చిరి. విజయబుక్క

రాయపురము(అ)నేపేరు. ఇందుకు దాఖలా సదాశివరాయలవారి యేలు శాసనములో ప్రతినామము బుక్కరాయపుర మని వ్రాసియున్నది. బుక్కరాయల ప్రభుత్వంలో ఈ ప్రదేశం, ములికినాడు, రేనాడు దేశములు, గండికోటకు అణకువ అయియుండి, (గండి) కోటదుర్గం ఉదయగిరిలోకి చెల్లుతూ యుండెను. బుక్కరాయలువారు గండికోటకు పడమర మూడుపరువుల దూరమున పినాకినీతీరం దక్షిణం తమపేర బుక్కపట్టణము అనే గ్రామమును కట్టించినారు. ఈ గండికోట దుర్గానకు చతుర్దిక్కుల యందు ఉండేపట్టణములు॥ ౧ తూర్పు కోటకున్ను కొండకున్ను తూర్పు కోటకు ఒకపరువు దిగువపట్ణం, ౧ కోటకుదక్షిణం దిగువరెండుపరువులు దూరమున చింతకుంటతాలూకు మంగపట్ణం. ౧ కోటకు పడమర పైన వ్రాయబడిన బుక్కపట్ణం. ౧ కోటకు ఉత్తరం దిగువ మూడుపరువుల దూరమున తలమంచిపట్ణం. ఇందుకు ప్రాచీననామం చలమర్థిగండపట్ణం.

౧౦. తరువాత పైన వ్రాసిన బుక్కరాయలవారి కొమారుడు హరిహరరాయలు విద్యానగరమునందు రత్నసింహాసనారూఢులై కొన్ని సంవత్సరములు రాజ్యముచేసిరి.

౧౧. తరువాత హరిహరరాయలకొమారుండు ప్రౌఢదేవ మహారాయలు, విద్యానగరమందు, రత్నసింహాసనారూఢులై పృథివీ రాజ్యము చేయుచుండగాను, ఈరాజున్ను, రాజువద్ద యుండే వారున్న జంబులమడుగు తాలూకాలో వేయించిన శాసనములు.

౧. దిగువ కలవటాల గ్రామానకు వాయువ్య భాగమునందు దిగుడుబావికి ఉత్తరముగాను ఉండునట్టి శాసనము.

శ్రీ లక్ష్మీకాంతాయనమః॥ అస్యసంవత్సరస్య
సృష్టిగతాబ్దాః ౧౯౭౨౯౪౮౫౦౪। కలియుగ
గతాబ్దాః ౪౫౦౪॥ అవిఘ్నమస్తు॥ శుభమస్తు॥
స్వస్తి శ్రీజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవ
రుషాలు ౧౩౨౫ అగు నేటి ప్రథమానూల్చి

గండికోట దుర్గం కైఫీయతు

(పభవాదిత్రి) వింశత్యామధ్యేఽబ్దే చ స్వభానుకే
అయనే దక్షిణేచైవ ఋతౌ శరదిగామి చ ॥౧॥

[1]కార్తికే సితపక్షే చ ద్వితీయాం గురువాసరే
మైత్రక్షేశా చ నేచైవ కాలకే చ ప్రకీర్తితాః ॥౨॥

సంగినాయక పౌత్రేణ ధర్మకూపం ప్రతిష్ఠితం
తిప్పినాయకరాజ్ఞా చ ధర్మసంస్థాపనాయ చ ॥౩॥

కల్పవల్లేతినామ్నా చ తస్యాం కూపం ప్రతిష్ఠితం
చతురాణాం జనానాంచ భృత్యానాం చైవ రక్షతి ॥౪॥

ద్వాదశాఢక సంఖ్యాచ ప్రవృత్తా చైవతూర్వరా
అష్టాకుడుప సంఖ్యాచ దత్తం చారాపు మేదినీ ॥౫॥

కర్షైచతుర్భిర్ద్రాస్సై వేణునా చనుసంయుతే
స్తంభేన ధర్మపాత్రం తత్ పూర్పితం (?) చ సదాభవేత్ ॥౬॥

జంతవో మానుషా స్సర్వే పిబేయు శ్శోచ్చదకం చ తత్
ధర్మానుసారిణ స్తత్ర పితౄణాం దత్త మక్షయం ॥౭॥

నిదాఘకాలే గావశ్చ కన్యాదానఫలైర్యుతః
వాలుకాభి కృతారాసి యావత్సప్తర్షి మండలమ్ ॥౮॥

గణేవర్ష సహస్రాబ్దే ఫలమేకం విసియ్యాన్తే
గణేవాపసవో భూమి గణ్యతేవృష్టి బిందవః ॥౯॥

నగణ్యతే విధాత్రాయ ధర్మసంస్థాపనం ఫలం
ధనధాన్యసమాయుక్తః పుత్రపౌత్రసమృద్ధిమాన్ ॥౧౦॥

దీర్ఘాయు ర్విపులాన్ భోగాన్ భుక్త్వావాస్మిన్మహీతలే
అంత్యేచ విష్ణుసాయుజ్యం లభతే జన్మజన్మని ॥౧౧॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదమ్ ॥౧౨॥

స్వదత్తం పరదత్తం వా యోహరేతి వసుంధరా
షష్టి ర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥౧౩॥

1. Thursday 18th Oct 1403.

స్వభాను సంవత్సర కార్తీక శుద్ధ ౨ లు గురువారమునాడు శ్రీమతు కలువటాల తిప్పి నాయనింగారు తమతండ్రి తిప్పినాయునికి పిత్రార్పితముగాను కట్టించిన ధర్మబావి.

ఈరాతికి రెండోపక్కను ఉండేది, సారాంశము.

ఏతపుమొత్తే వారికి చేను ౫౦౪౨, తోటకుయిరుసాను, కొఠారులోను వోజతాడికట్టాను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను యిస్తిమి; గనుక ఏతముమొత్తేవారు అనుభవించేది. ఈధర్మగాడి ప్రతిష్ఠచేసిన తిప్పినాయుని గారికి రాజ్యాభివృద్ధిన్ని, ధనధాన్యాభివృద్ధిన్ని, పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిన్ని, సకలధర్మాలున్ను సిద్ధించును.

౧ దేవగుడిలో తలకంటీశ్వరీదేవి దేవాలయం యెదుట శాసనము సారాంశము.

స్వస్తి శ్రీశకవరుషంబులు ౧౩౨౮ అగునేటి వ్యయ సం॥ర మార్గశిర శు॥ ౧౫ గు, సోమగ్రహణపుణ్య (కాల) మప్పుడు, స్వస్తిశ్రీమన్మహామండలేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప రాజాధిరాజ పరమేశ్వర హరిహరరాయని కొమారుడు, స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాపదేవ రాయమహారాయరు విజయనగరమందు పట్టాభిషిక్తుండై సోమ గ్రహణపుణ్య కాలమప్పుడు తలకంటిదేవికి దానవులపాటి పొలం లోపలను సగంపొలం, నాల్గు శాసనముల సహమనుస్ను, అంగరంగ వైభోగానకున్ను అమృతపడికిన్ని తలకంటిదేవి శమ్మళ్లువచ్చి విన్నపం చేస్తేను ధారాపూర్వకముగాను ధారవోసి, యీ ధర్మం ఇటులే చెల్లించమని సింగప్పదణ్ణాయకులకు రాయసములుపెట్టి అనిపితేను, ఆ తలకంటిదేవికి ధారవోసిన ధర్మం రాయనికి పుణ్యముగాను యిస్తిమి॥ స్వదత్తం పరదత్తం వా యోహరేతి వసుంధరా షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥ అనే శ్లోకం ఉన్నది.

౧ కిల్లేపట్టి బుక్కపట్టణం గ్రామానికి దక్షిణం బాగాయితి దాఖలా మడిలో నిలువరాతి శాసనము సారాంశము.

శకవరుషంబులు ౧౩౫౩ అగునేటి సాధారణ సం॥ మాఘ శు ౧౫ బుక్కపట్ణం వీరభద్ర దేవునికిన్ని, దేవరాయమహారాయలకున్ను, సాళువ తిప్పరాజుగారికిన్ని, నలగంపరాజుకున్ను ధర్మముగాను - ఆకుమార తిమ్మయ్యంగారు బుక్కపట్ణం చాలుమూల ముఖ్యమయిన సమస్త పెక్కండ్రులున్ను, అసంఖ్య దీపకులున్ను ఆవీరభద్ర దేవరకు వారభోగం సాగించేవారి జీతానకు బుక్కపట్ణాన కాడారంభము వెలిచేను కోలపాటి ఖ౧౪న్నూ, మడచేను సుక్షేత్రంగాను కుడుపకుంటల పొలమున మలిసెట్టి పర్వతు పెట్టినచేను ఖ ౪, కూరతోట ౧, ఊరిసచన (?) ప్రజలున్ను యిచ్చేటి విరాడు జట (?) ల్ం (?), ఉత్తమం పెండ్లికి కట్ణం ట ౦౪, మధ్యమం టంల్ ౦।కిని, సంస (సంతే ?) ౧ ఈ మరియాదను పెట్టుదురు. సంతలోను ఊడిగెత్తు కొని శనివారం నారాయణదేవరకున్ను ఊళిగెం సేసువారు. దేవుని పద్యాల (మద్దెల ?) కాండ్లు ౨, తాళకాండ్రు ౨, పాత్రలు ౨ వాసెకాడు ౧, కోగత్తె ౧ న్ని తప్పకను వూళిగెము సేసు వారు.

౧ కిల్లేపట్టి ముచ్చుమర్రి గ్రామానికి పడమర తువ్వామడి మాల వాండ్ల మాన్యము మడిలో నిలవరాతి శాసనము.

శకవరుషంబులు ౧౩౫౨ అగునేటి రౌద్రి సం॥ ఆషాఢ శు ౧౧ లు శ॥ హెమ్మడిదేవరాజుగారి అనంతరాజుగారి కైంకర్యం। శ్రీరంగ రాజులకు కృష్ణరాజు అనంతరాజుగారి సేవ పెద్దకాలువను గోపినాథుని మడికి పడమర సింగరాజు కాలువ ఉత్తరం తేళిరాజుగారిమడి తూర్పున నులిమిట్టకు దక్షిణము.

ఇక్కడ అక్షరములు శిథిలములయినవి.

కద్దాయం పంగసామ్యములున్ను సర్వమాన్యంగా యిస్తిమి గాన ముత్తుం మడిన్ని అనుభవించుకొని శ్రీరంగరాజులకు తిరుసందవనం కైంకర్యం చక్కగా చేసేది.

తరువాత ప్రౌఢదేవరాయల కుమారుడు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప విజయదేవరాయలు విజయనగరమందు

రత్నసింహాసనారూఢులయి పృధివీరాజ్యం సేయుచుండగాను, ఈ రాజుగారితట్టునుంచి గుత్తిదేశం యేలుచున్న మల్లయదేవరాజు, ఇకిక్కేట్టి యనమలచింతల గ్రామమున్ను సామీప్యం నైరృతి లోగడ మజరాగా నున్న శివపురం శ్రోత్రియం బేచిరాకు గ్రామంవద్ద చిత్రావతీ నదీ తీరమున గొంకటేశ్వరుని దేవాలయంవద్ద ఉత్తరాన నిలవరాతి శాసనముయొక్క సారాంశము.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౩౮౮ అగునేటి వ్యయ సం॥ ఫాల్గుణ ౩౦ యల్లు, సూర్యగ్రహణపుణ్యకాలానను,[1] శ్రీమతు నిట్టూరి నీలకంఠేశ్వర దేవరకున్ను, గొంగడయ్యకున్ను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర, వొడి(ఒడ్డి?)యరాయ(విభాళ?), రూపనారాయణ, రాయహులి, రాయ గండభేరుండ, హులియ మల్లయదేవమహారాజులు దండంపెట్టి యిచ్చిన ధర్మశాసనం; నేము నాయంకరానకుచెల్లే చిరబడి గుత్తిదుర్గం వళితంలోని మేడకూరు గ్రామము నిట్టూరి నీలకంఠదేవరకున్ను, గొంగడయ్యకున్ను దీపారాధన నైవేద్యము మొదలైన అంగరంగ వైభవాల కున్ను ధారాపూర్వకంగాను మాకు పుణ్యముగాను, సూర్యగ్రహణ పుణ్యకాలమందున సహిరణ్యోదకదానధారాపూర్వకంగాను యిస్తిమి గాన, మేడకూరుగ్రామం అష్టభోగ తేజస్వామ్యములతోగూడా సువర్ణా దాయంతోగూడా చెల్లంగలది.

తరువాత విజయదేవరాయల కుమారుడు ము(ఇ?)మ్మడి ప్రౌఢ దేవరాయలవారు కొన్ని సంవత్సరములు ప్రభుత్వం వియజనగర మందు సింహాసనాధీశ్వరులయి చేసిరి.

౧౪ తరువాత సాళువ నరసింహరాయలు విజయనగరమందు రత్నసింహాసనారూఢులై రాజ్యము సేయుచుండగా నరసానాయంక ఒడయలు అనే ఆయన అధికారదక్షుండై యుండి జంబులమడుగు తాలూకాలో వేయించిన శిలాశాసనములయొక్క సారాంశము.

---

1. 6th March A. D. 1467, Solar eclipse.

౧. కిష్లేపట్టి వెనకెకాల్వ గ్రామానకు ఉత్తరం మడిలో దిగువ యుండే శాసనము.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౧౭ అగునేటి రాక్షస సం|| శ్రావణ శు|| ౧౧ ఆ| శ్రీమతు నాయకమ్మ కొమారుడు ఎల్లమనాయనింగారు జ్ఞానసిద్ధయ్య సిద్ధవటం బైరలఅగారి మనుమండు నవ్యాలపండుగకు కపాలభిక్షుకు యిచ్చిన మాన్యపుమడి శాసనము క్రమమెట్లన్నను: శ్రీమన్మహామండలేశ్వర, మేదినీమీసరగండ, కఠారిసాళువ, ఇమ్మడి నరసింహదేవమహారాయలు పృథివీరాజ్యం సేయుచుండగాను, అక్షాయత్రప్రతిహాసంబులు(sic)[1] నరసానాయక ఒడయలు రాజ్యం పాలించి యేలుతూ యుండి మాకు శాసనం (బాహు?) నదీతీరక్షేత్రం చిరబడి సీమలోని మానాయంకరానకు పాలించిన వెనకెకాలువను దిగువ చెరువులోను మడి ౮౨న్ను నరసింహరాయలకు పుణ్యముగాను, నరసానాయక ఒడయలకును పుణ్యముగాను మా తండ్రి నాయకమ్మకున్ను పుణ్యముగాను కపాలభిక్షుకు సర్వమాన్యంగాను యిస్తిమి.

కిష్లేపట్టి బెడదూరు గ్రామానకు తూర్పు కొండయొక్క దిగువనుండు నట్టి శాసనం.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౧౯ అగునేటి పింగళ సం|| పుష్య బ|| ౩౦|| ఆ| శ్రీమతు బెడదూరి తిరువేంగళనాథునికి దువ్వూరి మల్లానాయుడు నారప్పనేనిగారు దండంపెట్టి ఇచ్చిన ధర్మశాసనం. మాకు నరసానాయునింగారు నాయంకరానకు పాలించిన బెడదూరను యీ అర్ధోదయపుణ్యకాలమందు తిరువెంగళనాథునికి సమర్పించిన చేను ఖ ౨ అక్షరాలాం యిరుపుట్లచేను తిరువేంగళనాథునికి అమృతపళ్లు మొదలయిన అంగరంగ వైభవాలకున్ను సమర్పిస్తిమి. ఆ చేను ముందక అచ్చుగట్టినను, అక్కడను కాపుగడలను చేర్చిపల్లెకట్టినను, వ్యవసాయం విరివిగాను సేయించుకొన్నాను, ఆ కాపుగడలకు కానికె కట్నం వెట్టి వేమి యేమిన్ని తడవము ; స్వామినరసానాయనింగారి నగరముట్టి వచ్చిన కానికె కట్నం

1. In other inscriptions ' ఆయన ప్రతి '

యేమి గల్లాను దేవరకెకాని నేము తడవము. ఏ చేనిఫలం నీరారంభం కాడారంభం యేమి వి_త్తినాను శ్రోత్రియ నానబాలు తడవక సర్వ మాన్యంగాను అష్టభోగ తేజస్వామ్యములుగా యి_స్తిమి.

౧ తోౖరెవేముల గ్రామానకు తూర్పు ఆంజనేయస్వామి దేవాల యానకు యెదుట దిగువ ఉండేరాతికి.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౨౦ అగునేటి కాళయు_క్తి సం॥ బ ౧౨॥ శు॥ గంటి యల్లమనాయని కొమారుండు కన్నమనాయునిం గారు ...... ప్రీతిగాను తమ తల్లితండ్రికిన్ని తమ అన్న పెద అమ్మి నాయనింగారికిన్ని పుణ్యముగాను నడబావి తొవ్వించి కట్టం కట్టించి సోపానాలు కట్టించి జమ్మిప్రతిష్ఠ సేసెను.

౧ కిల్లేపట్టి చామలూరు గ్రామానకు ప్రతినామం వీరనృసింహాపుర మనే నామాభిధానము నేమించి బ్రాహ్మలకు సర్వాగ్రహారం యిచ్చిరి. ఇందుకు దృష్టాంతరం సదాశివరాయలునాటి శాసనమున వ్రాసియున్నది.

కిల్లేపట్టి యెనమలచింతల గ్రామానికి తూర్పు మడిలో నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౨౦ అగునేటి కాళయు_క్తి సం॥ మార్గశిర॥ బ ౧౧॥ సో॥ [1]శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామదేవమహారాజులు గారు సిద్ధయభైరవడంబరయ్యగారి మనుమడు నమలపండుగకు యిచ్చిన కపాలభిక్షకు ధర్మశాసనము. శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మేదిని మీసర గండ, కఠారిసాళువ, సాళువ ఇమ్మడి నరసింహరాయ మహారాయలు పృథివీరాజ్యము సేయుచుండగాను, ఆయనప్రతి నరసానాయక ఒడయలు రాజ్యం యేలుతూ ఉండి శాసనం వేయించిన క్షేత్రం చిరబడిలోను మానా యంకరానకు పాలించియియ్య నవధరించిన యెనమనచింతలను మడి ౯౨, తోంట ౯౧, మామిడిమాకు ౧ న్ని ఇమ్మడి నరసరాయల కున్ను, నరసానాయనికిన్ని, తమతండ్రి మన్నెపులి బుక్రాజుకున్ను పుణ్యముగానున్ను కపాలభిక్ష సిద్ధభిక్షకు యి_స్తిమి.

1. According to the late S'ri L. D. Swamikannu Pillai, the week day was not Monday but Sunday. The intended date is perhaps 10th December A. D. 1498.

౧. కిష్టేపట్టి కొప్పోలు గ్రామానకు వెలుపట తూర్పున లక్ష్మీ నృసింహా ఆంజనేయ దేవాలయం యెదురుగా నిలవరాతికి ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౨౭ అగునేటి క్రోధన సం॥ ఆశ్వీజ॥ బ ౭॥ ఆ॥ తాడిపర్తి రామేశ్వర దేవునికి కేమిదేవుని శరభయ్యగారు యిచ్చిన ధర్మశాసన పత్రిక, మాకుంజెల్లే గండికోటసీమ లోపలి కొప్పోలిగ్రామం దేవునినైవేద్యానకు మాతాత కేమిదేవుని అయ్యగారికిన్ని, మాతండ్రి కేమిదేవుని వీరయ్యగారికిన్ని, మాతల్లి అమ్మలమ్మగారికిన్ని, మాకున్ను, మా కొమాళ్లకున్ను పుణ్యముగాను తథాతిథి గ ౫౧౫౭ (ఈవల అక్షరాలు శిథిలమైనవి.)

౧ కిష్టేపట్టి పొట్టిపాడుగ్రామానుకు ఉత్తరం నృసింహాస్వామి దేవాలయమునకు యెదుట నిలవరాతికి ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౩౦ అగునేటి ప్రభవ సం॥ ఆషాఢ॥ బ ...॥ గు॥ [1]పుణ్యకాలాన పొట్టిపాటిలో ప్రసన్నులయిన శ్రీ అహోబళేశ్వర లక్ష్మీనరసింహామూర్తికి ధూపదీపనైవేద్య అంగరంగ వైభవానకు సాళువతిమ్మరాజు ఒడయలకున్ను, గోవిందరాజు ఒడయలకున్ను పుణ్యముగాను దళవాయి అనంతయ్యగారు యిచ్చిన ధర్మశాసనం: పొట్టిపాటిలోని రామవోలిపొలం ప్రాంతకుంటలోని చేనున్ను, ఆకుంట వెనుక చేనున్ను సహా ఖ౨ యిరుపుట్లచేనున్ను, ఆకుంట ఉత్తరాన కొత్తకుంటకట్టి, పొట్టిపాటి ఊరిముందర కాలువ త్రవ్వి నీరుపెట్టిన కుంటను ఆకుంట క్రింది మడిన్ని కుంటలోని మడిన్ని ధారపోసి యిస్తిమి.

ఇది గాక యీ నృసింహరాయలవారి ప్రభుత్వంలోనే కిష్టేపట్టి బుక్కపట్టణం అనే గ్రామం శ్రీ శ్రీనివాసదీక్షిత ప్రపౌత్రులయిన వెంకట దీక్షితుల పౌత్రులు అయిన తాతదీక్షితుల పుత్రులు శ్రీమద్వైద మార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్యోభయ వేదాంతప్రవర్తక నరపతిసింహాసనాధిప

---

1. ఆషాఢ బహుళమందు గురువారం రెండు పర్యాయములు (అనగా సప్తమి, త్రయోదశి తిథులనాడు) వచ్చినది.

మహారాజ గురువర్యాణాం కృష్ణాంశసంభవ పాంచాలపురుష పెద్దాచార్యులకు, తాతాచార్యులు అనిన్ని వాడుక, ఈ ఆచార్యులవారికి నృసింహదేవ మహారాయలుగారు బుక్కపట్టణం అనే గ్రామం ధారాగ్రహీతం చేసి యిచ్చినది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౩౩౦ అగునేటి సర్వజిత్తు సం॥ చైత్ర శు॥ ౨ నాడు దానపత్రం వ్రాసియిచ్చినారని (ఒక) దానపత్రం కాగిదం వారివంశీకులవద్ద ఉన్నది. అయితే శాలివాహనశక సం॥ వ్యత్యాసముగానున్నది. ఈ నృసింహరాయలువారి యేలుబడి శకము ౧౪౩౦ వరకు యితర స్థళములయందు శిలాశాసనములు ఉన్నది. ఈ దానపత్రంలో శకం ౧౩౩౦ వ్రాసివున్నది గనుక ప్రతి వ్రాసేటప్పుడు వ్యత్యాసంగావచ్చి యుండవలెను. గాని యీ బుక్కపట్టణం గ్రామం తాతాచార్యులవారికి నడుస్తూయుండెను అనిన్ని యీ దేశంవారు ప్రఖ్యాతిగా వాడుతున్నారు. ఆచార్యులవారు లోగడ ప్రబలంగానుండి వారి తిరుమాళిగెలున్ను కట్టుకొని గ్రామం అనుభవించినారు అనిన్ని జనులు వాడుతున్నారు. ఆచార్యులవారి సంతతివారున్ను యిప్పటికిన్ని బుక్కపట్టణంగ్రామాన ఉన్నారు. నృసింహరాయలనాడు దేమర్సు అనే బ్రాహ్మణుడు రాయలవారి వద్ద పనులు విచారిస్తూయుండగాను కిల్లైపట్టి గండ్లూరు చౌటిపల్లె యీ రెండుగ్రామములున్ను వారికి అమరంగా నడుస్తూయుండెను.

ఈ నృసింహరాయలవారి కొమారుల్లు ౩కి వివరం: ౧ నరసింహరాయలు, ౧ అచ్యుతరాయలు, ౧ కృష్ణరాయలు.

౧౫ తర్వాత నృసింహరాయలవారి కొమారుడు శ్రీ మద్రాజాధి రాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప కృష్ణదేవ మహారాయలుగారు విజయనగరమందు శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౩౧ శుక్ల సం॥ పట్టాభిషిక్తులై రాజ్యంచేస్తూ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౫౦ వరకు యేలుతూఉండి, జంబులమడుగు తాలూకాలో రాయలవారున్ను

రాయలవారివద్ద అధికారదత్తులై యున్న వారున్ను, అమరం అనుభవిస్తూ యున్న వారున్ను వేయించిన శిలాశాసనములయొక్క సారాంశము.

కిఫ్లేపట్టి మొనమలచింతల గ్రామానికి సామీప్య గొంగడేశ్వరుని దేవాలయం యెదుట నిలవరాతికి ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౩౨ అగునేటి ప్రమోదూత సం॥ పుష్య శు॥ ౧౨॥ కృష్ణదేవరాయల ప్రధాని తిమ్మరసయ్యంగారు దేశములో అష్టాదశవర్ణములువారు వివాహము చేస్తే నగరికి యిచ్చేకట్నం సర్వమాన్యంగా మన్నించి సంస్కృతంలో శాసనం వేయించినారు.

౧ పాలూరుగ్రామం జగతికట్ట దగ్గర అగస్తీశ్వరున దేవాలయ దక్షిణభాగమున ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౩౨ అగునేటి ప్రమోదూత సం॥ కార్తీక శు॥ ౧౨॥ సో। శ్రీమతు నర్రావుల తిప్పానాయనింగారు కాసె వల్లభోజుకు యిచ్చిన ధర్మశాసనము: మాకు కృష్ణరాయలు పాలించిన నాయంకరము పాలూరి పొలానను మీకు పొలంపెట్టిన మాన్యంపెట్టిన చేను పాలూరు అగస్తీశ్వర దేవర అష్టభోగ తేజస్వాములతోను అనుభవించుకొనేది.

ఈ శాసనములో కాసెవానికి చేను ఖ ౦।౦ యిచ్చినట్లుగాను వ్రాసియున్నది.

౧ కిఫ్లేపట్టి రేగడిపల్లెకు ఆగ్నేయం చేనిలో దిగువరాతికి ఉండేది.

శాలివాహనశకవషంబులు ౧౪౩౩ అగునేటి ప్రజోత్పత్తి సం॥ ఆషాఢ శు॥ ౧౨ శ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్యు లయిన శ్రీవత్సన గోత్రయజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన యెదుట్ల తిరువెంగళాచార్యుల కుమారులు సింగరాగార్యులు అనంతాచార్యులుగారికి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల ఓబళరాజు కుమారుడు సింగరయ్యగారు తమనాయంకరానకు చెల్లే పొద్దటూరను వెలిచేను పొలిమేరను పొద్దటూరి తెరువుతూర్పు

శేగడిచేను ఖ ౪॥౦ నాలుగుపుట్ల పండుము గోచర్మం ధారబోసి యిస్తిమి.

౧ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౩౫ అగునేటి ఆంగీరస సం॥ లో కిన్లెపట్టి తాళ్లపొద్దటూరి గ్రామకరణాల కవిలెలలో కృష్ణ రాయలవద్దనుండే సోమరసయ్యగారు తాళ్లపొద్దటూరి పొలాన రామ సాగరమనే అగ్రహారముకట్టించి బ్రాహ్మలకు ధారాగ్రహీతం చేసి యిచ్చిరి అని వ్రాసియున్నది. ఈ రామసాగరం అనేదానికి యిప్పుడు బ్రాహ్మణపల్లె అని వాడుతూయున్నారు.

గొల్లపల్లెగ్రామానకు ఉత్తరం జంబిచేనులో దిగువ రాతికి ఉండేది.

శ్రీముఖ సం॥ శ్రావణ బ ౧౦॥ గు॥ కూరుమయ్య తిమ్మయ్యకు మాండ్రాజు గోపయ్య కొడుకు లింగరాజు మొసలిమోపూరికి ఉత్తరం శేగడి ౧౩కి ముత్తుం చేను యిస్తిమి.

ఇందులో శకం లేదుగాని యితరస్థళములలో యీ రాజుశాసనము యొక్క దృష్టాంతరం ప్రకారము శకము ౧౪౩౫ అవుతున్నది.

౧ దేవగుడి గ్రామాన తలకంటీశ్వర దేవళానికి పశ్చిమంగా ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౩౭ అగునేటి ధాతు సం॥ కార్తీక శు॥ ౧౫ లు. శ్రీమతు దేవగుడి స్థానంవారు పులి తళపరెడ్డి కొడుకు ఓబుళురెడ్డికిన్ని, చిల్లారెడ్డి కొడుకులు తాతిరెడ్డి, భైరవరెడ్డి జనులు ౩ కి యిచ్చిన దసవందం శాసనం. కృష్ణరాయలకు సాళువ గోవిందరాజ ఒడయలకు పుణ్యముగా మీచేత ప్రాకారం కోట పెట్టించే టందుకు మీ జనులు ౩ కి ఖ ౨౧౨ యిస్తిమి.

మాధవాపురం గ్రామములో హనుమంతరాయుస దవాలయం గోడదగ్గర దిగువయుండే శాసనము. వామనప్రతిమె చెక్కియున్నది.

ఈశ్వర సంవత్సరానను [1]చలమర్థిగండపట్ణానను జియ్యంగారి సన్నిధిని వెంకటయ్యగారికి కట్టహరిదాసు రాజు ధారపోసిన చేను నడిమి కత్తువను భీమగుండం త్రోవను చేను ఖ ౦౹౨.

ఈ చలమర్థిగండపట్ణానకు యిప్పుడు జనులు తలమంచిపట్ణం అని వాడుతున్నారు.

ఈ కృష్ణరాయల నాడు పైన వ్రాసిన మాధకాపురం అనేది గండి కోటలోనున్న మాధవస్వామి పడితరానకు చెల్లుతుండెనని జనులు వాడు తున్నారు.

౧ నెమళ్లదిన్నె గ్రామాన విష్ణుదేవాలయములో గర్భగుడి యెదుట నిలవరాతికి ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౩౯ అగునేటి యీశ్వర సం॥ పుష్య శు॥ ౨ లు సో॥ కృష్ణదేవమహారాయలుంగారు బుక్కరాజు తిమ్మరాజుగారికి నాయంకరానకు పాలించిన పాలూరు సీమలో నెమళ్ల దిన్నె స్థితాశేషవిద్వన్మహాజనాలున్ను, పోలెపల్లె తిప్పరాజుగారి కొమారుడు కృష్ణమ్మగారున్ను క్రితాన రామారాయుడు పెరుమాళ్లకు సమర్పించిన స్థళసుంకం పూర్వమర్యాదనే నేమున్ను తిమ్మరాజుగారిక పుణ్యముగాను దశమిమహోత్సవానకు యిస్తిమి.

ఈ శాసనములో నెమళ్లదిన్నెస్థితాశేషవిద్వన్మహాజనాలు అని వ్రాసియున్నది. గనుక లోగడ అగ్రహారంగా నుండవలెగాని, ఫలానా ప్రభుత్వములో అని తేట అయినదికాదు.

దేవగుడిగ్రామాన తలకంటిదేవి దేవళంయెదుట నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౪౦ అగునేటి బహుధాన్య సం॥ వైశాఖ బ॥ ౫ లు శ్రీమతు దేవగుడిస్థానంవారు ఆర్గురు చిన్నాగజియ్య

1. The cychic year Īśvara probably corresponds to S′ 1439 (A. D. 1577 - 78)

కొడుకులు బస్వన, మల్లు, నాగన మొదలయినవారు యిచ్చిన దసవందం శాసనం: కృష్ణరాయలకు, సాళువ గోవిందరాజు ఒడయలకు పుణ్యముగా మీచేత వంటశాల పందిలి, మిద్దె, కడిగెం, బావి, భైరవునిగుడి మొదలయిన ౫కి చేయించేటందుకు మీకు సుకుమంచిపల్లె పొలిమేర పడమట భైరవ రెడ్డిచేనికి ఉత్తరం ఖ౹౹౩ చేను యిస్తిమి.

౧. దొమ్మరనంద్యాలగ్రామం కోటలో చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయం గర్భగుడి పట్టున వెలుపలి తట్టున ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౪౩ అగునేటి విషు సం॥ జ్యేష్ఠ, బ ౩ లు శ్రీమతు కత్తి తిప్పానాయుడు పాపానాయుడు ఎర్రమనాయని గారు రేనాటినందెల చెన్నకేశవస్వామికి యిచ్చిన ధర్మశాసనం క్రమ మెట్లన్నను: కృష్ణదేవమహారాయలు మానాయంకరానకు పాలించిన గండికోట సీమలోని రేనాటినందెలను మాకునడిచే స్థళసుంకం చెన్న కేశవులకు ప్రతిష్ఠాకాలమందు అఖండదీపారాధనకు చెల్లవచ్చేటట్టుగాను ధారవోసి యిస్తిమి.

ఉప్పలూరు గ్రామానకు పూర్వభాగమున ఆంజనేయుల దేవాలయం ముందర నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౪౫ అగునేటి స్వభాను సం॥ శ్రావణ, బ ౫ లు, గు॥ కృష్ణరాయలువారు రాజ్యం సేయుచుండగాను సాళువ గోవిందయ్య ఒడయలుగారు శ్రీమతు ఓబళనాయనికి అమరానికి పాలించిన గండికోట సీమలోని ఉప్పలూరను పూర్వకాలము హను మంతపెరుమాళ్లు ఖిలమయి యుండగాను ముడియం వడ్లంగి హనుమంతుని కొడుకు బండిబత్తునిచేత చేయించినందుకు వానికి గోవిందరాజయ్యకు పుణ్యముగాను చేను ఖ ౦౹౩ యిస్తిమి.

౧ తలమంచిపట్టణము గ్రామానికి పడమర ఎల్లమ్మ దేవాలయానకు దక్షిణం చేనుగట్టున నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౪౭ అగునేటి వ్యయ సం॥ శ్రావణ, బ ౫ లు కృష్ణ దేవమహారాయలవారి అవసరం తిమ్మరసయ్యగారు నాయంకరానకు పాలించిన గండికోట దుర్గం అణ్ణాజీ అయ్యవారు పారుపత్యంచేస్తూ, దుర్గాధిపతి అణ్ణాజీఅయ్యవారు చలమర్థి గండ పట్టణాం మొదలయినవాని పారుపత్యం యిచ్చి, సంతసాగించి, కట్టడచేసిన వివరం. మంగళవారంనాడు సంతకువచ్చే సరుకు ఆరునెలలదాకా సర్వ మాన్యం, అంతనుండి ఆరు నెలలు......

ఈవల నుండవలసిన అక్షరములు శిథిలములైనవి.

గొల్లలఉప్పలపాడు గ్రామాన నుండేది. గ్రామానికి వాయువ్యం పొలిమేరలో జంబినూనివద్ద శిథిలమైన దేవాలయంవద్ద నిలవరాతికి.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౪౯ అగునేటి ప్లవ సం॥ ఆషాఢ, శు ౧౨ లు దళవాయితిమ్మరసు అయ్యవారి ఆనతిని తాళ్లపాక ఓబళ నాయనిగారి ముందటను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కాటుపబోడి తిమ్మయ దేవమహారాజులు మారకాపురం చెన్నరాయనికి ఇచ్చిన ధర్మశాసనము. గండికోట సీమకు చెల్లే గొల్లలఉప్పలపాడు నేము గుత్తకు పుచ్చుక దేవుని అమృతపళ్లకు రేగడమోసలిమోపూరి పొలంచేనున్న దళవాయి తిమ్మరసయ్యగారికిన్ని, ఓబళనాయునికిన్ని, మా తల్లిదండ్రాదులకు పుణ్యంగాను ధారవోసి యిస్తిమి.

౧ ఈ శాసనానకు చేరినట్టుగానే దక్షిణంగా నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౪౯ అగునేటి క్రోధి సం॥ ఆషాఢ, శు ౧౨ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల తిమ్మరాజుగారి ఆనతిని, నరసరాజు ముదలను, కంపరాజుతిరుమలయ మారకాపురం చెన్నరాయునికి యిచ్చిన ధర్మశాసనం. గండికోట సీమకు చెల్లే గొల్లల ఉప్పలపాడు గుత్తకు పుచ్చుక దేవుని అమృతపళ్లకు గుంటలచేని స్థళం చేను ౧౨ యిస్తిమి.

ఈ రెండుశాసనములలోనున్న శకసంవత్సరములు వ్యత్యాస ముగా నున్నవి.

3 కిల్లేపట్టి సుకుమంచిపల్లె గ్రామం పొలిమేరల అష్టదిక్కుల యందున్న ఉండేశాసనములలో ఆ గ్రామం కృష్ణరాయలు సిద్ధవటం ఇష్టకామేశ్వర భైరవేశ్వరులకు ధారవోసి యిచ్చినట్లు వ్రాసియున్నది. అయితే శకసంవత్సరము మాత్రము వ్రాయలేదు, అందులో ఒక శాసనం దిగువ వ్రాసినాను.

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు సిద్ధవటం ఇష్టకామేశ్వర భైరవేశర్వులకు ధారవోసిన సుకుమంచిపల్లె.

౧ కిల్లేపట్టి నేకనామబాదు[1] గ్రామానికి దక్షిణం పినాకినీ చిత్రావతీనదుల సంగమంవద్ద సంగమేశ్వరుని దేవాలయంవద్ద ఉండేది.

శాలివాహశకవరుషంబులు ౧౪౪౮ అగునేటి వ్యయ సం॥ ఆషాఢ, శు ౧౧ లు కృష్ణదేవమహారాయలు దేమరసయ్యగారి నాయంకరానకు పాలించిన గండికోటదుర్గానకు చెల్లే గండ్లూరికి ఉత్తరము చవుటివల్లె గ్రామానకు తూర్పున చవుటివల్లె పొలంలోను గండిపడమర గండ్లూరు, చవుటివల్లె యీ రెండు గ్రామాలున్ను యీ నడిగడ్డపొలం చతుస్సీమాను కూడలిసంగమేశ్వరదేవునికి గార్గేయసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర సర్వక్రతు వాజపేయయాజి విరూపాక్షదీక్షితుల పుత్రుడు అన్నాజయ్యవారు అన్న గడ్డచేని స్థళము అష్టభోగ తేజస్వామ్యముతోకూడ సంగమేశ్వరునికి సమర్పిస్తిమి.

౧ బోడితిప్పనపాడు గ్రామానికి దక్షిణం పాడుబావివద్ద ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౪౮ అగునేటి సర్వజితు సం॥ భాద్రపద, బ ౧౧ లు శ్రీమతు కొండ తిమ్మనేనిగారు నాగప్పనాయునికి పుణ్యముగాను చూపలిరామిరెడ్డికి యిచ్చిన ధర్మశాసనము. నాగప్ప నాయనింగారు: మాకు పాలూరి పొలములలో పాతర్లమిట్టచేను......

1. The village is called Nēkunāmpēṭa (See A.R. 311 of 1937-38).

కాంగాను యిప్పించినందుకు నాగప్పనాయనిగారికి పుణ్యముగాను చేను ౧౮ ధర్మమాన్యంగాను యిస్తిమి.

భీమగుండం గ్రామాన చెన్నకేశవుని దేవాలయం జగతికట్టకు పగిలిన శాసనము.

సర్వధారి సం॥ కార్తీక, శు ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర గంటి కోనేటిరాజయ్యదేవమహారాజుగారు నాయనివారికి పుణ్యముగాను రాయలచెరువు లింగాబత్తునికి యిచ్చిన భూదానపత్రం. భీమగుండం చెన్నకేశవపెరుమాళ్లను చేసినందుకు మాన్యం చేను ౦॥౦ యిస్తిమి.

౧ నందిపాటి గ్రామాన చెన్నకేశవుని దేవాలయం యెదుట గరుడస్తంభం అడుగున రాతికి ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౪౯ అగునేటి సర్వజితు సం॥ జ్యేష్ఠ, బ ౩౦ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర పోలేపల్లె తిమ్మయదేవమహారాజులు పేరుసోమల కాసె గోపోజు కొడుకు తిమ్మోజుకు యిచ్చిన ఆకు: శ్రీమన్మహామండలేశ్వర బుక్కరాజు తిమ్మయదేవమహారాజులు మాకు ఉంబళి పాలించిన అవుకుసీమలోను నందిపాటిగ్రామాన శ్రీచెన్నకేశవ పెరుమాళ్లకు సింహాసనమున్ను, రంగమండపమున్ను, పేరుసోమల...... రాతిస్తంభమున్ను చేసేనిమిత్తం మీకు పెట్టిన చేను సర్వమాన్యంగాను యిస్తిమి.

ఇదిగాక కొల్లెపట్టిలో పొట్టిపాడు అనే గ్రామమున్ను, వనకెకాల్వ గ్రామం, గంగాపురగ్రామం ఈ మూడు గ్రామాలున్ను బ్రాహ్మణులకు సర్వాగ్రహారం నడుస్తూయుండెనని జనులు వాడుతున్నారు. ఇదిగాక తాలూకుమజుకూరులో నుండే శాసనముయొక్క సారాంశము.

కొల్లెపట్టి పొట్టిపాడు గ్రామానికి ఉత్తరం నృసింహస్వామి దేవాలయం యెదుట అక్షరములు శిథిలమయి యుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౫౧ అగునేటి విరోధి సం॥ ఆషాఢ, శు ౧౧ లు కృష్ణరాయల......య్యవారికి స్వామి రాయలు పాలించిన గండికోటకు పడమట పొట్టిపాడు ...... రాయసం తిమ్మరసు ఎఱమనాయుడు......అభంగగరుడవిరాయ ...... పరాపరమూర్తి యైన (అ) నాది అహోబళ శ్రీనరసింహదేవునికి అంగరంగ వైభవానకు గాను ధారవోసియిచ్చిన భూదానధర్మశాసనం క్రమమెట్లన్నను: ప్రథమ యేకాదశీ పుణ్యకాలమునందు, కృష్ణాతీరమందు స్వదత్త సహిరణ్యోదకదానధారాపూర్వకంగాను ధారవోసి యిచ్చిన వెలిపాటనిపుడిని(?) చేను ఖ ౧ న్ని, మడి పెద్దకాలువవద్ద ఖ ।।౦ తిరుపణ్యారానికి ధారవోసి యిస్తిమి. పూర్వం దండు సాళువగోవిందరాజుంగారు ధారవోసి యిచ్చిన శాసనప్రమాణం చేను ఖ ౨, దిగువకాల్వమడి ఖ ౧న్ను, నెరసిచేను ఖ ౩, మడి ఖ ౧ ।। కున్ను వినియోగంధూపదీపనైవేద్యం కట్టడకు నిర్ణయంచేసిన చేను ఖ౧, మడి దిగువకాల్వ......కాక నిలచిన చేను ఖ ౨ న్ను మడి ఖ ౧ న్ని అక్షరాలను చేను యిరుపుట్టిన్నిమడి ఒకపుట్టిన్ని ఉభయమున్ను చేనుమడి సహాగాను యిస్తిమి.

౧ చారివారిఉప్పలపాడు[1] గ్రామం ఊరివాకిలి లోతట్టున నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౫౧ అగునేటి విరోధి సం॥ మాఘు, బ ౫ లు, శ్రీమతు జూపల్లి పెదసింగమనాయునికి పుణ్యంగాను దామెర తిమ్మలయ్యంగారు ఉప్పలపాటిగ్రామానను ఊరికి దక్షిణానను క్రొత్తగాను నుయ్యితొవ్వించి, ఆ నుయ్యి రాతికట్టడం కట్టించిన కాసె తిమ్మోజు పెదచిన్నోజుగారికి కొంతభూమి మాన్యంయిచ్చినారు.

ఇందులో కొన్ని అక్షరములు శిథిలములయినవి గనుక భూమి యిచ్చిన నిర్ణయం గోచరంకాలేదు.

౧౬. తరువాత పయినవ్రాసిన కృష్ణదేవమహారాయలవారి అన్న శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప అచ్యుతదేవ

1. The village is now called Sālevāri - Uppalapāḍu (See A. R. 379 of 1932-33).

మహారాయులు[1] విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౨ ప్రారంభం శాలివాహనశకం ...... వరకు రాజ్యంసేయుచుండగాను యీరాయలవారున్ను, అమరనాయంకరానకు అనుభవించేవారున్ను, రెడ్లువగైరాలున్ను, రెడ్డికరణాలున్ను జంబుల మడుగు తాలూకాలో వేయించిన శిలాశాసనములు వాటి సారాంశము.

౧ కన్నెలూరు గ్రామమున గ్రామమునకు తూర్పు పోతరాజు దేవాలయమునకు యెదుట నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౫౨ అగునేటి విరోధి సం॥కార్తీక, శు ౧౨ లు, అచ్యుతరాయులు రాజ్యంసేయుచుండగాను వారి శిరః ప్రధానులైన, రాయలకుమరదులైన, శ్రీమన్మహామండలేశ్వరులైన సలక రాజు తిరుమలయ్య దేవమహారాజులుగారు ...... చినపాపసానికి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను : అచ్యుత దేవమహా రాయలు మాకు నాయంకరానికి పాలించిన చెన్నూరిసీమలోని కన్నె లూరు గ్రామానకు తూర్పు ఊరిముందర బావి తొవ్వించి రాతికట్టడం కట్టి నందులకు కొంతమాన్యం యిచ్చినట్టుగా నున్నది. మధ్యఅక్షరములు శిథిలములయినవి గనుక వివరం యేమి తెలియలేదు........

౧ గరిశలూరిగ్రామానికి యీశాన్యం పాడుగానున్న దేవాలయం వెనుక నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౫౩ అగునేటి ఖర సం॥ చైత్ర, శు ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర అష్టదిగ్రాయమనో భయంకర మూరురాయరగండ శ్రీవిజయనగరపట్టణాధీశ్వర ఈశ్వర నాయకపౌత్ర నరసానాయకపుత్ర శ్రీఅచ్యుతరాయ మహారాయ కృపా కటాక్షలబ్ధఅయిశ్వర్యధుర్య, సూర్యవంశోద్భవ, వశిష్టగోత్రపవిత్ర, బెజవాడపురవరాధీశ్వర, మల్లికార్జునదేవదివ్యశ్రీపాదపద్మారాధక, మాధవవర్మకులప్రదీప, బెజవాడపురప్రతిష్ఠాపనాచార్య, సేతుసీతాద్రి

1. A common mistake found in several village accounts.

పర్యంత...బిరుదరగండ, రణరంగభైరవ, మన్నె భార్గవ, కంఠమరాజ తిమ్మ రాజపౌత్ర, తిరుమలరాజపుత్ర, తిరుమల దేవీగర్భసుధాబ్ధిచంద్ర, వర్ణాశ్రమ ధర్మప్రతిపాలక, దేవబ్రాహ్మణపూజాపరాయణ, శ్రీనరసభూపాల చూడామణి హరిహరాదులకుంజేసిన కైంకర్యము: ఉదయగిరిరాజ్యము లోని ములికినాటి సీమలోని శ్రీవేదాద్రి, గరుడాద్రి మధ్య భవనాశినీతీర దివ్యమంటపనివాసులైన అహోబలేశ్వరుని యోజనపరిమితమైన నైఋతి దిగ్భాగాన మానాయంకరానకు చెల్లే చాంగలమర్రి సీమలోని కుముద్వతి దగ్గర గరిశలూరి పరమేశ్వర చెన్న కేశ్వరులకున్ను, మహారాజుగారికి పుణ్యముగాను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను మంటపాలుకట్టించి, నందాదీప అమృతపళ్లకున్ను చెల్లించేటందుకు ఈశ్వరునికిన్ని, చెన్న కేశ్వరునికిన్ని పూర్వము నల్తుం మాన్యము, క్రొత్తగాను నేముసమర్పించిన మాన్యం ఖ। యేదుముకున్ను, బసవన్నగుళ్లబయలు ౧౨న్ను, సకళం బసవయ్య చవిట చేను ౧ ౧, వెరసిస్థళాలు 3 చేను ఖ।3 న్ను దేవళ్లకు డోలు నాగసరాలు ఊడిగముచేసే అందుకు మంగళ కసవోజు కొడుకు రామోజు వారు దేవళ్ల ఊడిగముచేసి అనుభవించేది.

ఇందులోగూడ అక్కడక్కడ అక్షరములు విడిచిపోయినవి.

౧ దేవగుడి గ్రామాన తలకంటి దేవాలయానకు దక్షిణం పగిలి యుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౫౫ అగునేటి నందన సం॥ పుష్య, శు॥ ౧౨ లు తెలింగర్ణాయని తిమ్మానాయనింగారి కుమారుడు తిలంగయ్యంగారు దేవగుడి తలకంటిదేవరకు యిచ్చిన భూదానధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను: అచ్యుత దేవరాయలు రాజ్యము సేయుచుండగాను సకల (సలక) రాజు తిరుమలరాజుగారు చెన్నూరిసీమలోను మాకు నాయంక రానకు పాలించిన పెదదండ్లూరను కొర్లకుంట వెనుకను, పూర్వాన మాకు చెల్లే పొలానకు ఉత్తరమున సంక్రమణ పుణ్యకాలమందు తలకంటమ్మకు ధారవోసి అమృతపళ్లకు పెట్టినచేను ఖ।3 న్ను వరిమడి ఊరికి ఉత్తరా

నను చినదండ్లూరి కాలువమోయను ఖ ౦।౧ న్నూ చింతమాను ఒక టిన్ని ధారవోసి యిస్తిమి. స్వామి అచ్యుతరాయలకున్నూ, పెదతిరుమల రాజుగారికిన్ని పుణ్యముగాను, పూర్వానను తలకంటిఅమ్మకుచెల్లే కొర్ల కుంట మడి ఉత్తరంచేను ఖ ౦।౩, ఊరికిఉత్తరం మడి ఖ ౦।౩ న్ను యిస్తిమి.

చినకొమ్మర్ల గ్రామానకు వెలుపట చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయములో ఉయ్యాలమండపంవద్ద నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౫౪ అగునేటి విజయ సం॥ కార్తీక, శు ౧౨ లు అచ్యుతరాయలు రాజ్యంసేయుచుండగాను కాశ్యప గోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన భావయ్యగారి పౌత్రులున్ను, శ్రీరామయ్యగారిపుత్రులు అయిన తిమ్మరుసుంగారు యిచ్చిన భూదానధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను: అచ్యుత దేవమహారాయలు మాకు నాయంకరానికి పాలించియియ్యనవధరించిన గండికోటదేశానకు చెల్లే కొమ్మర్లగ్రామానకు చెన్నకేశవస్వామికి కొమ్మర్లగ్రామాన ఖ ౧౨ చేను పినాకినీతీరమందు లోకపావననృసింహదేవునిసన్నిధిని ధారవోసి యిస్తిమి.

పొన్నంపల్లె అనేగ్రామము గొడుగుమర్రి చెన్నకేశవునికి ధారవోసి యిచ్చినారు. ఇందుకు దృష్టాంతం యేమంటే, గ్రామంపొలిమేరలో నుండేది.

గొడుగుమర్రి కేశవనాథునికి పొన్నంపల్లె పొలిమేర.

అయ్యవారి కంబాలదిన్నె గ్రామంలో మంత్రాలమ్మతోట సమీపం చింతమానివద్ద.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౫౭ అగునేటి మన్మథ సం॥ పుష్య శు ౫ లు గొంగటిదేవ దివ్యశ్రీ పాదపద్మారాధకులయిన పెనుగొండ లక్కినాయని కొమారుడు పీరపణింగారితమ్ముడు వీర

నాయంనింగారు సమర్పించిన భూదానధర్మశాసనం క్రమ మెట్లన్నను: అచ్యుత దేవమహారాయలుంగారు మాకు అమరమాగాణికి పాలించిన గండికోట సీమలోని కొమ్మెర్ల వాయువ్యము కంబాలదిన్నె గ్రామం స్వామికి అమృతపళ్లకు అంగరంగవైభవాలకున్ను తథాతిథి మకరసంక్రాంతి పుణ్యకాలమునందు పినాకినీతీరమునందు మాస్వామి అచ్యుతమహారాయల వారికి పుణ్యముగాను, సహిరణ్యోదకదానధారాపూర్వకంగాను ధార వోసి యిస్తిమి.

కల్లుట్లగ్రామానికి యీశాన్యము సామీప్యమున చెరువుకట్టను, కరమలవాని మాన్యంమడిలో నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౮ అగునేటి దుర్ముఖి సం॥ కార్తీక, శు ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నారాయణసింహరావాహునిధి వసాంత (?) రాజు కొండయ దేవమహారాజులయ్యాగారు కల్లుట్ల మంగల చినపీరోజులకు యిచ్చినవ్రాలు. శ్రీలక్ష్మీనరసింహమూర్తిని కొలువ నాగసరం సేవకుగాను......భీమచేను ఖం౦।౪ ...... నలచెరువు కట్టక్రింద చేను ౷ ౩ ఉభయం చేను మడి ఖం౦।।౨ నల్లచెరువు కట్టక్రింద కానమడి (కొన?) స్థళం ౷ ౨ ఉభయం మడిచేనున్ను అనుభవించుకొని బ్రతికేది.

మురపంది గ్రామం రాఘవభారతులు అనే యతీశ్వరులకు ధారాగ్రహీతంగా యిచ్చియుండిరి అని ఆ గ్రామస్తులు వాడుకొనుచున్నారు. ఇందుకు దృష్టాంతరం యేమంటే యీ గ్రామమునకు తూర్పు మజరా భూమసానిపల్లెకు తూర్పు రాగితోటలో ధ్వడియం మురపంది పొలిమేర నందున వుండేది.

○ వామనప్రతిమ ◡

రాఘవభారతుల గ్రామం.

౧ కిల్లేపట్టి ఫకీరుపల్లెకు ప్రాచీననామము కుడుపకుంట. ఈ గ్రామం అచ్యుతరాయలు, విజయభారతులు అనే యతీశ్వరులకు ధారాగ్రహీతంగా యిచ్చినారని జనులు వాడుకొనుచున్నారు. ఇందుకుదృష్టాం

తరం యీగ్రామానికి ఉత్తరం యీ గ్రామం పొలిమేరకున్ను బుక్క-పట్ణం పొలిమేరకున్ను సందున వుండేది.

విజయభారతీపురానకు ఉత్తరం పొలిమేర......

౧ క్లిప్తపట్టి అనంతపురగ్రామాన విఘ్నేశ్వరుని దేవాలయమువద్ద శిథిలమయి ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౫౮ అగునేటి దుర్ముఖి సం॥ భాద్రపద, బ ౨ లు శ్రీమతు నవరసి పాపినాయనింగారికి అచ్యుత దేవమహారాయలు పాలించిన తాళ్ళపొదటూరిసీమలోని అనంతపురం గ్రామం వలువరెడ్డికి యిచ్చిన శాసనము. గ్రామము అరుభై (?) యుండగాను దొంతు పాపిరెడ్డి కరణం సమ్మతిన యిచ్చిన వివరం. గ్రామాన నుండి నేసుకొనే మగ్గాల వారికి మగ్గం ఒకటింటికి గ ౹౹౦ లెక్క-ను అరమగ్గానకు ర్ ౩ లెక్క-ను కానికె సిద్ధాయం వెట్టి వేము సర్వమాన్యంగాను చేస్తిమి.

౧ క్లిప్తపట్టి గ్రామానకు పడమర వా(ఓ)బనపల్లె గ్రామానకు దక్షిణం ఓబళాపురం మార్గంలో లోగడ గండ్లూరిపొలంలో నుండిన రాయి యీవల తెచ్చివేసినది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౦ ...... సంవత్సరం......

దిగువ వామనప్రతిమ ఉన్నది. వామనప్రతిమె వ్రాసియున్నది గనుక గండ్లూరుగ్రామము అగ్రహారమయి యుండవలయును.

౧ చిదిపిరాళ్లదిన్నె గ్రామానకు పూర్వభాగమందు ఈశ్వరుని దేవాలయం దగ్గర నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౦ అగునేటి విళంబి సం॥ ఆషాఢ, శు ౧౨ లు శ్రీగోవింద దేవుడు అహోబళాద్రికి వేంచేసి శ్రీమద్వేద మార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యులయిన తాళ్లపాకపెద్దన్న .... శ్రీవీర అచ్యుతరాయ మహారాయలు యిచ్చిన భూదానధర్మశాసనం: ఆరగింపుల

కున్ను, అతిరసాలకున్ను, అఖండతిరువళికెలకున్న చాంగలమఱ్ఱి సీమ లోని చిదిపిరేళ్లదిన్నె అనేగ్రామము ...... సింహాసనస్తంగాను (?) ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సమర్పిస్తిమి.

శ్రీకంభంకొండదేవుని శ్రీపాదపద్మంబులకు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర వల్లభయ్యదేవమహారాజు కొమారుడు చౌషష్టివిద్యాధురంధరుడయిన బసువయ్యదేవ మహారాజులు దండము సమర్పించి యిచ్చిన భూదానము: మా చాంగలమఱ్రి సీమలో చిదిపిరాళ్లదిన్నె ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సమర్పిస్తిమి.

తరువాత శ్రీమద్రాజాధిరాజు రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవ మహారాయలు విజయనగరమునందు వజ్రసింహాసనా రూఢులయి పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను గండికోటరాజ్యం నందెలరాజులకు అమరనాయంకరానకు యిచ్చియుండిరి. వారితట్టునుంచి కమ్మజాతిఅయిన పెమ్మసాని తిమ్మానాయుడు అనేఆయన గండికోట రాజ్యానకు అధికారపత్రుడయి యుండెను. పైనవ్రాసిన సదాశివరాయ లున్ను, అమరానికి అనుభవించేవారున్నూ, రెడ్డికరణాలున్ను జంబుల మడుగు తాలూకాలో వేయించిన శిలాశాసనముయొక్క సారాంశము.

౧ కిష్లేపట్టి గండ్లూరిగ్రామం వీధిలో గంగమ్మ జాతరచేసే వేప మాని అరుగువద్ద నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౪ అగునేటి శుభకృతు సం॥ ఆషాఢ, శు ౧౨ లు, సూర్యవంశోద్భవు లయిన, కాస్యపగోత్ర ఆపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర గొబ్బూరి కోనమరాజుగారి పౌత్రు లయిన తిమ్మరాజుగారి పుత్రు లయిన అవుబళ దేవమహారాజులంగారి నాయంకరానకు పాలించిన గండికోటరాజ్యంలోని గండికోటకు పడమర గండ్లూరిగ్రామాన......యిచ్చిన భూదానధర్మ శాసనం క్రమ మెట్లన్నను: సదాశివదేవమహారాయలు మా నాయంక రానికి పాలించిన ఉదయగిరిదుర్గానికిచెల్లే గండికోటసీమలోని గండికోటకు

పడమర గండ్లూరి గ్రామమునందు............ధారపోసి సమర్పించిన చేను ఖ । 3..................

౧ తొర్రెవేముల గ్రామానకు తూర్పు ఆంజనేయుల దేవాలయానకు యెదుట నుండేది.

శాలివాహనవకవరుషంబులు ౧౪౬౫ అగునేటి శోభకృతు సం॥ శ్రావణ, బ ౧౨ లు సదాశివ దేవమహారాయలు రాజ్యం సేయుచుండగాను రామరాజు చినతిమ్మరాజుకు నాయంకరానకు పాలించిన రామేశ్వరం పొదటూరి సీమలోని తొర్రెవేముల కలుమళ్ల లక్షుమరాజుకు ఉమ్మళ్లి పాలించెను. రామరాజు తిమ్మరాజుకు పుణ్యాంగాను హనుమంతరాయనికి రేగటిచేను ఖం।। సమర్పిస్తిమి.

౧ బలపనగూడూరి గ్రామానకు తూర్పు దేవాలయంలో నాగులకట్టకు ఉండేది. ప్రథమభాగం రాయిపగిలిపోయినది.

శ్రీమన్మహామండలేశ్వర సోమరాజు తమ్మయ దేవమహారాజులు నంబితిప్పరాజుకు యిచ్చిన ధర్మశాసనం. బందిబోయలగూడూరు పెరుమాళ్లకు పుష్పాల పేరులు బెట్టను ఉప్పులవాడితోట ఖ ం ౫ ం।। ం ం యిరుస మాన్యం సమర్పిస్తిమి.

ఇందులో శకసంవత్సరం పోయినది. అయితే యీరాజుయొక్క శాసనములు యితర స్థళములలో సదాశివరాయల యేలుబడిలో నున్నవి.

నెమళ్లదిన్నె గ్రామానకు వెలపట రాజువోలుకోనకు దక్షిణం చలివిందలబండ దగ్గిర ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౬ అగునేటి క్రోధి సం॥ కార్తీక, శు ౧౨ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర సోమవంశోద్భవు లయిన ఆత్రేయగోత్రపవిత్రు లయిన ఆరవీటి బుక్కరాజుగారి ప్రపౌత్రులు రామరాజుగారి పౌత్రులు, తిమ్మరాజుగారి పుత్రులు తిమ్మరాజయ్య దేవ

మహారాజులుగారు శ్రీమద్యజనాదిషట్కర్మనిరతు లయిన నెమళ్లదిన్నె స్థితాశేషవిద్వత్ మహాజనాలకున్ను యిచ్చిన ధర్మశాసనం. మా నాయంకరానకు చెల్లే అవుకు సీమలోని నెమళ్లదిన్నె అగ్రహారాన నగరికి పెట్టే శ్రోత్రియం, కట్నం, కానికె, వెట్టిసహా సదాశివరాయల ఆనతిని సర్వమాన్యం చేస్తిమి.

౧ కిల్లేపట్టి సంకెపల్లెగ్రామంలో ఆంజనేయులస్వామి దేవాలయం యెదుట నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౬ అగునేటి క్రోధి సం॥ కార్తీక, శు ౧౫ లు సదాశివరాయలు రాజ్యం సేయుచుండగాను కాశ్యప గోత్రోద్భవు లయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర వరదరాజు చినవెంగళయ్య దేవమహారాజులు సంకెపల్లి జనార్దనదేవునికి సమర్పించి యిచ్చిన మగ్గాల ధర్మశాసనం. హళియరామరాజయ్యదేవ మహారాజులుగారు మా నాయంకరానకు పాలించిన గుత్తి సీమలోని సంకేపల్లెగ్రామాన నేసే మగ్గాలలోన మా మల్లెమమ్మగారికి పుణ్యంగాను ధారపోసిన మగ్గాలు ౪ ఈ మగ్గాలు సిద్ధాయం కానికెలు సహా యిస్తిమి.

కిల్లేపట్టి కోడూరుగ్రామాన చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయం యెదుట నుండేది.

శాలిహహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౬ అగునేటి క్రోధి సం॥ కార్తీక, శు ౧౨ లు సదాశివరాయలు రాజ్యం సేయుచుండంగాను శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర అల్లుడు రామరాజు దేవ మహారాజులంగారు వేయించిన శిలాశాసనము: రాయరాజ్యంలోగల మంగళ్ల పన్ను, సిద్ధాయం రాయలు తమ పనివాోజు కొండోజుకు సర్వమాన్యంగాను పాలించి విడిచినారు. గుత్తిదుర్గానకుచెల్లేటి పెన్నబడిగ్రామము కోడూరి మంగళ్ల పన్ను, సిద్ధాయం, వెట్టి, విరాళము, దొమ్మరిపన్నుసహా సర్వమాన్యంగాను విడిస్తిమి.

౧ పెదకొమ్మర్లగ్రామానకు ఆగ్నేయం పావుకోసు దూరాన పెద్దబీడు చేనులో నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౬ అగునేటి క్రోధి సం॥ మాఘ, బ ౩౦ లు ఆత్రేయగోత్రాన్వయు లయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల తిమ్మయ దేవమహారాజులు కొమ్మెర్ల కందుకూరుబసిరెడ్డికి పౌజన మాన్యపు చేనికి వేయించిన శిలాశాసన క్రమ మెట్లన్నను: మాకు సదా శివదేవరాయలు నాయంకరానకు పాలించి యిచ్చిన గండికోట సీమలోని పెదకొమ్మెర్ల, చినకొమ్మెర్ల గ్రామాలు రెండింటికి పొత్తుచేను కడప పోతిరెడ్డిగారి పెద్దచేని స్థళం ఖ ౦౹౹౦ చేను యిస్తిమి.

౧ గండికోట దుర్గంలో రఘునాథస్వామి దేవాలయము ప్రాకార మునకు దక్షిణమువైపున ప్రాకారంరాతికి ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౭ అగునేటి విశ్వావసు సం॥ చైత్ర, శు ౬ లు శనివారము సదాశివరాయలు రాజ్యము చేయుచుండ గాను ఉదయగిరి రాజ్యానకు చెల్లేటి గంటికోట దుర్గంమీాద నివాసు డయిన అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకు డయిన, శరణాగతవజ్రపంజరు డయిన, గండి శ్రీ రఘునాథ దేవునికి శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర సోమవంశోద్భవు లయిన, ఆత్రేయసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన నంద్యాల అవుబళేశ్వర దేవ మహారాజులు గారి పౌత్రు లయిన నరసింహ దేవ మహారాజులుంగారి పుత్రు లయిన నంద్యాల తిరుమలదేవ మహా రాజులుంగారు సమర్పించిన ధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను: సదాశివ దేవమహారాయలు మాకు నాయంకరానకు పాలింప నవధరించిన గండి కోటసీమలోని మలమీాదికంభాలదిన్నె గ్రామం రఘునాథ దేవునికి అమృత పడి, అంగరంగవైభవాలకున్ను కట్టడసేసి శ్రీరామజయంతి పుణ్య కాలమందున సహిరణ్యోదకదానధారాపూర్వకముగాను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను సమర్పిస్తిమి.

౧ కోరువానిపల్లె ఆంజనేయుల దేవళంలో నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౭ అగునేటి విశ్వావసు సం॥ ఆషాఢ, శు ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర ఆత్రేయగోత్రం ఆపస్తంబ సూత్రం యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన సత్యభాషాహరిశ్చంద్రులైన సోమ

వంశాధీశ్వరు లైన ఆరవీటి రామరాజుతిమ్మయదేవమహారాజుగారి కొమారుడు, చినతిమ్మయదేవమహారాజులుంగారు, అవుబళభట్లగారికి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనం: సదాశివదేవమహారాయలు మాకు నాయంకరానకు పాలించిన రేనాటిసీమలోను, అవుకు సీమకు చెల్లే కోరు వానిపల్లెకు ప్రతినామ మయిన చినతిమ్మరాజుపురము చతుస్సీమలకు లోనైన నిధినిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణఆగామి సిద్ధసాధ్యంబు లనేటి అష్టభోగ తేజస్వామ్యాలున్ను యీ సోమగ్రహాణ పుణ్యకాలమునందు తిరువేంకటాద్రి సన్నిధిని సువర్ణముఖితీరమునందు సహిరణ్యోదకదాన ధారాపూర్వకముగాను ధారవోసి యిస్తిమి.

౧ తలమంచిపట్టణంకోటలో ఆంజనేయస్వామి దేవళంవద్ద నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౭ అగునేటి విశ్వావసు సం॥ భాద్రపద, శు ౧౪ లు సదాశివరాయలు రాజ్యము చేయుచుండగాను గండికోట సీమలోని గ్రామము చలమర్ధిగండపట్టణం సంపెట లింగరాజు గారు, శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర జగతాపి కంచిరాజు సోమదేవచోడ మహారాజుల కొమారుడు ఓబళరాజదేవ మహారాజులుగారు పట్ణం మాధవాపురము హనుమంతరాయనికిన్ని అవసరము సాగించి దేవునికి కట్టడకు నడిచేటట్టుగాను కట్టడచేసినది: క్రితానభి.........రాజుకు తెలు గణ్ణాయని లింగానాయునికి ధారపోసిన చేను ౧౨.న్ను వరిమడి ౧౨న్ను జుమలా ౧౩[1] ఆ గంగరాజుచేత క్రయానికి పుచ్చుకొని యిస్తిమి.

౧ గొల్లపల్లెగ్రామమున్ను యింకా కనుమక్రింద ద్రవిడదేశము లోను యింకా కొన్ని గామములున్ను సదాశివదేవమహారాయలుగారు పుష్పగిరి మఠస్వాములవారికి ధారాగ్రహీతముగాను యిచ్చి శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౭ పరావ సం॥ భాద్రపద, బ ౧౦ లు నాగర అక్షరములతో తామ్రశాసనము వ్రాయించియిచ్చినారు.[2]

1. The calculation is faulty. The total extent of the land granted must be ౧

2. The text of this Grant is not given here.

౧ పెదకొమ్మెర్ల గ్రామాన చెన్న కేశవుని దేవాలయములో నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౭ అగునేటి పరాభవ సం॥ ఆషాఢ, బ ౧౦ లు పెదకొమ్మెర్ల చెన్న రాయనికి శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల అవుబళరాజుగారి పౌత్రులు అవుబళేశ్వరదేవ మహారాజులు గారి పుత్రులు అయిన చిన అవుబళ్వేరదేవ మహారాజులుగారు యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనము: సదాశివదేవ మహారాయలు మూనాయంక రానకు పాలించిన గండికోట సీమలోని పెదకొమ్మెర్ల గ్రామానను చెన్న కేశవస్వామి నైవేద్యదీపారాధనఅంగరంగవైభవాలు సకల మహోత్సవాలకున్ను పినాకినీతీరమునందు లోకపావన శ్రీ నృసింహస్వామి సన్నిధిని మా పెద్దతల్లిగారు లక్ష్మమ్మగారికి తిరుకైంకర్యమునకుగాను పెద కొమ్మెర్ల గ్రామాన కొండపొలమున నరసింహాపురం లక్ష్మీపురానకు పెద రేగడస్థళము చెరువుకు తూర్పు పొలము ఖ ౧౨ న్నూ, ఉప్పలపాటి చెరువుచేను ఖ ౧౩ న్నూ, వరిమడి చెరువుక్రిందను ఖ ।।౧ న్ని సమ ర్పిస్తిమి.

౧ దేవగుడి గ్రామాన తలకంటీశ్వరి దేవాలయం యెదుట ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి పరాభవ సం॥ ఆషాఢ, బ ౧౧ లు శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యోభయ వేదాంతా చార్యు లయిన కందాళం అప్పలాచార్యులయ్యవారికి శ్రీ మన్మహామండ లేశ్వర కొండ్రాజు చినతిమ్మయ్యదేవ మహారాజులు పాలించిన చెన్నూరి సీమలోని గ్రామము తూగుటపల్లె ధారాపూర్వకంగాను సమర్పిస్తిమి. ఆ గ్రామమునకు కలిగిన అష్టభోగ తేజస్వామ్యములతోకూడా ఆంద్రార్క స్థాయిగాను అనుభవించేది.

౧ కిబ్లేపట్టి లావనూరు గ్రామాన మాధవస్వామి దేవాలయంవద్ద.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి పరాభవ సం॥ కార్తీక, శు ౧౧ లు గు॥ సదాశివరాయలు రాజ్యము సేయుచుండగాను విప్రవినోదులకు యీ లావనూరి అగ్రహారీకులు యిచ్చేవర్తన పది మాడలున్న మాధవేశ్వరుని స్వస్తిరోహణంవాచనకు సమర్పిస్తిమి.

౧ కిబ్లేపట్టి బెడదూరి ఉత్తరం చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయం గర్భగుడిలో రాతిదూలముపైన నుండేది.

శాలివాహశకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి పరాభవ సం॥ మార్గశిర, బ ౨ లు గండికోట సీమలోను నంద్యాలతిమ్మరాజుగారు సదాశివదేవ మహారాయలచేతను శాసనం పుచ్చుకొని తమ తండ్రిగారి పేర చేసిన బెడదూరు ప్రతినామము నరసింహాపురము అగ్రహారము నందు కొండమీదనున్న తిరువెంగళనాథస్వామికిన్ని, చెన్నకేశవునికిన్ని, మహాలింగానికిన్ని, యీ మొదలయిన దేవాలయాలకున్ను దొమ్మరి వారికి అగ్రహారీకులు యిచ్చేపన్ను ధారపోసి యిస్తిమి.

౧ కిబ్లేపట్టి లావనూరిగ్రామానకు తూర్పు ఎల్లమ్మదేవళంవద్ద ఉత్తరముగా తోటలో ...... అక్షరములు శిథిలమై యుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౯ అగునేటి ప్లవంగ సం॥ మార్గశిర, బ ౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాలతిమ్మరాజయ్య దేవమహారాజులుగారు వ్రాయించిన శిలాశాసనము: సదాశివదేవమహారాయల ఆనతిని రామరాజయ్య......మా నాయంకరానికి చెల్లే గండికోట సీమలోని లావనూరు...........

ఈవల అక్షరములు బొత్తిగా పోయినవి.

౧ కిబ్లేపట్టి ఎర్రగుడిగ్రామానికి దక్షిణం ఆంజనేయుల దేవళము వద్ద నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౦ అగునేటి కీలక సం॥ వైశాఖ, శు ౨ లు సోమవంశోద్భవు లైన ఆత్రేయగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర నందెల నరసింగయ్య దేవమహారాజులు అవుబళేశ్వర స్వామికి దండములు సమర్పించి యిచ్చిన భూదానధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను: సదాశివదేవ మహారాయలు మానాయంకరానకు పాలించిన......లోని తాళ్లప్రొద్దుటూరికి వాయువ్యం, ఎర్రసిద్ధమడుగు తూర్పు, ఎర్రచెలకకు ఆగ్నేయం, చామలూరికి నైరుతి, నాంగమళ్ల దిన్నెకు యీశాన్యము పెన్నదరిని హారగ్రామం...శ్రీ దేవతాసామ్మకు ఆసపడి ఎర్రగుడి గుత్తకు తీసికునియెడి రాచఆలికి చండాలుండు సుధృ ......తిరువద్యానతిరునాళ్లకున్ను, ఉయ్యాళ్ల తిరునాళ్లకున్ను, మండపం వడలపతికిన్ని ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సమర్పిస్తిమి.

౧ కల్లేపట్టి సుగుమంచిపల్లె గ్రామాన చెన్నకేశవుని దేవళములో నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౦ అగునేటి కీలక సం॥ మాఘు, శు ౭ లు శ్రీ మన్మమహామండలేశ్వర ఆత్రేయగోత్రపవిత్రులైన, సోమ వంశాధీశ్వరులైన, శ్రీ కృష్ణపాదారవిందద్వితీయ సేవకులైన, నిస్సీమ భూదానచక్రవర్తులైన, పరమధార్మికులైన, పదవాక్యప్రమాణజ్ఞులైన ఆరవీటి బుక్కరాజుగారి ప్రపౌత్రులు, రామరాజుగారి పౌత్రులు, తిమ్మ రాజుగారి పుత్రులు చినతిమ్మయ దేవమహారాజుగారు సుగుమంచిపల్లె గ్రామకరణాలకు యిచ్చిన ధర్మశాసనము: శ్రీ సదాశివ దేవమహారాయలు గారు మానాయంకరానకు పాలించిన గండికోట సీమలోని పడమటిహార గ్రామము సుగుమంచిపల్లెను మిమ్ము ప్లవంగసంవత్సరానను మీకు కరణీక మాన్యాలకున్నూ, వృత్తిమాన్యాలకున్నూ, వరిమళ్లకున్నూ కొన్న మాడలు, ధారవోసి సర్వమాన్యము చేసియిస్తిమి.

౧ కల్లేపట్టి కోడూరిగ్రామాన చెన్నకేశవుని దేవళమువద్ద

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౦ అగునేటి కీలక సం॥ భాద్రపద, శు ౧౫ లు సదాశివరాయలు రాజ్యముచేయుచుండగాను

శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర అళిరామప్పయ్యదేవమహారాజులుగారు పాలించి యియ్యనవధరించిన గుత్తిసీమలోను పెన్నబడిగ్రామాలలోను కోడూరి గ్రామమునందు, శ్రీ చెన్నకేశ్వరస్వామి దీపారాధన నైవేద్యానకు దొమ్మరివారికి యీ కోడూరిగ్రామస్తులు యిచ్చేవర్తన దొమ్మరివారు సమర్పించిరి.

౧ కిల్లేపట్టి బెడదూరుగ్రామానికి పడమర వీరభద్రుని దేవాలయమువద్ద.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౧ అగునేటి సౌమ్య సం॥ చైత్ర, బ ౧౦ లు జంగాలగురువు అయిన సిద్ధభిక్షావృత్తి అయ్యవారి ఆనతిని వీరముష్టి (వారు) గండికోటకు చెల్లే బెడదూరికి ప్రతినామమైన నరసింహాపురం అగ్రహారం, విశ్వేశ్వరుని, గవిరామలింగస్వామి అమృత పళ్లకున్నూ, మాసమహోత్సవాలకున్ను బెడదూరి అగ్రహారీకులు వీర ముష్టులకు యిచ్చే పన్ను ధారవోసి యిస్తిమి.

౧ కిల్లేపట్టి ఎనమలచింతల గ్రామానకు దక్షిణము, ఆంజనేయ దేవాలయము వద్ద.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౨ అగునేటి సౌమ్య సం॥ చైత్ర, బ ౩౦ లు శు॥ సదాశివరాయలు రాజ్యం సేయుచుండగాను ముసళగోత్రులైన, పెమ్మసాని తిమ్మానాయనింగారి కుమారుడు చిన తిమ్మానాయనింగారు తాడిపరతి చింతల తిరువేంగళనాథ దేవునికి దండము సమర్పించి యిచ్చిన శాసనము: శ్రీ సదాశివదేవమహారాయలు మాకు నాయంకరానకు పాలించిన గుత్తిమాగాణికి చెల్లే తాళ్లపొద్దుటూరి సీమలోన, చిరబడి సీమ, ఎనమచింతలగ్రామము ఈ తథాతిథి, సూర్యోప రాగపుణ్యకాలమునందు తుంగభద్రాతీరమందు శ్రీ విరలేశ్వరుని సన్నిధిని శ్రీ సదాశివదేవమహారాయలకున్నూ, అళిరామప్పయ్యదేవ మహారాజు గారికిన్ని, తమ తల్లిదండ్రులు తిమ్మానాయుడు, మాచమమ్మగారికిన్ని పుణ్యముగానున్ను తాడిపరతి శ్రీ చింతలతిరువేంగళనాథ దేవునికి

అమృతపళ్లకున్ను అంగరంగవైభవాలకున్ను ఎనమచింతల గ్రామము ధారవోసి సమర్పిస్తిమి. ఈ యెనమలచింతలగ్రామానకు చెల్లే చతుస్సీమలోనైన అష్టభోగ తేజస్వామ్యములున్ను ధారపోసి సమర్పిస్తిమి.

౧ కిళ్లేపట్టి పొట్టిపాడు గ్రామాన వీరభద్రుని దేవళం వద్ద.

శాలివాహనశకవరుషంబు ౧౮౭౩ అగునేటి సాధారణ సం॥ శ్రావణ, బ ౩౦ జంగాలగురువు అయిన సిద్ధభిక్షావృత్తివారి ఆనతిని వీరముష్టివారు తమకు పొట్టిపాడుగ్రామస్తులు యిచ్చే పన్ను యీ గ్రామమున నున్న మల్లికార్జునవీరభద్రస్వామికి దీపారాధనకు సమర్పిస్తిమి.

౧ పెద్దముడియంగ్రామాన వీరభద్రుని దేవాలయము వద్ద నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౮౭౩ అగునేటి విరోధికృతు సం॥ శ్రావణ, బ ౯ లు గండికోట రాజ్యములోని రేనాటి సీమలోని త్రిలోచనపురానకు ప్రతినామమైన బ్రాహ్మణముడియం యజనాదిషట్కర్మనిరతులైన నూటయెనమంద్రు స్థితాశేషవిద్వన్మహాజనాలకున్నూ శ్రీ త్రిలోచనపుర ప్రతిగ్రహాలబ్ధమైన బ్రాహ్మలముడియం సర్వమాన్య అగ్రహారమునందు శ్రీ సోమేశ్వర దేవునికి, శ్రీనృసింహ దేవునికిన్ని వీరముష్టులకు అయ్యావళిముఖ్యమైనవారున్ను, తమ్ముళ్లు మొదలైనవారు ఇచ్చే వీరముష్టిపన్ను దేవునికి దీపారాధనలకు సమర్పిస్తిమి.

౧ పెదకొమ్మెర్లగ్రామాన చెన్నకేశవుని దేవాలయములో.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౮౭౩ అగునేటి విరోధికృతు సం॥ శ్రావణ, బ ౮ లు విప్రవినోదులు అనే యక్షిణీవిద్య ఆడే బ్రాహ్మలకు యీ గ్రామం గ్రామస్తులు యిచ్చే వర్తన పెరుమాళ్లకు ధారపోసి యిస్తిమి.

౧ గుండ్లకుంటగ్రామాన చెన్నకేశ్వరుని దేవాలయములో నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౩ అగునేటి విరోధికృతు సం॥ నిజభాద్రపద, బ ౧౧ లు శ్రీమారకాపురం చెన్నరాయనికి వేముల కూర్మయ్యగారి ప్రపౌత్రులయిన చెన్నమయ్యగారి పౌత్రులు వరదరాజు గారి పుత్రులు చెన్నమయ్యగారికి శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర ఆరవీటి బుక్క-రాజుగారి ప్రపౌత్రులు రామరాజుగారి పౌత్రులు తిమ్మరాజుగారి పుత్రులు పాపతిమ్మరాజయ్యదేవ మహారాజులుగారు సమర్పించిన భూదానధర్మ శాసనము క్రమమెట్లన్నను: మానాయంకరానకు చెల్లే హారగ్రామాల గుండ్లకుంటను చేను ఖ ౨ యిస్తిమి.

గుండ్లకుంటలో చెన్నకేశవుని దేవళములో.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౩ అగునేటి పరీధావి సం॥ మాఘ, శు ౧ లు గుండ్లకుంట చెన్నరాయనికి విప్రవినోదులు అనే బ్రాహ్మణులకు గుండ్లకుంట మహాజనాలు యిచ్చేవర్తన స్వామికి ఉట్ల తిరునాళ్లకు సమర్పిస్తిమి.

కిబ్లేపట్టి చాములూరిగ్రామాన చెన్నకేశవుని దేవళమువద్ద అక్షర ములు శిథిలమయి యుండేది.

శకసంవత్సరం ఉన్నస్థళము శిథిలమైనది.

సదాశివరాయలు రాజ్యముసేయుచుండగాను గుత్తిరాజ్యానకు చెల్లే వీరనరసింహాపురానికి ప్రతినామమయిన చాములూరి చెన్నకేశవునికి సంక్రాంతి మహోత్సవానకు విప్రవినోదులకు యీ అగ్రహారీకులు యిచ్చే వర్తన సమర్పించిరి.

కిబ్లేపట్టి పొట్టిపాడుగ్రామానికి తూర్పు అరపరువున మజరా పెద్ది రెడ్డి తిమ్మయపల్లెకు దక్షిణం చేనులో నుండేది.

ప్రమాదీచ సం॥ కార్తీక, శు ౧౨ లు శ్రీమతు పొట్టిపాటి చాతాని బలభద్రయ్యకు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మాండ్రాజు సింగయ్య దేవ మహారాజులుంగారు సమర్పించిన చేను ౧౨, మడి ౧౩ ఉభయం యిస్తిమి.

ఇందులో శకం లేదు. ఇతర స్థళములో యీ రాజు శాసనములలో నున్నప్రకారం యిందుకు శకం ౧౪౭౫ అవుతున్నది.

చినకొమ్మెర్ల గ్రామాన చెన్నకేశవుని దేవాలయం వద్ద.

ఆనంద సం॥ వైశాఖ, శు ౧౦ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నందెల తిమ్మయదేవ మహారాజులుంగారు చినకొమ్మెర్ల మంగళ్ళ ఓజులకు యిచ్చిన శాసనం క్రమం యెట్లన్నను: సదాశివదేవ మహారాయలున్ను రామ రాజయ్యగారున్ను రాయరాణువసీమ కెల్లాను మంగలపన్ను సర్వమాన్యం చేసి మన్నించిరి గనుక మేమున్ను చినకొమ్మెర్ల మంగలపన్నును సర్వ మాన్యంగాను యిస్తిమి.

ఇందులో శకములేదు. ఇతరస్థళం ప్రకారము శకము ౧౪౭౫ అవుతున్నది.

గండికోటకు దక్షిణము నాగఝరివద్ద రాగివృక్షానికి యీశాన్యం పుట్టుశిలపైన నుండేది.

ఆనంద సం॥ మాఘ, శు ౨ లు, శు॥ నాగఝరి చెన్నరాయనికి తళిగె తిరువారాధనకు మేకకొనచెలమవద్దనుండి దొనదాకను సూరప్ప బావి ఉత్తరం అంచు మొదలుగాను తిమ్మరాజుగారి తోటదాకాను యీ రెండుతోటలున్ను రంగపతిరాజుకు పుణ్యముగాను ఆరవీటి కృష్ణప్ప, తిమ్మరాజు, నాగరాజు, వెంకట్రాజు, కొండ్రాజుగారలు సమర్పించిరి.

ఇందుకు శకం ౧౪౭౫ అవుతున్నది.

పొన్నతోటగ్రామాన చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయానికి పడమర రాగితోటలో.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి రాక్షస సం॥ జ్యేష్ఠ, బ ౮ లు సదాశివరాయలు రాజ్యం సేయుచుండగాను పొన్న తోటగ్రామాన నున్న మహాజనాలకు కాశ్యపగోత్రం ఆపస్తంబసూత్రం

యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన విప్రవినోదులు బ్రాహ్మలు యింకా నానాగోత్ర నానాశాఖాధ్యాయులైన విప్రవినోది బ్రాహ్మలు తమకు యీ గ్రామాన యిచ్చే వర్తన చెన్నకేశవస్వామి సంక్రాంతి మహోత్సవానికి సమర్పిస్తిమి.

౧ కిల్లేపట్టె దిగువ బ్రాహ్మణపల్లె గ్రామంలో ఆంజనేయుల దేవాలయము వద్ద నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి రాక్షస సం॥ మార్గశిర, శు ౨ గు॥ సదాశివరాయలు రాజ్యం నేయుచుండగాను పెనుగొండచావడి గండికోట సీమలోని గండ్లూరికి ఆగ్నేయం ఖండవోలు బ్రాహ్మణపల్లెకు ప్రతినామమైన విజయబుక్కరాయపుర మనెడి అగ్రహారము పూలూరు శంఖవరము అనెడి మూడువాడల మీదనున్న స్థితాశేష విద్వన్మహాజనాలు విప్రవినోదులకు యిచ్చే వర్తన యీ గ్రామాన నున్న మాధవదేవునికి సమర్పిస్తిమి.

కిల్లేపట్టె ఓబుళాపురం గ్రామానికి తూర్పుపొలి మేరలో నుండేది.

శాలిహానశకవరుషంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి రాక్షస సం॥ మార్గశిర, శు ౨ లు గు॥ సదాశివదేవరాయలు రాజ్యం నేయుచుండగాను పెనుగొండచావడి గండికోట సీమలోని గండ్లూరికి దక్షిణభాగమందు అవుబళాపురానకు ప్రతినామమైన విజయబుక్కరాయపురానకు బ్రాహ్మణపల్లెకు పొలిమేరకు శాసనం.

౧ బైస్తవేముల గ్రామానకు తూర్పుమజరా జంగాలపల్లెకు యీశాన్యము కల్లుట్ల సరిహద్దున శిథిలమయి యుండేది.

శకసంవత్సరములు శిథిలమయి పోయినవి.

శ్రీమన్మహామండలేశ్వర గండమయ దేవ మహారాజుల కొమ్మారుడు వెంగళరాజు చవుక రాజుగారు గండికోట వీరయ్యకొడుకు......జనున్నాల కురివి వీరయ్యగారు, వీరు మొదలయిన అయ్యంగాండ్లకు వ్రాయించి• యిచ్చిన శాసనం.........పొలంలోతోట......చేను యిస్తిమి.

ఈ శాసనానకు రేగుంటకు పడమర కుమ్మరకుంటకు తూర్పున నుండేది.

౩ పైవేములకు ప్రతినామము అయిన ప్రసన్న రాఘవరాజపురం.

ఈ ప్రకారము యీ గ్రామము పొలిమేరలలో వ్రాయబడియున్నది.

౧ భీమగుండం గ్రామాన ఉత్తరం పగిలియున్న రాతికి.

శాలివాహనశకసంవత్సరములు ౧౪౭౭ అగునేటి రాక్షస సం॥ చైత్ర, బ ౧౦ లు విప్రవినోదులు అనే బ్రాహ్మణులు భీమగుండమునకు ప్రతినామము అయిన అచ్యుతరాయపురము చెన్నకేశవపెరుమాళ్లకు తమకు యీ గ్రామానయిచ్చే వర్తన చెన్నకేశవుని తెప్పతిరునాళ్ల మహోత్సవానికి ధారపోసి యిస్తిమి.

గొల్లల ఉప్పులపాడు గ్రామమునకు తూర్పు ఆంజనేయస్వామి దేవాలయంవద్ద నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౭ అగునేటి రాక్షస సం॥ ఆషాఢ, బ ౧౧ లు గొల్లల ఉప్పులపాటి చెన్నకేశవపెరుమాళ్లకు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నందెలతిమ్మరాజు మరిదళి నారప్పనాయనింగారు దండము సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనము: స్వామి సదాశివదేవ మహారాయలుంగారు నాయంకరానకు పాలించిన గండికోట సీమలోని గొల్లల ఉప్పులపాటిగ్రామానను చెన్నకేశవపెరుమాళ్లకు నిత్యాను ఊళిగెం సేసేటందుకు నందెల నారప్పరాజయ్యగారికి పుణ్యముగాను డోలు నాగసరాల వారికి మాన్యము చేను ఖ ०॥० యిస్తిమి.

౧ ఈశాసనంవద్దనే యుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౭ అగునేటి రాక్షస సం కార్తీక, శు ౧౨ బు॥ ఆత్రేయగోత్ర ఆపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన ఆరవీటి రామరాజ శ్రీ రంగరాజులుంగారి పుత్రులు

అళియ రామరాజుంగారు భారద్వాజస గోత్రం కాత్యాయనసూత్రం
యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన పులివిందల నారసింహాభట్ల పుత్రులు నారా
యణయంగారికి ధారవోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనం క్రమమెట్లన్నను:
సదాశివదేవమహారాయలు మా నాయంకరానకు పాలించిన గండికోట
సీమలోని గొల్లల ఉప్పలపాడు గ్రామానను తథాతిథి పుణ్యకాలమునందు
ధారవోసియిచ్చిన పొలం గోచర్మానకుగాను చేను ఖ ౪౫౦ యిస్తిమి.

౧ గండికోటదుర్గంలో మాధవస్వామి దేవాలయానకు ఆగ్నేయం
దమదమా బురుజుకు పడమర, పేటలో నుండే కుంట నుంచి కోటలో
మాధవస్వామి కోనేరుకు నీరువచ్చేటి తూముకు వేసినరాతికి ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౮ అగునేటి నళ సం॥ ఆషాఢ,
శు ౧౧ లు శ్రీమన్మమహామండలేశ్వర నందెల తిమ్మయదేవమహా
రాజులుంగారు గండికోట సీమలోను మహారాజతంతుల వల్లను నగరికి
(వచ్చే) కానువీసాలు సర్వమాన్యం జేస్తిమి. ఈ మహారాజతంతుల వల్లను
పూర్వమర్యాద దేవరకు యేయే గ్రామాన వచ్చిన కానికె కానువీసాలు
సర్వమున్ను ధారవోసి యిస్తిమి. ఎత్తుకొని, ఆయా గ్రామాల అంకా
ళదేవరకు ధూపదీప నైవేద్యాలున్ను పరుపుపారివేటలున్ను సాంగ్యంగా
చేయించుకొని యీ ధర్మము చెడకుండా నడుపుమని యిచ్చిన ధర్మ
శాసనం.

౧ చారివారి ఉప్పలపాడు గ్రామం ముందర హనుమంతుని దేవాలయం
యెదుట నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౮ అగునేటి నళ సం॥ కార్తీక,
శు ౧౫ లు ఆత్రేయసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన
సోమవంశోద్భవులైన ఆరవీటి కొండ్రాజుగారి పౌత్రులైన చినతిమ్మరాజు
గారి పుత్రులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర చాంగలమఱ్ఱి కొండయదేవ
మహారాజులుంగారు......గిరి చెన్నకేశవదేవర కోవెలలోను ధర్మ
సత్రానికి యిచ్చినది. మా నాయంకరానకు చెల్లే చెన్నూరి సీమలోని
చారివారి ఉప్పలపాడు గ్రామానను చేను ఖ ౪౫ ధారపోసి యిస్తిమి.

౧ గండికోటపైన రఘునాధుని ప్రాకారం దక్షిణం ప్రాకారం రాతికి ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౯ అగునేటి పింగళ సం॥ పుష్య, శు ౧ లు గండికోటమీద నివాసుండయిన రఘునాయకుల దివ్య శ్రీచరణారవిందంబులకు స్వామిదాసానుదాసుడైన, ఆత్రేయగోత్రం ఆప స్తంబసూత్రం యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన, సోమవంశోద్భవులైన శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల అవుబళ రాజయ్యదేవ మహారాజులుగారి పుత్రులు చిన అవుబళేశ్వరదేవ మహారాజులుంగారు అనంతములైన దండములు సమర్పించి యిచ్చిన భూదానధర్మశాసనము: స్వామి సదాశివ మహారాయలు మా నాయంకరానకు పాలించిన ఉదయగిరి రాజ్యానకు లోనయివచ్చే గండికోట సీమలోను, పినాకినీనదికి ఉత్తరభాగాన పెద కొమ్మర్ల గ్రామానను దధ్యోదనానకు నెల ౧కి వగ ౫౧౫ ౦ లెక్కను యేడు ౧కి వగ ౭౫న్ను, అఖండ తిరువళికెలు ౨కి నెయ్యి దినం ౧కి మ ౦।౦ ర్ ౦।౦ లెక్కను యేడు ౧కి వగ ౭౫౦, చాతుపడి తెచ్చే వారికి వగ ౧౦, సంకీర్తనవారికి వగ ౩, తెప్పతిరునాళ్లమహోత్సవానకు వగ ౧న్ని, మకరసంక్రాంతిమహోత్సవానికి చెరువుపారువేటకున్ను వగ ౩న్ను, తోపుతిరునాళ్లకు ది ౧కి వగ ౫౧౫ లెక్కను ది ౮కి వగ ౩౬౧।।౦, చాతుపడికి ర్ ౧।।౦, ఉభయం వగ ౩ర్ ౩న్ను, ముక్కోటితిరునాళ్లమహోత్సవానికి దినములు ౮కి వగ ౩ర్౩ న్ను, ఉయ్యాలతిరునాళ్లకు ది ౮కి వగ ౨।।౮, విజయదశమిచెరువుమహోత్స వానకు ది ౧కి వగ ౩. తేరుతిరునాళ్లమహోత్సవానకు దినము ౧వగ ౪ లెక్కను దినాలు ౧౦కి వగ ౪౦, విశేష కైంకర్యానకు ర్ ౨, పల్లకిసేవకు ది ౧కిన్ని పణ్యారానకు, దివ్వెచమురుకున్ను, స్వామి ఊడిగాలవారికి సహా ది ౧కి ర్ ౧ లెక్కను యేడు ౧కి వగ ౩౦, విశేష చాతుపడికి ర్ ౮ ఉభయం వగ ౩౦ర్ ౮. అంతు వెచ్చం వగ ౧౧౮కున్ను యీ తథాతిథి పుణ్యకాలమందు పినాకినీనదీ తీరమందు సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకంగాను ధారపోసి యిచ్చిన కైంకర్యానకు పెదకొమ్మర్ల గ్రామానను మొల్లచేని స్థళమున్ను తన్నివానిగడ్డ స్థళమున్ను దాసరి

వానిచేని స్థళం సహాగాను మూాటికిన్ని రొక్కం వగ ౧౧౫ న్ను అమ రించిన చేను ఖ ౩ ।। ధారవోసి యిస్తిమి.

౧ పెద్దముడియంగ్రామాన లక్ష్మీనృసింహుని దేవాలయంలో నుండేది. అక్షరములు శిథిలములై యున్నవి.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౯ అగునేటి నళ సం॥ చైత్ర, శు ౯ లు బ్రాహ్మణముడియం అగ్రహారమందు నృసింహపెరుమాళ్లకు గారయ్య, లి. నాగయ్య అనంతములైన దండములు సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనము: స్వామిసదాశివదేవ రాయలుంగారు నంద్యాల తిమ్మ రాజయ్యగారి ఉమ్మలికి పాలించిన గండికోట సీమలో......తాణెంలో (తిమ్మ) రాజయ్యవారు నాకు అమరానకు ...... ముడియంగ్రామాన ....వరమున్ను, పెరుమాళ్ల పార్వేటమహోత్సవానకు తిమ్మ రాజయ్యగారికి పుణ్యముగాను.........

ఈవల అక్షరాలు శిథిలమైనవి గనుక చేసిన ధర్మం విశదము కాలేదు.

౧ కిల్లేపట్టి కోడూరుగ్రామాన చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయం యెదుట నుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౯ అగునేటి పింగళ సం॥ మార్గశిర, బ ౧౧ లు గు। కోడూరి చెన్నరాయునికి దండము సమర్పించి స్వామిదాసుండు సోమవంశం ఆత్రేయగోత్రోద్భవులైన శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర రామరాజతిరుమలరాజయదేవ మహారాజులయ్యగారి కార్య కర్తలైన యేనుగుల తిమ్మానాయని కొమారుడు కేశవనాయనిగారు వేయించిన భూదానధర్మశాసన క్రమమెట్లన్ననుః సదాశివదేవమహా రాజుంగారు తిరుమలరాజయ్యవారి నాయంకరానకు పాలించిన జగతాపి గుత్తి సీమకు చెల్లే పెన్నబడినున్న కోడూరిగ్రామాన అమలియవంశ ఉద్భవం (?) పెంచ్చకలదిన్నె పొలిమేరమోాయను ప్రాకు సౌమ్య సంవత్స రాన మాాలెపాటి తిమ్మయ్య ధారవోసిన పత్రం ఇచ్చిన ప్రమాణానను

పెరుమాళ్లకు చేను ఖ ౩॥౨, లక్ష్మీ దేవమ్మకు ఖ ౧, ఉభయంచేను ఖ ౪॥౨ చేనున్ను, కోవెల తిరుగువాకపాలెం వల్లవచ్చిన రొక్కమున్ను, తిరుమల రాజయ్యవారి నిరూపప్రమాణానను ఆపాళెము కాపులు మగ్గం ౧కి ర ౪ లెక్కను అంగడి ౧కి గ౹ మాడ లెక్కను కట్టడసేసి ధారవోసి యిస్తిమి.

భీమగుండంగ్రామాన చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయంవద్ద చలి వెందల బండకు ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౯ అగునేటి పింగళ సం॥ చైత్ర, శు ౭ లు శ్రీవత్సగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన శ్రీమతు భోజనపల్లె తిరుమలయ్యగారి కొమారుడు నారాయణయ్యగారు చెన్నకేశవస్వామి సన్నిధిని ధర్మచలివెందలకు చేను ౧౨।౧ యిస్తిమి.

చారివారిఉప్పలపాడుగ్రామాన చెన్నకేశవుని దేవళములో గరుడస్తంభం వెనుకనుండేది.

చెన్నకేశవపెరుమాళ్లకు ఆత్రేయగోత్రపవిత్రులైన శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర నంద్యాల అవుబళరాజయ్యగారిపౌత్రులైన చిన అవుబళ రాజయ్యగారి పుత్రులైన అవుబళేశ్వరదేవమహారాజులుంగారు ఉప్పల పాటను దేవునికి నిత్యదీపారాధన మూడువేళల ఆరగింపులకు సహా కట్టడ చేసినవి వగ ౨౦ వరహాలకున్ను చేను ఖ ౬ సర్వమాన్యంగాను ధారవోసి యిస్తిమి.

గుండ్లకుంటగ్రామాన చెన్నకేశవుని దేవళంలో

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౮౦ అగునేటి కాళయుక్తి సం॥ మార్గశిర, శు ౭ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజతిమ్మరాజయ్య దేవమహారాజులుంగారు అవుకు సీమలోకి చెల్లే హోరగ్రామములలో గుండ్లకుంటలో మంగలవారు అచ్చే పన్ను, సిద్ధాయములున్ను, అను

వెచ్చం, వెట్టి, వేములు, నగరికట్నాలు, దొమ్మరిపన్ను సహా సర్వ మాన్యంగాను ధర్మశాసనం వేయిస్తిమి.

౧ చినముడియం వీధిలో

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౮౦ అగునేటి కాళయుక్తి సం॥ మార్గశిర, శు ౭ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు తిమ్మరాజయ్య దేవ మహారాజులుంగారు అవుకు సీమలో వరగ్రామము చినముడియ మందు మంగళ్లకు యిచ్చిన ధర్మశాసనము: సదాశివదేవమహారాయలు వారు విజయనగరమందు మంగల కొండోజుకు రాయసీమకు చెల్లే సీమలో నల్లాను మంగళ్లు పేట్టే సిద్ధాయంపన్ను, కానికె, కట్నం, అను వెచ్చం, దొమ్మరిపన్నుసహా సర్వమాన్యం చేసిన ధర్మశాసనాలు యిచ్చి పాలించిన ప్రయుక్తం, మాకుచెల్లే అవుకుసీమలోని వరగ్రామం చిన ముడియం మంగల ఓజులుకు కానికె, కట్నం, సిద్ధాయం, దొమ్మర పన్ను, బేడిగె, అనువెచ్చం, వెట్టి, వేములుసహా సర్వమాన్యంగా పాలిస్తిమి.

౧ నెమళ్లదిన్నె గ్రామాన విష్ణుదేవాలయంలో.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౮౦ అగునేటి కాళయుక్తి సం॥ పుష్య, శు ౨ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు తిమ్మరాజయ్యదేవ మహారాజులుగారు అవుకుసీమలోని నెమళ్లదిన్నె మంగళ్ల ఓజుకు పైన వ్రాసిన ప్రకారము పన్ను మొదలైనవి సర్వమాన్యంగా మన్నించిరి.

౧ వద్దిరాళ్ల గ్రామము సదాశివదేవ మహారాయలుంగారు బ్రాహ్మలకు సర్వమాన్య అగ్రహారంగా చేసి,

శాలివాహాశకవరుషంబులు ౧౪౮౧ సిద్ధార్థి సం॥ ఆశ్వీజ, శు ౧౫ లు నాగర అక్షరములతో సంస్కృతంతో తామ్రశాసనం వ్రాసి యిచ్చినారు. ఆ తామ్రశాసనం నకలు వహీలో దాఖలు అయియున్నది. ఆ తామ్రశాసనము వద్దిరాళ్ల గ్రామాన పూర్వము అగ్రహారము అను భవించినవారి వంశీకుడు రాచకొండ తిప్పాభట్లవద్ద ఉన్నది.

౧ చినవెణుతుర్ల గ్రామాన ఆంజనేయ దేవాలయం వద్ద,

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౮౩ అగునేటి రౌద్రి సం॥ ఆషాఢ, శు ౧౧ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాలతిమ్మరాజయ్యగారు చినవెణుతుర్ల మారకాపురి శ్రీ చెన్నకేశవమూర్తికి, దధ్యన్నానకు సమర్పించిన శాసనము: శ్రీ సదాశివరాయలు మాకు నాయంకరానకు పాలించిన గండికోట దుర్గానకు చెల్లే సుంకం సమ్మంధం చినవెణుతుర్ల గ్రామకట్టము గ ౩, గాండ్లవల్ల గ ౧౫, ఉప్పరవారి గ ౪, ఉభయం గ ౮౫ యున్ను సమర్పిస్తిమి.

ఇతర వివరముల ననుసరించి యీ శాసనమునకు దుర్మతి సం॥ ఉండవలెను.

౧ కిల్లేపట్టి చొటిపల్లె గ్రామాన నరనారాయణస్వామి దేవాలయం వద్ద,

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౮౪ దుందుభి సం॥ ఆషాఢ, శు ౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల నారప్పరాజు కృష్ణప్పదేవ మహారాజు లయ్యవారి కార్యకర్తలైన ముమ్మడినాయనింగారు ఆ నారప్పరాజయ్యవారిపాళెం సాలెమగ్గాలవారికి యిచ్చిన శిలాశాసనము గుత్తగా యిల్లు.

ఇంతే వ్రాసియున్నది. సాంతంగా వ్రాయలేదు.

౧ కిల్లేపట్టి సుగుమంచిపల్లె గ్రామాన చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయంలో దక్షిణంగానుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౮౭ అగునేటి సిద్ధార్థి సం॥ జ్యేష్ఠ, బ ౧ లు సదాశివరాయలు రాజ్యము సేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు తిరుమలరాజయ్య దేవమహారాజులుగారు అవుకు సీమయందు మంగళ్లకుయిచ్చిన ధర్మశాసనం క్రమమెట్లన్నను: సదాశివదేవ మహారాయలుగారు విజయనగరమందు మంగల కొండోజుకు రాయ

సింహాసనానికి చెల్లే సీమలోను మంగల ఓజరానకు సజపన్ను, కానికె, కట్నం, అనువెచ్చం, దొమ్మరిపన్ను, సిద్ధాయం, వెట్టి, వేములు సర్వ మాన్యంగాను యిచ్చిన ధర్మశాసనం నడుపగాను మాకు చెల్లే అవుకు సీమలోని హారోరగ్రామం గండికోటకు పడమర సుగుమంచిపల్లె మంగల ఓజులుకు కానికె, కట్నం, వెట్టి, వేములు, దొమ్మరిపన్ను, సిద్ధాయంపన్ను సర్వమాన్యంగా యిస్తిమి.

ఈ శాసనంలో యీ శకానికి సిద్ధార్థి సం॥ మని వ్రాసియున్నది. గనుక స్వల్పం వ్యత్యాసంగానున్నవి. ఇందుకు రక్తాక్షి సం॥ రం అవుతున్నది.

ఈ సదాశివరాయలువారి ప్రభుత్వాదారభ్యం యువరాజత్వం సర్వాధికారి అయిన కృష్ణరాయలవారి అల్లుడు ఆళిరామరాజు అధికార దక్షుండై యుండి, శాలివాహనశవరుషంబులు ౧౪౮౬ రక్తాక్షి సం॥మున యీరాయలకు కరభారం యిస్తూయున్న బిజాపురం, బిదరు, దౌలతాబాదు, ఆమదానగరు మొదలయిన పంచబాదషాహాదఖినివారు ఏకస్తులై అళిరామరాజుగారితో కృష్ణాతీరమైన రాక్షతంగడి అనే గ్రామం వద్ద యుద్ధముచేసి అళిరామరాజును దండుతోగూడ ముంచి పైనవ్రాసిన తురకబాదుషాహాలు విజయనగరానకువచ్చి రాయలువారి నగళ్లున్ను పట్టణమున్ను దేవాలయములున్ను కాలపెట్టి దోచి, దేశమున్ను దోచుకొన్నారు. అప్పట్లో సదాశివరాయలుకు కొంత దేశం యిచ్చినందున, తురకాణ్యంలోను సదాశివరాయలు కొన్నిసంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేసినట్లుగా శిలాశాసనాలు ఉన్నవి. పైనవ్రాసిన నంద్యాలవారి వంశీకులు గండికోటరాజ్యం యేలుతూయుండిరి. వారితట్టున్నుంచి పెమ్మసాని తిమ్మానాయుడు గండికోటలోనుండి అధికారము చేస్తూయుండెను. సదాశివరాయలు తురకాణ్యంలో ప్రభుత్వంచేస్తూయుండగానున్ను అమరం అనుభవించేవారున్ను వేయించిన శిలాశాసనముల సారాంశను.

కల్లుట్లగ్రామానకు యీశాన్యం చెరువుకట్ట క్రింద.

క్రోధన సం॥ మార్గశిర, బ ౬ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర జగతాపి కంచిరాజు ఎఱమచోడ మహారాజులయ్యగారు హనుమంతునికిన్ని గణాధిపతికిన్ని సేవచేసే మంగల తిమ్మోజుకు చేను ౧౨ మడి ౧౧ ఉభయం ౧౩ ఆకువక్కలు తాంబూలానకు పెట్టిన చేను ౹౻౩ అనుభవించేది.

ఇందుకు శకము ౧౪౮౭ అవుతున్నది.

౧ క్లిప్తేపట్టి సుగుమంచిపల్లె గ్రామానకు పడమర యీ గ్రామం పొలిమేర తాడిపరితి తాలూకు, బొందలదిన్నె పొలిమేర సందున పుట్టు బండకు ఉండేది.

ప్రభవ సం॥ ఆషాఢ, శు ౧౧ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు తిరుమలరాజయ్యదేవ మహారాజులుగారి కొమారుడు శ్రీరంగరాజులుంగారుతో తోడబుట్టిన అన్న రఘునాథరాజులుంగారికి పుణ్యముగాను రఘునాథపురం అనే నామాంకితంచేసి చెన్నమరాజు తమ్మప్పంగారికి యీ తథాతిథి పుణ్యకాలమునందు భవనాశీతీరమందు అహోబలేశ్వరుల సన్నిధిని ధారపోసి సుగుమంచి పల్లెకు ప్రతినామం అయిన రఘునాథపురం అగ్రహారం పొలిమేర.

ఇందుకు శకం ౧౪౮౯ అవుతున్నది.

క్లిప్తేపట్టి ఎఱ్రమడిగ్రామానకు యీశాన్యం సామీప్యమున వాగువద్ద కపిలబావివద్ద నుండేది.

ప్రభవ సం॥ కార్తీక, బ ౧౦ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర జంబులదిన్నె అచ్యుతరాజుదేవ మహారాజుంగారు గురుజాల అప్పళరెడ్డిగారి వెంకటయ్యకు యిచ్చిన శాసనము: మీ తండ్రి అప్పళరెడ్డి ఎరగుడి పసువుల నిమిత్తం పోయి చచ్చినందున నీకు ౧౨ ముంతల చేను యిస్తిమి.

౧ గుండ్లకుంట గ్రామాన చెన్నకేశవుని దేవాలయంలో అంత్యభాగం తాయి పగిలిపోయి యుండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౮౯ అగునేటి ప్రభవ సం॥ కార్తీక, శు ౨ లు సదాశివరాయలు రాజ్యముచేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర ఆత్రేయసగోత్ర పవిత్రులైన సోమవంశాధీశ్వరులైన పరమధార్మికులు అయిన పదవాక్య ప్రమాణజ్ఞులైన...

ఈవల జాయి పేటు యెత్తిపోయినది.

౧ తొర్రెవేముల గ్రామము చతుర్దిక్కు పొలిమేరలో నుండేది. అందులో నొకటి:

వామనప్రతిమ

ప్రజోత్పత్తి సం॥ ఆషాఢ, శు ౧౨ లు తిరుమలదేవ మహారాయలు పురాణం బసవప్పగారికి ధారపోసి యిచ్చిన తొర్రెవేముల గ్రామానకు ప్రతినామము అయిన వెంగళ్రాజమ్మసముద్ర మనే అగ్రహారానకు చతుస్సీమకు వలయ శాసనం.

ఈ ప్రకారం యీ గ్రామానకు వలయముగా పొలిమేరలో వ్రాసియున్నది.

ఇందుకు శకము ౧౪౯౩ అవుతున్నది.

అంతు సదాశివరాయలవారి ప్రభుత్వంలోనున్న శాసనములు యీ పైమేనిమిది. లోగడ తురకల అవాంత్రములో కొన్ని అగ్రహారములున్ను కొన్ని నాయంకరానకు నడిచే గ్రామములు కొంత నగర కలిసి కొంత వారివారికి నడుస్తూ యుండెను.

౧౮ తరువాత తురకలు యీ దేశానికి శ్రీరంగరాయలును ఉంచి వారిగుండా కొంతపయికము ఒప్పించుకొని నందున శ్రీరంగరాయలు వారు పెనుగొండపట్టణమందు రత్నసింహాసనారూఢులై రాజ్యము జేయుచుండగాను, జంబులమడుగు తాలూకాలో వేయించిన శిలాశాసనముల యొక్క సారాంశము.

౧ పొన్నతోటగ్రామానకు పడమర చెన్నకేశవుని దేవాలయం వద్ద ఉండేది.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౯౬ అగునేటి భావ సం॥ జ్యేష్ఠ, శు ౧౫లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీరంగ రాయదేవమహారాయలు పెనుగొండపట్టణమందు వజ్రసింహాసనారూఢుడై పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన......గండికోటసీమలోని పొన్నతోట దిగువపట్టణం కృష్ణుని పడితరాలకు చెల్లే దేవతాగ్రామం నంద్యాల నారసింహారాజయ్యవారు బయినేయనకు పాలించిన గ్రామముచెరువు ఒడిపి తెగి ఖిలపడి యున్న నిమిత్తం మీరు ఒడిపి కట్టినందుకు దసమందం చేను ఖ ౦౻౩ మడి ఖ ౦౫౦ ఉభయం చేను మడి సహాగాను ఖ ౧।౩ యిస్తిమి.

గండికోట దుర్గంలో మాధవస్వామి దేవాలయానకు ఉత్తరం పాడుగా నున్నవీధిలో.

బహుధాన్య సం॥ ఆషాఢ, బ ౧౪లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల నారసింహారాజయ్యదేవ మహారాజులుంగారు బెస్తవారికి యిచ్చిన కమ్మ: దుర్గంలోను కొత్తగాను కట్టినవీధిలోను యిండ్లుకట్టుకొని కాపురము ఉండేటందుకు మరియేమిన్ని మీాకు అన్నుపన్ను లేకుండాను సర్వమాన్యం చేసినారం. మీారు మరియేమిన్ని విచారించక ఆవీధిలోను, యిండ్లు కట్టుకొని కాయికాలు చేసికొని సుఖాన నుండేది. వెట్టివేమి అన్నుపన్ను వడిగుత్త సర్వమాన్యంగా మన్నిస్తిమి.

ఇందుకు శకం ౧౫౦౦ అవుతున్నది.

౧ కిష్టేపట్టి సంకెపల్లెగ్రామానకు దక్షిణము సంకెపల్లె నాగమల్లదిన్నెలు యీ రెండు ఊళ్ల పొలిమేరసందున నుండేది.

వామన ప్రతిమ ఉన్నది.

ఎదుట్ల తిరుమలభట్లకు ధారాగ్రహీతమైన సంకెపల్లెకు ప్రతినామమైన శ్రీరంగరాజసముద్రం అగ్రహారం పొలిమేర.

ఈ శ్రీరంగరాయల ప్రభుత్వంలో గండికోట దేశం నంద్యాల రాజులకు చెల్లుతూ యుండెను.

తర్వాత శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీవీర వెంకటపతి మహారాయలుగారు పెనుగొండ పట్టణమందు రత్న సింహాసనారూఢులై పృథివీ రాజ్యము సేయుచుండగాను గండికోటసీమ నంద్యాలరాజులకు నడుస్తూయుండెను. వారితట్టునుంచి పెమ్మసాని తిమ్మానాయుడు, గండికోటలోనుండి అధికారం చేస్తూయుండెను. ఈ వెంకటపతిరాయల ప్రభుత్వములో జంబులమడుగు తాలూకాలో వేయించిన శిలాశాసనములయొక్క సారాంశము.

గండికోటకు తూర్పుగవని లోతట్టు యెదురుగానుండేది.

మన్మథ సం॥ శ్రావణ, బ ౧౦ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల అవుబళరాజుదేవ మహారాజులుగారు గండికోట చాకలరాముడు మొదలైన కులంవారికి యిచ్చిన శాసనం: పెద్దరాజుగారు మీకు పన్ను మన్నించినారు. గాన [1]నేమున్ను ఆతీరునే పన్ను అన్ను సర్వమాన్యంగాను మన్నించినారం. చౌడుసున్నానకు సుంకుం...కొర్రపాటి పొట్టిపాటి గ్రామాల సుంకం మన్నించినారం. మీా పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతరము గాను మన్నిస్తిమి గనుక సుఖాన నుండేది.

శ్రీ నరసింహరాజువ్రాలు.

ఇందుకు శకం ౧౫౧౭ అవుతున్నది.

ఈ వెంకటపతిరాయలవారి ప్రభుత్వములోనే నంద్యాల కృష్ణమరాజుగారు గండికోట దేశము యేలుతూ యుండగాను పొత్తపినాడు పులుగులనాటి సంస్థాపకుడైన మట్లి ఎల్లమరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు, వెంకటపతిరాయలవారి పక్షము కలిగి నంద్యాల కృష్ణమరాజుతో జంబుల

1. చూడుడు. నేము— మేము శ. ర. నా శబ్దమునకు ప్రథమా బహువచనము.

మడక వద్ద యుద్ధముచేసి కృష్ణమరాజును పట్టుకొని అభయమిచ్చి, వెంకటపతిరాయల తట్టునుంచి కొండ్రాజు తిరుపతిరాజువారు ఉభయలు సిద్ధవటమందు ప్రభుత్వము చేస్తూ యుండగాను, మట్లి ఎల్లమరాజుగారు పొత్తపినాటిలో ఊటుకూరు అనే గ్రామంవద్ద యుద్ధముచేసి సిద్ధవటం తమస్వాధీనము చేసికొనిరి. ఈ మట్లి ఎల్లమరాజుగారి కొమారుడు అనంత రాజు సిద్ధవటం ప్రభుత్వము చేస్తూయుండి సిద్ధవటంవద్ద ఒక చెరువు త్రవ్వించి మరిన్ని సిద్ధవటంలో సిద్ధేశ్వరుని దేవాలయం చుట్టూ ప్రాకారం కట్టించి ఆప్రాకారం తూర్పువాకిలివద్ద ప్రాకారమురాతికి శిలాశాసనము వేయించినారు.

శాలివాహనశకసంవత్సరంబులు ౧౫౭౦ అగునేటి విశ్వావసు సం॥ శిలాశాసనము వేయించినారు.

ఈ మట్లి అనంతరాజుగారు సిద్ధవటం, చెన్నూరు, కామలాపురం, బద్దెవోలు, పొత్తపినాడు, పులుగులనాడు యీ దేశములు ప్రభుత్వం చేస్తూయుండిరి. ఈ మట్లి అనంతరాజుగారి కొమారుడు తిరువేంగళనాథ రాజుగారు సిద్ధవటం ప్రాకారం పనులు సాంగంగా చేయించిరి.

నెమళ్లదిన్నె గ్రామాన విష్ణు దేవాలయంవద్ద.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౫౩౩ అగునేటి విరోధికృతు సం॥ మాఘ, బ ౧౦ లు సో॥న శ్రీ వీరవెంకటపతి దేవమహారాయలు చంద్రగిరి పట్టణమందు వజ్రసింహాసనారూఢుడై పృథివీసామ్రాజ్యము చేయుచుండ గాను శ్రీమధ్యజనాదిషట్కర్మనిరతులైన నెమలిదిన్నె అగ్రహారస్థితా శేషవిద్వన్మహాజనాలకు, శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర జిల్లేళ్లరంగపతిరాజయ్య దేవ మహారాజులుంగారు కాసె ఇప్పపెంట అయ్యవారబత్తుని పౌత్రుడు కొండాబత్తుని పుత్రుడు తిరుమలయ్యకు యిచ్చిన ధర్మశాసనం. నెమళ్ల దిన్నె గ్రామాన చెన్నకేశ్వరుని నూతన విగ్రహము చేయించే నిమిత్తం ఆరెమానిమడి మీకు సర్వమాన్యంగాను నడపగలవారము.

ఈ జిల్లేళ్ల రంగపతిరాజుగారు గండికోట దేశములో కొంతసీమ అధికారము చేస్తూ ఉండెను. వీరియొక్క శాసనములు కొన్ని స్థళాల యందు ఉన్నవి. ఈ వెంకటపతిరాయలవారి ప్రభుత్వములోను దేవ బ్రాహ్మణులకు నడిచేటట్టి గ్రామములు కొంతనడుస్తూవచ్చినది.

తరువాత పైనవ్రాసిన పెమ్మసాని తిమ్మయనాయుడు రాయ సంస్థానం దినేదినే ఖిలపడుతూ వచ్చినందున స్వాతంత్రుడై తురకలకు పైకము చెల్లిస్తూయుండి జంబులమడుగులో వేయించిన శాసనములున్న దాన పత్రములయొక్క సారాంశము.

౧ తలమంచిపట్నము ఊరిముందర రచ్చరాగిమానుకు పశ్చిమాన సమీపమునందున ఉండేది.

దుందుభి సం॥ ఆశ్వీజ, బ ౧౨ లు శ్రీమతుపెమ్మసాని తిమ్మా నాయనివారి కార్యకర్తలైన దొండ్లేంటి రంగనాథునిగారు తలమంచిపట్నం మాధవాపురం, ఉప్పలపాడు, గొల్లపల్లె, వద్దిరాల, దనవాడ, కంబాల దిన్నె, దుగ్గనపల్లె, పెదకొమ్మర్ల, సీదుపల్లె, తొర్రవేముల, మయిలారం, వ్యాపరాల, మొదలైన గ్రామముల రెడ్డికరణాలకు యిచ్చిన శాసనము: మీ గ్రామమున కుందరబీడు దున్నేటందుకు మీకు కౌలుయిచ్చిన వివరం: చేను ౧౧కి గుత్త ౧ ౨ లెక్కను, కావలి పాతిక లెక్కను యెనిమిదియేండ్లు దనుకాను తప్పకుండాను నడపగలవారం.

ఇందుకు శకము ౧౪౮౮ అవుతున్నది.

దేవగుడిగ్రామాన తలకంటి దేవాలయము కప్పు అడుగున బండకు ఉండేది.

రుధిరోద్గారి సం॥ కార్తీక, శు 3 లు శ్రీమతు చదుపురేల లింగా రెడ్డికి పెమ్మసాని తిమ్మానాయడు దేవగుడి సుగుమంచిపల్లె అమరానకు యిచ్చియుండగాను, ఆ రెండుగ్రామాలున్న యేలుతూయుండి తలకంటి దేవి గోపురం ముందరి మంటపము ఆ చంద్రార్కస్థాయిగా కట్టించెను.

ఇందుకు శకము ౧౫౪౫ అవుతున్నది.

బుక్కపట్ణంలో పాంచాలపురుషులైన తాతాచార్యుల సంతతి అప్పళాచార్యులవద్దనున్న కాకితం దానపత్రం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౫౬౬ అగునేటి తారణ సం॥ వైశాఖ, శు ౮ మి జయతిథియందు శ్రీమద్వేద మార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్యోభయవేదాంతప్రవర్తక శఠమర్షణస గోత్రోద్భవులైన ఆపస్తంబసూత్రులైన యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన తాతాచార్యుల వారి ప్రపౌత్రులైన తిరుమలరంగాచార్యుల పౌత్రులైన శ్రీనివాసాచార్యులవారి పుత్రులైన నరపతిసింహాసనాధ్యక్ష మహారాయ గురు పీఠకులైన తిరుమల బుక్కపట్ణం కుమారతాతాచార్యులవారికి ముసల్ల గోత్ర పవిత్రులైన వెంకటపతినాయనింగారి ప్రపౌత్రులైన గిరియప్ప నాయనింగారి పౌత్రులైన అక్కప్పనాయనింగారి పుత్రులైన నరపతిమహారాయ మన్నెరాజ శ్రీ పెమ్మసాని తిమ్మానాయనింగారు వ్రాయించి యిచ్చిన దేశసమయాచార పత్రిక: పూర్వం మీ తిరుమాళిఘెకు నరపతి కృష్ణదేవరాయ మహారాజయ్యగారి నాటనుంచి నడచే దేశసమయాచారం దేశం మ్లేచ్ఛాక్రాంతం అయినందున ఖిలపడి, మీ తిరుమాళిఘెకు నడచే గ్రామాసులు వరుషాశనములు మాకు నడిపించుమని ఆజ్ఞనేమిస్తిరి గనుక తమ ఆజ్ఞాప్రకారముగాను తమ సన్నిధిలో మేము పంచసంస్కారములను అయ్యేసమయమందు మాకు గోలుకొండ బాదుషావారు మనసబు యిచ్చిన గండికోట తాలూకు నాలుగులక్షలయాభై వేల సీమకు హారిసేవ, గురుసేవ, ముద్రకానికె, గుడికట్నం, బసివిముద్ర, తప్పు, ఒప్పు, దండన, ఖండన, పద్దు, పావాడం మొదలైన దేశసమయాచారం సహా తమకు సమర్పిస్తిమి గనుక తమ పూర్వులు పాంచాలపురుషులైన పెద్దయ్యవారలు కట్టించిన బుక్కపట్ణంలో మీకు తిరుమాళిఘెలో సింహాసనస్థళమందు ఉండి మీకు సమర్పించిన బుక్కపట్ణం మీ మీపుత్రపౌత్రపారంపర్యంతం అనుభవించుక సుఖాన నుండేది. దానపాలనయో అనే శ్లోకం సాంతంగా ఉన్నది. రాయసం కొండప్పవ్రాసిన పత్రిక. శ్రీ వెంకటేశ్వర. తిమ్మానాయనింగారి వ్రాలు. శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ మొహరులో గండభేరుండపక్షి యున్నది.

౧ బాదుషాహా తట్టునుంచి సైదుమీరా హుసేను ఉరఫు నేకనామ ఖానుని వారు కర్ణాటక దేశానకు సుబేదారులుగా వచ్చిరి. అప్పుడు గండికోట పెమ్మసాని తిమ్మానాయనింగారు అధికారముచేస్తూయుండి పేష్కష్ పైకము యిస్తూయుండిరి. ఈ నేకనామఖానుని వారిది జంబుల మడుగు తాలూకాలో పాలూరిగ్రామాన కామెలమ్మ బావిదగ్గరనున్న శాసనము.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౫౬౭ (౧౫౭౭) అగునేటి క్రోధి సం॥ జ్యేష్ఠ, శు ౧౦ లు హజరతు సులతాను అబ్దుల్ల...ను బాదుషాహా సాహేబులవారు గోలకొండపట్టణంబున పృథివీ సామ్రాజ్యం చేయు చుండగాను హజరతు నేకనామఖాను సాహేబులవారు కర్ణాటక దేశమందు ప్రభుత్వంచేయుచుండగాను సాహేబులవారికి సుకృతంగాను పునరోద్ధా రికంచేసి కట్టించిన బావి శాసనము.

ఈ శాసనములో యీ శకమునకు క్రోధి సం॥ అని వ్రాసియున్నది. అయిన యిందుకు వ్యయ సం॥ అవుతున్నది.

౨౦ తరువాత అలంగీరు బాదుషాహా తట్టునుంచి మీరు జుమలా అనేటి బాదుషాహావారి వజీరు దక్షిణప్రదేశానకు వచ్చి యీ ప్రదేశము నందలి రాజుల పరంగానున్న దుర్గాలున్ను కోటలున్ను సాధించి దేశం కట్టుకొని జంబులమడక తాలూకా మైలవరంవద్ద బమ్మెతోపుఖానా జంగీసామానుతోకూడా వచ్చిదిగి అక్కడనుంచి గండికోటలోనున్న పెమ్మసాని తిమ్మానాయనికి గండికోట తాణా మాస్వాధీనంచేయవలసిన దని సమాచారము పంపించినంతట అందుకు తిమ్మానాయుడు బదులు సమాచారము పంపించినది. కోటలో మాకు ౧౨ సంవత్సరములు రస్తు ఉన్నది గనుక మీరు యుద్ధముచేసి కోటసాధించవలసినదని చెప్పిపంపించి నందున గండికోటలో రామబాణం అనే ఫిరంగిలో తొమ్మిది మణుగుల మందున్ను గుండున్ను వేసి రంజకం ముట్టించగానే ఆగుండు కోటకు యీశాన్యం రెండుపరువుల దూరములో నుండే మీరుజుమలా దండులో

పడగానే అందువల్ల బహుమంది ఛేదమై మీరుజుమలా నవాబు అక్కడ నుంచి గూడెంచెరువు గొరిగినూరివద్ద దిగెను.

అప్పుడు గండికోటలో ఈ ఫిరంగిశబ్దానకు గర్భిణిస్త్రీలకు గర్భ పతనములున్ను ఆసామీప్యమునందున్న కొందరు జనులున్ను మరణాన్ని బొంది యిండ్లు కొన్నిపడి యిండ్లలోనుండే భాండములున్నూ పడిపోయి నవి. ఈప్రకారము కోటలోనున్న బహుమంది మరణము అయిరి. అయితే మీరుజుమలానవాబు బహుదినములు యుద్ధముచేసినప్పటికిన్ని యీదుర్గం స్వాధీనంకాకుండా యుండినందున ఖానుమజుకూరు వారు, నలహామీద సాధించవలెనని తిమ్మానాయనికి గుత్తిదుర్గము యిస్తాము. గండికోటదుర్గము మా స్వాధీనం సేయువలసినదని సమాచారం పంపించి నంతట అందుకు తిమ్మానాయుడు ప్రథమం గుత్తిదుర్గం మా స్వాధీనము చేస్తే అక్కడ మా ఠాణా ఖాయంచేసిన పిదప గండికోటదుర్గం మీ స్వాధీనం చేస్తామని సమాచారం పంపించినంతట మీరుజుమలానవాబు ముందుగా గండికోటదుర్గం యిస్తే పిమ్మట గుత్తిదుర్గం యిస్తామనిన్ని నేను యిచ్చిన మాటకౌలు తప్పేదిలేదు అని చెప్పిపంపించినందున తిమ్మానాయుడున్ను వారివద్దనున్న తగువారున్ను యోచనచేసినది యేమంటే మీరుజుమలా దేశముయావత్తూ సాధించినాడు దినక్రమేణ యీ దుర్గమున్ను సాధించును గనుక మాకు గుత్తిదుర్గం యిస్తే యీ దుర్గం వారిస్వాధీనంచేసేది యుక్తం అని గండికోటలో నున్న దేవతా ఉత్సవ విగ్రహములున్ను, ఆభరణములు మొదలయినవి కొంత రాజు చెరువులోనున్న కొంత భూస్థాపితంచేసి తమ స్వగృహ రాణివాసులైన స్త్రీలనున్ను మానస్థులయిన వారిస్త్రీలనున్ను కోటవిడిచి వెలుపలికి వచ్చేటప్పుడు మీరుజుమలా యిచ్చిన కౌలును నమ్మి తిమ్మానాయడు తమమందితోకూడా కోటవిడిచి పేటలో దిగగానే మీరు జుమలా తమ మందితోకూడా వచ్చి కోటలోఠాణ్యాం కాయం చేసెను. అప్పుడు పేటలోనున్న తిమ్మానాయడు మీరుజుమలానవాబుతో గుత్తిఠాణ్యాం మావశానకు యుచ్చేలాగున పరవానా వ్రాసియివ్వమని సమాచారం పంపించగాను, మీరుజుమలా వద్దనున్నవారు గుత్తిదుర్గమువారికి యిస్తే

అసాధ్యము అవుతున్నది; గనుక అందుకు బదులుగా గండికోటకు తూర్పు కామలాపురంతాలూకు హనుమనగుత్తి అనే గ్రామం యియ్యవలసినది; అంతే కౌలుతప్పినట్టుగా నుండదు.' అనగానే అదేప్రకారము హనుమనగుత్తి అనే గ్రామము యిచ్చేలాగున పరమానా వ్రాసి తిమ్మానాయని వద్దకు పంపించినంతట, అప్పుడు తిమ్మానాయడు 'గుత్తిదుర్గము యిస్తామని మొదట కరారుచేసి యిప్పుడు హనుమనగుత్తి అనే పల్లె యిచ్చేటట్టు పరవానా వ్రాసిపంపించినావు; ఇందువల్ల నీవు వజీరు అనిపించుకొని అసత్యము ఆడి మమ్ము్మను జోగులలో కలిపినావుగదా, నీవున్ను యీ దుర్గములోనుంచి జోగిఅయిపోదువు' అని శాపముయిచ్చి, తిమ్మానాయడు తమవద్దనున్న మందికి సెలవుయిచ్చి, తిమ్మానాయడున్ను తన బంధువులున్ను కొందరురాజులున్ను కొందరు పట్రవాండ్లున్ను ధర్మవరం తట్టు లేచిపోయిరి. హనుమనగుత్తి అనే గ్రామం పెమ్మసాని తిమ్మానాయని సమ్మంధీకులు అనుభవిస్తూయుండిరి. మీరుజుమలానవాబు గండికోట దుర్గము సాధించినందుకు దాఖలా జంబులమడుగు తాలూకు కిల్లేపట్టి సుగుమంచిపల్లె గ్రామమునకు పడమర సుగుమంచిపల్లె పొలిమేర తాడిపరితి తాలూకు బొందలదిన్నె యీ రెండూళ్ల పొలిమేర సందున పుట్టుబండకు వ్రాసియుండే శిలాశాసనము.

శ్రీ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౫౭౧ అగునేటి విక్రుతినామ సం॥ వరకు గండికోట పెమ్మసాని చినతిమ్మానాయడు యేలుతూయుండగాను గోలకొండనుంచి నవాబువచ్చి కోటసాధించి కట్టుకొనెను. నందన సంవత్సరాన యీాయూరు కోడూరుసమతు క్రిందపడెను. అప్పుడు సేకు చందా చేస్తూయుండెను. ఆ వెనుక మహమ్మదు రజా చేసెను; ఆ వెనుక గాజి మీరా చేసెను. నవాబు గండికోట సాధించిన వెనుక గుత్తి, గుఱ్ఱంకొండ, కంచి, వందవాసి, చెంగల్‌పట్టు, ఆరికాడు, ప్రళయకావేరి, మైలాపూరు, చెన్నపట్టణము మొదలయినవి సాధించెను; గనుక తూర్పు సముద్రం పర్యంతం గోలకొండ క్రిందచెల్లెను. ఆనాడే బిజాపురాన్నుంచి ఖానుఖానా పెనుగొండ, వేలూరు మొదలుగాను సాధించెను;అటు తరువాత క్షయ సంవత్సరాన ఢిల్లీశ్వరుడు వచ్చి గోలకొండ విజయపురం సాధించి

హిమసేతుపర్యంతం ఏకచ్ఛత్రాధీశ్వరుండై యేలెను; పార్థివ సంవత్సరం పర్యంతం మునుపు గోలకొండ కుతుబుశహావారిది, విజాపురం యెదుల శాహావారిది.

ఈ మీరుజుమలానవాబుగారు యేలుతూయుండగాను పైనవ్రాసిన నేకనాముఖాను అధికారదత్తుండై యుండెను. జుల్లఫికారఖాను అనేవాడు గండికోట ఖిల్లేదారుడై యుండెను. మీరుజుమలానవాబు గండికోట సాధించి ఠాణా ముస్తయిదుచేసి తాను పేటలో తూర్పుదిక్కున నగరిన్ని బావికట్టించి వెలుపట నిలిచి పూర్వమున్న కోటలో చుట్టూ మరియొక ప్రహరి వేయించవలెనని ౧౨ వేల పనిగాండ్లను పిలిపించి తూర్పుభాగాన ఉత్తరం జుల్లఫికారు బురుజుకట్ట ఆదిచేసి ఫత్తేదరవాజా బాగాకట్టించి ఆ దక్షిణం రాంగా రాజుచెరువులో చేసి ఆ పడమర అలంగిరబురుజు దాకాను ౨౪ యిరువైనాలుగు బురుజులు క్రొత్తగాకట్టి గారచేయించి రాయల చెరువు అనే దొన పడమర ఒక మహాలున్ను యిందుకు పడమర ఒక మహాలున్ను కట్టించి కోటపని చేసేవారిలో గర్భస్త్రీలు పనిచేస్తే ఆ స్త్రీలకు ఒకకూలిన్ని గర్భంలోనున్న శిశువుకు ఒకకూలి, ఈ ప్రకారము గర్భస్త్రీలకు రెండుకూలీలు యిస్తూయుండెను. గనుక దేశములో నున్న పనివాండ్లు బహుమందివచ్చి పనిచేసేవారు. అలంగీరబురుజు దనుకా కట్టించడానకు అయిదు యేండ్లు అయినది అని వాడుతున్నారు. అప్పుడు మీరుజుమూలా నవాబు వెంబడి బాదుషాహావారు పంపించిన ముఖ్యస్తులతో కూడా ఆ బురుజు యెక్కి మీరుజుమలా చెప్పినది యేమంటే, తూర్పు దక్షిణం గారపని సొంతం అయినట్టయితే బాదుషాహావారికన్ని యీ కోట సాధించడానికి అసాధ్యం అవుతున్నది. అనగానే అప్పుడు బాదుషాహా తట్టున గండికోటలోనున్న అఖబర్నవీసుకున్ను మీరుజుమలానవాబుకున్ను గిట్టకయుండినందుచేత ఆ అఖబర్నవీసు అలంగీరు బాదుషాహా వారికి అర్జదాస్తుచేసినది యేమంటే, మీరుజుమలా గండికోట దుర్గం చక్కగాకట్టించి కర్ణాటకదేశానికి తాను స్వతంత్రుడై యుండవలెను అని యోచించినాడు అని వ్రాసినందున, బాదుషాహావారు మీరుజుమలా పేర నీవు హుజూరుకు రావలెను అని పరవానా రాంగానే ఆ బురుజుకు అలం

గీరరజాబురుజు అని పేరుపెట్టి, పూర్వము తిమ్మానాయనివద్ద కోటనాయకులున్న సైన్యమున్ను తిమ్మానాయని వెంబడివస్తామని చెప్పిరి. అందుకు తిమ్మానాయడును, 'ఇంక మాకు రాజ్యము లభ్యంకానేరదు; మీరు మా వెంబడివస్తే యెవ్వరయినను యెదురై కార్యార్థం అయితే మాకు దోషము లభిస్తుంది' అని మందిగురికాండ్లకు సెలవుయిచ్చెను. ఆ మందిని మీరుజుమలా పిలువనంపించి ఆ యిప్పుది నాయకులకున్ను తన వెంబడి వచ్చిన సైదుజలాలునాయకుడు, సూరఖానునాయకు, సితాబఖాను నాయకు, నారాయణనాయకు అంతునలుగురు పూర్వం ఉన్న వారితో కూడా ౩౮ నాయకులకు నాలుగువేల మందిని సెలవుయిచ్చి ముడియం తాలూకు, పాలూరుతాలూకు యీ రెండున్నూ వారిజీతాలకుగాను యిచ్చి నేకనామఖాను అనే ఆయన మీరుజుమలాకు పిన్నమ్మ కుమారుడు గనుక ఆనేకనామఖానుకు కర్ణాటకదేశం విచారించుకుంటూ పదరహీ ౩౮ నాయకులకున్ను నాలుగువేల మందిని వారిస్వాధీనం చేసెను. మీరుజమలానవాబు పూర్వం మట్లివారు సిద్ధవటములో సిద్ధేశ్వరుని దేవాలయమునకు కట్టిన ప్రాకారానకు కొమ్మలు బురుజులు యేర్పరచి కోట ఆకృతిచేసెను. మీరుజుమలా గండికోటదుర్గమున్ను రాజ్యమున్ను నేకనామఖానుని వారివశానకు యిచ్చి తాను గోలకొండకు పోయి అక్కడ ఒకచెరువు తొవ్వించి అక్కడినుంచి అలంగీర బాదుపాహా వారికి అర్జీవ్రాసికొనిన వివరం యేమంటే, దఖనిమాటలతో

"అబ్ దునియా దేఖ్ చుకే కర్మ్ ధర్మ్ దేఖే।
అబ్ దునియా తర్క్ కర్ కర్ జుబ్బా పహిన్ కర్ మక్కే కుజాతే॥"

(ఇందుకు తెలుగున అర్థము-"ఇది వరకు యీ ప్రపంచసారమునున్ను, ధర్మకర్మములున్ను కంటిమయా! కాబట్టి యీ కార్యవర్జితులమయి సన్యసించి మక్కాకుపోతూన్నామయా" అనుటయే తెనుగున అర్థము), అని వ్రాసి తన వెంబడియున్న దివాణం మందికి సెలవుయిచ్చి అప్పుడు మీరుజుమలా చెప్పినది యేమంటే, 'నేను పెమ్మసాని తిమ్మానాయునికి యిచ్చిన కౌలుతప్పి అతణ్ణి జోగులలో కలిపినాను గనుక, భగవంతుడు నన్నున్ను ఫకీరును చేసెను'. అని ఓడయెక్కి మక్కాకు పోయెను.

పెమ్మసాని తిమ్మానాయుడు పెట్టినట్టి శాపము తప్పకుండా లభించినది. ఈ మీరుజుమలానాడే గండికోటలో నున్న మాధవస్వామి దేవళములో పశువధ చేసి దేవాలయమును చెరిపిరి. దేవ బ్రాహ్మణులకు నడిచే సర్వమాన్య అగ్రహారాలున్ను అమరనాయంకరముకు నడిచే గ్రామములున్ను నగరకలిపి దేశములోనుండే దేవబ్రాహ్మణులకు అల్ప స్వల్పముగా నడిపిస్తూయుండెను. నేకనామఖాను బాదుశాహావారి హుకుంప్రకారము నడుచుకుంటూయుండెను. పూర్వము మీరుజుమలా జుమ్మా మసీదుకు పాయా వేసియుండగాను ఆ మసీదు పనిసాంతం చేయించి అలంగీర్ బాదుశాహావారి హుకుం ప్రకారముగ గండికోటకు నైరృతి రెండు పరువుల దూరమున పినాకినీ చిత్రావతీ సంగమమునకు ఉత్తరము తన పేర నేకనామ బాదు కట్టించి ఆ మసీదులోనున్న ఖతిబుకున్ను ఆ గ్రామము జాగీరు యిచ్చెను. అప్పుడు గోలకొండవారు కిల్లా మావశానకు యివ్వమని వ్రాయగానే నేకనామఖానుడు మళ్లా ౬౦౦ మంది ఫౌంజు ఉంచి, కిల్లావారికి యియ్యలేదు. అప్పుడు ౬౦౦ అరబ్బీలు కోటలో నున్నవారికి జీతాలు యియ్యడానకు దేశమునుంచి పైకము చక్కగా వసూలు కాకయుండినందున వారికి ఆరునెలల జీతము బాకీ నిలిచియుండెను. కడమ కోట నాయకులకున్ను నాలుగువేల మందికి ముడియం పాలూరుతాలూకు జాగీరు నడుస్తూయుండెను గనుక వారు కాలోచితంగా జీవనము చేస్తూయుండిరి. ఈ అరబ్బీలు రొఖ జీతము వారికి బాకీ నిలచినందున వారు నేకనామఖానుని దేవడి బందుచేసినారు. అప్పుడు నేకనామఖానుని కుమారుడు మీరాసాహేబు అనేవాడు దేవడి నుంచి వెలపటికిరాగానే దరవాజామీద దంగా చేయడమునకు సిద్ధముగా నున్న అరబ్బీలు వానిని మెడపట్టి లోగా తోయగానే అతనిచేత నున్న బర్యతోను అరబ్బీలను కొట్టగానే ఆ దెబ్బబలంగా తగిలినంతట అరబ్బీల చేతనున్న ఇనుము సోటాతో కొట్టగానే నేకనామఖానుని కొమారుడు తత్కాలమందే దైవగతిని బొందెను. అప్పుడు నేకనామఖానుడు, బహు దుఃఖముతో కోటనాయకులను పిలిపించి దంగాలేపమనిన్ని, వారు నా కొమారుణ్ణి చంపినారు, నేను మిమ్ములను నమ్మియుంటిని అనగానే యీ

నాయకులు మనవిచేసినది యేమంటే: వారు జీతాల నిమిత్తము దంగా చేసినారుగాని వేరేలేదు; మీ కుమారుణ్ణి చంపినది అన్యాయము; అనగానే నేకనామఖానుడు, వారి జీతాలు అందలేనందున యీ యోగము సంభవించినది అని వారిజోలికి పోలేదు. అంతట దగ్గరనున్న తురకలు ఏకస్థులై కోట రెండు దరవాజాలున్ను వేసి రెండు ఫిరంగీలు యీ అరబ్బీల మీద బారుసేయగాను అప్పుడు తురకలకున్ను అరబ్బీలకున్ను యుద్ధమై బహుమంది తురకలను చంపి అరబ్బీలు యావత్తు యుద్ధములోనే నష్టమైరి.

పైన వ్రాసిన మీరుజుమలానాడు గండికోట సరకారు అని యీ సర్కారు క్రింద కొన్ని పరగణాలు చెల్లుతూయుండేది. జంబులమడుగు తాలూకా నిర్ణయము చేసినారు.

జుల్లపకారఖానుడు తాగాయతి గండికోట కిల్లేదారి చేస్తూయుండగాను గోలకొండ తానీశాహా వారివద్ద అక్కన్న మాదన్నగారు అధికారదక్షులై యుండి, వారితట్టునుంచి పొదిలి లింగప్ప అనే బ్రాహ్మణుడు యీ దేశానకు సుబేదారుడై యుండగాను జంబులమడుగు తాలూకా నిర్ణయమై జంబులమడుగువ్యవహారంచేసే రంగోరఘునాథపంతులు తరఫుదారు మహాల్లాతిహాయతర్ఫు జంబులమడుగుగారు వ్యవహారము చేసినట్టు చినదండ్లూరి మజరా గోపాలపురం శ్రోత్రియదారు కంచెనపల్లె కొండలరాయని వద్దఉండే దానపత్రములో

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౦౩ అగునేటి దుందుభి సం॥ ఆశ్వీజ, శు ౧౫ లు వ్రాసినది ఉన్నది.

౧ అయినది సన్నదు.

జుల్లపకారఖానుని వారికే నౌసరత జంగు అనే కితాబు పాదుశాహా వారు యిచ్చిరి. అలంగీరబాదుశాహావారి ప్రభుత్వములో గండికోట కిల్లేదారి చేస్తూయుండి గండికోట జుమామసీదు ఖతీబు హాూన్నూరు బేగు మదారసాహేబు వారివద్దయున్న ఫారశీ సన్నదు అన్వయం.

గండికోట కిల్లేదారు జుల్లపకారఖాను మసీదు ఖతీబు ముస్తఫాకు గండికోటలోకి చెల్లే నేకనామబాదు అనే పల్లె యిచ్చినారు. సన్న జులుసు ౧౫ మొహర్రులో. యుండేది అలంగీరబాదుశాహా గాజీ ఫిదివి బయతికార ఫిదివి నుసరతజంగు జుల్లపకారఖాను బహాదర, సన్న ౧౧౦౯ అని యున్నది.

౧ గండికోటఖాజీ మహమ్మదు హాసనవద్ద యుండే సన్నదు అన్వయము. జుల్లపకారఖాను జంబులమడుగు పరగణా మీాద మొహసిను కాజీకి, రోజీనా ఒక రూపాయచేసి యిచ్చినారు. సన్న ౫౦ జులుసు. ఫారసిసన్నదు. మొహరులో పైన వ్రాసిన సన్నదు మొహరు ప్రకారముగానున్నది.

౧ కిల్లేపట్టి తిమ్మాపురంగ్రామానికి పడమర నిలువురాతికి ఉండే శాసనము.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౨౩ అగునేటి విషు సం॥ మార్గ శిర, శు ౧౫ లు శ్రీ మద్యజనాదిషట్కర్మ నిరతులైన యేటూరి సదాశివభట్లగారికి రాజశ్రీ నరోసపంతు తరఫుదారు మహల్లాయతి జంబులమడుగు వర్తెరాగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియగ్రామదాన శాసనపత్రిక :

హాజరతు నవాబుసాహేబు బళీగారికి సుకృతముగాను జంబుల మడుగు సమ్మతులో పెండ్లిజువ్వి గ్రామం పొలంలో అణకువగా యిచ్చిన పొలంలోను ఆ గ్రామానకు దక్షిణాన ఈదులవంకకు దక్షిణభాగమందు భూపాలుని చెరువు ఉత్తరాన లావనూరినుంచి పెండ్లిజువ్వికి పొయ్యే మార్గసమీపమందు బావి త్రొవ్వించి రాతికట్టడం కట్టించి వనము వేయించినందుకు ఆ యూరి రెడ్డికరణాలు ఆ బావి సమీపమునసే ముత్తుం బీటిచేను మీాకు మాన్యంచూపి దానపత్రిక యిచ్చినారు గనుక, మీారు ఆ ప్రయోజనములలో నుండి అక్కడ పల్లె కట్టించమనిన్ని, ఆ పల్లె తమకు శ్రోత్రియముగా దానపత్రం వ్రాయించి యిప్పించమనిన్ని,

ఆ పౌరోహిత సహితంగా మాకు యివ్వవలెననిన్ని మాతో తెలుపు కుంటిరి; గనుక అదే ప్రకారముగానే దానపత్రికలోను పల్లెకు పొలం నిర్ణయము చేసినది. ఉత్తరానకు ఈదులవంక పొలి మేర చేసుకొని అనంతపురానకు పెండ్లి జువ్వికి ఉండే పొలిమేరహద్దుచేసి బీరకాయల గంగమ్మకుంట దేవళము ఆది చేసికొని అమడకుంటల తూర్పు మేర చేసుకొని యీకడ ఆగ్నేయానకు యర్రకొనతలావు మేరచేసుకొని దక్షిణానకు లావనూరికి పెండ్లిజువ్వికి పొయ్యే మార్గం పొలి మేరచేసి భూపాలుని చెరువుకట్ట తూర్పుమార్గం ఆదిగా వాయువ్యానకు మీరు కట్టించిన బావికిగాను యిచ్చిన మాన్యానకు పశ్చిమం పొలిమేరచేసి ఆలోగానుండే పొలము యీ సంవత్సరానకు సాగినచేను, ఖ ౨౯ ౨॥౦, తోట ఖ౦।౧ ఉభయం చేను తోట సహాగాను ఖ ౨।౩॥ రెండుపుట్లు యెనమందున్ని రస యింటికి మాన్యాలు చేను ఖ ౦౪౩ పద్దెనమందుంగాక నిలిచినది తోట చేను సహాగాను ఖ ౧౪౦౪౦ ముప్పందున్నిరస యింటికి హొన్నులు ౫ ౧౫ పదిహేనువరహాలకు శ్రోత్రియం నిర్ణయం చేసి యీ స్థళానకు అణకువ అయిన గోభూమి, పాండుభూమి, బీడు, చెట్లు మొదలుగా నుండిన స్థళం సహితంగా తథాతిథి పుణ్యాకాలమందు శ్రీ నృసింహార్పితముగాను దాన పత్రం వ్రాసియిచ్చినారం. ఆ స్థళమందు మా కుమారుని పేర తిమ్మాపురము అనే గ్రామము కట్టించి ఆ పల్లెకుగా విడిచిన భూమి ప్రతి సంవత్సరమున్ను అనుభవించుకొని వీరికి అనుకూలు లయిన బ్రాహ్మలును సహవాసంగా నుంచుకొని మీకు నిర్ణయము చేసినది పదిహేను వరహాలు పెండ్లిజువ్విగ్రామానికి తగిలే బేరీజులోను అణుకువగా దివాణానాకు చెల్లిస్తూ నిరాచ్ఛేదనగా సుఖాననుండవలెను. దేశాహి, కానుగో, ఆసరిమజుందారుడు, సర్ దేశాహి, పాళెగాండ్లు, కావలికాండ్లు మొదలైనవారు గ్రామం పెండ్లిజువ్వికేగాని తిమ్మాపురానకు పనిలేదు. పల్లెస్థళం సుంకం మరియే బాధ్యం చేసే సాంమోతి జమా తోటి ఆగ్రామం చే(సికొనే)ది.

౧ ఈ ఆకనూరి నరసన్న పంతులుగారు కసుబా జంబులమడుగులో రాతితో కోటకట్టించి ఆ కోట ఆగ్నేయం బురుజుకు వెలిభాగం ఆంజనేయ ప్రతిమవద్ద శాసనం వేయించినది.

ఆకనూరి నరసన్నగారు విరోధి సంవత్సరాన కట్టించిన కోట.

ఇందుకు శకం ౧౬౩౧ అవుతున్నవి.

ఈకోట యీశాన్యం బురుజుకు ఉండేది.

ఖరసంవత్సరం ఆశ్వీజ బ ౧౦ లు రా. ఆకునూరి నరసన్న కట్టించినది; సిరిగిరిసెట్టి పెరుమాళ్లనాయకుడివల్ల.

౧ నైరృతిమూల బురుజుకు ఉండేది.

రాజశ్రీ ఆకునూరి నరసన్న పంతులవారు. ఈ కోటకట్టించిన బురుజు సిరిగిరిసెట్టి పెరుమాళ్లనాయకునికి యిచ్చినది.

దీని వైపున నుండేది.

ఖర సం॥ భాద్రపద, శు ౧ లు రా. ఆకునూరి నరసన్న కట్టించిన కోట బురుజు.

ఈ ఖర సం॥ శకం ౧౬౩౩ అవుతున్నది.

౨౨ తర్వాత దావూదుఖానుడు సుబాగిరిచేస్తూయుండగా గండికోట కల్లేదారి మహమ్మదు నబీఖానుడు చేస్తూయుండెను. ఈ కల్లేదారుడు వ్రాసి యిచ్చిన సన్నదులు ఫార్శీభాషలో గండికోటలో నున్నవారి వద్ద నుండేవాటి సారాంశము.

౧ బాదుశాహావారి వజీరు మహమ్మదు అమినఖానుడు సేఖ మహమ్మదు మొహసీను వల్లదు (వల్ద్) సెఖదావూదు వారికి కాజీ హోదా (హోద) నిర్ణయం చేసినారు. సన్నుజుల్సు ౪౫ మొహరులో నుండేది. అలంఘీరు బాదుశాహాగాజీ మురిదమహమ్మదు అమినఖాన బాహదర సన్ను ౧౧౧౩.

ఈ సన్నదుకాజీసద్దవున్నది.

౧ శాహా ముస్తఫా దరవేషువద్ద ఉండేది.

గండికోట కిల్లేదారుడు మహామ్మదు సఖీఖానుడు ముస్తఫాదర వేషువారికి జంబులమడుగుతాలూకా బెడదూరు, ఏటూరు ఈ రెండు గ్రామాలలో అయిదు తూముల చేను మాన్యం యిచ్చినారు. సన్న ౧౧౧౭ ఫసలి.

మొహరులో నుండేది.

శాహాఅలం బాదుశాహా గాజీ; ఖానాజాద మహమ్మదు సఖీఖాను. జులుస ౧

౧ హైదరుశాహా గండికోటలో పంజ ముబారక మకానులో నుండే వానివద్ద ఉండేది.

మహామ్మదు సఖీఖానుడు సాలికదరివేష వారికి గండికోటలో చేరియున్న అలియాబాదులో మొజీఖాను హావేలివద్ద అయిదు తూముల భూమి మాన్యం యిచ్చినారు. జులుసు ౨.

౨ మొహరులో పైన వ్రాసిన ప్రకారమే వ్రాసి సన్న ౧౧౧౯ అనియున్నది.

౧ మహామ్మదుహాసన్ రాయులచెరువు మసీది వారివద్ద ఉండేది.

మహామ్మదు సఖీఖానుడు బమోజీబు పరవానా అహామ్మదబేగు ఖాను వ సఖీఖాన్ కిల్లేదారు వగైరాలు వ్రాసియిచ్చిన ప్రకారం రాయుల చెరువువద్ద నుండే మసీదికి దీపారాధనకు.........

ఏటూరిలో మడి ఖ।౦, బెడదూరిలో మడి ఖ।౦, పెదకొమ్మెర్లలో చేను ఖ।, రాజుపాలెము చేను ౧౨, దాసులపాడులో చేను ౧౩, ఉప్పల పాడులో చేను ౧౩, దిగువపట్లములో మడి ౧౧, తొర్రివేములలో చేను ౧౧, బుక్కపట్లములో చేను ఖ। ఈ ప్రకారము మాన్యం యిచ్చినారు.

మొహరుపైన వ్రాసిన ప్రకారమె ఉన్న మొహరులో నుండే సన్న ౧౧౩౩.

౧ కాజీవద్దయుండేది.

యూవజఖానుడు కాజీకి మల్యాల పరగణామీంద రోజీనా ఒక రూపాయ వ్రాసియిచ్చినారు. మొహరులో నుండేది.

మహమ్మదుశాహా బాదుశాహా గాజీ పిదివి, రుస్తుమజంగు రుక్న దాలా యూవజఖాన బహదరు, సన్న ౧౧౩౩.

రెండో మొహరులో నుండేది.

మహమ్మదుశాహా బాదుశాహా పిదివి, యూనతఖాన సన్న ౧౧౩౨.

పైన వ్రాసిన హైదరుశాహావద్ద ఉండేది.

మహమ్మదు సఖీఖానుడు సిఖమహమ్మదుకు గండికోటలో అణుకువ అయిన సంకెచలమ తోట యిచ్చినాడు. సన్న జుల్సు ౩౮.

మొహరులో నుండేది.

అలంగీరబాదుశాహా, మురిద మహమ్మదు సఖీఖాన. సన్న ౧౧౩౫.

ఇదిగాక కొన్ని సన్నదులు మహమ్మదు సఖీఖానుని వారివద్ద యున్నవి. అందులో జుల్సు అని వ్రాసియున్నది.

ఈ మహమ్మదు సఖీఖానుడు అలంగీరబాదుశాహావారి దినములలో నున్ను గండికోట కిల్లేదారి చేస్తూయుండెను. వీరి దినములలో గండికోటకు పడమరవుండే కిల్లేపట్టి గ్రామాలున్ను ముడియం పాలూరు ఇవి కోటలో నున్నవారి జీతాలకుగాను నడుస్తూయుండెను.

౨౩ తరువాత కడప సుబేదారుడు అయిన మయాణా అబ్దుల్లా నబీఖానుడు ప్రబలుడై నాలుగువేల మందిన్ని నాలుగువేల గుర్రాలున్ను బహుతోపుఖానాతోకూడ, దిగువపట్నంవద్ద అర్ధందండు దిగి, అర్ధంమంది

గండికోటకు పడమర గండ్లూరిలోనుంచి కోటకు దక్షిణంగా నాగఝరి కోనకు పడమర కొండపైన ముఖాంవేసి ఫిరంగి యెక్కించి గండికోట కున్ను ప్యాటకున్ను తూర్పు మామిడికోనకు పోయేమార్గంలోను ఒక మోర్చా వేయించి ఫిరంగి యెక్కించి ఆరునెలలు లడాయి అయినది. కోటలోనున్న వారికి రస్తులేనందున మహమ్మద సఖీఖానుడు అబదుల్లా నబీఖానునికి సమాచారం పంపించినది వివరం యేమంటే: 'కోటలోనున్న మందికి ఆరునెలల జీతాలు బాకీయున్నది. అవి యిస్తేగాని కోటవిడిచేది లేదు; చేతి భత్యంతిని యింకా ఆరునెలలు అయినాను లడాయి చేసేమని మంది అంటున్నారు; గనుక వారి జీతములు యిస్తేను కోటమీస్వాధీనా నకు యిస్తున్నామని అంటున్నారు,' అని చెప్పి పంపించగానే అందుకు అబ్దుల్లా నబీఖానుడు మారు ఉత్తరం పంపించినది: 'వారి జీతముల పట్టీ వ్రాసిపంపిస్తే అదే ప్రకారం పైకం యిచ్చిపంపిస్తాము', అనగానే మహమ్మదు సఖీఖానుడు మందికి యియ్యవలసిన జీతములు, ౨౫౦౦౦౦ రెండు లక్షలయాభై వేల రూపాయలకు లెక్క వ్రాసిపంపించినంతట అబ్దుల్ నబీఖానుడు ఆ పైకము ఒంటెలమీద వేసి గండికోట పేటకు తూర్పు బల్లనేని హనుమంతరాయని దేవళమువద్ద తెచ్చియుంచగాను మహమ్మదు సఖీఖానుడు ఆ పైకం కోటలో నున్న మందికి బట్వాడాచేసి రసీదులు పుచ్చుకొని తన సరంజాము బాబస్తుతోకూడ కోటవిడిచి వెలు పలికివచ్చి కోట అబ్దుల్లా నబీఖానుని వశానకు యిచ్చి తాను గోలకొండకు లేచిపోయెను.

అబ్దుల్లా నబీఖానుడు గండికోటలో ఠాణా కాయముచేసి పూర్వం ఉన్న నాయకులనున్ను మందినిన్ని యథాప్రకారం ఉంచి తన కుమారుండైన అబ్దుల్లా కాదరఖానునికి గండికోట జాగీరుగా యిచ్చెను. గనుక అబ్దుల్లా కాదరుఖానుడు గండికోటలో ఠాణా కాయముచేసి, నాలుగు వేలమందిన్ని నాల్గువేల గుర్రాలనున్ను యిరువై నాలుగు యేనుగులున్ను ఉంచుకొని కోటలో రంగమహాలున్ను నౌబతీఖానా వగైరాకట్టించి మాధవస్వామి దేవళమువద్ద బురుజుపైననున్న మాధవచక్రం అనేఫిరంగి దిగువ దింపడానికి, కోటదరవాజాలు అయిదు దినములు వేసి ఆఫిరంగిని దింపి

అలంగీరుబురుజుకు పడమర తన పేరుతో బురుజు కట్టించి గచ్చుచేసి ఆ మాధవచక్రం అనేఫిరంగి ఆ బురుజుపైన యెక్కించెను. కోటకు ఈశాన్యము ౧ పరువున్నర దూరమున పెన్నకు ఉత్తరం పూర్వం రాజుపాళ్యానకు ఉత్తరం కాదరాబాదు అనేపేట కట్టించి అక్కడ ఒక బురుజున్ను కట్టించెను. ఇతడు మడకశిరా వగైరాకొన్ని దేశముల కట్టుకొనియుండెను. ఇతని దినములలో అయిన సన్నదుల సారాంశము.

౧ గండికోట ఖాజీవద్ద యుండేది.

ఈ అబ్దుల్ కాదరుఖానుని తమ్ముడు అబ్దుల్లాఫత్తాఖానుడు ఉండె, గనుక అతడు ఖాజీకి జంబులమడుగు పరగణామీద రోజీనా ఒక రూపాయయిచ్చేలాగున వ్రాసియిచ్చినారు. సన్న ౧౧౩౪ హిజరి, బాదు శాహాగాజీ, ఫిదివి అబ్దుల్లా ఫతా.

౧ దిగువపట్టంలో నుండే చెరువు దసవందం అనుభవించే మహమ్మదుఖానునివద్ద నుండేది.

మయణా అబ్దుల్లాఖానునివారు రోశనఖానునికి దిగువపట్టంలో చెరువు దసవందం సన్నదు వ్రాసియిచ్చినది. సన్న ౧౧౪౯ హిజరీలో;

మొహరులోనుండేది.

మహమ్మదుశాహా గాజీ, ఫిదవి అబదుల్ల కాదరఖాను సన్న ౧౧౩౬.

తరువాతను, అబ్దుల్లా నబీఖానుని పెద్ద కొమారుడు, అబ్దుల్లా కాదరుఖానుని అన్న అయిన అబ్దుల్లా మహమ్మదుఖాను వురఫీ గుడ్డి నవాబు కడప సుబా చేస్తూయుండగా,

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౬౨ రౌద్రి సం॥లో రఘోజీ ఫతేసింగు అనే సరదారుడు మహారాష్ట్రులతట్టునుంచి దండుతోకూడా దక్షిణదేశానికి వచ్చి దేశంయావత్తున్ను దోచెను. గండికోటదుర్గం మాత్రం అతని స్వాధీనముకాలేదు. పిమ్మట గోలకొండనుంచి నవాబు అసబజాహా వచ్చి గండికోటకు తూర్పు రెండుపరువుల దూరమున పొన్న

త్రోట అనే గ్రామంపద్ద దండుతోకూడదిగి, అబ్దుల్లాకాదరుఖానుడు చని పోయియుండగాను గుడ్డినవాబు కడపనుంచి గండికోటకు వచ్చియుండెను. అప్పుడు అసబజాహావారు గండికోట దుర్గం తాామున్ను తమజనానాతో కూడ చూడవలెనని గుడ్డినవాబుతో మెరుక చేసినంతట గుడ్డినవాబు గండికోటలోనున్న అందరు మొగవాళ్లను వెలుపటికి రమ్మని హుకుం చేసి అసబజాహా తమయొక్క స్త్రీలతోకూడా దుర్గం తిరిగిచూచి వెలు పటికి వచ్చి గుడ్డినవాబుతో యీ దుర్గం బాదుశాహా దుర్గం గనుక మా తట్టున యీ కోటలో ఠాణాగా నుండవలెను అనగానే, అందుకు గుడ్డి నవాబు అబ్దుల్లాకాదరుఖానుని కొమాళ్లు ౧ గన్నిమియ్యా, ౧ గఫర్ మియ్యా, ౧ చిన్ననవాబు. ఈ ముగ్గురు చిన్నవాళ్లున్నారు అనగానే వారికి పెదపసుపుల, చినపసుపుల, ఉలవలపల్లె యీ మూడు గ్రామ ములు జహాగీరు యిచ్చి నవాబు అసబజాహాతట్టున కవిదిల్లఖానుడనే వానికి గండికోట కిల్లేదారి యిచ్చి అసబజాహావారు గోలకొండకు లేచి పోయినారు. అసబజాహా తట్టున కవిదిల్లఖానుడు గండికోట కిల్లేదారి చేస్తూయుండి కిశ్లేపట్టి గ్రామములున్ను మరియు పాలూరు జువికోట జాగీరు చెల్లుతూయుండె. అందువల్ల పైకము కోటలో నున్నవారికి జీతములు యిస్తూయుండెను. ఈ గుడ్డినవాబు కడప సుబేదారి చేసినది శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౫౮ నళ సం॥ ఆరంభము శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౬౯ ప్రభవ సంవత్సరము వరకు ౧౧ సంవత్సరములు చేసెను.

౨౫ తరువాత అబుదుల్లానబీఖానుని కుమారుడు మొసంఖాను పురుష మోచామియ్యా కడప సుబేదారి చేస్తూయుండగా, గండికోట దుర్గము అసబజాహా పరంగానే కవిదిల్లఖానుడు కిల్లేదారి చేస్తూయుండెను. ప్రమోదూత (శకం ౧౬౭౨) సంవత్సరమున నాసరజంగు దండుతోగూడ కనదు క్రింద పుదుచేరిపద్ద యుండగాను, యీ మోచామియ్యాయున్ను కందనవోలినవాబు హిమ్మతుబాహదురున్ను ఉభయులున్ను నాసరజంగు వెంబడి పుదుచ్చేరికి తమ స్తోమముతోకూడా పోయియుండగాను, అప్పుడు నాసరజంగు వద్దకు జమీందారులు వగైరాలు వస్తే నాసరజంగువద్దయున్న

చోపుదార్లు గరీబ్ పరవర సలామత్తు ఫలానా జమీందార్లు ముజరా చేస్తా రని హెచ్చరిక చెప్పేవారు. అప్పుడు కందనవోలినవాబు హిమ్మతు బాహాదరు తనవెంబడి తగు యిన్నూరు గుర్రాలు బమైహత్యారులు సిలేబఖ్తుతోకూడా నాసరజంగు మజిలిసి బిఛ్చానా పరియంతంవచ్చి అదబు బజాయించక, సమమైనవారు చేసేలాగున అజు సలాం అలేకం అనిపోయి కూర్చుండేవారు. ఈ ప్రకారం మొదటిదినంచేసి రెండోనాడున్ను అదే ప్రకారం మజిలీసువద్దకుపోయి అజు సలాం అలేకం అనగానే నాసర జంగుయొక్క ఆంతర్యములో యితడు బోగందాని గర్భవాసములో పుట్టినవాడున్ను బహు మొగరూరితో తనయోగ్యతానుసారం అదబ్ బజా యించక వస్తాడని హిమ్మతు బాహాదరనుచూచి అనినది యేమంటే: "క్యాం, కంచినికే బేటే బహుత్ మగరూరీ కర్తే" అని అనగానే హిమ్మతబాహాదరు నాసరజంగునుచూచి "క్యాం, ధోబినికే బేటే సమాల్ కర్ బాత్ కర్" అని అనగానే నాసరజంగు డాల్ తల్ వార్ తీసి కొని లేవగానే అప్పుడు ఆ మజిలీసులో నున్న వారందరు ఆయుధాలతో కూడ లేవగానే నాసరజంగువారికిన్ని హిమ్మతుబాహాదరు వారికిన్ని యుద్ధమైనందున హిమ్మతుబాహాదరు సాందుతో ఆ యుద్ధంలో నాసర జంగు తలకోసి హిమ్మతుబాహాదరున్నూ మోచామియ్యాయున్ను ఉభయులు ఆ దండు విడిచి కడపకు ప్రవేశించిరి.

అక్కడ నాసరజంగు వద్దయున్న వారందరు మసలతుచేసి నాసరు జంగు చనిపోయెను, దండు ఖలల్ అయిపోతున్నదని నాసరుజంగుయొక్క బావమరది అయిన హిదాయత్ మొహిదీన్ ఖానునికి పట్టం కట్టి అక్కడినుంచి వారు దండుతోకూడ కడపకు దక్షిణం రాచోటికివచ్చి దిగిరి. అంతట కందనవోలి నవాబు హిమ్మతుబాహాదరు తనదండుతో గూడ హిదాయతు మొహదీనుఖాను దండుమీద లేచిపోగా హర్కా రాలు హిదాయతు మొహదీనుఖానుడికి యెరుకసేయగానే హిదాయతు మొహదీనుఖానుడు దండుతోగూడ హిమ్మతుబాహాదరును నేటిదినము చంపినవారికి జాగీరులు మనసబులున్ను విశేషమైన బహుమానము లున్ను యిస్తామని చెప్పి, తాను అంబారీలో స్వారి అయి, నడుకుతూ

హిమ్మత్ బాహాదరుయొక్క అంబారి మొట్టించి యుద్ధమౌనప్పటి ఆయుద్ధ ములో హిదాయతు మొహదీనుఖానుడున్ను కందనవోలి హిమ్మతు బాహాదరున్ను ఉభయులున్ను కాలం చేసిరి. హిదాయతు మొహదీక్ ఖానుని దండు యీ దేశములో నిభాయించలేక తిరిగి తుంగభద్రానది దాటిపోయిరి.

గండికోటలోనున్న కిల్లేదారు కవిదిల్లఖానుడు కిల్లేదారిలో వ్రాసి యిచ్చిన ఫారశీ సన్నదులయొక్క సారాంశము.

౧ దిగువపట్టంలో చెరువులో దసవందము అనుభవించే హిమ్మత ఖానునివద్ద ఉండేది.

గండికోట సరకారులోని దిగువపట్టంలో చెరువు సికస్తు అయి యుండగా సుజాఅతఖార (?) మహమ్మదరోశనఖాన బమోజిబు సన్నదు అబుదుల్లా కాదరుఖాన మరహుమనాడు చెరువు మరమ్మతు చేయించి యుండగాను చెరువుక్రింద సాగినమడికి చాతుర్భాగం దసవందం నడి పించేది. చందు ౧౧ మొహరం సన్న ౧౧౫౭ హిజరి.

మొహరులో నుండేది.

మహమ్మదశాహా బాదశాహా గాజీ, ఫిదివి కవిదిల్లఖాన. సన్న ౧౧౫౬, సన్న జుల్సు ౨౬.

గండికోటలో పంజం ముబారకుమకానుదారు హైదరుశాహావద్ద నుండేది.

కవిదిల్లఖానుడు సేఖమహమ్మద దరివేశువారి కుమార్తెలకు జుల్సు ౨౮, సన్న ౧౧౫౮ హిజరీలో గండికోటలోను దేవరకోనలో అయిదు తూములు మాన్యము యిచ్చెను.

మొహరులో పైనవ్రాసిన ప్రకారంగా వ్రాసియున్నది.

౧ ఇతనివద్దనే రెండో సన్నదు.

కవిదిల్లఖానుడు సేఖుమహమ్మదు కొమారుడు బదరద్దీనుకు జుల్సు ౨౮ లో గండికోటలోని సంకెనిసెలమ తోట యిచ్చెను.

మొహరులోనే పైనవ్రాసిన ప్రకారమే యున్నది.

దిగువపట్ణం చెరువు దసవందం అనుభవించే వారివద్ద యుండేది. కవిదిల్లఖానుడు రోశనఖానునికి దిగువపట్ణంలో వనం వేసినందున ఆ వనము వారికే నడిచేలాగున సన్న ౧౧౬౨ హిజరీలో సన్నదు వ్రాసియిచ్చినారు. మొహరులో పైన వ్రాసినప్రకారమే యున్నది.

కవిదిల్లఖానుడు మహబూబ్ అల్లి దరవేశుగారికి రాజుపాళెములో యెనిమిదిముంతల తోట యిచ్చినారు. సన్న ౧౧౬౪, హిజరి ముతాబకు సన్న ౧౧౫౦ ఫసలి... మొహరు సదరి ప్రకారం........

పిమ్మట పైన వ్రాసిన మయూణా మోచామియ్యా కడప సుబేదారుడు కడపలో నిలచియుండగాను, లోగడ యితని అన్న అబదుల్లకాదరఖాను గండికోట జాగీరు అనుభవిస్తూయున్న వానికుమారుడు గన్నీమియ్యాకు కొంత పౌంజుయిచ్చి 'ఇప్పుడు గోలకొండవారి దొరతనము ఖలలుగాఉన్నది; గనుక గండికోటదుర్గము నీవు యుద్ధముచేసి తీసుకొనేది', అని సెలవు యియ్యగానే గన్నీమియ్యా దండుతోగూడ దిగువపట్ణంవద్దకి వచ్చి దిగినంతట్లో గండికోటలో నున్న కిల్లేదారుడు అయిన కవిదిల్లఖానుడు బనగానిపల్లి గుల్లూమియ్యాకు వ్రాసి వారివద్ద నుంచి 300 మందితో గుల్లుమియ్యాను, దుర్గములోనున్న రెండువేల మందిలో కొంత జనాన్నిన్ని నాయకులనున్ను కూర్చి గుల్లూమియ్యా స్వాధీనముచేసి వారిని గండికోటకు యీశాన్యం పరువుదూరమున నున్న కాదరాబాదు వద్దకుపోయి గన్నీమియ్యాతో యుద్ధము సేయగాను ఉభయ దండులో చాలా జనం నష్టమయి గన్నీమియ్యా గండికోటకు తూర్పు పేటకుతూర్పు తమటంచేలో దిగి అక్కడనుండి జెరు(?)చేసెను. అప్పుడు కోటలోనున్న కవిదిల్లఖానునికి కుమ్మకుగాను వచ్చిన బనగానపల్లె గుల్లుసాహేబు కిల్లేదారుడయిన కవిదిల్లఖానునితో చెప్పినది యేమంటే, 'గండికోట నా వశానకు యిస్తే లడాయిచేసి యింకా నాలుగు

వేల మందిని పిలిపిస్తాను' అనగానే దుర్గములోనున్న నాయకులు 'వీడు ఉంటే మాకు రావలసిన జీతములు మునిగిపోతున్నవి. వీడు చెడ్డవాడు. దుర్గము బలకాయిస్తాడు', అని కవిదిల్లఖానునికి తెలియజేసినందున, కవిదిల్లఖానుడు గుల్లుమియ్యా యున్న తావుకు మందిని పంపించి, 'నీవున్ను నీ మందితోకూడా పోవలసినది. నీవు కోటలో ఉండటానికి పనిలేదు. లేచి పోతే ఉత్తమం; లేనిపక్షాన మేము ఫిరంగి బారుచేసి కాలుస్తాము' అనగానే వాడు తనమందితోగూడ పడమటి గవనినుంచి ఒక జజాయిన్ని, ఒక శేఖలానున్ను తీసికొని హనుమద్గుండం మీదుగాను బనగానపల్లెకు ప్రవేశించెను. గండికోటలో కవిదిల్లఖానుడి దగ్గర పైకమున్ను జఖీరానున్ను లేనందున, గన్నీమియ్యాకు సంధానం పెట్టి, 'నేను అయితే కోట యివ్వవలెనని యున్నానుగాని, కోటలోనున్న మందికి రెండులక్షల రూపాయలు జీతము బాకీ యియ్యవలెను. వారి జీతములు పంపిస్తే కోట యిస్తాము, లేని పక్షమునకు మందిచేత భత్యముతిని లడాయిచేస్తామని యున్నాను,' అని చెప్పిపంపగానే, అందుకు గన్నీమియ్యాచేత పైకము లేనందుచేత మోచామియ్యాకు యీ సమాచారము వ్రాసిపంపించి నంతట, మోచామియ్యా గన్నీమియ్యాకు వ్రాసిపంపించినది యేమంటే, 'నీవే పైకము యిచ్చి దుర్గం స్వాధీనం చేసుకోవలసినది' అని వ్రాయగానే నా వద్ద పైకము లేదని వ్రాసెను. పిమ్మట మోచామియ్యా రెండు లక్షల రూపాయలు తీసికొని గండికోట పేటకు తూర్పు హనుమంతరాయని దేవళమువద్దనుంచి కవిదిల్లఖానునికి ఖబరు పంపించగానే కవిదిల్లఖానుడు తనమందిని పంపించి ఆ పైకము కోటలోనికి తెప్పించుకొని వారి వారి జీతము బేబాకిచేసి కవిదిల్లఖానుడు తన సామానుతోకూడా నంద్యాల మీదుగా గోలకొండకు పోయెను. మోచామియ్యా సేఖుజీ అనే వానికి కిల్లేదారి మొకరరు చేసెను. గన్నీమియ్యా తనవద్ద పైకం లేనందున తన జాగీరు గ్రామములలో పోయియుండెను. ఒక సంవత్సరము జరిగిన పిమ్మట మోచామియ్యా భార్య అయిన మదీనాబీబీకి దుర్గమున్ను, దుర్గం జాగీరు గ్రామములుసహా జాగీరుగా యిచ్చెను. ఈ మోచామియ్యా కడప

సుబేదారి చేసినది శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౭౪ ఆంగీరస సంవత్సరమువరకు ౯ యేండ్లు చేసెను.

తరువాత కడపలో నున్న సాహుకారు పన్నిసిలీంఖానున్నూ బాకరాసాహేబు వీరిరువురున్ను కడపలో నుండి లోగడ అబ్దుల్ల నబీ ఖానుని కొమారుడు సిద్ధవటం జాగీరు అనుభవిస్తూయున్న అబ్దుల్ల హామీదుఖానుని కుమారుడు అబ్దుల్ల మజీదుఖానునికి, శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౬౭౯ ఆంగీరస సంవత్సరములో పట్టము కట్టగానే, నావద్ద పైకములేదని మజీదుఖానుడు ఆ సాహుకార్లకు యెరుకచేసినందున, ఆ సాహుకార్లు 'నాలుగువేల గుర్రాలకు మేము జీతము యిప్పిస్తున్నాము నీవు దేశం సాధించి మాకు పైకము పంపిస్తూవచ్చేది' అని కరారునామా వ్రాసి పుచ్చుకొని నాలుగువేల గుర్రాలకు జీతం సాహుకార్లు యిస్తూ యుండిరి. ఇంతగా సాహుకార్లు చేయడమునకు కారణము యేమంటే, మోచామియ్యాకున్ను యీ సాహుకార్లకున్ను విరోధముగా నుండినందున మజీదుఖానుకు పట్టము కట్టించినారు. మజీదుఖానుడు దండుతో కూడా కడపనుంచి పోయి వేముల సంస్థానీకుడైన కొమారనాయునితో యుద్ధముచేసి అతణ్ణి సిద్ధవటములో కైదుచేసి, అక్కడినుండి మజీదు ఖానుడు గండికోట తీసుకోవలెనని గండికోటకు తూర్పు రెండు వరువుల దూరమున పొన్నతోట అనేగ్రామంవద్ద దిగెను.

అప్పుడు దుర్గములో నున్న మదీనాబీబీ గన్నీమియ్యాకు వ్రాసిన వివరము: 'నీకు అయిన ఋణము నేను తీరుస్తాను. ఇప్పుడు నీవు అయిదు వేల గుర్రాలతో వచ్చేది'-అని గన్నీమియ్యాపేర ఒక జాబున్ను ఆతనికి బదలు యిచ్చిన పఠాణీలకు ఒక జాబున్ను వ్రాసిపంపించగానే అదే ప్రకారము గన్నీమియ్యా అయిదువేల గుర్రాలు జమచేసి అయిదువేల గుర్రాలున్ను మందితోకూడా వేపరాళ్ల అనే గ్రామంవద్ద దిగి గన్నీ మియ్యా మజీదుఖానునికి ఉత్తరము వ్రాసినది యేమంటే, 'మోచా మియ్యా నాకు పట్టం కట్టవలెనని యుండెను. నేనున్ను బాధ్యస్తుణ్ణి ఆయితిని. ఇప్పుడు నీవు మోసముచేసి పట్టానికి కూర్చుంటివి. ఇప్పుడు

యుద్ధానికి వచ్చేది' అని వ్రాయగాను మజీదుఖానునివద్ద నున్నవారు 'యిప్పుడు ప్రథమం మీలో మీరు కార్యముచేస్తే యుక్తముగా నుండదు. వాడున్ను బాధ్యస్తుడు గనుక వానికిన్ని కొంత దేశం యివ్వవలెను గనుక తప్పక యివ్వవలసినది' అనగానే మజీదుఖానుడు అంగీకరించి గన్నిమియ్యాకు తాడిపరతి ౧, యాడకి ౧, కరూరు ౧, పామడి ౧, పెదకల్లూరు ౧, ఈ తాలూకాలు జాగీరు యిచ్చెను. గన్నిమియ్యా ఆ తాలూకాలు ఠాణా వేసేటందుకు పోయెను.

మజీదుఖానుడు గండికోట దుర్గానికి వచ్చి మదీనాబీబీని కైదుచేసి కోట స్వాధీనము చేసుకొని గండికోట జాగీరుగ్రామములు జప్తీచేసి గండికోట హావేలి తాలూకున్ను, జంబులమడుగు తాలూకు సహా ఏకంచేసి బాలవెంకటరెడ్డి అనేవానికి అమీలుదారీ నిర్ణయముచేసి గండికోటకు నాలుగు ఆమడలమీది ఉప్పలపాడు అనేది, అవుకురాజులది, అక్కడ మజీదుఖానుడు పోయి ఆరునెలలు యుద్ధముచేసి కౌలుమీదను ఆ కోట తీసికొని అక్కడినుంచి గుత్తిబళ్లారికిపోయి అక్కడినుంచి మడకశిర, శ్రీరంగపట్టం, కోలారు, వగైరా బారామహాలు దేశంమీదుగా సిద్ధవటానుకు వచ్చెను. లోగడ నాలుగుయేండ్లనుంచి నాలుగువేల సవార్లకున్ను మందికిన్ని కోటిరూపాయల వరకు యిచ్చియున్న సాహుకారులు మజీదుఖానున్ని 'ఆ పైకము నీవు రాగానే యిస్తామని కరారునామా వ్రాసియిచ్చి యుంటివి గనుక యిప్పుడు పయికం యియ్యవలసినది' అనగానే, అందుకు మజీదుఖానుడు 'అర్ధం పైకం యిప్పుడు యిస్తున్నాను,' అనినంతట సాహుకారులు అంగీకరించక నాలుగువేల స్వార్లకున్ను మందికిన్ని సాహుకారులు జీతములు యిస్తూయుండినందుచేత సాహుకార్లు వానిని వెంబడి తీసికొని మజీదుఖానుడు సిద్ధవటం కోటలో యుండగానే సాహుకార్లు దంగా చేసిరి. అప్పుడు మజీదుఖానుడు గుండ్లతో వేయించెను. మజీదుఖానుడు మహారాష్ట్రుల దండు కృష్ణానదీతీరమున నుండగాను వారికి ఉత్తరం వ్రాసినది యేమంటే, 'మీరు దండుతోకూడా వచ్చి యిప్పుడు నామీద దంగా చేసినవారికి శిక్షచేస్తే మీకు కోటిరూపాయలు యిస్తా' మని వ్రాసినంతట మహారాష్ట్రులు లక్ష గుర్రాలతో కూడావచ్చి కడప

బుగ్గవద్ద దిగి మజీదుఖానునికి వ్రాసినది: 'కరారు ప్రకారం పయికము పంపిస్తే దంగా చేసినవారిని కొట్టుతున్నాము' అని వ్రాయగానే మజీదు ఖానుడు వ్రాసినది: 'ప్రథమం దంగా చేసినవారిని కొట్టితే తర్వాత పయికం పంపిస్తా'మని వ్రాసినంతట, అందుకు వారు అంగీకరించక 'మొదట పయికం పంపిస్తే వారిని చంపుతున్నాము'అని, దంగాచేసినవారు కడపలో నుండగా వారి జోలికి పోలేదు. మరిన్ని 'అర్ధంపయికం పంపిస్తే వారితో యుద్ధానికి ప్రారంభము చేస్తామ'ని సమాచారం పంపిస్తే మజీదుఖానుడు పయికం పంపించలేదు. గనుక దంగా చేసినవారు కడపలో నుండగాను వారి తెరువుకు పోకుండా సిద్ధవటము మీందను మజీదఖానునితో యుద్ధము సేయడానకు నిశ్చయించి కడపకు తూర్పు పరువున్నర దూర మున బండికనమపద్దికి మరాటీలు పోగానే యీశ్వర సం॥లో పీర్లపండుగ శరగస్తునాడు మజీదుఖానుడు సిద్ధవటంనుంచి మందితోగూడా వెయ్యి గుఱ్ఱాలను వెంబడి తీసికొని అంబారి యెక్కివచ్చి బండికనమవద్ద మహా రాష్ట్రులతోడ యుద్ధముచేసి మజీదుఖానుడు నాటిదినమే చనిపోయెను. ఈ మజీదుఖానుడు కడపసుబేదారి చేసినది శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౯౫ శ్రీముఖ సం॥ ఆరభ్యం శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౯౯ యీశ్వర సం॥ వరకు ౪ యేండ్లు చేసెను. ఈ వచ్చినట్టి మహారాష్ట్రులు దేశం దోచినారు.

తరువాత మహారాష్ట్రులు మోచామియ్యా (?) కైదులో నుండగాను అతనికి పట్టంకట్టి మహారాష్ట్రులు తమకు కోటిరూపాయలు యివ్వ మనగానే, మోచామియ్యా మహారాష్ట్రులకు గుఱ్ఱంకొండ, రాచోటి, పులివెందల, వెంపల్లి, పారనపల్లె, జంబులమడుగు తాలూకాలు వారి స్వాధీనము చేసెను. వారు ఆరునెల లుండిరి. అప్పుడు గన్నీమియ్యా జంబులమడుగులో కొంత మందిన్ని గుఱ్ఱాలతో నుండగాను అప్పుల వాండ్లు వచ్చి గన్నీమియ్యాను తీసికొని కందనవోలిలో గిరావు ఉంచి యుండగాను, గండికోట దుర్గం మోచామియ్యా తన భార్య అయిన మదీనాబీబికి జాగీరు యిచ్చెను; కాని తాలూకా మహారాష్ట్రుల స్వాధీ నము అయియుండినందున కోటలో నున్నవారు చుట్టు గ్రామములో

నుండు రైతులను పట్టుకొనివచ్చి దండుగలు తీసికొంటూ యుండేవారు. జంబులమడుగులో మహారాష్ట్రులు ३०० స్వారులు ఉండిరి. అప్పుడు మదీనా బీబీ గన్నీమియ్యాను అయిదువందల గుఱ్ఱాలతోగూడ రావలసినది అనివ్రాసి వాడురాకమునుపే మోచామియ్యా తట్టున దుర్గానికి కిల్లేదారుడుగా అబ్దుల్ల అజీముఖానుడనేవాడు మయాణావారి దాయాదిని ఉంచియుండినందున, మదీనాబీబీ హుకుంలో నడుచుకుంటూ యుండి అత డున్ను కొంతమందిన్ని దుర్గంవిడిచి కాదరాబాదుకు పడమట పనకనపల్లె చెరువులో దిగియుండగాను జంబులమడకనుంచి మహారాష్ట్రుల గుఱ్ఱాలు వీరిమీదికి రాగానే వీరు ఒక బాణం విడిచినంతట ఆబాణం వారిలో నొక గుఱ్ఱానికి నోటిలో నుంచి పూర్వద్వారంగుండా వెళ్లిపోయెను. కడమ మహారాష్ట్రుల గుఱ్ఱాలు తిరిగి జంబులమడకకు ప్రవేశించిరి. దుర్గం వారు దుర్గం చేరిరి. పిమ్మట గన్నీమియ్యా కందనవోలినుంచి అయిదు నూరు గుఱ్ఱాలతోకూడా జంబులమడకకు రాగానే మహారాష్ట్రుల గుఱ్ఱాలు ఠాణా విడిచి కడపమార్గం పట్టి పోగా గన్నీమియ్యా వారిని కొకటం దాకా తరిమి తిరిగి రాత్రి రెండుజాములకు కాదరాబాదువద్ద వచ్చి దిగెను. మహారాష్ట్రుల గుఱ్ఱాలు తూర్పు దరిశి చందలూరు అనే గ్రామముల వద్ద మరాటీ పెద్ద దండు ఉండగా అక్కడికి పోయి సమాచారము తెలియ చేయగానే వారు అక్కడనుంచి యిరువై వేల గుఱ్ఱాలు నాలుగో నాడు అరుణోదయానికి గన్నీమియ్యా కాదరాబాదువద్ద నుండగాను మహారాష్ట్రులువచ్చి గన్నీమియ్యాదండును దోచుకొని కొందరిని చంపి నారు. అప్పుడు గన్నీమియ్యా చిన్ననవాబు ఉభయులు గుఱ్ఱాలుయెక్కి గండిబడిరాగా, ఫరాబాగువద్ద గండికోటవారు వచ్చి కోటలోనికి గన్నీమి య్యాను తీసుకొన్నారు. మహారాష్ట్రులు దేశందోచుకొని తమ దేశానికి లేచిపోయిరి. మోచామియ్యాకడప సుబాచేసినది. శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౬౮౦ బహుధాన్య సం॥ ఆరభ్యాం శాలివాహనశకవరు షంబులు ౧౬౮౨ విక్రమ సం॥ వరకు మూడుయేండ్లు చేసెను.

తదనంతరం మజీదుఖానుని కొమారుడు హాలింఖానుడు కడపసుబా చేస్తూయుండగాను, గోలకొండనుంచి నవాబు నిజామల్లీఖానుడు గండికోట

గండిమీదుగా దండుతో పశ్చిమరాజ్యానకు పోయేటప్పుడు, హాలీంఖానుడు నిజామల్లీఖానుని భేటీచేసికొని, నిజామల్లీఖానుడు గోలకొండలో ప్రవేశించిన పిమ్మటను, హాలీంఖానుని తమ్ముడైన సయ్యదుమియ్యాకు కొంత దండుయిచ్చినందున, సయ్యదుమియ్యా చిన్న పసుపులకు వచ్చి దిగి, గన్నీమియ్యాను పిలిపించి సిద్ధవటానికి పంపించినంతట, అక్కడ హాలీంఖానుడు గన్నీమియ్యాకు విషము పెట్టి చంపించెను. సయ్యదుమియ్యా నోసంపాళెగాండ్లమీద లడాయిచేసెను. అప్పుడు నోసంపాళెగాడు అయిన రంగారెడ్డి పైకము యిచ్చేలాగున కరారుచేయించుకొనెను. మోచామియ్యా సాకుకొన్న కొడుకు సరవరఖానుణ్ని రంగారెడ్డి పిలిపించి సయ్యదుమియ్యాతో యుద్ధముచేసి రమ్మని చెప్పినందున అదే ప్రకారము యుద్ధముచేసిరి. సదరు యుద్ధములోనే సయ్యదుమియ్యా సరవరఖానుడు ఉభయులున్ను చనిపోయిరి. గనుక నోసం రంగారెడ్డి కౌలు చేసికొనెను. అక్కడినుండి సయ్యదుమియ్యా గండికోటదుర్గ ప్రవేశించినంతట జంబులమడుగు తాలూకా సహా యితనివశం అయి జాగీరు అనుభవిస్తూయుండి, ఇతడు గంటికోట కిల్లేదరవాజా అంటే పశ్చిమంగవని చక్కచేయించి లోగడ మీరజుమలా నవాబు అలంగీరు బురుజుదాక గారపని చేయించియుండినందున, సయ్యదుమియ్యా ఆ బురుజు ఆదిచేసి కిల్లేదరవాజా దాక గారపని కిల్లేదరవాజాకు ఉత్తరంగా కొంత గారపనిన్ని చేయించి, గండికోటకు యీశాన్యం పెన్నదరిన ఫరాబాగు వద్ద కొండ ఊటనీళ్లు యేటికివచ్చే దిగువ హావుజున్ను, ఫవ్వారాకారంజా సన్ను, ౧౧౭౮ హిజరీలో బంగాళాతోటాను చేయించెను. ఈకారంజా బహు ఉన్నతముగా యెగురుతూ యున్నది. సయ్యదుమియ్యాకారంజాఫవ్వారా చేయించి ఆహావుజుకు తూర్పు ఉప్పుబండకు పారసీతో శాసనము వేయించినాడు. ఆ శాసనంలో పైన వ్రాసిన సన్ను ఉన్నది. మరిన్ని సయ్యదుమియ్యా గండికోటలో రెండు పాత ఫిరంగులు కొత్తగా చేయించెను. ఖర సంవత్సర మాఘమాసమునందు హాలీంఖానునికి సయ్యదుమియ్యాయందు సమాధానములేక కృత్రిమం చేసి జోడాబట్టలలో ఔషధమువేయించి జంబులమడుగుకు పంపించినంతట, సయ్యదుమియ్యా

ఆ బట్టలు తొడుగుకొనినంతట, శరీరం అంతాజ్వాల యెత్తి ఖర సం॥ మాఘ, శు ౧౧ లు సయ్యదుమియ్యా జంబులమడుగులో కాలముచేసెను. జంబులమడుగు తాలూకాకు బొలవెంకటరెడ్డికి అమీలుదారి యిచ్చెను. పిమ్మట మజీదుఖానుడి సాకుడు కొడుకు మఖనామియ్యాకు గండికోట దుర్గం కిల్లేదారి యిచ్చెను. తరువాత విళంబి సం॥మున హైదరునవాబు తట్టునుంచి మీరాసాహేబు అనే సరదారుడు దండుతోకూడా గండికోటకు పడమర అయిదు పరువుల దూరమున యేటూరు అనే గ్రామము వద్ద నాలుగువేల గుర్రాలు మందితోకూడా దిగి గండికోట దుర్గము యివ్వమని సమాచారము పంపించినంతటను, దుర్గం వారి వశానకు యియ్యలేదు. అక్కడనుంచి మీరాసాహేబు పోయి బహదరున్ను రాగానే, అక్కడ యుద్ధమై అక్కడనుంచి యీ సం॥ చైత్ర శు ౧౫ లు, నాడు సిద్ధవటం తీసికొని హాలీంఖానుని పట్టుకొని శ్రీరంగపట్ణానకు పోయిరి. అప్పుడు హాలీంఖానుని తట్టునుంచి గండికోటలో రుస్తుంఖానుడు అనే కిల్లేదారుడు ఉండగా హాలీంఖానుడు దుర్గము బహాదరువారి వశానకు యియ్యమని వ్రాసినంతట దుర్గము మీరాసాహేబు వశానకు యిచ్చెను. ఈ హాలీంఖానుడు కడప సుబేదారి చేసినది శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౮౩ విషు సంవత్సరం ఆరభ్యం శాలివాహానశకవరుషంబులు ౧౭౦౧ వికారి సం॥ చైత్ర శు ౧౫ లు వరకు ౧౮ యేండ్లు చేసెను.

౨౯ తరువాత బహాదరుతట్టు కడపరాజ్యం అయినది. గండికోట దుర్గం ఠాణా కాయంచేసి హాలీంఖానుని తట్టునున్న కిల్లేదారుణ్ణి మాత్రం అతని సామానుతో విడిచి కడమ కోటలోనున్న నాయకులను శ్రీరంగపట్ణానకు తీసికొని పోయెను. దుర్గములో బహాదరుతట్టునుంచి మీరజమాలుద్దీన అనే కిల్లేదారుడు ఉండెను. ఈ కోట నాయకులను శ్రీరంగపట్ణములో రెండు నెలలు ఉంచుకొని, మళ్లీ కొలువులో ఉంచి దుర్గానకు పంపించిరి. ఈ బహాదరు ప్రభుత్వములోనే బనగానపల్లె నుంచి ఒక ఫిరంగిన్ని రుద్రవరంనుంచి ఒక ఫిరంగిన్ని యింకా కొన్ని ఫిరంగులు తెచ్చి దుర్గములో నుంచిరి. కోటలో నాలుగువేల మంది ఉండిరి. మీరాసాహేబు దుర్గము దర్వాజా తూర్పు వెలపట పడకోటవద్ద రెండు బురు

జులు కట్టించెను. ఈ బహాదరు ప్రభుత్వము చేసినది శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౭౦౧ వికారి సం॥ ఆరభ్యాం శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౭౦౪ శుభకృతు సం॥ వరకు ౪ యేండ్లు చేసెను.

౩౦ తరువాత బహాదరు కుమారుడు టీపుసుల్తాను ప్రభుత్వంలో గండికోట దుర్గములో నాలుగువేలమంది యుండిరి. అప్పుడు గండికోట దుర్గానకు ఉత్తరం చింతమాని దొడ్డివద్ద గోడ పడిపోయి యుండగాను గార పని చేయించెను, బహాదరు టీపుసుల్తాన్‌వారి ప్రభుత్వములో దుర్గము కిల్లేదారి చేసినవార్లు: ౧ మీరజమాలుదీను, ౧ మీరఅల్లీరజా, సయ్యదుముర్తజా ఈముగ్గురున్ను కిల్లేదారి చేసిరి. టీపుసుల్తాను ప్రభుత్వము చేసిన శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౭౦౫ శోభకృతు సం॥ ఆరభ్యాం శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౭౧౨ సాధారణ సం॥ కార్తీక మాసము వరకు యేండ్లు ౭ నెలలు ౮ చేసెను.

౩౧ తరువాత గోలకొండ నిజామల్లీఖానుని తట్టునుండి బారామహాలు అనే సరదారున్ను బనగానపల్లె అసదల్లీఖానుడున్ను వచ్చి దొమ్మర నంద్యాల అనే గ్రామము గండికోట యీశాన్యము మూడు పరువుల దూరమున ౨౦ వేల గుర్రాలున్నూ మందితోగూడ దిగి, అసదల్లీఖానుడు మందితోగూడ పెద్దకొన తెట్టు వద్దకి రాగానే దుర్గములో నాలుగువేల మందిలో కొందరు దిగువపోయి అనంతుని కోనవద్ద బనగానపల్లె అసదల్లీఖానుడున్ను మందిన్ని బారామహాలు వారి మందిన్ని అనంతుని కోనవద్ద ఫిరంగీ నిలిపి వుండగాను దుర్గంవారు నాలుగువేల బారువాండ్లు వారిని చుట్టుకొని నిజాంవారితట్టు జనాన్ని బహుమందిని హతముచేసిరి. అంతట వారు నిభాయించలేక ఫిరంగిని తీసికొని దిగువ దొమ్మరనంద్యాలకు పోయిరి. దుర్గంవారు కొందరు దుర్గానికి వచ్చిరి. కొందరు తెట్టులోపలను ఉండిరి.

పిమ్మట నిజాంతట్టు ఆఫీజు అనే సరదారుడు సిద్ధవటమునకు పోయి ఆ కోటమీదను ముట్టడి వేసి యుండగాను బారామహాలు ఆఫీజు పేర ఉత్తరం వ్రాసి పిలిపించి పెద్ద జమీయతుతోకూడా గండికోట

దుర్గము తెట్టుమీాద లడాయిచేసి తెట్టుతీసికొని, అక్కడినుంచి పేటకు తూర్పు భాగమున దిగి, చినచెరువుకు పడమట మోర్చావేసి, దుర్గానకు దక్షిణము తెల్లరాళ్లగుట్టపైన రెండు ఫిరంగులును ఉంచి, గుండ్లుకోటపైన నిత్యం నన్నూరు యేనూరు గుండ్లు చలాయిస్తూ యుండగా, గండికోట జంబులమడుగు తాలూకు గ్రామములు మాత్రము నిజాంవారి తాణా అయినది; గండికోట మాత్రం స్వాధీనంకాలేదు. టీపుసుల్తాను ప్రభుత్వములో నుండగా దుర్గములో నున్నవారు నాలుగువేలు వెలుపట నున్నవారికి భత్యానికి యియ్యక దర్వాజా బందుచేసి దుర్గములో విడువక యుండినందున ఆ నాలుగువేల బారువాండ్లు శ్రీరంగపట్నానికి లేచి పోయిరి. అప్పుడు కోటలో నున్న నాలుగువేల మంది ఆరునెలలు లడాయిచేసి, కోటలో నున్న కిల్లేదారు సయ్యదు ముర్తజానున్ను ఆసబు సయ్యదు అలావద్దీనున్ను ఉభయులున్ను యేకమై, తమ సామానుతో దేశానికి పోనిస్తే కిల్లాయిస్తామని ఖరారు చేసికొని, దుర్గము ఆఫీజు వశానకు యిచ్చి, కిల్లేదారుడు అయిన సయ్యదుముర్తుజా శ్రీరంగపట్ణానకు పోగానే, టీపు సుల్తాను యితను ఫితూరిచేసిన వాడని యెంచి గల్లున వేయించెను. ఆసబు అలావద్దీనువద్ద దివాణం పైకం విస్తరించియుండగా తీసికొని గోలకొండకు పోయెను. ఆఫీజు గండికోట దుర్గము తాణాకాయము చేసి తాను గుర్రం కొండకు పోయి లడాయిలో అక్కడనే చనిపోయెను. బనగానపల్లె అసదల్లీ ఖానునికి యీా గండికోటదుర్గము స్వాధీనమయి యుండలేదు. ఈ నిజామల్లీఖానుని ప్రభుత్వములో గండికోట కిల్లేదారి చేసినవారి పేర్లు. ౧ ఆఫీజు సుబేదారుడు, ౧ దిలావరుజాలా దినములలో సిద్ది సాలంఖానుడు, ౧ కాదరసాహేబు, ౧ సయ్యదు ఖతలు; ౧ అమీర్ సాహేబు దినములలో కాదరసాహేబు; ౧ చందూలాలాదినములలో. మొత్తము ౬...ఇందులో ఆఫీసున్ను, అమీర్ సాహేబు, చందూలా వీరు కడప సుబేదారి చేస్తూ యున్నవారు. వీరల ప్రభుత్వంలో దుర్గములో నాలుగువేలమంది ఉండిరి. మొగలాయి ప్రభుత్వము శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౭౧౨ సాధారణ సం॥ మార్గశిరమాసం లగాయతు శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౭౨౨

రౌద్రి సం॥ ఆశ్వీజమాసం వరకు ౧౦ యేండ్లు చేసెను. ఇందులో కడప సుబేదారి చేసినవారు: ౧ ఆఫీసు సాధారణ సం॥ కార్తీక మాసం లగాయతు విరోధికృతు సం॥ వరకు యేడు ౧ నెలలు ౫; ౧ బనగాని పల్లె అసదల్లీఖానుడు పరీధావి మొదలు ఆనంద సం॥ వరకు యేండ్లు మూడు; ౧ అరబు అమీనుసాహేబు రక్తాక్షి, నళ సం॥ ౨; ౧ మల్లా అసదల్లీఖానుడు, పింగళ స॥ కాళయుక్తి సం॥ ౨; ౧ చందూలాలా సిద్ధార్థిరౌద్రి సం॥ ఆశ్వీజ మాసము వరకు యేడు ౧ నెలలు ౭.

తరువాత కుంపిణీ యింగ్లీసువారు శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౭౨౧ రౌద్రి సం॥ కార్తీకమాసంలో కడపరాజ్యము కట్టుకొని, గండి కోటలో రెండువేల బారున్ను యింగ్లీసు సరదారులున్ను వచ్చి ఆరు నెలలు ఉండి, పిమ్మట వేయిమంది కొన్ని దినములును, పిమ్మట నూరు సిఫాయీలు కొన్నిదినములును ఉండి, తరువాత పోలీసు ప్యాదాలు యిరవైమంది మాత్రము ఉండిరి. ఈ దుర్గములో తాణామంది లేనందున దుర్గములోనున్న వర్తకులు మొదలయినవారు జీవనోపాయము జరుగక పోయినందువల్ల విస్తారముగా యిండ్లు పాడు అయినవి. దుర్గముమాత్రము దురస్తుగానున్నది. ఇప్పుడు జంబులమడుగు తాలూకాలో గండికోట దుర్గము అణుకువ అయి గండికోటను ఒక మాజే అని వ్రాస్తున్నారు. రౌద్రికి A.D. ౧౮౦౦.

దుర్గములో లోగడనున్న ఫిరంగీల పేర్లు వివరము.

౧ యాడకక్కి-వీరభద్రుడనే ఫిరంగి	౨ రామలక్ష్మణ ఫిరంగీలు
	౧ వీరభద్రుని ఫిరంగి
౧ పెద్దబురుజుమీదనుండేది ఫిరంగి	౧ పెద్దపల్లి ఫిరంగి
	౧ చినపల్లి ఫిరంగి
౧ చిన్నగారబురుజు ఫిరంగి	౧ ముద్దుకృష్ణుని ఫిరంగి
౧ మాధవచక్రం ఫిరంగి	౧ చిన్నముద్దుకృష్ణుని ఫిరంగి
౧ హనుమంత ఫిరంగి	

౨ మేకలపడవ ఫిరంగీలు	౧ లంజపడవ ఫిరంగి
౨ దూరాబాల ఫిరంగీలు	౧ దలఫాదు ఫిరంగి
౧ భూతనాథ ఫిరంగి	౨ రామలక్ష్మణ తుండులు
౧ జంబుచాల ఫిరంగి	౧ పెద్దపల్లి తుండు
౨ బంగాళాలోవున్న ఫిరంగీలు	౧ చిన్నపల్లి తుండు
౧ రామబాణం ఫిరంగి	౧ హనుమంతుని తుండు
౨ చిన్నకరీం కోటలోనున్న ఫిరంగీలు	౧ రామబాణం తుండు

వెరసి ఫిరంగీలు ౩౧ ముప్పదియొకటి.

ఈ ఫిరంగీలు కుంపిణీవారి ప్రభుత్వములో కోటలో ఫిరంగీలు ఉంచడానికి అసమాధానంచేత, పగలకొట్టి యినుము తీసికొని పోయినారు. ఈ ఫిరంగీలు పోయినవి పోగా ఇప్పుడు దుర్గములో రెండుపోత ఫిరంగీలు మాత్రము ఉన్నవి. వాటిమీద యిగ్లీషు అక్షరములు వ్రాసియున్నవి. అది ఫ్రాంసువారు చేసిన ఫిరంగీలు అని వాడుతున్నారు. ఇదిగాక దుర్గములోనున్న మందున్ను బాణములున్ను రాజచెరువులో కుంపెణీ వారు వేయించినారు. గుండ్లుమాత్రము ఒక కోఠీనిండా వేసియున్నవి. అవి కడపలో జల్లాకోర్టుకు దొంగలకు సంకెళ్లు చేయించడానకు జరూరు అయినప్పుడు తీసికొనిపోతున్నారు.

జఖేరాయుంచే కోఠీల వివరము

౧ జంగీసామాను ఫిరంగీగుండ్లుఉండేది.	౧ ధాన్యముంచే కణజము.
౩ జుమ్మామసీదులోకమాను ఉండేది.	౧ మిరపకాయలు.
	౧ పొగాకు.
	౧ ఫిరంగిగుండ్లు.
	౧ మందుకోఠీ.

ఇవి యిప్పుడున్ను యున్నవి.

ఈ గండికోట దుర్గముపైన నుండునట్టి కోనేల వివరము:

౧ దుర్గానికి దక్షిణం సామీప్యం నాగఝరి అనేది కన్నికె లున్నందున నాగఝరి అనే నామము. ఈ బావి ఉదకం వంకగాపారి

కోటలోనున్న రాజు చెరు అనే గొప్ప దొనలో ప్రవేశించి చెరువునిండి, కోటగోడకు పశ్చిమంతట్టున మొహరీలనుంచి నీళ్లు వెళ్లి, దిగువరాజు చెరువు కోనమీదుగా నదిలో కలుస్తున్నది. కోనకు పశ్చిమం నదీ తీరమున అలియాబాదు అనే పల్లెయున్నది. అది మయాణావారి అమలులో పేట కట్టించి సాలెవాండ్లున్ను గాండ్లవాండ్లున్ను ఉండిరి. ఇంతలో అవాంతర ములచేతను రయితులు యెక్కడివారు అక్కడికి లేచిపోయినందున పల్లెపాడు అయినది. భూమిమాత్రం సాగు అవుతున్నది. అంతు కోనలు ౨, పల్లెబేచిరాకు ౧. ఈ పల్లెకు ఉత్తరం పెన్నకున్ను ఉత్తరం కొండపైన అగస్త్యేశ్వరుని కోనలో శివాలయం విష్ణ్వాలయములున్ను దేవ ఘాతములున్ను ఉన్నవి. ఈ దేవుని దీపారాధనకుగాను యీ దేవళానకు పశ్చిమం కోనస్థళంమాన్యంముగా యిచ్చినారు గనుక నడుస్తూ ఉన్నది.

౧ ఈ కోనకు పశ్చిమం న్యాలనూతల అనే గ్రామము గండి కోటలో మజరాగా నడుస్తూయుండి సుల్తాను ప్రభుత్వములో ఆలాయిదా గ్రామం అయినది.

పైన వ్రాసిన అలియాబాదుకు దక్షిణం నిచ్చుమల్లేశ్వరుని కోనలో పూర్వము శివాలయం ఉండి శిథిలమై పోయినది. ప్రస్తుతం ఆ కోన మాన్యంగా నడుస్తూయుండి ఖిలమైపోయెను. కోనలో సాగుకావడం లేదు.

౧ ఇందుకు దక్షిణం ముచ్చుకోన. ఇక్కడ లోగడ చెట్లు విస్తారంగా నుండినందున చీకటిగా నుండేది గనుక ముచ్చుకోన అనిపేరు. సాగు లేదు.

౧ గండ్లూరి వనానికి తూర్పున నుండే కొండకు అరపరువు దూరాన ఉండేది చింతలకోన. సాగు లేదు.

౧ ఇందుకు తూర్పు గురిగింజలు ఉండేది గురిగింజకోన.

౧ ఇందుకు పడమట మర్రిచెట్లు ఉండేది మర్రికోన.

౧ గురిగింజ కోనకు తూర్పు వెదురుపొద యుండగా వెదుళ్లకోన అని పేరు.

౧ ఇందుకు తూర్పు యెఱ్ఱకోన.

౧ ఇందుకు తూర్పు సంజీవిపల్లె అనేది యున్నది. అక్కడ చింత చెట్లు ఉండేవి గనుక చింతలకోన అని పేరు.

ఈ సంజీవపల్లెయొక్క కైఫీయతు: పూర్వం సదాశివరాయలు రాజ్యము సేయుచుండగా పెమ్మసానితిమ్మానాయడు గండికోట అధి కారము చేసేసమయమున పొట్టి ఓబనబోయని కుమారుడు యెఱ్ఱ బోయడు అనే కర్ణగొల్లవాడు — దుర్గములోను (కర్ణగొల్లలు) గురికాండ్రు ముద్రవారలయి యుండగా — దుర్గానికి దక్షిణము చౌకీయుండగా అక్కడ కొంత సమమయిన భూమి యుండినంతట అది కిర్దుచేసికొని యుండగాను, సదరు ప్రదేశమునకు నారబోయనపల్లె అని ఉండగా అది వారికే అనుభవము ఉండెను. ఈ సదాశివరాయల దినములలోనే యీ కర్ణగొల్లలు పెండ్లికి నగరికి వర్తన యిస్తూయుండగాను, పేదలు పెండ్లివర్తన ౧౦౧ మాడలు యివ్వడమునకు లేనివారు పెండ్లి లేకుండా వృద్ధులై యుండేవారు; గనుక రాయలువారు సదరు పెండ్లి వర్తనలు ౧౦౧ మాడలు తోసివేసి, పదహారు మాడలుగా నిర్ణయంచేసి, గండికోట సీమా మూలంలో యీనారబోయనికి పెండ్లికి రూకాను బియ్యం ముంతెడు, జమళ్ల నూరుపోకలు, నూరుఆకులుగా దిబ్యాలకు (?) యీనారబోయలకు నిర్ణ యం దిబ్యానకు రుకా, గంగమ్మను కొలిచేటందుకు మూడుదినములుకొలిస్తే కూడా పచ్చడము, అయిదుదినములు కొలిస్తే వరహాని పాగాపచ్చడము, ఏడుదినములు కొలిస్తే పాగాపచ్చడము బిరా; నేరపారాలు పరామరి శించుక మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతం ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను అనుభ వించుకొని సుఖాన బ్రతికేది, అని శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి పరాభవ సం॥ కార్తిక శు ౫ లు శుక్రవారంనాడు [1]రాయల వారున్ను, అళిరామరాయలవారున్ను తామ్రశాసనము వ్రాసియిచ్చి

1. Friday, 29th October, A.D. 1546.

నారు. అందులో యీ పెండ్లి పూర్వోత్తరం మాత్రము వ్రాసియున్నది ఆ తామ్రశాసనం నకలు, కాగితము వారివద్ద నుండే నకలు, సన్నదు వహీలో వ్రాసినాను.

తరువాత మీరజుమలా నవాబునాడు పైన వ్రాసిన నారబోయని వంశీకుడు సంజీవనాయకుడు అనేవాడు దుర్గంలో నాయకత చేస్తూయుండగా వీరి మందికిన్ని పీడికిన్ని నడిచే ముడియం, పాలూరుగ్రామములు ౧౦౦ మంది జీతాలకున్ను, వీరి తాంబూలానకున్ను సాలెవారి ఉప్పల పాడు నడుస్తూయుండెను. ఆ చౌకీవద్ద తనపేరుతో సంజీవపల్లె అనికట్టించి అమరంగా తదారభ్యం నడిచినది. మయాణా అబదుల్ మియానాడు అయిదు వరహాలు యిచ్చేలాగున నిర్ణయం చేసిరి. పిమ్మట మయాణా సైదుమియా నాడు ౨౫ వరహాలు జీతం చెల్లు కట్టుతూయుండిరి. తరువాత బహాదరు కమాంమీాసులోను ౩౦ వరహాలు జీతంలో చెల్లు కట్టుతూయుండిరి. మొగలాయిలోను రెండు యేండ్లు ౩౦ వరహాలకు నడచినది. పిమ్మట ఆ గ్రామాన పండిన ధాన్యంలో అర్థ యిస్తోయుండి నూరుమందితో యథాప్రకారంగానే కోటలో కొలుస్తూయుండిరి. పల్లె ఖిలమైనందున వస్త్రం యిచ్చి పల్లె బస్తీ చేయమని యిరవై వరహాలకు నిర్ణయముచేసి, అక్కడ పదిమంది కొలువు కొలిచేది, వారికి జీతము సరకారు యిచ్చేది, వారు చౌకివరిదీ కోటకువచ్చి చెప్పేది. పిమ్మట అమీర్ సాహేబున్ను యిరువై వరహాలకే నడిపించి, తదనంతరం చందూలాదినములలో యిరువైఅయిదు వరహాలు అయినది. తరువాత కుంపిణీవారి ప్రభుత్వం గ్రామం సరకారులో దాఖలుచేసి వారికి కొంత భూమి మాన్యం యిచ్చినారు.

౧ ఈ పల్లెకు పడమర ఒకపరువు దూరమున గురిగింజకోనకు ఉత్తరము కొట్టాలపల్లె అనే మజరాయొక్క కైఫీయతు: గ్రామరెడ్డి కరణాలు కోటనాయకుల వంశీకుడు అయిన దురవేసి సుబ్బాదాసరి అనే వానికి వ్రాసియిచ్చిన దానపత్రం నకలు సారాంశము.

శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౯౩ అగునేటి ఖర సం॥ మాఘ శు ౫ లు, మంగపట్ణంవారి అవాంత్రం నిమిత్తం, హాజరతు సయ్యదు మియాసాహేబులవారు మమ్ము వారిని, ఉభయత్రులా పిలిపించి, గురిగింజ కోన తలాపెన(?)చేలో పల్లె కట్టమని సెలవు యిస్తిమి; అదే ప్రకారం సుబ్బాదాసరి పల్లెకట్టి బురుజుగట్టి రెడ్లకరణాలగూర్చి పండ్రెండు ఆయ గాండ్లను గూర్చి పల్లేర్లు ఊడ్చి ఉరంబోసినందున పోతులగొట్టి సన్న యా(వే)టలుగొట్టి పొలంవెళుపున బలి చల్లించి ఆయగాండ్లకు బట్టలు కప్పి మాన్యము కావలెనని అడిగితిమి; సమ్మతించి బురుజుకు దక్షిణాన మెత్రచెలికె ప్రాకుయేండ్లబీడు ౧౮ నలుదూము చేను కరారు; దానికి మేర; పడమట గురిగింజకోన దోవ, తూర్పు మంగపట్ణం దోవ మేర; దర వేసి సుబ్బాదాసరికి నిశ్చయము చేసిన కొట్టాలపల్లె నీవు పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించేది. తిరుపతి వేంక టేశ్వరులు వేటసన్నాహమువచ్చి గురిగింజకోనలో లక్ష్మిసమేతముగా భూమిలోనుంచి ఉద్భవించి దరవేసి సుబ్బాదాసునికి ప్రసన్నమై అనేక పూజలు కొనగలవాడై అనేక వరములు కొనగలవాడై యుండెను. మేము స్వామిదర్శనమునకు వచ్చి సేవింపుచేసి కోనస్థళం కోనలో నుండే కయ్యలు, కోనకు పడమట అణుకువ చెలికె ౧।౦ కుంచెడు స్వామికి మేము సమ్మతించి, ధీపారాధనకు పుష్పాలకు పారంపర్యంతం ఆచంద్రా ర్కస్థాయిగాను స్వామికి సమర్పిస్తిమి; గనుక సుఖాన అనుభవించేది. ఈ పల్లెకు కొట్టాలపల్లె అని నామము కలుగడానికి కారణము యేమంటే, యీ సుబ్బాదాసరి కొట్టాలు వేసుకొని ఉండినందున కొట్టాలపల్లె అని పేరు కలిగినది. ఈ పల్లెవద్ద కొంత సమమైన భూమి ఉండినందున చేను సాగు అవుతున్నది. ఈ సుబ్బాదాసరి అనేవాడు లోగడ కోటలో నాయ కుడై యుండి పిమ్మట విరక్తిచేత గురిగింజకోనలో లక్ష్మిసమేతముగా ఉద్భవించిన శ్రీ వేంకటేశ్వరులను పూజచేసుకొని ఆ కోనలోనున్ను, కొట్టాలపల్లెలోనున్ను సాగుచేసుకొని పెండ్లాము బిడ్డలతోగూడ కొట్టాల పల్లెలో కాపురం ఉన్నాడు. ఇతనికి యెనభై యేండ్లు కలవు. దుర్గం యొక్క మహిమ పూర్వంనుంచి తెలిసినవాడున్ను శరీరంలో కాయపుష్టి

కలిగినవాడున్ను అయినందున నిత్యం ఆరు ఆమడ అయినాను నడచి పోతూవుండినాడు. ఇప్పుడు గండికోటలోనున్న జంబులమడుగు తాలూకా లోనున్న యితనికి తెలిసినంత కైఫీయతు రెండోవానికి తెలియదు. మేము కైఫీయతు వ్రాయునప్పుడు యితడు చాలా మహిమలు తెలియ చేసినాడు.

౧ పైన వ్రాసిన చింతకోనకుతూర్పు అరపరువున ఊటకోన. ౧ దీనికి తూర్పుపరువు దూరమున నేరేళ్ల వృక్షములుండేది నేరేళ్లకోన. ౧ ఇందు ఉత్తరము దొనకోన. బొమ్మయపల్లెసాగు. ఇందుకు ఉత్తరం అనాదీయం బొమ్మయపల్లె అనే గ్రామమున్నది. అక్కడ చెర్వులున్ను కలవు. గనుక వరిసహా ఫలిస్తూయున్నది. ఈ గ్రామం పాడు అవుతూ వస్తే రెండు మూడు స్థళాల తిరుగకట్టినారు.

౧ దొనకోనకు పడమట దేవరకోన గండికోటలో నుండే ఫకీరుకు యినాముయిచ్చినారు గనుక నడుస్తున్నది.

౧ ఇందుకు దక్షిణము తమటముకోనకు నీళ్లువచ్చేది. ఈ కోనకు దక్షిణం మర్రికోన తలావుననుంచి కొండజవుకువంకవచ్చి తమటం కోనమీాదుగా వెళ్లి యీా స్థళాన ఉండే బావినిండి మిగిలిన నీళ్లు దిగువ తమటంకోనలో నుండే బావులు నిండి ఆ చెరువువంక కత్తవకట్టమీాదికి వెళ్లి వంక దిగువ పట్నం చెరువులోకి పోతున్నవి.

ఈ కోనలో కొండజవుకు వల్లను నీళ్లు ప్రవహించేది. అక్కడక్కడ బావులలో నీళ్లు నిలిచేదిన్ని వర్షాకాలంలో విస్తారంగా ప్రవహించేది. వేసంగికాలంలో అల్పాస్వల్పం ఊటవస్తే బావులలో నీళ్లు ఉండేది. కొంత సమమైన భూమివంకవద్దయుండే వాటిలోనున్న కొంత రాళ్లతో అరుగులు కట్టి దానిపైన పుట్టమన్ను మెరువు దున్నపోతుల మీాద మోసుకపోయిన్ని పశువులు నడవడానకు వల్లపడకుండా ఉండే గొప్పగట్లు మొదలయినవి దాటవలసివస్తే సదరహి మెరువు మూటలను తలమీాద మోసుకపోయి కొంతదూరపజు(?)లు నడవయుండే స్థళాన తల

మీాద మోసుకపోయి తోటలు చేస్తూఉన్నారు. వర్షాలు విస్తారమై వంక వల్ల భూమిన్ని అరుగులున్ను తెగి కొట్టుకొని పోతే మరల బహు ప్రయాసంమీాద మన్ను తెచ్చివేసి భూమికి సత్తువకలిగించి తోటలుచేస్తు న్నారు. కోనలో అయ్యేది వివరం.

౧ పసుపు	౧ బెండకాయలు	౧ వంకాయలు
౧ అరటితోటలు	౧ పొట్లకాయలు	౧ గుమ్మడికాయలు
౧ నిమ్మ	౧ బీరకాయలు	౧ సొరకాయలు
౧ కిత్తలి	౧ చిక్కుడుకాయలు	౧ భంగిచెట్లు
౧ సీతాపండ్లు	౧ చామకూర	౧ పెండలం
౧ పనసచెట్లు స్వల్పం	౧ రాజగిరికూర	౧ దోసకాయలు
౧ కాకరకాయలు	౧ పచ్చిమిరపకాయలు	౧ ముల్లంగి

వగైరా, పువ్వులు ఇవి అవుతున్నది.

ఇదిగాక ఉండే కోనలవివరం. ౧ నాగదరికోనకు తూర్పు సామీాప్యం బుర్రచెలెమె (చెలమ ?); ౧ దీనికి తూర్పున మేకకోన అను రెండు; ౧ దీనికి తూర్పు సంకచెలిమె అనేది అలావర్దీఖా అనేవానికి మాన్యం నడుస్తున్నది; ౧ ఇందుకు తూర్పు మంగలవానికోన; ౧ ఇందుకు తూర్పుమామిడికోన; ౧ ఇందుకు ఉత్తరం భైరవునికోనతోట, మూాల మానితోట, గుదినవాడితోట. ఈ నాలుగుతోటలు[1] బావులునిండి వంక యీాతోటలకు ఉత్తరము ఉప్పులకోనకు వెళ్లి ఉత్తరం హజారికోన ఆఖేరుతోటలు పొలం దగ్గర ఉప్పరవాని రాఘవేంద్రాచార్యుల మాన్యం మీాదుగా వెళ్లి పెద్దకోన గుండాలనీళ్లు ఫరాబాగుతోట కారంజీలోనుంచి పెన్నలోను కలుస్తూయున్నది.

ఈ కోనలకును పైనవ్రాసిన ప్రకారమే పనులను చేయవలయును. పైనవ్రాసిన ఫలములే అవుతున్నవి; అయితే కాడారంభము కావడంలేదు. సంజీవపల్లె, కొట్టాలపల్లె, బొమ్మయపల్లె యీా పల్లెలలో మాత్రము కాడా రంభం అవుతున్నది. బొమ్మయపల్లెలో నీరారంభమున్ను అవుతున్నది. ఈ పల్లె కొండదిగువగానున్నది. కడమపల్లెలు కొండ పైనయున్నవి.

1. Only three gardens are mentioned.

ఈ గండికోటకు చెల్లే మజరాలు.

౧ కొట్టాలపల్లె, ౧ అలియాబాదు. ఇదిగాక అలాయిదా మాజే అయిన ౧ సంజీవపల్లె, ౨ ఇందుకుతూర్పు రెండు పల్లెలుండి పాడు అయినవి. ౧ గోపాలపురం, ౧ మంగలవానిపల్లె, అంతు ౨; ౧ న్యాలమూతల, (అంతు పల్లెలు) ౮.

గండికోటలో లోగడనున్న మాధవస్వామి దేవళమున్ను రఘునాయకుల దేవళమున్ను దేశం తురకాణ్యం అయిన దారభ్యం పూజ లేకుండా ఖిలమైయున్నవి. కుంఫిణి ప్రభుత్వంలో అక్కడక్కడ దేవాలయములు, జీర్ణోద్ధారణము చేయించి యీ స్థళమున్ను జీర్ణోద్ధారణము చేయిస్తే కీర్తికలదు.

ఈ దుర్గానకువుండే కనమలవివరం: ౭ ఎద్దులునడచే కనమలు, ౧ దుర్గానకు పడమట దక్షిణం అలియాంబాదునుంచి బావవారితావు గుట్ట పడమట కొబ్బేపట్టి వగైరా పశ్చిమ దేశాన్నుంచి వచ్చే మార్గం; ౧ కోటకు దక్షిణం బోయదిన్నెకనుమ; ౧ కోటకు దక్షిణం కుడితట్టు నేరేళ్ల కనుమ; ౧ కోటకు తూర్పున బొమ్మనపల్లె మార్గం కత్తితరిదోవ; ౧ దుర్గానకు తూర్పుదేశమునుంచి దిగువపట్నం మీదుగావచ్చే బండ్ల మార్గం; ౧ తామలగుండానకు పొయ్యే మార్గం, పెద్దకోన మీదుగా పొయ్యేది; ౧ దుర్గము పడమట దర్వాజా కనుమ పశ్చిమానకు పొయ్యేది.

మనుష్యులు కాలినడకగా నడిచే కనుమలు : ౧ పేటకు ఉత్తరం బేరివారి కనుమ; పెన్నకు పొయ్యేమార్గం నదిలో తలిపెరగుండు మీదుగా ప్రవహించే నదిదాటి అగస్త్యేశ్వరుని కోనకుపోయి అక్కడనుంచి న్యాలనూతలకు పొయ్యేమార్గం; ౧ దుర్గానకు తూర్పు అనంతపద్మనాభుని దేవళముమీదుగా కాదరాబాదుకు పొయ్యేమార్గం; ౧ రాచెరువుకోన దోవ, కోటకు దక్షిణం పశ్చిమానకు పొయ్యేమార్గం; ౧ దుర్గానకు పశ్చిమం. పిల్లకనుమ. ఈ కనుమ బహు యెక్కుడు గనుక పిల్లకనుమ అనే పేరు. ౧ కోటకు దక్షిణం ఆవుకోన నారువదోవ; ౧ కోటకు దక్షిణం

గురిగింజకోన నుండి దక్షిణం కొత్రపాడు మంగపట్నానకు పొయ్యేమార్గం; ౧ కోటకు దక్షిణం సెట్టివారి పల్లెకు పొయ్యేమార్గం; ౧ దీనికి తూర్పు ఎద్దుకట్టవులదోవ; ౧ దీనికి తూర్పు సెట్టివారి పల్లెనుంచి సంజీవపల్లెకు వచ్చేమార్గం; ౧ బొమ్మపల్లెనుంచి పడమట దుర్గానికివచ్చే దొవికనుమ.

ఈ దుర్గం కొండ అరణ్యంలోనున్న పెన్నకు ఉత్తరం ఉండే కొండలలోనున్న విశేషవృక్షములు లేవు. సామాన్యముగా ఉండేవాటి వివరము.

౧ నిరుద్ది	౧ పొలికి	౧ చంద్ర	౧ నేరేడు
౧ బిక్కిలి	౧ గొటికి	౧ మద్ది	౧ వేప
౧ యలిమి	౧ కొండజిల్లేడు	౧ కలిమి	౧ రేల
౧ పచ్చార	౧ చిల్లు	౧ చింత(స్వల్పం)	౧ జువ్వి
౧ చిగర	౧ తూకిలి	౧ దిరిసెన	౧ మామిడి
౧ బలుసు	౧ పలవరేణి	౧ బేట	

ఇవిగాక యింకను కొన్ని సామాన్య వృక్షములున్ను కలవు. ఈ వృముక్షలు కూచాలకు పనికివచ్చేదిగాని వేరేలేదు. ఈ దుర్గములోనున్న కొండకున్ను ఎెర్రమల అనేపేరు. పినాకిని గండికి ఉత్తరమునన్నుండే కొండకున్ను యెర్రమల అనేపేరు. మధ్యగండి అయినందున రెండు కొండలుగా అగుపడుతున్నవి. గండికోట ఉన్న కొండ తూర్పుపడమర రెండు ఆమడ, పెన్నకు ఉత్తరంగా నుండునది మూడు ఆమడలున్నది. అందుమీాద ధొడియం, మలమీాదికంభాలదిన్నె, న్యాలనూతల, మురపంది యీా గ్రామములయందు విస్తారంగా సీరారంభం కొండల జౌకువల్ల అవుతున్నది. బూడపల్లెలో కాడారంభంగాని సీరారంభం లేదు.

గండికోటకు పడమర కిల్లేపట్టి ఓబళాపురం ఆది చేసికొని లావ నూరుదాకా మూడు పరువులు ఒక కొండయున్నది. అందు భానుకొండ అనిన్ని భానుకోట అనిన్ని పేరు. గండికోటకు ఉత్తరం యీాశాన్యం విదిక్కున నోసం ఆదిచేసుకొని కలవటాలవరకు తూర్పుపడమర అయిదు

పరువులున్ను ఉత్తర దక్షిణం నాలుగు పరువులున్ను కొండలున్నవి. ఈ రెండు కొండలయందున్ను విశేషవృక్షములు లేవు; సామాన్యమైన అల్పాస్వల్పం కలవు.

గండికోట ఎర్రమలలో చిరతలు, పందులు, పెద్దపులులు (స్వల్పం), తోడేళ్లు, నక్కలు, యేదులు, కపులు, లావకులు, కెరజాలు, గొండంగులు కలవు. ఈ దుర్గం కేవలం తృణకాష్టజలసమృద్ధిగా కేవలం సౌకర్యం కలిగిన స్థళం.

జంబులమడుగు తాలూకాలో నుండే గ్రామముల వివరం. సంమత్తు జంబులమడుగు, ఖాలీసాగ్రామములు మజరా.

నెం.	మజరాల పేరు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	పెరసి
౧	కసుబాజంబులమడుగు					
	౧ బస్తీ	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ రామిరెడ్డిపల్లె మజరా	౦	౦	౦	౦	౦
౨	మవుజేకన్నలూరు బస్తీ	౧	౦	౦	౦	౧
౩	మవుజేగొరిగెనూరు బస్తీ	౧	౦	౦	౦	౧
౪	మవుజేదానవులపాడు	౧	౦	౦	౦	౧

ఇవియే యిందుగల మజరాల పేర్లున్ను అడంగలు వివరములు.

నెం.	గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	పెరసి
౫	మ॥ దేవగుడి	౧	౦	౦	౦	౧
౬	మ॥ సుగుమంచిపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౭	మ॥ బొల్లవరం	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయిన్న	...	...	...	...	...
	మజరాచౌటిపల్లె	...	...	...	...	...
౮	మ॥ మాలెపాడు	౧	౦	౦	౦	౧
౯	మ॥ సిరిగిపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧

నెం.	గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	వెరసి
౧౦	మ॥ పెదదండ్లూరు	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయ్ను	...	...	...	...	...
	౧ మజరా	...	...	...	...	...
	సన్నువరాళ్ళపల్లె	...	...	...	...	...
౧౧	గుడంచెరువు	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయ్ను	...	...	...	...	...
	౧ మజరాసంజీవ పల్లె	...	...	...	...	...
	ఆయకట్టుకుదాఖలులేదు	...	...	...	...	...
౧౨	పొన్నతోట	౧	౦	౧	౧	౩
	౧ అయ్ను	...	...	...	...	...
	౨ మజరాలు	...	...	...	...	...
	కత్తిపల్లె	...	...	...	...	...
	తిమ్మాపురం	...	...	...	...	...
	బేచిరాకు	...	...	...	...	...
౧౩	బొమ్మపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౧౪	మ॥ గండికోట	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయ్ను	...	...	...	...	...
	౧ మజరాగొట్టాలపల్లె	...	..	...	...	...
	పురపు గురిగింజకోన	...	...	...	...	...
౧౫	మ॥ సంజీవిపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
	పురపు నారబోయనిపల్లె	...	...	...	...	...
౧౬	మ॥ దిగువపట్నం	౧	౦	౦	౦	౧
౧౭	మ॥ కాదరాబాదు	౧	౦	౩	౦	౪
	౧ అయ్ను	...	...	...	...	...
	౩ మజరాలు	...	...	...	...	...
	౧ పాతపేట	...	...	...	...	...
	౧ కొత్తపేట	...	...	...	...	...
	౧ కబాడపాళెము	...	...	...	...	...

నెం.	గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	వెరసి
౧౮	మ॥ మలమీదికంభాలదిన్నె	౧	౦	౨	౦	౩
	౧ అయిన్ని	...	...	...	...	...
	౨ మజరాలు	...	...	...	...	...
	౧ బొగ్గులదాసరిపల్లె	...	...	...	...	...
	౧ బోగాలకట్ట	...	...	...	...	...
౧౯	ధోడియం	౧	౧	౪	౦	౬
	౧ అయిన్ని	...	...	...	...	...
	౪ మజరాలు	...	...	...	...	...
	౧ బస్తీ	...	...	...	...	...
	౧ మదిరెడ్డిపల్లె	...	...	...	...	...
	౧ రామచంద్రాపురము	...	...	...	...	...
	౧ నిరాహాణిపల్లె	...	...	...	...	...
	౧ బేచిరాకు సిద్దారెడ్డి	...	...	...	...	...
౨౦	మ॥ మురపంది	౧	౦	౨	౦	౩
	౧ అయిన్ని	...	...	...	...	...
	౨ మజరాలు	...	...	...	...	...
	౧ బూమసానిపల్లె	...	...	...	...	...
	౧ కృష్ణాపురం	...	...	...	...	...
౨౧	మ॥ పొన్నంపల్లె	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయిన్ని	...	...	...	...	...
	౧ మ॥ గంగులనారాయణపల్లె	...	...	...	...	...
౨౨	మవుజేతొర్రెవేముల	౧	౦	౧	౧	౩
	౧ అయిన్ని	...	...	...	...	...
	౨ మజరాలు	...	...	...	...	...

నెం.	గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	వెరసి
	౧ బేచిరాకు నారావర్ఘుల పల్లె అగ్రహారం	...	...	...	...	...
	౧ కట్టక్రిందిపల్లె	...	...	...	...	...
౨౩	మవుజే వేపరాల	౧	౦	౦	౦	౧
౨౪	మ॥ దొమ్మరనంద్యాల	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయ్యిన	...	...	...	...	...
	౧ మజరా కరమలవానిపల్లె	...	...	...	...	...
౨౫	మ॥ మోరగుడి	౧	౦	౦	౦	౧
౨౬	మ॥ సాలెవారి ఉప్పలపాడు	౧	౦	౦	౧	౨
	౧ అయ్యిన	...	...	...	...	...
	౧ బేచిరాకు వరదరాజుపల్లె ఆయకట్టుకు దాఖలులేదు	...	...	...	...	...
౨౭	మ॥ బోడిపల్లె	౧	...	...	౧	౨
	౧ అయ్యిన	...	...	...	...	...
	౧ మ॥ గంగనపల్లె బేచిరాకు ఆయకట్టుకు దాఖలులేదు	...	...	...	...	...
౨౮	మ॥ పెద్దకొమ్మెర్ల	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయ్యిన	...	...	...	...	...
	౧ మ॥హనుమంతరాయని పేట ఆయకట్టుకుదాఖలులేదు	...	...	...	...	...
౨౯	మ॥ చినకొమ్మెర్ల	౧	౦	౨	౧	౪
	౧ అయ్యిన మజరాలు ౨	...	...	...	...	...
	౧ బేచిరాకు మజరా ఆయకట్టుకు దాఖలులేదు	...	...	...	...	...
౩౦	మ॥ దుగ్గనపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
	౧ అయ్యిన	...	...	...	...	...

గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	శెరసి
౨ మజరాలు (బుడాపురములోనికి) ౧ బుడ్డారెడ్డిపల్లె ౧ వెంకటాపురం	...	...	...	...	...
౩౧ మవుజే తలమంచిపట్నము	౧	౦	౧	౨	౪
౧ అయ్ను	...	...	...	...	...
౧ మజరా నవాబుపేట	...	...	...	...	...
౨ బేచిరాకు	...	...	...	...	...
౧ తిమ్మారెడ్డిపల్లె	...	...	...	...	...
౧ దేశంవారిపల్లె	...	...	...	...	...
౩౨ మవుజే మాధవాపురం	౧	౦	౦	౦	౧
౩౩ మవుజే గొల్లల ఉప్పలపాడు	౧	౦	౦	౦	౧
౩౪ మ॥ వద్దిరాలు	౧	౦	౦	౦	౧
౩౫ మ॥ ధన్నవాడ	౧	౦	౦	౦	౧
౩౬ మ॥ తోళ్లమడుగు	౧	౦	౧	౦	౨
౧ అయ్ను	...	...	...	...	...
౧ మజరా ముమ్మయపల్లె	...	...	...	...	...
౩౭ మ॥ కోరువానిపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౩౮ మ॥ అయ్యవారికలవటాల	౧	౦	౦	౦	౧
౩౯ మ॥ నందిపాడు	౧	౦	౦	౦	౧
౪౦ మ॥ కోటపాడు	౧	౦	౧	౦	౨
౧ అయ్ను	...	...	...	...	...
౧ మజరా కేశినేనిపల్లె బస్తీ	...	...	...	...	...
౪౧ మ॥ చినవెణుతుర్ల	౧	౦	౦	౦	౧

నెం.	గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	వెరసి
౪౨	మ॥ బెస్తవేముల	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయిన్ని	...	...	...	...	...
	౧ మజరా గాజులపల్లె బస్తి	...	...	...	...	...
౪౩	మ॥ కల్లుట్ల	౧	౦	౨	౦	౩
	౧ అయిన్ని	...	...	...	...	...
	పైమాయిషీ అయినతర్వాత					
	౨ మజరాలు					
	(రెండు సంవత్సరాలకు)					
	౧ నరసాపురం	...	..	...	...	...
	౧ వెంకటాపురం	...	...	...	...	...
౪౪	మ॥ భూతమాపురం	౧	౦	౦	౦	౧
౪౫	మ॥ భీమగుండం	౧	౦	౦	౦	౧
౪౬	మ॥ కొండసుంకెసల	౧	౦	౦	౦	౧
౪౭	మ॥ దిగువ కలవటాల	౧	౦	౦	౦	౧
౪౮	మ॥ పాపాయపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౪౯	మ॥ నాగిరెడ్డిపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
		౪౯	౦	౨౯	౮	౮౭

ఏకోనసప్తతు జంబులమడుగు తాలూకాగ్రామములు, మజరాలు, బేచిరాకు గ్రామములు సహా.

జంబులమడుగు తాలూకాలో ఉండే శ్రోత్రియ గ్రామముల వివరము

౧	మాధవాపురము	౧	౦	౧	౦	౧
౨	మ॥ అంబవరం	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయిన్ని	...	...	...	...	...
	౧ మ॥ కొండాపురం	...	...	...	...	...

నెం.	గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	వెరసి
౩	మ॥ కొత్తగుంటపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౪	మ॥ వేపగుంటపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౫	మ॥ న్యాయనూతల	౧	౦	౦	౦	౧
౬	లింగాపురం లోగడ ఆయకట్టుకు	౦	౧	౦	౦	౧
	కాదరాబాదు మజరాదాఖలు	...	...	...	...	...
	తరం జమాబంది వేళ					
	అలాహిదా మవుజే దాఖలు	...	...	...	...	...
౭	మ॥ మైలవరము	౧	౦	౦	౦	౧
౮	మ॥ కోన అనంతాపురం	౧	౦	౦	౦	౧
౯	మవుజె గొల్లపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౧౦	చెన్నపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౧౧	మవుజే వెంకటాపురం లోగడ ఆయకట్టుకు బెస్తవేముల దాఖలు	౦	౧	౧	౦	౧
౧౨	మవుజే అయ్యవారికంభాలదిన్నె	౧	౦	౦	౦	౧
	వెరసి.	౧౦	౨	౧	౦	౧౩

జాగీరుగ్రామములు, తేరి జంబులమడుగు తాలూకాలోనివి

౧	మ॥ తూగుట్లపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౨	మ॥ దూపల్లి	౧	౦	౦	౦	౧
	వెరసి.	౨	౦	౦	౦	౨

జుమలా తేరి జంబులమడుగు సమ్మతు బస్తీ:

౪౯	ఖాలీసా గ్రామములు	౪౯	౦	౨౪	౧౦	౮౩
౧౨	శ్రోత్రియం	౧౦	౨	౧	౦	౧౩
౨	జాగీరు	౨	౦	౦	౦	౩
	వెరసి	౬౧	౨	౨౫	౧౦	౯౯

నెం.	గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	వెరసి
	సమ్మతు కొజ్జేపట్టె					
౧	కసుబా యేటూరు	...	...	...	...	...
	౧ అయిన కసుబా	౧	౦	౦	౦	౧
	౪ మజరాలు	౦	౦	౪	౦	౪
	౧ వెంకటాపురం	...	...	...	...	...
	౧ రామిరెడ్డిపల్లె	...	...	...	...	...
	౧ న్యాదర పేట	...	...	...	...	...
	౧ మజరా అగ్రహారం కోనలోపల్లి ఆయకట్టు దాఖలు	...	...	...	...	...
	వెరసి.	౧	౦	౪	౦	౫
౨	మ॥ అనంతపురం	౧	౦	౦	౦	౧
౩	మ॥ పెండ్లిజువ్వి	౧	౦	౦	౦	౧
౪	మ॥ లావనూరు	౧	౦	౧	౧	౩
	౧ అయిన	...	...	...	...	...
	౨ మజరాలు	...	...	...	...	...
	౧ న్యాసంపల్లె	...	...	...	...	...
	౧ నాగేళ్లపల్లె బేచిరాకు	...	...	...	...	...
౫	మ॥ లింగనేనిపల్లె	౧	౦	౨	౦	౩
	౧ అయిన్న	...	...	...	...	...
	౨ మజరాలు	...	...	...	...	...
	౧ పాలూరు	...	...	...	...	...
	౧ అగ్రహారం ఘట్టుపేట ఆయకట్టు దాఖలా	...	...	...	...	...
౬	మ॥ వెనకెకాలువ	౧	౦	౦	౦	౧

నెం.	గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	ఖెరసీ
౭	మ॥ పొట్టిపాడు	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయ్నె	...	...	...	...	...
	౧ మజరా పెద్దిరెడ్డి తిమ్మయపల్లె	...	...	...	...	...
౮	మ॥ యనమలచింతల	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయ్నె	...	...	...	...	...
	౧ మ॥ చవ్వానాగయపల్లెబస్తి	...	...	...	...	...
౯	బెడదూరు	౧	౦	౨	౦	౩
	౧ అయ్నె	...	...	...	...	...
	౨ మజరాలు (బస్తి)	...	...	...	...	...
	౧ కొత్తపల్లె	...	...	...	...	...
	౧ వెంకటరెడ్డిపల్లె	...	...	...	...	...
౧౦	మ॥ కానావారిపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౧౧	మ॥ బురుజుపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౧౨	మ॥ రేగడిపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౧౩	మ॥ కమ్మవారి బ్రాహ్మణపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౧౪	మ॥ జోగాపురం	౧	౦	౦	౦	౧
౧౫	మ॥ సుగుమంచిపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౧౬	మవుజే నాగమల్లదిన్నె	౧	౦	౦	౦	౧
౧౭	మవుజే కోడూరు	౧	౦	౩	౦	౪
	౧ అయ్నె	...	...	...	...	...
	౩ మజరాలు	...	...	...	...	...
	౧ సిగరపల్లె	...	...	...	...	...
	౧ నున్నవానిపల్లె	...	...	...	...	...
	౧ దలూతపల్లె	...	...	...	...	...

నెం.	గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	వెరసి
౧౮	మవుజే యెర్రగుడి	౧	౦	౦	౦	౧
౧౯	మవుజే చామలూరు	౧	౦	౦	౦	౧
౨౦	మవుజే తాళ్లప్రొద్దుటూరు	౧	౦	౦	౦	౧
౨౧	మవుజే బుక్కపట్ణం	౧	౦	౨	౦	౩
	౧ అయ్ని	....	....	....	...	....
	౨ మజరాలు బస్తి	....	....	....	....	....
	౧ దంతాపురం	....	....	....	....	....
	౧ చినవెంకటపల్లె	....	....	....	....	....
౨౨	మవుజే గంగాపురం	౧	౦	౦	౦	౧
౨౩	మవుజే బొమ్మెపల్లె	౧	౦	౦	౧	౨
	౧ అయ్ని	....	....	....	....	....
	౧ మజరా బేచిరాకు తిమ్మయపల్లె, ఆయకట్టుకు దాఖలులేదు	....	....	....	....	....
౨౪	మవుజే చవుటిపల్లె	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయ్ని	....	....	....	....	....
	౧ మజరా లేపల్లె	....	....	....	....	....
౨౫	మవుజే గండ్లూరు	౧	౦	౨	౦	౩
	౧ అయ్ని	....	....	....	....	....
	౨ మజరాలు	....	....	....	....	....
	౧ జంగాలపల్లె	....	....	....	....	....
	౧ తాళ్లపల్లె	....	....	....	....	....
౨౬	మవుజే దిగువ బ్రాహ్మణపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౨౭	మవుజే రాఘవాపురం ఏకోను కెళ్లేపట్టి ఖాలీసా	౧	౦	౧	౦	౧
	గ్రామములు వెరసి	౨౭	౦	౧౯	౨	౪౮

నెం.	గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	వెరసి
	శ్రోత్రియం కిల్లేపట్టి మౌజే యేటూరు					
౧	మ॥ తిమ్మాపురం, లోగడ పెండ్లి జువ్వి గ్రామములో మజరాగా ఉండెను	౧	౦	౦	౦	౧
౨	మవుజే డొంకపల్లె లోగడ పొట్టిపాడులో మజరాగా ఉండెను	౧	౦	౦	౦	౧
౩	మవుజే చెన్నమనేనిపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౪	మవుజే శివపురం లోగడ యనమలచింతల మజరా	౧	౦	౦	౦	౧
౫	మవుజే సంకెపల్లి	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయ్ని	....	....	....	....	....
	౧ మజరా కృష్ణాపురం	....	....	....	....	....
౬	మవుజే కొపోలు	౧	౦	౦	౧	౨
	౧ అయ్ని	....	....	....	....	....
	౧ మజరా తిరుమలాపురం	....	....	....	....	....
౭	మవుజే ఫకీరుపేట	౧	౦	౦	౦	౧
౮	మవుజే నేకనాంపేట	౧	౦	౦	౦	౧
౯	మవుజే ఓబళాపురం	౧	౦	౦	౦	౧
౧౦	మవుజే ఓబనపేట	౧	౦	౦	౦	౧
౧౧	మవుజే కొండాపురం	౧	౦	౦	౦	౧
౧౨	మవుజే మురగంపల్లి, లోగడ కోడూరు మజరా	౧	౦	౦	౦	౧
	ఏకోను కిల్లేపట్టి అయ్ని ఖాలీసా	౧౩	౦	౨	౦	౧౫
	శ్రోత్రియ గ్రామములు	౨౭	౦	౧౯	౨	౪౮
	వెరసి.	౪౦	౦	౨౧	౨	౬౩

నెం.	గ్రామముల పేర్లు	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	పెరసి
	సమ్మతుపాలూరు					
౧	౧ కసుబే పాలూరు	౧	౦	౨	౦	౩
	౨ మజరాలు	....	....	....	....	....
	౧ నాగరాజపల్లెబస్తి	....	....	....	....	....
	౧ వెంకటాపురం, బేచిరాకు	....	....	....	....	....
౨	మవుజే పెద్దముడియం	౧	౦	౦	౦	౧
౩	మవుజే వెంగంపల్లి	౧	౦	౦	౦	౧
౪	మవుజే సుద్దపల్లి	౧	౦	౦	౦	౧
౫	మవుజే జంగాలపల్లె	౧	౦	౦	౦	౧
౬	మవుజే ఉప్పాలూరు	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయిన్ను	....	....	....	....	....
	౧ మజరా కొట్టాలపల్లె } పురుషు తోటయపల్లె }	....	....	....	....	....
౭	మవుజే నెమళ్లదిన్నె	౧	౦	౧	౦	౨
	౧ అయిన్ను	....	....	....	....	....
	౧ మజరా కొట్టాలపల్లె	....	....	....	....	....
౮	మవుజే గరిశలూరు	౧	౦	౦	౦	౧
౯	మవుజే బలపనగూడూరు	౧	౦	౦	౦	౧
౧౦	మవుజే చిన్నముడియం	౧	౦	౦	౦	౧
౧౧	మవుజే చిదిపిరాళ్లదిన్నె	౧	౦	౦	౦	౧
౧౨	మవుజే బోడితిప్పనపాడు	౧	౦	౦	౦	౧
౧౩	మవుజే గుండ్లకుంట	౧	౦	౦	౧	౨
	౧ అయిన్ను	....	....	....	....	....
	౧ మజరా బేచిరాకు	....	....	....	....	....

నెం.	గ్రామముల వివరము	బస్తీ	బేచిరాకు	మజరా	బేచిరాకు	వెరసి
	డొంకలకుంటపల్లి, ఆయకట్టుకు దాఖలు లేదు. జుమలా సంమతు పాలూరులో ఖాలిసా గ్రామం శ్రోత్రియం గోపాలపురములో	౧౩	౦	౪	౧	౧౮
	ఆయకట్టు మజరా పాలూరు హాలు మవుజేదాఖలు అయినవి.	౧	౦	౦	౦	౧
	వెరసి.	౧౩	౦	౪	౧	౧౮
	ఏకోన సమ్మతు పాలూరు తేరీజు ఖాలీసా గ్రామము వగైరాలు	....	....	....	....	....
	సమ్మతు జంబులమడుగు	౪౯	౦	౨౯	౮	౮౬
	సమ్మతు కిబ్లేపట్టి	౨౭	౦	౨౯	౨	౫౮
	సమ్మతు పాలూరు	౧౩	౦	౪	౧	౧౮
	వెరసి.	౮౯	౦	౬౨	౧౧	౧౬౨
	శ్రోత్రియం					
	సమ్మతు జంబులమడుగు	౧౨	౦	౧	౦	౧౩
	సమ్మతు కిబ్లేపట్టి	౧౨	౧	౨	౦	౧౫
	సమ్మతు పాలూరు	౧	౦	౦	౦	౧
	వెరసి.	౨౫	౧	౩	౦	౨౯
	జుమలా తేరీజు					
	ఖాలీసా గ్రామములు	౮౯	౦	౬౨	౧౧	౧౬౨
	శ్రోత్రియం	౨౫	౧	౩	౦	౨౯
	జాగీరు సమ్మతు జంబులమడుగు	౨	౦	౦	౦	౨
		౧౧౬	౧	౬౫	౧౧	౧౯౩
	అయిన సాబకు మవుజేలు	౧౦౯	౦	౧	౦	౧౧౦
	పై మాయిషీ అయినప్పుడు షామిలాలు అయిన మజరాలు, శ్రోత్రియం, తరం, జమాబంది కాలములో అలాయిదా అయినది.	౪	౦	౩	౦	౭

అయిన సాబకు మజరాలు ౬౦

సాజకుబాపత్తు ౫౮

హాలిరెండు సంవత్సరములకు మునుపు అయినది ౨

జంబులమడుగు సమ్మతులో ముట్లపల్లెలో బస్తి ౬౦

సర్వ అగ్రహారాలు ౩

ఇనామతిలో దాఖలు

జంబులమడుగు సమ్మతులో తొర్రివేములగ్రామములో నారావర్ధులపల్లె

బేచిరాకు ౧

కిల్లేపట్టి సమ్మతులోని ౨

౧ యేటూరులోని కానకానపల్లె
౧ వెనకె కాలువలోని ఘుట్టిపల్లె

ఇక్కడిదే హార్జూడాపట్టి వ్రాయడం అయినది ౩

ఈ గ్రామములు పైవ్రాసిన పట్టీలోనుండే వాటి కైఫీయతు వ్రాసి హాజూరికి రవాణాచేసినాను. అదిచూడగా కైఫీయతు తెలుసును.

గండికోట దుర్గానకు తూర్పుదక్షిణంగా నుండే గ్రామములు ములికినాడు అని, దుర్గానికి ఉత్తరంగానుండే గ్రామములు రేనాడు అని, దుర్గానికి పశ్చిమముగా పెన్నదరినుండె గ్రామములు పెన్నదాడి అని, చిత్రావతీనదీతీరమున నుండే గ్రామములకు చిరబడి అని పూర్వోత్తరంగా నామముకలిగి శిలాశాసనములలోనున్న అదేప్రకారం వ్రాస్తూవచ్చినారు. గండికోటదుర్గం తురకారణ్యం అయిన తరువాత దుర్గానికి పశ్చిమముగా నుండే గానికి తురకభాషతో పశ్చిమదిక్కుకు కిల్లే అని నామము గనుక ఆ గానికి కిల్లేదరవాజా అని వాడుకయున్నా, దుర్గానికి పశ్చిమముగా పినాకినీ చిత్రావతీ తీరముననుండే గ్రామములకు లోగడ నామము విడిచి

కిల్లేపట్టి అనగా పశ్చిమప్రాంత్యానుండే గ్రామములు అని నామము అయినందున కిల్లేపట్టి అని తురకారణ్యము అయిన దారభ్యాం ప్రకటన అయినది.

జంబులమడుగు తాలూకాలో మిద్దెయిండ్లు కట్టే నడత; అయితే కొన్నిపల్లెలలో అల్పాస్వల్పం కొట్టాలు మాత్రము కట్టియున్నవి.

జంబులమడుగు తాలూకా బాదా ౧౪ కలంపట్టీ ప్రకారము.

౧ కొండపైనుండేటటువంటి కోటలు

మొదటి కలం ౧ దుర్గాలు ౨

౧ గండికోటదుర్గం చీరబంది, గచ్చుగిరి దురస్తు.

౧ కిల్లేపట్టి కోడూరుగ్రామానకు దక్షిణం మూడుపరువుల దూరమున కొండపైన దబూడపల్లె అనే మజరాలో సంగబంది సికిస్తు.

౨ కిల్లాలు సికిస్తు సంగబంది

౧ ధోడియం

౧ మలమీదికంభాలదిన్నె

రెండోకలం దిగువనుండే కోటలు

౬ పెద్దకోటలు సంగబంది

౧ కసుబా జంబులమడుగు	౧ వెనకెకాలువ
౧ కొండసుంకెల	౧ లావనూరు సికిస్తు
౧ పెదదండ్లూరులోచెల్లే మజరా సున్నపరాళ్లపల్లె	౧ పెద్దముడియం

౨౬ చిన్నకోటలు ౪ బురుజులు ఉండేవి కొన్నిన్ని, సంగబంది కొన్నిన్ని, మట్టివి సహా.

౧ తోళ్లమడుగు	౧ వద్దిరాల	౧ పెద్దకొమ్మర్ల
౧ కొరవానిపల్లె	౧ తలమంచిపట్నం సికిస్తు	౧ చినవెణుతుర్ల

౧ యేటూరు సికిస్తు :

అంతు నాల్గు		బురుజులు వుండేటివి ౭ ఏడు.
౧ చామలూరు		౧ యనమలచింతల
౧ బుక్కపట్నం సంగబంది మట్టి సహా		౧ బెడదూరు
౧ అనంతపురం		౧ గండ్లూరు సికిస్తి మట్టిది
౧ గొల్లపల్లె		౧ పొట్టిపాడు
		౧ సుగుమంచిపల్లె
		౧ కోడూరు మట్టిది
		౧ రేగడపల్లె

అంతు నాల్గు బురుజులు వుండేటివి ౧౮. ఇవిగాక మట్టి ప్రహరీగా నుండేవి.

౧ దిగువకలవటాల సికిస్తు	౧ బెడుదూరి మజరా కొత్తపల్లె	౧ అంబవరం
౧ నందిపాడు	౧ గంగాపురం	౧ సంకెపల్లె
౧ చౌటిపల్లె, రాయి మన్యూ సహా	౧ ధర్మాపురం	మట్టివి.

3౨ ఇవిగాక కొన్ని గ్రామములకు ఒక బురుజుమాత్రం ఉండేవి కలవు.

3 మూడోకలం. సంతకూడే గ్రామములు:

౧ కసుబా జంబులమడుగు, శుక్రవారం సంత

౧ కాదరాబాదు, భానువారం సంత

౧ యేటూరు, అంగారకవారం సంత

గండికోటదుర్గం, లోగడ గురువారం సంత సాగుతుండెను. ఇప్పుడు తాణాలేక కోట కేవలం పాడు అవుతూవచ్చినది; గనుక సంతసాగడం నిలచినది.

నాలుగోకలం దేవస్థానముల వివరం: ౩ తసదీకు నడిచేది తపిసీలు.

	పడితరంయేర ౧ కి			రథోత్సవానికి			వెరసి		
	పు.	మై.	కా.	పు.	మై.	కా.	పు.	మై.	కా
౧ కసుబా జంబులమడుగు శ్రీనారాపురం వెంకట రమణస్వామికి	౫౬	౩౦	౦	౧౫౦	౦	౩	౨౦౬	౩౧	౩
౨ కసుబాలో పెన్నదరిన ఉండే భీమేశ్వరునికి	౨౦	౦	౦	౦	౦	౦	౨౦	౦	౦
౩ కిల్లేపట్టిలో యేటూరి చెన్న కేశవస్వామికి	౧౦	౦	౦	౧౩	౧౫	౦	౨౩	౧౫	౦
వెరసి.	౮౬	౩౦	౦	౧౬౩	౧౫	౩	౨౫౦	౦	౦

౪ తసదీకులేని దేవస్థానములు అల్పాస్వల్పం మాన్యం పూజార్లకున్న, గ్రామస్తులు దీపారాధన నడిపేవి.

౧ చినకొమ్మర్ల చెన్న కేశవస్వామి
౧ పెదకొమ్మర్ల చెన్న కేశవస్వామి
౧ చినవెలుతుర్ల చెన్న కేశవస్వామి

౨ కొండ సుంకేసులలో
౧ కంభంరాయుడు
౧ నరసింహస్వామి

కాదరాబాదు

౧ కొత్తపేట వెంకటరమణస్వామి

౧ నరసింహస్వామి

౧ ధోడియం
౧ సాలెవారి ఉప్పలపాడు
౧ దొమ్మరనంద్యాల
౧ భీమగుండం
ఈ నాలుగు గ్రామములలోను చెన్నకేశవస్వామి

౨ పెద్దముడియం

౧ రామస్వామి

౧ నరసింహులు

౧ పాలూరు
౧ గుండ్లకుంట
ఈ రెండు గ్రామాలలోను చెన్నకేశవులు

౧ యేటూరు భోగేశ్వరస్వామి

౧ కొండూరు చెన్నకేశవులు

౧ బెడుదూరి కొండపైన వెంకటరమణస్వామి

౧ యనమలచింతల
౧ పొట్టిపాడు
ఈ రెండు గ్రామాలలో చెన్నకేశవులు

వెనకెకాలువలోని అగ్రహారం గట్టుపేట గట్టుపైన పరసింహస్వామి.

౧ లావనూరు
౧ అనంతపురం
౧ గండ్లూరు
౧ ఓబనపేట
ఈ గ్రామములలో చెన్నకేశవులు.

౧ బుక్కపట్నం – నరసింహులు.

౧ తాళ్ల పొద్దుటూరు – చెన్నకేశవస్వామి.

౧ గండికోట దరవాజాలో – ఆంజనేయులు.

అంతు తనదికు లేనివి ౨౯. ఇవిగాక గండికోట దుర్గముపైన గొప్ప దేవస్థానం. ౧ మాధవరాయస్వామి, ౧ రఘునాథస్వామి. ఈ రెండు దేవాలయములు ఖిలమై మూర్తులు భిన్నమై పూజలు లేక యున్నవి.

అంతు దేవస్థానములు ౩౩.

౫ అయిదోకలం ప్రసిద్ధిఅయిన పర్వతములు.

౧ ఎర్రమల అనేది సిరిగిరిపల్లె ఆదిచేసుకొని కోరువానిపల్లెవరకు, తూర్పు పడమర మూడుఆమడ, ఉత్తరదక్షిణం రెండుపరువులు. ఈ కొండ పైననే గండికోట దుర్గం ఉన్నది.

౧ నోసం ఆదిచేసుకొని కలవటాల వరకు అయిదు పరువులు నిడివి, ఒక పరువు వెడల్పు.

౧ ఓబళాపురం ఆదిచేసుకొని లావనూరువరకు మూడుపరువులు వెడల్పున్ను నిడివి ఒక పరువుగా నున్నది. దీనికి పేరు భానుమల కొండ అనిన్ని భానుకోటమల అనిన్ని వాడుక. ఈ కొండలో నుండే ముఖ్యమైనవాటి పేర్లు పైన వ్రాసినాను. ఈ మలలోని వృక్షములు గొప్ప మహాల్లు వగైరా కట్టడానకు ఉపయోగమయినవి కావు. తగుమాత్రమై కూసా(చా)లకు పనికివస్తున్నవి.

౬ ఆరోకలం. శ్రోత్రియం అగ్రహారములు వగైరా.

౭ సర్వాగ్రహారములు.

౧ తొర్రివేముల మజరా నారావర్షులపల్లె బేచిరాకు అగ్రహారం. ఈ బ్రాహ్మలు యిప్పుడు వేపరేల వద్దనుండి అనుభవిస్తున్నారు.

ఒక సంవత్సరం కృష్ణరాయడు అనే ఆయన చేసిన అగ్రహారము సర్వేశ్వరసోమయాజులు, అనంతసోమయాజులు వగైరాలకు చేసిన వ్యాపరాలలోని అగ్రహారములున్ను ఆ అగ్రహారీకులున్ను అనుభవిస్తూయున్న వృత్తులు ౧౩.

౧ యేటూరిలో కానలోపల్లె అనే అగ్రహారము. యేటూరి కరణం వెంకటచలం చేసినది. ఆ అగ్రహారం బెడదూరు అక్షింతల అశ్వార్థ (అశ్వత్థ) సోమయాజులు వగైరాలకు యిచ్చిన వృత్తులు ౮.

౧ వెనకెకాలువలో గట్టుపేట అగ్రహారం ఆకనూరి నరసన్న పంతలు జేసినది. రంగాచార్యులు శేషాచార్యులు వగైరాల వృత్తులు ౨౧ 3 అయిన

౪ అగ్రహార గ్రామములు. అలాయిదాగా లేనివి. ఆ అగ్రహారముల లోను అణకువఅయి అగ్రహార వృత్తులు అనుభవిస్తూవచ్చే అగ్రహారములు

౧ శ్రోత్రియం ధర్మాపురంలోని కంచెనపల్లె కృష్ణప్ప చేసినది. వెంకట నారాయణభట్లు, కుండమన తిరుమలాచార్యులు వగైరా వృత్తులు ౧౨.

౧ దేవగుడిలోని కానగో సీనప్ప చేసిన అగ్రహారము. వెంకటరామ సోమయాజులు, నివర్తి పుల్లంభట్ల వగైరా వృత్తులు ౮.

౧ సిరిగెపల్లెలోని కరణం చేసినది అగ్రహారం కుందవరం. శేషం భట్లు దేవరగుడి చుచ్చిభట్లు వగైరా వృత్తులు ౮.

౧ సుగుమంచి పల్లెలో మయాణావారి ప్రభుత్వములో దేవజీశైలతు అనేవాడు చేసిన అగ్రహారం. కల్లె నరసింహ సోమయాజులు పుల్లావధాని వగయిరా వృత్తులు ౧౪.

ఈ నాలుగు అగ్రహారము అలాయిదా మూజేకు దాఖలా లేదు. ఆయా గ్రామములలో మాత్రం దాఖలు అయియున్నవి.

౨౬ శ్రోత్రియములు.

౧ ఓబనపేట, కోదండపాణి రఘునాథాచార్యులకు.

౧ ఫకీరుపేట, తురక సయ్యుదు మూసాకు.

౧ నేకనాంపేట, తురక నూరబేగుకు.

౧ తిమ్మాపురం యేటూరు సుబ్బాభట్ల బసవంభట్లు, యోగానంద భట్లకు, నారాయణభట్లకు.

౧ డొంకెపల్లె శ్రీ శంకరాచార్యులు స్వాములవారి మఠానకు.

౧ ధర్మాపురం కెంచనపల్లె సీనప్ప రామన్నకు.

౧ న్యాలనూతల కడప రామాచార్యులకు.

౧ చెన్నంపల్లె చెన్నూరి రంగాచార్యులకు.

౧ గొల్లపల్లె శ్రీ శంకరాచార్యులస్వాములవారి మఠానకు.

౧ మైలవరం శ్రీ లక్ష్మీన్నృసింహ దీక్షితులకు.

౧ కొత్తకుంటపల్లె కోనప్ప రాఘువప్పకు.

౧ వేరుకుంటపల్లె షడ్దర్శనం శ్రీగిరి సోమయాజులకు.

౧ అంబవరం వెంకటరామ సోమయాజులకు.

౧ కోన అనంతపురం రంగాచార్యులు శ్రీనివాసాచార్యులకు.

౧ అయ్యవారికంభాలదిన్నె గంగాధరభట్లు విశ్వేశ్వరభట్లు వెంకట నారాయణభట్లకు.

౧ చెన్నమనేనిపల్లె వెల్లటూరి చట్టిరాఘువేంద్రాచార్యులకు.

౧ ముచ్చుమర్రి బెడదూరి నైషధం సుబ్రహ్మణ్యసోమయాజులకు, ఓబుళ శాస్త్రుల నరసంభట్లకు.

౧ ఓబుళాపురం వరదాచార్యులు అప్పళాచార్యులకు.

౧ కొండాపురం పెద్దిశ్రీనివాసాచార్యులు చినశ్రీనివాసాచార్యులకు.

౧ సంకెపల్లి కృష్ణశాస్త్రులు వెంకట్రామశాస్త్రులకు.

౧ కొప్పోలు సుమతి కృష్ణాచార్యులకు.

౧ గోపాళపురం అక్షింతల నృసింహశాస్త్రులకు.

౧ లింగాపురం కడప ధూమాచార్యులకు.

౧ వెంకటాపురం గరుడాచలం భట్లకు.

౧ శివపురం, బెడదూరి సుబ్రహ్మణ్య సోమయాజులు ఆశ్వత్థ సోమయాజులు నారాయణసోమయాజులకు.

౧ మురగంపల్లె, బొమ్మలాటలాడే వారికిన్ని జాతివార్తలు చెప్పే వారికిన్ని సహా

౭ ఏడోకలం పాళ్యాలు: పాళ్యాలు యీ తాలూకాలో లేవు; దిగరు తాలూకా పాళెగార్లకు యీ తాలూకాలో గ్రామముల లేవు; చింతకుంట తాలూకు మల్యాలగ్రామము పాళెగార్లు కూనపులి వెంకటపతినాయనికి లోగడ కావలియున్నందున కర్నల్ మండ్రోసాహేబు వారి సన్నదు ప్రకారం ఈ జంబులమడుగు తాలూకాలో కొంతకావలి సంబంధం మాన్యం భూమి ౧౨ గ్రామములలో నడుస్తూయున్నది. ఈ పాళెగాడి కొమారుడు తాలూకు మజకూరు సున్నపురాళ్ల పల్లెలో నున్నారు.

౮ ఎనిమిదోకలం జాగీరు గ్రామములు:

౧ తూగుట్టపల్లె, కసుబా జంబులమడుగులో నుండే పీరుజ్యాదా రఫీ సాహేబుకు సర్వమాన్యం గ్రామం.

౧ దప్పల్లి, కాదరాబాదులోని దుత పేటలో నుండే షేఖల్లీ వగయిరా ఫకీర్లకు సర్వమాన్యం గ్రామం.

౯ తొమ్మిదో కలం మజీదుల వగయిరా.

౧౨ అయిన మజీదులు తసదీకు లేదు.

౩ కసుబా జంబులమడుగులో

౧ నబీషహా మహాజీదు

౧ తబీబ హుసేన మహాజీదు

౧ పాడు మహాజీదు

౩ గండికోటలో

౧ పెద్దమహాజీదు హరొన్నూరు బేగుది.

౧ అల్లాబేగు అఘూరఖానా మహాజీదు.

౧ ముర్తిజా సాహేబు మసీదు.

౧ ఇమ్మూమియ్యా మసీదు.

౧ మట్టి మసీదు.

౧ రంగమహాలు వద్ద మసీదు.

౧ పెద్దబావివద్ద మసీదు.

౧ నాగదరివద్ద దరగామసీదు.

౧ బుక్కపట్ణంలో ఫరీద నాయకుని మసీదు.

౪ దరగాహ్.

౧ తసదీకు నడిచేది. కసుబా జంబులమడుగులో నవాబు అబ్దుల్ల సయ్యాదు మియ్యా మయూణావారి కబరు; ఇందుకు తసదీకు చేందు ౧కి ఫతీలు ౩౯, మైలి ౧౬, కాసులు ౬౪ నడుస్తూ ఉన్నది.

౪ తసదీకు లేనిది.

౧ కసుబాజంబులమడుగులో రఫీసాహేబు దరగా.

౧ కాదరాబాదులోని పాతపేటలోని ఘూలిఫకీరు దరగా.

౧ గండికోటలో దస్తగిరిసాహేబు దరగా.
ఈ దగా అంటే నిమాజకట్టలు :

౧ కసుబా జంబులమడుగులో ;

౧ గండికోటలో ;

౧ కాదరాబాదులో ;

౧ బారమునారా అనేది గండికోట తూర్పుదరవాజా లోతట్టున నున్నది.

౮ మఠములు :

౧ కసుబా జంబులమడుగులో

౨ కాదరాబాదులో
౧ పొన్నతోటలో
౧ పెద్దముడియములో
౧ జంగాలపల్లెలో
ఈ ఆరున్ను జంగాలమఠములు

౧ నాగిరెడ్డిపల్లెలో
౧ గొల్లపల్లెలో
ఈ రెండు బ్రాహ్మణమఠములు

౧౦ పదోకలం

౧ బంగారు, వెండి, వజ్రం, యినుము, సూరాకారం అయ్యే ప్రదేశము లలో ప్రస్తుతం వెండి, బంగారు, యినుము కావడము లేదు.

౧ వజ్రములు లోగడ కొండసుంకెల కాదరాబాదు యీ రెండు గ్రామములలో గనులు సాగుతూ యుండి యీావల బహుదినముల క్రిందట గనులు సాగడం నిలిచిపోయినది. అయితే సూరాకారం మాత్రం పెదదండ్లూరులో మాత్రం అవుతున్నది.

౧౧ పదకొండోకలం.

పెద్దచెరువులు, చిన్నచెరువులు ఉండేవిన్ని అణకట్టలున్న కాలువ లున్న (ఉండేవి) నదీతీరమునుండే గ్రామములు; పినాకినీతీరమున ఉండేవి.

౫ జంబులమడుగు సమ్మతులో
౧ కసుబాజంబులమడుగు
౧ తూర్పుసుగుమంచిపల్లె
౧ దేవగుడి
౧ పెద్దదండ్లూరు
౧ దానవులపాడు

౧ ధర్మాపురం
౧ అంబవరం మజరా కొండాపురం
౧ గూడంచెరువు
౧ గోరిగెనూరు
౧ మోరగుడి
౧ దొమ్మరనంద్యాల
౧ వ్యాపరాల
౧ మైలవరం
౧ పొన్నతోట మజరా కొత్తపల్లె
౧ కాదరాబాదు
౧ దిగువపట్లం

౩ కిష్టేపట్టిలోని పినాకినీతీరమందు:

౧ సుగుమంచిపల్లె.

౧ యర్రగుడి

౧ బుక్కపట్ణం

౩ చిత్రావతీనదీతీరమున

౧ యనమనచింతల

౧ యేటూరు

౧ చవిటిపల్లె

౭ పాలూరుసమ్మతు కుముద్వతీరమున నుండేవి.

౧ పాలూరు
౧ ఉప్పలూరు
౧ చిన్నముడియం
౧ నెమళ్లదిన్నె
౧ పెద్దముడియం
౧ బలపనగూడూరు
౧ గరిశలూరు
వెరసి. ౭.

౨ పెద్దచెఱువులు

౧ పెదదండ్లూరు
౧ తలమంచిపట్ణం

ఇందు క్రింద వరి పండేదికలదు.

౨౪ చిన్నచెరువులు ఇరువదినాలుగు

౧ లావనూరు
౧ పెదదండ్లూరు
౧ గూడంచెర్వు
౧ దిగువపట్ణం
౧ కాదరాబాదు
౨ తొర్రవేముల
౨ తూర్పుబోంపల్లె
౧ వేమకుంటపల్లె
౧ కొత్తకుంటపల్లె

౧ కోన అనంతాపురం	౧ కల్లుట్ల	౧ మురపంది
౨ వద్దిరాల	౧ అయ్యవారికంభాలదిన్నె	౧ చౌటిపల్లె
౧ బెస్తవేముల	౨ భూతమూపురం	౧ మజరా రేపల్లె
౧ చినవెణుతుర్ల	౧ నందిపాడు	౧ మలమీది
	వెరసి. ౨౪.	కంభాలదిన్నె

ఈ చెరువుల క్రింద వరి ఫలం అవుతున్నది.

ఇవిగాక ఆయాగ్రామములయందు పసులు నీళ్లు త్రాగేటందుకు కుంటలున్ను కలవు.

నదిలో తలపెర యేర్పరచియుండే కాలువలు చిత్రావతీనదిలో కిఌప్లేపట్టి.

౧ వెనకెకాలువ	౧ అనంతపురం	౧ ఓబనపేట
౧ పొట్టిపాడు	౧ యేటూరు	౧ గుండ్లూరు
౧ మొనమనచింతల	౧ ముచ్చుమర్రి	౧ చవిటిపల్లె
౨ బెడదూరు	౧ కొండాపురం	

౧౨ ఇది దురుస్తు

౪ సికిస్తు పినాకినీనదిలో ఉండినది, కుంపిణీప్రభుత్వం రక్తాక్షి సంవత్సరములోను పెద్దవెల్లువవచ్చి ఖిలపడిపోయినది.

౧ కిఌప్లేపట్టిలోని సుగుమంచిపల్లె

౧ గూడంచెరువు

౨ పొన్నతోట

౨ పినాకినీనదిలో దురస్తుగానుండే కాలువలు

౧ కిఌప్లేపట్టిలోని

౧ తాళ్లపొద్దుటూరు

౧ బుక్కపట్నం

౩ పాగా ౧ కి ౧౻ రూపాయి మొదలు ౩ రూపాయలు వరకు గంజి(?)

౪ ధోవతులు :

౧ తోరంచువి	౧ శాలువ జవి
౧ పట్టంచువి (నల్లవి)	౧ పట్టంచు (పసుపు)

ఈ నాలుగున్ను ధోవతిచాపు ౧ కి ౨ మొదలు ౪ వరకు. ఇవి నేసే గ్రామములు

౧ జంబులమడుగు	౧ కాదరాబాదు
౧ మొరగుడి	౧ బుక్కపట్టం
౧ దొమ్మరనంద్యాల	౧ వ్యాపరాల

సాదాపోర్వ్యాలు ముదుగు ౦౪ మొదలు ౧౹౽ వరకు

ఇవి నేసే గ్రామములు.

౧ గోరిగెనూరు	౧ అంబవరం	౧ మొరగుడి
౧ కన్నెలూరు	౧ దొమ్మరనంద్యాల	౧ సాలెవారి ఉప్పలపాడు

ఇది గాక యీ ముదుగుపోర్వ్యాలు సాలెవాండ్లు, మంగలవాండ్లు, మాలవాండ్లు, మాదిగెవాండ్లు నేసేది కలదు.

౬ రేషమంఅంచు చీరలు ౧ కి ౧౹౹౹ మొదలు ౩ వరకు బుక్కపట్టం గ్రామాన అవుతున్నవి.

౭ ముదుగుపాటి డోరియాలు ౧ రూపాయపాటివి బోడితిప్పనపాటిలో అవుతున్నవి.

౮ అంగవస్త్రాలు ౦౹౦ మొదలు ౦౹౹౦ వరకు అయ్యే గ్రామములు

౧ జంబులమడుగు	౧ గోరిగెనూరు	౧ లావనూరు
౧ కన్నెలూరు	౧ అంబవరం	౧ వ్యాపరాల

౯ సాదారుమాళ్లు ౧ కి రు. ౦౻౦ ఆది రు. ౦౪ వరకు మొరగుడిలో అవుతున్నవి.

అంతు తెల్ల బాపతులు అయ్యేతరాలు ౯ తొమ్మిది.

౨ జముఖానా ౧ కి ౨౫౦ రూపాయలు ఆది ౪ నాలుగు రూపాయల దాకా పెద్దముడియంలో అవుతున్నది.

నల్ల తరాలవి:

౧ నల్లగంగాసాగరం

౧ ఉడుతవన్నె అంటే నల్లవి తెల్లవి మిశ్రితంగానుండేవి.

ఈ రెండుతరాలవి చీర ౧ కి ౨ ఆది ౪ వరకు

అయ్యేగ్రామాలు.

౧ బుక్కపట్ణం ౧ కోడూరు ౧ కొండాపురం
౧ తాళ్లపొద్దుటూరు ౧ ఓబనపేట ౧ గంగాపురం

చిట్టితరం జంబులమడుగులో అయ్యేవి.

౧ చీరలు
౧ పెద్దచీర ౧ కి ౧౫ ఆది ౩ వరకు
౨ కిరగణి ౧।౦ వరకు
౧ చిట్టి ౧ కి ౧ మొదలు ౨ వరకు
౩ చిన్నవాండ్లు కప్పుకొనే ఫడతీలు ౧ కి ౦।౦ ఆది ౦।-।। వరకు
౪ రజాలు ౧ కి ౨ రూపాయలు ఆది ౨।౦ రూపాయలు వరకు

ఈ ప్రకారముగా అవుతున్నది.

౧౩ పదమూడోకలం తాలూకాలో పండే జినుస్సుల వివరము.

౧ వరి:

౧ గరకసన్నలు
౧ బుడమ
౧ పిషాణం
౧ పంచగన్నెలు
౧ కేసరి
౧ తెలబాలు
౧ చెన్నంగి
౧ వంకి
౧ యర్రబక్కలు

౪ జొన్నలువర్గాలు:

౧ తోటజొన్న ౧ పచ్చజొన్న ౧ చిత్తజొన్న ౧ యెఱ్ఱజొన్న

కాయ ధాన్యములు:

౧ గోధుమలు	౧ శనగలు	౧ పెసలు	౧ అనుములు
౧ ఉద్దులు	౧ రాగులు	౧ కందులు	౧ అలసందలు
౧ నూవు	౧ యళగసి (?)	౧ కుసుమలు	౧ ఆరిక
౧ చామ	౧ కొఱ్ఱబరిగె	౧ సజ్జలు	౧ ఆముదాలు
	వెరసి. ౧౬.		౧ ప త్తియు

మసాలా జినుసులు

౧ జిలకర	౧ మెంతి	౧ ధనియా	} ౧ మిరపకాయలు
౧ పసుపు	౧ తెల్లగడ్డలు	౧ యఱ్ఱగడ్డలు	
౧ పొగాకు	౧ ఓమం	౧ భంగి	౧ తమలపాకులు

ఈ కిస్లేపట్టిలో కమ్మెరి ఆకులు, తూర్పుప్రాంత్యాన తెల్ల ఆకులు.

౧౪ గో కలము బారామార్గాలు

చెన్నపట్నాన్నుంచి గుత్తిబళ్లారికి మార్గం - సాలవనం కుంఫిణీవారు వేయించినది.

౧ కసుబా జంబులమడుగు నుంచి పాలూరు ముడియం మీదుగా కర్నూలు హైదరాబాదుకు పొయ్యేది.

౧ నగరం సీమ నుంచి వాలాజాపేటకు పొయ్యేమార్గం తలమంచిపట్నం మీదుగా పోతున్నది.

అంతు కలములు ౧౪ పదునాలుగు సరి. బ తారీఖు 30 మాహే యేప్రిలు సన్న ౧౮౧౩ యిసవి. (వ్రాసినది నారాయణరావు ముతసద్దీ యిలాకే కర్నులు కాలిన్ మెక్కెంజీసాహేబు, సర్వేయరు జనరలు.

మర్తబు:

*హనుమద్గుండం కైఫీయతు

౯౬. తరువాత మలగంగ దేవచోడ మహారాజుల వంశీకుడు, అప్రతిమల్ల గణపతి దేవచోడ మహారాజు కొన్ని దినములు రాజ్యం యేలినాడు. తదనంతరం ఇతని కొమారుడు, అహోబళయ్య దేవచోడ మహారాజులు రాజ్యం యేలినారు. ఇందుకు దాఖలా సదరు (గోటూరు) భైరవస్వామి దేవాలయముమీాద మలగంగ దేవచోడ మహారాజులు వేయించిన శాసనపురాతికి దిగువరాయిమీాద వ్రాసినది.

స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు ౧౩౪౨ అగునేటి ప్లవంగనామ సం॥ వైశాఖ బ॥ ౩౦ లు గురువారము, స్వస్తిశ్రీమన్మహామండలేశ్వర అప్రతిమల్ల గణపతి దేవచోడ మహారాజులుంగారి కుమారుడు, అహోబళయ్య దేవచోడ మహారాజులు తమ తండ్రి గణపతిరాజుకున్ను తమ తల్లి అహోబళమ్మకున్ను పుణ్యముగాను గోటూరు భైరదేవర......ను కాలవా ౧౧౪ వరిమడి యెర్రకాలువను, ౧౧౪ పూర్వాన యీా దేవరకు, ...చేను యెనమందమున్ను, యిరుసాను వరిమడి రెడ్డి కాల్వను......మున్నా యిరుసాను, ఉత్తమగండ్ల కాల్వను, మడి నల్తు మున్నా యిరుసాను, చెరువుకిందను మూాటికి పదిహేమున్ను యిరుసాను మడిన్ని వెలసెను. ప......భయరవరెడ్డిన్ని, ముత్యాల భైరవ రెడ్డిన్ని పట్టుదమయిన (?) సమస్తప్రజలున్ను చీ......యిస్తిమి గాన, యీా ధర్మానకు యెవరు 'కల్తచేసినా, పంచమహాపాతకాల పోదురు. గంగ......పొందిన పాపాన పోదురు.

ఈ ప్రకారం రాజ్యము చేయుచుండగా ఈ ప్రాంత్యాల సుంకం తీర్పుకునే కడ్వాలుకు కసుబాగో(?) సుంకం తీరుతూాయుండెను. తదనంతరం కొన్ని దినములకు, విజయనగరసింహాసనాధీశ్వరులయిన ప్రౌఢదేవరాయలు, ఇతని కొమారుడు విజయదేవరాయలు ఈ యిరువవరును ఈ అహోబళ దేవచోడరాజుతో యుద్ధానకు చతురంగబలసమేతంగా వచ్చి అఘోరమైన యుద్ధముచేసి జయించిరి. ఆ సందిగ్ధంలో పట్టణం పాడు అయినది. ఉన్న వర్తకులు మొదలైనవారు కొందరు దేశాంతరగతులై

* M. 131 Fol. 55-A to 59-A.

కొందరు ఇందుకు పడమర సామీప్యమున ఊరు కట్టుకొని, కాపురం ఉండియున్నారు.

౧౮. తరువాత విద్యానగర సింహాసనారూఢులైన శ్రీకృష్ణదేవ మహారాయలువారు రాజ్యం యేలుతూ ఉండగా గోటూరు అగ్రహారము చేసి బ్రాహ్మణులకు సర్వమాన్యముగా గృహోపకరణాలు సహాగా, హిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగా ధారబోసి యిచ్చినారని, అగ్రహారికులు కైఫీయతు వ్రాయించినారు. ఈ రీతిని అనుభవిస్తూఉండగా పుష్పగిరిన్ని గోటూరున్ను ఒకటిగానే యుండెను. అప్పుడు పుష్పగిరిలో యుండే చెన్నకేశవస్వామి మొదలైన దేవుళ్లకు ఉత్సవాలు అయితే గోటూరిలోకివచ్చి...అయిపొయ్యేది కలదు. ఈ ప్రకారము ఉండగా ఆ కృష్ణరాయలువారు, పుష్పగిరి మహాక్షేత్రం పినాకినీతీరమునందు ఉండబడిన మహాస్థళాలు చూచి అచ్చట తీర్థస్నానములుచేసి, స్వామిని సేవించవలయును అని హితపురోహితులతో, చతురంగబలంతో యీ మార్గంగా వచ్చి స్వామి సన్నిధానమునకు పోతూవుండగా, తత్పూర్వం ఆస్థళమందు శివార్చకులు, తంబళవారనే కులంవారు మిక్కిలి అయిశ్వర్యమున్నూ, ఆచారవంతులయి అరువైనాలుగు అందలాలవారు, చాలా ప్రసిద్ధిగానుండి, యీరాయలువారు వచ్చే సమయంలో సదరు తంబళవారు ప్రపంచరీతిగా పృథివీపతులు దేవస్థళాలకు వచ్చి నంతట వార్లకు నడచుకొనే మర్యాదలు వినయవిధేయులు గాకుండాను, అట్లు నడుచుట కుద్యుక్తులు గాకుండాను, తాము సంధ్యాద్యనుష్ఠానములు చేసుకొంటున్నూ స్వజాతి స్వరూపం పరిచయులకేగాని, అన్యులకు బ్రహ్మవంశస్థులనిపించే రీతులుగల నడవడికెలను అనుసరించుకొని యుండగా, యీ రాయలవారు యీ తంబళవారియొక్క ఆచారమున్నూ వీరు ఉండే రీతులున్ను తత్కాలమునందు దృష్టిగోచరానకు, బ్రాహ్మలనే భ్రమసి అంజలిచేయగా వారు రాయలువారిగుండా అంజలిచేయించుకొనేటందుకు అర్హులము కామని లేశమాత్రము తెలుసుకోక, అయిశ్వర్యాతిశయమువల్ల పుట్టిన అహంకారబుదులయి అప్పుడయినా స్వజాతిత్వం ప్రకటమయ్యే నడతలు ఉండ చూపక రాయలువారు చెప్పిన అంజలి 'ఈశ్వరార్పణము, ఈశ్వరుడు

అష్ట అయిశ్వర్యములు శాశ్వతముగా కలుగజేయు గాక,' అని చెప్పినందున, రాయలువారు, 'వీరు యీ ప్రకారం అనిన హేతువు యేమి ? ' అని ఆలోచనచేసి స్థళజ్ఞులవల్ల వీరి వర్తమానము విచారణ చేయగా అల్పజాతులు యీ స్థళమందు, ఈలాగంటి బ్రాహ్మణకర్మం అనుసరించడానకున్ను, ఉండడాడానకున్ను అర్హులుకారని తెలిసి, వీరియొక్క అహంకారము నివర్తిచేయవలెనని తలచినవారయి వారికి తగిన శిక్ష తత్కాలమునందే చేయించి, ఆప్రదేశమునందు బ్రాహ్మణ అగ్రహారం నిర్మించినట్టు అయితే దేవతాసాన్నిధ్యమున వేదపారాయణములు మొదలయిన ఉత్సవాలకు అనుకూలంగా నడుచుననిన్ని మనసానిశ్చయించుకొని, పుష్పగిరి క్షేత్రమునందు ఉండే దేవతాదర్శనములు చేసి తత్తత్స్థళములందు అనేకములయిన దానములున్ను చేసి, తదనంతరమున గోటూరుకువచ్చి అచ్చట ఉండే అగ్రహారీకులను మీకు అగ్రహారముగా పినాకినీతీరమునందు సర్వమాన్యంగా వృత్తులు యేర్పరచి యిస్తున్నాము గనుక, గోటూరు అగ్రహారమున్ను పుష్పగిరి అగ్రహారమున్ను రెండూ అనుభవించుకొని రెండు స్థళములయందున్నూ కాపురస్థులుగా నుండవలసినదని శ్రుతపరచగా ఈ బ్రాహ్మణులకు మిక్కిలి సంతోషమయి సులభముగా పినాకినీ స్నానమున్ను, దేవతాదర్శనమున్ను సదాఘటన అయ్యేటందుకు ఆకర మవుతున్నది అని అంగీకరించి రాయలవారితో 'అదేప్రకారం చేయవలెను, ఆజ్ఞానుసారం అనువర్తిస్తున్నాము' అని చెప్పగా, అప్పుడు రాయలవారు అగ్రహారము నిర్మించి గృహోపకరణములతో సహా దానాదత్తము చేసి యిచ్చినారు.

అప్పుడు బ్రాహ్మణులు గోటూరులో కొందరు, పుష్పగిరిలో కొందరు కాపురముగా అగ్రహారం అనుభవిస్తూ ఉండిరి. ఇందుకు దాఖలా యేమంటే గోటూరు పుష్పగిరిలో నుండునట్టి శాసనములు.[1]

౧ గోటూరు భైరవస్వామిదేవాలయమునకు లియ్యమైన దక్షిణ భాగం రాతిమీద శాసనము :

1. Kaifiyat of Hanumadgundam, See also L. R. Vol 37. pp. 245-8.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు, ౧౪౪౦ అగునేటి బహుధాన్య సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౨ లు ఆదివారం శ్రీమతు పుష్పగిరి స్థితాశేష విద్వన్మహాజనాలున్ను గోటూరి ముమ్మడి రెడ్డి కొమారుడు ముమ్మడిరెడ్డికి యిచ్చిన శాసనము. మా గోటూరు చెన్నూరునందుపొలిమేర వత్సకు (?) అయియుండగాను నీవు పొలిమేర ఖారీచేయించినందుకు, మేము పెట్టిన పొలిమేర మాన్యం కడమళ్ల కాల్వకు ఉత్తరపొలిమేరను చేను ఖ। చేనున్నూ, యెరగుడికాల్వ నేరేడు కాల్వ, ఉత్తమగండకాలువలోను మడి ౧౩ మడిన్ని ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, అనుభవించువాడవు. ఇందుకు యెవరు తప్పినా, పంచమహాపాతకాలపోగలవారు. శ్రీమంగళమహా శ్రీ శ్రీంజేయును.

*పుష్పగిరిలో వైద్యనాథస్వామి దేవాలయము ముందరపాతి యుండేరాయిమీద వ్రాసియుండే వయినము.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౪౬౨ (A.D. 1540) అగునేటి శార్వరి సం॥ ఆశ్వయుజ శు॥ ౧౫ లు గు॥ శ్రీమద్రాజాధిరాజరాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప అచ్యుతదేవమహారాయలు విజయనగరమునందు వజ్రసింహాసనారూఢులైై పృథివీరాజ్యము సేయుచుండగాను, శ్రీ మద్యజనాదిషట్కర్మ నిరతులయిన పుష్పగిరి అగ్రహారవిద్వన్మహాజనాలకున్నూ, చంద్రగిరి సోమరసయ్య పుత్రుడు, అచ్యుతదేవమహారాయలవారి దళవాయి, తిమ్మరసయ్యవారు యిచ్చిన సర్వమాన్యపు ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్ననూ: స్వామి అచ్యుతదేవమహారాయలు మాకు నాయంకరానకు పాలించిన గండికోట సీమలోను, మీ పుష్పగిరి అగ్రహారమునందే పూర్వాన నడిచిన గండికోట దుర్గాధిపతులు కొనేటటువండి దుర్గదణాయనివర్తన, చిల్లర నానావగల కొనెడి బేడిగెలున్ను నేము పుష్పగిరిస్థళ భాస్కరక్షేత్ర పంచనదీసంగమం దక్షిణ వారణాసి విశేషస్థళం అని, మా స్వామి అచ్యుతదేవమహారాయులకు విన్నపం చేసి, స్వామి ఆనతిని మా స్వామి అచ్యుతదేవమహారాయులకు పుణ్యముగానున్ను, మా తండ్రి సోమరసయ్యకారికిన్ని, మా తల్లి

* See also M. No. 267 pp. 126–7.

కాళమమ్మవారికిన్ని పుణ్యముగాను, యీ తథాతిథి పుణ్యకాలమునందు విరూపాక్ష విఠలేశ్వర దేవుని సన్నిధిని తుంగభద్రాతీరమందు, పుష్పగిరి అగ్రహారము అందుల గ్రామగ్రాసం గోటూరు మొదలుగాను, గండికోట దుర్గానకు అచ్చివచ్చే రొక్కం అంతవట్టున్ను గండికోట స్థళమందు వహిశుద్ధిచేయించి సర్వమాన్యముగాను పుష్పగిరి అగ్రహారం మహాజనాలకు త్రివాచకంగాను, ధారబోసి యిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు ముందర దుర్గాధిపతులు కానికెకట్టళ్లు తప్పిగొనిరా తమ తల్లితండ్రిని కాశీలో వధించిన పాపానబోవువారు; గంగకర్త గోబ్రాహ్మణుల వధించిన పాపాన పోవువారు ; ఇట్లని యిచ్చిన ధర్మశాసనము.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతంపదం ॥

స్వదత్తాంపరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాంజాయతేక్రిమిః ॥

ఒప్పం శ్రీగిరిమల్లికార్జున. మంగళమహాశ్రీశ్రీంజేయును.

గోటూరు మజరా పీరుజాదాపేటకు ఉత్తరం చెరువుకట్టలోతట్టు నీళ్లలో మునిగియున్న రాతి మీది శాసనము :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౪౭౩ అగునేటి ఆనందనామ సం॥ చైత్ర, శు ౫ లు మన్వాదిపుణ్యకాలమునందు గోటూరు చెన్నరాయునికి పేరుగుబ్బా శివనాయని కొడుకు భూమయ్య ధారబోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

పుష్పగిరి గోటూరు స్థితాశేషవిద్వన్మహాజనాలున్ను పేరు సుబ్బాశివనాయడు కొండపాలం పోయి ఊరి గొడ్లను దొంగలు తోలుక పోగాను పోట్లాడీ చచ్చిన నిమిత్తం నెత్రుపట్టు అని పెట్టిన మాన్యం కాచిబేటి స్థళం చేనులోను, వెలిచేని పొలిమేరకు పడమర, పూర్వపుదంప నిడువుకు దక్షిణం చేను యిద్దుము మహాజనాలు మాకు సర్వమాన్య ముగా పాలించిరి గనుక, యీ చేను యిద్దుమున్ను, స్వామి చెన్న కేశవుల విశేషనైవేద్యానకు సర్వమాన్యముగాను ధారబోసి దండము సమ ర్పిస్తిమి. పుష్పగిరి గోటూరు మహాజనాలు సమ్మతినిన్ని త్రివాచకంగాను రెడ్డికరణాల సమ్మతిని, తమ అన్నదమ్ముల సమ్మతిని ధారవోసి యిస్తిమి. ఈ ధారబోత ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను తమ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం గాను స్వామి సేవ కలుగవలసి ధారబోసి సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మ శాసనము.

భీమగుండం శాసనములు*

జంబులమడుగు తాలూకాలో మవుజే పెదముడియములో శాసనములు, శిలాశాసనముల నకళ్లు.

మవుజే భీమగుండం గ్రామములో శాసనములయొక్క నకళ్లు.

౧ వీథిలో సావడివద్ద పాతియున్న శిథిలమైన శిలాశాసనము.

శుభకృతునామ సంవత్సరం చైత్ర శుద్ధ ౧ లు, స్వస్తి సమస్త లోకనిస్తారక స్వాయంభువనైక మారోమహామ్నాయ మాయావినోది మంత్ర తంత్ర కోలాహల చతుర్వేదమూర్తి హరిహర బ్రహ్మస్వరూప అంధకాసుర, తారకాసుర అసుర నరహ్యాది అద్యరి (?) కూరాయరాయ మహా...స్వర్గమర్త్య పాతాళ త్రిభువనైక వహాఢక్కడ (మరుక) మృగ త్రిశూలధారి ఓరుగంటి ప్రతాపరుద్రుని ...... ధర్మని కార్ధిశిరను దగ్గెరమ......మున్నూట అరువై రాష్ట్రాలకున్ను మూలప్రా ...... నాథుని......ముఖమంటపమున్ను, నరసింహానినాయని ......చంద్ర కొమారుడు, మొదలైన యాభైయారు దేశముల ...... (ఈవల అక్షరములు శిథిలమైపోయినవి)

౨ దీనికి తూర్పు చెన్న కేశవుని దేవాలయం జగతికట్టుకు పగిలినశాసనము.

సర్వధారినామ సంవత్సర కార్తీక శుద్ధ ౧౫ లు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర గంటి కోనేటిరాజయ్యదేవ మహారాజుంగారు నాయని వారికి పుణ్యముగాను రాయలచెర్వు లింగాబత్తునికి యిచ్చిన, భూదాన పత్రం. భీమగుండం చెన్న కేశవ పెరుమాళ్లను చేసినందుకు కొమ్మెర్ల త్రోవను చింతకుంటవారి పుట్ట వంపుకొన నీకు చేను ౧౦౪ మాన్యం యిచ్చినాము గనుక, మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతరం, అనుభవించేది అని యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినా కాశీలో గోహత్య చేసిన పాపాన బోదురు.

---

* See M. Vol. 254, fol. 11-A to 25-B. Also found in L. R. Vol. 37 pp. 263-291.

3 దీనికి దక్షిణం చలివెందలబండకు శాసనము :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౯ అగునేటి పింగళనామ సంవత్సరం చైత్ర శుద్ధ ౭ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవ మహారాయలు, విద్యానగరమునందు రత్నసింహాసనారూఢుడై, పృథ్వీసామ్రాజ్యము చేయుచూయుండగాను, శ్రీవత్సగోత్రం, ఆపస్తంభసూత్రం, యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన శ్రీమతు భోజనపల్లె తిరుమలయ్యగారి కుమారుడు, నారాయణయ్యగారు చెన్నకేశవస్వామి సన్నిధిని, తమతల్లి తిరుమలమ్మగారికి పుణ్యంగాను,......వేయించిన ధర్మశాసనం: చలివెందల గ్రామానకు పడమర, కొత్తనూతి గ్రామానకు ఉత్తరాన చెన్నకేశవునకు వేయించిన పువ్వుల తోట; గ్రామానకు తూర్పున, కుందేళ్ల గొంది చెరువు తూర్పు ౧౨౧ చెరువు; ఇందుకు యెవరు ఆచ్ఛేదన చేసినాగాని, మాతృగమనం చేసిన పాపాన బోదురు, గురుపత్నిని పట్టుకొన్న పాపాన బోదురు, కాశీలో తనతండ్రిని వధించిన పాపాన బోదురు.

౪ దీనికి ఉత్తరం పగిలిన రెండు తునకలమీద శాసనము :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన సకవరుషంబులు ౧౪౭౭ అగునేటి రాక్షసనామ సంవత్సర చైత్ర బహుళ ౧౦ లు శ్రీమద్రాజాధి రాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీర సదాశివదేవ మహారాయలు విద్యానగరమునందు, రత్నసింహాసనారూఢుడై పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను, కాశ్యపగోత్రం, ఆపస్తంభసూత్రం, శుక్లయజుశ్శాఖాధ్యాయులైన, విప్రవినోది వల్లభయ్య కుమారుడు చాగలమఱ్ఱి పరువతయ్యాను, వశిష్ఠగోత్రం, ఆపస్తంభసూత్రం, శుక్లయజుశ్శాఖాధ్యాయులైన, పెదకేశవయ్యగారి కుమారుడు నరసయ్యాను, కాశ్యపగోత్రులైన, ఆపస్తంభసూత్రులైన, వారణాసి వల్లభయ్య కుమారుడు మహాదేవయ్యాను, వీరు మొదలైన విప్రవినోదులు, భీమగుండానకు, ప్రతినామధేయమైన అచ్యుతరాయపురం, చెన్నకేశవ పెరుమాళ్లకు దండం సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమం యెట్లన్నను : భీమగుండానను.

మా విప్రవినోదులకు యిచ్చే త్యాగవర్తనల అంతవట్టు తెప్పతిరునాళ్ల మహోత్సవానకు, పారువేట మహోత్సవాల ధూపదీపనైవేద్యాలకు ధారవోసి యిస్తిమి. కాశ్యపగోత్రులైన, ఆపస్తంభసూత్ర శుక్ల యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన, విప్రవినోది వల్లభయ్య కొమారుడు చాగల మర్రి పరవతయ్యాను, వసిష్ఠగోత్రం, ఆపస్తంబసూత్రం శుక్లయజుశ్శాఖాధ్యాయులైన, విప్రవినోది పెదకేశవయ్య కొమారుడు, చెన్నూరు నరసయ్యాను, కాశ్యపగోత్రం, ఆపస్తంభసూత్రం, శుక్లయజుశ్శాఖాధ్యాయులైన వారణాసి వల్లభయ్య కొమారుడు, మాధవయ్యాను, వీరు మొదలయిన విప్రవినోదులు, భీమగుండమునకు ప్రతినామధేయమైనట్టి అచ్యుతరాయపురం చెన్నకేశవ పెరుమాళ్లకు, దండం సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనము: భీమగుండానకు మా విప్రవినోదులకు యిచ్చే త్యాగవర్తనలు అంతమట్టు పెరుమాళ్లకు తెప్పతిరునాళ్ల మహోత్సవము, పారువేట మహోత్సవాలకు, ధూపదీపనైవేద్యాలకు ధారవోసి యిస్తిమి. కాశ్యపగోత్రం, ఆపస్తంభసూత్రం, శుక్లయజుశ్శాఖాధ్యాయులైన వల్లభయ్య కుమారుడు చాగలమర్రి పరవతయ్య, వశిష్ఠగోత్రం, ఆపస్తంభసూత్రం, శుక్లయజుశ్శాఖాధ్యాయులైన, పెదకేశవయ్యగారి కుమారుడు చెన్నూరు చినకేశవయ్య, కాశ్యపగోత్రం, ఆపస్తంభసూత్రం, శుక్లయజుశ్శాఖాధ్యాయులైన వారణాసి వల్లభయ్య కుమారుడు మాధవయ్యాను విప్రవినోదులు భీమగుండావకు ప్రతినామధేయమైన అచ్యుతరాయపురం చెన్నకేశవస్వామికి దండం సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనము. శుక్లయజుశ్శాఖాధ్యాయులైన విప్రవినోదులు అందరికిన్ని పుణ్యముగాను, తెప్పతిరునాళ్ల పార్వేట మహోత్సవం, ధూపదీపనైవేద్యాలకు, పణ్యారానకు మొదలైన షోడశోపచారాలకున్ను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను నడిచేటట్టుగాను, త్రివాచకముగాను, త్రికరణశుద్ధిగాను, త్యాగవర్తనలు ధారవోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనము. భీమగుండానకు విప్రవినోదులు యెవ్వరు వచ్చినా, విప్రవినోదుల కులంవారు యెవ్వరు వచ్చినాను, ప్రతిపాలించకున్నా వారి పితాళ్లను గయలో వదించిన పాపాన బోదురు. మాతృగమనం చేసిన పాపాన బోదురు.

శ్లో॥ స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
చాగలమఱ్ఱి పరవతయ్య వ్రాలు.

మవుజే దిగువకలవటాల గ్రామమునకు, వాయవ్యభాగాన (దిగుడు) బావి ఉన్నది. ఆ దిగుడుబావికి ఉత్తరం వైపున నల్లబండమీాది శాసనము :

(Repetition: See for the text of the inscription Gaṇḍikōṭadurgam Kaifiyat above pp. 21-23)

ఈ రాతికి రెండోవైపు శాసనము :

ఏతము ఎత్తేవారికి చేను సుంకెసుల త్రోవను, - ప - పీరునికి ఉత్తరానను, సుంకెసుల పొలిమేరను, పన్నిద్దుము చేను. తోటకు యిరుసాను, కొతారులోను వైజుత్రోడి కట్టాను, ఆచంద్రార్క-స్థాయిగాను యిస్తిమి. అత్తేసుసెట్టికామన, మారకనారు...కన్నాయభక్తుని కస వాయ, బొమ్మాయ భక్తుని తిమ్మాయ, ఈ నలువురున్ను యీా ధర్మ గాడికి విడువక నీళ్లుమొత్తి అనుభవించువారు. ఎత్తకుంశేను, గోవులు వచ్చి ఉదకము త్రాగక మగిడిపోయిన దోషాన పోదురు. ఈ ధర్మం చెరిపిన వారికి, బ్రహ్మహత్యను, గోవులను, గురువును, తల్లిని, తండ్రిని పెద్ద కొడుకును, యింతవట్టువారిని చంపినవాండ్లు. ఈ పాపానను గాడిదె కడుపునాను, పంది కడుపునాను పుట్టును. మీాదను సూర్యచంద్రులు కలంతకాలము పురుగుల గుంటపడును. ఈ ధర్మం పాలించినవారికి, బ్రహ్మ ప్రతిష్ఠాపితము అవును. ఈ ధర్మగాడి ప్రతిష్ఠ చేసిన తిప్పినాయని గారికి రాజ్యాభివృద్ధిన్ని, ధనధాన్యాభివృద్ధిన్ని, పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిన్ని, సకల ధర్మాలున్ను సిద్ధించును. ఉమామహేశ్వరాభ్యాన్నమః। శ్రీలక్ష్మీ కాంతాయ నమః। వసంతవల్లభాయ నమః। సూర్యచంద్రాయ నమః। విఘ్నేశ్వరాయ సమః। మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ వృషభము.

మవుజే కొండసుంకెసుల గ్రామాన కోటలో నృసింహాస్వామి దేవాలయములో పగిలిన శాసనము.

(Repetition : See for the text Gandikōtadurgam Kaifiyat,p. 19-20)

మవుజే కోరువాని పల్లె ఆంజనేయ దేవాలయంలోను వాతిన శాసనము:
(A smmary of this inscription is given in the Gaṇḍikōṭadu rgam - Kaifiyat See, p 46-47.)

శుభమస్తు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౭ అగునేటి విశ్వావసు సంవత్సరం, ఆషాఢ శుద్ధ. ౫ లు బుధవారము,[1] శ్రీమన్మహారాజ, రాజాధిరాజ, రాజపరమేశ్వర. శ్రీవీరప్రతాప, శ్రీవీరసదాశివదేవమహారాయలు విజయనగరమునందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథ్వీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను, శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర ఆత్రేయ గోత్ర, ఆపస్తంభసూత్ర, యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన, సత్యభాషా హరిశ్చంద్రులైన, సోమవంశాధీశ్వరులయిన, ఆరవీటి రామరాజు తిమ్మయదేవమహారాజుల కొమారుడు, చినతిమ్మయదేవ మహారాజులుంగారు అగస్త్యగోత్ర, ఆశ్వలాయనసూత్ర, ఋక్శాఖాధ్యాయులయిన, యజన యాజన అధ్యయన అధ్యాపక దాన దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మ నిరతులయిన అనంతపురం తిప్పాభట్ల పౌత్రులైన చిట్టయ్యగారి పుత్రులు, కవి అవుబళయ్యగారికి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనం. సదాశివదేవ రాయలు మాకు నాయంకరానకు పాలించి యిచ్చిన రేనాటిసీమలోను, అవుకుసీమకు చెల్లే కోరువానిపల్లె ప్రతినామమైన చినతిమ్మరాజు పురము శ్రీమన్మహామండలేశ్వర ఆత్రేయగోత్ర, ఆపస్తంభసూత్ర, యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన, సోమవంశాధీశ్వరులైన, సత్యభాషా హరిశ్చంద్రులైన, ఆరవీటి రామరాజు తిమ్మయదేవమహారాజుల కొమారుడు చినతిమ్మయదేవ మహారాజులు అగస్త్యగోత్ర, ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయులైన, యజనాది షట్కర్మ నిరతులైన, అనంతపురం తిప్పాభట్ల పౌత్రులు చిట్టయ్యగారి పుత్రులు అవుబళయ్యవారికి యీ తథాతిథిని కోరువానిపల్లె ప్రతినామమైన చినతిమ్మరాజ పురము, ధారబోసి యిస్తిమి. శ్రీమన్మహామండలేశ్వర ఆత్రేయగోత్ర, అపస్తంభసూత్ర, యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన, సోమవంశాధీశ్వరులైన, అంతెంబరగండ,

1. 24th June A.D. 1545.

బిరుదుమన్నియవిభాళ, నానావర్ణ మండలీకరగండ, గండరగండ, ధరణీవరాహేంతి బిరుదాంకులైన, సత్యభాషా హరిశ్చంద్రులైన, ఆరవీటి రామరాజు తిమ్మయదేవమహారాజుల కొమరులు, చినతిమ్మయదేవమహారాజులవారు, అగస్త్యగోత్ర, ఆశ్వలాయనసూత్ర, ఋక్శాఖాధ్యాయులైన, యజనాది షట్కర్మనిరతులైన, నందవరకులకలశార్ణవ పూర్ణచంద్రులయిన, అనంతపురం తిప్పాభట్టుగారి పౌత్రులు, చిట్టయ్యగారి పుత్రులు, అవుబళయ్యగారికి ఈ కోరువానిపల్లె ప్రతినామమైనట్టి చినతిమ్మరాజపురమం చతుస్సీమలకు లోనైన, నిధినిక్షేప జలపాషాణ, అక్షీణ, ఆగామి, సిద్ధసాధ్యంబు లనేటి, అష్టభోగ తేజస్వామ్యాలున్నూ, ఈ సోమగ్రహణ మహాపుణ్యకాలమునందు, తిరువెంకటాద్రి సన్నిధిని, సువర్ణముఖితీరమందు, సహిరణ్యోదకదానధారా పూర్వకముగాను, శ్రీ కృష్ణార్పణం అవునట్టుగాను, సర్వమాన్యంగాను, త్రివాచకంగాను ధారపోసి యిస్తిమి. గాన, మీరు మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను, ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, సుఖాన అనుభవించి బ్రతుకమని యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనం.

శ్లో॥ ఏకైవ భగినీలోకే సర్వేషా మేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

స్వదత్తా ద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినాను తమ తలిదండ్రుల వారణాశిలో వధించిన పాపాన బోవువారు. మంగళం మహాశ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీంజేయును.

ఈ శాసనం నోసం తాలూకు దాఖలు.

మవుజే చెన్నంపల్లె గ్రామంలో దేసిరెడ్డి అనే గొల్లవాని మారీ ఫత్తున, నాగరలిపి తామ్రశాసనములు ఉన్నవట. అవి గ్రామంలో హాజరు లేవు. నోసంతాలూకు ముక్కమల్లలో దాచినాను అని చెప్పి నాడు. ఆయొక్క తామ్రశాసనం అన్వయముగా వీనిదగ్గర కాగితముల పైన వ్రాసియున్న దానియొక్క నకలు. ఈ శాసనం ఉండే గ్రామం నోసంతాలూకు.

శ్రీగణాధిపతయే నమః।

నమ స్తుంగ శిరః చుంబి చంద్రచామర చారవే।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూల స్తంభాయశంభవే ॥ ౧ ॥
అవ్యాదవ్యాహ తైశ్వర్య కరిణో వారణాననః
వరద స్తీంద్రతిమిరమిహిరో హరనందనః ॥ ౨ ॥
శ్రీమా నాదివరాహో వః శ్రియం కుర్యాత్తు భూయసీం।
గాఢమాలింగితా యేన మేదినీ మోదతే సదా ॥ ౩ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౨౩౧ అగునేటి శుక్లనామ సంవత్సరం, కార్తిక బహుళ ౮ లు, భానువారము, చెన్నంపల్లె దేసుగాడు కోవిలకుంట్లకు వచ్చి, ముక్కమల్లలో భవిర శేషాచార్యులవారిదగ్గిర తామ్రశాసనంలో, నాగిరం లిపితో, సంస్కృతంలో యున్నందున, అది తెనుగుతో వ్రాసియివ్వవలెనని, నానాప్రకారాల చెప్పుకోగా అందుకు బనగానపల్లె...యాచార్యులవారు దయచేసి ఆ శాసనమును తెనుగున వ్రాసియిచ్చినారు గనుక దానివివరం:

మొదట మహాఉన్నతమయినవంటి చంద్రవంశమునందు యదు రాయడైన ప్రభువు ఉండెను. యదువంశోద్భవుడైనటువంటి శ్రీకృష్ణ స్వామిచేతను భూపాలన చేయబడెను. ఆ యదురాయని కులమునందు సంపత్కరమైనటువంటి, ఆకాశం పర్యంతం వ్యాప్తమయిన గుణాలు గలిగి నటువంటి, నిర్దోషం గలిగినటువంటి సంగముడనే పేరుగలిగినటువంటి

రాజు, దిక్కులు, చంద్రుడు, ధ్రువనక్షత్రం యెంత పర్యంతం ఉంటున్నవో తావత్పరియంతం, జనులకు హితముగోరినషువంటివాడు అవుతూ యుండెను. ఆయనకు బుక్కరాయడనేవాడు పుట్టెను. బహుభాగ్యం చేతను, సమస్త శత్రువులైనషువంటివారిని సంహారం చేయగలవాడైవషు వంటి, శేషదేవుని అనుగ్రహానికి పాత్రుడయినషువంటి, రాజశ్రేష్ఠుడయి నషువంటివాడు. ఇషువంటి రాజుకు గౌరి యనేటషువంటి పత్ని ఉండెను. ఆ యమయందు హరిహర అనేటషువంటి కుమారుడు ఉండెను. ఆయన శిష్టపరిపాలనచేస్తూ, దుష్టనిగ్రహం చేస్తూయుండెను. కాని, ఇతోధికమైన మాటలు వినక యుండెను. అతని పెండ్లాము అంబ అనియుండెను. ఆయమకు ప్రతాపదేవరాయలు పుట్టెను. ఆయన అతిశయ గుణాలచేతను, పూర్ణ మయినషునంటి రామస్వామి వలెనే పరాక్రమం కలిగినషువంటివాడు. గుర్రాలు యెక్కిన తురకవాండ్లను దూదివలె భస్మం చేస్తూయుండెను. ఇషువంటి రాజుకు అంబిక అనే పెండ్లాము ఉండెను. ఆయమకు విజయ అనేటషువంటి రాజు పుట్టెను. ఆయన విద్యావినయ విజ్ఞానాది గుణాల యందు సముద్రస్నాన మయినషువంటివాడు. ఆయన పెండ్లాము నారాయణి అనే ఆయమకు ప్రౌఢప్రతాప దేవరాయలు పుట్టెను. ఆయ నకు బలాదేవి అనే ఆయమ పట్టపు పెండ్లాము ఉండెను. ఆయమ రుద్రు నికి పార్వతి, ఇంద్రునికి శచీదేవి యేప్రకారం అనుకూలంగా ఉండిరో, ఆ ప్రకారము ఉండెను. రూపసౌభాగ్యలావణ్యములు కలిగినషువంటి తిలోత్తమ అనే అప్సరస్త్రీని గెలిచినషువంటిది. ఎవ్వరి పాతివ్రత్య సంపత్తు చూచి అత్రి పెండ్లాము అనసూయ అనే అషువంటి ఆయమకు సహించకపోయెను. వారి యిద్దరి పూర్వప్రాచీన పుణ్యాల పరిపక్వం చేతను, మల్లికార్జునుడనే అషువంటి దేవునియొక్క, శ్రీశైలపర్వతమునందు వాసం కలిగినషువంటివాడు, వరము నిమిత్తమై వెళ్లినందున, కృతు (?) డనే కొడుకు పుట్టెను. తండ్రి సమీపమునందు, కాంతి సంపత్కరమైనషు వంటి, ధీరుడైనషువంటి, పరమధర్మం కలిగినషువంటి ఇమ్మడి ప్రౌఢుడనే రాజు, జగతుకు రాజై యుండెను. ఆయన రాజాధిరాజు తేజస్సు కలిగి నషువంటి యే రాజో ఆయనకు ఉత్తముడైనవాడు. మాటల చేతను

ప్రజ్ఞ గలవాడు, సర్పాలకు గరుత్మంతునివలె, శత్రులను సంహారంచేసే విషయమునందు సింహస్థానం కలిగినటువంటివాడు, ఏనుగుల గుంపుకు సింహం వలెనే• వేట కలిగినటువంటివాడు, పరరాజులకు భయంకరం కలిగినటువంటివాడు, హిందూరాయడని భట్రాజులచేత పొగడించు కొంటూ యుండేవాడు ; తుంగభద్రకు పైగా ఉన్నటువంటి ఆనెగొంది అనే పట్టణములో, తండ్రి సంబంధమయినటువంటి సింహాసనం పొంది, ప్రసిద్ధమైనటువంటి భూసంరక్షణ చేస్తూయుండెను. ఆ పుణ్యాత్మునికి శ్రేష్ఠుడయినటువంటి దేవరాయ మహీపతి, ఇమ్మడి ప్రౌఢ మహిమో జ్వలం కలిగినటువంటి రాజు ప్రకాశిస్తూయుండెను. (సు)ధర్మస్థానమునందు ఉన్నటువంటి దేవేంద్రరాజు శాలివాహనశకంచేత నిర్మాణం చేయకలిగి నటువంటి సంవత్సరాలు ౧౩౭౨ ప్రమోదూత సంవత్సరం భాద్రపద బహుళమందు, త్రయోదశి దివసమునందు, నరసింహతిలా అనే హోమ మునందు, విశేషంగా తిలహోమ పూర్ణాహుతి, పుణ్యకాలమునందు, బహుపుణ్యశ్రేష్ఠుడైనటువంటి, రాజాధిరాజయినటువంటి, ఇమ్మడి ప్రౌఢ దేవభూపాలుడు, వేదశాస్త్రార్థాలు తెలిసినటువంటివాడు, షట్శాస్త్రిలనే మటువంటి, సముద్రంవలె కలిగినటువంటి లోకబాంధవ్యం కలిగినటువంటి, వేదమార్గానికి ప్రతిష్ఠ చేయించగలఅటువంటి, ఆర్యశ్రేష్ఠుడైనటు వంటి, బుద్ధిమంతుడైనటువంటి, నిరంతరమందు మాటలనే భూషణాలు కలిగినటువంటి రఘుభట్టార్యుల కుమారుడయినటువంటి, వెంకటార్యు డనేటి భట్టశ్రేష్ఠుడనేటువంటి, జ్ఞానం కలిగినటువంటి బ్రాహ్మడికి ధన నిక్షేపార్థగుత్తి నిర్ణయపరచుకున్న తదనంతరమునందు, గుత్తిలో అంత ఖ్యాతమైనటువంటి, పయిరుతో ఫలించినటువంటి, స్వనామంచేత ఇమ్మడి ప్రౌఢదేవేంద్రపురం అని విశేషంగా నామం కలిగినటువంటి, ముఖ్యంగా ధన సంరక్షణ నిమిత్తమై యక్షగణాలచేత తథా సిద్ధ సాధ్యులచేత యుక్తం కలిగినటువంటి అప్సరస్త్రీలచేత యుక్తమైనటువంటి, జల పాషాణాలచేతను, నిర్మితమయినటువంటి ఉదకమై, భూమి కలిగినటువంటి, ఉత్తరానికి పాషాణంమీద దేవతారేఖలచేత యుక్తమైనటువంటి, యినూరు వరహాలకు యోగ్యం కలిగినటువంటి గ్రామం సహిరణ్యోదక

దాన ధారాపూర్వకముగా, యధావిధ్యుక్తముచేతను, సర్వమాన్యాగ్రహారం చంద్రమౌళీశ్వర సన్నిధానమునందు, భోజనంచేసేదానికి బ్రాహ్మణులకు యిచ్చేఅందుకు, నక్షత్రాలు యెంత పర్యంతం ఉంటున్నవో అంత పర్యంతం పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం అనుభవించుకొని సుఖాన ఉండేది. అని దానం తీసుకొని సంతుష్టుడై పరమసంతోషంచేత రాజును, చిరంజీవి అయివుండమని ఆశీర్వాదం చేసియుండెను తదనంతరం ఆ ఆర్యులు శ్రీవత్సగోత్రమయినటువంటి, శ్రీఆశ్వలాయనసూత్రమైనటువంటి, బుద్ధిమంతుడైనటువంటి, లక్ష్మణార్య కుమారుడయినటువంటి, చండిభట్లు అనే బ్రాహ్మణునికి వృత్తి ఒకటి యిచ్చెను. కాశ్యపగోత్రులయినటువంటి ఋక్శాఖులయినటువంటి పుట్టిభట్లకుమారుడయినటువంటి పొట్టిభట్లకు ఒక వృత్తి యిచ్చెను. శ్రీవత్సగోత్రులయినటువంటి, ఋక్శాఖు (ఋక్శాఖు?) లయినటువంటి, బుద్ధిమంతులయినటువంటి, హరొమ్మణ్ణ పేరు కలిగినటువంటి బ్రాహ్మడికి వృత్తి ఒకటి యిచ్చెను. ఆత్రేయగోత్రులయినటువంటి, యజుశ్శాఖులయినటువంటి, మాధవరాయని కుమారుడయినటువంటి వానికి వృత్తి ఒకటి, శ్రీ వత్సగోత్రులైనటువంటి ఋగ్వేదులైనటువంటి రామాభట్ల కుమారుడైనటువంటి తిమ్మిభట్లకు ఒక వృత్తి. యాగంచేసినటువంటి వృద్ధణార్యుల కుమారుడైనటువంటి శాస్త్రంవ్రాసే అటువంటి, శోభితమైన బుద్ధిగలిగినటువంటి, విద్వత్తునుంచు సామర్థ్యం కలిగినటువంటి బ్రాహ్మణునకు వృత్తి ఒకటి, మరకతమల్లయ్య అనే వానికి వృత్తి ఒకటి.

శ్లో॥ ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషా మేవ భూభుజా।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా. ॥ ౧ ॥

దానపాలనయో ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం. ॥ ౨ ॥

సామాన్యోయం ధర్మసేతుః నృపాణాం
కాలేకాలేపాలనీయోభవద్భిః।
సర్వానేతాన్ భావినః పార్థివేంద్రాన్
భూయోభూయో యాచతే రామచంద్ర(ః) ॥ 3 ॥

శ్రీ విరూపాక్ష

౧ ఈ ప్రకారం మాకు తెలిసే కలాలు వ్రాసినది. ఈ లిఖితం రాగిశాసనంలో ఉన్నప్రకారం యెత్తి వ్రాసినది.

వీనిదగ్గిర నున్న రెండోపత్రం యొక్క వివరము.

శుక్లనామ సంవత్సరం భాద్రపద శుద్ధ ౧౦ లు ముక్కమల్లలో నుండిన శ్రీ మద్యజన యాజన అధ్యయన వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్యు లయిన, ఉభయ వేదాంత ప్రవర్తకులైన, శ్రీ భట్టర శేషాచార్యులవారి వద్ద వున్న తామ్రశాసనం - నాగరం - గీర్వాణ భాషలో నుండగా ఆ శాసనం ప్రకారం చూచి యెత్తి వ్రాసినది. బాళబండు అక్షరాలు. అందులో అక్షరాలు యెత్తి వ్రాసిన తాబలకా ఆతాబులో(?) యున్న వర్తమానం, గీర్వాణ పదాలు, వర్ణాలు నాకు తోచినంత యెత్తి వ్రాసిన కలము.

ప్రౌఢ దేవరాయలకు పూర్వము ఆశ్రితుడు తిమ్మానిధానులు అనే వారికి గోపిపల్లె అనే గ్రామము, శ్రోత్రియం అనే అళయ కలము. ప్రతాప దేవరాయల తట్టున నూగూరు అనే ఆయనకు మల్లయ అనే ఆయన మనవి చేసికొన్నది. నేను కుటుంబస్తుణ్ణి, అన్నపానాదులకు చాలదు, అని మనవి చేసికోగా ఆయన ప్రతాపదేవరాయలతో మనవి చేసిన శ్రోత్రియంలో ఖండస్థితి భూమి మల్లయ్యకు యిచ్చినట్టు కలము.

ఆశ్రోత్రియుడు దేవరాయలువారితో మనివిచేసినది పూర్వందానం వాక్యం చేసి మల్లయ్య అనేవానికి ఖండస్థితి జీవనం యిస్తిరి. నా జీవనము చాలదు. అని మనివి చేసినట్టు కలము : అందుకు వారు సెలవు యిచ్చినది. మా యేలుబడి ఆవుల దొడ్డి స్థళం, పులిఅడుగుల స్థలం, అనేది యిఘు(క)యుక్తమైన స్థలాలు యిమ్మనిన కలము.

ఆశ్రోత్రియదారుడు సమ్మతము అయి ఒకరికి ఒకరు యిమ్మని పిలుచుకవచ్చి ఉభయత్రులు సెలవు(?) తీసుకవచ్చినది అనే కలము.

నాగయ అనే ఆయన యఱ్ఱయదాసరి అనే ఆయన ప్రత్యేకంగా నున్న పేర్ల కలము.

వీరు యిద్దరు గ్రామం పాలన చేసుక, గ్రామం ఆయకట్టు యేర్పరచుక, ఆయన నిర్దేశంచేసి శిలా శాసనం వేయించి, పులిఅడుగు స్థలంలో పశ్చిమం గట్టున మద్దిమాను మొదట వేసినది. అనేకలము.

ఊరికి తూర్పు తిమ్మానాయనిపేట చెరువుకు ఉత్తరం, గుట్టసారువకు దక్షిణం గురుతురాయి యున్నదనే కలము. ఈ ప్రకారము నాకు తోచిన నకలు యేర్పరచి వొత్తి వ్రాసినది. ఇక అందులో వున్నవర్ణాలు ఆశయం నాకు తెలియదు. నాకు పోలిక తోచిన గురుతుకలాలు వొత్తి వ్రాసినాను. అసలు యేమియున్నది పెద్దలైన వారు చూచి ఆశయంచేసి ఉద్ధారం చేయవలెను. నాకు తోచినది యిక యేమియున్నదో తెలిసినదికాదు. ఆ శాసనములోను శ్రీ విరూపాక్ష అని దస్కతు ఉన్నది, పూర్ణ ఆశయం లేదు. అక్కడక్కడ వెతకి కొంచెం నకలు వ్రాసినది పెద్దలైనవారు చూచి ఉద్ధారం చేయవలయును, ఇందులకు అసలు శాసనము ఉన్నది స్థిరము.

మవుజే నందిపాటి గ్రామములో శాసనములు

చెన్నకేశవుల దేవాలయము యెదుట గరుడస్తంభము అరుగున రాతికి శాసనము.*

౧. దీనికి పశ్చిమం శాసనం రాయి:

౨. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౪౯ అగునేటి......శ్రీమన్మహామండలేశ్వర బుక్కరాజు తిమ్మయ్యదేవమహారాయలుగారు,......మాకు రాయలు పాలించిన అవుకు సీమకు చెల్లేనందిపాటిగ్రామములోను కేశవనాథ పెరుమాళ్ళనగరు కొత్తగా కట్టేటందుకు, మీకు దసమందము చేను, కేశవనాయనిపల్లె చెరువుకు పడమర ఖం౧౪ బీడు దండు చెరువు చలివెందల తూర్పు కుంటవద్ద ౧౧ ఆ పడమర కుంట వెనుక ౧౧ ఉభయం వరిమడి ౧౨ ఉభయం వరిమడి ౧౨ అక్షరాలా చేనుమడి ఉభయం ఖం౧౪ ౨ మీకు సర్వమాన్యము

---

* See Gaṇḍıkōṭa - durgam Kaıfiyat, p. 36.

యిస్తిమి. మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యముగాను, ఆచంద్రార్కస్థాయి గాను, అనుభవించి బ్రతికేది. ఇందుకు యెవరు తప్పినాను, తమతల్లి దండ్రులను, వారణాసిలో వధించిన పాపమున బోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

3. దీనికి పశ్చిమమున పాతిన నల్లరాయి శాసనము :

శుభమస్తు. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు, ౧౪౬౬ అగునేటి క్రోధినామ సంవత్సర కార్తీక బహుళ ౧౨ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ, రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప, శ్రీసదాశివదేవ మహారాయలు, విజయనగరమందు, వజ్రసింహాసనాసీనులై పృథ్వీ సామ్రాజ్యంబు యేలుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర ఆత్రేయ గోత్రపవిత్రులైన, సోమవంశాధీశ్వరులైన ఆరవీటి బుక్కరాజం గారి ప్రపౌత్రులైన రామరాజుగారి పౌత్రులున్ను తిమ్మరాజు గారి పుత్రులయిన చినతిమ్మయదేవమహారాజులుంగారు చండికాదేవి వర ప్రసాదులైన భట్టు గిరినాథుని పౌత్రులు, భట్టు రామరాజు పుత్రులు, భట్టు రామరాజు హనుమరాజుంగారికి యిచ్చిన ధర్మశాసనము ; మానా యంకరానకు చెల్లే అవుకు సీమలో నందిపాటిగ్రామము, సదాశివదేవ మహారాయుల ఆనతిని మీాకు భట్టుఅగ్రహారముగాను, ధారబోసి యిస్తిమి. త్రివాచకముగాను సర్వమాన్యము చేసి యిస్తిమి. మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను, ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, నందిపాటి గ్రామము సర్వమాన్యముగాను అనుభవించేది. ఇందుకు యెవరు తప్పి నాను, మానము లేనివారు.

శ్లో॥ స్వదత్తాం పరదత్తాంవా। యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సాహస్రాణి। విష్టాయాం జాయతేక్రిమిః ॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

దీనికి ఉత్తరమున పాతిన నల్లరాయి శాసనము:

౮. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౪౭౯ అగు నేటి పింగళనామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శుద్ధ ౧౧ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజరాజపరమేశ్వర, శ్రీ వీరప్రతాప, శ్రీవీరసదాశివదేవరాయ మహారాయలుంగారు విజయనగరమునందు, వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీసామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామ రాజు తిరుమల రాజయ్యదేవ మహారాజులుంగారు అవుకు సీమలో నందిపాటి మంగల బసవోజుకు యిచ్చిన ధర్మశాసనక్రమ మెట్లన్నను: శ్రీ సదాశివదేవమహారాయలుగారు, విజయనగరమునందు, మంగల నందిపాటి బసవోజుకు రాయసంస్థానానకు చెల్లే అవుకుసీమలోనున్న నంది పాటి మంగలవోజరికానకు పన్ను వెట్టివేములు, ఆమ వెచ్చము, దొమ్మరి పన్ను, సిద్దాయం సర్యమాన్యము యిచ్చినందున మేము సర్వమాన్యము గాను యిస్తిమి. ఆచంద్రార్కస్థాయిగా యిస్తిమి, ఇందుకు యెవరు తప్పి కొన్నాను, తల్లిదండ్రుల వారణాసిలో కుతికెలుకోసిన పాపమున బోవు దురు, శునకమాంసము, సుర సేవించిన పాపమునబోదురు.

మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీం జేయును.

దీనికి దక్షిణమున బావివద్దపాతిన యెర్రరాయి శాసనము:

౫. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౬౫౫ అగునేటి నళనామసంవత్సర వైశాఖ శుద్ధ ౫ ల సర్కా నందిపాటిలో జడ్డు బుచ్చన కట్టించిన భావి: శ్రీశ్రీ..................

మవుజే కోటపాటి గ్రామమున నుండే శిలా శాసనములు:

వీధిలో సావడి దగ్గర అరుగుపైన పాతిన శాసనము:

శుభమస్తు॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వర్షంబులు ౧౪౬౬ అగునేటి క్రోధినామ సంవత్సర, కార్తీక శుద్ధ ౧౨ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరసదాశివ దేవ మహారాయలు విద్యానగరమునందు వజ్రసింహాసనారూఢులై

పృధివిసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను, శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర, సోమ వంశాధీశ్వరులైన, ఆత్రేయగోత్ర పవిత్రులైన, ఆరవీటి బుక్కరాజుగారి ప్రపౌత్రులును, రామరాజుగారి పౌత్రులును, తిమ్మరాజుగారి పుత్రులును, చినతిమ్మయ దేవమహారాజులుంగారు, యజన యాజన అధ్యయన, అధ్యాపక, దాన, దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతులైన కోటపాటి కేసినేని పల్లె స్థితాశేషవిద్వన్మహాజనాలకున్నూ యిచ్చిన ధర్మశాసనము :—

మా నాయంకరానకు చెల్లె అవుకుసీమలోని కోటపాటి కేసినేని పల్లె రెండు అగ్రహారాలనున్ను, మీాకు నగరికి పెట్టే, శ్రోత్రియ కట్నము, కానికె, వెట్టివేములు, సర్వమున్ను సదాశివరాయల ఆనతిని సర్వ మాన్యము చేస్తిమి. సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను ధార వోస్తిమి. త్రివాచకముగాను ధారవోస్తిమి. గాన మీా పుత్రపౌత్రపారం పర్యముగాను, ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, మీా కోటపాటి కేసినేనిపల్లె ఈ రెంకు అగ్రహారములున్ను సర్వమాన్యముగా అనుభవించవలయును. ఇందుకు యెవరు తప్పినాను, మానములేని వారు.

శ్లో॥ ఏకైవ భగినీలోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తావసుంధరా ॥

పెదదండ్లూరు శాసనము*

పెదదండ్లూరులో యుండే కుమ్మరసెట్టి పల్లె వెంకటపతిగాని దగ్గిర వున్న తామ్రశాసనము నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వర్షంబులు ౧౪౩౬ అగునేటి చాంద్రమాన జయనామ సంవత్సర వైశాఖ శుద్ధ ౧౫ లు. శ్రీ మన్మహారాజాధిరాజ రాజ శ్రీమండలేశ్వరులైన సకల ధర్మప్రతిపాలకులైన శ్రీమద్యజన, యాజన, అధ్యయన, అధ్యాపక, దాన, దాన ప్రతిగ్రహ షట్కర్మ నిరతులైన చౌడూరి తిరుమల సోమయాజులవారికి, చిక్క ఒడయలు, శ్రీ విరూపాక్షేశ్వరుని దేవాలయంలో ఆవనూరి అనంత శాస్త్రులతో ప్రసంగంజేసి జయించిరి గనుక యిందుకు బహుమానం యిచ్చిన గ్రామాదుల వివరము. ౧ అక్కమాంబాపురము, ౧ పలుగుపాడు, ౧ చాముండీశ్వరీపురము వెరసి గ్రామములు ౩ అంతు మూడు గ్రామములున్ను యేక భోగంగా యిస్తిమి గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతం ఆ చంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించవలసినది. చాముండేశ్వరీ పురానికి ప్రతినామధేయమైనటువంటి చౌడూరికి ఖ ౮౨ భూమికి ౩ తట్లు పొలిమేరలు యేర్పరచినారు.

* * *

కంచనపల్లి రామన్న సీనప్పగార్ల దగ్గరనున్న దేవరగుడి అగ్రహారం మాన్యం దానపత్రం. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౭౩ అగునేటి నందన సంవత్సర వైశాఖ శుద్ధ ౧౫ లు శ్రీ మద్యజన, యాజన షట్కర్మ నిరతులైన భాస్కరభట్ల కుమారుడు సోమయాజులవారికి దేవరగుడి రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన అగ్రహార భూదాన ధర్మశాసన పత్రికె॥ మా గ్రామములోను అగ్రహారం చేస్తున్నామనిరి గనుక అదేప్రకారం మా యిష్టదేవతస్వామికి ప్రీతిగాను యీ తథాతిథి (పుణ్య) కాలమందు స్థళనిర్దేశం చేసిన వివరం -

---

* M. Vol. 254 fol. 79b to 81a; L.R. 37 p. 355,

మొల్లప్ప - చేను స్థళం ఖ॥ ౧౫౮ మడి సుకమంచిపల్లె పొలిమేర హద్దు చేన్కు మడి ఖ॥ ౦।।౨ వుభయం చేనుమడి ఖ॥ ౧।।౧ అక్షరాలా పుట్టి పదహారుడుం సీరారంభం కాడారంభాలు సహిరణ్యోదక దాన పూర్వకముగాను ఇచ్చినాము గనుక మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం ఆ చంద్రార్క స్థాయిగాను అనుభవించేది. మీా మనస్సు వచ్చిన వారికి అగ్రహార వృత్తులు చేసుక సర్వమాన్యంగా అనుభవించుకొనేది.

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

చదిపిరాళ్ల పెద్దిరెడ్డిగారి జప్పరెడ్డి, లింగారెడ్డి వారి కోదండ రామరెడ్డి, బోడ్రెడ్డిగారి దత్తారెడ్డి వీరల సమ్మతిన కరణం జోగిరాజు వ్రాసిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రికె॥ శివరాముని వ్రాలు. సూరన్న కొమారుడు కోదండరామయ్య వ్రాలు, బోడ్రెడ్డిగారి దత్తారెడ్డి వ్రాలు॥

సిద్ధవటం శిలాశాసనములు.

(కడప తుకిడి సిద్ధవటం తాలూకు కొన్ని గ్రామములలో వుండే శిలా శాసనముల)

సిద్ధవటం తాలూకాలో ఉండే శాసనాలు : కసుబా సిద్ధవటంలో వుండే కోటలో సిద్ధేశ్వరుని పాడు దేవాలయంలో పలక రాతికి శాసనం.

౧. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౦౭ అగునేటి క్రోధన సంవత్సర ఫాల్గుణ శుద్ధ ౧౫ లు శ్రీ సిద్ధేశ్వర స్వామికి కామాక్షమ్మకు నలమూరు బుచ్చిరెగాడ్డిరు నిరంతరం సేవ.

స్వస్తిశ్రీ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౬౦౭ అగునేటి అక్షయ సంవత్సర మాఘ ౧౫ లు శ్రీ సిద్ధేశ్వర స్వామికి కామాక్షమ్మకు కలువాయి అక్కిరెడ్డి గంగిరెడ్డి రామిరెడ్డిగారు నిరంతర సేవ.

శ్రీ సాంబశివునికి కామాక్షమ్మకు నలమూరు కృష్ణమ్మ సదాసేవ, నిరంతర సేవ.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౬౦౬ అగునేటి క్రోధన సంవత్సర మాఘ బ॥ 30 లు శ్రీసిద్ధేశ్వరస్వామికి కామాక్షమ్మకు ఆదూరి రాచమరెడ్డి మల్లురెడ్డి మల్లుఅయ్య నిరంతర సేవ.

స్వస్తిశ్రీ పిజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౦౬ క్రోధన సంపత్సర మాఘ బ॥ 30 లు శ్రీ సిద్ధేశ్వరస్వామికి కామాక్షమ్మకు పాపిరెడ్డి ఆయన కొమారుడు నిరంతర సేవ.

౨. ఈ శాసనానికి పడమర గోపురం రాతికి పశ్చిమ ద్వారమందు ఉండే అరవ శాసనం.

౩. ఈ రాతికి పొందినట్టుగా ఉత్తరంగా నుండేది. ఇందులో నుండే శకం ౧౧౬౬ శాసనం అరవం. ఇక్కడ కొన్ని అక్షరాలు శిలథిం. గోపురానికి తూర్పుతట్టున గోపురంపైన ఉండే హాళెకన్నడ మిశ్రిత అక్షరముల శిథిల శాసనం.

౪. స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు...పుష్య సంక్రాంతి నిమిత్తం స్వస్తిశ్రీ త్రిభువన చక్రవర్తి వీరరాజా ప్రలోథప వీరవిజయ(?) మెరపాక నాడు పొత్తపినాడు స్వస్తిశ్రీమన్మహామండలేశ్వర కాంచీపురమందు కప్పముగొని మలుమల్లు దేవుని అలిమల్లు దేవుని గెలిచి పడమటను తుంగభద్రాయలికను చెల్లే కులోత్తుంగ [రాజేంద్ర చోళునకు కొట్టి నల్ల సిద్ధప్ప సోదరుడు సిద్ధప్ప పుత్రుడగు మధురాంతక పొత్తపి చోళ... గజసాహిణి రాజేంద్రచోళ] అంబల్లయతే మధురాంతక పొత్తపి చోళ గెల్లసి సమస్త(సే)నాధిపతి, తంత్రపాల పెత్తి నాయకుండు...చోడ మండల...ఇక్కడ అక్షరాలు అగుపడలేదు.

౫. ఈ దేవాలయానకు నైరుతి కోట అలంగంలో బిసిమిల్లా సాహెబు గుమ్మటం పైన వుండే * శాసనం పార్సీ గుంబజు కట్టినది సన్న ౧౧౮౬ హాజిరి.

(చూడుడు అనుబంధము పార్సిశాసనములు 1)

౬. కోట తూర్పు ద్వారానకు వెలుపలి కోట గోడకు ఉండే పగిలిన శాసనం.

స్వస్తి, శాకేఽశ్వాంబక బాణ భూ పరిమితే వర్షేచ విశ్వావసా
వాన్నత్యేనచిరాయుషాచ గుణభాజాచంద్ర తారం భువి।
యస్యానంతనృపేణ తేన జనకే నై వోటుకూరీరణే
ప్రాప్త స్సిద్ధవటోయ ముజ్వల శిలాశాలోవిశాలః కృతః॥

సీ॥ శాలివాహన నామ శకవరుషములు వేయు
నేనూట యిరువదియేడు చనిన
విశ్వావసు వసంగ వెలయు వత్సరమున
సకల హిందూ రాజ్య సార్వభౌమ
వీరవెంకటరాయ విభుండు చంద్రగిరీంద్ర
సీమ సామ్రాజ్యంబు చేయునపుడు
భానువంశాంభోజభాను డంభోరాశి
గంభీరు డైవరగండ మూర్తి ॥ ౧ ॥

బిరుద సామజసింహ భీమకేతన భర్త
దేవచోడాన్వయ భూ విభుండు
రణ భూబలీభూతరావెల వెలికొండ
వెంకటాద్రి మహీశవీరవరుండు
జంబులమడక భూ సంగ్రామ జయశాలి
కటకపురీచూర కార హారి
నందెల కృష్ణమ నరనాథ భయదాన
దత్త దోర్దండ విచక్షణుండు ॥ ౨

అఖిల కర్ణాట సింహాసనాధీశ్వర
దక్షిణబాహాభిధానధారి
విదళిత కొండ్రాజు వెంకటాద్రి విభుండు
చెన్నూరి హరణ సంపన్నగృహుండు
విబుధ స్తుత కకుస్థవిజయ ప్రబంధాది
కావ్య నిబంధన గ్రంథకర్త
శ్రీ మదెల్లమరాజు చెరువు తటాక సం
ఘటనాను భావసం ఘటిత యశుడు ॥ 3 ॥

ద్రవిడ భూ మధురాది ధాటీ చలద్రయు
బలరక్షణాక్షీణ బాహుబలుండు
పెనుగొండసమర యూవనపాదుశాగర్వ
ఖర్వీకరణ చణా ఖర్వభుజుండు
రంగమాంబాకుమారవతంస రత్నంబు
పరభీమబిరుదుల బాయిబంది
వినుతావనీశ్వర వేశ్యాభుజంగుండు
బల్లర గండాంక భాసురుండు. ॥ ౪ ॥

మన్నెహంవీరుండు మగలరాయండు రాచ
బెబ్బులి పరరాజభీకరుండు
మట్ల తిర్వేంగళ మానవాధిపరత్న
రత్నాకరు డనంతరాజశౌరి
తమ తండ్రి యెల్లభూ రమణుండు కొండ్రాజు
తిరుపతి రాజుపై బెరిగి కొట్టి
తన కత్తి మొన దెచ్చుకొనిన సిద్ధవటంబు
చెలమ పట్టున పెద్ద చెరువుజేసి. ॥ ౫ ॥

హృదయముప్పొంగ సిద్ధవ టేశ్వరునకు
ఔపచారికమైన సాలాంతరముగ
పురముచుట్టును వరణమై పరిణమింప
ధాత్రి గట్టించె నా చంద్ర తారకముగ ॥ శ్రీ ॥

ఈ శాసనానికి తూర్పు కందకం అంచున వుండే రాతికి వుండే శాసనం పగిలి వున్నది.

సూర్యుడు – త్రిశూలం – వృషభం – దీపస్తంభము – అర్ధచంద్రుడు

౭. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౫౯౬౭ అగు విరోధికృతునామ సంవత్సర మాఘ శు ౫ బుధవారం। సు ॥ప॥ యిసని సభైన అలపుచ మాహింసవాలు రపాయు తన మాలిపంన్తా సులుతాను అలి పగుహా కెయు సిద్ధవటముగారి సము ఖాన రయారివ ...... వ బాజె కసు బే మజుకూరు యి ...... అర్జు చేసుకొన్న వివరం। తమాము కలమరువులో లేని ఆకుల గుత్త యీ స్త లాన నడుస్తున్నది। ఇవి నిమిత్తముతో బరంజిమ చేత రైతులు చాలాగా బురా అవుతున్నారు। ఆ గుత్త పైకం గ్రామంమీాద పంచి వేసుక యిచ్చేము। అని తెలుపు కోంగా ఆలాగే మనస్సుకు తెచ్చుకుని ఆ ఆకుల గుత్తి పైకము కసుబా రైతుల మీాద పంచివేసినారం యిందుకు యెవ్వరు తప్పి నడిపించినా రాజుగారి పాదాల తోడు. అని శాసనం వ్రాయించిరి.

ఈ శాసనానకు తూర్పు కోటకు వెలుపల హాలీముఖాను తయ్యారు జేసి జీర్ణోద్ధారం చేయించిన మసీదు వద్ద శిథిలమై ఉండే శాసనం.

౮. శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౫౭౧ అగునేటి ప్రమాది సంవత్సరమాఖ శు ౧౫ లు శ్రీ మద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప [వీరవేంకటపతి దేవమహా]రాయలు సింహాసనస్థుడై పృథివీరాజ్యము చేయుచుండ గాను......ఆచంద్రార్క తారంగాను నడిచేలాగున ఇచ్చిన మాన్య ధర్మశాసనం। యీ ధర్మానకు యెవ్వరు అన్యాయముగా నడిచినా గంగ కర్తను గోహత్య బ్రాహ్మణులను వధించ్చిన పాపాన పోదురు. పాపానకు లోనై తప్పిరా వారిబిడ...అని యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

ఇందుకు తూర్పున మసీదులో యీ హాలీంఖాను జీర్ణోద్ధారం చేయించిన సేఖు ఆలి కట్టించిన మసీదులో వున్న పార్శీశాసనం.

సన్న హాలీమఖాను జీర్ణోద్ధారం చేసిన సన్న ౧౧౮౧ హిజిరి.

(చూ. అనుబం. పార్సిశాసనములు 2)

౧౦. ఇందుకు ఉత్తరం ఆశార శరిఫ అనేది హాలిమఖాను అవ్వ కరిసాబ బీబీ జీర్ణోద్ధారం చేయించిన శాసనం వుండేది పోయెనుగాని సన్న అసా(?)రులో వుండే అబదులర(?) అన్న కుమారుడు అబ్దుల్ రహిమాను చెప్పిన సన్న ౧౧౫౫ హిజిరి.

ఇందుకు తూర్పున పేటలో నవాయతుపురంలో హాలీంఖాను దివాన్ గయాసాహెబు మసీదులో వుండే పార్శీ సన్న ౧౧౭౪ హిజిరీలో మసీదు కట్టించినది. ఇది శిలపైన వ్రాయలేదుగాని ఆ మసీదులో సదరు యిండ్లు గట్టించిన గయాసాహెబు దివాన్‌గారి అన్న కుమారుడు మునవరుసాహెబు వద్దవున్న కాకితం నకలు.

(చూ. అనుబం. పార్సిశాసనములు 3)

౧౧. కోటకు తూర్పున దర్వాజా యెదురుగా అవరంగజీబు యొక్క దరోగా సయ్యెదు మహమ్మదు కట్టించిన మశీదు సన్న ౧౧౧౩ హిజరి. పార్శీ శాసనం.

(చూ. అనుబం. పార్సిశాసనములు 4)

౧౨. కోటకు పడమర దరవేశ మహమ్మదు కాదరి మశీదులో వుండే పార్శీ సన్న ౧౧౧౪ హిజిరి.

(చూ. అనుబం పార్సిశాసనములు 5)

మ॥ జ్యోతి యిలాకే శిద్ధవటం: సదరహు గ్రామానికి ఉత్తరం గ్రామం వెలుపలవున్న సిద్దేశ్వరుని దేవాలయం ప్రాకారం లోతట్టున నిల్చివున్న నిలివెడుపొడవు రాయిమీద శాసనం.*

---

* See S.I.I., X No. 312 A. R. No. 563 of 1915.

౧౩. శ్రీస్వస్తి సమస్త ప్రశస్తి హితం శ్రీమనుమహామండలేశ్వరం త్రైలోక్యమల్ల భుజబళ వీరనారాయణ అవుమ్బరాభరణ కలుకడపురాధీశ్వర అష్టమహాసిద్ధి సిద్ధదేవ(వట) దేవర దివ్యశ్రీపాదారాధకులైన రాయదేవ మహారాజుల నిజభృత్యుండైన స్వస్తి సమస్తలోక సంస్తుత్య విభవామరేంద్ర అభిమానశూద్రక విబుధజనమిత్ర వశిష్ఠ(మన్మ)కుల గోత్ర త్యాగసముద్ర ఆశ్రితజనపారిజాత కామినీజనజయంత తురగరేవంత సజ్జనాధార పరనారీదూర స్వామిద్రోహరగండ గడియంకభీమ కోదండపరశురామ రణరంగభైరవ కారుణ్యసాగర యేకాంగవీర పాపజనదూర వైరినాయకగోత్ర[ని]కు[త్రి]వజ్రభుజదండ చలమెత్తుగండ రిపునాయకశిరఃఖండన దాయసంహార మండలికజగదాళ రాయభూపాలు దక్షిణభుజాదండ తరనుకుకర (సితరనంకుకర)గండ జ్యోతినాథుని దివ్యశ్రీపాదారాధకులైన జంతిరామినాయకుండు తన్నేలిన తకసగంగరస దేవమహారాజులు పృథివీ రాజ్యం చేయుచున్న నాటి శకవరషంబులు ౧౧౬౯ అగు నేటి ప్లవంగ సంవత్సరమున పుష్య శుద్ధ త్రయోదశి వడవారమునాడు * జ్యోతినాథుని గుడి గోపురము కట్టించె [తికప్రోలు నిరుగలసాని గుడీగట్టించె బేటూర రెండు చెఱువులు త్రవ్వించె గుడి గటించె అగ్రహారము విడిచె.]

మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

దేవాలయమండపములో నేలపరుపు రాతికి ఉన్న శాసనం.

తారణ సంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ ౧౧ సోమవారంనాడు కందెపు కొండప్ప కుమారుడు వీరప్ప సిద్ధేశ్వరస్వామికి సదాశేవ.

ఈ దేవాలయమునకు పశ్చిమభాగమున పినాకిని నది ఒడ్డున కట్టిన ఆలేరు కట్టుకు ఉన్న సోపానాల మీాది శాసనములు.

రాయసం కొండమరసయ్య కట్టించిన ఆలేరు.

అని వ్రాసినవి ఆరు శాసనములు వున్నవి.

* S. I. I., X. No. 312 Saturday, 12 May A.D. 1247.

౧౫. మ॥ మాచుపల్లె యిలాకే సిద్ధవటం సదరహా గ్రామాలలో ఎల్లమ్మ దేవాలయం మొదటనున్న శిథిలమైన శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౪౩ అగు నేటి విషు సంవత్సర......మాచుపల్లి యేక వీరా పరమేశ్వరికి శ్రీకృష్ణదేవ మహారాయలు పృథివిరాజ్యము సేయుచున్నండగాను శ్రీ...తిమ్మరసయ్యంగారి కుమారుడు......శ్రీకృష్ణదేవ మహారాయలు మానాయంకరానకు పాలించిన సిద్ధవటం సీమలోను... మాచుపల్లె కృష్ణదేవమహారాయులకున్ను తమ తండ్రి తిమ్మరసయ్యంగారి కిన్ని పుణ్యంగాను సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకముగా నిధినిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణి ఆగామి సిద్ధసాధ్య అష్టభోగ తేజ స్వామ్యంగాను ఆ గ్రామముకు చెల్లేపొలిమేరలోనైన సీమ షోడశోపచారములకున్ను... ...స్థళసుంకంపల్ల.. సహితంగాను ధారపోసి యిస్తిమి...మాచుపల్లె యేక వీరా పరమేశ్వరి నై వేద్యాది షోడశోపచార పూజలవధరించును. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను...పాపానబోవువారు. తమ తల్లితండ్రిని వారణాశిలో వధించిన పాపాన బోవుదురు.

శ్లో॥ స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యొహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః॥

ఇందు క్రింద మజరావు(బు) క్కాయపల్లెకు పశ్చిమాన జొన్న చేలో నున్న శాసనం.

సూర్యుడు – చంద్రుడు

శుభమస్తు। ప్రమాది సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౧, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర గుమ్మడూరి అవుబళయ్యదేవ మహారాజులుంగారు కడప శ్రీపతి కొండసానికి యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను, మాకు గురవరాజు చినసంగమరాజుగారు ఉమ్మళికి పాలించిన సిద్ధవటం సీమలోని మాచుపల్లెగ్రామాన కడప తిరువెంకటనాథుని సేవకు దాసివైన నిమిత్తము నీకు నేము మాన్యము బెట్టిన చేను బండ్లమ్మకుంట స్థళానకు ఉత్తరం గంగుల పుల్లయగుడి స్థళం చేను ౧౧౩ ముంతేల చేను యిస్తిమి. మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యముగాను కడప తిరువెంగళనాథుని సేవచేసి అనుభవించేది. ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినాను గంగకడను గోబ్రాహ్మణ్ణి వధియించిన పాపాన బోవుదురు।

ఈ గ్రామంలోకి అడకమైన దక్షిణభాగమందు పావు పరుగు దూరాన గుండ్లపాటి గ్రామ నెత్తంవద్ద భావికి పశ్చిమాన నున్న శాసనం. అరవంతో వ్రాసి వున్న శాసనం

తక్కువోలు మ॥ యిలాకే సిద్ధవటము. సదరహుగ్రామంపైకి మజరా భాజిపల్లెకు ఉత్తర భాగమందు చెన్న కేశవస్వామి దేవాలయం యెదుట పాతియున్న రాయిమీది శాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీమతుకీలక సంవత్సర (A.D, 1248)...అవుదుంబరాభరణ క్షత్రియ ప్రవిత్ర అష్టమహాసిద్ధి సిద్ధదేవర దివ్య శ్రీపాదపద్మారాధకుం డైన తక్కస గంగయదేవ మహారాజులు స్వస్తి సమస్తలోక సంస్తుత్య విభవామరేంద్ర అభిమాన శూద్రక......మంగళమహా...

ఈ రాతికి రెండో పార్శ్వమునను

లక్షయాతారు(ధ్యాయి) సంతానము వారాణసి విద్యాశివుని బ్రహ్మేశ్వర దేవునికి అత్యపనాయుడు తమ మామ జంతి రామినాయనికి పుణ్యంగాను జోతిదేవరకు మంత్ర పుష్పము బెట్టను చేను మల్లయ...... దేవరసవే ముసకము(?)...

ఈ రాతికి మూడో పార్శ్వ మందు -

శ్రీ శ్రీ శక వరుషంబులు ౧౧౭౦..

గర్భగుడికి దక్షిణపు వైపు గోడకు వెలపటి శాసనము.

నందననామ సంవత్సర ఆషాఢ బ 30 కడప రామానుజ కూటానకు తక్కవోలి గ్రామకట్నమును, తావరాలున్న కొత్తిమక్కవీరమరాజు తిమ్మయ్య ఆచంద్రార్కముగా ధార బోశి యిచ్చెను. ఇందుకు తప్పిన వారు గో బ్రాహ్మని చంపిన పాపాన బోవువారు.

ఇక్కడికి ఉత్తరం వైపున ఒక శాసనం అరవం తెనుగు నాగరం లిపులలో నున్నది. రాయి పగిలి అక్షరములు ఖిలమై పోయియున్నది.

మ॥ కడపయ పల్లె యిలాకే సిద్ధవటం సదరహు గ్రామాన పొలములో నున్న శాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ శక వరుషంబులు ౧౨౨౮ అగు నేటి క్రోధి సంవత్సర మాఘ శు ౧ లు స్వస్తిశ్రీ మన్మహామండలేశ్వర......బ్రహ్మరాక్షస గంగరాజు (గండపెండేర ?) తిరుపతి (త్రిపురారి ?) దేవమహారాజులు... పామూరి పట్టణం రాజధాని చేసుకుని సుకసంకథా వినోదంబున పృథివీ రాజ్యంచేయుచుండి తమకు ఆయు రారోగ్య ఐశ్వర్యాభివృద్ధిగాను స్వస్తిశ్రీ శ్వేత చెన్నమల్లికార్జున దివ్యశ్రీపాదపద్మారాధకులైన స్వస్తిశ్రీ...

ఇక్కడ అక్షరములు శిథిలమైనవి.

మ. పొన్నోలు యిలాకే సిద్ధవటం సదరహు గ్రామం వెలుపట పశ్చిమాన బావికి వేసిన రాయి మీాది శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౬౬3 అగు నేటి ఖర సంవత్సర కార్తిక బ ౧౦ లు శ్రీమతు అఖిలాండ కోటి బ్రహ్మండనాయకునికి అర్పితంగాను కల్లెపల్లె నిమ్మకాయల అమ్మారెడ్డి కుమారుడు నల్లప్పరెడ్డి పొన్నపొలములోచేయించిన శిలాకూపం.

ఈ గ్రామానికి ఉత్తరం అర పరుగు దూరాన చరికొండ దగ్గిర కపిలబావివద్ద ఉన్న శాసనం.

విజయ సంవత్సర వైశాఖ శు 3 లు శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర రవి రాజు సూరయ దేవ మహారాజుల కుమారుడు రంగరాజుంగారు సెట్టి పల్లె త్రిపురాంతక దేవునికి యిచ్చిన దాన పత్రం. మాకు సలక రాజు తిరుమలరాజుగారు నాయంకరానకు పాలించిన సిద్ధవటం సీమలోనికి చెల్లే తక్కవోలను త్రిపురాంతక దేవుని నైవేద్యాలకు తక్కవోలి పొలానను పోలెపల్లి కృష్ణమరాజువారి యిస్తువపై యేరు పడమర ౧౨ ఇద్దుము చేనున్న అక్షత...పుణ్యకాలమందు? ధారబోసి యిస్తిమి. ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినాను గంగకడను గోబ్రాహ్మణుణ్ణి వధియించిన పాపాన బోవువారు.

శ్లో॥ స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం। పరదత్తాను పాలనం॥
పరదత్తాపహారేణ। స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్॥

మవుజే పొన్నతోట తాలూకు మజరా చలమారెడ్డి పల్లె వూళ్లో బావి దగ్గరి శాసనం.

కామరసు తిమ్మరసయ్యంగారు పొన్నవోలను చెర్వు కట్టించి నందుకున్న ఇష్టకామేశ్వర భైరవేశ్వర స్థానంవారు పిట్టయెత్తుమాన్యానకుంగాను కామరసు తిమ్మరసయ్యంగారికి పెట్టిన మడి ఖ 3 మూడు పుట్లుమడి.

మవుజే ఒంటిమిట్ట తాలూకే సిద్ధవటం సదరహు గ్రామములో కోదండరామస్వామి గుడిలోను వుండే శిలాశాసనాలు. దేవునకు తూర్పున మహాద్వారం గాలిగోపురానకు లోతట్టున నుండేది.

సూర్యుడు – చక్రం – తెంగలనామము – శంఖము – అర్ధచంద్రుడు

శుభమస్తు॥ శ్రీరామచంద్రాయనమః। స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౮౦ అగునేటి కాళయుక్తి సంవత్సర ఆషాఢ శు. ౧౨ సో. శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివ దేవ మహారాయులు విద్యానగర

మందు రత్నసింహాసనారూఢుడై పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండ గాను శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర పాండవకులధుర్య కల్యాణరాజ్యస్థాపనా చార్య, హరొాసబిరుదరగండ, గండరగూళి, (గండ)భేరుండ మన్యవిభా ళాది మహాబిరుదాంక అభినవసాహసాంక సత్యభాషావ్రతపరాయణ చాళుక్య నారాయణులైన ఆత్రేయగోత్ర పవిత్రులైన సోమవంశా ధీశ్వరులైన ఆరవేటిరామరాజు పౌత్రులైన శ్రీరంగరాజు పుత్రులైన రామరాజయ్య, గుత్తిఏటి తిరుమలరాజయ్య దేవమహారాజులు సదాశివ దేవమహారాయలకు దక్షిణభుజాదండులై తమ అల్లుండు కాస్యపగోత్ర సూర్యవంశాధీశ్వరుండైన మద్రాజు పౌత్రుండైన ఓబళ్రాజు పుత్రుండైన నాగరాజయ్య దేవమహారాజులయ్యవారు ఉదయగిరి రాజ్యానకు లోనైన నాయంకరానకు చెల్లే సిద్ధవటం సీమలోని శ్రీ మద్దేవ దేవోత్తమ దేవతా సార్వభౌమ సకలలోక శరణ్య శరణాగత వజ్రపంజరుండైన దేవ వేశ్యాభుజంగుండైన జాంబవంత ప్రతిష్ఠితులైన శ్రీ ఒంటిమిట్ట రఘు నాయకులకు నిత్యకట్టబడి అమృత పళ్లకు అంగరంగవైభవాలకు గోపుర ప్రాకారాలకు తేరు తిరునాళ్ల మహోత్సవాలకున్నూ సదాశివదేవమహా రాయల ఆనతిని ఒంటిమెట్టుగ్రామమున్ను ఈ గ్రామానకు చెల్లే పల్లె లున్నూ చతుస్సీమకులోనైన పొలమున్నూ ప్రథమద్వాదశి పుణ్యకాల మందు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను అష్టభోగ తేజ స్స్వామ్య సహితముగాను ఆచంద్రార్క స్థాయి అవునట్లుగాను ధారపోసి సమర్పించి యిచ్చిన శిలా ధర్మశాసనము. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పిన తప్పించినా గంగలోను బ్రాహ్మణులను తమ తల్లితండ్రాదులను వధియించిన పాపాన బోవుదురు.

శ్లో॥ దానపాలన యోర్మధ్యే। దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి। పాలనాదచ్చుతం పదం॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా। యోహరేత వసుంధరా।
షష్ఠిర్వరుషస హస్రాణి। విష్టాయాం జాయతేక్రిమిః॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం। పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ। స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

సామాన్యోయం ధర్మసేతు నృపాణాం।
కాలే కాలేపాలనియ్యో భవద్భిః।
సర్వానే వాన్ భావినః పార్థివేంద్రాన్।
భూయోభూయోయాచ తే రామచంద్రః॥

ఈ శాసనానకు దక్షిణంగా ఉండే శాసనం.

చంద్రుడు – చక్రం – తెంగలనామం – శంఖం – సూర్యుడు

శుభమస్తు। శ్రీరామచంద్రాయనమః. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౩౩ అగునేటి ఆనందనామ సంవత్సరం శ్రావణ శు. ౧౨ లు శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజరాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవ మహారాయలు విద్యానగరమందు రత్నసింహాసనారూఢులై పృథివిరాజ్యం చేయుచూనుండగాను శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర అంతెంబరగండ ధరణీవరాహ సత్యవ్రత పరాయణ చాళుక్య నారాయణులైన ఆత్రేయసగోత్ర సోమవంశాధీశ్వరులైన అరవేటి రామరాజు పౌత్రులైన శ్రీరంగరాజు పుత్రులైన గుత్తి తిరుమలయ్య దేవమహారాజులుంగారు సదాశివ దేవమహారాయలకు దక్షిణ భుజాదండుండై ప్రధానికం చేయుచున్నతమ నాయంకరానకు చెల్లే ఉదయగిరి రాజ్యానకు లోనైన సిద్ధవటం సీమలోని సకల దేవతా సార్వభౌముండై సకలలోక కల్యాణుండైన జాంబవంత ప్రతిష్ఠితులైన ఒంటిమిట్ట శ్రీరఘునాయకులకు నిత్య కట్టడ అమృత పళ్లుకున్ను అంగరంగ వైభవాలకున్ను మాసోత్సవ పంచ పర్వాలకున్ను నేముధార పోసి యిచ్చిన పొత్త పినాటిలోని పులపుత్తూరు గ్రామమున్ను యిందుకు చెల్లే రేణు తల పల్లెనున్ను కంచిరాజయ శ్రీరాజు అయ్య ధారపోసి యిచ్చిన ఒంటిమిట్టలోని భోగి పల్లెను అంతు పల్లెలు ౩న్ను ఒంటి మిట్ట స్థళానను చెర్వుక్రింద చెల్లి వచ్చే మడి కు ౮౦-కి అర్చున వృత్తికు ౫౦– పోగా నిలిచిన మడికు ౩౦ లున్ను యీ పల్లెలు మూడున్ను, మడికిన్ని కలిసిన అష్టభోజ తేజ స్వామ్యములు సహితంగాను శ్రావణ శు ౧౨ పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దాన ధారా పూర్వకంగాను ధార

పోసి సమర్పించినందుకు శ్రీవత్స గోత్రం ఆపస్తంబ సూత్రం యజు శ్శాఖాధ్యాయులైన కల్లూరి లింగరాజు తిమ్మయ్యకుమారుడు లింగ పంగారు ఆ చంద్రార్కస్థాయిగాను వేయించిన శిలాశాసనము. ఈ శిలా శాసన పద్ధతికి యెవ్వరు తప్పినడిచినాను గంగలోను బ్రాహ్మణ వధ చేసిన పాపాన బోవువారు కాశిలోను మాతృవధ చేసిన పాపాన బోవు వారు. గయలోను శునకమాంసం సేవించిన పాపాన బోవువారు.

శ్లో॥ దాన పాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥
స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యో హరేత వసుంధరాం।
షష్టి ర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥
స్వదత్తా ద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఇందుకు దిగువ క్రొత్తగాను వ్రాసి యుండేది.

3. శ్రీరామ. స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శకం ౧౭౦౫ అగునేటి శోభకృతు సంవత్సర మార్గశిర శు ౧౨ లు శ్రీ కోదండరామస్వామి పాద పద్మముల సన్నిధికి అత్యంత ప్రియభక్తులు సగిలి పాయకట్టుకు కసుబా మల్లేనిపట్నం మాడుపూరు తాలూకా ౧౫ గ్రామా దులు రెడ్డి కరణాలు తమ మనసుపూరితంగా వ్రాయించి యిచ్చిన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమం. తమరు తళిహె దీపారాధన కయిం కర్యానికిగా గ్రామం ౧కి నెల ౧కి ర్‌ ౬ లెక్కను నిష్కర్ష చేసుకుని సమ ర్పిస్తిమి గనుక మా పుత్ర పౌత్ర పార్యంతం నడిపించగలవారము. గ్రామం ౧కి సంవత్సరం ౧కి ర్‌ ౬ లెక్కను ఆ చంద్రార్కస్థాయిగా నడిపించగల వారం. ఇట్లని మా ధర్మము సాక్షిగా వ్రాసి యిచ్చిన శిలా అక్షరములు శాసనం. కరణాల సమ్మతిని పెకడ్రాజు చెంచు ఒప్పితము, త్రిపతిరాజు రామ క్రిష్టప్ప ఒప్పితము.

శ్లో॥ స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం। పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ। స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

ఈ రక్షసమ్మతిని మాడపురి పెద్ద వీరారెడ్డి ఒప్పితం। చందువాయి మల్లారెడ్డి ఒప్పితం।

శ్లో॥ స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥
శ్రీరామార్పితం॥

ఈ శాసనానికి దక్షిణం గోపురంరాతికి ఉండే శాసనం.

౪. స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౭౦౪ అగునేటి శుభకృతు సంవత్సర భాద్రపద శు ౧౫ లు శ్రీరామస్వామి సన్నిధికి ప్రియభక్తు (లైన) లు బోయిన పల్లె నరసయ్యగారిపుత్రులు పెద్ద నరసయ్య చిన్ననరసయ్యగారు సన్నిధి దీపారాధన కయింకర్యానకు గాను సంవత్సరానకు ౧౦ రూపాయలు వర్షాశనం సమర్పిస్తిమి. గనుక మా పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంతం నడిపించ గలవారము.

౫. శాసనానకు దక్షిణంగా ఉండే శాసనం.

శుభమస్తు. శ్రీరామ। స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౦౫ అగునేటి శోభకృతు సంవత్సర మాఘ శు ౧౨ లు శ్రీ మదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులయిన కోదండ రామస్వామి దివ్య శ్రీపాదపద్మముల సన్నిధికి ప్రియభక్తులు సిద్ధవట సీమ కోటగ్రామాదులు ౧౨, పడమట గ్రామాలు ౬, దక్షిణ గ్రామాలు ౧౪, తూర్పు గ్రామాలు ౧౭, సకలి పాయకట్టు ౧౭, ఓబుళం పాయకట్టు ౧౪, పొత్తూరు పాయకట్టు ౭ ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభ తిథౌ - ఈ గ్రామ యజమానస్య గోత్రస్య నామధేయస్య - తస్య సహ కుటుంబస్య పుత్ర సభ్రాతృ సబాంధవ స ఆశ్రిత విద్వజ్జన క్షేమస్థైర్య విజయ ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాభివృధ్యర్థం ఇష్ట కామ్యార్థ సిద్ధ్యర్థం షోడశోపచార పూజాం కరిష్యే ॥.

ఈ గోపురానకు ఉత్తరం ప్రాకారం లోతట్టు రాతిపైన వ్రాసి యుండేది.

విరోధి సంవత్సర చైత్ర బ ౧౦ లు శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర మహ్లై అనంతరాజయ్య దేవచోడ మహారాజు లయ్యావారు ఒంటిమెట్ట రఘునాయకుల తేరునాడు వడ్ల కరమలవారు పచ్చడాలు కట్టుకుని తేరు యెక్కరాదని బలిజవారు అడ్డగించి రని మేము తిరుపతిలో నుండగాను ఒంటిమెట్ట వడ్ల కరమల వారు వచ్చిమాతో విన్నపంచేయగాను, తిరుపతిలో నుండే వారిని జియ్యంగారిని పిలిపించి తిరుపతి మర్యాద యెట్లాగని అడిగితిమి. అందుకు వారు చెప్పిన మాట మునుపు పెద్ద తిరుమల రాజయ్యవారు తిరుపతిలో నడిపించిన మర్యాదను వడ్ల కరమల వారికి కట్టడచేసివుండే మర్యాదన తిరుపూజా ప్రీతిగా తిరుపతిలో నడిచే మర్యాద. వడ్లకరమల వారు పచ్చడాలు కట్టుకుని గంధం పూసుకుని తమ తమకు గలిగిన ఆకు వొప్పులు శృంగారించుకొని పనికొరముట్లు పట్టుకుని తేరుమీద యెక్కుకుని రని ఒప్ప నాడినారు. మేము ఆ మర్యాదనే కట్టడ చేసినారం. ఆ మర్యాదనే మీరు సమ్మతితో నడిచేది.

దక్షిణద్వారం గోపురం లోతట్టున మహాద్వారంలో రాతికి వ్రాసినది.

౭. హేవిళంబి సంవత్సర ఆషాఢ శు ౧౧ లు మహ్లై తిరువేంగళనాథరాజు శ్రీరఘునాయకులకు జల్లిపల్లి రామాభట్లను సహస్రనామ పూజ ఆ చంద్రార్కంగా ధార పోసి యిచ్చినారు.

౮. గర్భగుడికి వెలుపట గోడరాతికి ఉండేది.

విజయ సంవత్సర ఆషాఢ శు ౧౨ సోమవారం పుణ్యకాలము నాడు మహ్లై తిరువెంగళనాథ రాజుగారు శ్రీ రఘునాయకులకు ఆచంద్రార్కంగాను జల్లెపల్లె రామభట్లను సహస్రనామ పూజ సాగించెను.

శ్రీరామార్పణం శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

మవుజే కోనరాజుపల్లె తాలూకే సిద్ధవటం. సదరి మవుజేలో చెల్లే మజరా తూర్పుభాగమందు అరకోసుదూరమందు వుండే గుండిగాని పల్లెకు పశ్చిమం అరకోసున గొల్లవాండ్ల యిండ్లకు వుత్తరంగా స్థాపించి వున్న శాసనం.

ప్రమాదినామ సంవత్సర పుష్య బ॥ ౧౫ పేరునాయనికుమారాలు తౌవించిన భావి. కళయం రాముడు జంత్తానుబి(?)

మవుజే చింత్తరాజుపల్లె తా॥ సిద్ధవటం. సదరిగ్రామానకు [illegible] మజరా పత్రపల్లె భూమిలో పల్లెకు వాయవ్యం యిత్యాదులకు తూర్పు దేసానికొండకు దక్షిణం బొలెయెద్దు సూర్యాప్య [illegible] బొలినమెస్సను సంవాది (సమాధి) చేసిన స్థళం.

సూర్యుడు – దీపస్తంభము – వృషభము – దీపస్తంభము – కపిలగోవు – [illegible]

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషంబులు ౧౬౨౦ అగునేటి విళంబి సంవత్సర ఫాల్గుణ బ॥ ౧౫ లు శ్రీ మద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరరంగ రాయలు పెనుగొండ రత్న సింహాసనారూఢుండై పృథివీసామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను ఉదయగిరి సీమకు చెల్లే సిద్ధవటం సీమలోను శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్ల అనంతరాజ దేవమహారాజు లయ్యవారు మానాయంకరానకు చెల్లే చిత్త్రమాజు పల్లెలోను శ్రీమన్మహానాయంకాచార్యులైన గుర్రమ్మజకుంట నలమల్లినాయని బుచ్చమనాయనిగారు రాచాల పసుల చిన్నమ నాయనిగారి నలబాలి యెద్దుమల్లెకు పూజం చెల్లె మల్లె చేను దక్షిణం వంకనన బుచ్చమ నాయనిగారు రాచావులపసుల చిన్నమనాయని గారి యెద్దుమాలెకు పంచంప్రయోజనాలకు । యీ చేనితలం సూర్యగ్రహణ పుణ్యకాలమందు మేము సర్వమాన్యంగాను ఇస్తిమి. గనుక మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్క-స్థాయిగా మీకు ఇస్తిమిగాన త్రివాచకంగాను ఇస్తిమి. మీరు అనుభవింప గలవారు। ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినాను గంగకర్తను గోవు

బ్రాహ్మణుల వధియించిన పాపానబోవువారు। వారణాశిలో తమ తల్లి తండ్రిని వధియించిన పాపాన బోవువారు.

సిద్ధవటంతాలూకా సగిలిపాయకట్టు చుండువాయి మజరా పాత నూతమలా * బేచిరాకు గ్రామం భావిక దక్షిణం చేనిలో ఉండే శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౪౮౧ అగునేటి సిద్ధార్థి సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ బుధవారమునాడు స్వస్తిశ్రీ మత్పర్వత దక్షిణ ద్వార సమస్త తీర్థపరిపాలితులైన శ్రీ సిద్ధనాథ దేవునికి స్వస్తిశ్రీమన్మహా మండలేశ్వర కాశతియ్య ప్రతాపసద్ర దేవమహారాయలు సుఖసంకథా వినోదంబున పృథ్వీరాజ్యము చేయుచుండగాను స్వస్తిశ్రీమన్మహా ప్రధాని కస్తూకాల నాయునింగారు అట్టయ తెంకంగారు పొత్తపిభూమి సకలి భూమి ములికినాటిభూమియునుగా రాజ్యము చేయుచునుండి వారి తమ్ముడు గుర్రయ తిరంకనాని ములికినాటిలోని కడపనుండి సోమగ్రహణ కాలమందు తీర్థమాడి సభూతభూమిలోని చెంతువాయ చతుస్సీమయందూను రాచప్రోలియము అరగా(గో)ను పన్నులు కానికెలు సర్వార్థమైన (?) సకళాయ సహాయము గాను శ్రీ సిద్ధనాథ దేవునికి మధ్యాహ్న అవసరము టపగూరానేకు (ఉపహారానకు ?) ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను మహారాజులకు పుణ్యముగాను సర్వమాన్యముగాను ధారాపూర్వకము చేసి ఇస్తిమి. మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీంజేయును.

శ్లో॥ స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥
స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్॥

ఈ శాసనం దేవరగుడి కరణం దరిశనముక్తి వళారెదితియదిళభూమొని(?) సిద్ధయకొడుకు ముక్తవ్రాలు. శివమస్తు.

* See for a summary of the inscription Gaṇḍikōṭa-durgam-kaifiyat p. 18 A.R. No. 5 of 1939—40.

ఒక అమిదడిప మోనుచెలంగిలి. (?)

మోజే చుండువాయి తాలూకే సిద్ధవటం. సదరు గ్రామంలో ఎల్లమాంబగుడిలో ఉండే శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౪ అగునేటి నందననామ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧౫ లు చుండు వాయి మహాస్థళమందు పినాకినీ తీరవాసురాలైన అరుపరంజ్యోతి స్వరూపమైన గ్రామదైవం ఎల్లమ్మకు గ్రామ అధికారి ... రణాలు తల్లిహెందీపారాధనకు యిచ్చిన భూదాన పత్రిక। నాగంవారిపల్లెకు నైఋతిభాగాన పెల్లయెత్తుకు ౧౪౦ మడి, పొం... దక్షిణం కు ౧౪౦ కూర్మగిరి మల్లేశ్వరునికి మడి మొల్లపూబావి ఉత్తరం నాగం పెద్దయ్య తీయించిన గడ్డతీరుకు ౦౪౽ యిచ్చినాము। ఇందుకు యెవ్వరు ఆఛ్ఛే(చ్ఛే)దన చేసినా కాశీలో గోహత్య బ్రహ్మహత్య స్త్రీహత్య చేసిన పాపాన పోదురు. తుర్కలు అ(ఛే)న చేసిరైనా మక్కాలో పందిని తిన్నట్టు.

శ్లో॥ దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

గడ్డిలేరు ౨ స్థళాలుకు 3-కి(?) నాగంపెద్దయ్య ౦|౽౪౦ కరణాలవి|మూరం రెడ్డి రామన్న ౧|౽౪౦ కడుముల మొల్లప్పవిన్ని ఒడ్డెసిద్దువి వుభయం ౧౬ వీసాలు.

ఈ గ్రామానికి తూర్పు బెడుసుపల్లె మజరాకు పడమర పినాకిని నదికి వుత్తరం బైలుబేడు భూమిలో నుండే హళేకన్నడ అక్షరాల శాసనం.

చంద్రుడు – దివిటీ – శ్రీ – శ్రీ – సూర్యుడు

స్వస్తిశ్రీ చరణ సరోరుహ విహిత హితవిలోచన నేత్ర త్రిలోచన ప్రముఖాఖిల శ్రీ పృథ్వీశ్వరకారిత కావేరీ తీర కరికాలకుల రత్న ప్రదీప కాహితకుమారాంకుశ దాయాద్య? (మండలిక) (దిశాపట్ట) కీర్తి నారా

యణ కాంచీపురవరాధీశ్వర పృథ్వీశ్వరఃసౌతల(?) గండరగండ సెవాని చోడుఘురత ద్రావిడర్బంవాండ(?) గండడియ... .....పురవరాధీశ్వరు డుయ్యాస సెగళవా తిమకాళి(తిమకుళ)తిళక మహారాజులు కాంచీ పురంబున సుఖసంకథా వినోదమున రాజ్యము శాయంగా, శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర, సమస్త సేనాధిపతి మహాప్రధాని కామరాజుల కుమారుండు పిసారతు స్వస్తి సమస్త ప్రశస్త సహితం అలితూరిఘుర వరాధీశ్వరం సత్యమాంధాత విఃభగః......శరణాగత వజ్ర పంజర పరనారి.........వననెకలక్ష్మీనందన్న నంకకా(ఋ)ం శ్రీమన్మహాసామం తర్పృస్తుల కాళీశ్వరానాయుండైన కంటమనాయకుండు తన అర్థాంగి లక్ష్మీచియసాని పేర మహాగ్రామముఖ్యులైన చెడునూరి అరుళాలిభట్టు చతుర్ముఖ భల్ప జాత(?) సంనూరు వృత్తులకుం జాలునంత క్షేత్రము కావలి కొండకు నేలపడమట కిర్గస మొగడ్సఃు(?) ఉత్తరమున ముటాసలి నై ఋతికిం గత్తిఅూల మానసపుకాకి ముగ్గులు దక్షిణాన పన్న మేర తూర్పున కల్లాది పెన్నకూటవ పడుమటికిని తూర్పుపొలిమేరగానుచియా పురములా(?)ని పడ(?)పెరను అగ్రహారము సర్వబాధాపరిహారము తన పరి వారము పగ్గడ బంతారిలెంక సహితము ఇచ్చి తనతో తమ్ముండు కామ రాజు తిరుకాలతి దేవుని బేవారపూ ఖరసంవత్సర పుష్యరముం మకర సంక్రాంతినాఁ ౧౧౧|౦ కి॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥
సామాన్యోయం ధర్మసేతుర్నృపాణాం।
కాలేకాలే పాలనీయో భవద్భిః।
సర్వానేతాఃా భావినః శ్రీపార్థివేంద్రాః।
భూయోభూయోయాచతే రామచంద్రః॥

జామదగ్నివత్స్యగోత్ర వాసన అయ్యన వంశమున అరుళాళ భట్టు చతుర్ముఖభట్టు॥

....

శకవరుషంబులు ౧౧౪౩ మంగళమహాశ్రీ॥

మవుజే మల్లినేని పట్నం నగలిపాయకట్టు తాలూకే సిద్ధవటం, గ్రామానికి దక్షిణం పావుకోసుమీాదను మామిడిల్లురయ్యాతు చేనిలో నుండే శాసనం. అక్షరాలు శిధిలమైవున్నవి. ఇందులో తూర్పుభాగం ప్రాచీన శాసన అక్షరం శిధిలమైనది. వాటిలో అంత్యభాగమందు స్వదత్తాంపరదత్తాంవా అనే శ్లోకము మాత్రము ఉన్నది. ఈ రాతి వెనుక వ్రాసియుండేది నవీన శాసనం శిథిలమై యున్నది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౫౭ అగునేటి మన్మథ సంవత్సరం మాఘ బ॥ ౧౪ లు రామా భట్లయ్యవారి కార్యకర్తలైన లింగరసయ్య(గా)రు[1] విస్సరాజ అక య్యకు ఇచ్చిన ధర్మశాసనం। సిద్ధవటం సిద్ధేశ్వరుని నగలి......... కుమారస్వామి దేవరకు చరవలినిత్య నైవేద్యదీపానకు చిన్ననగలిలోని మల్లనాయనిపట్నం గ్రామంలోని చేను ౧౪ అక్షరాలాను నాలుగు తూముల చేను. శివరాత్రి పుణ్యకాలమందు రామాభట్లయ్యవారికి (పుణ్యముగాను?) సర్వమాన్యంగాను ధారపోసి యిస్తిమి.

ఈ శాసనానకు ఉత్తరం నదరిగ్రామంలో క్రొత్త బావికి ఉత్తరం విష్ణుదేవాలయం పాడుపడిన స్థళములోను ఉండే శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి రాక్షస సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౧ గురువారం[2] శ్రీమద్రా జాధిరాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప సదాశివదేవ మహారాయలు విద్యానగరమందు రత్నసింహాసనారూఢులై పృథివీసామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను సిద్ధవటం సీమలోనికి చేల్లే చినమల్లినేనిపట్టణము లోనున్నా వేంచేసియున్న అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన చతుర్దశభువనాధీశ్వరులైన శ్రీ చెన్నకేశవమూర్తికి కాస్యపగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన విప్రవినోది ప్రళయకాల

1. నాగరసయ్య. A. R. No. 38 of 1939-40.

2. కా[ర్తిక] శు॥ ౧౧ గురువారం A. R. No. 39 of 1939-10

గోవిందగిరి పౌత్రులైన రుద్రయ్యగారి పుత్రులైన గోవిందయ్యం గారు, వశిష్ఠగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన విప్రవినోది దేవవల్లభయ్యగారి ప్రపౌత్రులైన మల్లయ్యగారి పౌత్రులైన దేవ వల్లభయ్యను............చేయించిన పాపాన బోవువారు. అఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండ నాయకుల పాదమే.

ఈ రాతికి రెండోతట్టువుండేది అక్షరాలు శిథిలమై పోయివుండేది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవర్షంబులు ౧౭౪౬ అగునేటి స్వభానుసంవత్సర పుష్య బ॥ ౩౦ శ్రీ......సిద్ధవటం సీమ లోని మల్లినేని పట్నం గ్రామ......యీ గ్రామము......సంక్రమణ పుణ్యకాలమందు వ్రాసి యిస్తిమి। ఈ ధర్మానకు యెవరు తప్పినాను గంగోత్రిలో గోవును జంపిన పాపాన బోదురు.

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

గ్రామానికి తూర్పు ఒకకోసు యెడె(?) కొండలో కొలికొండ్ల మోరకు తూర్పు సన్న మోరయేటి పినాకిని వద్ద గుంటికి నవీన అక్ష రాలు శిథిలమైయుండే ప్రథమ భాగం అక్షరాలు పోయియున్నవి.

శ్రీరామా। ముసనర్మానుధ కేర్తి తే గుర(కి?)ణి రకము గ్రానచ్చింయి శెంత ఖలగాత్మి సాలుద్నంచార్య నూనిట యిదించెంసిడీన సిలడెలు జాల తుక్కమమంక్రయిాను నాసిచెన్నవ్రాలు పానరపకేతి ప్పామునక్షిణి. ఇక్కడ అక్షరాలు శిథిలమై పోయినవి.

ఈ శాసనానకు తూర్పున పూర్వమందు యినుపకొలిమి యుండే మోరకు ఉత్తరం పెద్దమోరకిత్తిరాళ్ల మడువు అంటే పెన్నానదికి తూర్పున గుంటి శాసనం.

ఒంటి మెట్టరఘునాయకులకు పెన్నకు తూర్పున పౌన్నాపల్లె పొలంలోను గుడను... ఇక్కడ అక్షరాలు శిథిలమై పోయినవి.

పగిలి పాయికట్టు సమాజె తుమూరి తా॥ సిద్ధవటం గ్రామములో ఎల్లమ్మ దేవాలయానికి దక్షిణం వాయువ్యాశ్వర పాంచవటం లింగంవద్ద వుండె హాళెకన్నడ శిథిలమైన శాసనం.*

సూర్యుడు చంద్రుడు

౧. స్వస్తిచరణ సరోరుహ విహితి(హిత)విలోచన త్రిలోచన ప్రముఖాకిల పృథ్వీశ్వరకరిత కావేరీతీర కలికాలకులకంతక్క ప్రదిప అపరిమిత ప్రతి(తా?)మ(ప?)సతతసమభ్యర్చిత లక్ష్మీశ్వర రయుంజయూరు పురవరాధీశ్వర కంచిపుర త్రినేత్ర కాస్యపగోత్ర అతి చతుర కామిని జనమంత తురగారోహ రేవంత వితరణవిరూప విక్రమాదిత్య తెంకణాదిత్య బగివొబ్బ గండ గవిణ తారాతినృపాలకులసధరకులిశధర శరణాగత వజ్రపంజర దాయాదమండళి(క) దిశాపట్టకవైరిగ(ఘ)రట్ట కీర్తి నారాయణ రాజ పరాయణ అయ్య సిద్ధ (సింగ) సాహసోత్తుంగ అహితక............
... ... కుశసూర్యవంశోద్భవ ... ...
అ పరపంహా(?)... ... ...హార... ... ...
కందుకః క్రీ... ... ...వణకటకచళ... ... ...
... ...ంచి ... ...
... ...యహా ... ...
... ...కంద్రు ... ...
... ...ండప్ర ... ...
... ...వర ... ...
... ...దిశా ... ...
ఈ రాతికి రెండో ప్రక్కను వ్రాసి వుండేది.

పిణతచార్యసూర్య కులాసంక్రందన పాటకి(లీ?)పుత్రపాటకి(లి)నారాయణ శ్రీఅలాడనాథమనుమతనాథ సిండెరాయదకు త్రిమలతాంవనిరాయ గండగోపాల శ్రీసిద్ధనాథదేవరదివ్యశ్రీపాదపద్మారాధకనామాది సమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరభుజబళవీరబిజ్జదేవ చోడ మహా

* A. R. No. 62 of 1939–40. [Śaka 999 Naḷa] ba 15 Thursday

రాజుల యుత్తమశాసనుగ...పట్టణ్వంతి సలాసిద్ధి రాజ........
ఇక్కడ అక్షరాలు పోయియున్నవి.

ఇందుకు రెండో ప్రక్కను వ్రాసి యుండేది.

౭॥ 15 గురువారమునాడు బిజ్జాపనము ధారాపూర్వకముగా యిస్తిమి। ఇచ్చి సర్వబాధాపరిహారముగాను సకలదేశము సమర్పిస్తి... ముగా సిబ్బి...స్తే ...సురథనం.

స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

ఈ దేవాలయానికి ఉత్తరం ఆంజనేయస్వామి గుడి యెదురుగా వుండేది.

సూర్యుడు – చంద్రుడు – నంది

(స్వస్తి)శ్రీ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ 15 గు. శ్రీమతు పవిత్ర నేను ...గారికి ...యున్న తుమ్మలూరి రెడ్డి కరణాలుగూడి తామ ...యుల్లె... గుడి పూర్వ ...(?)చేను ధారాపూర్వకంగాను యిచ్చాను. ...మైన చేను ...(?) ...స్తిమి ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినాను గంగాతీర గోబ్రాహ్మణుని జంపిన పాపాన పోవువారు.

స్వదత్తాద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

శ్రీమాతా... చేను ...॥

నగరి పాయమెట్టులోని నున్న(?) గ్రామానికి ఉత్తరం మరకా పురం శేషం... చేనులో మద్దూరమ్మ భైరవ పాడుపడిన దేవాల యంలో శాసనం హాళ్ళ కన్నడం, ప్రథమ భాగం రాయి పగిలిపోయినది. అంతిమ భాగంలో నుండేది.

...జోతియాంత సకలి సీమలో మద్దూరు చతుస్సీమ సహాగా యిష్ట కామేశ్వరకున్ను భైరవదేవరకు పూజపురస్కారమునకు కానికెసిద్ధాయం లోనుగా ఆ చంద్రార్క తారస్థావిగా చెల్లునట్టుగా యీ దినము ధారాపూర్వకము చేసి యిస్తిని. ఈ గుడి దేవరదియాళము(దేవళము) స్థానికుండు ఉమాదలిచి జొన్న చేను కొ ౧౦ పంనుమువిత్తుల పట్టలి యూరను ఇస్తిని। ఇందుకు యీ దేవరకు ఇచంగా(?) తప్పక చెల్లుకట్టుగా యిస్తిని. ఈ ధర్మానకు విరోధం తలచిన వారి రు...వ బ్రహ్మహత్య మంగళమహాశ్రీ। ఇతి శ్రీ సిద్ధనాగని కంణమాచరి వ్రాలు.

ఈ శాసనానికి తూర్పుగా చేరినట్లు ఉండే శాసనం.

సూర్యుడు - చంద్రుడు - వృషభం - త్రిశూలము

శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౫౪ అగునేటి ఖర సంవత్సర చైత్ర సు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ అచ్యుత దేవమహా రాయలు విజయనగరమందు వీర సింహాసనారూఢుడై సకల సామ్రా జ్యము చేయుచుండగాను శ్రీశైల దక్షిణద్వార శ్రీ సిద్ధవట ఇష్టకామే శ్వర భైరవేశ్వరులకు సిద్ధవటం సీమ సుంకమణియగారు పాపరాజు కొండయ్య దండంబెట్టి ఇచ్చిన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను సిద్ధవటానకు చెల్లే సకిలిసీమలోని భైరవేశ్వరులకు చెల్లివచ్చే మద్దూరి గ్రామం స్థావరకట్నం స్థానంవారు దిక్కుల కానుక వచ్చే పసకపైయలు కాలుచు కుండలకును వచ్చేసుంఖం మద్దూరి గ్రామంలోను అడుపసరం వేయలి కొలచు గూడ్లకువచ్చే సుంఖం గ్రామంలోను కాంపు(?)లు అనుపసరం వేయలు కొలుచుగూడ్ల...వచ్చే సుంఖం మొదలైనవి సోమగ్రహణ పుణ్యకాల మందు అచ్యుతరాయలకు పుణ్యంగా ధారబోసి యిచ్చిన శిలాశాసనం. ఇందుకు యెవరు తప్పినాను వారణాశిలో గోబ్రాహ్మణుని చంపిన పాపాన బోవువారు. మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

త్రిశూలము

ఈ శాసనానికి వుత్తరం చెర్వుకింద పొలిమేర రాతికి వుండేని.

సూర్యుడు – లింగం – చంద్రుడు

మద్దూరు వరికుంట పొలిమేర పడమటికొండ కుంభకర్ణం బోటిన గరగు.

సదరి పాయకట్టులోని వీరూరు తాలూకే మజుకూరు గ్రామానికి తూర్పున బైలులో వీరభద్రదేవునికి ఉత్తరానవుండే శాసనం.

సూర్యుడు – చంద్రుడు

*శుభమస్తు, స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౪౯ అగునేటి సర్వజితు సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ సో తమ యిరువై నాలుగు కులాలవారి ఆనతిని సరస్వతి మల్లదేవరాజు తలగళ తిరుమల రాజున్నూ కూతురి తిరుమలయ్య గోవిందయ్యగారున్ను మొదలైన తమ యిరువైనాలుగు కులాల వారున్ను బోడి లింగయ్యకు యిచ్చిన ధర్మశాసనం. వీరూరి మహాలింగయ్యకున్ను వీరేశ్వరునికిన్ని పెరుమాళ్లకున్ను మొగలి దేవికిన్ని మొదలైన గ్రామదైవాలకు పత్రిపుష్పం చేశ్తేటట్టుగాను తోంట బెట్టి దేవళాలకు పత్రిపుష్పం పెట్టె అందుకున్నూ సురవ్రారి పరదేశికి మిూశోడట్టు అన్న దానం పెట్టేటందుకున్నూ ఆ గ్రామం అయ్యావళి ముఖ్యమైన చాలుమూల సమస్త పెకుంద్ర మందరున్నూ నిర్నయంపెట్టి సాగించిన వివరం. సకిలి సీమలోని వీరూరిగ్రామం తమ యిరువైనాలుగు కులాలవారికిన్ని యిచ్చిన వర్తన అంతనున్ను మా యిరువై నాలుగుకులాల వారికి పుణ్యముగాను ధారాపూర్వకంగాను ధారబోసి యిస్తిమి. లింగయ్య దేవుని ధర్మశాసనం ఆచంద్రార్కస్థావిగాను ధారబోసి యిస్తిమి, లోని పుణ్యాంయీాడే రేటట్టుగాను యిస్తిమి. ఇందుకు యెవ్వరు వ్రూ–వ(?)దంటాకో గోహత్య బ్రహ్మత్య చేసిన పాపాన బోవువారు. వారణాసిలో తమ తల్లిదండ్రాదులను సంహారించిన పాపాన బోవువారు. గనుక ఆ చంద్రార్కస్థావిగాను

* A. R. No. 69 of 1939—40.

సాగించేది, మేము చేసిన పుణ్యాం ఈడేరే టట్లుగాను నీవు యీడేర్చి మా యిరువై నాలుగు కులాల వారికి వచ్చేవర్తన అనుభవించి సుఖాన నుండేది. శ్రీ మంగళమహా శ్రీ శ్రీ జేయును.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

ఈ పుణ్యానకు యెవ్వరు తప్పినానున్ను, మా యిరువైనాలుగు కులాల వారికి వెలి గనుక యీ పుణ్యానకు లోనై నడిచేది.

సకిలి పాయకట్టు వర్రికుంట తాలుకు సిద్ధవటం గ్రామములోని నీలకంఠేశ్వరుని దేవాలయానకు ప్రాకారంలోతట్టు ఉత్తర భాగమందు పగిలివుండే శాసనం. అక్షరాలు శిథిలమైవున్నవి.

సూర్యుడు – వృషభం – చంద్రుడు

*స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౨౬ క్రోధి సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౭ గు. నాండు స్వస్తిశ్రీమన్మహామండలేశ్వర మండలిక బ్రహ్మ రాక్షసగండపెండార అంబదేవ మహారాజుల కొడుకు త్రిపురాంతరి(క) దేవుండు స్వస్తిశ్రీ శ్రీపర్వత దక్షిణద్వార సమస్త తీర్థపరిపాలితుండైన శ్రీ సిద్ధనాథదేవర అంగభోగానకు సకిలి భూమిలోని వరికుంట అనెడి వూరు చతురుసీ(స్సీ)మాను. సాదసుంకణా స(ష)ష్ఠాయసహితము సర్వమాన్యంగాను ధారాపూర్వకంచేసి ఆచంద్రార్కస్థావి(యి) అయిన వృత్తిగాను ఇచ్చిరి. ఈ వూరి వుత్పత్తిగొని(?) మధ్యాహ్న సంధ్యా(ధ్య)యందు దేవర అంగభోగం నడపను వరికుంటగ్రామం వివరం సేసే పడికట్టన క్రమము. అంగవస్త్రాలు మూ(డు) నెలలకు నుగర(నగర?) నాలుగు మాడలు। శ్రీగందం నిత్యం పలిమెడు కర్పూరం గం. కస్తూరిగ గం–దుగలంయెత్తు। దీపాలకు......ఆరగింపను। రేయి ఆరగింపను...ఖ౫౧ పెసలు కొ. ౧। మండిగెలు గోధుములు(వ)(ప)ప్పుకొ(త్తి?)మిరి సో ౧ నెల

* See for a summary of the inscription Gaṇḍikōṭa - durgam Kaifiyat, p. 17.

వంతి పోకలు ౫౦ ఆకులు ౧౦౦ పూలదండలు తొమ్మిది। నంబి అర్చనాంగ ముఖ నాలుగుపుట్ల మడిన్ని రెండు పీసాల చేనున్ను, ఆచంద్రార్కం చెల్లగలది. ఇది దరిశన ముక్తి వేశారి మోరలి నాయనికొడుకు వసంతరాయని వ్రాలు.

(శ్రీ) శ్రీరంజేయును.

ఈ దేవాలయానకు తూర్పు సామీప్యంగా చెన్నకేశవస్వామి పాడుగుడి బైటిలో వుండే శాసనం.

అవిఘ్నమస్తు। స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౧ అగునేటి ఖర సంవత్సర జే(జ్యే)ష్ఠ శు॥ ౧౫ లు స్వస్తిశ్రీపర్వత దక్షిణ ద్వారదరిశనముక్తి దేవశిఖామణి దేవవేశ్యాభుజంగుండైన శ్రీజో(జ్యో)తి సిద్ధేశ్వరుని స్థానంవారున్నూ అధికారి కసవరాజుగారున్ను వరికుంట కొండ్రెడ్డి లగిమిరెడ్డి ఊరకరణం చిట్టయ్యా పాపయ్యాగారున్ను పాళం తిరుమలయ్యాకు యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను - వరికుంట కేశవ పెరుమాళ్లగుడి చిద్రమైవుండగాను క్రొత్తగా గుడిశిఖరమున్నూ అర్ధమంటపమున్ను కట్టించే అందుకు ఉప్పర తిప్పన బోయినికి కట్టుగుత్త ల్ ౧౨౦ కి నంబితిమ్మయ పెట్టినది ల్ ౪౧ రూకలు ఇచ్చినందుకు ఆ కేశవ పెరుమాళ్లగుడి కాణాచికిగాను యిస్తిమి, పెరుమాళ్లకు చెర్వువెనుక మడి ఖ ౦। వెలిచేను ౧౨ కోరు కల్లాలప్పుడు మేరవాని మొదలుంగా సర్వమాన్యం ఇస్తిమి. పెరుమాళ్ల నిత్య సమారాధన ధూపదీపనైవేద్యాలు తప్పకుండాను దేవునికి సమారాధనచేసి యీ కాణాచి పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాహిం(యి)గా అనుభవించగల వాండవు.

ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను గోబ్రాహ్మణవధ చేసిన పాపాన బోవువారు అని మా గుడి శిద(సిద్ధ)య చేతాను, వరికుంట ఊరకరణం పాపయచేతను వ్రాయించ్చిన ధర్మశాసనం.

గ్రామానికి ఉత్తరం పావుకోసు మీాదను సదరు గ్రామం సీమ్ల హద్దురాయి అట్లూరు పొలిమెరలో నుండేది.

సూర్యుడు — చంద్రుడు

వరికుంట చెర్వుసీమ్ల హద్దు రాయి। యువ సంవత్సర కార్తిక బ॥ ౫ లు బొబళ్ల లచ్చిరెడ్డి (ఇక్కడ మతలబు పోయినది.)

సకిలి పాయకట్టు అట్లూరు తా॥ సిద్ధవటం సదరు గ్రామానికి దక్షిణం మజరా పాత అట్లూరికి ఉత్తరం ఈశ్వరపాడు గుడిదిన్నె-నారాయణచారి తోటలో పగిలియుండే శాసనం.

సూర్యుడు - దీపము - వృషభం - చంద్రుడు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శకవరుషంబులు ౧౧౯౦ అగునేటి విభవ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు॥ ౧౫ గు. స్వస్తి సమధిగత పంచమహాశబ్ద మహామండలేశ్వర విమలకీర్తిశ్వర అనుమకొండ పురవరాధీశ్వర వుమ(ఉమా) మహేశ్వరు...మూారురాయ జగద్దళ ప్రతిపక్షరాయ వంశ నిర్మూల రాయస్థాపనాచార్య మేరుమండక దేశయ్య(?) చలమెత్తు గండ కదనప్రచండ ఒడ్డియరాయ దిస్థాపన(?)వైరి ఘనతర (ఘురట్ట) కీర్తి నారాయణ ఆశ్రిత కల్పవృక్ష అతివిషమరాయ సిక్షా(క్షా)దక్ష శ్రీ స్వయంభ(భూ)నాధ దేవదివ్య శ్రీపాదపద్మారాధక...ప్రసాదక నామారి (మాది?) సమస్త ప్రశస్తి సహితుండైన శ్రీమతు కాకతియ్య రుద్రదేవ మహారాజులు అనుమకొండ దేశమందలి ఓరుగంటి పట్టణమందు సుఖసంకథా వినోదమున పృథివీరాజ్యం సేయగాను శ్రీ మహారాజుల భృత్యుండు స్వస్తి అనేక నామావళి విరాజమాన మానోస్త(న్నత?) అపమ(?) మహాదండ ప్రథమసిఖావంత పరబళక్రి(కృ)తాంత ప్రాకారాంత వీరావతార దామోదర సైన్యే(న్య)దశమాల(దిశాపట్ట?) మండలిక బ్రహ్మ రాక్షససి(చ)లమేత్తుగండ మూారురాయ జగద్దళ గండపెండార త్రిపు

* See A. R. No. 1 1939—40 Gandıkōta - durgam Kaıfiyat p. 14.

రారి దేవుండు ఆపున్మనాం (ఆ పున్నమా?) దివసం రథోత్సవమున స్వస్తిశ్రీపర్వత దక్షిణ ద్వార స్ఫురదుదయగిరి శిఖర వైశాఖ మాస మహాశ్చర్య భూతాది దివ్య తేజోమయదివ్యపరంజో(జ్యో)తి అదికన్న? మాత్ర అధికమా(ము)క్తి ప్రదాయక దరిశనముక్తి శ్రీమతు సమస్త తీర్థ పరిపాలితుండైన శ్రీ సిద్ధనాధ దేవుని దివ్య శ్రీపాదపద్మంబులకు సాష్టాంగ నమస్కారము జేసి తనకు ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాది జయాభివృద్ధిగావలయునని సకిలిభూమి... చతుస్సీమాను నాదంపురం గ్రామ... సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకంగాను

ఇక్కడ అక్షరాలు రాయిపగిలిపోయియున్నది గనుక తెలియలేదు.

ఈ శాసనానకు వుత్తరం పొందినట్టుగా వుండే శాసనం.

సూర్యుడు — చంద్రుడు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౪ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౨ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరసదాశివ దేవరాయ మహారాయ లుంగారు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథివీరాజ్యము చేయుచుండగాను రాయల ఆనతి మీదా(ద)ను రామరాజు ముదలను మ(మా)ద్రాజు నాగరాజ్య దేవమహారాజులు... వేయించిన శిలాశాసన నము - అద్లి(?) ౧ కి, మంగళ కొండోజగారికి క(ప్ప)పన్ను కానికె పెజకూడం (?) దొమ్మరిపన్నుసహా సర్వమాన్యంగాను యిహరించి (వివరించి?) విడిచినది. యీ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను కుక్క మాంసం సురా సేవించిన వారు. మంగలవాని కొడుకులు.

వేములూరు అనేగ్రామానికి పడమట సకిలియేటికి తూర్పు చింత మానువద్ద నాగులరాతికి శిథిలమైవుండే శాసనం। ఈ మొదటి ప్రక్కన మాతృకలో విశేషించి ప్రతిమలు వ్రాసియున్నందున వాటికి నకలు వ్రాయలేదు.

ఈ రాతికి రెండో ప్రక్కను శాసన అక్షరములు ప్రథమభాగం శిథిలమై అంతిమ భాగంలో ఉండేది.

శకవరుషంబులు ౧౦౬౧ అగునేటి......నాడు కమండిల్య (కౌండిన్య)సగోత్ర...భీమభట్టునకు మాధవభట్టునకు ఆదిత్యభట్టునకు... మల్లిభట్టునకు పెరుమాళ్లభట్టునకు.........। పంచాదిత్యభట్టునకు కాశ్యపగోత్ర బ్రహ్మదేవభట్టునకు ఆత్రేయసగోత్ర పాలేభట్టునకు నారాయణభట్టునకు పిన్ననారాయణభట్టునకు కాశ్యపగోత్ర త్రివిక్రమ భట్టునకు శ్రీరామభట్టునకు కౌశికసగోత్రవిద్యామూర్తిభట్టునకు కామ దేవభట్టునకు ఆదిత్యభట్టునకు రాఘవభట్టునకు మల్లిదేవభట్టునకు పిన్న కామభట్టునకు కాశ్యపగోత్ర నారాయణ భట్టునకు మూలస్థానందేవర వృత్తికి ఖైరవేశ్వరదేవర వృత్తికి రెంట్టికి స్థానాధిపతి సిద్ధవటు పురు షోత్తమ దేవరకు నోర(?)వృత్తిని రాచమహాజనాల సమ్మతమున పొది రెట్టిః కు ౧౦౦ సర్వమాన్యము। పు(పూ?)లకు వృత్తి తూమెడు।

नंबर छेवीस दाखल खुद बुक २४.

సగిలి పాయకట్టు జొన్నవరం గ్రామానికి తూర్పున చెర్వులో పూర్వం ఉన్న నత్తపాడుస్థళంలో ఆంజనేయులకు యెదురుగా ఉండే శాసనం।

శుభమస్తు। స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౬౪ అగునేటి శుభకృతు సంవత్సర ఆషాఢ బ ౧౨ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరసదాశివ రాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివిసామ్రా జ్యము సేయుచుండగాను రాయలు ఆనతిమీాదను రామరాజు ముదలను మం(మా)డ్రాజు నాగరాజయ్యదేవ మహారాజులయ్యగారు వేయించిన శిలాశాసనము. జొన్నవరము మంగలవాండ్లకు పన్నుకానికె వెట్టి దొమ్మరిపన్నుసహా సర్వమాన్యంగా యిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను కుక్కమాంసం సురాపానం సేవించినవారు। మంగలవాని కొడుకులు.

౧. సగిలి వాయకట్టు మాడపూరు అనే గ్రామములో ఉండే శాసనాలు. గ్రామానికి పడమర మాధవరాయ దేవళం పాడుదిన్నె పైన పాడు పడిన దేవళానకు ఉత్తరంగా వుండే శాసనం.

సూర్యుడు — శుభమస్తు — చంద్రుడు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౧ అగునేటి విరోధి సంవత్సర కార్తిక శు ౧౧ లు శ్రీమతు పోతినాయని నాగమ నాయనింగారు రామాణ్యం(యణం) మాధవయ్యంగారికి యిచ్చిన భూదాన ధర్మ శాసనం. రాయసం కొండమరసయ్య కుమారుడు అయ్యప నాయకులు మాకు పాలించి యిచ్చిన ఉదయగిరి దుర్గానికి చెల్లే మాడపూరి పెద్దచెరువు కిందను రావులపల్లం పెగడరాజు వారి మాన్యం మడికి తూర్పు మాన్యము ౧౩ ముత్తుంమడి...రఘునాథుని సన్నిధిని అయ్యపెద్ద(పయ్య) నాయంకులకు పుణ్యముగాను ధార పోసి యిస్తిమి. మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యమును ఆ చంద్రార్క స్థావి(యి)గాను అనుభవించ్చి బ్రతుకువారు। ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు గనుక తప్పినాను వారణాశిలోను తమ తల్లితండ్రాదులను వధియించిన పాపాన బోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఈ శాసనానకు దక్షిణంగా మాధవస్వామికి తూర్పువుండే శిథిలమైన శాసనం.

౨. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౪ అగునేటి (నందన) సంవత్సర మార్గశిర శు ౧౪ లు శ్రీ మద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప అచ్చుత దేవమహారాయలు విజయనగరమందు రత్నసింహాసనారూఢుండై పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను రాయసం కొండమరసయ్య కుమారుడు అయ్యప సంక్రాంతి పుణ్యకాలమందు పోతి నాయని నాగమనాయనిగారు............ పోతినాయనిగారు మాడపూరు మాధవస్వామికి గ్రామ(మ)ము...

............చేసియి స్తిమి।... .. చతుస్సీమలో కలిగిన నిధినిక్షే పములున్న దేవునికి.....టట్టుగానున్న ధారపోసి యిచ్చిన ధర్మ శాసనం. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను వారి తల్లితండ్రాదులను కొడుకులను గంగకట్టను గో(బ్రాహ్మణ్ణి వధించిన పాపాన బోవువారు.

౩. గ్రామానికి వాయువ్యం కొత్తకుంట కట్టవద్దవుండే పొలిమేర రాతి శాసనం.

సూర్యుడు - చంద్రుడు

అగ్రహారం మాడపూరు కమలకూరు సందు పొలిమేరహద్దు.

కొత్తకుంట కట్ట, పూర్వం రాతికి ఉత్తరం. గోవులపల్లెగురువప్ప వానసి శాసనం.

౪. ఈ శాసనానికి దక్షణంగా వుండే శాసనం.

సూర్యుడు - చంద్రుడు

స్వభాను సంవత్సర చైత్ర బ 3 గు గోన బసివినాయనింగారు కమళకూరి మాడుపూరి పొలిమేర తీర్చినరెడ్లు, పెబులపీటి పోతుల తిప్పా రెడ్డి, దిర్సువంచ బొమ్మిరెడ్డికస్వరెడ్డి, గొడుగునూరి లింగారెడ్డి, పెనసగిలి మల్నేని పట్నంమాంచిరెడ్డి, వుప్పాటూరి గంగిరెడ్డి మొా(ము)దలయిన గ్రామాదుల వారు తీర్చిరి। శ్రీ శ్రీ శ్రీ బండిరట్టు జబ్బుణోజు నరికిన శాసనం.

ఈ రాతికి రెండో పక్కను ఉండేది। గొడుగు పోలడు।

సూర్యుడు - చంద్రుడు

౫. ఈ గ్రామములో మల్లేశ్వరుని పానవట్టానకు ఉండేది।

పి. చోళదేవిటి.

సగిలి పాయకట్టు కోడూరు అనే గ్రామం పొలిమేరలో గ్రామా నికి పశ్చిమం నాలుగు పరుగుల దూరంగల గోపాలస్వామి కొండమీది దేవాలయానికి పొయ్యే మార్గంలో, లొకిగుండాన్నుంచి నీళ్లు ఉండే

దానికి దక్షిణంగా నడిచే మాగ్రం(ర్గం)లో బండపైన వుండే హాళేకన్నడ అక్షర శాసనం.

శా। ౧. శ్రీమతు పందు(?)గురి మల్లెయ్య గోపినాథ దేవరకు కాయు(?) తమ తండ్రి దేసింగ రాజుకు పుణ్యముగాను నరకించెను.

ఇందుకు పడమట బండపైన అక్కడక్కడ వ్రాసివుండేది.

ఇందుకు పడమట గోపాలస్వామి దేవాలయం తూర్పు ద్వారానకు ఉత్తర భాగాన దిగువరాతికి శాసనం.

౮. కోనేటి తిమ్మరాజు కుమాళ్లు పెద్ద ఓబుళరాజు చిన ఓబుళరాజు గోపీనాథునికి దండము సమర్పించిరి.

ఇందుకు పొందినట్లు యీ రాతిపైన నుండేది.

౯. పొందూరి బోడి బత్తుని పాపాబత్తుండు గోపీనాథునికి దండము సమర్పించెను.

ఈ రాతికి ఉత్తరం ద్వారం ముందర ఉండే దిగువ రాతికి శాసనం.

౧౦. శ్రీ కొండ గోపాలస్వామికి...యిచ్చిన ధర్మం: నైవేద్యానికి దినమునకు ల్ ౧ పరిచారకులకు ల్ ౹ ......

ఈ దేవాలయానకు దక్షిణభాగాన పుట్టుబండపైననుండేది...

౧౧. కసవారికి యిచ్చినది గుడికి దక్షిణంచోట.

ఇందుకు తూర్పు యీ రాతికి వుండేది.

౧౨. శ్రీ రామా ప్రమాదీచనామ సంవత్సర చైత్ర శు ౧౫ గురువారం చిత్రా నక్షత్రాన శ్రీ కొండ గోపాలకృష్ణమ్మ గరుడకంభప్రతిష్ఠ. నేలటూరి పెద్దగోపన కొమారుడు వెంగన చేయించిన కైంకర్యం. నేలటూరి వెంగ్గన బండికట్టు లంకాబత్తుండు కిశెనవిను మెండు చేను మాన్యం ఇస్తిమి.

తుమ్మలపల్లి చిన్న తిమ్మయ్య కొమారుడు చిన్న తిరుమలయ్య గోపాలస్వామికి నిత్యంసేవా.

దేవాలయానకు తూర్పు గొల్లవాని గుడి దక్షిణంగా నుండే శాసనం.

౧౩. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౧ అగునేటి స్వభాను సంవత్సర చైత్ర శు ౧౫ గురువారం చిన నగిలి సీమలోని కొండ గోపినాథ దేవునికి రూపిరెడ్డి మాదిరెడ్డి కొడుకు తిమ్మయ్య తీర్థమున్ను ఆరగింపున్నూ దేవునికి...ప్రిద(?) పుణ్యముగాను.

ఈ రాతికి రెండో ప్రక్కను వుండేది.

చిన్నా రెడ్డి తిమ్మిరెడ్డి కొడుకు తిమ్మప్ప గోపీనాథునికి యిచ్చెను. కొండూరి ఊరకరణం చిడమరాజు కుమారుడు తిమ్మయ్య గోపీనాథ దేవునికి దండం సమర్పించెను.

ఈ రాతికి మూడో పక్కను వుండేది...

రాయిన్ని నరికించెను ఇంత వట్టున్న మా తండ్రి మాదిరెడ్డికిన్ని తల్లి మాదసానికిన్ని పుణ్యముగాను చేయించెను. శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును.

దేవాలయానకు పడమట ద్యా(దే)వరగుండంలో తూగు తట్టు పుట్టుబండపైన వుండేది.

సూర్యుడు — చంద్రుడు

౧౪. శ్రీరామచంద్రాయనమః. వరికుంట బెకరిశెట్టిగారుల బమ్మిల పూజ నింటికి వారి క్షేత్రము। ఆచంద్రసాహిగాను.

ఈ దేవాలయానకు పడమట సిద్ధవటమార్గంలో పుట్టుబండ పైన అక్కడక్కడ వేరే వేరే వ్రాసివుండేది.

ఈ శాసనానకు పడమర పొలికిమానివద్ద శాసనం.

౧౮. కొండరాజు వెంకటరాజు తిమ్మరాజుగారికి పుణ్యంగాను.

ఈ దేవళానికి తూర్పుమార్గానికి దక్షిణం ముచ్చుకొనవాగు ఉత్తరపు గడ్డగుండుకు ఉండేది.

శూలము – డమరుకము

ఈ గోపాలస్వామి కొండకు వుత్తరం సాలంకమల్లేశ్వరుని గుడికి పడమర చంద్రశేఖరుని గవి పుట్టుబండకు వుండేది.

స్థలకరణం చెన్నప్ప లింగము

౧౯.

ఇందుకు పడమర యీగవి వద్ద నిలువురాతికి

నగిలిపాయకట్టు కొండూరిలో వుండే శాసనాలు.

గ్రామానికి దక్షిణం మజరా మహమ్మదుభాయి పల్లెకున్ను ఇరికి చెట్టుకున్ను పడమర రేగిచెట్టుజంబిచెట్టుకు తూర్పున అట్లూరు మజరా కవిలింగయపల్లె కొండూరు పొలిమేరసందు శాసనం.

సూర్యుడు – చక్రము – శూలము – త్రిపుండ్రము – శంఖము – చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౫ అగునేటి విజయ సంవత్సర భాద్రపద బ ౧౨ లు కొండూరు కవిలింగయ పల్లె సందుకట్టునవారు కొండూరు వారు వివాదపడి తీర్చి తేరుగడచేసే టందుకు కొండూరి పొలిమేరకాపు దేవిరెడ్డి వుళికిరెడ్డి ప్రమాణ పూర్వకంగా తొక్కేటట్టుగా నిర్ణయం. హాజరతు బీబీ సాహేబులవారి ముతసద్దీ రాజ శ్రీ దేవిడి వెంకటరాయని వారి ముఖాంత్రం పొలిమేర నిర్ణయం.

మడపూరి పీరారెడ్డి, కరణం శేషయ్య; పేమలూరి చెంచురెడ్డి, కరణం తిమ్మయ్య; మాతుకూరి వొబిళ్ల గోపిరెడ్డి చింతలయ; మల్లినేని పట్నం నాటాలనూకాలరెడ్డి, అయ్యవారప్ప; తూడూరి గురివిరెడ్డి; మద్దూరి గరుడారెడ్డి; తిరువెంగళ కుంభగిరి మునలిరెడ్డి, సుబ్బయ్య మొదలైన పిన్న పెద్దలు నిశ్చయించేసినది ౨౧ దినం జయకమ్మ కట్టుకుని పశ్వాది పశువులలో ప్రమాణనీతి(?) జయకమ్మ వ్రాయించి, కొండపైన కోనేటిలో స్నానంచేసి అరిద్ర(ఆర్ద్ర?) వస్త్రములతోను స్వామి సాన్నిధ్యమందు అఖండ దీపం ముట్టించి తీర్థప్రసాదాలు తీసుకుని పువులదండ మెడను వేసుక పొలిమేర తొక్కి ౨౧ దినం జయించి వేసిన హద్దుల వివరం. గోపాలస్వామి దేవళం దక్షిణం కొండబండ ౧, ముచ్చుకోన వాకిటి బండ ౧, గురుగపెంట మూలబండ ౧, రెండు కోనల తలగడ ౧, కోన వాకిట ౧, ఓబుళరాజు కుంట అలుగున ౧, తూరుగిండి తూర్పున మెల్ల మాని పడమట ౧, పేటబాటను ౧, పోలేరమ్మ పాటిమీద జమ్మిమాని తూర్పు యీ శాసనం (యీశాన్యం?) ౧ ఆద। పొలిమేర హద్దురాయి కాలువలో ౧, వుభయం ౧౧ న్నూ ఇవి లోగడరాళ్లుదుల్లూ(?). ఈ శాసనం కటోజు యర్రా బత్తుడు వ్రాసినది.

అహాషాం పాయకట్టు పాంతప్రభువులవీడులో నుండే శాసనాలు। పాడు గుళ్లవద్ద వీరభద్రుడు బైలులో నుండే దానికి పడమర ఉండేది ప్రథమ భాగం శాసనం పగిలి అంతిమ భాగమందు ఉండేది.

హాళే కన్నడ అక్షరములు.

౧. ...కొలకుట్ల శ్రీ మాధవేశ్వర... దేవస్థానములకు పడు సుమ రెడ్డి కుంట............కమసేసి యీ చంద్రార్కస్థావి...ధర్మము కాని కామిరెడ్డికి...పుణ్యముగాను చెల్లించు వారము। ఈ స్థానాపతిఅయ్యా దేవర పూజా(దిక ?)ము నడిపి యీవృత్తి యనుభవింపుడు। దీనికి వక్ర మైనవారు పంచమహాపాతకములు చేసినవారు. మంగళమహా శ్రీ శ్రీ

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్ఠిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

దీని వ్రాసినవాడు। దేవని కొడుకు కామయ॥

౨. ఈ శాసనానికి తూర్పు శిథిలమై వుండే శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪ ౬౮ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర ......లు శ్రీ మద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవ మహారాయలయ్యవారి ఆనతిని అళిరామరాజయ్యవారి ముదలను నంద్యేల తిమ్మరాజుంగారు వేయించిన శిలాశాసనం. తమకు చెల్లే అమర గ్రామములు ఉంబళి గ్రామాలు(?)...భండారు వాడగ్రామాలు అగ్రహారం దేవస్థానాలకు సర్వమాన్యంగాను నడుస్తూవుండగాను మంగలవారు యిచ్చే సిద్ధాయం కానికె దొంబరపన్ను సహ సర్వమాన్యంగాను యిస్తిమి। యీధర్మా నకు। ... (ఇక్కడ అక్షరములు పోయినవి।)

ఈ శాసనానికి పడమర గ్రామానికి పడమర మల్లేశ్వర శివా లయం పాడుదిన్నెలో వీరులరాళ్లపైన శాసనాలు వున్నవి. వాటిలో ఒకరాతిపైన శ్రీ (స్త్రీ)పురుష ప్రతిమలు దిగువ వొక తపస్వి యివి కూర్చుండి యున్నవి। వాటిపైన వ్రాసియుండేది. బికదయ్య లింకాని తాత మల్లజియ్య......

ఈ శాసనానికి తూర్పు గ్రామానికి తూర్పు మజరా వెంకటా పురం పొలిమేర గట్టున మన్నెంపోలు అనే కాపు చేసిన చేను గడ్డన వుండే శాసనం।

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౯ అగునేటి హేవళంబి సంవత్సర కార్తిక శు ౫ గు శ్రీ మద్రాజాధి రాజ రాజ పరమేశ్వర వీరప్రతాప అచ్యుతదేవ మహారాయలు విజయ నగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథివి సాంబ్రా(మ్రా)జ్యము చేయుచుండగాను శ్రీమతు ప్రభువుల వీటి స్థితాశేష విద్వన్మహాజనాలున్ను, చిన్నపురెడ్డి గంగిరెడ్డి, దొంతళ ఓబుళురెడ్డిన్ని మొదలైన కాంపులున్నూ కొలకుంట్ల మాధవదేవరమ్మ(?)ముఖ మండపాన కూర్చుని సంతోషం (గా) యాభైయ్యారు దేశాల వారున్ను, యాల్కెజవి పెద్ద గొల్లి (?) వోబుళయా వీరు మొదలైనవారు ప్రభువులవీటి చాకల తిప్పన కొడుకు పెద్దచెన్ను, బసువన్న నాగన, దాదన భూమన, చిన్నచెన్ను, పోలుపావన యిచ్చిన ధర్మశిలాశాసనం...ఇక్కడ అక్షరములు శిథిలమై పోయినవి.

శ్రోత్త ప్రభువుల వీటి ఉత్తరం యెగ్గువకుంటకు ఉత్తరం పొలిమేరసందుకట్టు శిథిలమైన శాసనం.

సౌమ్య సంవత్సర కార్తి శు ౧ సోమవారం స్వస్తిశ్రీ వీర అరియ కంన్ని మహా దేవరాయ వొడయలు పృథివీరాజ్యం చేయుచుండగాను... ఇక్కడ అక్షరములు శిథిలమైనవి.

అహాహాం పాయకట్టు వీరపల్లె అనేగ్రామమున నుండే శాసనాలు. గ్రామానికి నైరు(ఋ)తి అరపరువు దూరమున లంకమలకు తూర్పు రంగపల్లెపాడు అనే బేచిరాకు గ్రామములో పాడుపడిన బావివద్ద నంది ఉండే రాతికి హళేకన్నడ అక్షరముల శాసనం.*

సూర్యుడు – వృషభం – చంద్రుడు

అవిఘ్నమస్తు. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుజయ శాలివానశక వరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి అక్షయ సంవత్సర జేష్ఠ శు ౧ ఆదివారాన స్వస్తినిజ నామాదిక మాహాళికా ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహామండ

* See Gaṇḍikōṭadurgam Kaifiyat p. 13.

శేశ్వరం గండ పెండారు (కువర) మురారి (నాయక) నారాయణ బ్రహ్మ రాక్షస జన్నయ్యదేవ మహారాజులు పానుంగల్లు పల్లినాండు పూగి నాడు ఎఱువ సకిలి ములికినాడు భూరజది (?) ముఖ్యమైన సమస్త దేశములున్ను పృథివి రాజ్యంచేసి యేలు భూమండలాన శ్రీమన్మహా ప్రధాని సమస్తఆ (బాహత్తర?) నియోగాధిపతి సంపన్న పెరుమాళ్ళి దేవుండు జన్నయదేవ మహారాజు పంపున ఆది(ద?) రాజునకు పుణ్యముగాను శ్రీ లంక దేవ లంకమల్లేశ్వరదేవరల అంగరంగ భోగ నివేద్య... కార్యానకు వృత్తానకు.........సదరు ళ(ల)ంక దేవరి పురము......వృత్తానకున్ను లెంకటూరు అనావృత్తి(?) ఆ చంద్రార్క స్థావి (యి) గాను ఆ లింగానకు ధారా పూర్వకం చేసి యిచ్చి నిటూరు ఎకించిన రట్టడి ప్రేమ మాన్యమునకున్ను పిడయుడు పాధి... సామాన్యము పూర్వమర్యాద మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టి ర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్॥

... ..అకరస్యకరీరస్యగోసహస్రం......।
.........................దస్మితి॥

ప్రవృత్తకరచంద్ర.........
.........................రోదిఫలమశ్నుతే॥

ఈ ధర్మానెవ్వరేహిన్లు (హీనులు?) దలంచిన వా......లంక ఆకారనరవుండు(?) ఆపక్షయము సేయంగలవాండు.

గ్రామానికి నైరు(ఋ)తి నాలుగు పరుగులదూరమున లంకమ లలో భిన్ననామము కలిగిన మచ్చులంక మల్లేశ్వరుని దేవాలయమునకు

ఉత్తరం కోటపేటను గుడికి పొందినట్టుగా ఉండే పర్వతం గుంటిపైన. అరవం అక్షరాలుతో ఉండే శాసనం.

ఈ దేవాలయమునకు యెదురుగా ద్వారం కడపలో దిగువ పరిచి వుండే (రాతిమీదవుండే శాసనం.) ...... శా(సే)వ

ఓయూరి మల్లమరాజు అబయవా...

మచ్చులంకేశ్వరునికి తుమ్మపువెంకటాద్రి సత(సదా)సేవ చింతమ్మ సతళ(సదాసే)వ.

ఈ దేవాలయానకు పడమర విభీషణుని గుండానకు తూర్పు కొండపెట్టువద్ద ఉండేది.

యోగానంద నృసింహుని సేవ కందాళ్ల నృసింహయ్య కైంకర్యం.

వీరపల్లికి యీశాన్యం కోనసముద్రంచెరువు లోతట్టు యీ రెండు గ్రామముల పొలిమేర సందున వుండేది.

సూర్యుడు. లింగం, పానవట్టం. చంద్రుడు.

మల్లారెడ్డి బైట్టి(?)న లంకదేవునికి పోసినధారా వొరిత్త. యిందుకు యెవ్వరు తప్పినాను గంగకర్త గోవును చంపిన పాపాన బోవువారు. లంక దేవునికి తప్పిన పాపాన బోవువారు...(ఇక్కడ అరక్షములు శిథిలమైనవి)

ఈ శాసనమునకు ఉత్తరం సామీప్యంగా వీరపల్లి బదవోలు తాలూకు మవుజే వనంపులలో చెల్లే మజరా బేచిరాకు కంతాపురం పొలంహద్దు కరణాలజోడి మాన్యంలో ఉండే హళే కన్నడ అక్షరాలు శిథిలమైన శాసనం.*

లింగం. వృషభం.

అవిఘ్నమస్తు. స్వస్తిశ్రీమన్మహామండలేశ్వర మురారి గండ పెండార నాయకనారాయణ బ్రహ్మరాక్షస జన్నయదేవ మహారాజులు...లుర సుఖసంకథావినోదంబుల రాజ్యంచేయన(గా)ను స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౧౯౨ అగునేటి ప్రమోదూత సంవత్సర జేష్ఠ బ... సోమవారంనాడు దేసెది ......పుణ్యాంగాను......(త్త)లెయనందు లంకటూరి గ్రామము లంకమల్లేశ్వరునికి నైవేద్య...నందాదీపానకు ధారాపూర్వకముగా ధారబోసి యిస్తిమి. ఇందుకు యెవ్వరు చేటు దలంచినాను గంగకర్తను గోబ్రాహ్మణులను జంపిన పాపాన బోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరా।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

అహాషాం పాయకట్టు వెంకటసెట్టిపల్లె గ్రామములో సాలెమారా వోబుళయపెరటిలో వృషభం వుండేరాతికి హాళే కన్నడ అక్షరములు మిశ్రితమైన తెలుగు శాసనం। అక్షరములు శిథిలమై వున్నవి.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు.....సంవత్సర.....పుష్య శు ౧౧ గు॥ నాడు స్వస్తియ నామావళి విరాజమాన మానోన్నత అరలి మహాదేవ మహారాజు...పరబళ అతి శిమ(శయ) వీరావతార వాసువం పట్టణాది మండలికబ్రహ్మరాక్షస నాయకనారాయణ సేనాధిపతి... శ్రీ పరబళ సిద్ధక (సాధక ?) స్వస్తిశ్రీ జన్నయ మహారాజులు......... శ్రీమన్మహామండలేశ్వర।......(ఇక్కడ మతలబు పోయినవి।) ధారా పూర్వకము చేసెను। ఆచంద్రార్కముగాను ఎతిజతి(?) స్తానము। ఇదత్తికి

* See Gaṇḍikōtadurgam-kaifiyat p. 14.

సెవ్వరోళొళు అన్యాయముదలంచినవారు లంకమత్సలంకేశ్వర దేవ రఛే(చే)ంతాను ఆకాశభైరవుని ఛేం(చేం)తాను ఛే(చె)డంగలవారు। గంగాతీరమున గోవుల వధియించినవారు। ఇదత్తి సుధర్మముగ నడిపిన వారు ధన్యులగుదురు। శ్రీమంతులగుదురు। దేవర కారుణ్యాము వడయు దురు। మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేతవసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాంజాయతే క్రిమిః॥

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

గంగాసాగర యెమని (యమున)యు సంగమదొళు కోటి కవిలెయుం బ్రాహ్మణరం లింగిగళం సలెనిలె కుందదె కొందవర్గళిప్పరితందన ళిదురు। అంతువహిం ౧-కి శాసనాలు ౨౩ కసుబా శిద్ధవటం తాలూకాలో వుండే సన్నదులు, తామ్ర శాసనము వగైరా నకళ్లు.

కసుబా సిద్ధవటంలో దరవెశ మహమ్మదు కాదరి వారి మను మడు సయ్యదు అబదు(బ్దు)ల్ ఫతావారి వద్ద వున్నసనదుకు నకలు.

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 6)

శేఖ రహిమతుల్లా

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౨౯ అగునేటి సర్వజితు నామసంవత్సర వైశాఖ బ ౨ లు సాహెబు మహర ఖాన దరివేసు మహమ్మదు పేరుజాదా సాహెబులవారికి హవేలి సిధవట్ట(ద్ధవట)ము గ్రామాదులవారు క॥ ఒంటి మిట్ట ॥౧॥ మ॥ మల్నేనిపట్నం।౧। మ॥ తకోోలు ౧ మ॥ జ్యోతి ౧। మ॥ ఒంటి తాటిపల్లి ౧। మ॥ జన్నవరం ౧। శి(సి)ద్ధవటం కుంటలు ౪। మ॥ పాళె

ముకు కుంటలు ౧పే। మొదలైన గ్రామాల రెడ్డికరణాలు వ్రాయించ్చి యిచ్చిన భూదాన పత్రిక.

మశ(స)కత్తు రఫాఅతు పనహా ఆమీాన్ బాలాఘాటువారు నూరు బిగువులు జమీాన్ మా గ్రామంపొలంలో యినాం యిప్పించ మని శ(సె)లవు యిచ్చినారు. గనుక అలాగే హాజరతిగారికి సవాబుగాను బీడుజమీాన్ లాయఖు జిరాయతు ॥

ఒంటిమిట్టను కుంటలు	మల్నే నిపట్నం కుంటలు	చేను తక్కోలు చేను కుంటలు
చేను ౧౦౦	౪౦	౨౫
మడి ౩౦	——	
—— ౧౩౦		

జో(జ్యో)తి చేను కుంటలు ౨౦ వ(ఒ)ంటి తాటి పల్లె చేను కుంటలు ౨౫ శి(సి)ద్ధ వట్టం కుంటలు ౨౦ పాళెం మజీద యినాం యిచ్చి నాం। సాహెబులవారికి అవలాదు అఫవాదు పరియంతము అనుభవించు కుంటూ ఉండ వలెను.

(1) छ. चैद्र. १६ माहे सफर हिजीरी.

కలువాయి గంగిరెడ్డి వ్రాలు। వంటి తాటిపల్లి ముసల్మ (లమ) రెడ్డి పాపిరెడ్డి కాంగ శి(సి)ద్ధారెడ్డి సమ్మతి వ్రాలు। కరణం చెన్నయ వ్రాలు। మలినేని పట్టం బసిరెడ్డి। ఒంటిమిట్ట యెర్ర (ఎఱ్ఱ)రెడ్డి వ్రాలు కరణాలు। వెంకటరామ వ్రాలు। తక్కోలు వో (ఓ)బి రెడ్డి వ్రాలు। తిమ్మరెడ్డి వ్రాలు। జో(్య)తి భూలోక రెడ్డి సమ్మతిని కరణం శీ(సీ)తా రామయ్య వ్రాలు। శి(సి)ద్ద వటం పాలెం వో (ఓ)బిళి రెడ్డి సమ్మతిని కరణం చం (చె)న్నయ వ్రాలు। జుమలా యిన్నూట అరువై కుంటయి

సాహేబుల వారి అవలాదు అఫవాదు పరియంత్రము అనుభవించు కుంటూ సుఖాన వుండవలెను।

(2) छं. १६ माहे सफर सन १११९ हिजीरी.

అడుగున పైన వ్రాసిన రెడ్డి కరణాలు చే వ్రాళ్లు పునరోక్తిగా వ్రాసి యున్నందున తిరిగి వ్రాయలేదు.

(చూ. అనుబం పార్శ్వశాసనములు 7)

ఈ సన్నదు నవాబు సాదుల్లా ఖానుడు సన్ను ౧౧౩౯ పసలిలో దరివేశ మహమ్మదు అనే వానికి వంటూటపలి (ఒంటితాటిపల్లి?) గ్రామం మాన్యంగా యిచ్చినారు.

(చూ. అనుబం. పార్శ్వశాసనములు 8)

కసుబా శి(సి)ద్ధ వటంలో శేఖ అలి ఖతీబ మజీద చౌకమహమ్మదు వాుసేను వారివద్ద కాగితం నకలు.

రాజా కిశరసింగు కిల్లాదారు। పౌజుదారు క। మజుకురు శి(సి)ద్ధ వట్ట(ట)ం।

బహూధాన్య నామ సంవత్సర జే(జ్యే)ష్ఠ బ ౧౦ లు రాజశ్రీ నేద నూరి రంగప్ప యిజార తేదారు క॥ శి(సి)ద్ధ వట్ట(ట)ము రెడ్డి కరణాలు నూజాయయతు దస్తుర రమోల్లా అల్లీకి వ్రాయించి యిచ్చిన ధర్మ శాసనం। స్న। వ్ర(?)తె స్వాలె(సాల్ ? ఎ-) అలిఫక। సిద్ధవటం లోను వజారతు రొకుబాలు పనహా శుఫకతు యిఖలాసు దస్తుగా హా... సా వోబులవారు కసుబె మజుకూరి లోను మీాకు యినాము యిచ్చినారు। గనుక అందుకు స్థళ వివరములు సన్నదులు।

మ। వా. శిద్ధ ? . ము...కిశారపురం బస్వినేని మాలెచేలలో ౩౦ గారి ల(?)దగ్గిర చేను కుంటలు...ఖాసాకు చేనుకుంటలు ౨౦ కచ్చకాయ యంత వాగు దగ్గర చేనుకుంటలు ౫ బోగం యిండ్లదగ్గర రాచించ్చయ చెర్వునీరు ముంపున గుడివారి మడిస్థళం కొండకింద కుంటలు(మొత్తం)౨. (వెరసి) ౫౭ ఈ ప్రకారం స్థలం నిర్దేశం చేసి

యిచ్చినాము గనుక యీ ప్రకారం మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యముగా యినాము అనుభవించుక మశీదులోను ఖజ(ద)మతు చేసుకుంటు సుఖాన వుండేది। సన । బ। సాలులు ౮౨.

* मोतबुस्रुद

కసుబా శి(సి)ద్ధ వట(ం)లో జ్యోశి(స్యు)లు అయ్యంభట్లు కొమారుడు అప్పాభట్లువారివద్ద వుండే ఫతేశింగు కిల్లేదార్లు యిచ్చినసనదు ॥

ఫతే శింగ్గ (సింగు) కిల్లేదారు ఫవుజదారు శి(సి)ద్ధ వటం గారు.

(చూ. అనుబం. పార్శీశాసనములు 9)

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౩౬ అగునేటి జయనామ సంవత్సర భాద్రపద శు ౧౫లు మహారాజశ్రీ గారు శ్రీ మద్యజనాది షట్కర్మనిరతులైన శి(సి)ద్ధవటం చంద్రశేఖర జోస్సు (జ్యోస్యు)లు వారికి వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన పత్రికె। కసుబే మజుకూరులోను చెర్వులోను వుదయ శి(సి)ంగు మడి స్థళం నాల్గు కుంటలు మడి సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను మా తల్లిగార్కి సుకృతంగాను మాన్యం శెల్వు (సెలవు) యిచ్చినాము। మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతం ఆ చంద్రార్క స్థావి(యి)గా అనుభవించుక సుఖాన వుండేది.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం ॥

కసుబాశి(సి)ద్ధవటంలో కానుగోనాయుబు నరసింగరావు భాకరే వారి వద్దవున్న సన్నదుకు నకలు దాన పత్రాలు నహాగాను.

౧. దానపత్రం. మొహరు. శ్రీరామ.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౮౭ అగు నేటి పార్థివనామసంవత్సర చైత్ర శు ౫లు రాజశ్రీ కానగో బాపారాయని వారికి శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర మట్లు తిరువెంగళనాథ రాజదేవచోడ మహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మ

శాసన క్రమమెట్లన్నను: శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమైన సిద్ధవటం సీమలో వో(ఓ)బుళంపాయకట్టు బొడియం బొడియచెర్ల గ్రామం మీాకు అగ్రహారంచేయించి వుండి అగ్రహారంపొలంలో చెరువు వేయిస్తున్నాము। ఆ చెర్వులోతట్టున మన్య(మన్నె)కావలిమాన్యం స్థళాలువున్నవి గదా ఆ పొలంతమకు మాన్యముగా శెల్వు(సెలవు) యివ్వవలెనని పలకరించు కుంటిరి గనుక అదే ప్రకారం గ్రామాన మాకు నడిచే మాన్యం కుంటలు ౧౨ కుంటలు। పన్నెండు కుంటలున్నూ మీాకు యీా పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానపూర్వకముగాను మాన్యం శెల్వు(సెలవు) యిచ్చి నారం. మీా పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగా అనుభవించుకుని సుఖానవుండ వలెను.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

మట్లు వెంకట రామరాజా

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

౨. శ్రీరామ

తెనుగుతో మొహరు దస్కతు సహాగావున్నది.

బహుధాన్య సంవత్సర ఆశ్వీజ శు ౫ లు శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకటరామరాజ దేవచోడమహారాజులుగారు పులుగులనాటి శీ(సీ) మామూలంరెడ్డి కరణాలకు మండవల(మండల ?)సుంకర్లకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం। బ్రాహ్మణ కరణాలకు నమస్కారం। తర్వాత కానుగో రుసుము మాన్యాలు రాజశ్రీ బాపారాయని వారి ముఖాంత్రం శెల్వు (సెలవు) యిచ్చినారం। నిర్ణయ ప్రకారం। వీరి రుసుమురూకలు వీరి గుమాస్తా వశాన చెల్లిస్తూవచ్చేది। ఫిర్యాదు రాకుండా నడుచుకునేది।

శ్రీరామా

3. తెనుగుతో మొహరు దస్కతులు వున్నవి।

శ్రీరామ। వ(వ్య)య సంవత్సర కార్తిక బ ౫ లు గళ్లాగురువనికి(?) శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర మట్ల తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడ మహా,

రాజులుంగారు నమస్కారం। రాజశ్రీ కానుగోయి బాపారాయనివారికి బొడియచర్లలో నడిచే మాన్యానకు అడ్డిచేసినారట। వారు యిందు నిమిత్యం పలకరించుకున్నారు గనుక వారి మాన్యంవారికి శే(సె)లవు యిచ్చినారం। వారు ఆ మాన్యం యెవ్వరికి చెప్పినారో వారికి నడిపించి యిందుల ఫిర్యాదు రాకుండా నడుచుకునేది।

౪. మోర్త బసుద మొహరు (తెనుగు)

శ్రీకృష్ణ।

బహుధాన్యనామ సంవత్సర చైత్ర శు ౧౨ లు శ్రీమతు సకల గుణ సంపన్నులైన కోవూరి సూరప్పకు చుట్టూరి ముసలినాయడు దండములు। తర్వాత బొడియచెర్లగ్రామమున రాజశ్రీ కానగో బాపారాయనివారు చెరువు కట్టిస్తున్నారట. అక్కడ కావలిపాలం వున్నది। వారు చెరువువేసినప్పుడు ఆ చెర్వుపూచి తలచ పని లేదు॥ తెలిసేది। తాజాకలం: ఆ చేనువారికి యినాము ఆ చేను పూచి తలచ పనిలేదు.

మోర్తబసుద – మట్ల వెంకటరామరాజు – శ్రీరామ = మొహరు

౫. బహుధాన్యనామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు ౫ లు శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర (మట్లి) వెంకటరామరాజు దేవచోడ మహారాజులంగారు పొత్తపినాటి సీమామూలం రెడ్డి కరణాలకు సుంకంమండవా(పా)న్డ్యాల కరణాలకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం। బ్రాహ్మణ కరణాలకు నమస్కారం। తర్వాత కానుగోరుసుము మాన్యాలకు రాజశ్రీ బాపారాయనివారి ముఖాం తరంగా శెల్వు(సెలవు) యిచ్చినారం। నిర్ణయప్రకారం వీరి గుమస్తాలవశాన చెల్లిస్తూవచ్చేది। ఇది మాకు అవశ్యక ప్రయోజనం। ఫిర్యాదురాకుండా నడుచుకునేది।

౬. ములసి(ముసలి)నాయనిగారి తాకీదు సనదు.

శ్రీకృష్ణా

ఈ మొహరులో శ్రీకృష్ణా। చుండూరు ముసలినాయడు (అని వున్నది)

రాజశ్రీ చుండూరు ముసలినాయనిగారు కొప్పర్తి తిమ్మారెడ్డికి పుత్తెంచిన ప్రయోజనం(౦)। తర్వాత। మీ గ్రామానకు మాకు రాగల రుసుము కట్లెళ్లకుగాను నరసింగరాయనిపేట హండేబడేనాయకుణి(ని) గారికి గ ౨౩౧౮ యిరువై మూడు వరహాలు నాలుగురూకలు యిచ్చి నందుకు మేము విచారించి రాబ(జ)శ్రీ బాపరాయవివారికి తిరుగా యిప్పించి నాము। మాకు ౨౩౧౮ గ్రామాన జమచేసి అంపించేది। రాజశ్రీ రాయని వారితో కూడినది మాకు అగత్యము। వారి గ్రామంతో కూడినందుకు సుదామదు(?) శ్రోత్రియం ప్రకారం చక్కగా నడిపించేది। జాస్తి ఉప ద్రవం యియ్య పనిలేదు తెలిసేది.

సదరహునాయనిగారిది।

శ్రీకృష్ణా చుండూరు ముసలినాయుడు

౭. ప్రమాది సంవత్సర కార్తిక శు ౧౦ లు రాజశ్రీ చుండూరు ముసలినాయనిగారు నరసింగరాయనిపేట కాపులకు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలునామా। రాజశ్రీ బాపారాయని వారు మీకు కౌలువ్రాయించి యిచ్చినారు గదా। వారు యిచ్చిన కౌలే మేము యిచ్చినట్లుగా గ్రహిం చేది। మీరు మరియేవిశయాన్న(ష)యూనను) యితర యోచన శా(చే)యక ఖాతరజమాతో మా కౌలు విశ్వసించి మీరు సుఖంగా గ్రామములోవుండి సై(సే)ద్య నాద్యంచేసుకుని సుఖానవుండేది। మీకు యెవ్వరైనా తంటలు తగాదాలు చేస్తే మేమువిచారించి బాగుచేసి యిస్తున్నాము। కౌలు విశ్వసించి గ్రామములో సుఖానవుండి సాగుబడి సంతన విస్తారంగా చేసుకుని సుఖానవుండేది। తెలిసేది.

శ్రీరామ మొహరు

౮. సిద్ధార్థి సంవత్సర చైత్ర శు ౧౩ లు శ్రీమతు కోవూరి సుబ్బ రాయనికి శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర మట్లీ కుమార వెంకట రాఘవరాజు దేవచోడ మహారాజులుంగారు నమస్కారం। తర్వాత। సిద్ధవటం పర గాణాలో కురగుంటపల్లె యిలాకాలో బ్రాహ్మణ పల్లె అగ్రహారములో నగరి దసవందం మడి కుంటలు ౧౮ పద్యనిమిదికి రెండు పాళ్లకు కు ౧౨

పండ్రెండు కుంటలు రాజశ్రీ నరసింగరావు భాస్కరాగారికి పూర్వోత్తరం పెద్దలు యిచ్చి వున్న(ం)దులకు పటి పరంక్రు(కృ)షి యేమి అక్కర లేకుండా దయచేసి నడిపిస్తూ వున్నందులకు, హాలి రెండు సంవత్సరాల నుంచి తిరుగా సన్నదు కావలెనని తకరారుచేసి। పింగళ సంవత్సరం కాళ యుక్తి సంవత్సరం వారి సొమ్ము తీసుకున్నారుట। మీాకు నిమిత్య(త్త)ం యేమి? పూర్వోత్తరం నుంచి యే ప్రకారం నడుస్తూ వచ్చిన ద్యో(దో) ఆ ప్రకారం నిరాచ్ఛేదనగా నడిపిస్తూ వచ్చేది। బాడియచర్ల కావలి మాన్యం సుదామదు ప్రకారం చక్కగా నడిపించేది। ఇందుల పిర్యాదు రానియ్య పనిలేదు। తాకీదు వ్రాసుకుని అసలు తిరుగా యిచ్చేది। హాలి ముందర యే అములుదారుడు వచ్చినా ఈ సన్నదు ప్రకారం నడిపించేది। తెలిసేది।

ఇందులో వుండే మొహరు అక్షరములు చక్కగా తెలియలేదు। తెనుగు మొహరు।

వెంకట రామరాజుల యొక్క కొమారుడు అప్పయరాజు పిడికొమారుడు వెంకటరాఘవరాజు వ్రాసిన తాకీదు.

మొహరు శ్రీరామ

౯. శ్రీ మద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్యులైన వింజమురి అప్పళా చార్యుల వారికి శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర మట్లి కుమార వెంకట రాఘవరాజ దేవచోడ మహారాజులుగారు దండం। తర్వాత। శి(సి)ద్ధ వటం శీ(సీ)మలో నగరి దస(శ)వందంలో మడి కుంటలు ౧౮ పద్యోనిమిది కుంటలకి రెండుపాళ్ల కుంటలు ౧౨। పన్నెండు కుంటలు రాజశ్రీ నరసింగ రావు భాస్కరాగారికి పెద్దలు దయచేసి యిచ్చిన నాటి నుంచి చక్కగా నడిచినందుకు యిటు(టీ)వల రెండు మూడు సంవత్సరములనుంచ్చి గ్రామ ములో లుకసాను వచ్చినదని రాయని వారికి వు(ఉ)పద్రవంచేసి వారి రైతులచేత పరంకృషి మీారే తీసుకుంటూ వున్నారట. మీాకు నిమిత్యం యేమివున్నది। ఇది వరకు తీసుకున్న సొమ్ము రాయని వారికి యిప్పించి

ముందర వారి జోలి రయ్యతులజోలి తలచపని లేదు। ఇందుల ఫిర్యాదు రానియ్య పనిలేదు। శీగ్ర(ఘ్ర)ంగా వారి సొమ్ము రైతులచేత తీసుకున్న పరంకృషి వారికి యిప్పించేది। తెలియవలెను। వ్రాయగల ప్రయోజనము లకు వ్రాయించి పంపిస్తూరావలెను। సిద్ధార్థి సంవత్సర చైత్ర శు ౧౩ లు। ఈ తాకీదు వ్రాసుకొని అసలు తిరుగా యిచ్చేది। అంతు మట్లు వాగు వ్రాయించిన సనదులు

జూపల్లి సంస్థానం వారు వ్రాయించియిచ్చినవి.

శ్రీ లక్ష్మి నృసింహ్వ

౧. యువనామ సం॥ పుష్య శు ౨ లు భా(పా)పారావు భాకర తానుగోగారికి జూపల్లి లక్ష్మిరాయనిగ్గా (ంగా)రు వ్రాయించి యిచ్చిన కరారు నామా। సన్న ౧౧౬౫ ఫసలి మీాకు యీా సంస్థానంతో కూడిన వ్యవహారములకు దివాణాలలో బాగుచేయవలసిన వ్యవహారము లకు మీా ఆధీనం చేస్తిమి గనుక యేయే వ్యవహారములకు (యేయే ప్రకారముగా నడిపించవలయునో ఆ ప్రకారం) *మీా గుండా నడిపించు కుంటూ రాగల వారము। మిమ్ములను వి(మి)నహా చేసి మరి వఖ(ఒక)రి గుండా యే ప్రయోజనమున్ను నడిపించుకునేది లేదు। ఇందుకుశ్రీ లక్ష్మి నృశింహ్వ (సింహు)లే సాక్షి। యి(ఇ)త్తు యీారి మీాద వున్నది। సంస్థా నం ముందరికి తెచ్చి సర్వ నిర్వాహకం చేయవలసిన భారం మీాది। ఇది వ్రాయించిన కరారు నామా॥

(చూ. అనుబం. పార్శ్వశాసనములు 10)

ముహారు

౨. శ్రీ లక్ష్మి నృశింహ్వ (సింహ). స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౬౭౯ అగునేటి బహుధాన్య నంవత్సర

---

* This not found in the original, but as it is necessary to make the context intelligible, it is retained.

ఆషాడ శుధ(ద్ధ) ౧౩ లు కానుగో బా(పా)పా రాయని వారికి జూపల్లి లక్ష్మానాయనిగారు వ్రాయించి యిచ్చిన దానపత్రం॥

పోంగూరు పొలంలోను గొర్తులు

మూర్పు పొలంలో యిరువైగొర్తి వెలిపొలం	—	౨౦
సర్వరాజు బావిక్రింద పొలం	—	౧
చెర్వుక్రిందమకు(?) మడి	—	ఖ౧౩*
జుమలా గొర్తులు	—	౨౧౧౩

ఈ ప్రకారంగా సెలవు యిచినాము ఈ మాన్య పొలం వగైరా విసా(స్తా)రంగా ఫలపర్చుకుని, అందుల వచ్చిన సకల ఫలాదులున్ను మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆ చంద్రార్క స్థావి(యి)గాను అనుభవించుకుంట్టు సుఖమై యుండవలెను.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛే(చ్ఛ్రే)యోను పాలనం।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

శ్రీ లక్ష్మినృశిం(సిం)హః

3. యువనామ సంవత్సర పుష్య శు ౧౨ లు బాపారావు భాకరె కానుగో వారికి, జూపల్లి లక్ష్మినాయనిగారు వ్రాయించి యిచ్చిన కరారు నామా। సన్న ౧౬౬౫ [1665 error for 1165] ఫసలి మీామనో వృత్తికి సాలీనా యిన్నూట య్యాబైవరహాల చొప్పున నిర్నయంచేసి అందుకు యిన్నూరు వరహాలు దుత్తలూరు గ్రామాదుల మీాద, తన ఖాలో తక్కువ య్యాభైవరహాలకు పోంగూరి వూరికి తూర్పు పొలంలో యువ సంవత్సరం వరకు సాగుబడి అయిన పొలంగాక విట(బీటి) పొలం హద్దునిర్నయం: తూర్పు యినే దక్షిణానకు మహిమలూరి బాట,పడమటికి పుల్లవానితోపు, ఉత్తరానకు నందవరందోవ। ఈ మధ్యవున్న చెతు స్సీమ బీడుబావులు, కుసలమ్మపాటి తోపులో వెంకాజీ పంతులు బావి,

* This is not found in the original of LR Vol.

దారి దక్షణాం సాటవావారిబావి మహిమలూరి సర్వరాజు తోపు, చిన్న మంచినీళ్ళబావి యీ మూడుబావులు శెల్వు(సెలవు) యిచ్చి నారము, ఈ పొలం బావులవల్ల ఫలపరచి తనఖాపైకం యెల్లప్పటికి మొకరరు చేయించినారము। ఏసాలు సొమ్ము ఆ సాలున రాబె(బ)ట్టు కుని అనుభవించి మా ప్రయోజనంపట్ల రుజువున నడిపించుకుంటూ సుఖాన నుండేది॥

శ్రీ లక్ష్మి నృశింహ్వా

ర. యువ సం॥ పుష్య శు ౨ లు బాపారావు భాకరే కానుగో వారికి జూపల్లి లక్ష్మా నాయనిగారు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలునామా। ......న్న౧౧౬౫ ఫసలి కసుబా పొంగూరిలో అప్పారాయనింగారి పేరట పేట కట్టించేము। కౌలు కావలెనని మందలిస్తిరి గనుక మీరు పిలువ నంప్పిచ్చి ప్యా(పే)టలో వుంచ్చిన వర్తకులకు హాలుసాలు తాగాయతు అయిదు సంవత్సరములకు పన్నురుసుములు వగైరాలు మాఫుచేసి నడిపిస్తున్నారము। విస్తారం వర్తకులను పిల్వనంపించి ప్యా(పే)ట ఆబాదాని చేసి అయిందాకుప్యా(పే)ట వగను వచ్చిన హాస లులో అప్పారాయనింగారు సగం సొమ్ము మీరు సగం సొమ్ము తీసు కుంటూ మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంతముగాను అనుభవించుకొంటూ విస్తారం ఆ బాదాను చేయించేది. ఈ ప్యా(పే)టకు స్థళ నిర్ణయము: తూర్పుకు అలుగు వాగు, దక్షిణానకు పల్లెపాడు - కేతగుంట వారికి వేసిన కట్టవాలు, మరమట్టికి (పడమటికి) కట్టదగ్గిరి నుంచి కేతుగుంటకు పొయ్యేబాట, ఉత్తరానకు అయ్యపరెడ్డి గారి యిండ్లు। ఈ చతు స్సీమలో యిరువైగొర్లపొలం శెల్వు (సెలవు)యిచ్చినారము। యీప్యా (పే)టలోకి వచ్చే వర్తకులు పషు(శు)వులు మేశే(సే)టందుకు సుదామదు ప్రకారం పొలం। ప్యా(పే)టలో వున్న వర్తకుల పశువులకు గ్రామంలో వారితోపాటు। యీ చొప్పున నిర్ణయంచేయించినారము। విస్తారం బస్తి చేసి అందులో వచ్చిన ఫలం సదరహీ ప్రకారం అనుభవించి సుఖాన నుండేది। ఇది వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలునామా వహీ. ఇందుకు లక్ష్మి నృశింహ్వా (సింహు)లే సాక్షి॥

శ్రీ లక్ష్మీ నృశింహస్వా(సింహః)

౫. రాజశ్రీ జూపల్లి లక్ష్మారాయనింగారు గుండమడకల యేరు కసుబా భైరవరం అప్పసముద్రం గ్రామాదుల కాపులకు మాజీ కరణాలకు దండం। సన్ను ౧౧౬౫ ఫసలి మవుజే మజకూర్ల దేశము ఖమన్ను కావలి నెలకావలి రుసుము కట్నము మిరాశి అయివజు మవుజే మజుకూర్లకు రాజశ్రీ బాపారాయనింగారికి సాలినా హొన్నులు ౨౦౦ ఇన్నూరు వరహాలు తనఖా చేసి నారం ముకందాయం ప్రాప్తిని వారికి ముట్టనిప్పిస్తూ వారు వ్రాసిన ప్రకారం నడుచుకుంటు వచ్చేది। కర్చువెచ్చాలకు కావలసిన చీటి వ్రాసి పంపిస్తే యిప్పిస్తూ వచ్చేది। యువనామ సం॥ పుష్య శు ౨ లు ॥

౬. శ్రీమతు సకల గుణ సంపన్నులైన శ్రీ మహామ్మేరు సమానాధీరులైన రాజమాన్య రాజపూజితులైన రాజశ్రీ కానుగో బాపారాయని గారికి రావు చంగమనాయనింగారు దండం। మే మున్న శ్రావణ బ ౮ ల వరకు కుశలం। తమ సంతోషాతిశయములకున్నూ, వ్రాయించి పంపిస్తూ రావలెను। తర్వాత తమరు హాజరతు నవాబు సాహెబుల వారితో కూడా తర్లి వచ్చి మారెళ్ల తాలూకాలో ప్రవేసి(శి)ంచినారని విన్నందున చాలా సంతోషమాయెను। మారెళ్లసీమ సరిహద్దున మా తాలూకా గ్రామాదులు వున్నవి। కహింకబాడం(?) హద్దు తప్పిరాకుండా దయచేయించగలందులకు తమతో వార్త లండి రమ్మని రావూరి లక్ష్మానాయని గారిని అంపించినాము లమ్కరు తాలూకు వారు హద్దు తప్పిరాకుండా దయచేయించ వలెను। స్నెహ్యా(హ)ం వున్నయెడల తెలిసినవారికి విశేషించి వ్రాయించి పంపించవలసినది యేమి వున్నది। ఇత్యాది వర్తమానములు అంతర్యమందున వుంచి నానాటి శుభాభ్యుదయములకు వ్రాయించిపంపిస్తూ రావలెను. అంతు జూపల్లి సంస్థానీకులు సనదులు ॥ వగైరా ౬.

గ్రామస్థులు వ్రాసి యిచ్చిన దాన పత్రాలు :

ఈ మొహారు అబ్దుల్‌రజాకుమియా వారిది

౧. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౩ అగు నేటి ప్రజోత్పత్తినామ సంవత్సర జే(శ్యే)ష్ఠ శు ౧౦ లు మహారాజశ్రీ వెంకటరావు విశ్వాజి భాకరు కానుగో కులుకర్నాటకు గారికి ఇప్పపెంట ఆరు గ్రామాదులలో చెల్లే మోజే బుగ్గలెపల్లె అధికారి, రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియదాన పత్రికె: సన్ను ౧౧౬౦ ఫసలి మాగ్రామములో ఉత్తర భాగాన బాడెపల్లి బచ్చిరెడ్డి చెర్లో(రువు లో)తట్టు చేను ఆ చెరువు క్రింద పంపులు (?) ఆ ఉత్తరం చింతమాకుల పాడుసహాగాను మీకు పల్లెగట్టుకు నిర్దేశం చేసియిచ్చిన వివరం। ఈ పొలానకు హద్దు(లు): వు·త్తరం హద్దు అల్లకడ్డ కాలవహద్దు, తూర్పునకు హద్దు కడపనుంచి ఇప్ప పెంటకు పొయ్యే వెలగచెట్టు (పొయ్యేదారిలో వెలగచెట్టు దగ్గరి) రసూలు ఖానుని పొలంహద్దు, దక్షణానకు హద్దు రెడ్డి మాన్యంచేను బయ్యనపల్లెదోవ హద్దు, పడమటికి హద్దు కాళువపంతుల వారి పల్లెకు ఇటన(?) చేను పంపు వూ(ఊ)టుకూరి నుంచి వచ్చిన దోవ హద్దు, ఈ నాలుగు హద్దులకు లోగావున్న పొలం, బీడువంకలు దిన్నెలు సహాగాను ఖం ౹౭ ౧కి పల్లెకట్టుకు చేను ౭౧ వనానకు ౭౧ రెడ్డి మాన్యానకు ౭౧ వు(ఉ)భయం చేను ౭౩ గాక నిలిచిన చేను ౦౪౩కి గుత్త(త్తి)గ నిర్ణయం ప్రతి సంవత్సరం ౧టికి గగ* ౪౬ అక్షరాలా పంద్రామోడిన నల్బైఆరు వరహాలు మడియాలకట్టు గుత్తగాను యీ వ్రాసిన హద్దులలోగా మీరు పల్లెకట్టుకుని బావులు తోవు (తవ్వు)కొని కుంటలు వేయించుకుని కారు వైశాఖాలకు, ఆకుతోటలు చెరుకు, రస వర్గాలు, యే పైరులు చేసుకున్నా యేమి ఫలంపెట్టుకున్నా యెల్లప(ప్ప)టికి యిదే మీకు నిర్ణయంగాను, యిది గాక రుసుములు, వాజె ఖర్చులు, పంప్పకాలు, వట్టి బాబులు, దేశీలుగాను పని లేకుండా నిర్ణయంచేసి మీకు శ్రోత్రియంగా యిస్తిమి గనుక మేము నడిపించగలవారం(ము). మా కౌలు నమ్మి విస్తారంగా ఫలం చేసుకుని మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యతరం సుఖాన అనుభవించుకునేది।

* గగ = గద్యలు double గగ indicates plural.

ఇందుకు రెడ్డి కరణాలు హద్దులు తప్పితం చేసిరైనా కాశీలో గోహత్య చేసిన పాపానపోవుదురు। తురకలు తప్పితం చేసిరైనా ఖుదా సాక్షి వు(ఉ)న్నది. ఇటనడపా(?) యిష్ట దేవతాధర్మ సాక్షిగా వ్రాయించిన శ్రోత్రియ దాన పత్రిక.

ఈ పొలానకు బశి(సి)రెడ్డి చెర్లోకి సింగరయ్య కాలువనీళ్లు వంక తూర్పున వచ్చే రెండు వంతుల నీళ్లల్లోనున్ను ప్రతి సంవత్సరం జొన్న వి త్తినదారభ్యం ఆరు నెలలు పాతిక పాలునీళ్లు యివ్వగలవారం. ఆరు నెలలు వెళ్లిన వెనుక నీళ్ళకు మీాకు పనిలేదు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥
దానపాలన యోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

అధికారిరెడ్డి కరణాల సమ్మతిని స్వహస్తం కరణం యల్లప్ప వ్రాసినది. నోత్రెడ్డి గంగిరెడ్డి అపాపిరెడ్డిగారు సమ్మతించి కలంముట్టిన గుర్తు. మాన్యం. వనంపల్లెకు తీసివేసిన పొలానకు ఆచ్ఛేదనం చేయగల వారం కాము। యీా గుత్తలోకి అనుకువ కాదు. అధికారి మోటుభాయి నిశాని.

बा तारीख ८ माहे रजेब सन ११६० फसली प्रजोत्पत्ती नाम संवछर जेष्ट शुद्ध १० दसमी.
नंबर ९९.
नबर ९७.

శ్రీరామా కరారినిశాని

౧. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౨౭ అగు నేటి మన్మధనామ సంవత్సర కార్తిక శు ౧౫ లు మహారాజశ్రీ వెంకటరావు భాకరాకానుగో కులకర్ణి కుల్కర్నాటక దేశ ముఖ సరదేశముఖ మహాలాని హాయని గారికి చెన్నూరు పరగాణాలో

చెల్లేమవుజె యేపుగంటిపల్లె అధికారి రెడ్డికరణాలు వ్రాసి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దానపత్రిక : సన్ను ౧౧౨౭కి ఫసలి మా గ్రామాముం పొలం లోను మీారు పల్లె కట్టించేమని అడిగితిరి గనుక అందుకు స్థళనిర్దుశం చేసిన వివరం: దక్షిణాన పెద్ద చెర్వోకు లోతట్టు నీరు మునుక చెట్ల తలగుండాలు రేఖలుగా, పడమటి మడి అలుగు హద్దుగాను, మా మిళ్ల పల్లె పొలిమెర వెలిగాను తూర్పు పాలకొండ్రాయనికి పొయ్యే క్రొత్త దోవ గుంతగుండములోగా కొండయెక్కుడు రాళ్లు హద్దుగాను, ఉత్తరానకు పెద్ద చెరువు నీరుమునుక మరి అధ్రపాకు సాగిన యీాదు పుల మట్టుకు పొట్ట లింగయ వారి చేను వెలిగాను, యీా చేని గట్కు (గట్టుకు) చక్కనగా పడమటి అల్లు హద్దుగా దక్షిణానకు మామిళ్ల పల్లెకు క్రొత్త పల్లె పొలి మేరగా ఆకు తిప్ప బోడు హద్దుగా ఈ నాలుగు తట్లుకు లోగానున్న గుండాలు, బీటి చెల(లి)కెలు మాన్యాలు, గుత్త పొలం అనాది పాండవ బీడు, కి(ఖి)ల పడిన నెలములోను మీారు పల్లె కట్టించేము। అని శెల్వో (సెలవు) యిస్తిరి గనుక, అదే ప్రకారం యీా వ్రాసిన హద్దులలోను పల్లె కట్టించినందుకు మాన్యం ౯౧ రెడ్డి మాన్యం, ౯౧వనము మాన్యం, ౯౧ పల్లె అడు(గు?), ౯౧ వుభయం ౯౪ గాక మిగిలిన పొలానకు యీా మాన్యం ధేఖీలుగా సర్వమక్తాగాను గ ౫ం వరహాలు...పంద్రామోడిన యాభై వరహాలకుగాను శ్రోత్రియముగా యిచ్చినారము। గనుక ప్రతి సంవత్సరానకు రుసుములు వాజా ఖర్చులు పంపకాలు పట్టిబాబులు మేరలు దేఖీలుగా శ్రోత్రియం మడి యెల్లప్ప టికి గుత్తగా ౫ం వరహాలకు యిచ్చినాము। గనుక మీాకు వ్రాసి యిచ్చిన పొలం హద్దులోను చెర్వో కుంటలు బావులు వనములు చెరుకు ఆకు తోటలు, వరి మడి, రస వర్గాలు, దేఖీలుగా కారు వైశాఖాల మీారు యేమి ఫల పరచు కున్నా యెల్లప్పటికి మీాకు నిర్ణయ ప్రకారం నడిపించ గలవారము। మీా పుత్ర పౌత్ర పారం పర్యంతరం సుఖాన అను భవించుకునేది. ఇట(టు) అ)ని మా ధర్మం సాక్షిగా వ్రాసి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దాన పత్రము। ఇందుకు రెడ్డి కరణాలు హింద్దువులు తప్పితము

చేసి రాయనా కాశీలో గోహత్య చేసిన పాపాన బోదురు। తురకలు విరోధముచేసినైరైనా మక్కాలో సు(సూ)కరం చంప్పిన పాపాన బోదురు॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానా(చ్ఛ్రే)యోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥
స్వదత్తా పుత్రికా ధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

రెడ్డి కరణాల చే(వ్రా)లు। గంగి రెడ్డి వ్రాలు। కరణం శేషాచలం వ్రాలు। పాలయ వ్రాలు। నల్లవో(ఓ)బయ్య సమ్మతిని గంగి రెడ్డి వ్రాలు। అనంతరామయ్య వ్రాలు। కొండయ్య వ్రాలు॥

మునుపు వ్రాసి యిచ్చిన దాన పత్రము పోయినందున తిరిగి వ్రాసి యియ్యమని అడిగితిరి గనుక చిత్రభాను సంవత్సర ఆశ్వీజ శు ౧౨ లు గంగిరెడ్డి పాలరెడ్డి వో(ఓ)బయ్యగారి సమక్షమాన కరణం అనంతరామయ్య శేషాచలంగారు వ్రాసి యిచ్చినారు.

శ్రీ గోపాలస్వామికి

3. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౯౮ అగునేటి దుర్ముఖినామ సం॥ పుష్య శు ౧౫ గురువారం సోమోపరాగ పుణ్యకాలమందు మహారాజరాబశ్రీ వెంకటరావు భాకరా కానుగో కులకర్ణి కులకర్నాటక దేశముఖి దేశపాండ్యా సరదేశముఖ మహాలానిహాయగారికి ఇప్పపెంట తాలూకా బుగ్గలపల్లె రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ ధర్మశాసన పత్రిక. క్రితం మాపొలంలో నాగరెడ్డి వో(ఓ)బయముఖాంత్రం పల్లెకట్టించి చతుర్సాయల పొలానకు హద్దులు నిష్కర్షచేసి శ్రోత్రియం వ్రాసి యిచ్చి వుండే గనుక అందుకు కాలోపకాలాలచేత నిర్నయప్రకారం నడవనందున యీ సంవత్సరము మంమును పిలిపించ్చి పునరోక్తిగా శ్రోత్రియం నిర్ధా

రణ చేయుని శెల్వు(సెలవు) యిస్తిరి గనుక అదే ప్రకారం మేము సమ్మతించ్చి వ్రాసి యిచ్చిన వివరం. ఈ సంవత్సరం ఆరభ్యాం సంవత్సరం ౧కి అక్షరాలా పంద్రాన హణాన్నులు ౨౫ ఇరువై అయిదు వరహాలకు కరారుగా వ్రాసి యిస్తిమి గనుక మీరా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతంగా ఆ చంద్రార్క స్థాపి(యి)గాను సుఖాన అనుభవించుకుని వుండేది. ఈ ధర్మం (యీశ్వర) * ప్రీతిగా మాస్వధర్మ సాక్షిగా వ్రాసియిచ్చిన శ్రోత్రియ దాన పత్రిక వహి.

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥
దానపాల నయోర్మధ్వే దానాఛ్రే(చ్ఛ్రే)యోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

గురువరెడ్డి సమ్మతిని మెల్లారెడ్డి వ్రాలు. కరణం కసవరాజు కేశవుల వ్రాలు, జనపెద్ద బుచ్చన సాక్షి వ్రాలు। దాసరి యర్లారెడ్డి సాక్షి వ్రాలు సానంరెడ్డి గంగిరెడ్డి సాక్షివ్రాలు.

8. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౦ అగునేటి సౌమ్య సంవత్సర ఆషాఢ బ ౧౦ లు మహారాజరాజ శ్రీ వెంకటరావు బాపారావుభాకరా కానుగో కులకర్ణి కులకర్నాటక గారికి ఇప్పపెంట ఆరు గ్రామాదులలో చెల్లే మౌజే బుగ్గపల్లె అధికారి రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దానపత్రిక. సన్ను ౧౨౧౭ వహ్మాంమ్న(హమ్మ)దు పాలుసరా మా గ్రామాదులకు దక్షిణం రావులుకట్ట హద్దు, ఆ పడమట ఇప్పపేంట దోవహద్దు, బిగ్గరివాని బావిన(ని!)చేను హద్దు, ఉత్తరం రాళ్లువంక ఊటుకూరి పొలిమేర హద్దు, తూర్పు వూటుకూరు పొలము బ్రహ్మమొళ్లవంక ఈ దక్షిణం రాల కొండువారు వేసిన గె(గ)ట్టు హద్దు। ఈ చె(చ)తుర్దిక్కులలో వుండే పొలం మీాకు పల్లె కట్టుకునేటందుకు. వివరము చేను ఖం ౪౦ బాదు

* Not found in the Original M/s.

పల్లె అడుగుకు ౧౧, పల్లెకట్టు మాన్యం ౧౧, వుభయం ౧౨ గాక నిలచి నది ౧౫౩ కి సంవత్సరం ౧కి ౨౫ వరహాలు పం(ద్రా)ను అక్షరాలు పం(ద్రా)ను యిరువై అయిదు వరహాలు ఈ కౌలు మరియాదకట్టు గుత్తప్రకారం నడువగలవారము. ఈ వ్రాసిన హద్దులకు లోగా మీరు బావులు తొ(త్రొ)వ్వించుకుని పల్లెగట్టుకుని కారు వైశాఖాల ఫలం పెట్టుకొని యెల్లప్పటికి యిదే మీకు నిర్ణయంగాను యిదికాక రుసుము ఖర్చు పంపకాలు బాజుఖర్చు పంపకాలు లేకుండా వ్రాసి యిచ్చిన శ్రోత్రియము. మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరము, ఆ చంద్రార్క స్థావి(యి)గాను సుఖాన అనుభవించుకొనేది। ఇందుకు రెడ్డి కరణాలు హద్దు తప్పినట్టులైనా కాశీలో గోహత్య చేసిన పాపాన బోదురు। తురకలు తప్పినరైనా పందిని తిన్న పాపాన బోదురు। ఈ ధర్మం యిష్టదేవత సాక్షిగా వ్రాసియిచ్చిన దాన పత్రిక.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

పాలరెడ్లు కరణాల సమ్మతిన స్వహస్తం కరణం రామన్న వ్రాలు. పోలారెడ్డి మల్లారెడ్డివ్రాలు సానమరెడ్డి గంగిరెడ్డి సాక్షివ్రాలు। మన మండ్ర వెంకట నారాయణ భట్లవ్రాలు.

అంతు గ్రామస్తులు వ్రాసి యిచ్చిన దాన పత్రికలు ౫. ఇంకా కొన్ని కాగితాలు మీద యుండేవిన్ని శిథిలమై యున్నవి.

పెద్ద పలిపాళెగారడు పెద్దినాతాని బావమరిది చెంచుఅనేవాని వద్దయుండే తాంబ్ర శాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౬౭౬ అగు నట్టుగాను (నేటి) స్వభాను సంవత్సర జ్యేష్ఠ బ ౧౦ లు కాడ పోతి

నాయడు పాపి నాయడు యల్లమ నాయడు చెంచునాయడు బుచ్చమ్మ గారు రాచాల కదిరయ్య కొమారుడు కదిరయ్యకు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన పత్రిక క్రమ మెట్లన్నను, కొండమ నాయని కొమార్తె తిమ్మక్కకున్ను నీకున్ను వివాహ మహోత్సవకాలమందు ఇచ్చిన భూదాన పత్రిక వివరం। పణుకు రాతి కొత్త బావిలో పాళ్లు కొండమ నాయని భాగం ల్౻ం ముప్పాతి కెపాలు, రాచాలము సలమ భాగం ల్౹ం పాతికె పాలు లెఖ్ఖ(క్క)ను బావి త్రోవ్వించుక అనుభవిస్తావుండిరి గనుక కొండమ నాయని ల్౻ పాలు మీకు వ్రాసి యిచ్చినారం గనుక అనుభవించుకునేది। ఇట్లని మారాజీని వ్రాయించిన భూదాన పత్రిక మా మాటనమ్మి విస్తారంగా ఫల పర్చుక మీ పుత్ర పౌత్ర పారం పర్యంతరం ఆ చంద్రార్క స్థాని(యి)గా అనుభవిస్తూ రావలెను। ఇందుకు సాక్షులు జక్కె తిమ్మా నాయడు, అమిల్నేని వెంకటపతి నాయడు వినుకోలు వెంకట నాయకుడు। వో(ఓ)గలూరి శేష రెడ్డి పీసుల మొదకకు కరణం ముక్కపెరుమాళ్లు వ్రాసిన భూదాన పత్రికె।

పోతి నాయడు పాపి నాయడు యల్లమ నాయడు చెంచు నాయడు వ్రాలు। బుచ్చెమ్మ సమ్మతిని గంగినాయని వ్రాలు।

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

ఒంటిమిట్టలో వుండే తామ్రశాసనాల నకళ్లు। గ్రామం మాదిగె గోపునివద్ద వుండే తామ్రశాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౩ అగునేటి రౌద్రి సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౫లు స్వస్తి సమస్తలోక నిస్తారక త్రిభువనభవన నిర్మితాధార.....శ్రీ అనంత శాస్త్రపురాణ పారావార గా(గ)ంభీర దిర। ధీరో ధా(ద్ధా)రక జగహితకర్తారక సత్కార ప్రతిభక్తి యుక్తారక త్రైలోక్యాధిప కే(క) అతులిక ప్రతాప అనంతబ్రహ్మాండ అండజ పిండజ అతలాలితులా యుక్తకార్మెపుహ వటవర పేంపోటపురాధీశ్వర శ్రీమన్మహాజ్యోతిప్రకాసేకతలైన

కమతేశ్వర దేవర దివ్యశ్రీపాదపద్మారాధకులైనటువంటి కంటిరుంజయు యోగవాగంబులున్ను పులితోలు సెక(ర)ంబు పులులకో(ం)తంబు గరుడధ్వజంబున్ను కనక(క)కాహాళ్లు పసిటి(డి) వింజామరలున్న కనకదండె అందలమున్ను ధాతకు మణులకిరీటము లోహాస(న)ము పంచమహావాద్యంబులను గలప్ప......వి డెం(బై)బ నాలుగు అహాణంబులకు మొదలైన తిరుపం కొరుపతి కాళహస్తి చంద్రగిరి......

ఇది మొదలైన డెబ్బైనాలుగు అహాణాల అయిద్దాతి పంచాహాణంవారు గురు(ర)ముకొండ సింహాసనం శ్రీ కాళికా దేవి ముఖమంటపములో వజ్రసింహాసనారూఢులై కూర్చుండి వొ(ఒ)ంటి మెట్ట దొహరి పానయ కొడుకు యెల్లయ మనకులసకల కార్యం అనేకం వృ(వు)ద్ధరించినాడు గనుక అందరూ యిచ్చిన తాంబ్రపుశాసనం॥ దాతికి రూకా ముద్దకొలిమికి రూకా కశాగుటణకు రూకా తప్పక యిచ్చేది, పెండ్లికి రూకానూ తొడుక విడెముంను యీ మర్యాదను కట్టడచేసి మన్నించి నీకు యిస్తిమి గనుక నీబిడ్డ బిడ్డతరమున్నూ అహాణ వ(వా)రిపనులకు వచ్చి యీ సామ్యం అనుభవించి బ్రతుకువాండవు. ఈ మర్యాదను నడపక యెవ్వరు తప్పినాను మహామాయకు తప్పనవారు సి(శి)వాచార కులాచారులు కానివారు। అని యిచ్చిన తాంబ్రశాసనం.

కోదండరామస్వామి గుడిలో అర్చకుడు కొరకొండ వెంకటాచలం వారి సమ్మంధీకుడు వరదాచార్ల వద్ద వుండే తాంబ్ర శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౪ అగునేటి విరోధికృతు నంవత్సర ఆశ్వీజ శు ౧౦ లు శుక్రవారం శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన వ(ఒ)ంటిమిట్ట శ్రీ కోదండరామస్వామి సన్నిధికి దాసానదాసుడు ఆత్రేయగోత్రుడైన చెన్నూరి శీ(సీ)నప్పపంతులు తమ సన్నిధికి నిత్యం అఖండ దీపారాధనకుగాను దినం ౧-టికి శేరు నెయ్యి లెఖ్ఖ సిద్ధవటం మండవమీద నిష్కర్షజేసి సమర్పిస్తిమి గనుక ఈ మండవ పనిలో యెవ్వరు వున్నా యీ ధర్మం అభ్యంతరం చేయక ఈ అర్చకుడు కొర్కొండ వెంకటాచలం వశానయిచ్చి నడిపించ గల

వారు. ఇది యెవ్వరు అభ్యంతరం చేసినాగాని కాశీలో గోబ్రాహ్మణ మాతృవధ చేసిన పాపాన బోవువారు. శీ(సీ)నప్పపంతులు వ్రాలు.

౯. ఇందుకు రెండో ప్రక్కను వ్రాసి వుండేది.

శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన వ(ఒ)ంటిమిట్ట శ్రీ కోదండరామస్వామికి దాసానుదాసులైనమహారాజ శ్రీ చెన్నూరికి శీ(సీ)నప్ప పంతులవారి ధర్మం। స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౪ అగునేటి విరోధికృతునామ సంవత్సర భాద్రపద శు ౨ లు సన్నిధికి నిత్య నైవేద్యానకు కడపచావిడిమీద దినం ఒకటింటికి ర్౫౦ లెఖ్ఖను నేమకంచేసి చేసిన ధర్మశాసన పత్రిక ఈ ధర్మం అర్చకుడు కోర్కొండ వెంకటాచలం ముఖాంత్రం నడిపించగలవారము। యె(ఎ)వ్వరు అభ్యంతరం చేసినా కాశీలో గోబ్రాహ్మణ మాతృవధ చేసిన పాపాన బోవు వారు.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

చింతరాజుపల్లె పాళెంవెంకటపతినాయని వద్ద వున్న కాకితపు కౌలుకు నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౪౮ అగునేటి వ్యయనామ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజకంఠీరవ రాజకందర్ప మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర రాజపూజితులగు మహారాజశ్రీ రామరాజయ్యగారు విజయనగర సింహాసనమున పృథ్వీసాంబ్రా(మ్రా)జ్యము చేయుచుండగాను గురిగింజకుంట నలమల నేని కుమారపెద్ద బుచ్చినాయని వారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు నిరూపం॥ మహారాజ శ్రీ కృష్ణరాయలయ్యగారికిన్ని తరికొండ తిమ్మా నాయని కుమార రామనాయనికి కాక వొ(వ)చ్చివప్పుడు మీరు వారిలో కలిస్తిరి అని సంశయించి మీకు నడుస్తూవున్న గ్రామాదులు నగర జప్తీ చేయించిరి గనుక కోటకొండ పెద్ద వో(ఓ)బళరాజు విప్పపెంట కుమారజంగమరెడ్డి కడప గోపాలబుద్ధారెడ్డి, వొ(ఒ)ంగిమాళ్ల పెద్దిరెడ్డి

వీరబల్లెయర మూచిరెడ్డి గడికోట చాగసాని పెద్ద నల్లపరెడ్డి, యీ మొదలైన దేశస్థులున్ను మహారాజశ్రీ రాయలవారి ముద్రకర్త ఉదయ గిరి మలహారి శంకర పంతులు కొమారుడు ఆనందగోపాలపంతులు వారు మాతో విన్నపం చేసిరి గనుక చిత్తగించి మీాకు నడుస్తూవున్న గ్రామా దులు విప్పపెంటలోకి చెల్లే ఆరు గ్రామాదులున్నూ విప్పపెంట ౧, పొంగి మాళ్ల ౧, విరుపల్లె ౧, సోమవరం పెద్దపీడు ౧, గడిపా(కో)బ ౧, చింత రాజు పాళ్యెం ౧ మలినేనిపట్నం ౧ యీా పధనాలుగు గ్రామాదులున్న* మోఖా చెన్నూరు పరగణే సిద్ధవటంతాలూకు యెనభైనాలుగు గ్రామా దులు కావలి నిర్ణయం: కామ్రుగుంట్రకు ల్ ౨, మడకకు ల్ ౨, మగ్గానకు ల్ ౨, వర్తకుల యిండ్లకు ల్ ౨, మడి అన్ని ఆధాన్యం చెన్నూరి తాలూకు ౧౪ గ్రామాదులు సిద్ధవటం తాలూకు ౮౪ అనిన్ని గ్రామానకు మడి నూర్యకుమారుని కనమరుసుము, బెరికట్టన రుసుము, దొంగలసాని రుసుము, తరుపల్లె బాట రుసుం, పీరుపల్లె వంగిమాళ్ల వీటి రుసుములు ఒక్కలు పెరికెకు ల్ ౹ రసగ్గానకు నగకు ల్ ౹ వస్త్రాలనగకు ల్ ౦౹౽ తిరు పతి పరుషకు స్వారికిని ౪ జనం ౧కి నేబులు ౧ భూసాన్క ల్ ౦౹౽ యీా చొప్పున నడిపించుక మాకవులు నమ్మి సుఖానవుండమని వ్రాయించి యిచ్చిన కవుల నిరుపం. శ్రీరామ.

మవుజే వు(ఉ)ప్పటూరు సగిలిపాయకట్టు, తాలూకు సిద్ధవటం సదరహీ గ్రామస్థులు మలినేనిపట్నం పొలిమేర వివాదపడినందున వు(ఉ)ప్పటూరి వారు త్రొక్కిన పొలిమేర జయలేఖ నకలు॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౦౮ అగునేటి పరాభవనామ సంవత్సర వైశాఖ శు 3 భానువారం చిట్టయ పల్లె పొలిమేర సందుకట్టు నిమిత్యం వు(ఉ)ప్పటూరివారూ మలినేని పట్ణంవారూ వివాదపడి హుజూరుకు వచ్చి మనవిచేసుకొంటిమి గనుక

---

* The number of villages is said to be six (ఆరు) and their names are spcified. How the total can be fourteen is not intelligible.

హాజరతు మీర్జా ఇమాంబేకు(గు)సాహెబుల వారు మా అర్జీఖా తరుకు తెచ్చి ఆతగాడా తేరుగడ చేస్తున్నామని దయచేసి సిద్ధవటం శ్రీమామూలం రెడ్డి కరణాలను పిన్నపెద్దల పిలుపించి తేరుగడచేయించిన వివరం॥ వు(ఉ)ప్పుటూరి కరణం పెద్ద భానప్పచేత పొలిమేర తొక్కక పొయ్యేటట్టు కరారు చేసిరి గనుక అందుకు పెద్ద భానప్ప తొక్కిన వివరం చిట్టయ పల్లెపూర(ఊరి) భావిదగ్గిర స్థా(స్నా)నంచేసి గంధాక్షతలు పెట్టుకుని రామాయణ పొస్తు(పుస్త)కమును పూజించి ఆ రామాయణం నెత్తిన బెట్టుకొని చిట్టయ పల్లె వుత్తరం మాపూరి పొలిమేర వు(ఉ)ప్పుటూరి పొలిమేర తూమూరి పొలిమేర సరిహద్దుకు పోయి పొలిమేర గట్టు బడిగావచ్చి, చిట్టయ పల్లెలో జేసుకుని దక్షిణంవీధి బడిగా పోయి, మాపూరి పొలిమేర వు(ఉ)ప్పుటూరి పొలిమేర చెందువాయి పొలిమేర ఈ మూడు పొలిమేరల సరిహద్దు తొక్కి వారి యింటి మట్టుకు శిశు పశువులను అర్జీ వ్రాయించి ౨౧ దినం జయ కమ్మలు కట్టి హాోకు పాకులు లేకుండా జయించిరి। గనుక మేము రెడ్డి కరణాలము ఆయ మేర గాండ్లతోకూడా సమ్మతించి వ్రాయించి యిచ్చిన జయలేఖ కాగితము॥ గురువప్ప వ్రాలు। పాపయ్యవ్రాలు। వెంకటేశంవ్రాలు। బందార్లపల్లె రామన్నవ్రాలు। శ్రీపతిరాజురామన్నవ్రాలు। రెంటా పాపిరెడ్డి సమ్మతిని పల్లెం కూపాలువ్రాలు। పోతిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి చిన వోబుళ సమ్మతిని మునివా(రె?)డ్డి వ్రాలు। జోగన్నవ్రాలు। దున్నుతుల పాపిరెడ్డి యెల్లా రెడ్డి సమ్మతిని పెద్దమారువ్రాలు। వ(ఒ)ంటిమిట్ట చిన్నపరెడ్డి వ్రాలు॥

గంగ పేమూరి శిద్ధారెడ్డి సమ్మతిని
సుబ్బయ్య వ్రాలు
మాదువూరి వీరారెడ్డి సమ్మతిని
చెంచు వ్రాలు
చంద్ర పడియ పోలిరెడ్డి వ్రాలు
గొడుగునూరి రాజగోపాళు వ్రాలు।
విమూరి ఫకీరిరెడ్డి వ్రాలు।

ముత్తుకూరి హనుమంత రెడ్డివ్రాలు।
వేములూరి రెడ్డెప వ్రాలు
తాదూరి గురువారెడ్డి వ్రాలు
చెంచువాయ మల్లారెడ్డి వ్రాలు
శాఖరాజపల్లె యెర్రపరెడ్డి వ్రాలు
కాలువ పల్లె అప్పన్న వ్రాలు
మందపల్లె చలమానాయని వ్రాలు।

వరి కుంట దిబ్బారెడ్డి సమ్మతిని జెకులపల్లె బొజ్జునాయణి వ్రాలు।
సీతారాముని వ్రాలు। గుజ్జల పుల్లమనాయని సమ్మతిని
కొండూరి కిచ్చయ వ్రాలు। సాంబు వ్రాలు
మంటపంపల్లె వెంగళరెడ్డి వ్రాలు। వీరపల్లె సాంబు వ్రాలు
చింతరాజుపల్లె అమృతన్న వ్రాలు। ప్రభలవీటి సుబ్బయ వ్రాలు।
పెదపల్లె చెంచునాయని వ్రాలు।

జుమలా రెడ్డి కరణాల చేవ్రాళ్లు ౩౭

వీరపల్లె మజరా మల్లప్పపేటలో నారపరెడ్డి ముద్దుమల్లారెడ్డి గారి యింట్లోవున్న నకలు.

ఖరనామ సంవత్సర పాల్గుణ శు ౭ లు నారపరెడ్డి చెరారెడ్డికి జంగంపల్లె కాపు కరణాలు వ్రాసి యిచ్చిన కవులు: మల్లేశ్వరుని దేవళం పడమర మల్లప్పపేట కట్టేటందుకు పొలం నిర్ణయంచేసి కౌలు యిచ్చిన వివరం: దేవళానకు తూర్పు కోనసముద్రం చెర్లో రూపరాజు గోపికా రమణయగారి యిసుక చేను హద్దు। ఆ దక్షిణం మణ్యం బక్కయ చేని లోను ఆ దక్షిణం బొమ్మలాటపల్లె పొలిమేర నందు. ఈ పడమట యెర్రవంక తూర్పుగువ్వల గంగయచేను హద్దు. దేవళానకు నిండు పడమట కావిలిమాన్యం చేనుకు తూర్పు హద్దు। ఆ వుత్తరం రూపరాజు పేరయగారి చేను। ఆదిగాను గంగసాని మల్లగారి మడి తూర్పుసుకుగుప్పె దిన్నె ఆదిగాను మొక(?) దక్షిణం ఆదిగాను రూపరాజు వెంకటా చలంగారి చొటచేను హద్దు। ఈ హద్దులకు లోనుగాను వెగిలి పొలం తెగుబడి ఖ ౦౹౨౹౦ చొటుబీడు ౧౮ పుంటెలక బీడు ౧౭౪౩ కరిణీకమాన్యం ౧౻౦ సర్వమాన్యాలు ౧౧౻౧ దస(దస)వందం ౧౦౹౧ ల్ ౦౹ ఖ ౻౦౻౨ దసవందం ల్ ౦౹౧ గాక శుద్ధ నిలిచిన పొలం ఖం ౻౦౪౧ పల్లెగట్టు మాన్యం ౧౧ బావి మాన్య ౧ కుల్లు ౧౨ గాక నిల్వపొలం ఖ౪౦౩౪౧ కరణీక మాన్యం ౧౦ గాక నిల్వపొలం ఖ౪౨౪౧ కి కట్టుగుత్త సకల సువర్ణాదాయాలు, సర్వముక్తాగాను రుసుములు పంపకాలు దేశిలుగాను నందనసంవత్సరానకు గ ౧౨ పది

వరహాలు, రెండో సంవత్సరం 10, మూడో సంవత్సరం 13, నాలుగో సంవత్సరం 15 వరహాలు, అయిదో సంవత్సరం ఆరంభం నిలుచు గుత్త 20 యిరువై వరహాలు అందులో ఖాసా దున్నుకున్న పొలానకు బ్రాహ్మలతోపాటు తప్పక నడుపగల వారము మాకవులు నమ్మి విస్తారంగా ఫలపరుచుకుని గ్రామంమామూలు చేసుకుని మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరంగాను అనుభవించుకుని సుఖాన నుండవలెను. వెంకటాచలం వ్రాలు. వే(ప)కాంబ్రయ వ్రాలు. వీరల సమ్మతిని చెంచువ్రాలు తిరువెంగళం వ్రాలు। సుబ్బయ వ్రాలు। వో(ఓ)బుళ కొండయ వ్రాలు.

సగిలి పాయకట్టు పిడతల వీరయపల్లె అగ్రహారీకులు ఘడియారం గురవం భట్లు వెంకటకృష్ణంభట్లు రామకృష్ణంభట్లు వీరు దాయాదులు, వీరివద్ద ఉండే దాన పత్రాలయొక్క నకళ్లు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు 1581 అగునేటి వికారినామ సం॥ వైశాఖ శు 2 లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీర ప్రతాప శ్రీరంగరాయ దేవ మహారాయ లయ్యవారు పెనుగొండ పట్టణమందు రత్నసింహాసనాసీనుడై పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను కాస్యపగోత్ర ఆపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన మట్లి తిరువెంగళనాధరాజుగారి పౌత్రులైన మట్లి కొమార అనంతరాజుగారి పుత్రులైన శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాధరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు కాస్యపస గోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర రుక్శాఖాధ్యాయులైన చిట్టి భట్ల పుత్రులైన ఘడియారం గురవంభట్లు లింగంభట్లు గారికి యిచ్చిన సర్వ అగ్రహార గ్రామం భూదాన పత్రికె। శ్రీ రంగరాయలగారు మాకు నాయంకరానకు మన్నించిన వు(ఉ)దయగిరిలోకి చెలే సిద్ధవటం సీములో సగిలి పాయకట్టున పిడతల వీరయపల్లె మీకు అర్ధోదయ పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక పూర్వకంగా యిస్తిమి గనుక మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యాయం ఆ చంద్రార్క స్థాపి(యి)గాను అనుభవించుకుని సుఖాన నుండేది।

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషా మేవ భూ భుజాం।
నభోజ్యాన కర గ్రాహ్యా। విప్రదత్తా వసుంధరాః॥
సామాన్యోయం ధర్మసేతుః నృపాణాం।
కాలేకాలే పాల నియో భ వద్భిః।
సర్వా నేతాన్ భావినః పార్థి వేంద్రాన్।
భూయో భూయో యాచతే రామచంద్రః॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం। పరదత్తాను పానం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

దాన పాలనయోర్మధ్యే। దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

ఇందుకు పైన రాజుల హస్తాక్షరం 'శ్రీరామా' అని వున్నది॥

२५. फेत्रवरी ब ७. सन १८२३ हे रामस्वामीस लिहिल आहे रुजु सुभराव.

बामोजीचा हिंदवी कौल चालवुन जाणीजे बा तारीख १५ माहे जिलखाद सन ४८ जलुपवाला.

శ్రీ రౌద్రినామ సంవత్సర శ్రావణ శు ౧౧ లు విహారి సీతా రామయ్య స్థలకరణం సిద్ధవటంగారు శ్రీ మత్యజనాది షట్కర్మ నిరతులైన ఘుడియారం కోన భట్లగారికి యిచ్చిన శ్రోత్రియదాన పత్రం। పూర్వమందు శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడ మహారాజులు గారు సిద్ధవటం సింహాసనారూఢులై వుండగాను మీకు సిద్ధవటం సీమలోను సగిలిపాయకట్టున పిడతల వీరయపల్లె మీకు సర్వాగ్రహారం యిచ్చి యుండిరి. గనుక మీరు అనుభవిస్తూయుండగా అనంతరమందు మొగలాయి అయి ప్రభుత్వం లేక వుండగా పెనగ లూరికి పోయినందుచేత సాలుగుజస్తాలోను గ్రామం అహాపమై కాపులు బేచిల్లు అయిపోయియుండగా సాలు మజుకూరిలో మీకు మొగలాయిలో సర్వాగ్రహారం నడువదని అయిను చక్రాలకు శ్రోత్రియ నిర్ణయం

చేసినారం. గనుక ఆ గ్రామం మీారు మామూారుచేసుకుని కాపులకు దిలాసాచేసి, ఖస్తుబంది ప్రకారం సదరుహీ బేరిజు సాలువరకు చెల్లించుకుంటూా మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను అనుభవించుకుని సుఖాన బ్రతికేది। ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు సహాయం చేస్తున్నారో ఆసుకృతం వారిది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
ఏకైవభగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యానకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తావసుంధరా ॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం ॥

చూ. అ. పార్శ్వశాసనము 11

మొహరు: మశికత్తు పనహాషేక్ సయ్యద్ అమీాన్ కరోడీ సర్కారు, సిద్ధవటం.

కౌలునామా స్వభాను సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧౫ లు...గారు ఘడియారం రామకృష్ణంభట్లగారికి దసవందం వ్రాసి యిచ్చిన కౌలు. సురసన్న అర్బామయాా అలపు పిడతల పీరయపల్లె పొలంలో కొత్తగా చెర్వుకట్టి అచ్చుకట్టు తేలిచే అందుకు కౌలు కావలెనని అడిగితిరి గనుక మీా యిలితిమాాసు మనస్సుకు తెచ్చుకుని మీాకు కౌలు అయిన వివరం: చెర్వుకింద అచ్చుకట్టు తేలిన పొలంలో నగరికి పాలున్నర దశబంధ్ధాన్కు పాలు ఖ।।। ఈ ప్రకారం కౌలు యిచ్చినారము. చెర్వు ఆబాదు చేసుకుని మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతం మీా పాలు దశబంధం అనుభవించుకుని సుఖాన వుండేది.

చూ. అను. పార్శ్వశాసనములు 12.

हिंदवि कौल चाल्वुन जाणे जे. तारिख छ १५ माहे जिलरवाद सन ४८ जुलुस वाला.

दानमं कृष्ण थट मौजे बीडार बीरेयेपली पौकी हवेली साल मजकुर सुर संन ११९३ कारण. मौजे मजकुर श्रोत्रीयें साल मजकुर मोकरोर केलें असे. मोकरोर प्रमाणे चकरें. उपांच चकरे रास. सनरहु प्रमाणें सरकारास देऊन पेस्तस सालास किस्तहि अबाद करणें दरीबाद कौल असे. छ १३ जिलकाद

जमीन सुध.

మొహరు

బహుధాన్యనామ సంవత్సర భాద్రపద బ ౧౦ రఫాయతు పనహా యూరు మహమ్మదు బేగు వకంతె అటే వెంకన్న (?) గుమాస్తా శాధత పనహా। జాగీరుదారు పరగణే సిద్ధవటంగారు ఘుడియూరం రామ కృష్ణం భట్లుగారికి వ్రాసియిచ్చిన దసవందం కౌలు మవుజే పిడగాల పీరయపల్లె పొలంలో ఏటి అంచున భావికట్టిస్తూన్నాను। అందుకు దసవందం కావలె నని తెలిపితిరి గనుకను ఆలాగే నీకు కౌలు యిచ్చిన వివరం: బావికట్టించి రెండు కపిలలు వేసేటట్టుగాను చేస్తే అందుకు నాలుగు కుంటలు కడారం భానకు వచ్చేమిట్టమడి దశవందం సెలవు యిచ్చినాము. కాబట్టి బావి కట్టించుకుని రెండు కపిలెలున్ను వేయించి ఆ నాలుగు కుంటల మిట్ట మడిన్ని దశవందల అనుభవించేది. మా కౌలు నమ్మి మామూరు చేసు కుని మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతమున్ను అనుభవించేది.

(1) छ २४ माहे रबिलवल

మిజాన్ అజబాకిరు ఆమీన్ - అప్పాజీ భీమరావుకరోడి।

(2) रुजु गुमास्ते मानगोई.

కౌలునామా। శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులైన ఘుడియూరం రామకృష్ణభట్లగారికి రాజశ్రీ పీసాజీనాగనాథ కరోడి వెంకట నార సింహ్యా(హా)రంగో అమీన్‌గారు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు : సురసన్న ......అలవు మవుజే పిడతల పీరయపల్లె గుత్తకు కావలెనని అడిగితిరి గనుక సాలుగుజస్తాలోను మాలనుదాయ్ను ల్౧౧ పదకొండు రూక లకు యిచ్చినది. సావేహాలులో అందుకు ఆరవాసి వేసియిచ్చిన వివరం।

నీరారంభం కాడారంభం దేఖీలుగాను చ ల్ ౧౬౪ం పదహారు రూకల అడ్డగకు యిచ్చినాము. గనుక మా కౌలు నమ్మి సుఖంగాను కిర్దుచేసుకుని సుఖంగా ఉండేది। ఈ చొప్పున మేము కౌలు తప్పక నడిపించ గలవారము.

(1) छ. २ माहे जिलहेज मोर्हुद.

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 13)

సైదగులాము అశ్రిఫలఖాన కరోడు సరకారు సిద్ధవటం.

బనాము(?) ఘుడియారం రామకృష్ణభట్లకు పిడతల వీరయ్యపల్లె పరగణే సిద్ధవటం మశ్యాకతు పనాహా వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు సన్నసులాసుమయా అలఫ మౌజే మజుకూరు నీకు యిజారాకు యిసాలేహాలుకు ఖడ్డించి యిచ్చిన చ ౫ అయిను చక్రాలకు ఖండించి యిచ్చినాము గనుక ఆ గ్రామం కిర్దుమామూరు ఆబాదు చేసుకునేది. మహారాష్ట్రం దస్కదు.

(2) छ. २४ माहे रंमजान संन ४७.

(చూ అనుబం. పార్శిశాసనములు 14)

బహుధాన్యనామ సంవత్సర(ం)ర ఫాయిత ఘనహా యారమహామద బేగ వకంతె అటె వెంకన్న గుమాస్తె శాదతపనాహా. జాగీరుదారు పరగణే సిద్ధవటంగారు యజనాది షట్కర్మ నిరతులైన ఘుడియారం రామకృష్ణం భట్లుగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు నామా। మా జాగీరులో మౌజే పిడతల వీరయపల్లె అనేగ్రామం మునుపు నీకు ౪(చ) ౫ చక్రాలకు శ్రోత్రియంగా నడుచునని తెల్పుకొంటివి. సాలెహాలుకు ముందరగావుండె గనుకను అందుకు నీకు కౌలు యిచ్చిన వివరం:

సాలు మజుకూరికి ౪(చ) 3 మూడు చక్రాలకున్న బెస్తారంనాటి నుంచిన్ని మీ శ్రోత్రియ ప్రకారం ౪(చ) ౫ అయిదేశి చక్రాలకు సాలుబసాలు యీ చొప్పున నడిపిస్తున్నాము। కాబట్టి మా కౌలు నమ్మి గ్రామం మామూరు చేసుకుని సుఖాన బ్రతికేది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాప హారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

(1) छ. ३ माहे मोहरम

మొహరు

శ్రీమతు సకలగుణ సంపన్నులైన సాకిరెడ్డి చింతలయ్యగారికి అబ్దుల్ల గనీ భాయిగారు సల్లాము। తర్వాతను ఘుడియారంవారి మొకద్దమా గోపాలభట్లు శేషంభట్లుగార్ని అంపించినాం పూర్వోత్తరం గుర్తుయెరుగుదురు ధర్మపిఃతి(ధర్మప్రీతి)గాను విచారించి ఒక లెఖ్ఖ(క్క) మాకు వ్రాయించి పంపించేది గాను తెలిసేది. యె(ఎ)క్కువలు వ్రాయవలసినది (యేమివున్నది?) వారి యిద్దరికి వఖ్ఖ(ఒక) లెఖ్ఖ(క్క) వ్రాయించి అంప్పించేది.

(2) जमादीलव्वल सु.

వారి వ్వె(వ్య)వహారం వగతెగే పర్యంత్రం ధాన్యం పోనియ్య పనిలేదు। అటకావుచేసి వుంచేది. మహారాష్ట్రం దస్కతు.

(3) छ. २० माहे जिलकाद सन ११७२ फसली - मोर्द्बाबुध.
मोर्द्बाबुध

తాజాకలం। చెన్నకృష్ణంభట్లుగారిని అంపించినాను రుజ్వా। బహుధాన్యనామ సంవత్సర మాఘ శు ౫ లు గనింభాయి మతకూరికి వ్యె(వ్య)వహారానకు అంపించినది। శేషంభట్లు గోపాలభట్లు। చెన్న కృష్ణం(ష్ణం)భట్లువారిని అంపించినాను తెలిసేది.

కుల్లు ౧౦।

అంతువహి ౧ కి సన్నదులు ౫3

సిద్ధవటం తాలూకాలో చేరిన కొన్ని గ్రామములలో శిలాశాసనములు నకళ్లు వహి ౧3 శాసనాలు 33.

మ. గంగి పేరూరు యిలాకే సిద్ధవటం సదరహు గ్రామం వెలపట తూర్పున పాతివున్న శాసనం నకలు. *

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౮౧ అగునేటి సిద్ధార్థి సంవత్సర ఆషాఢ శు ౧౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివ దేవ మహారాయలు విద్యానగరమందు రత్న సింహాసనారూఢుండై పృథ్వీ సాంబ్రాజ్యము చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర పాండవకులధుర్య కళ్యాణరాజ్య స్థాపనాచార్య హొసబిరుదర గండరగోళి బిరుద మన్య విభాళాది మహాబిరుదాంక అభినవ సాహసాంక సత్యభాషావ్రతపరాయణ చాళుక్యనారాయణులైన ఆత్రేయగోత్ర పవిత్రులైన సోమవంశాధీశ్వరులైన అశ్వపతి గజపతి నరపతి మూరురాయ స్థాపనాచార్యులైన ఆరువీటి రామరాజు పౌత్రులైన శ్రీరంగరాజు పుత్రులైన రామరాజయ్య గుత్తితిరుమలరాజయ్య దేవమహారాజులుంగారు సదాశివ దేవమహారాయలకు దక్షిణభుజాదండులై తమ అల్లుడు కాశ్యపగోత్ర సూర్యవంశాధీశ్వరుడైన మద్రాజు పౌత్రుడైన అవుబళరాజుల పుత్రులైన నాగరాజయ్య దేవమహారాజులయ్యవారు వు(ఉ)దయగిరి రాజ్యానకు లోనైన నాయంకరానకు చెల్లే సిద్ధవటం సీమలోని శ్రీమద్దేవదేవోత్తమ దేవతాసార్వభౌమ సకలలోక శరణ్య శరణాగత వజ్రపంజరుండైన జాంబవంత ప్రతిష్ఠితులైన శ్రీవ(ఒ)ంటిమిట్ట రఘునాయకులకు నిత్యకట్టడ అమృత పళ్లుకు అంగరంగ వైభవాలకు గోపురప్రాకారాలకు తేరుతిరునాళ్ళ మహోత్సవాలకు సదాశివదేవ మహారాయలవారి ఆనతిని గంగ పేరూరిగ్రామమున్ను యీ గ్రామానకు చెల్లే చతుస్సీమకులోనైన పొలమున్నూ ప్రథమద్వాదశి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను అష్టభోగ తేజస్స్వామ్య సహితంగాను ఆ చంద్రార్కస్థాయి అగునట్టుగాను ధారబోసి వ్రాయించి యిచ్చిన శిలాధర్మశాసనం। ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినా తప్పించినాను గంగలోను గోబ్రాహ్మణులను తమ తల్లితండ్రులను వధించిన పాపానబోవువారు.

---

* A. R. No. 19 of 1939—40.

దానపాలన యోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥
స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతేక్రిమిః॥
స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

ఈ దారిన మరిఒక హళేకన్నడ శాసనం రాయి శిథిలం అయి తునకలు లేచి పోయినవి.

పెన్న పేరూరు తాలూకు మజరా తప్పెటవారిపల్లెలో వూ(ఊ)రివెలపట చింతతోటలో యే(ఏ)రువగంగమ్మగుడి దగ్గర ఉన్న శిలమైన శాసనం.

౧. విజయనగరమందు రత్నసింహాసనాధీశ్వరుండై పృథివి సాంబ్రా(మ్రా)జ్యం చేయుచుండంగాను...ఒంటిమిట్ట రఘునాయకు లకు...మహోత్సవాలకు......అపస్తంల సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన సోమవంశోద్భవులైన...పెన్న పేరూరు...గాను ధారాపూర్వకం గాను ధారబోసి యిస్తిమి.

౨. ఊరికి పశ్చిమాన పొలములో శిథిలమైన శాసనం. మరిమళ ...కామాక్షి...సిద్ధవటం సీమె.

౩. గుండ్లమడ శ్రోత్రియ అగ్రహారం యిలాకే సిద్ధవటం సదరు హాల్ గ్రామంయ(మ)ందు ముక్తికోటీశ్వరుని దేవస్థానమందు ఉన్న శాసనం నకలు. *

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాన శకవరుషంబులు ౧౪౫౭ అగునేటి మన్మథ సంవత్సర చైత్ర శు ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర సలకరాజు పినతిరుమలయ్యదేవమహారాజుల కార్యకర్తలైన నైనారయ్య

* A. R. No. 23 of 1930—40.

వారు కైలాస వాసికి యిచ్చిన ధర్మశాసనం. రాజుంగారు...... సిద్ధవటం సీమలోని కలిగిరి గ్రామం...ముక్తికోటీశ్వరనాథ దేవునికి పూజదీపారాధన నైవేద్యాలు నడిచే అట్టుగాను...... స్తళంచేను దేవునికి ధారపోసి...... దేవుని పూజపునస్కారాలు...ప్రతి దినమున్ను తప్పకుండా నడిపించేది అని యిచ్చిన ధర్మశాసనం. మడి కు ౨౦ యిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను వారణాశిలోను గోబ్రాహ్మలకు తప్పినవారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

వు(ఉ)త్తరాన చెయ్యేరుకున్నూ, దక్షిణాన సింగరిప్పపల్లి పొలంలో ౨౩...శ్రీ శ్రీ

దీనికి తూర్పున మరిఒక హాలేకన్నడం బహుపూర్వపు లిపి కేవలం ఖిలమైనందున అక్షరములు యెంతమాత్రం తెలియలేదు. కొంత రాయి నున్నగా అయిపోయినది.

మవుజే పొన్నపల్లె ఇలాకే సిద్ధవటం సదరహు గ్రామానికి వు(ఉ)త్తరభాగమందు పినాకినీ తీరమున మామిడి తోటలో మర్రిచెట్టు కింద వు(ఉ)న్న శిలాశాసనము నకలు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౯౨ అగునేటి ప్రమోదూత సంవత్సర అధిక ఆషాఢ శు ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవ మహారాయులు సకలసాంబ్రా(మ్రా)జ్యం చేయుచుండంగాను ఇనకుల తిలకులైన జాంబవంత ప్రతిష్టితులైన దశరథరాజ నందనులైన శ్రీ వ(ఒ)ంట్టిమిట్ట రఘునాయకుల దివ్య శ్రీపాదపద్మంబులకు కాస్యపనగోత్ర ఆపస్తంభసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లికోనరాజు దేవచోడ మహారాజులగారి పౌత్రులు యల్లమరాజుగారి పుత్రులు తిరుమలరాజుగారు అనంతములైన దండములు సమర్పించి యిచ్చిన రథమహోత్సవనిత్య

రామానుజకూటు ధర్మశాసనం క్రమమెట్లన్నను: తిరుమల రాజయ్యవారు మానాయంకరానికి పాలించిన వు(ఉ)దయగిరికి చెల్లే సిద్ధవటం సీమలోని పొన్నయపల్లెగ్రామమున్నూ పెన్నకు తూర్పున్ను కోటపాటి పొలంలోని ముప్పందుం పొలమున్ను సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు ధారపోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఈ ధర్మానకు యెవ్వారు తప్పినా తప్పించినా గంగలోను గోబ్రాహ్మలను వధించిన పాపాన బోవువారు.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥
స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మవుజే వో(ఓ)గూరు పాయకట్టు కొత్తూరు తాలుకే సిద్ధవటం సదరహు గ్రామానికి తూర్పు కోటదిబ్బకు వు(ఉ)త్తరాన ఉన్న శాసనం.

సూర్యుడు. వృషభం. పానవట్టంతోడి లింగం. శూలం. చంద్రుడు

స్వస్తిశ్రీ చరణ సరోరుహ విహాత విలోచన త్రిలోచన ప్రముఖాఖిల పృధ్వీశ్వర కాని(రి)త కావేరీతీర కలికాలకులరత్న ప్రదీప అపరిమితప్రతాప సతతసామ్యాభ్యర్చిత లక్ష్మీశ్వర ఒరయూర(రి) పురవరాధీశ్వర కాశ్యపసగోత్ర పవిత్ర కాంచీపుర త్రిపుర త్రినేత్ర అతిచతుర కామినీజనజయంత తురగరేవంత వితరణాదిశూద్రక విక్రమాదిత్య (తెం)కణాదిత్య అయ్యనసింహ సాహసోత్తుంగ పృథ్వీశ్వర శిరఃకందుక క్రీడావినోద (దాయాది) మండళిక దిశాపట్ట కీర్తినారాయణ నామాది సమస్త ప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహామండ లేశ్వరం గండగోపాళ తిరుకాళతి దేవచోడ మహారాజు సుఖ సంకథా వినోదంబున రాజ్యంబుసేయుచుండగా శకవరుషంబులు ౧౧౫౩ అగునేటి హేవళంబి సంవత్సర మాఘు శు ౧౧ సోమవారం నాడు స్వస్తిసమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర శ్రీ ముక్కంటికాడు పెద్ది(వెట్టి)వంశావతారుండైన జగదొబ్బగండ వీరనారాయణ కామయదేవ మహారాజునకు నిజభృత్యుండైన నల్లసూరప్పనాహిండు యెపురలకం......నము

పెన్నదక్షిణము వో(ఓ)గూరను మల్లినాథ దేవరను ప్రతిష్ఠచేసి ఆదే వరకు అష్టభోగమునకున్ను ధూపదీపనైవేద్యంబునకున్ను వృత్తియేటి ...పడమటను యె...చెరువుక్రింద వరిమడి మల్లినాథదేవుని సన్నిధిని ...ధారాపూర్వకముచేసి......గుడికి స్థానాపతులు మల్లజియ్య ముప్ప జియ్య పెన్నజియ్య...యీా వృత్తిని నడపినవారు అనంతపుణ్య ఫల మును బొంద్దువారు. ఈ వృత్తికి వేరొకటి విఘ్నం తలచినవారు శిశు వధ గోవధ గంగకడ వేయికవిలెలు జంపి......కపాళమున కుడిచినవారు.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

మవుజే పట్టపురావి పాయకట్టు కొత్తూారు తాలూకే సిద్ధవటము సదరుహాలుగ్రామానికి తూర్పు పినాకిని నదీ తీరమున దేవాలయమున పట్టున వున్న శాసనము.

సూర్యుడు. లింగం పానవట్ట. చంద్రుడు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౧౩౬ ....

స్వస్తి చరణసరోరుహ విహితవిలోచన త్రిలోచన ప్రముఖాఖిల పృథ్వీశ్వర కారితకావేరీతీర కలికాలకులరత్న ప్రదీపాహితకుమారాంకుశ కాశ్యపసగోత్ర సూర్యవంశోద్భవ ఒరయూరిపురవరాధీశ్వర అచలిత లక్ష్మీనివాస దామాద్యమండలిక దిశాపట్ట కీర్తినారాయణ వు(ఉ)భయ కటకచూరకార కాంచీపుర త్రిపుర మాహేశ్వర పృథ్వీశ్వర శిరఃకందుక క్రీడావినోద శరణాగత వజ్రపంజర అయ్యనరసింహ నామాది సమస్త ప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర గండగోపాళ తిరుకాల్తి దేవ మహారాజులు నెల్లూార సుఖసంకథావినోదంబున రాజ్యంబుచేయగాను పట్టపురావి పరశురామేశ్వర దేవరకు విభవసంవత్సర చైత్రశుద్ధ ౮ గురు వార పుశ్య(ష్య)నక్షత్ర శివయోగ విషమ(విషువ) సంక్రాంతి కాలపర్వము నాడు ఈ రామనాథ దేవరకు ధూపదీప నైవేద్యానకు ఆధ్వల్యా(ర్యా) నకు దక్షిణ దిశా(శ)న చెరువు ఇచ్చి తిరుకాలిత దేవచోళ మహారాజులు

ఆస్థానీకులు కంరజియ్యలు చిక్కజియ్యలు వారి సన్నిధిని ధారాపూర్వ కముచేసి దేవరకు విడిచినది దీపారాధనకు మడి కు ౨౦.

ఈ శాసనమునకు దక్షిణముగా వుండే శాసనమునకు నకలు.

శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర తిరుకాళ్తిదేవ చోళమహారాజులు రాజ్యమున [శ. 1128 ?]* విభవ సంవత్సరమున చైత్ర శు ౮ గురువారం శ్రీమతు ప్రస్తుల కాపి (?) బ...నుళైన బమ్మినాహిండు మూరినాహిండు బమ్మన పెగ్గడ రామేశ్వరదేవరకు ధూపదీపనైవేద్యానకు పట్టపురావి ......ఱ యిచ్చి కంర జియ్యల చిక్కజియ్యల చేతధారపో...మడి కు ౨౦ ధారాపూర్వకము చేసి విడిచిన దత్తి దీనికి నెవ్వారేని వక్రస్తులైన వారు గంగకర్త కోటికవిలెల వధించిన పాపాల బోయినవారు. దీని కనుకూలమైనవారు దేవరశ్రీపాదములు బాయకకొల్తురు, శివమస్తు. శ్రీ శ్రీ.

సిద్ధవటం తాలూకు మ. కొత్తూరు పాయకట్టు కసుబేపైకి(?) మజరా పోర్నిపల్లె పొలిమేరలో మామిడికోనలో పడలో గుంట్టికి ఉన్న శాసనం.

కలువాయి సిద్దయ్య సర్వసిద్ధుల సేయి(వి)ంచి...దివ్య(వ్వె ?) సేయించినాడు. లకుమయ్య జంగమ్మ జయసంవత్సర భాద్రపద శు ౧౧ లు కలువాయి చాకలసిద్ధేశ మామిడికోనరాయినిగుడి పంచలింగాలు పర్వు సేయించి పొళ్లోపాలం...కావలి...యీా ధరమ(ర్మ)ం మామిడికోన రాయిని పరుపుచేయించి......

ఈ పడలో శ్రీ(స్త్రీ)ప్రతిమె పురుషప్రతిమె చెక్కియున్న రాయి మీాది శాసనం. సిద్ధయ సరువు వీరి అల్లుడు చిన్నయ...

స్త్రీ పురుష ప్రతిమెలు చెక్కిన మరిఒకరాయిమీాది శాసనం.

లకుమయ్యనాగు.

మరియొక ప్రతిమెపై శాసనం.

* Śaka year is not given in the inscription.

సిద్ధ బుగ్గయ్య:

మరివఖ(ఒక) ప్రతిమపై శాసనం:	మంజులనాథుడు
డిటో	మేఘనాధుడు
డిటో	సారంగధరుడు
డిటో	గోరక్షకుడు

పోర్ని పల్లెకు ఆజ్ఞే(గ్నే)యం వు(ఉ)ంద్రాళ్లబోడు అనే కొండ పేటున ఉన్న శాసనం.

వు(ఉ)ప్పాలపాటికొండు పొలిమేర తొక్కినందుకు కుంట అంచున చేను పొలిమేర అంచున ౧౧ తూమెడు.

ఈ దరిన మరివఖ(ఒక) శాసనం।

పెర్లకుంట పొన్నిపల్లె గ్రామానికి కొత్తూరి పన్నెండు ఆయగాండ్ల కాణాచి.

మవుజే జువ్వలపల్లె యి(ఇ)లాఖే పాయకట్టు వో(ఓ)బుళం, తాలుకే సిద్ధవటం సదరహు గ్రామానికి దక్షిణం పినాకినీ నదీ తీరమున పొలంలో దేవాలయం మట్టున వున్న పగిలిన శాసనం నకలు:

౧. ...నెల్లూరి పట్టణంబులు రాజధానిగా సుఖసంకథా వినోదమున రాజ్యంబు సేయంగాను తత్పాదపద్మోపజీవులైన శ్రీమన్మహాప్రధానులు దేవపరాజు పెరుమాళ్ల రాజును, పోతయాను పెరియవిళ్లనాయుడున్ను శకవర్షములు ౧౧౮౭ అగునేటి క్రోధన సంవత్సర మాఘ శు ౧౫ లు గురువారము నాడు తమ్మేలిన ఎ(ఏ?)వురు రాజులకున్ను ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధియు రాజ్యాభివృద్ధియుంగాను శ్రీపర్వత దక్షిణదిశాధీశ్వరుడైన దరుశ(దర్శ)న ము క్తి జో(జ్యో)తిసిద్ధనాథుని సమీపమునం జువ్వలంక శ్రీమత్సురేశ్వర దేవర సత్రమునకు ఉప్పునకు జువ్వలపల్లె స్థళమున సుంకమునందు నెలకు 3 మూడు యుప్పంబెరుకుల సుంకమూను, మగమలూను, అనుపూను, ఆ చంద్రార్కస్థాయిగాను ధారాపూర్వకము చేసి యిచ్చిరి. యె(ఈ)ధర్మవును నెల్లూరి స్థళము

పదమూరు సెటూ(ట్లూ ?) జువ్వల । . . . తమ పెద్ద కొడుకు కపాల మున గుడిచిన పాపమునం బోయినవారు, పంచమహా పాతకములు సేసినవారు.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

ఇది పోతలింగటు లంకనాథునికి నడపంగలవాడు. శ్రీ సాలంకేశ్వ రాయ నమః.

మవుజే యెం(ఎ ?)ప్పిరాల పాయకట్టు వో(ఓ)బుళం తాలూకే సిద్ధవటం। సదరహుగ్రామానకు వాయువ్యభాగమందు అడవిలో ఆవుల మాలె దగ్గిరవున్న శాసనం నకలు.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

ఈ శాసనం వ్రాసినవాండు వో(ఓ)బుళం కొమ్మయ్య కొమా రుడు కొండయ్య వ్రాసిన శాసనం.

శ్రీ రామా - కాళయుక్తి సంవత్సర చైత్ర శు ౧౧ లు యెప్పిరాల వాసిరెడ్డి గురువారెడ్డి నో(ఓ)బుళం కొండయగారి కాలకిరుదుననూ తేటి పాపయకొమాళ్లు మల్లెంకొండు వెంగయగారు సేయించిన మాలె। ఈ మాలెకు నడిపిన మాన్యం చేను. యిరుసమడి కుంటెడు వాంకమడ మాన్యం మల్లురెడ్డి కరణం కాళయగాగు చేనుకుంచెడున్న మడికుంటెడు వో(ఓ)గూరను కారపుకరణాలు పెట్టిన మాన్యం చేను నాలుగుకుంటలు- మడికుంటెడు జువ్వలపల్లెను చేను నాలుగు కుంటలు। నెమళ్లగొందిని చేను యిరుస। పెర్లకుంటను చేను నాలుగు కుంటలు। ఈ మాన్యానకు యెవరు కీడు ఆడినా కాశీలో బ్రాహ్మణ్ణి చంపిన పాపాన బోదురు.

ఈ ఆవుల కాబత్తుడు యంగ్గచిట్టయ్యలు గోపు మాలేటి సిద్దప్ప అనాది ఆనాడు సేయించినవాండు మల్లెగోపయ.

See Gaṇḍikōṭadurgam Kaifiyat p. 14.

పాయకట్టు కసుబే మవుజే వో(ఒ)బుళం తాలూకే సిద్ధవటం సదరహూగ్రామంపైకి మజురాగట్టు పల్లెకు వు(ఉ)త్తరం పావుక్రోసు దూరమున ఈ పల్లెకు బొట్టేచరులకును బ్రాహ్మణపల్లెకు ముగ్గుడను(?) ఉన్న శిలాశాసనములు.*

సూర్యుడు - వృషభం - చంద్రుడు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౨౧౨ అగునేటి వికృతి సంవత్సరం భాద్రపద శు ౭ గురువారాన శ్రీమతః గండపెండేర అంబదేవ మహారాజుల రాజ్యంబునందు శ్రీమన్మహా ప్రధాని గోడేరాయ గంగిదేవయంగారు రావులకొలని ప్రవర్పు(?)గ్రామము బొట్టెచెరులకూను...టాశివ......రమునకూ పొలిమేర నిర్ణయించిన క్రమము। చెరువు పడమటను...తూర్పు స్థళమునకూను పడమటి కొండకూను ముచ్చాయచోటి(?) వు(ఉ)త్తరభాగమున బొట్టెచెర్వు వారికి దక్షిణభాగమునుంచి రావులకొలనువారికిని సీమగాను ఆచంద్రా ర్కము అనుభవింపగలవారు। మంగళమహాశ్రీశ్రీ.

పాయకట్టు కసుబే మ॥ వో(ఒ)బుళం పైకి మజరా పొదిలెవారి పల్లెకు వు(ఉ)త్తరం అరణ్యములో చింతకుంట అనే చినకుంట దగ్గర శాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౦౮ అగునేటి క్రోధన సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧౨ లు ఉదయగిరి సీమలోకి చెల్లే సిద్ధవటం సీమలో వో(ఒ)బుళం పాయకట్టున అచ్యుతరాయపురా నకు ప్రతినామమైన బొడ్డేచర్ల గ్రామానకు తూర్పున మల్లెంకొండకు పశ్చ మానను కలువాయయల్లారెడ్డి ఆవులమాలె కట్టించెను. వో(ఒ)బు)ళం గ్రామాన రెడ్డి కరణాలచేను కు. ౨౨ నడిపించినారు. రేకుల కుంట్లను రెడ్డి కరణాలకు కు. ౧ ఆచంద్రార్క స్థాయిగా సోమేశ్వరుడు నెల్లూరి మూలప్ప మల్లెంకొండ్రాజు సాక్షిగాను నడిపించ్చంగలవారు. శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును.

మవుజే బ్రాహ్మణపల్లె పాయకట్టు వో(ఒ)బుళం తాలూకే సిద్ధవటం సదరుహాలుగ్రామానకు తూర్పు మల్లెకొండ అనే పర్వతాన పైన మల్లెంకొండరాయుని దేవాలయ మండటి(లి ?) శాసనము నకలు.

చంద్రుడు లింగంపానవట్టం సూర్యుడు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౯ అగునేటి కాళయుక్తి సంవత్సర జే(జ్యే)ష్ఠ బ ౧ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవ మహారాయలు విజయ నగరమందు రత్నసింహాసనారూఢుండై పృధివిరాజ్యం సేయగాను వు(ఉ) దయగిరి రాజ్యానకు చెల్లేది సిద్ధవటం సీమలోనికి చెల్లే యెప్పిరాల వో(ఒ)బుళం పాయకట్టులోని......టి చెరువునకు ప్రతినామమైన బ్రాహ్మణుల పల్లెను కాళమ్మల......సిద్ధాబత్తుడు చేయించినది. దీని మల్లెంకొండరాజులు ప్రతిష్ఠ చేసిరి. శ్రీ శ్రీ జేయును.

మవుజే బ్రాహ్మణపల్లె పాయకట్టు వో(ఒ)బుళం తాలూకే సిద్ధవటం సదరహాలుగ్రామంపైకి మజరా అడుసువారి పల్లెకు యీశాన్యం పావుకోసుమీాద పోలిరెడ్డిపేట అగ్రహార నెత్తమునందు బావివ(ఒ)డ్డు శాసనము నకలు. శాసనం పోయినది.

శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౨౬ తారణ సంవత్సర కార్తిక శు ౧౫ గురువారం కలువాయ గంగిరెడ్డి తమ తండ్రి పోలిరెడ్డి పేరట అగ్రహారంపేట కట్టించి వనములు వేయించి ఆచంద్రార్క స్థాయిగా అగునట్లుగా అగ్రహారానకు పంటను యీా మరియాదను యిచ్చిన కౌలు కర్నాటకస్తులు బ్రాహ్మణులు రాజులు...ఆక్షేపణ చేసినా కాశీలో గోబ్రాహ్మలను వధించిన పాపాన బోదురు. తురకలు ఆక్షేపణ చేసిరా మక్కాలో పందిని వధియించిన పాతకాన బోదురు. ఈ ధర్మం శాశ్వతంగా నడిపిన వారికి సకల శ్రేయస్సులు కలుగును.

మద్వంశజాః పరమహీంపతివంశజావా
యేా భూమిపాః సతత ముజ్వలధర్మచింతా।
మద్ధర్మమేవ పరిపాలన మాచరంతి,
తత్పాదుకద్వయ మహం శిరసానమామి॥

మవుజే రామాపురం పాయకట్టు వో(ఒ)బుళము తాలూకే సిద్ధవటం సదరహు మవుజే మజుకూరుపైకి మజరా చుండు పల్లెకు వు(ఉ)త్తర భాగమందు నకలు వాయపోలిరెడ్డి అనే వాండు చంద్రపల్లెరెడ్డి కట్టించిన చెర్వు। కట్టపైన వ(ఒ)క చీకిరేనుమాని దగ్గిర కట్టపైన మన్నులో కప్పుపడి వున్న శాసనం నకలు॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౦ అగునేటి సౌమ్యనామ సంవత్సర మాఘ బ ౫ శుక్రవార హస్తా నక్షత్ర వృషభలగ్నముహూర్తమందు కలువాయ బుచ్చిరామిరెడ్డి నారాయణమ్మగారి కుమాళ్లు అప్పుల్రెడ్డి, గంగిరెడ్డి, పెదపోలిరెడ్డి, వెంగళరెడ్డి, చినపోలిరెడ్డిగారు రామాపురం సముతులో చంద్రపల్లెకు వు(ఉ)త్తరం రాచయ్యపేటకు పడమర తుమ్మల యేటికి అడ్డం చెరువు ఆరంభం చెయ్యవలెనని ప్రయత్నంచేసి అప్పట్లో గ్రామరెడ్డి కరణాలు ఆదూరి పాపిరెడ్డి కరణం సంబటూరి రామచంద్రుడు, పెద్దయ్య, అప్పయ్యగారిని అడిగి దివాణం వారిచేత శెల్వు(సెలవు) తీసుకుని దాయాదులు సీమంతులు పన్నెండు ఆయగాండ్ల సమ్మతిగా చెర్వుకట్టించి పూర్ణ నిర్వాహకంగా చేయించి ఆ చెర్వుకు దక్షిణభాగమందు ఆనందనామ సంవత్సర మాఘ శు ౧౫ సోమోపరాగ గ్రహణ పుణ్యకాలమందు అగ్రహారం కట్టించి పదివృత్తులు నిర్ణయంచేసి, వేదమూర్తులగు త్రిమతాల బ్రాహ్మలకున్న సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకంగా ధారాగ్రహితం చేసి చెర్వు నిర్వాహకం చేసినందుకు దశవందం ఈ చెర్వు నీరు పారేపొలానకు కసుబా రామాపురం, సీరుద్రపల్లె, చంద్రపల్లె, బుచ్చనపల్లె, రాచయపెట్టె యీ పల్లెలోనున్న పొలానకు కొత్తపొలానకు చతుర్భాగం పాతపొలానకు ద్వాదశ భాగం ఈ ప్రకారం దివాణంవారు సమ్మతించి సనదు వ్రాసి యిచ్చిరి. గనుక అందుకు గ్రామంలో సామంతులు దాయాదులు కరణాలు రెడ్లు వర్తరాలు సమ్మతించి స్థళంనిర్దేశంచేసి వ్రాసి యిచ్చిరి గనుక పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం తరం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించగలవారం. ఈ చెరువుకు పెదపోలిరెడ్డి అగ్రహారానకు ముహూర్తం బెట్టినది సంబటూరి పెద్దయ్య.

ఈ చెర్వుకట్టిన పెద్దబోయీలు వు(ఉ)ప్పు నారప్ప, ఆ హనుమంతు, దేవంళ్ల వెంకట, వేముల వెంకట, తమ్మిసెట్టి చిన పాపయ, కంబాల దాసరి, దేవంళ్ల దాసరి, యీ వొ(ఒ)డ్డెబోయులకు గడ్డయెత్తుమాన్యం పొలం పతి(ది)కుంటలు. ఈ పొలం గడ్డయెత్తు తాగాయతి గిలకా దాసరి కొడుకు వెంకట దాసరి ఈ చెర్వు తైనాతీని వు(ఉ)ండె గనుక వీనికి నీరు కట్టు తనం కరారుచేసి, కుంటెడుమాన్యం, కొదువ పొలానకు నీళ్లు పారే పర్యంతం కుంట ౧। టికి గింజలు మ. ౧, వో(ఓ)దె ఒకటి; యీధర్మం చెరువు కింద కోరుగుత్తలు మాన్యాలు సహాను పొలానకు పిడికర్ర తిరిపెం నడిపించేది. ఇప్పుడు యీ వ్రాసిన ప్రకారం ధర్మానకు తెలుగు వారు వ్యాఘాతం చేసినట్టులైతే కాశీలో గోవును చంపిన పాపాన బోదురు. తురకలు వ్యాఘాతం చేసినట్టు లయితే మక్కాలో పందిని చంపిన పాపాన బోదురు.

౧. మవుజె కురుకుంటపల్లె తాలూకే సిద్ధవటం సదరుహా గ్రామం పైకి మజరామద్దులేటి గడ్డకు పశ్చిమం కొండవా(ఓ)రను దేవాలయం అడుగు వద్ది శాసనం శిథిలమైనది అందుల నకలు.

స్వస్తి చరణసరోరుహ విహితవిలోచన త్రిలోచన ప్రముఖాఖిల పృథివీశ్వరరచి(చి)త కావేరీతీర కరికాలకుల తూర్ణప్రతి పల్లవ(?) (అ)మిత ప్రతాపదయాద్యమల(ండలిక)దిశాపట్ట వైరపుర...కీర్తినారాయణ భుజ బలవీర తిరుకాలితిదేవ చోళమహారాజులు వృ(ఉ)త్తరోత్తరాభి వృద్ధి ప్రవర్ధమాన మాచంద్ర తారార్కంబును కాంచీపురంబు రాజధానిగా సుఖసంకథా వినోదంబున రాజ్యంబు సేయుచుండగాను శకవరుషంబులు ౧౧౫౩ అగునేటి నందన సంవత్సరమున శ్రీమన్మహాసమ.........ట అన్వయుడైన......యిచ్చిన వృత్తి పూ(ఉ)రివద్ద నది......భోగాన పది పుట్టు (ట్ల?) కొలచేను మడనుకుంట పట్టు పడమటి వందడి(?) నల్ల రేగడ రెండుపుట్లచేను రామేశ్వర దేవరచేని పడమటచేను కాటమరెడ్డి కుంట వెనుక వరిచేనున్ను యింతమట్టున్ను శ్రీరామదేవునికిన్ని సిం(ం)గ పిళ్లకు వృత్తి నంబికిన్ని...కేశవనంబికిన్ని ఆడమ తమ్ముడు సింగపిళ్లకు యీమూడు పూజార్లుగా ధారపోసి పూ(ఊ)రు యిచ్చిరి. వొరువు కాటమ

రెడ్డి కుంటవెనకు(నుక) వెలిచేను। చెవ్వారాజుచేను। ఆచేని తూర్పు మేరచేను సింగరిపిళ్లకు యిచ్చిరి ॥ భీమన పెగడచేత నంబులు నాలుగుమడ(డు)లు గొనిరి. సందెదివ్వెలు నిత్యం నాలుగు ముట్టించువారు ఒక దివ్వె వేకువను(?) రూకపండు...అచ్చువారు

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాంజాయతే క్రిమిః ॥

మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఇందుకు ఆజ్ఞే(గ్నే)యం పొలములో పగిలిన శాసనం.

ఆ తూర్పు వెంపలిచేను మ్రుందుం అంగరంగ భోగానకు పూజారి పద్యానకు వృత్తి యిస్తిమి. కలకాలం నడిపినవారు పుణ్యాన బోదురు. ఈ ధర్మం చెరిచినవారు గంగాతీరాన వేయి కవిలెలు చంపిన పాపాన బోదురు.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేతవసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

ముకురు కుంటపల్లె యిలాఖే సిద్ధవటం సదరహుగ్రామం పైకి మజరా దొంగలసాని పూ(ఊ)రికి దక్షిణం పాడుదేవాలయం వద్ద శాసనం.*

చంద్రుడు గుర్రం విగ్రహం గుర్రం సూర్యుడు

స్వస్తిశ్రీ మన్మహామండలేశ్వర కాంచీ పురవరాధీశ్వరం భుజబల వీర నల్లసిద్ధ దేవచోళరాజరు వు(ఉ)త్తరోత్తరాభివృద్ధి ప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్క తారంబరం సెలిగొత్తదొర (సెల్లుత్తిమిరె) నెల్లూరి పట్టణదొళు సుఖ సంకథా వినోదదిం రాజ్యంగెయుత్తిద్దు దిగ్విజయ కాంక్షెయిందెత్తి బరలు పొత్తపిదేశాధీశ్వర రప్ప మల్లిదేవ సోమేశ్వర దేవరసరు(సమస్త) సమా(సామ)గ్రి వెరశి దీరాంతునిందల్లి శ్రీమన్మహా

* A. R. Nos. 9, 12 of 1942-43.

ప్రధానం సంధివిగ్రహ రేమణహెగ్గడెయం తమ్మ పోతణహెగ్గడె యు భయ (బల వఱి యశోయు ప్రతిజ్ఞా) రూఢరాగి ౧౦౮౧ నెయ ప్రమాది సంవత్సర మాఘ శు(బ) ౧ యధ్రోఽదయదందు దొంగలసానియ వమ దణహూణసెయ బనద య(మె)రడు తొఱెయ సంగమ సంగ్రామ రంగ దల్లి వీరభటరు వెరసి యుద్ధవాగలు యల్లివీరావతారను సంధివిగ్రహ రేమణహెగ్గడె కుదురెయ నేరి హరిసి మల్లిదేవన నోడిసి సోమేశ్వర దేవనొళగాగి హంనింబ రరసుగళం సాయిరాళం కొందు హలబరం విరథ మాడి తానల్లి వీరలక్ష్మియం కైకొందు వైకుంఠ ప్రాప్తరాదరు. పోతణహెగ్గడె హలవెరు వెరసి బందు వీర శ్రీయం నల్లసిద్ధరసం గిత్తు బళిక తమ్మణ్ణగం తమగం ధర్మవప్పంతాగి మల్లికార్జున త్రిపురాంతక సిద్ధవట అణ(ళ)ంపుర మాహేశ్వర వెంబ మహాస్థానంగళల్లి అఖండదీప మెలుపట్టంగళం మాడిసిదను. ఆ రెమణ హెగ్గడెగం దారమాంబికెగం ధర్మవప్పంతాగి యువర సుపుత్రం సంధివిగ్రహి కామణహెగ్గడె పెడ నాడ వాయిలజులు శ్రీ విష్ణుప్రతిష్ఠెయంమాడి హత్తువృత్తియుం బ్రాహ్మణర్గె కొట్టరు॥ ఆచంద్రార్క స్థాయియాగలు మంగళమహా శ్రీశ్రీ

స్వస్తిశ్రీమన్మహామండలేశ్వర కాంచీపురవరాధీశ్వర భుజబళవీర నల్లసిద్ధదేవచోడ మహారాజులు వు(ఉ)త్తరోత్తరాభివృద్ధి ప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్కతారంబుగా నెల్లూరి పట్టణమందు సుఖసంకథా వినోదంబున రాజ్యంబు సేయుచుండి దిగ్విజయకాంక్ష నెత్తి రాగాను పొత్తపి దేశాధీశ్వరు(లయిన)మల్లసోమేశ్వర దేవరాజులు సమస్త సామగ్రితో ......బ ౧౫ ఆదివారమునాణ్డు దొంగలసానిముందటను కరి...... సంగ్రామరంగమునందు వీరభటతా(హా)ర(?) మాడి యుద్ధంబువెరసి వీరావతారుండైన సంధి విగ్రహి రేమణహ్రెగ్గడ నిల్చి పోట్లాడి మల్లి దేవుని విరథుంజేసి, సోమేశ్వర దేవని పంసిద్దరు రాజులాను వేపురుబంట్లు బాగానుదేకువ...వొడ్చి స్వర్గస్థుండయ్యె. పోతనహెగ్గడ పెక్కెంద్ర పొడిచి పోటుబడి విజయలక్ష్మిని నల్లసిద్ధిరాజునకిచ్చి తన కుం దమయన్న రేమణహెగ్గడకు, ధర్మవుగా మల్లికార్జునమునందు పర్వతచతుర్ద్వారంబులయందు అఖండ దీపంబులు పట్టంబులు మేలుకట్లుబెట్టించె రేమణ

హెగ్గడకు దారమాంబకు ధర్మ్మవుగా వారి సుపుత్రుండైన సంధివిగ్రహి కామానహెగ్గడ పెడనాణ్టివాయల శ్రీ విష్ణుప్రతిష్ఠచేసి పదుంద్రు బ్రాహ్మలకు వృత్తులు ఇచ్చి ఆ చంద్రార్క-స్థాయిగా మంగళమహా శ్రీ శ్రీ ౧౦౮౧ నేయ ప్రమాది సం॥ మాఘ శు ౧ లు।

ఈ కిందను బాళు బొందుతో వ్రాసియున్నది। యీ శాసనం మతులబు॥ (Not legible)]

మవుజే కురుగుంటపల్లిపైకి మజరాదొంగల సాని యిలాకే సిద్ధవటం సదరహు గ్రామదక్షిణం పినాకిని ఒడ్డున పాడుదేవాలయం వద్ది శాసనం॥

యీ దరిని హనుమంతరాయని విగ్రహానికి వీపున వ్రాసి యున్నది - శాసనం ॥

శ్రీ శకాబ్దంబులు ౧౩౩౯ హేవిళంబి సంవత్సరం ప్రౌఢ దేవరాయ మహాదేవరాయలు - ఇది అక్షరములు కొంచం శిథిలమైనందున వ్రాయలేదు ॥

(మూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 15)

कडपा सुभेदार अबदुल रहिमान खानाचे सनदा मानगोस लिहुन दिल्हते.

मोहर फारसी नावाब मजकूर

आमिलाने हाल व इस्तकबाल वार कर्णमानी मौजे बोडिचेल वुंबळ पाहेकट परगणे सिधवाट बिदानंद. रफत अवलि पनाहा बापात व मानगो यानी आपले अग्रहाराचे जमीनेंत तळावें बांधवितों म्हणुन आर्ज केला. वरुन रजा दिल्हा आहें. तरी आपले अग्रहाराचे जमीनेंत तशाव बांधवितील मुजईम म्हणोन शुधामद बामोजीब पैसे घेत जाणे. जास्ती तलब नकरणें. ताकीद समजेणें तहदुत तारीख छ. २५ माहे जमादिलवल संन ११७४ हिजीरी मुताबक संन ११७० फसली.

—: * :—

रफ आत अवलि पनाहा वेंकटराव भाकरे मानुगो बाफियन बाआबद दरिविला. बामुलाजा येकरं फजल करुन हवेली सिधवट व बादवाले * * * मामिल तीनि. परगणेचे मानगोइ व देशपांडी गीरवा सायर मुजुमा व इनाम वगैरे मामूल बामोजीब सन ११८६ फसली पासुन रजा दिल्हे आहेंत आपले तसरुफेत आणुन जमीबाब खातर जमेकडुन सरकारचे दौलत खवाहि मधे सरगरं राहणे बा तारीख छ १९ माहे शवाल संन ११८६ फसली मुताबग संन ११९० हिजीरी मोहर फारसी.

१. मोगमी दुल खीत जमत मोहमदली मुस्तांजर परगणे बादवाले सरकार सित्धवट बाफियन बाषंद दरिविला. रफ अत अवली पनाहा खलास येक जहती दस्तगोहा वेंगटराव वलद बापाराव भाकरे मनगो.

यासी बामुक बामुक जायेकरं फजल करुन मौजे मजकूरचे मानगोइ व देशपांडिगेव सरदेशमुख व रुसुम व इनाम. सोयर रुसुम वगैरें मामुल बामोजीबा जाहाले आहें. सुरसंन ११८६ फसली पासुन यांचे रुसुम इनाम वगैरे मामुल बामोजीवा पोहंचत जायेसें गाव गानेचें कर्णमास ताकीद करुन देवणें नकल घेऊन असल पपराना फिरुन देवणें. बा तारीख छ १९ माहे शावाल संन ११९० हिजीरी मुताबक संन ११८६ फसली मुरतबपुद.

मोहर फारसी दो माहरी.

१. मोतमीदुल खिदमन अबदुल रसुल व अबदुल रहिमान बाफियत बाषद दरीविला. रफत अवली पनाहा येखलास येक जहती दस्तगाद वेंकटराव

वलद बापाराव भाकरें मानगो यासी बयुला जाये करंफजल हवेली सिध्यवटचे मानुगोइ व देशपांडिगीरीची रुसुम व इनाम व सायरेचे रुसुम राजेंपेट वगैरे माअमुल बामोजीबा रजा दिलहा आहे तरी संन ११८६ फसली पासुन याचे रुसुम व इनाम वगैरे मामुल बानोजीबा यांस पोहचत जायेस गावगानेचे कर्णामास ताकीद करुन देणे. नकल घेऊन असल परवाना फिरुन देणे बातारीख छ १९ माहे शवाल सन ११७० हिजीरी मुताबक संन ११८५ फसली सुरत बपुद.

मोहर फरसी

(ముా. అను౦. పో౭ శాసనములు 16)

मोतमीतुल खिजमत जमेस बाफियेत बाषद दरीविला. रफयेव पनाहा बाफत मानगो यांचे रुसुव वगैरे मुदामन बामोजीबा जाहाले आहें तरी बामोजीबा मासुल यासी चाल वीत धार्णे हे वाजबुलचायेत आहे. नवाम चाप विला पाहिजे असल देऊन नकल घोणें. छ १२ मोह शवाल संन ११७४ हिजीरी.

फारकी मोहर.

—: * :—

मोतमीतुल खिजमत जमसै दखान बहुदुर बालियन बाशद दरिवीला मजर राजमपेट तरजा कषाः याचे किबल गाहिस कबरे बदल जमीन दिलही करीतां रफअत आवली पनाहा बाफत व भाकेरु यास शुदाम श्रोत्रीयेम मोबलग ३४८६ चावतीस होन सहा फलम होतते माके केला आहे. तरी साल संन ११८६ हिजीरी पासुन बेहुजुर चालवणें नकाल घेऊन असल फिरुन देणें. छ १२ माहे षावान संन ११८६ हिजीरी.

येकुन अबदुल हलिम खान्यचे सनद ६. टिपुसुलताना कडिल मीर साहेब यानी लिहुन दिलह सनदाची नकल.

—: * :—

१. अमीलान हाल व इस्त कवाल परगणे हवेली सिधोवट बी फारसी माहरे.

दरीविला. रफआत आवली पनहा वेंकटराव मौजेमजकुर ताळुके दिदले इनाम (वसवंदव) वर्तना व श्रोत्रीये राजेंपेट नामे गाव जोडी ३४८६ स मुदते

पासुन चालत असता राव मजकुरानी विकारी नाम संवछरी चहरामेंत तलघाटेस गेले करीतां मामुल चालवणेच वतन बाबतेस हरकत जाहालें असल म्हणौन सवाल केले करीतां ताळुके मजकुरी यास चालणेचे श्रोत्रीयें व इमान व दसवंत वर्तना वगैरे साबक बाहस्तुर रजा दिलह आहें. सदरी जोडिचे पेवज सरकारास घेऊन देन. वतनी बराबर चालवणें व रावमजकुरा कडुन गुमास्तेस ठेविले आहेत. गावगानाचे पटेल पटवारीस ताकादे करुन इजारा करीतेस करणे जाणिजे बातारीख छ २४ माहेरकजान सँन ११९ हिजारी.

यासिवाये कडवे नवाब अबदुल हलिमखान यानी मुलक आबादि करणे बदल लिहुन दिलह कौन फारसि व हिंदके.

(చూ. అనుబం. పార్శీశాసనములు 17)

यणे प्रमाणें माहाराष्टाने हि रवाले लिहिल आहें .

हाल व इस्तकवल व देशमुखानी व देशपांडियानी व मानुगो * * जमीदांत व किलेशाव मोकदमान व मुजारीयानी व रियास्तायानें ताळुक कनटिक व बालघाट सुभे फारखुब बुनियाद हैद्राबादीयान पानहा चुखीयत अबादि जमीन बिन खुत्फा खातरज जमा लायेख जिराआत व दैमुदान व चेकबस्तन अरानी परगणा ताळुक मजकुर सरकार सिधवट वगैरे बातपसील जैलमिन इत्फ जाये फसल संन. ११७२ फसलि बहुदे रफतव आवलि पनहा बापाराव भाकरे मानगो मोकरार मोफविजगस्ते बायेदके मशारनुले ताळुक * * बरमुस्तकील अज्या दानिस्ते असखुन व सलाह व * * * नरवंद पेटन वाहामेतं नुमायेदपया देहि या तालाबि व याची हि व याकालवा अजसरें नौया * * * नामर बेमोबलत नुमा येंद बादायमेचहत मादनें ओबासाद सबील नामा बुरद अंकीबाद आबादि दोसाले बामोजीबा कौल नामा बुरदकेफिल हकिकत अजसर-कार. अस्तसल बासाल व जे माहासुल अंन रुपे बा सरकार व निस्वरेयां रुसानिदा व सिरस्ते यै मुदल व चकदारानी व माहसुल आं अजरुयेकवा गजर गुल कर्णमान सिवायें.

(చూ. అనుబం. పార్శీశాసనములు 18)

इनाम बाद दत्फर सरकार बिदेहंदत तबीर दुयेंम रजेब संन ११७२ मुताबा ११८५. हिजोरी.

५. तैलंग सनदा मट्लेवार राजे व ह्यांचे दळवाई लिहुन दिल्हेते.

७. कडपा सुभादार बाबद अबदुलीखान यांचे सनद हिंदवी ६ फसली * * *

१. टिपु कडिल मीर साहेबाचे सनद हिंदवी. यासिकाये * * * यांचे आबदानी लिहुन सनदा. फारसीसिखा.

श्रीशंकर.

श्रीयामंडित अखंडित लक्ष्मी अलंकृत राजमान्ये राजश्री दादाराऊ भाकरे यासी रेणुराव रघुनथ माऊगो व कुलकर्णी सुभे फारखुद बुनियाद हैद्राबाद देशमुख सरकार गांधी कोटा वगैरे सरकार सुरसंन ११८४ अकरासे चौदया इतर फसलि कारण मौजे वेळुल * * * सरकार सिधवट सुभ हैद्राबाद येथोल रुसुम दरोबस्त बदल सदावृत तुम्हासच इनाम दिला. सालाबासाल मौजे मजकुराचे रकम वसुल करुन सदावृत चालवीत जाणें. हे विनंती. तारीख १५ माई शवाल संन ११७४ फसली तारीख १५ माहे शवाल संन ११८४ फसलि नकल दिवानी, दफ्तरांत पोहचली.

(చూ. అనుబం. తామ్రశాసనములు 19)

श्रीशंकर.

श्रीयामंडित अखंडित लक्ष्मी अलकृत राजमान्ये राजेश्री बाबाराव वेंकटराऊ भाकरे यांसी शंकर राऊ रघुनाथराऊ मानगो कुलकर्णी सुभेफारखुंद बुनियाद कर्नाटिक व त्रिचिनापाळी व चेंदवार देशमुखा. सरकार गंजीकोटा व कंची वगैरे नस्कार. संन ११६६ फसलि कारण तुम्हास सरकाराचे नरफेन बालघाट तातुले कर्नाटकाची सुभदार यांसी व मालत नाये बदार व तहसीलदार मोकरोर केले तर तुम्ही सुभेदारांपासीं हजर राहुन जाबाब स्वाल सरकारचें तर्फे चाकरीत जाऊन नायेबासत कुयेद करुन स्सुमाचे इजारोंया प्रमाणें रुपये वसुल नायेबा पासुन करुन इरसाल हजुर करीत जाणें. कोन्हास जामीन न्होणें तुम्हास सालीना रुपये ९०० अक्षरीनवसे बितबसिल नैल.

बामोजीबा तनखा सालीना दरमाये बाबती बालघाट रुपयें रुसुमपैकी ३६० तुमचा करार किन विनमीन जुमला साख नुक करुन घेऊन ६४०. मोबलग * * * साटी रुपयें. मोबलग पांचसें चाळिस रुपये.

—: * :—

मोबलग नवसे रुपये रासी. तारीख १५ गाहे रबिलवल संन ११६६.
(మా. అనుబం. పాత్రశాసనములు 20)

श्रीशंकर

नकल बाम्चेजीबा असल. श्रीय मंडित अखंडित लक्ष्मी प्रसन्न राजमोन्ये राजेश्री बाबाराव वेंकटराऊ भाकरें थास रेणुराव रघुनाथराव मानगो कुलकर्णी सुभे फारखुध बुनीया हैद्राबाद कर्नाटक व देशमुख सरकार गंजीकोटा वगैरे सरकार नमस्कार संन ११६७ फसलि साला पासुन परगेणे इवलि सिधवटे येथील मानगोइ रुसुम व सायेर कुलकर्णीव ईनाम देखील कैलास वासीं यांचे अज्ञा प्रमाणे तुम्हास हापरगणे इनाम दिवला आहे तुमचे सदावर्ती व गोधलस्वामीचे अन्नछत्रे बदल देविले आहे. तरी तुमचे पुत्र पौत्र पारंपर्ये सुख रुप अनभऊन धर्मचालवीन जाऊन सुख रुप राहणें. हे अमचे खुध राजीन घिघले दान पत्र सहि तारिख १७ माहे शवळ इश्वर संवछर अशाढ शुध ४.

शंकर राउजी.

श्रीयामंडित अखंडित राजमान्य राजेश्री बापाराऊ वेंकटराऊ भाकरे यांस रेणुराव रघुनाथ मानगो कुलकर्णी सुभेदार खुदे बुनियाद मै कर्णाटक व देशमुख सरकार गंजीकोका वगैरे सरकार नमस्कार· सुरसंन ११६७ फसलि कारणें. तीर्थ रुप कैलास वासीहि तुम्हास बालघाट वाळुके कर्नाटिक येथील साहेब.

कदरी व वकालत नवाबा पासी तहसीलदार नायबा खिजमत मोकरोर करुन पाद्वनसे वपये दरमाहे मोकशेर करन तस दिमदि हाली इजाफादर माहे रुपये २५ पंचेवीस मोकरोर केला असें. तुम्ही बामीजीबा तसादिक् साबक व इजाफियाचा ऐवज रुसुम वगैरे माफीक तसदिक करुन होऊन वतनाचा बंदोबस्त करणें येत्खीयार तुमचा असें. हेविनंती.

మహార్ కడపకు వుత్తరం వెంకటేశ్వరుని దేవాలయములో వుండే శిలాశాసనములు।

గర్భ గుడికి దక్షిణం అమ్మవారి గుడికి వుత్తరపువైపు గోడకు వెలిపటి రాతికి శాసనం ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౪౩౯ అగునేటి యీ(ఈ)శ్వర సంవత్సర జే(్య)ష్ఠ బ ౪ లు సూర్య గ్రహణ పుణ్యకాలమందు శ్రీ మద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీర ప్రతాప శ్రీ కృష్ఠ(ష్ణ) దేవమహారాయలు పృథివీ రాజ్యము చేయుచుండ గాను యీ రాయలవారికి సర్వప్రధానులఇ(లై)న ప్రధాని తిమ్మర సయ్యంగారు తమకు కృష్ఠ(ష్ణ)రాయ మహారాయలు నాయంకరానకు పాలించి యిచ్చిన ముదికినాటి సీమలోని కడప గ్రామమందు కడప తిరువెంగళనాథునికి తథాతిథి సూర్యగ్రహణ పుణ్యకాలమందు ధార బోసి సమర్పించిన వృత్తిక్షేత్రం చతుస్సీమకు వివరము. దివమందు నాలుగో ఝామున అరగింపు ఆవసరం సాగించేటందునకు కట్టడ చేసిన వివరం। దేవునికి నైవేద్యం తళిగెలు ౨౬. అమృత పడి బియ్యం మ, ౫॥ పెసలు వ ౦॥౦, మిరియాలుకు...వు(ఉ)దయ తిళిగెలు ౨౩ పంచపర్వ మందు అతిరసానికి బియ్యం మ ౧ బెల్లము పలా(లు) ౧౦ ...మిరి యాలు కు ౪ ఈ మరియాదను కడప తిరువెంగళ నాథునికి దినకృత్య మున్ను, ఆరగింపులుకుగాను ధారపోసివిడిచిన వరిమడిచిన చెరువుకిందను పట్టకోక స్థళానను వుప్పరమోళ వుప్పరమెట్ట క౪౦ సహా వరిమడి ఖ ౧౪౨॥౦౫......తెల్లగుడి స్థళానను మడి ౧౪౦ వుభయమున్ను మడి ఖ ౨౧౧౪౦μ వెలి......తిమ్మాపురం పొలిమేరను స్థళాలు ౫ న్నూ చేను ఖం ౪౦౪౦ యీ అవసరం అప్పుడు తిరుపాయసం తళిగెలకు బియ్యం మ ౧ కి యెరికె మెలకు...బెల్లము...అవసరానకు వడపప్పుకు పెసలు మ ౦౪౦ పానకానకు బెల్లము వి ౧౨ దీపస్తంబాలు ౨ కి ఆమిదం మ ౧ దేవునికి అఖండ తిరువళికె ౧ కి విద్ర...హణ చైత్ర కు ౧ పెన్న(జలు?)దినము శేరు సంప్రోక్షణల దివసం...లిమల ఆచార్య

దక్షిణ చతుమ...హోమాలు బలిహరణాలుకున్ను గాను వరహా గ ౧ వడ్లు ఖ ౧. శ్రీ వైష్ణు(ష్ణ)వులకున్ను బ్రాహ్మలకున్ను ఆబ్దికాలు ౨ క్కి వడ్లు ఖ ౧ _స్థళ మంటపములో...ల పనిదారచిల్లరబడి...వారికి వడ్లు ఖ ౧ తేరు యిరుసులకును పంజులకున్ను గాను నూనె ఆమిదమున్నూ ఖ ౦౺౦ ఇంతవట్టు నడిచే అట్టుగాను ధారవోసి సమర్పించిన వరి మడి ఘ(ద్రి?)వము మడికి...మూాల _స్థళం వరి మడి ఖ ౨ వెరసి తలిగె లు ౨ ఆకులపాయ ...తిరువళి కె ౧ వెరసి వళికెలు ౪ యే(ఏ)కాంతం అవసరం తాంబూలాలు ౪ అఖండతిరువళికెకున్ను ధ్వజారోహణ మొ(మ)హోత్సవాలకున్నగాను కడప తిరువెంగళనాథునికి ప్రీతిగా తిమ్మరసయ్యంగారు నడిపించిన _స్థళానకు ధారా పూర్వకంగాను ధారవోసి విడిచిన వరిమడి _స్థళాలు 3 ఉను ఖ ౪౯౧౺౦౺౦ వెలిచేను 3 టను ఖ...కడప తిరువెంగళనాథునికి అష్టభోగ తేజస్వామ్యములుగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ఆరగింపులకు నచిచే అట్టుగాను సమర్పించిన ధర్మశాసన పత్రము లక్ష్మీ దేవమ్మకు నిత్యనై వేద్యంతళిగెలకు బియ్యం మ ౨, పెసలు మం ౯౨, నెయ్యి కి ౯౩...నిత్యకృత్యమున్ను నడిచేటట్టుగాను ధార వోసి పెట్టిన వరిమడి నడిమి దోవ _స్థళం వరిమడి ఖ ౦।౦ వెలిచేను దొర్వకోనను _స్థళంచేను...న్ను ధారవోసి సమర్పి_స్తిమి. దేవునికి యే కాలమున్ను అవసరము సాగించే అందుకు యిచ్చినాము. ఈ దేవుని నగరునను నడిచే భోగం మ్యాళా(మేళము)లు మూాడు మురుతోపులు వింజామరలు పుష్పాల...నగరికి అచ్చివచ్చేటి...రేఖలచ్చిమున రొక్కమున్ను... ..సర్వమున్ను చే_స్తిమి.

ఈ శాసనానకు పడమర గోపురానకు తూర్పు ప్రాకారం లోతట్టున నిలువు రాతికి శాసనం,

సూర్యుడు. శంఖం. తిరుమణి. చక్రం. చంద్రుడు

శుభమ_స్తు॥ స్వ_స్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౮౪ అగునేటి దుందుభి సంవత్సర పుష్య శు ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరసదాశివదేవ మహారాయలు విద్యానగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథివీ

సా(ం(బ్రా)బ్రాజ్యం చేయుచుండగాను॥ శ్రీమతే రామానుజాయనమః ॥ అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండ నాయకులైన దేవదేవోత్తములైన శ్రీకడప తిరువెంగళనాథ దేవుని దివ్య శ్రీపాదపద్మంబుల దేవర దాసానుదాసుండు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల అవుబలేశ్వర దేవ మహారాజులుం గారి వుళి(ఊడి)గం అప్పగారి యెల్లప్ప అనంతములైన దండములు సమర్పి(ం)చిన భూదానధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను: కడప గ్రామానను కడప తిరువెంగళనాథుని కోవిలలోను నైరు(ఋ)తిమూలను నేను కట్టించిన రాతి మంటపమున్ను కోనెలకు పడమర వియ్యపుకాలువకు దక్షిణం నేను వేయించిన శృంగారం తోంటానున్ను యీ రెండు స్థళాలును స్వామి పెద్దఅవుబళఅయ్యవారికి పుణ్యముగాను పర్వతథాతిధినాడు సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు కడప తిరువెంగళనాథను(నాథుని)కి ధారవోసి యిస్తిని। త్రివాచకంగాను త్రికరణశుద్ధిగాను ధారవోసి యిస్తిమి. ఈ మండపానకు పులివట్టు నారశింహ్వ(సింహ)రాజయ్య వారికి ఆనతి ప్రమాణం మడి ముద్దేపమడి ౧౩ బ్రహ్మేశ్వరాన మడి ౧౨ ఫు(ఉ)భయం ఖ|౦ శృంగారతోట కొమారపకొండుకు వు(ఉ)త్తరోత్తర సర్వమాన్యంగాను బోయపల్లె మడి ౧౨ యిద్దుమున్ను, ఆమడి యేదుమున్ను స్వామికి సమర్పిస్తిని। ఈ మంటపానకు పులివట్టు ఖ ౦|౦ కి రొఖ్ఖం గ ౬౦ యేడు ౧కి దశమి పున్నమ అమావాస్య శనివారం ౧ టికి దినం ౮ కట్ట ౧కి పణ్యారం తళిగెకు ల్ ౪౦ యేడు ౧ టిక్కి గ ౪ లున్నూ, నెల ౧కి సంక్రాంతి ౧ లెఖ్ఖ(క్క)ను యూ(యే)డాదికి ఒక వరహానిన్ని యూ(యే)డాదికిన్ని పంచపర్వాలకు గ ౧ వరహాని ఆరగించేటందుకు పణ్యారం చిల్లరగాక తళిగె బసరాజుకు అయిదు పాళ్లున్ను స్థానంవారికి పాలున్ను కూడి ఆరు పాళ్లకున్ను ధారాపూర్వకంగాను ధారపోస్తిని. అవుబళరాజయ్య, నాగయ్య, రాజయ్య, గారికి పుణ్యముగాను నేను కట్టించిన శిలామంటప పొలివ(వె)ట్టులు వు(ఉ)త్తరోత్తర సర్వమాన్యంగా ఇచ్చిన శిలాశాసనం. ఈ మంటపం ముందరి ....చందనం...పదిలముగాకట్టిస్తిమి. గనుకనున్నూ యివి మొదలైనవి నేముచేసిన ధర్మమునకు తప్పక యెవ్వరు నడుపగలవారో వారి సేవ

కుణ్ని। యీ ధర్మానికి గనుక యెవ్వరు తప్పినాను వారి తల్లి దండ్రుల వారణాసిలో వధియించిన పాపానం బోవువారు. గంగలో గోబ్రాహ్మ ణులను వధియించిన పాపానం బోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

దేవుని రంగమంటపంచుట్టూ రాతి గోడకు వెలపట వు(ఉ)ండే శాసనములు। దక్షిణపుతట్టున ఉండేది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౬౦ అగునేటి హేవళంబి సంవత్సర జే(జ్యే)ష్ఠ శు ౧౫ లు శ్రీమతు కడప కాంతావతాతిరెడ్డి, గొననాగిరెడ్డి, మల్లెల మాంచిరెడ్డి, తిప్పిరెడ్డి మాంచి రెడ్డిగారు జ ర న్నూ కాపులు మప్పిరిమాంపిరాజు కొడుకు వసంతుకు యిచ్చిన ధర్మశాసనం। మా కడపగ్రామానను సర్వమాన్యంగాను పంట చేను పత్తికుంటవాగులు తూర్పుదిక్కు చేను ఖ ౦౧౨౪౦ ను మడిమోట జువ్వి స్థళం మడి ౧౨౪౦ ఉభయం చేను మడి ఖ ౦।౦ న్నూ సర్వ మాన్యంగాను యిస్తిమి. యా(ఈ) చేను మడి మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం అనుభవించు వాడవు.

ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను గంగకట్టను గోబ్రాహ్మణు లను వధియించిన పాపానం బోవువారు. తమ తల్లిదండ్రాదులను వార ణాసిలో చంపిన పాపాన బోవువారు. ఈ ధర్మానకు తప్పితే కడప తిరువెంగళనాథునికి తప్పిన పాపాన బోవువారు. శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ శాసనానకు పడమట ఉండేది,

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౪ అగునేటి విరోధికృతు సంవత్సర ఆషాఢ శు ౧౧ లు శ్రీమన్మహామండల నందేల అవుబళేశ్వర దేవమహారాజులయ్య వారు...అవుబళేశ్వర్ల గారికి

దసవంద మాన్యానికి యిచ్చిన ధర్మశాసనం: మీరు తిరుమలదోవను కడప పొలిమేరను కోతులకుంట పాయలోను మీరు చలివెందలపెట్టించి అందుకు యీ చలివెందలకు......చేను ఖ ౦॥౦ చెరువు వు(ఉ)త్తరం మడి ఖ ౦౪౦ వుభయం చేను మడి ఖ ౧ న్నూ ధారవోసి యిస్తిమి. ఇందుకు తప్పిన వారు కాశిలోను గోబ్రాహ్మణులను వధియించిన పాపాన బోవువారు. తమ తల్లిదండ్రాదులను వధియించిన పాపాన బోవువారు.

ఈ శాసనానకు వు(ఉ)త్తరమండపానకు పడమట గోడ వెలపట ఉండేది.

శుభమస్తు. పరీధావి సంవత్సర జే(్య)ష్ఠ బ ౧౦ లు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర నంద్యాల అవుబళేశ్వర దేవమహారాజులయ్యవారు, రాయసం తిమ్మరసు పుట్టయ్య కుమారుడు నాగపంగారు కడప తిరు వేంగళనాథునికి సమర్పించిన...తామ్రపాత్ర గిన్నెలు ౨ వు(ఉ)ద్ధరణి ౧ వెరసి స్వరూపాలు ఆరున్నూ...సమర్పించెను. అవుబళ రాజయ్యగారికి పుణ్యముగాను ధారాపూర్వకంగాను...సమర్పించెను.

ఇందుకు దిగువ ఉండేది.

శుభమస్తు. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషం బులు ౧౪౭౦ అగునేటి పింగళసంవత్సర ఆషాఢ బ ౧౧ లు శ్రీమద్రా జాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప వీరసదాశివ దేవమహారాయలు విజయనగరమందు పృథివి సాంబ్రా(మ్రా)జ్యము చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నందెల అవుబళరాజయ్యగారు......ఉదయగిరి సీమలోనికి చెల్లే కడప తిరువేంగళనాథునికి యిచ్చిన శిలాశాసనం క్రమ మెట్లంన్నను సదాశివదేవ మహారాయలు మా నాయంకరానకు పాలిం చిన...విడిచిన మడి. (ఇక్కడ అక్షరాలు శిథిలమై పోయినవి.)

ఇందుకు వు(ఉ)త్తరంగా నుండే గోడపైని శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలిహాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౦ అగునేటి ప్రమాది సంవత్సర......కడప తిరువేంగళనాథస్వామికి ఆరణం సర(రు)వప్ప కొమారుండు అశననాయకుడు సమర్పించిన కిరీటం.

ఇందుకు దిగువ వుండేది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి ప్రమాదీచ సంవత్సర కార్తిక శు ౧౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరసదాశివదేవ మహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహ్వా(హా)స నారూఢుండై పృథివీరాజ్యము చేయుచుండగాను అఖిలాండకోటి బ్రహాండనాయకులైన దేవదేవోత్తము లైన కడప తిరువేంగళనాథ దేవునికి దేవరదాసానుదాసుండైన సోమ వంశోద్భవుండైన ఆత్రేయగోత్ర ఆపస్తంభసూత్ర యజుశా(ృ)ఖాధ్యా యులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నందెల అవుబళరాజు పౌత్రులైన పెద్ద వో(ఓ)బళ రాజుగారి పుత్రులైన అవుబళరాజుంగారు యిచ్చిన శిలా శాసన పత్రమెట్లంన్నను: సదాశివ దేవమహారాజులు మానాయంక రానకు పాలించియిచ్చిన వు(ఉ)దయగిరి రాజ్యానకు చెల్లే గండికోట సీమలోనికి చెల్లేటి కడప గ్రామమందు యీ తధాతిథి వు(ఉ)ద్ధాన ద్వాదశి పుణ్యకాలమందు......త్రివాచకంగాను త్రికరణశుద్ధిగా...... తిరువెంగళనాథస్వామికి సర్వమాన్యంగాను సమర్పించిన పుష్పాతోంటకు చేను తు ౦౧౦...స్వామికి పుష్పాల తిరుతోమాలాలు యీ ప్రకా రము సమర్పిస్తిమి. ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను। (ఇక్కడ అక్షరాలు పోయివున్నవి।)

ఈ శాసనానకు తూర్పున గోడపైని శాసనం

శుభమస్తు। స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౭౬ అగునేటి ప్రమాదీచ సంవత్సర కార్తిక శు ౧౨ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీరవీసదాశివ దేవమహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథివీ సాంబ్రా(మ్రా)జ్యము చేయుచుండగాను అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండ నాయకులైన దేవదేవోత్తములైన కడప శ్రీ తిరువేంగళనాథ దేవునికి దేవర దాసానదాసుండైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నందేల అవుబళరాజు గారి పౌత్రులైన పెద్ద వో(ఓ)బళరాజుగారి పుత్రులైన చిన్న అవుబళ్రాజు గారు సమర్పించిన భూదాన ధర్మశాసనక్రమ మెట్లన్నను: సదాశివ దేవ

మహారాయలు మానాయంకరానకు పాలించిన వు(ఉ)దయగిరి చావడికి చెల్లే గండికోట సీమలోని కడపగ్రామం యీ తధాతిధి పుణ్యకాలమందు సమర్పించినది కాలు। రామయపల్లెకు పరమట... స్థళము వనం ౧౧ తోంట...కులు మరిన్ని...స్వామికి కైంకర్యానకు...కడప తిరువేంగళ నాథునికి ధారాపూర్వకంగాను సమర్పించి య్చిన భూదాన శాసన పత్రం.

దేవుని రంగమంటపములో దిగువ నల్లబండరాతికి అక్షరములు శిథిలమై వుండే శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౬౪ అగునేటి దుందుభి సంవత్సర భాద్రపద శు ౧౧ లు నాడు శిలాధర్మ శాసన క్రమమెట్లంన్నను: దేవరాయ మహారాయలు చతుస్సముద్రాధీశ్వరుడై పృథివీ రాజ్యము సేయుచుండగాను...నమైన శ్రీ కైలాస. సిద్ధేశ్వర దేవర...అనే ప్రసిద్ధ...కోనేరు...... (ఇక్కడ అక్షరములు బొత్తిగా శిథిలమైనవి).

అంతు పాత కడప వెంకటేశుని దేవాలయములో వుండే శాసనాలు ౧౦.

మహార్ కడపలో వుండే శాసనాలు. మహార్ కడప కోటలో పూర్వంవున్న కోదండరామస్వామివారి దేవళం పాడుచేసి ఆలంగీరు బాదశాహా వారి దినములలో సైదకాజీ మహమ్మదు రజా మశీదు కట్టించి తీయించిన అరబ్బీ శాసనం। సన్న ౧౧౦౩ హిజిరి,

(చూ॰ అనుబం. పార్శిశాసనములు 21)

కోటకు పడమర బుగ్గకాలువ సోపానం వద్దవుండే శాసనం. పురుషప్రతిమె పురషప్రతిమె విష్ణుప్రతిమ పురుషప్రతిమె.

श्री वेंकटाद्रिनिलयः कमला कामुकः पुमानेतरंगयति मंगळं ॥ १ ॥ शेलनवमितकंक्षितिगणकमिते वत्सरे हेमलब्याचेडाशुरस्यैयगौदोकिनरतितराः शेशिर माघमासे पक्षे पूर्णनिशाकरशशिद्दिने संपूर्णतिथौ विघ्यस्र्छे उदयादि लमसमये मध्यन्यते भास्करे ॥ २ ॥ सौपान दर्मे कार्ये चाक्रुत धर्मार्थकामदं कृष्णाजी

पण्डितार्येण सज्जनानंद कारकं ॥ ३ ॥ धर्मकार्यमिदंश्रेष्ठ महाधर्मास्सेवितं सदा वल्लयमल्ल मार्येण उक्त श्लोक त्यायत्मकं ॥ ४ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౩౯ అగునేటి హేవళంబినామ సంవత్సర మాఘ శు ౧౫ లు సోమవారం నాడు కౌశికస గోత్రోద్భవులైన శేషాద్రిపంతుల కొమారుండు కృష్ణాజీ పంతులు కట్టించిన సోపానధర్మ శాసనము. శ్రీరస్తు ॥ శ్రీ ॥

బుగ్గకాలువకు పడమర మోచ్చాభమియ్యా బజారులో భావివద్ద పాతివుండే రాయిమీాది శాసనం.

చంద్రబింబం

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౫ ప్రమాదీచనామ సంవత్సర నిజవైశాఖ శు ౨ భానువారం రాచూరి నారప్ప తొల్పించిన భావిధర్మం.

ఈ శాసనానకు తూర్పు కబరస్తానంలో 'యేనిగె మావుత్ మహమ్మదుఖాన్' అని వున్నది. ఇంకా కొన్ని అక్షరములువున్నవి। యేమీా కనపడ లేదు। దిగువ పక్క అంకుశం వున్నది.

శా(ష)హరుకు పడమర యీాదగాహాలో పార్శీశాసనం.

ఢిల్లీ ఫరోఖశెర బాదశహా దినములలో మయాణా అబ్దుల్ నబీఖానుడు యీాదగాహా కట్టించినది. సన్న ౧౧౩౦ హిజరి.

(చూ. అనుబం. పార్శీశాసనములు 22)

అలమాసు పేటలో గుమ్మజు వాకిలి ముందరవున్న పై రాయి మీాది శాసనం. కేసాదరాను (గీసూదరాజ్ ?) సాహెబు వారి సంవాది సన్న ౧౧౪౮ హజిరి.

(చూ. అనుబం. పార్శీశాసనములు 23)

కోటదర్వాజాకు ఈశాన్య భాగమందు ముండ్లి మసీదులోవుండే అరబ్బీ శాసనం సన్ను ౧౧౮౬ హిజిరీలో నవాబు హాలీమఖాను కట్టించినది.

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 24)

శా(ష)హరులో దరగాపేటలో సయ్యదు ఖ్వాజా మహమ్మదు హుసేని గుమ్మటము నవాబు అబ్దుల్ నబీఖానుని అల్లుడి యొక్క గుమ్మటములో తట్టున వుండే అరబ్బీ శాసనం.

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 25)

ఇందు వెలపట దర్వాజాపైన వుండేది.

ఖ్వాజాశయ్యద్ మహమ్మదు హుశేని గుమ్మటం చేసినది సన్ను ౧౧౫౯ హాజిరీ యితని సమా ప్తం(?) దేహంవదిలినది సన్ను ౧౦౯౦ హిజిరి.

అంతు శాసనాలు - ౯.

పాతకడప గ్రామానికి వు(ఉ)త్తర కుప్పా బసువయ్య చేసే మావిడి మడి సరకారు మడిలో వుండే శిథిలమైన హాళేకన్నడ శాసనం.

గ్రామానికి తూర్పు పెద్దచెరువు పగిలిపోయిన దాని కింద కచేరి బుచ్చన్న అనే కంసాలవాడు చేసేసాగు సర్కారు జమీన్‌లో వుండే హాళేకన్నడ అక్షరములు మిశ్రితమైన అక్షరములు కొంత శిథిలమైన శాసనం.

చంద్రుడు. వృషభం. లింగంపానవట్టం. దీపస్తంభము. సూర్యుడు

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౨౦ అగునేండి(టి) విళంబి సంవత్సర పుష్య శు...సోమ సంక్రమణ తత్కాలమందు స్వస్తిశ్రీమన్మహామండలేశ్వర మండలిక బ్రహ్మరాక్షస గండపెండెర అంబదేవ మహారాజులు ఘండికోటను సుఖసంకథావినోదంబుల పృథివీరాజ్యము సేయుచు ములికినాటి సీమలోని కడప...వద్దను స్వస్తిశ్రీ యమనియమాసన ప్రాణాయామ ప్రత్యాహార ధ్యానధారణ మానానుష్ఠానజప సమాధి శీలగుణ సంపన్నులైన అఘోరశివాచార్యుల వారి శిష్యులైన త్రిపురాంతక శివలయ్యగారు సక్షేత్రముగాను.....పుట్టెండు...గాని ...యిస్తిమి॥ స్వదత్తాం పరదత్తాంవా...

గోవత్స

ఈ రాతికి రెండోపక్కను కొన్ని అక్షరములు శిథిలమైవున్నవి॥

చంద్రుడు. లింగం. సూర్యుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౨౨౮ అగునేటి క్రోధిసంవత్సర జే(వ్య)ష్ఠ శు ౧ సోమవారం నాడు అఘోర శివాచార్యులవారి శిష్యుడు త్రిపురాంతక శివలయ్యగారు తమ అయ్యగారికి పుణ్యముగాను...చెరువు కింద పుట్టెండు మడి సిద్ధనాథుని సన్నిధిని...(ఈవల చేక్షరములు శిథిలమైపోయినవి).

ఇందుకు పడమర గ్రామానికిన్ని పడమర చిన్న చెరువులో తూర్పు భాగం తూముకు పడమట సమీపమందు నీళ్లల్లో కట్టవద్ద అక్షరములు శిథిలమై వుండే శాసనం.

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౫౦౦ బహుధాన్య సంవత్సర (ఇక్కడ అక్షరములు బొత్తిగా శిథిలమైనవి.)

ఈ శాసనంలోనే దిగువ ఉండేది.

స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౦౦ అగునేటి బహుధాన్య సంవత్సర... చైత్ర శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీర ప్రతాప శ్రీరంగరాయ దేవమహారాయులు పెనుగొండ దుర్గమందు రత్న సింహాస్వ(హా)సనా రూఢుండై పృధివీ సాంబ్రా(మ్రా)జ్యంబుచేయుచుండం గాను. (ఇక్కడ అక్షరములు బొత్తిగా శిథిలమైనందున తెలియలేదు. ఈ రాతికి రెండోప్రక్కనున్న అక్షరములు శిథిలమైపోయినవి).

అంతు పాతకడపలో శాసనము	౧౫
	౪
మహారు కడపలో శాసనములు	౯
	౨౪

మవుజే పాలంపల్లి మజరా బచ్చుమియ్యా పల్లెకు ఆజ్ఞే(గ్నే)య భాగమందు బుర్రకుంట చెరువు తూముకు వు(ఉ)త్తరపు తట్టు వుండే రాయిమీద వుండే శిలా శాసనం।

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౦౭ అగునేటి క్రోధననామ సంవత్సర వయిశాఖ శు ౧౦ లు పాలంపల్లెను మజారతు మనహా ముజాభరఖానుని వారు గ్రామం యేలుచూ కౌలు యిచ్చి యుండగాను నారాయణ సముద్రం అనే చెర్వు ఖిలపడి యుండ గాను విస్తారంగా వూ(ఊ)ర్జితం చేసినందుకు దశవందీ కులపాళ్ల వివరం: నారాయణ క్రిష్ట(కృష్ణ)పంతులవారికి ౧ కి పాతికె, వెల్లాల వెంగం

భట్లు గారికి పాలు వీసము, రెడ్డి కోనయ వె(ం)గయ అరవీసం, తాడేం జంగం అరవీసం, వలూరి అప్పయ అరవీసము,...కొండయ్య అరవీసము, చెన్నూరు...(ఇక్కడ మతలబు శిథిలమై పోయినది॥

ఇందుకు దక్షిణం సదరు శాసనం యొక్క మతలబు వ్రాయడముకు ఆరాయి చాల నందుని మరియొక రాతిమీద వ్రాసి వున్నందుకు ఆరాయి ప్రథమభాగం పగిలి సగంతునక యెక్కడనో పోయినది। మిగిలిన సగంతునక రాయిమీద వుండే శాసనం).

కరణాలు వీసము, ఈ చెర్వుతూము వ్రూ(ఊ)ర్జితం చేసేటందుకు కాశికుప్పా మల్లయ్యకు వీసము।

ఇందుకు దక్షిణం సదరుహా చెరువులో వుండే తూముకు వేసిన రాయిమీద వుండే శాసనం॥

స్వ:స్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౦ అగునేటి కీలకనామ సంవత్సర వైశాఖ బ ౧౦ లు యా ఖూబు ఖాన్ మందోజీ కుమారుడు అలంఖాన్ (యీ రాతికి వెనక తట్టున వుండేది॥) యాఖూబు ఖాన్ మందోజీ కుమారుడు అలంఖానుడు కట్టించిన తూము మూడు ముంతలు.....కుట్టువను అచ్చుకట్టు కట్టించి కుంటెని..... కై యిందు నిమిత్తం కట్టించిన తూము। (ఇక్కడ అక్షరములు శిథిలమై పోయినవి। యీ తూముకు దక్షిణపు తట్టువేసిన రాయిమీద వుండే శాసనం॥) కట్టించిన తూము।

దాన పాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

(ఇక్కడ అక్షరములు శిథిలమై పోయినవి గనుక యెంతమాత్రము అగపడలేదు।)

గ్రామానికి యీశాన్యం వరిమళ్లల్లో శిథిలమై యుండే శాసనం

సూర్యుడు. లింగం. చంద్రుడు.

మూడు ధూపహర్తులు. చవరీలు.

పురుష ప్రతిమె. వృషభం.

శుభమస్తు। స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీ పృథివీవల్లభ మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర......వీరణ భువనేకమల్ల (ఇక్కడ అక్షరములు బొత్తిగా శిథిలమై పోయినవి॥

ఈ రాతికి రెండోప్రక్కను ఉండేది.

సూర్యుడు. త్రిశూలం. లింగం. చంద్రుడు.

కపిలపత్స

(ఇక్కడన్నూ అక్షరములు శిథిలమై పోయినవి.)

మహర్ కడపకు పడమర బుగ్గవంకకు పశ్చిమం ఉండే మవుజే గూడూరు గ్రామములో ఖిలమైన హనుమంతరాయని దేవాలయము నకు తూర్పు వీరభద్రస్వామికి నడిచే మాన్యం హనుమంతరాయని చేనులో పడియుండే రాయిమీాది శాసనం.

సూర్యుడు. వృషభం. చామర. చంద్రుడు.

శుభమస్తు। స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరు షంబులు ౧౪౩౯ అగునేటి ఈశ్వర సంవత్సర జే(ఙ్య)ష్ఠ బ ౩౦ సూర్య గ్రహణ పుణ్యాకాలమందు, శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ కృష్ణదేవమహారాయలు భద్రసింహాసనారూఢుండై పృథివీ రాజ్యము చేయుచుండగాను సాళువ తిమ్మరసయ్యగారు శ్రీకృష్ణ దేవమహారాయలు తమకు నాయంకరానకు పాలించిన గండికోట సీమ లోను తమకు నడిచిన వు(ఉ)భయ...సుంకం సిద్ధ(వటం) సిద్ధేశ్వరునికి చెల్లే గూడూరుగ్రామ ౧కి తమకు వచ్చే సుంకానకు యీా గ్రామాన గల అంతమట్టున్నూ స్థావరము గ్రామ సహా వటదర్శనముకు మల్లేశం

పసిడికాపులు పడస ..గ్రామం వారు పసరంపేయగొన్న...... అంత వట్టున్న శ్రీ కృష్ణదేవమహారాయలకు పుణ్యముగాను శ్రీ సిద్ధేశ్వరునికి ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను దీపారాధనకు నడుపువారు. ఈ ధర్మానకు మెవ్వరు గనుక తప్పినాను వారణాశిలోను గోవుబ్రాహ్మణుని వధియించిన పాపాన బోవువారు. తమ మానం దురాతగొవులకు(?) యిచ్చిన వారు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

మంగళ మహాశ్రీశ్రీ

మవుజే తాడిగొట్లగ్రామములో ఉండే శాసనాలు: గ్రామములో చింతమాని వద్ద ఉండే శాసనం. అక్షరములు శిథిలమైనవి.

చంద్రుడు. కపిలవత్స. చామరం. సూర్యుడు.

* స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౧౬౩ అగునేటి ప్రజోత్పత్తి సంవత్సర ఆశ్వీజ శుద్ధ ప్రతిపద బృహస్పతి వారమును సూర్యగ్రహణ పుణ్యకాలమందు స్వస్తి సమస్తప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మండలిక బ్రహ్మరాక్షస గండపెండేర త్రిపురారి దేవమహారాజుబంటు స్వస్తి త్యనేకగుణమహావిభూషణ సత్యమాంధాత రి...భగారేంద్ర సంతత ప్రచండశత్రుమదగజకేసరి స్వామి ద్రోహిరగండ నందగోపి... మహాపర మండలచూఅకార పరనారీపుత్ర ససూద్రక మాగతసోరంగ భగవసామ విరత్రాక(?) సర్వజన సంస్తూయ......గరంశ్రీ ఆపు...దివ్య శ్రీ...క్రుందువ సాముగూడకీ పురముగా జేసి కౌశిక గోత్రక్షన(?) ఆదిత్యభట్ట...వం మంచిభట్టు ఆదిత్యభట్లు కూచిచ పన్నారిభట్లు

* See Gaṇḍikōtadurgam-kaifiyat p. 18.

అనంతభట్లు ..అప్పయ్య కౌశికగోత్ర నాగంభట్లు మహెకొ మదివ అపన ఆదిత్యభట్లు......పుత్రుండు కూను...ధారాపూర్వకంగాను.........

సామాన్యోయం ధర్మసేతుః నృపాణాం।
కాలేకాలే పాల నియో భ వద్భిః।
సర్వా నేతాౕ భావినః పార్థి వేంద్రాౕ ।
భూయో భూయో యాచతే రామచంద్రః॥

గ్రామానికి తూర్పు చెన్నకేశవస్వామి పాడుదేవాలయం మెదుట శిథిలమైవుండే శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషంబులు ౧౪౪౮ అగుటినే యువ సంవత్సర జే(్య)ష్ఠ...శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజ రాజ పరమేశ్వర వీరప్రతాప శ్రీకృష్ణ(ష్ణ)దేవ మహారాయలు విద్యానగర మందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృధివీ సాంబ్రా(మ్రా)జం చేయుచుండ గాను......సిద్ధవటం జ్యోతి మల్లేశ్వరునికి చెల్లే తాడిగోట్లపల్లె గ్రామము ఇక్కడ బొత్తిగా రాయిపగిలి పోయివున్నది).

మాజె కొపర్తి గ్రామానికి పడమర పాడుమజరా అంకనపల్లె కట్టు కాలువవద్ద శిథిలమై వుండెది.

కసుబా చెన్నూరికి దక్షిణం అరపరుగు దూరమున నాగేశ్వరుని పాడు దేవాలయమునకు దక్షిణంగా నుండే శాసనం.*

చంద్రుడు. సూకరం. సూర్యుడు.

సేవంతే యమనర్ఘ్య మర్ఘ్య సహితా మాణిక్య మాళీప్రభా ।
భాజీ సంనతి శాలినై వసిరసా దేవాస్స్వయం పాదయోః ।
భక్త్యుద్రే(ద్రే)క వశాది వాత్తవిలసత్ సస్నేహ దీపాంకురా ।
విఘ్నేశోవిదధాతు వస్సకరుణా కల్లోలితాంగః శ్రియః ॥ ౧

శ్రోత్రం యస్య నభస్సమీర నివహశ్శ్వాసో భవత్తేజసాం ।
రూపం నేత్రయుగం జలానిమహితో వేషస్యపాదాగ్రతః ।
దంష్ట్రాగ్గే(గ్రే) మహతీ మహీవిలసితా పోత్రప్రదేశేదిశః ।
పాయా దాదివరాహరూపలసితో విష్ణోశ్చిరం వస్సురః ॥ ౨

తుషారగిరి మస్తకే లలిత తుంగశృంగే మహీ
లసన్నవఘనావలి ద్విరద జృంభ కుంభస్తలే ।
హరేరివపయోధిజా లసితపోత్ర దంష్ట్రాగ్రగా
కరోతు కృపయా శివం హరి రసౌ వరాహస్సదా ॥ ౩

దేవీ శివాయ భవతా భామినీ పరమేష్ఠినః ।
స్మరతాం విప్రవర్గాణాం శారదా వరదా ముదా ॥ ౪

చక్షుత్రిపియో దివానక్తం కుర్యాత్తే జగతాంశివం ।
దదతాం గ్రామరాజస్య విధ్యర్కా లోకవందితౌ ॥ ౫

యస్యక్షోణీశవర్గ పృథుతరమకుట న్యస్త మాణిక్యచక్ర ।
ఖ్యాతిస్తోమావలీఢ ద్విగుణ నఖ(?)రుచే రాజరాజోత్తమస్య ।
ఖ్యాతశ్రీకాకతియ్యాన్వయజలధిసం(?)ధా ధామ రుద్రాదివస్య ।
శ్రీకీర్తి ధర్మపత్నీ గుణగణనికరై ర్వ్యాప్తలోకత్రయస్య ॥

సపాలయ న్మహీం సర్వా మ్మనువరిం(?)దాత్మ సన్నిభః ।
రుద్రదేవ మహారాజో ధర్మసాధ్వో వివర్ధతే ॥

* See SII. X 506; Gaṇḍikōṭadurgam Kaifiyat p. 18.

స్వస్తి సమధిగతపంచమహాశబ్ద మహామండలేశ్వరమకుట మరీచిరంజితపాదయుగళ చవుశ(చౌష)ష్టికళాకుశల మూరురాయ జగద్దళ ప్రతిపక్షరాయవంశనిర్మూలన రాయస్థాపనాచార్య మేరు మందరధైర్య బల్మె త్తి(చలమర్తి)గండ కదనప్రచండ ఒడ్డియరాయ దిశాపట్ట సేవణథట్టువిభాళ అనుమకొండపురవరాధీశ్వర వీరలక్ష్మినిజే శ్వర శ్రీ స్వయంభూదేవదివ్యశ్రీపాదపద్మారాధక పరబలసాధక నామాది ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కాకతియ్య ప్రతాప రుద్రదేవ మహారాజులు సుఖసంకథావినోదంబుగా రాజ్యంబు చేయు చుండి ఘండికోటను ములికినాటిదేశములకున్ను తన ప్రియకుమారు లైన జుట్టయ ల్లెంక గొంకయరెడ్డిగారికిన్ని నాజ్యాభిక్తులం జేసె.

తస్యరుద్రమహీశస్య జుట్టయో గుణశాలినః।
యథాకుమారోరుద్రస్య కుమారః శక్తి మార్గసుధీః ॥

రాజ్యతస్మి న్నతి......లీలాశైలాన సామ్యదదతి।
.........రణ్యా......పదపాచిరామానద్య సంప్య
ర్స్వారితి తిపరిపూరి నరిన్యపదీప్తి రణపణ్యామ గ్రాపురంతి
కాంతిపురం సకలజలదయ రిర్వివారాకరస్య ॥

న్స్వార్జితే కర్స్వార సామ్యే వనవతిసితే జుట్టి లెంకస్యలోకే।
గ్రామాదశాగ్రహారే సురుగురుసదృశా మూర్తిమంతే ద్విసాగ్ర
వేదాయేనేవ పూర్వం త్రిపురవిజయేన స్థాపితా సూనునాయే।
తే సర్వే రుద్రదేవా ప్రియసుత భవతా జూటిలెంకేన నిత్యం
శ్రీశైలప్రాంతదేవి(శే)। సుమసితలసతే సిద్ధనాథస్యమధ్యే ॥

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౩౬ అగునేటి ప్రమాదీచ సంవ త్సర శ్రావణ శు॥ ౧౨ బుధవారంనాడు స్వస్తిశ్రీమన్మహామండలేశ్వర కాకతియ్య ప్రతాపరుద్రదేవ మహారాజుల కుమారుండు మూర్లోక గండ మూర్తిముకుంద కుంతరి(లీ)...ర్ణత్ర ప్రతిజ్ఞాపరశు(రామ) బిరుదంక రుద్ర బిరుదబ్రహ్మరాక్షస ఘండికోటదుర్గవిభాళ మల్లిదేవద(త)ల గొండు గండ స్వయంభూనాథ దేవదివ్యశ్రీపాదపద్మారాధక మహారాయకంఠకాల

నాయకుండైన జుట్టయ్యలెంకంగారు ములికినాటిసీమలోని ముక్కంటినాడు పెట్లు (ముక్కంటికాడు వెట్టి ?) అష్టభోగ తేజ స్వామ్యముగాను యిచ్చిన చేరనూరను మహాగ్రహారము పూర్వదత్త క్రమము పరామరిసించి సర్వ బాధాపరిహారముగాను సుంకసాదము మొదలైన సర్వాదాయము సహితముగాను అష్టభోగ తేజ స్వామ్యముగాను తన స్వామి ప్రతాపరుద్ర మహారాజులకు పుణ్యముగాను అయన సంక్రమణ కాలమందు గ్రామాధి రాజ చేరనూరి అశేషవిద్వన్మహాజనులకు గండికోటను రాజ్యము చెయ్యు చుండగాను సర్వమాన్యముగాను ధారాపూర్వకముగా పరిపాలించిన (చెను). మంగళ మహాశ్రీశ్రీ జేయును.

స్వస్తి సమస్త ప్రతిద్వంది(ద్వి ?) సామంతసీ మంతినీ(సీ)మంత సిందూరవిరామేణ అజ్ఞ(జ్ఞా)రామేణ బలవదరి(ద్రి)పుపక్ష క్షయకాలరు ద్రేణ (...రుద్రేణ) ప్రబల తరవైరి వీరవారణ...వహాసీ (వాహినీ) నీ దన(ఘన) దోర్దండ మండలితఖడ్గాభిరామేణ ప్రతిగ్న(జ్ఞా)పరశురామేణ ప్రత్యర్థి పృథివీపతినికరమూర్ఛదరణ్య త్రిపురదహన దశప్ర... తాపాన(ల?) త్రినేత్రేణ కుంతత్రినేత్రే ణారివిలాసినీకర్ణ పూరకీర్తి పల్లవేన మల్లి దేవ ప్రతి మల్లేన దిగ్గజకర్ణవ్యజన విజృమాన జల్భ(జృంభ ?) ప్రతాపానల జ్వాల మ్లానాయమానవైరివీరవిలాసినీహృదయతాప సోష్మదీర్ఘశ్వాస పరితప్యమాన ప్రవాహాదైన్య విశ్ర(శ?)ష్ట కార్యకలాపశంకితబ్రహ్మరాక్ష సేన బిరుదబ్రహ్మరాక్షసేన స్వష్టానష్టాపిత...(ఈవల రెండు పంక్తులు అక్షరములు శిథిలమై పోయినవి ॥

ఈ దేవాలయమునకు దగ్గిర తూర్పున పాతివుండే శిలాశాసనం. శుభమస్తు ॥

పాయాదో్వ గణనాయకః పశుపతే శద్రేద్రే(రగ్రే ?)చిరం సంస్థితో ।
వామార్ధాంగ విరాజితాం గిరిసుతాం జ్ఞాత్వానిజాంమాతు(త ?)రం ।
తుండాగ్రం ప్రవిసార్య సంస్మితముఖః పీత్వాస్తనం చాపరం ।
పాతుః ప్రీతమనా స్తనం మృగయతే విఘ్నాంతకః సర్వదా ॥

దా(ద?)ంష్ట్రాగ్రే(గ్రే)ణధరాముర స్యభిమతా లక్ష్మీం కరాంభోరుహే
ష్వంభోజం జలజం సుదర్శన మధో కౌమో దికం(దకీం) ధారయన్ ।
సర్వాంగేషుచ సప్తతంతునివహా న్యాగ్రాన్యమస్తా ప్రమా(?)।
న్యా(పా?)యాదాది వరాహ రూపరుచిరః కారుణ్యరత్నాకరః ॥

నాగాజినధరంనాగ నాగేశం నాగభూషణం ।
నాగారిం నగరాజాత్మ జార్ధం నగచరం భవేత్ ॥

యస్యద్వందు(ద్వం) మూర్ధ్ని గంగాచ గౌరీ
వామార్ధాంగే భాతినిత్యానపాయ ।
పాయాత్సోవః పార్వతీశో మహీశః ।
సద్భక్తానామాహితైశ్వర్య హేతూః ॥

శ్రీవిష్ణుపాద సంభూతా జాహ్నవ్యాః సోదరః శుచిః ।
చతుర్థవర్ణ సంజాతో లోకేగుణగణోన్నత ॥

తత్రార్ణవాధికో వంశో బహురాజకరంసదా
సత్యభారగుణోపేతో జాతో జూపల్లి సౌజ్ఞ(సంజ్ఞ)కః ।
తస్మిన్కులే సముద్భూతో రాజారామ మహీపతిః ।
తస్య పత్నిపోచమాంబా పాతివ్రత్యపరాయణా ।
తత్పుత్రో సింగభూపాల స్తాద్విక్రమ్యా పరాఙ్ముఖః ।
మర్గస్థా అపకంపంతే... శాత్రవః ప్రాణలోలుపః ॥
తస్యాని (సీత్)ధర్మనిరతా ధర్మపత్నీగుణాన్వితా ।
ధర్మాంబా నామతః సత్యవాక్యాచార్య సుతప్రజా ॥
తస్యాం సింగమహీపాల(లా?) దభూతా మాత్మసంభవా ।
తిప్పాది సర్వరామోఖ్యో రూపౌదార్య గుణాన్వితౌ ॥
తత్రాగ్రజః సింగమహీశసూను స్తిప్పాధిపో భార్గవ బాహుసారః ।
తురంగమారుహ్యధృతాస్త్రశస్త్రో జిగాయ శత్రూన్‌రణరంగ భూమా॥
తస్యానుజః సర్వగుణాభిరామః ప్రత్యర్థి పృథ్వీపతిలోకభీమః ।
నిజాన్వయాంభోని(ధి?)జపుణ్య సేమో। విరాజతే సింగమహీశరామః॥

తస్యాసీ దరవిందసుందరముఖీ మందస్మితా మానినీ।
చల్లాంబా సహధర్మిణీ సువచనా బంధుప్రజాహ్లాదినీ।
దేవబ్రాహ్మణ వందనార్చన సదాచారాత్మజామోదిని।
సాధ్వీ సజ్జన సంస్తుతైక చరితా రెంబల్లె వంశోద్భవా॥
తస్మాద్రామమహీపాల చల్లాంబాయాస్సుతాస్త్రయః।
శుక్తేరివ మణిశ్రేష్ఠా జాతా రమ్యగుణాన్వితాః॥
జూపల్లి రామభూపాల స్త్రిభిఃపుత్రైర్విరాజతే।
గుణత్రయ సమాయుక్తః పుమానివ పురాతనః॥

సరామ భూపః శివప(ప)వ(?) సాక్షాత్సాచల్లమాంబా గిరిజాసమానా।
తదాత్మజోయం పెదసింగభూపో విరాజతే స్కంద ఇవద్వితీయః॥
సింగక్ష్మాపాలధాటీ తురగఖురపుటోద్భజ్జతక్ష్మాతలోద్య।
ద్ధూళీపాలినిపితే(?) చతురుదధిజలే రేణుమాత్రావశేషే।
జాతేనిద్రావిఘాతే నదజలనిధిభిస్తో...

(ఈ రాయిమీదనే దక్షిణ భాగమందు వుండేది గండభేరుండ పక్షి నాలుగు హస్తములను నాలుగు శింహాములు పాదముల రెంటను రెండు గజములు వున్నవి॥)

ర్జితః శాంర్ద(ఙ్గ)ధన్వా శత్వ స్త్రీబాష్పపూరై।
రనవరతమహో దానధారాంబు సిద్ధైః॥

తస్యానుజః శ్చిన్న సింగః పరాక్రమ నయాన్వితః
శివపాదార్చనరతో రాజతే జగతీతలే॥

సత్యాచార గుణానురాగ కరుణా కీర్తి ప్రతాపోన్నతం।
మన్యంతే చినశింగభూప మతుల పాత్రైక పత్నీవ్రతం।
సత్యే ధర్మతనూభవం భుజబలే భీమం రణే చార్జునం।
సందర్శే నకులం తథాప్రవిమల స్త్రా(జ్ఞా) నేచ తస్యానుజం॥

తస్యానుజ శ్చండరవిప్రతాపో విలాసినీమానసపుష్ప చాపః।
నమంచితాత్కి-య్య(?)కులప్రదీపః ప్రకాశతే జోపరి(లి)మల్లభూపః॥

పెదసింగమహీపాల కీర్తివల్లీ నభోగతా।
చంద్రబింబ ఫలం సూతే నక్షత్ర(త్రాః) కుసుమానిచ ॥

తస్యసింగ మహీశస్య సింగాంబా సహధర్మిణీ।
శౌరీ రివ మహాలక్ష్మీః శంకర స్యేవ పార్వతీ ॥

కరవాల భైరవాంకో గర్వితరిపు సింహ్వా(హ) గండభేరుండః।
గండరగండ పదాంకః ఖండిత గోపాలమానమదశౌర్యః।
పులియమార్కొలుగండః ప్రతిభటరాజన్య కమలవేతండః।
సజయతి వితరణ శౌండః సింగనృపః శత్రు తిమిరమార్తాండః॥

పెదసింగ మహీపాలః శౌర్యధైర్యక్షమాన్వితః
పాతిచెర్యాన్నరు నగర వలనేకగ్రామ(?) సంయుతః
కదాచిన్నాగ నాథస్య దర్శనార్థం సమాగతః
శ్లదం(శైవం?) దేవాలయుంద్రుష్ట్వా నూతనంకర్తుముత్సుకః।
వేదాబ్ధియుగ సోమాఖ్యే శాలివాహన వత్సరే। *
వృష సంవత్సరే మాసే మాధవే పూర్ణిమాతిథౌ।
శివాలయం సంతనోతి శిలామయ ముదారధీః॥

ఈ రాయి మీదనే తూర్పుభాగమున వుండేది. ఇక్కడ పెద్ద పులి ప్రతిమె వ్రాసియున్నది.

శత్రూముద్ధృత్యకైలాస వాసార్థందశ పూరుషాన్।
ప్రాసాదగర్భ భవనాకర రంగమధ్యే
స్తంబాధ్వమంటప శుభాయతనం శివస్య।
ప్రాకారగోపురయుతం విరచయ్య తస్య।
కైలాస శృంగవసతిం శిథిలీ కరోతి॥

తటాకం తస్యనికటం తనోత్యభినవం దృఢం।
ఐహికాముష్మికఫల సాధనం శింగభూపతిః॥

---

* The above date answers to SS. 1444 which corresponds to A. D. 1522.

స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౪౬ అగు నేటి తారణ సంవత్సర మాఘ బ ౧౪ సో॥ శివరాత్రి పుణ్యకాలమందు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ కృష్ణదేవరాయ మహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహ్వా(హా)సనాసీనులై పృథివీ రాజ్యం చెయ్యుచున్నూ వుండగాను శ్రీమద్విప్పర్లాదిత్య మహిమానుకూల కరవాల భైరవ గండరగండ గండభేరుండ వు(ఉ)ద్దండ పురి(లి)యమారోక్కలుగండ కటకహన్నిబరగండ హత్తుమువ్వరగండ తేరాసామంత బారామండలీకరగండ దుష్టగొవుల మానమర్దన దివిచూరకార ర్త్రకఛత్రాద్య నేక బిరుద ప్రశస్తి సహితులైన జూపల్లి రామానాయనింగారి కుమాళ్లు పెదసింగమ నాయనింగారు తమకు కృష్ణదేవరాయ మహారాయలు నాయంకరానకుం బాలించిన వు(ఉ)దయగిరి రాజ్యానకుం జెల్లేటి ఘండికోట సీమలోని ములికినాటి స్థళమందుల చెర్యూనరి పోట్ల దుర్తి సీమలు యేలుచున్నూ ఆ చెర్యూనరికి దక్షిణభాగమందు నాగేశ్వర దేవునికి గర్భగృహం ఘంటావేది అంతరాళమంటప రంగమంటప నందిమంటప ప్రాకారగోపురాలు కట్టించి సమర్పించి అందుకు దక్షిణ భాగమందు మహాతటాకమున్ను కట్టించి ఆ నాగేశ్వర దేవరకు అఖండ దీపారాధన త్రికాల నైవేద్యాలకు అమృతపల్లున్నూ గంధ పుష్పాద్యుపచారాలున్నూ నడిచేటట్టుగాను చెర్యూనరను—

(ఈ రాయి మీదను మీదను వుత్తరపుతట్టు వుండేది॥......
భైరవ ప్రతిమె......).

కాలిన వంపున మోదుగుమాని చేని స్త్థళం మల్లానాయనింగారు సమర్పించిన సైతం చేను ఖ ౧ న ౨ క్రితధాత సంవత్సరాన చినసింగమనాయనింగారు సమర్పించినది లోమడిచేను స్త్థళం న ౫ పూర్వదత్తి పిన్న చెరువులోను న ౩ వు(ఉ)భయం చేను ఖ ౧ న ౧౦ వరిమడి యీ చెరువు వెనకపాటికి తూర్పు నిడుదొంపులు మల్లయ్యాంగారు సమర్పణజేసిన దిస్త సైతం ఖ ౧ న ౨ పూర్వదత్తియిందుకు ఫడుమర న ౫ తూము మొదలు న ౩ వుభయం ఖ ౧ న ౧౦ వెరళి

పొలం నిర్నేల సహా ఖ ౩ ఈ నాగేశ్వరునికి వైభవం చేసే భోగరాణువులకు తాళసడ్డ స్థళం ఖ ౨ న ౧౫౦ వరిమడిపాటి తూర్పుసి ఖ ౩ వుభయము ఖ ౫ న ౧౫౦ అటు వెరశి ఖ ౮ న ౧౫౦ యెనిమిది పుట్లు తూమెడున్నర సక్షేత్రం తథాతిధి పుణ్యకాలమందు తమ తండ్రిం గారు రామానాయనింగారికి పుణ్యము గాను సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకంగాను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను నిధ్యాద్యష్టభోగ తేజ స్వామ్యములున్ను సాగివచ్చేటట్టుగాను సర్వమాన్యముగా త్రివాచకం గాను ధారవోసి సమర్పణ చేసిరి ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

బహుభిర్వసుధాదత్తా రాజభిః సగరాదిభిః।
యస్యయస్య యథాభూమి స్తస్యతస్యహితత్ఫలం ॥

సామాన్యోయం ధర్మ సేతుం నృపాణాం।
కాలే కాలే పాలనీ యోభవద్భిః।
సర్వానేతా న్భావినః పార్థివేంద్రా।
న్భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః ॥

నగరి పురోహితుండు అల్లాడభట్లు కొండంభట్లు తమకు యిచ్చిన దుగ్గనపల్లెను వెలిచేను న ౧ వరిమడి న ౧ వుభయం న ౨ సమర్పణ చేసెను। పంజూల మల్లయ్యంగారు తమకు యిచ్చిన సావి నేని పల్లెను వెలిచేను న ౧ వరి మడికుంట కిందను న ౧ వుభయం న ౨ యిద్దుము సమర్పణము చేసెను ॥ వు(ఉ)త్తరం। పిల్లలమఱి ఆటి(?) రామరాజు కుమారుండు రంగయ్య శాసన కంభం లిఖించి నాగేశ్వర దేవునికి త్రి సంధ్యలాను అనంత్తాలైన దండములు సమర్పించెను ॥ ఈ దేవర నగరి పని వద్ద నుండి పరిపూర్ణం సేవి(యి)ంచిన తుల్వ(?) సీమన నాగేశ్వరునికి దండం సమర్పించెను। తూర్పు। కాక భక్తులు, చవ్వాభక్తుని కుమారుండు కోటిభక్తుడున్ను పర్వతభక్తుని కుమారుండు చిన వీరాభక్తుడున్ను నాగేశ్వరుని గుడి శిఖరం మండపం

మొదలుగాను కట్టి నాగేశ్వరునికి త్రికాలమున అనంతాలైన దండములు సమర్పించిరి ॥ దక్షిణం ॥ మల్లానాయనింగారు తమతండ్రింగారు రామ నాయనింగారికి పుణ్యముగాను నాగేశ్వర దేవరకు తామ్ర స్వరూపాలు చంద్ర శేఖర విగ్రహాలైన పార్వతీ పరమేశ్వరులను నేటి శివరాత్రి పుణ్యకాలమందు అనంతములైన దండాలు బెట్టి తన సేవగాను సమర్పణ చేసెను శ్రీ శ్రీ శ్రీ ॥

ఈ దేవళం యొక్క నంది మంటపములో దక్షిణభాగం వున్న స్తంభానకు వ్రాసియుండే అరవం ।

ఈ స్తంభానికి దక్షిణభాగం ఈ దేవాలయముకే అస్తి ఫారం ఆనందనిలయం దిగువ చుట్టూ మూడు పంక్తులు అరవ గ్రంథాక్షరాలు మిశ్రమముగా కొన్ని శిథిలమై యుండేవి ।

ఉత్తర భాగం ఉండేది సోమ సూత్రం వరకు ।

సోమ సూత్రం మొదలుకొని పశ్చిమ వాయవ్య మూలం మట్టుకు। పశ్చిమభాగం బొత్తిగా అగపడలేదు। దక్షిణ భాగమందు మధ్య శానాచోట్ల అక్షరముల ఆకారమేలేను కొంత వుండినది॥

కోటలో కసుబా మసీదుకు పూర్వం యేటి వద్ద ఉన్న గుడి యొక్క రాళ్లు, తీసుకుని వచ్చి అరుగుకు దక్షణపు పార్శ్వం వేసి యుండే రాయిమీాద ఉన్న గ్రంథాక్షరాలతో మిశ్రమం అయిన అరవంతో ఉండేది॥

ఈ అరుగుకే యీా రాతికి పడమర శిథిలమై యుండేది। కసుబా చెన్నూరికి దక్షిణం పరుగుదూరమున మవుజే చిన్నమాసుపల్లె వద్ద దక్షిణం ఉండే ఆంజనేయదేవాలయం వద్ద ధ్వజస్తంభానికి పడమర వుండే శాసనం।

చంద్రుడు. శంఖు. హనుమంత ప్రతిమె. చక్రం. సూర్యుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౩౬ సందమెలె నడవ భావనామ సంవత్సర చైత్ర శు ౧ సో॥ లు శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజ రాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీకృష్ణరాయ మహా

రాయరు పుష్పగిరియలి చెన్నకేశవదేవరిగె కొట్ట గ్రామద ధర్మశాసన చెన్నకేశవ దేవర పూజ పునస్కార అమృత పడి నైవేద్యక్కె ములికి నాటిసీమదొళగె చెన్నూరి సీమవళిగిన చిక్కమాచు పల్లె గ్రామవను తథా తిథి మన్వాది పుణ్యకాలదలు సహిరణ్యోదక దాన ధారా పూర్వకవాగి సమర్పిశిదెవు। ఆ చిక్క మాచుపల్లె గ్రామద చతుస్సీమ వళగాద గ. జిధలు వాని తకి(?) నిధి నిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణ ఆగామి సిద్ధ సాధ్య గళెంబ అష్టభోగ తేజస్వామ్య ఎనుండి దను। ఆగు మాడి కొండు చెన్నకేశవదేవర పూజ పునస్కార అమృత పడినై వేద్యవను చన్నాగి నడసలుళ్లవ దెందు బరదుకొట్ట ధర్మశాసనం॥ శ్రీవిరూపాక్షాయ మంగళం మహా శ్రీ శ్రీంజేయును॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్॥

కసుబా చెన్నూరికి నిరరుతి భాగమందు మొగ్గనపల్లెకు నిరరుతి భాగమందు కాల్వకు దక్షిణపుగడ్డన ఉప్పరపల్లెలో తిప్పిరెడ్డి రాగి తోటవద్ద పాతియుండే శిలాశాసనము.

చంద్రుడు. చక్రం. శంఖం. సూర్యుడు.

సిద్ధార్థినామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧౨ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర చినతిమ్మరాజు కొండ్రాజయ్యదేవమహారాజులుంగారు రెజాంబి జగన్నాథయ్యగారికి మిట్ట చెన్నుపల్లె సమర్పించినారం। శ్రీ వరదరాజ॥

హనుమత్ప్రతిమ

చెన్నూరికి పరుగున్నర దూరమున నిరరుతిభాగమున ఉండే మవుజే తోళ్లగంగనపల్లెకు ఉత్తరం రెడ్డిగుంటకు ఉత్తరం ఉండే బావికి వేసిన పడమటి రాయిమీద వ్రాసియుండే శాసనం॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౮౫
అగునేటి స్వభానునామ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౫ బుధవార పుణ్య
కాలమందు శ్రీమతు అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన శ్రీవెంకటా
చలస్వామికి ప్రీతిగాను దుగ్గనపల్లె తిప్పారెడ్డి తమ తండ్రి నాగిరెడ్డికిన్ని
తమ తల్లి గంగమ్మకున్ను పుణ్యముగాను తోళ్లగంగనపల్లెలో కట్టించిన
శిలాకూపము ॥ శ్రీరస్తు ॥

కసుబా చెన్నూరికి తూర్పు పరుగుదూరమున మవుజే గుర్రం
పాడు ఈశాన్యభాగమందు చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయంవద్దయుండే
ఆంజనేయస్వామి శిలావిగ్రహానకు వెనక పార్శ్వం లిఖించి యుండేది.

సూర్యుడు. శంఖం. తిరుమణి. చక్రం. చంద్రుడు.

అవిఘ్నమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక
వరుషంబు ౧౪౫౩ అగునేటి ఖరసంవత్సర ఆశ్వీజ బ ౫ లు శ్రీమన్మహా
రాజాధిరాజ వీరప్రతాపశ్రీ అచుతరాయదేవమహారాయ పృథివి......
భుం...జు...తిరుమలరాజుగారికి నాయంకరానకు పాలించిన చెన్నూరు
నాయంకరాని...గుర్రంపాడు గ్రామం......జు సోమరాజు జగతాభి
(పి)దామరాజు గుర్రంపాడు నాయంకరానకు పాలించిన నిమిత్యం ఆ
గుర్రంపాటి కేశవపెరుమాళ్లకు దశమి మహోత్సవానకు శ్రీమన్మహా
మండలేశ్వర జగతాపి సోమరాజు కుమారుడు తిరుమలయ్యగారు తమ
యేలిక సలకంరాజు తిమ్మరాజుగారికి పుణ్యముగాను గుర్రంపాటి స్థళం-
గుర్రంపాటి కేశవపెరుమాళ్ల దశమిమహోత్సవాలకు ధారబోసి
యిస్తిమిగాన అందున స్థానీకులు దశమిమహోత్సవాలకు నడుపుకునేది।
అం...పణ్యారం ౦। నైవేద్యం ౦। చమురు తిరుమద్యాలకు ఆ చమురుకు
సహా ౯ రూక లెఖ్ఖిన నడుపుకునేది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

మంగళమహాశ్రీ శ్రీంజేయును ॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ ॥

ఈ దేవాలయము వద్దనే ధ్వజస్తంభమునకు పడమర పాతివుండే శాసనం.

చంద్రుడు. సూర్యుడు.

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషం బులు ౧౫౦౦ అగునేటి బహుధాన్యనామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు। (౧)౫ సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీర శ్రీరంగదేవమహారాయలు పెనుగొండ పట్టణ మందు వజ్రసింహాసనారూఢులయి పృధివిసాంబ్రా(మ్రా)జ్యము యేలు చుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర (కాశ్యప) గోత్ర ఆపస్తంభసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన మట్లికోనమరాజుంగారి పౌత్రులయిన యల్లమ రాజుగారి పుత్రులయిన తిరుమలరాజయ్యదేవచోడమహారాజులుంగారు భారద్వాజసగోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర రు(ఋ)క్ శాఖాధ్యాయు లయిన వెల్లాల తిమ్మాజోశ్యులగారి పౌత్రులయిన తిరుమల సోమయా జులగారి పుత్రులయిన సిద్ధాంత సార్వభౌములయిన వెంకటసోమయా జులుంగారికి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను శ్రీరంగదేవ మహారాయలు మాకు అమర నాయంకరానకు పాలించిన సిద్ధవటం సీమానికి(సీమకు) చెల్లే గుర్రంపాటి గ్రామమందు తమ తమ్ముడు వరద రాజుకు పుణ్యంగాను సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను-(ఈవల అక్షరములు శిథిలమై యెంతమాత్రమున్ను అగుపడలేదు ॥)

ఈ దేవాలయం ముందర పాతివుండే రాయిమీదను సదరు శాసనానకు దక్షిణము—

శంఖు. చక్రం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౧౬ అగునేటి భావసంవత్సర కార్తిక శు ౧ ...ను చెన్నకేశవ దేవుని ప్రతిష్ఠ పుణ్యకాలాన ద్వా(దే)వర నైవేద్యానకు శేషాచలం గొంకరమ నాయని కొమారుడు తిరుమలనాయనింగారు......నగరికి దేవర... మల్లినాయనింగారు సద్రమ(?)రాయ వడయలకు రాజ్యంచెల్లేదిగాన(?)

తమతల్లితండ్రాదులకు పుణ్యముగాను గుర్రంపాటి కొమా_ర్తై కుంటలో_స్త
....

ఈ రాతికి వెనకతట్టు వ్రాసియుండేది.

పూర్ణ చంద్రుడు. అర్థ చంద్రుడు.

మడిగడ్డస్థళాన సుక్షేత్రం...చేను ఖ ౦౪౦ యం ఖ ౦౪౦ క్షేత్రం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సర్వమాన్యముగాను ధారాపూర్వకముగాను చేసి యి_స్తిమి। ఈ క్రమాన యి_స్తిమి। మంగళమహాశ్రీశ్రీం జేయును॥ మల్లినాయని వప్పము। తిరుమలనాయని వప్పము॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

ఈ ధర్మం యెవ్వరు చెరిచినాను పెద్దకొడుకు కపాలము కోసికట్టినవారు॥

గుర్రంపాటికి పడమట అరపరుగు దూరమున బావికి వేసియుండే శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వ_స్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౭౦౮ అగునేటి ప్లవంగనామ సంవత్సరం వైశాఖ శు। ౧౫ ఇందువారమందు చెన్నూరు కరణాలు వీసాలవారును లింగారెడ్డి ప్యా(పే)టకు పడమర వీర్ల దేవళానకు తూర్పు తువ్వచేలో తొవ్వించిన బావి శ్రీమద్వశాస్త్ర సంపన్నులయిన అశ్వలాయన సూత్ర వెల్లూరి శ్రీనివాసాచార్యులవారి పుత్రులయిన నీలాచార్యులవారికి ధారాగ్రహీతంగాను కట్టించి యిచ్చిన శిలాశాసన రూపం॥

చెన్నూరికి అరపరుగు దూరముననుండే మవుజే కనుప_ర్తికి పరుగు దూరమున ఈశాన్యభాగమందు లంకమలకు పొయ్యేమార్గంలోను రేగులబావివద్దయుండే శాసనం॥

సర్వజిత్తు నామ సంవత్సర జేష్ఠ శు ౧౨ లు బంగారు చినబయ్యంన గారు తమతండ్రి జోగన్నగారికి తమతల్లి సిద్ధమ్మగారికి పుణ్యముగాను నడకో నేరు కట్టించిరి,

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

సదరు మవుజే కనుపర్తికి చెల్లేమజరా బలిసింగుపల్లె యీగ్రామా నికే సీతారామ పురమని వాడుక కలదు. ఈ గ్రామములో యీశాన్య భాగమందు ఉండే బావిమీది శాసనం ॥

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౬౭౯ అగునేటి స్వభానునామ సంవత్సరం మాఘ శు। ౧౯ లు కనుపర్తికి చెల్లే సీతారామపురములోను పరమేశ్వర ప్రీతిగాను దేపీ పుత్రుడైన బలి సింగు కట్టిన బావి ధర్మశాసనం శాశ్వతం.

మ ॥ బయ్యనగారి పల్లెకు అరఘు(గ)డియదూరమున వజ్రాలదొన వద్ద మందబైటను దిగువపడివుండే శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౯౮౬ అగునేటి ప్లవంగనామ సంవత్సరం...యాఖూబు శేఖు మదారుకు పుణ్యం గాను...చెర్వు - (ఈవలి అక్షరములు శిధిలమైపోయినవి గనుక తెలియ లేదు.)

మ ॥ గోటూరు కసుబాకు ఆజ్ఞే(గ్నే)య భాగమందు భైరవేశ్వర దేవాలయమునకు అంటివుండే దక్షిణపు భాగపు రాతికి శాసనం. (See Hanumadgundam, p. 133)

ఈ దేవాలయముకే పశ్చిమ భాగమందు అంటివుండే రాయి.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యు(దయ) శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౧౬ అగునేటి యీశ్వర సంవత్సర మాఘ శు। ౯ గు ॥ స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అప్రతిమల్ల గంగయ దేవచోడ మహారాజులు తమ

తండ్రి మల్లదేవరాజుకున్ను తమ తల్లి మల్దేవమ్మకున్ను పుణ్యముగాను గోటూరి భైరవ దేవరగుడి గట్టిన కాసెబొమ్మయ బత్తునికి నేరేటికాటి కాల్వ యరుగుడి కాల్వ ఉత్తమ గండ్లకాల్వ గండ చెరువు మల్దేవికుంటల క్రిందను మడి ఖ ౦।౦ యేషుము వరిమడి. ఊరిఅష్టాదశ ప్రజలున్ను నారపరెడ్డి పాపిరెడ్డిగారున్ను సమ్మతిని యిస్తిమి। ఈ ధర్మశాసనానకు యెవ్వరు కల్లచేసినాను పంచమహాపాతకాలు పొందగలవారు। తమ తమ పెద్ద కొడుకులను జంపిన పాతికాన పోయినవారు। శ్రీ మంగళ మహా శ్రీ శ్రీం జేయును॥

ఈ రాతికి దిగువరాయి మీద వుండేది.

(Repeated See Hanumadguṇḍam, p. 139)

ఈ దేవాలయమునకు సామీప్యమున దక్షిణభాగమందు మజరా పీరు జ్యా(జా)దా పేటకు తూర్పు వేములమ్మ ద్వారానకు అనుగున వేసిన రాయిమీద వుండే శాసనము॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౮౮ పరాభవ సంవత్సర శ్రావణ బ ౫ లు గోటూరిగ్రామ కరణం రామన్న కొడుకు పెద్దిరాజు అమ్మవారి నిత్యసేవ॥

ఈ దేవళానికే దక్షిణ భాగమందు లియ్యమయిన రాతిమీద యుండే శాసనము॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౮౮ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర శ్రావణ బ ౫ లు శ్రీమతు గోటూరిరెడ్డి కరణాలున్ను గ్రామంలో వున్న కాంపులు అందరున్ను వేములమ్మకు యిచ్చిన ధర్మశాసనం: వోబళరెడ్డి నలివెంకటయ్యపాలు ౧।౦, ఆకొండయ ౧।౦, ఆవెంగయగారిది ౧౪౦, తమ పెద్దలకు పుణ్యముగాను యీ దేవళం కట్టించి ప్రతిష్ఠచేసిరి గనుక అమ్మవారికి తళిగె దీపారాధన నడిచే టందుకు వాంగుగడ్డను కరిణీక మాన్యం చేనికి తూర్పు ౧౧ చేనన్ను రాజుకాల్వమి(?) ఆపాయమడి ౧౧ న్ను ఉభయం పొలం ౨ ఇద్దుము।

గ్రామ సమ్మతముగా సర్వమాన్యముగా యిచ్చినారము॥ ఇందుకు యెవ్వరు కల్లఆడినా వారివారి తల్లిదండ్రాదులను కాశీలో గొంతుకోసిన పాపాన బోదురు॥ ఇట్లని వ్రాయించి యిచ్చిన ధర్మ శాసనం॥

సదరు శకములో గ్రామకరణం మల్లయగారి గురువప్పగారి రామయ్య కొమాళ్లు సీతయపెద్దిరాజుగారు అమ్మవారి నిత్యసేవ॥

మజరా వీరజ్యా(జా)దాపేటకు ఉత్తరం చెరువులోతట్టు కాల్వ నీళ్లల్లో చెన్నాబత్తుని బావికి యీశాన్యభాగమందు ఉండిన కాలువ మీద శాసనం॥*

మజరా వీరుజ్యా(జా)దాపేట కోటకు వాయువ్యం చెరువుకట్టను ఉండే బావికి వేసియుండే రాతిమీద శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౮౯ అగునేటి సర్వజితు సంవత్సర చైత్ర బ ౫ ఆదివారం శ్రీమతు గోటూరి పరాబు వీరాబత్తుని నప్తృలయిన మసలాబత్తుని పౌత్రులయిన రాచా ఒత్తుని పుత్రులయిన చెన్నాబత్తుడు వీరాబత్తుమగారు మామాన్యం పేటకు తూర్పు వీరభద్రస్వామికి వేములమ్మకు అర్పితంగాను పెద్దబావి తూర్పున సేవి(యి)ంచిన శిలాకూపం॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు ఆక్షేపణ చేసినా కాశీలో గోవుల చంపిన పాపాన బోదురు। కాకకొండకు పేటకాడ బావిచేసినప్పుడు యిచ్చినది। చెర్వుతూరుపు సారవకయ్య ఒకటి యిచ్చినాము గనుగ అనుభవించేది.

ఊరికి సామీప్యమున ఆగ్నేయ భాగము వీరభద్రస్వామి దేవాలయం లియ్యమయిన రాతిమీన ఉన్న శాసనము.

* Inscriptions at Goturu. See Hanumadgundam, pp. 143-44

శ్రీమతు మింగడ సిద్ధపరెడ్డి కొడుకు మూరమరెడ్డి వీరభద్ర దేవరగుడి కట్టించెను।

అంతువ. ౧ కి శాసనములు ౫౨.

సిద్ధవటం॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాన శకవరుషంబులు ౧౨౮౧ అగునేటి సిద్ధార్థి సంవత్సరం శ్రావణ శు ౧ లు స్వస్తిశ్రీ పర్వత దక్షిణ పినాకినీ తీర సిద్ధాశ్రమ భూమియందు స్వస్తిశ్రీమన్మహా రాజ చోళమహారాయలు మల్లవంశోద్భవు దిగ్విజయంబు చేసి సర్వ రాజ్య పరిపాలన చేస్తూయుండి అనంత మహారాజు తమ్ముడు భీనపాచం నోవి(?)లోనుండి సోమగ్రహణ కార్తిక శుద్ధ ౧౫ యందు శిద్ధవట్టానకు వాళచప్పంన దేశములయందు రాజులచేత కానుకలు గొని యశస్సు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, సిద్ధవటేశ్వరస్వామికి ప్రతికాల మహోత్స వమునకు సంతోషించి శాశ్వతముగా పూజోపచారం చేయించెను॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఇది యెవరైనా మహారాజులు యీ ధర్మం నడిపించవలసినది॥

మాచుపల్లె పాయకట్టు కైఫియతు

కైఫీయ్యతు పాయకట్టు కసుబే మాచుపల్లె యిలాఖే సిద్ధవటము॥ సదరహుగ్రామం కుల్కర్ణీ సుబ్బయ్య యిరువైఏను సంవత్సరముల వయస్సు కలవాడు జాతిలో నందవైదీకి వ్రాయించినది। రెడ్డి వెంకట రెడ్డి ఉభయులు వ్రాయించినది.

తక్కవోలు కరణం వెంకన్న ౧ పొన్నలూరికరణం జోశ్యతి శ్యానప్ప (వ్రాయించినది).

కర్నాట దేశమున లియ్యమైయుండెటి మధ్యరాష్ట్రమందుల శ్రీశైల మహాక్షేత్రమునకు దక్షిణ ఉపద్వారమైన సిద్ధవట మహా

క్షేత్రమునకు పశ్చిమ భాగమందు దక్షిణవాహిని అయిన పినాకిని నదికి పశ్చిమమున ఒక పర్వతము కలదు। ఆ స్థళమందు పూర్వము న జామదగ్ని ఋషితపస్సు చేసుకుంటూ యుండేవారు। ఆగిరి గహ్వార మందు జమదగ్ని ప్రతిష్ఠ అయినది శ్రీ నృసింహస్వామి కలదు। ఆసా మీాప్యమందునే ఒక నీరుబుగ్గకలదు। ఆయుదకము బహుస్వచ్ఛమైనది. సర్వదా ఒక కపిలెనీరు ప్రవహిస్తూ ఉంటున్నవి। వర్షాకాలముయందు విశేషించి ప్రవహించును. ఆ నీరు పశుపక్షి మృగాదులకు మాత్రమే కాని సస్యాదులకు ఉపయోగం లేదు. ఆ నీరు ఒక సన్నవంకను పోయి పినాకినీనదీసంగమం అవుతున్నది। కలియుగములో కొన్నినాళ్లు జరిగిన పిమ్మట విక్రమదేవచోళమహారాజు రాజ్యపరిపాలన చేసేటప్పుడు ఒకనాటి కాలమందు జామదగ్ని ఋష్యాశ్రమము చూడవలెనని వచ్చి ఆ స్థళ రమణీయ్యమును చూచి ఆ గిరిగహ్వారమందుల శ్రీ నృసింహులనుసేవించి యీా స్థళమందు గ్రామ నిర్మాణము చెయ్యవలెననే బుద్ధి ఉదయించి అరణ్యమునరికించి గుండ్లపాడు అనే అభిధానముగా గ్రామ నిర్మాణము చేయించినారు। ఇప్పుడు ఆ గ్రామనైత్తం పట్టున దవాలయము లేనిది ఒక యీాశ్వర లింగము వున్నది. ఆ స్వామీాప్యమందు అరవంగ్రంథా క్షరం లిఖించినది ఒక శిలాశాసనం వున్నది। ఈ గ్రామం కలుకడ పట్టణ రాజధానియందు సింహాసనాధీశ్వరుడైన శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర త్రైలోక్యమల్ల భుజబల వీరనారాయణదేవు రాజ్యభారం వహించియున్నప్పుడు యీా ప్రాంత్యమైన దేశము గంగరసదేవమహా రాజు యేలుతూ యుండగా వారి యేలుబడిలో జరిగినది. ఈ గ్రామము పేరు వ్రాసియుండలేదు. కాని యీా గంగరసదేవ మహారాజులు యీా రాజ్యం యేలినందుకు రుజువు యీా రాజువద్ద ప్రబలుడై యుండేటి రామినాయకుడి మేనల్లుడు అచ్చప్పనాయుడు తన మామ జంతిరామి నాయనికి పుణ్యంగాను జ్యోతిసిద్ధేశ్వర దేవునికి మంత్రపుష్పం పెట్టే నిమిత్తం చేను ధర్మం చేసినట్లుగా వ్రాసిన శాసనం కొంచం ఖిలమైనది శకం ౧౧౭౦ అగు కీలక సంవత్సరమున వ్రాసియున్నది. ఆ శాసనం గుండ్లపాడుకు పశ్చిమ భాగమందు పరుగుదూరమున ఒక పర్వతందరిని

పూర్వమందు తక్కవోలు అనేగ్రామం ఉండేది। ఆ గ్రామమునకు ప్రాగ్భాగమందు పురాణతరమైన శ్రీ చెన్నరాయస్వామి దేవాలయ ప్రాకారములోగా పాతివున్నది.

ఆ దేవాలయం గర్భగుడి దక్షిణం వైపు గోడకు వెలపటను ఒక శాసనం ఉన్నది। శకం వ్రాయలేదు।

నందన సంవత్సర ఆషాఢ బ ౩౦ లు కడప రామానుజకూటానకు తక్కవోలిగ్రామ కట్నముస్న తావరాలు సహా క్షాత్రియుక్తవీరమ రాజుతిమ్మయ్య అనే ఆయన ధారపోసి యిచ్చినట్లుగా వ్రాసివున్నది॥

గంగయదేవ మహారాజుల యేలుబడికి రుజువు గుండ్లపాటికి ఆగ్నేయమందు కించిదీశాన్యంవైపున అరపరుగు దూరమున ధమ(?) జ్యోతి సిద్ధేశ్వరుని దేవాలయములో గోపురంవద్ద ప్రాకారముకు లోగా నిలిపియున్న శాసనం శకం ౧౧౬౯ ప్లవంగ సంవత్సర పుష్య శుద్ధ ౧౩ లు కలుకడపట్టణ రాజధానియందు సింహాసనస్తుడైన త్రైలోక్యమల్లభుజబల వీరనారాయణ దేవుని కాలమందు గంగరస దేవమహారాజులు రాజ్యంచేయుచుండగాను రాయదేవుని నిజభృత్యుండైన జంతిరామినాయకుడు జోతినాథుని గుడిగోపురం కట్టించి అగ్రహారము విడిచెను అని వ్రాసి ఉన్నది.*

తరువాతను కాకతియ్య ప్రతాపరుద్రదవమహారాజులు ఒరుగల్లుపట్నమునందు ఉండి రాజ్యభారం వహించి యున్నప్పుడు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర బ్రహ్మరాక్షస గంగరాజు తిరుపతిదేవమహారాజులు(?) పామూరి పట్టణము రాజధాని చేసుక సుఖసంకథావినోదంబున పృథివీ రాజ్యముచేయుచుండి తమకు ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధిగాను

* See SII. X 312, A.R. No. 563 of 1915 జ్యేష్ట శుధ త్రయోదశి శుడవారము.

స్వస్తిశ్రీ స్వేతచెన్నమల్లిఖార్జున దివ్యపాదపద్మారాధకులైన స్వస్తిశ్రీ అని యీప్రకారం వ్రాసివున్న శిలాశాసనం ఒకటి పైచెప్పిన కడపయ పల్లె పొలంలో ఉన్నది॥

ఈ రాతికి రెండోవైపున నాలుగు పంక్తులు వ్రాసినట్టు కనబడు తున్నవి. రాయి బెటలు మెత్తిపోయినందున అక్షరములు లేచిపోయి నవి గనుక క్రియాపర్యవసానం కనుపించలేదు।

శకం ౧౨౭౬ క్రోధి సంవత్సర మా॥ శు ౧ లు తరువాత గుండ్లపాటి గ్రామము ముక్కావురికి ప్రజలకు జయంతప్పియున్నందున ఆ గ్రామములో వుండే కాపు మాలిరెడ్డి అనేవాడు గుండ్లపాటి స్థళము విడిచి అక్కడికి ఉత్తరభాగమందు పినానికి నదీతీరమున పొలంలో యిల్లు కట్టుకుని ఉండెను॥

పెరనిపాడు శాసనములు

పెరనిపాటి స్థళమందు గగ్గితిప్పకు పడమటి భాగమందు ఆట భైరవదేవర విగ్రహము సామీప్యమున వ(ఒ)క్కదరిన శిలాశాసన ములు రెండు ఉన్నవి.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౫౦ అగు నేటి కీలక సంవత్సర శ్రావణ శు ౧౫ లు శ్రీ మన్మహారాజాధి రాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ దేవరాయ మహారాయలు చతుస్సముద్రా ధీశ్వరులై విజయనగరమందును స్థిరమున సింహాసనా రూఢులై రాజ్యపరిపాలనము చేస్తూయుండగాను శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర అత్యంబరగండ సంబెట పిన్నయదేవమహారాజు పెరనిపాటను రాజ్యంచేయచూనుండగాను పిన్నయనగరికి కోటపెట్టి ముకుందసెట్టి కొడుకు హెగ్గడన్నగా(తా)ను సమస్త రాజ్యానకు కర్తుడగుచు గగ్గితిప్ప

పడమటను పందుము తోటను మామిడిచెట్లు జువ్వలు చింతలు......
మద్రులు యివిమొదలైన తోట ౧ టిన్ని వనం పెట్టి బావి త్రవ్వించి ఆట్ల భైరవ దేవరకు ముత్తుంచేను ధారబోసి ఆపూజచేసే తమ్ముడికి పెండ్లి చేసెను। పిన్నయకు వారి తల్లి తిప్పలదేవికిన్ని సోమయకున్ను పుణ్యం గాను అన్నగారు(?) నిలిపిన ధర్మశాసనం। ఈ ధర్మశాసనం పాలించిన వారికి మహాపుణ్యం। చెరిపిన వారికి నరకలోకం।

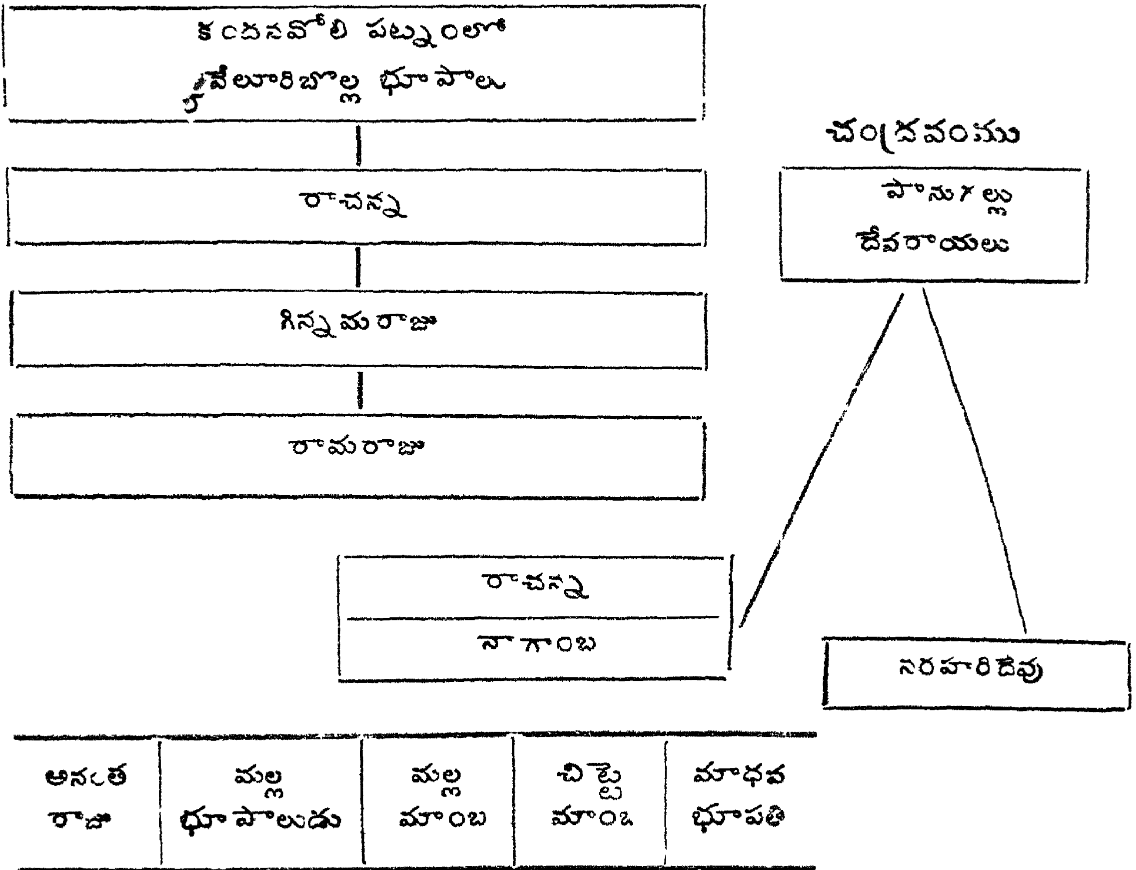
దీనికి ఉత్తర వైపున శాసనము ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౪౦ అగు నేటి కీలక సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీదేవరాయమహారాయలు చతుస్సముద్రాధీశ్వరుడై విజయనగరమందు సింహాసనారూఢుండై రాజ్యం చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అంత్యంబరగండ సంబె(ట)టి పిన్నయదేవమహారాజులు పెరనిపాటను రాజ్యం సేయుచుండగాను పిన్నయ నగరికి కోటపెట్టి ముకుంద సెట్టి కొడుకు హెగ్గడన్నగారు సమస్తమైన రాజ్యానకు కర్తుడైవుండి గగ్గితిప్ప పడమట ఆట్లభైరవ దేవర నిలిపి బావి తవ్వించి తోటలో నుద్యానవనం పేటాను పిన్నయకున్ను వారి తల్లి తిప్పల దేవమ్మగారికిన్ని పిన్నయ కుమారుడు శివరాజు గారికిన్ని పుణ్యంగాను హెగ్గడన్నగారు నిలిపిన శాసనం। ఈ దేవస్థానానకు బావి తోటను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను చెల్లించి పాలించిన వారికి మహాఫలం॥

మల్లభూపాలుడు అనే ఆయన వీరుమడక గ్రామానకు పూర్వభాగమందు అనంతునే నామంచేసి చెరువుకట్టించెను। ఆ చెరువువద్ద వు(ఉ)న్న శాసనములో చెప్పియున్న మల్లభూపాలుని వంశం శాసనం శిథిలం అయినందున శకం వివరముగా తెలియలేదు।

వంశము యొక్క వివరములు

సూర్యవంశము

ఈ మల్లభూపాలుడు కంచి నగరంమీద దాడిచేసినాడు
వీరు మడక చెఱువు కట్టించిన మల్ల భూపాలుడు.

శాసనములో వ్రాసిన దానిలో కొన్ని శ్లోకములు.

వేణుమల్ల మహీపాల సర్వభూప శిరోమణి।
పుణ్యాత్పుణ్య తమంలోకే తటాకస్యచ(నం)దనం॥

ఆయుర్వృద్ధికరం నృణాం కీర్తి సంపత్కరం శుభం।
తటాకబంధనాత్పుణ్యం(న) భూతోన భవిష్యతి॥

మేరోదసవదే భృత్వా(?) పాండ్యరాయ విదారకః।
అనంతాఖ్య శ్రీసముద్రం తటాకం కృతవాన్ కృతిం॥

సరోజలం బ......తూర్ణం వృద్ధోయవ్వన।
అనంతాఖ్య సముద్రస్య తటాకస్యా మృతోపమా॥

పట్టణే వీరుమడకె (రాజ్యే) పూర్వభాగే శుభస్థలే।
మాతాపితృహితార్థాయ ఛ...భగవతోహరిః॥

భూతలే కృతవా న్భూపాసేతుం సీతాపతిర్యథా॥
రాజాధిరాజేశ్వర దేవరాయ పుత్రే సముద్రత్రితయాధినాథే।
స్వకీర్తిముద్రాంకిత భూభుజేంద్ర ధాత్రీంతథా శాసతిరామచంద్రే

శాకేశా అంగాగ్నివిశ్వే నభసి శుభదినే శుక్లపక్షే క్షయాబ్దే।*
ద్వాదశ్యాం భానువారె సుకృతి మహా(ద)నంతాఖ్యంసముద్రాన్।
శ్రీమద్రాచన్న పుత్రశ్వ .....కులపతిర్మల్ల భూపాలచంద్రః।
స్వాంభాయాం శుద్ధభక్త్యాన్ సపదంచితవాన్ సన్మహూర్తే తటాకం।

మద్వంశజోమహీపాలః పరవంశోధ్య వామ
మధర్మం యేపాలయంతి...పుణ్యాతమ స్నతా॥ (?)

అని ఈ ప్రకారంగా వ్రాసివున్నది.

జిల్లేళ్ల గ్రామములోను హనుమంత దేవుని విగ్రహంవద్ద శిలాశాసనము.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౩౭౧ అగునేటి ప్రమాది సంవత్సర మార్గశిర శు। ౫ లు శ్రీమన్మమహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీప్రౌఢదేవరాయ మహారాయల కుమారుడు మల్లికార్జున మహారాయలు విజయనగరమునందు సింహాసనారూఢుండై పృథివీ రాజ్యంచేయుచుండంగాను స్వస్తిశ్రీ చతుర్దశభువనాధీశ్వర శ్రీ అహోబళవీర నారసింహ దేవునికి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర ...పిన్నయదేవ మహారాజుల కుమారుడు గోపయదేవ మహారాజులు యిచ్చిన ధర్మశాసనము। మూనాయంకరానకు చెల్లే జిల్లేళ్లగ్రామమున్ను

* 1337 + 78 = 1415.

మహారాయలకు పుణ్యంగాను సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను శ్రీ అహోబళేశ్వరులకు ప్రతిదినమున్ను ఆరగింప చేసి ఆ ఆరగించిన వారున్ను ఈ కైంకర్యాలు చేసిన మాకున్ను శ్రీ అహోబళేశ్వరులు ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను... ..

ఈ ప్రకారముగాను వ్రాసివున్నది।

తదనంతరమందునను సాళువ నరసింహారాయ దేవమహారాయలు గారు విజయనగరమందు సింహాసనారూఢుండై రాజ్యపరిపాలన చేసి నప్పుడు ఈ రాజ్యం యావత్తూ యేలినారు। ఇందుకు రుజువు తాలూకు మజుకూరు గ్రామాదులలో శిలాశాసనములు.

సాళువ నరసింగరాయ వడయలుగారు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర జగతాపి కంచిరాజుగారికి తాలూకు మజుకూరు పైకీ మవుజే వనిపెంట గ్రామము స్వాధీనము చేసియుండగాను జగతాపి కంచిరాజుగారి తట్టున నుంచి చల్లా పినతిప్పనాయని కొమారుడు వీరమనాయనింగారు కనిపెట్టి గ్రామము వ్యవహారము చేస్తూవుండి యీ వూరి చెన్నరాయస్వామికి పగటి అవసరాలకుగాను చెరువు వెనుక కోటరాలకయిమడిలో కొంత మాన్యం యిచ్చి శిలాశాసనము వ్రాయించి యిచ్చినాడు. మవుజే వనిపెంట గ్రామమునకు పూర్వభాగమందు చెన్నరాయని దేవాలయము లోను శిలాశాసనము.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౦౮ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర భాద్రపద శు। ౧౨ ఆదివారం చల్లా పిన తిప్పనాయని కొమారుడు వీరమనాయనిగారు సాళువ నరసింగరాయ వ(ఒ)డయులకున్ను మా యేలిక జగతాపి కంచిరాజుకున్ను పుణ్యంగాను వనిపెంట చెన్నరాయ దేవరకు పగలు అవసరానకు చెరువు వెనుక కోటరాలకయ్యలోని మడిపుట్ట(?) మడిధారపోసి యిస్తిమిగాన అష్ట భోగ తేజస్వామ్యముతోను ఆచంద్రార్కస్థాయిగా ఆరగించువారు। అని వ్రాసియున్నది॥

మవుజే రామేశ్వరము రామయ దేవుని దేవాలయములో రంగ మంటపముకు దక్షిణభాగమందు శిలాశాసనము ఉన్నది।

శాలివాహనశకవరుషములు ౧౪౨౦ అగునేటి కాళయుక్తి సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౩౦ లు దినమందున వ్రాసియున్నది.

మజుకూరు కొత్తూరి పాయకట్టులో మవుజే పట్టపురావిగ్రామా నకు ఉత్తర భాగమందు పినాకినీ నదీ తీరమందున పాడు దేవాలయం పట్టున ఉండే శిలాశాసనం ॥*

అక్షరాలు శిథిలమై పోయియున్నది గనుక యిచ్చిన భూమి నిర్ణయం తెలియలేదు।

ఇదిగాక యీ చోళరాయల వంశీకుడైన భుజబల బిజ్జదేవ చోళమహారాయులు కొన్నిదినములు రాజ్యభారం చేసినట్లుగా తాలూకు మజుకూరు సగిలి పాయకట్టు తుమూరు అనే గ్రామములో ఈశ్వరుని పాడు దేవాలయం వద్ద శిలాశాసనం దాఖలా ఉన్నది॥** కాని శాసన ములో శక సంవత్సరములు ఉన్న స్థళంలో అక్షరాలు శిథిలమై యున్నది। గనుక శక సంవత్సర నిర్ణయములు తెలియలేదు॥ ఈ శాసనము దిగువ వ్రాసివున్నది.

స్వస్తి చరణ సరోరుహ విహిత విలోచన త్రిలోచన ప్రము ఖాఖిల పృథివీశ్వరకారిత కావేరీ తీర కలికాకుల రత్నప్రదీప అపరిమిత ప్రతాప సతత సౌమ్యభ్యర్చిత లక్ష్మీన్నిశ్వర మె(ఒ)ర యూరిపురవరా ధీశ్వర కాంచీపుర త్రినేత్ర కాస్యపగోత్ర అతిచతుర కామినీజన జయంత తురగరేవంత వితరణ...విక్రమాదిత్య జగదొబ్బగండ గర్వితారాతి కుధరకులిశధర శరణాగత వజ్రపంజర దాయాద్యమండలికదిశాపట్ట కీర్తి నారాయణ రాజనీతిపరాయణ అయ్యనసింహ సాహ సోత్తుంగ......

---

* A. R. No. 49 of 1939-40. see p. 241 above.

** A.R. No. 62 of 1939—60

(ఇక్కడ రాయి కొంత శిథిలమైపోయివున్నది॥) గండగోపాల శ్రీ సిద్ధ నాథ దేవర శ్రీపాద పద్మారాధక నామాది సమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర భుజబల బిజ్జదేవచోళ మహారాజులు [శకాబ్దము ౯౯౯ నళ] ...... శుద్ధ ౧౫ గురువారమునాడు* చిజావరముధారా పూర్వకముగా యిస్తిమి। ఇచ్చి సర్వబాధా పరిహారముగాను నగిలి దేశము సమర్పిస్తిమి।

ఈ ప్రకారం శాసనములో వ్రాసివున్నది।

తర్వాత త్రిభువనచక్రవర్తి చోళమండలమందలి పశ్చిమరాజ్య మైన పాకనాడు పొత్తపినాడు సిద్ధవటసీమలు యేలుచూ వుండగా కాంచీదేశమందు మలుమల్లదేవ అల్లుమల్లదేవు అనే వారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నంతట, స్వస్తి శక రెయాండ ౧౧౫౫ అధిరాజేంద్ర చోళ మండలమందు పైన వ్రాసిన మలుమల్లదేవు అలుమల్లదేవుని జయించి కప్పం తీసుకుని, పశ్చిమ తుంగభద్రా నదికి వు(ఉ)త్తర దేశాధిపతి అయిన కులోత్తుంగ చోళరాజును నరికి పూడ్చి మరిన్ని యేలుతూవుండే మధురాంతకపొత్తపిచోళరాజునున్ను జయించి సంతోషముతో తన సిద్ధపనాయకుని మేనల్లుడు అరువలమారి అణ్ణం బండారిన్ని సిద్ధప్ప నాయని అన్న సమస్తసేనాధిపతి అయిన తంత్రపాల పెత్తి(ద్ది)నాయడు తన్ను యేలే దొరకున్ను తమకున్ను బాగయ్యేటట్టున్ను గానున్ను సిద్ధవటంలో సిద్ధేశ్వరుని దేవాలయంలో పశ్చిమ గోపురం చేయించెను।

ఇందుకు దాఖలా సిద్ధవటం కసుబా కోటలో సిద్ధేశ్వరుని పాడు దేవాలయ పశ్చిమగోపురం రాతికి అరవగ్రంథాక్షరాలతో వుండే శాస నానకు తెనుగుతో వ్రాసినాము। అరవకడ్డాలు(?)॥

స్వస్తిశ్రీ త్రిభువన చక్రవర్తి రాజేంద్రగ......

స్వస్తిశ్రీ శకరేయాండ ౧౧౫౫ అధిరాజేంద్ర చోళ మండ లత్తిల్ మేర్ పాకనాటు పొత్తపినాటు వొడయూర్ సిద్ధవటం వొ(ఒడ

* ba 15 according to A.R.E 1939—40 p. 41.

యార్ కోవిల్ మేలే తిరుగోపుర వాశల్ శేవితారగళ శ్రీ మానుం వీర (మన్మహా)మండలేశ్వరం కాంచీ పురత్తిల్ కప్పంకొండం అలుమల్ల దేవనెయుం జయుం పణ్ణి మేర్కు తుంగభద్రా ఆళు వంశల్ ఆండవడక్కు గదిక్కు కులోత్తుంగ రాజేంద్ర చోళ యనే పట్టి...అంజెల్ల ఆండ మధరాంతకయ పొత్తప్పచోళ గెల్లశిత ఆరెయామోదగళిల్ తమ్మ(మ్మ?)శిత్తప్ప(సిద్దప్ప)నాయకన్ మరుమగన్ అరువలమారి అంణ భండారి శిత్త(సిద్ధ)ప్పనాయకన్ తమయ్య ఆన సమస్త సేనాధిపతియాన తంత్రపాల పెద్దినాయకన్ తన్నై ఆండ నాయళక్కుం(?)తంగళైకం నంనాగడె తిరుగోపురవాశల్ సేవిత్తాన్ ॥

ఈ ప్రకారం అరవ అక్షరాలు వ్రాసివున్నది ॥

ఇదిగాక యీ గోపురం పైననే హాళే కన్నడ అక్షరాలతో శిథిలమైన శాసనం ఉన్నది ॥

శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర త్రైలోక్య మల్ల భుజబల వీరనారాయణ రాయదేవ మహారాయలు కలుకడ పురమందు పృథ్వీసామ్రాజ్యాధిపతులై వుండగాను, తక్కరస గంగదేవ మహారాజులు రాజ్యపరిపాలన చేస్తూ వుండగా, వారికి నిజ భృత్యులైన జంత్రిరామనాయకుండు జ్యోతి సిద్ధనాథునిగుడి కట్టించి అగ్రహారము విడిచి శకవరుషంబులు ౧౧౬౪ ప్లవంగ సంవత్సర పుష్య శు ౧౩ బుధవారంనాడు శిలా శాసనం వ్రాయించి వేసినారు ॥*

---

* A.R. No. 563 of 1915. SII. X 312.

Similar inscription is stated to be found on the site of the deserted village of Guṇḍlapādu, whereas this is said to be inscribed on the western gōpura of the ruined temple of Siddhēśavara in the fort of Sindhavaṭam. This inscription is dated Śaka 1164 Plavanga, Pushya śu 13, Wednesday. The Guṇḍlapapāḍu inscription is dated Śaka 1170 Kīlaka SII X 312 is dated 1169 Plavanga Jyeshṭa śu Vaḍḍavāra.

తాలూకు మజుకూరు సిద్ధవటానకు పశ్చిమం రెండు పరుగుల దూరమున పినాకినీ నదీ తీరమున మౌజే జ్యోతీ అనే గ్రామానకు దక్షిణభాగమందు జ్యోతి సిద్ధనాథుని దేవాలయంలో వుండే శాసనం.

* స్వస్తి సమస్త ప్రస(శ)స్తి సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం త్రైలోక్యమల్ల భుజబళ వీరనారాయణ అవుదుంబరాభరణ కలుకడ పురవరాధీశ్వర అష్టమహాసిద్ధి సిద్ధ(వట) దేవర దివ్య శ్రీపాద(పద్మా) రాధకులైన రాయదేవ మహారాజులు నిజభృత్యండైన స్వస్తి సమస్త లోక సంస్తుత్య విభవామరేంద్ర అభిమానశూద్రక విభుధజనమిత్ర వసిష్ఠ(? మన్మ) కుల గోత్ర త్యాగసముద్ర ఆశ్రిత(అచక) జనపారిజాత కామినీజన జయంత సచ్చినాధార(సుజనాధార ?) నరాధూర (?) స్వామి ద్రోహరగండ గడియంకభీమ కోదండపరశురామ రణరంగభైరవ కారుణ్యాసాగర యేకాంగవీర పాపజనదూర వైరినాయకగోత్రకుత్రవజ్ర భుజాదండ చలమెత్తుగండ రిపునాయకశిరఃఖండన దాయసంహారమండలిక జగదాళ రాయభూపాలదక్షిణభుజాదండ తరనుకుక్కుర (సితరనంకుకర)గండ జ్యోతినాథుని దివ్య శ్రీపాద (పద్మా) రాధకులైన జంతిరామి నాయకుండు తన్నేలిన తక్కురస గంగరసదేవమహారాజులు పృథివీ రాజ్యము సేయుచున్న నాటి శకవరుషంబులు ౧౧౬౯ అగు ప్లవంగ సంవత్సరమున పుష్య శు॥ ౧౩ బుధవారము (జ్యేష్టసుధత్రయోదశి వడవారము) నాడు జ్యోతినాథుని (కోటగోపురము గటించె. కప్రోల నీరు గలసాని) గుడికట్టించె బేటూరరెండు చెఱువులు త్రవించె గుడిగటించె అగ్రహారమువిడిచె మంగళమహా ॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ ॥

ఈ గంగరాజు యేలుబడిలోనే తాలూకు ఒరమాచుపల్లెలో విష్ణుదేవాలయంవద్ద శిథిలమైన శాసనం.**

శకవరుషంబులు ౧౧౭౦ కీలక సంవత్సరమందు స్వస్తిశ్రీమతు అవుదుంబరాభరణ క్షుత్రపవిత్ర అష్టమహాసిద్ధి సిద్ధదేవర దివ్య శ్రీపాద

* See SII. X. 312. A. R. No. 563 of 1915.

** See, for a summary p. 291—3 above.

పద్మారాధకులైన తక్కరస గంగయ దేవమహారాజుల నిజభృత్యుండైన స్వస్తిసమస్తలోకసంస్తుత్య విభవామరేంద్ర అభిమానశూద్రక బ్రహ్మేశ్వర దేవునికి జ్యోతినాధదేవునికి మంత్రపుష్పం పెట్టేనిమిత్తం అచ్చప్పనాయకుడు తన మామ జంతిరామినాయనికి పుణ్యముగాను చేను యిచ్చినట్లుగా వ్రాసియున్నది॥*

గణపతిదేవుమహా(రాజు) సింహాసనారూఢుండై పృథ్వీ సాంబ్రా(మ్రా)జ్యము చేయుచుండగాను వీరి అగ్రసేనాధిపతి అయిన గండపెండేర గంగయ దేవమహారాజులు పృథివీ పాలనచేస్తూఉన్న...ఇతని తోడ పుట్టువ కుమారుడు జన్నిగ దేవమహారాజు రాజ్యభారం చేస్తూవుండగా దువ్వూరు తాలూకు మాజే మైతకూరు అనే గ్రామం గంగరాజులగారి పట్టణము(పేరటను?) ఉ౮ వృత్తులు బ్రాహ్మలకు శ్రోత్రియంగా ధారబోశి యిచ్చిన శకవరుషంబులు, సోమంచంద్రకరీశశాంకకలితే ౧౧౮౧ సిద్ధార్థి సంవత్సర పుష్య శు॥ ౧౧ మకర సంక్రాంతి పుణ్యకాలమందు ధారబోసి సదరహుమైతకూరిగ్రామములో నడివీధి శిలాశాసనం భూస్థాపితం చేసియున్నది॥ ఇందుకు దిగువ పైన ఉండే శ్లోకములు ఉన్నవి.

ఈ రాజుదే దువ్వూరుతాలూకు మాజే అన్నలూరు బేచిరాకు గ్రామ నె·త్తమందు వుండే శాసనము.*

See Gaṇḍikōṭadurgam Kaifiyat p. 13.

(తరువాత) మల్లా సీమ నెల్లూరి రాజులు యేలుబడిలోకి చల్లుతూవుండగా వారి మహాప్రధానులైన దేవపరాజు పెరుమాళ రాజున్ను, పొత్తయ్యను పెరియ పిళ్లెనాయడున్ను కార్యదక్షులై వుండిరి। ఇందుకు దాఖలా తాలూకు మజుకూరు వోబళంపాయకట్టు మాజే జువ్వులపల్లె గ్రామానకు దక్షిణం పినాకినీనదీతీరమందు పాడుదేవాలయం పట్టున శిథిలమై వుండే శిలా శాసనము యొక్క సారాంశము. ప్రథమభాగం కొంతరాయి పగిలి పోయి వున్నది। గనుక సింహాసనాధిపతులైన వారి పేరు తెలియలేదు।**

* See, for a summary Gaṇḍikōṭadurgam Kaifiyat p. 12—13.

* See above p. 243.

త॥ అహాషాంపాయకట్టు పీరపల్లెనై ఋతి లంకమలకు తూరు రంగం పల్లె బేచిరాకు గ్రామనైత్రమునందు పాడుబావి వద్ద ఉండే శిలా శాసనము[1] ఇక్కడ జన్నిగ దేవుని మహాప్రధాని సమస్త(బాహాత్త?) రనియోగాధిపతి నామాంక మాలికా ప్రశస్తి సహితం శ్రీ మహామండ లేశ్వర గండసంపన్న పెరుమాళ దేవుండు అనియున్నది।

ఈ గ్రామానకు నైఋతి భాగమున నాలుగు పరువుల దూరమున పీరపల్లె పొలిమేరలోను లంకమలలో కొండపేట సమచ్చు లంకేశ్వరుని కొద్ది పాటి దేవాలయమున్ను ఇందుకు ఉత్తరం దేవునికుండం సర్వదా ఉదకం ప్రవహిస్తూ యుండేది కలదు। ఇందుకు పడమర అర పరువు దూరమున విభీషణుని గుండంలో సర్వదా నీరు ప్రవహించేది కలదు।

పూర్వం అహాషాం పాయకట్టు ప్రభువులవీడు అనే గ్రామమందు ప్రభువుల బ్రహ్మిరెడ్డి వారి వంశీకులు ఒడ్డెరాజులు యీ గ్రామానకు దక్షిణం ఆరు పరువుల దూరమున తాలూకు మజుకూరు సగిలి పాయ కట్టులో చెల్లే మౌజే మాడపూరు గ్రామానకు వాయువ్య భాగమందు పూర్వమందు ఒడ్డెరాజుల యేనుగలు కట్టి ఉండేవి।[2]

ఈ ప్రకారము ఒడ్డెరాజులు కొంత దేశము యేలుతూన్నంతట అనుముకొండ దేశమండలి ఓరగంటి పట్ణమందు సింహాసనాసీనుండైన ప్రతాపరుద్ర దేవమహారాజు* పృథివీరాజ్యము సేయుచున్న ఈ దేశము ఆక్రమించి సదరహూ వ్రాసిన ఒడ్డెప్రభువులతో యుద్ధముచేసి వారిని పరాజయమున ఓడించి తాము విజయలక్ష్మిని పొందిన పిమ్మట ప్రతాపరుద్రునికి[3] భృత్యుండైన గండపెండార త్రిపురాదిదేవుండు ప్రభుత్వం చేస్తూయుండి మహాశ్చర్య(?) భూతాది దివ్యతేజోమయ దివ్యపరం జ్యోతి అధికముక్తి ప్రదాయక దరిశనముక్తి శ్రీమతు సమస్త పాలి

---

1. Gaṇḍikōṭadurgam Kaifiyat p. 13.
2. Gaṇḍikōṭadurgam Kaifiyat p. 13-14.
3. Pratāparudra is a mistake for Rudra.

తుండైన శ్రీ సిద్ధనాథదేవుని దివ్య శ్రీపాద పద్మంబులకు సాష్టాంగ నమస్కారముచేసి తమకు ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధియు గావలయునని...చతుస్సీమాను ప్రసాదపురంగ్రామం సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకంగాను యిచ్చినారు। ఇందుకు దాఖలా తాలూకు మజకూరు సగిలిపాయకట్టున మౌజే అట్లూరు గ్రామానకు దక్షిణ భాగమందు మజరా పాత అట్లూరికి ఉత్తర భాగమందు ఈశ్వరుని పాడు దేవాలయం వద్ద శిలాశాసనం ఉన్నది। అందుల సారాంశము.[1]

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౧౯౦ అగునేటి విభవ[2] సంవత్సర ఫాల్గుణ శు। ౧౫ గురువారం స్వస్తి సమధిగత పంచమహాశబ్ద మహామండలేశ్వర విమలకీర్తీశ్వర అనుమకొండ పురవరాధీశ్వర వు(ఉ)మామహేశ్వర(?) మూరురాయ జగద్దళ ప్రతిపక్షరాయ వంశనిర్మూల రాయ స్థాపనాచార్య మేరుమండలిక దేశీయ్య చలమెత్తుగండ కదనప్రచండ వ(ఒ)డ్డె రాయధిస్తాపన(?) వైరిఘునతర(వైరిఘురట్ట) కీర్తి నారాయణ ఆశ్రితకల్ప వృక్ష అతివిషమహాయశిక్షాదక్ష శ్రీస్వయంభూనాథదేవ దివ్యశ్రీపాదపద్మారాధక...ప్రసాద నామాది సమస్తప్రశస్తి సహితుండైన శ్రీమతు కాకతీయ్య రుద్రదేవమహారాజులు అనుమకొండ దేశమండలి వో(ఓ)రుగంటి పట్టణమందు సుఖసంకథా వినోదంబున పృథివీరాజ్యము చేయగాను, శ్రీ మహారాజుల భృత్యుండు స్వస్తి అనేక నామావళీవిరాజమాన మానోన్నత ఆ...మహాదండ ప్రథమ శిఖావంత(?) పరబలకృతాంత ప్రకారాంత వీరావతార దామోదరసైన్య దశహాల(దిశాపట్ట ?) మండలిక బ్రహ్మరాక్షస చలమెత్తుగండ మూరురాయ జగద్దళ గండపెండార త్రిపురారిదేవుండు ఆ పున్నమనాటి దివసం రథోత్సవమువ స్వస్తి శ్రీపర్వతదక్షిణద్వారస్ఫురదుదయగిరిశిఖర వైశాఖమాస మాహశ్వర(?) భూతాతి దివ్యతేజోమయ దివ్యపరంజ్యోతి అధికన్నమాత్ర(?) అధికముక్తిప్రదాయక దరిశనముక్తి శ్రీమతు

1. Gaṇḍikōṭadurgam Kaifiyat p. 14.

2. A. R. No. 1 of 1939–40 (ప్ర)భవ.

సమస్త తీర్థ పరిపాలితుండైన శ్రీ సిద్ధనాథ దేవుని దివ్యశ్రీపాద పద్మంబులకు సాష్టాంగ నమస్కారంచేసి తమకు ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధి గావలయునని సగిలి భూమి...చతుస్సీమాను ప్రసాదపురంగ్రామం సహిరణ్యోదకదాన ధారాపూర్వకంగాను సమర్పిస్తిమి॥

ఈ ప్రతాప రుద్రదేవమహారాజుల ప్రభుత్వంలోనే బ్రహ్మరాక్షస జన్నయ్యదేవమహారాజు ఈ దేశం పాలనచేస్తూయుండి లంకటూరు అనే గ్రామం లంకమల్లేశ్వరునికి నైవేద్య సంధ్యాదీపములకు ధారాపూర్వకముగాను ఇచ్చిన శకవరుషంబులు ౧౧౯౨ నేయప్రమోదూత సంవత్సర జేష్ఠబహుళ సోమవారం. ఇందుకు దాఖలా తాలూకు మజుకూరు అహాషాం పాయకట్టులో మౌజే వీరపల్లెగ్రామానకు యీశాన్యభాగమందు వీరపల్లె పొలిమేర బద్దెవోలు తాలూకు మౌజే వనంపులలో చెల్లేమజరా జేచిరాకు భకుంతాపురం పొలంహద్దు కరణాల జోడిమాన్యములో నున్న హాళే కన్నడం అక్షరాలతో శిలాశాసనం ఉన్నది.[1]

ఈ ప్రతాపరుద్రదేవ మహారాజులు పృథివీరాజ్యం యేలుచుండగానె శ్రీమతుగండ పెండేర అంబదేవ మహారాజులు యీదేశం యేలుచూయుండగాను....శకం ౧౨౧౨ అగునేటి వికృతి సంవత్సర భాద్రపద శు ౭ గురువారమున ఓబళం పాయకట్టున ఓబళంబొడ్డెచర్ల బ్రాహ్మణపల్లె యీమూడు గ్రామముల ముగ్గు(గ్గ)డను చెర్వుకట్ట లోతట్టున శిలాశాసనం ఉన్నది.[2]

కడపయపల్లె గ్రామానికి దక్షిణభాగమందు పొలంలో ఉండే శాసన సారాంశము।

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౨౬ అగునేటి క్రోధి సంవత్సర మాఘ శు। ౧ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర బ్రహ్మరాక్షస గంగరాజు తిరుపతి దేవమహారాజులు పామూరిపట్టణము రాజధాని చేసుక సుఖ

1. See Gaṇḍikōṭadurgam Kaifiyat p. 14.
2. Ibid. p. 15.

సంకథా వినోదంబున పృథివీ రాజ్యము చేయుచుండి తమకు ఆయురా రోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధిగాను స్వస్తిశ్రీ శ్వేతచెన్న మల్లికార్జున దివ్య శ్రీపాదపద్మారాధకులైన స్వస్తిశ్రీ......

(ఇక్కడ రాయి పగిలిపోయి ఉన్నది.)

వరికుంట అనే గ్రామాన నీలకంఠేశ్వరుని దేవాలయంలోని శిలాశాసనం యొక్క సారాంశము.

సకిలి భూమిలోని చండువాయి చతుస్సీమలోని సకలాయం సహితముగా శ్రీసిద్ధనాథదేవునికి మధ్యాహ్న అవసరానకు సర్వమాన్యం గాను యిచ్చినారు। ఇందుకు దాఖలా సకిలి పాయకట్టు మాజేచండు వాయి గ్రామానకు వు(ఉ)త్తరం మజరాబేచిరాకు పాతనూతనముల నెత్తం భూమి బావివద్దయుండే శిలాశాసనం యొక్క సారాంశము ॥[1]

విద్యానగర సింహాసనాధీశ్వరులైన వీరశ్రీ బుక్కరాయ మహా రాయల యేలుబడి అయిన తరువాతను ఆయన కొమారుడు హరి హరదేవ మహారాయలు రాజ్యమేలిరి. తరువాత ఆయన కుమా రుడు ప్రౌఢదేవరాయమహారాయలు రాజ్య మేలిరి. ఇందుకు దాఖలా తాలూకు మజుకూరు వూటు(?) మవుజే కురుగుంటు పల్లెపైకి దొంగలసాని గ్రామానికి పశ్చిమ భాగమందు పినానికినీ తీర మందు పాడుదేవాలయము వద్ద ఆంజనేయ విగ్రహానకు వెనక పార్శ్వ మందు వు(ఉ)న్న శాసనం ॥[2]

శ్రీ శకాబ్దంబులు ౧౩౩౯ అగునేటి హేవళంబి సంవత్సర ప్రౌఢ దేవరాయమహారాయలు అని వ్రాసియున్నది.

ఈ తరువాతను కొన్ని అక్షరములు శిథిలమైనందున తెలియ లేదు ॥[3]

---

1. See, Gaṇḍikōṭadurgam Kaifiyat p. 17. A. R. No. 65 of 1939—40.
2. A.R. No. 5 of 1939–40.
3. A. R. No. 14. of 1939–40.

కృష్ణదేవరాయలవారి ప్రభుత్వంలోనే నలకంపమరాజు తమ్ముడు చిన సంగమరాజు అనే అతడు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర గుమ్ముడూరి ఓబళదేవరాజుకు ఉమ్మళికెగాను మాచుపల్లె గ్రామం యిచ్చియుండగా ఆ ఓబళయ్య దేవమహారాజు కడప తిరువెంగళనాథుని దేవదాసియైన కొండసానికి మాన్యముగాను ముత్తుముచేను యిచ్చెను. ఈ ప్రకారం యీ గ్రామం మజరా వుక్కాయపల్లెలో శాసనం వున్నది. శకంలేదు సంవత్సరం మాత్రం ఉన్నది.

ఈ కృష్ణదేవరాయలవారి అన్న(తమ్ముడు) శ్రీ మద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీవీర అచ్యుతదేవమహారాయలు విజయ నగరమందు రత్న సింహాసనారూఢుండై పృథివీసామ్రాజ్యము చేయు చుండగాను నలకరాజు పినతిరుమలయ్య రాజుగారికి సిద్ధవటం సీమ అధికారం యిచ్చియుండగాను వారి కార్యకర్తలైన నయనారయ్య అనే యతడు కరిగిరి గ్రామమందు ముక్తికోటీశ్వరునికి పూజానైవేద్యదీపా రాధనలకుగాను ముత్తుముచేనున్ను యిరువై గుంటలు మడిన్ని యిచ్చినాడు ‖

ఈ ప్రకారం తాలూకు మజుకూరుపైకి ఊటుగ్రామం గుండ్లమడ అగ్రహారమందు ముక్తికోటీశ్వర దేవస్థానంలో ధ్వజస్తంభమువద్ద ఉన్న శాసనం. అందుల సారాంశము। *

శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౭ అగునేటి మన్మథ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నలకరాజు పిన తిరుమలయ్య దేవమహారాజుల కార్యకర్తలైన నయనారయ్యవారు కైలాస వాసియైన శ్రీ సిద్ధవటం సీమలోని కరిగిరిగ్రామమందు ముక్తికోటీశ్వర నాథదేవునికి పూజ దీపారాధన నైవేద్యాలు నడిచేటట్లు సింగంపల్లెలో నచయ్యరుకు దక్షిణాన ముత్తుము చేను యిరువై గుంటలు మడి యిచ్చి నట్లుగా వ్రాసివున్నది ‖

---

* A. R. No. 23. of 1939-40.

అచ్యుత దేవరాయలవారి తదనంతరమందు వీరశ్రీ సదాశివదేవ మహారాయలు విద్యానగర సింహాసనాధీశ్వరుడై పృథివీరాజ్యము యేలుచుండగా కృష్ణరాయలవారి అల్లుడైన అళియరాను రాజు యువరాజత్వం చేస్తూయున్నప్పుడు సదాశివదేవమహారాయలకు దక్షిణ భుజాదండులైన ఆత్రేయగోత్ర సోమవంశోద్భవులైన రామరాజుగారి పౌత్రులైన ఆరవేటి రామరాజయ్య గుత్తి తిరుమలరాజయ్య దేవమహారాజులుగారి మేనల్లుడైన కాశ్యపగోత్ర సూర్యవంశాధీశ్వరుడైన మాద్రాజు పౌత్రులైన అవుబళరాజు పుత్రుడైన నాగరాజయ్య దేవమహారాజులగారికి వు(ఉ)దయగిరి రాజ్యానికి లోనైన నాయంకరానకు చెల్లే సిద్ధవటం సీమలోని జాంబవంత ప్రతిష్ఠితులైన వ(ఒ)ంటిమిట్ట రఘునాయకులకు అమృతపడ్లకు గోపురప్రాకారాలకు తేరుతిరుణాళ్లకు సదాశివదేవ మహారాయలవారి ఆసతిని పొత్తపినాటి సీమలోని భోగపల్లె అంతుపల్లెలు మూడున్ను వ(ఒ)ంటిమిట్ట స్థళానను చెరువుకింద చెల్లివచ్చేమడి అర్చన వృత్తికుంటలు ౫౦ యీశై పోగా నిలిచిన మడి ౩౦ గుంటలున్ను యీ పల్లెలు ౩ కిన్ని మడికిన్ని కలిగిన అష్టభోగ తేజస్వామ్యములు సహితంగాను ధారాపూర్వకముగా శాలివాహన శకవర్షమ్ములు ౧౪౭౭ ఆనందనామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౨ పుణ్యకాలమందు యిచ్చిరి. ఇందుకు దాఖలా తాబూకు మజుకూరు వంటిమిట్టపూటు గ్రామంలో కోదండరామస్వామి దేవాలయంలో తూర్పు మహాద్వారంలోతట్టున శాసనం వున్నది॥*

శాలివాహన శకంబులు ౧౪౮౦ అగునేటి కాళయుక్తినామ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౨ సోమవారం వీరశ్రీ సదాశివదేవ మహారాయల కాలమందే సదరహు సూర్యవంశోద్భవుడైన నాగరాజయ్య దేవమహారాజులవారికి వు(ఉ)దయగిరి రాజ్యానకు లోనైన నాయంకరానకు చెల్లే సిద్ధవటం సీమలోని వ(ఒ)ంటిమిట్ట శ్రీరఘునాయకులకు అంగరంగ వైభవాలకున్ను గోపురమంటప ప్రాకార రథోత్సవం మొదలైన వుత్సవాలకు వ(ఒ)ంటిమిట్టగ్రామమున్ను యీ గ్రామానకు చెల్లే పల్లె

* A. R. 411 of 1911.

లున్నూ చతుస్సీమకులోనైన పొలము ధారాపూర్వకముగా యిచ్చినారు। ఇందుకు దాఖలా సదరహు వ్రాసిన శాసనానకు వు(ఉ)త్తర భాగమందు శాసనం వున్నది। ఇదిగాక వీరశ్రీ సదాశివ దేవమహారాయలవారు రాజ్యం మేలేటప్పుడు కాస్యపగోత్ర సూర్యవంశోద్భవులైన సదరహు నాగరాజయ్య దేవమహారాజులుగారు వు(ఉ)దయగిరి రాజ్యానికి లోనైన నాయంకరానకు చెల్లే సిద్ధవటం సీమలోని జాంబవంత ప్రతిష్ఠితంబైన వ(ఒ)ంటిమిట్ట రఘునాయకులకు అమృతపళ్లకు గోపుర ప్రాకారాలకు తేరుతిరునాళ్ళకున్ను సదాశివదేవమహారాయలుంగారి ఆనతిని తాలూకు మజుకూరిలో చెల్లేటి మవుజే గంగపేరూరు గ్రామం చతుస్సీమకు లోనైన పొలం సహోధారబోసి యిచ్చినారు।

ఇందుకు దాఖలా మవుజే మజకూరులో గ్రామానికి పూర్వభాగమందు నిల్వపాతి ఉన్న రాయిమీద శాసనం ॥*

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౮౧ అగునేటి సిద్ధార్థి సంవత్సర ఆషాఢ శు ౧౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప సదాశివమహారాయలు విద్యానగరమందు రత్నసింహాసనారూఢులైౖ పృథివి సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర పాండవకులధుర్య కల్యాణరాజ్యస్థాపనాచార్యహరణబిరుదరగండ గండరగోళిబిరుద మన్య విభాళాది మహాబిరుదాంక అభినవసాహసాంక సత్యభాషావ్రత పరాయణ చాళుక్యనారాయణులైన ఆత్రేయగోత్ర పవిత్రులైన సోమవంశాధీశ్వరులైన అశ్వపతి గజపతి నరపతి మూరురాయస్థాపనాచార్యులైన ఆరవేటి రామరాజు పౌత్రులైన శ్రీరంగరాజ పుత్రులైన రామరాజయ్య దేవమహారాజులుంగారు సదాశివదేవరాయలకు దక్షిణ భుజాదండులై తమ అల్లుడు కాస్యసగోత్ర సూర్యవంశాధీశ్వరుడైన మంచ్రాజు పౌత్రుడైన బొబళరాజ పుత్రుడైన నాగరాజయ్య దేవమహారాజులయ్యవారు వు(ఉ)దయగిరి రాజ్యానకు లోనైన నాయంకరానకు చెల్లే సిద్ధవటం సీమలోన శ్రీమద్దేవదేవోత్తమ తేవతాసార్వభౌమ సకల లోకశరణ్య

* A. R. No. 19. of 1939-40.

శరణాగత వజ్రపంజరుండైన జాంబవంత ప్రతిష్ఠితులైన శ్రీవ(ఒ)ంటిమిట్ట రఘునాయకుల నిత్యకటర(?) అమృత వళ్లకు అంగరంగ వైభవాలకు గోపురప్రాకారములకు తేరుతిరుణాళ్ళకు సదాశివదేవమహారాయలవారి ఆనతిని గంగపేరూరు గ్రామమున్ను ఈ గ్రామానకు చెల్లే చతుస్సీమకు లోనైన పొలమున్ను ప్రథమ ద్వాదశీ పుణ్యకాలమందు హిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను అష్టభోగ తేజస్వామ్య సహితంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయి అగునట్లుగానున్ను ధారబోసి వ్రాయించి యిచ్చిన శిలాధర్మ శాసనం.

కడప తుకిడి
దూపాడు శిలాశాసనములు

దూపాడు తాలూకు త్రిపురాంతక గ్రామానకు పశ్చిమం అర కోసుమీాదను కొండమీాద యున్న శాసనం॥ దేవాలయానకు పడమటి ద్వారానకు వుత్తరము గోడకు నిలువపెట్టిన శాసనము.*

స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ(ం) శ్రీపృథివీపతి(వల్లభ) మహారాజాధిరాజరాజపరమేశ్వర పరమహాపరస్వర (పరమమాహేశ్వరం) సత్యాశ్రయ కులతిలక(ం) చాళుక్యాభరణ(ం) శ్రీమత్రిభువనమండలేశ్వర (మల్లదేవర) వీరవిజయరాజ్యముత్తరో త్తరాభి(వృద్ధి) ప్రవర్ద్ధమాన(ం) ఆచంద్రద్రార్క్కు తారా(ంబరం)సెల్లుత్తిమిరె జయంతి మనెయడి నాసలు ఘురద్వ (జయంతిపుర నెలవీడినోళు) సుకసంకటాదినాడండి (సుఖసంకథావినోదదిం) రాజ్యముత్తదింత (రో త్తరదిం) (గెయ్యుత్తమిరె) పాదపద్మపూజలి (తత్పాదప ద్మోపజీవి) సమగె(ధి)గత పంచమహాద్ధ(శబ్ద) సామంతాధిపతి మహాప్రచండనాయకం విబుధవరదాయకం సుజనప్రసన్న(ం) యడడమత్త (నుడిదుమత్తెన్నం) గోత్రపవిత్ర పరాంగనామం(పు)త్రం తురంగంత (రేవంత) ద్వేదికా(వైరికృ)తాంతం పాసతో(సాహాసో)త్తుంగ నయ్యన శి(సి)ంగనామాత్య(ది) సమస్త ప్రశస్థ(స్తి) సహితం శ్రీమన్మహాప్రధాన అనంతపాల దండరసరు శ్రీమ(తి)త్ చాళుక్య విక్రమవర్ష దళు ౫౧ నేటి(నెయ) పరాభవనామ సంవత్సర జేష్టాది(ష్ఠద) మాసాన(వాస్య) సోమవారదందు సూర్యగ్రహణ నిమిత్తడిం(దిం) శ్రీపగ(ర్వ)త మహాద్వ, (ద్వార)ర శ్రీత్రిపురాంతకమహాదేవర అంగరంగభోగక(క్కు)ం ధూపదీపక(క్కు)ంబైగం(గిన) నైవేద్యక(క్కు)ంబైది(గి)న పూజక(క్కు)ం కద (ఖండ) స్ఫుడి(టి)త బీర్ణోద్ధారక(క్కు)ం మోడ్డె(ట్టె)వాడి నాడోక్ర

---

* Mac. Mss. M. 265 (15-3-25) **Brown Fol. 3 vol. 13, p. 161; Wilson Vol. 2 p. CXXIV. See, A. R. No. 276 of 1905, SII IX-i No. 212**

(ళ)గన(ణ)బొసలఘుడికి (చాపలమదుగె) అభతువే(చతుస్సీ)మ సహితం దానమాడిదిక(ధారాపూర్వక) మాడివిద్దే(ట్ట)రు. ఢవమ్మ(ఈధర్మ్మ)న స్వధర్మ ప్రతిపాకిళిడ(ళిసిద)ంగె గంగవారణాశికురుక్షేత్ర వఘ్యతికలు (వఘ్యతీర్థగళ)గా(గో)సహా(స)గర(ళc)ం దానమాడి రడలదుకుకో (సఫలమక్కు) ॥ న(ఈ)ధర్మవనకిడ(ళిద) మదిరా(మహా) పాతకంగ(గె)న్నె (ఈ) తీర్థగడ(ళ)లు గోబ్రాహ్మణావర(ణపర) స(స్స)హా్రసవధెయ మాడిద మహాపాతకకురూ(మక్కు).

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహారేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వ్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

౨. స్వస్తి సమస్త భువన ప్రశస్తవిభవ, సకలసంపత్ ప్రభవ,* ప్రతి సమరమస్తిశాకావకాశ ధనతబు(సమరోత్తుంగతురంగమ) సహా్రస మితచారు చామరప(ప్రక)ర వికాశితా(శావికాశ) భాగీరథి (భగీరథ) సంకాశతల(అ)నితరపో(పౌ)రు డా(షా)తి శయిత శ్రీవత్స(లాంఛన)... లోద్భవ తిబా(వృషభ)లాంఛన కాంచీవర పురాధీశ్వర ప్రతాపలంకేశ్వర కామకోడ్య(ట్య)ంబికా లబ(లబ్ధ)వరవ(ప్ర)సాల(ద) సరససంవాద భూలోకచాతుర్వ్వర్ణధర్మప్రతిసా(పా)లనా చాయ్య నిరుపమది(ధై) య్య(ర్య) శ్రీపర్వ్వతమాదిగా(పూర్వదిగ్భాగ)సు ప్రవేది(తిష్ఠి)త సప్త శతాగ్రహార ప్రతికూలలోకసంహార ప్రశము(మి)త విభుద(బుధ) జనవిపద్ద(ద)పాయ ప్రతాపనురాగకాంతా (ప్రతాపానురాగా క్రాంత)సకల భూపాల విజయగండ శ్రీహాకపోడ(గోపాల)దండోవజలి(పాదపద్మోపజీవి) సమది(ధి) గతద్రృంభ(పంచ) మహాశబ్ద మహాసామంతాధిపతి హాళ (వాళి ?) వంతనాయకవరనందన విభవసంక్రందన యధావస్వ(స) రవిని యుజ్యమాన కవుండుంన్యోప శందరా(షాడ్గుణ్యావశంవదా శేష)విపక్ష(క్షి) తిపతి బాహత్తర నియోగాధిపతి, సుతానుపక్షజుదాజ్యవహాది రక్షిత (సతతానుబద్ధబుధ్యుత్సాహాతిరేకాత్మ) సురసబ(చి)వమతి పర(రి)ణలి(తి) అనేకదేశాధిపతి తురంగమరవా(కళా) చాతుయ్యౕ యధరితబ(జ...) (పే)స నో(ణీ)హానుమంత వివిధరాజనీతివిద్యాపారాయణ నాయకనారా

* See A. R. No. 272 of 1905, SII. X. 400.

యణ నిస్సాధారణ(ణా) నేకనిలయ(?) తిరుధిరవెంగక(తిరువెంగళ) నాథ చరణాలయ సంస్థితజనసంతాపనివారణ ద్విహాస్తమదహారణ అతిశ యె(యి)త కల్పవృక్షద్రుమమది(వి)తరణ సత్య(త్యాభ)రణ రది(వైరి)నాయ కరగండ స్వామిద్రా(ద్రో)హరగండ లోలిత(ఆశ్రిత ?) జనసంతావ(న) సకలధర్మ ప్రతిపాలకులైన శ్రీమతు కురు(కరి) మాణిక(్య)పెరుమాడి నాయకుండు స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౧౮[౫] అగునేటి రుధు(ధి) రోద్గారినామ సంవత్సర వైశాఖ బ। 3। వి(ది)తయా గురువారం గూడిన అక్షయ తృతీయ నోనామ (నాండు) స్వస్తిశ్రీ త్రిభువనక(తి)లకత్రిలక్ష గో(గ్రా)మగోకరి(శకీ) మహామద(ర)వి(రశై)వ సామ్రాజ్య పడి(ట్ట) బడ(ద్ధ) శ్రీమద్రాజగురు చరణ సరసీరుహ భూరి(షిత ?) మస్తి(స్త)క శ్రీతిపురాంతకదేవ దివ్యశ్రీపాద పద్మాధారు(రాధకు)లైన శ్రీమతు శార దాఘూర(శాంతిపూర్వ ?) శిద్దే(వ) దేవి(శి)కులు అభి(న)వగణపామ(పు) రమునందు కట్టించిన గణపసముద్రవదీన(వెను ?) కనుదీరు(ప)మున్కు... త్రిపురాంతక(తూ)మున నిత్యమూ తూముబియ్యము, ధీ(ఓ)గిరము నడ బడి(చేది) గానిలి(దానికి)లోభుడై తారాకగృతియై(?) గోధారో ఘూధ (ధారాపూర్వ)కముశ(చేసి)యిచ్చిరి. లింగవాసుదేవరకు అఖండదీపానకు యిచ్చిన మొదవులు౫౦ ॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

3. శాసనము: స్వామి గర్భగృహానకు దక్షిణం చీకటిమిద్దె వుత్తరభాగమందు నిలువుగా పాతివున్న శిలాశాసనము నకలు:

స్వస్తి సమస్త ప్రశస్త(స్తి) విభవ సకలసంపత్ప్రభవ సమరసమ సమసమాహాంన్య స్యనోషోడ(మానవనిస్సాణఘోష)సమాకర్ణా(ర్ణ)న విస స్పాతి(నిస్సారిత) బాష్పధారాధౌతప్రతి భద(ట)భడి(టీ)గండ చలమతిగ గండ సకలనరపతి మణిమకుడి(ట)కాటు(కోటి) మకరికాభుంజ(చుంబ్య) మాన భ(చ)రణ నఖకిరణ కం(దళ)(మూ)రు రాయజగడక(దళ)కరక వీర (ళిత)...ద్వి(ష)షితవిపక్షవిలాసినీ వికంజ(ళంబ)మానాలకవల్లరీ వినిస్సారిత లలాట కస్తూరికా తిలక కాకతికులా(లతి)లక అనమకొండ పురవరాధీశ్వర పరమమాహేశ్వ శ్రీస్వయంభూదేవ శ్రీపాదపద్మారాధక పరబలసాధక

* A. R. No 273. of 1905, SII. X. 241.

నామాది సమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కాకతియ్య రుద్రదేవ మహారాజులు స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౧౦౧(౭) అగునేటి విశ్వావసునామ సంవత్సర పౌష శు౹ ౧ గురువారంనాడు(ంటి) మకర సంక్రాంతి పుణ్యకాలమున శ్రీపర్వత శిరోమణి శ్రీకుమారగిరి శ్రీత్రిపు రాంతకదేవర అంగరంగ భోగాలకు కొండపల్లి నాటు(ంటి)లోని కృష్ణా నదీతీరమందు వైడసపల్లి ఆపడమర రేవూరునుచతుస్సీమమున్ను సక లాయ సహితముగానున్న ధారాపూర్వకముగాను ఆచంద్రార్క స్థాయిగానిచ్చిరి॥ ఈవైడనపల్లికి పొలిమేర అష్టసీమములున్ను। తూర్పునను పెర ఆజ్ఞే(గ్నే)యానకు(ను) వాసుదేవుని పడంతము దక్షిణానకు ఎక్కు డుగట్టు మబ్బుకురవాను...ఖడియాను నైరుత్యానను చీకటివాగు వుపు గుండును వావెడల(ప్రాపెడ్ల) తెరువు పెడ్లజువ్వి పడమర వులలదొాన చీకిరేనూను యడ్లచెరువుకాలు తెరువు చిత్తకుంటానున్న దొండపాటి దొానతెరువున కలియగుట్టాను వాయువ్యాన దొండపాటినుంచి వచ్చిన వాంగులేటి లోపలి నీరుపట్టునుంచి పూడితెరువు పెద్దచింతానున్న ఉత్తరాన తిలకంటితెరువులు దే(డ)పాటి తెరువు, బూదెపాటి తెరువు, డిపిగుట్టాను అక్కడినుంచిన్ను(వచ్చిన) భండి తెరువునొద్ద కొంచపలుగు గుండును, ఇప్పలదొారువున్ను అక్కడినుంచి వాగు। రేవూరికి అష్టసీమ ములు। తూర్పు దొండపాటితెరువు యిప్పరావిని వైడవ(ఎద్ద)నపల్లి బండి తెరువు చింతమానును ఆగ్నేయమునను రామిరెడ్డి కుంటవెనక రేవడి వడక వాగున్ను ఇసుక వాగున్ను నైరుత్యాన పెద్దరేగటి సందులో పద్రడ(?) యిసుకకాలు దెరువును వుంబుడిని కందిబండ తెరువు, పల్లగుట్ట నల్లవాగు వాయువ్యానకు నీరుతావును యుత్తరానను కూచిపూడి తెరువున్ను పల్లుకుంట నిడగదొానమున్నూ బడెపాటి తెరువున నూరె బోనివాగున్ను ఈశాన్యానను చింతరేగడి పెద్దచింతాను॥

సామాన్యోయం ధర్మసేతుః నృపాణాం...

౮. గ్రామానకు పశ్చిమం అరకోసుమీద చెరువుకట్టకు తూర్పు పాడైన చెన్నకేశవుల దేవాలయానకు నైరుతిమూలకు పాతివున్న శిలా శాసనమునకలు.*

స్వస్తిశ్రీ మన్మహామండలేశ్వర బాహాత్తరి నియోగాధిపతి అనేక దేశాధిపతి చాతుర్వర్ణసముద్ధర పశ్చిమరాయదామోదరసైన్య దిశాపట్ట ఏకాంగవీర వీరావతార అతివిధ(వ)మహాయారూఢ ప్రౌఢారికార్య(ప్రౌఢ రేఖారే)వంత విజయలక్ష్మీకాంత నాయకనారాయణ కడనుపబండ(కదనప్రచండ)p. 6 of 1963-64 మంనియవేంటకార గణపతి దివ్య(దేవ) దివ్య శ్రీ పాదపద్మారాధక (దో) స్తంభస్తంభిత సకలక్ష్మి తిపాలశయన(శౌర్య్య)యశఃస్తోమతిలక...దిగంగనాముఖ వితరణగుణ వినిర్జితకామధేనుకల్పద్రుమ బడి(బడ్డి)యరాయదే(ది) శాపద(ట్ట) మువు(మూ)రురాయజిగండర(జగదళ,) పరలు(బ)ల...నామాది సమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర గండపెండారు గంగయ సాహిణి స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౧౧౨(౧౧౭౨)అగునేటి సాధారణనామ సంవత్సర పుష్య శు ౫ గురువారంనాడు నాంది(టి)మకరసంక్రాంతిపర్వ కాలమందు శ్రీ త్రిపురాంతకము శ్రీ మూలస్థానదేవరకు అంగరంగ భోగాలకు గణపతిదేవమహారాజు హవే(దువ)లి కంపనములో బోయలపల్లిని రెడ్డిపల్లి పొలమున్నూ చతుస్సీమము సకలాయ సహిత ముగా ధారాపూర్వకము నేసి యిచ్చెను ॥

సామాన్యోయం ధర్మ సేతుం నృపాణాం।
...............నిష్ఫలంభవేత్ ॥

ఈ ధర్మమునకు యెవరు విఘ్నము దలచినా వారు గంగాతీర మందు తన పెద్దకొడుకు కపాలము పట్టుకుని శత్రు గృహామునకు బిక్షా నకుబోయి తన బంధువుణ్ణి కడనాడుపడి(?)కపిల గోవుల వధించిన మహాపాతకాన బడగలవారు।

* A. R. No. 283. of 1905, SII. X. 332.

౫. దేవాలయమునకు తూర్పు భాగమందు మంటపంమీఁద గోడ సందున వున్న శాసనం నకలు ॥[1]

స్వస్తిశ్రీ సమస్త విద్యావిలాసిని లాసకరసిక సకలజనిధివేలా మేఖలావలయిత వసుమతీవలయ మాలాకలిత భుజశిఖరోత్తంస సహాప్రాంశువంశావతంస సమరసమసమయసమాహన్యమాన నిస్సాణ ఘోషసమాకర్ణన విసర్పద్(త్) బాష్పధారాధ్యాత ప్రతిభటభటీగండ చలమర్తిగండ ప్రణతసకలనరపతి మణిమకుటకోటి మకరికాచుంబ్యమాన చరణకందళ మూరురాయజగదళ కరకళితకరవాళకుపితవిపక్షవిలాసినీ విళంబమానాళకవల్లరీ వినిస్సారిత లలాటతటకస్తూరికాతిలకకా(రతి)కులతిలక అరిబలజలనిధిమథన శూరభుజస్తంభ పరాక్రమాపహాసితమందర జగదేకసుందర అనుమకొండపురవరాధీశ్వర ప్రతాపలంకేశ్వర పరమమాహేశ్వర శ్రీ స్వయంభూదేవదివ్య శ్రీపాదపద్మారాధక పరబలసాధక విభవ వినిర్జిత విబుధరాజులునైన స్వస్తి శ్రీమతు గణపతిదేవ మహారాజులు ఒరుంగలు పురవరమందు ఆచంద్రరాతార్క ముత్తరోత్తరాభివర్ధమాన సుఖసంకథావినోదంబులం పృథ్వీరాజ్యము సేయుచుండంగాను తమ దివ్యరాజ్యసంవత్సరంబులు(?)అగుస్రాహిం(?) శక వర్షంబులు ౧౧౮౭ అగునేటి క్రోధన[2] సంవత్సర ఆషాఢ బహుళ తదియ శుక్రవారం కర్కాటక సంక్రమణ(?)నిమిత్తంబున శ్రీ పర్వత పూర్వద్వార(?)శ్రీ తిపురాంతక దేవర మధ్యాహ్నసంధ్య అంగరంగ భోగాలకు కమ్మనాంటిలోని గుండేటి వుత్తరపు దిక్కున(?) చెటలపాడు అనేటి యూరూను పూంగినాంటిలోని ముసికరుతి రడుమడపల్లి అనెడి యూరూను చతుస్సీమములూనూ సకలాయ సహితముగా ధారాపూర్వముగా ఆచంద్రార్క స్థాయిగా యిచ్చితిమి ॥

---

1. **See A. R. No. 196. of 1905, SII. X. 371.**

2. Krodhna corresponds Ś. 1187. The astronomical details work out for Friday 3rd July AD. 1265. The Government Epigraphist for India reads the date as Ś. 1182 Raudri, Ashāḍha...karkāṭaka samkramaṇa.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

౬. శాసనం। చీకటిమిద్దె గోడసందున తూర్పుభాగమందు వెలపలగావున శిలాశాసనం నకలు.[1]

స్వస్తి శ్రీశుభ శకవరుషంబులు ౧౧౬౭ అగునేటి విశ్వావసు నామ సంవత్సర పౌష్య శు। ౬ మంగళ్వారం మకరసంక్రాంతి నిమిత్తమున[2] శ్రీత్రిపురాంతక శ్రీమన్మహాదేవరకు అంగరంగ వైభోగాలకు నడిచేటి ప్రకారము త్రిపురాంతకము లోపలి కాంపలు ఎవరైనానున్ను వేరుక పడ్యం మిండ(పెరుగాడంమీాంద)వే(ప)మి తిరిగీ తెచ్చుకొన్నాను కాకతీయ్య గణపతిదేవమహారాజులకు ధర్మముగా శ్రీమతు సర్వాధికారి వచ్చెనా (పోచన) ప్రెగడ గణపయ ౩౦౦ పేరుకవడకు ఆచంద్రార్కమూ యల్ల కాలము సుంకము మన్నించి ధారాపూర్వకముచేసి శాసనముపెట్టి ధర్మము ప్రతిపాలించి(చె) యీా త్రిపురాంతకము పేరుక యిండ్లకు సుంకముపెట్టుకు(ట్టుమ)ని యవరు అడిగినాను ఆడిగినవారు తమ పెద్దకొడుకు కపాలమునం గుడిచిన దోషమున బడువారు గంగకరత గంగకపిలం జంపిన దోషానబడు వారు.

౭. శాసనము. చీకటి మిద్దెకు వుత్తరంగా గోడసందున వున్న శాసనానకు నకలు[3]

స్వస్తిసమస్త విద్యావిలాసినీరాసకరసిక సక(సకలజ)ననయనానంద కర హార(హా)సి(త) సితభసిత భాసురవపుఃకాండశోభానిర్భ్భర్చ్చితకయిలాసశిఖరకాంతి స్సమరసమసమయ సమాహన్యమాన నిస్సాణఘోష సమాకర్ణ్ణన, విసప్పర్ద్బాప్పధారాధౌత ప్రతిభట భటీ గండేనచలమత్తిగ

1. **A. R. No.** 245. **of** 1905, **SII. X.** 304.
2. **Tuesday, 26th December, A. D, 1245.**
3. **A. R. No. 219. of 1905. SII. X.** 340.

విళంబ్యమానాలకవల్లరీవినిస్సారితలలాటతటకస్తూరికాతిలకేన కాక తికుల తిలకేన అరిబలజలనిధిమధనశూరభుజస్తంభపరాక్రమాపహసిత మంద రేణ జకదేక సురాపరిగణ(సుందరేణ) కవికులకమలాకర దివాక గండేన ప్రణతనరపతిమణిమకుటకోటిమకరికాచుంబ్యమానచరణనఖ కిరణకందలేవ రాయజగదళేన కరకలిత కరవాలక్షపిత విపక్షవిలాసినీ రేణ సకలగుణగణరత్నాకరేణ విభవవినిర్జితవిబుధరాజేన గణపతి దేవమహారాజేన పరివస్యమానః శిశిరకరనికర విశదయశఃస్తోమధవళిత దిగంతభిత్తిః॥ త్రిభువనరక్షావిచక్షణ దాక్షాయనీ రమణ రమణీయ్య జటాపటల తటినీతుంగతరంగ రధి(గతి) భంగి గంభీరవాగ్విస్తరః పశు పపాశావనిపాతః ప్రబలమలపటలపాటన లంపటకటాక్షః సకలజన శిరః శే రక్షిత(ఖరీకృత) శాసనస్య దేవస్య కుసుమబాణస్యాజ్ఞాతిక్రమణశూరః త్రిభువనవిజిత శ్రీగోళగే మఠ సంతాన సంతానకః త్రిపురీపురవరా ధీశ్వరైస్సమభ్యర్చిత పాదానాం శ్రీమతు ధర్మశివాచార్యాణాం చరణనళినయుగళీ సమారాధన పరిణత సకలసంపద్విశేషః। శ్రీవిశ్వేశ్వర శివదేశికః సకలభువన రక్షాదీక్షితాయ శ్రీకుమారగిరి సుఖాశిఖా విస్మృత కైలాస నివాస సౌఖ్యాయ మందస్మిత మాత్రోన్మూలిత త్రిపు రాసురవిలాసినీ తాటంకశ్రి(శృ)ంగారాయ గంధవతీసలిలక్రీడారసికాయ కోకిలాభీ(ల)ద్వారాధిష్ఠి శ్రీకుమాగిరిభైరవోద్భాసిత(పరి)సరాయ పాపా వినాశాంగారేశ్వరమూలస్థానేశ్వరసోమేశ్వర ఖండీ(ఖడ్గే)శ్వరకన్యాచిండే శ్వం(కన్యాసిద్ధేశ్వర) కేదారేశ్వరమల్లికార్జునకపిలేశ్వరగౌరీశ్వరోత్తరేశ్వ శిడి (రాఖ్యకా)దశ స్వయంభూరుద్రస్థానవలయితాయ సంసారదా వాంగలె(నల)జ్వాలాలేలిహ్యమాన వపుషాం జంతూనాం జతుర్విధ పురో హిత(రుషార్థా) న్నిస్సాధారణం వితరితుం బింద్వా(బద్ధ)ది(ధ్వ)జాయ భూమండల మండనాయమానస్య సాధకజనమనోరథసిద్ధేః శ్రీపర్వతశ్చ పూర్వద్వారశింహాసనమధ్య మధ్యాసీనాయ శ్రీత్రిపురాంతక శ్రీమన్మహా దేవరకు స్వస్తిశ్రీమతు విశ్వేశ్వర శివదేశికులు స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౧౭౪ అగునేటి పరీధావిసంవత్సర ఆశ్వయుజ శు ౧౦ విజయదశమియుం

ఉత్తరరానక్షత్రమున శనివారమునాడు[1] నిత్యపడి దేవరకు వేగిర(వేగోజా) మునబడి విశ్వేశ్వర సంధ్యయోగిరంబియ్యము ౧౨ యద్దుము(నకు) పడి ఊరికుండిరిలాపలిమనుజముడాసి పడిమారిరుం(ఊరిలోపలమటము డాసిన పశ్చిమ దిక్కుం) దక్షిణాన కుముదం (కమతం) వరిచేని ఉత్తరం పడ్మటి భండితెరువు దూర్పున ఉత్తరాన దామడాణి(కోమటియిండ్ల) బణముఁ (దక్షిణము) మేరఅ(ఖ) చతుశ్రమాన విశ్వేశ్వర దివ్వదివ్యా (శివో ద్యాన)మున కుంణి(ఈయు) ద్యానమునకుం దేవరవిచ్చేసెడి గొండి వుత్సవ క్రయానకుం నారాయణకుం(ట వెనుక) దేవరకు నీరు నేల మూడు మరుతు(రు)నకుఁ ఆకుంట లోసంవి(భద్ర)పవఁత పర్యంతమైన భూమికిం దేవరదివ్య శ్రీపాదాల సన్నిధియందు చింటే(చండే)శ్వరుని చేత క్రయముగాగొని మున్నట(పే)రు చెప్పిన అంది(త) వటున్న కయిలాసమునఁ(కెల్లాను) దేవరభండారమునందు ౧౪౦ మాడలు పంపకమున్నా గారితాండవ(?)విశ్వేశరగోద్యకుఁ(రెండవ విశ్వేశ్వర సంధ్యకు) త్రిపుర దహాన దేవరయుత్సవానకుఁ తూర్పున వుండే(గుండ్లే)రు దక్షిణాన పడమట(ను) పులిమే(యే)రున్నా ఉత్తరాన పూలకొండ మొనపుపలుఁగిరు(రా)లు మేరగాను చతుః స్సీమలోని అడవి దేవర దివ్య శ్రీపాద సన్నిధియందు చండీశ్వర క్రయముగారు ౫ ౬౪౦ అటు వెరశి వెయ్యి ౧౦౦౦ మాడలుభండారమున బ్రవేశము చేశి ది(వి)లిచి కొని ఆడవి నరికి చెరువు కట్టించియి(యొక్కి)ప్పించిన యీావూరు విశ్వ నాధ పురమున్ను యింతవటున్నా శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కాకతియ్య గణపతిదేవ మహారాజులు రాజ్యము సేయుచుండగాను స్వస్తిశ్రీ శక వరుషంబులు ౧౧౭౪ అగునేటి ప్రమో(మా)ది సంవత్సరచైత్ర బ॥ ౧౦ మంగళ్వారం మంగళ మహా శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ.

౮. స్వామి గర్భ గృహము దక్షిణపుగోడ సరాదున వున్న శిలా శాసనానకు నకలు.[2]

---

1. Saturday 14th Seplember, A. D. 1252.

2. See A. R. No. 175 of 19-5. SII. X. 346.

స్వస్తిశ్రీ మన్మహామండలేశ్వర బాహత్తరి నియోగాధిపతి అనేక దేశాధిపతి చతుస్సమయసముద్ధరణ పశ్చిమరాయదామోదర సయిన్య దే(ది)శాపతి(ట్ట) ఏకాంగవీర వీరావతార అతివిషమహయారూఢ ప్రౌఢకార్య(రేఖారే)వంత విజయలక్ష్మీ కాంత నాయకసారాయణ కాయస్థకులకమలమార్తాండ (కదన)ప్రచండదోస్తంభస్తంభిత సకలక్షితిపాల శౌర్యయశఃస్తోమస్తిలకితదిగంగనాముఖవి రర్యవణ(వితరణ) వివిజఙత కామధేను కల్పద్రుమ ప్రణత నరనతి మణిమకుటకావి(కోటి) మకరి(కా)రింజ(చుంబ్య) మానచరణనఖకిరణకందళ కాకతికులతిలక గణపతిదేవ మహారాజచరణ నలినయుగళ సమారాధన తత్పరమండలిక బ్రహ్మరాక్షస గండరు గందారు (గండపెండేర(?)) గంగయ్యసాహిణి స్వస్తిశ్రీ శుభ శకవరుషంబులు ౧౧౭౭ అగునేటి రాక్షసనామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ మంగళ్వారం నిడి(నాడు) సౌమ్య(సోమ) గ్రహణ నిమిత్తమున గణపతిదేవ మహారాజునకుం దమకు నభ్యుదయ పరంపరగావలయునని శ్రీత్రిపురాంతక శ్రీ మహాదేవర కుండీడ(దమ) సంధ్య అంగరంగభోగాలకు మోడి(మొట్ట)వాడిగాడి(నాండు)లోని పులచెర్వు అనెడియూరిచతుస్సీమము సకలాయసహితముగాను ఆ చంద్రార్కస్థాయిగా ధారాపూర్వకము సేసి యిచ్చినది॥ గనరమ్మ మ(ఈధర్మము)నకెవ్వరేని లంఘనము తలంచినవారు గలిగిరేని గంగాతీరమునందు కపిల గోవధ చేసిన పాపానబోయి తమ పెద్దకొడుకు కపాలమున శత్రుగృహమున భిక్షానకుబోయి వరమ అరది(?)నాడు (చీంపురుకట్టనాటు)బడి మహాపాతకం(బున)బడువారు।

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేతవసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

౯. స్వామి గర్భగృహమందు దక్షిణంగోడ నరాదున వున్న శిలాశాననానకు నకలు.*

స్వస్తిశ్రీ శుభ శకవరుషంబులు ౧౧౯౪ అగునేటి శ్రీముఖనామ సంవత్సర జేష్ట బ॥ ౧ సోమవారం స్వస్తిశ్రీ మన్మహాసహస్రమణిమండ

* A. R. No. 168 of 1905, SII. X. 432.

లుతేశ్వర మండలికబ్రహ్మరాక్షస గండపెండారు అంబదేవమహారాజు స్వస్తిశ్రీ త్రిపురాంతకదేవరకు మంత్రపుష్పము పెట్టెడి పూజారులు నందశివులు రుద్రశివులు సూదెరాశివులు త్రిపురాంతకశివులు కో(మా)రగిరి దేవండు మల్లాఘుండు బ్రహ్మశివులు చ(ఖై)రవదేవండు చా(వీ)రశివులు మైలశివులు గంగసాని త్రిపురాంతకదేవరకును మాడ్యే(మొట్ట)వాళ్ల(డ) లోని పిన్నపుల్లచెరువుల అనెడి యూరు చతుస్సీమయూను సకలాయ సహితముగాను ధారాపూర్వకముగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగా నిచ్చిరి॥ ఇందులో భూమి పెద్దింగారికి వృత్తి న ౧౦ సేను॥

స్వదత్తాం సరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాంజాయతే క్రిమిః॥

౧౦. స్వామి ముఖమంటపానకు దక్షిణం గోడ సరాదున వెలపలగావున్న శిలాశాసనానకు నకలు: *

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౨౦(౭౮) అగునేటి దుర్ముఖినామ సంవత్సర నిజశ్రావణ శు(బ) ౮ గురువారం రోహిణి నక్షత్రమున శ్రీపర్వతగిరి మహా(శిరోమణి)కుమారగిరి శ్రీ త్రిపురాంతక శ్రీమన్మహాదేవరకు తృప్తిగా (స్వస్తి)జగను(నొబ్బ)గండ జగసోమగండ (రక్షపాల)... నిరతులైన స్వస్తిశ్రీమతు అనపోతన(యు) రెడ్డింగారు(రి) అత(ఆనతి)ని అడప వేమనంగారు(అభి)షేకమును(కున్ను) గవురీపరమేశ్వరికి నేతి నూనె అభిషేకమున్ను ఖ ౫౦ బియ్యాన మహానివేదన...ఖ ౩౦ పుట్ల బియ్యాననే(ను) విఘ్నేశ్వరునకు వుండ్రాళ్లు త్రిపురాంతక దేవరకు నూరుమాడల యెత్తు బంగారు(రాన)... అర్పించిన పుణ్యకాలమప్పుడు రెడ్డింగారికి బుణ్యముగాను అను(డ)ప వేమనంగారు (అఖండదీపారాధన కిచ్చిన మోదాలు ౨౫.)......ఈ రెడ్డిగారి కామనబోయడు నిత్యము దీపారాధనకు సోలెడు నేయి సమర్పించెను॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

* A. R. No. 185 of 1905, SII. X. 555. A mangled version of the original.

౧౧. స్వామి గర్భగృహమందు దక్షిణపుతట్టు వెలపలగావున్న శిలాశాసనానకు నకలు:[1]

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౧౫ అగు నేటి విజయనామ సంవత్సర, మాఘ బ। ౧౪ మంగళ్వారమునాటి శివరాత్రి పుణ్యకాలమప్పుడు శ్రీ త్రిపురాంతక దేవరయూరు పెద్దపుల చెర్వుయూరు(రి) ఉత్తరము కుమారసముద్రము అనెడి చెర్వు వెలుపల మలిరెడ్డి నిమ్మారెడ్డి తమ తండ్రి కేతిరెడ్డికి తల్లి మెరసానికిం బుణ్యముగాను కట్టించిన పహింండి గ ౨౪౧ మాడాను ఆ యూరిపడమటను త్రిపురసముద్రము కట్టించిన పహింండి గ ౧౭౬ డయి(లు?)। యింతవట్టు పహింండిని శ్రీ త్రిపురాంతక దేవర అంగరంగ భోగాలకు ధారాపూర్వకముచేసి ఆ చంద్రార్కస్థాయిగా యిస్తిమి। రేవిరెడ్డి పెండ్లాము పోతసాని త్రిపురసముద్రము కట్టించిన పహింండి గ ౧౫౭౹౬ డ 3 లు నురేవిరెడ్డికి మామసోమిరెడ్డికి అత్తమారసానికిం బుణ్యముగాను అంగరంగభోగాలకు, ధారాపూర్వకముగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా యిస్తిమి॥ స్వస్తిశ్రీమన్మహామండలేశ్వర మొదలైన బాహాత్తరి నియోగాధిపతి...?(ర)సముద్రము దినక్రమ (వెనుక)వెలిచల్మలిరెడ్డింగారిది। మాన్యపు మరు ఒకటి త్రిపురాసముద్రం వెనక, మరు ఒకటి రెవిరెడ్డింగారిది మరు ఒకటి ఇంతమూడు(మట్టు) యిస్తిమి। ఇరు చెరువులు అరసికొనియుండువారు॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాంజాయతే క్రిమిః॥

౧౨. చీకటి మిద్దెకు తూర్పుభాగమందు పాతివున్న శిలాశాసనమునకు నకలు.[2]

దేవ్యాః శ్రీ త్రిపురాంబాయాః విభుర్గంధవతీతటే।
కుమారశైలనిలయః పాయాద్వః త్రిపురాంతకః॥

1. A. R. No. 172 of 1905, SII. X. 475.

2. A. R. No. 255 of 1905.

అస్తిభూలోకదేవేంద్రః దేవరాయ(యో)మహీపతిః ।
విజయస(స్త)స్య బు(పు)త్రోభూత్ భూపాల కులశేఖరః ॥

రాజాధిరాజ పరమేశ్వర వీరబుక్క-
భూపే(?) శాసతిమహీం మహనియ్య(నీయ) కీర్త్యా ।
ఆసేతు గౌతమిమనోజ్ఞగుణాభిరామ
మధ్యస్థమూల నగరీం విజయాభిధానాం ॥

తస్యమంత్రిశిరోరత్నం గుణరత్నమహోదధిః ।
గోత్రరాజనమోద్ధై యేః హారీతముని గోత్రజః ।
శ్రియాఃయోగర్భ సంభూతః పాండనామాత్య నందనః ।
నాగయామాత్య వయోఽసీ ద్వితీయ ఇవనాగరాట్ ॥

గంగాంబానామ తస్యాసీద్దేది(ద్దేవీ)శం(ఘో)భోరివాంబికా ।
లక్ష్మీర్మఃవిశ్వంభర స్సుస(స్యేవ)భారతీ వాబ్జజన్మనః ।
ససమేత్య మహామంత్రీ శ్రీశైలే త్రిపురాంతకం ।
సమభ్యర్చ్చ(చ్య)మహాదేవం దేవీంచ త్రిపురాంబికాం ॥

శాకే బాణయు ౧౩౪౫ గాగ్నీ(గ్ని రిం)దుగణి తే శ్రీశోభకృద్వత్సరే
పౌష్యేమాసి(సి)తే పరె డడగ్ర మేఘు(?) సహిమాం శోదినే
సప్తాత్మే(_ప్తమ్యే) మృగరాశి సంక్రమమితే పుణ్యేమహాపర్వణి ।
ప్రౌధానాగయ మంత్రిశేఖరమణేః పుత్రః(?) పురారాతయే ॥

దేవ్యాః శ్రీత్రిపురాంబాయా దేవస్య త్రిపురద్విషః ।
నిత్యోపహారవిధయే కేసరిద్రోణ సమ్మితాం ।
గంధవత్యా_స్తటేరమ్యే శాలేయఫలశాలినీం ।
శతత్రయేణ నిష్కాణాం మూల్యేనవ్యవహారతః ।
(క్రీ)కృత్వాకుమారభిక్షూ వృత్తీశ్వరాఖ్యద్యతి లిఖ(శేఖ)రా
తడల్పిభోం(?) మహాభక్త్యం బభూవసచివాగ్రణిం ।
శ్రీనాగయామాత్య వర్యేణదత్తాభుంజన్మమహీం ॥

శ్రీత్రిపురాంతకేశః పుష్పప్రదానాగ్ర ।
సదాయతస్సైస్మై దదాత్వభీష్టార్థ ఫలాభివృద్ధిం ।
ప్రోదసా(ప్రాదాదసౌ)శ్రీ త్రిపురాంతక కస్యా(స్య)
గంగాధ(వాయువ్య)రామాత్య వరాత్మజేన ॥
శ్రీలింగణార్యేణ వినిర్మితో(మ)యం ।
జీయాత్ చిరం శాసన పద్యబంధః ॥

లింగయ(వదూ)విదుషారచితం నాగయ మంత్రీంద్ర ధర్మశాసనమిదం ।
ఆరుద్ర మా సముద్రం భూయా(భూ)దా చంద్రమామహీంధ్రంచ ॥

సామాన్యోయం ధర్మ(శ్చే)సేతుం నృపాణాం ।
కాలే కాలేపాలనీయో భవద్భిః ।
ఇత్థంసర్వ్యాన(సర్వాన్నేతాన్) భావినః పార్థివేంద్రాన్ ।
భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః ॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

౧౩. స్వామిగర్భగృహానకు దక్షిణంగోడ సరాదున వుండే శిలాశాసనమునకు నకలు :*

స్వస్తిసమస్త నరపతి మనో(ణి)మకుటరనో(కిరణ) చుంబిత చరణ కమలకాకతికులతిలక శ్రీమత్ప్రతాపరుద్రదేవమహారాజ సాంమ్రాజ్యధురంధర, అభంగరాహుత్తరాయ, సాకువద్యుతిబాహులు(సాళువగజ విభాళ) గబిరురాజ్యములా? మనుమగండ గోపాళశిరఃఖండన, మీసరగండ, జవు(వ)నిక నారాయణ నామాది ప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహారాయ... దేవదివ్య శ్రీపాదభక్తులైన శ్రీమతు అడిదమ్మలుంగారు స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౧౬ అగునేటి జయనామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు। ౧౫ గురువారం నాడు త్రైలోక్యసుందరి అనిమెడి పేరను సువర్ణప్రతిమగాను గౌరీదేవిని చేయించి శ్రీ త్రిపురాంతక శ్రీమన్మమహాదేవరకు వివాహమహోత్సవ తిరునాళ్లుచేయించి ఈ

* A. R. No. 179 of 1905, SII. X. 479.

యుత్సవానకు కావలసిన ఉపకరణాలు అంతవట్టున్నూ సమర్పించినాను। అసంఖ్యాత మాహేశ్వరులూను గురుదేవరాను శ్రీత్రిపురాంతక దేవర బాహత్తరనియోగాలవారును సంతోషించి ఈవివాహమహోత్సవ తిరుణాళ్లు చేయించి సూర్యచంద్రులు కలంతకాలమున్ను యిట్లా(ఏంటాను) చేయించువారుగానున్ను ఈ దేవిదేవరలకు ఉపహారాలకు నిత్యమున్ను దేవికి ఏందుమువడ్లూను దేవరకు ఏందుము వడ్లున్ను నడుపువారుగానున్ను శ్రీత్రిపురాంతక దేవర సన్నిధి యియ్యకొనిరి. ఈ ధర్మము దేవర విభవ మహోత్సవముగాన ఈధర్మముదప్పకుండా నడిపినవారు శ్రీపర్వతము నను వారణాశిని కురుక్షేత్రమందున్ను అనేక కోటి గోవుల దానము చేసిన ఫలమున్నూ ఈ యీతావుల యందు అనే(క) మారుగోవుల (శతక్రతువుల) దానము చేసిన ఫలము బొందుదురు॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

౧౪. గ్రామానకు పశ్చిమం అరకోసుమీద చెరువుకట్టకు వుత్తరపు కొమ్మున మూలస్థానేశ్వరుని పాదైన దేవాలయానకు వుత్తరం పాదైన శివాలయం తూర్పుద్వార శాఖలమీద నిలువుగా పాతివున్న శిలాశాసనానకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ మహాంబోధి నిండివదన పరమయుపకారనో అనవరత పరమ కల్యాణున్ను అహనోజ్య వంశోద్భవులున్ను అప్పయరావ్యడు వదావరులున్ను అయ్యావ్వ(వళి) పురవరాధీశ్వరులున్ను, వైశ్యకు (లోద్భవులున్ను ?) నగరేశ్వరదివ్య శ్రీపాదారాధకులైన నానాదేశాల అయోజయ నగరమువారున్ను శ్రీత్రిపురాంతకమునగర వీర దేవ దేవరకు శివాలయము కట్టించి యిచ్చిన ధర్మము॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౯౯ అగునేటి పింగళనామ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧ అనాధ్యయనను గ్రహణపుణ్యకాలమందు యిచ్చినది మిర్యాలపట్టుక(పెరిక) పోకపట్టుక(పెరిక) చీరెమలగ నూలిమలగకు డు ౨౧౦, గోధుమలు నువ్వులు ప్రత్తిమలగకు డు ౧ నూనెనేతి సంగడి

వ్రూలము ఖండము(?) పటు(పెరిక)కు డు ౨ యిప్పుడు పెటుకు(?) నానా ధాన్యాలకున్నూ మూలవీసము యి_స్తిమి ఈ యీ ధర్మముకు యెవ్వరు యివ్వమని చెప్పినా పంచక మహాపాతకాన పోందురు। శ్రీమంగమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ

౧౫. స్వామిగర్భగృహానకు దక్షిణం చీకటి మిద్దెకు వుత్తర భాగమందు పాతివున్న శిలాశాసనము నకలు:*

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౩౦౮ అగునేటి క్షయసంవత్సర కార్తిక శు। ౧౫ సోమవారము మహాకార్తిక పుణ్యకాలమందు స్వస్తి శ్రీపర్వతశిరోమణి శ్రీకుమారగిరి శ్రీత్రిపురాంతక శ్రీమన్మహాదేవ రకు సాయంకాలమందు ఒక అవసరము పూజ వుపహారాలాలకు స్వస్తిశ్రీ మన్మహామండలేశ్వర రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీర హరిహర రాయని మహాప్రధానులైన స్వస్తిశ్రీమతు భవదూర ఒడయలు శ్రీత్రిపు రాంతక క్షేత్రమందు భిక్షావృత్తి సిద్ధయ్య దేవయ్యంగారిచేతను ఇన్నూరు సింగాయమాడలకు క్రయముగా కొన్న క్షేత్రము కేసరిపాటిన పుష్పాల తోటకు న ౨ వరిపొలముకు న ౨ వెరసి న ౪ చేను ధారాపూర్వకము గాను ఆచంద్రార్కముగాను సమర్పించిరి. శ్రీమంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

౧౯. అమ్మవారిమంటపానకు తూర్పు భాగానకు వెలపలగా వున్న శిలాశాసనము నకలు:

౧౬. స్వస్తిశ్రీ శ్రీపర్వత శిరోమణి శ్రీ కొమరగిరి శ్రీ త్రిపురాంతక శ్రీమన్మహాదేవదివ్య శ్రీపాదపద్మారాధకులైన కైలాసముమీాది భవ ప్రీతి(ద్యావాపృధ్వి) మహామహత్తు ముఖ్యమైన భిక్షావృత్తి సిద్దయ్య దేవయ్యంగారు శ్రీగౌరీ పరమేశ్వరు(లకు) ఆ చంద్రార్కస్థాయిగాను కలుమంటపము చేయించిరి.

---

* A. R. No. 257 of 1905.

౧౭. చీకటిమిద్దె నడవలో దక్షిణపు స్తంభాన వుత్తరపుతట్టు వున్న శిలాశాసనానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౧౯౯ అగునేటి ప్లవంగనామ సంవ సంవత్సరమున నవలక్షదహాళ త్రిపురి శ్రీగోళగిరి భీ(వి)మళ శివాచార్యుల శ్రీ పాదపద్మారాధకులైన శ్రీమతు ధర్మ శివాచార్యులు శ్రీతిపురాంతక శ్రీమన్మహాదేవరకు భండారు మంటపము చేయించిరి. శ్రీమంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

౧౮. స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౫౦౧ అగునేటి విళంబినామ సంవత్సర మాఖ బ। ౧౩ బుధవారము మహాశివరాత్రి పుణ్యకాలమందు స్వస్తిశ్రీపర్వత శిరోమణి శ్రీ కుమారగిరి త్రిపురాంతక శ్రీమన్మహాదేవర వారికి దివ్యనివేదన అఖండానకు సోమవారం శుక్రవారం మొదలుగా గల ఉత్సవాలు మహాశివరాత్రి కల్యాణ మహోత్సవము సంవత్సరాది వసంత నవరాత్రములు శ్రావణమాసము ఆశ్వీజమాసము నవరాత్రములు కార్తికమాసం అభిషేకాలు సంతర్పణ పుష్యమాసము ధనుర్మాసాల సంతర్పణ మొదలుగా గలందులకు శ్రీభ్రమరా మల్లేశ్వర అనుజ్ఞాధారకులైన రాజాసాయపనాయుని వెంకటపతి నాయునింగారు సమర్పించినది సంవత్సరము ౧కి గ ౭౨౦ యేడునూటయిరవై ఉతథాతిథి పుణ్యకాలమందు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అర్పణచేసినారు।

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం। పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తా పుత్రికా ధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

దూపాడు తాలూకా పైకి మువుజే ఇరుకు దువ్వూలిబావి దగ్గిర ఉన్న శిలాశాసనానకు నకలు :

శుభమస్తు। స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౫౦ అగునేటి బహుధాన్యనామ సంవత్సర ఆషాఢ శు। ౧౫

సోమవారం స్వస్తిసమస్త ప్రశస్త సహితులైన శ్రీమతు సిద్ధబిక్షావృత్తి అయ్యంగారి అజ్ఞాధారులైన కిమిదేవుని ఇమ్మడి లింగయ్యగారికి నిజ హితులైన వెలంగ పర్వత నాయణింగారు స్వామి తమగురువులు కేమి దేవుని లింగయ్యగారికిన్ని, తమ స్వామి ఇమ్మడిలింగయ్యగారికిన్ని తండ్రి వెలంగ తిమ్మినేనికిన్ని తల్లి సిద్ధమ్మకున్ను తమ పెద్దదేవులు యెల్లమ్మ కున్ను ప్రతిష్ఠగా నడబావి త్రవ్వించి కలుజు కట్టించి కేమిదేవుని అయ్యంగారి సేవచేసి బావినిన్ని మల్లికార్జునార్పణం చేసెను.

దూపాడుతాలూకా పైకి నువుజే కూరపెంటనల్లగుట్ట దగ్గిరనున్న కారి(లె?) వోలు(?) పొలంలో కోటదగ్గిరనున్న శిలాశాసనానకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౩౩౯ అగునేటి హేవళంబి సంవత్సర వైశాఖ బ ౧౦ లు స్వస్తిశ్రీ మన్మమహామండలేశ్వర రాజాధిరాజరాజపరమేశ్వర చతుస్సముద్రాధీశ్వర హ(అ)రిరాయవిభ(భాళ)భాసుతుపీర(మ గెతప్పువ) రాయరగండ మూరురాయరగండ ఉద్దండవేదండ యాశధర(?) కోదండరామ సంగ్రామధను(న)ంజయ పరరాయభయంకర దిగ్విజయవిజయలక్ష్మీవక్షస్థల రాజన్యలక్ష్మీనివాస రవివిక్రమ గజవిక్రమభీమ సత్యహరిశ్చంద్ర సత్కాంతిచంద్ర వనధిగంభీర సకలరాజన్యజత(న?) పోషిత శత్రురాజ కంఠీరవ, నహుషాంబరీషభగీరథ ఆది భూపాలక క్రమచరిత నిజభూజన రక్షిత దేవబ్రాహ్మణబుధకర్మ నిరతాన్నదాన ధర్మనిరత, మాతంగ తురంగ రథ పదాతినివాససముద్ర శ్రీహరిహరరాయ వరకుమార శ్రీవీర ప్రతాప దేవరాయ మహారాయలవారు పృథివీ రాజ్యము చేయుచుండ గాను, త్రిభువనీగండరగండ బోజశింగు మున విశారాయాంచ(?) నూళా చొప్పడవ(?) రాణాంగారి కొడుకు విరుపణాంగారి భక్తులగు యెల్లారెడ్డి కొడుకులు లింగాయరెడ్డి, మాచయ్యనాయడు, ఆతిప్పారెడ్డి కొడుకులు పెద్దిరెడ్డి ఓబుళనాయడి కొడుకు పోలినాయడు వెరసి నలుగురు వేయించిన చెర్వుకట్టు మాన్యశాసనం:

కొత్రపోలను ఉయ్యాల గొందిని చింతలమోతపుయేరు చెరువు కట్టిన సమ్మంధం మీకు యిచ్చి మాన్యం వేలిచేను నల్లచెరువు

ఉత్తరాన బండారువరదన చేనిస్థళం మాదనబోయిణి చేనిస్థళం యీ రెండు స్థళాలను వెలిచేను సింగం(?) ౧౨ న్నూ మీారు కట్టిన చెర్వువెనక నీరుబారిన పొలముకు మీా కుదళమోడి(?) వచ్చిన మర్యాద పదివృత్తులలోను, క్రిందొ యెనిమిది వృత్తులు, మీాకు దశ బంధం రెండు వృత్తులు మీాకు యీా మర్యాదను యిస్తిమి, వ్యవసాయంచేసుకుని బ్రతుకువారు. ఈ మర్యాద తప్పక ఆచంద్రార్కస్థాయువుగా జలంగ(?) తదియ్య మర్యాద చెల్లింపక యెవరు తప్పినాను గంగకర్త గంగిగోవును చంపిన దోషానపోవువారు। బిడ్డ కొడుకును చంపిన దోషాన కాటికివోడిన(?) దోషాన బోవువారు। బ్రహ్మహత్య మొదలైన పంచమహాపాతకాల బోవువారు। శ్రీమంగళమహా శ్రీ శ్రీ.

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఇది ధర్మశాసనం నడవచేసినట్టి వారి భక్తునికి(?) నరసి డాసి కొని యీాడుదును ॥

దూపాడు తాలూకా పైకి మవుజే యడవల్లి దగ్గిర గోపినాథ స్వామివారి దగ్గిర నున్న శిలాశాసనానకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౩౭ అగునేటి రాక్షనామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు॥ ౫ లు అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన యెడవల్లి గోపీనాథస్వామికి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మల్లారాజ జంగరాజుగారు దండం సమర్పించి యిచ్చిన వర షాశనము। కోనేటి గంగరాజుకు జీవనానికి యిచ్చిన దూపాటిసీమను యడవల్లిని పీరమక్కచేను దికులు(?) కుచ్చులకు చేను ౧౩।౦ చేను ధార బోసియిస్తిమి। ఇందుల ఫలం ప్రతి వర్షం అనుభవించేది. ముద్రారాధకులు ముప్పాళ్ల అప్పయ్యగారు పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యం గోపీనాథుని సమారాధనకు ఫలం అనుభవించి సుఖంబ్రతుకువారు। పుణ్యం తప్పి నడచినవారు గోబ్రాహ్మణుణ్ణి తమ తల్లిదండ్రులనున్ను గంగలో జంపిన

దోషాన బోవువారు॥ తప్పక నడిచినవారు నడిపించినవారు అయిశ్వర్య వంతులై బ్రతుకువారు॥

దూపాడు తాలూకా పైకి మ॥ యెడవల్లిలో గోపాలస్వామి దేవళం దగ్గర నిలువబాతిన బండ గాలివాన నాడు పడంగా హాలుగా దె కిందవుండగా తీయించి దానిమీదనున్న శాసనానకు నకలు:

శ్రీరామ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౬౭౭ అగునేటి నళనామ సంవత్సర మార్గశిర శు। ౧౧ లు రాజశ్రీ రా వెళ్ళ మల్లానాయనిం గారు వెలిదండ గోవిందయ, పాపరాజు గోపాలయ్యగారికి యిచ్చిన దశభాగశాసన క్రమమెట్లన్నను: మాకు అమరం నడచే యెడవల్లి తీగెలేటికి మీరు కత్తువ కట్టించినారు గనుక ఆకాల్వక్రిందను పండిన నానాదినుసు ధాన్యానకు ఉభయరాసిన పుట్టి ఒకటింటికి లోదండను(?) యిద్దుం లెక్కను దశవందంకట్టడి చేసినాము। మీకు మాన్యం కయిలి(కై లు)ముత్తుం విత్తులమడి సర్వమాన్యంగాను యిచ్చినాము। మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించి సుఖాన బ్రతికేది॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఏకైవభగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।

Imprecatory verses as usual

దూపాడు తాలూకా పయికి మవుజే జమ్మనపల్లె మవుజే వేములకోట యీ రెండు గ్రామముల శిలాశాసనముల నకళ్లు: దూపాడుతాలూకా పయిన మవుజే వేములకోట గ్రామానకు ఉత్తరం సమీపాన చెర్వు కట్టకు మధ్యదాన తూమువద్ద నిలువుగా పాతివుండే శిలాశాసనాలకు నకళ్లు॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౭౫ అగునేటి శుభకృతునామ సంవత్సర భాద్రపద శు। ౧౧ లు అరవెల్లి గోత్రోద్భవులైన తివ్వనేనింగారి పౌత్రులున్ను బసివినేనింగారి పుత్రులున్ను అయిన వెలివర్తి కొండమగారు వేములకోట చెర్వుక్రిందను

నిలిపిన ధర్మశాసనము। మాబసివినేనింగారికి పుణ్యముగాను పూర్వాన చెర్వుక్రింద నడిచిన దేవబ్రాహ్మణస్థానమాన్యాలు నడిపించి నాన శాలున్ను తినగట్టడి చేస్తిమి। ఈధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను వద్దన్నా కాశిలో బ్రాహ్మల వధియించిన పాపాన బోదురు॥

సదరు గ్రామాన పశ్చిమం అర్ధకోసుమీద చెర్వు వరి సీల్లు కాలువకత్తువ దక్షిణపుతట్టు నేలమీద పడియుండే శిలాశాసనానకు నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౭౮ అగునేటి మన్మథనామ సంవత్సర వైశాఖ శు। ౧౨ లు గౌతమగోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్శాఖాధ్యయనులైన చింతకుంట తిరుమలయ్య గారికి పౌత్రుడున్ను పెంటమరాజు పుత్రుడున్ను తిరువెంగళయ్య చే(వే)యించిన ధర్మశాసనం॥ వేములకోట చెర్వులోనికి వచ్చే కాల్వకత్తువ ఖలపడిపోయి ఉండగాను అందుకు కాల్వత్రొవ్వించి కట్టిస్తిమి గనుక ఆ చెర్వు క్రింద నడిచే దేవబ్రాహ్మణ కరిణీక భటవృత్తి రెడ్డిమాన్యం పూర్వమైనవి నడిపిస్తిమి గనుక ఆ క్షేత్రాల ఫలం అనుభవించి బ్రతికేది.

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

దూపాడుతాలూకా పైకి మవుజే జమ్మనపల్లె గ్రామానకు తూర్పు సమీపాన శ్రీచెన్న కేశవస్వామి దేవాలయంలో ఉత్తర పుద్వారానకు యెదురుగా నిలువుగాపాతి యుండే తెలుపు యెరుపు యుండే శిలాశాసనానకు నకలు: తెనుగు అక్షరాలు

శ్రీమతేరామానుజాయనమః॥ స్వస్తిశ్రీ అ(భ్యు)దయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౯౮ అగునేటి ధాతనామ సంవత్సర పుష్య శు। ౧౫ లు శ్రీమత్స(త్) బ్రంహాండ నామకులైన జమ్మనపల్లె చెన్న కేశవరాయలకు కెంబల్లివల్లభయ అనంతములైన దండములు సమ ర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనం:

మహారాజశ్రీ వెలుగోటి చినతిమ్మానాయనింగారు మానాయంక రానకు పాలించి యియ్యనవధరించిన కొలుకుల దూపాటి సీమలోను జమ్మన పల్లెగ్రామమునను గచర్ల యెల్లమ్మ గుత్తచేను స్థళం కు ౦౹౽ చల్ల గూండ్ల అయ్యప్పచేని స్థళం కుం ౹౽ కూడా ముప్పాతికె మకరసంక్రాంతి పుణ్యకాలమందు ధారబోసి యిస్తిమి। ఇందుకు యెవరు తప్పినాను వారణాసిలో గోబ్రాహ్మణుల వధియించిన పాపానబోవువారు। శ్రీశ్రీ

మవుజే జమ్మనపల్లె గ్రామానకు ఉత్తరం వాయవ్యమూల అర కోసుమీద బోడు అనే పెద్దరాయి వున్నది. ఆ బోటికి దక్షిణపు పణు కున దిగుదలగా కవిశరాతిమీద తూర్పు దిక్కున వ్రాసిన శిలాశాసనా నకు నకలు : తెనుగు అక్షరాలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౦ అగు నేటి కీలకనామ సంవత్సర ఆషాఢ బ౹ ౧౦ లు మవుజే జమ్మనపల్లె ఆర్వీటి పొలిమెర తేలిన శిలాశాసనము. దీనికి చక్కనిచాయ పడమట అడ్డకొండ పొలిమేర ; తూర్పుకు చక్కనిచాయ అడ్డకొండ పొలిమేర.

దూపాటి తాలూకు కొన్ని గ్రామాలయందు ఉండిన శిలా శాసనాల నకళ్లు॥ తెనుగు అక్షరాలు.

దూపాటితాలూకా పైకి మ॥ ఎర్రకొండపాళెం చెర్వుకట్టమీద దక్షిణపు కొమ్మున రెండో తూముదగ్గిర నిలువురాతిమీద ఉన్న శిలా శాసనానకు నకలు

స్వస్తిశ్రీ పర్వతశిరోమణి శ్రీకుమారగిరి శ్రీత్రిపురాంతక శ్రీ మహాదేవర సన్నిధినున్న ఆళ్వారాధికి(?) స్వస్తిశ్రీ త్రిపురాపుర వేది రిపుజయమహాతేజయ్య సహితమైన ఆరుగురున్నూ దుర్మతి సంవత్సర అధిక ఆషాఢ శు౹ ౧ బుధవారం స్వస్తిశ్రీ త్రిపురాపుర వృద్ధి(వేది ?) ఆనతిని తాడ్డోజు సహితమైన రంగభోగం వారికి యిచ్చిన పత్రం॥ పరమవ్వెరి(పరమేశ్వరి ?) ఊరు చెరుకుపల్లిన్ని గిరిచెరువున్ను చెరుకుపల్లి చెరువున్ను సాదనుంక కానికె తెగిలిన సవాయ సహితం దుర్మతి అవు

(ఏ?)డాదిగాను సర్వమాన్యంగాను బోగంవారి జీతానికి వృత్తిగాను ౨౦౦ మాడలున్న పరమర్శి(మేశ్వరి?) భోగ్యం ౠ ౬౦ మాడలున్న పోతజియ్యచరభోగంవారు ప(పా?)డువారు వార. ౨౬౦ మాడలున్నా యిస్తిమి. తాడ్రోజు దొద్వా(డ్డో)జు త్రిపురాది(రి)దండపోలు(జు?) పోలయభక్తునికి త్రిపురాది(రి) తాడాదిక(?) సహితమైన రంగబోగం వారు సుఖమనుభవింప(గల?)వారు ఊరు యెంత పొడవు చేసుకున్నాను పరమర్శి(మేశ్వ?)రి కలంత కాలమున్నా మిహాలీ పట్టణము(?) ఆచంద్రా ర్కస్థాయిగాను యిస్తిమి। స్థానమాన్యం మంగళమహా శ్రీ శ్రీ

శ్రీయుత్త పట్టువారు(?) దాడోజు పంచినట్టు సేయువారు. తన పంచినంత చేయనివార్ని మాన్వి తలమరుగు(?) యేలికొను వాడు॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

దూపాటి తాలూకాపైకి మ॥ బద్దిపీటి చెరువ్వక్రింద ప్రాగ్భాగ మందు మామిడి వనానికి నైరుతిభాగోపకంఠమందు కించితు కృష్ణ శ్వేత యుక్తమైన పడిన శిలయందు నిలువపాతియున్న శిలాశాసనం తూర్పు ముఖంగా ఉన్నది। ఆ శిలయందు ఉపరిభాగమందు అర్ధరూపకంగా నందియున్నది। ఉదగ్భాగమందు శిలపతనమైనది। ప్రాచీన అక్షరాలు వ్రాయబడియున్న శిలాశాసనానకు నకలు.

స్వస్తి ప్రశస్తాతి త్రిభువన సకలసంప్రోత(?) ప్రభా భాసమాన ...సమాహన్యమాన నిస్సాణ కలాప చేతిపతి(?) భామ్ప్రధారాధాత ప్రతిభటలోక ప్రణుత సకలనరపతి మణిమకుటవిడంబమాన చరణనఖకిరణ విజయ జగకద్ధళదధఃగకరిత కరవాలక్షుపిత...విడంబమానాళకవల్లరీ విని స్సారిత...కస్తూరికాతిలక కాకతికులతిలకభూరమాధీశ్వర పరమమాహే శ్వర ప్రభు(స్వయంభు)దేవ దివ్యశ్రీపాదపద్మారాధక...లోకనామాదిస మస్తప్రశస్తి సహిత మహామండలేశ్వర కాకతియ్య ప్రతాపరుద్ర దేవ రాయల దివ్యశ్రీపాదపద్మారాధక శ్రీమన్మహారాయ...ఇమ్మడి వీశ్వర(?) లౌకికనారాయణ జమధికభోగ యోగభాగ పరభద్ర దుష్టనిగ్రహ శిష్ట

ప్రతిపాలన త్రుద్రాహనగండ(?) యెర్వాను (యేర్వాను) పల్నా (ల్నా)ండు...మాచయ నాయనింగారి కుమారుడు దేవరినాయనింగారు స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౮౦ అగునేటి కాళయుక్తి సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ భానువారంనాటి అర్ధోదయ పుణ్యకాలమందు ప్రతాప రుద్ర మహాదేవరాయల ఆనతిన శ్రీశ్రీపర్వతశిరోమణిశ్రీపర్వత పూర్వద్వార శ్రీకుమారగిరి దివ్యసింహాసనాసీనుండైన శ్రీత్రిపురాంతక శ్రీమన్మహాదేవర సన్నిధిని ఉన్న శ్రీత్రిపురాపర మేరశ్వరికి అంగరంగ భోగాలకు ఏర్వస్థలమందు బద్దిపీడును ఆచెర్వును సురగుత్త కానుకలు మగ్గములు సకలాయ సహితముగాను ప్రతాపరుద్రదేవ మహారాయ లకుం బుణ్యముగాను దేవరినాయనింగారు ధారాదత్తముచేసి ఆచంద్రా ర్కస్థాయిగాను యిచ్చిరి। ఆ గ్రామానకు చతుస్సీమలు: తూర్పునకు కోయికొండ పొలిమెర, దక్షిణానకు ఆరవీటి పోలిమెర, పడమటికి కమలా పురం పొలిమెర, ఉత్తరానకు కర్రోళ్ల పొలిమెర ॥

సదరు గ్రామములో తెవెలపాటి మీాద పడ్డాస్తంభముమీాద ఉండే శిలాశాసనమునకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౦౮౮ అగునేటి ప్రభవ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧ ఆదివారం శ్రీకుమార భిక్షావర్తి అయ్యంగారి కొమారుడగు వానిసిరిగిరి దేవుండు నిలిపిన బసు వనికంభం॥ మంగళమహా శ్రీ శ్రీ

సదరు గ్రామములో ఊరికి తూర్పు ఖుష్కి జమీాను గంగచేను నంబరు ౧3లో నుండే పాతిన స్తంభం మీాద ఉండే దానికి నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన కశవరుషంబులు ౧౫౮౦ అగునేటి రౌద్రినామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ బ॥ ౧౧ లు బద్దివేటి గంగా దేవమ్మ అమ్మగారున్ను వనమున్నూ(?) కాంబోయని కొండమనాయని కొమారుడు చెన్నయ ఆ చెన్నయ కుమారుడు తిమ్మయ చేయించిన బీరినేని దేవుడు ॥

దూపాటితాలూకాపైకి మవుజే కర్రోళ్ల గ్రామానకు అహోబళ పురంమీద కట్టక్రిందను ఉన్న శిలాశాసనానకు నకలు:

శుభమస్తు

అపా(అష్టా)దంతిసహస్రాణి దశవింశతి(కోట్యంతు) వాజీనాం।
అనంతభటసంఖ్యాతతథామాధవ వర్మణా ॥

వశిష్ఠగోత్ర మొస(?)బెజవాడ పల్లెది(పయిడి) వాన గురి(యి)ంచిన మాధవ(వర్మ)వంశ(సంభ) వుండైన కొండవీడు వెన్ని గుత్తా రాజు మనమడు కంతమ రాజు సింగ రాజు కొమారుడు వల్లభ రాజుగారు తమతండ్రి సింగమ రాజుగారికిన్ని తమ తల్లి అంకమ దేవులుగారికిన్ని పుణ్యముగానుమల్లికార్జున పుణ్యస్థలాన కట్టించిన చెరువులు కాలువలు గోబ్రాహ్మణసీమలు యెవరు అనవధిగాను పాలించినాను(వారి) మాతృపితృ వంశాలకు అనంతము గాను సుకృతాలు సిద్ధించును॥ మంగళ మహాశ్రీ శ్రీ శ్రీ

సదరు గ్రామం కొండమీద తిరుమలనాథస్వామి దేవాలయం ద్వారం కడపమీద వ్రాసిన శిలాశాసనానకు నకలు:

శ్రీవ్యయ సంవత్సర కార్తీక బ। ౭ సోమవారం కర్రోళ్ల తిరు వేంగళనాథుని పునఃప్రతిష్ఠ బొందలపాటి తిమ్మయ సేవచేసినది।

దూపాటిసీమలో మవుజే మిల్లంపల్లె దగ్గర ఉన్న శిలాశాసనానకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౪౦ అగు నేటి బహుధాన్య సంవత్సర వైశాఖ శు। ౫ గురువారం అఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండనాయకుండైన మిల్లంపల్లె శ్రీగోపినాథ దేవరకు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర అనివారణసింహ్మరావుశ్రీపోతరాజు సింగరయ్యంగారి కొమారుడు వరదరాజులుంగారు అనంతములైన దండములు సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనము। మా నాయంకరానకు చెల్లే కొలుకుల సీమ లోని కూనెబోయని పల్లె అనే అవుబళాపురము దేవర అమృతపళ్లకు అష్టభోగ తేజస్వామ్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సమర్పిస్తిమి, గాన అందుల ఫలం అనుభవించేది।

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం॥

దూపాటి తాలూకాపైకి త్రిపురాంతకం దేవాలయంలోనుండే శిలాశాసనానకు నకలు :

స్వస్తి సమస్త భువన ప్రశస్తవిశద సకలసంపద విశద(?) సమర (సమ) సమయ సమాహన్యమాన నిస్సాణఘోష సమాకర్ణన విసర్పత్ బాష్పధారాధౌత ప్రతిభటభటీగండ చలమర్తిగండ ప్రణతసకల నరపతిమౌళిమకుటకోటి మకరికాచుంబ్యమాన చరణనఖకిరణ కందళ మూరురాయ జగద్దళ కరకలి(లి)తకరవాలక్షపిత విపక్షవిలాసినీ విలంబమానాళక వినిస్సారిత కస్తూరికా తిలక కాకతికులతిలక అనుమకొండ పురవరాధీశ్వర మమటార్విధ(?) శ్రీస్వయంభు దేవ దివ్యశ్రీపాదపద్మారాధక పరబలసాధక నామాది సమస్త(ప్రశస్తి) సహిత శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కాకతియ్య ప్రతాపరుద్రదేవ మహారాజ దివ్య శ్రీపాద పద్మారాధకులయిన శ్రీమన్మహారామ...యమ్మడి నిశ్శంకవీర జవనిక నారాయణరాయ రాజపరికె(?) భోగలింగ, కలియుగవీరభద్ర(ద్ర) స్వస్తి ప్రశస్త తాధార వీర(?)స్వామిద్రోహరగండ, తడుసానురంజితుసిద్ధి(?) మాచయనాయనింగారి కొడుకులు దేవరనాయనింగారు స్వస్తి శ్రీమతు శకవరుషంబులు ౧౨౪౦ అగు నేటి కాళయుక్తినామ సంవత్సర మాఘ శు ౧౦ భానువారమునాడు అరుణోదయకాలమందు శ్రీశ్రీపర్వతశిరోమణి శ్రీపదరమాధౌత శ్రీకుమరగిరి దివ్యసింహాసనాసీనుండైన శ్రీత్రిపురాంతక శ్రీమన్మహాదేవరసన్నిధిని శ్రీత్రిపురాంతకేశ్వరుని అంగరంగ భోగాలకున్ను వుపస్తంభమందు(?) పోతనపల్లె గ్రామం ఊరు సరసాధిప(సురసుంక ?) కానికేలు సకలాయ సహితగంధ (సహితంగాను) సర్వమాన్యముగా ప్రతాపరుద్ర దేవమహారాజులకు పుణ్యముగాను దేవరినాయనింగారు ధారాదత్తముచేసి ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యిచ్చినది। గ్రామచతుర్దిక్కులు తూర్పున గొడ్రాలికొండ దక్షిణాన నల్లబండగుట్టలు నైఋ(ఋ)తివాలున ద్బపదం(?) పశ్చిమానకొండ వాయవ్యమున

యెద్దుల తిప్ప ఉత్తరాన ఘనపు చనవడమ(?)వాగు ఉత్తరాన యీశాన్యానకు గూబగుట్టలు। బండారముకుంకుమకు బ్రీతిగాను త్రిపురాంతక యీశ్వరికి సమర్పించినది।

దూపాటి తాలూకాపైకి వెంకటాద్రిపాళెం గ్రామములో శ్రీచెన్న కేశవస్వామి దేవాలయంముందు బహిర్ద్వారం దగ్గిర అండగాపాతిన తాకుడు బండమీద వుండే శిలాశాసనానకు నకలు:

శ్రీభూమీపరిరంభజాత పులక ప్రోద్దామబాహాంతరో।
నీలాంభోద విలాస విభ్రమ తటిత్సంకాశ హేమాంబరః।
భక్తస్తోమచతా వుమద్దకలనే హాస్యేశ్వరర్భిర్యులో(?)।
నిత్యంరాజతి వెంకటాద్రినగరే శ్రీచెన్నరాయో హరిః॥ ౧

స్వస్తిశ్రీ జయమంగళాభ్యుదయ సర్వాభీష్ట నిత్యోత్సవ।
శ్శ్రీయ స్సంతతి శాలివాహనశకే ప్రఖ్యాత వర్షక్రమే।
సంవృత్తే రసరామబాణశశికే చానంద సంవత్సరే।
చాషాఢే సితపక్ష విష్ణుదివసే దేవేజ్య వారాన్వితే॥ ౨

శ్రీమద్రాజవరాధిరాజ రమణే వీరప్రతాపోదయే।
శ్రీరాజన్యవరేశ్వరే ఘనగిరా శ్రీరత్న సింహాసనే।
శ్రీమద్వేంకట దేవరాయతిలకే రాజేంద్ర చూడామణౌ।
దేవబ్రాహ్మణ రక్షణాయపృథ్వీ సామ్రాజ్యమాతన్వతి॥ 3

శ్రీ నీ(నే)తుర్ని ఖిలాండకోటిగణితే బ్రహ్మాండ భాండే చతు।
ర్నానా వేద తదంత వేద్య మహిమానందామృతాంభోనిధేః।
ప్రోద్యద్వైభవ చెన్నకేశవ హరేః శ్రీపాదపద్మద్వయే।
సేవాతత్పరమానసాబ్జ(?) చరణాంభోజాత సేవాపరః॥ ౪

శ్రీమత్కాయపనాయకాన్వయమణీ గంగక్షమాధీశితుః
పౌత్రః శ్రీగిరిమండలా వనిచరాః(విభోః) శ్రీవేంకటాద్రిప్రభోః
పుత్రో గంగపనాయక స్సుచరితో మాదాలగోత్రోద్భవః
కృత్వా గ్రామసమర్పణం రచయతి స్థిత్యై శిలాశాసనం॥ ౫

మద్వంశ్యబాహు విభవైః సతతం పరిపాలి తోతిసస్యాథో్య ।
శ్రీశైల పూర్వభాగే దూపాటిసీమ విఖ్యాతం
గుఱపుసాలగ్రామం తద్గ్రామం చెన్నరాయపల్ల్యాఖ్యం ।
గార్ల దిన్నెగ్రామంచ కటావానిపల్ల్యాఖ్యం చ ।
నిధి నిక్షేప జలాదిభి రన్వితాన్న(?) తతమష్టభిర్భోగై ః।

కూపారామతటాకై ర్ణానావర్ణ ప్రజాభిరాపూర్ణాన్ ।
గ్రామానేతాంశ్చతుర స్సమపర్య నిత్యోత్సవాదిసేవార్థం ।
శ్రీచెన్నరాయదివ్యశ్రీమచ్చరణారవిందయుగళాయ ।
కృత్వాప్రణతి సహస్రం విజ్ఞాపితమేత దీప్సితంహి మయా ॥

స్వామిం స్తత్ఫల మఖిలం కరుణాదృష్ట్యావధారయాకల్పం ।
పరిపాలయంతి ఏ వై మద్ధర్మం తా ననారతం పాహి ॥

ఆచంద్రతారకమిదం జయతు శిలాశాసనం ముదా ।
మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజావా యేభూమిపాః ।
సతత ముజ్వల ధర్మచింతాః మద్ధర్మమేవ సతతం ।
పరిపాలయంతి తత్పాదుకద్వయ మహం శిరసా వహామి ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో రేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం ॥

ఇదే బండమీద ఒక పక్షమందు శాసనం ఉన్న వివరానకు నకలు.

శ్రీభూమీకుచకుంభ హేమకలిత శ్రీఖండకస్తూరికా ।
కాశ్మీరాంకిత బాహుమధ్యవిలసత్ శృంగార హారావళిః ।
కళ్యాణం హృది భావయన్కరుణయా పాదాబ్జ సంసేవినామ్ ।
నిత్యంరాజతి వెంకటాద్రినగరే శ్రీచెన్నరాయోహరిః ॥ ౧

స్వస్తిశ్రీ జయమంగళాభ్యుదయ సర్వాభీష్ట నిత్యోత్సవ
శ్రేయస్సంతతి శాలివాహనశక ప్రఖ్యాత వర్షక్రమే
వేదాంభోనిధి బాణచంద్రకలితే సంవత్సరే దుందుభే
వైశాఖోర్జితపక్ష విష్ణుదివసే శీతాంశువారాన్వితే ॥ ౨

శ్రీమద్రాజవరాధిరాజరమణే వీరప్రతాపోదయే।
శ్రీమద్వేంకటశైలనాథ కరుణా శిక్షాప్రసాదార్ణవే।
రాజశ్రీయుత రామదేవనృపతౌ రాజేంద్ర చూడామణౌ।
దేవబ్రాహ్మణ రక్షణాయ పృథివీసామ్రాజ్యమాతన్వతి ॥ 3

శ్రీ నేతుర్నిఖిలాండకోటి గణితే బ్రహ్మాండ భాండోదరే
నానా వేద తదంత వేద్యమహిమానందామృతాంభోనిధేః
ప్రోద్యద్వైభవ చెన్నకేశవహరేః శ్రీపాదపద్మద్వయే
సేవాతత్పర మానసాబ్జ చరణాంభోజాత సేవాపరః ॥ ౪

శ్రీమద్రావిళ విశ్రుతాన్వయమతిర్మల్లిక్షమాధీశితుః
పౌత్రః క్ష్మాతలపాలనాతినిపుణో శ్రీవీరపక్ష్మాభృతః।
పుత్రో మల్లిమహీపతిః పృథుయశో వెల్లుళ్ళగోత్రోద్భవః।
కృత్వా గ్రామసమర్పణం రచయతి స్థిత్యై శిలాశాసనం ॥ ౫

అస్మద్వంశ ధరార్జవేధిక పదే కొచ్చర్ల కోటాహ్వయే
దేశే సింగరికొండ నామకలితం గ్రామం సముద్యత్ఫలం।
బట్టేపా ద్యభిధానముత్తమఫలం గ్రామం సమప్యాదరా
న్నిధ్యాద్యష్ట విధాఢ్యభోగకలితం నానాప్రజారాజితం ॥ ౬

నిత్యోత్సవ పక్షోత్సవ మాసోత్సవ సంవత్సరోత్సవాద్యర్థం।
శ్రీచెన్నరాయ దివ్య శ్రీమచ్చరణారవిందయుగళాయ।
కృత్వాప్రణతి సహస్రం విజ్ఞాపిత మేతదీప్సితంహి మయా।
స్వామిం స్తత్ఫలమఖిలం కరుణాదృష్ట్యావధార యాకల్పం॥ ౭

పరిపాలయంతి ఏవైమద్ధర్మం తాననారతం పాహి
ఆచంద్రతారకమిదం జయతుశిలాశాసనం ముదారచితం॥

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజావా
యేభూమిపాః సతతముజ్వల ధర్మచింతాః ।
మద్ధర్మమేవ సతతం పరిపాలయంతి
తత్పాదుకద్వయమహం శిరసావహామి ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం ।
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ॥

దూపాటితాలూకాపైకి కసుబా మారకాపురం గ్రామములో శ్రీచెన్నకేశవస్వామి దేవాలయంలో ఉన్న శిలాశాసనాలకు నకళ్లు: తెనుగు అక్షరాలు:

శ్రీచెన్నకేశవస్వామి దేవాలయం పూర్వద్వారానకు ఉత్తరం నాలుగు గజాలమెడాన శ్రీలక్ష్మీఅమ్మవారి దేవాలయం గర్భగృహ ద్వారానకు ఉత్తరపుతట్టు అమ్మవారిదేవళం ప్రాకారానకు ఉన్న శిలా శాసనానకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౮౯ అగునేటి ప్రభవనామ సంవత్సర కార్తిక శు। ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరసదాశివదేవమహారాయలుంగారు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీ సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను ఆత్రే యసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యయనులైన శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర ఆరవీటి రామరాజు శ్రీరంగరాజయ్య దేవమహారాయలుం గారి పౌత్రులైన తిరుమలరాజయ్యదేవమహారాయలుంగారి పుత్రులైన వరదయదేవమహారాజులుంగారు హారితసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజు శ్శాఖాధ్యయనులైన రామానుజాచార్యులవారి పౌత్రులైన హం(అ)ళ హారయ్యగారి పుత్రులైన పరాంకుశం లక్ష్మణయ్యగారికి యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను: మారకాపురం శ్రీచెన్నరాయలవారి

సన్నిధా(నము)న మీారు పురాణం విన్నపంచేసుకుని ఉండేటందులకు, అద్దంకి సీమలో చెన్నరాయలకు సాగివచ్చే మాారెళ్లగ్రామాన అర్థ గోచర్మం వెలిపొలమున్ను మాారకాపురం చెరువుక్రిందను మర్తువమడిన్ని పెరుమాళ్లకోవెలలో దినం ౧ టికి తళిఘెడు ప్రసాదమున్ను, తిరుపణ్యారాలు రెండేసిన్ని, చందనకాపు ప్రసాదాలున్ను, తిరుణాళ్లనాడు అక్కడి పెద్దలతోటట్టు సంభావనానున్ను, సన్నిధివీధి తిరుమాళి ఘూనూ ఇది యింతవట్టున్ను సోమోపరాగ పుణ్యకాలమందు త్రిపురుషోద్దేశంగాను, త్రివాచకంగాను, సహిరణ్యోదకదానధారాపూర్వకముగాను యిస్తిమిగాన, మీా పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యం అనుభవించి, సుఖులై యుండువారు ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

సదరు శిలాశాసనములో శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౮౯ వెయ్యిన్ని నన్నూటయెనభై తొమ్మిదింటికి ప్రభవనామ సంవత్సరం అని వ్రాసియున్నది. శాలివాహన శకం వ్రాసేటప్పుడు యెనిమిదో అంకెకు మసి అధికమైనందున శకం అంకెలతో వ్రాయబడ్డది ॥

శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు శ్రీరంగరాజయ్య దేవమహారాజులుంగారు మాారకాపురం అధికారిస్థానంవారికి, కరణాలకు పుత్తెంచిన కార్యం. వెంకటపతి పరాంకుశంలక్ష్మణయ్యగారిని చెన్నరాయలసన్నిధిని పురాణం విన్నపంచేసుక ఉండకట్టడచేసి అందులకు స్వాస్త్యం యేరుపరచి దానపత్రం యిచ్చిననాడే ఆదాన పత్రప్రకారానసే, మేముగట్టడచేస్తిమిగాన ఆస్వాస్త్యం వారికి సాగించేది.

శ్రీచెన్నరాయల దేవాలయం మధ్యరంగములో ద్వారపాలకు దక్షిణపుతట్టు గంధంసాన అరుగుమీాద దేవళంప్రాకారానకు ఉన్న శిలాశాసనం నకలు ॥*

---

* A. R. No. 165 of 1905.

౨. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౫౫ అగునేటి విజయసంవత్సర చయిత్ర శు। ౧౫ లు స్వస్తిశ్రీ మార కాపుర శ్రీచెన్నకేశవ పెరుమాళ్లకు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర అష్టదిక్కురాయమనోభయంకర యవనరాజ్యస్థాపనాచార్య చతుస్స ముద్ర పర్యంతర శ్రీవీరప్రతాప అచ్యుత దేవమహారాయలు పృథ్వీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర సలకరాజు పిన తిరుమలయ్య దేవమహారాజులుంగారు శ్రీచెన్నకేశవపెరుమాళ్ల శ్రీపాదా లకు దండము సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనం :

శ్రీఅచ్యుత దేవమహారాయలుమాకు నాయంకరానకు పాలింప నవధరించిన కొచ్చర్లకోట శీమలోని యాచవరం అనేగ్రామానకు అచ్యుతరాయపురం అనే ప్రతినామం చేసిన్ని కుర్వెపల్లె అనే గ్రామా నకు కొండాపురం అనెడి ప్రతినామం చేసిన్ని యీ రెండు గ్రామాలున్ను శ్రీచెన్నరాయల తిరుణాల మహోత్సవ పుణ్యకాలమందు శ్రీచెన్న రాయల అంగరంగ వైభవాలకున్ను అష్టభోగ తేజ స్వామ్యంగాను యీ గ్రామాలగలిగిన సకల సువర్ణాదాయమునున్ను సకలధాన్యాయమున్ను సుంకచూపుడియం యిల్లరి పుల్లరి మగ్గరి గానుగ కానికె కడ్డాయం యింతవట్టున్నూ లోనుగాను సహిరణ్యోదకదాన ధారాపూర్వకముగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సమర్పిస్తిమి। ఈ ధర్మానకు యెవరు తప్పినాను వారణాసిలోను తమతల్లిదండ్రులను గోబ్రాహ్మణులను వధియించిన పాపాన బోవువారు ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం॥

మహతామపిపాపానాం దృష్టా శాస్త్రేషు నిష్కృతిః।
దేవబ్రాహ్మణ భూహర్తుర్న దృష్టా నిష్కృతిః క్వచిత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరా।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

నాగరు వ్రాసిన శిలాశాసనానకు నైఋతిమూలను ఉన్న కల్యాణ మంటపానకు దక్షిణపుతట్టు పైకప్పుక్రింద ఉన్న అడ్డతాతి దూలంమీద, వ్రాసియున్న శిలాశాసనానకు నకలు:

3. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౫ అగునేటి విజయ సంవత్సర చయిత్ర శు। ౧౫ లు శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప మూరురాయరగండ అష్ట దిగ్రాయ మనోభయంకర యవనరాజ్య స్థాపనాచార్యులైన అచ్యుతదేవ మహారాయలకు పుణ్యముగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర సలకరాజు పిన తిరుమలయ్య దేవమహారాజులుంగారు మారకాపురం చెన్నకేశవ దేవు నకు అమృతపళ్లకు అంగరంగవైభవములకున్ను కొచ్చెర్లకోటసీమ లోను యాచవరమున్ను కొర్విపల్లెగ్రామమున్నూ యాచవరం అచ్యుత రాయపురం కొర్విపల్లె కొండాపురం అనిన్ని ప్రతినామాలు బెట్టి ధార బోసియిస్తిమి గనుక ఆగ్రామాలగలిగిన నిధినిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణ ఆగామి సిద్ధ సాధ్యాదులు మొదలుగాను అష్టభోగతేజస్వామ్యమున్ను ఆగ్రామాలగలిగిన సకల సువర్ణాదాయమున్ను సకలధాన్యాదాయ మున్ను ఆగ్రామాలగలిగిన చతసీమాను సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకముగాను త్రివాచకముగాను త్రికరణశుద్ధిగాను శ్రీచెన్నకేశవ రాయల శ్రీపాదాలకు సమర్పిస్తిమి ॥

కల్యాణమంటపం మీదికి యెక్కెపాద్యే సోపానాల నడవకు దక్షిణపుకట్టు నిల్వుస్తంభాన ఉన్న శాసనానకు నకలు:

శ్రీచెన్నరాయల కల్యాణమంటపం సేయించినది విరలు తిమ్మ రసయ్య.

అని ప్రతిమ యున్నది ॥

శ్రీచన్నరాయల దేవళం పూర్వద్వారం ద్వారపాలకులకు ఉత్త రపుతట్టు ప్రాకారాన ఉండే శిలాశాసనానకు నకలు:*

* A. R. No. 159 of 1905.

౮. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి దుర్ముఖినామ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౫ లు స్వస్తిశ్రీ శ్రీమారకాపురం శ్రీచెన్నకేశవ పెరుమాళ్ల శ్రీపాదపద్మంబులకు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ అచ్యుతదేవ మహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీ సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను భూతనాథుని రామాభట్లంగారికి మేనల్లుడైన ఎండవ్వూరి తిమ్మజ్యోస్యుల కుమారుండైన వెంకటాద్రింగారు దండం సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనం॥ శ్రీ అచ్యుతదేవమహారాయలు మాకు నాయంకరానకు పాలించ నవధరించిన తొండమారయ గళ్ల సీమలోని బొడ్డిచర్ల బొందలపాడు యీ రెండుగ్రామాలున్ను శ్రీచెన్నకేశవపెరుమాళ్ల అమృతపళ్లకున్ను అంగరంగవైభవాలకున్ను సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు పినాకినీ తీరమందు సహిరణ్యోదకధారాపూర్వకము గాను రామాభట్లుంగారికి పుణ్యముగాను ధారబోసి ఆచంద్రార్కస్థాయి గాను సమర్పిస్తిమి॥ ఈ రెండు గ్రామాదులయందు గలిగిన సకల సువర్ణాదాయం సకల ధాన్యాదాయం సుంకచూపిడియం కానిక కడ్డాయం యిల్లరి పుల్లరి మగ్గరి గానుగరి మొదలైన ఆదాయమున్ను అష్టభోగ తేజస్వామ్యంగాను సమర్పిస్తిమి। ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను వారణాసి లోను తమ తల్లిదండ్రులను గోబ్రాహ్మణులను వధియించిన పాపాన బోవువారు।

దానపాలనయోర్మధ్యే దానా చ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

సదరు యీ స్థలమందే సదరుశాసనం అయిన తరువాతను అడ్డగా గీటుగీచి ఆగీటుక్రింద వెంబడిగానె వ్రాసియున్న శాసనానకు నకలు:

౯. శ్రీమత్కేశవదేవస్య మారకాపుర వాసినః
చతుర్దశానాం లోకానాం ప్రబోధయతి శాసనం॥*

---

* A. R. No 160 of 1905 Śaka year given is 1466.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౫గి అగునేటి శోభకృతునామ సంవత్సర మాఘ శు। ౧౧ లు స్వస్తిశ్రీ మారకాపురం చెన్నకేశవ పెరుమాళ్లకున్ను శ్రీవైష్ణవులకున్ను దండం సమర్పించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనక్రమ మెట్లన్నను। శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీర సదాశివ దేవమహారాయలవారు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీసామ్రాజ్యం చేస్తూణ్ణుంగాను సోమవంశోద్భవులైన ఆత్రేయసగోత్రులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నందెల సింగరయ్య దేవమహారాజులుంగారి పుత్రులైన ఔబళయ్య దేవమహారాజులుంగారు శ్రీమారకాపురంచెన్న కేశవ పెరుమాళ్లకున్ను శ్రీవైష్ణవులకున్ను యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను। శ్రీసదాశివ దేవమహారాయలుంగారు మానాయంకరానకు పాలించ నవధరించిన కొచ్చెర్లకోటసీమకు చేరిన తర్లుబాడున్ను అందులో పల్లెలు జమ్ములదిన్నె, గంగిరెడ్డిపల్లె, కారువానిపల్లె, మేడిసెట్టిపల్లె, సూరిపల్లె, వాసాలపురం, కోమటికుంట, తెల్లబాడు సహితమైన గ్రామాలకు, చతుస్సీమకున్ను లోనయిన తర్లుబాటి గ్రామానకు ప్రతినామమైన రఘుపతిరాజపురం గణసంఖ్యావృత్తులు ౫౦ కి, శ్రీచెన్నరాయలకు అమృత పళ్లకు వృత్తులు ౨౦ శ్రీవైష్ణవులకు వృత్తులు ౩౦ కి నానాగోత్ర నానాసూత్ర నానా శాఖాధ్యయనులైన శ్రీవైష్ణవులు చక్రవర్తులకు వృత్తి ౧, కామసముద్రం వెంగళయ్య వృత్తి ౧, పెరుంగూరి వెంగళయ్యగారి వృత్తి ౧, కామసముద్రం అన్నయ్యగారి వృత్తి ౧, మన్నెం పెదనరసయ్య వృత్తి ౧, ఆ చిన నరసయ్య వృత్తి ౧, కంజర్ల అనంతయ్య వృ ౧, ఆ అబ్బయ్య వృ ౧, ఈవుణి తిమ్మయ్య వృ ౧, కుమ్మరగుంట్ల రఘునాథయ్య వృ ౧, తిరువముడి మంగళగిరి నరసింగయ్య వృ ౧, జంపతి నారసింహయ్య వృ ౧, ఆ అనంతయ్య వృ ౧, ఉప్పల వెంగళయ్య వృ ౧, వంకాయలపాటి కేశవయ్య వృ ౧, ఆ శఠగోపయ్య వృ ౧, ఆ రామకృష్ణయ్య వృ ౧, దేవరకొండ అన్నయ వృ ౧, ఆ కృష్ణయ్య వృ ౧, ఆ పెద్దప్ప వృ ౧, ఆ నరసయ్య వృ ౧, కంజర్ల కొండయ్య వృ ౧, మాగంటి తిరుమలయ్య వృ ౦౹౦, కొట్రవాయ సంగయ్య

వృ ౦౹౦, వంగలి చెన్నయ్యకు వృ ౦౹౦, ఆకొండయ్యకు వృ ౦౹౦, రెడ్డిచెర్ల తిమ్మయ్యకు వృ ౦౹౦, యతిరాజులక్ష్మయ్యకు వృ ౦॥౦, ప్రోలు గంటి రంగయ్యకు వృ ౧, స్థలకరణాలు పెమ్మరాజు వృ ౧, కాళమరాజు వృ ౧, ఊరకరణం మల్లయ్యకు వృ ౧, కడపతిమ్మయ్యకు వృ ౧, అంతు వృత్తులు ౩౦ ఉభయం వృత్తులు ౫౦ ఈతథాతిథి భీష్మఏకాదశి పుణ్య కాలమందు రఘుపతిరాజుంగారికి పుణ్యముగాను శ్రీచెన్నరాయల సన్నిధిని సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను పంచపరిచ్ఛేదముగాను, దానవిక్రయ పరివర్తన యోగ్యముగాను, అష్టభోగ తేజస్వామ్యము లోగాను ఇల్లరి, కానికె, పుల్లరి అండిశాంత సుంకచూపుట(టా)యం ధార బోసి సమర్పిస్తిమి। మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యం అనుభవించి సుఖాన బ్రతుకువారు। తర్లుబాటి పొలంలోనైనపల్లెల పొలం యీ శాసనానకు లోనైన క్షేత్రం శ్రీచెన్నరాయల భాగం ఒకటిన్ని శ్రీవైష్ణవుల భాగం ౧॥౦.

ఈ శాసనంలో మూడు పంక్తులు అక్షరాలు తెలియలేదు గనుక వ్రాయలేదు।

శ్రీచెన్నరాయల దేవళం దక్షిణద్వారానకు తూర్పు ప్రాకారాన ఉన్న శాసనం నకలు :*

౬: శ్రీమత్కేశవదేవస్య మారకాపుర వాసినః చతుర్దశానాం లోకానాం ప్రబోధయతి శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాన శకవరుషంబులు ౧౪౧౪ అగునేటి పరీధావి సంవత్సర శ్రావణ శు। ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీసదాశివదేవమహారాయలుంగారు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుడై పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకుడైన శ్రీమారకాపుర శ్రీ చెన్నకేశవ రాయలపాదపద్మంబులకు శ్రీమనహామండలేశ్వర రామరాజు పెదతిరు

---

* A R No. 156 of 1905.

మలరాజులుంగారి కుమారుడు తిరుమలయ్యదేవమహారాజులుంగారు దండము సమర్పించి యిచ్చిన భూదానక్రమమెట్లన్నను, శ్రీసదాశివ దేవమహారాయలుంగారు మానాయంకరానకు యియ్యనవధరించిన కొచ్చర్లకోట సీమలోని తర్లుబాడు, కారువానిపల్లె, మేడిసెట్టిపల్లె, గంగి రెడ్డిపల్లె, జమ్ములదిన్నె, తెల్లబాడు, కోమటికుంట, నూరెపల్లె, వాసాల పురం, చెన్నారెడ్డిపల్లె సహగ్రామాలు ౧౦ శ్రీచన్నకేశవరాయలకు సమర్పిస్తిమి॥

శ్రీచెన్నరాయ మహాద్వారానకు పశ్చిమం రాతిగరుడస్తంభా లకు పూర్వం నిలువుబండమీద ఉన్న శాసనానకు నకలు:*

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౪ అగునేటి పరీధావి సంవత్సర ఫాల్గుణ శు॥ ౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరసదాశివదేవమహారాయలు విద్యా నగరమందు పృథివీసామ్రాజ్యంచేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర రామరాజతిరుమలయ్య దేవమహారాజుల అయ్యగారికి కార్యకర్త లైన కసునూరి పద్మనాభయ్యగారున్ను మాద్రాజునాగప్పగారి ముద్ర కర్తలైన మున్నంగి మల్లప్పగారున్ను స్థానాచార్యులు మన్నె అబ్బయ్యం గారున్ను, స్థానంవారు బలభద్రయ్య తిమ్మయ్య చెన్నమయ చెన్నయ అయ్యప్పగారున్ను మారకాపురం ఆకుందోటలు సర్వంవారికి యిచ్చిన శిలాశాసనం: మారకాపురానకు మీాకు ఆకుందోటలు వీని అందుల మంత్రాయమున్ను మీాగుత్తకు లోనుగాయిస్తిమి. గాన యిది మొదలు గాను మారకాపురానకు మంత్రాయములందు చెన్నరాయల గ్రామాల వారు పేట మంత్రాయమున్ను చెన్నరాయల శ్రీభండారానకే కట్టడ చేసి శ్రీచెన్నరాయల పాదాలకు సమర్పిస్తిమి॥

శ్రీచెన్నకేశవస్వామివారి మధ్యరంగములో ద్వారపాలకులకు దక్షిణపుతట్టు ఉన్న గంధపుసాన అరుగుమీాద ప్రాకారానపైన ఉన్న శిలాశాసనానకు నకలు:

* A. R. No. 161. of 1905.

౮. శుభమస్తు ॥ శ్రీమత్కేశవదేవస్య మారకాపురవాసినః చతుర్దశానాం లోకానాం ప్రభోధయతి శాసనం ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి ఆనంద నామ సంవత్సర మాఘ శు। ౭ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరసదాశివదేవ మహారాయలుంగారు విజయనగర మందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకులైన శ్రీమారకాపురం చెన్నకేశవ రాయల శ్రీపాదాలకు సూర్యవంశోద్భవులైన కాస్యపగోత్రులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర, మాద్రాజు సింగరయ్య దేవమహారాజులుంగారికి పౌత్రులున్ను అవుభళయ్య దేవమహారాజులంగారికి పుత్రులున్ను సోమ వంశోద్భవులైన ఆత్రేయసగోత్రులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామ రాజు తిరుమలయ్య దేవమహారాజులుంగారికి మేనల్లుడ్లున్ను అయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మాద్రాజు నాగప్ప దేవమహారాజులుంగారు దండం సమర్పించి యిచ్చిన సుంకధర్మశాసనం ॥ సదాశివదేవ మహా రాయలుంగారు మానాయంకరానకు పాలించనవధరించిన కొచ్చర్ల కోట సీమలోను చెన్నరాయలకు సాగివచ్చేగ్రామాలు మారకాపురం, చెన్నవరం, కొండాపురం, యాచవరం, రాయవరం, గోగులదిన్నె, తర్లు బాడు, సూరెపల్లె, వాసాలపురం, చెన్నారెడ్డిపల్లె, గంగిరెడ్డిపల్లె, కారె వానిపల్లె, మేడిసెట్టిపల్లె, గొల్లపల్లె, జమ్ములదిన్నె, తెల్లబాడు, కమలా పురం, కొండపల్లి యీ గ్రామాల మా నగిరికి రావలసిన సుంకస్థావరాలు యిల్లరి పుల్లరి గానుగరి మగ్గరి కడ్డాయం అడ్డిశాంత సుంకం యిందువల్ల రావలసిన రొక్కం యీతథాతిథి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకముగాను ధారబోసి యిస్తిమి గాన యిందువలన ఆయపరి చిన రొక్కం ఘట్టివరహాలు ౧౫౦ అక్షరాల నూటయాభయి వరహా లకున్ను, ఆరగింపుకు కట్టడి వివరం: దినం ౧ టికి ఘట్టిరూకలు ౫ అయిదు రూకలకు, కాలక్రయం నడచిన తళిఘె ౧ కి బియ్యం ౨౦।౦ కుంచెడు లెక్కను అయిన తళిఘెలు దినం ౧ కి తళిఘెలు ౬ ఆరు తళిఘెల చొప్పున నాగరాజు అవసరం కట్టడి చేస్తిమి గాన యీధర్మ శాసనా

నకు యెవ్వరు తప్పితే తమ తల్లి దండ్రులను గోబ్రాహ్మణులను వారణాసిలో వధియించిన పాపానబోవువారు। ఇంత వట్టు మారకాపుర స్థళాన యెత్తిన పరికె, కూరా, కట్టెలు, మజ్జిగె సత్రానకు యిస్తిమి। తిరుణాళలోను మారకాపుర స్థళాన అయిన సుంకమున్ను యిస్తిమి. కట్టడియైన పళ్లు ఆరింటికి స్థానంవారు అధికారి కరణాలకు పడి ౧ గాక నిలిచిన ౫ పళ్లు స్మార్తులైన పరదేశి బ్రాహ్మణులకు ప్రసాపడ సత్తర్వగా బెట్టించేది ॥

శ్రీస్వామియైన చెన్నరాయస్వామి కోవెల గోపురం వెలపట దక్షిణపు తట్టుకు తూర్పుకోణానవున్న ప్రాకారం అందు ఉండే శిలాశాసనానకు నకలు :

* ౯. శుభమస్తు। శ్రీమతే రామానుజాయనమః। స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి ఆనంద సంవత్సర కార్తిక శు। ౧౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజరాజపరమేశ్వర శ్రీవీర ప్రతాప శ్రీసదాశివదేవమహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచునుండగాను శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన శ్రీమారకాపురం శ్రీ చెన్నరాయలదేవరు పాదపద్మంబులకు శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర రామరాజు కొండయ్య కొమారుడు తిమ్మరాజు దండం సమర్పించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను। మాకు నాయంకరానకు సదాశివదేవరాయలు పాలించ నవధరించిన దూపాటి సీమలోని గుండ్లకమ్మదరి నాగులవరం గ్రామం పండ్రెండు సంక్రాంతుల మహోత్సవాలకున్ను ధారబోసి సమర్పిస్తిమి. ఈ సంక్రాంతుల మహోత్సవాలయందు కోనేటి తీరమందు స్వామివేంచేసి ఆరగించిన పదార్థములవల్లను ధర్మకర్త్రాంశం చతుర్భాగమున్ను వాధూలగోత్రోద్భవులైన కందాళ్ల భావనాచార్యుల వారి కొమాళ్లు శ్రీరంగాచార్యుల అయ్యవార్ల దివ్య శ్రీచరణారవింద

* A. R. No. 15, of 1905 donors name given as Timmarāju son of Rāmarāju-Konētayya.

ములకు, దేవరదాసుడు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు కొండయ్య కుమారుడు తిమ్మరాజు సండం సమర్పించి యీతథాతిథి ఉత్థానద్వాదశి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానపూర్వకముగాను ధారబోసి యిస్తిమి గాన దేవర వారి పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యముగాను అనుభవించ గలవారు.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానా చ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥
ఏకైవభగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

శ్రీశ్రీం జేయును.

శ్రీ చెన్నకేశవస్వామివారి దేవాలయం ఉత్తరపు ప్రాకారాన వెలపట మధ్యరంగానకున్ను ద్వారపాలకులకున్ను ఉత్తరం దానిమ్మ చెట్టు దగ్గిరవున్న శిలాశాసనానకు నకలు:*

౧౦. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౮౨ అగునేటి రౌద్రినామ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర వీరప్రతాప సదాశివదేవమహారాయలుగారు విద్యానగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యముచేయుచుండగాను శ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్య పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య ఉభయ వేదాంతాచార్యులైన యంబెరుమానారుజియ్యంగారున్ను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర సిద్ధిరాజు తిమ్మరాజయ్యగారి కార్యకర్తలైన కదిరి నాగప్ప(యు)న్ను రాచకరణం వరదయ్య(యు)న్ను మన్నెంవారున్ను, స్థలకరణాలున్ను, వేయించిన శాసనం క్రమమెట్లన్నను శ్రీ చెన్నరాయల కోవెలను కందాచారంవారికి ప్రాకు నడిచే కట్టడి యేడు ౧కి నెలలు ౧౨ ప్రాప్తిని ధ్రువంగాను మేము నిర్ణయ పరచిన యేడు ఒకటింటికి నెలలు ౧౦ ప్రాప్తిని కట్టడిచేస్తిమి॥ మేళాలు గంగయ, మద్దెల

* A. R. 158 of 1905. Given Raudri Śaka year 1481.

తిమ్మయమాదయ, మద్దెలబయ్యన,నందువనాగయ,సుంకుబసువయ,వింజామరవారు, అరిగెలభేరి చెన్ను మేళాలు సహాగాను మేళాలవారు జనులు ౯౦ కి వారి జీతం ప్రాకు నడిచే నెలలు ౧౨ పద్రెండైన యేడు ౧ కి హాా ౫౨౦ అక్షరాల యేనూటయిరవై వరహాలకు చెన్నరాయల నగరికి విడిచిన నెలలు ౨ కి హాా ౮౮ యెనభై యెనిమిది వరహాలు పోయి వారికి ధర(?) నెలలు ౧౦ కి హాాన్నులు ౪౩౨ అక్షరాల నాలుగు వందల ముప్పైరెండు వరహాలకు పీరిజీతానకు ఉత్తరవు గజపడి ప్రసాదం హాా ౮౩, తిరుపణ్యారాలు హాా ౨౬, కొండాపురం హాా ౧౨౩, తెల్లబాడు హాా ౧౫౦, కొండెపల్లి హాా ౫౦, అంతు హాా ౪౩౨ నన్నూటముప్పైరెండు వరహాలకు కొల్వగలవారు; కడమ చిల్లర కందాచారం వారు పది నెలలు ప్రాప్తిన పుచ్చుక యేడాదిన్ని కొలువగలవారు; చెన్నరాయల నగర నడిచే కందాచారం వారి నివర్తన, ఉడుగర, ఉచితం తిరుపణ్యారాలు, గంధం యెవ్వరు అడిగినాను తమ ఆండ్లను భోగంవారి పలకవానికి యిచ్చిన వారు.

శ్రీ చన్నకేశవస్వామి దేవాలయం మధ్యరంగములో తిరుమంటపం దక్షిణ స్తంభంమీాద వున్న శిలాశాసనానకు నకలు:*

౧౧. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౯౧ అగునేటి శుక్ల సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవ మహారాయలు విద్యానగరమందు రత్నసింహాసనారూఢులై పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుండైన శ్రీ చెన్నకేశవరాయలను రేచర్లగోత్రపవిత్రులైన వెలుగోటి పెదతిమ్మానాయనింగారి పౌత్రులైన కొమారతిమ్మానాయనింగారి పుత్రులైన చెన్నప్పనాయనింగారు అనంతములైన దండములు సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు తిరుమల రాజయ్యదేవమహారాజులుంగారు మానాయంకరానకు పాలించ

* A. R. No. 166 of 1905.

యిచ్చిన కొచ్చర్లకోట సీమకులోనైన మారకాపురం గ్రామానను మానగరి ఆకులమంత్రాయానకు చేరివచ్చే రొక్కం యీతధాతిథి ప్రథమ ద్వాదశి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకము గాను ధారబోసి సమర్పిస్తిమి। ఆమంత్రాయం పొలివొట్టు యేర్పరచి స్వామికి పొలివొట్టు గట్టిన వివరం దినం ఒక్కంటికి గట్టిమూక చొప్పు నను దోసిపడి కట్టడచేసిన విధి। లక్ష్మీసహితులై రంగమంటపమందు తిరు వారాధన అవధరించే కాలమందు దోసిలిపడి మా కైంకర్యముగాను ఆరగించినందులోను మాకువచ్చే ధర్మకర్తాంశం చాతుర్భాగకం మా ఆచార్యులు కందాళ్ల అన్నగారాచార్యుల అయ్యవారికి ధారబోసి సమర్పిస్తిమి। స్థానంవారికి ఒక అంశంకూడా రెండుఅంశాలు పోను కడమరెండు అంశాలున్ను స్వామి భండారానకు ఈ మర్యాదను పొలి వొట్టు గట్టి సమర్పించిన ధర్మశాసనం.

దానపాలనయో ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

శ్రీ చెన్నరాయుల కల్యాణమంటపం ముందర నరసింహస్వామి గుడి ముందర వుండే నిలువు స్తంభంమీద వున్న శిలాశాసనానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౫౬౭ అగునేటి తారణ సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౧౧ లు శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన శ్రీమారకాపురి శ్రీ చెన్నకేశవరాయుల దివ్య శ్రీపాదపద్మాలకు ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్శాకాధ్యయన కౌశిక గోత్రోద్భవులైన మొనమంద్ర కృష్ణసోమయాజుల నప్తృలున్ను నాగం భట్ల పౌత్రులున్ను మొల్లంభట్ల పుత్రులైన కమలనాభుడు సాష్టాంగ దండం బెట్టి సమర్పించిన అంకణం॥

దూపాడు తాలుకా పయికిమవుజే నరసయపాళెం గ్రామం చెరువువద్ద వనంలో ప్రాగ్భాగమందు ఉన్న శిలాశాసనమునకు నకలు :

శుభమస్తు। స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౮౫ అగు నేటి రుధురోద్గారినామ సంవత్సర మాఘ శు। ౧౩ లు శ్రీమన్మమహామండలేశ్వర రామరాజు శ్రీరంగరాజయ్య దేవమహారాజులుంగారు కంజర్ల నరసయ్యగారికి యిచ్చిన భూదాన ధర్మ శిలాశాసన క్రమమెట్లన్నను; సదాశివదేవ మహారాయలుంగారు మానాయంకరానకు పాలించియిచ్చిన పినయేరువసీమలో దూపాటి సీమలో చెల్లివచ్చే మనుబల్లిగ్రామంలోను పాయదొక్క కడిదో-చేసిన నిలువురాళ్ల పొలానకు, పొలైన(?) పొలానకు మేరలు తూర్పుకు చక్కరాళ్ల బోడున్ను చింతబోడున్ను, దక్షిణానకు వీరయ కుంట యెండలబోడున్ను పడమటికి బోయడొంక ఉత్తరానకు రాళ్లవాగు ఈ చతుస్సీమలోనైన నిడురాళ్ల పొలానకు ప్రతినామమైన శ్రీరంగరాజ పురము పూర్వం నళ సంవత్సర ఆషాఢ శు। ౧౩ ల నాడు, తుంగభద్రాతీరమందు విఠలేశ్వరుని సన్నిధిని సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకముగాను సర్వమాన్యముగాను సుంకస్థావరకుల(?) లోను త్రికరణ త్రివాచకములుగాను ధారబోసి యిస్తిమి గనుక మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సుఖాన అనుభవించమని వేయించిన శిలాశాసనము।

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్షసహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను వారి తల్లిదండ్రాదులను వారణాసిలో వధియించిన పాపాన బోవువారు। గంగాతీరమందు గోవధచేసిన పాపాన పోవువారు।

గుండు మొహారు పార్శ్వమొహారు

పార్శ్వదస్కతు నెంబరు ౫౫

బానాఖబోడ మల్లన్న వ వీరన్న తాలూకు చాపలమద్దు పెంట వోళకసవరం వగైరా మ॥ దూపాడున్న ౧౩౦౦ వసలి మీ తాలూకు

గ్రామాలు సుదామదు ప్రకారం బహాలు వుంచి సాలియ్యానా బేరీజు జప్తీరూకలు యినాములు దేశీలు.

ఆ రెండు అరెదా(?)లు ౨౩౩౯౧౦౧ అక్షరాల యిన్నూటముప్పై ఏమూడు వరహాల పదిరూకల పాతికె బేరీజు మొకర్రరు చేసి యిచ్చినారం మీా తాలూకు గ్రామాలు విస్తారం కిర్దుఆబాదు చేసి రయ్యతు రజాబందివుంచి సదరహా ప్రకారం బేరీజుసాలుబసాలు కిస్తుబందీల ప్రకారం యేసాలుది ఆసాలుకు ఝూడాగా చెల్లించి రసీదులు హాసలుచేసుకుని సరకారు హుకుంలో సరగరంగావుండేది।

ఆరెంద స్తురి

కంభంతాలూకు కొన్నిగ్రామాల శిలాశాసనాలకు నకళ్లు తెనుగు అక్షరాలు.

కంభంతాలూకు పైకి మవుజే బాదినేనిపల్లె గ్రామానకు దక్షిణంగా తోపుకాలువ దగ్గిర వుండే శిలాశాసనానకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషంబులు ౧౩౭౫ అగునేటి యీశ్వరనామ సంవత్సర మాఖ శు॥ ౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప దేవమహారాయలు పెనుగొండలో నిజ రాజధానిగాను వజ్రసింహాసనారూఢులై పట్టణమందు సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను రేచర్ల గోత్రోద్భవులైన వెలుగోటి చిట్టికొండమ నాయడుంగారి పౌత్రులున్ను కొమార తిమ్మానాయడుంగారి పుత్రులున్నూ అయిన పెదకొండమ నాయుడుంగారు బాదినేపల్లెకు ప్రతినామమైన తిరుమలదేవరాయపురం స్థితా శేష విద్వన్మహాజనములు అయిన ఓరుగంటి అక్కులయ్య శాస్త్రిల్లవారికి బాదినెపల్లె సర్వాగ్రహారంగా ధారాగ్రహీతంగా యిచ్చిన ధర్మ శిలాశాసన పత్రిక క్రమం యెట్లన్నను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర జిల్లేళ్ల రంగపతి రాజయ్యదేవమహారాజులుంగారు మానాయంకరానకు పాలించియిచ్చిన తొండమారయ గుళ్ల సీమలోకి చెల్లే బాదినేనిపల్లె కుంటకు రెడ్డిచర్ల పొలములోనుంచి నూర

వారపల్లె పొలంలో వెళ్లితోపుకాల్వ త్రవ్వించి నీళ్లు తెచ్చేటందుకు యీ కాలువ త్రవ్వించినంతమేరకు యీ కాలువను నీళ్లు పారినంత పొలం మీకు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగా వ్రాయించి యిస్తిమి। గనుక ఆ కాలువ త్రవ్వించి బాదినేనిపల్లె కుంటకు నీళ్లు రప్పించుక కుంటక్రింద పండిన పొలం మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండవలెను॥

కంభం తాలూకు పైకి మవుజే రెడ్డిచర్ల గ్రామములో వల్లభ రాయణి దేవళం దగ్గిర నిల్వురాతికి ఉండే శిలాశాసనానకు నకలు:

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౧౯ అగునేటి హేవళంబినామ సంవత్సర చైత్ర బ॥ ౧౦ శుక్రవారం। శ్రీమహామండలేశ్వర అప్రతీకమల్ల రెడ్డిచర్ల రాఘవరాజు కుమారుడు అవుబళరాజుగారు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అప్రతీకమల్ల రెడ్డిచర్ల పినసూరపురాజు కొమారుడు పినబసవరాజువారు, ఐన యిద్దరు యేక స్తులై రెడ్డిచెర్లకాపులు పుష్పగిరి కోనారెడ్డి, దాసరిరెడ్డి, పోలెండ తాతి రెడ్డి పాపయ్య, సూరాబయ్యన, రెడ్డిచర్ల సూరా పెద్దవీరారెడ్డి మొద లైన కాపులకు యిచ్చిన దశవందం శిలాశాసన క్రమమెట్లన్నను, రెడ్డి చెర్ల చెర్వుపై కట్టవేయించేటందుకున్నూ మీకు చెరువు క్రింద దశ వందం ఖ 3 పుట్ల మడి సర్వమాన్యంగాను యిచ్చినారం। చెర్వుకట్టను - కట్లును పరిపూర్ణంగాను పనిచేయించి మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యీ మూడు పుట్లమడిన్ని సర్వమాన్యంగాను అనుభవించి బ్రతికేది। మీకు యిచ్చిన మూడు పుట్ల దశవంధం మడిన్ని ఒప్పివుచ్చుకున్న వారిలో పాళ్లవారు పాలుగుళ్ళ యెల్లా రెడ్డి పాపిరెడ్డిన్ని, సొంటుంలింగయ, వెంగరెడ్డి లింగయ, ఉప్పర్ల పల్లె తిమ్మారెడ్డి, ఉప్పర చిట్టయగారున్ను యీదశవందానకులో నైన వారు। ఈ మూడు పుట్ల దశవందం మడిన్ని గ్రామకరణాల లెక్క ప్రకారాన సర్వమాన్యంగాను అనుభవించుక బ్రతికేది.

ఈ మూడు పుట్ల దశవందం మడిన్ని అనుభవించే కాపులలోను యెవ్వరు గనుక లేకున్నాను గ్రామాన ఉన్న దశవందీకులే మూడు పుట్ల దశవందం మడిన్ని అనుభవించి చెరువు మీద పని కొదవ లేకుండాను యేటా యేటా పని చేయించగలవారు। ఈ దశవంధం మడి మీదను అన్యాయంచేసి రొఖ్ఖధాన్యాలు యెవరున్నూ అడగ రాదు। ఈ పుణ్యానకు యెవ్వరు తప్పినడిచినా గంగకరుతను బ్రాహ్మణులను వధియించిన పాపాన బోవువారు। తల్లి దండ్రుల వారణాసిలో వధియించిన పాపాన బోవువారు। ఇట్లని వేయించిన దశవందం శిలా శాసనము ॥

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

సూర్య చంద్రులు కలంతకాలమున్ను ఈ దశవందం మూడు పుట్ల మడిన్ని సర్వమాన్యంగా నడపగలవారము। శ్రీ శ్రీ శ్రీంజేయును ॥

కంభం తాలూకు పైకి మవుజే రెడ్డిచెర్లగ్రామమములో వల్లభ రాయణి దేవళం దగ్గిర నిలువుగా పాతి వున్న శిలా శాసనమునకు నకలు।

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి ఆనందనామ సంవత్సర కార్తిక బ ౧౧ సోమవారం శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవమహా రాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచునుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు ఎఱతిరుమల్రా జయ్యగారికి చెల్లే యెర్ర్వ సీమలో తొండమూరయగుళ్లకు చెల్లినచ్చే రెడ్డిచెర్లసము...ధిరాయణికి కాస్యపగోత్రులైన ఆపస్తంబ సూత్రులైన యజుశ్శాఖాధ్యయనులైన చాగలమర్రి విప్రవినోది ...ది...మకు మాదు వల్లభయ పుత్రులైన అనంతయ...గారున్ను వశిష్ఠగోత్రులైన ఆపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యయనులైన చెన్నూరు విప్రవినోది జదకవయు

గారి కుమారుడు గోవిందయ్య పుత్రులైన గోవిందయ్యగారున్ను యేక స్థులై వసంతవల్లభ రాయణికి గోకులష్టమినాడు చెరువారగించేటందుకు రెడ్డి చెర్ల మహాజనులు విప్రవినోదులు అందరికిన్ని యిచ్చేవర్తన దేవునికి ధార బోసి యిస్తిమి గనుక యీ పుణ్యానకు యే విప్రవినోది తప్పినాను వార ణాసిలో గోవును బ్రాహ్మణులను తమ తల్లిదండ్రులను వధియించిన పాపాన బోవువారు। సురాపానం శునకమాంసం సేవించిన పాపాన బోవువారు। అనంతయ వ్రాలు శాసనం మంచిన......

ఆంజనేయస్వామి

దూపాటి తాలూకుపైకి మవుజే బొడ్డిచర్లగ్రామంలో దక్షి ణపుతట్టు ఆంజనేయస్వామి దేవాలయానికి దక్షిణపు ద్వారానకు పశ్చిమపు తట్టు నల్లనిలువురాతికి వుండే శిలాశాసనానికి నకలు తెనుగు అక్షరాలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౬౨ అగునేటి రౌద్రినామ సంవత్సర శ్రావణ శు। ౧౦ లు కోటసీనులో తర్లు పాటికి పశ్చిమం దూపాటి సీమగడి సర్దు గుండికా నదీతీరమాను ఉత్తర వాహిని పుణ్యక్షేత్రమందు బొడ్డిచర్ల శ్రీవారి దేవాలయం శిథిలమై పోయియుండగా మహారాజరాజశ్రీ వెలుగోటి కుమారయేచమనాయని వారు పునహాకు పోయివచ్చే సమయమందున యీ స్వామివారి దర్శనం చేసుకుని యీ స్థళం మహాజాగ్రత స్థళం అని దేవాలయం కట్టించవలె నని తమ తాలూకు సేనాపతి దీవి అచ్చన్నగారిని ఉంచి కట్టించిన గర్భగృహం, ముఖమంటపము, కట్టించి, శ్రీస్వామివారికి, ప్రీతిగా తమ జహాగీరులో తుర్లబాటిలో నైవేద్యదీపారాధనకు కయిలి తూమెడు వెలిగడ చేను, వరిమడి కుంచెడు యీ ప్రకారం భూదానం యిచ్చినారు. తర్లుబాటి చెర్వు క్రింద స్వామివారి అర్చకునికి కయిలుకొలిచేటప్పుడు కితుకు(?) మూడు దేవదోసిళ్లు యిప్పించేది.

దూపాడుతాలూకుపైకి మవుజే బొడ్డిచెర్ల గ్రామానకు ఆగ్నేయ భాగమందు గ్రామానకు సమీపాన గుండ్లకమ్మ నది ఒడ్డున పశ్చిమంగా

పాడు అయిన ఈశ్వర దేవాలయానకు ఆగ్నేయమూల సరకారు తోటలో నేలమీద పడివుండే, నల్ల రాతికి ఉండే శిలాశాసనం నకలు, తెనుగు అక్షరాలు :

చంద్రుడు, లింగం. సూర్యుడు.

స్వస్తిశ్రీ మహామండలేశ్వర కాకతియ్య గణపతి దేవమహారాజులు వోరుగంటి పృథ్వీరాజ్యం సేయగాను స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౧౭౯ అగునేటి పింగళనామ సంవత్సర పుష్య బ॥ ౩ మంగళ్వారం సంక్రాంతినాడు, శ్రీమన్మహాపిరాని(ప్రధాని) నూపుల రామదేవుని అదికార్యంబులుల (అధికారంబున?)మూడి సిదే(?) బోడుచెల్లి రామనాథ దేవరకు ధూపదీప నైవేద్యాలకు బొట్టవెల్వు అంగడి నిత్యేకత మ॥ ౧డు గాను(?) ధారాపూర్వకమునగాను ఇరమానికా॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

దూపాడు తాలూకు పైకి మాజే మారకాపురం గ్రామానకు ఆగ్నేయమూల గుట్టను సరాబుబాలు మాన్యం నెంబరు ౪౮౨ ఎర్రవాగు చేను పడమటను కలియగుట్టను నిలువుగా పాతివున్న శిలాశాసనానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ మన్మహామండలేశ్వర రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర అరిరాయవిభాళ భాషగెతప్పువరాయరగండ పూర్వదక్షిణపశ్చిమసముద్రాధీశ్వర శ్రీవీరప్రతాపదేవమహారాయలు విజయనగరమందు స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౩౬౯ అగునేటి సర్వజితు సంవత్సర కార్తిక బ॥ ౧౦ గురువారంనాడు పట్టాభిషిక్తుడై వజ్రసింహాసనారూఢుడై కూర్చుండి పృథివీసామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను శ్రీపర్వత శ్రీగిరి మల్లికార్జున దేవర దండప్రదక్షిణాల దండమయ్యగారికి కోటచెరువు సీమ

లోని మారకాపురాన శ్రీమల్లికార్జున దేవునికి ప్రీతిగాను ధారపోసి సమర్పి స్తిని(ంచిన)కవిలెను మణు(?) ఖ ౧ పుట్టెను, చెర్వు వెనుక వరిమడి మర్తువ ౧ ఒకటిన్ని ఆచంద్రార్కస్థాయిగా చెల్లగలది. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు వక్రంగాక చెల్లించేది. ఈ ధర్మానకు యెవరు వక్రించినాను పర్వతం నాలుగు వాకిండ్లను పంచమహాపాతకాలు చేసిన పాపాన బోవువారు:

ఏకైవ భగినీలోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

స్వదత్తాద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః॥

మారకాపురం గ్రామానకు వుత్తరం పావుకోసుమీద కొచ్చర్ల కోటదోవకు తూర్పు సాతానినర్సు చేని నెంబరు...పడమటి గట్టున నున్న శిలాశాసనానకు నకలు:

ఆలంపనాగారు కాళయుక్తి సంవత్సర కార్తిక శు। ౧౫ లు రాజశ్రీ త్రిపురారిభట్లు మహాదేవ జోస్యులవారికి యిచ్చిన మాన్యం కోట తూర్పు దోవ పర్మడ(పడ్మట) యీశాన్యాలకులోను అయిన పొలం కుచ్చెర్లు అయిదు॥

దూపాడు తాలూకు పైకి త్రిపురాంతకము గ్రామములోనుండే తంబళ్ల మరువప్పవద్దయున్న తాంబ్రశాసనానకు నకలు॥ వకటి మవుజే జమ్మనపల్లె, కొలభీమనపాడు యీ రెండు గ్రామములలో వుండిన శిలా శాసనానకు నకళ్లు రెండు। అంతు శాసనాలు నకళ్లు మూడు॥

దూపాడు తాలూకాపైకి మవుజే జమ్మనపల్లె గ్రామానకు వాయువ్యమూలను గుండారెడ్డి వెంగళరెడ్డి యినాంపొట్లమాన్యం మూన ......అరెడి......అసరి.........రెడ్డి అన్నామాచిరెడ్డి......... జగతిపతిపొంద్దుగల .....తిర్మలరాజుంగారు......కొదొరరాచిని...... గానుపొలం...గాను మీా పిల్ల పిల్లతర ఆచంద్రార్క...తిరుమలరాజు అనుమతి ఇప్రజల ఉ...ను సమ్మతానను...నీకు రెండు కుచ్చెళ్లు మాన్యంగాను ఇస్తిమి ఆక్షేత్రం లెస్సగా ఫలపరచుకొని అందులఫలం పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం......ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించు సుఖాన ఉండేది। ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినా వారణాసిలో తమ తల్లి తండ్రిని చంపిన పాపాన పోవువారు॥

దూపాడు తాలూకు పైకి మవుజే త్రిపురాంతకంగ్రామములో తంబళ్ల గురువప్ప తావున వుండే తామ్రశిలా(?)శాసనానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ సమస్త భువన విఖ్యాత పంచశతవీరశాసనలబ్ధానేక గుణగణాలంకృత సత్యశౌచాచార చారుచారిత్ర నయవినయవిమల విజ్ఞాన వీరబలింజధర్మప్రతిపాలన, విశుద్ధ గుడ్డ ధ్వజవిరాజత వీరమనో నయనవల్లభ వీరలక్ష్మీసమాలింగితవిశాలవక్షస్థల త్రిభువన పరాక్రమో న్నత, వాసుదేవ ఖండలీమూలభద్ర వంశోద్భవ, అహిచ్ఛత్ర వినిర్గా(ర్గ?) తరుం(?) శరణాగతవజ్రపంజరరుం। లోకైకమాన్యవరుం। కలహానంప న్నరుం। కదన ప్రచండరుం। కనక కంచుళిక శైలాభరణ భూషితరుం। ఇద్దమారిగె బిద్దనిక్కువరుం। బావరమారినె బళియనట్టువరుం। హేణాం కనల గుణకెగుప్పెనలసముద్రనెంబవరుం। దనిపినదళు చంద్రనెంబ వరుం। కుళదొళు ఆదిత్యనెంబవరుం। చలదొళు దుర్యోధనెంబవరుం, శౌచ

దళి గాంగేయ నెంబవరుం సత్యదలి ధర్మపుత్ర నెంబవరుం, త్యాగదళి కర్ణ నెంబవరుం। భోగదలి దేవేంద్ర నెంబవరుం। సాహసదలి అర్జున నెంబవరుం। అతీతఅనాగత వర్తమానదలి సహదేవ నెంబవరుం। ఉపాయదలి నారాయణ నెంబవరుం। అయ్యావళియ అయివత్తుఐనూర్వరు స్వామిగళుం శ్రీబ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరుల దివ్యశ్రీపాదపద్మారాధకులైన యాభైయ్యార్వరు అఖిలదేశాల చాలుమూల సమస్తమైన పెక్కండ్రున్ను స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౩౦౯ అగునేటి ప్రభవ సంవత్సర కార్తిక శు। ౧౫ ఆదివారం కృత్తికాయోగ పుణ్యకాలమందు శ్రీత్రిపురాంతక ముఖమంటపానను వజ్రశింహాసనారూఢులై కూర్చుండి గౌరీశ్వర దేవర ఉపహారాలకున్ను ఊరమాడలున్ను మూలవీసాలున్ను నిత్యవృద్ధిగాను ఇస్తిమిగాన యీ ధర్మము తప్పకుండాను దేశాలయందు యెత్తి తెచ్చి, గౌరీశ్వర దేవరను పూజసేయను ఉపహారాలు నడుపను కామశివులయ్యగార్కి నిళిపితిమిగాన వారికి తప్పక పెట్టేది। పెట్టక యీ ధర్మములు యెవ్వరు చెరుపతలచినాను శ్రీపర్వతానను శ్రీత్రిపురాంతకానను వారణాశినిన్ని కురుక్షేత్రముననున్ను అనంతకోటి బ్రాహ్మలను గంగిగోవులను చంపి తన పెద్ద కొడుకు కపాలాన గుడిచిన మహాపాతకానం బడువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దూపాడు తాలూకు పైకి మవుజే కొలభీమనపాడు గ్రామానకు నైరుతిమూలను చక్కిలం లింగరాజుగుంట ఉత్తరపుకొమ్మున తూర్పు దిక్కు బీడునేల మీద పడియున్న శిలాశాసనానకు నకలు: పాత తెనుగు అక్షరాల శాసనం।

తాడిమఱ్ఱితాలూకాలో గ్రామాంతరమందు ఉండే కొన్ని గ్రామాదులయొక్క శిలాశాసనాలకున్ను దానపత్రాలకున్ను నకళ్లు:

ఈ శిలాశాసనం చేయేటిదుర్గం(లోనిది) తాడిమఱ్ఱికి వాయవ్య భాగమున చేయ్యేటిదుర్గం నాలుగు పరుగుల దూరానవున్నది। సదరహి దుర్గం మీాదను మధ్యభాగమందు ఒక దొన ఉన్నది। దొనకె బండకు శాసనం వ్రాసియున్నది। గనుక ఆ శాసనానకు నకలు అదే ప్రకారం వ్రాయబడ్డది।

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౩౮౯ అనే సర్వజితు సంవత్సర మార్గశిర బ। ౧౦ సోమవారద శ్రీమన్మహా నాయంకాచార్యరాద శాకెపెమ్మనాయకర మగ లక్షినాయకరు పండ మ్యారనాదళీ యెండబ(?) ప్రతినామవాద గిరిదుర్గవు చిరంతరకాలవు ఖిలవాగియిరలాగె ఒందాన ఒందుదిన సుఖసంకథా వినోద దండా హోలు కెరె పాలచెర్వుదిందా బెట్టిమార్గదిందా ఒందుదుర్గవన యేరినోడి అనేక సామంతమంత్రి పురోహితాంతర్వవంత(?) సేనానాయక సంధివిగ్రహా ప్రముఖానఖిలక పరివారవు పరిద్యతనాగి మహావిభూత యేలాదలగం కోట్టు పుత్రమిత్రకళత్రాదిగళుసహానాగి యెల్లరుకూడి అలోచిసికొండు యీా దుర్గవను పాటిసబేకు యెందు సంకల్పవ మాడికొండు తథాతిథి యలు సుముహూర్తవమాడి కోటెకొత్తళ అళువెరి అగుళు(గళుడేం) డేకిణీ మకరిబిబ్బీ(?) వోబే(హాఘే)రణి దొణేగళదిందా జలదుర్గవను, దుర్గస్థళ దుర్గవెంబహాగె, గిరిదుర్గవనుపాటిసి దుర్గ నవరణేయిందలు శింఘూరిశి(సింగారిసి) యీా దుర్గపండమెరు పాలేరు సీలేరు ధళుకేరు వళ్లగె మొదలాద మార్గెణె(?) గళను బళితవమాడి లాయిదల్లు తేజీ సాంబ్రాణి మోదలాదంథా ఆనెమంది బల అంతగలను కట్టి మండలాధిపతి యాగి దుష్టనిగ్రహ శిష్టప్రతి(పరి)పాలకరాగి శత్రుగళ సంహారిసి శరణ అంద అవరను కాదు, తనగె మత్త్యారుయెదురు యిలందే రాజ్యవను అళిసుతాగి యిద్దెవగెవహావాన, శుభ్ర భద్రతటాక మహాగ్రహార వెంబ హాదనాల్కుగలు సప్తసంతానవను బడదు స్వామ్యమాత్య సుహృత్

కోశరాష్ట్ర దుర్గావళియంబ సప్తాంగదల్లు సామభేదదానదండమాయో పాయ మహేంద్రజాల వెంబ సప్తోపాయవను అరితుప్రభుమంత్రోత్సహా శక్తిత్రయ దిందా యీదుర్గవనుపాటి(శి)సి దుర్గదల్లు ధనధాన్యదిందా వస్తు వాహానదిందా, అలకాపురి అమరావతి సరియాగలు మెంబ హీగె దుర్గవను రూపుమాడి శరణాగత వజ్రపంజరనెంబ బిరుదేతాలి దేవబ్రాహ్మ ప్రతా పాలిసి బాకెవంశకులవార్ధి మద్భిదా? చంద్రవనాగి ఆచంద్రార్క-స్థాయి నాగి పుత్రపౌత్రపరంపరయెనాగి అష్ట అయిశ్వర్యదల్లు అల్లి ఒరిసి దింథా శాసనకె మంగళమహా శ్రీశ్రీం జేయును॥

శ్రీరామప్రియగుహ్యానాయకకులే జాతోమహాపెమ్మయ
స్తత్పుత్రోమహా సీయ్యకీర్తి విభవః దాతా త్త్రి)పారంగతః।
శ్రీక్షీరాతటినీ తటే నవవిధ ప్రాకారసాధోజ్వలం।
దుర్గం భూమి భృతాంసమక్షమకరోత్ శ్రీలంకభూపస్సుధీః॥

వసు (౮) బ్రహ్మ (౧) బాణ (౫) శీతాంశు (౧) గణితె శకవత్సరే। వత్సరే దుర్మఖిఖ్యాతి మాసిం కార్తికనామకః పక్షేవ శుక్లపక్షేతు ఉత్థాన ద్వాదశీ వర్తే(యుతే)॥

ఈ శాసనం తాడిమర్రితాలూకాలో మవుజే చిల్లేవారిపల్లె గ్రామానకు తూర్పు కాటమేశ్వరుని ఆలయానకు తూర్పు పెద్ద యెర్ర గుండు రాతికి ఉండే శాసనానకు నకులు:

ప్రమాదీచనామ సంవత్సర మాఖ బ॥ ౩౦ శ్రీమన్మహానాయంకా చార్యులైన రాజశ్రీ సాకె.ఇమ్మడి కొండప్పనాయనిగారు చిల్లేవారిపల్లె తిప్పారెడ్డికి(యిచ్చిన) జయరేఖా నిరూప క్రమమెట్లన్నను: అడుగుల కాటమయ్యకు బోనాలు చెల్లించే నిమిత్తం సీవున్ను దాడితోట నాగిరెడ్డి సుంకరెడ్డిగారు ఉభయత్రులు మేము ముందుగా చెల్లించవలెను, తాము ముందుగా చెల్లించవలెనని బహుకాలమునుంచి మదనపడి వుండి, ఉభయ వాదులున్ను మా సముఖానకువచ్చి తెలుపగా సకలమైన పిన్నపెద్దలు యీ అర్ధానకు విచారించి వారు అనిన వివరము: పురాతన వ్యాజ్యాన్ని

అన్యాయము చేయకూడదు దైవముముందు తేటకావలెను। అని తాడిపత్రి శ్రీనీలకంఠేశ్వరస్వామివారి దేవాలయం ముందు వారు వీరు సమంగా నూనె నేతితో దృష్టి దీపాల ఉంచగా యెవరిదీపము ముందుగా పోతే వారిది ఓటమి యెవరి దీపంతడవుగా నిలచినట్టు ఆయెనా వారిది జయము, అని నిర్ణయము సేయగాను ఈ అర్థానకు ఉభయవాదులు సమ్మతపడి శివరాత్రి పుణ్యకాలమందు తథా నిర్ణయప్రకారముగాను చెరిముప్పావు నూనె తెచ్చి సమంగా దృష్టిదీపాలు ఉంచగా దాడితోటవారి దీపము తక్కువపడి పోయినది, నిలిచిన దీపం శానాతడవుగా నిలిచెను గనుక సకలమైనవారు నిదానించి దాడితోటవారిని ఓటమి చేసి నీది గెలుపు చేసిరి గనుక ఈ అర్థము శిలాశాసనంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను మీ వంశమువారు పూర్వోత్తరంగాను అడుగులకాటమయ్యకు మీదె ముందుగా బోనం చెల్లవలెను। ఇందుకు యెవ్వరు తిరుగబడినా కాని, పునహా వ్యాజ్యంకావలెను అనిన వారు(కాని) (కులంయిం)టివారు కారు। పంచజన్మాల(నా?)కు జన్మించినవారు అని వేసిన శిలాశాసనము॥

ఇది కాగితం మీద వ్రాసియుండే సనదు। తాడిమర్రితాలూకాలో మవుజే తుంపర గ్రామానకు తూర్పు ఆంజనేయస్వామికి నడిచే నె ౧ కి తళిహె దీపరాధన అఖండములు మొదలైనవి వ్రాసియిచ్చిన సనదుకు నకలు॥

శ్రీమతు సకలగుణసంపన్న గంగనపల్లె పత్తిపాటి వెంకటపతికి॥ రా॥ రామభావు సుబ్బరావు ఆ॥ మ॥ చెయ్యేడుదుర్గము సన్న ౧౧౮౬ ఫ్సలి మవుజే తుంపెర శ్రీఅఖండాలు ౨ తళిగె దీపారాధనానకు అయివజు నెల ౧ కి గ ౧౦౧ చొప్పున సెలవు యిచ్చినాము గనుక నెలనెలకు యిటావచ్చేది। గంగనవల్లె జమాబంది అయివజులో ముజరా యిస్తూవున్నాము గాన తెలిసేది।

येणे प्रमाणे चालवीत जाणें दुर्मुखी नाम संवछर.

మహారాష్ట్రింతో పైనవ్రాసిన ప్రకారం నడుచుకోవలసి(శి)నదని వ్రాసియున్నది।

సూర్మ్యఖినామ సం॥

(చూ. అనుబం. పార్శ్వశాసనములు 26)

శ్రీ వెంకటపతి

ఈ కాగితంమీద వ్రాసియుండే నకలు తాడిమర్రి తాలూకాలో మవుజే చెయ్యేటి దుర్గంలో చెన్న కేశవస్వామి దేవస్థానానకు వ్రాసి యిచ్చిన దానపత్రానకు నకలు॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౬౭౦ అగునేటి బహుధాన్యనామ సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౩౦ శ్రీమదఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన (చెన్న కేశస్వామివారికి) చెయ్యేటిదుర్గం శ్రీఅచ్యుత గోత్రోద్భవులైన; శ్రీమన్మహానాయంకాచార్యులైన సాకె కొన్నప్పనాయని పౌత్రులైన చిన్నప్పనాయని పుత్రులగు రామప్ప నాయడు వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక: దుర్గం కోటలో వేంచేసివుండగా ఖిలపడియుండిరి గనుక పునహా ప్రతిష్ఠచేసి తళిహై దీపారాధన నిమిత్తమై యీ గ్రామంలింగన్న చెర్వుక్రింద పెద్ద కాలువమడి తూమెడు, నల్ల గొండ్లచేను ౧౧ ఒక రూక ఈ ప్రకారం మాన్యం సమర్పించుకున్నాము గనుక కృపచేసి నడిపించుకోవ లెనని వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మ శాసన పత్రిక।

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

(చూ. అనుబం. పార్శ్వశాసనములు 27)

ఈ దానపత్రం తాడిమర్రిలో చెన్న కేశవస్వామికి పూజ చేసే అర్చకుడు చెన్నప్ప దగ్గర హాజరు ఉన్నది॥

ఈ దానపత్రం తాడిమర్రితాలూకాలో మవుజే వెలిపుట్లగ్రామ ములో కరణం అప్పన్నగారి యొద్దనున్న దానపత్రానకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౫౯౮ అగునేటి నళనామ సంవత్సర శ్రావణ శు। ౭ శుక్రవారం శ్రీమద్రాజాధిరాజ పరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప వీరరామప్పయ్యదేవమహారాయలు అయ్యగారు విద్యానగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యము సేయుచుండగాను కలుమూరు గోత్రులైన వెల్లుట్ల కూచితిమ్మనాయని పాపినాయని పుత్రులు వెంకటగిరి వెంకటాద్రి య(వె)ంకటపతిగారు జనులు ముగ్గురు తమలో తాము యేకస్థులై కౌండిన్యసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన యెల్లుట్ల గ్రామకరణం తుంపర పద్మరాజు ఓబన కొమారుడు తమ్మణ్ణ పుత్రులైన సూరప్పకు యిచ్చిన పొలిమేరభూదాన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను: మాపాళెము పట్టు యెల్లుట్లగ్రామానకు దాడితోటకు పొలిమేరత్రొక్కుటకు వచ్చినందులకు తూర్పునకు మొబ్బుకోన ఆదిగాను పశ్చిమానకు మదిగుబ్బకు, దక్షిణం నైరుతిమూలనుండే చిల్లవారిపల్లె పొలిమేర పాలమాని మెనువు ముగ్గుడం అంత్యంగాను, పొలిమెరబారి జయస్థుడవై జయించిన పొలానకు శిలాశాసనాలు వేయించి నిర్వహించినారు, గనుక గుత్తి రాజ్యం పండమేటిగ్రామం మామాగాణికి చెల్లువడి చెయ్యేటి సీమలోని వీరమల్లయ పప్పూరికి తూర్పున వుండే మా పాళెంపట్టు వెల్లుట్లు గ్రామమందు కలుమూరుగోత్రులైన వెల్లుట్ల కూచి తిమ్మానాయని పాపినాయని పుత్రులు వెంకటగిరి వెంకటాద్రి వెంకటపతిగారు జనులుముగ్గురు తమలో తాము యేకస్థులై కౌండిన్యసగోత్ర ఆపస్తంబ సూత్రయజుశ్శాఖాధ్యయనులైన వెల్లుట్ల కరణం తుంపర వోబన్న కుమారుడు తమ్మణ్ణకు పుత్రులైన సూరప్పకు సోమోపరాగ పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను సద్యఃఫలితంగాను ధారపోసి యిచ్చినది. ఆయకట్టు ప్రకారంగాను నీవు పొలిమేర బారిన మొబ్బుకొన అంచు ఉత్తరంవాగుకు తూర్పున చేను గం ॥౦ చేనున్నూ గ్రామానకు పడమర నీవు త్రవ్వించిన బావిస్థళం యలిపాటి ౧౧౪౦ తోటానున్ను కలుమూరి గోత్రులైన వెల్లుట్ల కూచితిమ్మానాయని పాపినాయని పుత్రులు వెంకటగిరి వెంకటాద్రి వెంకటపతిగారు జనులుముగ్గురు యేక

స్థులై కౌండిన్యగోత్ర ఆపస్తంభసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన వెల్లుట్ల కరణం తుంపర వోబన్నకుమారుడు తిమ్మణ్ణకు పుత్రులైన సూరప్పకు ధారబోసి యిస్తిమి గాన యీమూడు చేలల్లోనున్నూ యెలిపాటిలో తూమెడు యిరసతోటానున్నూ కలిగిన నిధి నిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణ సిద్ధ సాధ్యంబులనియేటి, అష్టభోగ తేజ స్వామ్యములున్ను, సకలోత్పత్తి సమస్త బలిసహితంగాను మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించగలవారు అని మేము మాసమ్మతిని ఒప్పి వ్రాయించిన పొలిమెర భూదానధర్మ సాధనము॥

బద్దివోలుతాలూకు పైకి గ్రామాలయందు ఉండిన శిలాశాసనాలకు నకళ్లు: తెనుగు అక్షరాలు జనవరి ౨౩ తా ౧౮౧౩ సం॥ తఖ్తాకు దాఖలు అయినది.

ఈ శిలాశాసనం రాయి బద్దివోలు తాలూకు సమ్మత్తు పోరుమామిళ్లపైకి మవుజే కత్తరకండ్ల మజరాఅయిన చెన్నవరం బస్తి గ్రామానకు దక్షిణం సమీాపాన శ్రీచెన్నకేశవస్వామి దేవళం తూర్పు ద్వారానకు సన్నిధానమందు బయలులో నిల్వురాతికి ఉండే శిలాశాసనానకు నకలు॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౪౪ అగునేటి పార్థివనామ సంవత్సర పుష్య శు। ౧౫ లు శ్రీమతు అన్నాజీ అయ్యవారి యొక్క కార్యకర్తలైన దేలారు కృష్ణయ్యకొడుకు వెంగళయ్యగారు కత్తరకండ్ల చెన్నకేశవదేవరకు యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను :* శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీకృష్ణదేవమహారాయలు రత్న సింహాసనారూఢులై పృథివీ రాజ్యం సేయగాను అవసరము దేవరసయ్యగారికి పాలించిన గండికోట దుర్గానకు చెల్లే చెన్నవరం కత్తరకండ్లను పూర్వాన ఉండే చేనుమడిన్ని దేవునికి అఖండ తిరువళ్లిగెకు దేవునికి అమృతపళ్లకు అంగరంగ వైభవానకు

3. A. R. No. 403. of 1926,

సాగించి దీనికి అఖండ తిరువళిహెూకు చెన్నవరాన కలిగిన వారికి వఘుర, వఘురికి, నల్లెమమెన్నుకు ఆ చెవరానికిన్ని సుంకంవారికి గ్రామాన కట్టు కట్టుళ్లకు సహాజం పన్ను గాను గస్తవిరాలు మార్గస్థావరాలు పరస్థళంగారులు యేమి సరకు తెచ్చి ఆ గ్రామాన అమ్మినా కొనినా దేవునికి ఉభయమార్గ సుంకంపెట్టేటట్టుగాను సాగిస్తిమి। అవసరందెమరసు అన్నాజీ అయ్యలు గారికి పుణ్యంగాను సోమగ్రహణపుణ్యకాలమందు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సూర్యచంద్రాదులు కలంతకాలం సర్వమాన్యంగాను ధారబోసి యిచ్చిన ధర్మ శాసనం ఈ పుణ్యానకు సీమ పారుపత్యం చేసే వారున్నూ అధికారి రాచకరణాలు। సుంకం మణే గాండ్లు రెడ్లు కరణాలు యెవ్వరు తప్పినాను గంగాతీరమందు గో బ్రాహ్మణులను వధియించిన పాపాన బోవువారు। తమ దల్లిదండ్రులను వారణాసిలోను వధియించిన దోషాన బోవువారు। తమ చెల్లెండ్లకు తప్పిన వారు। శునక మాంసం సురా సేవించినవారు।

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

శ్రీమంగళమహాశ్రీ శ్రీంజేయును ॥

శ్రీమతు పోరుమామిళ్ల పాపలోజు పీరాబత్తుని కొడుకు ఓబు లోజు లిఖించిన శాసనం।

పైనవ్రాసిన శిలాశాసనం రాయివద్దనుండే శిలాశాసనానకు నకలు:*

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౪౭ అగునేటి పార్థివ సంవత్సర పుష్య శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరకృష్ణదేవమహారాయలు విజయ నగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుడై పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండ గాను గార్గేయగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యయనులైన సర్వ

* A R. 403 of 1926.

క్రతువాజపేయయాజులైన పడవీడు విరూపాక్ష దీక్షితులగారి కుమారుడు అన్నాజయ్యవారు కత్తరకండ్ల చెన్నకేశ్వర దేవరకు యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాశన క్రమమెట్లన్నను శ్రీ వీరకృష్ణదేవ మహారాయలు దేమరసయ్యగారికి నాయంకరానకు పాలించ నవధరించిన గండికోట సీమకు చెల్లే సగిలి సీమన పారుపత్యం చేస్తున్నా దేవుని అంగరంగ వైభవాలకున్ను అమృతపళ్లకున్ను మాకు చెల్లే కత్తరకండ్ల పొలంలోను దేవునికి పూర్వాన చెల్లే పొలానకు పడమర వెంగళ కుంట పొలానకు తూర్పు, ఉత్తర దక్షిణాలకు వచ్చే వాగు నాగుల మడి వాగు మేరగాను చతుస్సీమకున్నా యీ వ్రాసిన మెరలలోను సీరారంభానకు తెగిన వెగిలిచేను ఖ ౨ రెండు పుట్లు యిదేఅక్షరాలను యిరు పుట్టి సహాగాను చతుస్సీమలోనుగానుగల బీడు వెగిళ్లలోనునిధి నిక్షేప పాషాణ ఆగామి సిద్ధ సాధ్యంబు లనియెడు అష్టభోగ తేజ స్వామ్యాములున్ను సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు రాయలకున్ను దేమరసయ్యగారికిన్ని పుణ్యముగాను సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వముగాను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను త్రివాచకంగాను ధారబోసి యిస్తిమి, గనుక యీ ధర్మానకు యెవ్వరు అయినా తప్పినాను కాశీలో బ్రాహ్మణులను వధియించిన పాపాన బోవువారు ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥
స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

శ్రీ శ్రీ యీ భూదానానకు యెవ్వరు తప్పినా వానాలిని గుఱ్రం పట్టే వానికి గొడుగు పట్టే వానికిన్ని యిచ్చినవారు ॥

బద్దివోలు తాలూకు పైకి పోరు మామిళ్ల సమ్మత్తు పైకి మవుజే కత్తరకండ్ల గ్రామానకు మజరా అయిన చెన్నవరం బస్తీ గ్రామానకు

దక్షిణం శ్రీచెన్నకేశవస్వామి దేవళం తూర్పు ద్వారానకు దక్షిణం తట్టు దేవళం ప్రాకారానకు వ్రాసి యుండే శిలాశాసనానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౨ అగునేటి విరోధినామ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౫ లు శ్రీ మన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ కృష్ణరాయ దేవమహారాయలు పృథివీసామ్రాజ్యం చేస్తున్న రాయసం అయ్యప్పర సయ్యవారికి నాయంకరానకు పాలించినవధరించిన ఉదయగిరి దుర్గానకు చెల్లే సగిలీసీమ అయ్యప్పరసయ్యగారు తమ కార్యకర్తలైన సిద్ధవటం ఎల్లమరసయ్య వారికి నాయంకరానకు పాలిస్తేను ఎల్లమరసయ్యవారు తమ నాయంకరానకు చెల్లే సగిలిసీమలోను నువుసలపాడు అనే గ్రామం కర్తర కండ్ల శ్రీ చెన్నకేశవరాయనికి శ్రీవత్ససగోత్రం ఆశ్వలాయన సూత్రం ఋక్శాఖాధ్యాయులైన సిద్ధవటం ఎల్లమరసయ్యగారు సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు సిద్ధేశ్వరుని సన్నధి పినాకినీతీరమందు అయ్యప్పర సయ్యవారి తల్లిగారికి అచ్చమ్మకు పుణ్యంగాను నువుసలపాడు అనే గ్రామము దారబోసి యిస్తిమి। ఈ నువుసల పాటికి చెల్లే చ(తుస్సీశ్మీ)మ పొలానకున్ను లోనైన సిరారంభం కాడారంభం సుంకం సువర్ణాదాయం ఫలవృక్షాలు మొదలైనవి శ్రీవత్ససగోత్రం ఆశ్వలాయన సూత్రం ఋక్శాఖాధ్యాయులైన సిద్ధవటం ఎల్లమరసయ్యగారు అయ్యప్పర సయ్యగారి తల్లిగారైన అచ్చమ్మగారికి పుణ్యంగాను ధారబోశి యిస్తిమి। శ్రీ వత్సగోత్రం ఆశ్వలాయన సూత్రం ఋక్శాఖాధ్యాయులైన సిద్ధవటం ఎల్లమరసయ్యగారు అయ్యప్పరసయ్యగారికి తల్లిగారైన అచ్చమ్మకు పుణ్యంగాను కర్తరకాండ్ల చన్నకేశ్వరాయనికి నవుసలపాడు అనేగ్రామం సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ధార బోసి యిస్తిమి। నిధి నిక్షేప జల తరు పాషాణ ఆగామి సిద్ధ సాధ్యంబు లనిమెడు అష్టభోగ తేజ స్వామ్యములున్ను లోనుగాను త్రివాచకముగాను ధారబోసి యిస్తిమి ॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

పుండరీక శిలాంక్షో(?) క్షీరాబ్ధిసుతసంయుతం।
కత్తరకండ్ల పురాధీశం చెన్నరాయం స్మరామ్యహం॥

యథావతు దత్తానకు యెవ్వరు తప్పినా శునకమాంసం సురాను నరుని కపాలికన పెట్టుకుని గార్ధభం యెక్కుకుని ఉత్తరపు ముఖమై వంగిసేవించిన పాపాన బోవువారు। తమ తల్లి చెల్లెలికి తప్పిన పాపాన బోవువారు॥*

ఈ శిలాశాసనం రాయి బద్దెవోలుతాలూకుపైకి సమ్మతు పోరు మామిళ్లపైకి మవుజే కత్తరకండ్ల బస్తీగ్రామానకు పశ్చిమం సమీపాన సాంబశివుని దేవాలయానకు పశ్చిమం సగిలేటికి తూర్పు సమీపాన సర్కారు జిరాయతు జమీను నెంబరు ౩౦౩ సదరహి సరకారు జిరాయతు జమీనుకు తూర్పు సమీపమందు భూమిమీద పడివుండే శిలాశాసనానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౯ అగునేటి పరాభవనామ సంవత్సర చైత్ర శు। ౧౧ లు, శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవమహారాయలయ్యవారి ఆనతిని అళియరామరాజయ్యదేవమహారాజుల అయ్యవారి మోదలను నందెల తిమ్మరాజుగారు వేయించిన శిలాశాసనము. తమ గండికోట సీమకు చెల్లే అమరగ్రామాలు ఉమ్మళికగ్రామాలు బండారవాడగ్రామాలు అగ్రహారాలు దేవస్థానాలు సహసర్వమాన్యంగాను మాన్యాలవారు అచ్చే సిద్ధాయం కావలికానిక దొమ్మర పన్ను లేక చేస్తిమి గనుక యీ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినవాడుఅయి, పన్ను కొన్నాను తమ తల్లితండ్రుల వారణాసిలో వధియించిన పాపాన బోవువారు, ఒక తల్లికిన్ని ఒక తండ్రికిన్ని తప్పినవారు॥

బద్దవోలుతాలూకా పైకి కలచపాటి సమ్మతుపైకి, మవుజే తల్లపాడు బస్తీగ్రామానకు పశ్చిమం పావుకోనుమీదను సరకారు జమీను ఖ ౦।౦ అందుకు నెంబరు ౪౯ సదరు జమీను ఖుషికి యీ జమీ

* A. R. No. 402 of 1926.

నుకు సమీపాన తిమ్మనగారి కుంటకు తూర్పుకాలువ గడ్డను ఉండే శిలాశాసనానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౭౦ అగునేటి సాధారణనామ సంవత్సర మాఘ శు। ౧౫ లు శ్రీమన్మహా నాయంకాచార్యులైన వొన్నం ఆదినాయని కుమారుండు పెదఓబుళు నాయనింగారు బోడెరెడ్డి చినఓబయ్య మూరారెడ్డి సురుబియ్య కమ్మన పోతయంగారికి యిచ్చిన దశవందంమాన్యపు శాసనం క్రమ మెట్లన్నను.

శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ సదాశివ రాయ దేవమహారాయలు విజయనగరమందు పృధివీ సకల సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను సింహాసనానకు చెల్లే గండికోటరాజ్యంలోని సకిలిసీమలో చెల్లెను(?) నందేల తిమ్మరాజయ్య దేవమహారాజులుంగారు మాకు పాలిం చిన మా పూర్వమైన నాయంకరానకు చెల్లే కల్చుపాటికి చెల్లే తెల్లపాడు పొలంలోని మేళ్లకుంట తెగివుండగాను కుంటకట్టించమని మీకు సాగించిన వివరం: లోతుత్రొవ్వించి పైకట్ట వేరే తూముకట్టించి, రూపు చేసేటందుకు ప(పె?)ల్లెత్తుమాన్యం తెల్లపాటికి ఉత్తరం చేను ౧౩ ముంత్తుంను కనుమేటి కాలువత్రొవ్వించి కుంటకు నీళ్లు తెచ్చేటందుకు మాన్యం తెల్లపాటికి ఉత్తరం చేను ఖ ౦।౧ అ(రెం)మును కూడి వెలిచేను ఖ ౦।౪ తొమ్మందుం మీకు మాన్యం యిస్తిమి। కుంట వెనుక నీళ్లు పారకట్టిన మడి, నగరికి నాలుగు పాళ్లు ౪, మీకు వకపాలు, దసవందం మాన్యం యిస్తిమి। ఇందుకు తప్పక పెల్లెత్తుమాన్యం దసవందంమాన్యం కాల్వమాన్యాలు మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంతంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యిస్తిమి। కుంటకు కాలువకు రూపుచేసుకుని యీ మాన్యాలు అనుభవించి బ్రతికేది। ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినాను తమ తమ (తలి)తండ్రులను గోవులను బ్రాహ్మలను వారణాసిలోను వధియించిన పాపాన బోవువారు అని ఆదినారాయనింగారిక్ని అక్కమ్మగారికిన్ని పుణ్యంగాను సాగించియిచ్చిన శాసనం। ఆలికట్ల అగసాల నరసయ్యకు తెల్లపాటి భైరవున్ణి చేసి నందుకు మెళ్లకుంట క్రింద మాన్యం వరిమడి తూమెడు ఖ ౦౧౧ :

ఈ శిలాశాసనం రాయి। బద్వేలు తాలూకాపైకి బద్వేలు సమ్మెత్తుపైకి మవుజే పల్లురాళ్లపల్లె బస్త్రీగ్రామానకు మజరా అయిన బేచిరాకు పెద్దకోడూరు గ్రామములో దుర్గాంబ దేవళములోనుండే శిలాశాసనానకు నకలు *:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౭౪ గ్గి అగునేటి పరీధావినామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు। ౧౦ శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవమహారాయలు విజయనగర మందు వజ్రసింహాసనారూఢుడై పృథివీ సకల సామ్రాజ్యము చేయుచుండ గాను ఆత్రేయగోత్రులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నందెలవరదరాజుల అవుబళదేవమహారాజుల ఆనతిని వీరణాల బసవయ్యకొడుకు జంగం నర్వయ్య పెద్దకోడూరు అంకాళపరమేశ్వరికి యిచ్చిన ధర్మశాసనము క్రమమెట్లన్నను పెద్దకోడూరు ఒంటుకు చెల్లేపల్లెలు సహాగాను మహాం కాళిదేవతా ప్రయోజనాలకు, వచ్చేదిగాని శివ్యాలు(?)దేవికి వచ్చే అంత ఉంటున్నది। దేవరతీర్థ రథోత్సవ సిద్ధయోగము సాగేటందుకు గాను అవుబళదేవమహారాజులవారికి పుణ్యముగాను సోమోపరాగ పుణ్యకాలమందు సర్వమాన్యముగాను ధారబోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనము। పెద్దకోడూరు అంకాళదేవికి యిచ్చిన ధర్మశాసనము। ఈ ధర్మశాసనానకు ఉత్సవాలు సిద్ధయోగాలు తీర్థంసాగకుండాను చెరిచి యీ కానికెకు యెవ్వరు ఆశించిరి వారు గంగాతీరమందు గోవును చంపిన వారు। బ్రాహ్మణ్ణి చంపిన పాపాన పోదురు. శునకమాంసం సురాపానం సేవించినవారు। ఈ ధర్మశాసనానకు యెవ్వరు తప్పినాను పంపిసాయనికి తమ మానము యిచ్చినవారు। ఇట్లని వేయించిన ధర్మశాసనము। మంగళమహాశ్రీ జేయును॥

పెద్దకోడూరు గ్రామములోను శ్రీచెన్నకేశవస్వామి దేవాలయ ముఖ ప్రాకారము లోతట్టు కంచురాయిమీద ఉండే శిలాశానకు నకలు :

* A. R. No. 406 of 1926.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౬౯ అగునేటి పరాభవనామ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧౧ సోమవారం, పెద్ద కోడూరు చెన్నకేశవ దేవునికిన్ని సోమేశ్వర దేవునికిన్ని డోల్లు నాగ సరాలు ఉడిగానకు పెట్టిన మాన్యం చేలుమళ్లకున్నూ నీకు మంగలి మాన్యానకు చెల్లివచ్చే చేలుమళ్లు తోటలు కుంటలకు కావలికానికి రొక్క-ధాన్యాలు సర్వమున్ను మన్నించి సర్వమాన్యం యిస్తిమి। ఈ కొలువు మాన్యాలు మీకు యెంతకాలం చెల్లివచ్చునో అంతకాల మున్ను చెల్లివచ్చేటట్టుగాను మా పెద్దలకు పుణ్యముగాను, సర్వమాన్యం చేస్తిమి। ఈ ధర్మశాసనము మర్యాద మా పుత్ర పౌత్ర పారం పర్యం గాను నడపగలవారము। ఇట్లని యిచ్చివేయుంచిన ధర్మశాసనము। ఈ ధర్మశాసన మర్యాదకు యెవ్వరు తప్పి నడిచినాను వారు కుక్క-మాంసానకు ఆశపడే వారు అవుదురు॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును.*

పెద్ద కోడూరు గ్రామములో నున్న శ్రీచెన్నకేశవస్వామి దేవాలయం తూర్పు వాకిలి ముందర ప్రాకారానకులోగా నేలమీద పడియుండే శిలాశాసనానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౯ అగునేటి పరాభవనామ సంవత్సర చైత్ర శు ౧౧ సోమవారము, మహారాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవ మహారాయలు అయ్యవారి ఆనతిని, అళియ రామరాజయ్య దేవ మహారాజుల అయ్యవారి ముదల నంద్యాల తిమ్మరాజయ్యగారు వేయించిన శిలాశాసనము। తమ గండికోట సీమకు చెల్లే అమరగ్రామాలు

* A. R. No. 405 of 1926,

ఉంబళి గ్రామాలు, బండారవాడ గ్రామాలు, అగ్రహారగ్రామాలు, అగ్రహార దేవస్థానాలు సర్వమాన్యంగాను యీ స్వామికి అఖండ దీపారాధన నిత్యోత్సవ మాసోత్సవ గరుడోత్సవ రథోత్సవ నైవేద్యములు... నడిపించక యెవరు చెరుచుతారో వారు గంగాతీరమందు గోవును చంపినట్లు తల్లిని ఆశించిన పాపాన బోదురు। యింతే ధర్మ శాసనం॥ మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

పెద్ద కోడూరు కొండమీద భైరవుని దేవాలయంలో భైరవుని సన్నిధిని నేలమీద పడియుండే శిలాశాసనానకు నకలు :

అవిఘ్నమస్తు। శ్రీహరిహరనాథాయనమః। శ్రీ క్షేత్రాధిపతయేనమః। *స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౩౧౮ అగునేటి ధాతు సంవత్సర భాద్రపద శు। ౧౦ శ్రీమన్మహామండలేశ్వర శ్రీవీర దేవరాయ ఒడయలు ఉదయగిరి పృథివీరాజ్యము చేయుచుండగాను శ్రీమతు బిరుదరాజులక్కయ దేవమహాజులున్ను, అల్లాళ దేవ మహారాజులున్ను సకలి పెద్దకోడూరు యేలుచుండంగాను, ఆయూరికొండమీద భైరవ దేవస్థానము భిన్నమై యుండగాను గోలి అవుబళనాథుండు ఆ భైరవదేవర గుడి లెస్సగాక......

(ఈ శాసనం పూర్తిగా వ్రాసియుండనందున వ్రాయలేదు.)

శ్రీరామ । నకలు ।

ఈ దానపత్రం మవుజే కత్తరగండ్ల బద్దెవోలుతాలూకా సమ్మతు పోరుమామిళ్ళ తాలూకు బద్దివోలు సదరుగ్రామములో బొమ్మా చెన్నారెడ్డి వద్దయున్న దానపత్రానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౫౭౭ అగునేటి మన్మథనామ సంవత్సర మాఘ బ। ౧౦ లు శ్రీమద్రాజాధి

* A. R. No. 408 of 1926 Date - S'. 1318, Dhatu Vaiśākha śu. 10, Wednesday. The inscription appears to be complete.

రాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీరంగరాయదేవమహారాయ లయ్యాగారు పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను, శ్రీమతు కత్తెరగండ్ల సమతుకరణాలు గోపిరాజు ఎల్లయ। అబ్బరాజుపాపయ, లాయంమంగన, బంగడి వెంగయ, గుమ్మాకోనయగారు బొమ్మా చెన్నయకు వ్రాయించి యిచ్చిన రెడ్డి మాన్యం। నీవు మా నలుగురితో మా రెడ్డిమాన్యం కావలెనని మనవి చేసుకుంటివి, గనుక మేము నలుగురం సమ్మతించిన వివరం: కసుబా కత్తెరగండ్ల మా రెడ్డిమాన్యము రెడ్డికత్తువక్రింద వరి మడి ౧౨, భూతలగడ్డను మడి ఖ ౦౹౩, జంబుగుంత్తన మడి ఖ ౦౹౦, గరంగుచేను ఖ ౦౧౨, చెన్నవరం రెడ్డిమాన్యం రేగడిచేను ఖ ౦౹౦ బాలరాజుపలె రెడ్డిమాన్యం మురుకూటిమాను చేను ఖ ౦౹౩, శ్రీనివాస పురం చేను ఖ ౦౹౦౪౦, యెర్రమిట్టకాడ రెడ్డిమాన్యం బూరగమాని చేను స్థళాలు ౨కి చేను ఖ ౦౪౦, ఉండవల్లి రెడ్డిమాన్యం ఖ ౦౹౦, రాజు పాళెం రెడ్డిమాన్యం ౧౨ అంతుచేను మడి సహాగాను మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకుని మా నల్గురి కరణాలకు ఒద్దికగానుండి అనుభవించుకునేది। ఇట్లని మా ఖుద్దు రాజీన వ్రాయించి యిచ్చిన రెడ్డిమాన్యం। ఇందుకు సాక్షులు కనకదండి సోమోసులభట్లు, వెల్లాల రంగప్ప, చొక్కరాజుగోపయ, కాపులు బిజువేముల బాలిరెడ్డి, బొంతాపాపిరెడ్డి వీరల సమ్మతిని బుక్కరాజు సూరప్ప వ్రాసిన రెడ్డిమాన్యము॥

సమతుకరణాల కరణీకపాళ్ల వివరం। గోపరాజు ఎల్లయ భాగం అక్షరాల మూడు వీసాలు। కత్తెరకండ్ల అబ్బరాజు పాపయగారి భాగం ౧ - వీసం। లాయంమంగనగారి భాగం ౦౹౦ గుమాకోనయగారి భాగం ౦౹౦, బంగడి వెంగయగారి భాగం ౦౹౦। గోపరాజు పుల్లయ వ్రాలు। కోనయ వ్రాలు। లాయం మంగన వ్రాలు। పాపయ వ్రాలు। బంగడి వెంగయ వ్రాలు।

పౌరోహితులు కత్తెరగండ్ల నారాయణభట్లు ఆచెలంభట్లు వడ్ల కమ్మర్లు మారాజు గంగాబత్తుడు। ఆ వెంకట। సరాబుశంకరయ।

తంబళ్ల వీరడు। కుమ్మర నరసిగాడు। మంగల పెద్దిగాడు। రాముడు। చాకలశరభడు। వెంకటిగాడు మాలగురువడు। జంగడు। మాదిగెలు। నారెపోగు సింగరిగాడు। వసుకోట వీరడు॥

శ్రీరామ। నకలు।

(శకాబ్దం ౧౩౮౮) పరాభవనామ సంవత్సర ఆశ్వీజ బ। ౧౦ లు శ్రీమత్తు కత్తెరగండ్ల సమతు కరణాలు గుమ్మా పాపయ బంగడి రామయ। లాయంబుచ్చి మంగన। గోపరాజు ఎల్లయ। అబ్బరాజు బుట్టయగారు। బొమ్మాపెద్ద అయ్యలు రెడ్డికి వ్రాయించి యిచ్చిన పొలిమేర భూదాన పత్రికె: మాకు పొలిమేర హద్దు త్రొక్కులాటపడి రాధ్యాంతం అయి ఉంటిమి। మాకు పూర్వం పొలిమేర మాన్యం ఉన్నది అని మందలి స్తిరి, గనుక నిన్ను మేము ప్రౌఢదేవరాయల తావుకు వెంటబెట్టుకుని పోతే, మీరు పూర్వం పొలిమేరకాపు అని మనవి చేస్తిమి, గనుక అందుకు పౌఢదేవరాయలుగారు సెలవు యిచ్చినారు। నీవు పూర్వం పొలిమేర కాపువు అని వచ్చినావు, ఇప్పుడు పొలిమేర త్రొక్కులాటపడియున్నది కదా। ఇప్పుడు పొలిమేర త్రొక్కితే అదేప్రకారం నీకు సీమిరాసి సెలవు యిస్తున్నాను అని చెప్పిరి। అదే ప్రకారం పొలిమేర త్రొక్కితివి, గనుక నీకు సెలవు యిచ్చినది సమతు దరోబస్తు మాన్యాలు వున్నవి అని మనవి చేస్తివి గనుక అదే ప్రకారం సెలవు యిచ్చిన వివరం: కసుబా, కత్తెరగండ్ల పొలిమేరమాన్యము గరుగుచేను ఖ ౦౧౨, చెన్నవరం పొలిమేర మాన్యం గర్గు ౦౻౦, బిమానిచేను ౧౧౻౦, శ్రీనివాసపురం పొలిమేర మాన్యం తువ్వచేను ౧౧౻౦, యవుబల్లె పొలిమేర మాన్యం వెలగమాని చేను ౧౩౻౦, సింగలరాజుపల్లె పొలిమేరమాన్యం ౧౧౻౦, దండాలవారిపల్లె మాన్యం తుమ్మవానిచేను ౧౨౻౦, బాలరాజుపల్లె పొలిమేరమాన్యం రేగడిచేను ౧౻౦, కొండ్రాజుపల్లె పొలిమేర మాన్యం వాగుచేను ౧౨౼౦, బసనపల్లె పొలిమేరమాన్యం యెఱ్ఱచేను ౧౨౻౦, ఉండ్లవెల్లి మాన్యం ౧౧, తాతినేనిపల్లెమాన్యం ౧౩౻౦, కోడిగండ్లపాటి పొలిమేరమాన్యం రేగడిచేను ౧౧, రాజుపాళెంమాన్యం

౧౫౦, అంతుచేను ఖ ౧౭౮ ।౦ మీా పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతరం అనుభ వించుకునేది. సాక్షులు: వెల్లాల పెదరంగయ కుమారుడు చెన్నప్ప, వెంకటేశుడు। బిజువేముల రంగారెడ్డి। ఆపోలిరెడ్డి వీరల సమ్మతిని కోడూరు తాతయ వ్రాసిన పొలిమేర భూదాన పత్రికె। గుమ్మా పాపయ్య వ్రాలు। గోపరాజు ఎల్లయ వ్రాలు। రామయ వ్రాలు। అబ్బరాజు బుట్టయ వ్రాలు।

ఈ భూదాన పత్రికె మవుజే కత్తెరకండ్ల సమ్మతు పోరుమామిళ్ల తాలూకు బద్దెవోలు సదరహీ గ్రామములో బొమ్మా చెన్నా రెడ్డివద్ద వున్న భూదాన పత్రానకు నకలు. మార్చి తె ౫ ది ౧౮౧౩ సం॥ తఖ్తాకు దాఖలు అయినది.

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 27)

మవుజే బొల్లేపల్లె తాలూకు గిద్దలూరు, సదరహీ గ్రామానకు పశ్చిమాన రెండు కోసులమీాద అడవిలోను సరకారు చేను నంబరు ౨౧౧ దండు చెంచురెడ్డిచేనుకు కొంచెము దక్షిణభాగాన సమీాపంగా సరకారు చేను నంబరు ౨౧౨ మూర్తిరెడ్డి చేనుకు పశ్చిమం, సమీా పాన కందనోలు తాలూకా వెలుగోడు గ్రామానకు పొయ్యే మార్గాన సదరహీ మూర్తిరెడ్డి చెంచురెడ్డి చేలవద్ద వుండే కోమటివాని భావివద్ద నల్లరాతికి ఉండే శిలాశాసనానకు నకలు ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౭౦ అగునేటి ప్లవంగనామ సంవత్సర వైశాఖ బ॥ ౭ లు వేముల కొండిసెట్టి కుమారుడు జంగంసెట్టి బొల్లేపల్లి అడవి మార్గాన వీరునిపెంట దగ్గర త్రొవ్వించిన బావి ॥ శ్రీరామజయం ॥

తఖ్తాకు దాఖలు అయినది। ౧౮౧౨ సంవత్సరం నవంబరు నెల తే ౧౨ ది॥

మహానందిపల్లె బేచిరాకు అయిన గ్రామం। సమతు బస్వాపురం, తాలూకు గిద్దలూరు; సదరు బేచిరాకు అయిన గ్రామానకు ఈశాన్య

భాగాన అరకోసు మీాదను మహానందీశ్వరుని దేవళం ఉన్నది। ఈ దేవళంలో మహానందీశ్వరునికి పశ్చిమం కోనేరు। ఈ కోనేటికి పశ్చిమం ద్వారానకు లోతట్టు ద్వారప్రాకారానకు దగ్గిర యినపదీప స్తంభం నిలువుగా పాతి ఉండేది। అందుమీాద వ్రాసిన శాసనము నకలు :*

శ్రీ మహానందీశ్వరుని దేవళములో ఇనుప దీప స్తంభానకు తెనుగు అక్షరాలతో వ్రాసియుండిన శాసనానకు నకలు। అదే ప్రకారం వ్రాయడమైనది ॥ అక్షరాలు తెనుగు ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౩౨ అగునేటి వికృతి సంవత్సర మాఘ బ॥ ౧౩ శుక్రవారం శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర అప్రతిమల్ల-చోడవంశోద్భవ, నందేల పురవరాధీశ్వర, మహానందీశ్వర శ్రీపాదపద్మారాధక, కొచ్చెర్లకోట వీరక్షేత్ర భారతి మల్ల, వెలుగోటి గంగరాజు చంద్రరాజుగారి కొమారుడు పిన తిప్పారాజు కుమారుని కుమారుడు తిప్పరాజుగారి ముత్తతంబరాజుగారి అమ్మగారు మహానందీశ్వరుని సన్నిధియందు, దీప స్తంభం ప్రతిష్ఠ చేయించినది ॥ శ్రీశ్రీశ్రీ

గిద్దలూరు తాలూకా పుల్లల చెర్వు సమతు పైకి మవుజే అక్క పల్లె గ్రామానకు శిలాశాసనాల వివరం॥ గ్రామానకు యీశాన్యభాగ మందు అరకోసుమీాద పాపవినాశేశ్వరుని దేవళం దగ్గిర యుండే శాసనపు రాళ్లు 3 కి నకలు :

ప్రథమ శిలాశాసనం నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౨౯౪ అగునేటి పరీధావినామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ సోమవారం, స్వస్తిశ్రీ మన్మమహామండలేశ్వర అరిరాయవిభాళ(విభాళ)భాసిత ప్రభు(భాసగె తప్పువ)రాయరగండ మూరురాయగండ పూర్వపశ్చిమఉత్తరదక్షిణ చతు

* A. R. No. 173 of 1913.

స్సము ద్రాధీశ్వరుండైన శ్రీవీరబుక్కరాయ ఒడయలు విజయనగరము నిజ రాజధానిగాను సర్వజనానురాగుండై పృథివీరాజ్యము సేయుచునుండగాను బుక్కరాయ ఒడయలవారి సర్వప్రధానియైన చిక్కఒడయలు బుక్కరాయనికిన్ని తనకున్నూ రాజ్యాభివృద్ధి అవునట్టుగాను ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధి అవునట్టుగాను ధనకనకవస్తువాహన సమృద్ధి అవునట్టుగాను ఏర్వదేశములోను అను పాపవినాశదేవరకు అంగరంగ భోగాలకున్నూ అష్ట భోగస్వామ్యముగాను చెంగలవీడు ధారాపూర్వకముచేసి యిచ్చెను.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

శ్రీవీరబుక్కరాయనికిన్ని పుణ్యముగాను చిక్కఒడయలు శ్రీపాపవినాశ దేవరకున్ను చిమకా చెర్వు వెనుక మాంమిళ్లనుడుగు అర్మ(?)ల దేవుని ఉపా(హా)రానకు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యిచ్చెను ॥

రెండో శాసనం నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౨౭౪ [శా. శ. ౧౨౮౪] అగునేటి పరీధావినామ సంవతర శ్రావణ శు॥ ౧౫ సోమవారం స్వస్తిశ్రీ మన్మహామండలేశ్వర ఆది రాయవిభావి(అరిరాయ విభాళ)భాసిత ప్రభు(బాసగెతప్పువ)రాయరగండ మూరురాయరగండ పూర్వపశ్చిమఉత్తర దక్షిణ చతుస్సముద్రాధీశ్వరుండైన శ్రీ వీరహరి హరరాయని కొమారుడు శ్రీ వీరబుక్కరాయ వడియలు విజయనగరం నిజరాజధానిగాను సర్వజనాను రాగుండై పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచున్నూ తమ తండ్రి హరిహరరాయనికిన్ని తమకున్నూ రాజ్యాభివృద్ధి అవునట్టుగాను ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధి అవునట్టుగాను ధనకనక వస్తువాహన సమృద్ధి అవునట్టుగాను ఏరువ దేశములోను అను(?) పాప వినాశన దేవరకున్నూ అంగరంగవైభవాలకున్ను అష్టభోగస్వామ్యము

గాను వినుకొండసీమలో వింజనంపాడు ధారాపూర్వకము చేసి ఆచం
ద్రార్క-స్థాయిగాను యిచ్చెను।

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్త నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

మూడో శాసనానకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౨
అగునేటి శార్వరి సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౧ మంగళ్వారం, శ్రీమదఖండ
జగదారాధ్యులైన తురుమిళ్ల జమదగ్ని ఆశ్రమస్థాన శ్రీపాపవినాశేశ్వర
దేవరదివ్యశ్రీపాదపద్మంబులకు, కాశ్యపగోత్ర ఆశ్వాలాయనసూత్ర
ఋక్శాఖాధ్యాయులైన పండరికామాభట్లగారి కుమారుడైన నాగప్ప
గారు సద్వినయ భయభక్తిన్ని సాష్టాంగ దండప్రణామములు సమ
ర్పించి యిచ్చిన గ్రామ ధర్మ శాసన క్రమమెట్లన్నను: శ్రీమన్మహా
రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప అచ్యుతదేవరాయలు విజయ
నగరమందు పృధివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను, రాయల రాజ్య
భారధురంధరుడైన భూతనాథుని రామాభట్లయ్యగారి మేనల్లుడైన విష్ణు
వర్ధనగోత్ర ఆశ్వలాయన సూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయులైన మొండలూరి
తిమ్మాజోస్యుల వారి కుమారులైన వెంకటాద్రి అయ్యవారు ఉదయగిరి
దుర్గం సామ్రాజ్యం పాలనంబు చేస్తూ ఉండి మాకు పారుపత్యానకు
పాలించి యియ్య నవధరించిన ఏరువసీమకు చెల్లే తమిటికొండవద్ది
పోతవరం అనే గ్రామం యీతథాతిథి అయిన ప్రథమ యేకాదశి పుణ్య
కాలమందు శ్రీమదఖండ జగధారాధ్యులైన శ్రీపాపవినాశన దేవునికి
అంగరంగ వైభవాలకున్ను షోడశోపచారాలకున్ను అవునట్లుగాను
కాశ్యపగోత్ర ఆశ్వాలాయన సూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయులైన పండరి
కామాభట్లగారి కుమారుడైన నాగప్పగారు సహిరణ్యోదక దాన
ధారాపూర్వకముగాను వెంకటాద్రి అయ్యవారికి పుణ్యం అవునట్లుగాను

ధారబోసి యిచ్చిన పోతవరం గ్రామానగల నిధినిక్షేప జీవస్వానో(జలపాషాణ ?) అక్షీణి ఆగామిని సిద్ధసాధ్యంబులు మొదలైన అష్టభోగ తేజసామ్యత మైన శ్రీపాపవినాశ దేవునికి ఆచరద్రార్క-స్థాయిగాను అవధరించుమని కాశ్యపగోత్ర ఆశ్వలాయన సూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయులైన పండరి కామాభట్లగారి కుమారుడైన నాగప్పగారు పోతవరం గ్రామం పాపవినాశ దేవునికి సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనం॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాప హారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం॥

ఈ పుణ్యం తప్పినవారు గంగకాడ గోవును బ్రాహ్మణ్ణి తమ మాతాపితృలను వధియించిన పాపాన బోవువారు। ఈ పుణ్యం తప్పక నడిచిన వారు మితంలేని పుణ్యమును పొందువారు పండరి నాగప్ప వ్రాలు॥

తఖ్తాకు దాఖలు అయినది। జులాయి తేదీ॥ ౧౮౧౨ సంవత్సరం॥

గిద్దలూరు తాలూకులో కొన్ని జాగాలయందు ఉండిన శిలాశాసనాలకు నకళ్లు। తెనుగు అక్షరాలు॥

గిద్దలూరి తాలూకు సదరహి కసుబా తాలూకు మజుకూరు గ్రామానకు దక్షిణం తట్టు సగిలేరుకు ఉత్తరం యేటి ఒడ్డున పాతాళ నాగేశ్వర స్వామివారి దేవాలయం ముఖమంటపములో పూర్వద్వారానకు ఉత్తరం తట్టు రెండో స్తంభానకు నల్లరాతికి వ్రాసి యుండే శిలాశాసనానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౨౮౭ అగునేటి ప్లవంగనామ సంవత్సర ఆశ్వీయుజ శు ౧౦ లు గుడిపాటి కాళ్ల హొన్నూరుపాడు కసుబా గిద్దలూరు అధికారిరెడ్డి కరణాలు కుంచాల

రంగశాయి, వెంకటరామన్న, రెడ్లు దప్పిలి కొండా రెడ్డి, బొంతా పరా రెడ్డి వగైరాలు వ్రాయించి యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను, మా గ్రామంలోను శ్రీ స్వామి దేవాలయం కట్టి ప్రతిష్ఠ చేసినందుకు కసుబా గిద్దలూరు పొలములోను సర్వప్ప కట్టకు దక్షిణం చేను ౧౦౻౦ పన్నెండు ముంతలు మవుజే కొంగల వీటి పొలములోను యేటికి పశ్చిమం చేను ౧౪౦ కుంచెడు ఉభయం తూమెడు చేను శ్రీ స్వామికి ప్రీతిగాను యిస్తిమి। గనుక మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకుని సుఖాన ఉండేది ॥

సదరహీ స్తంభానకు పశ్చిమం స్తంభం మీద ఉండే శాసనం నకలు :

......సంవత్సరం। పాతాళ నాగేశ్వరులకు మూల రాఘవ భట్ల నిత్యసేవ శ్రీ తంద్రియప్రు భట్లు, తాత జగ్గు భట్లున్నూ నిత్యసేవ ॥

రెండో శిలా శాసనం।

మవుజే వేములపాటి గ్రామానకు చెల్లే మజరా అయిన తులసీ పురం గ్రామానకు ఆగ్నేయ భాగాన సమీపమందు కాసిం ఖానుని భావికి పడమర కంచురాతికి ఉండే శిలాశాసనానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౪౩ అగునేటి శుభకృతునామ సంవత్సర నిజ శ్రావణ శు॥ ౨ గురువారం నాడు అబ్దుల్ ఖానుని వారి వంశీకులు అయిన కాసింఖానుని కుమారుడు కాసిం ఖానుడు చేసిన ధర్మ మెట్లన్నను - వంశ పారం పరియంతరం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ధర్మము యీ డేర్పు కొనేకొరకు పుల్లలచెర్వు ఓబళయ్యకుల కర్ణి సమ్మతు ముండ్లపాడుగారి కర్ణీక మాన్యంలోను, వంగల గడ చేనుస్థళంచేను ౫ అయిదు వరహాలకు ఖరీదు చేసి తీసుకుని వనంచావడి కట్టిస్తిమి, గనుక ధర్మము యెవరు ఆక్షేపణ చేసి నా కాశిలో గోహత్య చేసిన పాపాన బోదురు। తురకలు చేస్తే మక్కాలో గోవునున్నూ

పంది నిన్ని వధియిస్తే యేమి పాపమో ఆ పాపాన బోదురు। ఇట్లని వ్రాసిన ధర్మ శాసనము ॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

పసరువాటి అమరాబత్తుడు వ్రాసినది ॥

మూడో శాసనం।

కసుబా గ్రిద్దలూరు గ్రామానకు తూర్పు సమీపాన కందులవాణి చేను నెంబరు ౨ యీ చేనులో భూమిమీద పడివుండే శిలాశాసనం కంచురాతిమీద ఉండిన దానికి నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౪౩ విజయనామ సంవత్సర మాఘ బ॥ ౧౧ అంగారకవారం శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర పూర్వ పశ్చిమ ఉత్తర దక్షిణ అష్టదిక్కు పర రాజ భయంకర......ఈ మట్టుకు అక్షరాలు అగుపడుతూవున్నవి। కడమ అక్షరాలు యేమిన్ని కనుపడలేదు। గనుక కనుపడినమట్టుకు వ్రాయుడమైనది ॥

తఖ్తాకు దాఖలు: ఆగష్టు నెల తేది ౫ సంవత్సరం ౧౮౧౨ ॥

మవుజే ఆకుపీడు సమ్మతు పుల్లలచెర్వు తాలూకు గ్రిద్దలూరు పదరహే గ్రామాన ఉండే శిలాశాసనాల వివరం ॥ పదరహే గ్రామానకు పావుకోసుమీద పశ్చిమాన పూర్వం బేచిరాకు అయిన యెర్కడ దిన్నెపాడు గ్రామం మధ్యమందు, నిలువు తెల్లరాతిమీద ఉండే శాసనానకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౦౧౦ అగునేటి విభవనామ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౩ లు బుధవారం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర ప్రతాప వీర అధి

రాజాధిరాజ రాజప్రభాసిత(?)రామర గండ వీర హరిహరరాయడు పృథివీ రాజ్యము చేయుచుండగాను ఆయనకుమారుడు శ్రీవీరభద్ర రాయడు రాజ్యము చేయుచుండి స్వస్తిశ్రీ మన్మహామండలేశ్వర నరగండ గాడ దేవ మహారాయలు దేవ మహారాయల కొమారుడైన మహా రాజులు రాణువతో కూమ చెరువుకు వచ్చి అందుకు గాను దొడ్ల వీటి పొలంలోను గుండ్లకమ్మ మొగదల కందకం త్రొవ్వించి యిందుకు కాలవ పెట్టినది చందిరెడ్డి సింగరిరెడ్డి మల్లారెడ్డి ద్వారం తిప్పారెడ్డి అన్నపురెడ్డి గోపిరెడ్డి ఎర్రడదిన్న దొరకు అప్పలరెడ్డి ఆ వీరరెడ్డి గుండ యాదవ మహారాజులకు చెల్లే మరియాదలు।

ఈ పర్యంతరం శిలాశాసనంలో అక్షరాలు తెలుస్తూ యున్నది। ఈవల పంక్తులు అక్షరాలు మలినమై రాయి బేట్లు లేచినందున అక్ష రాలు యేమి తెలియలేదు। గనుక తెలిసినమట్టుకు నకలు వ్రాసినాము।

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

*శిలాశాసనం సదరు ఆకవీడు గ్రామానకు వాయువ్య భాగా నకు అరకోసు మీాద ఆర వీటి కోటకు ఉత్తరం వాగు దగ్గిర పావు కోసు మీాద నిల్వురాతి చేను నెంబరు ౭౬ ఆనెకాళ్ల రంగప్పసెట్టి చేనికి ఉత్తరపు గట్టున నిల్వురాతికి ఉండే శాసనానకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౧౫౮ అగునేటి విజయ సంవత్సర చైత్ర బ ౮ గురువారం శ్రీమతు దువ్వరాజు కుమారుడు సింగరాజు మూర్ల మడకపాడు అగ్రహారం, శ్రీశైలయాత్ర పోయి పాతాళగంగలో స్నానం చేసేటప్పుడు మల్లికార్జున స్వామివారి భక్తుడు మయిలారుమద్దు(పెద్ది?) అనే భక్తునికి పాతాళగంగలో యిచ్చినది॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

---

* **This inscription seems to be a forgery**

సదరు గ్రామానికి యమ భాగాన పావుకోసు మీాద బసగాని పల్లె దోవకు పడమట ఆంధ్ర వెంకట కట్టుబడి రేగడి చేను నె ౬౨౫ రు చేనికి, యీాశాన్యభాగం గట్టున నేలను పడి యుండే తెల్లరాతి మీాద నుండే శాసనానకు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౧౫౭ అగునేటి మన్మథనామ సంవత్సర చైత్ర బ ౧౫ గురువారం ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలమందు కతమలినాయండు వెంకమనాయండు బ్రహ్మనాయం డును అనూరు దవ్వ మహారాజునకు దమ్మ్మ మనగను(ధర్మముగాను) మయిలారు పెద్దికిని, వారి తమ్ము?డు మారువ పెద్దికిని నరసింహ పెద్ది కిని ట(ప?)ట్టన పెద్దికిని ఆదిత్త్యునికిని మల్లికార్జునుని దీప సన్నిధిని ఆ చంద్రార్క స్థాయిగాను ధారబోసి యిచ్చెను॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

నాలుగో శాసనం।

సదరు గ్రామానకు ఈశాన్య భాగాన గ్రామ సమీాపమందు తెల్లనిలువు రాతి మీాద వుండే శాసనం నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౪(౬?)౫ అగునేటి క్రోధినామ సంవత్సర పుష్య శు ౧౧ లు శ్రీ మన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప వీరసదా శివరాయలు పృథ్వీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర వల్లభరాజు కృష్ణయ్యదేవమహారాజులుంగారు ఆకవీడు స్థితి యేలు చుండంగాను సూరాచెన్నారెడ్డి కొడుకు పోతయ, తిమ్మయ వేంగయ నర్సయ బసవయ్యం గారికిన్ని తమ తండ్రి చెన్నారెడ్డి రంగ స్వామికిన్ని పుణ్యముగాను ఊరికి తూర్పు స్థళాన నిర్ణయంచేసి యిచ్చిన పొలం। పది తూములు ముత్తుం మడి, వెలిచేను చెర్వుకు దక్షిణం కొమ్మున వెలిచేను ౦౦౪౨ బటి చేను యెర్రవాగుకు తూర్పున ౧౩

ముత్తమున్నూ ఉభయం ఖ ౦౹౹౦ పదిహేడుంచేనున్నూ దశ బంధం మాన్యాలున్ను అనుభవించి బ్రతికేది। ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినా తల్లితండ్రుల చంపి గో బ్రాహ్మణ వధ చేసిన పాపాన బోదురు।

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తా పహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

లోగడ సిద్దన తిరుమలయ్య పూరను ఇరవై రెండు అయితే ఒక కొల గడ ॥

కంభము తాలూకా పైకి ము॥ ఇర్మకల్లుగ్రామానకు ఊరికి దక్షిణము కొండమీదనుండె శ్రీ లక్ష్మీ నృసింహస్వామి దేవళంకు దక్షిణపు తట్టు సోపానాల క్రిందను శిలాశాసనము ఉన్నది. నకలు।

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి శోభకృతునామ సంవత్సర ఫాల్గుణ బ ౩౦ ఆదివారం శ్రీమత్ మహామండలేశ్వర రాజాధిరాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప వీర సదాశివదేవ మహారాయలు విద్యానగరమందు వజ్రసింహాసనాసీనులయి పృథ్వీ సామ్రాజ్యము సేయుచుండగాను అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులయిన ఆర్తత్రాణ పరాయణులయిన దుష్ట నిగ్రహ శిష్ట ప్రతిపాలకులయిన భక్తవత్సల శరణాగతాభరణులయిన పురాణ పురుషోత్తములయిన ఇర్మకంటిపుర నివాసులైన శ్రీ లక్ష్మీనృసింహుని దివ్య శ్రీ చరణారవిందంబులకు సోమవంశోద్భవులయిన ఆత్రేయసగోత్ర పవిత్రులయిన యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమత్ మహామండలేశ్వర నరసింహుల సింగరయ్య దేవ మహారాజులంగారి (ప్ర)పౌత్రులున్ను నరసింగరయ్యదేవ మహారాజులగారి పౌత్రులున్ను సింగరయ్యదేవ మహారాజుల గారి పుత్రులయిన అహోబళయ్యదేవ మహారాజులుంగారు అనంత వైభములకున్ను సమర్పించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మ శాసన క్రమ మెట్లన్నను సదాశివదేవ మహారాయలుంగారు మహా

నాయంకరానకు పాలించ నవధరించిన తొండమూరయ సీమలో ద్వారకచెర్లకు చెల్లె నల్లకుంట్లకు ప్రతి నామధేయం వీరనారసింహ పురమనె అగ్రహారం నిత్యనై వేద్య దీపారాధన పంచ పర్వములకు ద్వాదశి సమారాధనములకున్నూ ఈ తథాతిథి యుగాది అమావాస్య పుణ్యకాలమందు తమతండ్రి నరసింగ రాజుగారికిన్ని రఘుపతిరాజుగారికిన్ని పుణ్యముగాను త్రివాచకముగాను త్రికరణ శుద్ధిగాను నరసింగ రాజుపురమనె అగ్రహారమును చతుస్సీమాను లోనుగాను సర్వమాన్య అగ్రహారంగాను సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకముగాను ధారబోస్తిమి గనుక ఆయగ్ర హారానికి నిధినిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణ ఆగామి సిద్ధ సాధ్యంబులని యెడు అష్టభోగస్వామ్యతలున్నూ ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ధారబోసి యిస్తిమి గనుక యిందుకు యెవ్వరు తప్పినానున్ను తమ తల్లి తండ్రుల నున్ను గో బ్రాహ్మణులనున్ను వారణాసిలో వధియించిన పాపాన బోదురు ॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తా పహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తా పుత్రికా ధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

శిలా ధర్మశాసనం దేవాలయానకు మహాద్వార సమీపమందు ఉన్నది॥
ఇది చోళ ప్రతిష్ఠ ॥

తాఖ్తాకు దాఖలు అయినది ।

యాడకి తాలూకు మవుజే జూటూరు గ్రామములో నున్న లాశాసనానకు నకళ్లు రెండు । తెనుగుఅక్షరాలతో నుండేవి ।

మవుజే జూటూరు తాలూకు యాడికి గ్రామములో కోట వాకిలికి పడమట సమీపాన కేశవస్వామి ఖిలమైన దేవాలయం ప్రాకారానకు దక్షిణం ద్వారానకు అనుకుని నిలువు నల్లరాతికి వుండే శిలా

శాసనానికి నకలు। తెనుగు అక్షరాలు గీర్వాణ శ్లోకం। ప్రాకృతం తెనుగు ॥

సూర్యుడు చంద్రుడు.

శ్రీమచ్ఛకాబ్దా నవ వార్ధి వేదా శశాంక సౌజ్ఞాకథితాస్థి...వా। శుశో(భేన)భనే సర్వజితాబ్ధి వేద్రైౖ చైత్రివ షష్ట్యామి నసోమవారే। శశాంక ఖే పంచమ వంశ సంభవో। భండారు చెన్న క్షితిపశ్చ నంద నః। కృష్ణానుజ స్తిమ్మమహీశ్వరో వా బావాధ్వింభో శందన వాయ సౌజ్ఞకః॥ విద్యానగరే కేశవేవ స్ఫురె వస్నుత్సన్నుత్య గీతాది విభవ శాసనం కృతవాం ప్రభుః॥ శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీర ప్రతాప శ్రీకృష్ణదేవమహారాయులు ఆదెప్పనాయనిగారికిని పాలించిన గాతమగు త్రిశీమలోని పెన్న జూటూరు తమ దొర దాయి కృష్ణమ నాయనికి పాలించియుండగాను ఆ కృష్ణమనాయని తమ్ముడు తిప్పయ్య నాయడు జూటూరు కేశవరాయనికిని పరమేశ్వరునికిని అంగరంగవైభ వాలు సాగించి యీశ్వరుని మడికింగాను ఆబ...శ్రోత్రియ రొఖ్ఖమున సర్వమాన్యముచేసి భోగాలవారికిని యీ స్థానాలు రెంటికిం చెల్లెడి క్షేత్రములోను స్థానాల వారు రెడ్లు కరణాల ముందరను సమ్మతించి యిచ్చిన మడి ఖ ౦౪౩ పదముత్తుంచేను బొప్పుటెడు(?) మేము యిచ్చినది మడి ౧౩ ముత్తుం చేను పందుం। తోట ౦౧౧ తూమెడున్న కూర్చి యిస్తిమి। యీ క్షేత్రానకు సర్వమాన్యం రొఖ్ఖానకు యీ వైభ వానకు యెవ్వరు విఘ్నంసేయ నుద్యోగించినాను వారణాసిలోను గోహత్యలు బ్రహ్మహత్యలు చేసిన పాపాన బోదురు।

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ।

మవుజే జూటూరు తాలూకు యాడకి గ్రామం కోటవాకిలికి పడమట సమీపాన కేశవస్వామి ఖిలమైన దేవాలయం ప్రాకారానకు ఆనుకుని నిలువున ఉంచి యుండే శిలాశాసనానికి నకలు। తెనుగు అక్ష

రాలు। ఈ రాతికి తూర్పున నుండేది చావిడికి ఆనుకుని ఉత్తరం తెలుగు అక్షరాలు:

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౪౪ అగునేటి చిత్రభాను సంవత్సర భాద్రపద శు ౧౨ శుక్రవారం మహా రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర వీరప్రతాప శ్రీ కృష్ణదేవ మహారాయలు పృథివి సామ్రాజ్యము పాలిస్తూ యుండగాను శ్రీ మన్మహాప్రధానులైన సాళువ తిమ్మరసయ్యగారికి పాలించిన గుత్తి సీమలోను శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర సాముద్రికంగండ వరదయ్య దేవమహారాజుల కొమారుడు పెద్ద తిమ్మారాజుగారు తమకు ఆ తిమ్మరసయ్య నాయంకరానకు యిచ్చిన పెన్న వూరిలోని బయిటరు కేశవనాథునికి ఉత్సవ విగ్రహాలు కొని తెచ్చి ప్రతిష్ఠ చేయించి దేవుని ముందర చావిడి మాను మంటప మున్నూ కట్టించి దశమి మహోత్సవాలకు యె ౧ కి షమ్మది(?)గ ౧౦ లెఖ్ఖయిచ్చి నైవేద్యానకు నందా దీపానకు యీ దేవునికి చేనుమడి తోట ఉత్సవాలకు ముఖ్యమైన అష్టభోగ తేజ స్వామ్యాలున్నూ క్రితం అచ్చే శ్రోత్రియ రొఖ్ఖాలు మాని సర్వ మాన్యాలు చేసి తమ తల్లి పాపసా నమ్మకున్నూ తమ తండ్రి వరదరాజయ్యకున్ను పుణ్యముగాను సోమ గ్రహణ పుణ్యకాలమందు ఆ చంద్రార్కస్థాయిగాను దారబోశి యిస్తిమి అని యిచ్చిన ధర్మశాసనం। ఇందుకు తప్పి యీ దేవుని స్వాస్త్వము లకు యెవ్వడు అడ్డపడినాను వాడు స్వయం మాతా గమనం చేసిన వాడున్ను గోహత్య బ్రహ్మత్య చేసిన వాడున్నూ తన మానము చండాలుడికి యిచ్చిన వాడున్ను అడ్డు అడ్డునకు కర్మ చేసిన వాడున్నూ శ్రీ మంగళ మహా శ్రీ శ్రీంజేయును ॥

అమరావతిలోను శ్రీ అమరేశ్వర దేవళం గాలిగోపరానకు లోకట్టు మంటపానకు తూర్పుగా నిల్వు స్తంభానకు ఉండే శిలాశాసనానకు నకలు:* గీర్వాణము।

---

* A. R. No. 258 of 1897, SII. Vol. VI. 226.

దద్యా దాద్యోవరాహ శ్రియమిహభవతాం శంకరాకార భాజో
దంష్ట్రా్రియాం యస్య సక్తా జయతి వసుమతీ ప్రోద్ధృతా నీరరాశేః।
కోటీరోపాంత దేశ ప్రణిహిత రజనీ నాథ రేఖాగ్ర కోటీ।
సంశ్లిష్టాంకైణగాత్ర చ్ఛవిరివనయనానందనోత్కర్ష హేతుః॥

తస్యా మందకిరాఖ్యాతా। విఖ్యాతా విభవోన్నతా।
సురకిన్నర దై త్యేంద్ర। ఫణీంద్ర నగరే ష్వపి॥

తాంపురీంపాల యామాసు స్సురసింధు సహోదరాః।
నృపావిక్రమసంపన్నా ధర్మజ్ఞా స్సత్యవాదినః॥

ఆసీద్వేమనృప స్తతో ధరణి భృత్కోటీర కోటీమణి।
శ్రేణీ రంజిత పాదపీఠనికటః ప్రోలాన్వవా యాంబుధేః।
ఏ నేందుప్రతిమేన నిర్మల కళాపూర్ణేన లోకత్రయీ।
జ్యోత్స్నా సోదర సద్యశోమృత భరై రానంద మాసాదితా॥

హేమాద్రి గురుతద్దానం కుటుంబస్స కళా మహీం।
కరద స్సాగర స్తస్య సభాగ్యో వేమభూపతిః॥

అన్నమాంబా తనూజేన కృతినా వేమభూభుజా।
అహోబలేశస్య గిరా నిత్యే శ్రీపర్వతేపిచ।
సోపానానాం ఘనారమ్యా సుదృఢా పంక్తి రాత్మనః॥

సమారురుక్షోః కైలాసం నిశ్రేణి రివ నిర్మితా।
బ్రహ్మకుండ్యాః కృష్ణ వేణ్యా గౌతమ్యా వేమభూవరః।
ఉపకంఠ మగ్రహారై రాకీర్ణ మకరోద్వి భుః॥

తస్య పుత్రో మహాభాగో నాభాగ సదృశో గుణైః॥

అన్నవోత మహీపాలో భూపాలకుల దేవతా।
యస్యత్యాగే మహాభాగే కర్ణః కర్ణపథం గతః।
దానే నామిత మానేన బలిర్బలి రభూ ద్భువి।
శౌర్యేణ చాతి వీర్యేణ శత్రవో మిత్ర భే దినః॥

భవంతి నిహతా యేన జన్యే ప్రర్జన్య సన్నిభాః ।
త్రిపురాంతక దేవేన దత్తమ్మత్త ద్విపాకులం ।
రాజ్యంప్రాజ్యం సుహృద్భాజ్యం భోజ్యం యః కురుతేర్థినాం ।
కుల క్రమాగత స్తస్య మంత్రిసేనాపతి స్స్వయం ॥

వైరివారణసింహో భూ న్మల్లినాథో మహాబలః ।
కుమారయివశక్రస్య విష్వ క్సేనో హరే రివ ।
తస్య వేమమహీశస్య జయలక్ష్మీ ప్రదస్సదా ।
తేన విఖ్యాత సారేణ పితుః కేత చమూపతేః ।
కుల ముత్తే జితం శౌర్య త్యాగ భోగ గుణోత్తరం ॥

యో బాహా ఘన మందరాద్రి మథిత ప్రత్యర్థి పృథ్వీ పతి ।
క్షీరాంభోనిధిజేందిరా పరివృఢ శ్రీ వీరనారాయణః ।
శ్రీ మత్కేతయ మల్లశౌరి రచయ శ్రీ వేమ పృథ్వీ పతే ।
ర్మం శ్రీ రాజ్య దురంధరా విజయతే కోదండరామో యుధి ॥

తస్య లంకాంబికాగర్భా జ్జాతో వేమ చమూపతిః ।
ప్రద్యుమ్న యివ కృష్ణస్య క్షీరాబ్ధే రివ చంద్రమాః ।
భాస్కరస్య యథా కర్ణో మహేశస్య గుహోయథా ।
లావణ్య కాంతి సత్యాగ శౌర్యైరానందదః పితుః ॥

కృష్ణా శ్రయత్వాత్సం హర్యో భూత్కైలాసస్య శివాశ్రయాత్ ।
యస్సర్వమంగళా వాసః ఖ్యాతత్వాచ్చ హిమాచలః ।
ఆశ్రయ త్వాదనంతానాం సువర్ణానాం సురాలయః
సోయం మల్లవేమాంకో గుణై రాక్రాంత భూధరః ॥

రామోపి నరసింహోయం లక్ష్మీ నాథోపి శంకరః ।
చిత్రం మల్లయ వేమాంకో రాజాపి రవి తేజసా ॥

కేతయ మల్లయ వేమక్షితి పతి రుద్దండ చండభుజదండః ।
యస్య కరకమల వారిణి జాయంతే పంచ పంచ సురతరవః ।
అనవోతమహీశబాహుదండః, ప్రథి తారాతి నికాయకాలదండః ।
భువి కేతయ మల్లవేమ శౌరి స్సదయం రక్షతిరమ్య ధాన్య వాటీం ॥

ఆయాతాయవనాయితి క్షితిభుజః శ్రుత్త్వైవ వార్తామహో।
దుర్గాణ్యశ్వభటాకులాని సభయా స్త్యక్త్వా వనాన్యావిశన్
శ్రీ మాన్మల్లయ వేమశౌరి రనహోతాధీశ భావాజ్జయా।
పాశ్చాత్యా జ్జగనొబ్బగండ బిరుదో నిర్జిత్య సంరాజితే॥

దాతారం తరసా హిరణ్యకశిపోః ప్రహ్లాద వాక్యాదర।
ప్రత్యక్షీకృత దివ్యరూప విభవ క్షేమంకరం దేహినాం।
శ్రీ నాథం జగనొబ్బగండబిరుదో దేవం నృసింహా భిధం।
శక్త్యాయోనుకరోతి మల్లయసుత శ్రీ వేమ సేనాధిపః॥

విష్వక్సేన విదారితాఖిలరిపు ర్యావల్లభో భూభృతాం।
నాథ స్సత్వ గుణోత్తరస్సువిబుధ శ్రేణీస్సముజ్జీవనః।
ఆయుష్మాన్ జగనొబ్బ గండబిరుదో గోపాల సంసేవితః।
సత్యం మల్లయ వేమ య స్సభవతి శ్రీవీరనారాయణః॥ ద్వ్యర్థి॥

విఖ్యాతై రనుయాతి సాగరమసౌ విష్ణుంగుణానాం గణైః।
పుత్రః కేశయ మల్ల యస్య విజయీ శ్రీవేమసేనాధిపః।
సత్యారాధన దీనరాజజనక స్వాం త్తస్థిత శ్రీధర।
శ్రీకాంతాధరపాలితక్షితిధరో లావణ్య రూపాన్వితః॥ త్ర్యర్థః॥

గోపాలాంచిత పాదపంకజయుగం శ్రీసత్యభామాన్వితం।
సాతత్యం హరిదీవ్యమాన శరణం నిత్యం సువర్ణాంచితం।
దానాధార మహీనభోగరుచిరం చాజ్ఞాతభావక్రమం।
వృత్త్యామల్లయ వేమయోను హరతే విష్ణుంశివం పద్మజం॥ చతురర్థః॥

లక్ష్మాంబాగర్భ రత్నాకర తుహిన రుచా శ్రీమతామల్లశౌరిః।
గోత్రేణాత్రాసవృత్రాసురరిపుయశసా వేమసేనాధిపేన।
ఐశ్వర్యాయాభివృద్ధ్యై ధనకనకధరా వస్తువాహం ద్విపానాం।
సాతత్యా దంనహోతక్షితిపతి తిలకస్యాయు రారోగ్య శి(సి)ద్ధ్యై॥

శాకాబ్దే గుణహ స్త్రినేత్ర వసుధా సంఖ్యే ప్లవే వత్సరే।
మాసే శ్రావణికే సితే ఫణిదినే వాచస్పతీ ర్వాసరే।
రాకాధీశ కిరీట రత్ననికరై ర్నీరాజితాంఘ్రిద్వయ
స్సశ్రీమానమరేశ్వరో భువిపుర్ణిత్యః ప్రతిష్ఠాపితః॥

యత్పాదాంబుజ లీనషట్పదతయా త్రైలోక్య సంసేవితా।
శ్రీమాన్భాతి పురందరోదివిశచీ గండస్థలీ మండనం।
బ్రహ్మాయం పరిపూజ్య సర్వజగతాం స్రష్టాప్రహృష్టోభవ।
కైలాసం ప్రవిహాయయాతి వసతి శ్రీధాన్యవాటీపురం॥

పీఠంయస్య రథ। స్తను శ్శరవరో గ్రైవేయకం శింజినీ
నిశ్వాసా హయసంహతి స్సువిపులే నేత్రే చ చక్రద్వయం।
ఇత్థంయేన కృతం పురా న్నిజపరిష్కారేణ సంభేదనం।
యోరక్షత్యనిశం జగంత్యవహితో హత్వాజగద్రోహిణః॥

శింజిన్యా చ రథం సదావహతి యో బాణేన సూతం ముదా।
సూతేనాశ్వసమూహ మద్భుతమిదం చాపేన చక్రద్వయం।
యో దేవస్స చరాచరాఖిల జగద్రక్షా ప్రతిష్ఠావిధా।
ప్రజ్ఞావానమరేశ్వరో విజయతే శ్రీధాన్యహాటీపురే॥

నిజవంశాబ్ధి చంద్రేణ మహేంద్రేణ మహౌజసా।
లక్కమాంబా తనూజేన కళాభోజేన భాస్వతా॥

పుత్రేణ మల్లినాథస్య శత్రుఖండన శాలినా।
సంగ్రామ హారిణా వేమశౌరిణావిజితారిణా॥

భక్త్యా సంపూజిత స్తేన సదే వైరమరేశ్వరః
సాన్నిధ్యమకరోదస్య సర్వకామార్థ సిద్ధయే॥

య మవందిత వాదాంక శ్రీరతీ మదవానఘ।
జయరాజకళాహావ జటాభార మనోహర॥

అత్రగత్వా మహాదేవం ప్రత్యాగత్వా జనార్దనం।
గత్వప్రత్యాగతార్థాభ్యాం బ్రహ్మాణం శ్రేయసేస్తువే॥

స్వస్తి సకలగుణగణాలంకార చంజీమలచూరకార విశ్వవిశ్వాంభరావహానదక్షు దక్షిణభుజాదండ జగనొబ్బగండ అన్యామండలీకరగండ రాయచేకోలుగండ అర్థి ప్రత్యర్థి హేమాద్రి దాననిరత ప్రజాపరిపాలన భరత అమరభరణ రూపనారాయణ వీరనారాయణ భుజబలభీమకోదండరామ అపరిమిత భూదాన పరశురామ అనేకనగరోపకంఠ ప్రతిష్ఠాపిత బహువిధారామ సంగడిరక్షపాలక జగరక్షపాలక జగదగోపాళ గుజ్జరధట్టవిభాళ ఘనభుజవిరాజమానకరవాళ రాచూరిదుర్గవిభాళ అనవరత పురోహితకృతసోమపాన శ్రీపర్వత అహోబలనిర్మిత సోపాన దిక్కాంతా మనోహరకీర్తికుసుమామోద కుండిప్రభాసహ్యాజా గౌతమీ జలక్రీడా వినోద విరోధినృపదానవనరసింహ ప్రజ్ఞాతచతుర్విధోపాయ కేళాదిరాయ నిత్యపరిపాలితసత్య పల్లవాదిత్యరిపునరపతిగోధూమఘట్టనఘరట్ట అప్పయగోపయదిశాపట్ట సంగ్రామసముద్దండ చండభూజాసివిఖండితశత్రుకీలాలప్లవమానపిశాచగణ స్తూయమానయశోమండన అళగియవరదశిరఃఖండన దుర్మదవైరివీర భయంకర బసవశంకర అమరేశ్వరదేవ శ్రీచరణ సరసీరుహాదత్తబావదండెనగోవ బ్రహ్మకుండికృష్ణవేణీగోదావరీ మహానదీ తటద్వయతన్మధ్యదేశదత్తానేక అగ్రహార అగణ్యాపుణ్యాక్షేత్ర సత్రదత్తబహువిధాహార పరపురహరణ మృత్యుంజయ సంగ్రామ ధనంజయ ఉత్తుంగచతురంగ బలరిపు సేనాసాధక త్రిపురాంతకదేవదివ్యశ్రీపాదపద్మారాధక కేతయ మల్లినాథ పయఃరావావారపూర్ణిమాసుధాకరులైన శ్రీమతు వేమనంగారు శకవరుషంబులు ౧౭౦౩ అగు ప్లవసంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౫ గురువారం స్వస్తి సమస్త ప్రశస్తి సహితులైన శ్రీమతు అనుపోతయరడ్డింగారికి ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధిన్ని ధనకనక వస్తువాహన సమృద్ధిన్ని పుత్రపౌత్ర అభివృద్ధిన్ని అవునట్లుగాను పంచారామంబులకుం ప్రథమారామంబైన అమరారామంబను శ్రీధాన్యవాటీ పురంబునకు నధీశ్వరుడైన అమరేశ్వర శ్రీమన్మహాదేవరను ఆచంద్రార్కముగాను పునఃప్రతిష్ఠ చేసిరి ॥ శ్రీమంగళమహా శ్రీ శ్రీం జేయును ॥

కంభంతాలూకు పైకి కొత్తకాకర్ల ఇడమకల్లు ఈ రెండు గ్రామాదులయందు ఉన్న శిలాశాసనాలకు నకళ్లు। తెనుగు అక్షరాలు :

కంభంతాలూకుపైకి మవుజే కొత్తకాకర్ల బస్తీగ్రామంలోను వీరేశ్వరదేవళానకు ఉత్తరభాగమందు ద్వారం దగ్గిర నిలువపాతిన రాయిమీద నున్న శాసనం॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౪ అగునేటి శోభకృతునామ సంవత్సర మాఘ శు। ౧౫ శుక్రవారం శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర సదాశివదేవ మహారాయలు విద్యానగరమందు పృధివీరాజ్యం చేయుచుండగాను, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నందెల సింగరయ్యదేవమహారాజుల కుమారుండు అవుబళయ్యదేవమహారాజులుంగారు తమ నాయంకరానకు రాయలు దయచేసిన తొండమారగుళ్ల సీమలో పెదకాకర్ల రామయ లింగం అంగరంగ వైభవాలకున్ను కాకర్లచెర్వు వెనుక అనికట్టు పొలాన ఖ ౦౫౦ వీరేశ్వరునికి అంగరంగ వైభవాలకున్నూ ఖ ౦౫౦ కూడా ఖ ౧ పుట్టెడు క్షేత్రం రాయలకు పుణ్యంగాను ధారాపూర్వకముగాను సమర్పిస్తిమి గనుక యీ పుణ్యానకు యెవ్వరు తప్పినాను గంగలో గోవును బ్రాహ్మణ్ణి వధియించిన పాపాన్ని పొందుదురు॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

స్వత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

శ్రీమంగళమహా శ్రీశ్రీం జేయును॥ శ్రీశ్రీశ్రీ॥

మవుంజే పొద్దుటూరిలో సాలెలు తనికంట్టి అక్కన్న అనే అతని వద్ద నున్న దానపత్రముల యొక్క నకళ్లు.

౧. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౨౨ అగునేటి విక్రమనామ సం॥ జ్యేష్ఠ శు ౫ లు శ్రీమతు పొద్దుటూరు అధికారి రెడ్లు కరణాలు తనికంట్టి సెట్టికుమారుడు చెంచుకు వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనపత్రిక. మీాకు మా గ్రామంలో మగ్గాలకు మాన్యంవుండిన్నీ మరిన్నీ భూదానముకావలెను అని అడిగితివి గనుక ఆ లాగున్నే నీకు మాన్యస్థళం నిర్దేశంచేసియిచ్చిన వివరం: రేగటను యర్రాత్రిచేను తూర్పు గోపవరంసంజీవరాయనిమాన్యం పడమటను ప్రాకు పోలిరెడ్డివారి యీాడ్వచేను స్థళం ౧౨ యిద్దుమున్నూ మీారు వైద్యులు అని నేసుకునే మగ్గాలకున్నూ సర్వమాన్యముగాను యిచ్చినారము గనుక మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యాయం ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను సుఖానసుండవలెను, ఆచం వెంకటరెడ్డి, వెంపల్లె ముక్కలయ్యగారి వెంకటరెడ్డి, మోపూరి నలవోబుళురెడ్డి, బుచ్చిరాజుగారి నరసరాజు, రావులూరు పెదనారాయణ, రావులూరు గోపయగారి వెంకట వీరలసమ్మతిన రావులూరు రామరాజు కుమారుడు వెంకట వ్రాసిన దానపత్రం.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ జేయును.

౨. సాలె అక్కన్నవద్దనున్న దానపత్రం శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౫౮ అగు నేటి నళనామ సం॥ మాఘ శు। ౧౩ లు రాజశ్రీ భీమరావు, రామేశ్వరంరెడ్లుకరణాలు తనకంట్టి చెంచు కుమారుడు వెంకటకు వ్రాయించి యిచ్చిన కాగిదెం. నీవు మా గ్రామంలోకి వచ్చి నేసుకునే మగ్గాలకు మాన్యంకావలెను అని అడిగితివి గనుక ఆలాగె మీారు వైద్యులని నేసుకునే మగ్గాలకు సర్వమాన్యం గాను సెలవు యిచ్చినారం.

మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం మా గ్రామంలో మగ్గాలు పెట్టుకుని నేసుక సుఖాననుండేది.

3. ప్రాతకుంట రామిరెడ్డి, చాములు వేదయ్య, మద్దూరు జగ్గయ్య నాగరాజు, కన్యలూరు అయ్యావారు సమ్మతిన కరణం రావులూరు వెంకటాచలం వ్రాసిన కాగిదెం.

విశ్వావసునామ సంవత్సర పాల్గుణ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమతు కొత్తపల్లె రెడ్డి కరణాలు తనకంటి వెంకటకు వ్రాసి యిచ్చిన మాన్యపుకమ్మ. మా గ్రామాన ౧౦౪ యిరస చేను నీకు మాన్యం వున్నగా(ఉండగా) ఆ చేను కొన్నాళ్లు అనుభవిస్తూయుండగా ఆ చేనుపట్టున గోపాళయగారు వనం వేయించమని సెలవు యిచ్చిరి గనుక అందుకు బదులుగాను గోరి తూర్పున బీడు ౧౦౪ యిరసచేను మాన్యం సెలవుయిచ్చినాము. ఆ చేను దున్నించుక ఫలంపెట్టుక సుఖాన అనుభవించేది.

రెడ్ల సమ్మతిన కరణం తిమ్మరాజువ్రాలు.

సుబ్బయ వ్రాలు
బొజ్జయ వ్రాలు
నర్సయ వ్రాలు

సాలె అక్కన్న వద్ద యున్న దానపత్రం రామేశ్వరం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౫౯ అగు నేటి పింగళనామ సం॥ చైత్ర శు॥ ౫ లు రాజశ్రీ భీమరావు రామేశ్వరం రెడ్లు కరణాలు తనకంట్టి చెంచుకుమారుడు వెంకటకు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక నీకు మాగ్రామంలో నేసుకునే మగ్గాలకు మాన్యంవుండిన్ని మరిన్ని భూదానం కావలెనని అడిగితివి గనుక ఆలాగున్నే నీకు మాన్యస్థళం నిర్దేశం చేసి యిచ్చిన వివరం. నీవు గాండ్ల వారి యింట్లో కాపదనం(కాపురం?) వుండి మాకు దగ్గరగా యిప్పించుమని అడిగితివి గనుక మీరువుండిన యింటికి పడమట మడిలో ౧౦౧౦

కయ్య మీారు వైద్యులు అని సర్వమాన్యంగాను యిచ్చినారం మీా పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంతరం అనుభవించుక సుఖానఉండేది.

చాముల వేదయ్య, పాతకుంట రామిరెడ్డి, మద్దూరు జగ్గయ్య నాగరాజు, కన్యలూరు అయ్యవారు వీరల సమ్మతిని కరణం రావులూరు వెంకటాచలం వ్రాసిన భూదానధర్మ శాసనపత్రిక.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయో ర్మధ్యే దానా చ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

౪. రూపావతారం వేంకటపతిశాస్త్రుర్ల వారి దగ్గరనున్న దాన పత్రం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౦౮ అగునేటి పరాభవనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ శు। ౧౦ సోమవారం శ్రీ మద్యజనాదిషట్కర్మనిరతులైన వేదమూర్తులయిన ఆశ్వలాయనసూత్రులయిన భారద్వాజసగోత్రులయిన రూపావతారం వెంకటభొట్లువారికి పౌత్రులయిన పేరుభొట్లవారి పుత్రులయిన రామకృష్ణంభొట్లువారికి ప్రొద్దుటూరు అధికారి రెడ్లు కరణాలు వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన శ్రోత్రియం ధర్మశాసన పత్రిక. మీారు మా గ్రామంలోను శ్రోత్రియం కావలెను. అని ఆశ్రయించి మందలించుకుంటిరి గనుక అదేప్రకారం మేము సమ్మతించి స్థళంనిర్దేశంచేసి యిచ్చినవివరం: తూర్పు కొత్తపల్లె పొలిమేరహద్దు; దక్షిణం ఆచం చన్నప్పరెడ్డి పొలిమేర మాన్యం మడిహద్దు; పడమటను సరదేశాయి గుత్తి నరసింగరాయనివారి మాన్యం మడిహద్దు, ఉత్తరం కోడూరు జగ్గంభొట్లువారి మాన్యం గరుగుచేనుహద్దు. ఈ చతుర్దిక్కులకు లోతట్టుపొలం కాడారంభం నీరారంభం పొలం ఖం ౪-౨ ౪కి వివరం: నీరారంభం కంచన మడిస్థళం ఖ ౦।౦, గాజుల హొన్నప్ప యీాడ్వమడి ఖ ౦।౦, ఉభయం ఖ ౦౪౦. కాడారంభం

దొర్విచేను వెంపల్లె మూగన్నగారి వేంకటరెడ్డిగారి పంపు ౧౦౪౦, పింజరిబాబుయీడ్వ ౧౦౪౦, బొల్లవరం బాటకు ఉత్తరం వెంపల్లె బొర్రయ్యగారి చినవెంకటరెడ్డి యీడ్వ చవుటచేను ౧౧, గొల్లబొల్లవరం గాశి యీడ్వచవుట చేను ౧౦౪, ఉభయం సాగు ౧౨౪౦; బీడుస్థళం చవుటచేను ఉత్తరం గర్గుదిన్నె ౧౦౹౦, బొల్లవరం బాట దక్షిణం ఉత్తరం చవుటబీడు ౧౧౹౦ ఉభయం బీడు ౧౧౹౦ ; ఉభయం కాడారంభం సాగు బీడుసహాగాను చేను ౧౩౻౦ కి పల్లె ఆయకట్టుకుగాను ౧౦౹ గాకనిల్వ చేను ౧౩౪ లోగడ మీకు సర్వమాన్యం యిచ్చినది దొర్విచేను ౧౧ గాకను శుద్ధం ౧౨౪ ఉభయంచేను మడి ఖ ౦౪౨౪ అక్షరాలా పన్నెండు తూములు యిరస ఇందుకు శ్రోత్రియం ౧౦౧౧ అక్షరాల పంద్రాను పదివరహాలు రూకానిర్ణయంచేసి యీతథాతథి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదకధారా పూర్వకముగా యిస్తిమి గనుక మీ పుత్ర పౌత్రపారంపర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకునేది. కార్తికం ౮౧౦ వైశాఖం ౨౧౦ కారద్దు నిర్ణయం॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

కరణం రావులూరు లింగరాజు వ్రాసిన దాన పత్రము.

ఆచం చిన్నమరెడ్డి వ్రాలు, కరణం రావులూరు చలం వ్రాలు, రావులూరు తిరుపతి వ్రాలు, రావులూరు లింగరాజు వ్రాలు, రావులూరు గరుడాచలం వ్రాలు, రావులూరు వెంకటాచలం వ్రాలు, వజ్జల తల శేషారెడ్డి వ్రాలు.

పొద్దుటూరు గరుడాద్రి చొక్కంభట్ల దగ్గరనున్న కాగితం రెండు నకలు :

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౨౧ అగు నేటి సిద్ధార్థినామ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులయిన వేదమూర్తులగు గరుడాద్రి అయ్యంభట్లు పుత్రు లయిన రామాశాస్త్రిలవారికి దూపావతారం బాలకృష్ణంభట్లు పుత్రు లయిన తిప్పాభట్లువారికిన్ని శ్రీమతు ప్రొద్దుటూరు అధికారి రెడ్లు కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియం దాన పత్రిక: మీరు మా గ్రామంలో శ్రోత్రియం కావలెను అనియాచిస్తిరి గనుక అందుకు మేము నలుగురము సమ్మతించి శ్రోత్రియం గ్రామానకు స్థళం నిర్దేశం చేసి యిచ్చిన వివరం.

రామకృష్ణంభొట్లువారి శ్రోత్రియం గ్రామానకు పడమటను.

౧౪ వెంకాజపంతులవారి మడి, ౧౪ ఫకీరుసాహెబు మడిలోను మాన్యం శివాయ, ౧౨, ఎద్దుచేను స్థళం ౧౨, చవుటచేను తంబళవాని చేను దక్షిణం స్థళం ౧౩, బక్కరేగట పిండికూర బయ్యన్న యీడ్వ ఖ ౦౻౦.

అక్షరాలా కాడారంభం నీరారంభాలు పదిహేను తూములుకు మక్తా శ్రోత్రియం కవులు సకలసువర్నాదాయాలు దఖలు పదిహేను వరహాలకు కవులు నిష్కరుషచేసి యిచ్చినాము గనుక పల్లె గట్టించి మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను పల్లె వృద్ధి చేసుకొని సుఖాన అనుభవించుకొనేది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మద్వంశజా పరమహీపతివంశజా వా
యే భూమి పాస్సతత ముజ్జ్వలధర్మచిత్తా
మద్ధర్మమేవ పరిపాలన మాచరంతి
తత్పాదుకద్వయం మహం శిరసా వహామి ॥

స్వదత్తా పుత్రికా ధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

రెడ్లు	కరణాలు
వెంపల్లె వెంకటరెడ్డి వ్రాలు	రావులూరు లింగరాజు వ్రాలు
బసిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి వడ్డతల	రావులూరు సీతారామన్న వ్రాలు
రామిరెడ్డి సమ్మతిన కరణం	రావులూరు పులమరాజు వ్రాలు
పుల్లమరాజు వ్రాలు	రావులూరి అయ్యనారప్ప వ్రాలు
	రావులూరి నూరప్పగారి చెంచు వ్రాలు
	రావులూరి జోగిరాజు స॥ గురుమూర్తి
	వ్రాలు రావులూరి బొజ్జయ్య వ్రాలు

ఘంటికోట వెంకన్నగారికి ప్రొద్దుటూరిలో నడుస్తూయున్న తసద్దీకు దానపత్రం అరెంతో వున్నందుకు నకలు వ్రాసినది.

యినీసుఖానాగడు సన్న ౧౬౯౦

(యిచ్చట రెండు మహారాష్ట్రము వ్రాసియున్నది)*

మవుజే ప్రొద్దుటూరిలో తురక ఆడుమనిషి గుల్బి అనే ఆమెవద్ద వున్న సన్నదు యొక్క నకలు.

నవాబు అబ్దులు సభీఖాను స్న ౧౧౨౨ హింజరి గ్యార్వీషవ్వాలు

మహమ్మదు మానుషుకు బిగువులు ౧౦ భూమి యినాం.

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 28)

ముతసద్దియాంని మోహింమ్మతికి హాలు యిస్తికి బాలు రెడ్యానెం కూలుకర్ని యానె మవుజె పొద్దుటూరుపరగణే హవేలిఘండికోట సర్కారు మజుకూరు బిజానందు నూరసం యిహదెన్ను...మహమ్మదు మహన్సూను కు సెలవుయిచ్చినారము....లాయుఖు జిరా ఆయదు మహారునవె...

* K. Vol. 267 For 7-b 8-a in Manuscipt.

చేసేది. ఇందుకు వుజూరు సేయపనిలేదు. చాలా బాదు వీరికి నడచిన జయనక హాలు చేసినాము.

మహాఫకు సన్నదు మశానఃా...చేసేది.

ఖానా బూదు గయిఘరఖాను అలంగీరు పాదషాయగా మహామ్మదుమాసుముకు ౧౦ బీగువులు జమీనుకు దానపత్రం.

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 29)

తెనుగు చెడిపోయినది.

మహామ్మదుఖాను మహామ్మదుమానుముకు ౧౦ బిగువులు జమీనుకు సాబకు పరవాణాబమోజీబుహుకుంచేసి తాఖీదు వ్రాసినది.

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 30)

తెనుగు చెడిపోయినది.

మవుజె కొర్రపాడు గ్రామంలోనుండె యాదాపి వెంకట్రామాభట్లు తావున తాళేకుమీదనున్న దానపత్రం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౪౭ అగునేటి విభవనామ సంవత్సర ఆషాఢ శు ౧౦ రాజశ్రీ రామేశ్వరం కర్తలైన స్థానికులు తిప్పజీల మొదలైనవారు శ్రీ మద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన యాదాపి నరసంభొట్ల అయ్యవార్లకు వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనపత్రిక ; శ్రీ రామేశ్వరులసాన్నిధ్యమందు మాన్యం కావలెనని అడిగితిరిగనుక స్థళం నిర్దేశంచేసి యిచ్చినవివరం: ఆచంగారి అయ్యవార్ల చక్రవర్తులవారి మాన్యం ౧-౨ యిద్దుం ఆ అంచునలోగా ప్రొద్దుటూరుపొలిమేర ఓరను దక్షిణం యిచ్చివుంటిమి. ఆ అంచున ౧-౨ యిద్దుం మీకు సర్వమాన్యం యిచ్చినాము. మీపుత్ర పౌత్ర పారంపర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించేది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఇందుకు సాక్షులు హరిహరాదులు; వీరల యెరుకను స్థానం వారి హస్తకుడు సూరపరాజు మల్లన్న వ్రాసినపత్రిక స్థానం వారి సం॥ తిప్ప జిలవ్రాలు.

వీరిదగ్గర నే మరియొక తాకేకుమీద వున్నది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౧౫ అగునేటి నందననామసంవత్సర వైశాఖ శుద్ధ 3 లు మహారాజరాజశ్రీ ఆచం రామిరెడ్డిఅయ్యగారు శ్రీమద్యజనాదిషట్కర్మనిరతులైన యాదాప్రి నరసంభొట్ల అయ్యవార్లకు వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక. పుష్పగిరి మహాస్థళమందు రుద్రపాదం దగ్గెర మాకు మాన్యం కావలెనని అడిగితిరి గనుక అదేప్రకారం మాముఖాసాగ్రామం ప్రొద్దుటూరు పొలంలో బొల్లవరం పొలిమేరకు తూర్పున పొద్దుటూర త్రోవ ఉత్తరంచేనిస్థళం ౧౨ యిద్దుం, వడ్లవాడిమడికి దక్షిణం అంచు మడి ౧౨ యిద్దుంమడి సర్వమాన్యముగా యిచ్చినారం. మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యాయం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఇందుకు సాక్షులు హరిహరాదులు; వీరల సమ్మతిని పొద్దుటూరు కరణం రావులూరు రామప్పయ్య వ్రాసిన పత్రిక రంగారెడ్డి అయ్యగారి సమ్మతిన రామిరెడ్డి అయ్యగారి వ్రాలు. శ్రీరామ.

మవుజే రామేశ్వరం కాపురస్థుడైన బ్రాహ్మడు గండికోట వెంకన్న తమ్ముడు తిమ్మప్పవద్దనున్న కాగద పత్రముల నకళ్లు

కౌలునామా శె॥ గండికోట నర్సన్న తాలూకు గంజిపేట చిదానంద నన్ను ౧౧౭౧ ఫసలి మాశె పొద్దుటూరిలో కానువాలా

షాన దావ్రూముఖానాగడగారి పేరిట ప్యాటకట్టిస్తూ వున్నాము. కౌలు యియ్యమని చెప్పుకుంటివి, గనుక అదే ప్రకారం నీకు కౌలు యిచ్చిన వివరం. కొత్తగావచ్చి యిండ్లుకట్టుకునే రైతులకు మూడు యేండ్ల పరియంతం పన్ను పనిలేకుండా సుంకం సౌదావగైరా హాసలు యేమి అయినా సగం యిచ్చేటట్టుగా కౌలు యిచ్చినాము. ఈ ప్రకారంగా నీవు రయితులకు కౌలు యిచ్చి పేట బస్తీ చేయించేది. ఇదిగాక తరుగు సంబంధం యేమివచ్చినా అర్ధాయం తీసుకుంటూవచ్చేది ; రుసుములు అర్ధాయం యిప్పిస్తూవచ్చేది ఇచ్చట మహారాష్ట్రభాషలో చేవ్రాలువ్రాసి యున్నది. మాదోభానుజీసూర్యప్రకాశరావు మజ్మూదారు.

హావాలుదారు వ కారుకూనాని వ దేశాయియాని వ స్థళ కరిణి యాని కిల్లెమా॥ గండికోటకు రాజశ్రీమాదోభానుజి సూర్యప్రకాశరావు మజుందారుగారు వ్రా॥ సు॥ స్న సమానిను అలఫ (1080) ఫుల్తావ ధాని గిరిశాస్త్రిలు వినిపించిరి. నాల్గుయేండ్ల క్రిందను అహమ్మదు బేగు వారు ముఖైవరహాలకు కొంచెంగాను పుట్టరాయనికాల్వస్థళం యిచ్చి యుండెను ; అందులో కొంత స్థళం...వేసినారు ; మరి నాల్గు తెగలవారికి కొంత స్వాస్థ్యంయిచ్చినాను ; కొంత తనకు అనుభవానకు వస్తుంది ; అందుకు అహమ్మద్దు బేగువారి కరణం ఆక్షేపణ చేస్తూయున్నాడు అని. అయితే మునుపు యేలాగు మరియాదచేసి నడిచినస్థళానకు మధ్యను కుచోద్యంచేసి ఆక్షేపణచేయను అహమ్మదు బేగువారి కరణం అందాజా యేమి ఉండెను ? ఈ జాబుకు ఆనఘరు మజకూరుకు తాకీదుచేసి పూర్వం యేలాగునడిచిందో ఆప్రకారాననే నిరాక్షేపముగాను యెల్ల ప్పటికి ఖలలు లేకుండా నడిపించేది, ఇందుల ఫిర్యాదు రానియ్యవద్దు, వీరిని రంజిసు చేయకుండానుచేసి సాలాబాదు తా॥ సాల్గుదస్తాకు నడచిన చొప్పున నడిపించేది. ఇచ్చట (మహారాష్ట్రభాషలో చేవ్రాలుగలదు.)

పొద్దుటూరులో మఠాలుకట్టుక యుండే జంగం అయ్యవార్ల తావుననున్న దానపత్రాలు చూచి నకలు వ్రాసినది. దావుతుఖానుని పేటలోనుండే మఠం జంగం వీరయ్య తావుననున్న దానపత్రం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౩౦ అగునేటి కాళయుక్తినామ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమతు పొద్దుటూరు రెడ్డికరణాలు శ్రీమతు సజ్జన సిద్ధ శివాచారసంపన్నులైన రాచవీటి మఠం జ్యోతయ్య కుమారుడు వీరయ్యగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనపత్రిక. మీరు మా గ్రామంలోను దావుతుఖానుని పేటలోను మఠం నిర్మాణం చేయించుకొని యుండి మాన్యం యిప్పించమని మందలించితిరి గనుక అందులకు మేము నలుగురము సమ్మతించి స్థళంనిర్దేశంచేసి యిచ్చిన వివరం: కట్ట క్రింద మడిస్థళంలోను దక్షిణపుతట్టున దొంపు ౧కి మాన్యం మడి ౭౨ యిద్దుం, కాడారంభం శేగటచామల బసవయ్య చేనులో స్థళం ౭౧ తూమెడు, ఉభయం మడి చేను ముత్తుం నీకు సర్వమాన్యముగాను యిచ్చినాము గనుక నీవు పుత్రపౌత్ర పారంపర్యాయం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుక యుండవలెను ॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

రెడ్లు: వెంకటరెడ్డి వ్రాలు, వడ్లతల రామిరెడ్డి బసిరెడ్డి వెంకట రెడ్డి సమ్మతిన కరణం లింగరాజు వ్రాలు. కరణాలు: సీతారాముని వ్రాలు, పుల్లమరాజు వ్రాలు, రావులూరి అయ్యవారప్ప వ్రాలు.

పాతపేటలో వుండే మఠం చన్నమల్లప్ప కొమారుడు చన్న బసవప్ప దగ్గరనున్న దాన పత్రానకు నకలు:

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౯౬ అగునేటి జయనామ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౫ లు ప్రొద్దుటూరు మఠం మహాత్తుమఠం చన్నమల్లయ్య దేవరయ్యగారికి స్థళం పరస్థళం దేవర దేశం మహానాడుగారు సాంబశివునికి అర్పితముగా వ్రాయించి యిచ్చిన దాన పత్రం: రసవర్గం వక్కలు మిరియాలు దూది నూలు(?)నగలు ఉప్పుతండాలు భూసం వగయిరా దేశీలు గోనె ౧కి ౭౭ వీసం లెఖను రుసుం నిర్ణయం

చేసి యిప్పించినాము గనుక మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యాంతర ఆచంద్రా ర్కస్థాయిగా నడిపించగలవారము.

స్వదత్తా ద్ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

నూగురు దాసప్పఒప్పితం, చనవకసెట్టి హాళియప్ప వ్రాలు, చక్కెర వారి పయిరుదారుడు పట్ణంసెట్టి భట్టుకురికి సిద్ధప్ప వ్రాలు, జోవురిగె గంగప్ప వ్రాలు, వుప్పినను కందప్ప వ్రాలు, అడిక రాచప్ప వ్రాలు, నంబెళ్లో వ్రాలు, బళ్లారి కలియప్ప వ్రాలు, తోటపల్లె పొట్టి వ్రాలు, కంబణరాచోటి వ్రాలు,కసుభాశంభురెడ్డి సమ్మతి, కలివురద పేటతాణె బెంళ్లూరుకరణం లింగరాజు వ్రాలు, ఖెబ్బూబదరాచ్యు వ్రాలు, ఆకారపు బస్సెట్టి వ్రాలు, తిరుపతి వెంకటపతిగారి సమ్మతిన మిండగుద్దలి త్రిపురాంతకునివ్రాలు, రావులూరి లింగరాజు వ్రాలు, తోటపల్లె సావణ్ణ వ్రాలు, ఆచంశంభురెడ్డి వ్రాలు, గారుసెట్టి పాపన్న వ్రాలు, వడ్లతల కొండారెడ్డి సం॥, అరగంసెట్టి మల్లయ వ్రాలు, రావులూరి చలం వ్రాలు, భీమసెట్టి రామయ వ్రాలు, రావులూరి సీతా రాముని వ్రాలు, నలమల్లు చలం వ్రాలు, ఆకుల మల్లయ వ్రాలు, అణవరద రాచళ్ల వ్రాలు, మల్లెల ఓబయ వ్రాలు, దుగ్గాణి చన్నప్ప వ్రాలు, పాలూరు చిన్నదాసు వ్రాలు, జవ్వాజి పరదేశి వ్రాలు, కొల్బు కొండయ వ్రాలు, యుగటిరేవణసిద్దప్ప ఒప్పితం, హావేలిపసారద చన్న వీరప్ప వ్రాలు.

దుర్ముఖి సం॥ మాఘ శు। ౫ లు యీా సప్పగారి రేవణ సిద్ధప్ప గారి గుమస్తా వీరభద్రప్ప యిచ్చినది ౧౧౪, కంపిలిదాసప్పమగ గురు బసప్ప ఒప్పితం, కదెకోళ్లదపాడు బండ్లయంగన్న ఒప్పితం, కమలాపురం మణెగాడు హరిపురం వెంకప్ప వ్రాలు, ప్రొద్దుటూరు వెంపల్లె బొర్రయ గారి వెంకటరెడ్డి సమ్మతిన సీతారాముని వ్రాలు.

శ్రోత్రియందారులు దువ్వూరు పరగణాలో చెల్లే శ్రోత్రియం నంగ నూరుపల్లె గ్రామానకు బాధ్యులయిన శ్రోత్రియందారులు క్రిష్ణపాటి సుబ్బన సోమయాజులవారున్ను తధాకృష్ణంభట్లువారున్ను తమ తావున వున్న దానపత్రం తీసుకవచ్చి నకలు వ్రాయించినది.

స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శక ౧౭౩౩ అగు నేటి ప్రజోత్పత్తినామ నామ సం॥ ఆషాఢ శు। ౨ స్థిరవారం తమ కరణం విరూరినర్సుచేతను వ్రాయించినది.

నంగనూరు పల్లె శ్రోత్రియం దానపత్రం అసలులో ప్ర॥ అలంప నహా.........అక్కరసు భానుజీ పంతులవారు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౦౮ అగు నేటి దుందుభినామ సంవత్సర మాఘ శు॥ ౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన క్రిష్ణపాటి అప్పకొండు సోమయాజుల వారికి రాజశ్రీ లింగోజీ సంగరసు పంతులవారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దానపత్రిక. దువ్వూరు పరగణాలోను నంగలూరు పల్లె గ్రామం మీాకు మిరా సైదుమాలు శేను నాటనుంచి తోంభై వరహాలకు నడుస్తూ ఉండగా మహారాజశ్రీ ..గారి సెలవుప్రకారం ఆలిహాజరతి...గారికి పుణ్యము గాను నంగలూరిపల్లె బేరీజులో ముప్హై వరహాలు తీసివేసి అరున్నై వర హాలుకు నిర్ణయించేసి శ్రోత్రియము వ్రాసి యిస్తిమి గనుక పల్లె ఫల పరచుకొని మీా పుత్రపౌత్రపారంపరియంతరం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సుఖానను అనుభవించుకొనేది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౦౦ అగు నేటి హేవళంబినామ సంవత్సర మాఘ శు। ౧౫లు శ్రీమద్యజ నాది షట్కర్మ నిరతులయిన క్రిష్టిపాటి సుబ్బాభట్లగారికి కంచనపల్లె రామచంద్ర రామాజిగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ భూదాన

ధర్మశాసన పత్రిక. పూర్వం దువ్వూరి సీమలో నంగలూరిపల్లె మీ పెద్దలనాటనుంచి శ్రోత్రియం నడుస్తూ ఉండి మధ్యే ఖిలపడియుండగా యథాప్రకారం మా గ్రామం మాకు యిప్పించమని మనవి చేసుకుంటిరి గనుక అదే ప్రకారం సమ్మతించి పూర్వం నడుస్తూ ఉన్న ప్రకారం పంద్రామోడి హొన్నులు ౧౦౧ నూటవక్క వరహాలకు శ్రోత్రియం నిర్ణయంచేసి యిస్తిమి గనుక మీ గ్రామం విస్తారంగా కిర్దుచేసుకుని సర్కారు పయికం సర్కారుకు చెల్లిస్తూ మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యాయం అనుభవించుక సుఖాన నుండేది.

మౌజె మణియరాంపల్లెలో బాలానాథుగారి దగ్గరనున్న కాగిత పత్రాలయొక్క నకళ్లు.

వర్తమాన వ్యవహారిక శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౩౭ హేవళంబినామసంవత్సర వైశాఖ శు ౧౫ లు రాజశ్రీ మణెరాంమిశ్రా గారికి దువ్వూరిపరగణాలో చెల్లే గుడిపాటిసముతు రెడ్డికరణాలు వ్రాసి యిచ్చిన పల్లెకట్టుమిరాసిస్వాస్త్యపుపట్టా. మా సముతులో భూమిరెడ్డిపల్లె గ్రామము బహుదినములనుంచి ఖిలపడి పొలంబీడుగ ఉండెగనుక ఆ స్థల మందు రామాపురం అనేపేరుపెట్టించి పల్లె కట్టించుమని చెప్పితిమి గనుక అందులకు మీరుసమ్మతించి పల్లెకట్టిస్తిరి గనుక ఆ పల్లెకు పొలంహద్దులు నిర్ణయంచేసినవివరం: పల్లెకు పూర్వము హద్దులు, తూర్పున చల్లబసువయ పల్లె పొలిమేర అంచుబోడయకుంటహద్దు, దక్షిణానకుగుడిపాడి చెన్న కేశవపెరుమాళ్లస్వామిమాన్యం ఉప్పలూరివారిమాన్యం గుడిపాటి ఖసుబా పొలిమేరహద్దు, పడమరరాజుపాళెము పొలిమేరకు కోమటివాని కుంటలో కరిణీకమాన్యముకొండహద్దు,ఉత్తరానకుసింగనపల్లెపొలిమేరకు వద్ది మానుపడియ హద్దుచేసి తురుకలమాన్యాలుహద్దు ఈ ప్రకారం చతుస్సీమహద్దులలోను పల్లె ఆయకట్టు పొలము ఖ ౩౻౦।౦ కి యిందుకు పూర్వానసున్న మాన్యాలు దోవడొంకలు ఖ ౧౻౧।౦ గాక నిలిచిన పొలము ఖ ౧॥ ౪ కి గ్రామనెత్తానకు మాన్యంబావి పడమరచేను ౧౩ బావిమాన్యపుచేను ౧౨ ఉభయంచేను ఖ ౦।౦ గాక నిలిచినపొలము

నగిరిది ఖ ౧౫౪ కి యీ వ్రాసిన సంవత్సరము మొదలుకొని దివాణము బేరీజులు రుసుములు బాజాఖర్చులు దేఖీలుగాను హేవళంబిసంవత్సరానకు హొన్నులు ౩౯౮౭ విళంబిసంవత్సరానకు హొన్నులు ౩౬౫౩, శార్వరిసంవత్సరానకు హొన్నులు ౩౬౫౩, ప్లవసంవత్సరానకు హొన్నులు ఖ ౩౬౫౩, శుభకృతుసంవత్సరానకు హొన్నులు ౪౪౫౭౯ శోభకృతు సంవత్సరానకు హొన్నులు ౪౪౫౭౯ ఈ ప్రకారం యేడేండ్లు ఆవల కిర్దుచేసుకుని ప్రతిసంవత్సరము పైకముచెల్లిస్తూవచ్చేది. అటుతర్వాతను క్రోధినామసంవత్సము మొదలుకొని దివాణము బేరీజు బాజాఖర్చు రుసుములు దేఖిలుగాను యేడు ౧కి హొన్నులు ౬౨౮౦ వరహాల చొప్పున నిర్ణయము చేసి యిచ్చినాము. విస్తారంగా పల్లెకిర్దు ఆబాదాను చేయించి యీ చొప్పున ప్రతి సంవత్సరము పైకంచెల్లిస్తూ మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యముగా మిరాసిగా అనుభవిస్తూ వచ్చేది. రెడ్లు . రాచుమల్ల చింపిరిరెడ్డి, గోపిరెడ్డి బాబయ సమ్మతిన కరణం స్వహస్తం పుల్లయ వ్రాలు, రామన్న వ్రాలు, చెన్నమరాజు వ్రాలు, చినవెంకట వ్రాలు శేషయ్య వ్రాలు. దస్కతు వెంకట్రావుదాసో గుమాస్తా నాడగాడు పరగణే మజుకూరు, దస్కతు వెంకట్రావు శ్రీనివాసు, గుమాస్తా దేశముఖు పరగణె మజుకూరు.

3 దస్కతు ఖజాంజికుర(?)రు గుమాస్తె కానుగో దస్కతు కృష్ణాజీపూ. చూడు గుమాస్తె సరమజుందారు పరగణెమజుకూరు గొహి(?)

పారషీమతలబు :

మహమ్మదు జమాలుఖాను పౌజుదారుగారు సన్న ౧౧౨౬ పసలి ౪. ౬౨ కి కౌలు. దీని కింద తెనుగు.

కౌలునామా బెస్మ మణెరాంమిశ్రాగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు ఖరారు. మజిరె భూమిరెడ్డిపల్లె సివారె మౌంజె గుడిపాడు పరగణె దువ్వూరు సర్కారు సిద్ధవటము తాలూకు కర్ణాటకు మూజాభు సుబె ఫరుకొందు హైదరాబాదు. మీకు మౌంజె గుడిపాటిరెడ్డి కరణాలు

కౌలు వ్రాసి యిచ్చిన ప్రకారం మజరె మజుకూరు బహుదినములు బేచరాకు అయి పౌలం అంతా పాండవ బీడుపడి యుండంగాను వొచ్చే పొయ్యే మార్గస్థుల దుడుకుదుర్జసము చేత ఖరాబు అయియుండంగాను అదినిమిత్తము మజిరెమజెకూరు నూతనంగా రయితులు తెచ్చి కుదిర్చి బస్తిచేసేటందుకు మీాకు కౌలు యిచ్చిన వివరము. మజిరె మజుకూరు పౌలము పూర్వము ఆయకట్టు ఖండీలు ఖ ౬౫౦।౦ అక్షరాలా మూడు పుట్లు పందుమునాలుగుముంతలు. అందుకు పొలిమేర సిర్ణయము తూర్పు పొలిమేర హద్దు చల్లా బసవయపల్లె, దక్షిణానకు పొలిమేర గుడిపాడు, పడమట పొలిమేర రాజుపాళెం పొలిమేర, ఉత్తరము పొలిమేర హద్దు చినసింగనపల్లె పొలిమేర. ఈ ప్రకారము పొలిమేర నిర్ణయము అయి యున్నది గనుక సదరహీ ఆయకట్టు పౌలములోను ఖదిం యినాములు వాగువంకలకు పోయినది ఖ ౧౫౧।౦ మిగిలిన పౌలము ఖ ౧౪౮౯౦ యిందులోను పల్లె కట్టేటందుకు మాన్యము ౯౩, బావిమాన్యం సమ్మంధం ౯౨ కూడా ఖ ౦।౦ పౌలంగాక నిలిచిన పౌలం ఖ ౧౪౮ ఇందుకు యీా పౌలంహాసీలు నిర్ణయం చేసిన వివరం: స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ రుసుములు సా॥ అబవాఖు దేఖీలు బేరీజుహాన్నులు ౩౭౯౬, సన్న ౧౧౨౮ ఫసలీ తాగాయతు సన్న ౧౧౩౧ ఫసలీ కె(?)సాలు మదత్తు నాల్గుయేండ్లకు హరసాలు బేరీజుహాన్నులు ౩౯౪౩ చొప్పున యిస్తకబోలు సన్న ౧౧౩౨ సా॥ తాగాయతు సన్న ౧౧౩౩ ఫసలీ సాలుమద్దత్తు రెండు యేండ్లకు సాలు ౧ కి బేరీజుహాన్నులు ౮౮౪౬౹ నల్భైనాలుగు వరహాలు మూడ ఆరురూకలు ముప్పాతిక చొప్పున యిస్తకబోలు సన్న ౧౧౩౮ సాలునుండి చా(సా)లీన హాన్నులు ౬౨౯౦ లు చొప్పున రుసుములు అబవాబు దేఖీలు బిలుమక్తాగాను మొకరరు చేసినారము. ఖాతరుజమతోను మజిరె మజుకూరు రైతుల దెచ్చి కుదిర్చి విస్తారంగా సాగుబడి సంతనలు చేయించి గ్రామం ఆబాదానిచేయించుక యీా సదరహీ బేరీజు ప్రకారము సాలుబసాలు అమీాలానహాలు వ యిస్తకషాలు వశాన చెల్లిస్తూ వచ్చేది. ఇటని వ్రాయించి యిచ్చిన మిరాసి కౌలు సహీ(వా?)చందు ౧౬ జమాదస్సాని సనా రుజాలూానులాలా ॥

కవులునామా బ యిస మె యీశ్వరనామసంవత్సర ఆషాఢ శు ౭ రాజశ్రీ కృష్ణకొమారు తాలూకా మణేరాంసావుకారిగారికి శ్రీ॥ బాల వెంకటరెడ్డి ఆపరగణె దువ్వూరు వగై రాగారు వ్రాయించియిచ్చినకవులు. సన్న ౧౧౬౭ ఫసలీ మాంజె గుడిపాటిలో శ్రోత్రియం మణియరాంపల్లె సుదామదు దానపత్ర ప్రకారం సెలవుయిచ్చినారము. గ్రామం సాగుబడి విస్తారంగా చేసుకుని సర్కారుయాకలు ముక్కుందాయ ప్రాప్తిన చెల్లించి సుఖానసుండేది గాన తెలిసేది.

కవులునామా సర్వజితు నామసంవత్సర కార్తీక శు౹ ౧౦ లు మణేరాం మిశ్రాసావుకారికొమారుడు కృష్ణకొమారుకు అల్లీసాహేబు ఆ॥ ప॥ దువ్వూరుగారు వ్రాసియిచ్చినకవులు. సన్న ౧౧౭౬ ఫసలీ గుడి పాటి సముతులో మజరా మణెరాంపల్లె మీకు పూర్వోత్తరం హణాన్నలు ౬౫౦ అరువై అయిదు వరహాలకు నడుస్తూవచ్చినది గనుక ఆప్రకారం సాలీన యిచ్చి సాలు బసాలు అనుభవిస్తూవచ్చేది.

నవాబు అబ్దుల హాలీమఖానమయాణాగారి అమలమోరు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౩౭ అగునేటి మన్మధనామసంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧౨ లు మీర్జా మహమ్మదు ఆమీను వ భాగరథిరావు సరి మజుందారు మహాల్లాతు సిబ్బంది బాలా ఘాటల(వ)మణెరాంసావుకారు కృష్ణాజిరు పూర్ణబోధు వ కొమ్మరాజువెంకన్న వ చట్టిరామన్న వ కుంచగ్గిజోగె వ మణులూరు వెంకటనరుసు వ చింపిరెడ్డి కరణాలు చిన్నమరాజురామయ పుల్లయ గారికి రెడ్డికులకర్ణియ్యాని మ॥ గుడిపాడు ప॥ దువ్వూరు సర్కారు సిద్ధ వటం తాలూకుకర్ణాటకు ముజాపు సుబే పరఖందు బునియాదు హైదరా బాదు మర్హాజాగీరు సిబ్బంది బాలా ఘాటు వ్రాయించియిచ్చిన వివరము చెరువుదసమందం కవులు. మ॥ మజుకూరిలోను కొత్తగా చెరువుకట్టించే టందుకు మీకు కౌలు యిచ్చిన వివరము. చెరువు క్రిందకొత్తగా యెంత అచ్చుకట్టు మడి తేలుతున్నదో ఆ మడిలో రెండుపాళ్లు మడి దివాణానకు ఒక పాలుమడి దస మంద్దం కవులుకు దసమంద్దం నిర్ణయంచేసినాము(?)

మీారు మీామీా పాళ్లుచొప్పున దసమంద్దం మీా పుత్రపౌత్రపారం పర్యంతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా ఫలపరుచుకొని సుఖాన అనుభవిస్తూ వచ్చేది. దసమంద్దం పదహారు వీసాలకు తఫిసీలు.

మీార్జా మహమ్మదు ఆమీానువారి పాలికి పాతిక వీసంపాలు ౧౦।

భాగీరథిరావు శేషాద్రి సరిమజుందారు బాలాఘాటుగారికి ౧౦।- పాతికె వీసము పాలు, కృష్ణాజీపూర్ణ బోధంవారికి ని—వీసం పాలు, మణెరాంసావుకారుగారికి వి—వీసం పాలు, కుంచన్నజోగికి వి—వీసం పాలు, కొమ్మరాజు వెంకన్నగారికి వి—౺ అరవీసంపాలు, చట్టి రామన్న గారికి వి—౺అరవీసముపాలు, మణూరు వెంకట నరుసుకు వి—౺ అర వీసంపాలు కరణాలు, చిన్నమరాజు రామన్న పుల్లమరాజు గార్కి వి ౺ అరవీసము పాలు.

ఈ ప్రకారంగాను పదహారు వీసాలవారు దసమంద్దం అనుభవించు కుంటూా సుఖానసుండేది. రాచమల్లుచింపిరెడ్డి గోపిరెడ్డి వ్యాయ(?)గారి సమ్మతిన కరణం పుల్లమరాజు వ్రాసిన దసమంధం కవులు. చిన్నమరాజు వ్రాలు, రామన్న వ్రాలు, చినవెంకటవ్రాలు, శేషయవ్రాలు.

కౌలునామా రాజశ్రీ మణియరాం మిశ్రాగారికి భాగీరథి రావు శేషాద్రి, సరిమజుందారు బాలాఘాటు వ నాడ గౌడు అమీాలు, పరగణె దువ్వూరుగారు వ్రాసియిచ్చిన పల్లెకట్టు కౌలుపట్టా, సన్న సబాఅ శరుమయూా వ అలుపు. మవుజే గుడిపాటి సముతులో చెల్లే భూమి రెడ్డిపల్లె తమాముపాడు అయియుండంగా మ॥ మజుకూరురెడ్డి కరణాలు ఆ పల్లె కట్టించుమని స్వాస్త్యం యిస్తే మీారు రామాపురం అనే పల్లె కట్టిస్తిరి, గనుక దివాణంబేరీజు రుసుములు బాజె ఖర్చు దేశీలు సకల సువర్ణ ఆదాయం సహా మక్తాగా కౌలులో వ్రాసిన వివరము.

హేవళంబి సంవత్సరానకు ౩౫౧౬ విళంబి సంవత్సరానకు ౩౯౺౩, వికారి సంవత్సరానకు ౩౯౺౩ శార్వరి సంవత్సరానకు ౩౯౺౩, ప్లవ సంవత్సరానకు ౩౯౺౩ శుభకృతు సంవత్సరానకు ౪౪౺౬౻, శోభకృతు సంవత్సరానకు ౪౪౺౬౻.

ఈ ప్రకారం యేడుయేండ్లు అయిన తర్వాత క్రోధి సంవత్సరం మొదలుకొని బేరీజు రుసుములు బాజెఖర్చుసహా సకల సువర్ణాదాయం దేశీలు మక్తాగాను యేడు ౧ కి హొన్నులు ౬౨౧౦ అరువై రెండు వరహాల చొప్పున నడిపించేటట్టు మొకరరు చేసినారము; గనుక ఆ ప్రకారము మేము స్వాస్త్యం నడిపించగలవారము, కాబట్టి పల్లెకట్టించి ప్రజల కుదిరించి తమాము పొలము కిర్దుమామూరు ఆబాదాను చేసుకొని మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం ఫలపరుచుకొని సదరు బేరీజు పయికం సాలు బసాలు చెల్లిస్తూ సుఖానఉండేది.

హేవళంబినామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు చందు ౧౩, జమాదిలవ్వాలు, స్న ౧౧౨౬ ఫసలీ. భాగీరథిరావు శేషాద్రి మొహరు.

సూర్యుడు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౩౭ అగు నేటి మన్మథనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౧౫ లు రాజశ్రీ మణియ రాంమిశ్రాసావుకారుగారికి గుడిపాటిరెడ్డి కరణాలు వ్రాసియిచ్చిన ఖరీదు కాగిదము. గుడిపాటి సముతులో మీారు రామాపురం అనే గ్రామం కట్టించి అక్కడ బావి త్రొవ్వించి వనంవేయించ్చే నిమిత్తం క్రయానకు పొలం అడిగితిరి గనుక ఆ బావికి తూర్పు పడమర చేను ౧౧ తూమెడు ఖరీదు నిర్ణయం గ ౫౧౦ అయిదు వరహాలకు యిచ్చినాము. ఆ స్థళమందు మీారు వనము వేయించి బావి త్రొవ్వించి విస్తారంగా ధర్మం చేకూర్చుకొని మీాపుత్రపౌత్రపారంపర్యంగా ఆ చంద్రార్కస్థాయిగాను ధర్మాభివృద్ధి చేయిస్తూవచ్చేది. ఇది మాస్వరుచిన(?) వ్రాసియిచ్చిన భూమి క్రయశుద్ధి కాగితము. రెడ్ల సమ్మతిన స్వహస్తము.

పుల్లమరాజు వ్రాసిన వ్రాలు, రామన్న వ్రాలు, చిన్నమరాజు వ్రాలు, శేషయ వ్రాలు, దువ్వూరి కరణం వెంకట సాక్షివ్రాలు, పెణ్ణిపాటి గురువరాజు సాక్షివ్రాలు, కామనూరి సుబ్బయ్య సాక్షివ్రాలు, సెట్టిపల్లె గురుమూర్తి సాక్షివ్రాలు.

మౌజె గొల్లంపల్లె శ్రోత్రియదార్లు వెల్లాల ఓబుళుశాస్త్రిబవారి దగ్గిర నున్న కాగిదపత్రాలు పరవానా బ మొహరు నవాబు మీారు ములక్కు.

పారసీ సన్నదు.*

ఇందుకింద తెనుగు.

ఆమీానిమాలు యిస్తకబాలు పరగణే దువ్వూరు, సర్కారు సిద్ధవట్టం రిచిదానదకె(?) సన్నుతిస్నా తిరైన అలవు వెల్లాల. ఓబుళు శివ రాముడు దరమజరె గొల్లపల్లె, మౌంజె గుడిపాడు, మౌంజె మజుకూరులో స్వయంకృషిగా వ్యవసాయం చేసుకుంటూ ఉన్నారు గనుక, బహు దినాలనుంచి సాలీనా అబవాబులు దేశీలుగా యిరువై యొక్క వరహాకు నడుస్తూయుండె గనుక, మేమున్ను అదే ప్రకారం సాలుబసాలు హమేశా నడిపించే అట్టు సెలవు యిచ్చినాము. సదరహీ బేరీజు ప్రకారము పుచ్చు కొని గ్రామంవారి వశాన ఉంచి నడిపిస్తూవచ్చేది. ఇందుకు ముజాహిం చేయక హమేశా నడపిస్తూవచ్చేది. చందు ౨౧, మాహె మ.్వాలు. సన్ను ౪౩ జులూసులాలా॥ రుజావు రస్నకదు కానుగో.

తా॥ మొకద్దమా వో రయ్యానీ కులకరణీమ్యానీ గుడిపాడు పరగణె దువ్వూరుకు, రాజశ్రీ రంగోరఘునాథ ఆమీాలు మకల్లాత సర్కారు సిద్ధవటముగారు ఆశీర్వాదము. మ్యానలవు మౌ॥ గొల్లపల్లె దాఖలా మౌ॥ మజుకూరు. వెల్లాల ఓబుళుశివరాముడురామునిగారికి స్వయం కృషిగా బహుకాలాలనుంచి అబవాబులు దేశీలుగాను యిరువై వొక్క వరహాకు శ్రోత్రియంనడుస్తూయున్నదని వజారతు పనహా సుందర దాసు దివానుగారు సాజకుచొప్పునను, కరారుపరవానా సెలవు యిచ్చి నారు. గనుక మేమున్ను ఆప్రకారముగానే బాదు బమోజీ పరవానా చొప్పున సదరహీ యిరువై వొక్క వరహాకు అబవాబు దేశీలు నిర్ణయము

*. The text Persian is not given in the Manuscript.

చేసి సెలవు యిచ్చినాము. నిరాచ్ఛేదనగా నడిపించేది. నకలు తీసుకొని అసలు తిరుగా యిచ్చేది.

దస్కతు గుమాస్తా కానుగో.

సూర్యుడు.

౩. ౧౮౩. రాజశ్రీ అక్కరసుభానుజీపంతులుగారు ఫాలతహ నాప యిబ్బతు దస్తుగాహ మమ్మసాదిక్కు కడప బాఫీయ్యతు ఖాపందు. సు॥ సన్న యిసవె సమానినో అలవు. శ్రీమద్య జనాదిషట్కర్మ నిరతులయిన వెల్లాల ఓబుళు తిమ్మప్ప వెంకటగారికి, దువ్వూరి సీమలోను గొల్లపల్లె అనే గ్రామం శ్రోత్రియము నడుస్తా యుండగాను యిపుడు అది అమాత్తం చేసుకొని జాస్తీపైకం తెమ్మన్నా రట. సాలాబాదు తాగాయతి సాలుగుదస్తా నడిచినందుకు యిస్సక్కీలు చేసే అందుకు యేమిమానాయున్నది అటు గనుక సాల్గుదస్తావరకు నడి పించిన చొప్పున శ్రోత్రియము నడిపించి జాస్తీ పుచ్చుకున్న పయికం తిరిగి యిచ్చేది. ఇందునిమిత్తము రా॥ మొకరరు లుబాశీగారు రోఖా సాదీలు చేసినారు. ఆ చొప్పున నడిపించేది. ఇందుల ఫిర్యాదు రానియ్య పని లేదు. రోఖాతాలీకు వ్రాసుకొని అసలుతిరుగా యిచ్చేది. చందు ౯, జమాది లవ్వలు సన్న.........

రాజశ్రీ మాదోభానుజీ మజుందారు.

ఈ సన్నదు కాగిదం శిథిలమై పోయినది.

౪. సన్నదు మయూణానవాబు కడప అబ్దులునబీఖాను దరసాలు శ్రోత్రియంపంద్రామోడీని గ॥ ౧౦౦ వరహాలకు నడిపించమని వ్రాసినారు.

సన్న ౧౧౪౭ హాజరి.

ఫారషీ*

* The text Persian is not given in the Manuscript

ఈ తరువాయను ఆరెము. (మరాటీ)*

మౌజె గుడిపాడు మజరా వెంకన్నపల్లెలోవుండే బావి దస వందము యినాముదారు ముంతల చలమన్న దగ్గరనున్న దానపత్రం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౫ అగునేటి ఆనందనామ సంవత్సరం శ్రావణ బ॥ ౫ లు ముంతల చలమన్నకు వెంకన్నగారు వ్రాయించి యిచ్చిన బావి దసవందము. ఖుషికి గళ్లు యల్లయ విడదలచేను ౧౦౪౦ యిస్తిమి గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతం ఆ చంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొనేది.

శ్రీ వెంకటేశా.

మౌంజె చల్లబస్వయపల్లె శ్రోత్రియదారు కైప శ్రీ నృసింహులు వారి వద్దనున్న కాగిత పత్రముల నకళ్లు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౩౩ అగునేటి వికృతినామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శుద్ధ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులయిన కైప నరసన్నగారికి, రాజశ్రీ రామదాసు తిమ్మారసు తర్ఫుదారుడు మహాల్లాతిహాయగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దాన పత్రిక. ప॥ దువ్వూరి సీమలో చెల్లె గుడిపాటి సముతులో మజురా చల్లబసవయపల్లె మీకు శ్రోత్రియం సకలసువర్ణాదాయాలు రుసుములు బాజేఖర్చులు సర్వం మఖ్తాగాను హొన్నులు ౫౨౧౦ యాబై వరహాలకు శ్రోత్రియం నిర్ణయంచేసి సెలువు యిచ్చినారం. సాలుబస్సాలు యీ నిర్ణయం జేసినప్రకారం సర్కారుకు రుసుములు బాజెఖర్చులు దేఖలు యాబైవరహాలు చెల్లించి విశేషంగా ఆ గ్రామంనుండి యేమి వచ్చినా మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవిస్తూ ఉండేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాప హారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౩౩ అగునేటి వికృతినామ సంవత్సరం జ్యేష శు॥ ౧౫ లు శ్రీ ఘద్యజనాది షట్కర్మనిరతులయిన కైప నరసన్నగారికి గుడిపాటి రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దాన పత్రిక. మహారాజరాజశ్రీ రామదాసు పంతులవారు మా సముతులోను గ్రామగ్రాసపల్లె చల్లబసవయపల్లె గ్రామం మీకు శ్రోత్రియం నిర్ణయంచేసి దాన పత్రం యిచ్చి మమ్ముల దానపత్రం వ్రాసి యిమ్మని సెలవుయిచ్చిరి, గనుక ఆప్రకారంగానె ఆ పల్లెకు బేరీజు నిర్ణయం హూన్నులు ౫౦౧౦ వరహాలకు సర్వమాన్యాగా రుసుములు బాజేఖర్చు దేశిలుగా హూన్నులు ౫౦ వరహాలకు దానపత్రం వ్రాసి యిచ్చిరి, గనుక మేము అదేప్రకారంగాను వ్రాసి యిస్తిమి, గనుక యీ పయికం దివాణానకు చెల్లించుకొని విశేషం ఖేమి ఉన్నా మీరు అనుభవించుకొనేది. మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొనేది. యీ పల్లెకు ఆయకట్టు నాలుగుతట్ల పొలిమేరకు లోగాను దేవబ్రాహ్మణమాన్యాలు కరిణీకమాన్యాలు అయగాండ్లమాన్యాలు దేశిలుగాను చాలాబాదు ప్రకారం నడిపించి సుఖాన అనుభవించుకొనేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం॥

రెడ్లు॥ తిమ్మారెడ్డి చింపిరిరెడ్డిగారి సమ్మతిని కరణం రామన్న వ్రాసిన దానపత్రం॥ చిన్నమరాజు వ్రాలు, వెంకట వ్రాలు, పుల్లయ వ్రాలు.

నవాబు హాలీముఖాను వ్రాసిన పరవానా మా మూలుప్రకారము గాను హూన్నులు ౫౦ కి నడిపించుకొమ్మని వ్రాసినది. చ ౭, మాహె

రజబు ౧౧౮౦ హిజరి, సన్న ౧౧౭౬ ఫసలీ. ఇచ్చట ఫారషీ వ్రాసి యున్నది*।

సన్నదు నవాబు అబ్దులు నబీఖాను సన్న ౧౧౭౮ హిజరి సన్న ౧౧౭౦ ఫసలి.

ఇచ్చట ఫారసీ వ్రాసియున్నది.*।

మాంజె భల్లికెవారిపల్లె శ్రోత్రియందార్లు హయగ్రీవాచార్యులు వద్దనున్న కాగితపత్ర నకళ్లు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౫ అగునేటి శ్రీముఖనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు। ౧౫ లు, భల్లికె శేషాచార్యుల కొమాళ్లు నరసింహాచార్లు కృష్ణమాచార్లువారికి వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దానపత్రిక. సన్ను ౧౧౬౩ ఫసలీ దువ్వూరి సీమలో చెల్లె కామనూరు సముతులో పొలములో పల్లె కట్టించేము, శ్రోత్రియం కావలెనని చెప్పుకుంటిరి, గనుక అదే ప్రకారం ఖానువాలె శాన ఖానె అజం పౌంజారుఖాను మహమ్మజ్మె సాహెబులవారికి ప్రీతిగాను హాజరతు గారికి సుకృతంగాను యఱ్ఱబల్లె దోవ పడమట యెండ్లబీడు మయిదుకూరు ఘడప్రకారం ౯౧, కోనూరుకుంటల పాప్తిని ఖ ౧౪౦ కి యినాములు గ్రామనెత్తానకు ౯౧, బావిమాన్యానకు ౯౨, మీకు సర్వమాన్యం ౯౮, కరిణీకమాన్యం ౯౨, లాజాతులవారికి ౯౧, జుములాయినాము ఖ ౦౪ గాక నిలిచినపొలం ఖ ౧ కి బీటిగుత్త ౯౧ కి హొన్నులు గం. ౪ లెక్కను సాగిన పొలానకు యీ సంవత్సర మారభ్యం యేడు సంవత్సరాలకు నిర్ణయంచేసి యిచ్చినాము. ఈ యేడు సంవత్సరాల లోను పొలం కిర్దు చేసి రయితుల కుదిర్చి పల్లెకట్టించి యెనిమిదో సంవత్సర మారభ్యం రుసుములు బాజేఖర్చులు సర్వంముక్తాగాను సాలీనా బేరీజు పంద్రామోడి గ। ౨౦౯౦ లకు మొకరరు చేసి యిచ్చినాము. సాలుబసాలు ముక్కుందాయ ప్రాప్తిన సర్కారుకు రూకలు చెల్లించుకుంటూ ఖాతరజమాతో పల్లె అబాదాను చేసుకుని మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతం

అనుభవించుకుంటూ వచ్చేది. ఈ సదరహి పొలానకు నరసింహాచార్ల వారికి సగం యీ ప్రకారం అనుభవించుకుంటూ యుండేది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౫ అగునేటి శ్రీముఖనామ సంవత్సర ఆషాఢ శు౹ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన మధ్వశాస్త్రసంపన్నులైన హారితసగోత్రోద్భవులయిన భళ్లికె శేషాచార్యులవారి పుత్రులయిన నృసింహాచార్యుల గారికి ఆ కృష్ణమాచార్యులవారికి కామనూరి రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియగ్రామ దానపత్రిక. మీరు గ్రామంలో శ్రోత్రియం గ్రామానకు పొలం కావలెనని అడిగితిరి, గనుక అదేప్రకారం పొ...న్కు యిచ్చిన వివరం. ఉత్తరం నేలటూరి పొలిమేర హద్దు, తూర్పు మెత్ర బల్లెనుంచి దువ్వూరికి పొయ్యేదోవ హద్దు, పశ్చిమం గార్ల వానిచేను హద్దు, దక్షిణం యీ...ఈ చతుస్సీమ మధ్యమందు లోగావున్న పొలం యెండ్లబీడు ఖ ౧౪కి మీ కిద్దరికి సర్వమాన్యంగాను యిచ్చినది చేను ౦౨, నూతిమాన్యం ౦౨, కరణాలకు మాన్యం ౦౨, గ్రామనెత్తం ౦౧, చిల్లర ౦౧, ఉభయం పొలం ఖ ౪౦ గాకనిల్చిన పొలం ఖ ౧ కి బీటి గుత్తలోకి ౫ ౪ లెఖ రొఖం ౫ ౧౦౦౦ ల్కు యేడు సంవత్సరాలకు నడపగలవారము ఎనిమిదో సంవత్సరం తాగాయతి ౦౧ కి ౫ ౧౦ లెక్క ౫ ౨౦ ల్కు రుసములు దేశీలు సర్వమక్తాగాను యీతధాతిథి పుణ్య కాలమందు కృష్ణార్పణముగా యిచ్చినాము. గనుక అక్కడ పల్లెకట్టుక రయితుల కుదిరించుక పొలంబీడు మీకు చెప్పిన ఖ ౧౪ పొలానకు లోతక్కువ చూపితిమి గనుక సుఖాన అనుభవించేది. పొలం బీడు చిక్క కుండా సాగుబడిచేసుక ముక్కందాయం ప్రాప్తి రూకలు చెల్లించుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా సుఖానసుండేది. ఈ సంవత్సర మారభ్యం యేడుయేండ్లపరియంతం తెగుబడి అయిన పొలానకు ౦౧ కి ౫౪ లెక్కతీసుకోగలవారము. ఈ పొలంలో నృసింహాచార్యులవారికి సగం కృష్ణమాచార్యులవారి అన్నదమ్ములకు సగం ఈ లాగుగా అనుభవించుక సుఖానస్నుండేది॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం ॥

రెడ్లు ॥ నందెలకొండా రెడ్డి ॥ చల్లా వెంగళరెడ్డి ॥ సాకం బయ్యపు రెడ్డిగారి సమ్మతిన కరణం నందయ స్వహస్తం వ్రాలు ॥ ఆనందరాయని వ్రాలు॥ పాపరాజు వ్రాలు॥ వెంకటరామన్న వ్రాలు॥ తిమ్మరాజు వ్రాలు॥ తిరమల కొండయ వ్రాలు ॥

దువ్వూరు పరగణె పైకి శ్రోత్రియం మా॥ వెంగన్నగారి పల్లె శ్రోత్రియదారు దుర్భాక సుబ్బన సోమయాజులు, వెల్లాల చెంచుభొట్లు ఈ యుభయులవద్దనున్న దానపత్రం యొక్క నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౭౮౦ అగు నేటి బహుధాన్యనామసంవత్సర మార్గశిర బ ౩౦ శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులయిన ఆపస్తంబ సూత్రులయిన యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన శాలంకాయనస గోత్రోద్భవులయిన దుర్భాకవెంగనగారిపౌత్రులయిన వెంకటభొట్లగారిపుత్రులయిన విశ్వేశ్వర సోమయాజులవారికి ఆశ్వలాయన సూత్రులయిన ఋక్శాఖాధ్యాయులయిన భారద్వాజసగోత్రోద్భవులయిన వెల్లాల బుచ్చనసోమయాజులవారిపౌత్రులయిన దేవోత్తమసోమయాజులవారి పుత్రులుఅయిన ప్రసన్నశాస్త్రిలవారికి కామనూరు రెడ్లుకరణాలు వ్రాయించియిచ్చిన భూదానధర్మశాసనపత్రిక మీారు అగ్నిహోత్రాది సత్కర్మలుచేసుకొనేకొరకు వేదశాస్త్రపాఠాలు చెప్పుకునేటందుకు గ్రాసస్థితినిమిత్తం శ్రోత్రియగ్రామంకావలెనని అడిగితిరి, గనుక అదేప్రకారం రాజేశ్రీగారి సన్నదుప్రకారం కామనూరిలో చెల్లేమాచనపల్లెపొలంలోను తూర్పున బుక్కయపల్లెపొలం పొలిమేర హద్దు, దక్షిణం అన్నవరం పొలిమేరహద్దు, పశ్చిమం...ఉత్తరం...యీా చతుర్దిక్కుల పొలంలోను ఖ ౨ చేలోను సర్వమాన్యం ఖ ౦౪౦ మిగిలిన ఖ ౧౪౦ లోను చేను ౧౧ కి ౫౦౪౨ పదేసిరూకల లెక్కను ఖ ౧౪ కి పంద్రాను ౫ ౨౦౧౦ యిరువై వరహాలకు శ్రోత్రియం నిర్ణయము చేసి యీా సూర్యోపరాగ పుణ్యకాలమందు శ్రీ వెంకటేశ్వరులకు

ప్రీతిగాను శ్రీకృష్ణార్పణంగాను సహిరణ్యోదకధారాపూర్వముగాను యిస్తిమి. గనుక మీరు గ్రామంకట్టుకొని బావిత్రొవ్వించుకొని పొలం కిరుదు చేమామూరు చేసుకొని యీ వ్రాసిన శ్రోత్రియం రూకలు ముక్కుందాయ ప్రాప్తిగాను మాదివాణానికి చెల్లించుకొని మీ పుత్ర పౌత్రపారంపర్యంత్రం ఆచంద్రార్క స్థాయిగా సుఖాన అనుభవించు కొనేది.

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా॥
ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం॥

కొండారెడ్డిగారి బయ్యపురెడ్డిగారి సమ్మతిన తిరుమల కొండయ వ్రాలు, ఆనందయ సమ్మతిన పాపరాజు వ్రాలు. తిమ్మరాజు సమ్మతిన సుబ్బయ వ్రాలు. నందయ వ్రాలు. వెంకట్రాముని వ్రాలు. బయ్యపరెడ్డి వ్రాలు.

అంతువహీ ౧ కి సన్నదులు ౩౮ ము పైమెనిమిది.

నొసము తాలూకాలో గ్రామములయొక్క శిలాశాసనముల నకళ్లు.

మాంజె గుళదుర్తికి ప్రతినామమయిన లక్కమాంబాపురం అనే గ్రామం అంకాళమ్మ దేవాలయం ముందర నిలవపాతియుండె రాతి మీది శాసనం.

సూర్యుడు. శూలము చంద్రుడు.

శుభమస్తు॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౫౦౦ అగునేటి బహుధాన్యనామ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧లు

శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీరంగదేవమహారాయలుంగారు పెనుగొండయందు వజ్రసింహాసనారూఢులయి కూర్చుండి పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల తిమ్మరాజయ్య దేవమహారాజులుంగారు తమకునాయంకరము నకుపాలించిన.........గుళదుర్తి అనే సర్వమాన్యపు అగ్రహారమందు దేవినాయనికొండయ్య ప్రతిష్ఠచేసిన అంకాళపరమేశ్వరి మహారాజ ప్రయోజనాలవల్ల వచ్చినరొఖం అమృతపళ్లకు తీర్థపర్వాలకున్ను గుళదుర్తి తేవల్ల(?)పయిడి సర్వమాన్యముగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా ధారవోసియిస్తిమి। ఇందుకు యెవరుతప్పినా తమ తల్లితండ్రాదుల వారణాసిలో వధించిన పాపాన బోదురు. మాతృగమనంచేసిన పాపాన బోదురు. కరమలవారికిన్ని వడ్లవారికిన్ని సర్వమాన్యంచేసియిస్తిమి - అయిద్దాతి పంచాలం వారికినీ.

ఈ రాతిఅంచుననె ఉత్తరంగాపాతియుండె రాతిమీాది శాసనం.

చంద్రుడు. డమరుకమువంటిది. త్రిశూలమువంటిది. సూర్యుడు.

శుభమస్తు॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౮ అగునేటి ధాతునామసంవత్సర పుష్య శు ౫ లు శ్రీమద్వజనాది షట్కర్మనిరతులయిన గుళదుర్తికి ప్రతినామమయిన లక్కమాంబాపురం స్థితాశేషవిద్వన్మహాజనాలకున్ను తమ .....దేవినాయని కొండయ్య దేవాలయంకట్టించి......అంకాళమ్మను ప్రతిష్ఠ......... ఆరగింపులకు యేదుముచేను...

ఈవల అక్షరాలు అగుపడలేదు.

ఊరిదక్షిణం సామిదేవరబండకు వ్రాసినది.

పూలయబీఊకడమ......

కసబాకు మూడుపరుగుల దూరమున మాంజె మాయలూరి వినాయకుని దేవాలయం ముందరపాతియుండే శాసనాల నకళ్లు.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౯ ప్లవంగనామసంవత్సరం.........శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజ పరమేశ్వర వీరప్రతాప శ్రీవీరసదాశివదేవమహారాయలువారు విజయ నగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులయి పృథివీసామ్రాజ్యము సేయుచుండ గాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల చినఓబుళయ్య దేవమహారాజు లుంగారు కోయిలకుంట సీమలోని మాయలూరు మంగలఓజులకు(యిచ్చిన) ధర్మశాసనక్రమ మెట్లన్నను శ్రీసదాశివదేవమహారాజులుంగారు విద్యా నగరమంగళకొండోజుకు రాయసింహాసనానకుచెల్లే సీమల నల్లాను మంగల ఓజరికానికి పెట్టేపన్ను కానిక కట్నాలు పెట్టే పయిడీలు మ(న్ని)ంచి సర్వమాన్యం ధర్మశాసనం యిచ్చిన ప్రకారానకు మానాయంకరానకు చెల్లే కోయిలకుంటసీమలోని మంగలఓజులకున్ను పన్ను కానుకలు పయి డీలు సర్వమాన్యంగాను మన్నిస్తిమి. మీా పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకొని సుఖానబ్రతికేది. ఈ ధర్మానకు యెవరు తప్పినాను గో బ్రాహ్మల వారణాసిలోవధించిన పాపాన పోవు వారు, ఇట్లని యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

ఈ రాతిఅంచునను ఉత్తరభాగమందుండె రాతిమీాది శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ ....విజయనామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ .... బోడుకు మాదినాయనివారు కోయిల కుంటసీమ యేలుచూనుండి మాయలూరిమాచిరెడ్డి భీమరెడ్డి కొడుకులు చినరామయ్య బసువయ్యగారి మండపం...ఆ రామయ్య బసువయ్య... సర్వమాన్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగా కట్టించి అందుకుగాను దేవరకుపుట్టెడు ఖ ౧ అక్షరాలా పుట్టెడు చేను. ఇందుకు యెవరుతప్పినాను గంగలో గోబ్రాహ్మల వధించిన పాపాన బోవువారు.

భీమేశ్వరుని దేవాలయంలో అడుగుబండమీాద.

సౌమ్యనామసంవత్సర పుష్య శు ౫ లు మాయలూరి భీమేశ్వర స్వామివారి వెలమాటి మహానందయ్య సదాసేవ.

కసబాకు ఉత్తరం మూడు పరుగులదూరమున మా॥ ఈజేటి గ్రామానకు పడమర వినాయకుని దేవాలయముపయిన ఉండె రాతిమీాద శాసనం.

శ్రీ గణాధిపతయే నమః॥ స్వస్తిశ్రీ సూర్య (విజయా ?)భ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౩౪ అగునేటి ఆంగీరసనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౧౨ ఆ॥ శ్రీమతు నర్రావుల రామారాయనింగారు మారమ రెడ్డి కస్విరెడ్డికి యిచ్చిన ధర్మక్రయశాసనం. మాకు కృష్ణదేవమహా రాయలు నిరూపం పాలించిన ఇంజేరు వినాయకుని నగరుకట్టిం చంగ ధనం గడమపడితేను అందుకు యింజేటను మీాకు ఊరిపడమరను నడబావికి వాయవ్యాన క్రయంపెట్టిన చేను ౧౪౪ అక్షరాలా నల్తుం ఇరసచేను పెట్టి పుచ్చుకున్న ప్రగ ౧౬ అక్షరాలా పదారుమూళ్లున్ను దేవరగుడి కడమకు బెట్టి గుడీ పరిపూర్ణంగాను కట్టిస్తిమి. ఈచేను ఆచంద్రా ర్కస్థాయిగాను అష్టభోగ తేజస్వామ్యతగాను పుత్రపౌత్ర పారంపరియం గాను అనుభవించి బ్రదికేది. ఇందుకు యెవ్వరుతప్పలేదు.

స్వదత్తాం సరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్ఠాయాంజాయతే క్రిమిః॥

శ్రీశ్రీశ్రీ.........

ఇందుకు వాయవ్యం సమీాపమందు నేలపడియుండే శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౬౧ అగునేటి వికారి సంవత్సర జ్యేష్ఠ బ ౩ శ్రీమతు యింజేటి స్థళకరణం కస్వ రాజుకుమారుడు పాణయ్య యింజేటి వెంకటరెడ్డికి మహాలెస్సగాను ఘనమైన నడబావికట్టించెను, ఈ భావికి భూమినాయని పాపినాయనిం గారు పెట్టిన మాన్యంచేను ఊరికి తూర్పు లింగందిన్నె త్రోవచేను

ఖ ౫ ను యింజేటి వెంకటరెడ్డికి నైవేద్యపణ్యారాలకున్ను అంగరంగవైభ వాలకున్ను ధారవోసియిచ్చిన చేను ఖ ౦౹౦. ఇందుకు యెవరుతప్పినాను తమతల్లిదండ్రులను గురువులను వారణాసిలోను చంపినపాపాన బోదురు సురాపానంచేసిన పాపాన బోదురు; కుక్కమాంసం తిన్నవారు. మంగళ మహాశ్రీశ్రీశ్రీం జేయును.

తిరువెంగళనాథస్వామి దేవాలయంలో దక్షిణభాగం గోడకు అంటియుండే రాతిమీాది శాసనం.

సూర్యుడు చంద్రుడు.

శుభకృత సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమతు యింజేటి వెంకటరెడ్డికి మల్లి వరదరాజు అంగరంగవైభవాలకు ధారవోసిన చేను చింతవనం పడమర ఖ ౻౧౪ రేగటను ౷౩౻ కూడాను చేను ఖ ౧ రేగట బీడు............ఖ ౧ కూడా ఖ ౨.

ఈ దేవాలయంలో మహాద్వారం లోతట్టు దక్షిణభాగానసుండె రాయిమీాది శాసనం :

సూర్యుడు. శంఖం. తిరుమణి. చక్రం. చంద్రుడు

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషం బులు ౧౪౫౫ అగునేటివిజయసంవత్సర మాఘ శు। ౧౫ గు॥ శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీవీర అచ్యుత రాయ మహారాయలుం(గారు) పృథివీరాజ్యం చేయుచుండి స్థానాపతి బాచరసయ్యవారికి నాయంకరానకు పాలించిన గ్రిద్దలూరి సీమలోనికి చెల్లే యింజేటి తిరువెంగళనాథునికి బాచరసయ్యవారి కొమారుడు రామప్ప గారు తమ తల్లితండ్రులకు పుణ్యంగాను యింజేటను చెల్లివచ్చే పెంట సుంక్కం యింజేటి తిరువెంగళనాథునికి అమృతపల్లుకున్ను నైవేద్య పంనెరాలకున్ను అంగరంగవైభవాలకున్ను సోమగ్రహణ పుణ్యకాలాన యింజేటి పెంటసుంకం ఆదిమార్గం మూలవీసాలుసహా ధారబోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనం॥ ఇది నడపినవారికి పదివేలు పుణ్యాలు సిద్ధించును.

ఇందుకు ధర్మానకు యెవ్వరు కీడుదలంచినాను తమ తల్లిదంండ్రులను గురువులను వారణాసిలో జంపిన పాపాన బోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ధారబోయించిన తలిమెల సిరంగరాజుల కొడుకు పీరమరాజుకు పుణ్యాం॥

ఈ దేవాలయంలో ఉత్తరపుతట్టు పాతివుండే రాతిమీద శాసనం.

చంద్రుడు. చక్రం. తిరుమణి. శంఖం. సూర్యుడు.

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౫౨౨ అగునేటి వికారి సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౧౫ లు గు॥ యింజేటి తిరువెంగళనాధునికి చినయమ్మనూరి మోరతల అన్నపు రెడ్డి కొమారుడు...

ఈవల అక్షరాలు మొరసి పోయినందున అక్షరాలు తెలియ లేదు.

ఈ దేవాలయంలో మహాద్వారం లోతట్టు దక్షిణ పార్శ్వాన నుండు రాతిమీద శాసనం.

చంద్రుడు. సూర్యుడు. శంఖం. చక్రం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౫ అగునేటి ఆనంద సంవత్సరం చైత్ర బ॥ ౧౧ లు శ్రీమన్మహారాజాధి రాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవమహారాయలు పృథివీసామ్రాజ్యం సేయుచుండంగాను అఖిలాండకోటి బ్రహాండనాయ కుండైన యింజేటి స్థళమున వేంచేసియున్న శ్రీ వెంకటనాథుని దివ్యశ్రీ పాదపద్మంబులకు దేవరదాసులు కాశ్యపగోత్రం ఆపస్తంభసూత్రం యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన వల్లభయ్యంగారి కొమారుడు గోవిందయ్యాను వసిష్ఠసగోత్ర ఆపస్తంభసూత్రయజుశ్శాఖాధ్యాయులైన కేశవయ్యగారి కొమారుడు కేశవయ్యాను వారి దాయాదులు వీరయ్య చెన్నయ్యం గారు మొదలయిన విప్రవినోదులు అనంతములైన దండములు సమ

ర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనక్రమ మెట్లన్నను మాకు యింజేటి స్థళమందు ఉన్న నానాగోత్ర నానాసూత్ర నానానామధేయులైన అశేషవిద్వజ్జన మహాజనాలున్నూ మాకు యేడొకటికి వచ్చేది గం ౪౩ అక్షరాలా మాడా ధరణయున్ను శ్రీరామజయంతి పుణ్యకాలమందు ధనుర్మాసాన ఒక ప్రొద్దు చేసేటందుకు ధారబోసి యిస్తిమి. చతుస్సముద్రం భూమండల మందు మావిప్రవినోదుల కులానకు పుణ్యాంగాను ధారబోసి యిస్తిమి గనుక ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించేది. ఈ ధర్మానకు యెవరు తప్పినాను కాశిలోను తమ తల్లిదండ్రులను గోబ్రాహ్మలను వధించిన పాపాన పోవువారు ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం ॥

ఇందుకు ఉత్తరం ద్వారంవద్ద పాతివుండే రాతిమీది శాసనం.

చంద్రుడు. శంఖం. తిరుమణి. చక్రం. సూర్యుడు.

అవిఘ్నమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౪౮౦ అగునేటి కాళయుక్తి సంవత్సర చైత్ర బ। ౬ లు శ్రీ మన్మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వర వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవ మహారాయలుగారు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై కూర్చుండి పృథివీసామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు వెంకటేశుని కొమారుడు కొండ్రాజయ్య దేవమహారాజులుం గారు యిచ్చిన ధర్మశాసనం. శ్రీ సదాశివమహారాయలుగారు మాకు నాయంకరానికి పాలించిన గిద్దలూరి సీమకు చెల్లె గ్రామాల మంగల ఓజులకు యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమమేదనిన శ్రీసదాశివదేవమహా రాయులు సిహాసనానకు చెల్లెసీమలోని మంగల ఓజరికాలు పెట్టిన పన్ను కానుక కట్నాలు మేముమన్నించి సర్వమాన్యంగాను చేసిన... ప్రకారాన మేమున్నూ మానాయంకరానకు చెల్లే గిద్దలూరి గ్రామాల మంగల ఓజులు పెట్టే కానుక కట్నాలు దొమ్మరి పన్ను వెజ్జ(ట్టి?) వేములుసహా సర్వమాన్యంగాను మన్నిస్తిమి. మీ పుత్రపౌత్రపారం

పర్యంగాను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను మన్ని స్తిమి, సుఖాన బ్రతికేది. ఈ ధర్మం యెవరు తప్పినాను తమ తల్లిదండ్రుల వారణాసిలో వధించిన పాపాన బోవువారు. ఇటని యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తా పహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

ఈవల యేమి అక్షరాలు తెలియలేదు.

మాయలూరికి ఉత్తరం సమీపంగా నుండె నోసంతాలూకు మా॥ సుద్దమల్ల గ్రామంలో విఘ్నేశ్వరుని దేవాలయమువద్ద వుండే శాసనం.

చంద్రుడు. శంఖు. చక్రం. సూర్యుడు. బసవన్న.

శ్రీమన్మహామండలేశ్వర శ్రీవీరహరిహరరాయలు విజయనగరమందు రాజ్యంజేయ స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౩౧౮* అగునేటి రక్తాక్షి సంవత్సర వైశాఖ శు। ౧౦ జొ ఆ॥ ఉద్రపాడ బళనాయనింగారు తమ తండ్రి రుద్రనాయనింగారికి పుణ్యంగాను సుద్దమల్ల జనార్దనదేవర నగరుకట్టించి గా.......మాన్యం ౧౩ ఆచంద్రార్క స్థాయిగా....... ఇందుకు యెవరు అన్యాయం చేసినా తమ తల్లితండ్రులను కొంచబోయినవారు, నరకలోకానికి బోయినవారు, పంచమహాపాతకం చేసినవారు మంగళమహా శ్రీశ్రీశ్రీ జేయును.

మాయలూరికి తూర్పు అరవరుగు దూరమున కసబాకు ఉత్తరం మూడు పరుగుల దూరం మా॥ రూపనగుడి చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయం ధ్వజస్తంభం క్రింద నుండిన రాతిమీది శాసనం.

శుభమస్తు ॥ శోభకృతునామ సంవత్సర భాద్రపద శు। ౧౨ ల. శ్రీమన్ మహామండలేశ్వర వల్లభరాయ.........దేవమహారాజులుగారు

---

* Correctly S. 1306.

రూపులగుడి చెన్నకేశవస్వామికి...నలపుట్టెడు ఖ ౧ అక్షరాలా......
గోబ్రాహ్మలు......సురదాగిన పా..........

ఈవల అక్షరాలు కొంచెం శిథిలమయినందున అగుపడలేదు.

ఈ గ్రామానకు చెల్లే మజరా నరిసిరెడ్డిపల్లెలో దుర్గదేవాలయం ద్వారానకు శాసనం.

శుభకృతు సం॥ ఆషాఢ శు। ౧౧ గద్దె చౌడక్క కట్టించిన దుర్గి దేవాలయం.

శ్రీరామ

నొసంతాలూకా మవుజె పెదపసుపులలో నుండె శిలాశాసనములయొక్క నకలు.

కోటలో వీరభద్రదేవాలయంలో పగిలిపోయిన శాసనంయొక్క నకలు.

విజయనగరమందు రత్నసింహాసనారూఢుడై రాజ్యంచేయుచుండగాను...దండనాయక మహాప్రచండ కౌండిన్యసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్రం రాచిరాజుగారి కొమారుడు సాళువ తిమ్మయ్యగారికి నేము యిచ్చిన ధర్మశాసనం. తథాతిథి సోమగ్రహణపుణ్యకాలమందు పంపాతీరమందు విరూపాక్షదేవుని సన్నిధిని నరసింగ్గరాయమహారాయనికి పసుపులు గ్రామమందు దక్షిణానకు చౌడూరు ...రెండు గ్రా...ం...ల పొలి మేరలు...పెదపసుపుల పొలంలోను మీకు ధారవోసి యిప్పించినది దొరెఘుడప్రమాణాన కుంటలు ౧౦౦ లెక్క ఖండక్షేత్రం.........ముపై ప్పుట్లు ఖండగ యిస్తిమి. కౌండిన్యసగోత్రం ఆశ్వలాయనసూత్రం కామరుసుంగారి కొమారుడు పెదతిమ్మయ్యగారికి దానధారాపూర్వకంబుగా యిస్తిమి. తమ తండ్రి కం(రా)చి రాజుగారికిన్ని తమ యిష్టదైవం తిరువెంగళనాథునికిన్ని పుణ్యంగాను పంపాతీరమున శ్రీవిరూపాక్షదేవుని సన్నిధిని యీ తథాతిథి సోమగ్రహణపుణ్యకాలమందు ధారపోసి యిస్తిమి గాన యీ ఖండక్షేత్రానకు చతుస్సీమలోను కలిగిన నిధి నిక్షేప జల పాషాణ అక్షీణ ఆగామి సిద్ధసాధ్యంబులనియెడు అష్టభోగ తేజ

స్వామ్యాలు సహితముగాను ముప్పైప్రుల్లి ఖండక్షేత్రమున్ను బాగు చేసుక అనుభవించుకోమ్మని యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరూ ఘాతతలచినాను వారణాసిలోను గంగాతీరమందు గోబ్రాం హ్మణ్ని వధించిన పాపానబోదురు తమ పెద్దకొడుకు కపాళాన కాటుక పట్టి ఆ కాటుక తన ఆలి......

ఊరికి దక్షిణం పరుగు దూరాన గుళ్లకుంట నడబావివద్ద పగిలి మూడుతునకలు అయిన శాసనము.

శ్రీగణాధిపతయేనమః ॥

నమస్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే ॥
హారే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్స పాతువః।
హేమాద్రికలశా యత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియం దధౌ ॥

కల్యాణాయాస్తు తద్ధామ ప్రత్యూహా తిమిరాపహం।
యద్గజో ప్యగజోద్భూతం హరిణాపిచ పూజ్యతే ॥
అ స్తిక్షీరమయా ద్దేవైః మధ్యమా నాన్మహాంబుధేః।
నవనీత మివోద్భూత మపనీత తమోమహాత్ ॥

తస్యాసీ త్తనయ స్తపోభిరతులై రన్వర్థనామాబుధః।
పుత్త్రైరస్య పురూరవా భుజబలై రాయుద్విషాన్నిఘ్నతః।
తస్యాయు ర్నహుషోఽస్యతస్య పురుషోయుద్ధే యయాతిః క్షితౌ।
ఖ్యాత స్తస్యతు తుర్వసు ర్వసునిభ శ్శ్రీదేవయానీపతేః ॥

తద్వంశే దేవకీజానిః దిదీపే తిమ్మభూపతిః।
యశస్వీ తులువేంద్రేషు యదోఃకృష్ణయి వాన్వయే ॥
తతోభూ ద్బుక్కమాజాని రీశ్వరక్షితిపాలకః।
అత్రాస మగుణభ్రంశం మౌళిరత్నం మహీభుజాం ॥

నరసా దుదభూ త్తస్మాన్నరసావనిపాలకః।
దేవకీనందనాత్కామో దేవకీనందనాదివ ॥

కావేరీ మాశు బధ్వా బహుళజలరయాం తాం విలంఘ్యైవశత్రూన్ ।
జీవద్గ్రాహాం గృహీత్వా సమితి భుజబలాత్తం చరాజ్యంతదీయం।
కృత్వా శ్రీరంగపూర్వం తదపి నిజవశే పట్టణం యోబభాసె।
కీర్తిస్తంభం నిఖాయ త్రిభువనభవనస్తూయమానాపదానః॥

చేరంచోళం చ పాడ్యం తదపిచ మధురావల్లభం మానభూషం ।
వీర్యోదగ్రం తురుష్కం గజపతినృపతిం చాపి జిత్వా తదన్యాన్ ।
ఆగంగాతీర లంకా పదమచరమభూభృత్తటాంతం నితాంతం।
ఖ్యాత క్షోణీపతీనాం స్రజమివశిరసాం శాసనంయో వ్యతాసీత్ ॥

వివిధసుకృతోద్దామే రామేశ్వరప్రముఖే ముహుః।
ముదిత హృదయః స్థానేస్థానే విధత్తేయథావిధి।
బుధపరివృతో నానాదానా నియోభువి షోడశ।
త్రిభువన జనోద్గీతంస్ఫీతం యశః పునరుక్తయన్॥

తిప్పాజీనా గలాదేవ్యోః కౌసల్యాశ్రీ సుమిత్రయోః।
దేవ్యోరివనృసింహేంద్రా త్తస్మాత్సం క్షిరథాదివ।
వీరావినయినౌరామలక్ష్మణా వివనందనౌ।
జాతౌవీరనృసింహేంద్ర కృష్ణరాయ మహీపతీ॥

వీరశ్రీనారసింహ స్సువిజయనగరే రత్నసింహాసనస్థః।
కీర్త్యామిత్యానిరస్యన్ నృగనలనహుషానప్యవన్యామధాన్యాన్।
ఆసేతోరాసుమేరో రవనిసురనతః సైర్వరమాచోదయాదే(?)।
రాపాశ్చాత్యాచలాంత్తా దఖిలహృదయమావర్జ్యరాజ్యంశశాస॥

శాలివాహననిర్ణీతే శకాబ్దే దశభిఃశతైః!
...చతుశ్చత్వారింశద్గణితేక్రమాత్ వత్సరేచిత్రభాను వాచ్యే॥

మాసేభాద్రపదే పూర్ణిమాయాం మహాతిథౌ।
తుంగభద్రాపగాతీరె విఠలేశ్వర సన్నిధౌ।
చైత్ర శ్రీకంఠ సూత్ర శ్రీహారితగోత్ర ధారిణే।
పద్మాపయోధరస్యా శిపంటశాఖాయశార్జిణే॥

వాసవస్యానుజాతాయవసుదేవస్య సూనవే ।
ఉత్తమాయశతాన్వవరానూలితవతేఖిలాం ॥
ధృత్వారాచయగోవింద రూపరూపమసంశయః ।
యమాసేవాద్రివాశీ నేశేపయయినె(?) ।
ఘండికోటాఖ్యసీమాయ రేనాటాచాశ్రితంస్థితం ।
పెదపసువులగ్రామాఖ్య దక్షిణాందిశమాశ్రితం ॥
ఉత్తరాశాం శ్రితందేవిగుడిస్థానాంచపాయతు ।
సాళువగోవిందరాజపురంనామమిదం శితం ।
అత్రేయాన్వయసంబంధ యీశ్వరపండితసూనవె ।
శ్రీమతే తిమ్మయాఖ్యాయ పండితాయయజు ర్విదే ॥*

దీనికి తూర్పు శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుష సావిరదమునూ్నరునాల్కనెయ దుందుభి సంవత్సర, మాఘ బ. ౩౦ సూర్యగ్రహణపుణ్యకాలదల్లు శ్రీ విరూపాక్షదేవరసన్నిధియల్లు శ్రీవీరదేవరాయవడయరు ఋక్‌శాఖాధ్యాయద కాశ్యపగోత్రద...అప్పగళవరు రాయసంవీరప్ప సర్వమాన్యవాగి ఆచంద్రార్కస్థాయియాగి కొట్టర సుఖదిం భోగిసువదు॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

కోటతూర్పువాకిలి ముందరగోడకు శాసనం.

నమస్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే ।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౭౫౪ అగునేటి పరీధావిసంవత్సర, ఆశ్వీజ శు. ౨ భానువారం హాజరతునవాబు జంశేదు ఖానుసాహెబువారి కొమారుడు యుసుఫుఖానుసాహెబువారు పెదపసువులగ్రామం కోటకు తూర్పువాకిలి కట్టించిరి; గనుక శాశ్వతబ్రహ్మకల్పాలుగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను వేయించిన శిలాశాసనము.

---

* The lines beginning with శాలివాహననిర్జితే are corrupt, and cannot be corrected.

నమస్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంబాయ శంభవే॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౭౫ అగునేటి శ్రీముఖనామసంవత్సర ఆషాఢ, శు. ౫, శుక్రవారం హజరతు అబ్దులు ఖాదరుఖాను నవాబుసాహెబులవారి కొమారుడు హజరతు అబ్దులుగనీ ఖానుసాహేబులవారు పరగణే పసుపులగ్రామాన్కు-కోటకు నైరృతిమూలను కట్టించిన బురుజు శిలాశాసనం.

కోటకుముందర జువ్విచెట్టు అరుగుదగ్గిర పూడిచివున్న శాసనము యొక్క- నకలు.

చంద్రుడు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౫౯౧ అగునేటి రౌద్రిసంవత్సర; మార్గశిర బ. ౧౦ లు దర బందగి హజరతు సరపు రాజుఖాను సాహేబుల వారు పెదపస్పులగ్రామమందు దొమ్మరివారికి యిచ్చిన భూధానధర్మశాసనక్రమ మెట్లన్నను, ఆదొమ్మరి భట్టూరిచేరెడ్డి గారి సాళువరాయని కొడుకు గోపాలరాయనికి యిచ్చిన మాన్య వివరం. ఈదినాన మీకొమారుడు నాగిరెడ్డిగాడు యీగ్రామాన గడయెక్కి- ఆడు చూపడి చచ్చిపోయె గనుక అదినిమిత్తంగాను మీకు బహుమానంగాను పొట్టి పాటితెరువున బడిగెద్దులకుంటవద్ద కొలపాటి నలుతుముచేను మీకు యిచ్చినారము; గనుక మీపుత్రపౌత్రపారంపర్యంత్తం ఆచంద్రార్క-స్థాయిగాను సుఖాన అనుభవించగలవాడవు. ఇటని యిచ్చిన ధర్మశాసనం. ఈధర్మానకు యెవ్వడు అవరోధముచేసినా వానినోట్లో గాడిద...కల్లువుప్పు.

మవుజె చినపసువులగ్రామములో శాసనముల నకళ్లు. ఊరివాకిలిలోతట్టు పాతియున్న శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౭౯౯ అగునేటి యీశ్వరసంవత్సర, చైత్రశు॥ 3 సోమవారము శ్రీమదా

జాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీరంగదేవరాయమహా రాయలు పెనుగొండనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీ సామ్రాజ్యము సేయుచుండగాను శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ పాండే యస వంతరాజ శ్రీకందబరాయవడయలు అయ్యవారి కార్యకర్తకలయిన తాలి తిమ్మినాయనిగారు చినపసుపుల చెన్నకేశవదేవుని ముఖమంటప ములో కూర్చుండి ఇప్పపెంట కాశకొండాబత్తుని కొడుకు చినతిమ్మా బత్తునికి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనక్రమ మెట్లన్నను ; శ్రీరంగదేవ మహారాయ లయ్యవారు కదంబరాయని అయ్యవారికి ఉమ్మళికి పాలించిన ఉదయగిరి సీమలోనికి చెల్లే ఘంటికోటసీమలో పసపులమాగాణిలో కదంబరాయని అయ్యవారు మాకు అమరానకు యిచ్చిన చినపసుపుల గ్రామములో వీరభద్రదేవుని గుడ్కి తూర్పు బావి పాడు అయి నీళ్లు లేక రాతిచట్టపడి ఖిలపడి యుండగాను యీ బావిలో రాతిచట్ట నరికి నీరుజలసమృద్ధిగా నుండేటందుకు పసుపుల తెరువుకు పడమట పెద పసుపుల పొలిమేరకు ఉత్తరం యీ పొలిమేర పొలం ఖం ॥౦ పందుము చేను మీకు మాన్యం పెట్టితిమి. ఏలినవారికి పుత్రపౌత్రపారంపర్య మున్న పుణ్యంగాను నీవు యీ బావిలో రాతిచట్టనరికి జలసమృద్ధి చేసుకొని మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యీ పందుంచేను అనుభవించేది. సూర్యచంద్రులు కలంతకాలము యేలిన వారికి పుణ్యముగాను జలసమృద్ధి చేసుకొని ఈ పందుముచేను సర్వమాన్యముగా అనుభవించేది. ఈ నూతిలో రాయిచట్ట నరికి నీవు జలసమృద్ధిచేసుక నుండగాను ఏలేవారు యెవరు తప్పికొన్నాను వారి తల్లిదండ్రిని వారణాసిలో వధించిన పాపానబోవువారు. ఈ మాన్యానకు ఏలినవారు తప్పక నడుపుకుంటేను ఈ భావి జలసమృద్ధి అయ్యిన పుణ్యం ఏలినవారికి పుత్రపౌత్రపారంపర్యం పుణ్యంసిద్ధించేని ; గనుక నీవు పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగాను జలసమృద్ధిచేసుక పందుముచేను సర్వమాన్యముగా అనుభవించి బ్రతికేది. మలిరెడ్డి తాతిరెడ్డి కొనరెడ్డి కొండ్రెడ్డి మొదలయిన రెడ్డి కరణాల సమ్మతమయియుండు మేము యెవ్వరం గనుక యేరీతిన వారికి మరుగుపడ విన్నపంచేసినాను కులంవారంవంటివారం కాము. హీనజాతి వారం ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినాను గాడిదెబిడ్డలున్ను కల్లుఫుప్పా తిన్న వారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

మహాజిదు దగ్గరది ద్వారమందు పాతినరాయిపై శాసనం జంశరఖాను.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౪౩ అగునేటి ప్లవనామ సంవత్సర ఫాల్గుణ బ॥ ౧౦ నయనసూకు పుల్లసాని వహాలుసేనుగారికి చినపసుపుల దేశాయిరెడ్డి కరణాలు వ్రాసియిచ్చిన మసీదు మాన్యం దానపత్రం. మా గ్రామాన ఖాదారసూలు నిమత్తం మసీదు కట్టించినందుకు సాహేబు మెహర్బాను సాహెబులవారు సెలవుయిచ్చిరి; గనుక సెలవు యిచ్చిన ప్రకారము మారాజీన స్థళం నిర్దేశం చేసి యిచ్చిన వివరము. ఊరి తూర్పు కొత్తబావితోట చేనుస్థళం ఖం ||౦ మరిన్ని యీ చేను అంచున ౧౮।౦ అంతు చేనుతోటసహా కొలపాటి ఖ ౦౻౦ పదియేదుం చేను* స్థళం నిర్దేశంచేసి యిస్తిమి గనుక మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంతంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించగలవాడు అని వ్రాసియిచ్చిన దానపత్రం రెడ్లు కరణాలు సంమ్మతిన కరణం కంబగిరి వ్రాసిన దానపత్రం.

స్వత్తాద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

ఇందుకు హిందువులు ఆచ్ఛేదన(ఆక్షేపణ)చేసి రామెనా కాశిలో గోహత్య చేసిన పాపానబోదురు. తురుష్కలు ఆచ్ఛేదన(ఆక్షేపణ)చేసినట్టామెనా వరదారోజుకు కియ్యామతుకు జావాబుదేగ పె......

మవుజె మేడిదిన్నె గ్రామములోనుండే శిలాశాసనముల నకళ్లు ఆంజనేయస్వామి దేవాలయంలో యెదుట నిల్వపాతిన రాయిపై శాసనము యొక్క నకలు.

---

* The details do not work out correctly.

అభిష్నమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౪౭౭ అగునేటి ఆనంద సంవత్సరం చైత్ర శు॥ ౧౦ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవమహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీసామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను ఉదయగిరి రాజ్యానకు చెల్లే ఘండికోట సీమకుచెల్లే మేడిదిన్నెకు ప్రతినామమయిన కృష్ణరాయసముద్రమనే అగ్రహారమందు శ్రీ అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకులయిన వేదవేదాంగవేద్యులయిన పురాణ పురుషోత్తములయిన శ్రీ చెన్నకేశవదేవునికిన్ని హనుమంతదేవునికి దశమిమహోత్సవాలకు శ్రీ హనుమానుకు దశమిమహోత్సవం ఊరుయేగేటందుకు కాశ్యపగోత్రం ఆపస్తంబసూత్రం యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన విప్రవినోది మల్లయ్యగారి కొమాళ్లు పర్వతయ్యగారున్ను వశిష్ఠగోత్రం ఆపస్తంబసూత్రం విప్రవినోది కేశవయ్య కొమారుడు చెన్నయ్య జనులు ౨ న్ను యేకస్తులై యిచ్చిన ధర్మశాసనం. విప్రవినోదులకు యిచ్చే వర్తనలు శ్రీరామనవమి పుణ్యకాలమందు మా విప్రవినోదికులంవారికిన్ని పుణ్యంగాను తమ పుత్రపౌత్రపారంపరియం తము ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సహిరణ్యోదకదానధారాపూర్వకంగాను మా విప్రవినోదికులాన కల్లాను పుణ్యంగాను త్రివాచకముగాను దారవోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనం. ఈ ధర్మానకు మా విప్రవినోదికులంవారు యెవరు తప్పినాను తమ తల్లిదండ్రుల వారణాసిలో చంపిన పాపానబోదురు,

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తా పహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దీనికి దక్షిణం శాసనము.

సూర్యుడు. చంద్రుడు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౧* అగునేటి దుర్మతి సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౮ లు గుత్త యర్రమనాయని

* Date - Śaka and Cyclic years do not agree.

కొడుకు చెపల్లినాయనింగారు తమ తల్లిదండ్రులకు సుకృతంగాను మేడిదిన్నె హనుమంతుని తిరుకోవిల ఖిలపడియుండగాను అందుకు సున్నపుగచ్చుచేసి అనగా పునఃప్రతిష్ఠచేసి ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ఉత్తరోత్తరాభివృద్ధిగాను మేడిదిన్నెకు ఊరికి ఉత్తరం చింతతోపుకు ఉత్తరం దేవునికి అక్షరాలా పందుముచేసున్నూ ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అష్టభోగతేజసామ్యమున్ను అనుభవించువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

గ్రామానకు దక్షిణం పావుకోసుదూరమున పొలిమేరను బావి వద్ద పాతియున్న శాసనము యొక్క నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౮౩ అగునేటి ప్లవనామ సంవత్సర ఫాల్గుణ బ॥ ౧౦ లు పుల్లసానికి వహుసేను గారికి మేడిదిన్నె దేశాయిరెడ్లు కరణాలు వ్రాయించియిచ్చిన మసీదు మాన్యం దానపత్రం. చినపసుపులలో ఖొదారనూలు నిమిత్తం మసీదు కట్టించినందుకు మాన్యం యివ్వమని ఖానుసాహేబు మెహర్బానుగాను... సాహెబులవాను సెలవుయిచ్చిరి; గనుక సెలవుప్రకారం మా రాజీన స్థళం నిర్దేశంచేసి యిచ్చిన వివరము చినపసుపులనుంచి గుండ్లకుంటకు పొయ్యేత్రోవ ఉత్తరం మడికాలు పుట్టచేను ౧౮౻౦ దీని తూర్పున ముడియంవారి బావిక్రింద ౧౦౹౨౦(౧౦౹౦?) ఉభయం కొలపాటి ఖ ౦౹౦ స్థళం నిర్దేశం చేసియిస్తిమి; గనుక మీ పుత్రపౌత్రపారంపరియంతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించగలవారు అని వ్రాసియిచ్చిన దానపత్రం.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

ఇందుకు హిందూలు ఆచ్ఛేదన చేసి రాయనా కాశిలో గోహత్యచేసిన పాపాన పోదురు తురుష్కులు ఆచ్ఛేదనచేసి రాయనా *ఫరదాజు కియ్యామత్తు*కు జవాబు దేగా ॥

కసుబా నోసములో నుండె శిలాశాసనములయొక్క నకళ్లు.

కోటలో నైరృతిభాగాన చింతమానుక్రింద శాసనము.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౧ అగునేటి వికారి సంవత్సర కార్త్తిక శు। ౧౨, శు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరఅచ్యుత దేవమహారాయలు విద్యానగరమునందు పృథ్వీసామ్రాజ్యము సేయుచున్నుండగాను ఘండికోట రాజ్యం రేనాటిసీమలోను శ్రీమతే రామానుజాయనమః శ్రీమద్వేద మార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్య పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య ఉభయ వేదాంతాచార్యులయిన శ్రీమత్ శఠకోపజియ్యంగారి మఠానకు చెల్లే మరఫురగ్రామమయిన నోసం అనేటి గ్రామానను దొమ్మరివారు యిరవైనాలుగు కులాలవారికిన్ని అచ్చిన దొమ్మరిపన్ను దొమ్మరి యత్తకలెవని(?) కాకిపద్మరాజు బంట్లై యిరవైనాలుగు కులాలవారికిన్ని పుణ్యంగాను నోసం చెన్నకేశవపెరుమాళ్లుకు అంగరంగ వైభవాల కున్నూ కార్త్తిక శు। ౧౧ పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకముగాను యీసంవత్సరం ఆరభ్యంగాను యేడు ౧ కి దొమ్మరి పన్ను...అంతాను నాల్గుమాడలు కాకిపద్మరాజు ధారపోసి యిచ్చిన శిలాశాసనం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను వ్రాయించినాడు. ఈ ధర్మానకు యెవరు తప్పినాను గోబ్రాహ్మణులను తమ తల్లిదండ్రులను వారణాసిలో చంపిన పాపాన బోయినవారు.

శ్రీ చెన్నకేశ్వరుల కోటలో దేవాలయంలో గర్భగుడికి పశ్చిమ వాయవ్యంలో మూలను పాతియున్న నిలువు బండమీద శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

---

* This should be *fardayi qiyāmat.*

ఈ క్షేత్రాదం(?)త్తుడైన కోటగాని నగరివారికిన్ని కాపులకున్ను పని లేదు.

శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౩౨ అగునేటి ప్రమోదూత సంవత్సర చైత్ర బ॥ ౯ లు సోమవారం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీర ప్రతాప శ్రీకృష్ణరాయ మహారాయలు పృధ్వీ రాజ్యమునందు ఘండికోట రాజ్యమందు రేనాటిసీమలోను శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్య పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యులయిన శ్రీమ॥...నారాయణ...... గారి పుత్రులు ధర్మయ్యంగారికి యిచ్చిన భూధాన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను, మా మఠానకు చెల్లేటి ఘండికోటసీమలో నొసం అనేటి గ్రామమందు పట్ణస్వామి కాంవరం చిట్టమసెట్టి కొమారుడు వరదసెట్టిగారు చెరువు కట్టించగాను వారికి కట్టుమాన్యం యిచ్చిన క్షేత్రం వరివడి కుంటలు ౧౬౭ న్నూ వెలిచేను ఖ ౧ న్నూ తోట ము ౨ న్ను నివేశనం ౧ న్ని చింతమాను ౧ న్ని అక్షరాలను వరిమడి కుంటలు నూట అరువైయేడున్ను వెలిచేను పుట్టెడు ఖ ఒకటిన్ను తోట రెండుముంతలున్ను నివేశనం వకటిన్ని చింతమాను ఒకటిన్ని యింతమట్టున్ను ప్రజాపతి సంవత్సర భాద్రపద శు। ౧౩ లక్ష్మీనారాయణ యోగపుణ్యకాలమునందు వరదసెట్టిగారిచేతను సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను ధారపోయించి యిప్పిస్తిమి, గాన ఇంతమట్టున్ను అష్టభోగ తేజస్వామ్యతలను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగాను సుఖాన అనుభవించేది.

దీనికి తూర్పు దిగువ పరువు బండపై శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

శ్రీమతేరామానుజాయ నమః.

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి ఆనంద సంవత్సర నిజ ఆషాఢ శు॥ ౧౨ లు శ్రీసదాశివ దేవమహారాయులు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూ

ఘులై పృథ్వీసామ్రాజ్యము సేయుచుండగాను గండికోటసీమలో నొసం అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన శ్రీవత్సాంకితులైన శ్రీలక్ష్మీ చెన్నకేశవపెరుమాళ్లకు ప్రథమశాఖులైన మల్లయ్య వల్లభయ్య అనంతములయిన సాష్టాంగదండములు సమర్పించి యిచ్చిన శిలాశాసనం. విప్రవినోదులకు నొసమందుల చెల్లే త్యాగవర్తనలు యేడు ౧ కి...... గమా౧ లెఖ నానాగోత్రాలవారైన మావిప్రవినోదులకు పుణ్యంగాను యీ సంవత్సర నిజ ఆషాఢ శు॥ ౧౧ పుణ్యకాలమందు నొసం చెన్నకేశవపెరుమాళ్లకు అనంతములయిన దండములు సమర్పించి యిచ్చిన శాసనం త్రివాచకంగాను త్రికరణశుద్ధిగాను నొసం అయ్యంగార్లు మా విప్రవినోదులకు యిచ్చే త్యాగవర్తనలు మా కులస్వాములకు పుణ్యంగాను నొసం కేశవరాయనికి ప్రతి పౌర్ణమి తిరువీథిమహోత్సవానకు సమర్పిస్తిమి. ఈ ధర్మవిరోధం యే విప్రవినోదిచేసినాను వారు తమ తల్లి దండ్రుల గోబ్రాహ్మణుల వారణాసిలో వధించిన పాపాన బోదురు.

నొసముకు ఉత్తరం అరపరుగుదూరాన మజరా అక్కంపల్లెకు పశ్చిమం చెరువుకట్టవద్ద నిలవపాతిన శాసనం.
శుభమస్తు ॥

శ్రీశంకరగురవేనమః । శ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య పదవాక్యప్రమాణ పారావారపారీణ యమనియమాసనప్రాణాయామ ప్రత్యాహారధ్యానధారణసమాధ్యష్టాంగయోగ నిష్ఠానుష్ఠాన తపశ్చక్రవర్తిఅనాద్యవిచ్ఛిన్నగురుపరంపరాప్రాప్తిషణ్మతస్థాపనాచార్య వ్యాఖ్యాన సింహాసనాధీశ్వర సకలవేదార్థప్రకాశక సాంఖ్యత్రయప్రతిపాలక సకలనిగమాగమసారహృదయ వైదికమార్గప్రవర్తక సర్వతంత్రస్వతంత్రాది రాజధాని శ్రీవిద్యానగరమహారాజధాని కర్ణాటక సింహాసన ప్రతిష్ఠాపనాచార్య గురుభూమండలాచార్య తుంగభద్రాతీరవాస ఋష్యశృంగగిరి ॥

ఇంతేశాసనం వ్రాసియున్నది.

వీరభద్రస్వామి దేవాలయం యెదుట పాతిన శాసనం ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౪ అగునేటి నందననామ సం॥ర పుష్య శు॥ ౧౦ గురువారం శ్రీమతు సాయణవరముకు ప్రతినామమైన ఆలి(ఆల్వ?) కొండగ్రామమందలి లక్ష్మీనారాయణ దేవుడు నాగేశ్వర దేవరకున్ను ఆల్వకొండగ్రామమందలి నానా గోత్ర నానాసూత్ర నానాశాఖ నానానామధేయులైన అశేషవిద్వన్మహాజనాలున్నూ యిచ్చిన భూదాన శిలాశాసనం. ఈ రెండు దేవస్థానాలకున్నూ అమృతపల్లెకు ఆకుమళ్లదోవకు ఉత్తరం ముత్యాలవాగు తూర్పు కొలబడి ౧౨ తోటను సహిరణ్యోదకధారాపూర్వకంగాను త్రివాచకంగాను ధారబోసియిస్తిమి. కుందవరం తిమ్మయ్యగారి ముఖాంతరం నడిచేటట్టుగాను ధారబోసి యిస్తిమి.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్త నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దీనికి పశ్చిమం పాతివున్న శాసనము.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౮౬ అగునేటి క్రోధినామ సం॥ర కార్తిక శు॥ ౧౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవమహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృధ్వీసామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర ఆత్రేయగోత్రం సోమవంశాధీశ్వరులయిన ఆత్రేయగోత్ర పవిత్రులైన ఆరవీటి బుక్కరాజుగారి ప్రపౌత్రులు రామరాజుగారి పౌత్రులైన తిమ్మరాజుగారి పుత్రులైన చిన తిమ్మయ్యదేవమహారాలుగారు యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దాన ప్రతిగ్రహ షట్కర్మ నిరతులైన ఆల్వకొండ స్థితాశేష విద్వజ్జనాలకున్ను యిచ్చిన ధరశాసనం. మానాయంకరానకు చెల్లే అవుకు సీమలోని ఆల్వకొండ అగ్రహారాన నగరికిపెట్టే శ్రోత్రియం కట్న కానికెలు వెట్టివేములు సర్వమాన్యంగాను సహిణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను త్రివాచకంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ధారబోస్తిమి.

గాన మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను అనుభవించేది. ఇందుకు యెవరు తప్పినా మానంలేనివారు.

ఏకైవ భగినీలోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

మవుజె ముక్కమళ్ల గ్రామంలో ఊరివాకిలి కెదట బావి ఉత్తరం వ్రాసియున్న శాసనం.

శుభమస్తు॥ శ్రీసోమనాథాయనమః॥

పాతు త్రైలోక్యజననీ పావనీ సురవాహినీ।
పయోధభిఃర్యోనిజేర్ధే(?) పయోధే రపి జీవనం॥

ప్రాగాసీ ద్వరగోళకే మరసదాచారైక రక్షామణిః।
శ్రీమా న్మూర్తిశివః శివాగమవచో వైదూర్య మేఘూరవః।
తస్యాభూ త్కవిభోగ్యభాగ్యవిభవో వైరాగ్యశంభు స్తనూ।
జాతస్థాపనసార్వభౌమపదవీం యోగాన్మహాయోగతః॥

యతీనాం నృపతీనాం చ నతానాం తనుతే స్థితిం(?)।
అష్టాంగ మపి సాష్టాంగం యోగం భోగం చ యత్పదం॥

తనయ స్తస్యవర్ణీశః తపో రాజ్య ధురంధరః।
దక్షిణామూర్తి రభవ ద్దక్షిణామూర్తి శంకరః॥

నిఖిలనిగమవిద్యా నీరజాంభోధినాథో
ధరణిదివిజశాఖి దక్షిణామూర్తిశంభుః।
వరద(?) మభయహ స్తం మాళిభాగే లతానాం
స్వపద మివ(విధ)త్తే చక్రవర్తిత్వహేతోః॥

రాజహంసకులో త్తంసాః యత్పదాంబుజసేవయా।
అనంతపదసంచారం దక్షం వీక్షం వితన్వతేః॥

భాతి తచ్చరణాంభోజభృంగ స్సంగయ నాయకః।
గురుభ క్తేః కులగృహం దేవినాయక నందనః॥

సహి ముక్కమళ్ల గ్రామం సంగ్రామజితశాత్రవః।
అమితాశాంతవిఖ్యాతి ఖ్యాతం రేనాటిసీవృతి ॥

పుణ్యశ్రీక స్సచ బహుఫలం పూర్త మిష్టం ద్విజానాం
(శ్రుత్వా) వాక్యం నిజకులగురో ర్దక్షిణామూర్తిశంభోః।
తస్య ప్రాంతే సరససలిలం పీృతయే ద్రోణభాజా
మంధుం గంధద్విపసమబలః సింధుబంధుం వ్యతానత్ ॥

శాకాబ్దే సింధు నాగాంబర శశిగణితే (1284) నాయకస్సంగయాఖ్యో
విఖ్యాత శ్రీ స్సవర్షే శుభకృతిమహితే మార్గశీర్షే(నుమాసే)।
సప్తమ్యా మిందువారే నిరుపమఫలదే హ్యుత్తమః పాదపూజాం
పుణ్యై స్తత్పూర్తజన్యై రతనుత సుకృతేః దక్షిణామూర్తిశంభోః॥

స్తుత్యం పుణ్యజనై స్తుపార శిశిర స్వచ్ఛాంబుపూరం జనా
మన్యంతే ధరణీపతిం త మభితః కూపం సరోమాననం।
ప్రాదుర్భూయ యత స్సహస్రపథగా చిత్రం గురో ర్దక్షిణా
మూర్తేః సంప్రతి కాంతి కీర్తిమహిమా స్వర్వాహినీగాహతః ॥

......పరిమితం క్షేత్రే పూర్వాద చ(?) మనోహరం।
ప్రాదా త్సద్ధర్మకూపస్య దేవినాయక నందనః ॥

భావినో యాచతే భూపాః ప్రాంజలిః సంగనాయకః।
పాలయంతు చ మద్ధర్మం గురుపాదసమర్పితం ॥

ఇదం కాచయభద్దేన(?) దక్షిణామూర్తి శాసినా।
రచితం శాసనం హేవ(?) దాసా దాచంద్రతారకం॥

స్వదత్తా ద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

శ్రీసౌరాష్ట్ర సోమనాథాయనమః॥ మంగళం మహాశ్రీశ్రీశ్రీయుం
శేయును.

అంతు వహికి 33.

చెన్నూరుతాలూకా కొన్ని గ్రామములలో శిలాశాసనముల నకళ్లు వహీ ౧కి శాసనాలు ౨౪.

మవుజె పుట్టంపల్లె పరగణె చెన్నూరు సదరహీంగ్రామానకు ఆగ్నేయంవైపున ధనుకొండమ్మ అనే దేవత గుడివద్దనున్న రాయి మీాది శాసనం.

ఇష్టకామేశ్వర భైరవేశ్వర దేవునికి శ్రీమతు భారద్వాజసగోత్రం ఆశ్వలాయనసూత్రం కామరుసయ్యంగారి కుమారుడు పెదతిమ్మరుసయ్యంగారు యిచ్చిన ధర్మశాసనం శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజ పరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరనృసింహారాయ మహారాయలు మాకు మురికినాటిలోన యేకభోగంగా ధారపోసి యిచ్చినది కడపకు దక్షిణం బండికనమకు పడమర పాలకొండమలమీాది పాలకొండ రాయని గుడికి ఉత్తరం గుంతిరాజు ఊటుకూరుకు తూర్పు అయిన యే(వే)పకుంటపల్లె అనే గ్రామం సిద్ధవటం యిష్టకామేశ్వర భైరవేశ్వర దేవునికి ఆరగింపు అవసరానకు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను ధారపోసి యిచ్చినవివరం: ఈ గ్రామచతుస్సీమకు నైవేద్యానకు నిత్యా నాలుగుముంతల బియ్యమున్నూ......తాంబూళ్లమున్ను పరిమళశ్రీగంధమున్ను పుష్పాలున్నూ సమర్పించి నైవేద్యం సమర్పించి సిద్ధవటం ఇష్టకామేశ్వర భైరవేశ్వరుని గుడికాడ సత్రంబునకు పది ముంతలు బియ్యమున్ను మూాడుసోలలు పెసలున్ను సోలెడు నెయ్యిన్నీ రెండుకూరలున్ను తవ్వెండు...బానలమజ్జిగాను తాంబూలాలున్ను సహా నిత్యసత్రం కట్టడనడచే నేముపెట్టినది నిత్య అభిషేకం బ్రాహ్మణ సత్రానకు వండెబ్రాహ్మలకున్ను గ...శారికిన్ని.

ఈ రాతికి రెండో వైపున వున్నది.

కామరుసు అయ్యంగారి కుమారుడు పెదతిమ్మరుసు అయ్యంగారు సిద్ధవటం ఇష్టకామేశ్వరునికి అంగరంగభోగాలకున్ను సత్రానకున్ను సిద్ధవటం ఇష్టకామేశ్వర భైరవేశ్వరునికి పుణ్యంగాను ఆయే(వే)ప

కుంటపల్లె అనే గ్రామము సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను యిస్తిమిగాన ఆ యే(వే)పకుంటపల్లె అందలి నిధినిక్షేపజల పాషాణ అక్షీణ ఆగామి సిద్ధసాధ్యంబులనియెడి అష్టభోగ తేజసామ్యాలున్నూ అనుభవించి బ్రాహ్మలకు కట్టడచేసిన సత్రం మొదలైన అంగరంగ భోగాదులున్నూ ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించేది. నైవేద్యానకు కట్టడచేసిన నాలుగుముంతల బియ్యాం నైవేద్యమున్ను మధ్యాహ్నమప్పటి అభిషేక కాల........సమర్పించి అందులోను బియ్యాం మరిముంతెడున్ను...అనుభవించేది...గుడివద్ది సత్రం...వారెఅనుభవించేది. ఈ నలుతుము యేపగుంటపల్లె గ్రామ పొలిమేర తూర్పుకు కడప తిరుమల దేవరపల్లి పొలిమేర దక్షిణమున్ను పోతులాట గుడిమిట్ట...పంపు మేర... దేవళంమేర పడమట ముత్తరాజు వారి అగ్రహారం పల్లెపొలిమేర మరి ఉత్తరానకు లోంతువాంగు మేరగాను పూరంగర పొలమాన్యంచేను గెరుసుగాను మేర ఈ చతుస్సీమాను పొలిమేరగాగల యే (వే)పకుంటపల్లె గ్రామమందలి దేవమాన్యాలు భటవృత్తిమాన్యాలు పాలకొండ రాయనికి యేదుంమడి వినాయక దేవరకు తూమెడుమడి పెరుమాళ్లకుతూమెడుమడి యెక్కలిదేవికి మడి తూమెడున్నూ యిరుస పోతురాజుకు మడితూమెడు పాలకొండరాయనికి చేనుయిద్దుము గణాధిపతికి చేనుయిరుస బ్రాహ్మణవృత్తి మాన్యాలు యల్లాల లింగంభట్లగారికి పుట్టియేదుమున్ను చేనుయేదుమున్ను, మల్లావోదులతిమ్మయ్యకు మడితూమెడున్ను చేనుతూమెడున్ను, అన్నమోజులు మడితూమెడు,భయిరావొజ్జల అన్నయ్యకు మడితూమెడు, కపవరాజు బుద్దయ్యకు మడిముత్తుమున్ను చేనుయిద్దుమున్ను, శ్రీవత్స గోత్రం ఆశ్వలాయనసూత్రం సోమరుసుకొడుకులు మల్లయ్యలక్కరుసుం గారికి మడియేదుమున్ను చేనుయిద్దుమున్ను, లింగరుసుంగారికి మడియేదుమున్ను చేనుయిద్దుమున్ను, శ్రీవత్సగోత్రం ఆశ్వలాయనసూత్రం గంగ రాజు తిమ్మయ్యకు మడినలుతుమున్ను చేనుయిద్దుమున్ను, అవుబళదేవుని వీరయ్యకు మడి యిద్దుం చేను తూమెడున్ను, అభిషేకంచేసే బ్రాహ్మనికి నలుతు మడి మాన్యం, గుడి తమ్మళి యేకాలాన ఆకాలాన దొరికిన బ్రాహ్మనికి మడి సాగించి అభిషేకం చేయింపువారు. సత్రానకు వండే

బ్రాహ్మలకు మరి యేదుమున్ను చేనుయిద్దుమున్ను చెల్లించి ఆ గ్రామాన యెత్తివచ్చే రొఖ్ఖంవల్లను నెలకునాలుగేసిరూకలలెక్కను పెట్టువారు. రెడ్డిమాన్యం మడి తొమ్మందుమున్ను చేను తొమ్మందుమున్ను కరిణీక మాన్యం మడియేదుమున్ను చేనుయేదుమున్ను, దసవందమాన్యం పూర్వ మర్యాద............

మవుజె మామిళ్లపల్లెలు చేన్నూరు సదరహిగ్రామానికి దక్షిణం రెండుపరుగులదూరమున బండ్లమడుగు చాకిరేవుగుట్టదరిని రాయి మీద శాసనం.

రామసాగరం యేటిపసిడికాలువ అగ్రహారంపొలం కాలవ మొగాళం.

మలుచింతకొమ్మదిన్నె పలుచెన్నూరు యిలాకె కడప సదహెమ మజుకూరులో జనార్దనస్వామిదేవాలయములో శిలాశాసనములు.

దేవాలయ మహాద్వారముకు లోతట్టున కుడిబాజూన అరుగుచేరువునఉన్న రొమ్ములపొడవు రాయిమీదనున్న తెనుగు శాసనం.

సూర్యుడు. శంఖం. తిరుమణి చక్రం. చంద్రుడు

శుభమస్తు॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౭౮ అగు నేటి నళసంవత్సర మార్గశిర శు ౧౦ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరసదాశివదేవ మహారాయలు విజయనగరమందు రత్నసింహాసనారూఢుండై పృధ్వీసామ్రాజ్యం సేయుచుండంగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మంద్రాజు నాగరాజయ్య దేవ మహారాజులయ్యవారి కార్యకర్తలైన యల్లపనాయనింగారు తమ యేలిక నాగరాజయ్యగారికి బుణ్యంగాను చింతకొమ్మ దిన్నె జనార్దన పెరుమాళ్లకు యిచ్చిన ధర్మశాసనం. రామరాజ్య తిరుమల రాజయ్య నాగరాజయ్యంగారికి పుణ్యంగాను జనార్దన పెరుమాళ్లకు పగటి ఆరగింపుకు దీపారాధనకు సాంగంగాను చేసేటట్టుగాను సూర్యగ్రహణ

పుణ్యకాలమందు చింతకొమ్మదిన్నె చెర్వుక్రిందను ధారవోసి యిచ్చిన మడి ఖ ౪ ౦ న్ను మొదటికట్టను తువ్వను స్థళాలు ౨ న్ను పందుమ్మడి ధారవోసి ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను నడపగలది. ఇందుకు యెవ్వరు తప్పి నాను గంగకడ గోబ్రాహ్మల జంపిన పాపాన తల్లిదండ్రుల చంపిన పాపాన బోవువారు అని యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ధ్వజస్తంభమువద్ద వున్న శాసనము.

చంద్రుడు. శంఖం. తిరుమణి. చక్రం. సూర్యుడు.

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరు షంబులు ౧౪౫౩ అగునేటి ఖరసంవత్సర ఫాల్గుణ బ ౧౧ లు శ్రీమద్రా జాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీఅచ్యుత దేవమహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై సామ్రాజ్యం సేయుచుండ గాను దేవాదిదేవుండైన గుత్తిరాజు వూటుకూరి అందున ప్రసన్నమైన శ్రీ తిరువెంగళప్పనికి శ్రీవత్సగోత్రం ఆశ్వలాయన సూత్రం యజుశ్శాఖా ధ్యాయులైన శ్రీ వీరమరాజయంగారి కొమారుడు తిరుమలయ్యంగారు అనంతాలైన దండములు సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను, అచ్యుత దేవమహారాజులు అయ్యపరుసయ్య వారి నాయంక రానకు పాలించిన ఘండికోట సీమ సాళ్వాక నరుసప్పయ్యంగారు పారు పత్యంసేయుచున్న మాగుత్తకు పాలించిన కడపసీమ ఉభయతూగ సుంఖానకు చెల్లే వూటుకూరితాణెంలోను చింతకొమ్మదిన్నె గ్రామ కట్టుం ల్ ౯౦ అక్షరాలా తొంబైరూకలున్ను శ్రీ దేవాదిదేవుండైన ఊటుకూరను ప్రసన్నమైన కోనేటప్పని దధ్యోదనం ప్రాతఃకాలమందు దధ్యోదనం అవసరం ఆరగించేటట్టుగాను ధారవోసి అయ్యపరుసు అయ్య వారికిన్ని (సాళ్వాక) నరసప్పయ్యవారికిన్ని మా తల్లిదండ్రులకున్ను పుణ్యంగాను సమర్పిస్తిమి గాన ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను దేవుండు అవధరింపంగలవాడు. ఇట్లనియిచ్చిన ధర్మశాసనం. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు

తప్పినాను తమ తల్లిదండ్రులనున్ను గోవులనున్ను కాశిలోపల వధించిన పాపానం బోవువారు. గోబ్రాహ్మలను వధచేసిన పాపానం బోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాంజాయతే క్రిమిః ॥

గ్రామాన్కు దక్షిణము చెరువుకట్టవద్ద గంగమ్మదేవాలయముకు యెదుట నిల్వపాతియున్న రాయిపై శాసనం.

శ్రీరాములు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషంబులు ౧౬౬౯ అగునేటి ప్రభవనామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు హాజరతు దర బందగి దివాణాలగారు చింతకొమ్మదిన్న రెడ్డికరణాలకు ఈ స్థళములో నున్న కాపులకు కమ్మవారికి వ్రాయించియిచ్చినచెరువు దసవందవు మాన్యం. మన ఊరి చెరువుకట్ట శిథిలమైపోతూవుండె గనుక ఆ కట్ట మీాద పనిచేసేటట్టుగాను మీాకు నిర్ణయంచేస్తిమి గనుక మీారు ఆ లాగు ననే కట్టమీాద వడ్డెవాండ్లచేత పనిచేయిస్తిరి గనుక మీాకు మాన్యం యిచ్చినస్థళం మళ్ల తూర్పున తువ్వచేను ౧౩ ముత్తుము మీాకు ఖండ దసవందముగాను యిస్తిమి గనుక ఆ చేను మీారు అచ్చుకట్టుకొని నీరారంభం కాడారంభాలు యేమి పయిరు పెట్టుకున్నా నిరాచ్ఛేదనగా మీా పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంతరముగాను నడిపించగలవారము. ఇందులకు యెవ్వరు ఆచ్ఛేదనచేసి నడిపించకపోయినా కాశీపట్టణమందు గోహత్య చేసి నటువంటి పాతకానకుపోదురు. ఇందుకు సాక్షి కట్టమీాది గంగమ్మ.

పరగణా చెన్నూరు తాలూకు మ॥ గువ్వలచెరువు మవుజె కొంపల్లె రెండు గ్రామముల సరిహద్దు పొలిమేర నూర్య కొమారుని కనుమమీాదనున్న శిలాశాసనం యొక్క నకలు.

శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౬౭ అగునేటి క్రోధన సంవత్సర మాఘ బ| ౩౦ శు||లు శ్రీ మద్రాజాధిరాజ పరమేశ్వర శ్రీ విజయబుక్కరాయల కొమారుడు శ్రీ వీరప్రతాప దేవరాయ మహారాయలు విజయనగరమందు పృథివీరాజ్యం చేయుచుండగాను సోమవంశ క్షత్రకులపవిత్ర ఆత్రేయగోత్రము శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర అ(ం)త్యంబరగండ మన్యగజపతి సంబెట పిన్నయ దేవమహారాజులుంగారి కుమారుండు తిరుమలయ్య దేవమహారాజులు తమ తండ్రి పిన్నయకున్ను తమ తల్లి విరూపాజియమ్మగారికిన్ని పుణ్యముగాను సూర్యగ్రహణ పుణ్యకాలమందు ఉదయగిరి రాజ్యమందు మురికినాటి లోపలను.........గిరియందు మాకు నాయంకరానకు చెల్లే ఊటుకూరి దక్షిణ భాగమందు ఆ యూటుకూరికి చెల్లే సూర్యకుమారుని కనుమ అనువు(సుంకము) ఆ యూటుకూరి చెన్న కేశవదేవుని అంగరంగభోగాలకున్ను సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను త్రివాచకముగాను ధారపోసి యిస్తిమి గాన యీ అనువునందు దినసుపన్ను ధాన్యాదులు మొదలైనట్టి వస్తువులు అన్నిన్ని ఆ దేవునికి చెల్లంగలవి. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను తమపాలిటి ధర్మదేవతకున్ను తప్పినవారు ||

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం |
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ||

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం |
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ||

ఈ కనుమ అరసి(న)వారు సూర్యకుమారునికి...

దినానకు దుగ్గాడి(ణి)న్ని ముంతెడు బియ్యమున్ను ఉపహారానకు పెట్టువారు. ఆ ధర్మానకు తప్పినవారు పంచమహాపాతకాలు చేసిన పాపాన బోయినవారు. ఈ ధర్మానకు తప్పినవారు తమ తల్లిదండ్రులాను తమ గురువులాను కాశిలో గంగాతీరమందు చంపిన పాపాన పోవువారు.

దీనికి దక్షిణం వైపున సగంపగిలి తున్క పోయినది. ఉన్న సగంతునక పై శాసనం.

కృష్ణదేవమహారాయలనాడు తిరుమలరాయడు పృథివీ(రాజ్యం) సేయుచుండగాను స్వస్తిశ్రీ......కంఠాదీశ...అనేకకోటి బ్రంహాండ నాయకుండైన......పాలకొండ...కోనసూర్య కొమారుని కనుమ చేరి యున్న శ్రీ ప్రసన్న తిరువెంగ...దివ్య శ్రీచరణారవిందములకు...... గోత్రులైన శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర బుక్కరాజు రామయదేవ మహారాజుల కుమారుడు తిమ్మయ దేవమహారాజులు అనంతము లైన సాష్టాంగ దండప్రణామములు సమర్పించి యిచ్చిన గ్రామ దాన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను మురికినాటి సీమలోను మాకు నాయంకరానకు చెల్లె...కడపనపల్లె......యంగ్రా... దేవుని నిత్య......... యిచ్చిన ధర్మశాసనం॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

సామాన్యోయం ధర్మ సేతున్నృపాణాం
కాలెకాలె పాలనీయో భవద్భిః।
సర్వానేతా న్భావినః పార్థివేంద్రా
న్భూయో భూయో యాచతే రామచంద్రః॥

మ॥ చెన్నూరుతాలూకు మ॥ రుద్రాయపల్లె గ్రామానకు దక్షిణ భాగమందున పొలంలో శాసనం నకలు.

శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు *౧౪౪౬ అగునేటి తారణ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౯ సో॥ శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీకృష్ణదేవమహారాయుల కార్యకర్త తిరుమలరాజయ్యగారు పృధివీరాజ్యం సేయుచుండగాను స్వస్తిశ్రీ కలియుగ...భక్త వాంఛిత వరప్రదానావతార అనేకకోటిబ్రహ్మాండనాయకులైన త్రైలోక్యదైవ శిఖామణులైన పాలకొండమలమీాద సూర్య కొమారుని కనుమమీాదను వేంచేసిన శ్రీప్రసన్న తిరువెంగళనాథుని దివ్య శ్రీచరణారవిందములకు ఆత్రేయగోత్రులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర ఆరవీటి బుక్కరాజు రామయదేవ మహారాజుల కొమారుడు తిమ్మయదేవ మహారాజులు అనంతములైన సాష్టాంగదండములు సమర్పించి యిచ్చిన గ్రామ దాన ధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను, ముదికినాటి సీమలోను మానాయంకరానకు చెల్లె ఊటుకూరు సీమలోని కడపనపల్లె అనేటిగ్రామము ప్రసన్న తిరువెంగళనాథదేవుని నిత్యనైవేద్యానకు నిధినిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణ ఆగామి సిద్ధ సాధ్యంబు లనియేటి అష్టభోగ తేజస్వామ్యసహితమానట్టుగాను సర్వమాన్యంగాను నిత్యనైవేద్యాలుకు శ్రీకృష్ణజయంత్తి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకముగాను సమర్పిస్తిమిగాన ఈ గ్రామం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను దేవుని నిత్య నైవేద్యాలకుగా సమర్పించిన ధర్మశాసనము.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

సామాన్యోయం ధర్మసేతు నృపాణాం
కాలేకాలేపాల నీయో భవద్భిః।
సర్వానేతా న్భావినః పార్థివేంద్రా
న్భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః॥

---

* A. R. No 614 of 1938-39.

పరగణే చెన్నూరు పైకి మవుజె కొంపల్లెలో కావలివాళ్లు యాకర్ణు పెదకదిరప్ప చినకదిరప్ప యఱ్ఱ కొండమనాయుడు వీరివద్దవున్న తామ్రశాసనం రెండు రేకుల మీది శాసనములు.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

శ్రీరామా.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౯ అగునేటి కాళయుక్తి సంవత్సర వైశాఖ శు। ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధి రాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవమహారాయలుగారు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీసామ్రాజ్యం సేయు చుండగాను శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర గుత్తిరాజు తిమ్మరాజుగారున్ను ఊటుకూరు పధ్నాలుగు గ్రామములు అగ్రహారములు రెడ్లు కరణాలు శ్రీ మన్మహానాయంకాచార్యులైన నారెకదిరప్పనాయని కొమార లక్కినాయనికి వ్రాయించి యిచ్చిన కావలిమాన్యం మేరవర్తనలు కనుమ కావలికిగాను వ్రాయించి యిచ్చిన తామ్రశాసనము. కనుమకాపాడే నిమిత్తం నాగరెడ్డిపల్లె పొలంలో చేను ఖ ౦౪౦, కొలుములపల్లె పొలంలో గుర్రంగుంపు చెరువు క్రింద మడి ఖ ౦౪, గ్రామాదులు కాపాడె నిమిత్తం గ్రామాదులకు చేను మడి మేరవర్తనలు నిర్ణయం చేసినది. ఊటుకూరు చేను ఖ ౦।౦ మడి ఖ ౦।౦, చింతకొమ్మదిన్నకు చేను ఖ ౦।౩ మడి ఖ ౦। తోట ము ౪, రామసాగరం తిమ్మసముద్రాలకు చేను ఖ ౧౪ మడి ౧౪, కాపుర్తి అగ్రహారానకు చేను ౧౨ మడి ౧౩, అప్పరాజు పల్లెకు చేను ౧౨ తోటముంతలు ౧౨, పచ్చాపురం అగ్రహారానకు చేను ౧౦౪।, అక్కయ్యపల్లెకు చేను ౧౨ మడి ౧౪, బుగ్గలపల్లెకు చేను ౧౨, ప్రసన్నరాయనిపల్లెకు చేను ౧౦౪. గొల్లపల్లెకు చేను ౧౦, రొమ్ముల పల్లెకు చేను౧౪ మడి ౧౪, గోవులచెరువుకు చేను ౧౦, తాడిగొట్లుకు చేను ౧౦౪ మడి ౧౦కి ధాన్యం ఖ ౦౧౦। మడకకు ల్ ౧ మగ్గానకు ల్ ౧ పెండ్లికి ల్ ౧ ఈ ప్రకారం నిర్ణయంచేసి వ్రాయించి యిచ్చినారం గనుక మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అను భవించుకు ఉండమని వ్రాయించి యిచ్చిన తామ్రశాసనం. పిమ్మరాజు

గారి వ్రాలు, రామసాగరపల్లె శస్వావర్ధులు వ్రాలు, ఊటుకూరి బుచ్చన భట్లు వ్రాలు, కరణం తిప్పరాజు వ్రాలు, పచ్చాపురం రామభట్ల వ్రాలు, కరణం కసవరాజు చెన్నప్ప వ్రాలు, ఊటుకూరి గురిని రెడ్డి వ్రాలు బొమ్మరాజు వ్రాలు అక్కమ్మరాజు వ్రాలు, చింతకొమ్మదిన్న గజ్జల బసిరెడ్డి వ్రాలు కరణం నారప్పరాజు వ్రాలు, చెన్నమరాజు వ్రాలు, కొప్పర్తి కానుల చెన్నశాస్త్రిల వ్రాలు కరణం రామరాజు వ్రాలు, తాడిగొట్ల చెన్నారెడ్డి వ్రాలు కరణం శేషాద్రి వ్రాలు, అప్పరాజు పల్లె బసిరెడ్డి వ్రాలు కరణం నారాయణప్ప వ్రాలు. అక్కయపల్లె అప్పిరెడ్డి వ్రాలు కరణం బొమ్మరాజు వేరమరాజు వ్రాలు, బుగ్గలపల్లె అన్నమరాజు వ్రాలు తిమ్మరాజు వ్రాలు, ప్రసన్నరాయని పల్లె కరణం అయ్యలరాజు తిప్పరాజు వ్రాలు, గొల్లపల్లె కరణం కసవరాజు బుచ్చిరాజు వ్రాలు, కొల్మలపల్లె పోలిరెడ్డి వ్రాలు కరణం సూరపరాజు వ్రాలు, గోవుల చెరువు కరణం కసవరాజు అప్పయ్య వ్రాలు. ఈ గ్రామాదుల అగ్రహారీకులు రెడ్లు కరణాల సమ్మతిన ఊటుకూరు అగసాల వెంకటగిరి చేత వ్రాయించి యిచ్చిన తామ్రశాసనము. సీతారామార్పణ మస్తు.

మ॥ గంగనపల్లె పరగణె చెన్నూరు సదరహు మవుజె మజుకూరులో వెంకటాచలపతి దేవాలయం గోడకు ఉన్న శిలాశాసనం॥

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౩౫ అగునేటి పరాభవ సం॥ ఆషాఢ బ॥ ౧ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్ల తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడ మహారాజులు గారి కార్యకర్త......

ధ్వజస్తంభం కట్టపై రాయిమీాది శాసనము.

వికృతి సంవత్సర మాఘ శు॥ ౭ లు గంగనపల్లె వేంకటేశ్వరునికి యెర్రమరెడ్డి అప్పయ్య యెత్తించిన గరుడ కంభము.

మ॥ పెండ్లిమర్రి పరగణె చెన్నూరు సదరహు మ॥ మజుకూరుకు దక్షిణం వీరభద్రుని దేవాలయం ప్రాకారంలో శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౬౮ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర చైత్ర బ॥ ౧౧ సో॥ శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవ మహారాజయ్యవారి ఆనతిని అళియరామరాజయ్య దేవమహారాజయ్య వారి ముందరను నంద్యాల చినతిమ్మరాజయ్యవారు వేయించిన శిలాశాసనం. పెండ్లిమఱ్ఱి మంగలవారు అచ్చేపన్ను సిద్ధాయం కానికె కావలి వెచ్చం దొమ్మరిపన్ను సహాగాను సర్వమాన్యం చేస్తిమి, గాన యిందుకు యెవ్వరు తప్పినాను కాశీలో గోబ్రాహ్మణుల వధచేసిన పాపాన వోదురు.

మరిన్ని మనిషి ప్రతిమ పురుషుడు ౧, స్త్రీలు ౨, పులి ౧, జాగిలములు ౨ ఇవి యున్న రాయిపై శాసనం.*

కర్ణాటి కన్నమరెడ్డి కొడుకు వీరయ పులిపొడిచి వీరుడై నిలచెను.

మ॥ చిన్న దాసరిపల్లె పరగణె చెన్నూరు సదరహు మ॥ మజు కూరుకు దక్షిణం అరపరుగుదూరం పొలమల కొండలో నూతులకోన ఓబలదేవర గుడివద్ద నున్న శాసనములు.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౯౧* అగునేటి సాధారణ సంవ త్సర కార్తిక శు। ౧ గురువారాన స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర భాషగె తప్పువరాయరగండ మూరురాయరగండ పూర్వదక్షిణ పశ్చిమ సముద్రా ధీశ్వర శ్రీ వీరబుక్క-రాయలు విజయనగరానను సుఖసంకథా వినోదం బున పృథ్వీరాజ్యంబు సేయుచుండగాను స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మీసరగండ కఠారిసాళువ సంకిదేవమహారాజు కుమారుడు మంగయ దేవమహారాజు మురికినాటిలోను...పెండ్లిమఱ్ఱి యేలుచున్న తమ

1. A.R. No. 408 of 1938-29.
2. A. R. No. 338 of 1938-39

తండ్రి సంకిదేవరాజుకున్ను తమ తల్లి మల్లదేవమ్మగారికి పుణ్యముగాను వోగునూతుల శ్రీ అహోబళదేవరకు అంగరంగ భోగానకుగాను ఆ దేవర పేరను కట్టించిన పల్లెకు చతుస్సీమ......ధారవోసి యిస్తిమి.

ఇవతల అక్షరములు శిధిలమైనవి.

దీనికి ఉత్తరం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు (౧౪౫౬)* అగునేటి విజయ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు। ౧౫ లు శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ అచ్యుతరాయ మహా రాయలు పృధ్వీరాజ్యం సేయుచుండగాను ఆ రాయల కార్యకర్తలయిన బాచరుసునారు గండికోటసీమ యేలుచున్న ఆ గండికోట సీమలోను వొంగునూతుల అవుబళేశ్వరులకు చెల్లే ఆ ఓగునూతులపల్లెకున్ను నడచే దుర్గదణాయనివర్తన...స్తావగమకట్నాలు సుంకం మొదలైన అందు ధారబోసి యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను తాళపాక తిరుమ లయ్యగారు ఆనతియ్యగాను రాయల అప్పణపద్ధతి విరభ్వేరుని సన్నిధిని సర్వమాన్యంగాను ధారవోసి యిస్తిమి అని యిచ్చిన ధర్మశాసనం. ఈ దుర్గం యెవరు యేలినాను ఈ రీతిని తప్పక నడచువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దీనికి దక్షిణాన పగిలిన శాసనం.*

......దుర్మతి సంత్సర శ్రావణ.........వీరప్రతాప శ్రీదేవ రాయ మహారాయలు విజయనగరమందు సుఖ సంఖథా వినోదంబున పృథ్వీరాజ్యంసేయగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అంత్యంబరగండ సంబెట......కుమారుడు సోమదేవరాజు మహారాజుల గర్భ రత్నా కర సుధాకర పిన్నయదేవుని కుమారుడు వల్లభయ్యదేవమహారాజు

1. A. R. No 337 of 1938–39.
2. A. R. No. 339 of 1938–39.

తమతండ్రి పిన్నమరాజుకున్ను తమతల్లి......తమకుల కోట్లకున్ను పుణ్యంగాను వోనూతుల ఓబళదేవర తిరుపతిని...పన్నిద్దరు ఆళ్వార్లకున్ను క్రొత్తగాను ప్రతిష్ఠచేసి ఆదేవుళ్లకు ఉపచారాలకున్ను యిచ్చిన ధర్మశాసనము. మాకునాయంకరానకు చెల్లేటి పెండ్లిమర్రి బుక్కాపురముచెరువులో కలెంరాజు వారి కాలువాను ఆ కాలువక్రింద పండె అంతవట్టు వరిమడిన్ని ఆ స్థళాననే మఃణువు(?)చేనున్ను తూమెడు తోటాను యింత వట్టు మాతాతలు పిన్నమరాజు సోమిదేవరాజు రామరాజుగారికిన్ని మాకుల కోట్లకున్ను పుణ్యంగాను ధారవోసి ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను త్రివాచకంగాను యిస్తిమి యీ దేవళానకు నగళ్లు కట్టిన(క)ంద్ధవోలి కాశఅన్నోజుకొడుకు అనంత్తోజుకు పెట్టినటువంటి గృహారామక్షేత్రాలు. మాకు చెల్లే పెండ్లిమర్రి బుక్కాపురం చెరువుక్రింద కట్టంబొందిన కాన మడి మణువు ముత్తుము వరి మడిన్ని చెరువులోని సుద్దకాలువస్థలము వెలి చేనున్నూ ఆ స్థళానవె తూమెండు తోటాను యింతమట్టు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ధారపోసియిస్తిమి. ఈ క్షేత్రాలకు అష్టభోగతేజస్వామ్యంగాను చెల్లంగలవి. శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అంత్యంబరగండ సంబెట వల్లభయ్యదేవమహారాజుల ప్రధాని మల్లినాయని కొడుకు్క సర్వెప్పనాయుడు వల్లభరాయని ఆనతి క్రమానను వారికుల గోట్లకున్ను పుణ్యంగాను లక్ష్మీదేవి నగరు పన్నిద్దరు ఆళ్వార్లనగరున్ను కట్టించెను.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

మ॥ అనిమెల పరగణె వెంపల్లె యిలాకె కడప. సదరహుమజుకూరికి దక్షిణం పాపఘ్ని నదీతీరమందు సంగమేశ్వరుని దేవాలయం వద్ద శిలాశాసనముల నకళ్లు.

దేవాలయముకు ఉత్తరం ప్రాకారం వెలుపట శమీవృక్షము క్రిందనున్న శిలాశాసనము యొక్క నకలు.*

శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౫౩ అగునేటి ఖర సంవత్సర వైశాఖ బ॥ ౧౦ సో॥ శ్రీమతు స్వస్తి శ్రీపర్వత శ్రీ స్వయంభూ శ్రీ లింగచక్రవర్తి శ్రీమల్లికార్జున దేవర దివ్యశ్రీపాదపద్మారాధకులైన శ్రీకైలాసగిరి నున్న ద్యావాపృథ్వీ మహాత్మ్య ముఖ్యమైన సిద్ధభిక్షావర్తి అయ్యా మొదలైన స్వస్తి సమస్త జన వినుత పంచాశతకోటి భూమండల విస్తీర్ణ...భూరిగుణగణాలం కృతులున్ను సత్య ఆచారచారిత్రులునైన వీర్యవిపులవిజ్ఞానవీరసింహా సన వీరభుజ వీరభలోల(టో ?)త్సాహ విజయ ధర్మప్రతిపాలకులైన స్వస్తి సమస్త నిజనామాంకమాలికా ప్రశస్తసహితులైన శ్రీమద్గణేశ్వర గౌరీశ్వర దేవర దివ్యశ్రీపాదపద్మారాధకులైన అయ్యా(వళీ) ముఖ్యమైన చాలుమూల సమస్త యాభై ఆరు దేశాల సెట్లు పెక్కండ్రున్ను శ్రీమద్దేవాదిదేవ దేవతాసార్వభౌమ సర్వదానందపరిపూర్ణం సప్త రుషివరదుండైన శ్రీ అనిమెల సంగమేశ్వర దేవునికిన్ని దేవవేశ్యాభు జంగుడైన దక్షయజ్ఞవినాశనుండైన భద్రకాళీమనోరంజితుడైన శ్రీ అనిమెల శ్రీ వీరభద్ర దేవునికిన్ని యిచ్చిన మగతు(మ?)ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను: పులివెందల కనుమ చింతకనుమ గండికనుమ పెండ్లిమర్రిని నడచే ఆదిమార్గాన నడచే దూదికంటం మూలపెరిక రసవర్గాలు పోకలు మిర్యాలు అల్లం నువ్వులు జవళిక చాయి ముఖ్యమై బియ్యం జొన్నలు రాగులు మొదలైన గోనె ఒక్కంటికి సంగమేశ్వరు నికి దీపారాధన నైవేద్యానకు ల్ ౧౮ వీరేశ్వరుని నైవేద్యానకు ధారపోసియిస్తిమి. ఈ మర్యాదను తప్పక నడపగలవారము. ఆచంద్రా ర్కంగాను యిస్తిమి ఈ ధర్మం యెవరు తప్పినాను వారికి దేశాలవారి చలవాది వాడిమిండఢు.

---

* A. R. No. 201 of 1937-38.

తూర్పుద్వారం వద్ది శాసనం వెలపల యెడమబాజున వున్న శాసనం నకలు.*

శుభమస్తు॥

సమస్తుంగ శిరశ్చుంచి చంద్రచామర చారవే।
త్రైలోక్య నగరాంభ మూల స్తంభాయ శంభవే॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలిశాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౫ అగునేటి శోభకృతు సంవత్సర భాద్రపద శు॥ ౨ సోమవారం శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవమహారాయలు విద్యానగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథ్వీసామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను కాశ్యపగోత్రం ఆపస్తంబ సూత్రం యజుశ్శాఖాధ్యాయులై సూర్యవంశోద్భవులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర బొమ్మరాజుగారి పౌత్రులయిన మంగరాజుగారి పుత్రులయిన గురవయదేవచోళమహారాజులుంగారు తుంగభద్రానదీతీరమందు శ్రీ విరూపాక్షదేవుని సన్నిధిని శ్రీరంగరాజు రామరాజుంగారి మూలాన శ్రీ సదాశివమహారాజులచేత రెండు తామ్రశాసనాలు పుచ్చుకొని శ్రీమద్దేవాదిదేవ దేవతాసార్వభౌమ సచ్చిదానందపరిపూర్ణ సప్తఋషివరదుండైన అనిమెల సంగమేశ్వరదేవునికి ఔభళమ యయితమ్మ అనె దేవుళ్లు యిద్దరున్ను సంగరాజు పినసంగరాజు తమ్మరాజు రుద్రరాజు బసవరాజు పెదచిట్టిరాజు చినచిట్టిరాజు పొట్టిసంగరాజు పాపసంగరాజు అనె తొంమ్మండ్రు కుమాళ్లు సమీపస్తులై యుండంగాను అఘనాశనీ పావనీ సంగమస్థళాన శివరాత్రి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగా ధారపోసియిచ్చిన గ్రామాలు అనిమెలనందిమంగలాలకు ఒక తామ్రశాసనం వెంపల్లి పాళ్లేళ్లకు ఒక తామ్రశాసనం గండికోటసీమలోనిది అనిమెల దొరగంటి సీమలోనిది పాలెం కూటవగుళ సీమలోనిది వెంపల్లినందిమంగలాలు యీ నాలుగు గ్రామాలం గల నిధినిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణ ఆగామి సిద్ధ సాధ్యాలనేటి అష్టభోగతేజస్వామ్యా

* A. R. No. 197 of 1937-38.

లున్ను దేవభోగ్యంగా సమర్పించి అంగరంగ వైభవాలున్ను డ్వైబె రెండు వినియోగాలున్న ఆచంద్రార్కంగా సాగేటట్టుగా కట్టడచేసి త్రివాచికంగా ధారపోసియిచ్చిన ధర్మశిలాశాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం॥

శాకే భూత రసాబ్ధిచంద్రగణితేబ్దె శోభకృత్సుజ్వలే।
పక్షే భాద్రపదే ద్వితీయతిథియుగ్వారే విధోగుర్వరాట్ ॥

పాపఘ్నీయుత పావనీతటజుషే శ్రీసంగమేశాయసచం(?)।
క్ష్వాదాచతురోధ్రువంరుదయిత(?)గ్రామాణ్ మహావైభవం॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ యుంజేయును.

ద్వారాన కుడి బాజున నున్న శాసనము యొక్క నకలు.

శుభమస్తు. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరు షంబులు ౧౫౧౮* అగునేటి నందన సంవత్సర అధిక ఆషాఢ శు। ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరవెంకటపతి దేవ మహారాయలు పెనుగొండస్థళమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథ్వీ సామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను శ్రీమద్దేవాదిదేవ దేవతాసార్వభౌమ సచ్చిదానంద సప్తఋషివరదుండైన అనిమెల సంగమేశ్వర దేవుని అంగరంగవైభవాలకు కాశ్యపగోత్రం ఆపస్తంభసూత్రం యజుశ్శాఖా ధ్యాయులైన సూర్యవంశోద్భవులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర గురవ రాజు బసవరాజుగారి పుత్రులైన గంగాధరరాజు దేవచోడమహారాజులుం

* A. R. No. 198 of 1937–38.

గారు సోమగ్రహణపుణ్యకాలాన అఘనాశనీ పాపఘ్నితీరమందు సమర్పించియిచ్చిన చేను అనిమెలను చేను ఖ ౧ పుట్టెండున్ను వరిమడి ఖ ౦౪ పందుమున్ను ఉత్తమస్థళం యిస్తిమి......మొరకలగొంది చేను ఖ ౧ న్ను గంగిరెడ్డిపల్లె స్థళం ఖ ౧౪ తోటలగెడ్డ స్థళం వనంసహా ఖ ౧ రాయలవారు పెట్టినది చింత్తలచేను స్థళం సహా ఖ ౭ పూజలు చేసే జంగం పినబసువయ్యకు వేపమానుస్థళం ఖ ౪౩ న్ను ఉభయంచేను సర్వమాన్యం యిస్తిమి దేవళం దగ్గిరనుండు...దేవుని పొలంలోనుపల్లె నుండికాంపులు......కున్ను సర్వమాన్యం యిస్తిమి. ఇందుక్కు తప్పక నడపగలవారం అని మెలప్రసన్న వెంకటేశ్వర దేవునికి అనిమెలనుచేను ఖ ।౦॥ పాళేన మడి ఖ ౦।౦ న్ను నైవేద్యదీపారాధనకు సమర్పిస్తిమి. ఈ చేలు మళ్లకు మానగరివారు వాత్యలు(?)సేయరాదు. దేవునిముద్ర నడవగలది. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను సంగమేశ్వరుని పాదాలకు తప్పాలు.

స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి సష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

ఈ రాతికి రెండో వైపునను,

పాళెంగ్రామానను వరిమడి సల్లాజానంమ్మ మడిస్థళం రామిరెడ్డిగారి తిప్పిరెడ్డి దసవంద మాన్యానకు ఉత్తరం కరణం జియ్యనగారి మాన్యానకు దక్షిణం రెడ్డికరణాల మాన్యాలకు నడుము వరిమడి గట్టి ౩౦ ముప్పై వరహాలకున్ను ఖ ౧౪ అక్షరాల పుట్టెడు పందుము వరిమడి యిస్తిమి. కార్తిక ఫలానకు ౧౧ టికి పంగం కాణికి సహా ౯ ౨ న్ను, వడ్లు ఖ ౦। టికి విక్రయం ౯ ౬ లున్ను ఉభయం కార్తీక ఫలానకు ౯ ౮ లున్ను వైశాఖ ఫలానకు ౧౧ కి పంగం ౯ ౦౪ లెఖ వడ్లు ౧౩౪ టికి విక్రయం ౯ ౩౪ ఉభయంవైశాఖ ఫలానకు ౯ ౪ లున్ను ఉభయం ఫలాలు రెంటాను రొక్కం ౧౧ టికి గుత్త ౯ ౧౨ లెక్క వరిమడి ఖ ౧౪ టికి యేడొక్కంటికి గట్టి ౩౦ వరహాలకున్ను వరిమడి అమరించి యిస్తిమి. ఉభయం అనిమెలపాళెం గ్రామాలు రెంటాను

చేను వరిమడి గట్టి ౨౦ వరహాలకున్ను మీాకు యి_స్తిమి గనుక మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సంగమేశ్వర దేవుని సన్నిధిని వీణెకిన్నెర వినుపించి యీా చేనుమడి అనుభవించు వారు. ఇందుకు యెవ్వరుతప్పినాను సంగమేశ్వర దేవునికి తప్పిన వారు. ఇట్లని యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

మా॥ మొయిళ్లకాలువ తాలూకు చెన్నూరు గ్రామానకు నైఋతి భాగమందు తిరువెంగళనాథస్వామి దేవాలయం ధ్వజ_స్తంభానకు తూర్పుకు పాతియుండె రాయిమీాది శాసనం.

చక్రం. సూర్యుడు. తిరుమణి. శంఖం. చంద్రుడు.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః॥ స్వ_స్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౮* అగునేటి దుర్ముఖి సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౧ లు శ్రీమహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ అచ్యుతరాయదేవరాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృధ్వీరాజ్యముసేయుచుండగాను ఉదయగిరివీరణొడయల తింమ్మరాజుగారికుమారుడు రాయసంవెంగళప్పగారు యిచ్చిన ధర్మశాసనక్రమమెట్లన్నను రాయలు కొండికాలింగరాజయ్యవారికి నాయంకరానకుం బాలించిన కల్లూరిసీమలోను లింగరాజయ్యవారు మాకుముదలవెట్టిన మొయిళ్లకాలువను తిరువెంగళనాథుని నూతన ప్రతిష్ఠచేసి, దేవస్థానం గల్పించి తిరువెంగళనాథునికి అమృతపళ్లకున్ను అఖండతిరువళికకున్ను దశమిమహోత్సవాలకున్ను ధారవోసి యిచ్చిన చేను ర్య(రే)గట ఖ ౧ న్ను మడివులవిందమాని స్థళం ఖ ౪ స్థళ సుంకమున్ను దొమ్మరివారిచేత ధారవోయించిన దొమ్మరి పన్ను రంపతాడును మహాజనాల చేతను ధారవోయించిన చేను ఖ ౦। మడి ఖ ౦। న్ను దేవస్థానం ఉభయపార్శ్వాలలోను నేము వేయించిన వనం నారికేళాలు మామిళ్లు పనసలు ఉసిరికెలు వెలంగలు చింతలు నేరెళ్లు మొదలైన ఫలవృక్షాలున్ను యింతవట్టున్ను మా గురువులు తాళ

* A. R. No. 393. of 1938-39.

పాకతిరుమలయ్యంగారికి పుణ్యంగాను ధారవోసి యిస్తిమి. ఈ ధరా నకు యెవరు తప్పినాను గంగకర్త గో బ్రాహ్మణవధచేసిన పాపాన బోవువారు. తమ తలిదండ్రులను వారణాసిలోను వధించిన పాపాన బోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

వీరప్పణ్ణకు పుణ్యంగాను చింతలూరి యల్లయ్య మొయిళ్ల కాలవగ్రామ కట్టం అడుకాలు సహాగాను తిరువెంగళనాథునికి ధారవోసి సమర్పించెను. ఇందుకు యే మణిగాడుతప్పినాను గంగకర్త గో బ్రాహ్మలను వధించిన పాపాన పోదురు. మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ రాతికి వెనుక పార్శ్వం వ్రాసియున్నది.

శోభకృతుసంవత్సర(శా.శ. ౧౪౬౩) వైశాఖ బ ౧౨ సోమవారం నాండు రాయసం తిమ్మరాజుగారి కుమారుండు వెంగళప్పంగారు లక్ష్మి దేవమ్మ ప్రతిష్ఠ సేయించి దేవుని ఆరగింపులకును అఖండతిరువళికె కున్ను ధారవోసి యిచ్చిన చేను(? దాన)వులపాటి పడమర పైండి కాలువ పొలిమేర తిరువెంగళనాథునికి ధారవోసియిచ్చిన పుట్టెండు చేని స్థళానసే లక్ష్మిఅమ్మకు సమర్పించిన పుట్టెండు పులివిందమాని మడి స్థళం తిరువెంగళనాథునికి సమర్పించిన పందుం మడి స్థళానసే లక్ష్మిఅమ్మకు సమర్పించిన మడి యేడుమున్ను తమ ఆచార్యులు తాళ్లపాక తిరుమలయ్యంగారికి పుణ్యంగాను సమర్పిస్తిమి. రంపుతాటి మహాజనాలు తిరువెంగళనాథునికి తమ అగ్రహారపు పొలంతోను పూలి యంటిస్థళ బ్రాహ్మలపల్లె పొలిమేరకు ఉత్తరం జంబులచేని స్థళం క్రింద తిరువెంగళనాథునికి సమర్పించిన యేదుంచేని స్థళానసే లక్ష్మి అమ్మకు సమర్పించిన చేను తూమెండు ఆళువారులకు సమర్పించిన చేను తూమెండు రంపతాటి గ్రామకట్టం మూడు మూళ్లున్ను సుంకం వారు మొయిళ్ల కాలువ తిరువెంగళనాథునికి సమర్పించిన గ్రామకట్టం మూడు మాడలకున్ను మహాజనాలు చేను ముత్తుం ఉభయం చేను పందుం మడి

యిద్దుం ఉభయం మోడ దిన్నెల స్థళం యేడుమము బ్రాహ్మలపల్లి మహాజనాలు తప పొలములోను చేను తూమెందు చెరువుక్రింద మడి తూ నెుండు॥ రంప తాటిపొలంలోని పువ్వుల మాన్యం చేను యిద్దుం॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును॥ లక్ష్మమ్మకు తోట గుడి పూలతోట పట్టు సమర్పిస్తిమి శ్రీ శ్రీ శ్రీయుం జేయును.

చెన్నూరు పరగణె తాలూకు మ॥ కొప్పర్తి చెరువు తూము రాళ్లమీద నున్న శాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౫౮ అగునేటి పరాభవనామ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౫ పుణ్యకాలమందు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరత నందవరాగ్రహార స్థితాశేష విద్వన్మహాజన వంశావతంస ఆత్రేయగోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్ శాఖాధ్యాయులైన గరిడి మిట్ట జోకరాజు పౌత్రులు గంగరాజు పుత్రులున్ను అయినగమ్మన్న అయ్యవార్లు కొప్పర్తికి ప్రతినామమైన సింగ్గరియజ్వ కృష్ణరాయ అగ్రహారారామతటాకము ఊర్జితము శ్రీ అలిమేలు మంగాస(హిత ?) శ్రీ వేంకటేశార్పణమస్తు. ధర్మార్థం ఉత్తర తూము కట్టించినారు. శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును.

గరిడిమిట్ట గమ్మన్న అయ్యవారు కట్టించిన తూము.

మా॥ సుంకెసుల తాలూకె చెన్నూరు సదరు మ ॥। మజ్కూరుకు పూర్వభాగమందు జడలమ్మ దేవాలయం వెనుకవైపున పూడ్చి వున్న రాయిమీది శాసనము.

శ్రీ కంఠ గురవేనమః ॥ సామవేది గురవేనమః శ్రీ గణాధిపతయే నమః ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషాణాం ౧౨౯౩ (?)...యావ ర్తమానేన విరోధికృతు సంవత్సర మార్గశిర శు ౧ భాను వారె స్వస్తిశ్రీ యమనియమాసనప్రాణాయామప్రత్యాహారధ్యానధారణ సమాధ్యష్టాంగ యోగనిరత పరమపాశుపతవ్రతాచార్యాధి మహాకాశివాసి శ్రీసామ వేదిగురవఃస్వదేయశ్రేయసె పూర్వ దక్షిణపశ్చిమసముద్రాధీశ్వర అరిరాయ విభాళనా!...పాల...రాజన్యభుజంగ శ్రీసంగమేశ్వరకుమార వీరశ్రీ బుక్కరాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వరాయ...బ్రాహ్మణరక్షణ... ప్రాపయిత్వా...తటాకం...సలిల సమంతాధిక శ్రీమద్యజనయాజనాధ్యయ నాధ్యాపకదాన ప్రతిగ్రహషట్కర్మనిరతసదాచారసంపన్న శాంతిదయా శీలసమేత సర్వగుణ సముద్రేభ్యోభూసురేంద్రేభ్యో ఆ చంద్రాదితారకం దత్తవంత్తః సుఖ మనుభవంతః స్తభిధర్మః బ లోన్నతాః(?) రంక్షయ న్సర్వేషాం చరా చరాణాం శ్రీ మదాకాశి వాసి శ్రీసామ వేది గురోరాజకారేణ శ్రీ భరద్వాజగురు శ్రీ సర్వేశ్వర గురు...సమ్యక్ ప్రతిపాలకా గురో రాయ...కురుతాం [॥] లావుకశ్చ వరాహశ్చ యహిదె కంజక స్తథా...పదిష్టా చ దాతాచ షడేతే స్వస్తిగామినః.

సామాన్యోయం ధర్మసేతుం నృపాణాం।
కాలేకాలే పాలనీయోభవద్భిః।
సర్వా నేతా న్భావినః పార్థివేంద్రా।
న్భూయో భూయో యాచతే రామచంద్రః॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

శుభమస్తు! శ్రీ కంఠాయనమః శ్రీ సామవేదినమః

మ॥ తుడుములదిన్నె పరగణె చెన్నూరు. సదరహూ గ్రామంలో చెన్న కేశవదేవుని దేవాలయం దగ్గర రాయిమీది శాసనం.

(గండి ?)కోట సీమలోని పుష్పగిరి ప్రాంతం పినాకిని ఉత్తరం నాచి రాజు సోముని అగ్రహారము తుడుమిళ్లదిన్నె చెన్న కేశవస్వామికి పుష్పాల పాపన్న నిల్పిన దివ్యకంభము.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౧ అగునేటి విరోధి సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧ గురువారం శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ అచ్యుతదేవమహా రాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై రాజ్యం సేయ గాను గండికోటలోను.

ఇవతల శుద్ధబండ వ్రాయలేదు,

అంతు వహీ ౧ కి శాసనాలు ౨౪.

చెన్నూరి తాలూకు పుష్పగిరి వగైరా కొన్ని గ్రామములలో నుండే శిలాశాసనాల నకళ్లు ౬౪ అరువదినాల్గు.

పుష్పగిరిలో వుండే శాసనాలు.

గ్రామంలో ఉత్తర భాగమందు వైద్యనాథస్వామి దేవాలయం దక్షిణద్వారం వద్ద పాతివుండే శాసనం.*

చంద్రుడు. గొడుగు పోలయ్య. (మనిషి ప్రతిమ గొడుగు పట్టుకొనివున్నది) సూర్యుడు కంభము.

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౬౨ అగునేటి శార్వరి సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౫ గు, శ్రీమహా రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప అచ్యుతదేవమహారాయలు

* A. R. No. 302 of 1905.

విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథ్వీరాజ్యం సేయు చుండంగాను శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన పుష్పగిరి అగ్రహార స్థితాశేష విద్వత్ మహాజనాలకున్ను చంద్రగిరి సోమరసయ్య పుత్రుడు అచ్యుత దేవమహారాయలవారి దళవాయి తిమ్మరసయ్యవారు యిచ్చిన సర్వ మాన్యపు ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను. స్వామి అచ్యుతదేవ మహారాయలు మాకు నాయంకరానకు పాలించిన గండికోట సీమలోని మీ పుష్పగిరి అగ్రహారమందె పూర్వాన నడిచిన గండికోట దుర్గాధి పతులు కొనేటటువంటి దుర్గదణాయ నివర్తన చిల్లర నానావగల కొనేటి బేడిగలున్ను నేము మీ పుష్పగిరిస్థళం భాస్కరక్షేత్రం పంచ్చనదీ సంగమం దక్షిణ వారణాసి విశేషస్థళం అని మా స్వామి అచ్యుతదేవ మహారాయలకు విన్నపంచేసి స్వామి ఆనతిని మా స్వామి అచ్యుతదేవ మహారాయలుకు పుణ్యాంగానున్ను మా తండ్రి సోమరసయ్య వారికిన్ని మా తల్లి కాళమమ్మవారికిన్ని పుణ్యముగాను యి తథాతిథి పుణ్యకాల మందు విరూపాక్ష వితలేశ్వర దేవుని సన్నిధిని తుంగభద్రాతీరమందు పుష్పగిరి అగ్రహారం అందుల గ్రామగ్రాసం గోటూరు మొదలుగాను గండికోట దుర్గానకు అచ్చివచ్చే రొఖం అంతవట్టున్ను గండికోట స్థళ మందు వహి శుద్ధిచేయించి సర్వమాన్యంగాను పుష్పగిరి అగ్రహారం మహాజనాలకు త్రివాచకంగాను ధారబోసి యిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు ముందర దుర్గాధిపతులు కానికె కట్నాలు తప్పికొనిరా తమ తల్లిదండ్రిని కాశిలో వధించిన పాపాన బోవువారు. గంగకర్త గోబ్రాహ్మల వధిం చిన పాపాన బోవువారు. ఇటని యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణ్యాం పుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥
స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

ఒప్పం శ్రీగిరిమల్లికార్జునా। మంగళ మహా శ్రీశ్రీశ్రీయుం జేయును శ్రీశ్రీ.

యీ శాసనానికి పడమర పాతివుండేది.*

చంద్రుడు. శంఖం బసవడు. ? ? ఝూరీ. సూర్యుడు

శ్రీ గణాధిపతియేనమః। శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౩ అగునేటి ప్లవ సంవత్సరం వైశాఖ శు॥ ౩ (౭ ?) గు॥ శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీర ప్రతాప అచ్యుతదేవమహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనా రూఢుండై పృథ్వీరాజ్యం సేయుచుండగాను అచ్యుతదేవ మహారాయల దళవాయి చంద్రగిరి సోమరసయ్య పుత్రుడు తిమ్మరసయ్యగారు పుష్ప గిరి వఇద్యనాథ(వైద్యనాథ) చెన్నకేశవ దేవళస్థానికులు అఘోర శివా చార్యులయిన స్థానంపెద్ద ఓబయ్య పిన్న ఓబయ్యగారికి యిచ్చిన సర్వ మాన్య ధర్మశాసనం క్రమ మెట్లంన్నను వఇద్యనాథునికి చెల్లేటి గ్రామాలు ఎటూరు మిడతూరు సరునుపల్లె గంగవరం ఈ నాలుగు గ్రామాలున్ను అఘోరశివాచార్యులకు చెల్లేమట(ఠ)గ్రామం కోటనల్లూరు......... చెన్నకేశ్వరుని గ్రామాలు పినమాచుపల్లె ౧ న్ని పాపారెడ్డిపల్లెలోని త్రితి(తృతీ)యాంశము......గ్రామాలలోని స్థానప్రాప్తులున్ను మీరలు అనుభవించి దేవతాగ్రామాలకు గండికోట దుర్గం వర్తన యేడు ౧కి వగ ౬౦ వరహాలు పెట్టి మీరు దేవతాసేవ అంగరంగ వైభవాలు తీర్థతిరునాళ్లు సేయించుకొనియుండువారు. ఈ ధర్మానకు గండికోటదుర్గం యేలేటివారు యెవరు తప్పి రూక పాతికెలు తీసు కొన్నాను తమ తలితండ్రిని వారణాసిలోను వధించిన పాపాన బోయిన వారు. గంగకర్తను గోబ్రాహ్మణులను వధియించిన పాపానం బోవు వారని యిచ్చిన సర్వమాన్యపు ధర్మశాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

---

* A. R. 303 of 1905.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం॥
మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీయుం జేయును.

ఈ శాసనం వద్ద ఉండే శాసనం అరవం గ్రంధాక్షర మే క్రమంగా వుండబడ్డది.*

చంద్రుడు, నంది. సూర్యుడు. డమరుకము.
అంకుశము.
దీపస్తంభము. (?) (మనిషి)

ఇచ్చట అరవము వ్రాసివున్నది.
(చూ. తమిళం అనుబం. 1.)

ఈ దేవాలయం లోతట్టు పశ్చిమభాగం।.........దక్షిణభాగం। వాయవ్యభాగమందు చిత్రకూటేశ్వరుడు ఉమామహేశ్వరుడు ఉత్తరం శమలేశ్వరుడు. ఈ ముగ్గురికి ఒకే దేవాలయం; గనుక యీ మధ్య స్తంభాలకు ఉండేది ఆగ్నేయభాగ స్తంభంమీద హాళేకన్నడం అక్షరాలు.

స్వస్తిశ్రీ శాకాబ్దే ౧౧౬(౭?)౬ ఆనంద సంవత్సర మాఘ సిత పంచమీ గురువారం.

*ప్రసూర్జన్మొరటాభిధాన(?)నగరీనాథస్య తస్యాల్లుగి।
క్ష్మాపాలస్యసు(తా?)లసద్గుణనుతా శ్రీహంచలాంబా భవత్।
తంనామాంకితహంచలేశ్వరమభూత్ శాకేరసాద్రిశ్శశీ।
చానందే సితపంచమీ గురుదినే మాఘే శివస్యాలయం॥

ఈ స్తంభానికి దక్షిణం ప్రక్కను.

*దేశే తన్మొరటాహ్వయే రవికులక్ష్మాపాలభూషామణిః।
ఖంఢేరాయ ఇతి ప్రసిద్ధ విభవః శ్రీపల్లవక్ష్మాపతిః।
నామ్నా తస్యహి పల్లవేశ్వరమితిఖ్యాతం శివస్యాలయం।
ప్రాగ్వాకో దిత(?) పంచమీయుతగురో పీఢ(?)త్రి కూటంమ(ను?)తం॥
ఓన్నమఃశివాయ.

A. R. No. 304 of 1905 M. 267 p. 72 A.

ఈ స్తంభానికి ఉత్తరం ప్రక్కను.

*యో గండపెండేరక నామధేయః కాయస్తవంశోద్భవ కర్ణధారః।
శ్రీగంగ సేనాపతితస్య కాంతా కాంతిహీణమాంశోరివ కావలాయ
(కావలాంబా?)॥

ఉమామహేశ్వరం

శివాలయ మభూదుక్త పంచమ్యాం గురువాసరే

ఈ స్తంభానికి వుత్తరం వుండె స్తంభమీద నాగరి లిపియున్నది.

ఈ స్తంభానికె వుత్తర ప్రక్కను ఉండేది నాగరి లిపి.

ఈ స్తంభానికి దక్షిణం ప్రక్కను ఉండేది నాగరి లిపి.

ఈ స్తంభానికి నిర్ఋతి భాగమందు ఉండే స్తంభంమీద పూర్వ భాగం. M. 267 p. 73 A.

(చూ. తమిళం అనుబం. 2.)

యీ స్తంభంమీదనే ఉత్తరభాగం ఉండేది మధ్య అక్షరాలు శిధిలమైనవి...వ్రాసి వున్నది.

ఈ స్తంభంమీదనే దక్షిణభాగం అరవము వ్రాసియున్నది.

(చూ. తమిళం అనుబం. 3.)

ఈ ప్రాకారంలో బడియుండే భీమేశ్వర దేవళం ఉత్తర పార్శ్వంవద్ద పాతియుండే రాయి మీద♦

సూర్యుడు. నంది. చంద్రుడు.

నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్రచామర చారవె।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే॥

---

* These three S'lokas are also found in Nagari script with slight variations.

उमामहेश्वरवपु(?) स्वनाम्ना ओ(दे?)बलद्वयं ।
शिवालयमभूदुक्त पंचम्यां गुरुवासरे ॥

♦ A. R. No. 410 of 1938-39.

స్వస్తి సమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహా ప్రధానం సమస్తసేనా ధిపతి అనేకదేశాధిపతి [సకలలక్ష్మీపతి బాహత్తర నియోగాధి పతి] గిరిదుర్గమల్ల పశ్చిమరాయ భోజదేవదిశాపట్ట శ్రీమత్ ప్రతాపచక్రవర్తి సింగణ దేవదక్షిణభుజా దండ నాయకనారాయణ లక్ష్మదేవదండనాయ కరు శ్రీపర్వతద దక్షిణద్వార ప్రదేశదల్లి శ్రీగిరిపాద పర్వత వప్ప శ్రీపుష్ప గిరియ పంచనదీ సంగ్గమదొళ్ పశ్చిమద ప్రదేశదల్లి శ్రీవైద్యనాథ దేవర్గె అంగభోగ రంగభోగంగళాగి...దేవగేఁకొట్టు అవారిసత్ర వనడుసువంతాగి లక్ష్మనిలయవెం(ము)తన్న హెసరినల్లు పురవం మాడిసి తన్న ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాభివృద్ధిగళం త్రిసంధ్యమొళ్ తప్ప రసుత్రిప్రశ్రీమదక్తి(?) శివదేమహాచార్యఁగె(రిగె) కొట్టు సమాదిప్ప(?) శ్రీలక్ష్మదేవదండనాయకరిగె మంగళంమా (మంగళమహా) శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయ తే క్రిమిః ॥

శివమస్తు ॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

గ్రామానికి తూర్పు యేటి దక్షిణపు గడ్డనుండె రాతికట్టం నడబావికి దక్షిణం పాతియుండె శాసనం.

చంద్రుడు. మనిషిబొమ్మ. ఆవు. ? సూర్యుడు.

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౪౭ అగునేటి ప్రమాది సంవత్సర కార్తిక శు౹ ౧౫ సోమ గ్రహణం పుణ్యకాలమందు.........తిరుమలరాయని కొడుకు రాజు వైయ్య......జుగొళవు తిపరాజు కోయలకుంట్లగంగరాజు......... తిమ్మరాజు తలగడతిరుమలరాజు ది .....కావలి దేవరాజు వీరు మొదలయిన దొంమ్మరిశ్రీమతు...కున్ను పుష్పగిరి అగ్రహారం కాపులు తమ......దొమ్మరి పన్నుజుట్టు వెఇమాడల చెన్నకేశవస్వామి...... వైద్యనాధునకున్ను పుష్పాలమాలకున్ను తమ యిరువైనాలుగు కులాల వారికిన్ని పుణ్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ధారబోసియిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యే వీధివారు తప్పి గడవేసి మోకువేసి డోలువేసి తమ

పన్ను అడిగిరా తమ యిరువైనాలుగు కులాలవారికిన్నీ వెలి. గంగకర్త గో(బ్రాహ్మణ వధచేసిన పాపాన బోవువారు. వారణాశిలోను తమ తల్లి తండ్రుల వధించిన పాపాన బోవువారు. ఈ ధర్మం తప్పక నడుపువారు. ఇటని యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

మంగళ మహాశ్రీశ్రీశ్రీయుం జేయును.

ఈ శాసనానకు వద్దనె తూర్పు ఉండే శాసనం.

చంద్రుడు. సూర్యుడు.

శుభమస్తు॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషం బులు ౧౪౬౧ అగునేటి వికారి సంవత్సరం వైశాఖ శు। ౩ సో॥ శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీఅచ్యుత దేవమహారాయలు విద్యానగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథ్వీరాజ్యం సేయుచుండగాను విప్రవినోదులు కాస్యపగోత్రం అధర్వణశాఖ పెద గోవిందయ్య మనుమడు చిన్న గోవిందయ్యాను, పెద కేశవయ్య మనుమడు చిన్న కేశవయ్యాను, కుంజగోవిందయ్య కొడుకు వల్లభయ్య, కోనయ్య కొడుకుపర్వతయ్యాను బసవయ్య కొడుకు మాదవయ్యయున్ను నల్ల వల్లభయ్య కొడుకు గోవిందయ్యాను వళతవాచారి కొడుకు అల్లాడయ్యాను... కొడుకు నల్లాడయ్యాను వీరు మొదలయిన విప్రవినోదులు పుష్పగిరి మహాజనాలకు యిచ్చిన ధర్మశాసనం. మేము పుష్పగిరి అక్షతృతీయ పుణ్యకాలమందు పుష్పగిరి పుష్పగిరికిచెల్లే గోటూరు సహా మీరు మాకు యిచ్చే విప్రవినోదులకు వరుసావధివర్తన మా విప్రవినోదికులం వారి కందరికిన్ని పుణ్యంగాను వైద్యనాథదేవునికిన్నీ చెన్న కేశవదేవుని కిన్నీ నిత్యదీపారాధనకు త్రివాచకంగాను మీకు ధారబోసి యిస్తిమి.

ఈ ధర్మానకు మా విప్రవినోదులు యెవరు తప్పినాను గంగకర్త గోబ్రాహ్మణుల వధించిన పాపాన బోవువారు. తమ తల్లిదండ్రిని గంగలోను వధించిన పాపాన బోవువారు. ఇటని యిచ్చిన ధర్మశాసనం. ధర్మానకు సాక్షి తమకుల దేవత యక్షిణీదేవి, వీరి వప్పం హరిహరాదులు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మంగళంమహా శ్రీశ్రీశ్రీయుం జేయును.

గ్రామానికి పడమర సమీపమందే నాగేశ్వర దేవాలయానికి పశ్చిమం చేనులో నుండేది అరవం వ్రాసియున్నది.

ఈ రాతికి వెనక ప్రక్కను అరవం వ్రాసియున్నది.

(చూ. తమిళం అనుబం. 4.)

ఇందుకు పడమర నాగేశ్వరదేవాలయముకు దక్షిణమున పాతియుండే రాయిమీదనున్నది అక్షరాలు ప్రథమభాగం శిథిలమయినది.

చంద్రుడు. లింగం. నంది. సూర్యుడు.

మూరురాయ............శ్రీమల్ల క్షితిశర్వాణతస్యార్థాంగలక్ష్మీరికావల...వీరి...యిద్ద...శకవర్షంబులు ౧౧౭౧ నేటి పింగళ సంవత్సరం పుష్య శుద్ధ ౧౫ గురువారము నాడు పుష్పగిరి నాగేశ్వర మహాదేవర అంగరంగభోగానకు మురికినాటిలోని సుగుందాపురం లీలాపుస్తపురం మరు నదీ దక్షిణాన.

ఇక్కడ యేమి అక్షరాలు కనుబడ లేదు.

మంగళం మహాశ్రీ శ్రీ శ్రీయుం జేయుసు.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

నాగనాథుని దేవాలయము గర్భగృహం చట్టు రాళ్ళమీద వున్నది.

అరవం కన్నడాక్షర మిళితం.

ఉత్తర ప్రక్కను అరవము వ్రాసియున్నది.

ఈ రాతికి ఒకరాయివిడిచి పడమటి రాయిమీద అరవం.

(చూ. తమిళం అనుబం. 5.)

ఈ రాతికి పడమర మూడు పగుళ్లు విడిచిన పడమటి భాగం

ఈ రాతికి దక్షిణపార్శ్వానకు అంటివుండె రాయిమీదవయిన ఒక పంక్తి బొత్తిగా రాయలేదు. పేడులేచిపోయినది గనుక యేమి కనుపడలేదు.

మొదటిరాయి........రెండోరాయి ఈ రాతి తూర్పుపై బంతి రాయి పేడులేచిపోయినది.

అరవము యిచ్చట వ్రాసియున్నది.

ఈ రాతి తూర్పుగ అంటియుండే రాయి అరవము.

దక్షిణభాగమందు ప్రాకారానికి విశ్వతట(?)నుండె రాతిమీద అరవము.

(చూ. తమిళం అనుబం. 6)

ఈ రాతికి తూర్పు అంటియుండే రాయిమీద పైబంతి పేడు యెత్తిపోయినది.

దీనికి తూర్పు రాయిమీద

ఈ దేవాలయద్వారాన్కు వేసిన ఉత్తరపు రాయిమీదను.

ఈ రాతి అంచున పడమరగా నుండేది శిథిలమైనది.

ఈ దేవాలయం లోతట్టు ఉత్తర భాగం గోడకు ఉండేది, పైన ఒక పంక్తి శిథిలమైనది.

మొదటి పడమటి రాయిమీద అరవము వ్రాసియున్నది రెండో రాయి తూర్పు.

ఈ రాతికి దిగువతట్టు చిన్నరాయిమీాద అరవము వ్రాసియున్నది.

ఈ రాతికి దిగువ పెద్దరాయిమీాద అరవము వ్రాసివున్నవి.

అరవము వ్రాసియున్నది. ౮౦-౮౩ వరకు యేదీ లేదు.

(చూ. తమిళం అనుబం. 7.)

స్వామికొండ దేవర వ్రాలు గంగజియ్యల సాక్షి వ్రాలు మంగళం శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ దేవళంలోనె ఉత్తరం వైపున సంతాన మల్లేశ్వర దేవళం అన్నవారి గర్భగుడి ద్వారంవద్ద స్తంభానికి ఉండేది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శకవరుషంబులు ౧౨౨౦ నేటి శార్వరి సంవత్సర ఫాల్గుణ బ॥ ౧౦ గు॥ శ్రీమతు పరా బయిరజియ్యల కొడుకులు పెదమల్ల జియ్యలు(...?) తమలో యేకస్తులై గణవంతో కాచన యింద్ర ముత్తి ఆచన బొ(?)మనగారికి జననకగిరితం యిచ్చిన వృత్తిక్రయ శాసనము. మా అప్పు నిమిత్యం మేము కొండమీాది మల్లినాథదేవర సోమనాథ దేవర చెన్నకేశ్వరదేవరకు చెల్లే పంపులోన మల్లినాథస్వామినాథ దేవరకు జెల్లెపాదలోన మాపాల కిటియమది(?)నాలలో గాను నేము నీకు నుడయముగాను యిచ్చినది నాలు ౨(౦ ౦)దు దినాలకున్ను క్రయ మూల్యం రాయజ ట ౭౦ ఇవు అక్షరాలాను డబ్బైటంకాలున్ను చెల్లించు కొని క్రయము యిస్తిమి గాన యీా దినం వెలుం(?)జుగాను యీా రెండు దినాల్కు వచ్చిన గుడి వరుసచి (అసంపూర్తి).

ఈ చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయముకు గ్రామానసుంచి వచ్చేది దోవసోపానంకొండ మీాదికి యెక్కేచోటను పరిచియుండేది హాళే కన్నడం.

సూర్యుడు. శంఖు. కత్తిపిడి. చక్రం. చంద్రుడు.

* స్వస్తి సమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం త్రైలోక్యమల్ల మల్లిదేవమహారాజరు వల్లూారు నెలవీడినల్లు సుఖనం

---

* A. R. No. 316 of 1905,

కథా వినోదదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరలు తత్పాదపద్మోపజీవిగళప్ప శ్రీమన్మహాప్రధానం గోత్రపవిత్రం బా(పె)ర్గడ శ్రీమత్తిమ్మయ్యంగళు శక వరుష సాశిరద అండ(వొంద)నేయ సిద్ధార్థి సంవత్సర మాఘ శు॥ ౧౧ బృహవారదందు శ్రీపుష్పగిరిన రుద్రపాద దక్షిణభాగదల్లు కేశవదేవర త్రికాలపూజ నైవేద్య నందాదీవిగెగం కొట్ట వల్లూరు పడు...అరుమిడి పాళబటయబడయగలు భాత...లునిగం మత్తరుహాంనెరడు అంకదొళ మత్తరు ౧౨ వం కొట్టురీతి ద(?) ధర్మవ ప్రతిపాళిసువరు.

ఇందుకు దిగువ అరవంతో వ్రాసినది రాయి శిథిలమైనది అరవము.*

(చూ. తమిళం అనుబం. 8.)

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః॥

బొమ్మ, నంది.

పుష్పగిరికి వరుణ దిక్కు మాజె కొల్లూరిలో నుండె శాసనాలు. గ్రామానికి తూర్పు నదీతీరమున కపిలబావివద్ద శిథిలమైన బాళొబొందు శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౧౭౯ అగునేటి పింగళ సంవత్సర వైశాఖ శుద్ధ ౧ సో॥ స్వస్తి సమస్తమహీమండల మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వర పరమమాహేశ్వర కాకతీయ పుర వరాధీశ్వర శ్రీస్వయంభూదేవ దివ్యశ్రీపాదపద్మారాధక చలమర్తిగండ మూరురాయజగదాల రాయగజకేసరి శ్రీగణపతిరాయు దక్షిణ భుజాదండ చలమర్తిగండ సింభు(?) గండపెండార గంగయసాహిణి త స్త్రీమంత(మర్ధా?)ంగలక్ష్మి(?)కమలాదేవీం నదిదనుబ(?) మహాస్థానం గణాధిపులైన శ్రీవేదమార్గశ(?) తిసాచార్యుల...జమా(?) యలైన పుష్పగిరి...

* See A. R. No. 317 of 1906

క్షోపదేవ దదిపడస పోర...య్యులదిపుడది(?). శాక్యదివా............
గునులపాదయ. పంతి పుష్పగిరాం పంచనదీ సంగమ నిలయం.

ఇక్కడ రాయి పగిలిపోయియున్నది.

ఈ చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయానకు ఉత్తరం పర్వతం అంచు నదీతీరము దుర్గాంబదేవాలయానకు దక్షిణం నిల్వరాతికి హళేకన్నడ శాసనం రాయిపగిలియున్నది.

కపిల. సూర్యుడు. అంకం. చంద్రుడు. వృషభం.

స్వస్తి శ్రీమత్ చాళుక్యప్రతాప చక్రవర్తి జగదేకమల్ల దేవకాలద మూరనేయ రౌద్రి సంవత్సరద చైత్రమాసదల్లి సంక్రాంతి నిమిత్తవాగి శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం త్రైలోక్యమల్ల మల్లి దేవమహారాజరు హానున్న వాడి ముళికినాడ నాట్ట సుఖసంకథా వినోదదిం రాజ్యంగెయుత్త మిరలు పత్తుపాళనాట్ట బెడరమణిరనాయకం శ్రీపర్వత దక్షిణద్వారద పుష్పగిరియ స్థానద శ్రీపుష్పగిరియ నాగేశ్వర దేవర్గె పత్తిపాళకఆద తంకణ ఆనలికోలె వలూరది అదపొద్దిగెళయులు విరలజియ్యగె ధారాపూర్వంకమాడి బిట్టకెయొనిగరం మత్తరు ౨ కిఱియ బెంమోహూరం హీడదరు హీడవరిదమ్మవం ప్రతిపాళికురు(?) ప్రతిపాళినుదస ధర్మవం కిడిసిదవరు

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

గంగెయతడియ సాయిర కవిలయకొందదోషం.*

ఈ దేవాలయానకు పడమర పాడు నాగేశ్వరదేవాలయానకు ఉత్తరంగానుండే హళేకన్నడ శాసనం.

ఖడ్గము. దీపస్తంభము. సూర్యుడు. అంకం. చంద్రుడు. ?

స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయం శ్రీపృథ్వీవల్లభం పరమభట్టారక రట్టకుళ చక్రవర్తి శ్రీమతు కృష్ణకనహార దేవరు జోతిజాత్రెమాడి మగుళ

* A. R. No. 306 of 1905 S.II IX-i.

బెన్దు శ్రీపర్వతదక్షిణద్వార శ్రీపుష్పగిరియ నాగేశ్వర సర్వేశ్వర దేవ రొళగాగి సమస్త దేవర్గె (సలువ నివేద్య ధూప దీపభోగకం బన్ద అభ్యాగతర్గె జక్కెరయ పుష్పగిరియ నడువ ఉత్తర దక్షిణ నీళగాగి పిరియ కోలలు హంన్నెరాడు మత్తరకెయ్యుమం దేవరమూడణ నన్దన వనముమం ధారాపూర్వకం మాడికొట్టరు ఇన్తి ధర్మవనా...... ...హణన్న వాడి ముళికినాడ......మహారాజ్యం గెయ్వరు ధర్మవం కిడిసదే నడిసిద డెనాళ్లు తమ్మమాడిద ధర్మఫల ఇదం కిడిసదేనడసి దడె.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

ఇధర్మవ కిడిసితపువరు గంగెయ తడియలు కట్టిద సాయిర కవిలెయుమం బ్రాహ్మణరుమం కొంద పాపదలు హోహరు.

ఇంద్రేశ్వర దేవాలయముకు తూర్పుగట్టు క్రింద పగిలిన సగం రాయి మీాద నుండేది.

(చూ. తమిళం అనుబం. 9)

ఇందుకు ఉత్తరం భైరవుగట్టు పాడు దేవళంవద్ద హాళైకన్నడ శిథిలమైన శాసనం.

చంద్రుడు సూర్యుడు.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౦౬ అగునేటి ప్రమాదిసంవత్సర వైశాఖశుద్ధ...శ్రీపర్వత దక్షిణద్వార పుష్పగిరి నాగేశ్వర దేవర స్థానాపతి పినమలజియ్యలకొడుకు గంగజియ్యలు, గిరి పడుమటం మడపం తల్లితండ్రికి పుణ్యంగా గిరి చేఇంచి...తనకు చెల్లివచ్చే...ధారా పూర్వకంగాను సర్వ మాన్యంగాను...మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ పుష్పగిరికి ఉత్తరం పినాకినీ నదీతీరమున కొట్లూరిలో చెల్లె మజరా చింతలపత్తూరు అగ్రహారంలో గ్రామానకు తూర్పున యింద్రేశ్వర దేవాలయంలో నుండే శాసనాలు.

ప్రాకారంలో గోపురానకు లోతట్టు వీరభద్రస్వామికి పడమర నుండే హాళెకన్నడ శాసనం.

సూర్యుడు. నత్త. కత్తి పుష్పం. కత్తి చంద్రుడు.
? స్వస్తికము. వృషభం. దీపస్తంభము.

స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర భుజబలవీరనారాయణ నిశ్శంక ప్రతాప కలుకడపురవరాధీశ్వరులైన మురారి కేశవదేవమహారాజును సోమదేవరాజును పుష్పగిరికి ఇంద్రేశ్వరదేవరకు మ్రొక్కవచ్చి విభవ సంవత్సర(శ. ౧౧౯౦) ఆషాడ శుద్ధ దశమి సోమవారమునాడు దేవరకు అంగభోగాన(కు) వెడుచెఱువు ధారాపూర్వము సాప్త(స్వస్తి ?)మి.

ఆప్రభవ సంవత్సర(శ. ౧౧౮౯) జ్యేష్ఠ శుద్ధ విదియ బిక్షితి(బృహ) వారమునాడు స్వస్తిశ్రీమన్మహామండలేశ్వర మల్లమహారాజులు ఇంద్రేశ్వర దేవరకు ఇచ్చినది.

ప్రత్తిష్ఠనాధ(?) దేవండు ఇంద్రేశ్వర దేవరకు అంగభోగానకు యిచ్చినకొమ్మలూరు॥ రౌద్రి సంవత్సర వైశాఖ శు౹ అక్షత్రి(తృ)తీయనాడు మ్రొక్కి ఇచ్చి నెటూఱు(?) పొడ్లపాడు ఇంత్తవట్టు చెరచినవాండు గంగకర్త వేకవిల పొడిచిన పాపాన పోయినవాడు. మంగళంమహాశ్రీశ్రీశ్రీ.*

ఈ శాసనానకు చేరినట్లుగానె ఉత్తరంగానుండె హాళెకన్నడ శాసనం అక్షరాలు శిధిలమై యుండేది.

చంద్రుడు. లింగం. సూర్యుడు.
? ? వృషభం. ?
చక్రము.

వాగర్థా వివ సంపృక్తౌ వాగర్థప్రతిపత్తయే।
జగతః పితరౌ వందే పార్వతీపరమేశ్వరౌ॥

స్వస్తి శ్రీమతు యాదవనారాయణ ప్రతాపచక్రవర్తి సింహళదేవ వరుషద ౨౦ నెయ ప్రమాది సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు౹ ౨ గె బృహస్పతి

* See A. R. Nos. 319 and 320 of 1905.

వారదంపుత్తు స్వస్త్యనేక భూగురుత తంగసంపూత.........నిచ హాలావణ్యాచివళయవళయెత.........గంగాతీర ఆపారియాత్ర తన్మ ధ్యద్దే(దేశా ?) ధశ్వరం మాహిష్మతీ పురవరా(ధీశ్వరం) సహస్రబాహు ప్రతాప..............మహాయమహాత్మ్యవం వివెకమణి.......... .. శిర సువర్ణధ్వజ విరాజమాన............కామమూలపణె(రి?) ఘోషిత సింహాణ సమరప్రచండ ము.........న ప్రచండకార విచక్షత నయ వికం.............రాజహితగండం సత్సరావెందు నా చాట్టయె నాళిం మునితీవం గంభీర్యవర్మజీవం శరణాగతవజ్రపంజరం లకవిందిళుంపరం అతివిషమ హయారూఢ ప్రౌఢరేఖారేవంతం పరబళకృతాతం నెరిరిణింతడెం దండత్తి జంరొ మదనోరకొడెయా వీరబిజ్జనతలెగొండ గండం హందియఅరసనం సర్వస్వసూఅకాఅ నయకధికతాధికార శ్రీమత్పర్వత మల్లికార్జునదేవర దివ్య శ్రీపాదారాధక పరబళసాధకం నామాది సమస్త ప్రశస్త సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం భుజబల వీరమల్లదేవరసరు శ్రీమతు.............దొళగణ శ్రీపర్వతదక్షిణ వారణాసి......యిందితేశ్వర దేవర................

ఇక్కడ రాయి పగిలిపోయియున్నది.

సాసిరకవివెయం దానం మాడిదఫల. ఇధమ్మగ్రామం కిడిసిదవరు ఆ బ్రాహ్మణరుమం ఆ కవిలెయం గంగెరొళం వారణాసి యళిదయ మహా పాతకక్కె సలవరు.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

ఇదం కడసిదాత అరదావాయ్యన మగ మల్లుచార్య ఓంనమః శివాయ కృంలాభయ్యనఅ్వాహాగకృ యెం.

ఈ శాసనానకు పడమరవుండె హాళెకంన్నడ శాసనం.*

(?) లింగం. (?) వృషభం.

* A. R. No 321 of 1905.

శ్రీ స్వస్త్యనేక మహామండళ రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర పరమవంశోద్భవం వృషభలాంఛనం పల్లవకులతిళకం భారద్వాజ గోత్ర లలితార్ధ చంద్రధర మిర్వం(?)భదరకడ్వాలుకర ప్రవుజన కాంచీ పురవరాధీశ్వర కామకోట్యంబికాదేవిలబ్ధ వరప్రసాదానేకరిపున్నృపతి మణిమకుట సంపూజితి చరణయుగళ చాతుర్వర్ణాశ్రమ ధర్మప్రతిష్ఠిత దిగ్విజయార్ధణకడు ముకసెట్టి కాడువెట్టి వంశావతారనుం నిరంతర సత్య వ్రత వికుచిహాదిదాది మధురభాషణను మనవరత ప్రసంన్న ముఖ మండళం నిరంతర దాన సముదిత ధవళయశోలహరీ పయఃపూర పూరితదిగంతరాళనుం దళపంగొంబళమ మాళి(?) దాయరక్కననుం యేకాంగవీరను మప్ప శ్రీ మన్మహామండళేశ్వర త్యాగసముద్ర భిళ్ళురి బిజ్జణదేవ మహారాజరు సకవర్షద సాసిరదనూఱ నాల్కెనెయ శుభకృత్సంవత్సరద ఆషాఢ బహుళ అష్టమి వడ్డ వారదందు కర్కాటక సంక్రమణ వ్యతీపాత (1104)*దినదాగె శ్రీ పర్వత పశ్చిమచ్ఛాయా యుక్త పుష్పగిరి యలి పంచనదీతీరద స్వయంభూలింగ మిందేశ్వర దేవర మహా స్థానాధిపతిగళమప్ప సకల తివని పుత్రరు సాలెయ మల్లయం దర్మగళరపాకర్చ ఇంద్రేశ్వర దెవర్గె నిత్యనైవేద్య సుప్రభాతతరాగదె సంకల్పవాగి తన్నాళ్వ ముళికినాడ కొండూరల్లి థ(?)ర మూడణ బసురియ రాటణవొందెను ధారా పూర్వకం మాడి కొట్ట వృత్తి మంగళంమహాశ్రీ.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

కడసిదాత శివాయ్యం ఆచార్య.

స్వస్తి సమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీ మన్మహాప్రధానం వచ్ఛరాజ నాయకరు ఇంద్రేశ్వర దేవర్గె నిత్యస్నాత నివెద్యక్కె కలయాళ్లు ధారా పూర్వకం మాడికొట్ట గొరె యొందు. ఈ ధర్మవను నారా నొబ్బరు అళిదరు గంగె యొళం వారణాసి యొళం సాసిర కవిలెయ్యుం సాసిర వేదపారగరుమం వధిస పాతకక్కె సల్లువరు.

---

* **Saturday 14th June, A. D.** 1184.

ఈ దేవాలయం గర్భగుడి వెలపట గర్భగుడి పట్టున గోడకు ఉండేది.[1]

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౧౭ అగునేటి మన్మధసంవత్సర శ్రావణ బ ౧ గు॥[2] శ్రీ యింద్రేశ్వరస్థానాపతులు పెదమల్ల జియ్యల కొడుకు దేవయాను పినమల్లజియ్యలకొడుకు హిసిదేవయాను భీమయ జియ్యలకొడుకు అన్నమల్లని దేవజియ్యలకు యిచ్చిన భాషా క్రయ మెట్లన్నను ఇంద్రేశ్వర దేవర వృత్తియందు చరిసందు చనియందు(?) మడి యందున్ను ఈమువ్వురున్ను తమబిడ్డలు సహితముగాను అనుమతా నను తమ మేనబావ దేవజియ్యలకును ఏనవపాలు జట్టాసాని చ్చెకొలనివగ నూఋ హా ౯౦ దలుంగొని అరిదిగాను దేవజియ్యలకు ధారా పూర్వ కముచేసి యిచ్చిరి. ఈ క్రమమున తమలోను భరించి క్షీరోదకన్యా యాన వర్తిపంగలవారు. దీనికి సాక్షి ధర్మశిగురుదేవర సంన్నిధిని కమళాశంకరమూర్తి. ధర్మం వప గురువులాన పంచమరస్థానాపతులును మల్లినాధదేవరస్థానాపతులూను సిద్ధవటం సిద్ధాంతి జియ్యలును కం బాండి జియ్యలూను వెజాసార్ధభట్ట............

ఇందు యీ గర్భగుడి అస్తిభారం చుట్ట వ్రాసివుండేది.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౨౨ అగునేటి శార్వరిసంవత్సర జ్యేష్ఠ శు ౫ సో॥ పుష్పగిరి...............మహాజనులు కంకణాల ....సమస్త ప్రజ...యింతవట్టు మరిముందట యింద్రేశ్వర దేవస్థానాపతులు మల్లజియ్యలు దేవజియ్యలు బాలదేవజియ్యలు యితని తమ్ముడు గంగజియ్యలు అన్నమల్ల దేవజియ్యలు తమలోనివృత్తి ....సన్నయమైన దేవరు యింద్రేశ్వరదేవర వృత్తి సోమనాథ దేవర వృత్తి మల్లినాధదేవరవృత్తి ....నను నడచినక్రమాల ....మల్లజియ్యల దేవజియ్యాను బాలదేవజియ్యాను గంగజియ్యాను

1. A. R. No. 322. of 1905,

2. Thursday 28th-day A. D. 1295.

సగమున్ను అన్నమల్ల దేవయ్యసగమున్ను.........లవారు యీ రెండు సగములు పొత్తున ఇంద్రేశ్వరసోమనాథదేవర వృత్తులను...య్యలు యందు రెప్ప.........కొన్న సగపాలు రెప్పజియ్యలు అనుభవింపగల వారు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సుఖాన అనుభవింపగలవారు. వీరి ఉభయ సంమతమున పోతునాయని కొడుకు కరణం బయసవ్రాలు మంగళంమహాశ్రీశ్రీశ్రీ.

ఈ యింద్రేశ్వరుని గుడి ఆస్థానమండప స్తంభానికి ఉండేది.[1]

స్వస్తి శ్రీమతు శకవరుషంబులు ౧౧౮౨ అగునేటి రౌద్రి సంవత్సర ఫాల్గుణ బహుళ దశమి శుక్రవారంనాండు[2] యింద్రేశ్వర దేవస్థానాపతులవారు ఇంద్రేశ్వరజియ్యలును, పరసానిని, భూమెను ఈ ముగ్గురు అనుమతాన ఒందె(?) తమ నాల్గుథల్లవఫాలూను(?) తమ నల్గుర అనుమతాన ఇంద్రేశ్వరదేవర వృత్తియందు మూరితులందు(?) బలిమందు మడియందు యూరియందు పిండికాద్రభూమునందు(?) తమ పాలికివచ్చిన సర్వాయము సహితముగాను పెద్దతిమెజియ్యలకు దేవవకు (?)మహేశ్వరునికి తమ నలుగురి అనుమతాన తోడి పాల మల్లజియ్యలు పినమల్లజియ్యల అనుమతాన అసంఖ్యాతుల ముందట పంచమఠస్థానాల వారి ముందట వలూరి గ హణములు గ ౧౦౦ నూటికి అమ్మిరి. దీనికి సాక్షి కమళాసంకరముస్థానాపతులు సూర్యకాశిగలరిదేవరు జట(?) నాథదేవర స్థానాపతులు సోమనాథజియ్యలూను దుర్గాదేవిస్థానాపతులు నాగజియ్యలూను పుష్పేశ్వర స్థానాపతులు సోమనాథజియ్యలూను మల్లినాథదేవర స్థానాపతులు విసియ్యనాథజియ్యలూను సిద్ధవటము స్థానాపతులు సిద్ధాంతి జియ్యలూను ఆవూరి మఱుంకాండిజియ్యలును అసంఖ్యాతుల సహితమై సంమతినాథదేవరూను వీరి అనుమతానమై దేవుని స్థానాపతి. వ్రాసిన కరణము బయ్యన.

ఈ దేవాలయ గర్భగుడి ద్వారానుకు తూర్పు భాగమందు అడుగున రాతికి వ్రాసియుండేది.

---

1. A. R. No. 324 of 1905.
2. Friday 25th Feb. A.D. 1261.

స్వస్తి శ్రీశకవరుషంబులు ౧౩౧౪ అగునేటి ఆంగీరస సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౫ ఆ॥* రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర హితస్త(హేమాద్రి) దానచింతామణి అరిరాయమనోభయంకర ఉత్తరదక్షిణ పూర్వపశ్చిమ సముద్రాధిపతియైన శ్రీవీరహరిహరరాయని కుమార శ్రీవీరదేవరాయ ఒడయలు రాజశేఖర పట్టణమందు సుఖసంకథావినోదంబుగను రాజ్యము ప్రతిపాలన చేయుచుండగాను ములకనాటి తంమ్మళ్లకు యిచ్చిన శాసనం.

సుఖ్ఖంభూమి సుఖ్ఖంతలా సహితముగాను సర్వమాన్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యిచ్చెను మంగళము.

ఇంద్రేశ్వర దేవాలయము గర్భగుడి ద్వారానుకు దక్షిణం ఆస్థానం మంటపంపైన నాలుగుమూలల అతికివుండె రాళ్లమీద నుండె అరవ గ్రంథాక్షరం. వరుణదిక్కున వుండె రాతిమీదను.

యీశాన్యపుదిక్కున

ఆగ్నేయ భాగమందు.

నిరరుతి భాగమందు

(చూ. తమిళం అనుబం. 10.)

సదరహు దేవాలయానుకు తూర్పు ద్వారానకు దక్షిణ ప్రాకారానకు లియ్యమయియుండె రాయిమీది అరవం గ్రంథాక్షరం.

(చూ. తమిళం అనుబం 11)

ఈ దేవాలయం ప్రాకారం వెలుపటి గోపురానకు పడమర గోడపైన ఉండేది.

సూర్యుడు. లింగం. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలిశాహాన శకవరుషంబులు ౧౪౬౯ అగునేటి ప్లవంగ సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౫ ఆ॥ శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ

* Sunday. 28 April A. D. 1392.

రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప సదాశివమహారాయలవారు విద్యానగర మందు రత్నసింహాసనారూఢులై పృథ్వీసామ్రాజ్య మేలుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నందెల తిమ్మయ్యదేవమహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శిలాశాసనం: సదాశివదేవమహారాయలగారి ఆనతిని అళియరామరాజయ్యదేవమహారాజులగారి ముదలను కర్ణాటకానను మంగలవారు అచ్చె పన్ను సర్వమాన్యంగాను కొండోజుకు మన్నించ్చిన నిమిత్తం మేమున్ను గండికోటసీమకెల్లాను మంగలపన్ను సర్వమాన్యంగాను చేస్తిమి. ఇంద్రనాథదేవుని స్థానగ్రామాలు పుత్తూరు రావలపల్లె దుంపలగట్టు యీ గ్రామాలకు మంగల తిమ్మోజి అచ్చె మంగలపన్ను సర్వమాన్యంగాను చేస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు గనుక తప్పిరా వారకాసిలో గంగకర్త గోవుబ్రాహ్మణుల వంపిన పాపాన బోవువారు.

పుష్పగిరి గ్రామానికి పడమట చెర్వుకట్టుపైన నుండె పొలిమేర రాయి.

పుష్పగిరి వల్లూరిసందు యెల్లరాయి.

గొడుగు పోలని ప్రతిమ.

అంత్తు పుష్పగిరిలో శాసనాలు ౫౧.

పుష్పగిరికి తూర్పు కొల్లూ(ట్టూ)రిలో చెల్లెమజరా దుంపగట్టు గ్రామానికి తూర్పు ముకుందబావికి పడమట వీరులచేనులో రెడంచెంచు రెడ్డి వీరులువుండె గుడి రెండురాళ్లు అతికి పయిన వఖరాయి పెట్టియుండే దానిలోనుండేది. రాళ్లపైన ప్రతిమలు చెక్కినవాటి వద్ద వ్రాసియుండేది.

మొదటి రాతిపైన స్త్రీపురుష ప్రతిమ చేతిలో విల్లు ఇందుపైని ఒక లింగమున్ను యెనుకంన్నెకుల(కన్యకల) ప్రతిమలు. ఇందులో పురుష ప్రతిమ విల్లు ధరించిన దాని వద్ద వ్రాసి యుండేది.

రెడంబసిరెడ్డియ కొడుకు తింమ్మాన.

రెండోరాతిపైన స్త్రీ పురుష ప్రతిమ చేతిలో యీటెయున్న దానివద్ద నుండేది.

రెడంపాపయ కొడుకు.

ఇక్కడ అక్షరాలు అగపడ లేదు. కాని సింగయ్య అని తోచుచున్నది.

మూడో రాతిపైన పురుష ప్రతిమ చేతిలో విల్లు పెట్టుకయుండె దానివద్ద నుండేది.

రెడంరెడ్డి కుమారుడు తింమ్మయ్య.

నాలుగో రాతిపైన పురుషప్రతిమ చేతిలో బల్లెంపట్టుకొని గుర్రాని పొడిచినట్టు ఉండే దానివద్ద యుండేది.

రెడం పాపయ కొడుకు తిరుమలయ్య.

ఈ గుడికి అతికి ఉత్తరం ప్రక్కబండకు లోతట్టు వ్రాసియుండేది. ప్రమాదినామ సంవత్సర ఆషాఢ శు। ౧౧ నాడు వలసపోయి గుటుంపాడి పాళెంలో నుండగాను బండతింమినాయనివారు వలసపోయినపుడు గుర్రం పొడిచి మనుసుల చంపి నిలిచిన రెడంవారు వీరులు.

ఇందు దక్షిణం గోడకు శిథిలమయి యుండేది.

(చూ. తమిళం అనుబం. 12.)

పుష్పగిరి అగ్రహారానకు తూర్పు పినాకిని గడ్డన చెన్న కేశవస్వామి దేవాలయం యొక్క గోపురంలోతట్టు పడమరగా నుండే శాసనం,

సూర్యుడు. శంఖం. తిరుమణి. చక్రం. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౮౧ అగునేటి సిద్ధార్థినామ సం॥ ఆషాఢ బ॥ ౧౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరసదాశివదేవమహారాయలుంగారు

విజయనగరమందు రత్నసింహాసనారూఢుండై పృథ్వీసాంమ్రాజ్యం చేయుచుండగాను భారద్వాజ గోత్రం ఆశ్వలాయన సూత్రం ఋక్ శాఖాధ్యాయులైన తాళ్లపాక అన్నమయ్యగారి పౌత్రులైన పెద్దతిరుమలయ్యగారి పుత్రులైన కోనేటి తిరువెంగళనాథయ్య పుష్పగిరి చెన్నరాయనికి సమర్పించిన భూదానధర్మశాసనం క్రమమెట్లన్నను: మాకు సదాశివ దేవమహారాయలు చేతను భ్రతిగ్రహాలబ్ధమైన అంజవరం అనే అగ్రహారమందు చెరువుక్రింద మడి కాలిస్థలం మానగరికమ్మతం యిద్వారిచేను ఖ౹ ౨౧ ౨ చేను ప్రతిసంవత్సరమందున్ను వైశాఖ శు। ౨ నాడు తేరుతిరుణాళ్ల కైంకర్యానకుగాను సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను ధారపోసియిస్తిమి. అక్షరాలాను యీ పన్నిద్దుము యిరసాన రెండు చేనున్ను(?) భారద్వాజ గోత్రం ఆశ్వలాయనసూత్రం ఋకుశాఖాధ్యాయులైన తాళ్లపాక అన్నమయ్యగారి పుత్రులైన పెదతిరుమలయ్యంగారి పుత్రులైన కోనేటి తిరువెంగళనాథయ్యవారు పుష్పగిరి చెన్నరాయనికి ధారవోసి యిస్తిమి. ఈ పన్నిద్దుము నిరసాన రెండు చేనికి కలిగిన అష్టభోగ తేజస్వామ్యాలున్ను భారద్వాజగోత్రం ఆశ్వలాయన సూత్రం ఋకుశాఖాధ్యాయులయిన్ను తాళ్లపాక అన్నమయ్యగారి పౌత్రులైన పెదతిరుమలయ్యగారి పుత్రులైన కోనేటితిరువెంగళనాథయ్యవారు పుష్పగిరి చెన్నరాయనికి తేరుతిరుమహోత్సవానకుగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను త్రివాచకంగాను ధారబోసి యిస్తిమి.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

మంగళంమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీయుంజేయును.

ఈ దేవాలయముకు ద్వారానకు దక్షిణమందు చెన్నకేశవ దేవళం పట్టున నుండె శాసనం.[1]

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౨౩ అగునేటి దుర్మ్మఖి[2]సం॥ పుష్య శు॥ ౨ సో॥ పుష్పగిరి వైద్యనాథ చెన్న

1. A. R No. 307. of 1905.
2. SS 1423 Durmati.

కేశ్వర దేవస్థానాలకు పెద్ద అఘోరశివాచార్యులయ్యంగారు పుష్పగిరి జుట్టువెయిమూళ్ల చెన్నకేశ్వరదేవుని శిఖరంగారనున్నాం చేయించెను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను.

ఈ రాతికి దక్షిణం పొందియుండె రాతిమీద ఉండేది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౪౨ అగునేటి ప్రమాది సం॥ ర కార్తిక శు॥ ౧౫ సోమగ్రహణ పుణ్యకాల మందు దొమ్మరి రామచంద్రు తిరుమలనాయని కొడుకు రాజులయ్య మరిది దేవరాజు సాళువతిప్పరాజు కొయ్యలమట్ల గంగరాజు భూపతిరాజు శాకిభీమరాజు తలగడ తిమ్మరాజు వీరు మొదలయ్ని విళ(వీళ్ల ?)వారు పుష్పగిరి అగ్రహారం కాపులు తమకు యిచ్చె దొమ్మరి పన్ను జుట్టువెయి మూళ్ల చెన్నకేశవదేవునికి దీపారాధనకున్ను పుష్పాలతోటకున్ను తమ యిరువై నాలుగు కులాలవారికి పుణ్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగా యిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యే వీథివారు తప్పినాను గంగకర్త గోవు చంపిన పాపాన బోవువారు. తమ తల్లిదండ్రిని వారణాసిలోను చంపిన పాపాన బోవువారు, తమ యిరువై నాలుగు కులాలలో వెలి. ఈ ధర్మము నడువువారలని యిచ్చిన ధర్మశాసనం. మంగళంమహా శ్రీశ్రీశ్రీయుం జేయును.

చెన్నకేశవదేవుని రంగమంటపములో కుబేరదిక్కున నుండే స్తంభం మీద వ్రాసియుండే శాసనం.*

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంగళు ౧౪౩౬ నందమేలె నడువ భావ సం॥ చైత్ర శు॥ ౧ సోమవార శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీకృష్ణదేవరాయ మహా రాయరు పుష్పగిరి యల్లి చెన్నకేశవదేవరిగె కొట్టగ్రామద ధర్మశాసన చెన్నకేశవదేవరపూజ పునస్కార అమృతపడి నైవేద్యక్కె మురికినాటి సీమెయొళగె చెన్నూరు సీమెయొళగణ చినమాచుపల్లిగ్రామవను తథా

* A. R. No. 309. of 1905.

తిథి పుణ్యకాలదల్లు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకవాగి సమర్పిం స్తైవు. ఆ చినమాచుపల్లియగ్రామద చతుస్సీమగె వొళగాద గద్దెబెదలు తోకితుడికి నిధినిక్షేపజలపాషాణఅక్షీణఆగామిసిద్ధసాధ్యగళెంబ అష్ట భోగ తేజస్వామ్యవెనుంటాదున్ను ఆగుమాడికొండు చెన్నకేశవదేవర పూజపునస్కార అమృతపడినైవేద్యవన్ను చెన్నాగి నడసలుళ్లవరెందు కొట్ట ధర్మశాసన. శ్రీవిరూపాక్ష. మంగళ మహాశ్రీశ్రీ

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం ॥

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

ఈ స్తంభానకు దక్షిణం పరచియుండె రాతిమీద వ్రాసియున్న శాసనం.

సాధారణ సంవత్సర వైశాఖ శు। ౫ సో॥ పుణ్యకాలమందు నంద్యాల తిమ్మరాజయ్యవారు కట్టడచేసిన వివరం: చెన్నరాయని దీపా రాధనకు జక్కులవారు పరికెలు పెట్టిఅందుకు పరికెకు పరకలెఖనున్ను, మంగలవారు పనులు చేసే అందుకు దినం ఒక్కంటికి వీసమున్ను, కొలలు చేసేవారు అందు కొల ఒక్కంటికి పరకలెఖను...తీర్థపర్వాలు మొదలుగా నిత్యదివసాలనున్ను చెన్నరాయని దీపారాధనకు కట్టడచేసి సమర్పించిన ధర్మశాసనం. ఈ ధర్మానకు యెవరుయియ్యక పోయినాగాని వార ణాసిలోను గోబ్రాహ్మని చంపిన పాపానం బోయినవారు.

ఈ రంగమంటపములోనె పయిననుండె దూలపు రాయిమీద నున్న శాసనం.*

---

* A. R. No. 310 of 1905.

శకవరుషంబులు వెయిన్ని మున్నూటయాభైయెనిమిది అగు నేటి నళసంవత్సర చైత్రశుద్ధ ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అంత్వంబర గండ్డ సంబట లక్కయ్యదేవమహారాజు కుమారుడు కంప్పయ్యగారు పుష్పగిరి జట్టువెయిచూళ్ల చెన్నునినగరి శిథిలపట్టునను వజ్రగారచేయించెను. మంటపము రంగమధ్య దూలము విరిగియుండగాను తివిఁయించి క్రొత్తగాను యీ దూలము చేయించి పెట్టించెను. ఈ మంటపంమీాను చతుస్సీమకున్ను వజ్రగార చేయించెను. మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ యుం జేయును.

ఈ చెన్న కేశవస్వామి గర్భగుడి ద్వారంవద్ద ఉత్తర ద్వారపాలకునివద్ద నుండె స్తంభంమీాది శాసనము

శుభమస్తు॥ యి(యు)వ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౨ గురువారం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నందెలబుళయ్యదేవమహారాజుల కుమారుడు అబ్బయ్య జట్టువేయిమాడలచెన్నయ్య నగరి మండపంలోని యీశాన్యపు అంకణం విరిగితేను తీసించ్చి క్రొత్తగాను కట్టించ్చెను.

దిగువ ఒక పంక్తి అగుపడలేదు శిథిలమయినది.

ఈ స్తంభానికి పైన రాతి దూలంపైన ఉండేది.[1]

శుభ(మ)స్తు॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౫౧౩ అగునేటి ఖర సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧౫ సోమవారాన శ్రీమన్మమహామండలేశ్వర నందెల అవుబళ్రాజు వెంకటాద్రి రాజయ్య దేవమహారాజులయ్యవారి కరణం కష్టకం కొండ్రాజు కుమారుడు కామరాజు పుష్పగిరి చెన్నరాయదేవమండపందూలం శిథిలమై విరిగియుండగా తిరుగా సేయించెను.

చెన్నకేశవ దేవాలయముకు ఉత్తరం అంటినట్టుగా నుండె సంతానమల్లేశ్వర దేవాలయములో రంగమండపంలో వాయవ్యభాగమందు ఉండె స్తంభంమీాద వ్రాసిన శాసనం.[2]

1. A. R. No. 311 of 1905.
2. A. R. No. 313 of 1905.

మభమస్తు ॥ శకవరుషంబులు ౧౨౧౬ అగు నేటి విజయ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు॥ ౧౦ పుష్పగిరి మల్లినాధదేవ సోమనాధదేవ స్థానాపతి బనమలజియ్య కొడుకు పుబ్బాల దేవపార్గె నురెప్పజియ్యలకు మల్లినాధ దేవర సోమనాధదేవఢ్ల వృత్తియందు తమకుం చె(జె)ల్లేవిన్ని దేవ పాద్మ(?) దారిలోనున్న సగబాలిచ్చేట్లుగాను నాలుగు వణముపల్లె చెలికలు ౩౨ ముప్పై రెండు మాడలకు...గనుసంమతిగాను దివాళశోనును(?) బారిడిపెను గంగెఇసగమునూ రెప్పజియ్యరకు సగము యిాక్రమాన... పంచుకుడ్వంగలవారుగాను వడంబజీ దేవగగెఇను తమమున(?) బాచిరప్ప జియ్యరుకు ధారాపూర్వకంగాను చేసిరి. శ్రీవైద్యనాధ దేవస్థానాపతి... జియ్యంగారున్నూ మల్లశంకరము స్థానాధిపతి త్రిపురాంత్తకగుడి దేవరాను దుర్గాదేవిస్థానాపతి మారిజియ్యలాను రుద్రపాదముస్థానాపతి మాంజియ్యలాను రామేశ్వరం స్థానాధిపతులు సిద్దజియ్య దేవజియ్యలాను బాలదేఒజీయ్యలాను వీరుభయానుమతాన పోతళినాయని బయ్యన్న వ్రాలు. మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ స్తంభానికి దక్షిణం స్తంభంపైనసుండేది.[1]

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౩౨ అగు నేటి మన్మధ సంవత్సర[2] భాద్రపద ౧౪ సో॥ రామేశ్వరం స్థానాపతులు యఒంటెప్పజియ్యలు కొడుకులు వీరజియ్యలాను రామజియ్యలాను తమలోను యేకస్తులై సోమజియ్యల గంగకొడుకు గంగజియ్యలకు యిచ్చిన క్రియశాసనం క్రమమెట్లన్నను తమకును పుష్పగిరి కొండ మిాది సోమనాధమలినాధదేవరకు చెల్లెవృత్తి పాపాయరెడ్డిపల్లెలోను తమకు చెల్లేపాలు తెగుజెప్పె(?)గాను యిచ్చి పుచ్చుకొన్న పొనుకాండి రాయజ టంకాలు ట ౫౪ ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యిస్తిమి గాన సుఖమనుభవించుదురు. ఈ శాసనానకు సాక్షులు చెన్నకేశ్వరదేవర నార్వెరావిలాను యింద్రనాధదేవరస్థానాపతి యరబాలు యిరజియ్యలాను పుష్ప

1. A. R No. 312. of 1905.

2. S. 133(7) Manmatha.

నాథుని తిప్పజియ్యలాను రామేశ్వరం తిప్పజియ్య కొడుకు పాపజియ్య లాను వీరలయుభయానుమతిని తిప్పరాజు అపన(౨) వ్రాలు. మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ స్తంభానకు తూర్పున నుండె శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౩౩౭ అగునేటి వృష సంవత్సర భాద్రపద బ॥ ౬ ఆ॥ రామేశ్వరం స్థానాపతి తిప్పజియ్యల పెండ్లాం భీమ కాను ఆయమకొడుకు యింద్రుడున్ను యేకస్తులయి సోమజియ్యలు గంగుకు యిచ్చిన శాసన క్రమమెట్లన్నను తమకు చెల్లె పుష్పగిరి కొండమీది సోమ నాథమల్లినాథ దేవరకు చెల్లె పాపాయరెడ్డిపల్లిని తమకుచెల్లే యెనిమి దోక్క-పాలి(?) వృత్తి క్రయముగాను యిచ్చిపుచుకొన్న సొన్నంకాంటి రాయజిట ౧౦౦ ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను యిస్తిమిగాన అనుభవింపు వారు. ఈ శాసనానకు సాక్షులు కామనూరి లక్ష్మీనాథుని కొడుకు అవు బళనాథుడున్ను ఇంద్రేశ్వరదేవర స్థానాపతులు గంగజియ్యల యింద్రున్ను యరబయ్యలజియ్యలాను కా(రా?)మేశ్వరం స్థానాపతి వడుగజియ్యల కొడుకు సెరిగిరిన్ని వీరలయుభయాన్మతాన కరణం భోమరాజు కొడుకు అన్నదాత వ్రాలు మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ దేవాలయానకు పడమర పాడుభీమేశ్వర దేవాలయానకు ఉత్తరంగా నుండె హళెకన్నడ శాసనం.*

ఈ రాతికి దిగువ తలక్రిందుగా ఉండేది.

స్వస్తిశ్రీమతు శ్రీస్థళపుర నాగేశ్వరదేవర పుష్పగిరి పరిచార పూర్వం విరుదేవరయ.........నుత్తమ హిరియవడ

ఈ స్తంభానకు ఉత్తరంగా స్తంభంపైన ఉండేది,

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శకవరుషంబులు ౧౨౩౫ అగునేటి ప్రమాదీచ సంవత్సర భాద్రపద శు॥ ౨ లు రామేశ్వరం స్థానాపతి

* Repeated here

బదలమంజియ్యాల కొడుకు వీరజియ్యాల రామేశ్వరం స్థానాపతి అయ్యాల వారులు రామజియ్యాల విరజియ్యాల మల్లజియ్యాలవారికి యిచ్చిన క్రయ శాసనం క్రమమెట్లన్నను : పుష్పగిరి కొండమీది సోమనాథమల్లినాథ భైరవేశ్వర దేవరకు చెల్లె పాపారెడ్డిపల్లెని తమకు చెల్లె... యీ రెండు పాలివృత్తి క్రయముగాను యిచ్చిపుచ్చుకొన్న సొసంకాండి రాయజ ట ౫౦ ఇట(?) అక్షరాలాను యీ భై టంకాలున్ను.......

ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను త్రివాచ(కం)గాను యిస్తిమి. ఈ శాసనా నకు స్థానాపతులు రామేశ్వర వీరజియ్యాల కొడుకు గంగజియ్యాలాను అప్పరాజు రాకొడుకు పాపరాజున్ను ఆదలజు రామ్మవీర్య ఈ వ్రాసిన కరణం అన్నామతగారి కొడుకు అయ్యాల వ్రాలు. ఈ క్రయ శాసన మిచ్చిన వీరజియ్యా వ్రాపుం...మని.

ఈ పుష్పగిరి పర్వతానుకు ఆగ్నేయభాగం సామిప్యంగా కొండది గువ చముళ్లపల్లె గ్రామానకు తూర్పుబాటకు మజరామునిపాకకు ఉత్తరం రెండు పరువులు దూరమున పాతియుండె శాసనం.*

చంద్రుడు. ? శంఖు. సూర్యుడు.

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౬౦ అగునేటి వికారిసంవత్సర జ్యేష్ఠ శు ౧౨ లు శ్రీమద్రా జాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీఅచ్యుతరాయమహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనాసీనుండై పృథ్వీరాజ్యము సేయుచుండ గాను యీ రాయలకు మరిదిన్ని సర్వసిరఃప్రధానిన్ని అయిన దాన క్షాత్ర సమేతులున్నూ కావేరీవల్లభ, కటకపురిచూరకార, గజమల్లు తలగొండగండ, తుంబళగోప, బసవశంకర నవలపు తెటరిగరగండ (నవ లక్ష తెలుగరగండ ?) ఒండాడిమండలీకరగజదాడి(?) బిరుదాంకితు లయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర సలకరాజు పెద్దతిరుమలయ్యదేవ మహారాజులుం గారి సకలకార్యకర్తలయిన తదియ్యకృపాలబ్ధ సామ్రాజ్యవైభవోన్నతు లయిన సమయద్రోహరగండ్డాంకులయిన గొడుగుమతి భూమినాయని

---

* A. R. No. 334 of 1938–39.

కొమారుల్ని తిమ్మమాంబాగర్భశుక్తిముక్తాఫలమైన పాపినాయనింగారు చెన్నూరి సీమ మోదయిను(మొదలైన ?) రాజ్యము నేలుచున్న కుల శీలాదిగుణసమన్వితలయిన పతివ్రతాశిరోరత్నమైన తమ దేవులు యెల్లమాంబ పేరను పుష్పగిరికి తూర్పున ములుపాకపొలాన యెల్లమాంబాపురమనే గ్రామముకట్టించి విష్ణుస్థానము గట్టించి కేశవమూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేసి పశుపక్షినరమృగజీవసాధనమై అగాధజలోపేతమైన బావి త్రవ్వించ్చి వనమున్ను వేయించి జగత్ప్రఖ్యాతిగాను యెల్లమాంబగారి పేరను మరిన్ని అనంతాలైన ధర్మాలు చేయిస్తున్న వేయించిన ధర్మ శాసనము.

వనమును గుడియను చెరువును
తనయుడు బ్రహ్మప్రతిష్ఠ ధననిక్షేపం
బును మొదలగుసంతతులను
అనఘుడు భూమపని పాప డవనిపుడిచ్చెను.

మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీయుంజేయును.

ఈ గ్రామంలో మజరా మునుపాక అగ్రహారంలో గ్రామానికి పశ్చిమ భాగమున పుష్పగిరి పర్వతమునకు లియ్యమైయుండే శిధిళమైన పరుశురామ ఉమామహేశ్వర దేవాలయము అడుగున బండమీద వ్రాసియుండేది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౦౬౮ అగునేటి దుందుభి సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౮ లు శ్రీమదనంత కల్యాణ గుణపరిపూర్ణ శ్రీపరుశరామేశ్వరునికిన్ని ఉమామహేశ్వరునికిన్ని వద్ద ర్శనం సరస్వతి సోమయాజుల పౌత్రులయిన వెంకటసోమయాజుల పుత్రు లయిన సర్వేశ్వరసాగ్ని చిత్యాతిరాత్ర సర్వతోముఖబృహస్పతిత్రిసహ స్రాగ్నియుక్త అసహస్ర(?)పౌండరీకయాజులు నిత్యనైవేద్యానుకున్ను దీపారాధనకున్ను శివాలవారి పల్లెలో తూమెడు మడి తూమెడు చేను ములుపాకులో తూమెడు మడి తూమెడు చేను నక్కలందిన్నెలో తూమెడు మడిన్ని యిచ్చినారు. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు సహాయం చేస్తూన్నారో

వారికి పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిన్ని ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివద్ధిన్ని కలిగి ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ఉందురు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ శాసనంలో శకం ౧౦౬౮ ఉన్నది. ఇందులోనుండె బ్రాహ్మణుని వంశీకులను అడిగితే యిందులో శకం తప్పు పడియున్నది. ఇది ౧౬౦౮ ఉండవలెను అని చెప్పుతున్నారు గనుక శాసనంలో శకం తప్పియున్నది. అక్షరాలు నవీనంగా ఉన్నది గాని ప్రాచీనం కావు.

గ్రామానికి యీశాన్య భాగమున పొలిమేరలో నుండే రాతికి ఇ(యు)వ సం॥ జ్యేష్ఠ శు॥ ౧౫ లు మునుపాకుగ్రామమధ్యే శిభోగ్యాలకు(?) సెలవుగాను మహాజనాలు వణవజి కిచ్చిన చేను ఖ ౪౧౩.

ఇదిగాక నలుఖైముప్పై ఏండ్లనాటివి బావిలో రాతిపైన వ్రాసినారు.

మాజె అంబవరంలో నుండె శాసనాలు.

గ్రామానికి పశ్చిమభాగం అంకాళమ్మదేవళంవద్ద పాతియుండే శాసనం అక్షరాలు శిథిలమై యున్నవి.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౪ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర జ్యేష్ఠ బ॥ ౧౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర వీరప్రతాపసదాశివ దేవమహారాయలువిజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథ్వీసామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను.

ఇక్కడ అక్షరాలు శిథిలమై యున్నవి గనుక అక్షరాలు అగపడలేదు.

గ్రామములో చినసింగారెడ్డి యింట్లో రాయి ఒక ప్రక్క పగిలి పోయి ఒక పేడు ఉన్నది రెండో పేడు అగపడ లేదు. నిలిచిన రాతిపైన ఉండేది.

యి శాలివాహన శకవరుషంబులు.........అగునేటి శుభకృతు ....రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరసదాశివదేవ మహారాయలు పృథివీరాజ్యము చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర నందెల వరదరాజులుంగారి కొమాళ్లు అవుబళరాజుంగారు...... పుణ్యముగాను తమ తల్లిడిగారికి పుణ్యముగానున్న సదాశివరాయలు యిచ్చిన గండికోట సీమలోని అంబవరం.

చెన్నకేశ్వరదేవునికి మహా............మందు దశమీా మహోత్స వాలకు చింతలచేను ఖ ౦౹౦ అక్షరాలా............దక దానధారా పూర్వకంగా.........చెన్నకేశవరాయనికి చెల్లె బం......మళ్లకన్న యీాశ్వరుని.........గణాధిపతికి చెల్లే చేనుగాను దేవరకు సమర్పి స్తి(మి)......(యె)వ్వరుతప్పినాను తమ పితాళ్లను గోబ్రాహ్మల వధించ్చిన.

స్వదత్తా ద్విగుణం...............

ఈ శాసనం సదాశివరాయల దినాలలో అయినది. శకం రెండో స్థళం దాఖలాచూస్తే శకం ౧౪౬౪ ఉండవలెను.

గ్రామములో చెన్నకేశ్వర దేవాలయానకు తూర్పు మంటి గోడలో పడియుండినశాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౭ అగునేటి రాక్షస సంవత్సర భాద్రపద.........లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప సదాశివదేవమహారాయలు విజయనగర మందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీసామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను ఉదయగిరిరాజ్యంలోకి చెల్లే మురికినాటి సీమలోను పుష్పగిరిప్రాక్ దిశ

పెన్నకు దక్షిణం ఘుండికోట సీమలోను హరొరగ్రామం.........
అంబవరగ్రామం కుంభా...రామరాజయ్య తింమ్మరాజయ్యగారు......
నాగయ్యవారి అగ్రహారం అంబవర గ్రామములో నున్న చెన్నకేశవ
పెరుమాళ్లకు అఖండతిరువళకుగాను కుకరిపాపాతింమ్మయ్యకొడుకు
తిరుమలయ్య తమ తండ్రీగారు.........వెంకటయ్యపుత్రులైన......
......అయిమయిండ్లవారికి పుణ్యముగాను............కులాలవారికి
పుణ్యముగాను కుకరపాపాతింమయ్యకొడుకు తిరుమలయ్య అంబవర
గ్రామం పంను దొంమరిపంను కొతళి అయిమయిండ్లవారికింన్ని దొంమరి
యింద్ల కులాలవారికి పుణ్యము(గాను)ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అంబవరం
చెన్నకేశవ పెరుమాళ్లకు అఖండ తిరువళకున్ను ధారవోస్తిమి. ఈ
ధర్మానకు కొతళి అయిదుయింద్లవారున్ను దొంమ్మరి యిరువైనాలుగు
కులాలవారున్ను ధర్మము నడిపేది ఇందు యెవ్వరు తప్పినాను గంగ
కః(ర్త)ను గోబ్రాహ్మలను వధియించిన పాపాన బోదురు.

ఈ గ్రామములో చెల్లె మజరా నైరుతిభాగమందు పరుగుదూర
మునసుండె యొగువపల్లెకు పశ్చిమం ఖిలపడిన ధర్మపురి నృసింహదేవ
ళానకు తూర్పు ధ్వజస్తంభంవద్ద నుండె శాసనం.*

చక్రం. నామము: శంఖు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౦
అగునేటి ప్లవంగసంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజ
పరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప సదాశివదేవమహారాయలుం గారు విజయ
నగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీసామ్రాజ్యము చేయుచుండ
గాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు చిన్నతిమ్మయ్యదేవ మహా
రాజులుంగారి నాయంకరానకు పాలించియిచ్చిన గండికోట సీమలోని
హరొరగ్రామాలకు కాశ్యపగోత్రం ఆపస్తంబ సూత్రం సూర్యవంశో
ద్భవులైన శ్రీమన్మమహామండలేశ్వర అప్రతీకమల మనుబోలి సాలక
రాజయ్య దేవచోడమహారాజయ్యగారికి పౌత్రులయిన గంగరాజుగారికి

* A. R. No. 373 of 1938-39.

పుత్రులైన చెన్న కేశవరాజులుంగారు బొమ్మవరం ధర్మపురిశ్రీనృసింహ దేవునికి దండము సమర్పించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రక్రమ మెట్లన్నను : శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు చిన్నతిమ్మయ్యదేవ మహారాజులు మాకు ఉంబళికె యిచ్చిన గంటికోట సీమలోని హారార గ్రామం అంబవరానను యీతథాతిథిని సోమగ్రహణపుణ్యకాల మందున ధారవోసి సమర్పించిన క్షేత్రం. వేపమానిచేనిస్థళం చేను ఖ ౧, చెర్వులోని స్థళానకు మడి ఖ ॥౩ కాశ్యపగోత్ర ఆపస్తంబ సూత్ర సూర్యవంశోద్భవులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అప్రతీకమల్ల మనుబలి సాలకరాజయ్య దేవచోడమహారాజులుంగారికి పౌత్రులైన గంగరాజు గారికి పుత్రులైన చెన్న కేశవరాజుంగారు అంబవరానను బొమ్మవరం ధర్మపురి శ్రీనృసింహదేవునికి అమృతపళ్లకు సమర్పించిన క్షేత్రం చేను ఖ ౦, మడి ఖ ॥౩ ఈ తథాతిథిని సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు కాస్యప గోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర సూర్యవంశోద్భవులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అప్రతీకమల్లమనుబలి సాలికరాజయ్యదేవచోడ మహారాజులుంగారిపౌత్రు లైన గంగరాజుగారికి పుత్రులైన చెన్న కేశవరాజుంగారు అంబవరంలోని బొమ్మవరం ధర్మపురి శ్రీనృసింహ దేవునికి ధారవోసి సమర్పించిన చేను వేప మాని చేని స్థళం ఖ ౧ న్ను మడి ఖ॥౩ లున్ను నిధినిక్షేపజల పాషాణ అక్షీణి ఆగామిసిద్ధసాధ్యములను అష్టభోగ తేజస్వామ్యతలులోగాను సహి రణ్యోదక దానధారా పూర్వకంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను త్రికరణ శుద్ధిగాను త్రివాచకంగాను యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రము.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం ॥

మంగళం మహాశ్రీ శ్రీజేయును.

ఈ రాతికి చేరినట్టుగానె దక్షిణభాగమందుండే శాసనం.*

సూర్యుడు. చక్రం. నామము. శంఖు. చంద్రుడు.

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషం బులు ౧౪౭౦ అగునేటి కీలక సంవత్సర మాఘ శు॥ ౭ లు శ్రీమద్రా జాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప సదాశివదేవ మహారాయల గారు విద్యానగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృధివీసామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర ఆత్రేయసగోత్ర పవిత్రులైన సోమవంశాధీశ్వరులైన శ్రీకృష్ణపాదారవిందద్వితీయ సేవకులైన నిస్సీమ భూదాన చక్రవర్తులైన పరమధార్మికులైన పదవాక్యప్రమాణజ్ఞులైన ఆర్వేటిబుక్కరాజుగారి ప్రపౌత్రులైన రామరాజుగారి పౌత్రులైన తిమ్మరాజుగారి పుత్రులైన చిన్నతిమ్మయ్యదేవ మహారాజులుంగారు అంబవరంగ్రామ కరణం మురారిగారికి యిచ్చిన ధర్మశాసనం. శ్రీ సదా శివదేవమహారాయలుంగారు మాకు నాయంకరానకు పాలించిన గండి కోట సీమలోని హారగ్రామం అంబవర కరణం మురారిగారికి కరిణీక మాన్యాలకు వృత్తిమాన్యాలకు వరిమడ్లకున్ను మాఘ శు॥ ౭ పుణ్య కాలమందు ధారవోసిన సర్వమాన్యం. వంశపారంపర్యంగా ఆచంద్రా ర్కస్థాయిగాను అనుభవించి బ్రతికేది.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥
ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

మౌజె పెద్ద చెప్పల్లిలో జెల్లె మజరా బ్రాహ్మణకాలువ శోత్రియదార్లు బ్రాహ్మలవద్దనుండె సన్నదుల నకళ్లు,

౧. ధాతు సం॥ వైశాఖ బ॥ ౧౩ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన చెప్పల్లికి ప్రతినామమైన అహోబళయజ్వాపురాగ్రహార

* A. R. No. 374 of 1938-39.

స్థితాశేష విద్వన్మహాజనులు నందేల పద్మనాభసోమయాజులు మొద లైన సభవారికి అప్పలరెడ్డి అమీలు పరగణె కాములాపురం వగైరా వ్రాయించిన కౌలు కాగితం స॥ స్న ౧౧౬౬ ఫసలి మ॥ మజకూరులో చేను ఖ ౧ పోతిరెడ్డికాలువ మడి ఖ ౫౹౹౹౨ కారువై ఖాలకు సుదామదు సరకారుకు ౧౨౦, రాజువారి రుసుం ౫ జుములా హొన్నులు ౧౨౫ నూటయిరవై అయిదు వరహాలు యిస్తూ వుంటిరి గనుక అదే ప్రకారం శపథపురస్సరంగా మేము కౌలు యిచ్చిన వివరం: కార్తికానకు చేను బ ౧ పుట్టెడు మడి ఖ ౫౹౹౹౨ అయిదు పదిహేడు తూములు జుములా ఖ ౬౹౹౹౨ ఆఋపుట్లు పదిహేడు తూములు పొలానికి హొన్నులు ౮౦, వైశాఖం ౪౫ జుము లా కారు వైశాఖాలకు చేను మడికి హొన్నులు ౧౨౫ అక్షరాలా నూటయిరువై అయిదు వరహాలకు నిర్ణయంచేసి యిచ్చినారం; గనుక యీ ప్రకారం మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా సుఖాన అనుభవించుకొనేది. ఇందుకు యెవ్వరు అన్యాయం చేసినా,

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

అనే ధర్మశాస్త్రమును పరిత్యాగం చేసిన వారు అవుదురు. ఇట నిర్ణయం చేసి యిచ్చిన కౌలు. సహి (ఇక్కడ మరాటిభాషలో వ్రాయబడిన పంక్తి కలదు.)

స్వహస్తం కామలాపురం అప్పళరెడ్డి వ్రాలు.

श्रीराम कमलापुर अप्पलरेड्डि व्राड्ड.

౨. ధాతునామ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౨ లు శ్రీమధ్యజనాది షట్కర్మనిరతులైన చెప్పల్లికి ప్రతినామమైన అహోబల యజ్వపుర అగ్రహారస్థితాశేష విద్వన్ మహాజనులు నందెల పద్మనాభసోమ యాజులు మొదలైన సభవారికి పెద్దచెప్పల్లి అధికారి రెడ్డికరణాలు వ్రాసియిచ్చిన కౌలు కాగిదం. చేను ఖ ౧ పుట్టెడు, పోతిరెడ్డికాలువ

మడి ఖ ౫||౨ కారువైశాఖాలకు సదామదు సరకారుకు ౧౨౦ వరహాలు రాజువారి రుసుం ౫ ఉభయం ౧౨౫ వరహాలు యిస్తూవుండిరి గనుక సాలగుదస్తా గులామ మొహదీను కమామీసున కార్తికం అన్యాయంచేసినందుచేతను వైశాఖం బీడుపెట్టి యీ సంవత్సరం కార్తికం బీడుపెట్టి ఫలంపెట్టకయుండిరి; గనుక మీకు సమాధానం చేసి శపథపుర స్సరంగా కౌలు యిచ్చిన వివరం. కార్తికానకు చేను ఖ ౧ మడి ఖ౫||౨ తూములకు గ ౮౦ వరహాలు వైశాఖ గ ౪౫ వరహాలు ఉభయం చేను మడికి కారు వైశాఖాలకు గ ౧౨౫ నూటయిరవైఅయిదు వరహాలకు యిచ్చినాము గనుక యీ ప్రకారం మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యం ఆచం ద్రార్కస్థాయిగాను సుఖాన అనుభవించుకొనేది. ఇందుకు యెవ్వరు అన్యాయం చేసినా

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

అనే ధర్మశాస్త్రమును పరిత్యాగంచేసినవారు అవుదురు. ఇట్లని నిర్ణయం చేసియిచ్చినాము గనుక సుఖాన అనుభవించుకొనేది. కరణం ముద్దురాజు పెరుమాళ్లు సమ్మతిని సంజీవరాయని వ్రాలు.

బెడదూరు వెంకటాచలం వ్రాలు

శ్రీహయగ్రీవాయనమః.

*ఇందులో సంస్కృత అక్షరములు గలవు.

ధాతునామ సం|| కార్తిక శు|| ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాదిషట్కర్మ నిరతులైన చప్పల్లికి ప్రతినామమైన అహోబళయజ్వపుర అగ్రహార స్థితాశేషవిద్వత్ మహాజనులు నందెల పద్మనాభసోమయాజులు మొద లైన సభవారికి ఆనందరావు అమీలు తాలూకె అబదుల్లరజాబబాదా వో జియిప|| కామలాపురం వగైరాగారు వ్రాసియిచ్చిన కౌలు కాగిదం సన్ను ౧౧౬౬ ఫసలీ మ|| మజకూరిలో చేను ఖ ౧ పోతిరెడ్డి కాలువ మడి ఖ ౫||౨ కారు వైశాఖాలకు సుదామదు సరకారుకు ౧౨౦,

---

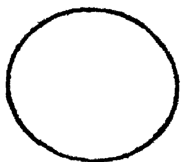
* Illegible.

రాజువారి రుసుం హొ ౫ జుములా హొన్నులు ౧౨౫ నూటయిర్వై అయిదు వరహాలు యిస్తూయుండిరి గనుక అదే ప్రకారం శపథపురస్సరంగా మేము కౌలు యిచ్చిన వివరం : కార్తికానుకు చేను ఖ ౧ పుట్టెడు, మడి ఖ ౫॥॥౨ అయిదు పుట్టపదిహేడు తూముల పొలానికి హొన్నులు ౮౦, వైశాఖానకు హొ ౭౫ జుములా కారు వైశాఖాలకు చేను మడికి హొ ౧౨౫ నూటయిర్వై అయిదు వరహాలకు నిర్ణయంచేసి యిచ్చినారం గనుక యీ ప్రకారం మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సుఖాన అనుభవించుకొనేది. ఇందుకు యెవ్వరు అన్యాయంచేసినా

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

అనే శాస్త్రమును పరిత్యాగం చేసిన వారు అవుదురు ఇట్లు నిర్ణయంచేసి యిచ్చిన కౌలు సహీ ॥

ఇక్కడ మహారాష్ట్రభాషలో వ్రాసినారు,

బాళబొందు మొహరు.

ఈ పేజి అంతయు ఉర్దూ లిపిలో వ్రాయబడినది.

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 31)

శోత్రియపట్టా బ నామె పద్మనాభసోమయాజి జునార్దార్ వగైరా అంకీమవాజి బ్రాహ్మణకాలువ బాబతు మడి వ చేను ఖ ౬॥॥౨ ఆరుపుట్లపదిహేడు తూము జమీను మడివ చేను దర మౌజె పెదచపల్లి అమలు వ॥ కామలాపురం॥ సరకారు సిద్ధవటం మొదలగు ౧౨౫ నూటయిర్వై అయిదు వరహాలు పంద్రామోడీలు మొజీబు తఫశీలు జయులు సుదామ మన్నించ్చి మీకు నడుస్తూయుండె గనుక యిప్పుడున్న బదస్తూరు సాబికు బమ క్తిజాయ ఘజలకరం బహాలు దాస్తె సదుబాయదకె మొబలగు మజకూరు మూడు ఖిస్తీల ప్రకారం తా ఆఖైరుమృగ(?) సాలువరకు సాలు

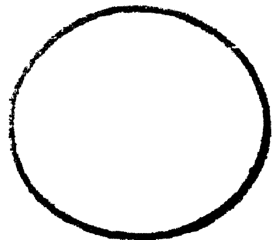
బసాలు సరకారుకు చెల్లిస్తూవచ్చేది. ఆరాజీ మష్తూరు బ తసరఫ ము అయ్యేతు ఖుద అవర్గా బదోవాయదవామె దాలత ఆబదముద్యతూరుకు గలు చేస్తూయుండేది.

మొకరరా జమీను ఖ ౬||| ౨ కి ఖ ౫||| ౨ మడి బ్రాహ్మణకాలువ బాబతు ౧ చేను ౬||| ౨ కి బల్లమష్తా పంద్రా మొడి పణాన్నులు ౧౨౫.

కార్తికం బాబతు	వైశాఖం తీసరా ఖిస్తు బాబతు.
౪౦ ఆవల్లు ఖిస్తి	౪౫
౪౦ దుయ్యం ఖిస్తి	
౮౦	
౧౨౫ కి తఫశీలు	
అయిన సరకారు	రాజువారిరుసుం
౧౨౦	౫

బ తారీఖు చం ౨ మాహె రబ్బిలావల్ సన్న ౧౧౬౯ ఫసలి మతాబకు ౧౧౭౨ హిజరి.

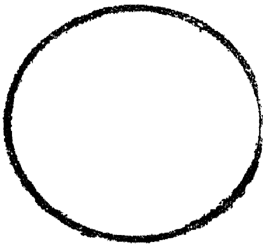
(చూ. అనుబం. పార్శ్వశాసనములు 31)

౫ బహుధాన్యనామ సంవత్సర ఆశ్వీజశు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాదిషట్కర్మ నిరతులైన చప్పల్లికి ప్రతినామమైన అహోబళయజ్వపుర అగ్రహారస్థితా శేషవిద్వన్మహాజనులు నందెల పద్మనాభ సోమ యాజులు మొదలైన పభవారికి మీర్జామహమ్మదు ఫాకిర్ మొహారు నలం సాహేబులవారు వ్రాయించి యిచ్చిన:కవులు సన్న ౧౧౭౮ మీ అగ్రహారానకు సుదామదు ప్రకారం చేను ఖ ౧ పుట్టెడు పోలి(తి)రెడ్డి కాలువను మడి ఖ ౫||| ౨ జుమలా ౬||| ౨ ఆరుపుట్ల పదిహేడుదుం యింటికి కారువై శాఖాలకు కార్తికం ౮౦ వరహాలు వైశాఖం గ ౪౫ వరహాలు జుమలా కారువైశాఖ గ ౧౨౫ వరహాలు నూటయిరవై అయిదు వరహా

లకు నిమర్షచేసి యిచ్చినాము. ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుక సుఖాన నుండేది.

౬ శ్రీరామా రాజశ్రీ అయ్యగారి నందెల పద్మనాభ సోమయాజులు మొదలైన సభవారికి.

విక్రమనామ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ 3 లు శ్రీమన్మహానాయంకాచార్యులైన రాజశ్రీ వేముల కుమార రామప్పనాయనివారు పెద్ద చెప్పల్లి కరణాలకు దండం రెడ్లకు ప్రుత్తెంచిన ప్రయోజనం, త॥ పెద్ద చాళబాందు మె॥ చప్పల్లికి ప్రతినామమైన అహోబళయజ్వపుర అగ్రహారస్థితాశేషవిద్వన్ మహాజనులైన వేదశాస్త్ర సంపన్నులగు మహారాజ......గారి ఉత్తర క్రియలలోను గ ఠం నల్లభైవరహాలు ధారాగ్రహీతంగా యిచ్చినాము, గనుక యీపైకం మీ గ్రామానకు మాకు నడిచె కావలి పైకంలోను ప్రతిసంవత్సరం చెల్లిస్తున్నాము. అగ్రహారత్వేన మీరు తీసుకొనే పైకంలోకి సభవారికి చెల్లు యిచ్చి యీ ప్రకారం నడిపిస్తూ వచ్చేది గాను తెలిసేది. ఇందుకు నకలు వ్రాసుకొని అసలు యిచ్చేది. శ్రీరామా.

ఈ పేజిమీద తెల్లకాగితము అంటించినారు.

మాజె పెద్దచెపల్లిలో మజరా అప్పారావుపల్లి శ్రోత్రియందారు బచ్చారాయనివద్ద యుండె నన్నదు రెడ్డి కరణాలు వ్రాసి యిచ్చినది.

శ్రీరామచంద్ర ప్రసన్న

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరషంబులు ౧౭౦౨ అగునేటి శార్వరినామ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౫ లు రాజశ్రీ అప్పాజీ శ్రీనివాసరాయని వారికి పెద్దచెపల్లి రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన పల్లెకట్టు శ్రోత్రియ దానపత్రికె. మీరు మా గ్రామములో శ్రోత్రియా

నకు పొలం ఖండికె చేసియియ్యమని అడిగితిరి గనుక అదే ప్రకారం సమ్మతించ్చి మీకు స్థళనిర్దేశం చేసి యిచ్చిన వివరం: కసుబా పొలంలో ఊరు పడమట కామలాపురం కట్టుకాలువ పడమట పొలం తువ్వచేను గడ్డి చేలకు హద్దు తూర్పున హద్దు; ఈడిగపల్లె పొలిమేర హద్దు చేసుకుని అప్పయ్యపల్లె దోవపరియంత్తం దక్షిణపు హద్దు; చినచెప్పల్లి పొలిమేరరాయి హద్దు చేసుకొని చినచెప్పల్లి నుంచి నల్లలింగయపల్లె దోవపరియంత్తం పశ్చిమ హద్దు; చినచెప్పల్లి నుంచి నల్లలింగయ పల్లెకు పొయ్యేదోవ హద్దు ఉత్తరానకు జంబాపురం పొలిమేర. ఈ చతుస్సీమ పొలంలో తువ్వరేగడి దేఖీలు అయిన పొలంలో రెడ్డికరణాలు మాన్యాలు భటవృత్తి మాన్యాలు దేవబ్రాహ్మణ మాన్యాలు పోతిరెడ్డి కాలువ తాలూకా గుత్తపొలం సివాయిగాను నిలిచిన పొలానకు ప్లవ సంవత్సరం ఆరభ్యం మక్తాకట్టు గుత్త నిర్ణయం చేసి యిచ్చినవివరం: ప్లవసంవత్సరం గ ౧౦, శుభకృతుసంవత్సరం గ ౧౫, శోభకృతుసంవత్సరం గ ౨౦, క్రోధిసంవత్సరం గ ౨౫, విశ్వావసు సంవత్సరం గ ౩౦, పరాభవసంవత్సరం గ ౪౦, ప్లవంగసంవత్సరం గ ౫౦, కీలకసంవత్సరం గ ౬౦, సౌమ్యసంవత్సరం గ ౭౦, సాధారణసంవత్సరం గ ౮౦, విరోధికృతు సంవత్సరం గ ౯౦, పరీధావిసంవత్సరం గ ౧౦౧. ఈ ప్రకారం ప్లవసంవత్సరం తాగాయతి మొదలుచేసి పరీధావిసంవత్సరం వరకు సంవత్సరాలు ౧౨ వ్రాసినప్రకారం కౌలునడిపించి పదమూడో సంవత్సరం తాగాయతి నిలువగుత్త నూట ఒక వరహాలకు సకల సువర్ణాదాయాలు కావలీరుసుములు దేఖీలుమక్తాగా నిర్ణయం చేసియిస్తిమి; గనుక ఈ స్థళంలో పల్లెకట్టించుకొని రయితులు కుదుర్చుకొని సాగుబడి విస్తారంగా చేసుకొనేది. ఈ వ్రాసినప్రకారం మీ పుత్రపౌత్రపారంపరియంతంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొనేది. ఈ పొలంలో రాతిబావులున్ను కట్టించినా, కాలువత్రొవ్వించినా చాతుర్భాగం, నీరారంభంలో దసమందం నడిపించగలవారం. ఈ పొలంలో మీకు పల్లెకట్టు మాన్యం ౧౨ చేను నడిపించగలవారము. ఇట్లని మా ధర్మసాక్షిగా వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దాన పత్రిక. ఈ

పొలానకు ఉత్తరం హద్దు జంబాపురంపొలిమేర. పశ్చిమాన సరిహద్దుచేసి బయ్యనపల్లెవద్ద రెడ్డిమాన్యం శ్రోత్రవహద్దు చేసి యిడిగెపొలిమేర కాలవ పరియంత్రం హద్దుచేసి యిస్తిమి; గనుక యీ చతుర్దిక్కు పొలంలో విస్తారంగా సాగుబడిచేసి సుఖానఉండేది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

కరణం బెడుదూరి వెంకటాచలం వ్రాలు. చెపల్లి గంగరెడ్డి సమ్మతిన కరణం ముద్దరాజు పెరుమాళ్ళ వ్రాలు.

సదరుహూ రూకలు ముక్కుందాయం ప్రాప్తిన తీసుకోగల వారము. ఈ పొలం వివరం రేగడి చేను ఖ ౧॥।౨॥, తువ్వ చేను ౧౨౪౦ ఉభయం ఖ ౨ అక్షరాలా రెండుపుట్ల పొలం.

మాజె పెద్దచెప్పల్లిలో మజరా దాదిరెడ్డిపల్లె శ్రోత్రియంచారు అప్పన్న సోమయాజులవారివద్ద యున్న రెడ్డి కరణాలు వ్రాసియిచ్చిన దానపత్రం ౧.

శ్రీశివా రామా

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వర్షంబులు ౧౭౧౭ అగునేటి రాక్షసనామ సంవత్సర వైశాఖ బ॥ ౧౨ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులైన యులనూరి అప్పన్న సోమయాజులవారికి పెద్ద చెపల్లి అధికారి రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దాన పత్రం. దాదిరెడ్డిపల్లె మాకు శ్రోత్రియనిర్ణయంచేసి యియ్యమని అడి గితిరి గనుక అందుకు మేము సమ్మతించి మీకు శ్రోత్రియం నిష్కర్ష చేసి యిచ్చినది. కారు వైశాఖాలకు. రాక్షసనంవత్సరం కారువైఖాలకు గ ౧౧౦, నళసంవత్సరం గ ౧౨౦, పింగళ సంవత్సరం గ ౧౩౦, కాళ

యుక్తి సంవత్సరం క ౧౮౦, సిద్ధార్థి సంవత్సరం; క ౧౫౦; అంతు క ౬౫౦. ఈప్రకారం అయిన్ని సంవత్సరాలు నిర్ణయంచేసి యిస్తిమి గనుక ప్రతిసంవత్సరం నాణెవారి ప్రకారం ముక్కుందాయ ప్రాప్తిన మూకలుచెల్లించి ఆపల్లెలో పూర్వం ఉన్న మూషో కాలువ ఖిలపడి యున్నది. నూతన సృష్టిగా కాలువ త్రొవ్వించి కాలువ క్రింద అచ్చుకట్టు నీరువాసర అయిన పొలంలో చాతుర్భాగం దసమందం అనుభవించుక యీ కౌలుప్రకారం అయిదు సంవత్సరాలు అనుభవించి ముందర ఆరో సంవత్సరం తాగాయతి శ్రోత్రియం నిర్ణయంచేసిన ప్రకారం నూటయాభై వరహాల చొప్పున మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుక గ్రామం కిర్దాబాదు చేసుకొని సుఖాన అనుభవించుకొనేది.

స్వదత్తా ద్విగుణ్యాం పుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

చెప్పల్లి యల్లారెడ్డి సమ్మతిన కరణం ముద్దరాజు సుబ్బరాయడు వ్రాసిన స్వహస్తం వ్రాలు. కడిపిరెడ్డిగారి అప్పళ్లరెడ్డి సమ్మతిన కరణం బెడుదూరి అపన్న వ్రాలు.

ఈ మౌజె పెదచెపల్లిలో చెల్లే మజరా వంకమడి అనేగ్రామం కాదుగాని వంకరమడి అనేనామం మాత్రంకలదు. ఈ గ్రామం శ్రోత్రియదార్ల వద్దనుండే రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించిన దానపత్రం.

అప్పన్న సోమయాజులు తెచ్చి వ్రాయించినది.

శ్రీ సీతారామా

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౨ అగునేటి సాధారణ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన అవధానం సోమేశ్వరసోమయాజులు ఆలత్కీర్మ నృసింహశాస్త్రిలు యమ్మినూరి అపన్న సోమయాజులు చెపల్లి రామావధానుల వారికి చెపల్లి అధికారి రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దాన పత్రం. మా గ్రామంలో శ్రోత్రియాను పొలం ఖండిగ చేసియిప్పించమని

అడిగితిరి గనుక అదే ప్రకారం సమ్మతించ్చి స్థళంని ర్దేశంచేసి యిచ్చినవివరం: కసుబా పొలంలో ఊరికిపడమట పాంత యేటి పట్టున తూర్పుహద్దు లింగా రెడ్డిపల్లె తలి పేర ఆదిచేనుక కొండయపల్లె కట్టుకొమ్మకాలువ ఉత్తరం చిన చెప్పల్లికి పొయ్యేబాటదోవ పశ్చిమం కామలాపురం కట్టుకొమ్మ కాలువ వద్ద దక్షిణం కొండయ్యపల్లె కట్టుకొమ్మకాలువ దక్షిణం కొండపల్లె కట్టకొమ్మతిరుగుడ యీా నాల్గుహద్దులలోనున్న పొలానకుకాలువ దస మంధం చాతుర్భాగంపోగా నిలిచిన నీరారంభం కాడారంభాలకు కారు వై శాఖాలకు నిర్ణయం అయిన వివరం:

౧ ౧ సాధారణ సంవత్సరం కారువై శాఖాలకు,
౧ ౨ విరోధి కృతు సం. కారువై శాఖాలకు,
౧ ౩ పరీధావి సం. కారువై శాఖాలకు.

---

౧ ౬ ఈ ప్రకారం మూడు సంవత్సరాలు అనుభవించి నాలుగో సంవత్సరం ౧కి కారువై శాఖాలకు పంద్రామాడి ౧ ౪ నాలుగు వరహాల చొప్పున అచ్చి అనుభవించేలాగున నిర్ణయంచేసి యిచ్చినాము ; గనుక మీా పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకో వలెను.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజావా।
యేభూమిపా స్సతత ముజ్జ్వల ధర్మచిత్తా।
మద్ధర్మమేవ పరిపాలన మాచరంతి।
తత్పాదుకద్వయమహం శిరసాభజామి॥

(మరాటిలో చిన్న సంతకం కలదు)

చెపల్లియల్లారెడ్డి సమ్మతిన కడిపిరెడ్డిగారి అప్పన్న సమ్మతిన కరణం ముద్దరాజు సుబ్బరా...... బొడుదూరి అప్పన్న వ్రాలు.

ఇందుకు వృత్తుల వివరం:

౨ యమ్మనూరి అప్పన్న సోమయాజులవారికి వృత్తులు.
౧ సోమేశ్వర సోమయాజులకు వృత్తి.
౧ లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రులకు వృత్తి.
౧ చెప్పల్లి రామావధానులవారికి వృత్తి.

౫
— ఈ ప్రకారం ఆరు వృత్తులు.*
౧

మాజె చినవుత్తగ్రామం పూర్వం శ్రోత్రియం నడుస్తూయుండెను. ఇప్పుడు నడువడంలేదు. జప్తి అయియున్న ఆ శ్రోత్రియదారుల వంశీకుడు చెప్పల్లిలో కాపరస్తుడైన అవధానుల వారివద్దఉండే నకలు.

శ్రీరామా

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౦౯ అగునేటి ప్రభవసంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులైన అవధానం అంబావధానులవారికి పుత్తబసిరెడ్డి బోడియగారిజంగం పుత్తకరణం గురువప్పగారు వ్రాసియిచ్చిన శ్రోత్రియ ధర్మశాసన పత్రిక. మా గ్రామం మీరు శ్రీపతిరాజు నల్లప్పగారితో చెప్పుకొని మీరాసైయద్ వలుసేనుగారి చేత దానపత్రం తెచ్చుకొంటిరి. గనుక ఆ ప్రకారంగాను ౫ ౪౦ వరహాలకు పరమేశ్వరప్రీతిగా మేమున్ను మా గ్రామం ౫ ౪౦ వరహాలకు శ్రోత్రియం కృష్ణార్పణంగా యిచ్చినాము; గనుక మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగాను సుఖాన అనుభవించగలవారు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

---

* Only five vritties are mentioned and the sixth is not mentioned.

ఈ దానపత్రం క్రిందన మయానా హాలింఖానుని దినములలో శ్రోత్రియం ఖర సంవత్సరమున జప్తి అయిన నందన సంవత్సరం వీరికి ఖండిగా పొలచేసి యిచ్చిన రెడ్డి కరణాలు వ్రాసియిచ్చినది.

౨. మళ్లీ యీ తరువాత నందన సంవత్సర జ్యేష్ఠ మాసంలో మీరు యీ ప్రకారం యీ భూమికి శ్రోత్రియం యీ రూకలు బళువు, యియ్యలేమని చెప్పుకుంటిరి; గనుక అదేప్రకారం మేము సమ్మతించి శ్రోత్రియం మా వశంచేసుకుని మీకు నిమ్కర్ష చేసియిచ్చిన సర్వ మాన్యం స్థళాలు వివరము. ఆకుతోట మడి ౧౧, మంమ్మసాహేబు మడి ౧౨, మిట్ట మడి ౧౧, ఉభయం మడి ౧౮ యిచ్చినాము గనుక మీ పుత్ర పౌత్రపారంపర్యంతం అనుభవించుకొనేది.

3. ఈ చినపుత్తలో మజరా శ్రోత్రియగ్రామం రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించినది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౮౪ అగునేటి చిత్రభానునామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులైన వేదమూర్తులగు అవుధానం నృసింహదీక్షితుల వారికి చినపుత్త రెడ్లు కరణాలు వ్రాయించియిచ్చిన శ్రోత్రియం నిర్ణయ దాన పత్రిక. మీరు మా గ్రామంలోను శ్రోత్రియం కావలెనని అడిగితిరి; గనుక అదేప్రకారం మేము సమ్మతించి స్థళనిర్దేశం చేసియిచ్చిన వివరము. పెదచెప్పల్లి పొలానకు తూర్పు దేవరపల్లె పొలానకు దక్షిణం దోవకు ఉత్తరం తూర్పు వడ్లవాండ్ల తోపులో చతుర్దిక్కులకులోగాను ఉన్న పొలం ఖ ౦।౦ కి గుత్త పంద్రాజు హొన్నులు ౫ ౧౩౮ం వరహాలకు మీకు శ్రోత్రియంగాను వ్రాసియిచ్చినారము గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపరియంతం అనుభవించుకొనేది. రెడ్లు గుర్విరెడ్డి సమ్మతిన కరణం నల్ల గురువప్ప వ్రాలు.

4సుబాశాహులాపురం మజరా వరద రాజపురం అగ్రహారం ఆకునూ రాఘవపంతులవారికి యీ గ్రామం రెడ్డి కరణాలు వ్రాసియిచ్చిన దాన

పత్రం వారికొమారులయిన నరసింగరాయణీవారి దగ్గెరనున్న దాన పత్రం నకలు.

౧ శ్రీరామా. వెంకటాచలపతి.

౬. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౯౭ అయిన నేటి మన్మథనామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౫ లు రాజశ్రీ ఆకునూరి రాఘవపంతులవారికి కసుబా కమలాపుర రెడ్డి కర ణాలు వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక. మీరు మా గ్రామంలోను పొలంయిస్తె కాలువత్రొవ్వించి మడి అచ్చుకట్టించి అగ్ర హారం చేయించేము అని అడిగితిరి, గనుక అదేప్రకారం శ్రీ ప్రీతిగానుస్థల నిర్దేశం చేయించిన వివరం. ఈ గ్రామానకు ఉత్తరం చల్లావాని చేనుకు దక్షిణపుతట్టుహద్దు, పడమర శేషన్న చేను ఆదిచేసుక బోగంవాండ్ల చేను నఃగాను పాగేటిపర్యంతరం హద్దు, ఉత్తరంతట్టు పాగేరుహద్దు, తూర్పున గంగవరంత్రోవహద్దు. ఈ చతుర్దిక్కులకులోగా నున్న పొలం ఖ ౹3 ఎనమందం చేను మీకు సర్వమాన్యంగాను సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకముగాను యిచ్చినారము. మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతం ఆచంద్రా ర్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొనేది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాపుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తానహోదరీ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతీ పాలనా దచ్యుతంపదం॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

శ్రీపతిరాజు పాపన్న వ్రాలు, గొంగలరెడ్డి అప్పలరెడ్డి వ్రాలు, బస్వరాజు జక్కరాజు వ్రాలు, నారాయణరెడ్డి వ్రాలు, గిరియప్ప

సమ్మతిన వెంకట్రాయని వ్రాలు, రామన్న వ్రాలు, విరలగంట శ్రీపతిరాజు పాపన్న వ్రాసిన దానపత్రం.

మవుజె లేబాక మజరా నర్సన్నపల్లె శ్రోత్రియదారు గాజులపల్లె నర్సన్నపంతులవారికి యీ గ్రామం రెడ్డి కరణాలు వ్రాసియిచ్చిన దాన పత్రం నకలు.

శ్రీరామా.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౮ అగునేటి ప్రమాదీచనామ సంవత్సర నిజవయిశాఖ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమతు లేబాక రెడ్లు కరణాలు కాశ్యపగోత్రులైన యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన గాజులపల్లె సీనప్పపంతుల పౌత్రులయిన వెంకన్నపంతుల పుత్రులైన రాజశ్రీ నర్సన్నపంతులవారికి వ్రాసియిచ్చిన శ్రోత్రియ ధర్మశాసన పత్రిక. మీరు బహుదినములనుంచి మా గ్రామంలో శ్రోత్రియంపల్లె కట్టుకొని ఉండేము పొలంయియ్యమని అడిగితిరి, గనుక అదేప్రకారం మేము నల్గురము సమ్మతించి యిచ్చిన వివరము. పల్లెగట్టుకొనేటందుకు నిష్కర్ష చేసియిచ్చినపొలం. వనానకు ఉత్తరంగావుండే కడపబాటకు అంచున తువ్వగడ్డపట్టునేల ౧౦।౦ శ్రోత్రియానకు నిష్కర్ష చేసియిచ్చిన పొలం చతుర్దిక్కుల నిర్ణయం వివరం. పడమట పెదపుత్తపొలి మేర, ఉత్తరం గంగిరెడ్డి ఓబుళరెడ్డిగారి నేరెడువనం, తూర్పు కడపబాట, దక్షిణం కుంట కాల్వ. ఈ చతుర్దిక్కులకు లోగానుండే పొలం వివరం కొండారెడ్డి కాల్వకు ఉత్తరం తువ్వచేను ౧౧।౦ ఈ కాల్వకు దక్షిణం చేను పంపులు నాల్గురాళ్లగుండముతోకూడ చేను ౧.౨ ఉభయం చేను ౧౩।౦ అచ్చు కట్టుకొనేటందుకు యిదిగాక శేగడి చేను ఎద్దుల రెడ్డి వెంకటరెడ్డి చేసిన చేనికాడ యిండ్లకాల్వ గురువయ యిండ్ల కాల్వ వెంకటగారు చేసి చేను ౧౧ ఉ......ఊరడుగు పొలంతోకూడా ౧౮౪౦ ప్రతి సం. ౧ కి X ౩౦౧౦ ముప్పయి వరహాల లెక్కను ముక్కుందాయ ప్రాప్తిన సర కారుకు అచ్చుకొని మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయి గాను అనుభవించుక సుఖాననుండేది. ఈ చతుర్దిక్కులకులోగా నిధి

నిక్షేపం యేమియున్నా మీరు అనుభవించుక సుఖానసుండేది. ఇందులకు యెవ్వరు ఆక్షేపణచేసిన కాశీలో గోహత్యచేసిన పాపాన పోదురు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాపుత్రికాధాత్రీ పరదత్తా సహోదరీ ।
అన్యదత్తాన్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

ఓబళరెడ్డి కొమారుడు నారపురెడ్డి సమ్మతి వ్రాలు, యెల్లారెడ్డి సమ్మతి వ్రాలు, చలంరెడ్డి సమ్మతి వ్రాలు, కరణం తాతిరాజుగారి చెంచు వ్రాలు, వెంకట్రాముని వ్రాలు, అపన్న వ్రాలు, అయితరాజు చెంచు వ్రాలు.

శ్రీరామ

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౮ అగునేటి ప్రమాదీచనామ సంవత్సర నిజవైశాఖ బ॥ ౨ లు వేదమూర్తులయిన యజుశ్శాఖ అత్రిస(ఆత్రేయస)గోత్రులు అయిన బనగానపల్లె వెంకటాచార్లకు పౌత్రులయిన రాజాచార్లకు పుత్రులయిన వెంకటగిరి ఆచార్లకు రాజశ్రీ గాజులపల్లె నర్సన్నపంతులుగారు వ్రాసియిచ్చిన భూదాన శ్రోత్రియ దానపత్రం. లేబాకరెడ్లు కరణాలు నాకు శ్రోత్రియం వ్రాసిన భూమి ఆ దానపత్రం నీకు శ్రీ అహోబలస్వామి ప్రీతిగాను యిచ్చినాను; గనుక సరకారు ఖరారు ప్రకారం గ ౩౦౯ ముప్పయి వరహాలు చెల్లించుక మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యాయం అనుభవించుక మాకు ఆశీర్వాదం చేస్తూ వచ్చేది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వహస్తం నర్సన్నవ్రాసియిచ్చిన దానపత్రము.

మాజె లింగాల అగ్రహారికులు హాలి మాజె చదిపిరేళ్లలో చెల్లె మజరా అంకయ్యపల్లెలోనుండే నరహరి సోమయాజుల వద్దనుండె...

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౮౩ అగునేటి చిత్రభానునామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ బ॥ ౩౦ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన హిమకుంటల సూర్యసోమయాజుల నప్త్రులయిన నృసింహసోమయాజుల పౌత్రులైన నృసింహదీక్షితులవారి పుత్రులైన సుబ్బాశాస్త్రులవారికి అణ్ణాజి మధ్వరావు నిసబతు దిలాదారు ఖామంమ్మజై అమీలు పరగణె కమలాపురం వగయిరాగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ ధర్మశాసన పత్రిక. మౌజె తల్పనూరి గ్రామం మీరు శ్రోత్రియం కావలెనని అడిగినందుకు పాళెగాండ్ల వేధలచేత గ్రామంనెత్తపాడు అయి సరకారుకు లుకసాను ఉండే గనుక మీకు శ్రోత్రియం నిర్ణయం చేసి యిచ్చిన వివరం : రుసుములు, యినాములు వర్షాశనాలు యిద్దైన వెములవారి కావలి కమతం సివాయ జమాబంది సాదిలువారు నజరు పట్టి బాబులు సర్వం మజ్కూరు సరకారుకు పంద్రా మోడి హొన్నులు ౧౩౦ నూటముప్పై వరహాలకు నిర్ణయం చేసి మీకు యిచ్చినారం గనుక యీ సదరహీ బేరీజుకు కార్తికం ౧౧౦ వరహాలు వైశాఖం ౨౦ వరహాలు యీ ప్రకారం దివాణానకు రూకలు చెల్లించి గ్రామం కిర్దు ఆబాదానుచేసి మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సుఖాన మీరు శ్రోత్రియం అనుభవించుకునేది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥
(ఇక్కడ ఏడు పంక్తులు మరాటి లిపిలో వ్రాసినారు)

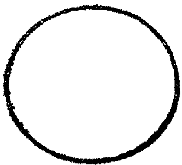
నరసింహ

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౮౪ అగునేటి చిత్రభాను సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులైన హిమకుంటల సోమయాజులవారి పౌత్రులైన నరసింహ దీక్షితులవారి పుత్రుడైన సుబ్బాశాస్త్రులవారికి. అప్పలరెడ్డి

అమీాలు పరగణె కమలాపురంగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దాన పత్రిక. తమరు శ్రోత్రియం కావలెనని అడుగుతూయున్నందుకు మాజె తల్ప నూరు పాలెగాండ్ల వేధ చేత బేచరాఖు అయియుండగా మీాకు శ్రోత్రియం యిచ్చిన వివరం: రుసుములు యినాములు వర్షాశనాలు యీాదిను, సివాయజమాబంది సాదీలు వారు నజరుపట్టి బాబులు సర్వం దేఖిలు వంద్రాను ౧౩౦ వరహాలకు అక్షరాలా నూటముప్పై వరహాలు. ఇందుకు కార్తికం ౧౧౦, వైశాఖం ౨౦, యీా సదరహీ ప్రకారం సాలు బస్సాలు దివాణానకు రూకలు చెల్లించి రసీద్గిలు తీసుకుంటూవచ్చేది. గ్రామం కిర్దు అబాదాను చేసి మీా శ్రోత్రియం పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం సుఖాన అనుభవించేది. యిటని మాధర్మం సాక్షిగా వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ పత్రిక నహీ.

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం॥

కమలాపురం అప్పలరెడ్డి స్వహస్తం వ్రాలు.
బాణ(ళ్గొ)బొందు మొహరు అక్షరాలు
కనబడ లేదు.

(ఇక్కడ రెండు పంక్తులు మరాటి లిపిలో వ్రాయబడినవి.)

శ్రీరామా

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౩ అగునేటి ఆంగీరసనామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన యజుశ్శాఖా ఆపస్తంభసూత్ర కాశ్యప గోత్రులైన నృసింహసోమయాజుల పౌత్రులైన నరసింహదీక్షితులపుత్రులయిన హిమకుంటల సుబ్బాశాస్త్రిలవారికి కమలాపురం అధికారి రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ గ్రామభూదాన పత్రిక. మా గ్రామ

గ్రాసి వెంకటమ్మపల్లె బేచిరాకు అయి ఆ పల్లె సాగుబడికాక యుండగా, తమరువచ్చి ఆ పల్లెకు రైతులతెచ్చి యిండ్లు కట్టించి సంసారుల కుదిర్చి పొలం సాగించుకుంటున్నాము శ్రోత్రియం యిప్పించమని అడిగితిరి, గనుక ఆ పొలానకు హద్దు దక్షిణానకు చినచెప్పల్లి పొలిమేర పశ్చిమానకు చదిపిరేల పొలిమేర, ఉత్తరానకు చద్పురాలనుంచి పెదపుత్తకు పొయ్యే దోవ, తూర్పు హద్దు లింగప్ప కాలువ తూర్పుగోనుల నల్లయ చేను లోగా దేవరసుపల్లె పొలిమేర ఆదిచేసి లింగప్ప కాలున తలిపెర దక్షిణం ఆరు ముంతల చేను సః(హో?)గాను పల్లెకు ఆగ్నేయపుమూలను పెద చెప్పల్లి దేవర్సుపల్లె గ్రామం ముయ్యలగుట్ట హద్దుచేసి ఆ పల్లెకు యీ పొలం నిర్ణయం చేసి కార్తీకం ఫలానకు ౧ ౨౦ వైశాఖం ఫలానకు ౧ ౫౦౦ ఉభయకార్లు రెండింటికి కట్టు గుత్త శ్రోత్రియ దానపూర్వక ముగా పంద్రాను యిరవై అయిదు వరహాలకు మాన్యాలు మినహాగా యిచ్చినారము. సకలసువర్ణాదాయాలు దేఖీలుగాను యిచ్చినారము. మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యం ఆపల్లె విస్తారంగా కుదిరించి విస్తారంగా ఫల పరుచుక మాపైకం ముక్కుందాయం ప్రాప్తిన కారు వైశాఖాలకు యిచ్చి సుఖాన ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకొనేది. రెడ్డి కరణాల సమ్మతిన శ్రీపతిరాజు పాపరాజు వ్రాసిన శ్రోత్రియ దాన పత్రిక.

రెడ్లసమ్మతిన గొంగ్గళరెడ్డి అప్పజిరెడ్డి వ్రాలు. బసవరాజు గోపాళు వ్రాలు.

మోజె తల్పనూరు పూర్వం అగ్రహారం యిచ్చినపుడు తామ్ర శాసనం యిచ్చినది. పోగొట్టిపోయియుండగాను వాటి నకలు తాటి ఆకులపై వ్రాసియున్న దాని నకలు. తురకాణ్యంలో గ్రామం జప్తి అయినది.

శ్రీగణాధిపతయేనమః॥

నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్రచామర చారవే।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే॥

ఆవ్యాదవ్యాహతైశ్వర్య కారణం వారణానన।
వరద స్త్రీప్రతిబిర మిహింరో హరనందనః ॥

శ్రీమానాదివరాహోయ శ్రియం దిశతు భూయసీం।
గాఢమాలింగితా యేన మేదినీమోదతే సదా॥

అస్తి కౌస్తుభ కల్పద్రుమ కామధేను సహోదరః।
రమానుజ సుధానాధ క్షీరసాగరసంభవః ॥

ఉదభూదన్వయేతస్య యదుర్నామ మహీపతిః।
పాలితం యత్కులేయేన వాసుదేవేన భూతలం॥

అభూత్తస్యకులే శ్రీమానభంగుర గుణోదయః।
అవాప్తదురితా స్సంగ స్సంగమోనామ భూపతిః।
ఆసీద్ధరిహరఃకోపి(కంపో?) బుక్కరాయోమహీపతిః
మారపోముద్దయశ్చేతి కుమారాస్తస్య భూపతేః॥

పంచానాం మధ్యగస్తేషాం పాండవానామివార్జునః।
దిక్కరీంద్రదందరాధ.........దక్షిణస్కంధ బంధురః।
బుక్కరాయస్తతః శ్రీమానాసీదాహవకర్కశః ॥

య......యుద్ధరంగ్గె విదయతి పరితస్తాండవంమండలాగ్రే।
వక్రాశ్శుష్కా స్తురుష్కా భయభర భరితాః కొంకణా
శ్శంకయార్తాః।
ఆంధ్రాఃరంధ్రాంవిశంత్యుద్ధతమవధి(?)గిరే ర్గహ్వారంజగుర్మరంగాః।
కాంభోజాశ్ఛిన్నధైర్యా ధృది(?)...సమభవత్రాప్తభంగాః
కలింగాః ॥

రాజాధిరాజ స్తేజస్వీ యోరాజ పరమేశ్వరః।
భాషాలంఘితభూపాల భుజంగమవిహంగరాట్ ॥

రాజాధిరాజ స్సతతం పరరాజ భయంకరః।
హిందురాయసురత్రాణ ఇత్యో తేరుపశోభితః।
విజయాహ్వాయ నగరీ విశ్రుతేవిజయశాలినీ।
రాజాయేన స్తంభశాసరాజధాని కృతాస్థిరా॥

తస్యగౌరాంబికానామ మహిషీసమజాయత ।
మాననీయగుణామాయా వల్లభస్య యథారమా ॥

కపర్దినో యథాగౌరీ శచీవ నముచిద్విషః ।
పితామహస్యసావిత్రీ ఛాయాంచద్యుమణేరివ ।
విలాసినీభవోల్లాస తిరస్కృతతిలోత్తమా ।
అనసూయాపిసాసూయా యత్పాతివ్రత్యసంపదా ॥

అహీన భోగసంశక్తి రసౌ రాయశిఖామణిః ।
తస్యాం హరిహరం గౌర్యాం కుమారముదపాదయత్ ॥

శిష్టాన్సంరక్షితా యేన దుష్టానపినిగృహ్ణతా ।
ల...ర్ధవిదుషాసార్థం శ్లాఘ్యోహరిహరాత్మకః ॥

యస్మిన్షోడశదానానాం యశసాపరిశోభితే ।
దానాంబుధారయాయస్య వర్ధతే ధర్మపాదపః ॥

శాలివాహననిర్ణీతే శకవర్షక్రమాగతే ।
బాణచంద్రగుణేందౌచ వత్సరే శ్రీముఖాభిదే ॥

కార్తికేచ సితే పక్షే ఉత్థానద్వాదశీవిధౌ ।
సౌమ్యవారే శుభేలగ్నే పుణ్యకాలే శుభేదినే ॥

తుంగభద్రానదీతీరే విరూపాక్షస్య సన్నిధౌ ।
మహాకల్పలతాదాన యద్దానద్దానమంటపే ॥

సుప్రసన్నో మహోదారో రాజాహరిహరేశ్వరః ।
అగ్రహారచికీర్షాయాం పరమప్రీతిమాంస్తదా ॥

ఉదగిర్యాహ్వయేరాజ్యే గండికోటాఖ్యసీమని ॥
ములికినాడితి విఖ్యాతే సర్వసస్యోపశోభితే ॥
తల్పనూరితి విఖ్యాతః ప్రతినామ ప్రకల్పితః ॥
మనోహరో హరిహరపురంనామ్నా విరాజితః ।
అష్టాదశవృత్తి సంఖ్యా...యిత్వాసమాహితః ॥

చెన్న కేశవ దేవేశ లింగాలగ్రామవాసినే ।
అంగ్గరంగ్గాది భోగార్థం సర్వ మా సోత్సవాయచ ॥
నిత్య నైవేద్య దీపార్థం షట్కం వృత్తిసమర్పితా ।
తద్దేవతాభిషేకార్థం మంత్రపుష్పార్చనాయచ ॥
అర్చకద్వయ విప్రేభ్యో నామగోత్రాదిలిఖ్యతే ।
భారద్వాజాన్వయోత్పత్తి బోధాయన చ సూత్రిణే ॥
అనంత్తో నందన శ్శిష్ట పెద్దయాస్త్రీణి వృత్తికః ।
తస్యానుజ స్తిమ్మయశ్చ వృత్తిత్రయ మవాప్తవాన్ ॥
భారద్వాజసగోత్రాయ గణపతే రథవాత్మజః ।
తిమ్మాభట్టయజుర్వేదీ చతుష్కంవృత్తి మాప్తవాన్ ॥
కౌండిన్యగోత్ర సంభూతా అనంతాఖ్య తనూభవః ।
తిమ్మాభట్టయజుర్వేదీ వృత్తిద్వయమిహాశ్నుతే ॥
దేవబ్రాహ్మణ సంతుష్టమాన సాశ్చక్రురాశిషః ।
ప్రియం హరిహరో రాజా చిరజీవీ భవిష్యతి ॥
తైస్తైస్సమన్వితా శ్చిహ్నై ర్దిక్షు ప్రాచ్యాదిషుక్రమాత్ ।
సీమాస్తస్యాగ్రహారస్య లిఖ్యతే దేశభాషయా ॥

తలపనూరి పొలిమేరవివరం: తూర్పునకు చినచెప్పల్లి పొలిమేర మోచిన యర్రరాళ్ల అడ్డ తిప్ప, ఆగ్నేయానకు లింగాల పొలిమేర మోచిన నల్లరాళ్ల దిన్నె, దక్షిణానకు లింగాల పొలిమేర మోచిన మోరిలగుట్టవద్ది పుట్టుసిల్లగుండు మేర, నైరృతికి లింగాల ఉరుటూరి పొలిమేర ముయ్యాలగుట్ట పంపులోని గుబురు నల్లగుండ్లు మేర, పశ్చిమానకు ఆ నల్లగుండ్లు మేరచేసుకు వచ్చి మెడితాపుగా తూర్పుదిగి ఉత్తరం నడచివచ్చి వాయవ్యానకు పెద్దనపాటి పొలిమేర మోచిన పుట్టుసాగుడు రాయిమేర, ఉత్తరానకు కోడూరి పొలిమేర మోచిన నల్లగుండు, ఈశాన్యానకు కోడూరు చెప్పల్లి పొలిమేర మోచిన ముయ్యాలగుట్ట యర్రగుట్ట మేర.

దేవ(బ్రాహ్మణ సంతుష్టా మానసాశ్చ్రకు రాశిషః ।
హరిహరేం(ద్రమహారాయ శ్చిరజీవీభవత్వితి ॥

భూమిం సర్వగుణోపేతాం యో దద్యా త్తస్యమాలినీం ।
నతస్యలోకాః క్షీయంతే యావ త్తిష్ఠతి భూరియం ॥

మహతామపి పాపానాం దృష్ట్వా శా_స్త్రేణ నిష్కృతిః ।
(బ్రహ్మదత్తాపహృత్యర్థం నదృష్ట్వానిష్కృతిః క్వచిత్ ॥

ఏవ మాశావిభాగేన సీమాం నిశ్చిత్య తత్వతః ।
నిష్కంటక స్సత్యగుణీ దదౌ (గ్రామం మహీపతిః ॥

యథా బీజాని రోహంత్తి (ప్రకీర్ణానిమహీతలే ।
తథాకామాః (ప్రరోహంతి భూమిదానేనమారి ? తః ॥

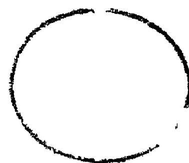
యాథాచం(ద్రమసో వృద్ధిరహంన్యాసాం(ప్రవర్త తే ।
తథా భూదానజం పుణ్యం సర్వసస్యాని వర్ధ తే ॥

బహుభిర్వసుధా దత్తా రాజభి స్సగరాధిభిః ।
యస్యయస్యయథాభూమి స్తస్య తస్యతథాఫలం ॥

ఏకై వభగినీలోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యానకర(గాహ్యా వి(ప్రదత్తా వసుంధరా ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

మాజె మాచనూరు (గ్రామం. ఈ (గ్రామం తురకాణ్యంలో జప్తి అయినది. ఈ (గ్రామంలో తాళ్లపాక వారి అన్నమాచార్యులవద్ద నున్న తామ్రనాగర అక్షరాల శాసనాల రేకు 7 కి ఒకకడియం. ఆకడీ మూనకు వరాహం ము(ద్రయున్న ఆనాగరం అక్షరాలు బాళబోంద్దు అక్షరాలతో నకలు (వాసినాడు.

పందిబొమ్మ వరాహముద్ర

(ఈ పుటలన్నియు నాగర లిపిలో వ్రాసినారు)

॥ श्री गणाधिपतये नमः ॥

नमस्तुङ्गशिरश्चुम्बि चन्द्रचामरचारवे ।
त्रैलोक्यनगरारम्भ मूलस्तम्भाय शम्भवे ॥ 1 ॥

हरेर्लीलावराहस्य दंष्ट्रादण्डस्सपातुवः ।
हेमाद्रिकलशा यत्र धात्री च्छत्रश्रियं दधौ ॥ 2 ॥

कल्याणायास्तु तद्धाम प्रत्यूहतिमिरापहम् ।
यद्गजोऽप्यगजोद्भूतं हरिणापिच पूज्यते ॥ 3 ॥

अस्ति क्षीरमयाद्दैवै र्मथ्यमानान्महाम्बुधेः ।
नवनीतमिवोद्भूत मपनीततमो महः ॥ 4 ॥

तस्यासी त्तनय स्तपोभिरतुलै रन्वर्थनामा बुधः,
पुण्यै रस्य पुरूरवा भुजबलै रायु र्द्विषांनिघ्नतः ।
तस्यायो नहुषोऽस्य तस्य पुरुषो युद्धेययातिः क्षितौ,
ख्यात स्तस्यतु तुर्वसु र्वसुनिभः श्रीदेवयानीपतेः ॥ 5 ॥

तद्वंशे जानकीजानि र्दिदीपे तिम्मभूपतिः ।
यशस्वी तु नरेन्द्रेषु यदोः कृष्ण इवान्वये ॥ 6 ॥

ततोऽभूद् बुक्कमाजानि रीश्वरः क्षितिपालकः ।
अत्रासमगुणश्रेणी मौलिरत्नं महीभुजाम् ॥ 7 ॥

सरसा दुदभू त्तस्मा न्नरसावनिपालकः ।
देवकीनन्दनात्कामो देवकीनन्दनादिव ॥ 8 ॥

विविधभुक्तोद्दामे रामेश्वरप्रमुखे मुहुः,
मुदितहृदयस्थाने स्थाने व्यधत्त यथाविधि ।
बुधपरिवृतो नानादानानि यो भुवि षोडश,
त्रिभुवनजनोद्गीतं स्फीतं यशः पुनरुक्तयन् ॥ 9 ॥

कावेरी माशु बद्ध्वा बहलजलरयां तां विलङ्घ्यैव शत्रुं,
जीवग्राहं गृहीत्वा समिति भुजबला त्तंच राज्यं तदीयम् ।
कृत्वा श्रीरङ्गपूर्वं तदपि निजवशे पट्टणं यो बभासे
कीर्तिस्तम्भं निधाय त्रिभुवनभवन स्तूयमानापदानः ॥ 10 ॥

चेरं चोलं च पाण्ड्यं तमपिच मधुरावल्लभं मानभूषं,
वीर्योदग्रं तुरुष्कं गजपतिनृपतिं चापि जित्वा तदन्यान् ।
आगङ्गातीर लङ्काप्रथमचरमभूभृत्तटान्तं नितान्तं
ख्यातः क्षोणीपतीनां स्रज मिव शिरसां शासनं योव्यतानीत् ॥ 11 ॥

तिप्पाजिनागलादेव्योः कौसल्या श्रीसुमित्रयोः :
देव्योरिव नृसिंहेन्द्रात् तस्मा त्पङ्क्तिरथादिव ॥ 12

वीरौ विनयिनौ रामलक्ष्मणाविव नन्दनौ ।
जातौ वीरनृसिंहेन्द्रकृष्णरायमहीपती ॥ 13 ॥

रङ्गक्षितीन्द्राच्युतदेवरायौ
रङ्गा[महा(?)]धुरीणाविव रामकृष्णौ ।
ओबाम्बिकायां नरसक्षितीन्द्राद्
उभावभूता न्नृर [मृ]गेन्द्रसारौ ॥ 14 ॥

वीरश्रीनारसिंहस्स विजयनगरे रत्नसिंहासनस्थः
कीर्त्या नीत्यानिरस्य न्नृगनलनहुषा नप्यवन्या मथ[था]न्यान् ।
आसेतो रासुमेरो रवनिसुरनुतः स्वैरमाचोदयाद्रे-
राप श्चात्याचलान्ता दखिलहृदय मावार्ज्यराज्यं शशास ॥ 15 ॥

नानादानान्यकार्षीत् कनकसदसि यः श्रीविरूपाक्षदेव-
स्थाने श्रीकालहस्तीशितुरपि नगरे वेङ्कटाद्रौच काञ्च्याम् ।
श्रीशैले शोणशैले महति हरिहरे ऽहोबले सङ्गमेच
श्रीरङ्गे कुम्भकोणे हततमसि महानन्दितीर्थे निवृत्तौ ॥ 16 ॥

गोकर्णे रामसेतौ जगति नदितटेष्वप्यशेषेषु पुण्य-
स्थाने ष्वारब्ध नानाविध बहल महादानवारिप्रवाहैः ।
यस्योदञ्चत्तुरङ्ग प्रचुरखुररज श्शुष्य दम्भोधिमग्न-
क्ष्माभृत्पक्षच्छिदोद्यत्तर कुलिशधरोत्कण्ठिताकुण्ठिताभूत् ॥ 17 ॥

ब्रह्माण्डं विश्वचक्रं घटमुदितमहाभूतकं रत्नधेनुं
सप्ताम्भोधींश्च कल्पक्षितिरुहलतिकां काञ्चनीं कामधेनुम् ।
स्वर्णक्ष्मां यो हिरण्यस्व[ण्याश्व]रथमपि तुलापूरुषं गोसहस्रं
हेमस्वं[माश्वं] हेमगर्भं कनककरिरथं पञ्चलाङ्गल्यतानीत ॥ 18 ॥

प्राज्यं प्रशास्यनिर्विघ्नं राज्यं द्यामिव शासितुम् ।
तस्मिन् गुणेन विख्याते क्षिते रिन्द्रेदिवंगते ॥ 19 ॥

ततोऽप्यवार्यवीर्यो श्रीकृष्णराय महीपतिः ।
बिभर्ति मणिकेयूरनिर्विशेषं महीं भुजे ॥ 20 ॥

कीर्त्या यस्य समन्ततः प्रसृतया वेश्व कच्चैवन्द्रन्,
इन्यशङ्कय पुरा पुरारिरभव स्कालेक्षणः प्रायशः ।
पद्माक्षोऽपि चतुर्भुजोऽजनि चतुर्वक्त्रोऽभव सम्भवः
काली खड्गमधा द्रुमदकमल श्रियं च करौ करे ॥ 21 ॥

शत्रूणां वासमेते ददत इति रुपा किं नु सप्ताम्बुराशीन्
नाना सेना तुरङ्ग त्रुटितवसुमती धूलिकापालिकाभिः ।
संशोष्य स्वैरमेत त्पतिनिधिजलधि श्रेणिकां यो नितेने-
ब्रह्माण्डस्वर्णमेरु प्रमुख निजमहादान तोयैरमेयैः ॥ 22 ॥

स्तुत्यौदार्य सुधीभि स्स विजयनगरे रत्नसिंहासनस्थः
क्ष्मापालान् कृष्णरायक्षितिपति रधरीकृत्य नीत्यानृगादीन् ।
आपूर्वाद्रे रथास्तक्षितिधरकटका दाचहेमाचलान्ताद्
आसेतो रर्थिसार्थश्रियमिह बहुलीकृत्य कीर्त्याबभासे ॥ 23 ॥

कृतवति सुरलोकं कृष्णराये निजांशं,
तदनु तदनुजन्मा पुण्यकर्माऽच्युतेन्द्रः
अखिलमवनिलोकं स्वांशमेत्यारिजेता
विलसति हरिश्चेता विद्वदिष्टप्रदाता ॥ 24 ॥

अम्भोदेन निपीयमानसलिलो ऽगस्त्येन पीतोज्झितः
तप्तो राघवसायकाग्निशिखया सन्तप्यमान स्सदा ।
अन्तस्स्थै र्वडबामुखानलशिखाजालै र्विशुष्कोद्भव
यद्दानाज ? घनाम्बु रम्बुधिरय पूर्णः समुद्योतते ॥ 25 ॥

समजनि नरपालः सत्यधर्मप्रतिष्ठो
विजयनगरराज द्रत्नसिंहासनस्थः ।
नृगनलनहुषादीन् नीचयन् राजनीत्या
निरुपमभुजवीर्यौदार्यभू रच्युतेन्द्रः ॥ 26 ॥

क्षितिप्रतिष्ठापित कीर्तिदेहे प्राप्ते पदं वैष्णव मच्युतेन्द्रे ।
अध्यास्य भद्रासनमस्यसूनुः वीरो बभौ वेङ्कटदेवरायः ॥ 27 ॥

प्रशास्य राज्यं प्रसभास्तु[स्त]रूपे दिवं त्रिधौ वेङ्कटरायभूपे ।
अभागधेया द्वचितत्प्रयाना भात्रण्डलावास गथाधिरूढे ॥ 28 ॥

तिम्माम्बा वरगर्भमौक्तिकमणी रङ्गक्षितीन्द्रात्मजः
क्षत्त्रालङ्करणेन पालित महाकर्णाट राज्यश्रिया
शौर्यौदार्यदयावता स्वभगिनीभर्त्रा जनस्त्वाधिना
रामक्ष्मापतिना प्यमात्यतिलकैः कृताभिषेकक्रमः ॥ 29 ॥

श्रीविद्यानगरीललामनि महासाम्राज्यसिंहासने
सन्तानद्रुरिव स्फुरत्सुरगिरौ संहृत्य विद्वेषिणः ।
आसेतोरपि चाहिमाद्रि रचयन् राज्ञा निजाज्ञाकरान्
सर्वां पालयते सदाशिवमहाराय श्चिराय क्षमाम् ॥ 30 ॥

विख्यातविक्रान्तिनयस्य यस्य पट्टाभिषेके नियतं प्रजानाम् ।
आनन्दबाष्पै रभिषिच्यमाना देवी पदं दर्शयते धरित्री ॥ 31 ॥

गोत्रोद्धारविशारदं कुवलयापीडापहारोद्धुरं
सत्यायत्तमतिं समस्तसुमन स्तोमावनैकायनम् ।
सञ्जातस्मृतिभूरुचिं सविजयं संनन्दकश्रीकरं
यं शंसन्ति यशोदयाञ्चितगुणं कृष्णावतारं बुधाः ॥ 32 ॥

विख्यातं बहुभोगशृङ्ग विभवं रत्नान दानोद्धुरं
धर्मेण स्मृतिमालतोऽपि भुवने दक्षं प्रजारक्षणे ।
प्राप्तां यस्यभुजं भुजङ्ग महिभृ द्दिग्दन्ति कूर्मोपमं
पातिव्रत्यपताकिकेति धरणीं जानन्तु सर्वे जनाः ॥ 33 ॥

य त्सेनाधूलिपाली शकमशकसमुच्चाटने धूमरेखा
रोमाली कीर्तिवध्वा दिनभुवनमिदं सर्वमन्तर्वहन्त्याः ।
वेणी नाणीयसीव प्रकटितविहृते वीरलक्ष्मीरणाग्रे
सान्त्ये[न्ध्ये?] जीमूतपङ्क्तिः किल सकलखलस्तोमदावानलानाम् ॥34॥

तुङ्गामेव दयां पदाम्बुजयुगं शोणं च कृष्णां तनुं
रक्तानीलसितां त्रिवेणिमनघां वीक्षां गिरं कर्षदाम् ।
तीर्थानीति समावहत्यवगतैः शेषाद्रिवासी विभुः,
प्रायो यस्य विशेषभक्तिमुदितः पट्टाभिषेकश्रिये ॥ 35 ॥

ओषधिप्रत्युपयायितगण्डः तोषणरूपजितासमकाण्डः ।
भाषेगेतप्पुवरायरगण्डः पोषणनिर्झरभूनवखण्डः ॥ 36 ॥

राजाधिराजबिरुदो राजराजसमाहृतिः ।
स्वाराजराजमानः श्री श्रीराजपरमेश्वरः ॥ 37 ॥

मूरुरायरगण्डाङ्को मेरुलेलियशोभरः ।
शरणागतमन्दारः पररायभयङ्करः ॥ 38 ॥

करदाखिलभूपालः परदारसहोदरः ।
हिन्दुरायसुरत्राण इन्दुवंशशिखामणिः ॥ 39 ॥

गजौडप्यगण्डभेरुण्डो हरिभक्तिसुधानिधिः ।
वर्धमानापदानश्री रर्धनारीनटेश्वरः ॥ 40 ॥

इत्यादिबिरुदै र्वन्दितरया नित्य मभिष्टुतः ।
काम्भोज भोज कालिङ्ग करहाटादि पार्थिवैः ॥ 41 ॥

सौविदल्लपदं प्राप्तैः सन्दर्शित नृपोपरः ॥ 41 ॥

सोऽयंनीतिविशारदः सुरतरुः शार्दूल विश्राणनः,
सर्वोर्वीशनतः सदाशिवमहाराय क्षमानायकः ।
बाहाद्रङ्ग (?) निर्विशेषमखिलां सर्वंसहा मुद्वहन्,
विद्वत्त्राणपरायणो विजयते वीरप्रतापोन्नतः ॥ 42 ॥

निधि वाजि पयोधी भू गणिते शकवत्सरे ।
पिङ्गलाख्य . . . . पौष्यनामनि मासि च ॥ 43 ॥

शुद्धाष्टम्यां तिथौ भौमवारे मकरसङ्क्रमे ।
तुङ्गभद्रानदीतीरे विठ्ठलेश्वर सन्निधौ ॥ 44 ॥

भारद्वाजान्वयाम्भोधि पारिजातायितात्मने ।
आश्वलायनसूत्राय शाश्वतातुलकीर्तये ॥ 45 ॥

ऋक्शाखाध्यायिने विष्णुध्यायिने ऽभीष्टदायिने ।
यजनादिमषट्कर्मे यतमान प्रवृत्तये ॥ 46 ॥

प्रवेदुषे वेदमार्गप्रतिष्ठाचार्यवर्धताम् (?) ।
ख्यातोभयवेदान्ताचार्यवर्याय धीमते ॥ 47 ॥

महीदानकुटीरत्र महिताङ्घ्रिसरोरुहे ।
महाश्रीभाष्यसदन मणिदीपितबुद्धये ॥ 48 ॥

वैष्णवागमपाथोजवासराधीशमूर्तये ।
वैकुण्ठभक्तिमन्दार वल्लिकावालचेतसे ॥ 49 ॥

रामानुजमताराम श्रीमार्गनि कल्पिने ।
पद्मारमणसङ्गीत प्रबन्धपरमेष्ठिने ॥ 50 ॥

तालपाकान्नमाचार्य पौत्राय परमौजसे ।
श्रीमत्तिरुमलाचार्य सूनवे सूनृताह्वये ॥ 60 ॥

सर्वशास्त्रविशेषार्थ सारविज्ञानशालिने ।
अग्रेसराय विदुषा मन्नमाचार्यमौलये ॥ 61 ॥

जगत्ख्यात जयंकोण्डचोलमङ्गलवासिने ।
पडवीडुमहाराज्ये मराज्ये वासमुपाश्रितम् ॥ 62 ॥

विख्यातालरुसीमायां ह्रेंग्राम इति श्रुतम् ।
विस्सूरुग्रामतः प्राच्यां पिनाकिन्याश्च दक्षिणे ॥ 63 ॥

नेरपाकाभिधग्रामात् पश्चिमां दिशमाश्रितम् ।
वारनल्लूरुनाम्नोऽपि ग्रामादुत्तरतः स्थितम् ॥ 64 ॥

रामराजपुराभिख्या मपरां समुपाश्रितम् ।
ग्रामं तण्डुवनामानं गृहारामोपशोभितम् ॥ 65 ॥

सर्वमान्य चमस्साल्य संयुतं च समन्ततः ।
निधिनिक्षेपपाषाण सिद्धसाध्य जलान्वितम् ॥ 66 ॥

अक्षीणागामिसंयुक्त मेकभोग्य समूरुहम् ।
वापीकूपतटाकैश्च कश्चा रामैश्च संयुतः ॥ 67 ॥

पुत्रपौत्रादिभिर्भोग्यं क्रमा दाचन्द्रतारकम् ।
दानाथमन विक्रन्तियोग्यं विनिमयोचितम् ॥ 68 ॥

शीतांशो[:]वंशरत्नं समजनि नृपति र्नन्दनामाथ जज्ञे
तत्संतत्यां च तिक्क क्षितिपति रभव त्तत्कुले विद्धनेन्द्रः ।
तद्वंशसोमिदेवो समकुन विमतात्सप्तदुर्गाणिकृत्वा
पौत्र[स्त]स्यारवीटीपुरभूपतिरभवत् पिन्नमक्षोणिपालः ॥ 69 ॥

भूकल्पशाखी प्रथितारवीटि बुक्कक्षमापो ऽभवदस्यसूनुः ।
बल्लाम्बिका तस्य बभूव पत्नी पुरन्दरस्येव पुलोमकन्या ॥ 70 ॥

अस्मा दशेषभुवना[वन]वारिजाक्षात्
श्रृङ्गारराजव दजायत रामराजः ।
लक्ष्मीसमानचरितालकनामतल्ली
लक्काम्बिका रतिरिवाजनि तस्यदेवी ॥ 71 ॥

तस्याधिकै स्समभव त्तनयस्तपोभिः.
श्रीरङ्गराजनृपतिः शशिवंशदीपः ।
आसन् ज्वलत्सुभुजा मसु यस्य चित्रे
नेत्राणि वैरिसुदृशां च निरञ्जनानि ॥ 72 ॥

सतीं तिरुमलाम्बिकां चरितलीलयारुन्धती-
प्रथामपि तितिक्षया वसुमती यशोरुन्धतीम् ।
हिमांशुरिव रोचिषा हृदयहारिणीं सद्गुणै-
रमोदत सधर्मिणी मयमवाप्य वीराग्रणीः ॥ 73 ॥

स्वैरं सुद ग्भरणजातरुचिप्रवृत्त-
स्वालोक दूरित तमास्तनय स्तदीयः ।
अत्रासवृत्ति रवदातगुणानुवर्ती
श्रीरामराजनरपालमणि स्समिन्धे ॥ 74 ॥

तस्मिन् प्रशासति महीं जगदेकवीरे
भङ्गो नदीषु पतगेषु च पक्षपातः ।
वल्लीषु पल्लवरुचि (?)र्वनिताऽरतेषु
नीवीविमोचनमभूत् नियतं प्रजानाम् ॥ 75 ॥

यस्य प्रतापतपनो यदुनाथमूर्ती-
रापादय त्यरिकुलानि सदाकुलानि ।
समन्तभूपसदसां[सुदृशां]करपङ्कजानि
सेवाजुषां मुहु रहो मुकुलीकरोति ॥ 76 ॥

वितरणपरिपाटीं यस्य विद्याधुरीणां,
नखरमुखर वीणानाद गीतां निशम्य ।
अनुकुलमवमावालांबुबिम्बापदेशा-
दमरनगरशाखी लज्जया मज्जतीव ॥ 77 ॥

भरतमहितभूमा भाति यस्यानुजन्मा
वरतिरुमलराजः साहिती भोजराजः ।
निधिरखिलकलाना मग्रजन्मोरुभक्तिः
विनयनयसमेतो वैरिगन्धर्वजेता ॥ 78 ॥

यस्यानुजः श्रीवरवेङ्कटाद्रि-
राजः क्षितौ लक्ष्मणचारुमूर्तिः
आघोषदूरीकृत मेघनादः
कुर्वन् सुमित्राक्षयहर्ष मिन्धे ॥ 79 ॥

सुमतेरस्य धीरस्य सुत्रामसम तेजसः ।
सोमवंशवतंसस्य सूदितारातितेजसः ॥ 80 ॥

आत्रेयगोत्रालङ्कार मणे र्मनुनयस्थितेः ।
अंतंबरगण्डस्य हरिभक्तिसुधानिधेः ॥ 81 ॥

नहुषोपमस्य नानावर्ण श्रीमण्डलीकगण्डस्य ।
ऐबिरुदुरायराहुत्त वेश्यौकभुजङ्ग बिरुदभरितस्य ॥ 82 ॥

विख्यातबिरुद मंनियबिभाल लीलस्य ।
विश्वम्भराभृतिस्फुटविश्रुत धरणीवराहबिरुदस्य ॥ 83 ॥

विनयौदार्यगाम्भीर्यो विक्रमावासवेश्मनः ।
वीरश्री रामराजस्य विज्ञप्तिमनुपालयन् ॥ 84 ॥

परीत प्रयतै स्निग्धै पुरोहित्पुरोगमैः ।
विविधै र्विबुधै र्गरीत पथिकैधिकै र्गिरा ॥ 85 ॥

सदाशिवमहारायो मानवीयो मनस्विनाम् ।
सहिरण्यपयोधारापूर्वकं दत्तवान् मुदा ॥ 86 ॥

ग्रामस्यास्येन सीमानो दिक्षु प्राच्यादिषु क्रमात् ।
तत्रचिह्नप्रभायुक्ताः लिख्यन्ते देशभाषया ॥ 87 ॥

तण्डैनावलुग्रामं ओक्कटिकि पोलं यलतण्डुनावल्लु ग्राम तूर्पुन शेरुपाकं दोवनु रेण्डल्ल यल पोलं नडुमनु यल गुण्टकु आकोम्मुन यलराथि ओकटि ईगुण्डुकुत्तरान यल गुण्ट ओकटि । तण्डुनावलुग्राममु आलतूरिदोव सन्दुन यल गुण्ट ओकटि । तण्डुनावलुग्रामं वायिनेल्लूरि दोवनु अलनोरचेरवु वरलकालुव वोरनु यलराथि ओकटि । ताण्डुनावलु ग्रामं ईसूरि दोव नडुमनु यलगुट्ट कट्ट ओरनु यलराथि वीसूरिमालवाडकुत्तरान यलराथि यारातिकि उत्तरानि यल राथि । यीरातिकि उत्तरान यलराथि । वेरसि तण्डुनावलुग्रामं वीसूटियल्ल पोलालनडुमनु यलराल्लु नालुगु । वीसूटि भाजंमतुहे तण्डुनावलुग्रामं मडल्ल पोल लुकुडिन नडुमनु यलराथि ओकटि तण्डुनावलिग्रामं मानेमेदुरे पालाल नडुमलु पैनगरंदोवनु गुण्टवोरन यलराथि । इन्दुकु तूर्पुथल गुंट्ट ओकटि इगुंट्टकुदक्षिणान तण्डुनावलुग्रामं मानमदिले सेरूपाकं पोलालु भुगिसिन चोटनु मानेनदिरटानु वेशिनसूलपु राथि वोकटि । तण्डुनावलुग्रामं सेरुपाककु पडुमर आलतूरि वायुमूल वाचनेल्लूरिकि कुबेरमूल वीसूरिकि तूर्पुमानेमदुरेकुआग्नेयं ऐडल्लनडम तण्डुनावलु सरस सदाशिवराय क्षितिपतिवर्यस्स कीर्तिधुर्यस्य शासनमिदम् ॥

सरसानदाशरथे रमितहेमदानरतेः ।
मृदुपदमिति ताम्रशासनार्थं महितसदाशिवरायशासनेण ॥

अभणव[णः!]दनुगुणं वचोमहिम्ना सरसतरेण सभापतिः स्वयम्भूः ।
सदाशिवमहारायशासनात् वीरणात्मजः ।
त्वष्टा श्रीवीरणाचार्यो व्यलिख ताम्रशासनम् ॥

दानपालनयोर्मध्ये दानाच्छ्रेयो ऽनुपालनम् ।
दानात् स्वर्गमवाप्नोति पालना दच्युतं पदम् ॥

स्वदत्ताद् द्विगुणं पुण्यं परदत्तानुपालनम् ।
परदत्तापहारेण स्वदत्तं निष्फलं भवेत् ॥

स्वदत्तां परदत्तां वा यो हरेत वसुन्धराम् ।
षष्टिर्वर्षसहस्राणि विष्ठायां जायते क्रिमिः ॥

एकैव भगिनी लोके सर्वेषामेव भूभुजाम् ।
न भोज्या न करग्राह्या विप्रदत्ता वसुन्धरा ॥

सामान्योऽयं धर्मसेतु र्नृपाणां
काले काले पालनीयो भवद्भिः ।
सर्वानेतान् भाविनः पार्थिवेन्द्रान्
भूयो भूयो याचते रामचन्द्रः ॥

(శ్రీ) విరూపాక్ష
(ముద్ర)

(యింద లో వుండే శాలివాహన శకం 1479 పింగళ సం॥ అనగా A. D. 1557.)

అల్లిదొన బ్రాహ్మలుకు పూర్వం ప్రౌఢ దేవరాయలు నాగరం అక్షరాలతో తామ్రశాసనం వ్రాశి యిచ్చి(న)తామ్రరేకులు 3 నకలు బాళ్ళో బందు అక్షరాలతో నకలు వ్రాశినాను.

చంద్రుడు. వరాహ ముద్ర. సూర్యుడు.

श्रीगणाधिपतये नमः ।

चूडा स्रवन्ति सलिल करेण ?
विक्षेपसङ्कोचवता निषिञ्चन ।
स्वाङ्गानि वित्रासित भूषणाहिं
वन्दे गणेशं मदभीष्टसिध्यै ॥

घोणाविनिर्यत्पवनेन भूयः
सप्तोदधीशीकरमात्रसारान् ।
कुर्वन् स्वदंष्ट्रा कल धौतदण्डे
बिभ्राणमीळे धरणीं वराहम् ॥

एणाङ्कलेखा परिशोभिवेणीं
वीणागुणव्यग्र सरोजपाणिम् ।
एणीदृशं मां परिरक्षमाणां
वाणीं भजेऽहं जितकीरवाणीम् ॥

नमस्तुङ्गशिरश्चुम्बि चन्द्रचामरचारवे ।
त्रैलोक्यनगरारम्भ मूलस्तम्भाय शंभवे ॥

अस्ति क्षीरार्णवोद्भूत मपां पुष्प मनुत्तमम् ।
अम्लानं यद् निर्माल्यं माधत्ते शिरसीश्वरः ॥

तद्वंशे यदुवंशमौक्तिकमणिः दुष्टान्निहन्तुं नृपान् ।
कंसादीन् वसुदेवसूनुरभव त्कृष्णः पुराद्वापरे ।
भूमौ भूपसुसंमतो यमनघो भूयःकलौ साम्प्रतं ।
जातः सङ्गमभूपति र्गुणानिधिः श्रीबुक्कभूनायकात् ॥

गौर्यामजीजन द्देव्यां स राजपरमेश्वरः ।
महासेनं हरिहरं शक्तिचिह्न महीधरम् ॥

सतु मेलाम्बिकागर्भशुक्तौ जातः शुभान्वितः ।
देवरायमहीपालमौक्तिको ऽभून्महीपतिः ॥

तस्य क्षेमाम्बिकाजात स्तनयो विजयोन्नतः ।
विद्यानिधि र्विशेषज्ञो जज्ञेविजयभूपतिः ॥

दयानिधे रभूत्तस्य देवीनारायणी प्रिया ।
शौरेरिव महालक्ष्मीः शङ्करस्येव पार्वती ॥

पुत्ररूपंतयोः श्लाघ्य पूर्वजन्म तपःफलम् ।
श्रीदेवराय प्रतापदेवरायाख्य मुज्ज्वलम् ॥

आद्यः श्रीदेवरायस्तु प्राप्य सिंहासनं पितुः ।
पालयामास सकलां भुव मेकपुरीमिव ॥

देवरायमहीपाले सदा दीव्यति भूतले ।
विक्रमे विक्रमादित्यं भोगे भोजमिवापरम् ॥

राजराजं वितरणे राजानं यं प्रचक्षते ।
कलिङ्ग वङ्गाङ्ग पाण्ड्य काम्भोजादि महीक्षितः ॥

सततं यं निषेवन्ते राजचिह्नैः स्वयं धृतैः ।
राजाधिराज स्तेजस्वी यो राजपरमेश्वरः ॥

भाषालङ्घित भूपाल भुजङ्गबिरुदोन्नतः ।
मूरुरायरगण्डाङ्कः परराय भयङ्करः ॥

हिन्दुरायसुरत्राण वन्दिवर्गेण वर्तते ।
तुङ्गभद्रासरित्तीरे नगरे विजयाह्वये ॥

पित्र्यं सिंहासनं प्राप्य पालयन् पृथिवीमिमाम् ।
पुण्यश्लोकाग्रगण्योऽयं देवरायमहीपतिः ॥

शाके पर्वत वह्नि शक्ति शशि संख्याते वरे मन्मथे-
वर्षे माघसिते च सप्तमितिथौ मन्वादिके वासरे
भानोः कल्पलताख्यदान मकरो द्विद्यातपस्सम्पदां
आधाराय हि चेन्नयाख्यविदुषे प्रौढक्षमानायकः ॥

तदङ्ग भूदान मसौ विधित्सुः
श्रीवत्स गोत्राय च याजुषाय ।
श्रीचेन्नयाख्याय ददौ विपश्चिते
ग्रामं महीपालवराग्रगण्यः ॥

उदयशिखरिदेशे घण्डिकोटाख्य सीम्नि
प्रथितमुलिकिनाडौ चेप्पलि ग्रामभूमौ ।

अनिमलनिकटे श्री अल्लिदोनाख्य मेकं
पुलिविंदलसुदेशे लेटपल्ल्या सहैव ॥

मल्लिनाम शिभागेद्रं देवनायपुरं तदा ।
निरवादिभोगिस्यामि स्सेंतुं दक्षिणाभिनतम् ॥

दानस्य धनस्यापि विक्रयस्यापि चार्चिनम् ।
तुङ्गभद्रापगातीरे श्रीविरूपाक्षसन्निधौ ।

सहिरण्योदकं दानधारापूर्वं त्रिवाचिकम् ।
पुत्रपौत्रादिभि र्भोग्यं धन्य माचन्द्रतारकम् ॥

सर्वमान्यं जनाकीर्णं तटाकारामसङ्कुलम् ।
दत्तवान् विप्रमुख्याय सोऽग्रहारं चकारह ॥

वृत्तीनां चतुरुत्तरचत्वारिंश त्समाख्यया विदुषाम् ।
वृत्ती ददौ महात्मा प्रीत्यासौ वक्ष्यमाणया विद्वान् ॥

वृत्तीनां विंशतिं स्वस्य स्थापयित्वाथ विष्णवे ।
वृत्तिमेकं ददावेकं मल्लिनाथाय शम्भवे ॥

इतरा स्सप्त विप्रेभ्यो ददौ ते गोत्रनामतः ।
उच्यन्ते हि यथायोग्यं यथासंवृत्तितो मया ॥

भारद्वाजो यजुर्वेदी बुदुपुरयज्वाग्रणीः ।
सिङ्गाभट्टारकसुतो वृत्त्यष्टक मिहाश्नुते ॥

काश्यपस्ते तृतीयाख्य शाखाबा नन्नयज्वनः ।
सुत स्तिम्मयज्वासौ वृत्तिषट्कमिहाश्नुते ॥

भारद्वाजो यजुर्वेदी मल्लिनाथार्यसम्भवः ।
माधवाख्यो वाजपेययाजी वृत्तिद्वयप्रभुः ॥

आत्रेय गोत्रस्तिम्मार्य सुनुर्याजुषपारगः ।
नागभट्टो महाप्राज्ञो वृत्तिद्वय मिहास्तु(श्नुः?)ते ॥

भारद्वाजो यजुर्वेदी सूरिभट्टार्य संभवः ।
विश्वेश्वरो महाप्राज्ञो वृत्तिमेकां गृहीतवान् ॥

श्रीवत्सगोत्रसंभूतो याजुषो विट्ठलात्मजः ।
रामचन्द्रो महाप्राज्ञः सार्धवृत्ति मिहासवान् ॥

वसिष्ठगोत्रसंभूतः पेद्दिभट्टार्यसंभवः ।
नारायणो यजुर्वेदी सार्धवृत्ति मिहाश्नुते ॥

एवं चतुरुत्तरचत्वारिंश त्संख्यया समेतस्य ।
युक्तस्य लेटपल्लिग्रामेण समस्तजनसमृद्धस्य। ॥

अल्लिदोनग्रामनामधेयस्य दिशां विभागोऽत्र तद्देशभाषयैवं निरूप्यते चिह्नतो यथाभूमि-तूर्पुकु पेरुकल कनम, आग्नेयानकु नित्सवानपल्लुव, दक्षिणानकु नाल्लिकोंड, नैर्ऋतिकि अड्डकोंडमीदि पुट्टनन्दीरायि, पडुमटिकि अड्डकोंडवेनुवंटांबोगानु गुरिगिंजकोनकु दिगि नल्लराल्लकत्तुवकुदिगि उत्तरं मोचिनु । वायुव्यान सुद्दनूयि दानिकि उत्तरं परगानिपाटितिप्प उत्तरानकु सन्त हादी । ईशान्यानकु मच्चुंद्लतिप्प । अदु तिरिगि दक्षिणं बोयि (यर्र) राल्लगुट्ट, आदक्षिणं कुनिवाङ्कु । आदक्षिणं मैरवुनिगुट्ट । आतूर्पुकु पांगेटिगड्डु । अदुकु आग्नेयभागं येटि इसुकदिन्नकु वेल्लि दानितूर्पु हादीतेरुवु दानिकि दक्षिणं नडिगड्डुतलपरिय । अंदुकु पडमर येटिवेल्लि-पेरुकल कनम गूडेनु ॥

इत्यष्टादिग्व्यवस्थां कृत्वा प्रौढक्ष्मापति[ः] विदुषे ।
चेंगोलि चन्नकवये प्रादाद्ग्रामस्य शासनं ताम्रम् ॥

श्रीकृष्णमुद्दणार्येण लिखितं ताम्रशासनम् ।

सामान्योऽयं धर्मसेतु र्नृपाणां
काले काले पालनीयो भवद्भिः ।
सर्वानेतान् भाविनः पार्थिवेन्द्रान्
भूयो भूयो याचते रामचन्द्रः ॥

श्री श्री श्री

శ్రీ విరూపాక్ష (మొహరు)

కొండూరు పూర్వ అగ్రహారం ఉండగాను బుక్క రాయులనాడు అగ్రహారం బ్రాహ్మలకు యిచ్చినప్పుడు తామ్రశాసనం వ్రాసి యిచ్చి యుండగాను అది అవాంత్రంచేత పోగొట్టి పోయియుండగాను వాటి నకలు అగ్రహారీకులు రాయ పెద్ది కృష్ణశాస్త్రులవారి వద్దనున్న కాగితం నకలు.

శ్రీ సాంబశివాయనమః ॥

నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే ।
త్రైలోక్య నగరారంభ మూల స్తంభాయ శంభవే ॥

శుండ్డోద్దండ్డ ముఖేన ఖండపరశోః పిఙ్గజటా మండితం ।
గంగా తుంగ్గతరంగమాళి విహార శ్చంద్రాంశుజాలం జలం ॥

ఆసించన్ పరివారదేవ నివహో నానందభద్రాంజలీన్ ।
హైరంబశ్శుభ మాతనోతు భవతాం కౌమారకేళీపరః ॥

ఆనందయన్ సదాసన్నాన్ ద్విజాళీన్ దానధారయా ।
దంతావళముఖో దద్యా చ్ఛ్రేయసాం వః పరంపరాం ॥

మధ్యోల్లాసిత హైమశైల కలశం నీలోత్పలశ్యామలం ।
పర్యంతాంబుధివీచిపల్లవపటం ఫేనాళిముక్తా ఫలం ॥

దంష్ట్రాదండముఖేన యః ప్రవితతం విశ్వంభరామండలం ।
చిత్రచ్ఛత్ర మివాదధ త్స భగవాన్ దృష్టశ్చిరం పాతువః ॥

ధ్యానోన్మీలిత ఫాలలోచన మిళ త్సప్తాస్యమంతరాళోల్లస ।
జ్జ్యోతిర్జ్జాత తటి త్ప్రశంగిత పటత్వంగద్భు(ంగ్గ) ద్భుజంగస్రజః ॥

ఫుల్లద్బల్లకమల్లికాగుణ సుహృద్గంగాతరంగావళీ ।
ఖేల(?)చ్చంద్రకళా చిరందదదతు వః శ్రేయో జటా ధూర్జటేః ॥

మరీచిర్బ్రహ్మణః పూర్వం బ్రహ్మణః కశ్యపోఽజని ।
జగత్పితామహో యస్య సాక్షాద్దేవపితామహః ॥

యస్నప్తార మృషిందృష్ట్వా సృజంతం వివిధాః ప్రజాః ।
విశ్రాంతమానసో బ్రహ్మ బ్రహ్మజ్ఞాన పరోఽభవత్ ॥

తదన్వయే సముత్పన్నాః బ్రహ్మణ్యా బ్రహ్మవాదినః ।
యజ్వానస్సర్వయజుషాం దృష్టాం తా దృష్టిపావనాః ॥

యేషా మాచార్యవర్యాణాం మందిరేషు నిరంతరం ।
అద్వైత్యష్ట స్థిరతాం లక్ష్మీ రదర్పంచ సరస్వతీ ॥

సదాచారేషు సార్వజ్ఞ్యం దానేషు ఘనసంపదః ।
అదృశ్యంత పరం యేషాం దిగంతేషు చ కీర్తయః ॥

రేఖామత్స్యాంకచరణాః పంకజాంకితపాణయః ।
యద్వంశ్యా శ్శివో ద్వైవ సగౌరవ మధిక్షితాః ॥

తేషాం మహోన్నతే వంశే సంజాతో రాజభూషణః ।
సువృత్తోరుచిరః కశ్చి న్ముక్తామణిరివ ద్విజః ॥

సర్వజ్ఞతా మనితరాస్పద మీశ్వరత్వం ।
లోకోత్తరం సుచరితం జితమన్మథత్వం ।
ఆశుప్రసాదమపి సత్ఫలదం విలోక్య ।
యం చంద్రభూషణమితి ప్రవదంతి లోకాః ॥

దృష్ట్యాశ్రుత్యంతగామిన్యా స్ఫురన్నిర్మల తారయా ।
దైన్యపాశాభి విస్రంసం విధత్తే యశ్చిదాత్మకః ।

యద్వైరి గంధగజ సంఘ దురాసదాయాం ।
సామంతమౌళిపదనర్తిత వేత్రయష్ట్యాం ॥
ద్వీపాంతరోపనత భూరితమోపదాయాం ।
దౌవారికీవ ఖలు రాజతిరాజలక్ష్మ్యః ॥

ప్రదీపమానాని మహాంతి యేన దానాని సంఖ్యాతు మనావిధాతా ।
యాన్యంతరిక్షే కతివిస్ఫురంతి విన్యస్తవాన్ పశ్యత తారకాస్తాః ॥

విశ్వంవిస్మయతే యస్య గుణగ్రామే ప్రతిక్షణం ।
ససర్వజ్ఞః క్రియాశక్తి రాత్మాయస్య తపోమయః ॥

సకృద్దేవర్షిభిః సాక మకరోదృణినఃపిత్రూన్ ।
పుత్రేష్వనేకేష్వ పిపుత్రకీర్తిం ... ... ॥

ఖనిర్వజేశాగ్రత ? కౌస్తుభేన ।
రత్నాకరాఖ్యాంగమితఃపయోధిః ॥

ప్రత్యక్ష మాలంబన మాగమానాం ।
విశ్వోపకారైక నిధాన మూర్తిం ।

బ్రహ్మైవ శంభుంయమవాప్యసోఽయం ।
కృతార్థమాత్మాన మమంస్త ధీరః ॥

తతో విచారవిరసాన్ విషయానప్యమానుషాన్ ।
విధూయ సగుణప్రాజ్యే తపోరాజ్యే సరాజతి ॥

యత్రశ్రీః పరిచారికామదగజాః ప్రాంతే చరంతోమృగాః ।
ప్రాసాదోత్పలజం ? మనోరథఫలై రాతిథ్యసంభావనా ।

తత్సం పుష్యతిచంద్రభూషణమునిం బ్రహ్మైకతానం తపో ।
వైరాగ్యంహి జగచ్ఛరణ్య విహితం సౌభాగ్యమాలంబతే ॥

స్వస్తిసమస్తవస్తు విస్తీర్ణ వసుమతీవలయ విరాజమాన దక్షిణ వారణాసీస్వయంభూత్రియంబక శ్రీపాదపద్మారాధక సకలశిష్యభవపాశ విభేదకో నిఖిలశైవాగమజ్ఞానశోధక శ్చతుర్విధముక్తిసాధకో ష్టవిధ భక్తివేదకో వస్తుకవి విస్తీర్ణకవికర్ణాభరణః సంస్కృతకవి కాళిదాసః ప్రాకృతకవిప్రవరసేనః షడ్భాషాకవి చక్రవర్తి సమయచక్రవర్తి వాది ప్రతివాదిప్రశమనమహాభైరవః కర్ణాటకకవికటకలుంటాకో వర్తమాన కవిపితామహః భల్లాణరాయమస్తకశూలో యాదవరాయప్రతిష్ఠాచార్య ఆచార్యవర్య స్సతతసంపాదితవిద్వజ్జనకార్యభంగరాహుత్తరాయః శ్రీమత్క్రియాశక్తిశిష్యప్రతిశిష్యః కాశ్యపగోత్రపవిత్రీకృతభాండాగారిక కులోద్భవః సకలలోకప్రసిద్ధేత్యాది బిరుదపద్యై రుపగీయమానః. తస్య శ్రీమత్ చంద్రభూషణాచార్యస్య చరణసరసిజరజః పరమాణుగణ రమా సామ్రాజ్య సంగమక్షితిపాలక్షీరపారావారచంద్రమాః రాజాధిరాజో మహారాజపరమేశ్వరో శ్రీమన్మహామండలేశ్వరో శ్రీవీరబుక్కభూపాలః సరత్నాకరమేఖలాంప్రతిపాలయత్యుర్వీమంతఃపురవధూమివ సకదా చిద్దిగంత సామంతసీమంతినీసీమంతవిశ్రాంతసాంద్రసిందూర సౌందర్య సంధాయినీభి నిజ జతురగవరముఖరఖురముఖదళితధరాతల రజోరాజిభిః రాజభిః తేజోభి రుత్తరపణం ప్రతి సేవాసమయరతోన్షైపద ప్రదానయుత

సమన్తై ర్లక్ష్మీ స్త్రమాసంబంధబంధుభిః సింధుభిః కృతసంధిభిః ప్రచండదండ యాత్రతో౽భినివృత్యశిఖామణి మరీచిమంజరీ సమర్చితచరణాయ చంద్ర భూషణాచార్యాయ రిపుబలారణ్యసమున్మూలన నిజభుజశ్రమంవిజయ మహోత్సవం కరాంజలిచుళికి తేన పరరాజమకుటముద్రాక్షతానికర కాంతిసలిలేన సమర్పితవాన్ ॥ కించ.

శ్రీచంద్రభూషణాచార్య పదపంకజయో స్తదా ।
గ్రామం కోండూరునామానం బుక్కక్ష్మాపతి రర్పయత్ ॥

అథనిజతపోరాజ్యేజగక్షేమంకరేజాగ్రతి తదా కలికాలే ఏకస ప్తత్యధిక ద్విశతాధిక సహస్రాబ్దపరిమితేగతే సంవత్సరే పర్యాయస్య ద్వావింశత్యా వర్తే సాధారణసంవత్సరే వర్తమానే శ్రావణ మాసే కృష్ణపక్షే చతుర్దశ్యా మిందువాసరే యతీంద్రస్య క్రియాశక్తి గురోః తస్యేదం ప్రీతయే శ్రీచంద్ర భూషణాచార్యో ద్విపంచాశద్భాగః పరికల్పితః నిధినిక్షేపజలపాషాణ అక్షిణ్యాగామి సిద్ధసాధ్యరూపాష్టవిధభోగజుష్టం మురికినాడుమండల మధ్య వర్తిసంప్రసాదితచతుస్సీమానం కొండూరునామానం గ్రామంద్విపంచాశత్ బ్రాహ్మణేభ్యః ధారాపూర్వకం ప్రాదాత్ । శ్రీ క్రియాశక్తిగురోః ఏకదే వేశయతి నామ్నైవ తస్య గ్రామస్య దేవేశపురమితినామ కృతవాన్ । తద్గ్రామ ప్రతిగ్రహీతౄణాం నామగోత్రశాఖాని లిఖ్యంతే । ప్రథమం బహురుచాః నిరూప్యంతే । నరసింహభట్ట పుత్రోహరిభట్టః మాయణ్ణపుత్రో లక్కరస దేవణ్ణ సద్గురోః । ఏతే వాశిష్ఠాః । విష్ణురఘుపుత్రో నరసింహ భట్టః । సారంగభట్టపుత్రోవిరూపాక్షభట్టః కేశవ్వపుత్రో దేవణ్ణః। నీలప్ప పుత్రో తమ్మణ్ణః ఏతే ఆత్రేయాః । పోచన్నవరపుత్రో కళింగవరఘుః అనంతభట్టపుత్రో రాగణ్ణః । దేశణ్ణపుత్రో ఇస్సప్పః । విశ్వామిత్రగోత్రజాః। రాగణ్ణపుత్రః గోపణ్ణః నరహరిభట్టపుత్రో మురారిదేవః ఏతేకాశ్యపాః । పోతవరఘుపుత్రో విష్ణువరఘుః । మల్లదేవపుత్రోనాగరసః దేవణ్ణభట్టపుత్రో చాయణ్ణః । ఏత్యస్య(ఏతే)భార్గవాః । చందప్పపుత్రో దేవణ్ణః । త్రివిక్రమ ఆచార్యపుత్రో లక్కణాచార్యః । అచ్యుతణ్ణపుత్రో నారాయణదేవః । ఏతేభారద్వాజాః । కేశవవరఘుపుత్రో లింగావరఘుః । కౌశికఃచవుడప్ప

పుత్రో బుక్కణ్ణః కపిలేగోత్రః నాయణ్ణపుత్రో వీరప్పః శ్రీవత్సగోత్రః। సామప్పపుత్రో విష్ణుభట్టః వీరప్పపుత్రో పుట్టరసః। ద్వాజామదగ్న్యః వీరప్పపుత్రో గోపరసః పరాశరగోత్రజః। చందప్పపుత్రో కేశవః గౌతమః గోపణ్ణపుత్రో సామిదేవః। మధుపరసపుత్రో రామణ్ణః। రామణ్ణపుత్రో చాయణ్ణః। ఏతస్యభాగాది ఏతేమౌద్గల్యగోత్రజాః। దేవరయభట్ట పుత్రో నరహరిభట్టః చకిగోత్రజః। ఏతేబాహ్వృచాః। అథయాజుషా లిఖ్యంతే। సరస్వతిదీక్షితపుత్రో మాయణ్ణదీక్షితః। నాగరసభట్ట పుత్రో నరసింహః ఏతేగౌతమాః। గోవిందభట్టపుత్రో అన్నదాన దీక్షితః। పోతిభట్టపుత్రో త్రివిక్రమభట్టః నాగణ్ణపుత్రో విష్ణుకవిః కృష్ణపండిత పుత్రో అయ్యాలు పండితః। ఏతేభారద్వాజాః। చిక్కవఝ పుత్రో పెద్ది వఝః। అప్పణ్ణపుత్రో పెద్దివఝః సోమాయవఝపుత్రో భాస్కరపెద్ది వఝః ఏతేకౌండిన్యగోత్రజాః। పెద్దివఝపుత్రో మల్లావఝః। ఏషాంశాలా వతగోత్రజః। గంగావఝపుత్రో సింగావఝః। గార్గేయగోత్రజః లింగా వఝపుత్రో విష్ణువఝః। శ్రీవత్సగోత్రజః మాచిభట్టపుత్రో అల్లాలభట్టః అవుబళయ్య పుత్రో ముచిభట్టః సోమయాజాన్య పుత్రో గంగా ఝా వఝః ఏతేహారీతాః। లఖణప్పపుత్రో విష్ణువఝః కాశ్యపగోత్రజః। సింగా వఝపుత్రో గంగావఝః విష్ణువఝపుత్రో పుండరీకవఝః। కోటిదేవ రాయపుత్రో హరియణ్ణరాయః। ఏతేఆత్రేయగోత్రజాః రేవణ్ణభట్టపుత్రో మాధవభట్టః। కౌశికగోత్రజః ఏతేయాజుషాః శుక్లయజుశ్శాఖః। లఖణ్ణ పుత్రో దేవణ్ణః పాలాశగోత్రజః। సామాధ్యాయీనాగణ్ణపుత్రో నరహరి భట్టః ఆత్రేయగోత్రజః॥ సర్వసామంతనిర్ణీతే గ్రామసీమనము త్తతః। విలిఖ్యతేవిశేషేణ తత్రలాంఛనచిహ్నతా॥

పూర్వమందు కొండూరు అనేది దేవేశపురము చతుస్సీమాను పెద్ది కృష్ణయశక్తి అయ్యగారి కాలమునాడు చెప్పలి కొండ్రెడ్డి మొద లైన సమగ్రామాల రెడ్లు నిర్ణయించిన సీమ వివరం. దేవేశపురము తుమ్మలూరి సీమకు ఈశాన్యము మొదలుకొని గేదగులమిట్టనుంచి బండిచెరువు తిప్ప ఆ దక్షిణానునుంచి కాలగొంది ఆ దక్షిణానను సజ్జల వానిపల్లెతిప్ప ఆ దక్షిణాన చింతలకుంట ఆ దక్షిణానను జానులగొంది

ఆ దక్షిణాన పాలకొండ మలమీద కారుముట్లు రెండేర్లకూడ ప(లి)సీమ ఆదేవేశపురము దక్షిణం సీమ పాలకొండలమీదను గూబగుండాలు మేరగాను కాడుముట్లు మెప్పితర్లి వచ్చేదనుకాను. ఆ పశ్చిమం సీమ. మెప్పితర్లించనుండి ఆ యుత్తరాన చంద్రవలుతిప్ప సమముగాను ఆయుత్త రాన కడమలకుంట పడమటి కడకొమ్ము మేరగాను ఆయుత్తరాన కల వలగొంది. ఆకలవలగొందినుండి పడమర మెక్కిపోయిన అడ్డకొండ దక్షిణంమేరగాను. ఆ పడమటి పొలిమేర రాయి పెట్టిన గుర్వతిప్ప ఆ పడమట పాంగేరుసీమ అంత్తనుండి దిగివచ్చిన సీమకు యేరే మేర. ఆ యుత్తరం సీమను వాయవ్య మొదలుకొని యీశాన్యముదాకాను ఆ పాంగేరే మేర.

దేవేశపురసంజ్ఞస్యాగ్రామస్యాంధ్రభాషయా ।
ఇత్థం విరచితసీమాని నిర్ణయోవృద్ధనిశ్చితః ।
శ్రీమచ్చంద్రభూషణాచార్యోద్యదర్యత్తో వేదేంకృతః ।
శ్రీదేవేశపురగ్రామో జీయాదాచంద్రతారకం ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

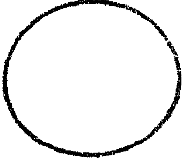
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా, ॥

సామాన్యోయం ధర్మసేతు నృపాణాం ।
కాలేకాలే పాలనీయోభవద్భిః ।
సర్వా నేతాన్ భావినః పార్థివేంద్రా ।
న్భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః ॥

శ్రీదేవరాయరవప్పం। శ్రీత్రియంబకహరిహరమహారాయరవప్పం। శ్రీ విరూపాక్ష.

శ్రీశ్రీబుక్క దేవరాయలవారి వరాహముద్ర.

వరాహముద్ర

కసుబా కమలాపురంలోఉండే ఖతిబు కాజీముల్లా యీ మూడు హుద్దాలు(హోదాలు) చేస్తూయుండె సైద్మహమ్మద్ వద్దనుండె సన్నదులు.

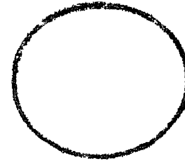
ఈ పుటలో యేమియులేదు.

ఈ పుట ఉరుదూ లిపిలో వ్రాయబడినది.

(ఉరుదు లిపి)

ఆలంగిర్ బాద్శాహా గాజి
సన్న ౧౧౦౯

౧ కామలాపురం సైదుమిరా మశీది.
రాజీనరో వఖుర్కు
యిరవై బీగాలు జమీను.
సన్న ౪౨ జులుసు.

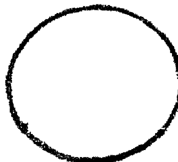

ఉరుదు

(ఈ పుట మిగతభాగం ఉరుదు లిపిలో కలదు)

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 32)

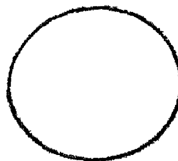
కామలాపురం ఖతిబుసైద్
జమాలుక్కు

ఫరోఖశర పాదశాహా

ఉరుదు

రోజీనవఖర్చు అయిదుబిగా
(ల)భూమి సన్న జులుసు

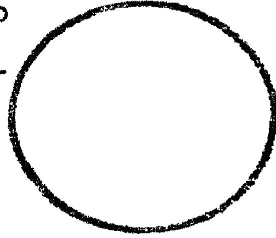

ఫరోఖ(శర)బాద్శాహా గాజి
సన్న ౧౧౨౦
ఉరుదు

(తక్కిన భాగము ఉరుదూ లిపిలో వ్రాసినారు)

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 33)

కామలాపురం ఖతీబు సైదు
జలాల్కు రోజినా నఖల్కు
అయిదు బిగా జమీను
సన్న ౮౦ జులుసు.

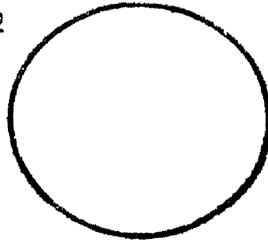
మొహారు అలంగీరు
బాదు శాహా
ఉరుదు

(తక్కిన పుట అంతా ఉరుదు లిపిలో వ్రాసినారు)

(ఈ పుట అంతా ఉరుదులో వ్రాసినారు)

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 34)

కమలాపురం ఖతీముసైదుజలాల్కు
రోజీనావఖర్కు అయిదు బిగా
జమీను. సన్న ౮౦ జులుసు.

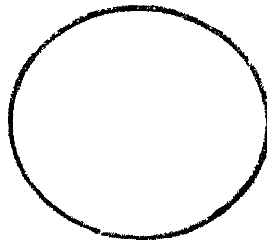

మూడు మొహారులు
వున్నది. అక్షరాలు
శిథిలమైనవి.
ఉరుదు

(తక్కినపుట ఉరుదులో వ్రాసియున్నారు.)

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 35)

కమలాపురంకాజి సైదల్లికి రెండు
ర్కులు రోజీనా పది బిగాజమీను.
సన్న జులుసు.

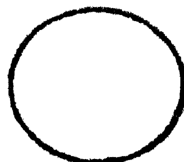

మొహారులు వుండేది
అలంగీరు బాదు
శాహా గాజి. సన్న
౧౧౦౯ ఉరుదు

(మిగిలిన భాగమంతయు ఉరుదూలో వ్రాసినారు)

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 36)

కామలాపురం సైదల్లి కాజీకి.
రోజినా రెండుర్కులున్న
పదిబీగా జమీను సన్న జులుసు.

మొహారు వుండేది అలంగీరు
బాదుశాహా గాజి సన్న...
ఉరుదు

(తక్కిన పుట ఉరుదు భాషలో వ్రాయబడియున్నది.)

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 37)

సైదుమిరా కాజి మమసీదుకు కామలా
పురం వార్కి రోజినా వఖర్కులు యిరు
వైబీగా జమీాను. సన్ను జుల్సు ర౨

మొహారులో వుండే
ననరుజంగ జుల్లఫికా
రుఖాన సదరదా_స్త
సన్ను ౧౧౦౯ ఉరుకు

(తక్కిన భాగము పుట అంతా ఉరుదులో వ్రాయబడినది.)

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 38)

కమలాపురం మసీదికసైదుమిా
రాకు రోజీనవఖర్కు అపరంజిన్ని
యిరవైబీగా చేను యిచ్చినారు.
సంన్ను జుల్సు ర౨

యీా మొహారులో వుండేది
అలంగీరు బాదు శాహా
గాజి సన్ను ౧౧౦౯

(తక్కినపుట అంతయు ఉరుదు లిపిలో వ్రాయబడియున్నది.)

(చూ. అనుబం. 39)

కామలాపురం మసీది
సైదుమిరా ఫకీర్కు
రోజినా యిరవైబీగె జమీాను.
సన్ను జుల్సు ర౨

లంగీరుబాదు
శాహా గాజి సన్ను
౧౧౦౯

(ఈ పేజి తక్కిన భాగము అంతయు ఉరుదులో వ్రాసినారు)

చూ. అను. పార్శిశాసనములు 40.

కామలాపురం కాజీ
సైదల్లికి రెండుర్కులు
రోజీనా పదిబీగలు జమీాను
సన్ను జుల్సు

(మొహారులోవుండేది ఫరొఖశెర
బాదశాహా గాజు
ఫిదవినిజామనములుకు
ఫతెజంగ్ సన్ను ౧౧౨౧
ఫరొఖశెరబాదశాహా
గాజి పదరిదియానతఖాా
సన్ను ౧౧౨౧

(తక్కిన పుట అంతయు ఉరుదులో వ్రాయబడియున్నది.)

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 41)

ఉరుదు దిపుసులతా(?) సౌమ్య
మొహారు దసకతు

(ఈ పుటలో ఎనిమిది పంక్తులు మరాటి లిపిలో వ్రాసినారు.)

౧౧ యిదిగాక యింక్కా యీ బాదశాహాదినముల సన్నదులు కొన్ని పీరికిన్ని సిద్ధవటంకాజికిన్ని వ్యాజ్యం కోటలో వున్నవి గనుక దాన్ని నకళ్లు వ్రాయడాన్కు కాలేదు.

మాజె సంబటూరులో చెల్లె మజరా నడిమపల్లె శ్రోత్రియదార్లు భలకిసింగాచార్యులవద్ద నుండె సన్నదులు.

శ్రీనృసింహాజయతి

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౯౮ అగునేటి దుర్ముఖినామ సంవత్సరం ఆశ్వీజ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమద్వశాస్త్ర సంపన్నులైన భలకి నరసింహాచార్యులు పుత్రులైన వ్యాసరాయాచార్ల వారికి సంబటూరి అధికారి రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దానపత్రిక. మీరు మాకు శ్రోత్రియం కావలెనని అడిగితిరి గనుక అదే ప్రకారం మీకు మాసంబటూరు పొలంలోను నరసాపురం అనేగ్రామం కట్టేటందుకు పొలం యిచ్చిన వివరం. సింగయకాలువ చేను ౷।।।౦, నడిపల్లె చేను ౷।।। కుంటలో చేను ౷।।౨ మామిళ్ల చేను ౷।౨ మొద్దు గుండం ౷।౩ పొలురాగి గుండం ౷।౦ శరభయ్య చేను ౷।౨ కుంటలో తూము దగ్గిర చేను ౷౧౷౨ మూల చేను ౷౧ తలారివాడి చేను ౷౨ రాళ్లవాగు చేను ౷౧।। రాగికాలు చేను ౷।।౨।। మొగలిమాను చేను ౷౩ యేటి ఓర తువ్వ చేను ౷౧।౦ మామిళ్ల చేను ౷౧౷౨ అంతు చేను ఖం ।।। మ ౩।। మడి మిట్టమడి ౷౪।౨ రత్నం పంతుల మడి ౷౩౷।।। ఉభయం మడి ఖ ౦।౧ మ ౨ అంతు చేను మడిసహాగాను ఖ ౧౷౧।౧।।౦ దఫా స్థళం ౧కి మాన్యం తుంగమడి చేను ౷౧।। గద్య బుచ్చిగుడ్డం ౷౧।।

మాలింటిపాటి చేను ౧౨ ఉభయం ఖ ।౦ మాన్యం మడి గోరంట్ల మడిలో మడి ౧౧॥ అంతు చేను మడి ఖ ।౧॥౦ అంతు దఫాల రెంట్ల చేను మడి ఖ ౧।౨॥। కి హొన్నులు శ్రోత్రియం ౭౨ అక్షరాలా డెబ్బై రెండు వరహాలకు శ్రోత్రియం నిర్ణయంచేసి హిరణ్యోదకధారా పూర్వకముగా యిస్తిమి గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం అనుభవించుకొనేది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

నల్లప రెడ్డి వ్రాలు ౧ బసిరెడ్డి వ్రాలు ౧ కరణం కట్టా వెంకటపతి వ్రాలు ౧ సుబ్బయ్య వ్రాలు.

౧ గుడిపాటి పాపన్న వ్రాలు
౧ సంగమేశ్వరుని వ్రాలు

ఇప్పుడున్న యీ గ్రామం ౭౫ మిట్ట వరహాలు సరకారుకు యిస్తున్నారు. ఇది గాక తాలూకు మజుకూరు మ నందలూరు అనే గ్రామం వీరికె శ్రోత్రియంగా మయానా ప్రభుత్వం అయి యిందుకు విళంబి సంవత్సరం వరకు నడిచి బాహదూరు అ.ముల్లో గ్రామం సరకారు దాఖలా అయినది. పూర్వం జమీందార్లు వ్రాసియిచ్చిన దానపత్రం హాజరున్నది.

స్వస్తిశ్రీ శ్రీ వెంకటేశప్రసన్న శ్రీమధ్వశాస్త్ర అభిజ్ఞులయిన భల్లకి కొనేరాచార్యుల వారి పుత్రులయిన నరసింహాచార్ల వారికి.

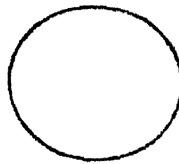
స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౮౨ అగునేటి విక్రమనామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు కామలాపురం జమీందార్లు అప్పలరెడ్డి మూలగిరి కృష్ణప్ప అ॥ ప॥ కా॥ గారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియం దానపత్రిక. మా పరగణాలో మీరు శ్రోత్రియ గ్రామం కావలెనని అపేక్షిస్తిరి గనుకను। నందలూరు గ్రామం మేము అలాగె పనినిర్ణయం చేసిన వివరం: మీరు ఆ గ్రామంలో యిల్లుకట్టుకొని

వ్యాఖ్యానం చెప్పుకుంటూవుండి ప్రతి సంవత్సరం దివాణానకు రుసుములు యినాములు వర్షాశనాలు శివాలయ(శివాయ)జమాబంది సాలీలవారి నజరుబాబులు అష్టభోగ తేజస్వామ్యాలు సహాగాను మొకరరు హూన్నులు పంద్రా మోడీన ౪౦ వరహాలకు యిషలుకు కారువై శాఖలాను యిచ్చినారం. ఈ పై కం ముక్కుందాయ ప్రాప్తిన దివాణానకు చెల్లించి రశిరిగి (?) ....మీపుత్రపౌత్రపారంపర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సుఖాన అనుభవించుకయుండవలెను. ఇటని స్వ(హస్తా)న వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దానపత్రిక వహీ.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం ।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

స్వహస్తం క్రిష్ణప్ప వ్రాలు

(నాగరలిపిలో
వున్నది)
బాళాబోధా
(బాళాబందు ?

అప్పలరెడ్డి వ్రాలు

(ఈ ప్రక్క అడ్డముగా చిన్నవి నాలుగు పంక్తులు నాగరి అక్షరములలో వ్రాయబడియున్నవి)

మాజె లింగాలాలోనుండే నృసింహసోమయాజులవద్దనుండె సన్నదుల నకళ్లు హాలి యీ గ్రామం తురకాణ్యంలో జప్తిగా వున్నది. జప్తి అయి కొన్నాళ్లు శ్రోత్రియంగా నడిచెను. పౌఢ దేవరాయలవారు లింగాల అగ్రహారం యిచ్చేటప్పుడు నాగర తామ్రశాసనం పోయి యుండగాను దాని నకలు తెనుగు కాగితం నకలు.

నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే ।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయశంభవే ॥

మృడానీవామాంకస్థితశిశుర ద్యప్రోద్యతకరస్స
మాకర్ష త్యేనం ప్రసభమసకృత్పుష్ప మతిమాన్ ।
యితీందుర్యచ్చేష్టాకృతపరిభవశ్శర్వశిరసం
విహాయాంత్తేనం తే తవ-హాసుముఖం నౌమిశిరసా ॥

తుండేనకాండంసకలం సమాత్తికం
వేదండవక్త్రోఽల ధేర్గృహీత్వా ।
యదున్నతాశ్వాద్వదనే నముక్తా
తారాభభూవు స్తమహాన్న మామి ॥

అశేషలోకవ్యవహారహేతు భూతాపినాణీకమలాసనస్య ।
ప్రియాసతీకంఠసమాశ్రయేతి చిత్రంచరిత్రంతవదేవిమన్యే ।
త్వమేవబ్రంహ్మేతి శృతిశిఖర ? వాదః ప్రకటిత
స్తువంతుత్వాంకేవా కతిపయవచోభిస్సుకృతినః ॥

త్వదన్యశ్శబ్దోమేయదిభవతి శక్తోహమధునా ।
ప్రవక్తుంబ్రాహ్మి త్వాం తదపిహృదయే దేవికలయే ॥

వరాహ త్వాంనౌమి ప్రళయసమయే (మ)గ్న(గ్న)పృథివీ ।
త(థా)వేధోవిష్ణుత్రినయన ముఖాశ్చప్రమనసః ।
బభూవుర్దేవా స్త క్షణ జనితకారుణ్య విభవో ।
యథాదంష్ట్రాగ్రేయాభవతు నితరాం సద్రుమనగా ॥

సుధాసారాధారా సురనికరదత్తాఖిల (?) వపు
స్సురేశానశ్రేణీగణిత సుగుణః శ్రీసమజని ।
త్రయఃత్రింశద్భార్యే(?) సమనయన చూడామణిరసౌ ।
సురాణాంమోర్గేమో భవతునితరాం శీతకిరణః ॥

తత్సంత్తా......భవద్యదురాజవంశే ।
దేవస్వయం మధు రిపుర్వసుదేవసూనుః ।
దుష్టాంనిహంతుమధశిష్టజనేష్ట దాతా ।
యోద్వాపరేప్రభురసావచితార్ధి(ఖిలారి ?)ంతా ।

కలాకల్పద్రుమ(?) కవివరజనాంగ్గార(?)నిలయః ।
కృతక్ష్మాభృత్కోటి ప్రకటితమహాదానసికరః ।
మహారాజశ్రీమాన్ సహ హరిహరభవద్బుక్కనృపతిః ।
పపౌ సర్వాన్ లోకాం స ఇత ఇహాపిస్మృతయశాః ।

సంగమక్ష్మాపతిర్జజ్ఞే బుక్కభూపాలనాయకాత్ ।
సహస్రాక్షస్సమ స్సోయం పాలయామాస మేదినీం ॥

తతస్సంగమభూపాలాద్దార్యాగర్భమహార్ణవే ।
చంద్రవజ్జనితో రాజా నామ్నా హరిహరో విభుః ।
సాక్షాద్ధరిహరావేకో హ్యసౌ శౌర్యశమాదిభిః ।
స్వాభేదనిశ్చయాయేవ జనానామపి ధర్మతః ॥

తస్మాద్ధరిహరాద్రాజ్ఞో మేలాంబాగర్భశుక్తితః ।
ముక్తామణిరభూదేకో దేవరాయమహీపతిః ॥

మేలాంబాదేవరాయాభ్యాం మహేశాభ్యామివోన్నతైః ।
గుణైర్యుక్తః కుమారోసౌ జాతో విజయభూపతిః ।
పురంధ్రీతస్యనృపతేర్నామ్నా నారాయణీసతీ ।
దమయంతీనలస్యైవ శక్రస్యచయథాశచీ ।

కమలాక్షస్యలక్ష్మీర్వా విధేర్బ్రాహ్మీయథాతథా ।
గిరీశస్యయథాగౌరీ సోయమాసీద్వధూమణిః ।
ప్రతాపవాన్ దేవరాయః పుత్రోజాతో మహాయశాః ।
విజయక్ష్మాపతేర్దేవ్యాం నారాయణ్యాం నృపోత్తమః ।

అధు(?)నా దేవరాయోపి పితృసింహాసనేస్థితః ।
శశాస సకలాంభూమిం ధర్మరాజోయథాపురా ।
ప్రతాపరుద్రతుల్యోసౌ క్షాంత్యాహిమవతాసమః ।
దాతృత్వే.....పాలః సామ్రాజ్యేచశచీపతిః ।

అంగవంగకళింగేశాః యస్యాజ్ఞావశగానృపాః ।
పాలయామాసురవసౌ సశుభ్రాత్పదభూషితః(?) ।

రాజాధిరాజశబ్దాఢ్వ(?) యో రాజపరమేశ్వరః ।
భాషాలంఘిశభూపాలభుజంగబిరుదాంకితః ।
మూరురాయరగండాంకః పరరాయభయంకరః ।
హిందురాయసురత్రాణో వందివర్గేణ వర్ణ్యతే ।

తుంగభద్రానదీతీరే నగరే విజయాహ్వయే ।
పిత్ర్యం సిహాసనంప్రాప్య పాలయ త్పృథివీ మిమాం ।

పుణ్యశ్లోకానుగుణ్యోయం దేవరాయమహీపతిః ॥
సకదాచిద్దేవరాయో సోండూరుపురవాసినః ।

కుమారస్వామిసందృష్టం పంచదశ్యాం చ కార్తికే
కృత్తికాశివయోగేసా మహోత్సవచికీర్షయా ।
సమాగత్యమహారాజః తస్థౌతత్రముదాన్వితః ।
తతఃస్సమీపేయోవిద్వాన్ హిమకుంటలవంశజః ।

సాంగవేదేసముద్రేషుకర్ణధార ఇవానఘః ।
తపస్వీబ్రహ్మనిష్ఠశ్చ విశ్వనాథాహ్వయోద్విజః ।
తస్యనప్తాసింగయజ్వామహారాజాగ్రతస్థితః ।
చతుష్షష్టిషుశాస్త్రేషు సమ్యగ్రక్షాపురస్సరం ।

సంవాదంసూరిభిఃకృత్వా విజయాసబభూవహః ।
రాజాధిరాజశబ్దాద్యా స్వరాట్ఛబ్దస్తథైవచ ।
యస్మిన్ శ్రుతి ప్రసిద్ధాస్తు తేనతుల్యోమహావిభుః ।
తతఃప్రీతః సవిదుషే హిరణ్యంభూషణాసిచ ।

వస్త్రాణిచ దుకూలాని అడభేదాంవాతు(?) ముఖ్యతః ।

తతశ్చరాజా సమవేక్ష్యవిద్వాన్ సత్కర్మకర్తుం నిరతాన్నదానం ।
వాంఛాయుతోగ్రామమముం యయాచే లింగాలనామానమసౌ
సుధీంద్రః ।

ప్రహృష్టచేతాఃనృపసత్తమోసౌ ప్రాయశ్చతస్మైద్విజపుంగవాయ ।
విఖ్యాతవిద్యాధికవైదికశ్రీసామ్రాజ్యయుక్తాయబుధోత్తమాయ ॥

శాకేక్షిసహ్స్ర గ్గుణభూభాసి తేసమే ।
ఖరాహ్వయేకార్తిక్యాం పౌర్ణమాస్యాంతిథౌశుభే ।
ఖవాసరే స్వామినికటే సభాయామాస్థితోన్నృపః ।
కృత్తికాశివయోగేచ హిరణ్యోదకధారయా ।

ఆపస్తంబాఖ్యసూత్రాయ కాశ్యపాయకుటుంబినే ।
సర్వదేవముఖేంద్రస్యపౌత్రాయ చ మహాత్మనే ।

సోమేశ్వరస్యపుత్రాయ సింగయజ్వాభిధాయచ ।

సోసౌ రాజాధిరాజో హరిహర నృపతేః పౌత్ర తామేత్యభూయో ।
బాహాసారప్రచారప్రకటిత విజయక్షోణిపాలస్యసూనుః ।
గ్రామంలింగాలనామ్నా విదిత ప్రా "గనిమేల" గ్రామ సామీప్యభాజం
ప్రాదాచ్ఛ్రీ పౌఢ దేవః సకలజనయుతం సత్తటాకాభిరామం ॥

ఇందులో నుండే శకం ౧౩౩౨ ఖర సం. కార్తిక శు॥ ౧౫ లు*
౨ రెండో సన్నదు.

(మరాటి లిపియున్న పంక్తి)

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౮౧ అగునేటి ప్రమాదినామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౨ లు శ్రీమద్యజనయాజన షట్కర్మనిరతులైన హిమకుంటల విజయరాఘవసోమయాజుల వారికి శ్రీనివాసకోనేరి అమీలుపరగణె కామలాపురంగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దానపత్రిక సన్న ౧౧౬౯ ఫసలి మ॥ కర్తిపల్లె పరగణెమజకూరుబెచిరాఖు అయివున్నది. మాకు శ్రోత్రియంగా వ్రాసియిస్తే కిర్దు అబాదా చేసుకొనేము అని మందలించుకుంటిరి గనుక అదేప్రకారం శ్రోత్రియం నిర్ణయం చేసియిచ్చిన వివరం. రుసుములు యినాములు వరుసాశనాలు శివాయిగాను సాదిలవారు పట్టి బాజులు దేశీలుగాను సర్వంమశ్హూ పందార్రిమోడీ హాసన్నులు ౧౮౫

* **The date is wrong – Ṣaka 1332 does not fall within the reign of Devaraya II.**

అక్షరాలా నూటయేనభై అయిగు వరహాలు కాగునైశాఖాలకు సకల సువర్ణాదాయాలు నిర్ణయంచేసి యిస్తిమి గనుక మీ పుత్రపౌత్రపారం పర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, అనుభవించుకొని సుఖాననుండేది. వేములవారి సుదాముడు కావలి రుసుము కట్టుబడి సదరహి బేరిజులో సాలుబసాలు ముజరా యిప్పించగలవారం.

స్వదత్తా ద్విగుణ్యం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

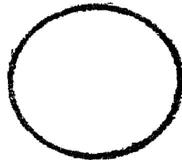
श्रीनिवास कोनेरि

(ఈ పంక్తి అంతయు మరాటిలిపిలో వ్రాయబడినవి)

కామలాపురం అప్పళరెడ్డి (మరాటి సంతకము గలదు)

(ఇంకొకటి కూడా మరాటి సంతకమే యున్నది)

మౌజె ఇందుకూరిలో చెల్లె మజరా అయ్యవారిపల్లె శ్రోత్రియ దార్లు బిల్లూరి నృసింహశాస్త్రిలవద్ద వుండె దానపత్రం నకలు. అలీ ఖాను ప్రభుత్వంలో బిసమిల్లా సాహెబు.

ఉరుదు లిపి ఫారసి మొహరు

మహ్మదాబాదు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౯౦ అగునేటి సర్వధారినామ సంవత్సర మాఘ బ॥ ౧౦ లు శ్రీమద్యజన యాజనధ్యయన అధ్యాపక దాన ప్రతిగ్రహషట్కర్మనిరతులైన హిమకుంటల అనంతశాస్త్రిలవారికి ఇందుకూరి అధికారి, రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియదాన పత్రం. మీరు మా గ్రామంలో శ్రోత్రియంపల్లెకట్టిస్తున్నాము అని కావలెనని అడిగితిరి గనుక అదేప్రకారం నిష్కరషచేసి యిచ్చినది. పల్లెపోలానకు హద్దు దక్షిణం అంకిరెడ్డి జంగంబావికొన తోట హద్దు పడమట చాకల

వాని మూస్యప్త చేను హద్దు ఉత్తరం తేలాగివాని చేను హద్దు తూర్పు దోరణపుమాకుల కట్టవ మొదలు చేనుకి ఎక్రిగడ్డలచేను హద్దు గాను పొలం అయకట్టు నిర్ణయం అనంతభట్ల బావితోట దసబంధం కాక తోట ౧౦।।। కాడారంభం పొలం ఖ ౦।।।౩।౦ ఉభయంపొలం ఖ ౧ పుట్టెడుకి సంవత్సరం ౧కి ౪ ౧౮ వరహాలలెఖను పద్దెనిమిది వరహాల లెఖను విరోధి సంవత్సరంనుంచి యేడుయేండ్ల పర్యంతరం దివాణానకు యిచ్చి ఆవల యెనిమిదో సంవత్సరంనుంచి పల్లె ఆయకట్టుకు లోగా త్రొవ్వించిన బావులను, చాతుర్భాగం దసవందముగాక నిలిచిన పొలానకు సకలసువర్ణాదాయాలు, ఫలవృక్షాలు దేఖిలుగాను, యప్పటికి ముప్పైవరహాలకు శ్రోత్రియం నిష్కర్ష చేసియిచ్చినారం కనుక పల్లె కట్టించి రైయ్యతుల కుదిరించి పల్లెకిర్దు ఆబాదానుచేసి మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం అనుభవించుకొని సుఖాననుండేది. అని వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దానపత్రం. స్వహస్తం ఇందుకూరి కరణం మూర్తి రాజు వ్రాలు ప్రసన్నయ వ్రాలు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

మాజె అల్లిదొనలో మజరా పీరలపల్లె పూర్వశ్రోత్రియం హాలి జప్తిఅయినది. శ్రోత్రియందార్లు లింగాలకాపరస్తులైన యజ్ఞేశశాస్త్రులు నైషధంవారివద్దనున్న దానపత్ర సన్నదులు యొక్క నకళ్లు.

౧. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౮౩ అగునేటి విషునామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు సోమోపరాగ పుణ్యకాలమందు (Monday 18th May A D. 1761.) శ్రీమద్యజయాజనాధ్యయన అధ్యాపన దానప్రతి గ్రహషట్కర్మ నిరతులైన వేదశాస్త్రసంపన్నులైన నైషధం లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రిల

అయ్యవార్లు అల్లిదొనరెడ్డి కరణాలు అందరు వ్రాయించియిచ్చిన గ్రామ శ్రోత్రియదాన పత్రిక. మీరు మా గ్రామంలో చెల్లెగ్రామగ్రాసి పీరంపల్లె శ్రోత్రియం కావలెనని అడిగితిరి గనుక అదేప్రకారం మేము రెడ్డికరణాలు అందరూ సమ్మతించి, సంవత్సరం ౧కి పూర్వ ఆ పల్లె క్రింద చెల్లెపొలం రేగడి చేలు యఱ్ఱ చేలు తోటలు మరి నీరారంభంకాడారంభాలతో కూడా కారు వైశాఖాల సకల సువర్ణా దాయాలు ఫలవృక్షాలు సహాగాను ౧౫ వరహాలు అక్షరాలా పందొమ్మిను మొనబై అయిదు వరహాలకు నిర్ణయం చేసియిస్తిమి గనుక మాన్యాలు సివాయి సదరహిమ్పైకం కారువైశాఖాలకు ముక్కుం దాయ ప్రాప్తిన చెల్లించి, చెల్లించినందుకు చెల్లుచీటి తీసుకుంటూ రాగలవారు. గ్రామము కుదుర్చుకొని మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొనేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం బరదత్తానుపాలనం ।
పరత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

పెద్దవోబళరెడ్డి వ్రాలు, పెద్దిరెడ్డి వ్రాలు, యఱ్ఱవోబళరెడ్డి వ్రాలు, కరణం చెన్నకృష్ణమ్మ వ్రాలు.

(సంతకం ఉరుదులో వ్రాసినారు).

మహాజతు అసారు పాపాశాస్త్రి బాఖియతు బాపందు స్న ౧౧౮౬ ఫసలి అదరివిల్లా అల్లిదొనరెడ్డి కరణాలు పీరపల్లె మీకు శ్రోత్రియంగా వ్రాయించినారుగదా, యే ప్రకారం అల్లిదొనరెడ్డి కరణాలు కౌలు వ్రాసియిచ్చినారో ఆప్రకారం తఫావతు కాకుండా నడిపిస్తున్నారం మరెబాబుకు వసవసాచేయక ఖాతిరుజమాతో రయితులు దిలాసాదిల్ బరి యిచ్చి కుదిరించి పల్లెకట్టించి అబాదాని చేసేదిగాన తెలిసేది.

(నాగరిభాషలో ఒకటిన్నర పంక్తి వ్రాసినారు)

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౭ అగునేటి తారణ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనయాజన

అధ్యయన అధ్యాపక దానప్రతి గ్రహషట్కర్మనిరతులైన నైషధం లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రులయ్యవారికి అల్లిదొనరెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన గ్రామ శ్రోత్రియపు దానపత్రిక: మీరు మా గ్రామంలో చెల్లె గ్రామకాంక్షసీ వీరలపల్లె శ్రోత్రియం కావలెనని అడిగితిరి గనుక అదే ప్రకారం మేము సమ్మతించి సంవత్సరం ౧కి పూర్వం ఆ పల్లె క్రింద చెల్లే పొలం రేగడచేలు యెర్రచేలు తోటలు మడి నీరారంభాలుతో కూడా కారువై శాఖాలు, సకలసువర్ణాదాయాలు ఫలవృక్షాలు సహా గాను ౫౮౦ వరహాలు యెనుబై వరహాలు అక్షరాలాపంధ్రామోడి యెనబై వరహాలకు నిర్ణయించే యిస్తిమి గనుక మాన్యాలు సివాయీలు యీ సదరహి ప్రైకం కారువై శాఖాలకు ముక్కుందాయ వ్రాప్తిగా చెల్లించి చెల్లించినందులకు చెల్లు చీటీలు తీసుకుంటూ రాగలవారు. గ్రామం కుదుర్చుకొని మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను అనుభవించుకొనేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

పెదవోబళ్రెడ్డి సమ్మతిని పెద్దిరెడ్డి వ్రాలు - వోబళ కొండారెడ్డి సమ్మతిని యెర్ర వోబళ్రెడ్డి వ్రాలు.

కరణం కృష్ణప్ప వ్రాలు, కృష్ణప్పసమ్మతిని స్వహస్తం వెంకటాద్రిముని వ్రాలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౮౩ అగునేటి తారణనామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౧౫లు శ్రీమద్య జనాది షట్కర్మ నిరతులైన నైషధం లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రి వారికి వెంకటాద్రిపు వెంకాజి అమీలు. श्री वेंकटराव वेंकाजि పరగణె కామలాపురంగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దాన పత్రం: మాజె అల్లిదొనలో మజరా వీరలపల్లె మీకు శ్రోత్రియంగా

గ్రామస్తులు కారువై శాఖాలకు ప్రతిసంవత్సరం ౫ ౮౨ వరహాలకు నిర్ణయించేసియుండిరి గనుగ ఆ బేరిజుకు పల్లె లుకసాను మాచేత కాదని తమకు విడిచిపెట్టేమని అంటిరి గనుక మేమున్ను మీా లుకసాను తెలిసి మీాకు గ్రామస్తులు వ్రాసియిచ్చిన దానపత్రానకు ౫ ౨ అయిదు వరహాలు మాఫుచేసి మొకరరు ప్రతి సంవత్సరానకు ౫ ౮౦ యెనభై వరహాలు చంద్రాను మేము నిర్ణయించేసి శ్రీస్వామికి ప్రీతిగాను యిచ్చి నారం. మీా పుత్రపౌత్రపారంపర్యం త్తం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను శోత్రియం అనుభవించుక యీా సదరహి వ్రాసిన ప్రకారం దివాణానకు రూకలు అచ్చుకొనియుండేది. ఇట్లని వ్రాయించి యిచ్చిన దానపత్రం సహి.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

(సంతకం నాగరిలో నున్నది)

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవర్షంబులు ౧౭౦౮ అగునేటి ప్లవ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౧౨ లు అల్లిదొన అధికారి రెడ్డి కరణాలు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులైన నైషథం పాపాశాస్త్రిల వారికి వ్రాయించి యిచ్చిన గ్రామ శ్రోత్రియ దానపత్రిక. మా గ్రామంలో మజరా పీరలపల్లె మీాకు శ్రోత్రియంగా యిచ్చిన వివరం. ఆ పల్లెకు సుదామదు ప్రకారం పొలం మడి చేను తోట దేఖలు సంవత్సరానకు ౫ ౩౦ లు ముప్పై వరహాలు, ఆవల ముందరసంవత్సరం౫ ౩౨, ఆవల సంవత్సరాలు సంవత్సరం ౧ కి ౫ ౪౦ లెఖను, ఆవల సంవత్సరం ౧ కి ౫ ౫౦ వరహాల లెఖను యిచ్చినాము గనుక మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను అనుభవించుకొనేది.

యర్ర వోబుల్రెడ్డి వ్రాలు. కరణం వెంకటరామయ్య వ్రాలు. వోబళరెడ్డి వ్రాలు. చెంచురెడ్డి సమ్మతిని చినవోబల్రెడ్డి వ్రాలు.

అంతువహీ ౧ కి సన్నదులు తామ్రశాసనములుతో కూడా ౪౭

(ఈ పుటలో యేమి వ్రాయలేదు)

కమలాపురం గ్రామమునకు భాస్కరవారు అగ్రహారం చేసిన దాన పత్రం. అగ్రహారికులు వద్ద నున్న దానపత్రం నకలు, కిరణం సుబ్బ రాయని వద్దనున్న నకలు ప్రకారం శ్రోత్రియం దానపత్రం ప్రకారము వ్రాసి యిచ్చిన కైఫియ్యతు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౨౨ అగునేటి విక్రమనామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులైన యేటూరి పరగణె కామలాపురం ప్రతినామమైన శాహాజీ మహాదేవపురం అగ్రహారస్థితా శేషవిద్వన్మహాజనులకున్నూ విస్సాజీ యమ్మాజీ భాస్కర కానుగోలు కులకరణీకులు కర్ణాటక దేశముఖ్ సరదేశముఖ్ మహాల్లానిహాయగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దాన పత్రిక. కామలాపురం సీమలో చెల్లే యేటూరుగ్రామము మేము శ్రోత్రియంహొన్నలు మల్లీలు(?) ౯౦ అక్షరాలా మల్లీలు(?) తొంభై యెనిమిది వరహాలకు తీసుకొని అగ్రహారం యిస్తివై రెండు వృత్తులు నిర్ణయంచేసి యిస్తిమి గనుక యీ సదరహిమ్మైకం దివాణానకు చెల్లించు కొని మీ వృత్తులు నిర్ణయం ప్రకారము అనుభవించుకొని మీ పుత్రపౌత్ర పారంపరియంతరం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ఉండేది.

శ్లో॥ దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥
స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

సదరి గ్రామం అగ్రహారికులువద్ద నుండె దానపత్రాలు.

(ఇక్కడ మరాటి దస్కతు కలదు.)

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరషంబులు ౧౬౨౨ అగునేటి విక్రమనామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది

షట్కర్మ నిరతులైన స॥ గోటూరు ప॥ కామలాపురంకు ప్రతి నామమైన మహారాజశ్రీ బొపోజీమహాదేవపురం అగ్రహారస్థితా శేష విద్వత్ మహాజనులకున్ను విస్వాజీయమ్మాజీ భాకరా కానుగో కులకర్ణి కుల్లె కర్ణాటక దేశముఖి సర దేశముఖి మహల్లా నిహాయగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన పత్రిక.

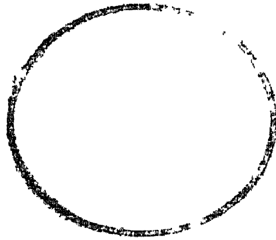
ఇందుకు వృత్తుల నిర్ణయం చేసినది.

యజమాన వృత్తులు విస్వాజి		అక్కకొండమాచార్యులు	
భాకరావారు	౨		౧
బోనాల అచ్చిభట్లు	౧	కందనూరిజనార్దన భట్లు	౧
వెనుచర్ల వేంకటభట్లు	౧	ఉల్లిగొండం లక్ష్మణాచార్యులు	౧
కాసుల పినవెంకటసోమయాజులు	౧	కాసులరామన్న సోమయాజులు	౧
మోక్షగొండం అప్పకొండయ్య	౧	సాధు సుబ్బాభట్లు	౧
యమ్మనూరి రామచంద్రభట్లు	౧	రూపావతార తిమన్నభట్లు	౧
కైప అన్నంభట్లు	౧	కైప నరసింహశాస్త్రులు	౧
కైప ఓబళభట్లు	౧	సాధు నృసింహసోమయాజులు	౧
శివాజీ అవధూతు	౧	వెంకాజీ జక్కరసు	౧
గణేశసాన్నాజు	౧	విస్సమరాజు వెంగన	౧
కరణం నారాయణప్ప	౧		

ఈ సదరహి యిరవై, రెండు వృత్తులకు వృత్తి ౧ కి చేను కుందర పాండవ బీడు నలుతుం చెలకితూమెండు గుంత్తతోటి బీడు తవ్వొడు. ఈప్రకారం యీ యథాతిథి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకంగాను యిస్తిమి గనుక యీ సర్వమాన్యం అనుభవించుకొని మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని యుండేది.

శ్లో॥ దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

పారశీ మొహారు

సదరి భాకరా వారిది.

అమీలాని వ దేశపాండీయాని వ దేశముఖేయ్యాని హాలు వ యిస్తికబాలు మ॥ జంబులమడ్గు సర్కారుఘుండికోట బూదుబిదానందు సూయి స్నయిసనేతిస్సైనుఅల్ఫి కంచెనెపల్లి అప్పాజీ అచ్ఛరను హజూరున యిస్తిమాసు చేసెను. మ॥ చినదండ్లూరు పయిమజ్కూరులోను రెడ్డి కరణాలు చేతను బంజరు జమీను, వో లాయి ఖుజమీను కూడా హన్నులు ౫ ౨౨ వరహాలుకు కౌలు తీసికొని ఆజాగాను గోపాళపురం అనే పల్లె కట్టించి బావులు త్రవ్వించి వనం వేయించి యీ పల్లె అగ్రహారం చేసియిచ్చి బేరీజు సర్కారుకు పాచాయిస్తూ వచ్చినారు. ఇంద...మాజూలు అముఉదార్లు మొబలగు మజ్కూరుకు శ్రోత్రియం యిజారా కరారుచేసి నడిపిస్తూ వచ్చినారు. ఈ ప్రకారంగా మొహబ్బానీకిచేసి పరవానాకు హుకుం యిప్పించవలెనని యిందు మీద అప్పాజీ మజ్కూరు యిల్తిమాసు ఖాతిరు ముబారక్కు తెచ్చుకొని బదస్తురె సాబకుబాబు హుకుం యిచ్చినారు. సదరహు మొబలగు మజ్కూరు సాలు బసాలు సర్కారుకు కిస్తీల చాలుజమచేయించుకొని సదామదుబోలు నడిపిస్తూవచ్చేది. దంబాబు. తాకీదు తెలిసి వుజూరు చాయ పనిలేదు. చందు ౨౦ మాహేరబిసాని. ఫసలీ ౩౫(?).

నకలు వ్రాసికొని అసలు తిరిగీ యిచ్చేది.

మొకద్దమాని వ రయ్యాని వ కులకర్ణియ్యాని మ॥ చినదండ్లూరు మ॥ జంబులమడుగుకు ఆ సం॥ సూలున్నయిహాదే సమాశీను అల్ఫముల మజ్కూరుకొండవార నున్న పాండవబీడు కొంత ఖర్దుపొలం కాలకై తీఖండీ ఖ॥ ౫ అయిదుపుట్ల పొలముకు మక్తా వ ౫ ౨౨ వరహాలకు

బేరీజు తేరుగడచేసి కంచెనపల్లి అప్పాజీకి కౌలు వ్రాసియిచ్చినారు; గనుక యీప్రకారముగా రామాజీ రఘునాథ తలుదారునింగారు వ్రాసియుండగాను, ఆజాగాను వ్రయ ప్రయాసపడి గోపాళపురం అనేపల్లి కట్టి దేవళం, వనం, కోనేరు బావులు కట్టించి అగ్రహారం చేసినారు; గనుక యీ ధరా...మా కౌలు కావలెనని తెల్పుకొనె గనుక ఆప్రకారంగా కౌలు వ్రాయించి, ఆతగాని పేర దానపత్రం వ్రాయించి యిచ్చినారు. సదరహీ బేరీజు ముక్కుందాయం ప్రాప్తిని చెల్లించుకొని సాలుబసాలు శ్రోత్రియం నడిపిస్తూ వచ్చేది. ఖోజూదావెదూ ఖాను సన్నదూ.

జుబ్బుతేల మొకరాను కౌలూరి నల్లపరెడ్డి బతవజ్జుహాతు ఖాతరు వుమేసువారు బూమరిచిదానందు దమిలా కంచెనపల్లి అప్పాజీ జాహీరుచేసెను. యేమని చినదండ్లూరి పొలంలోను యిరవై రెండు వరహాలుకు జాగా తీసుకొని అక్కడ గోపాళపురం అనే అగ్రహారం కట్టించినారు. అందుమీాద మాజూలు అములుదారులు బేరీజు యిర్వై రెండు వరహాలు నడిపిస్తూ వచ్చినారు. నీవున్ను శ్రోత్రియం వ్రాసి యిచ్చి అందుకు యిప్పుడు అగ్రహారం నడిపించక ఖలలు చేస్తూ ఉన్నావట. ఇది మంచి పనికాదు. సాలింసాలా బాదుహుకుం యిచ్చినారం. వుజూరు సేయక నడిపించేది. దరింబాబు తాఖీదు తెలిసి ఫిర్యాదు రాకుండునట్లు నడుచుకొనేది. చ ౨౧ మాహెరబ్బిలవలు ౧౧౧౫ ఫసలి శకము ౧౬౨౭ లు.

ఈశ్వర సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౨ లు రాజశ్రీ కంచెనపల్లె అప్పాజీగారికి రాజశ్రీ కాలూరి నల్లపరెడ్డిగారు వ్రాయించి యిచ్చిన దానపత్రం. మా మొఖాసా, చినదండ్లూరి క్రింద వుండే గోపాళపురం శ్రోత్రియం అగ్రహారంగాను గ ౨౨ వరహాలుకు మీాకు బహుకాలాల నుంచి నడుస్తూ వుండెను గనుక ఈ సంవత్సరమున మాకు మొఖాసా అయినందున మా దానపత్రం కావలెనని మందలిస్తిరి గనుక మేము అది అంతా పూర్వోత్తరం విచారించి మీారు పెరుమాళ్ల గోపాలస్వామి కోవెల కట్టించి కోనేరు కట్టి అక్కడ వుంచినారు;

గనుక యీ ధర్మ ప్రయోజనానకు మేము సంతోషించి సాంతఃకరణ గాను మా యిష్ట దేవతా ప్రీతిగాను సాలిం సాలాబాదుబాలు ౫ ౨౨ వరహాలుకు శ్రోత్రియముగాను మన్నించినారం, ఈ లెక్క ముక్కం దాయం ప్రాప్తిగాను చెల్లించుకొని మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతంపల్లె అనుభవించుతు సుఖాన ఉండేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

నల్లప్పరెడ్డిగారు యిచ్చినది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౭ అగునేటి మన్మథనామ సంవత్సరం కార్తిక శు॥ ౧ లు రాజశ్రీ కంచెన పల్లి అప్పాజీ పుత్రులయిన......వుగారికి. చినదండ్లూరి రెడ్లు కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ విక్రయ దానపత్రము. మా గ్రామము లోను చెల్లే మజరా గోపాళపురం బహుదినాలనుంచి శ్రోత్రియముగాను ౫ ౨౨ వరహాలుగ నడుస్తూ యుండగాను. ఇంతలో మహారాజశ్రీ కౌలూరి నల్లప్పరెడ్డిగారి కమామీసు పోయి కడపదివాణము క్రింద దాఖలు అయినందున పూర్వం ధొరలు వ్రాయించి యిచ్చిన దానపత్రం మాకు చూపి ఆప్రకారం దానపత్రం కావలెనని అడిగితిరి ; గనుక అందు లకు మేమునల్లురము సమ్మతించి సాంతఃకరణ పూర్వకంగాను శ్రోత్రియము నిష్కర్షచేసి యిచ్చినది. మహాలుతారీ హొన్నులు ౫ ౩౫ అక్ష రాలా ముప్పయిదైదు వరహాలు యిస్తిమి గనుక ముక్కందాయం ప్రాప్తిగాను శ్రోత్రియం రూకలు సాలుబసాలు సర్కారుకు చెల్లించి చెల్లినందులకు రసీదు తీసికొని గ్రామం ఖిర్దాబాదాను చేసుకుని మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతం అనుభవిస్తూ సుఖాన నుండవలెను. ఇటని మాత్రికరణ, త్రివాచకంగాను వ్రాసియిచ్చిన శ్రోత్రియ దానపత్రము.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మామిళ్ళలక్ష్మిరెడ్డి సమ్మతిన సారసల వెంకట్రాయని వ్రాలు,
గోవిందరెడ్డి సమ్మతిన కరణం పుచ్చకాయలపల్లె సుబ్బరాయని వ్రాలు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౦౪ అగునేటి శుభకృతునామ సంవత్సరం మాఘ శు॥ ౩ లు పండతు ఆజ్ఞము కంచినెపల్లి వరదా అప్పాజీగారికి, ఆజం మీర్జాగనీబేగు ఆమీలు ముదుప్పూరుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియం, చినదండ్లూరి మజరా గోపాళపురం మీకును సుదాముదు నడుస్తూఉండెను; గనుక అదే ప్రకారం మేమున్ను సుదాముదు బమోజీబుసాబకు దస్తూరు శ్రోత్రియం మహాలూలీ హొన్నులు ౬ం అక్షరాలా యాభై వరహాలుకు హ॥ సుకృతముగాను మేము కరారుచేసి యిచ్చినారం; గనుక కిస్తీబందీ ప్రకారం సాలుబసాలు సర్కారుకు రూకలు చెల్లించి చెల్లినందుకు రశీదగీలు తీసుక గ్రామం విస్తారంగా కిర్దాబాదాను చేసి ఆలి అవల్యా దేవర్పర్యంతరం సుఖాన అనుభవిస్తూ వచ్చేది. సదఖులిహివే ప్రమాణ అమలేంత ఆణనేపషారిణిలే అను భోగకరూణ ౯ం దేతదానే బాతారీఖ చంద్ర ౧ రబిలబ్బల్ సన్ ౧౧౯౭ హిజ్రమొహార్ సూద్.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౦౧౩ (?)అగునేటి విరోధికృతునామ సంవత్సర భాద్రపద శు॥ ౧౩ లు రాజశ్రీ కంచెనెపల్లి అప్పాజీపంతులువారి పౌత్రులు అయిన వరదప్పపంతులవారి పుత్రులు అయిన కొండల రాయనివారికి కొలూరి వంశపయః పారావార రాకాసుధాకరులైన గుడిసూళ్ల గోత్రోద్భవులైన మహారాజశ్రీ రంగారెడ్డిగారి పౌత్రులయిన మోహనరెడ్డి గారి పుత్రులయిన రాజశ్రీ కుమారకృష్ణారెడ్డిగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ అగ్రహార దాన ధర్మపత్రిక. ఈ మరియాదగాను మా మొఖాసా చినదండ్లూరు గ్రామములోకి చెల్లే మజరా గోపాళపురం మా వృద్ధ ప్రపితామహులు దాన

పత్రం వ్రాయించి యిచ్చి నల్వు(?)యిచ్చినందున తదారభ్యం ఆస్థళానకు చెల్లే భూమిని సాగించి ఆబాదాను చేసుకొని అక్కడనున్న శ్రీ...... పూజసేయగలందులకు యుక్తుడయిన అర్చకుణ్ణి ఉంచి నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలు నడిపిస్తూ సంవత్సరం ఒకటికి సర్కారుకు గ ౨౨ వరహాలు యిప్పించి అనుభవిస్తూఉండి యీ దినం మాసముఖానకు వచ్చి పూర్వం మాకు పెద్దలు వ్రాసియిచ్చిన దానపత్రం ఖిలమయినది అని చూపరాచేసి మీ పేర వఖ పత్రిక వ్రాయించి యిప్పించమని శ్రుత పరచినందున ఆ మాటకు అనుమోదితులమై మా గురు యిష్ట దేవతా ప్రీతిగా వ్రాయించి యిప్పించినారము గనుక ఆస్థళం భూమిలో ముద్దతు నుంచి నడిచిన దేవబ్రాహ్మణ భట యాచక స్థావరమాన్యాలు శివాయ చిక్కిన కాడారంభం నీరారంభంభూమి సాగించుక పూర్వము మరి యీద ప్రకారము శ్రీదేవతకు నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలు నడిపించుక ప్రతి సంవత్సరం ౧కి దివాణానకు గ ౨౮ వరహాలు ముక్కుందాయ ముల యిప్పించుక మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యాయం ఆచంద్రార్క స్థాయిగా అనుభవించుక సుఖాన నుండేది.

శ్లో॥ స్వదత్తా ద్ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం॥
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ।
అన్యదత్తా భవేన్మాతా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

అనే న్యాయం చేత వ్రాయించి యిచ్చిన దానపత్రిక.

కుమార కృష్ణారెడ్డిగారి వ్రాలు.

మాజె పెద్దసెట్టిపల్లెలో మజరా శంకరాపురమునకు లోగడ శ్రోత్రియదారులు అయిన దుర్భాక వెంకటభట్లవారివద్ద నున్న కాగిద పత్రముల యొక్క నకళ్లు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౧ అగునేటి శుక్లనామసంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౧ లు శ్రీమద్యజన యాజన

అధ్యయనాధ్యాపక దానప్రతిగ్రహషట్కర్మనిరతులయిన ఆపస్తంబ సూత్రులయిన, ఋశ్శాఖాధ్యాయులైన(?) శాలంకాయనసగోత్రులైన దుర్భాకు వెంగన్న పౌత్రులైన వెంకట భట్టు పుత్రుడైన వెంకటజోగి సోమయాజులవారికి సెట్టిపల్లె రెడ్డికరణాలు వ్రాయించియిచ్చిన శ్రోత్రియ గ్రామ పత్రిక. మా పొలంలో చౌడూరుదోవను పల్లె కట్టుక వేద శాస్త్రాలు చదువుకుంటూ ఉండేమని చెప్పుకొంటిరి, గనుక అలాగు మేము సమ్మతించి పల్లె కట్టుకొనేటందుకు స్థళం నిర్ణయం చేసిన వివరము. తూర్పు చెన్నరాయుని మాన్యం చౌడూరి దోవ ఆదిగాను ఆగ్నేయానకు తాటివనం ఆదిగాను దక్షిణానుకు పినాకిని నది ఆదిగాను నైరుతి వరుణ దిక్కులకు చౌడూరి పొలిమేర ఆదిగాను వాయువ్య కుబేర యీశాన్యాలకు కరణాల మాన్యం ఆదిగాను యీ అష్ట దిక్కులకులోనైన పొలం నిష్కర్షచేసి మడి ఖ ౧, చేను ౨, ఉభయం చేను మడి ఖ ౪ నాలుగుపుట్లు నిర్ణయంచేసి పూర్వదత్తమైన మాన్యాలు బేరీజుగాను యిస్తిమి; గనుక యీ నిర్ణయంచేసిన పొలాన్ని ప్రతి సంవత్సరం శ్రోత్రియం రుసుం బాజే ఖర్చు సహాగా గ ౮౦ యెనభైవరహాలు చొప్పున నగరికి యిస్తూ మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుక సుఖాన నుండేది. ఈ పైకం కార్తికానకు గ ౬౦ వైశాఖానకున్ను గ ౨౦ లు యీ ప్రకారం ప్రతి సంవత్సరము యిస్తూ-వచ్చేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ।
అన్యదత్తా భవేన్మాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజావా।
యేభూమిపాః స్సతత ముజ్జ్వల ధర్మచింత్తా।
మద్ధర్మమేవ పరిపాలన మాచరంతి।
తత్పాదుకద్వయమహం శిరసావహామి ॥

రెడ్లు, మన్నె యర చెన్నారెడ్డి బయ్యాపరెడ్డి వెంళగరెడ్డి తల్లప రెడ్డి నాగిరెడ్డి బండి ఆత్మకూరి బుద్దారెడ్డిగారి సమ్మతిన సల్లగురుమూర్తి కుమారుడు శివరాయడు వ్రాసిన శ్రోత్రియ దానపత్రిక. గురుమూర్తి కుమారుడు శివన్న వ్రాలు. మద్దూరి పెద్దిరాజు కుమారుడు లింగరాజు వ్రాలు. జంబుల దిన్నె వెంకటకృష్ణమ్మ కుమారుడు వెంకట చెన్నయ వ్రాలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౧ అగునేటి శుక్లనామ సంవత్సరం భాద్రపద శు॥ ౧౧ లు శ్రీమద్యజనయాజనాధ్యాపక దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మ నిరతులయిన ఆపస్తంబసూత్రులయిన యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన శాలకాలం కాయనస గోత్రులయిన వెంకటజోగి సోమయాజులవారికి శంకరాజీ నరసా సేఖుదారీ ప॥ దువ్వూరుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దానపత్రిక. సెట్టిపల్లె పొలంలో చౌడూరిదోవను భవానీశంకరాపురం అనేగ్రామం పేరు పెట్టుక పల్లెకట్టుక వేదశాస్త్రిలు పాఠం చెప్పుకుంటూ ఉండే మని చెప్పుకుంటిరి; గనుక ఆలాగే మీాగు పల్లెకట్టించేటందుకు స్థళనిర్దేశంచేసిన వివరము. తూర్పుకు చెన్నరాయని మాన్యం చౌడూరి దోవచేను ఆదిగాను ఆగ్నేయానకు తాటిపనం ఆదిగాను దక్షిణానకు పినాకినీనది ఆదిగాను నైరుతి వరుణ దిక్కులకు చౌడూరి పొలిమేర ఆది గాను వాయవ్య కుబేర యీాశాన్యాలకు కరణాల మాన్యాలు ఆదిగాను యీా అష్టదిక్కులకు లోనైన పొలం సిపర్ష చేసి మడి నీరారంభం ఖ ౧ చేను ఖ ౩ ఉభయం ఖ ౪ ఖండీలు నాలుగుపుట్లు నిర్ణయంచేసి పూర్వదత్త మైన మాన్యాలు బేరీజుగాను యిస్తిమి గనుక యీా నిర్ణయం జేసిన పొలానకు శ్రోత్రియం అష్టభోగ తేజస్వామ్యాలు లోనుగాను రుసుములు బాజాఖర్చులు దేఖీలుగాను బేరీజు కారువై శాఖాలకు శ్రోత్రియం పంద్రామోడీన ౫ ౮౦ వరహాలుకు నిర్ణయంచేసి యిచ్చి నారం. ప్రతివర్షము దివాణానకు చెల్లించుకొని మీా పుత్రపౌత్రపారం పర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుక సుఖాన నుండేది.

(యిక్కడ మరాటిభాషలో వ్రాయబడి యున్నది.)

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తా పుత్రికా ధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ ।
అన్యదత్తా భవేన్మాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజావా ।
యేభూమిపాఃసతతముజ్వల ధర్మ చింతా ।
మద్ధర్మమేవ పరిపాలనమాచరంతి ।
తత్పాదుకద్వయ మహం శిరసా వహామి ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషంబులు ౧౬౭౪ అగునేటి ఆంగీరసనామ సంవత్సరం మార్గశిర శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులైన దుర్భాక వెంకటభట్లు కొమాళ్లు దుర్భాక వెంకటజోగి సోమయాజులవారికి ఖానువాలా ఖానుఖానే అజం హాషుదారుఖాను మహామ్మదైసాహేబులవారు రాజశ్రీ హాండేబాగు అప్పాజీ పంతులవారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియం దానపత్రిక. స్న ౧౧౬౨ ఫసలీ సెట్టిపల్లె పొలంలోను చౌడూరి దోవను భవానీశంకరాపురం అనే పేరుపెట్టి పల్లెకట్టుక వేదశాస్త్రిలు చెప్పుకుంటూఉండే మని చెప్పుకొంటిరి గనుక అదే ప్రకారం హాజరతుగారికి సుకృతంగాను మేమున్ను మశుహూరులు ఆనాం శంకరాజీనరసా ఆమీలు మ॥ దువ్వూరుగారు. మీకు శుక్లనామ సంవత్సరాన స్థళనిర్దేశం చేసి వ్రాసియిచ్చిన దానపత్రిక ప్రకారం మేమున్ను సెలవుయిచ్చి దానపత్రం వ్రాయించినాము, మీరు పల్లెకట్టించి అష్టదిక్కులకు లోనైన హద్దుల ప్రకారం పల్లెకట్టించి సీరారంభం మడి ఖ ౧ చేను ఖ ౩ ఉభయం ఖ ౪ నాలుగుపుట్లు నిర్ణయం చేసి పూర్వదత్తమయిన మాన్యాలు బేరీజుగాను యిస్తిమి ; గనుక యీ నిర్ణయం చేసిన పొలానకు శ్రోత్రియం అష్టభోగ తేజ స్వామ్యాలులోను గాను రుసుములు బాజేఖర్చులు దేశిలుగాను బేరీజు కారువై శాఖాలుకు శ్రోత్రియం శంకరాజీనరసా ఆమీలు మ॥ దువ్వూరుగారు యిచ్చిన దానపత్రం ప్రకారం మేమున్ను పంద్రామోడీని గ ౮౦ వరహాలుకు

నిర్ణయంచేసి యిచ్చినాము. ప్రతివర్షం దివాణానకు సదరహీ బేరీజు చెల్లించుకుంటూ మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం అనుభవించుకుంటూ సుఖాన నుండేది.

దానపాలన యోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

శ్రీమతు సకలగుణ సంపన్నులయిన శ్రీమహామేరుసమానులగు సెట్టిపల్లె రెడ్లు కరణాలకు రా॥ శంకరాజీ నరుసో శేఖుదారు పరగణే దువ్వూరుగారు ఆ॥ న॥ స్న ౧౧౫౯ ఫసలీ మవుజె మజుకూరు దుర్భాక వెంకటభట్లు కుమారుడు వెంకటజోగి సోమయాజులవారు, భవానీ శంకరాపురం అనే గ్రామం కట్టించెను, మడి ఖ ౧ చేను ఖ ౩ ఉభయం ఖ ౪ నాలుగుపుట్లకు శ్రోత్రియం నిర్ణయంచేసి యిప్పిస్తే పల్లె కట్టం చేను అని చెప్పుకొనె గనుక శ్రోత్రియం బేరీజు రుసుములు బాజే ఖర్చులు దేఖేలు పంద్రామోడీని గ ౧౦ యెనభై వరహాలుకు ప్రతి సంవత్సరం దివాణానకు చెల్లించేటట్టు నిర్ణయంచేసి దానపత్రం వ్రాయించి యిచ్చినారం. అదేప్రకారం దానపత్రం వ్రాసియిచ్చి వీరి పుత్రపౌత్రపారం పర్యం నడిపించేది.

మౌజె రామేశ్వరములో రామేశ్వర దేవరగుడి పూజచేసే తంబళ్లు మూలస్థానం నాగరాజువద్దనున్న తాటిఆకులపయిన వ్రాసి యుండే మతలబులు.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౩౨ అగునేటి విరోధినామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౦ లు రామేశ్వరం కరణీ కానకుగాను కన్నెలూరి తిరుమలభట్ల కుమారుడు బుచ్చిరాజున్ను, గూడూరి వెంకట కుమారుడు తిమ్మరాజున్ను, కామనూరి యల్లమరాజు కుమారుడు సుబ్బరాజున్ను, కైసాపురం తిరువేంగళప్ప కొమారుడు తిరుపతి, తంబళవారు మూలస్థానం అయ్యలు పెదనాగయ్య చోడయగారి నాగయగారు రామేశ్వరం కరణీక కాణయాచ్చిగాను, తొక్కటపడి

బ్రాహ్మలు నలుగురున్ను కాణయాచ్చి తమదనిన్ని తమ్మళ్ళవారు కరణీక కాణయాచితమదనిన్ని ఉభయత్రులు బహుదినములునుంచి తొక్కటపడి మహారాజశ్రీ భయ్యా సిరాంమణి సాహేబుల వారితో అభర్గణంచేసి(?) అనుభవిస్తూయున్నారని తంబళ్లవారు తెలుపు కొనిరి; గనుక అందుకు సాహేబులువారు తమ పేరట శేఖుజీన్ను అలావ(ర్దీను)గారున్ను రామేశ్వరం జాగీరుపత్తేఖాను కాకడు ఖిల్లేదారు వారి పేరను ఫరవానా వ్రాయించి, చుట్టుపట్టు గ్రామములు, పొదటూరు సెట్టిపల్లె విల్లూరు మాలెపాడు పోట్లదుర్తి రామేశ్వరము యీ గ్రామముల రెడ్డి కరణాల పేరను పరవానా వ్రాయించి రామేశ్వరం కరణీక కాణయాచి ధర్మస్థితిగా తేరుగడ చేయించుమని సెలవు యిచ్చిరి; గనుక ఆలాగుననే శేఖుజీనున్ను అలావద్దీనుగారున్ను గ్రామముల రెడ్డి కరణాలు కూడి రామేశ్వరుల సన్నిధానమందు కూర్చుండి, ఆవాదిప్రతివాదుల ఉభయత్రుల వాజ్మూలవ్యవహారము విని, యిది బహుదినములనాటి తొక్కులాట గనుక యిందుకు ఆలోచన చేసి రామేశ్వరం స్థళం పన్నిద్దరు ఆయమేరగాండ్లు కూర్చి, ఆర్ద్రవస్త్రాలతోటట్టు ముక్తిరామేశ్వరుల సన్నిధానమందు ఆవాదిప్రతివాదుల నిలిపి ఆయమేరగాండ్లకు లోపలికి తీర్థంపైకి ప్రసాదమున్ను యిప్పించి రామేశ్వరం స్థళంకరణీక కాణయాచి యెవరిది అయితే వారిని తీసుకరమ్మని ఆయమేరగాళ్లతో నాలుగు ఊళ్ళ పిన్నపెద్దలు మందలించిరి గనుక ఆతీరుననే పన్నిద్దరు ఆయమేరగాంల్లు యేకవాక్యతగా మాటలాడుకొని రామేశ్వరం కరణీకం పూర్వోత్తర సాంగత్యంగాను తంబళవారిదేను; కామనూరి సుబ్బయ కైసాపురం తిరుపతిగారి తాతగారికి పనిలేదు; వీరి తండ్రిగారి నాటినుంచి ఆచ్ఛేదన భుక్తమంతేగాని నిరాచ్ఛేదన లేదు; అని తంబళవారిని రెట్టపట్టి తీసుక వచ్చిరి, గనుక యీదారభ్యాన్నుంచి తంబళవారిని మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం మీా కరిణీకం మీారు అనుభవించమని శేఖుజీన్ని అలావద్దీనుగారున్ను పొదుటూరి సెట్టిపల్లె మాలెపాడు పోట్లదుర్తి విల్లూరు రామేశ్వరం పిన్నపెద్దల సమ్మతిన తమ్మళవారికి వ్రాయించియిచ్చిన జయులేఖ. మాలేపాటి రెడ్డి సమ్మతిన కరణం

రాజన్న వ్రాలు సర్వరాజు వ్రాలు. సెట్టిపల్లె వన్నె వెంకటరెడ్డి వ్రాలు, పోట్లదుర్తి పరిగెపాటి పాపిరెడ్డి ఘంటంముట్టిన సౌంజ్ఞ, పొదటూరి ఆచం వెంకటరెడ్డి మోపూరి నలఓబుళరెడ్డిగారు ఘంటం ముట్టిన సౌంజ్ఞ, ఆలాణిశాయిపంతుల వ్రాలు, రామేశ్వరంరెడ్లు కోనేరు చిన వోబుళురెడ్డి ఉండవోలు బుచ్చిరెడ్డి చామల తిమ్మారెడ్డిగారున్ను ఘంటం ముట్టిన సౌంజ్ఞ, ఇరగంసెట్టి వోబళసెట్టి కొమారుడు వెంకటసెట్టి ఘంటం ముట్టిన సౌంజ్ఞ, అల్లీమహమ్మదు ఘంటం ముట్టిన సౌంజ్ఞ, వీరల యెదుటను బొల్లవరం శేషాద్రి వ్రాసిన జయలేఖ.

చిత్రభానునామ సంవత్సరం ఆషాఢ శు॥ ౫ లు శ్రీమతు రామే శ్వరం స్థానీకులకు, పాశం వోబుళు వ్రాయించి యిచ్చిన ఒడబాటు కమ్మ. మీలో మీకు రెండు సగాల స్థానీకులకున్ను కరణీకం వ్రాసుకు నేటందుకున్ను వంత్తులు చెల్లక, మునుపు మీదగ్గిర హాస్తకంగానున్న నూరపరాజు మల్లయ్యను పరిహరించి, నన్ను నిలుపుకుంటిరి గనుక మీ రెండు సగాల స్థానం వారికిన్ని సమ్మతమైనట్టు లెక్కపత్రం వ్రాసుక, యేడు ఊళ్లమునిమంద హద్దుకు లోగానున్న క్షేత్రమున్ను రామయ లింగానకు నడిచే నిత్యోత్సవ కట్టడలు సహా మీరు చెప్పినట్లు లెక్క పత్రం వ్రాసుక మీ బుద్దిలో నుండగలవాడను. మీకు మనసురాక యెప్పుడు పరిహారిస్తే అప్పుడే మీ సొమ్ము మీకు విడిపెట్టి పో గల వాడను. దాన క్రయ మితి భోగ్యాదులు పెట్టగలవాడను కాను. ఇటని నా రాజీని ఒప్పివ్రాయించియిచ్చిన ఒడబాటు కమ్మ. ఇందుకు సాక్షులు వోబుళునేని చినవోబుళున్ను, కిచ్చప్పనాయుడున్ను, పెదకామన్న వీరల సమ్మతిన స్వహాస్తం. పాశం వోబుళయ్య వ్రాసియిచ్చిన ఒడబాటు కమ్మ సాక్షులు పప్పు రామలింగం.

నందననామ సంవత్సరం వైశాఖ బ॥ ౨ లు శ్రీమతు రామేశ్వరం స్థానీకులకు బయ్యాన్న తిమ్మప్పగారు వ్రాసియిచ్చిన ఒడబాటు కమ్మ. మీలో మీకు రెండు సగాల స్థానీకులకున్ను కరణీకం వ్రాసుకునే టందుకు వంతులు చెల్లక మునుపు మీ దగ్గిర హాస్తకంగానున్న పాశం

వోబుళయ్యగారిని పరిహరించి, మమ్ము నిలుపుకుంటిరి, గనుక మీ రెండు నగాల స్థానంవారికిన్ని సమ్మతమైనట్టు లెక్కపత్రం వ్రాసుక యేడు పూళ్ల మునిమంద హద్దుకు లోగావున్న క్షేత్రముకున్ను రామయలింగానకు నడిచే నిత్యోత్సవ కట్టడలున్ను నహాగా మీరు చెప్పినట్లు లెక్కవ్రాస్తూ మీ బుద్ధిలో నుండగలవారం. మీకు మనస్సురాక యెప్పుడు పరిహరిస్తే అప్పుడే మీ సొమ్ము మీకు విడిచిపెట్టి పోగలవారం; దాన క్రయమితి భోగ్యాదులు పెట్టగలవారము కాము ఇటని మారాజీ ఒప్పి వ్రాయించి యిచ్చిన ఒడబాటు కమ్మ. ఇందుకు సాక్షులు అన్నదానం చెంచు వోబుళ నేని చిన్నవోబుళు యున్ను కిచ్చప్పనాయుడున్ను. వీరల సమ్మతిన స్వహస్తం తిమ్మప్ప వ్రాసియిచ్చిన ఒడబాటు కమ్మ. బయ్యన వ్రాలు, సాక్షులు పప్పు రామలింగం.

౮. ప్రజోత్పత్తినామ సంవత్సరం మార్గశిర శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనయాజన అధ్యైన అధ్యాప దాన దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతులయిన కల్లపనాయనిచెరువుకు ప్రతినామమైన అధికప్రతాప దేవరాయపుర అగ్రహార స్థితాశేషవిద్వన్మహాజనులకున్ను రామేశ్వరం మూలస్థానంనాగయ పెదనాగరాజుగారు యిద్దరు ఒప్పి యిచ్చిన వృత్తానువాదపత్రికలు. పినాకినీ తీరమందు రామభద్రుడు ప్రతిష్ఠచేసె గనుక ఆ రామేశ్వరునికి దేవతార్చన చేసేటందులకు పొదట్టూరి దగ్గిర నుంచి యీ ముప్పదిరెండుపాళ్ళ వారము, దేవునికి పూజ నమస్కారములుచేసి పొదటూరికి వస్తూ పోతూ యీ లాగున నుంటిమి. ఆ నాటికి రామేశ్వరుని సాన్నిధ్యమందు ఆయకట్టు లేదు గనుక అంతట కృష్ణరాయలు ఉదయగిరి సాధించపోయేటప్పుడు ఆ రామేశ్వరుని సేవించి ప్రతిష్ఠచేసి అంతట రామభద్రునికి ముక్తి కలిగిన స్థళం యిక్కడనే గ్రామాయకట్టు యేరుపరచవలెనని స్థానంవారిని రమ్మంటే మేము పొదటూరి నుంచి యీ ముప్పైరెండు పాళ్ల వారము, వచ్చేటప్పుడు మాతో కూడ పొదటూరి గ్రామాన నుంచి కొందరు ఆయగాంఢ్లు ఆ సమీప గ్రామాల నుంచి కొందరు ఆయగాంఢ్లు మేము వచ్చి ఆ రామేశ్వరుల వెంటనే గ్రామ నామ ధేయంచేసి యేరుపరచి, కట్టించి

ఆ రామేశ్వరునికి పినాకినీ తీరం యీవల ఆవల గ్రామముల యేడు ఉక్ష్లను మునిమందు యేర్పరచి లింగముద్ర శిలాశాసనములు వేయించి ఆ రామేశ్వరునికి ధారాగ్రహీతంచేసి పాలకీ సేవలకు రథ మహోత్స వాలకు పైడాల వరగ్రామంచేసి పోనూ, గనుక ఆ రామేశ్వరునికి దేవతార్చన మేమే, పొలిమేరహద్దులకు మేమే, కరణాలము మేమే అయి యుంటిమి. ఆ దేవునికి రథమహోత్సవాలకు నిత్యపడి కట్లకు పాలు మేమే. పాయకార్లకు స్థళంలో వారికి యీ లాగున సాగుబడి సంతేనులు చేసుక యీ మర్యాదను ఉంటిమి. ఈ మున్నెరెండు పాళ్లవారము కల హించి ఒక మధ్యస్తిని ఉంచుకుందామని మాటలాడుకొని నూరప రాజు మల్లయ్యగారిని ఉంచుకుంటిమి. వారిచేత కొన్నాళ్లు లెక్కలు వ్రాయించి అంతట వారిని పరిహరించి రామరాజు తిమ్మయ్యగారిని ఉంచుక ఉంటిమి. వారిచేత కొన్నాళ్లు లెక్కలువ్రాయించినాము. వారు వ్రాసే లోగానే కృష్ణరాయలు రామేశ్వరం రామేశ్వరునికి ధారాగ్రహీతం చేసేటప్పటి పైడేల అగ్రహారం చేసియుండెను; గనుక అంతట మన్నెరి కాల క్రిందట అగ్రహారాలునడువకపోయె; గనుక పయిడేలుగ్రామానను పందుంచేను నడుపుతావుండిరి; గనుక ఆ గ్రామానకు సాగుబడి సంతేనీలకు వస్తూ పోతూ యీ లాగున నుండగా అర్కటవేముల దగ్గిరనుంచి బయ్యనతిమ్మప్పగారు, మా పెద్దలకు అనేక స్నేహం పుట్ట మాట్లాడి. వారిని మరి హర్షపుట్ట మాటలాడిరి; గనుక ఆ రామరాజు తిమ్మయ గారిని పరిహరించి బయ్యన తిమ్మప్పగారిని ఉంచుకుంటిమి. వారు మేము అన్యోన్యంగా నుండి మీదట మా పెద్దలు నిలిపిన వారుయెవరు లేరు క్రమేణ అయిపోయిరి; గనుక ఆ రామేశ్వరం, కరిణీకం బయ్యన తిమ్మప్పగారి చేత వ్రాయిస్తూ ఉంటిమి. అంతట తిమ్మప్పపోయెను. బయ్యన మాతో విరోధంపెట్టుక చాడీలకు ఆయత్తపడి నగ(?) చాడీలు చేసెను. అంతట ఆయనను పరిహరించి మా పెద్దలు పోయిరి. అంతట ఆయన దివాణాలకు పోయి మాపయిని ఫిర్యాదులుచేసి మునుకుగుడ్డ కిరీటం వెయ్యి వరహాల నగలు అమ్ముకున్నారు అని చాడీల చేస్తే మా పెద్దలు ఊరువిడిచి పోయిరి.

అంతట బయ్యన్న తిరిగి ఊరుచేరి మా పెద్దలతో ఇది ఆరభ్యాం మీరు చెప్పినట్టు నడుచుకునేను అని ఆయగాండ్లముందర నిర్ణయం చేసుకయుండెను. అంతట ఆయన క్రమేణ అయిపోయెను. అతని కొమారుడు అయిన తిమ్మప్పకు పుత్ర సంతానంలేదు. దేశంమీద పోయిన తిమ్మప్ప కొమారుడు పుల్లయ్యా యిక్కడనే చేరెను. అతడికి యీ ఉన్న తిమ్మయ్య, యిద్దరికి పుత్రసంతానం లేక యుండి కుమార్తెల పెండ్లిండ్లు చేసి వాండ్లకు దాన దౌహిత్రములు చేసేమనగా, మీరు యెవరి సొమ్ము యిచ్చేరని ఆపుచేస్తిమి. అది ఆరభ్యాంగా ఆపుఅడ్డగింపుల మీద అదర్గణభుక్తి అనుభవిస్తూ యున్నారు. ఆరామేశ్వర కరణీకం కొణయూచి స్థానరం మాదే అన్నందులకు, ఆ రామేశ్వరుని సాన్నిధ్యమందు గ్రామ ఆయకట్టు యేర్పరచేటప్పుడు యీ ముప్పై రెండు స్థానలవారున్ను పద్దకొండు ఆయగాండ్లు గ్రామ నెత్తం యేర్పరచేటప్పుడు వస్తిమి గనుక కరణీక కొణయూచి మాది అయినందులకు కన్నెలూరి పుల్లమరాజు కామనూరి సుబ్బయగారి తాతగారిది అయినందులకు గ్రామ ఆయకట్టులో నున్న పద్దకొండు మంది యెరుగుదురు గనుక ఆయగాండ్లను పిలిపించి సామీప్య గ్రామాలు యేడు ఊళ్ల చిన్నపెద్దలను రెడ్డి కరణాలను ఆ రామేశ్వరుని సాన్నిధ్యమందు కూడపెట్టుక రామేశ్వరం గ్రామానకు ఆయగాండ్ల చేతను పూర్వోత్తర సంగతి అయినటువంటి మన్నె అప్పరెడ్డి చేతను, ఏక వాక్యతగా అర్ద్రవస్త్రాలతో రామేశ్వరుని సాన్నిధ్యమందు కరణీక కొణయూచి స్థానంవారిదే కాని కామనూరి సుబ్బయ కన్నెలూరి పుల్లయగారికి పనిలేదు, స్థానంవారిదే కరణీకం, ధణీలుస్థానం వారే అని పలికించగలవారం. ఈ పలికిన పలుకుబడి, సభాసమ్మతమయిన పలుకుబడి అంటే సొమ్ముకు ధణీలు మేము ఆ పెద్దలు సభాసమ్మతమయిన పలుకుబడి కాదంటే సొమ్ముకు మాకూ నిమిత్తం లేదు. అని వ్రాసి యిచ్చిన వృత్తానువార పత్రిక. ఈ వ్రాసిన వ్యవహారమే కాని వ్రాయతగినది లేదు. వ్యయనామ సంవత్సరం చైత్ర శు॥ 3 లు సోమవారం శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులయిన బద్దెవోలి అనంతరాజపురస్థితాశేష విద్వన్మహాజనులున్ను తమ్మయ చోడయగారి

నాగయ పెదనాగయగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన ఉత్తర ధర్మనిర్ణయ లేఖ. త॥ రామేశ్వరం కరణీక నిమిత్తమై కామనూరి సుబ్బయ్య, కైసాపురం తిరుపతి, తమ్మనచోడయగార నాగయ పెదనాగయగారు తమలో తాము వివాదించి చెన్నమాంబాపురానకు కమ్మ పెట్టించుకొని వచ్చి ఆ వూరి మహాజనాలుకు వృత్తప్రతిజ్ఞా పత్రికలు యిచ్చి ధర్మ నిర్ణయం చాయమనిరి; గనుక ఆ సభవారిలో ఉపద్రష్ట అయ్యన శాస్త్రిలు చాతనూరి దుర్గాదీక్షితులు ద్వివిధపడి అయ్యన శాస్త్రిలు తంబళవారి సాధన ఖండనం అని ఒక కమ్మ, దుర్గా దీక్షితులు తంబళవారిదే కరణీకం అని ఒక జయలేఖ మావున్న తావుకు తెచ్చి మీారు యేది నిర్ణయం చేస్తున్నారో అది వింటున్నామని అయ్యన శాస్త్రిలు దుర్గాదీక్షితులవారు యిద్దరున్ను ప్రతిజ్ఞాపత్రికలు యిచ్చి ఉభయత్రలవారు వ్రాసిన లేఖలు మాకు యిచ్చిరి గనుక రెండు పత్రికలు విచారించే వరుసలలో దుర్గా దీక్షితులు వ్రాసిన జయలేఖ శాస్త్ర సమ్మతమయి యుండె గనుక నున్ను అయ్యనశాస్త్రుల్లు వ్రాసిన కమ్మ చలంపురస్సరించి శాస్త్ర విరుద్ధంగానుండెను గనుక నున్ను, దుర్గాదీక్షితులు తెచ్చిన జయలేఖ సిద్ధమని తంబళవారిదే కరణీక మని నిర్ణయించినారం.

ఇట్లని రెండు అగ్రహారముల మహాజనుల సమ్మతిని సుదర్శనాచార్యులు వ్రాసిన ఉత్తర ధర్మనిర్ణయ జయలేఖ.

శ్లో॥ వేదాఃప్రమాణం శ్మృ(శు)తయః ప్రమాణం।
ధర్మార్థ యుక్తం వచనంప్రమాణం।
యస్యప్రమాణం నభవేత్ప్రమాణం।
కస్తస్యకుర్యాద్వచన ప్రమాణం॥*

* The names of the Vidvan - mahajanas and others who constituted the *mahasabha* and signed the *jayalekha* are omitted. The last two signatories నర్సు వెంకటాద్రి గు॥ కానుగోటి పరగణె బడ్డవోలు. and నరుసోదేవోజీ గు॥ దేశముఖీ పరగణె బడ్డవోలు who were the representatives of the local Government may however be noted; for they show that the *mahāsabha* was convened at the instance of the Government.

అవిఘ్నమస్తు। శుభమస్తు। నందననామ సంవత్సర శ్రావణ... ౧౦ లు శ్రీమద్యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపకదాన దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతులయిన చెన్నమాంబాపురం అగ్రహారస్థితాశేషవిద్వన్మహాజనులకున్ను రామేశ్వర స్థానీకులైన కరణం పెదనాగయగారు వ్రాయించి యిచ్చిన వృత్తి పత్రిక. శ్రీరామభద్ర ప్రతిష్ఠ రామేశ్వరుడు దేవళమున్ను ఆ గ్రామం కట్టించినదారభ్యం రెడ్డి కరణీకాలు, రెండు దేవతార్చనతో మాయింటికి మేమే బాధ్యులమై అనుభవిస్తూ ఉంటిమి. అంతట కృష్ణరాయలు ఉదయగిరి సాధించ పొయ్యేటప్పుడు యిత్తి(?) గుండా వచ్చి దేవతాదర్శనం చేసి, దేవళం దగ్గరనుండగా మావాండ్లు పదిమందిన్ని వచ్చి కృష్ణరాయలతో విశేషంగా లేదని చెప్పుకొని యిప్పుడున్న పొలం రామేశ్వరులకు నైవేద్యదీపారాధన కట్టళ్లకు చాలదు అని మావాండ్లు మందలించుకొని ; గనుక అంతట కృష్ణరాయలు ఆసామీప్య గ్రామాల వారిచేత కొంత పొలం విడుదల చేయించి హద్దు మట్టుకు లింగముద్ర శిలాశాసనాలు వేయించి, గర్భగృహ అంతరాళిక సుఖనాసిక భోగమంటపములు కట్టించమని సెలవు యిచ్చి, కావలసిన యిస్తువా యిచ్చి పని మనుష్యులనుంచి అంతట కృష్ణరాయలు ఉదయగిరికి తర్లి పోయినమీాదట, రెడ్డి కరణీక స్వాస్త్యాలు అనుభవించుతా దేవతార్చన చేసుకొని గ్రామములో ఉంటున్ను ఉండి మరికొన్నినాళ్లకు సూరప రాజు మల్లయగారిని హస్తకం వుంచుక వారిచేత ఒక కమ్మ తీసికొని లెక్క పత్రం వ్రాయించుకుంటూవుంటిమి. అంతట వారిని పరిహరించి రామరాజు తిమ్మయ చేత ఒక కమ్మ తీసికొని వారిచేత కొన్నాళ్లు హస్తకముగా వ్రాయించుకొంటూ యుంటిమి. అంతట వారిని పరిహరించి పాళెం వోబుళయ్యగారి చేత ఒక కమ్మతీసికొని వారిచేత లెక్క పత్రం హస్తకంగా వ్రాయించుకుంటూ యుంటిమి. అంతట వారిని పరిహరించి బయ్యన తిమ్మగారి చేత ఒక కమ్మతీసికొని లెక్కపత్రం హస్తకంగా వ్రాయించుకుంటూయుంటిమి. అంతట ఆ బయ్యన తిమ్మపగారి యిళ్ళలో నల్గురు కుమార్తెలు ఉండగా కామనూరి వారికి ఒక పడుచును కన్నెలూరి వారికి ఒక పడుచును కేసాపురం వారికి ఒక పడుచును

గూడూరువారికి ఒక పడుచును యిచ్చి పెండ్లిళ్లుచేసి వారు క్షీణ అయిపోయిరి. పోయినమీదట వీరితండ్రిగారు మావాళ్లను ఊడాయించి, అనుభవించసాగిరి. అంతట మావాండ్లు ఆచ్ఛేదనచేస్తూయుండగానే అక్రమభుక్తి అనుభవిస్తూవచ్చిరి. అంతట మరికొన్నాళ్ళకు కామనూరి మల్లమరాజు కన్నెలూరి బుచ్చితిమ్మానూ మా తండ్రిగారున్ను రాచవీటికి ధర్మానకు పోయి అక్కడ ధర్మం తీర్చుకోకనే గ్రామానకు మళ్లావచ్చిరి. వచ్చిన మీదట మళ్లీ ఆచ్ఛేదన చేస్తూయుంటిమి. అంతట మళ్లా ఒక సారి కలుపనాయని చెరువుకు ధర్మానకు పోతిమి అక్కడను తీరక పోయెను. అంతట మేము ఆచ్ఛేదన చేస్తూనేయుండి విరోధి సంవత్స రాన పారాగుణి పత్తెఖాను సాహేబులవారితోను మా అఖీదు చేసి కొంటిమి గనుక ఆ సమీప గ్రామములు నాలుగు ఊళ్లా పిన్న పెద్దలకు ధర్మస్తంగా తీర్చి యెవరిది సొమ్ము అయితే వారికి యిప్పించమని సెలవు యిచ్చిరి. గనుక ఆలాగుననే నాలుగు ఊళ్ళ పిన్న పెద్దలు వచ్చి మరిన్ని రెండు గ్రామాలవారిని వారిసి కూర్చుకొని ఆలోచనగా మాటలాడు కొని ఇది బహుదినాలనాటి తొక్కులాట ఇది గ్రామంలోనున్న ఆయగాండ్ళు ముఖాంతరముగా తీరవలెనని మాటలాడుకొని, ఆయ గాండ్ళను పిలిచి. మీరు ఆయమేరగాండ్లు గ్రామానకు స్థావరీకులు మీ తాతగారు మీ తండ్రిగారికి యేమి చెప్పినారో మీతండ్రిగారు మీకు యేమి చెప్పినారో మీరు యేమి యెరుగుదురో అదిదేవతా సాన్నిధ్యమందు మీరు పదిమంది యేకవాక్యతగా మాటలాడుకొని కోనే టిలో స్నానంచేసి ఆర్ద్రవస్త్రాలతోట్టు పూలతోమాలెమెడ వేసుకొని తీర్థప్రసాదాలుతీసికొని వాదిప్రతివాదులరామేశ్వరుని సన్నిధిని ఉంచికరణీ కకాణయాచి యెవరిది అయితే వారిని తీసుకరమ్మని సెలవు యిచ్చిరి. గనుక ఆలాగుననే కోనేటిలో స్నానంచేసి ఆర్ద్రవస్త్రాలతోట్టు పూల తోమాల మెడ వేసుక తీర్థప్రసాదాలు తీసికొని ఆయగాండ్లు పలికిన వివరము: పూర్వోత్తర సాంగత్యంగా కరణీక కాణయాచి తంబళ వారి దేను కామ నూరి సుబ్బయ. కేసాపురం తిరుపతి కన్నెలూరి పుల్లమరాజు కూడూరి వెంకటగారి తాతగారికి పనిలేదు. వీరి తాతగారు తంబళవారు ఉంచ్చు

కొన్న హాస్తకులు. ఇంతేగాని కాణయాదికి పనిలేదు. వీరి తండ్రిగారి నాటనుంచి ఆచ్ఛేదన భుక్తమంతే కాని నిరాచ్ఛేదన భుక్తం కాదు. అని వెళ్లనాడి మమ్ము రెట్టపట్టి మమ్ము తీసుకవచ్చిరి ; గనుక ఆ పిన్న పెద్దలు మాకు జయలేఖ వ్రాసియిచ్చి కరణీక కాణయాచి అనుభవించుకొనుమని సెలవు యిచ్చిరి ; గనుక మా సొమ్ము మేము అనుభవిస్తూయున్నాము. ఇంతే విన్నపములు. ఈ లేఖ తప్పకూడి సమకూర్చుకొనేది.

నందననామ సంవత్సర చైత్రబహుళ ౫ లు శ్రీమతు రామేశ్వరం రెడ్లు కోనేరు చినవోబుళురెడ్డి, వ్రాతకోట వెంకటరెడ్డి, వుండవోలు బయ్యనరెడ్డిగారు, స్థానికులయిన కరణాలు అయ్యలు పెదనాగయ, బసువయ చోడయగారి నాగయగారు వ్రాయించి యిచ్చిన సమాఖ్య కమ్మ. మన గ్రామ సమాచారానకుగాను మనలో మనము సమాఖ్యచేసి కొన్న వివరము : మీరు మేమున్ను యేకీభవించి దివాణం ప్రయోజనముల లోను గ్రామం కాపాడుక వచ్చే నిమిత్తం మీరూ మేమూ యేక వాక్యంగా సహయోగక్షేమములకు అనుకూలించి నడుచుకొనే యెడలలో మిమ్మునుంచి ఒకటి నేర్చి నేరములు వచ్చినా మమ్మునుంచి నేర్చి నేరములు వచ్చినా యితర ఆలోచన సేయక నడవగలవారము. పరాయి వారితో ఆలోచన విలోచన సేయగలవారము కాము. ఈ వ్రాసిన ప్రకారం తప్పి నడిస్తిమి అయినా మా తల్లితండ్రాదుల వారణాసిలో వధించిన పాతకానబోవువారము, కులాచారాన శివాచారాలకు దూరస్థులమై వుత్తరాభిముఖులమై పోగలవారము. ఇటని మా రాజీన ఒప్పి వ్రాయించి యిచ్చిన సమాఖ్య కమ్మ. ఇందుకు సాక్షులు శ్రీముక్తి రామేశ్వరుడు, బొల్లవరం ప్రసన్న తిరువేంగళనాథుడు పీరలమెరుకను బొల్లవరం కరణం శేషాద్రి వ్రాసిన సమాఖ్యకమ్మ. బయ్యపరెడ్డి వ్రాలు, వోబళరెడ్డి, వెంకటరెడ్డిగారు ఘంటన సొంజ్ఞ. అయ్యలు వ్రాలు, పెదనాగయ వ్రాలు, బసువయ వ్రాలు, నాగయ వ్రాలు.

మవుజె పల్లపాడు కరణం ప్రథమశాఖ శివరాముడు దగ్గర వున్న నాగరలిపి తామ్రశాసనములో వుండే శ్లోకములు. తెనుగున వ్రాయించినది శ్లోకములు.

యస్య సంపర్కపుణ్యేన నారీరత్న మభూచ్ఛిలా ।
యదుపాస్యం సుమనసాం తద్వస్తుద్వంద్వమాశ్రయే ॥ ౧

యస్యద్విరదవక్త్రాద్యాః పారిషద్యాః పరశ్శతం ।
విఘ్నం నిఘ్నంతి సతతం విష్వక్సేనం తమాశ్రయే ॥ ౨

హరే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదంత స్స పాతు వః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియం ధౌ ॥ ౩

జయతి క్షీరజలధే జాతం సద్యేక్షణోహరేః ।
సాలంజనం చకోరాణాం మరాయుష్కరం మహః ॥ ౪

పౌత్ర స్తస్యపురూరవా బుధసుత స్తస్యాయు రస్యాత్మజః ।
తద్వంశే నహుషోయయాతి రభవ త్తస్మాచ్చపూరు స్తతః ।
తద్వంశే భరతో బభూవనృపతిః తత్సంతతిశ్శంతనుః ।
తత్పుత్ర్యాం విజయోభిమన్యురుదభూ త్తస్మాత్పరిక్షి త్తతః ౫

నంద త్తస్యాష్టమోభూ త్సమజని నవమ స్తస్యరాజ్ఞశ్చ ।
బుక్కస్త్వాసవ స్తత్స*ప్తమ శ్రీపతిరుచిరభవ త్తస్యపూర్వోనరేంద్రః ।
తస్యశ్రీబుక్కనేంద్రోదశమ ఇహనృపోవీర హేమ్మాదిరాయ స్తాత్రి
లోకోమురారా కృతనదిరుదభూ స్తస్యమాయాపురీంద్రః ॥ ౬

తత్పుత్రోజని తాతపిన్నమ మహీపాలో నిజాలోకన ।
త్రస్తామి త్రగణ స్తతోజని హరద్దుర్గాణిసప్తాహితాత్ ।
అస్మైకేనససోరుదేవ నృపతి స్తస్యైవ జజ్ఞేసుతౌ ।
వీరా రాఘవదేవరాడితి తత శ్రీపిన్నమోభూన్నృపః ॥ ౭

ఆరవీటినగరీ విభోరభూ దస్య బుక్కధరణీపతిస్సుతః ।
యేన సాళువనృసింహరాజ్యమ ప్యేధమాన మహసా నిరీకృతః ॥ ౮

స్వకామిన స్వతనుకాంతిభి రాహరంతీం ।
బుక్కావనీప తిలకాంబుధి తన్యకాసీత్ ।
కల్యాణినీం కమలనాభ ఇవాబ్ధికన్యాం ।
బిభ్రాంబికా ముదవహ ద్బహుమాన్యశీలాం ॥ ౯

సుతేవ కలశాంబుధేః సురభిళాశుగం మాధవాత్ ।
కుమారమివశంకరాత్ కులమహాభృతః కన్యాకా ।
జయంత మమరప్రభోరపిశచీవ బుక్కాధిపాభృతం ।
జగతి బిభ్రమాలభత రామరాజం సుతం ॥ ౧౦

సహస్వే(సై్ర)స్స్తత్యాసహితమః యత్సింధుజనుషాం ।
సపాదస్యానీకం సమితిభుజ శౌర్యేణ మహతా ।
విచిత్యాదత్తేస్మాదవనిగిరిదుర్గం విభుతయావిఘాతేంద్రః ।
కాసపుడయమపివిద్రావ్యసా ॥ ౧౧

కందనవోలి దుర్గమురుకందవదభ్యన్నత ।
యాబాహుబలేన మోజిత్యహరేః ।
సన్నిహితస్య తత్రచరణాంబుజభక్తత ।
యాజ్ఞాతిభిరర్పితం సుధయతిస్మని షేవ్యవిషం ః ౧౨

శ్రీరామరాజక్షితిపస్య తస్య చింతామణేవర్ధికదంబకానాయి ॥
లక్ష్మీస్మరివాంభోరుహాలోచనస్య లక్కాంబికాముష్యమహిష్యలాసీత్ ॥

తస్యాధికైస్సమభవత్తనయస్తపోభి ।
శ్రీరంగరాజనృపతి శ్శశివంశదీపః ।
ఆసక్సముల్లసతి ధారుణీయస్యచిత్రం ।
నేత్రాణివైరిసుదృశాంచ నిరంజనాని ॥ ౧౪

సతీం తిరుమలాంబికాం చరితలయారుంధతీం ।
ప్రియా మపి తితిక్షయా వసుమతీం యశో ।
రుంధతీం హిమాంశుమివరోహిణీం సద్గుణై ।
రమోదతసధర్మిణీ మయమవాస్యవీరాగ్రణీః ॥ ౧౫

రచితనయవిచారం రామరాజంసుధీరం ।
వరతిరులరాయం వెంకటాద్రి క్షితీశం ।
అజనయత స ఏతాన్నామపూర్వాక్ కుమారా ।
న్నిహ తిరుమల దేవ్యామేవ రామమహారాజాః ॥ ౧౬

సకలభువన కంటకానరాతీన్ ।
సమితి విజిత్యసరామరాజ వీరః ।
భరతమను భగీరథాదిరాజ ।
ప్రథితయుగాః ప్రశశాస చక్రముర్వ్యాః ॥ ౧౭

వితరణ పరిపాటీ యస్య విద్యాధురీణా ।
మమర ముఖరవీణా నాదగీతాం నిశమ్య ।
అను కలి మయమావాలాంబుబింబాప దేశా ।
దమరనగర శాఖి లజ్జ యామజ్జతీవః ॥ ౧౮

వ్యరాజత శ్రీవర వేంకటాద్రి ।
రాజః క్షితౌ లక్ష్మణ చారుమూర్తిః ।
ఆఘోష దూరీకృత మేఘనాదః ।
కుర్వన్ సుమిత్రాశయ హార్ష పోషం ॥ ౧౯

త్రిషు శ్రీరంగక్ష్మాపరిభృఢకుమారేష్వధిరణం ।
విజిత్యారిక్ష్మాపాం స్తిరుమల మహారాయ నృపతిః ।
మహారాజాసామ్రాజ్యే సుమతి రభి షిక్తోనిరుప మే ।
ప్రశాస్తుర్వీం సర్వా మతినృఘుమూర్తిష్వివహారిః ॥ ౨౦

యేదాశ్వినానుగ్రహ పరస్య యస్య ।
పట్టాభిషేకేసతి పార్థివేంద్రాః ।
నానాంబు పూరైరభిషిచ్యమానా ।
దేవీపదం భూమిరియందదాతి ॥ ౨౧

యస్యాతి ప్రౌఢ తేజస్సవితరరిపు ధ్వాంతభేదిన్యుదితే ।
కీర్తి క్షీరార్ణవాంతస్ఫుటతరవికస త్పుండరీ కోపమస్య ।
శ్వేతఛత్రస్య మధ్యే ఘనకనకలతాభాసతే కర్ణికాభా ।
తస్యోపాంతే మరాళద్వయమివ విరలచ్చామరద్వంద్వమాస్తే ॥ ౨౨

భోగి త్వేవిదితేపి జిహ్వాగ ఇతివ్యాఖ్యాధిరాజం లస।
దృత్తిత్వే జన సంశ్రయాంతి కమఠందానేపిమందాం ఇతిః।
దిఙ్నాగాం భృశమున్నతాచ కరినా ఇత్యేహ హిత్వాగిరీ।
తత్తత్సత్పృణ సంప్రదేశ శరణం భూశేతిహస్తేణ యం॥ ౨౩

స్వైరం సంహ్రృత కంట కోథ సుకృతః కంసం విహాయాఖిలం।
క్ష్మాకేదారము దారదానసలిలా సా వైన్న మా పూర్యచ।
సంవృద్ధ్యాసషు కీర్తిసత్యనివహం తత్పాలికాం విక్రమ।
శ్రీ కాంతాం భుజకాయమానశిఖరే దత్తేహియ త్తేజసా॥ ౨౪

హుత్వామంత్రపురస్సరం రిపుయశోలాజా ప్రతాపానలే।
సప్రాపయ్యపదాని సప్తభువనే స్వారోప్యమేరూపలం।
ప్రీతః కీర్తి మయీాం వధూం పరిణయం సత్కౌతు కోల్లాసినీం।
యస్సింహాసన మాశ్రితో విజయతే శృష్ణా దింజేంద్రాజిమః॥౨౫

ఆక్రాంతవిశ్రాణన కీర్తి సామ్యం।
సురద్రుమాయస్యతులబ్ధుకామాః।
తటే తపస్యంతి వియత్తటిన్యాః।
ప్రవాళ కాషాయ పటా హతాప్తాః॥ ౨౬

కాంచీ శ్రీరంగ శేషాచల కనకసభా హాబలాద్రీశముఖ్యే।
స్వావృత్యావృత్య సత్వేష్వతనుతవిధి వద్యాయ సే శ్రేయసేయః।
దేవస్థానేషు తీర్థేష్వపి కనకతులాపూరుషాదీని నానా।
దానాంన్యేవోపదానై రపిసమమఖిలై రాగముక్తానితాని॥ ౨౭

అనంతరం తత్తనయః ప్రతీత।
శ్చకాస్తిహస్తాపజిత ప్రశాసిః।
శ్రీ వేంగళాంబాంచిత పుణ్యరాశి।
శ్రీరంగరాజశ్రిత భాగధేయః॥ ౨౮

యథావిధి మహీసురోత్తమ కృతాభిషేకోత్సవే।
యదీయకలవారిదే కన వృష్టిదె సర్వతః।

యశోమయతరంగిణీ దశదిగంత రేజృంభతీ ।
సతాం ప్రశమితో భవత్కృపణా తోరు దావానలః ॥ ౨౯

నిత్యా నిరస్తాది నృపేసపత్నాన్ ।
సంహృత్య సంరక్షిత సర్వలోకే ।
శ్రీరంగరాయక్షితి పాలకేస్మిన్ ।
పదంమురారేః పరమంప్రపన్నే ॥ ౩౦

విద్వత్త్రాణ పరస్తత స్తదనుజ శ్రీవేంగళాంబాపురా ।
పుణ్యోత్కర్ష ఫలోదయ స్త్రిపుమల శ్రీదేవరాయాత్మభూః ।
సంతానో దురితస్థిత సురరా సామ్రాజ్య సింహాసనే ।
సర్వాంశాస్తి నయేన వెంకటపతి శ్రీదేవరాయఃక్షమాం ॥ ౩౧

యథారఘుకులోద్వాహ స్వాయ మరుంధతీ జానినా ।
స్వగోత్ర గురుణా సుధీతిలక తాత యార్యేణయః ।
యథావిధియథాశ్వినా విరచితాభిషేకాం క్షణౌ ।
ద్విభిద్యయవనాళికా న్విజయతే ప్రశాసం మహీః ॥ ౩౨

శ్రీవేంకమాంబా వరరాఘవాంబా ।
శ్రీపెద్దమాంబా వరకృష్ణమాంబా ।
నిత్యాసమేతా ఇవశక్తయోయం ।
దేవ్యోనిరుద్ధంతి పవిత్ర శీలాః ॥ ౩౩

యస్యాతి ప్రధి తౌజ సేరణముఖే సేనాభటై రుద్భటై ।
స్సాటోపాహృత సైంధవద్విపఘటా శాస్త్రాతపత్రాదిమః ।
నిర్వ్యాణామలుకీభుతాముతను భూ సంప్రాప్య గేహాంమహా ।
ర్మంధస్సం మహామంద శావాచరయ తే సార్థాభిధామ నృహాం॥ ౩౪

యస్మిన్నంగద నిర్విశేష మఖిలా ముర్వీం భుజే విభ్రతి ।
ప్రీతా పన్నగ మండలాధిపకుల క్షోణీభృతో నిర్భరాః ।
సేవంతే వృషశీల ।
తాధిగతా శ్రీవేంకటాద్రీశ్వరం ॥ ౩౫

వారాశి గాంభీర్య విశేషధుర్యః ।
శ్చైరాశి దుర్గైక నిభాళ్ళ వర్యః ।
పర్యాష్టది గ్రాయ మనః ప్రకాశమ ।
భయంకరంశార్ఙ్గ ధరాం తరంగః ॥ ౩౬

హాతరిపుర నిమేషానోక హేయాంచకానాం ।
హాంసబిరుదరగండో రాయరాహుత్తు మిండః ।
మహితచరి తధన్యోమేని యాంత్సాములాది ।
ప్రకటిత బరుషిసాపాటితారాతి లోకః ॥ ౩౭

ఉభయదళపితామ హోన్నతీ నా ।
మభయపదార్పణ తత్పరోరిపూణాం ।
అయ మహాళురాయమానమర్ది ।
త్వ ఖిలజనై రభిధీయమాన ధామా ॥ ౩౮

తాండవితోదయో బిరుద మన్నెరగండత యోద్దండ ।
బలో త్కటవీం(ద్ర ?)జయపండిత వీరయుతః చండిమ ।
శాలి బాహుబల దండిత వైరిగణో ।
గండర గూళి మన్నె పులిమాన్యమహోబిరుదః ॥ ౩౯

సార వీర రమయా సముల్లస ।
న్నార వీటి పుర వీర నాయకః ।
కుండ లీంద్ర మహాభుజద్వయీ ।
మండలీక ధరణీవరాహతాం ॥ ౪౦

రాజ్ఞాం వరోరణముఖే । రామభద్ర ఇతి శ్రుతః ।
వర్ణిత బిరుదోనా । నావర్ణ శ్రీమండలీకగండరయితి ॥ ౪౧

ఆత్రేయగోత్ర జా నామగ్రసరో ।
భూ భుజా ముదార యశాః ।
యో బిరుదరాయ రాహిత ।
వేశ్యైక భుజంగ భరితశ్రీం ॥ ౪౨

రమ్యతర కీర్తి రొడ్డియరా ।
యదిశా పట్ట బిరుద ఘోషేణా ।
ఓషధిపత్యుపమాఊత గండ ।
హేమవణరూప జితాసమకాండః ॥ ౪౩

భాషగేతప్పువరాయరగండః ।
ఘోషణనిర్భర భూనవఖండః ।
రాజాధిరాజ బిరుదో ।
రాజరాజ సమాహితిః ॥ ౪౪

మూరురాయరగండాంకో వారిరాశిగభీరధః ।
శిష్టసంరక్షణపరో దుష్టశార్దూలమర్దనః ॥ ౪౫

పరదారేషువిముఖః పరరాజభయంకరః ।
ఇత్యాదిబిరుదై ర్వంది స్తుత్యా మభిష్టుతః ॥ ౪౬

జయజీవేతివాదిన్యా జీవితాంజలిబంధయా ।
కాంభోజభోజకాళింగ కరహాటాదిపార్థివైః ॥ ౪౭

ప్రతీహారపదం ప్రాప్తైః ప్రస్తుతస్తుతి ఘోషణః ।
సోయంనీతిజితాదిభూపతి తతిస్సుత్రామ
శాఖిసుధీస్సార్థానాంభుజతేజ సాస్వవశయం కర్ణాటసింహాసనం
ఆసేతోరపిచాహిమాద్రివిమతాం సంహృత్య శాసన్ ముదా
సర్వోర్వీం ప్రిచకాస్తి వేంకటపతి శ్రీదేవరాయాగ్రణీః ॥

భూశశాంకశరక్షోణి సంఖ్యాతశకవత్సరే ।
విరోధివర్షకే ఖ్యాతే మాసి భాద్రపదాహ్వయే ॥ ౪౯

పక్షే వళక్షే పుణ్యాయాం ద్వాదస్యాంచ మహాతిథౌ ।
శ్రీవేంకటేశపాదాబ్జసన్నిధౌ శ్రేయసాన్నిధౌ ॥ ౫౦

భారద్వాజాన్వయక్షీర పారావారహిమద్విషే ।
వర్ణనీయచరిత్రాయ ఆశ్వలాయన సూత్రిణే ।
రుక్శాఖాధ్యాయినే భీష్టదాయినే సదుపాయినే ।
ఆధీతాఖిలశాస్త్రార్థ సుధీజనసుతాత్మనే ॥ ౫౧

సదాచార సమాచార పరాశరసమాత్మనే ।
నిత్యాన్నదానసంతుష్ట నిఖిలాగమవేదినే ॥ ౫౩
పరోపకార శీలాయ పరిపోషితబంధవే ।
యజనాదిమషట్కర్మ నిరతాయనిరంతరం ॥ ౫౪
వేల్లాలతిమ్మయార్యస్య పౌత్రాయామిత తేజసే ।
శ్రీమత్తిరుమలార్యస్య సూనవేసూనృతోక్తయే ॥ ౫౫
జగద్విఖ్యాత వేంకటసోమయాజిమనీషిణే ।
ఔకుసీమాస్థ మరకటివేమలాత్పశ్చిమేస్థితం ॥ ౫౬
సెట్టిపల్యాద్వాయవ్యస్థం చౌడూరోరపిచోత్తరం ।
శ్రీమత్కలమచప్పల్యా ఐశానీమాశ్రితందిశం ॥ ౫౭
పసపులగ్రామసీమాంతాం ప్రాచీమాశాముపాశ్రితం ।
నైమలదిన్నె సుగ్రామాదాగ్నేయీమాశ్రితందిశం ॥ ౫౮
వేల్లాలగ్రామసీమాంతాం దక్షిణాం దిశమాశ్రితం ।
పైడేలగ్రామసీమాంతాం నైరుతీమాశ్రితందిశం ॥ ౫౯
వేంకటేంద్రమహారాయసముద్రాపరనామకం ।
రామచంద్రపురగ్రామం సర్వసస్యోపశోభితం ॥ ౬౦
సర్వమాన్యం చతుస్సీమా సంయుతం చ సమంతతః ।
నిధినిక్షేపపాషాణ సిద్ధసాధ్యజలాన్వితం ॥ ౬౧
అక్షీణాగామిసంయుక్త మేకభోగ్యంసభూరుహం ।
వాపీకూపతటాకైశ్చ కచ్ఛారామైశ్చసంయుతం ॥ ౬౨
పుత్రపౌత్రాదిభిర్భోగ్యం క్రమాదాచంద్రతారకం ।
దానాధమన విక్రీతయోగ్యం వినిమయోచితం ॥ ౬౩
పరీతఃప్రథితైస్సిద్ధైః పురోహితపురోగమైః ।
వివిధైర్విబుధైః శ్రౌతప్రథితైర్విధిభిర్గిరాం ॥
వేంకటాద్రిమహారాయో మానసీయోమనస్వినాం ।
సహిరణ్య పయోధారాపూర్వకం దత్తవాన్ముదా ॥ ౬౪

అస్యగ్రామస్యసీమానిర్ణయః

ప్రాగ్భాగానకు వరదయకుంట ఆగ్నేయానకు ఆమడలకుంట దక్షిణానకు మోటుగులకుంట నైరుతికి సుగమంచిపల్లె పొలంలోనికుంటకు యీశాన్యం మందు ముయ్యలపోతి రేణి చెట్టు, పశ్చిమానకు లక్కమాంబాపురం బావి, వాయవ్యమందు పసపులమార్గంలోని కుంట ఉత్తరానకు పద్రుజంబిమాను రాయి. ఈశాన్యమునకు ముత్యాలగుంట నిలువు రాయి. ఈ మధ్యభూమి (౧౨౦) నూట యిరువై పుట్ల యిద్దుం ౫=౪. శ్రీః ౪= శ్రీవెంకటపతిరాయ క్షితిపతివర్యస్య కీర్తిధైర్యస్య శాసనమిదం వలయచంద్రస్యభూమహేంద్రస్య శ్రీవెంకటపతిరాయక్ష్మాపతిదేశేనశాసనశ్లోకాః.

కృష్ణకవికామకోటిసరసమహాణత్సభాపతేః!
శ్రీ వెంకటమహారాయసూక్త్యా గణపయాత్మజః ।
శ్రీవీరణమహాచార్యోవ్యలిఖత్తామ్ర శాసనం ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం ॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం॥
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥
ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥
సామాన్యోయం ధర్మసేతు నృపాణాం ।
కాలేకాలేపాలనీయో భవద్భిః ।
సర్వానేతాన్భావినః పార్థివేంద్రాన్ ।
భూయోభూయోయాచతేరామచంద్రః ॥

శ్రీవెంకటేశః ॥ శ్రీమంగళ మహాశ్రీం శేయును శ్రీరామం ॥

దుప్పాటి పరగణాలో
శ్రోత్రియదార్ల వద్ద ఉండె దానపత్రములు

దుప్పాటు పరగణాలో శ్రోత్రియదార్లువద్ద నుండె దానపత్రములు మొదలైన కాగిదపత్రముల యొక్క నకళ్లూ ఆగి కి వహి అమీలాని వ దేశముఖాని వ దేపాండయ్యానిహాలు యిస్తకబాలు పరగనాతు జమ్మలమడుగు చిదానందకెచూం అప్పాజి అచ్చరున్నజన్నారు దారు యిల్తమాసు చేసెను దర శివము.

చినదుండ్లూరు పొలంలోను కొంత్త నాకిర్దు కొంతకిర్దు అయినది, పొలంకూడాను హొన్నులు ౨౨ వరహాలకు వెనుకటి అములుదార్ల చేతను రెడ్డి కరణాలచేతను యిజారాపుచ్చుకుని ఆ పొలంలోను గోపాళ పురం అనెపల్లె కట్టించి బేరీజు సన్నదులు బా॥ మ॥ మజుకూరు కింద జమ చేసి జ్యాసతిపొలము తస్సరపుచేసి ఫకీరు పకరానికి యినాము యిచ్చి వచ్చే పొయ్యే అరదేశి పరదేసులకు అన్నపానాదులు పరామరికె చేసి నడిపిస్తూ రాబట్టి బహుదినాలు అయినది అని కాబట్టి హ॥ గారికి పుణ్యముగాను సాబకు బా: బహాలువుంచి సెలవుయిచ్చినాము బమోజబు సాబకు బెరీజుఫపుకు దెహ మజుకూరు కింద జమాచేయించి సాలుబసాలు బా॥ బ్యారతి పొలం ఫకీరు ఫకరాని కింద దుంబాలా యిచ్చి నడిపించేది. ఇందుకు యెవ్వరు తఖల్లపు వ బయిచేసినా బగజాఖు దాగిరిస్తారులో వుండేరు తగైరు తబ్దీలకు యీ సన్నదు బాహాలు తెలిసి మవాఫికు పర్వానా చా॥ అవలాదు వ ఆహాఫాదు పర్యతం చెవుబుదుగా నడిపిస్తూవచ్చేది దరహార బాజ్కూ తాకీదు తెలిసి నడిపించేది.

అలంగిరె పాదుశహాకు గజఫరుఖాను కౌలునామా.

నుజాయతు యిజతు దస్తగాహ. శెఖుమహామ్మదు శెఖుమదారు హాలిగండికోట ముతాలీకు అమీనుఖాను వాలాశాను నవ్వాబు... మశూరుల అనాము కుబ్బినపల్లె అప్పాజిగారికి వ్రాయించియిచ్చిన కవులు

నూలున్న శిస్తు తిన్నైన అలపుమజురె గోపాళపురం బా॥ చినమండ్లవారు శరామతుజాగా గనుక వెనుకటి కమావీసుదార్లు గ ౨౨ వరహాలకు మక్తాచేసి సన్నదులు యిచ్చియుండిరి; గనుక బమోజిబు సన్నగు బాబుతుహాలె హాల్కు హాలు పుణ్యాంగాను మేమున్ను సదరహి బేరీజుకు కరారుచేసి యిచ్చినారం. సాలు బసాలు మూడు కి స్తీలలో బెరీజు మజు కూరు చెల్లించుకుని ఖాతరుజమాగాను ఉండేది. ఇది కదానుతుజాగా గనుక మాజి కమావీసుదార్లు బహాలుచేసి నడిపించినారు గనుక బమూజిబు సన్నదు హాయమాజి చాలు కరారు చేసి మేమున్ను సెలవు యిచ్చినారం. సదరహి బెరీజు హాలుబసాలు మూడు కి స్తీల చొ॥ చెల్లించుకునేది.

గీర్వాణ శాసనానకు నకలు

నమస్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూల స్తంభాయశంభవే॥

మృడానీవామాంకస్థిత శిశురపి ప్రోద్యతకరః।
సమాకర్ష త్యేవ ప్రసభమపహృత్యప్లుష్ట తమసం(?)।
ఇతీందు ర్వ్యాచేష్టాకృత పరిభవః శంకరశిరో।
విహాయా స్తేసంతే తమిహానుముఖం నౌమిశిరసా॥

చండేర(?)కాండం సకలంసమా క్తికం।
వేదండవక్త్రో(రి)జలజం గృహీత్వా।
యస్యాన్నతస్యాద్వమనేన ముక్తా।
స్తరాబభూవు స్తమహంనమామి॥

అశేషలోకస్య విహారహేతుభూ తాపి వాణీ కమలాసనస్య।
ప్రియాతికంఠ(?)సమాశ్రయేతి చిత్రం చ చిత్రం తవదేవియ త్తత్।
త్వమేవ బ్రహ్మేతి శృ(శ్రు?)తి శిఖరవాదః ప్రకటితః।
స్తువంతు త్వాంకేవా కవయఇవ వచోభిస్సుకృతినః।
త్వదన్యఃశబ్దా మీ యది భవతిశక్త్యోయ మధునా।
ప్రవక్తుం బ్రహ్మత్వాం తదపిహృదయే దేవికలయే॥

వరాహా త్వాంనౌమి ప్రళయసమయే భుగ్నపృథివీ ।
తలేవేధో నిష్ణు త్రినయన ముఖా వ్యగ్రమనసః ।
బభూవుర్దేవా స్తత్క్షణజనితకారుణ్యా విభవో ।
వ్యథాద్దంష్ట్రాగ్రే యో భువమతితరాం సద్రుమనగాం ॥

సుధాధారాసార స్నురనికరదత్తాఖిలవపుః ।
సురేశానాంశ్రేణీగణిత సుగుణా శ్రిత సమజనిః ।
త్రయస్త్రింశద్ధారోర్వ్యసమన(యన) చూడామణిరసౌ ।
సురాణాంమూర్గ్నేయో జయతినితరాం శీతకిరణః ॥

తత్సంతతా ఉదభవ ద్యదురాజవంశే ।
దేవస్స్వయంమధురిపు ర్వసుదేవనామ్నః ।
దుష్టాన్నిహంత్తు మథశిష్టజనాన్ ప్రపాతుం ।
యోద్వాపరే ప్రభురసౌ భువి ముద్వభావః ॥

కలౌకల్పద్వర్యః(ద్రుమః) కవివరజనాగారనిలయః ।
కృతక్ష్మాభృత్కోటి ప్రకటితమహాదాననిచయః ।
మహారాజశ్రీమాన్ భువిసమభవ ద్బుక్కనృపతిః ।
పరాన్సర్వాన్ లోకాన్ తత ఇతఇహావిస్మృతయశాః ॥

సంగమక్ష్మాపతిర్జజ్ఞే బుక్క భూపాలనాయకాత్ ।
సహస్రాక్షసమస్సోయం పాలయామాస మేదినీం ॥

తతఃసంగమభూపాలో గార్యాగర్భమహార్ణవే ।
అజీజన ద్ధరిహారంమహాసేన మివాపరం ॥

సాక్షాద్ధరిహరాదేకూ(కో ?) ప్యసౌశౌర్యశమాదిభిః ।
అద్వైత నిశ్చయాయేవ స్వయర్ల్లో(ంలో ?)కైక మేధసః ।
తస్మాద్ధరిహరాద్రాజ్ఞో మెలాంబాగర్భ శుక్తితః ।
ముక్తామణిరభూదేకో దేవరాయమహీపతిః ।

మేలాంబా దేవరాయాభ్యాం ఉమేశాభ్యామి వోన్నతైః ।
న్వైతైర్యుక్తః కుమారో సౌజాతో విజయభూపతిః ॥

పురంధ్రీతస్యనృపతేః నామ్నా నారాయణీసతీ ।
దమయంతీ నలస్యేవ శక్రస్య చ యథా శచీ ।
కమలాక్షస్య లక్ష్మీశ్చపత్ విధేర్బ్రాహ్మీ యథా ఽఘూః ।
ఈశ్వరస్య యథా గౌరీ సేయుంమహాత్పతివ్రతా ॥

ప్రతాపప్రౌఢశబ్దాభ్యాం అంకితో విజయోత్తమాః ।
నారాయణ్యాం సముత్పన్నో దేవరాయో నృపోత్తమః ॥

శ్రీప్రౌఢదేవరాయోపి పితుఃసింహాసనస్థితః ।
శశాస సకలాంభూమిం ధర్మశాస్త్రానుసారతః ॥

ప్రతాపేరుద్రతుల్యోయం శాంత్తేహిమవతాసమః ।
ఔదార్యేకర్ణతుల్యశ్చ సామ్రాజ్యేతు శచీపతిః ॥

అంగవంగకళింగేశాః యస్యాజ్ఞావశగానృపాః ।
పాలయామాస రవనీ ససామ్రాజ్య దభాషితః(ముఖంశితం ?) ॥

రాజాధిరాజ తేజస్వీ మహారాజ పరమేశ్వరః ।
భాషాలంఘితభూపాల భుజంగబిరుదాంకితః ।
మూరురాయరగండాంకః పరరాయభయంకరః ।
హిందూరాయసురత్రాణో వందివర్గేణగీయతే ॥

తుంగభద్రానదీతీరే నగరేవిజయాహ్వయే ।
పిత్ర్యం సింహాసనం ప్రాప్య పాలయత్పృథివీ మిమాం ॥

పుణ్యశ్లోకానుగుణోయం దేవరాయమహీపతిః ।
శాకే వహ్నిశరాక్షి చంద్రగణితే వర్షేశుభే దుందుభౌ ।
మాఘ్యాం భార్గవవారయుగ్మృష(?)తిథౌ శ్రీమద్విరూపాక్షగం ।
ద్రష్టుంతుష్టమనా స్స దేవనృపతిః ప్రాయాచ్చతత్సంన్నిధిం ॥

తత్కాలే విబుధశ్చ మల్లుమఖిరాట్సద్వట్టిపల్లైన్వయః ।
ప్రౌఢశ్రీనృపతిః సమేత్యనిపుణం సంప్రార్థయ చ త్వరం ? ।
గ్రామం బ్రాహ్మణపోషణాయ విహితస్వాధ్యాయ సత్కర్మణే ।
విద్యావాన్నఖిలస్వధర్మనిరతో విప్రస్తపోమూర్తిమాన్ ॥

సభూపతిః ప్రకృతాంవరిష్టహా ।
సంఖ్యావ తే మల్లుమఖీంద్రశర్మణే ।
తేళ్లూరినామాన మదా దమద్రం ।
గ్రామంమహారణ్యతటాకసంయుతం ॥

కౌండిన్యగోత్రాయ కుటుంబినే చ ।
సాంగేషు వేదేషు నిగూఢసంవిదే ।
వా(ః ?)ప్రవృద్ధిమే లంఘితధీ మదు క్తయే ।
సత్కర్మనిష్ఠాయ వరిష్టవర్చసే ॥

యావ త్తిష్ఠంతిచంద్రార్కతారకాస్సకులాచలాః ।
భోగాయభూయ ధోగ్రామే మయాదత్తోనిరంతరం ॥

యథాచంద్రమసో పృథ్వీ విరహాస్యసంప్రవర్త తే ।
తథాభూదానజం పుణ్యాం సర్వసస్యవివర్ధ తే ॥

బహుభిర్వ సుధాదత్తా రాజభిః సగరాదిభిః ।
యస్యయస్యయదాభూమిః తస్యతస్యతదాఫలం ॥

తసోమయాజికృతవర్తిసమోహాసంఖ్యత్సరో త్తరాష్టశితిప్రతీతిః ।
తత్పుత్రయేలోమాడ నామధేయగ్రామాగతత్ప్మాద్య శకాది
సంఖ్య ।

ఇనగలూరు మడూరుయాఖ్యగ్రామా దశసంఖ్యయయారిభిః ।
ప్రా ప్తత్యాశ్యైభ్యాభిమిరస్మిం ద్విజశ్రీయే గుడ్లమడుగోస్సకాశా ।
చ్చబలపనూరో స్తద్దెవచచారిబిః దశభీః పృథ్వీసంప్రాప్తాచపృథక్
శ్రీవిరూపాక్షు ॥ శఖంద్వాదెరాకృతిగణత్వేనపరరూపంసాధితం ॥

ఈ కయిఫియతు మల్యాలతాలుక మవుంజె తెళ్లూరు నరసంభట్లు వ్రాసియిచ్చిన కయఫియతు (శాసనాన్కు సకలు.)

పులివెందల తాలూకా కసుబా పులివెందలలో తోటిబెల్లం నరసింహాభట్లు వారివద్దనుండిన దానికి నకలు.

కుంఫ్పిణీ సరకారుకు

ప్రమోదూతనామ సంవత్సర కార్తిక బ॥ ౧౧ లు తెళ్లూరి నరసంభట్లు వ్రాయించి యిచ్చిన నకలు కయిఫియతునామా యేమంటే లోగడ తెళ్లూరి సమాచారం శాసనాలు.

ప్రవుఢదేవరాయల దత్తం అని మేము వ్రాయించి యిస్తిమి గనుక అందుకు దానంపట్టిన పురుషుని దగ్గరినుంచి మాతావుకు యంత మంది పురుషులు అయినది బయ్యాంవారీగా వ్రాయించమని సెలవు యిస్తిరి గనుక అదేప్రగారం వ్రాయించి యిచ్చిన పురుషువహీ వివరము.

౧. దానంపట్టినది మల్లు సోమయాజులు. ౨. ఈయన కొమారుడు నరసింహసోమయాజులు, 3. ఈయన కొమారుడు కొండుదీక్షితులు, ర. ఈయన కొమారుడు నరసింహసోమయాజులు, ౫. ఈయన కొమారుడు కృష్ణశాస్త్రులు, ౬. ఈయన కొమారుడు కోనంభట్లు, ౭. ఈయన కొమారుడు తిరుమలభట్లు. ౮. ఈయన కొమారుడు నరసంభట్లు.

సదరహీ దానంపట్టిన మూలపురుషుల దగ్గరినుంచి మా దగ్గరికి యెనిమిదిమంది పురుషులు అని వ్రాయించి యిస్తిమి గనుక మా ముత్తాతగారు యెనభై సంవత్సరములు బ్రతికియుండిరి. మా తాతగారు యెనభై సంవత్సరములు బ్రదికియుండిరి. ఈలోగా మా తాతగారు అనుభవిస్తూయుండగా కొన్ని దివసాలకు మయాణ దరబారులో గ్రామం జప్తిచేసుకపోయిరి. మా తండ్రిగారు వ్యవహారస్తులుగాదు కనుక యే దరబారులో చెప్పుకున్న వారు కారు. మేము యిట్లావచ్చిన ధొరతో యావత్తు మనవిచేసుకుంటూయున్నాము. తాము ధర్మ ప్రభువులు గనుక విచారించి మా అన్నం మాకు పెట్టించి ఉద్ధారణచేయ వలసినది. ఇంతే మా కయఫయతు.

(ఇక్కడ 6-A నుండి 9-B పుట వరకు వ్రాయని పుటలుగలవు)

శ్రీరామ

సోమభట్లు వారివద్ద ఉన్న శాసనానికి నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౮౭ అగునేటి పార్థివ సంవత్సర జ్యేష్ఠ బ॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపకదాన దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతులయిన యమ్మనూరి మృత్యుంజయ శాస్త్రులవారికి పెంమ్మసాని తిమ్మానాయనివారు శ్రోతియం నిష్కర్ష చేసి యిచ్చేటపుడు కంత(? ళ)బడి రూపముగా విచారణ చేసియిచ్చినది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౮౭ అగునేటి పార్థివనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులయిన ఆపస్తంబ సూత్రులయిన శౌనకసగోత్రులయిన వెంకటాద్రిదీక్షితులయిన వారి పౌత్రులయిన లింగన్న సోమయాజి పుత్రులయిన యంమ్మనూరి మృత్యుంజయ శాస్త్రివారికి శ్రీ బెజవాడ పురవరాధీశ్వరులయిన కౌండిన్య గోత్రోద్భవులయిన వల్లభనాయనివారి పౌత్రులయిన మాధవనాయని పుత్రులయిన గండికోట పెమ్మసాని తిమ్మానాయనివారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియదాన పత్రం. చిక్కరాయలవారు గొండిపల్లెకు ప్రతినామమైన విరూపాక్షపుర అగ్రహారం మీాకు యిచ్చియుండిరి గనుక శకం (౧)౬౭౫ అగునేటి శ్రీముఖ సంవత్సరం తాగాయతి యీాదినం వరకు మీాకు యేకభోగం సర్వాగ్రహారం నడచినది గనుక యిపుడు దేవబ్రాహ్మణ ఆయగాండ్లు ధర్మవెచ్చం సహా మినహాచేసి మిగిలిన పొలం ఖ ౮౦౦౪౩౻౦ కి నాయని ౮౦౦ నలుబై వరహాలకు శ్రోత్రియం నిర్ధారణ చేసి యిచ్చినారము గనుక యీా సంవత్సరం తాగాయితి వ్రాసిన ప్రకారం రూకలు ముక్కుందాయం ప్రకారం చెల్లించి సుఖాననుండేది.

ఇటని టంకసాలవారి గుమాస్తా మజుందారు సీనప్ప వ్రాసిన శ్రోత్రియ దానపత్రము.

ఆప స్తంబసూత్రశౌనకాదియుతం సద్గోత్రజైవాత్సకం।
బ్రాహ్మణోత్తమక్షేత్రపాలక గృహంనామోర్వీముఖ్యాంనరాః।
గత్వాలింగనసోమయాజీ విభవాఢ్యా కృష్ణతీరస్థితం।
పంపాక్షేత్రవిహారచిక్కధరణీ పాలాఖ్యసందర్శితం॥ ౧

పంచాబ్దాశ్రయముఖ్యపర్వయుభయోర్మిత్రద్విజానం పతిం।
దృష్ట్వాశ్రేష్ఠపరాగదత్తశుభదం బోడెమ్మనూరిర్నాంవిదుః।
తిమ్మాంబ్బాక్కపురం గొందిపల్లెసహితం శ్రీసంత్తనూరుండకం।
పంచగ్రామయుతా గ్రహారజనితం ధారాప్రతిగ్రాహితం॥ ౨

ఇత్యగ్రహారవరంగృహీత్వా గతమందిరం।
సంతుష్టవిమలస్వాంత్తం భరితంచకుతూహలం॥ ౩

నిజదేశేమధ్యగ్రామం ప్రవేశో దశవంధకం।
యథావిధియేనుభవం భావంచింత్తనమేవ చ।

యంమ్మనూర్ప్రిత్తిరష్టం చావింశత్యేకశతం భవేత్।
తస్యాష్టవృత్తిం గ్రహితం శేషంవృత్తించబ్రాహ్మణః॥ ౪

నందిపల్లె చతుర్థాంశం వృత్తి నిర్మాణమేవచ।
తద్వివృత్తిం సంగ్రహంచ్చ శేషంబ్రాంహ్మణదత్తయే॥ ౫

సంత్తనూరుండకంచైవ వృత్తిం ద్విపురమిశ్రితం।
తస్యాబ్ధివృత్తిం గ్రహితం శేషం దత్తం చ బ్రాహ్మణః॥ ౬

ముటంబాకాగ్రహారం చ చతుర్వింశతి వృత్తిజం।
యుగవృత్తిం గ్రహిత్వాశం శేషంబ్రాంహ్మణాయ దియ్యతే॥ ౭

శతంపంచచతుఃద్వంద్వం శాలివాహాప్రకీర్తితః।
అబ్దో స్వభానుశ్రావణ్యాం విప్రదత్తం చ పూర్ణిమా॥ ౮

గొందిపల్లెప్రతిపదం విరూపాక్షాగ్రహారకః।
యేకభోగంచా స్మదియ్యం మమసంరక్షణే భవేత్॥ ౯

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౩౫ అగునేటి శ్రీముఖనామసంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు ఇందువార పుణ్యకాలంలో ర్వపష్ట (?) మహాలింగదేవతా సార్వభౌమ శ్రీమన్మహా పంపాక్షేత్రస్థిత తుంగభద్రాతీరవాస శ్రీవిరూపాక్ష పాదపద్మారాధకులయిన శ్రీస్వామి నిజసేవవైభవ నిజభక్త స్వక్షేత్ర పన్నిచ్చాసిత (?) విద్యానగర సకలరాజ్యాధిపత్య సమస్త ప్రశస్త సహిత ధ్యాన సమాధి శీలగుణ సంపన్న శివాగమావధి గజమస్తకశూల చతుర్దశభువనాంత స్థిత ధర్మమార్గ ప్రశస్త ప్రతిపద్యానవద్య హృద్య నిత్యజ్ఞాన ముద్రపదిళివ స్వరూపావలోకన వీరలక్ష్మీ పుండరీక ప్రసాద నిగనాది సాహసత్యాచల త్రిభువన పరాక్రమోన్నత శ్రీమజ్జయంత్యనోక్త్రాది చతురాశీతి సంస్థానాధీశులవారు, శ్రీమన్మహామేరు మందరానకు దక్షిణ దిక్భాగమందు విజయనగర తత్పూర్వ దిగ్భాగమందు ఉదయగిరి తద్దేశానకు చెల్లే పశ్చిమ దిగ్భాగమందు గండికోటకు చెల్లే మురికినాటి సీమలోను గొంది పల్లెకు ప్రతినామమైన విరూపాక్షపురం అగ్రహారం శౌనకసగోత్రోద్భవులైన ఆపస్తంబ సూత్రులయిన భైరవసోమయాజులవారి పౌత్రులయిన వెంకటాద్రిసోమయాజులవారి పుత్రులయిన క్షేత్రపాలక లింగనసోమయాజులవారి యజ్ఞయాగాది క్రతువులకు, ఆత్రేయగోత్రోద్భవులయిన చిక్కదేవరాయల పౌత్రులయిన హరిహరదేవరాయలవారి పుత్రులయిన చిక్కరాయలు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను, శ్రీపంపాపతిస్వామికి ప్రీతిగాను యిచ్చినది గొండిపల్లె ప్రతినామధేయమయిన విరూపాక్షపుర అగ్రహారక్షేత్రానకు చతుర్దిక్కులకు లోనైన భూరాదాయ సువర్ణాదాయ నిధి నిక్షేప జలపాషాణ కానికె కాడారంభ సీరారంభాలు మొదలయిన అష్టభోగ తేజోపార్జనలున్ను ఆ గ్రామానకు వచ్చిన సిద్ధాయం కప్పకానికె మేలువాసి గొండమాన్యం ఆరవాసి మిగులు పైగవచ్చినది సుంకం చారార్యాల శిస్తుకట్టడి ప్రహారప్రమాణం కందాచారం తుండ్లమాన్యం దేవస్వం బ్రహ్మాదాయం పురవర్గకార కట్టడి కాశీవర్గం యిండ్లపన్ను కులతప్పు మెలుగావచ్చినది పడితరాలు విశేషాలు మొదలయిన సర్వభూభాగాలున్ను తమ యజ్ఞయాగాది

వైభవాలకు సమర్పించిన అగ్రహారము ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ఉండమని ప్రతిపాలించి యిచ్చినది. వర్ణచతురష్టాదశజాతికుల యేకోత్తర శతదశఖండ్డాఖ్య కులచ్ఛల నృపాలవర్గయూరవమనో వాక్కాయకర్మాదుల యందు త్రికరణ వాచక త్రితయముగాను యిచ్చిన ధర్మశాసన అగ్రహారం ఇది చూచి నడిపించినవారే ధర్మపరులు. ఇంత పరియంత్తరం చతుస్సాగర పరియంత్రం చతుస్సాగర మధ్యమందు పుట్టిన పుణ్యాపరులు సముద్రం చలించినప్పటికైనా గాని యీ ధర్మం స్థిరముగా ప్రతిపాలించినవారు సత్కులవంతులు ద్వాదశఖర్వాట దేశాధిపతి చతురాశీతి సమస్థానాధిష్టితులు రాజ్యపుత్రాది పాలన మూలానకం సంతోషాభివృద్ధిగా కారణమానని సమస్త గ్రామాధిపతి వరబస్తమయ వాదులు. చేతికి మెప్పించి యిచ్చిన ధర్మానకు . రాజ్యగామత్వ చేసినప్పటికిన్ని, చోరగామత్వంచేసినప్పటికిన్ని, వంచనచేసినప్పటికిన్ని విశర్మం అకర్త జగద్భ్రిమణగమనం చేశ్ని(సిన)వారున్ను, యీ ధర్మం చేసినవారున్ను, యీ ధర్మం ప్రతిపాలించిన వారికి గంగా తీర్థావగాహన గయముఖ్య యాత్రపారాయణ సహస్రగోప్రదానమున్ను యిచ్చిన ఫలాన కంటె యెక్కువ ధర్మం ఫలించును. మనుష్యదేహానకు ధర్మం శీర్షమని ప్రతిపాలించవలెను.

ఆదిత్యచంద్రావనలోనలశ్చ ద్యౌభూమిరాపో హృదయంచశాశ్వ ।
అహశ్చరాత్రిశ్చ వుభేచ సంధ్యా ధర్మశ్చ జానాతి నరస్యవృత్తం ॥

పురుషవాహి శ్లోకపద్ధతి
పంచత్రికం లోచనాఖ్యం శాలివాహం ప్రకీర్తితః ।
అబ్దా శ్రీముఖనామంచ్ఛ వైశాఖే సితపౌర్ణమే ॥ ౧
ప్రతినామం గొందిపల్లె విరూపాక్షపురం భవేత్.

శ్రీరామచంద్రస్వామినిత్యశేవ

రాచవేటి తాలూకు

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౭౦౦ అగునేటి విళంబినామ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనాధి

షట్కర్మనిరతులయిన కౌశికగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీకలి వెంగంభట్లవారి పౌత్రులయిన, వెంకటనర్సంభట్లవారి పుత్రులయిన వెంకటాచలమన్నగారికి, కాశ్యపగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్ల తిరువెంగళనాథరాజువారి పౌత్రులయిన వెంకట్రామరాజుగారి పుత్రులయిన తిరువెంగళనాథ దేవచోడ మహారాజుగారు వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రికక్రమం యెట్లనిన :-మీరు మహారాజరాజశ్రీమానాయన గారితో శ్రోత్రియం కావలెనని పలుకరించినందున వారు గుఱ్ఱంకొండ సరకారు మోచర్ల గుండ్లూరు పరగణ మన్నె కావలిపాలెం మోచేను మడికుంట ౬౦ కి చేను మడితోటను కుంటలు ౪౦ మంచుండుపల్లెను కుంటలు ౪ అంతు మడి కుంటలు ౨౦, చేనుకుంటలు ౪౦ మరిచుండుపల్లెను కుంటలు ౪ శిబ్యాలను కుంటలు ౧౨ తిమ్మసముద్రంలో కుంటలు ౪, అంతు మడి కుంటలు ౨౦ చేను కుంటలు ౪౦ ఉభయం కుం ౬౦ కుంటలు ఈప్రకారం నిర్ణయం చేసి మా అవగారికి సుకృతంగా ధారా గ్రహీతంచేసి దానపత్రం వ్రాసియిచ్చి వుండిరి; గనుక ఆ దానపత్రంలో కొంత శిథిలమైనంత తుడుపులుగానున్నందున మీరు మాసముఖానకు వచ్చి మనివిచేస్తిరి; గనుక మేమున్ను ఆ దానపత్రం చిత్తగించి యథావిధి పుణ్యకాలమందు చేనుమడి ౬౦ కుంటలు శ్రీస్వామికి అర్పితంగా సెలవు యిచ్చినారం; గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపరియం త్తరముగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకొమ్మని వ్రాయించి యిచ్చిన దాన పత్రిక.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

ఈ దానపత్రాను పూర్వంగా దివాణంతాకీదు ౧ రాజువారి తాకీదు ౧ దానపత్రానకు యీవల రాజువారి తాకీదు ౧ సదరు యీ మూడు తాకీదులు హాజరున్నవి.

(17-ఎ నుండి 17-బి పుటలలో యేమియు వ్రాయలేదు)

ఈ శిలాశాసనం మవుజె ఘా(గా)లవేటిగ్రామం పులివెంద్దల తాలూకులోది సదరుగ్రామానకు తూర్పుదిక్కున కొండ్రెడ్డి కొండప్ప అనేరయితు భూమిమడిలో నుండే శిలమీాదను వ్రాసియుండిన అక్షరాలు ప్రకారం నకలు వ్రాయపడ్డది.[1]

సదరహీ శిలమీాదను ఉండిన ప్రకారం వ్రాసినది.

కసుబా పులివెందల గ్రామానకు దక్షిణం కాలుగడియ దూరాన మిట్టమల్లేశ్వరస్వామి దేవస్థానం ముందర ఉండే శిలాశాసనానకు నకలు.

చంద్రుడు. సూర్యుడు.

శుభమస్తు నందన సంవత్సర భాద్రపద బ౹ ౧ లు శ్రీమతు పూాల కొమారంమ్మగారికి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర జగతాపికంచయ్య దేవమహారాయలు దండంబెట్టి వ్రాయించిన దానపత్రక్రమమెట్లన్నను:- మాకు చెల్లె పులివెందులలోను ఏకాదశి మామిడిమాని మడిస్థళం ౧౨ యిద్దుము అమ్మగారికి దండం సమర్పించి చేను ౧౨ యిద్దుము ఉభయం మడిచేను ౧౪ నలుతుమున్ను అమావాస్య పుణ్యకాలానను ధారవోసి సమర్పిస్తిమి. ఇందుకు వచ్చిన ఫలం దేవుని పూజపురస్కారం నైవేద్యానకు సమర్పిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు తప్పినవారు కాశిలో గోవును చంపిన పాపాన పోదురు.

శాసనాలు వ్రాసినది బొక్కు ౧౦ కి

ఖిర్ది మొదలు-తఖ్తాకు దాఖలు అయినది.

శిలాశాసనాన్కు నకళ్లు తెనుగు అక్షరాలు. వహీవఖటి (23-బి ఏదియు వ్రాయలేదు)

తాడిపత్రి తాలూకాలో మవుంజె నిట్టూరు అనే గ్రామంలో చెన్నకేశవమూర్తిస్వామి దేవళంవద్ద నున్న శిలాశాసనానకు నకలు.[2]

---

1. చూ. అనుబంధము.

2. A. R. No. 23 of 1953-54.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౭౨ అగునేటి సౌమ్యనామ సంవత్సర శ్రావణ బ। ౮ లు శ్రీమన్మహారాజాధి రాజ పరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవరాయలు విజయనగర మందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృధివీ సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను నిట్టూరి శ్రీ చెన్నకేశవమూర్త్తికి వల్లుట్ల గోత్రులయిన జక్కుంపాటి పెద్దినాయనిగారి కొమారుడు తిరుమలనాయనిగారు దండం సమర్పించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను, శ్రీమన్మహామండ లేశ్వరరామరాజు తిరుమలరాజయ్య దేవమహారాజులుగారు పెమ్మసాని చినతిమ్మతిమ్మానాయనిగారి కుమారుడు రామలింగా నాయనిగారికి నాయంకరానకు పాలించిన సీమలోను ఆ రామలింగనాయనిగారు మాకు ఉంబళిగె యిచ్చిన క్షీరయిటి(చిరబడి)లో నిట్టూరను యీతథాతిథి కృష్ణ జయంతి పుణ్యకాలమందు స్వామికి సమర్పించినది క్షేత్రం నిట్టూరను చెర్లోచేను స్థళం ఖ ౧౬(?) మెట్టుపల్లె వారి రేగడిచేను స్థళం ఖ ౩||| కడురాదాసరి చే(నికి)నుకు (పడుమర) పశ్చిమం చేను ౭౩||౧|| వేముల పల్లెను చా(సా)కిరివారి చే(ని)ను స్థళం ఖం।౨||౩||౦ అంతు స్థళాలు ౪ కి ఖ ౫।౧।౧౭ మడిగుంత మడిలో ఖ |||౬ కాల్వ మడిలోను దసవంధంవారి మడికి ఉత్తరం ౭౪ వంగ(ల)లి కయ్య(లు) ౭౧ మాకుల మడి ౭౧।౬ కోవిల వెనుక మడి ౭౨ మోగలిమాకుల మడి ౭౨ తోర గడ్డ మడి ౭౧|||౬ అంతు మడిస్థళాలు ౬ కి ఖ ౧౭౨ పువ్వలతోట ౭౩౬ తామరకొలను ౭౧||| ఉభయంతోటలు ౭౪౬ నిట్టూరి చెన్నకేశవ మూర్త్తికి వల్లుట్లగోత్రులయిన జక్కుంపాటి పెద్దినాయనిగారి కొమారుడు తిరమలనాయనింగారు యీతథాతిథి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారాపుర్వకంగాను దానవిక్రయ వినిమయయోగ్యంగాను సర్వ మాన్యంగాను నిట్టూరి శ్రీచెన్నకేశవమూర్త్తికి వల్లుట్లగోత్రులయిన జక్కుంపాటి పెద్దినాయనిగారి కొమారుడు తిరుమలనాయనిగారు యీ క్షేత్రానకుగల అష్టభోగ తేజ స్వామ్యతలున్ను ఆచంద్రస్థాయిగాను త్రివాచకంగాను సమర్పించిన చేను ఖ। ౫।౧।౧౯ మడి ఖ ౧౭౨ కాళ యుక్తి సంవత్సర శ్రావణ ఖ। ౮ లు ఈ కృష్ణజయంతి పుణ్యకాలమందు

పెమ్మసాని తిమ్మానాయనిగారి కుమారుడు రామలింగనాయడుగారు సమర్పించిన క్షేత్రము నిట్టూరిలోని వేములపల్లెను నీలకంఠదేవర చేనికి పడమట శి(సి)ంగరాజుగారి చేనిస్థళం ఖ ౦।।।౮౧।।౧।।౦ చేను ఖ ౦।।।౮।।౩।। కామరాజు చేని స్థళం చేను ఖ ౦।।।౨। ముప్పారం నాగయ చేసిన చేని స్థళం చేను ఖ ।।।౧।।౧।। పళ్లం తిమ్మన్న చేని స్థళం చేను ఖ ౧।౦।౧।। సాకిరివారి చేని స్థళంలోని చేను ౭౧ మడి ౧।।౦ అంత తిమ్మనచేసిన చేనుస్థళం చేను ఖ ౧।౦।౧।।౦ చాకిరివారి చేని స్థళంలోని చేను ౧౧౧౧।।౦ కామరాజు చేనిస్థళం ఖ ౻౨।౦ రుపారు నాగయ్య ఖ ౦।।।౧।।౦౧।।౦ అంతుస్థళాలు ౫ కి చేను ఖ ౮౧౦ ఆ నీలకంఠదేవర చేనికి తూర్పు అంచ్చు నిట్టూరి పొలిమేర లక్కిమిరెడ్డి చేసిన మెం(ట్ట)డుపల్లెవారి రేగడి చేను ఖ ।।।౧।।।౦ గవునివారి చేని స్థళం ఖ ।।౮।౨।।౦ దీని తూర్పు ముత్యాల చెన్నయ్య చేని స్థళం ఖ ।౩౻౧౻౦ అంతుస్థళాలు ౩ కి చేను ఖ ౨ అంతు రామలింగనాయనీగారు సమర్పించిన చేను ఖ ౬౧౦ పూర్వాన నుల్లేవేటి రామిరెడ్డి చేని స్థళం ఖ ౻౧౻౧ వరిమడి కోవిల వెనుక ౧౨ తువ్వమడి ౧౨ బోనుతకాలు వన్ను ౧౧ హనుంత్తుకి ఆకుతోట మడి స్థళం ౧౧ గుంతమడిలో ౧౧ అంత్తు స్థళాలు ౫ క మడులు ।౨౧ అంబాళం తిరుమలయ్యగారు తమకు నిట్టూరను చెల్లే క్షేత్రం సమర్పించినది కాపయ్యమడికి ఉత్తరం మడి ౧౧ గొల్లపల్లెకు కోల నాగయ చేని స్థళం చేను ౧౩౻౦ యర్రపల్లి లింగయ్య తనకు నిట్టూరను చెల్లే క్షేత్రం సమర్పించినది చేను ౧౩।।౦ అంతు చెన్నకేశవ మూర్తికి చెల్లే క్షేత్రమందు శిలాశాసనం వేయించినది చేను పద్నెనిమిదిములసిన గశనుతు ౧ కి కుంటలు ౧౦౦ లెక్కన చేను ఖ ౧౨।।౧౨ మడిపదారు మూరలగడను తూము ౧ కి కుంటలు ౩౦ లెక్కను మడి ౧।।౦ తోట ౧౮ అక్షరాలునుచేను పండ్రెండు పుట్లున్ను పందనకు(ండు) తూము రెండు ముంతలున్ను, మడిపుట్టి పందుమున్ను తోటనలుతుమున్ను రాక్షస సంవత్సరం శ్రావణ బ ౮ లు శ్రీకృష్ణజయంతి పుణ్యకాలమందు నిట్టూరు గొల్లపల్లి లేములపల్లె కాపులు లింగిరెడ్డి తన్నురు బాలయ్య పోటిపాటి నాగయ్య పర్వత బసవన్న కోండినుంకన్న సాకరి కొండయ్య మొద

లయిన కాపులున్ను కర్యాంలు నీలకంఠయ్య లింగయ్య శేషయ్య చెన్నయ్యగారున్ను చెన్నకేశవమూర్తికి దండం సమర్పించ్చిన మేర కొల్వుచేను తూము ౧కి జొన్నలు ౧౦౧ లెక్కను దేవబ్రాహ్మణ మాన్యాలు సహా కాపులు చేసిన సేద్యాలకు అంతుటికిన్ని చతుసీమ కున్ను యీ మరియాదను చెన్నకేశవమూర్తికి మేరగాను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను సమర్పించి యిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యెవరు ద్రోహం తలచినాను కాశీలోను తమ మాతాపితృ వధ చేసిన పాపాన బోదురు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

ఏకైన భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

శ్రీరామా

తాడిపత్రి తాలుకాలో మవుజె ఎల్లనూరు అనే గ్రామంలో వెంకటాచలపతి దేవస్థానానకు యెదురుగా వాకిటి ముందర నీలపురాతి మీదను ఉండె తెనుగు అక్షరాలు శిలాశాసనానకు నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౪౨ ప్రవర్తమాన సాధారణ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శుద్ధ ౧౫ లు శ్రీమదఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండనాయక వేదవేదాంతనువేద్య పురాణపురుషోత్తము లైన వెలటూరి శ్రీవెంకటాచలపతికి రథమహోత్సవ పుణ్యామునకుగాను వెలటూరు సమతు కసుబా మొదలయిన గ్రామాంత్రం రెడ్డి కరణాలు యీశథాతిథి పుణ్యకాలమందు దానధారాపూర్వకంగా నిర్ణయం చేసి నదిప్రతి గ్రామానకు దివాణంవారు చేసిన సిస్తూబేరిజుకు నూటికి రెండేసి రూకలు లెఖను ధారబోసి యిచ్చినారం. కనుక యీనిర్ణయం ప్రకార్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా నడపగలవారం. ఈ ధర్మానకు యెవరున్ను

విఘ్నం చేసినా కాశీలో గోహత్య చేసిన పాపాన పోదురు. అని వ్రాయించి యిచ్చిన శిలాశాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఇదే శిలాశిలాసనం.

తాడిపత్రి తాలూకాలో మవుజె. ఎలానూరు అనే గ్రామానకు పూర్వ దిక్కున పాతపేటలో బుగ్గ రామేశ్వర దేవళం వద్ద నున్న శిలా శాసనానకు నకలు. బుగ్గరామేశ్వరుని దేవస్థానం వద్దనుండిన శిలా శాసనానకు నకలు.*

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౭౧ అగునేటి క్రోధననామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శుద్ధ ౧౫ లు పాతపేట దేవర సెట్టి బుచ్చమకు కన్ననూరి రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన పత్రిక :- మా గ్రామంలో పాతపేటలోను తనుగా రామలింగ స్వామికి తళిహె దీపారాధనకు మాన్యం యిస్తిమి, గనుక యిందుల వివరము సింహాద్రి పల్లె దోవను యేలురి వెంకటదాను చేనికి తూర్పు యిలూ్నరు చలం చేసిన చేను స్థళం ౭౧ అక్షరాలు తూము చేను యిచ్చినాము. సర్వమాన్యంగాను పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని యుండేది.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౬౮ అగునేటి శుభకృతునామ సంవత్సర కార్తిక శుద్ధ ౧౫ లు ఎలలూరి పాతపేట రామలింగస్వామికి సింహాద్రిపుర రెడ్డికర్ణాలు తళిహెదీపారాధనకు గాను యిచ్చినది.

* ARIE No. 11 of 1953-54. The date according to this is Ś 1661.

* A. R. No. 11 of 1953-54.

చేను పాతపల్లె పొలిమేరను నందిమాని చేను నడమాను ౧౧ అక్షరాలా తూమెడు చేను యిచ్చినాము. నడపించకపోతే కాశీలో గోవును చంపిన పాపాన పోదుము.

(ఈ పుట పూర్తిగా ఏమి వ్రాయలేదు.)

తబ్జాకు దాఖలు అయినది. బోక్కు ౧౫ ది. వ్రాసినది ౪౦ మొదలు.

పూలివెందలతాలుకాలో గ్రామాంతరంలో నుండిన శిలాశాసనానకున్ను తామ్రశాసనానకున్ను నకళ్లు.

అదే ప్రకారం వ్రాయబడ్డది.

వహీంవఖటి 31-B ఈ పుటలో వ్రాయలేదు.

32-A శాసనాలు శిలాశాసనానకున్ను తామ్రశాసనానకున్ను నకళ్లు వ్రాయ పడ్డది. కదిరి తాలూకాలో నుండె గ్రామాంత్రాల్లో నున్న దానికి.

కోమటి నూతలలో నుండిన తామ్రశాసనానకు నకలు.

సూర్యుడు. చక్రం. నామం. శంఖం. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౫౬౬ అగునేటి జయనామ సంవత్సర వైశాఖ శుద్ధ ౧౫ లు శ్రీమదఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండనాయకులు కోమటినూతల చింతలతిరువెంగళనాడ స్వామికి నిత్యతళిగెదీపారాధన ఉత్సవమునకు నడిచేటట్టుగా తూర్పు దక్షిణ పశ్చిమోత్తరం చతుర్దిక్కుల ఉన్న స్థితాశేష నూటయిబ్బంద్రు నగరంవారు వ్రాసి సమర్పించిన తామ్రశాసనం క్రమ మెట్లన్నను. విజయనగరం ఆదవేని దేశాలలో నున్న నగరంవారు తిరుపతి వెంక టేశ్వరుల సేవించబోయి మళ్లీ తమ దేశాలకు మార్గంతప్పి కణ్వాశ్రమం అనే అరణ్యంలోబడి నీళ్లు లేక పరుష అంత్తా మూర్ఛాగతులయినపుడు పెదవోబిలేటి వెంకటసెట్టి నిర్విణ్ణుడై స్వామీ నిన్ను సేవించవచ్చినవారు

అందరు మృతిఅయ్యేకాలము ఆయెగదా మా పాలిటి దేవుడవయి నందుకు నీ పాదతీర్థం కలిపించితే మా యేడ్గురు అన్నతమ్ములము శిరస్సులు ఉత్తరించుక కానుకలు యిచ్చేమని మ్రొక్కగా వెంకటాచలపతి పాదము త్రొక్కి తీర్థంకల్పించి పరుషను బ్రతికించితే మహాసంతోషమై తమ దేశాలు చేసిన నూట యిబ్బంద్రకు వందనీయములయి మ్రొక్కు చెల్లించి పోగా చతుర్దిక్కుల నూటయిబ్బంద్రు సత్యము చూడవలెను అని ఆ బావిదగ్గర పరుషగూడి సకల దానాలుచేసి పో(వో బి)లెటి వెంకట సెట్టి గారు (సోదరులు) యేడుగురు స్వామిని హృదయమందు నిలిపి శిరస్సులు ఉత్తరించి మంగళహారతులు పాడినప్పుడు శ్రీస్వామి ప్రత్యక్షమై మెచ్చితిని అడుగుమనగా మా పేరిట నిల్వమనగా కోమటి నూతల చింత్తల వెంకటాచలపతి మీకు సమానంగా నిలుస్తున్నాను. మా బావివద్ద దేవతాశిలలుగా నిల్పి మీకు పూజముందు నాకు పూజ వెనుకగా వరమిచ్చిన దేవుణికి అర్పించి వాసవాకిలు(వీకన్య)కున్ను పూజించి భాస్కరాశీర్వాదకులయిన నాల్గుతట్లా నూట యిబ్బంద్రుకు వందనీయులయిన మనకు ప్రసన్నమైన స్వామికి నిత్యకైంకర్యాలకు యింటివర్తన పెండ్లి వర్తన చేయవలెను అని నిత్యముక్తులయిన వారు విన్నపము చేసుకోగా చతుస్సారం నూటయిబ్బంద్రు వారి సత్యానకు మెచ్చి దేవతాకైంకర్యానకు సమ్మతించి త్రివాచకముగా యీ త్రికరణ శుద్ధిగా యథార్థంగా యీ తిథిపుణ్యకాలమందు సంవత్సరానకు యిలువర్తన రెండు టెంకా (టంకా)లు శాశ్వత బ్రహ్మకల్పాలుగా ఒప్పి సమర్పించ్చిన ధర్మశాసనము.

ఊరుజాదుపశల్పాస్త్రా అల్లుకా సోకధిపం
కాకోదరచలాధీశం కలయే కాంక్షితార్థదం ॥

పద్ధెనిమిది పతాలుంగా దండపసపు నాగవెలి బలిపట్టి పుట్టలోనైనా స్థితాశేష నూటయిబ్బంద్రు నగరంవారు యిలువర్తన వరుపాశనం పెండ్లివర్తన నడపించగల వారము ఈ దేవతా ధర్మానకు యెవడు కీడు చరిస్తున్నాడో తమ తలిదండ్రుల వారణాసిలో వధియించిన పాపానపోవును.

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విష్ణుదత్తా వసుంధరా॥

మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును.

ఈ తామ్రశాసనం పుట్టి ౮౭౩ యేండ్లు అయినది. ఎత్తి వ్రాసినది తామ్రశాసనం చూచి వ్రాసినది. ప్రమోదూతనామ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౧ లు బుధవారం మొకాంపార్లపల్లెలో వ్రాసినది. కోమటి నూతల అనె గ్రామంలో సేనప అనె సాతానివాడి వద్ద యీ తామ్ర శాసనం ఉన్నది.

తుమ్మలలో ఆగా చెరువు క్రిందనుఉండే గుంటికి శిలాశాసనం. మల్లుక వాండ్ల పల్లెకు దక్షిణం చెరువు క్రిందను ప్రమోదూతనామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౮ లు నకలు వ్రాసినది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౫౯౮ అగునేటి నళ సంవత్సరం పుష్య బ॥ ౩ లు గురువారంనాడు* రఘా ఆత మారి పనహా అగా అహమ్మదు వలదు హాజీమహమ్మదు గంజయిగారు తుమ్మల కసుబాస్థళమందు కొండకు వాయవ్యమూలాను తమ పేరిట చెరువు కట్టించి వేసిన శిలాశాసన నిర్ణయం. ఈ చెరువుకు ఆగ్నేయ భాగమందు మసీదు కట్టించి వనం వేయించి అందుకు యీ చెరువుకాల్వ నీళ్లు పారేటందుకు నిర్ణయం చేసి యీమసీదు వనంచెరువు కాపాడేటందుకు తమ కొమారుడు మహమ్మదు అల్లిని ఉంచి మా చెరువు క్రింద మాకు నడిచె దశవందము యీ మహమ్మదు అల్లీకి సర్వమాన్యంగా యిచ్చి నడిపించేది. ఈ మహమ్మదల్లి దశవంధం మాన్యం యీతని పుత్ర పౌత్రపారంపర్యము నడిపించ్చేది. ఇదిగాక యీ కసుబాస్థళ కరణం చిన వెంకటప్పకు యీ చెరువు క్రింద ఆరుతూముల మడి సర్వమాన్యంగా యిచ్చినారం గనుక వీరి పుత్రపౌత్రపారంపర్యము నడిపించేది. ఇది గాక మలుగుండ్ల పల్లె పాపాభట్లకు యేదుంమడి చాకిబండ జయంభట్లకు

* Thursday 11th-day Jan. A. D. 1677.

యిద్దుంమడి సర్వమాన్యం యిచ్చినారం నడిపించేది. ఈ చెరువు కట్ట మీాద ప్రతిదినం మూాడు పెరికలమన్ను వెసేటందుకు ఉప్పర పోతుగట్టి దాసరిబోయకి యేదుంమడి యిచ్చినారం నడిపించేది. ఇదిగాక హోతు గలు రామాజీకి యేదుంమడి సర్వమాన్యంగా యిచ్చినారం శాశ్వతంగా నడిపించేది. ఇదిగాక స్థళం ఆయగాండ్లకు భటవృత్తి బ్రాహ్మణ మాన్యాలు యెవరికి యేమి దానపత్రాలు యిచ్చినారో ఇదిగాక రాచ కరణం సూరప్పకు యిద్దుంమడి సర్వమాన్యంగా యిచ్చినారం ఈశాసనం చొప్పున నడిపించేది. ఇందుకు యెవరు ఆశపడి చేసినాగాని తురకలు నడిపించకుండా(పోయిరా) మక్కా-మదీనాలలోను పందినితిన్న పాపాన పోదురు. బ్రాహ్మలుమీాద తన(?) సామిద్రోహాతలు చేసి నడిపించక యుంటె కాశీలో గోహత్యమీాద తాను పంచమహాపాతం చేసిన పాపాన పోదురు. ఇటని వ్రాసిన శిలాశాసన నిర్ణయంచేసినది. సోంపల్లెలో కోటమ్మదేవళం తావున ఉండె శిలాశాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౮౦ అగునేటి కాళయుక్తినామ సంవత్సర మాఘ బ॥ ౧౪ లు శివరాత్రి పుణ్యకాలాన మహారాజరాజశ్రీ శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరసదాశివదేవమహా రాయలు విజయనగరమందు పృథివీ సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను శ్రీ మహాశివదేవి శ్రీ చౌడేశ్వరికి సితసింహాసనాసీనుడైన వెంగళరాజు రామ రాజుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన ధర్మశాసనం. సోంపల్లె అగ్రహారం చతుస్సీమలోనున్ను మాకు వచ్చేరుసుం చ ౧ కి ౧౨ లెఖను యీా రుసుం యావత్తు సంవత్సరోత్సవానకుగాను ధారవోసి యిస్తిమి; గనుక ఆచంద్రార్క-స్థాయిగాను దేవతకు నడిపించగలవారము అని వ్రాయించి యిచ్చిన ధర్మశాసనము.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

శ్రీ చౌడేశ్వరీ దేవతార్పణమస్తు.

పెదపాళెం కనుగొండ్రాయస్వామి శాసనం కయిఫియతు వివరము.
దేవాళానకు ఉత్తరం గుంటిలోనున్న శాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౩౯౨
అగునేటి విజయ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౩ లు శ్రీమన్మమహామండలేశ్వర భాసురస్వ(మ గెతప్పువ)రాయరగండ గండభేరుండ పూర్వ దక్షిణ పశ్చిమ సముద్రచతుర్భువన శ్రీ విరూపాక్షరాయలు సకల సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను ధర్మవ్రతంచేయడం శ్రీమచ్చతుర్భువ నాధీశ్వర అఖిలాండ కోటి బ్రంహాండనాయక గరుడ నారాయణ వేదవేదాంతవేద్య పురాణ పురుషోత్తములయిన కనుగొండ తిరువెంగళనాథ దేవునికి కళినాయడు త్రికాలముల యందున్ను దండంబెట్టి యిచ్చిన భూదాన శాసనం: పెనుగొండ రాజ్యమందు మా కావిలివారికి ముల్కలచెర్వున పెట్టిన మాన్యం మడిపెద్ద చెర్వు వెనుక మడి బుమ్మరాజు ఖ ౧౧౨ మాకు కావిలికి నడున్తా యుండె గనుక యీ భూమిస్వామి తళిహెందీపారాధనకు గాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను నడిచేటట్టుగా యీ పుణ్యదినమందు సహిరణ్యోదక పూర్వకముగాను ధారపోస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యెవరు ఘాతం చేసినా బ్రహ్మహత్యాది మహాపాతకాన పోదురు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

వు(ఉ)బిజర్ల గ్రామంలోనుండే శిలాశాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౩౬
అగునేటి భావనామ సంవత్సర కార్తిక బ॥ ౧౨ లు ఖాద్రినారసింహ దేవునికి శ్రీకృష్ణదేవమహారాయలుకు పుణ్యంగాను శ్రీమన్మహానాయంకాచార్యులయిన గమ్మినాయని కుమారుడు పెదలక్కినాయని వారు నారసింహునికి దండములు సమర్పించి యిచ్చినది వుబిజర్ల గ్రామం. ఈ ధర్మానకు యెవరు తప్పినా వారణాసిలో తల్లిదండ్రిని, కాశిలో గోవును చంపిన పాపాన పోయినవారు కుక్కమాంసము సురా తిన్నవారు, ఇందుకు తప్పినవారు తమ ఆండ్లను మాలమాదిగలకు యిచ్చినవారు.

యీదాస్తు చాకిబండలోనున్న శిలాశాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౯౧ అగునేటి విరోధినామ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౨ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లితిరువేంగళనాథరాజయ్య దేవచోడ మహారాజులయ్యవారి కార్యకర్తలయిన ఊటుకూరి తిమ్మరాజు వారి ముందలను చిన్నరుసు చెన్నమనాయుని కుమారుడు అప్పకొండమనాయుడు చాకిబండ స్థళం పంద్రెండు ఆయగాండ్ల సమ్మతిని యేలిన స్వామికి పుణ్యంగాను చాకిబండ చెరువుపైన కాల్వల మడికి సహాగాను మడికి ౧౧ కి ధాన్యం ౧౧ మెడు లెఖ యెత్తించి పనిచేయించేటట్టు వేయించిన ధర్మశాసనం. ఈ ధర్మానకు విరోధించి ధాన్యం యియ్యక పోయినా యెత్తించి చెరువు పని చేయించక పోయినా వారి తల్లి దండ్రిగారిని వారణాసిలో వధించిన పాపాన పొయ్యేరు అని వ్రాయించిన ధర్మశాసనం. శ్రీరామ.

శ్రీ ఖాద్రి నృసింహస్వామి దేవస్థానంలో గర్భగుడికి దక్షిణాన వేసివుండె వేరే రాతిమీద వేసిన శిలాశాసనం యెత్తి వ్రాసినది. ప్రమోదూతనామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౫ లు వ్రాసినది.

*స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౨౭౪ అగు నందన సం॥ కార్తిక శు॥ ౧౧ అగునేటి స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అరిరాయవిభాడ హిందూరాయ సురతాన భాషగె తప్పువ రాయరగండ పూర్వ పశ్చిమ సముద్రాధిపతి శ్రీ వీరబుక్కణ ఒడయలు దోరసముద్రము పెనుగొండ సుఖంబున పృథివీరాజ్యం సేయగాను స్వస్తిశ్రీ మతు సత్యప్రతిపాలక అగ్రహారం బగంబరమరుకుంటె(?) కూటక తప్పువనాయంకర గ(ం?)డ బాసినగెతప్పువనాయంకరగండ బాసప్రతిపాలక పంపిమసంన్నా ఇనిబలి(?) నాయనిగారు కద్రి అవుభళదేవరనగరి మండపము వారు పని పూర్తి చేసిరి.

---

* A. R. No. 522, of 1906.

యావ చ్చంద్రశ్చ సూర్యశ్చ యావ త్తిష్ఠతి మేదినీ ।
యావద్రామకథాలోకే తావద్రాజ్యం విభీషణ ॥

శ్రీ మంగళమా శ్రీ శ్రీ

కదిరి దేవస్థానం గర్భగుడికి దక్షిణభాగం గరుడవాహనం ఉండే మంటపం అంచున తూర్పు భాగాన ఉండే శాసనం నకలు.[1]

వ్రాసినది ప్రమోదూత సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౮ లు బుధవారం. ముళువాయి కొమారక పంపన్నపనాయక(?) అంగజావర గోపంణను కదిరి దేవరిగె మాడిసిద్యనడతక్క ప్రధాని సోవప్పగరు ప్రతియాగి హక్కి దహార స్వస్తిశ్రీమతు శకవరుషంబులు ౧౨౭౫ నెయ విజయ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు॥ ౧౫ లు అయిదండు గ్రిద్దె భానుమభోస్మణాం విమనగొత్త ధరంణ్యస్థలె స్థాతంతప్పె రెఖామ గోత్రి తమితి మీలంనెరాజితి స్వైత స్నెవపణోవిమితిమి గోజేస్వ దొరకంబింబ తత్వయాయాంగమి తేతి సోమకభేరగ్రిడెయకం శ్యాంగి సోమో మంగళశ్రీ.[2]

యాదాస్తు వు(ఉ)రిమెళ్లలో చెన్నకేశవస్వామి మహాద్వారం ముందరనున్న శిలాశాసనం నకలు ఎత్తి వ్రాసినది ప్రమోదూతనామ సంవత్సర కార్తిక బ॥ ౬ లు అంగారక వారం నాడు మూడు ఝాముల వేళ వ్రాసినది.[3]

శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రాజబిరుదాంక రాజపరమేశ్వర వీర ప్రతాపదేవరాయ మహారాయడు పృథివీ రాజ్యం సేయగా శ్రీమన్మహా మండలేశ్వరు నిర్మితంబగు శరభండ(?) దేవమహారాయలు ఉలిమెళ్ల చెన్నకేశవ బిరుదుగ విభవానకు వ(ఉ)లిమెళ్లపెద్ద కాలువను మట్టాల బయ్యన్నది శిలాశాసనం క్రమ మెట్లన్నను శాలివాహన శకవరుషం బులు......(రాయి భిన్నమైపోయినది.)

---

1. A. R No. 523 of 1906
2. Saturday 9th March, A. D. 1354.
3. A. R. No. 519 of 1906.

పరాభవ సంవత్సర పుష్య శు॥ ౧౦ లు పెద్ద కాలువకు ఉత్తరం మడి ఖ ౦॥౦ పందుము దేవమహారాయలవారి నిరూపాన బయ్యన్న యిచ్చిన ధర్మము. ఈ ధర్మానకు యెవరైనా తప్పితె వారణాసిలో తల్లితండ్రిని చంపిన పాపాన పోవువారు. కాశిలో గోవునుచంపిన పాపాన పోవువారు.

యీదాస్తు ఈ శాసనం మవుజె గురిజాలది. ఎక్కడ వుండేది అంటె హనుమంతరాయణి దేవస్థానం ముందరనున్నది. శిలాశాసనము.

పరీధావినామ సంవత్సర కార్తిక బ॥ ౨ గురువారం శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర తిరుమలరాజు వెంగళరాజు దేవదేవ(?) వరదరాజయ్యగారు గురిజాల కాపులకు యిచ్చిన శిలాశాసన క్రమ మెట్లన్నను. బీడు చేలు ౧౧ కి ల్౨ రెండు రూకల లెఖతో దీబిడు(?) నూరుయేండ్ల దనుకను మళ్లియాళకలు(?) గుత్తకు సాగి స్తిమి. ఈ మరియాదను దున్నుకొని బ్రతికేది. అంతాను యిదే మరియాదను నడువగలవారము. ఇందుకు యెవరు తప్పినానున్ను గోబ్రాహ్మణుని చంపిన పాపాన పోవువారు.

ఈ శాసనం నకలు వ్రాసినది ప్రమోదూతనామ సం॥ కార్తిక బ॥ ౧ లు వ్రాసినది.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

గురిజాలలోనుండే శాసనము నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౮ అగునేటి ఆనందనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర తిరుమలరాజ వెంగళయ దేవమహారాజులుగారు మల్లసాని తిప్పయ కుమారుడు బసవయకు యిచ్చిన శాసనము.

గొబ్బూరి నరసరాజు యిచ్చినవారు మాకు యిచ్చిన ఉంబళిగె.

ఈ శాసనం కరణం కొండప్ప యినాం రాతి పంపులోను ఉన్న దానికి నకలు వ్రాసినది.

ప్రమోదూతనామ సంవత్సర కార్తికలో వ్రాసిన శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

కురుమల శిలాశాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౦ అగునేటి విరోధి సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౦ లు స్థిరవారం మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప అచ్యుతరాయలు రాయసం రామచంద్రుల దీక్షితుల అయ్యవారికి నాయకతనానకు పుణ్యానకు (పాలించిన) పాగుళ్లసీమకు చెల్లే కురుమాలగ్రామం కదిరి శ్రీ నారసింహ దేవుణికి అచ్యుతరాయ మహారాయలకు పుణ్యముగాను అచ్యుతరాయల వారు దధ్యన్నవసరానకు తుంగభద్రాతీరం అయన పుణ్యకాలమందు అచ్యుతరాయలకు పుణ్యముగాను రామచంద్రదీక్షితుల అయ్యవారు కదిరి శ్రీనృసింహ దేవునికి శోళసి శోమాలసరం కురుమాలగ్రామం రామచంద్ర దీక్షితుల అయ్యవార్లు తమకు ధర్మంగా కురుమాల కదిరి నారసింహ దేవుణికి త్రివాచాన ధారాపూర్వకముగా సమర్పించి యీ ధర్మం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా నడిపించగల ధర్మము.

మవుంజె ఉబిజర్లగ్రామంలోనున్న శాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౩౬ అగునేటి భావనామ సంవత్సర కార్తిక బ॥ ౧౨ లు శ్రీఖాద్రి నరసింహ దేవునికి కృష్ణదేవమహారాయలకు పుణ్యంగాను శ్రీమన్మహానాయంకాచార్యులయిన గుమ్మినాయని కొమారుడు పెదలక్కినాయనివారు నారసింహునికి దండము సమర్పి(ంచియిచ్చి)నది ఉబిజర్లగ్రామం. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినా వారణాసిలో తల్లిదండ్రిని కాశీలో గోవును చంపిన పాపాన పోవువారు. కుక్క మాంసం సురాతిన్నవారు. ఇందుకు తప్పినవారు తమ ఆండ్లను మాలమాదిగె(లకు) యిచ్చినవారు.

*శుభమస్తు అవిఘ్నమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి పరాభవ సం॥ నిజఆషాఢ శు॥ ౧౨ లు

* The whereabouts of this inscription is not known.

శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివ మహా రాయలు పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను శ్రీమతుచతుర్భువనా ధీశ్వర అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయక గరుడనారాయణ వేదవేదాంత వేద్య శ్రీపురాణ పురుషోత్తములైన గ(చ)ను గొండ్ల తిరువెంగళనాథ దేవునికి సోకపల్లె అగ్రహారం ముదిరెడ్డిగారి మారంరెడ్డి కొడుకు యర్ర గంగిరెడ్డిగారు దండ్డంపెట్టి దధ్యన్న అవసరానకు సమర్పించియిచ్చిన మడికి వివరము. ములకల చెరువు గ్రామం పెద చెరువు వెనుకను స్థానం వారి చేతను సమంఖండభోగ్యంగాను పడిన అరవై వరహాలకు భోగ్యంపడిన బొమ్మరాజు పందొమ్మిది తూములు మడిన యీ ప్రథమ ఏకాదశి పుణ్య కాలమందు దధ్యన్న అవసరానకు నేమకం సమర్పించి మూలపత్రా లున్ను యిస్తిమి గనుక స్వామికి సేవ ఆచంద్రార్కంగాను అవధరింపగల వారు స్థానంవారు మూలంగాను ఉంచుకొన్న ప్రకారం గ ౧౬ పత్రం నీ శిఖర తొలసితో మూల అవధరించగలందులకు యిస్తిమి. ఇట్టి ధర్మ శాసనం సహి.

శ్లో॥ దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥

శ్రీరామార్పణ మస్తు.

పార్లపల్లెలోనుండె శిలాశాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౯౮ యగునేటి ధాతునామ సం॥ మాఘ శు॥ ౧౦ సోమవారం నాటికి చిగ్రెడ్డి పల్లి చెరి(రువు) పూడినకాలువ యిరుగపడను కోనయ్యకు రాయలప్ప ఒడయలవారు నియూపాన విధింక్కలానడుమ(?) దయచేసిన గుండ మడి సమగ్రముగా దష్టాముశ్య(?) దయచేసినది. మంగళమా శ్రీ శ్రీ జేయును.

ఈ శాసనం యెత్తి వ్రాసినది ప్రమోదూతనామ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧ శుక్రవారంనాడు వ్రాసినది.

చక్రం. శంఖం.

(51-ఎ) ఈపుట అంతయు ఒక అక్షరముకూడా వ్రాయలేదు)

(51-బి) ఈ పుటలోకూడ యేమియు వ్రాసియుండలేదు.)

ప్రమోదూతనామ సం॥ ఆషాఢ బ॥ ౧3 లు అవ్వాలు తుమ్మల సమ్మతమ్మైకి చీకటి మర్రిపల్లె సుబ్బారెడ్డి కరణం నారాయణప్ప ఉభయం యిద్దరున్ను వ్రాయించి యిచ్చిన శిలాశాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరషంబులు ౧౭౩౦ ఆగునేటి నందననామ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧౫ లు గ్రహణపుణ్యకాల మందు శ్రీవిక్రమరాయలు నందావజ్ఝులకు యిచ్చిన విక్రమరాయపురం అగ్రహారానకు పాయల్లకట్టు వివరము.

మప్పూరి యరబల్ల గ్రామానకు నయిర్‌ృతి భాగమందు ఒక గడియ దూరంలో పంచ్చలింగాలున్న కొనాను ఉన్నవి. నదరహి పంచ్చలింగాల కోనకు వాయవ్యమూలన పర్వతమందు పర్వతశిలకు వ్రాసియుండె తెలుగు అక్షరాలకు నకలు అదేప్రకారం వ్రాయబడ్డది.

దుర్మతినామ సంవత్సర మాఘ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అంత్యంబరగండ మన్యగజపతి సరాబు(సంబెట)వల్లభయ్య దేవ మహారాజు అఖండకొమార తిమ్మయదేవమహారాజులు చంగమ సంగమ దేవుని కొమారుడు నాగదేవునికి యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

మానాయంకానకు చెల్లే పులివెందలస్థళం యరబదియ సీమలో గల దేవస్థానము అమృతగిరి పంచ్చలింగాల సిద్ధయ్య దేవునికి నీవు పూజ చేసేటట్టుగాను సాగించి నిలిపితిమి. ఆ దేవునికి పూజదీపారాధన నైవేద్యమున్ను సాగేటట్టుగాను మా నాయంకరానకు(చెల్లే) యఱ్రబదిదియల పొలములోను బాలిరాళ్ల కనమకు పొమ్యేదోవను చతుర్దిక్కు- మేరలు: పడమటి మేకల కనుమకు దక్షిణం తొర్రమానుకు ఉత్తరం పులివెందుల దోవను గ ౧ వరహాకు గుత్తకు నడిచే చేను హద్దు చేసుకొని కొలువపాటి ఖ ౹౦ మెదుముచేనున్ను పులివెందుల పొలములోను యరగుడివారు చేసే

అగుదూరు కాలువను ప్రాకున నీరుగట్టుకనువడు చేసిన మడికి స్థళంకొలువ పాటి ద్రి॥3 పద్దకొండు ముంతలున్న యిస్తిమి. గనుక ఆమడిన్ని చేనున్న లెస్స యీ దేవస్థానం త్రికాలమందున్న పూజ దీపారాధన నైవేద్యానకుగాను సూర్యోపరాగ పుణ్యకాలమందు పూజ తప్పకుండా అయ్యేటట్టుగా అష్టభోగ తేజస్వామ్యాలతోనున్న సర్వమాన్యంగా మా తండ్రికి పుణ్యమువచ్చేటట్టుగాను సూర్యచంద్రులు గలంత్తలోగాను మహా రాజులకు పుణ్యముగా ధారవోసి దానపూర్వకంగాను యీ వల్లభయ్య దేవునికి యిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యెవరు దప్పినాగాని గంగాతీరానకు పోయి గోవును చంపిన పాపాన పోదురు. శ్రీవల్లభయ్యగారు వీరభక్తులు.

ఈ శాసనానకు తూర్పున సదరహూ గృహం(?) పర్వతానికి వ్రాసియున్న తెలుగు అక్షరాలకు నకలు.
శుభమస్తు॥

నమస్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే॥

శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర అఖండరాజక నిరాజిత వాక్య భయాద్దైవ మహాబీయూను మహారాజకందర్ప మహామండలుడై సామ్రాజ్య పృథివీ రూథుడై రాజేంద్రు సకలరాజ మూర్ధుడుగాను కుల బదిభవుండు సోమకులాంభోధి చంద్ర సౌక్యమరీచి మహనియ్య శ్రీమన్మహామండలేశ్వర హరిహరరాయడు రాజ్యము సేయుచుండగాను సౌక్య మరీచిమహనీయ గజపతి అయ్యను తనురత్రాణ చంద్రుడు సోమండల మహారాజ వీరతనూభవుండు భంగండు.

ఇవతల అక్షరాలు శానామలినం అయినవి గనుక వ్రాయడానకు రాలేదు. ఏమటుకు అక్షరాలు తెలుస్తూ ఉన్నవో ఆ మటుకు వ్రాయడం అయినది.

శంఖం. నామం. చక్రం. సూర్యుడు.

ఎర్రబల్లగ్రామానకు తూర్పు కామచిర్ల పొలములో హనుమంత రాయని దగ్గిరనున్నవి శిలాశాసనాలకు తెలుగు అక్షరాలకు నకలు.

శుభమస్తు. శ్రీమద్రాధిరాజ రాజశ్రీ హండె కొమారరామప్ప నాయక హండె అయ్యగారి కార్యకర్తలయి నలకూజగారు కాచిమర్ల హనుమంతరాయలును పూజచేసే ధర్మానకు క్రమమెట్లన్నను. ధాతు సంవత్సర జ్యేష్ఠ బ॥ ౫ లు మాసుబాకు చెల్లెకాచిమర్ల యర్రబల్ల రెండు పెంటె సుంఖం దేవునికి దీపారాధనకు ధారబోసి యిస్తిమి. ఈ ధర్మ శాసనము ఖరారు యెవ్వరు తప్పినానున్ను గోబ్రాహ్మణుల వధించిన దోషాన పోగలవారు.

శ్రీ శ్రీరామా శుభమస్తు.

ప్రభవ సంవత్సర వైశాఖ బ॥ ౧౨ లు శనివారము ఈ శాసనము యర్రబల్లగ్రామానకు తూర్పు కాలుగడియ దూరములోను హనుమంతరాయనికి యెదురుగాను నల్లరాయికి ఉత్తరముగాను ముదులున్ను వ్రాసినది శిలాశాసనాలకు నకలు.

రెండో శాసనం తెల్లరాతిమీద నుండే శాసనానకు నకలు.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

సౌమ్య సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమతు కుర్లిమల్లిరెడ్డి చినమల్లిరెడ్డి నల్లమరెడ్డి యర్రమల్లిరెడ్డి జనులు నలుగురున్ను యెర్రబల్లలో యేకస్తులై యెందుకున్ను యలిన కొడుక్కి తమ తండ్రి మలిరెడ్డికి పేరుగాను తన మడిస్థళంలోను ఉండే కాచిమర్లను రెడ్డి మాన్యములో నీ చేని స్థళం తూర్పు ఉండే స్థళంలోను యిద్దుము చేను తమ తండ్రి మలిరెడ్డి తమ పుత్రులు మలిరెడ్డి మాన్యము యిస్తిమి. ఈ మాన్యానికి యెవరు తప్పినను కాశీలో గోవును చంపిన పాపాన పోదురు. ఈ ప్రకారం నడిపించినవారు......

మవుజె మురారి చింతలగ్రామానకు దక్షిణం నయిరుతమూలను ఒక గడియదూరంలో శేషాచల పర్వతానికె పాలకొండలు అనే పేరు ఉన్నది గనుక సదరహీపర్వతం మీదను ఒక తెల్లరాయి వాటికి పేరు

యినకబండ అనే పేరు ఆబండమీాదను వ్రాసియుండె శిలాశాసనానకు నకలు.

అదే ప్రకారం వ్రాసినది.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

దొరగల్లు తిరుమలరాజపురం సందు విప్రదత్తం. ఇంతే వ్రాసి వుండేది. అధికం యేమిన్ని లేదు.

వామనముద్ర

శిలాశాసనానకున్ను దానపత్రాలకున్ను నకళ్లు వ్రాయపడ్డది. తాడిపత్రితాలూకాలోది. వహి ఒకటి అక్షరాలు తెనుగు.

(62-బి ఈ కాగితములో బొత్తిగా యేమీా వ్రాయలేదు.)

63-ఎ వెంకటాచలపతికి

ఈ దానపత్రం తాడిపత్రి తాలూకాలో యెల్లానూరు అనే గ్రామంలో శ్రీనివాస ఆచార్యులవారి వద్దనున్న దానికి నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౯ అగునేటి యీశ్వరనామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ 3 లు శ్రీమధ్వశాస్త్ర సంపన్నులయిన మహిశెకారి శేషాచార్యుల వారికి వెల్లూరు సుంకం మణియం మల్లెపల్లె రామకృష్ణప్ప వ్రాసి యిచ్చిన దాన ధర్మ శాసన పత్రిక. మీారు వెల్లూరు సుంకంమీాద వర్షాశనము కావలెనని అడిగితిరి; గనుక అదే ప్రకారం మా యిష్టదయివం శ్రీ...ప్రీతి గాను సంవత్సరం ౧ కి ౫ 3 లెఖను అక్షరాలా చలామణి మూడు వరహాలు లెక్కను నిర్ణయంచేసి యిచ్చినాము గనుక మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది. అని వ్రాయించి యిచ్చిన వర్షాశనం ధర్మశాసన పత్రిక.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
ఈ శాసనం అంటె కాగితం దానపత్రం వ్రాసినది.

రామకృష్ణప్ప

తాడిపత్రితాలూకాలో మద్వుజె నిట్టూరు అనే గ్రామంలోను నీలకంఠేశ్వరుని దేవళంముందర నుండే శిలాశాసనానకు నకళ్లు.*

సూర్యుడు. శంఖు. రెండుగీరలనామము. చక్రం. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౭౨ అగునేటి సౌమ్యసంవత్సర నిజ వైశాఖ శు॥ ౧౨ లు శ్రీమన్మహారాజాధి రాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివరాయ దేవమహారాయలు పృథివీ సాంమ్రాజ్యంచేయుచుండగాను వల్లుట్ల గోత్ర జక్కంపూడి పెద్ది నాయనిగారి కొమారుడు తిరుమలనాయనిగారికి నాయంకరానకు పాలించియిచ్చిన చిరబడిలోను నిట్టూరును శ్రీ చెన్నకేశవ(దేవుని) మూర్తికి పూర్వమందు అమృతపళ్లకు చెల్లేక్షేత్రం చెర్లో(చవిటి)చేని స్థళం ఖ ౦।౧ మడి, గుంత్త మడి స్థళము ౧౨, కాల మడి స్థళము ౧౨౧ బోనుత కాల్వ మడి ౧౧, పత్తి 3, ౦॥౦ రెండు పత్తాబలమయినది ౫౦౫ 3 వను బోగం వారి మడికి ఉత్తర స్థళం ఖ ౦।౦ ఉభయం ఖ ౦।౨।౦, బోగుసూతికాల్వ వంగ్గలి మడి కయ్యెలు ౧౧, పూర్వం పెరుమాళ్ల మడికి ఉత్తరం౧౨।౦, ఉభయం ౧3।౦, అంతు స్థళాలు 3; కాను మడి ఖ ॥౧॥౦, తోట పెరుమాళ్లమడికి నిండు పడమట స్థళం ౧౧, కాలువ గడ్డ ౧౫, ఉభయం పుర్వ సహా చేను ఖ ౦౫౨।౦, మడి ఖ ౦౧3౫౦, తోట ౧౧౫౦ కి వినియోగాలు అవుచ్చీతవళ్నికు(?) పల్లకి సేవకు తుంన్నీరు తింమ్మయ చేను ఖ ౦౦॥౧, రాలు చెట్టి చేను ఖ ౦౧౧౧।౦, మెడుపర్న వారి చేను స్థళం ఖ ౦౧, కూచీ వెంగ్గళయ చేను ఖ ౦౫౦, అంత్తు ఖ ౦3।౨।౦ ; గుంతమడ్డిలో చేను ౧౪, బోనుతకాల్వను ౧3।౦, కొన మడి ౧౨।౦, అంతు మడి ఖ ౦।౪౫౦, తోట ౧౧౫౦ కి చేను మడి వినియోగం దివం ౧ కి

* A. R. No. 21 of 1953-54.

ఆవస్సరాలు(అవసరాలు)౩ కి చెల్లే బియ్యం మ ౧; ధనుర్మాసం ఆవసరానకు దినం ౧ కి మ ౦౫౦, పెస్సలు ౦౹౦, ఆనవాలు అవస్సరానికి గు ౫౩౫౦; అఖండ తిరువళగెకు ౮౪౨౦, అలంకారటరువళిగెలు దినం ౧ కి ౨౪ కి, గ ౬౨౦౹౦, కార్త్తికమాసం అఖండ తిరువళిగె నెయ్యి గ ౺౦౧౫౦, పంణ్యారానకు ౨౨, ఉభయం ౫౩౫౦; కార్త్తికమాసాన్కూ అఖండతిరు వళిగె యీా దినం గ ౧౬ దివటీలకు దినం ౧ కి ఆ ముద్యం ౧౻౦ ను గ ౩౨౦, పంణ్యారానకు గ ౫౩, ఉభయం గ ౩౫౩; పారవేట మహోత్సవం వుట్ల తిరుణాలు, తెపు(తెప్ప)తిరునాల మహోత్సవము, చైత్ర మహోత్సవము అంతు మహోత్సవాలు ౩ కి మహోత్సవం ౧ కి ఆముద్యము గ ౦౫౦, పణ్యారానకు ౨౩, వున్న గ ౨౩; శ్రీజయంత్తికి ౨౧, గంధం గ ౧౨౦, కోవిలవార్కి వివరము. భాగవత సేవకు మెటు పట్టం వారి రేగడి చేను స్థళం ఖ ౦౫౦, మంత్ర పుష్పానకు మెట్టువల్లి వారి రేగడి చేను ఖ ౦౹౫౦, బోగం వాండ్లు జనాలు ౬ కి వేముల వున్న రేగడి చేను స్థళం కాల్వ మడి స్థళం ఖ ౦౹౦౹౦, గుత్త మడి ౨౧, ఉభయంతోన్ను నాగసరాలవారికి మెడుపల్లె వారి రేగడి చేను స్థళం గుంత మడి ౨౧, కాల్వ మడి ౨౧, బోగంవాండ్ల కాల్వ మడి ౧౦౫౦ అంత్తు మడి చేను నకీజుల వార్కి మెడుపల్లి వారి రేగడి చేను కుచ్చి వెంగ్గళయ్య చేను స్థళము వు(ఉ)భయం వంకమడ్డి ౨౹౦౻౦ చేను.

రెండో శిలాశాసనం

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౪౬౬ అగునేటి శోభకృతునామసంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ ౧౧ పుణ్యకాలమందు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివ రాయ మహారాయలు పృథివీ సామ్రాజ్యంచేయుచున్న అచ్యుతగోత్రం జక్కంపుట్టి పెద్దినాయనికుమారుడు తిరుమలనాయనిగారికి నాయంక రానకు పాలించి యియ్య నవధరించిన చిరబడి సీమలోను నిట్టూరును ఆ నిట్టూరు నీలకంఠేశ్వరునికి పూర్వమందు అంగరంగ వైభవముల కున్ను అమృతపళ్లకున్ను నడిచి వచ్చే చేను ఖం ౧౩౨౦౹౦, మడి ఖ

౦౨౹౦ న్ను తిరుమలయ్యగారు తమతండ్రి పెద్దినాయనిగారికి పుణ్యము గాను కాల్వమడిలో క్రొత్తగా నీలకంఠేశ్వరునకు సమర్పించినది. ౧౧ ఉభయం మడి ఖ ౨౹౧ మడి మెడితూర్పులో సగం గొంగడి లింగానకు సగం చెల్లగాను నీలకంఠ దేవరకు చెల్లే సగబాలకిగాను నీలకంఠేశ్వరుని స్థానీకులు శ్రోత్రియంగాను పూర్వానను నగరికి అచ్చె మర్యాదలోను ఆద్యంతమున్ను తుంగభద్రాతీరమందు వీరవేశ్వరు సాన్నిధ్యమందు యీ యేకాదశీ పుణ్యకాలమందు సదాశివరాయలకున్ను రామరాజు గారికిన్ని పుణ్యంగాను సహిరణ్యోదక దాన ధారా పూర్వకంగాను సద్యః ఫలించడంగాను పెమ్మసాని తిర్మలసాని గారికిన్ని తిరుమలయ్య గారు తమతండ్రి జక్కంపుట్టి పెద్దినాయనిగారికిన్ని పుణ్యంగాను ధార బోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనములు. సర్వమాన్య ధర్మశాసనానకు యెవరు పరస్థలాల వారున్ను తమ పితురుకు యే ప్రకారం సంరక్షణ చేస్తున్నారో ఆ ప్రకారం చేసి యిందుకు తప్పితేవారణాసిలో హత్య చేసిన పాపాన బోదురు.

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥
స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః ॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

(69-ఎ నుండి 69-బి కాలీగా వున్నవి. 70-ఎ ప్రారంభము కావలసి యున్నది.)

శిలాశాసనానకు నకళ్లు. అక్షరాలు తెనుగు. తాడిపత్రి తాలూకాలో మల్లెపల్లెగ్రామందిన్ని చిలంకూరుగ్రామందిన్ని ఉండిన శిలాశాసనానకు నకళ్లు వ్రాయబడ్డది.

మఖుజె పెద్దమల్లెపల్లెగ్రామంలో ఆంజనేయస్వామి దేవాలయా నకు పశ్చిమం గోడకు నీలపు నల్లరాతినుండే శిలాశాసనానకు నకలు తాలూకు తాడిపత్రి.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౭౭ అగునేటి క్రోధి సం॥ కార్తిక శు॥ ౧౦ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవ మహారాయలుగారు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యం చేయు చుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వరులయిన రామరాజు దేవమహారాజు వేయించిన యీ శాసనం చిరబడిలోనున్న మల్లెపల్లెకు ప్రతినామమైన అగ్రహారం కొండాపురము.

సదరహుగ్రామానకు మజరా కొండాపురం పొలిమేరకు వేమ పల్లెకు దక్షిణం పొలిమేర రాతికి పొలిమేర అని తెనుగు అక్షరాలతో వ్రాసియున్నది. ఇది శాసనం కాదు. సరిహద్దు రాయి.

తాడిపత్రి తాలూకాలో మఖుజె చిలంకూరుగ్రామానకు తూర్పు బాణటప్పాలోను ఆంజనేయస్వామి దేవళానకు పశ్చిమం చింతచెట్టు దగ్గర చింతచెట్టుకు ఆనుకుని నల్లరాతి మీదనుండే శిలాశాసనానకు నకళ్లు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౮౮ అగునేటి పరాభవనామ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౨ లు శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరసదాశివదేవ మహారాయలుగారు వియజనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీసామ్రాజ్యం చేయు చుండగాను సదాశివమహారాయలు అనుమతిగాను రామరాజు దేవమహా రాయ ముందుకుగాను(?)గుత్తిమెర్రతిమ్మరాజులయ్యగారు వేయించిన శిలాశాసనం : చిలంకూరిలో మంగళవారి పన్ను సిద్ధాయము కానికె వెజ(?)దొమ్మర పన్నుసహా సర్వమాన్యంగాను పాలించి విడిచినారు.

ఈ ధర్మానకు యెవరు తప్పిన కుక్కమాంసం సురాసేవించిన వారు. మంగలవాని ఘనస్సకొడుకులు.

యే[ప్రెల్ ౨ నిలు ౧౮౧౩ సం॥

తఖ్తాకు దాఖలు అయినది.

తాడిపత్రి తాలూకు మొ॥ మెడకురతి మొ॥ నిటూరు యీ రెండు గ్రామములో ఉండె శిలాశాసనముల నకళ్లు ౧౦ కి వహి ౧.

తాడిపత్రి తా॥ యల్లానూరు సమ్మతు మాజె మెడకురతి ౧ గ్రామమును తూర్పుకాలువవద్ద నిలవబసవన్న రాతికి శాసనం హాళె కన్నడ అక్షరం.[1]

చంద్రుడు. లింగం. సూర్యుడు.

నమస్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే॥

స్వస్తి శ్రీమతు యాదవనారాయణ ప్రతాపచక్రవర్తి సింగణదేవ రాజ్యాభ్యుదయ శకవర్షద ౧౧౪౩ నెయ విక్రమసంవత్సరద మార్గశిర శు॥ ౧౦ సోమవారదందు శ్రీమతు పట్ట సహణాధిపతి మల్లెయసాహణి రాజధాని పట్టణం వెల్లనూర మధ్యదలు చిత్రవాళి శ్రీజనమేశ్వరదేవర ప్రతిష్ఠెయంమాడి నైవేద్యక్కం అంగభోగరంగభోగ పాత్రమాళక్కె గోవిదేవన మగ గంగరసన కయిందా ధారాపూర్వకవాగి కొట్ట ప్రర్తి మోళికుఱుడు త్యాదియ కాలువ ఆచంద్రార్క తారంబరం సలుత్తమిరె మంగళమహాశ్రీ.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

౨ ఈ రాతికి రెండో ప్రక్కను వ్రాసియుండేది.[2]

స్వస్తి శ్రీమతు శకవరుష ౧౧ అర్వతేనెయ హేవళంబి సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౫ గురువారదందు శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం జగ

1 A. R. No. 18 of 1953-54.
2 A R. No. 19 of 1953-54.

డాళభోగరస దేవమహారాజరు బ్యాపక దేవరిగె గురుదక్షిణ నిట్టూర సీమ దల్లుగుయ్యలు ౧ బిజ ఖ ౬ వెయెమత్తరు ౨కొట్టను ఆచంద్రార్క తారకం సలుత్తమిరె మంగళమహా శ్రీ శ్రీ.

ఈ శాసనానకు ఉత్తరం రాగితోటలో నిలుపరాతిక శాసనం.

సూర్యుడు. లింగం. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౨౮ అగునేటి క్షయసంవత్సర......సూర్యగ్రహణ పుణ్యకాలాన*శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర నరసింహరాయ ఒడయలు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర...... ....తిమ్యరసయ్యగారు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర తిరుమలయ్య దేవమహారాజులుంగారు దండమునమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనం. నేము మా......నాయంకరాను చెల్లే చిరబడి నిట్టూరిస్థళం లోని మెడికూరి గ్రామము నిట్టూరి నీలకంఠ దేవరకున్ను గొంగడయ్యకున్ను దీపారాధన నైవేద్యం మొదలైన అంగరంగ వైభవాలకున్ను నరసింగరాయ వొడయలకు పుణ్యంగాను యీ సూర్యగ్రహణపుణ్యకాలాన సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను ధారవోసిన శాసనము గాని(?) ఆ మేడకూరి గ్రామములోగల నిధినిక్షేపజలపాషాణఅక్షీణి ఆగామిసిద్ధసాధ్యంబులనెడి అష్టభోగ తేజస్వామ్యములున్ను ధారవోసియిస్తిమి గాన ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

* In Ś. 1428 Akshaya there occurred two Solar eclipses, (1) on Ashādha ba 30 (Monday, 20 th July, A.D. 1506,) and (2) on pushya ba 30 (Wednesday, 13 th January A.D. 1507). The inscription may be assigned to one of these two dates.

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను గంగకరతను గోవు బ్రాహ్మలాను చంపినవారు. వారణాసిలో తమతల్లిదండ్రుల వధియించినవారు.

ఈ గ్రామం చతుస్సీమలోనైన నీరారంభం కాడారంభం మొదలైన గ్రామానగల సకల సువర్ణాదాయం మొదలైనది సర్వమాన్యంగాను.........

ఇక్కడ నాలుగు పంక్తులు అక్షరాలు బొత్తిగా అగపడలేదు.

3. యల్లానూరు సమ్మతు తాడిపత్రి తాలూకా మాజె నిట్టూరిలోనుండే శాసనాలు.

గ్రామానికి పడమర నీలకంఠేశ్వరుని దేవాలయంలో నుండే శాసనాలు: ప్రాకారంలో దేవళానకు దక్షిణం దిగువ రాతికి హళెకన్నడం అక్షరాల శాసనం.

౧. శ్రీనమస్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే॥

స్వస్తి మస్తభువనాశ్రయం శ్రీపృథివీవల్లభమహారాజా రాజపరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యాశ్రయకులతిళకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమద్భువనేకమల్ల దేవర విజయరాజ్యముత్తరోత్తరాభివృద్ధి ప్రవర్ధమానమా చంద్రార్కతారంబరం సల్లుత్తమిరెలు మహాప్రధానం దండనాయక కళిమయ్యంగళు స్వస్తిసమస్త ప్రశస్తసహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర త్రైలోక్యమల్ల మల్లిదేవమహారాజరు సుఖదిం నిట్టూరద నీలకంఠ.

ఈ శాసనం సంపూర్ణంగాలేదు. అర్ధంవ్రాసియున్నది. ఇందుకు దిగువన వినం గ్రామకరణాలు వ్రాసియుండేది.

పెద్దన్న కొమారుడు నిట్టూరి లేపాక్షి నీలకంఠస్వామికి నిత్యం పది వేలదండములు. క్రోధి సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౫ లు.

ఈ దేవాలయం గోడపెలపట నతుద్వారానకు ఉత్తరంగా వ్రాసి యుండేది.

౨.శుభమస్తు' స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౪౪౫ అగునేటి స్వభానుసంవత్సర మాఘ బ ౧౪ మ శ్రీమద్రాజాధి రాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీకృష్ణదేవమహారాయలు పృథివీరాజ్యంసేయుచుండగాను చతుర్థ వర్ణోద్భవులైన వడమలన్నంగారు నిటూరి నీలకంఠ దేవుని స్థానికులకుయిచ్చిన ధర్మశాసనం క్రమమెట్లన్నను. మాకు కృష్ణదేవమహారాయలు నాయంకరానకు పాలించ నవధరించిన గండికోటరాజ్యంలోని చిరబడి మారససీ(మ)లోని నిటూరి నీలకంఠ దేవుని స్థానం వారికి పూర్వాననుండి విస్తరాకుల వెట్టి సేయంగాను ఆ విస్తరాకుల వెట్టి యీ తథా తిథి శివరాత్రి పుణ్యకాలమందును శ్రీకృష్ణదేవమహారాయలకు బుణ్యంగాను విస్తరాకుల వెట్టిమాని నీలకంఠ దేవునికి నిత్యాభిషేకానను మహానంది ఉదకాలుదెచ్చి అభిషేకం రెండు వేళ(ల)ను సేయంగట్టడసేస్తిమి. ఈ ధర్మం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, నిటూరి నీలకంఠేశ్వరుని అభిషేకం మహోత్సవ సేనుక సుఖాన బ్రదికేది. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరుతప్పినాను కాశిలోను గంగకరతను పంచమహా పాతకాలుసేసిన దోషానం బోదురు. ఈ ధర్మం ప్రతిపాలించినవారు కాశిలో విశ్వనాథదేవుని సన్నిధిని షోడశమహాదానాలుచేసిన పుణ్యానం బోదురు.

ఈ దేవళంలో దక్షిణంగా దిగువరాతికి ప్రథమ భాగం అక్షరాలు శిథిలమై అంతిమభాగమున నుండేది.

* * * * *

ప్రజల ఆరుదేశాలవారు(చాలు)మూలనమస్త పెకగంద్రకున్న శ్రీమల్లికార్జునదేవరసన్నిధిని త్రిసంధ్యలను అనేక ఆశీర్వాదం చేత

సహస్రంబులాను దీవించి మించా(?)ఆశీర్వాదం నేము క్రితనాను గుత్తి దేశంలోని చిరబడిని నిటూరి నీలకంఠేశ్వర దేవరకున్ను గణాచారికర మున్ను వీరముష్టికపన్ను మీకున్ను శ్రీమల్లికార్జున దేవ కృపవసేసినకా పుండె ప్రసాదం పుట్టిస్తిమి. దేశఅవుసులు యిసువై దెమసిని(?)... పంచుముచేను నందాదీపం నాంగల వసరాలున్ను, సోమవారం ఎనమంద్రు జంగాలకు లింగార్చన చేయించిన్ని ఇవి నీలకంఠ దేవర ప్రీతికి ఎవ్వరు పక్రముసేసినాను శునకమాంసం సేవించినవారు....మన్నించి శాసన పత్ర మిచ్చి మీకున్ను అసంఖ్య పంపిస్తిమి మీరు రనాసెంత్వి కట్లుం చలివాదికట్లుము సహితంగాను సర్వమాన్యంగాను యిస్తిమి. గాన శాసనం వేయించ్చేమని చెప్పిపుత్తెంస్తిరి. అట్టిగాను శాసనం వేయించి ధర్మ ప్రతిపాలన సేసేది. మరుజెక్షి వీరభద్రుని ఫుత్తెస్తిమి.

ఈ దేవళానకు తూర్పున మహాద్వారం వద్ద నిలస్తంభానికి ఉండేది.

చేసిన మెట్టుపల్లి వారి రేగడిచేను ఖ ॥౧॥౦ గవుని వారి చేని స్థళం ఖ ॥౪।౨॥ దీని తూర్పు ముత్యాల చెన్నయచేని స్థళం ఖ ।౩॥౧॥ అంత్తు స్థళాలు ౩ కి చేను ఖ ౨ అంత్తురామలింగానాయనిగారు సమర్పించిన చేను ఖ ౬౯ పూర్వానను చెల్లేటి రామరెడ్డిచేని స్థళం చేను ॥।౨॥౧ న్ వరి మడి కోవెల వెనక ౧౨ న్ తువ్వ మడి ౧౨ న్ బోనూతి కాలువను ౧౧ న్ హనుమంత్తునికి ఆకుతోట మడి స్థళం ౧౧ న్ గుంత మడిలో ౧౧ న్ అంతుస్థళాలు ౫ కి మడి ఖ ।౨ న్ను అంబాళారి తిరుమలయ్యగారు తమకు నిటూరను చెల్లేక్షేత్రం సమర్పించినది కాపయమడికి ఉత్తరం మడి ౧౧ న్ గొల్లపల్లెను కొల నాగయ చేని స్థళం చేను ౧౩॥ న్ యఱ్రపల్లి అంగయ తనకు నీటూరను చెల్లేక్షేత్రం సమర్పించినది చేను ౧౩॥ అంతు చెన్నకేశవమూర్తికి చెల్లే క్షేత్రానకు శిలాశాసనం వేయించినది. చేను పధ్నెనిమిది మూళ్లుగడను ౧౧ కి కుంటలు ౧౦౦ లెక్కను చేను ఖ ౧౨॥౧ మ ౨ న్ మడి పదారుమూళ్ల గడను ౧౧ కి కుంటలు ౩౦ లెక్కను మడి ఖ ౧॥ న్ తోటలు ౧౪ న్

అక్షరాలను చేసి ... క్రొత్తగా వ్రాసినన్ను పదనోకొలుతూరు కొండముకుంత లున్నిన్ని మాడి పుట్టి సంగమమున్ను అరటనలుతుమున్న రాక్షస సంవత్సర శ్రావణ బ ౧ లు కృష్ణజయంతి పుణ్యకాలమందు నిటూరు గొల్లపల్లె వేముల పల్లె కాపులువిలగిరెడ్డి తప్పిరు బాలయు పోటిపాటినాగయ పర్వతి బసువన్నకొండ సుంకన్న సాకరికొండయ మొదలైనకాపులున్ను కరణాలు(న్ను) నీలకంఠయ లింగయ శేషయ చెన్నయగారున్ను చెన్న కేశ్వరమూర్తికి దండం సమర్పించియిచ్చిన మెరకొల్వుచేను తూ మొక్కింటికి జొన్నలు మానెడు లెక్కను దేవబ్రాహ్మణ మాన్యాలు సహా కాపుచేసిన సేద్యాలకు అత్తటికిన్ని చతుస్సీమకున్ను మర్యాదను చెన్నకేశవమూర్తికి మేరగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సమర్పిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు ద్రోహంతలంచినాను కాశిలోను తమ మాతా పితృలను వధచేసిన పాపాన బోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

శుభమస్తు ఈ నిటూరి చెన్నకేశవమూర్తికి చెల్లేక్షేత్రాలుక్క వినియోగం తళిగెలకు దినం ౧ కి దధ్యన్నం అవసరం సహా నాల్గు అవసరాలకును తెల్ల ఆముదు పడి ఆరుముంతలున్ను తవ్వెడింటికి గుంత్త మడిలోను మడి ఖ ॥ న్ కాలువమడిలో ౧౧ న్ కోవిల వెనుక మడి ౧౨ న్ తువ్వ మడి ౧౨ న్ హనుమంతున్కి ౧౨ న్ అంతు మడి ఖ ।।।౨ న్ అఖండ తినువెళిక ౧ న్ని అలంకార తిరువెళ ఘెలు యిరువైనాలుగింటికిన్ని దినం ౧ కి నూనె సోలెడున్ను గిద్దెడు లెక్కను యేడు ౧ కి ఖ ।౨ మ ॥ న్ శుక్రవారం పుళు కాపు ౧ కి నూనె మూడు గిద్దెల లెక్క యేడు ౧ కి ౧।।౧ న్ను

ఉభయం యేడు ౧ కి నూనె ఖ ।౨॥౧॥ కి క్రయం ౯౧ కి లెక్క వగ ౧౦ పెసలు తళిగెలకు దినం ౧ కి మ॥ లెఖ యేడు ౧ కి ఖ ।౩।౩౼ శుక్రవారం పూలకాపు ౧ కి పణ్యారం మ । లెక్క యేడు ౧ కి ౯॥౦౼ పల్లకిసేవకు దినం మ। లెక్క యేడు ౧ కి ఖ ౦।౦॥౨ తెప్పతిరునాళ్ల మహోత్సవానకు పణ్యారానకు ౯౧౼ ఉట్లతిరునాళ్ల పణ్యారానకు ౯౧౼ పారువేట మహోత్సవపణ్యారానకు ౯౧ ౼ మహార్ణమి మహోత్సవానకు పణ్యారానకు ౯౧౼ అంతుమహోత్సవాలు ౪ కి యేడు ౧ కి పెసలు|౯౪౼ ధనుర్మాసానకు దినం ౧కి పెసలు మ ౧ లెక్కను నెల ౧ కి ఖ ౯౧॥౨౼ కార్తికసేవకు పణ్యారానకు పెసలు దినం ౧కి మ। లెక్కను నెల ౧కి ౯।౩॥ అంతు పెసలు యేడు ౧ కి ఖ ౧౯౧ మ ౯॥ కి క్రయం వగ ॥ కి ౯౨ లెక్క క్రయం వగ ౫ ల్ ౩ అమిదెలు పల్లకిసేవకు దినం ౧ కి మ ౧ లెక్క యేడు ౧ కి ఖ ౧౯౨॥౼ దశములు పౌర్ణములకు మహోత్సవం ౧ కి ౯। లెక్క నెల ౧ మహోత్సవాలు ౩ కి ౨॥ లెక్క యేడు ౧ కి ఖ ।౪౼ తెప్పతిరునాళ్లమహోత్సవానకు ౯౨౼ పారువేట మహోత్స వానకు ౯౨॥౼ ఉట్లతిరునాళ్ల మహోత్సవానకు ౯౧౼ మహార్ణవమి మహోత్సవానకు ౯౩౼ అంతుమహోత్సవాలు ౪ కి ఖ ।౩॥౼ అంతు యేడు ౧ కి అమిదెలు ఖ ౨ కి క్రయం వగ ౧ కి ౯౨ లెక్క లెక్క క్రియం వగ ౧౦ నిత్యకట్టడికి తళిగెల మీాది పదార్థాలకున్ను అడికామధుకున్ను నెల ౧ కి వగ ॥౨ లెక్క యేడు ౧ కి వగ ౮ కార్తిక సేవకు అఖండతిరువళిగెకు దినం ౧ కి నెయిమ ।౦ లెక్కను నెల ౧ కి ౯।౩॥ కి క్రయం గ ॥౩ ఈ నెయి అఖండతిరువళికెలు పదారు ద్వాదశి నాడు పెరుమాళ్లు దొడ్డతళిగె అవధరించే నిమిత్తం ద్వాదశి ౧ కి ల్ ౪ లెక్కను యేడు ౧ కి వగ ౮ ఈ ద్వాదశినాడు ఆరగింపుచేసిన దొడ్డతళిగెకు వినియోగం శ్రీరామానుజకూటానను యిరువై శ్రీవైష్ణవు లకు ఆరగింపు నేయుట నిత్యకట్టడి అతిరసపడి నాలుగు అప్పపుపడి నాలుగున్ను ఉభయం ౮ కి ల్ । లెక్క యేడు ౧ కి వగ ౭॥ పరిమ ళాలుకు గంధం వగ ౨ కస్తూరి కుంకుమపువు కర్పూరం ఆరతికర్పూరం సహా వగ ౨ అంతు వినియోగం వగ ౫౩॥ క్షేత్రాలు రామిరెడ్డి చేను

స్థళాలు రెంటాను ఖ ౧౬౧ మ ౨|| సింగరాజు వారిచేని స్థళం ఖ ౧|౦||౧||| చినవరసయ చేసిన పెళం తిమ్మనచేని స్థళం ఖ ౧౬|||౧ సాకిరివారి చేనిస్థళం ఖ |౩||| అంతుస్థళాలు ౪ కి ఖ ౪౬౧|౧| స్థానికులకు కట్టడలకు మెట్టుపల్లి వారి రేగడిచేని స్థళం ఖ ౧౬||| భాగవత సేవకు మెట్టుపల్లెవారి రేగడి స్థళం ఖ |౬|||౧|| మడి చింతమాకులలో ౬౧|౦ బోనూతికాలువలో ౬౧ ఉభయం మడి ౬౨| మంత్ర పుష్పానకు మెట్టుపల్లెవారి రేగడి చేని స్థళం ఖ |౩||౧ చాతుపడి సేవవారికి మెట్టుపల్లి వారి రేగడి చేను ౬౩||౦ కొవిలె వెనుక మడి ౬౧ చాతుపడి తోట చేసే వారికి ముత్యాల చెన్నయ్య చేను ౬౩|| కొవిలె వెనుక మడి ౬౧ పల్లకి పట్టెవారికి, మెట్టుపల్లి వారి రేగడి చేను ఖ | దసవంద వారి మిట్టమడికి ఉత్తరం మడి ౬౧ తోట గడ్డ మడి ౬౧ ఉభయం మడి ౬౨ నకీపుల వారికి మెట్టుపల్లి వారి రేగడి చేనిస్థళం ఖ |౨|౧| కాలువ మడి దసవందంవారి మడికి ఉత్తరం ౬౧ హెగ్గాళ్లెలవారికి మెట్టుపల్లి వారి రేగడిచేని స్థళం ఖ |౨ మ ౩ కాలువ మడిలో దసవందంవారి మడికి ఉత్తరం మడి ౬౧. కొళం నాగసరాలవారికి మెట్టపల్లి వారి రేగడిస్థళం ఖ ||౪|౨ మడి కాలువమడిలో దసవందంవారి మడికి ఉత్తరం ౬౧ వంగలకయ్య ౬౧ మోగలిమాకుల మడిస్థళం ౬౨ అంతుమడి ౬౪ ఉప్పర చిన్నప్పకు పెరుమాళ్ల కోవెల శ్రీరామానుజకూటం పూతపరామరిసించె నిమిత్తం మడి ౬౧|| బోగాలవారికి చెర్లోచేనిస్థళం ఖ ౧౾ వేములపల్లెను ముప్పారం నాగయచేని స్థళం ఖ |||౧||౧||౾ బోయపాటి నాగయచేని స్థళం ఖ ||౦|||౩||౾ కామరాజుచేను ౬౪||౾ అంతుస్థళాలు ౪ ను ఇందుంపుట్టిన్ని పన్నిద్దుము పెరుమాళకోవిల వాకిట పరామరిశించుక యుండెవారికి మెట్టుపల్లెవారి రేగడిచేని స్థళం ౬౪|౧|| తోట మాచయ సేసిన చేని స్థళం ౬౩||| ఉభయం చేను ఖ |౩ మ ౧|| తేరుతిరుణాల మహోత్సవానకు లకిమిరెడ్డి సేసిన మెట్టుపల్లి వారి రేగడ చేనిస్థళం ఖ |||౧|||౾ గవుని వారి రేగడ చేను ఖ ||౪|౨|| ఉభయం చేను ఖ ౧||౧ మ ౨||౬.

తాడపత్రి తాలుకులో కొన్ని గ్రామాలయందు ఉండు శిలా శాసనాలకు నకళ్లు అక్షరాలు తెనుగు ఈ ప్రకారం వ్రాసినది.

మవుజే సజలదిన్న తాలూకు తాడపర్తి సదరహెగ్రామములో వేపమానికి దక్షిణం వీరభద్రస్వామి దేవాలయంలో దక్షిణపుగోడకు నిలువు పాతియుండె శిలాశాసనానకు నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౮౯ అగునేటి ప్రభవ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౫ సోమవారం శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప (సదాశివ) దేవమహారాయలు పృథివీ సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను పెమ్మసాని రామలింగానాయనిగారు సజలదిన్నె గ్రామం పొలం సాగుబడికి వేయించిన ధర్మశాసనం, రామరాజు తిరుమలరాజయ్యగారు పెమ్మసాని రామలింగానాయనికి పాలించిన గుత్తి సీమకు చెల్లేపెన్నబడి తాడిపర్తి రాలింగానాయనిగారు మాకు ఉంబళీకి ముదలు(?) పెట్టిన సజలదిన్నె గ్రామం వెలిపొలం అంతవట్టున్నూ నట్టు బలిసి బీడుపడిన నిమిత్తం మాకలు వేసుకొని అందుకు కటడిచేసిన వివరము తాదాగ్రామం కాపులు తమ స్వేచ్ఛను కావలసిన చేను నట్టు దున్ని చల్లక వేరుపరచుక యెర్వు ఆకులు వేసుకొని ఆకులు వేసిన చేలు యెవ్వరు చల్లిన రాదు. నీనీమం(?)

శ్లో॥ స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం॥
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

గ్రామం సమ్మతిన వ్రాసిన ధర్మశాసనం,

సదరహు శిలాశాసనంరాయి పూర్వం వ్రాసిన ప్రకారం ఉండక కొంత కొంత పోయి పొరలో పగిలి అక్షరాలు యేమి కనిపించక పోయి నందున తెలిసినమట్టుకు వ్రాసినది గనుక మతలబు చక్కగా పొంది పొందకుండా యుంటున్నది. ఈ శిలాశాసనంరాయి వర్తమానం యీలాగున నుంటున్నది.

రెండో శిలాశాసనం రాయి మప్రుజె సజలదిన్న గ్రామం తాలూకు తాడపత్రి సదరహీ గ్రామంలో వీరభద్రస్వామి దేవాలయానకు దక్షిణం ఆంజనేయస్వామి దేవాలయం వెనుకగోడకు నిలువరాళ్లు వేసియుండే శిలాశాసనానకు నకలు.

*స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౬౬ అగునేటి క్రోధి సంవత్సర కార్తిక శుద్ధ ౧౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప వీరనరసింహదేవ మహారాయలుగారు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీసామ్రాజ్యం సేయు చుండగాను సోమవంశాధీశ్వరులైన అగస్త్యగోత్రులైన ... ధార్మికు లైన శ్రీ కృష్ణపాదారవింద సేవకులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అల్లుడు రామరాజు దేవ మహారాజులు గారు వేయించిన శిలాశాసనం. రాయరాజ్యంలో కలిగిన మగడ (మంగలి ?) పన్ను సిద్ధాయం వెట్టి వీరాళ్లు మున్ను రాయలు తమ పని వోజులు కొం(డో)జుకు సర్వమాన్యాల గాను పాలించ్చి విడిచినారు. జగతాపిగుత్తిరాజ్యంలోన చెల్లె పెన్నమాగా ణికి చెల్లేటి సజలదిన్న మగడపన్ను వెట్టి వీరాళము సర్వమాన్యంగాను విడిస్తిమి. ఇందుకు తప్పినవారు కాకమాంసము శునకమాంసము తిన్న పాపాన బోదురు.

మూడో శిలాశాసనం రాయి. మప్రుంజె సజలదిన్న తాలూకు తాడి పత్రి సదరహీ గ్రామానకు అరకోసుమీద ఈ శాన్యమూలన కావేరి సముద్రందోవకు తూర్పున నుండే బిశ్వేశ్వర దేవస్థానంలోనుండే శిలా శాసనానకు నకలు.

'స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౩౮ అగునేటి ధాతునామ సం॥ వైశాఖ శుద్ధ ౨ స్థిరవారం శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజ రాజపమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరకృష్ణరాయ మహా

*** This appers to be a forgery. Vīra-Narasimaha was not ruling in S 1466; and the gotra etc. of Rāmāraja is wrongly given.**

రాయలు పృథివీసామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను తద్రాజ్యధురంధరుడైన శ్రీమన్మహాప్రధాని సాళ్వతిమ్మరసయ్యగారి అల్లుండ్లు నాదిండ్ల తిమ్మ రాజు కొమారాళ్లు అప్పయ్యగోప్పయ్యగారు గుత్తిరాజ్యంలోని పెన్నబడి సజలదిన్న బిల్వేశ్వర దేవునికి గండము సమర్పించి యిచ్చిన గ్రామం భూదానధర్మశాసన పత్రిక క్రమ మెట్లన్నను: శ్రీమన్మహాప్రధాన సాళ్వతిమ్మరసయ్యగారు నహా ఉంబళిగె పాలించిన గుత్తిరాజ్యంలోని యేములేటి మాగాణిస్థళమందున పెండెకంటి పొలంలోనికి ఉత్తరపు తట్టున శ్రీమన్మహాప్రధాన సాళ్వతిమ్మరసయ్యగారి పేరట కట్టించిన తిమ్మసముద్రానకు చెల్లే దేవుల కాల్వ ఖిలమై యుండగాను మేము మా చేతి ధనము పెట్టి ఆ కాలువ త్రొవ్వించి ఆ తిమ్మరసయ్యగారి పేరిట లక్ష్మమ్మగారి పేరింటను లక్ష్మీసముద్రం అనె గ్రామం కట్టించి శ్రీమన్మహా ప్రధాన సాళ్వతిమ్మరసయ్యగారికిన్ని ఆ లక్ష్మమ్మ గారికిన్ని పుణ్యముగాను బిల్వేశ్వర దేవునికి మేము గర్భగృహశుకనాశాన్ని అంతరాళరంగ మంటపము కట్టించి తిరతిరుమహోత్సవములు సేవించుతును ఆ దేవునికి పూజ నైవేద్య అంగరంగ వైభవములు నడిచేటందుకు యీ గ్రామం వచ్చే తజని తక్షయ తృతీయ పుణ్యకాలమందు సాళ్వతిమ్మరసయ్యగారి చేత నేము ఆ లక్ష్మీసముద్రం గ్రామం ప్రతిగ్రహించి ఆ తిమ్మరసయ్య వ్రాయించి యిచ్చిన దానపత్రమున్ను ఆ గ్రామమున్ను బిల్వేశ్వర దేవు నికి సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగా ధారబోసి యిస్తిమి, గనుక ఆ గ్రామానకు గల అష్టభోగ తేజస్వామ్య సహితంగాను, ఆ గ్రామం సజలదిన్న బిల్వేశ్వర దేవునికి పూజనైవేద్యం అంగరంగవైభోగాలుకు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ఆ పారంపర్యంత్తం నడవగలదని మేము మా ధర్మశాసనం సమర్పించి గ్రామం భూదాన ధర్మశాసనం యీ బిల్వే శ్వర దేవునికి సోమవారం యేకాదశరుద్రాభిషేకం చేసేటందుకు అయ్యా లూరి తిమ్మరసయ్యకు ఆ లక్ష్మీసముద్రమందు పెట్టిన మడి ఖ ౦|౦ యేదుం అక్షరాలలో మడి యేదుమున్నూ అభిషేకం చేసినన్నాళ్లు సర్వమాన్యంగాను నడవగలది. ఈ దేవునికి గుత్తిసీమవారు గాక యెవ్వరు కాపురంవచ్చి వున్నాను వారు యాడాది సర్వమాన్యం

గాను, ఆ మీాద యేడు ౧కి మగ్గము ౧కి చక్రయాకలు 3 దేవునికి సమర్పించియుండగలవారు. గుత్తి పెన్నా బడి సుంకర్లు మీా మీా సుంకము సహా నిలికి(?) సహా అడగరాదు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మవుంజె కొత్త చింతకుంట తాలూకు తాడిపర్తి సదరహిగ్రామా నకు పశ్చిమం అరగడియ దూరంలో మంగలవాని చేనికట్టకు తూర్పు, పెద్ద రేగడి చేని వంకలో ఒక రాతిమీాద అక్షరాలు వ్రాసియున్నది. అది యేమంటె వరదరాజు ధర్మము తిరుమలరాజు దాసిచేను, అని వ్రాసి యున్నది. ఇందులో శాలివాహన శకం లేదు.

మవుంజె పాతచింతకుంట తాలూకు తాడిపర్తి సదరహి గ్రామంలో ఓబళేశ్వరుని దేవళం ఆవరణం గోడకు దక్షిణముగానుండే శిలాశాసనానకు నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౪౯ అగునేటి సర్వజితునామ సం॥ శ్రావణ శు॥ ౧౦ బు॥* శ్రీమహారాజ పరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప జగదేవమహారాయలు పృథివీరాజ్యం సేయుచుండగాను సేనానాయంకరానకు పాలించిన గొతమిగిరి సీమలోని చింతకుంట ఆ ఆదప్పనాయకయ్య మర్తటోకులుకు శీనినాగో ఓబల్లినాయని కొమారకుండు ఓబళినాయడు హానిమినాయండు వీరున్నూ అమరారపు బుచ్చి వీరి యేలుతూ నుంటె ఆ ఓబిళినాయండు యిద్దరిలోనీ కదెలు(?)లహోబళేశ్వరునికి సేయించి దేవునికి మానిమంటపము కట్టించి ఆ దేవుని చింతకుంట శ్రీ ప్రతిష్ఠచేయించి దేవునికి నిత్య అవసరాలు నైవేద్యం నడిపేటట్టుగా పట్రవాణ్ని నిల్పి అందుకు చేను ఖ ౦౧।౦ పరిజనానికి తోట ౧౪౧౧ వరదరాజు ఓబనినాగోజీ. అములు సేయుచుండగా మాన్యము యిప్పించి ఓబళనాయణికి ఖ ౪ యిప్పించినాము.

* Wed. 7th August 1527.

పుచ్చుకొన్నాము. సర్వమాన్యంరాసి యిచ్చినవారు మాతృక కసినేని ఓబళనాయండు మాన్యం దేవరచేసిన నా గోజుకును నిండ ఓ. ళనాయుడు ఓబళనాయని కొమారకుండు నా ఓబళనాయనికి ఆ గ్రామాన ఓబుళేశ్వరునికి వ్రాయించి నడిపెటట్టుగా శ్రీ శ్రీ జేయును.

మవుంజె వెలమకూరు తాలూకు తాడపర్తి సదరహింగ్రామానకు తూర్పు ఆంజనేయస్వామి దేవాలయము ద్వారానకు తెల్ల నిలువురాతికి ఉండే శిలాశాసనానకు నకలు తెనుగు అక్షరాలు.*

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౨౧ అగునేటి* విరోధి సం॥ ఆషాఢ బ॥ ౧౧ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీకృష్ణదేవరాయ మహారాజులుగాగు పృథివీరాజ్యం చేయుచుండగాను వాకిలి ఆద్దప్పనాయణిగారు పాలించిన గుత్తి రాజ్యం పెన్నబడిలోని వెలమకూరు ఆదప్పనాయణిగారు దానప్ప అనే అయ్యవారికి యిస్తిమి దానప్పనాయుణి అయ్యవారు తమ నాయంకరానకు పాలిస్తిమి. శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర ఆత్యంబరగండ మన్నెగజపతి సంజీవరాయ దేవమహారాజుల కొమారుడు సంజీవగారు కోవకొండ్ల శాయి కొడుకు రాఘువయ్య ప్రతిష్ఠచేసిన వెలమకూరు హనుమంత దేవునికి యిచ్చిన ధర్మశాసనము. పూర్వాన చెల్లే వరిమడి ఖ ౦౹౧౹౨ చేను ఖ ౦।౧।౦ గాక యీ తథాతిథి పుణ్యకాలమందు మేము ధారపోసి యిచ్చిన వరిమడి ఖ ౦౹౦॥।౨కి దీపారాధనకుబండిలు పుడ్డసుంకము రొఖాలవల్ల దినం ౧ కి గరుడకాసులు చొప్పున ఆచంద్రార్కంగా నడిచెటట్టుగాను త్రివాచకంగా ధారబోసి యిస్తిమి గనుక ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించేది. ఇందుకు యెవ్వరైనా తప్పినవారు గంగలో గోవును చంపిన పాపాన పోదురు. తమ తల్లితండ్రుల వారణాసిలోను చంపిన పాపాన పోదురు. ఈ పుణ్యం యెవ్వరు నడిపిస్తూఉన్నా వారికి అష్టఐయిశ్వర్యాలు కలుగును.

* Virodhi corresponds to S'aka 1451 and not to S'aka 1421. 1st July A. D. 1529.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

౧౦. మం॥ దోగలూరు తాలూకు తాడిపర్తి సదరహుగ్రామా నకు దక్షిణం పదిబారలమీద పాతదోసలూరు బేచిరాకు గ్రామాంలో పూజనడిచె లక్ష్మీన్నృసింహాస్వామి దేవళం పశ్చిమద్వారానకు ప్రాకారం గోడకు ఆనుకొని యెర్ర నిలువురాతికి ఉన్న శిలాశాసనానకు నకలు.

రవుద్రినామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర నందెల తిమ్మరాజుదేవ మహారాజులయ్యవారు కొండ్రాజు అయ్య గారు గండికోట సీమలోను దోసలూరు గ్రామమందు చెన్నకేశవస్వామికి ప్రీతిగాను డోళ్లనాగసరాలు ఊడిగం చేసే జనులు ముగ్గురికిన్ని మండలవు రాజుగారికి కడవకాలను తెరవున మందకాలు తిమ్మయ చేనుస్థళం ఖ ౧ పుట్టెడు చేను తిమ్మరాజుగారికిన్ని సింగరాజువారి తల్లిదండ్రాదులకు పుణ్యంగాను దోసలూరు చెన్నకేశవస్వామికి డోళ్లునాగసరాలు వూ(ఊ)డిగం చేసేటందుకు మండలవురాజుగారికి చేను పెట్టితిమి. శేదనక యీ ధర్మం ఆచంద్రస్థాయిగాను నడిచేటట్టుగాను నందెల తిమ్మరాజు గారి ఆనతిన సింగరాజుగారు మొదలయినవారికి పుణ్యం సిద్ధించేటట్టు గాను పాపరాజుగారు వేయించిన ధర్మశాసనము.

(91-బి ఈ పుటలో యేమిన్నీవ్రాయక వదలిపెట్టి యున్నారు.)

తఖ్తాకు దాఖలు చేసినది.

వ్రాసినది బొక్కు ౧౬ బి.

శాసనాన్కు నకళ్లు.

(92-బి ఈ కాగితం పూర్తిగా యేమియు వ్రాయక వదలినారు)

93-ఎ తఖ్తాకు దాఖలు అయినది.

మ॥ అరకటవేముల తాలూకు తాడిపర్తి నదరహిగ్రామంలో తూర్పుదిక్కున వెంకటేశ్వర దేవాలయానకు ద్వారానకు దక్షిణం

దేవళం ప్రాకారం గోడకు ఆనుకొని యత్రనిలువు రాతికి ఉండె శిలా శాసనమునకు నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౮౧ *రవుద్రి సంవత్సర మాఘు బ॥ ౩౦ లు శ్రీమతు ప్రధాని సోమరుసు పెద్ద తిరుమలయ్యగారు అచ్యుత దేవమహారాయలు గుత్తిరాజ్యంలోని అర కటవేముల గ్రామం దానధారపూర్వకంగాను ప్రతిగ్రహించి అగ్ర హారము చేసి తిరుమలాచార్యులకున్ను కాళహస్తికిన్ని ధారబోసి యిచ్చి క్షేత్ర విభాగము చేసినపుడు యీ అగ్రహారము రామేశ్వర దేవరకున్ను అహోబళేశ్వరులకున్ను వెంకటేశ్వరునికిన్ని హనుమంత దేవరకున్ను నైవేద్యదీపారాధన పర్వతిథిమహోత్సవాలకున్ను పూర్వక్షేత్రాలు సహాగాను సమర్పించిన క్షేత్రాలు రామేశ్వరునికి కత్తువమీద చేను ఖ ౧౧౦ న్ను కడ...దను తోట ౧౧౫౦ న్ను దిగువకాలువ మడి ౧౦౫౦ న్ను వెంకటాద్రి చేనుకట్టువమీద ఖ ౧౧౦ న్ను దిగువ కాలువ మడి ౧౦౫౦ న్ను అహోబళేశ్వర్లకు కొండ దిగువనస్థళాలు ౨ కి చేను ౧౪ న్ను యీాదులగడ్డ చేను, ౧౨ న్ను దిగువకాలువ మడి ౧౧౫౦ న్ను, హనుమంతునికి లోతువాగుగడ్డ చేను ఖ ౧॥౦ న్ను, కడశకాడ తోట ౧౦౫౦ న్ను మెగువకాలువను మడి ౧౦౫౦ న్ను, యీ శాసనస్థమైన క్షేత్రాలు ఆచంద్రార్కస్థాయిగా చెల్లగలవు. ఇందుకు తప్పితే యీ క్షేత్రాలు రొఖ ధాన్యాలు అపహరించి పుచ్చుకొన్నవారు వారి తల్లిదండ్రుల కాశిలో వధియించి రక్తం తాగిన పాపాన...శునకమాంసం సురాను సేవించిన వారు. ఈ ధర్మం పాలించిన వారికి సాయుజ్యము ధర్మమే జయము శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ శిలాశాసనంలో కొన్ని అక్షరాలు మలినంగానుండి నందున యేమిన్ని కనబడలేదు. కనపడిన అక్షరాలు యీావత్తు వ్రాసియున్నవి.

రెండో శిలాశాసనము సదరహి వెనుక తట్టు ఉండే శిలాశాసనా ౧కి నకలు.

---

* Ś. 1482 corresponds to Raudri 14th Feb. 1561.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౮౨ *రవుద్రి సంవత్సర ఫాల్గున బ॥ ౩ లు సోమవారము రాజాధిరాజ పరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప సదాశివదేవమహారాయలు సృష్టి(పృథ్వి) సామ్రాజ్యము నేయుచుండగాను సృష్టికి మూలస్థానమైన శ్రీశైలమల్లికార్జున దేవర మంటపమందు సింహాసనార్హులై యున్న శివభిక్షావృత్తి అయ్యవారి ఆజ్ఞాధారులైన పొడిపోక వీరముష్టి రాచయ్యను నీలకంఠనిటూరివీర ముషివీరయ్యను కూడి భిక్షావృత్తి అయ్యవారికిన్ని సకలపురజనుల కున్ను సకల వీరముష్టులకున్ను సకల శివాచారులకున్ను పుణ్యము గాను జగతాబి గుత్తిరాజ్యంలోను అరకట వేముల అగ్రహారము రామేశ్వర దేవరకు వీరముష్టి పన్ను బలిజెబిక్షసహ ధారాపూర్వకంగాను ధారబోసి యిస్తిమి. ఆచంద్రార్కస్థాయిగా నడవగలది. ఇందుకు తప్పితే శివాచారానకు విభూతిరుద్రాక్షలకు వెలి. సురా శునకమాంసం తిన్న దోషానకులోను...ఈ ధర్మం పరిపాలించిన వీరముష్టి శివసాయుజ్యము పొందును. ధర్మకర్మాల ఒప్పితము వీరబద్ర దేవర శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును.

మవుజె కడవకొలను తాలూకు తాడిపర్తి సదరహి గ్రామంలో మధ్యభాగాన చెన్నకేశవస్వామి దేవళం ద్వారానకు నైరుతిమూలన నల్లనిలువురాయి దేవళంద్వారానకు నైరుతి మూలన నల్లనిలువురాయి దేవళంతల పాలమంటపం గోడను ఆనుకొని యుండే శిలాశాసనానకు నకలు.

శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౩౭ అగునేటి• యువ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు॥ ౧౧ లు గురు వారం దినానను శ్రీ కృష్ణరాయమహారాయలు రాజ్యం చేస్తూయుండగా మహాప్రధాని సాళ(సాళ్వ)తిమ్మరసయ్యవారు యేలే గుత్తిసీమ లోపలను దొడ్గంటిగోమసీక లంకకుల బంటరబావ పరనారీ సహోదర అరవత్తారు మండలీకరగండడైన వాల్మీకవంశోద్భవుడైన మెసా చెన్నమనాయని

* S. 1482 corresponds to Raudri Monday 3rd March A.D. 1561
• S. 1437 Yuva is Thursday 14th Feb. A.D. 1438.

కుమారుండు తిమ్మానాయనిగారు తమనాయంకానకు నడిచే కడవకొలని గ్రామమందు శ్రీచెన్న కేశవదేవునికి శిలామంటపము ప్రాకారగోపుర సహితముగాను లక్ష్మీపతి పేరను తటాకం బావులు తోటలు సహితము గాను సమర్పణ చేసి దేవుని కృపవల్లను పుత్రపౌత్రాభి వృద్ధిన్ని రాజ్యాభివృద్ధిన్ని అవి(యి)హొదలుచున్న ఆచంద్రార్కస్థాయియైన కీర్తికి నెలవైన పద్వ(శ్రీనో)యిది(?) ఆ దేవునికి సమర్పణగా చేసిన ధర్మగాడి నీళ్లెత్తేవారికి యిచ్చిన క్షేత్రము మాచుబావి దక్షిణాన జంబులమిట్ట స్థళం ఖ ౧ మాచుబావికి ఉత్తరము ఖ ౧ ఉభయం యిరుపుట్టి భావ రతి(?) తోట ౧౧॥౦ ఇంతవట్టు శ్రీహరికి పుణ్యముగా యిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యెవ్వండు తప్పినవాండ్లు శునకమాంసమున్ను సురత్రావిన వాండ్లు గోహత్య బ్రహ్మహత్యాది మహాపాతకముల పోవువాడు మాతా పితృ వధ వారణాశిలో చేసిన పాపాన పోవువాండ్లు (సో)దరిని కౌగిలించు కొన్న పాపాన పోవునని నియమించిన ధర్మశాసనము.

మపుజె కడవకొలును తాలూకు తాడిపర్తి సదరహిగ్రామానకు పశ్చిమంగా రామేశ్వరస్వామి దేవస్థానమందున్న శిలాశాసనం. దేవ స్థానం పాడుపడి పోయినది.

శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౫౦౯ అగునేటి సర్వజితునామ సంవత్సర భాద్రపద శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్రా జాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప వెంకటపతిరాయ దేవమహా రాయలుగారు. పెనుగొండ పట్టణమందు రత్నసింహాసనారూఢులై పృథివీస్థితసామ్రాజ్యం చేలుచుండగాను కౌండిన్యగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యు(ధ్యాయు)లైన వైయ్యాకరణ తిరుమలభట్లకు పౌత్రు లయిన ఆ రామకృష్ణభట్లకు పుత్రులైన అచ్చాభట్టు కడవకొలను వెరిటి రామేశ్వరునికి సమర్పించిన భూదాన ధర్మశాసనం. నందెల నారసింహాయ రాజుగారి వల్ల గండికోటలో చెల్లేటి దొనలూరు గ్రామాన మాకు ధారాగ్రహీతం యిచ్చిన చేను రెండు పుట్లు మోపూరికి వాయువు భాగాన రెకులకుంటలోను మొండెవాని చేసిస్థళంలోను పందుంలోను దక్షిణ మాదిగా తూర్పు పడమట పంపు చేను ౧౮ నల్తుము ధారబోసి

యి స్తిమి. ఈ చేనికి గలిగిన అష్టభోగ తేజస్వామ్యతలోను అమృతి పల్లె(ల్ల)నై వేద్యానకు యీతథాతిథిని సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు పినాకినీ తటమునుండి సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను ఆచంద్రార్క-స్థాయిగాను త్రివాచక త్రికరణ శుద్ధిగాను ధారబోసి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనం. ఇందుకు తప్పినవారు తమ తలితండ్రాదులవార కాసిలో వధించిన పాపాన పోదురు. శునక మాంసం మధుపానం చేసిన వారి పాపాన పోదురు. మంగళం మహాశ్రీశ్రీశ్రీ జేయును.

96-ఎ, 96-బి, 97-ఎ, 97-బి, 98-ఎ, 98-బి, 99-ఎ, 99-బి ఈ పుటలలో యేమియు వ్రాయబడలేదు.

పులివెందల, తాడిపత్రి శాసనములు

పులివెందులతాలూకా - తాడిపత్రి తాలూకా గ్రామములో నుండు శిలాశాసన నకళ్లు మొదలైనవి. వీటి పుస్తకము శిథిలము. పుటలు ౧౪౪ పంక్తులు ౨౦. గీ. తే. శ్లో వచ - మా దేవతా - బ్రాహ్మణులకు యిచ్చిన భూదానపత్రముల నకళ్లు.

దీనిలోని శాసనములు మొదలైనవానిని ప్రత్యేకముగా ఒక టాకటిగ వ్రాసి యున్నది.

పులివెందల అనేగ్రామానకు పశ్చిమం ఘడియ దూరంలో శ్రీరంగనాయకుల దేవళంలో పూర్వద్వారానకు దక్షిణం తట్టున నుండె శిలాశాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౧౬ అగునేటి ఆనందనామసంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧౫ లు సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు పులివెంద్దుల* రంగ్గరాజులకును శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అత్యంబరగండ ఆత్రేయగోత్ర పవిత్రులయిన ముచ్చుమర్రిక్రిష్ణయ్య దేవ మహారాజులకుమారుడు సింగయ్య దేవమహారాజులు దండ్డము సమర్పించి ధారాగ్రహీతముగాను యిచ్చిన ధర్మశాసనం. శ్రీమన్మహామండలేశ్వర

* 21st March A.D. 1494 Lunar eclipse.

మేదిని మీా సరగండ కఠారిసాళువ యిమ్మడి నరసింగరాయ మహారాయలు మాకు నాయంకానకు పాలించ్చిన పులివెందులసీమను మాపాలికి చెల్లివచ్చేగ్రామములలోను పూర్వనామం భూచుపాడు అనేటి గ్రామం ౧ రంగాపురం అనేగ్రామం ౧ ఈ రెండుమ్రగ్రామాలు శ్రీరంగ రాజులకు అంగరంగవైభవములకున్ను, సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకంగా నిధి నిక్షేపజలతరు పాషాణ అక్షీణి ఆగామి సిద్ధ సాధ్యంబులనెడి అష్టభోగ తేజస్వామ్యంబులకుగానుసమర్పిస్తిమి గనుక ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అవధరించేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గ మావాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

శ్రీరంగనాథస్వామి దేవళంలో ద్వారానకు ఉత్తరాన నుండే శిలాశాసనం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౩౧ అగునేటి శుక్లనామసంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప కృష్ణరాయమహారాయలు పృథివీరాజ్యం చేయుచుండగాను వశిష్ఠగోత్రం సూర్య వంశోద్భవులైన బెజవాడ పుర వరాధీశ్వరులైన వల్లభరాయని గారి పుత్రు(పౌత్రు ?)లైన తిమ్మారాయుల గారి పుత్రులైన బసవరాజులగారి తమ్ములైన నరసయ దేవమహారాయలు పులివెందుల శ్రీరంగరాజులకు ఉదయగిరిరాజ్యంలోకి చెల్లే గండికోట సీమలోని ములికినాటిసీమ పులివెందుల సగమందలి పంటలు శుక్ల సం॥ రం కార్తిక శు॥ ౧౨ లు పుణ్యకాలమందును దేవుని నైవేద్యం అంగరంగవైభవాలకు సమర్పించినది.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥
స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

పులివెందుల రంగ్గనాథస్వామికి రాజమాన్యరాజ పూజితులైన రాజశ్రీ పులివెందుల సుంక్కం అల్లూరు సుబ్బయ్యగారికి సేవకుడు కృష్ణ రాయనివారు నమస్కారములు తరువాత పులివెందుల దేవాలయాంలోను పూర్వానకు మా తండ్రిగారు మాసర్ దేశాయిరుసుంలోను అఖండం ఉంచియుండిరి గదా. హాలి యీా దేశంలోను లేనందున ఆరుసుం ఖిలపడి నందున అభ్యంతరం అయివుండెను. ఇవుడు వర్తకులు యథాప్రకారం రుసుం నడిచేలాగున వ్రాసి యిచ్చినారు. ఆరుసుం మీా గుండావసూలు అయ్యేది. పులివెందుల పారణపల్లె సాయరు రుసుం అయివజున దినం ఒఘటింటికి అపరంజీపాతికెలెఖ అర్చకులు బ్రహ్మావరం కేశవాచార్లకు యిప్పించి అఖండం పెట్టించేలాగున చేసేది. నెలనెలకు చెల్లేచెల్లు చీటి తీసుకొనేది. అఖండంమీాద పరామరికె యుంచేది. నకలు వ్రాసుకొని అసలు వారి వశాన యిచ్చేది.

(ఇక్కడ రెండుపంక్తులు బళాబందు అక్షరములలో వ్రాయబడి యున్నవి.)

శ్రీ రంగస్వామికి.

రాక్షసనామ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౨ లు భూచుపాటి రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన కరారునామా శ్రీవారికి నడుస్తూ యుండిన చేను ఖ॥ 0।3 మడి ౧౮ పూర్వారభ్యం నడుస్తూవుండి కొన్ని దినములు నడువక యుండినందువల్ల యిపుడు కరారుచేస్తున్న వివరం. గత ఫలంలోను ఒక సం॥ రం ఫలంయిచ్చి రాక్షస సంవత్సరం తాగాయితి మీాదవ్రాశియిచ్చిన ప్రకారం భూమి చేను మడి రంగస్వామి స్వాధీనం చాయగల వారము. ఇటని మాఖుద్దునరాజీన వ్రాయించిన కరారునామా. ఇందుకు సాక్షులు తాడిమఱ్రి, కొమరవోలు శంకర శాస్త్రివారు, సాముదుర్తి భావనాచార్లవారు, పుట్టపర్తి రంగాచార్లు వారు, స్థళములోను గండ్లూరి వెంకటనారాయభట్లవారు. నారాయణ రాయణవారు, కానుగోయి శాయంణపంతులవారు. కనుబాకరణాలు నాగప్ప అయ్యన్నగారు, బలవనూరి చత్తారెడ్డి, మడూరు అప్పయ్య వీరిసమ్మతిన వ్రాయించి యిచ్చిన కరారు నామా. రెడ్ల సమ్మతిన కరణం భాగన్న వ్రాలు.

జంబులమడుగు తాలూకాలో

కొన్ని గ్రామములలోవున్న శిలాశాసనములు

మౌజే గుండచెరువు గ్రామంలో బురుజురాతికి వుండే శాసనము.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౬౯ అగునేటి రుధిరోద్గారినామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౨ బుధవారం కొండా దాసరి కొమాళ్లు వెంకటదాసరి కట్టించినది బురుజు, కరమల వెంగయ్య వేసిన శాసనం, వంగల చన్నప్ప కట్టినది. ఇందులో యీశకానికి ప్రభవ సంవత్సర మవుతున్నది, శాసనంలో రుధిరోద్గారి సంవత్సరం వ్రాసినది తఫావతుగానున్నది.

౨. *మౌజే పొన్నతోట గ్రామానికి పడమర పాడుగావున్న, చన్నకేశవస్వామి దేవాలయం యెదురుగా నిలువురాతికి వుండేశాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౯౬ అగునేటి భావసంవత్సర జేష్ఠ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధి రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీరంగరాయ దేవమహారాయలు పెనుగొండ పట్టణమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై, పృథివీ సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను, ఆపస్తంభ సూత్రులు, యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన...గండికోట సీమలో పొన్నతోట దిగువపట్లం కృష్ణునికి పడితరాల చెల్లే దేవతాగ్రామం నంద్యాల నారసింహ్వరాజయ్యవారు బయినేయనకు పాలించినగ్రామం చెరువు ఒడిపితెగి ఖిలంపడివున్న నిమిత్యం, మీరు ఒడిపికట్టినందుకు దసవందం నక్కలమిట్టను చేను ఖ ౻న్ను మంగల వాని చింతచేను ౦౩ వుభయం చేను స్థళాలు ౨ కి ఖ ౻౩, మడి చెర్వు కిందను మోడల మడి ఖ వుభయం చేను మడి సహా ఖ ౧।౩ అక్షరాలా పుట్టియనమందుము మీ పుత్ర పౌత్రపారంపర్యంతం, ఆచంద్రార్క-

---

* See, for a summary of the inscription, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 66.

స్థాయిగాను, అనుభవించేది. యీ శిలాశాసనం చేనికిన్ని మడికిన్ని యెవ్వరు తప్పినాను తమ తల్లి దండ్రులను, గోవు, బ్రాహ్మల, వారణాశిలోను వధియించిన పాపాన బోవువారు. ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినా బిడ్డ...

ఈ దేవాలయానకు పడమర తోటలో రూపులేక పాడుపడిన శివాలయం...ఉన్నదాని వద్ద నిల్వారాతికి శాసనం. *

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వర్షంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి రాక్షస సంవత్సర జ్యేష్ఠ బ॥ ౮ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజ పరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప సదాశివదేవ మహారాయలు, విద్యానగర మందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యం యేలుచుండగాను, పొన్నతోట గ్రామాన ఉన్న మహాజనాలుకు కాస్యపగోత్రం ఆపస్తంభ సూత్రం యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన విప్రవినోదులు...పొంగల పెద్దవల్ల భయ్య కొమారుడు అనంతయ్యనున్ను వశిష్ఠగోత్రం ఆపస్తంభసూత్రం యజుశ్శాఖ్యాధ్యాయులైన తూర్పునాటి మంత్రమూర్తి వీరయ్య కొమారుడు గోవిందయ్యనున్ను వశిష్ఠగోత్ర ఆపస్తంభసూత్రం యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన తూర్పునాటి మంత్రమూర్తి మాధవయ్య కొమారుడు మాధవయ్యనున్ను జనాలు 3 న్ను యేకమై యిచ్చిన శిలాశాసన క్రమ మెట్లన్నను.

యీ గ్రామాన మావిప్రవినోదులకు చెల్లే వర్తన పొన్నతోట చెన్న కేశవస్వామికి మకర సంక్రాంతి......మా విప్రవినోదుల వారికి పుణ్యంగాను ధారవోసి యిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యెవరు ఆక్రమించి వర్తనలు కొన్నా తమ తల్లిదండ్రాదులను వారణాశిలో వధించిన పాపాన బోదురు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

అనంతయ్య గోవిందయ్య మాధయ్య వ్రాలు.

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat. pp. 54-55.

ఈ శాసనానకు ఉత్తరం చేరి నట్టుగానే, నిలవబసవన్న రాతికి అక్షరాలు శిథిలమైన శాసనము.

శుభమస్తు' అవిఘ్నమస్తు! శ్రీమన్మహామండలేశ్వర జగతాపి కంచయ్యదేవమహారాజులు.

(ఇక్కడ అక్షరాలు బొత్తిగా శిథిలమయి పోయినది.)

గండికోటలో నుండే శాసనాలు కోటలో రఘునాథస్వామి దేవాలయంలో ప్రాకారం లోతట్టు దక్షిణభాగం ప్రాకారం రాళ్లకు ఉండే శాసనములు.*

గండికోట రఘునాథుని కాణాచి వూ(ఊ)డికెం వడ్లపంటవారిది. ఈ 2 శాసనాలున్నూ యీ దేవాలయ ప్రాకారం గోడరాతికే వున్నది(వి).

మాధవస్వామి దేవాలయానకు పడమర, రంగహాల్ గోడకు వేసిన శాసనం రాయి పగిలి తునకలు అయి అక్షరాలు శిథిలమై ఆ రాయి వెలపట తీసేదానికిన్ని రాదు. అందు అగుపడినది. ఆనంద సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౭ గురు...నాయకాచార్యులైన...

రాజుస్థానికులు కృష్ణయ్య...నంద్యాల నరసింహ్వారాజు...... మాధవస్వామి దేవాలయానకు వు(ఉ)త్తరం పాడువీథిలో వుండే నిలవరాతి శాసనం.♦

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

చప్పణబోయిని నాగయకొడుకు పొత్తయరాజుగారి విన్నపంచేసి సర్వమాన్యంగాను యిచ్చి శాసనం వేయించినారు గనుక, మీకులం

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, pp. 58,59.

♦ See Gadṇikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 66.

వారు పోతన బోయిజీ బహుమానాన బిడ్డబిడ్డ తరమున్ను బహుమానంగా నడుచుకొనేది.

ఇందుకు శాలివాహనశకం ౧౫౦౦ అవుతున్నది.

మాధవస్వామి దేవాలయానకు ఆగ్నేయం దమదమాబురుజుకు పడమర పేటలోనుండే కుంటలోనుంచి కోటలో మాధవస్వామికో నేరుకు నీళ్లు వచ్చే తూముకు వేసిన రాతిపైన నుండేది.*

చంద్రుడు. సూర్యుడు.

దరవాజాకు తూర్పు లోతట్టు చారమైనారవద్ద దిగువ పడియుండే రాతికి శాసనం.♦

సూర్యుడు. చక్రం. తిరుమణి. శంఖం. చంద్రుడు.

కోటకు ఉత్తరం పినాకినీ నదిలో తలంటిగుండుపైన వ్రాసివుండేది.

లింగం. వృషభం.

విరోధికృతు సంవత్సర మాఘ శు॥ ౧ శుక్రవారం దేవపృథివిమహాత్తులయిన...గండికోట పతెచన్నయ్య యింతె......పొన్నతోట జంగమారాధనకు అన్నంపెట్టి ముక్తిగవి కవిసన్నిధి అయ్యవారికి పూజచేసి కొండబిడ్డపొలి......అయ్యవారి బత్త్యానికి పుణ్యులయిరి. మంగళ మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఈ శాసనానకు తూర్పు దుర్గానకు వెలపల యేటిగడ్డ వేసిన రాతికి వుండేది.

సూర్యుడు. ? శూలము. కత్తి. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు, ౧౨౫౫ భండారు శ్రీమన్మహాప్రతాప కంఠకాల నాయకుండైన గొంకయరెడ్డిగారు, గండికోట పృథ్వీ రాజ్యం చేయుచుండి, జయితాదేవి త్రిసంధ్యలను పూజింప పుష్పాలతోటి

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 57.

♦ See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 67.

దుందుభి సంవత్సర భాద్రపద ౧౦ లు మ॥ తమకు పుణ్యంగాను, ధార వోసి యిస్తిమి. మంగళ మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఇందుకు తూర్పున సత్యనిధిస్వామి దేవాలయం రాతికి ఉండేది.

ఈ గుడి స్వామిగుడి.

सत्यनिधि तीर्थ स्वामीनां तपोमंडपमिदं

కోటకు దక్షిణం నాగఝరివద్ద రాగిచెట్టుకు ఈశాన్యం పుట్ట, శిలపైన వ్రాసియుండేది.*

కోటకు నైరుత రజాబురుజుకు దక్షిణం మజరా అలియాబాదు బేచిరాకు పల్లెకు తూర్పు రాజచెర్వు కోనలో యోగానంద నృసింహ్వస్వామి పాడు దేవాలయానకు తూర్పు దిగువ పుట్టురాతికి వ్రాసియుండేది.♦

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

౧౦. శాసనానికి పడమర యీ దేవాలయానకు పశ్చిమం గుంటికి ఉండేది.

చక్రము. తెంగళ నామము. శంఖము.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః। ప్లవంగనామ సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౧౩ లు బుధవారమునందు అనూరాధా నక్షత్రంగూడిన అమృత సిద్ధియోగమందును గడల అనమనే ఇని కొమారుడు చన్నమనాయనిం గారి కైంకర్యము ఆళువారు తిరుప్రతిష్ఠ అవధరించిరి. మంగళ మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ శాసనానకు పడమర గుంటకు ఒక పంక్తి మాత్రం వ్రాసియున్నది.

సూర్యుడు. చంద్రుడు

శుభకృతు సంవత్సర మాఘ శు॥ ౧ శుక్రవారం రుద్రప్పనాయనిగా

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p 54.

♦ See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 20.

నాగఝరితోట మసీదిలోవున్న అరబిశాసనంలో శాహ హుశేనదరవేషు మసీదు కట్టిన సన్న ౧౧౦౨ హిజరి.

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 42)

౧౧. దుర్గానకు తూర్పు దిగువ పినాకినీనదికి దక్షిణదరి ఫరా బాగులో మయాణా సైదుమియ్యా కారంజ పుబారా కట్టించిన సన్న అంకిసంకెలతో వ్రాసివుండేది. ౧౧౭౮ హిజరి.

(చూ. అనుబం. పార్శిశాసనములు 43)

అంత్తు గండికోటలో వున్న శాసనాలు ౧౯.

౧౨. మాజే మైలవరం చేచిరాకు గ్రామంకొండపైన మైలవరే శ్వరుని దేవాలయం ఆస్థానమంర(ప)మున ఉత్తరం స్తంభంపైన నుండే హళేకన్నడమిశ్రితమై వుండే అక్షరాలు.

విరోధికృతు సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౨ లు శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర రామరాజు రామయ్యంగారు దేవరాయ మహారాయనికి, హనాన్నయమ్మగ(గా)రికిన్ని సిద్ధియమ్మంగారికిన్ని పుణ్యంగాను నన్నితే మల్లియ భోగమండపము వుత్తరముంపయ వైపు మూలకు హంకనాలు రెండు కట్టించెను. యే(ప)దుము చేను పెట్టెను. శ్రీమయిలవరాయనమః మంగళము.

ఈ దేవాలయానకు ఉత్తరం సోపానాలవద్ద నిలువరాతికి ఉండేది.

ప్లవసంవత్సర చను కొండం తిప్పిసెటి కొడుకు మల్లుతమ్మసు సెట్టి చేసిన ధర్మము యీ నడవ.

సూర్యుడు. (?) చంద్రుడు.

ఇందుకు పడమర సోపానంపైన వుండేది. భగవంత్తునికి వెల్ల మాటి నందిరాజునకు సదాసేవ. ఈ దేవాలయానకు దక్షిణం యేటిదరిన కొండకు వ్రాసి వుండేది.

అప్పణగళు ఆలెబ కటిసి భద్రమాడిసిదఆ కాలివె.

౧౩. మాజే కోంబరనంద్యాలగ్రామం కోటలో చన్నకేశవ స్వామిదేవాలయ గర్భగుడికి వెలపటతట్టు గోడరాతికిపైన వ్రాసియుండే శాసనం.*

ఈ గర్భగుడికె యీ శాసనానకు పడమర రాతికి ఉండేది.

జయసంవత్సర వైశాఖ బ॥ ౧ లు వోనాగారి నారసింహరాజు గారు పొట్టి అప్పయ్యగారి రెడ్డికి యిచ్చిన యెదురుగడ, నీవు కను కామిరెడ్డిగారి పూంటపడిన రొఖం వగ ౫ చెల్లెను. ఆపత్రం దిద్దు పత్రం.

౧౪. మాజే మొరగుడి గ్రామానకు పడమర చెన్నకేశవస్వామి పాడుదేవాలయం యెదుట నిలువరాతి శాసనం ప్రథమ భాగము రాయి పగిలిపోయి అంత్యభాగమున వుండేది.

పురస్థితాశేష విద్వన్మహాజనాలకున్ను, కాశ్య పగోత్ర, ఆశ్వ లాయన సూత్ర ప్రథమ శాఖాధ్యాయులైన, విప్రవినోది వల్లభయ్య గారి పుత్రుడైన పర్వతయ్యంగారున్ను, పెద గోవిందయ్యంగారి పుత్రుడు గోవిందయ్యగారున్ను, రుద్రయ్యగారి కుమారుడు గోవిందయ్య, కోనయ్య కుమారుడు పర్వతయ్యగారున్ను నల్లానయ్య చిన అనంతయ్యగారున్ను యిచ్చిన శిలాశాసనం.

విప్ణ అగ్రహారాన మా విప్రవినోదుల వర్తనలు చన్నకేశవ పెరుమాళ్లకు, మా విప్రవినోదికులంవారిని అందరికి పుణ్యంగాను సూర్యగ్రహణ పుణ్యకాలమందు సంక్రాంతి పార్వేంట మహోత్సవా నకు ధారవోసి యిస్తిమి. ఈ మహోత్సవం యేటా తప్పకుండాను

* See Gaṇḍıkōṭa-durgam Kaifiyat, p. 33. The week day is given as Bhṛiguvāra in addition to the date.

ధారవోసి యిస్తిమి, విప్రవినోదివారికి అందరికి దండము సమర్పించి యిస్తిమి. త్రివాచకంగాను ధారవోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఇందుకు యెవ్వరు వక్రంచేసి వర్తన అడిగినాను తమతల్లి తండ్రిని వారణాసిలో వధియించ్చిన పాపానబోదురు, మాతృ గమనం చేసినవారు, సురాపానం శుణక మాసం భక్షించినవారు. ఇ ధర్మశాసనానకు యెవ్వరు తప్పి అడిగినాను కులాచారానకు వెలి.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

[illegible]

మవుజె తొ్రర వేములగ్రామానికి ఆజ్ఞే(గ్నే)యం అరపరుగు దూరమున ఈ గ్రామానికిన్ని వేపరాళ్లగ్రామం పొలిమేర సందున నిల్వురాతికి ఉండే శాసనం.[1]

సూర్యుడు. వామన ప్రతిమె చంద్రుడు.

౧౬. గ్రామంలో తూర్పు ఆంజనేయ దేవాలయానకు యెదుట దిగువ పడియుండే రాతికి శిథిలమైన శాసనం.[2]

ఈ శాసనం వద్దనే నిలువరాతికి వుండే శాసనం.[3]

సూర్యుడు. శంఖు. చక్రం. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౬౫ అగునేటి, శోభకృతు, సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౧౨ లు. శ్రీమద్రాజాధి రాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవ మహారాయులు పృథివీరాజ్యం సేయుచును, రామరాజు చినతిమ్మరాజుకు నాయంకరానకు పాలించిన రామేశ్వరం పొద్దటూరి సీమలోని టోరువేముల, కలుమళ్ల లక్షుమరాజుకు ఉమ్మళి పాలించెను. రామరాజు తిమ్మరాజుకు పుణ్యంగాను, హనుమంతరాయనికి, రేగట గండికోట తెరువు తూర్పు చేను ఖ ౦॥౦ యిందుకు యెవ్వరు తప్పినను తమ తల్లితండ్రి......

౧౭. మౌజె పెదకొమ్మెర్ల గ్రామములో చెన్నకేశవ స్వామి దేవాలయములో మహాద్వారము వద్ద దక్షిణపుతట్టు నిల్వపాతియుండే రాతికి శాసనము.[4]

సూర్యుడు. శంఖం. తిరుమణి. చక్రం. చంద్రుడు.

శుభమస్తు : స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౩౦ లు శ్రీ

---

1. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 65.
2. See Gaṇḍikōṭa-durgam, p. 27.
3. See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 44.
4. See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 68.

మద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర, శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవ మహా రాయలు విద్యానగరమందు రత్నసింహాసనాసీనులై పృధివీసామ్రాజ్యం చేయుచున్నుండగాను, అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయక, దేవదేవో త్తమ దేవశిఖామణి, పురాణపురుషోత్తమ, పురందరవంద్యులయిన, పెద కొమ్మెర్ల చన్నరాయనికి, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర, నంద్యాల, అవుబళ రాజదేవ మహారాజుల పౌత్రులు అవుబళేశ్వర దేవమహారాజులుంగారు అనంతములైన దండములు సమర్పించి, యిచ్చిన భూదాన ధర్మ శాసనము. సదాశివదేవమహారాయలుగారు మానాయంకరానకు పాలించ నవధరించిన గండికోట సీమలోని పెదకొమ్మెర్లగ్రామానను అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయక, దేవదేవోత్తమ, దేవశిఖామణి పురాణపురుషోత్తమ పురందరవంద్యులయిన పెదకొమ్మెర్ల చన్నరాయ నికి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల అవుబళరాజు దేవమహారాజుల పౌత్రులయిన, అవుబలేశ్వర దేవమహారాజులుంగారి పుత్రులయిన, చిన అవుబళ దేవమహారాజు స్వామి నైవేద్య దీపారాధన అంగరంగ వైభవ మహోత్సవాల సకల తిరుకైంకర్యాలకున్ను యీతధాతిథి ప్రథమ యేకాదశీ పుణ్యకాలాన పినాకినీ నదీతీరమందు లోకపావన శ్రీనృసింహ్వాని సన్నిధిని మా పెదతల్లింగారు లక్ష్మమ్మగారి తిరుకైంకర్యములకు గాను, సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను, పెదకొమ్మెర్లగ్రామాన, కొండపొలమున నరసింహాపురం, లక్ష్మీపురానకు పెదరేగడ స్థళంచెరువు తూర్పు పొలం ఖ ౧౨ న్ను పుప్పాలపాటి తెరువు చేను ఖ ౧ ఉభయం చేను ఖ ౧౩ వరిమడి చెరువు కిందను ఫూరికి నఇరుతి మూల స్థళం మడి ఖ ౦॥ కాన మడి ౧౧ వుభయం ఖ ॥౧ అక్షరాలా...చేను మడి ...కైంకర్యానకుగాను నరసింహాపురం లక్ష్మీపురం చేను ఖ ౧౨ ను మా కైంకర్యముగాను పుప్పాపాటి తెరువు చేను పుట్టెడున్ను వరిమడి చెరువు. దప. కొల్తుమున్ను అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయక దేవదేవోత్తమ, దేవశిఖామణి పురాణపురుషోత్తమ పురందర వంద్యులయిన, శ్రీపెద కొమ్మెర్ల చన్నరాయనికి, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల అవుబళ రాజు దేవమహారాజుల పౌత్రులయిన, అవుబళేశ్వర దేవమహారాజుల

పుత్రులయిన చిన అవుబళేశ్వర దేవమహారాజులుంగారు పెదకొమ్మెర్ల గ్రామానను, త్రివాచకముగాను, లక్ష్మమ్మగారి కైంకర్యానకు, ఖ ౧౨ మా కైంకర్యముకు ఖ ౧ మడి ఖ ౦॥౧ స్వామి నైవేద్యదీపారాధన అంగరంగవైభవములు మొదలయిన సకల తిరుకైంకర్యాలకున్ను సమర్పిస్తిమి.

ఈ సమర్పించిన చేలుమళ్లలోని, నిధి, నిక్షేప, జల, పాషాణ, అక్షీణ ఆగామి సిద్ధసాధ్యంబులనియెడు అష్టభోగ తేజస్వామ్యాలున్ను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను నడిచే అట్టుగా సమర్పించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

మంగళమహాశ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును.

ఈ రాతికి ఉత్తరపు ప్రక్కను.

ఈ పెరుమాళ్ల పొలానకు మేరలు : పడమటికి చెరువుకట్ట మేర. ఉత్తరానకు భీమగుండం పొలిమేరను(?) తూర్పు చినకొమ్మెర పెరుమాళ్ల పొలము, దక్షిణానకు నరసింహాపురము లక్ష్మీపురము, ఈ శాసనము నకు యెవరు తప్పినాను, తమ తలిదండ్రాజు(దు)లను గోవు బ్రాహ్మలను వారణాశిలో వధించిన పాపాన పోదురు. కుక్క మాంసము నురకలువు కొని సేవించిన పాపాన పోదురు.

ఈ దేవళంలో గర్భగుడి ద్వారానకు పశ్చిమం ఉత్తరంగా అడుగున రాతిమీద పొడుగూన వ్రాసియుండే శాసనం.*

* See for a summary Gaṇḍıkōṭa-durgam Kaifiyat, p 52.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౩ అగునేటి విరోధికృతు పంవత్సర స్రా(శ్రా)వణ బ॥ ౮ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ వీరసదాశివ దేవమహారాయలు విద్యానగరమందు, రత్నసింహాసనారూఢులై, పృధివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను ఉదయగిరికి చెల్లే ఘండికోట సీమలో పినాకిని నదికి వు(ఉ)త్తర భాగమందు పెదకొమ్మెర్ల పెరుమాళ్లకు విప్రవినోదులు, కాస్యపగోత్ర ఆపస్తంబ సూత్ర అధర్వణశాఖాధ్యాయులయిన మల్లప్ప పౌత్రులయిన, వల్లభయ పుత్రులయిన పర్వతయ్య పెద అనంతయ్య నల్లారయ, మూర్తయ, చిన అనంతయ్యగారును సుబ్బయ్య పౌత్రులయిన పెద కేశవయ్య పుత్రు...మాధవయాను వల్లభయ్యాను వీరు మొదలయిన విప్రవినోదులు యిచ్చిన ధర్మశాసనము క్రమ మెట్లన్నను, పెదకొమ్మెర్లగ్రామాన మా విప్రవినోదులకు వరుపాచ(సాశ)నం యిచ్చే వర్తన, విప్రవినోదికులముకెల్లా పుణ్యంగాను, యీ తథాతిథి కృష్ణజయంతి పుణ్యకాలమందు ధారబోస్తిమి...ఈ ధర్మానకు యే విప్రవినోదులు తప్పినను, తమ తలిదండ్రాదులను, గోబ్రాహ్మలను, వారణాశి వధించిన పాపాన బోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

౨౩. పెదకొమ్మెర్లగ్రామానికి అరగడియ దూరమున ఉండే పెద్ద బీడు చేనులో శాసనము.*

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౬ అగునేటి క్రోధి సంవత్సర మాఘ బ॥ ౩౦ లు, శ్రీమద్రాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవమహారాయలు విజయనగరమందు రత్నసింహాసనారూఢుడై పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను, ఆత్రేయ గోత్రాన్వయులయిన, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల

* See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 45-6.

తిమ్మయదేవమహారాజులు, కొమ్మెరల కందుకూరు బసిరెడ్డికి పోజన మాన్యపు చేనికి వేయించిన శిలాశాసన క్రమమెట్లన్నను.

౨౮. మాకు సదాశివదేవమహారాయలు నాయంకరానకు పాలించియిచ్చిన గండికోట సీమలోని పెదకొమ్మెర్ల, చినకొమ్మెర్ల గ్రామాలు రెంటికి పొత్తు చేను, కిడప పోలిరెడ్డిగారి పెద్దచేని స్థళం ఖ ౦॥౦ అక్షరాలా పందుము చేనున్ను, కందుకూరు బసిరెడ్డికి, మాన్యం పెట్టితిమి గనుక యీ పందుం చేనున్ను కాంపులకు పాలుపంపులు పంపని లేదు.

ఈ పందుము చేనిలో వచ్చిన ఫలం, ఆచంద్రార్కస్థాయిగను, మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను అనుభవించగలవారు అని శిలాలిఖితం చేసి వేయించిన శాసనం. శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును.

మాజె చినకొమ్మెర్ల గ్రామం వెలపట చన్న కేశవస్వామి దేవాలయములో, వు(ఉ)య్యాలమంటపం వద్దపాతియుండే రాయి మీాది శాసనం.*

చంద్రుడు. శంఖు. రెండుగీరలనామము. చక్రం. సూర్యుడు.

శుభమస్తు॥ స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౫౫ అగునేటి విజయ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరఅచ్యుతయ దేవ మహారాయలుంగారు, వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను, చెన్న కేశవ పెరుమాళ్ల దేవుని దివ్యశ్రీపాదపద్మములకు కాశ్యపగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన భావయ్యగారి పౌత్రులున్ను, శ్రీరామయ్యగారి పుత్రులున్ను అయిన తిమ్మరుసుంగారు, అనంతములయిన దండములు సమర్పించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మ శాసన క్రమ మెట్లన్నను : అచ్యుతరాయ మహారాయలు మా నాయంకరానకు, పాలించియియ్య నవధరించిన గండికోట దేశానకు

* See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 40.

చెల్లే కొామెరలగ్రామమందు, గ్రామానకు తూర్పు గుండ్లకుంట పొలి మేరకు దక్షిణం...పొలిమేరకు చెరువు కట్టకు ఉత్తరాన, భీమగుండం పొలిమేరకు యీ చతుస్సీమకులోను గాగల క్షేత్రం ఖ ౧౨ అక్షరాలా పంౘ్రెండు పుట్లు క్షేత్రం యీతథాతిథి వు(ఉ)థానద్వాదశి పుణ్యకాల మందు, పినాకినీ తీరమంను, లోకపావన నరసింహ్వాదేవుని సన్నిధిని, సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను, ధారబోసి యిస్తిమిగాన యిందుకు చెల్లే నిధి నిక్షేప జల పాషాణ, అక్షీణ, ఆగామి, సిద్ధ సాధ్యంబు, లనియెడి అష్టభోగ తేజస్వామ్యములు, త్రివాచకముగాను, యీ పంౘ్రెండుపుట్లు క్షేత్రమున్ను ధారబోసి యిస్తిమి గాన యిందున వచ్చిన ఫలం, స్వామి అమృత పళ్లకు త్రివాచకంగాను, సమర్పిస్తిమిగాన, ఆర గింపు అంగరంగవైభవాలకు అవధరించేది.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం ॥

ఈ రాతివద్ద, దిగువ భూమిలో పరచి ఉండే శాసనం.*

ఇందుకు శకం ౧౪౭౫ అవుతున్నది.

ఈ దేవాలయం గర్భగుడి దక్షిణ ప్రాకారం దిగువరాతి గోడకు తూర్పు పడమరగా వ్రాసియుండేది.*

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ, శాలివాహాన శకవరుషంబులు ౧౪౭౩ అగునేటి విరోధికృతు సంవత్సర నిజభాద్రపద శు॥ ౧౧ లు శ్రీమద్రా జాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవమహారాయులు విద్యానగరమందు పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను, కాస్యప గోత్ర, అథర్వణశాఖాధ్యాయులయిన శ్రీధరనగారి...న పెదగోవిందయ్య గారి...విప్రవినోదులు.....గారున్ను విప్రవినోదులు.....గారున్ను

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 54.

♦ See for summary, Gaṇḍikōṭa-durgam-Kaifiyat, p. 52. The month and tithi are given there as శ్రావణ బ॥ ౪ లు.

...మరాజుపద్మనాభుడు కేశవయ్య...ఆలద(?)య అనంతయ్య...... వల్లభయ మంత్రమూర్తి బసి...విప్రవినోదులు మొగలయినవారికి పుణ్యంగాను, గండికోట సీమకు చెల్లే పెదకొమ్మెర్ల, చినకొమ్మెర్లగ్రామ వర్తన చినకొమ్మెర్ల చన్న కేశవనికి......

ఈవల అక్షరాలు శిథిలమయినది(వి)

౨౮. చినకుమ్మెర్లగ్రామానకు దక్షిణం అరపరుగు దూరాన తొగ్రవేముల పొలిమేరను, చేలోపడి యుండే రాయిమీాది శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

సాధారణ సంవత్సరం శ్రావణ శు॥ ౫ చినకొమ్మెర్లగ్రామం పొలిమేర దక్షిణం తొగ్రవేముల వారి సందు తమసందు తీర్చుకున్న వివరం: నాలుగు గ్రామాలవారిని పిలువనంపించి, వు(ఉ)భయత్రులు సమ్మతి చేసుక కర్ణాటి చినవెంకటరెడ్డి తొక్కిపోతే అందుకు పొలిమేర రాయి వేస్తిమి, శ్రీరామా.

ఈ గ్రామానికి దక్షిణం అరఘు(గ)డియ దూరాన మల్లప్ప బావి వద్ద పడివుండే రాయిమీాద నాగర అక్షరాలు శిథిలమైనది.

सजालाम........पजन........तुनललवो........ल....स........बने........ मगनं सख........त्र्यं........नातानम......अ........राज........राखन........ तन गमल

౨౯. మాజే చినకొమ్మెర్ల గ్రామములో చేరిన మజరా వెంకటాపురం వురవు కొత్తపల్లెకు వరుణ మూల, పొలిమేర సమీాపంలోనుండే శాసనం.

చంద్రుడు. చక్రం. నామం. శంఖం. సూర్యుడు.

గొడుగుమర్రి కేశవనాథుని పొన్నంపల్లె పొలిమేర. ఈ మేరకే తొగ్రవేముల సరిహద్దులో యింకా మూడుచోట్ల వున్నది.

ఈ శాసనానకు సమీాపం ఉత్తరం చౌడేశ్వరీ దేవాలయానకు పడమట పొన్నంపల్లెలోని మజరా గంగులు నారాయణ పల్లెకు ఉత్తరం వేసియుండే శాసనము.

చంద్రుడు. సూర్యుడు.

రౌద్రి సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు గొడుగుమర్రి చన్న రాయని స్థానం కత్తియ చెన్నమయంగారు కర్ణాట చిట్లారెడ్డికి యిచ్చిన కుంట దశవందం కమ్మ నీకు పూర్వాన చెల్లే...దశవందం చేను స్థళాలు కొ...స్థళం గొల్ల తానే బోయని చేను.

30. మాజే తలమంచిపట్టం ఊరి ముందర రచ్చరావిమానికి పశ్చమం సమీాపమందు ఉండే ధ్వజస్థంభంవద్ద పడియుండే శాసనము.[1]

శ్రీరంగ (Signature)

ఇందు శకం ౧౪౮౪ అవుతున్నది.

31. గ్రామానకు పడమట యె(ఎ)ల్లమ్మ దేవాలయమునకు దక్షిణం రెడ్డిమాన్య జప్తీ...సజ్జచేను గనిమె మీాద పాతివుండే శానసం.[2]

సూర్యుడు. లింగం. చంద్రుడు.

ఈవల...రాయి సుధం(శుద్ధము)గా లేదు మె(లే)చిపోయినది.

32. కోటలో హనుమంతరాయని దేవాలయం దగ్గిర పాతి యుండే శాసనం శిథిలమై పెళ్లు లేచిపోయినది. అక్షరాలు ఖిలమై పోయినవి.[3]

శంఖం. నామం. చక్రం. సూర్యుడు.

---

1. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 69. In the place of Sidupalle, the text here has Chinakomerla and Ganganapalle.

2. See Gandikota-durgam Kaifivat. p. 33-34.

3. See Gaṇḍikōta-durgam Kaifiyat, p. 47.

33. మవుజె అయ్యవారికంభాలదిన్నె గ్రామములో, మంత్రాలమ్మతోట్ల(?) చెట్టు సమీపం చింతమాని వద్ద ఉండే శాసనం రాయి నందిసమేతంగా వున్నది.*

చంద్రుడు. లింగం. సూర్యుడు.

ఈ గ్రామ పొలిమేరలో వుండేది. గ్రామానకు దక్షిణం సమీపం పౌరోహిత మాన్యం వద్ద గొంగటి లింగేశుని గ్రామం.

ఈ చొప్పున యింకా రెండు జాగాల పొలిమేరన వున్నది.

3౪. ఈ గ్రామానికి పశ్చిమంగా పెదబావి వద్ద శిథిలమైన శాసనం వున్నది గాని యిసుకరాయి గనుక అంతుమీద యేమి అగుపడ లేదు పందుము చేనున్న మీ పుత్రపౌత్ర పారంపరియాయం గాను...

మవుజే బెస్తవేముల గ్రామంలోని...గ్రామం కేశవస్వామి దేవాలయం ముందర గరుడస్తంభంమీద ఉండే శాసనం.

రవు(రౌ)ద్రి సంవత్సరం ఆషాఢ బ॥ 30 లు చినవెణుతుర్ల మంగల తిమ్మోజు కొడుకు తిప్పోజు పాతిన స్తంభము.

ఇందుకు తూర్పు మజరా జంగాలపల్లెకు, యీశాన్యపు దిక్కున, కల్లుట్ల సరిహద్దున పడియుండే శిథిలమైన శాసనము నకలు♦

భ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు...వారానను శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర గడ్డమయ్య దేవ.....ఘండికోటదుర్గం వీరయ్యకొడుకు... బసువయ్య రాచయ్య చినవీరయ్య...కట్టవేయగాను ౧౧। మీకు యిస్తిమి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర గడ్డమయ్య దేవమహారాజుల కొమారుడు వెంగళ రాజు కట్టడ రాజుగారు గండికోట వీరయ్య కొడుకు.....బసువయ్య

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 40-41.

♦ See for summary, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 55.

రాచయ్య కొరివి వీరయ్యగారి వీరు మొదలయిన అయ్యంగాండ్లకు వ్రాయించి యిచ్చిన శాసనం.

ఇందుకున్న రేగులకుంట పడమర బెస్తవేముల జంగాలపల్లె పొలిమేరన కుమ్మరకుంటకు తూర్పు...

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

బెస్తవేముల ప్రతినామమైన ప్రసన్న రాఘవాపురం ఈలాగున యింకా పొలిమేరలో మూడు నాలుగు చోట్ల బెస్తవేములకు ప్రతినామమైన ప్రసన్న రాఘవాపురం అని వున్నది.

...పొలంలోను నీరుతోట...చేను ౧౨ మానులు యిస్తిమి. ఇందుకు సాక్షులు బెస్తవేముల...చి. వా(?)ను మంగినేని కొడుకు ఆవులు వీరల సమ్మతిని బెస్తవేముల కరణం పరదేశి కొండిసెట్టి కొడుకు తిమ్మన్న వ్రాలు......అడుగము. ఇందుకు మొదగు అడిగినా వారణాశిలో బ్రాహ్మల వధించి పాపాన బోవువారు మంగళమహాశ్రీశ్రీశ్రీ.

౩౬. యీ సైదుకులోనున్న పైన వ్రాశిన శిథిలమైన శాసనం వ్రాసియున్నది.

౩౭. మవుజె భూతమాపురి చావడికి తూర్పు, పాతివుండే శాసనము.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౧ అగునేటి వికారి సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజ పరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ అచ్యుత దేవమహారాయలు విజయనగర మందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచున్నుండగాను, గండికోట సీమలోను, పినాకినీ నదికి ఉత్తరం, రేనాటి సీమలోను, బూతమాపూరిగ్రామం, శ్రీచన్నకేశవదేవర దివ్య శ్రీపాద పద్మంబులకు, కాస్యపగోత్రులైన విప్రవినోది పెదగోవిందయ్యవారు... భంన కొమారుండు నలగోవిందయ్య వల్లభయ్య కొమారుండు చినవల్లభయ్య కుంటి వల్లభయ్య కొమారుండు వల్లభయ్యాను జవి...విప్రవినోదులు......

ఈవల అక్షరాలు యే మాత్రము లేదు. అన్ని బండ పేడు లేచిపోయినది.

౩౮. మవుజె సూధవాపురం గ్రామములో హనుమంతరాయని దేవాలయములో గోడ దగ్గిర పడివుండే శాసనం.

ఈశ్వర సంవత్సరానను చలమర్థిగండపట్ణానను, జియ్యంగారి సన్నిధిని, వెంకటయ్యగారికి, కట్ట హరిదాసురాజు ధారబోసిన చేను, నడిమి కత్తుపను, భీమలి గుంకం గ్రోవను చేను ౧౩ న్న బ...

౩౯. గ్రామానికి వుత్తరం గొల్ల ఉప్పలపాడు, కుల్లుట్ల పొలి మేరను, పగిలిపోయిన శాసనం.*

గొల్లల వుప్పలపాడు, గ్రామానకు, అళియరామప్పయ్య దేవ మహారాజులుగారు, పులివిందల నారాయణయ్యకు ధారబోసి యిచ్చిన, గోచర్మం పొలం ఖ ౪౫౦ క్షేత్రం.

ఈ రాతి అంచున ఒక పెద్ద యెర్రరాయిమీద, గొడుగు పోలడు శంఖచక్రాలు సూర్య చంద్రాదులు ఉన్నవి.

యీ గొడుగు పోలడు కృష్ణదేవమహారాయలకు గొడుగుపట్టే వాడని మరియొక చోట వ్రాసియున్నది.

ఈ రాతికి తూర్పు సమీపమునందు పొలిమేరను.

చంద్రుడు.   శంఖం.   చక్రం.   వామనప్రతిమ.   సూర్యుడు

కల్లుట్లగ్రామానికి ప్రతినామమైన, తిర్మలాచార్యపురం అగ్రహారం

కల్లుట్లగ్రామానికి యీశాన్యం సామీప్యమున చెర్వుకట్టను, కరమల వాని మాన్యం మడిలో ఉన్న నిల్వరాతికి శాసనం.♦

---

* Images of the sun and the moon and below them the image of Vāmana. See Gaṇḍkōṭa-durgam Kaifiyat, p.p 56.57.

♦ See Gaṇṇikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 41.

ఈ రాతికి రెండో పక్కను వుండేది.*

క్రోధన సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౬ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర జగతాపి కంచిరాజయ దేవచోడ మహారాజులయ్యగారు, మంగల తిమ్మోజుకు యిచ్చిన వ్రాలుకు హనుమంతుని కిన్ని, గణాధిపతికిన్ని, సేవచేసేటందుకుగాను మాన్యంపెట్టిన చేను స్థళం ... మోడ చేను ౧౨ వ నల్ల చెర్వ క్రింద గొనమడి ౧౧ ఉభయం ౧౩ ఆకులు వక్కలు తాంబూలానకు పెట్టినది ౧౪౨ పొలం అనుభవించి బ్రదికేది.

ఇందుకు శకం ౧౮౪౭ అవుతున్నది.

మవుజె చిన వెణుతుర్లు గ్రామాన నుండే శాసనాలు.

ప్యా(పే)టలో చెన్న కేశవస్వామి ద్వారం వెలుపట నిల్వరాతికి శాసనం.

చంద్రుడు. సూర్యుడు.

శ్రీరామా.

౪౨. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౧౨ అగునేటి ప్రమోదూత సంవత్సర మాఘ శు॥ ౧౫ సోమవారం, శ్రీమద్రాజాధిరాజ మహారాజ రాజపరమేశ్వర, శ్రీవీరప్రతాప శ్రీరామ రాజు రామప్పయ్య విజయనగరమందు పృథివీ సాంబ్రా(మ్రా)జ్యం చేయుచుండగాను, చినవెణుతుర్ల స్థావరజ్ఞులు కరణం తిమ్మరాజు కొమారుడు సూరప్ప, కోట తిమ్మారెడ్డి కొమారుడు యెల్లారెడ్డి మొదలయిన కాపు కరణాలు యీ స్థళమందు పరషు(శు)రామ ప్రతిష్ఠ, చన్నకేశవ పెరుమాళ్లకు జీర్ణోద్ధారణ ప్రతిష్ఠ చేయించి, యీ తథాతిథి పుణ్యకాలమందు ఆగమపరులైన ఘట్టి కేశవయ్య కొమారుడు రామన్నకు పట్లం త్రోవను, గొల్లపల్లె పొలిమేరను, చేను ౧౧; ఈ దేవళ్లు తీర్చిన రాళ్లలింగా బత్తుని కొమారుడు తిప్పయు, లక్కోజు బుచ్చన్న కొమారుడు అయనగారికి, వద్దికేల దోవ తూర్పున జం(బు)

* See for a summary, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 61.

చేను ౧౧, ఈ మర్యాదను మీకు మాన్యం యిచ్చినారం. గనుక, మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంగాను సుఖాన అనుభవించేది.

౮౩. చెన్నరాయని సేయించినవారు కోటరెడ్డి కొమారుడు యెల్లారెడ్డి, వద్దిరేల మల్లయ్య కొమారుడు చిన గురువయ, నిత్యం కేశవులకు నిత్యదండములు.

ఈ దేవాలయానకు తూర్పు, ఆంజనేయుని దేవాలయం వద్ద ఉన్న నిల్వరాతికి శాసనం.*

సూర్యుడు. శంఖము. తెంగల నామము. చక్రము. చంద్రుడు

శుభమస్తు. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౮౩ అగునేటి రౌద్రి సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౧ లు, శ్రీ మన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవ మహారాయలు పృథివి సాంబ్రా(మ్రా)జ్యం శా(చే)యంగాను, శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర నంద్యాల తిమ్మరాజయ్యగారు, చినవెణుతుర్ల మారకపూరి శ్రీ చన్నకేశవ మూర్తికి దథ్యాన్నానకు సమర్పించిన శాసనం క్రమము. శ్రీసదాశివరాయులు మాకు నాయంకరానకు పాలించిన ఘండికోట దుర్గానకు చెల్లె సుంకిం సమ్మంధం చిన వెణుతుర్ల గ్రామకట్ణం గ ౩, గాండ్ల వారివల్ల గ ౧౫ ఉప్పర వారి గ ౪...ఉభయమున్ను మట్టువ గ ౪ ఈ నాలుగు వరహాలున్ను శ్రీ చెన్నరాయని దధ్యోన్నానకు సమర్పిస్తిమి. ఇందుకు విఘ్నం చేసిన వారు కాశీలోనున్ను, ౧౦౮ తిరుపతులలోనున్ను, తమతల్లి దండ్రాదులనున్ను బ్రాహ్మలనున్ను, గురువులనున్ను, వధియించిన పాపానం బోదురు. శుణకమాంసమున్ను, సురరానున్ను కలిపి త్రాగిన పాపివా(నా)డు. ఈ ధర్మం తప్పక నడిపించిన వారికి అశేష పుణ్యమని సమర్పించిన దధ్యోన్న శాసనము.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

* See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 62.

తిండిగుక్క తిప్పరాతిసేవి కోనంగారుడు పోతిసేని నిత్యశా(సే)వ॥
గ్రామానికి వుత్తరం గుట్టపైన కోన నరసింహ్వాస్వామి గర్భగుడి ద్వారం కడపరాతిపైన వ్రాసి యుండేది.

నరసింహ్వానికి మాహాసంకయు సదాసేవ. నరసింహ్వానికి పేరుసోమల రఘుపతి కామరాజు నిత్యసేవ.

౨౮. మాజె గొల్లల ఉప్పలపాడు గ్రామములను నుండే శాసనాలు
గ్రామానికి వాయువ్యం గొల్లపల్లి పొలిమేర సంకు జంబి(జమ్మి) మాను వద్ద శిథిలమైన దేవాలయం వద్ద నిల్వరాతికి వుండే శాసనాలు.[1]

సూర్యుడు. చక్రం. తిరునామం. శంఖం. చంద్రుడు.

ఈ శాసనానకు చేరినటుగానే దక్షిణంగా వుండే శాసనం.[2]

గ్రామానికి తూర్పు ఆంజనేయ స్వామి దేవాలయం యెదుట నిల్వురాయి పగిలివుండేది.[3]

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

ఈ శాసనానకు దక్షిణంగా వుండే శాసనము.[4]

సూర్యుడు. చక్రము. తెంగల నామము. శంఖము. చంద్రుడు

౨౯. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౭ అగునేటి రాక్షస సంవత్సర, ఆషాఢ బ॥ ౧౧ లు, శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప సదాశివ దేవమహారాయలు విద్యానగరమందు రత్నసింహాసనారూఢులై పృథివీ సాంబ్రా(మ్రా)జ్యం సేయుచుండగాను. అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుండైన, దేవ దేవోత్తముడైన గొల్లల వుప్పలపాటి చెన్నకేశవపెరుమాళ్ల దివ్య

1 See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 34.

2. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 34.

3 See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, pp. 56-57.

4. See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 56.

శ్రీ చరణారవిందంబులకు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల తిమ్మయ రాజుల మరిదళి సారప్పనాయనింగారు, దండములు సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

స్వామి సదాశివ దేవమహారాయులుంగారు, నంద్యాల తిమ్మయ దేవమహారాజులుంగారి నాయంకరానకు పాలించిన గంటికోటసీమ లోని, గొల్లల ఉప్పలపాటి గ్రామానను, తథాతిథి ప్రథమ యేకాదశి పుణ్యకాలమునందు, చెన్నకేశవ పెరుమాళ్లకు నిత్యాను ఊళిగెం నంద్యాల సారప్పరాజయ్యవారికి పుణ్యంగాను డోలు, నాగసరాల వూళిగెం చేసేటందుకు మాన్యంవామిచేను, రేగడి చేను ఖ ౦।౧ పుట్ల చేను, తంపా(?) తప్పన చే ౧౮ ను స్థళాలు ౨ టాను మాన్యం వాఒ? ఖ ॥౦ ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, యీ మాన్యం అనుభవించి పెరుమాళ్లకు డోళవారు జ ౨, నాగసరాలవారు జ ౨ ను కూడాను నలుగురు శేషును మాఘ నుడి(?)నాయని వూళిగెం కొదువ కాకుండాను సేసుకొ బ్రతుక గలవారు అని వ్రాయించి యిచ్చిన శిలాశాసనం. మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును.

మాజె గొల్లపల్లె కోటకు వెలుపట పెంటలో దిగువ పడియుండే శాసనం.* కొన్ని అక్షరాలు శిథిలమై యుండేది, హళేకన్నడ అక్షరాలు.

గ్రామానికి ఉత్తరం జంబి(జమ్మి) చేనులో దిగువయుండే రాతికి శాసనం.

చక్రం. నామం. శంఖు.

శ్రీముఖ సంవత్సర, శ్రావణ బ॥ ౧౦ లు గురువారం నాడు కూర్మయ్య తిమ్మయ్యకు, మాంద్రాజు గోపయ్య కొడుకు లింగరాజు మోసలి మోపూరి ఉత్తరం రేగడి ముత్తును చేను కూర్మయ్య తిమ్మయ్యకు ధారవోసి యిస్తిమి. ఎవ్వరు తప్పినాను, మార్కపురం చెన్నరాయనికి తప్పు తరమగు. మంగళంమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

---

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 10. A. R. No. 307 of 1937–38.

౭౬. మఫుజె మురుపంది గ్రామానికి తూర్పున భుమసాని పల్లెకు తూర్పు తాగి(డి?)తోటలో ధోడియం మురుపంది పొలిమేర సందున నిల్వరాతికి.*

సూర్యుడు. వామనప్రతిమ. చంద్రుడు.

మౌజె కోడూరు గ్రామాన నుండే శాసనాలు.

ఈ గ్రామములో చెల్లే మజరా దబ్బుడ పల్లెలో ప్యా(పే)టలో బావి వద్ద ఉన్న శాసనం.

ఆ బావిపూడి పోయిన తరువాత గ్రామం రెడ్డి, జిల్లేళ్లగోవింద రెడ్డి ముంగిటిలో తెచ్చి పెట్టెను. ఆ రాయి చిన్నది. దానికి నకలు.

సూర్యుడు. శ్రీహరి. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౮౭ అగునేటి విశ్వావసు సంత్సరం చైత్ర శు॥ ౧౩ లు కోడూరి కాపు కరణాలు జిల్లేళ్ల అయ్యనకు యిచ్చిన శిలాశాసనం.

నీవు మా పొలంలోను దబూటి పల్లె పొలాన, నీవు పల్లెగట్టి బావి తోవ్వించిన నిమిత్తం, నీకు సూతిమాన్యం బావికి...కిప్పతర చేను ఖ ।౧ నీకు మాన్యం ఇప్పించినారం గనుక, నీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యం గాను ఆ బావి పదిలం చేసి నీవు అనుభవించ గలవాడవు, అని ఇచ్చిన ధర్మశాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

కోడూరు గ్రామం చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయం యెదుట నిలువరాళ్ళపైన చాలుగా నుండే శాసనాలు.*

---

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 41.

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 45.

ఈ శాసనానకు దక్షిణముగా నుండేది.*

శంఖం. సూర్యుడు. చంద్రుదు. చక్రం.

...నగరపన్నులు అన్నులు అడి...చ్చంగలవారు. వెచ్చాలు యివి మొదలయినవి కట్టడ ప్రమాణాలు మన్నించి సర్వమాన్యంగాను కట్టడ చేసి యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఈ శాసనానకు యెవ్వరు తప్పినాను, తమ గల్లిదండ్రాదులను, వారణాశిలో వధియించిన పాపాన బోదురు, గోబ్రాహ్మణ వధచేసిన పాపాన బోదురు.

ఈ శాసనానకు దక్షిణంగా నుండేది.♦

శంఖం. సూర్యుడు. నామం. చంద్రుడు. చక్రం.

శుభమస్తు॥ స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౦ అగునేటి కీలక సంవత్సరం భాద్రపద శు॥ ౧౪ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీ॰ప్రతా॰ శ్రీసదాశివదేవమహారాయలగారు విద్యానగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృధివీ సామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను, శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర అళియరామప్పయ దేవమహారాజులుగారు పాలించి యియ్యవవధరించిన గుత్తి సీమలోన పెన్నబడి గ్రామాలలోను కోడూరి గ్రామమందు, శ్రీమతు అఖిలాండకోటి బ్రహ్మండనాయక వేదవేదాంతవేద్య పురాణ పురుషోత్తముండయిన శ్రీ కోడూరి చన్నకేశవస్వామి, దాసానదాసుండయిన దొమ్మరి పెమడృని తిరుమలయ తమ్ముడు సింగరిరెడ్డి కొడుకులు, యర్థయ్య పెద్దినరాజు, వీరబొమ్మినాయుని జనం సింగన్న తిప్పరాజు కొడుకులు

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat. pp. 59-60.

♦ See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat.

జనం ర కోడూరి చన్నరాయునికి ధారవోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనం క్రమ మెట్లన్నను : చన్నకేశవుని దీపారాధన అమృతపళ్ళకు, యీ కోడూరి గ్రామమందు వచ్చిన దొమ్మరి పన్ను ౫ రగుజ యిరువై నాలుగు కులాల వారికి పుణ్యంగాను, ధారవోస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను, తమ తల్లితండ్రాదులను, వారణాశిలో వధియించిన పాపానం బోవువారు.

దొమ్మర వారికి కొడుకులు పెనస కొడుకులు అని తమ యిరువై నాలుగు కులాలవారికిన్ని పుణ్యంగాను ధారవోస్తిమి. ఇచ్చిన ధర్మ శాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఈ రాయివద్ద మరియొక రాయి యుండగా అదితీసి దేవుని ద్వారమునకు వేసినందున అక్షరములు శిధిలమై పోయినది. అందులో,

శుభమస్తు. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషం బులు ౧౪౮౩ అగునేటి సాధారణ సంవత్సర...... శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవ మహారాయలు విద్యానగరమునందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను. (ఇక్కడ అక్షరాలు పోయినది.)

గ్రామానికి ఉత్తరం 10 పరువున బాలచంన్నకుంట చేలో దిగువ రాతికి వుండేది.

సూర్యుడు. శంఖు. రెండుగీరలనామము. చక్రం. చంద్రుడు

కోడూరి చన్నకేశవునికి మాలెపాట తిమ్మరాజు సమర్పించిన చేని స్థళం.

౫౫. మవుజె సంకెపల్లె శ్రోత్రియం గ్రామానమండే శాసనం. గ్రామానికి దక్షిణం సంకెపల్లె నాగమళ్ళ దిన్నె సరిహద్దున వామన ముద్ర రాతికి శాసనం.*

1. See Gandikōta-durgam Kaifiyat, p. 66.

ఈ గ్రామములో ఆంజనేయస్వామి దేవాలయం యెదుట నిలువ రాతికి శాసనం.[1]

గ్రామానను ౪ మగ్గాలుకు గాను నాలుగు... ..సిద్ధాయం చెల్లించగలవారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

మవుజే నాగమళ్ళ దిన్నె గ్రామానికి తూర్పు పెన్న యేటిగడ్డ పాంతగ్రామ నెత్తం చేనులో నిలవ గరుడ స్తంభంపైన నుండేది.

చక్రము. నామము. శంఖము.

బుక్కపట్ణం వెంకటాచార్యులు వారి శిష్యుడు చాతూరంగా దాసరి యెత్తించిన గరుడగంభం కైంకర్యం.

మవుజే నుగుమంచి పల్లెలో నుండే శాసనం.[2]

శంఖం. నామం. చక్రం. సూర్యుడు.

ఈ దేవళంలోనే యీ శాసనానికి దక్షిణం నిల్వరాతికి వుండే శాసనం.[3]

సూర్యుడు. శంఖం. తిరుమణి. చక్రం. చంద్రుడు.

ఈ శాసనానకు తూర్పు యీ దేవళం ప్రాకారంలోనే దిగువ బండకు వ్రాసినది.

శ్రీరస్తు॥ శుభమస్తు॥ శ్రీ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౦౦ అగునేటి కాళయుక్తి సంవత్సరాన దొడ్డుగా వర్షం యేడు వెల్వ(ల్లువ)గా వచ్చినందు వల్లను పొదటూరి కాలువ మొగాళాన మడుగు బెట్టి

1. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 45.

2. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 50.

3. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 50.

కాలువను నీళ్లు పోంక కార్తికాన చల్లిన మడి యెండిపోతూ ఉండగా ఆ యూరి రెడ్డి కరణాలు యీ వూరికి వచ్చి రేంగుల చేవుకు ఉత్తరాన నుంచి అంటంట ఉభ్భలో ఉత్తరపువారను సంకెపల్లె త్రోవకు తూర్పునంగా మొగాళం పుట్టించుకోవలెను; ఇందుకు మీాకు మా ఊరి పొలములోనుంచి మీా యూరి పొలంలోనికి అణుకువకిగా మాన్యం చూపెము. అని యిక్కడ రెడ్డి కరణాలను అడిగితే వీరు మందలించిన వివరం. మీారు కొత్తగా కాలువ మొగాళం తొవ్వుకోవద్దు; మీా పొలం మేము వల్లము అని తొవ్వనియ్యక పోయిరి. గనక, పొద్దటూరి వారు తాడిపర్తికి పోయి మా సూరి వెంకన్నతో తెల్పుకొనిరి. అప్పటికి యీ యూరు కరూరు సముతులో నుండెను, పొద్దటూరు జంబులమడుగు, సమతు కింద ఉండెను. ఈ రెండు సమతులకు తరపుదారుంను ఆయనే కనుక యీ యూరికి వచ్చి రెడ్డి కరణాలను వెంటబెట్టుకొని, కాలువ తొవ్వవలసిన తావు చూచి కాలువ తొవ్వుకోనిమ్మని యీ యూరి వారితో మందలించితే వీరు మందలించిన వివరం. మా ఎరిమడి చెరిచే నిమిత్తమేగాని, యీ కాలువ వారికి వైశాఖానికి పసికే రాదు. ఒఘు(క) ఫలానకుగాను, మామడి శానా చెడిపోతూ యున్నదని తెలియుచెప్పితే ప్రభువు చక్కగా పోయెను; పోనీయక తమ యూరికి వెంటబెట్టుకొని పోయి ఆ ప్రొద్దుప్రొద్దటూరిలో ఆయనకు చాలా భంగ పోయితే, ఆ రాత్రి నలుగురు బంట్రోతులను యీ యూరికి వచ్చి భీమరాజుగారి బెణకయ్యను, తిప్పరాజుగారి గరుడయ్యను, బసవరాజుగారి తిరువెంగళను, బసిరెడ్డి టాకయ...పొద్దటూరికి అంపితే వెంకన్న పిలిపించి సంగిన ఫలం నష్టం అవుతున్నది కాలువ తొవ్వుకోనీయక తీరదు అని ప్రభువు అనెను. అప్పుడు అప్పగుంట్రెడ్డి నాగిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి, సిద్ధవట్టం వెంగన్న యల్లమరాజు మొదలయినవారు, యీ యూరివారికి ఉడగరలు యిచ్చి తమ యూరి పొలం చాయవాగున ఉండే పొలిమేర రాతికి తూర్పు దండుదోవకు ఉత్తరం చేసు యిద్దుము. ఇందుకు దక్షిణం నల్లగుండ్లలో యుండే రాతి ఛాయకు చేను నలుతూము కుంచెడు, ఈ అర్ధం కుంచెడు, చేనును మీా యూరి పొలంలోనికి అణుకువ యిస్తిమి. అని

తమ పేరట లిఖితం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించమని యిచ్చి ఆ యేంటికి ఆరువరహాలు యిచ్చి కాలువ తోవ్వ్యకుని, కార్తికం ఫల పర్చుకొని వైశాఖానకు ముట్టజేటి మొగాళమే చేసికొని సిద్ధార్థిని చేను పద్దెనిమిది మూరె ఘు(గ)డను కొలచి మేరె వేసియిచ్చిరి. ఇదిగాక బుక్క పట్ణం నృసింహ్వా తాతాచార్యులు మూలమళ్లకు తూర్పు నేలలో తోవ్వ్యిన కాల్వకు యిచ్చిన చేను యినుక ఒన్నెంగ ఆగ్నేయానవుండే పాలిచెర రాతికి తూర్పున గొరల తెరువుకు నందెచేను, యిద్దుం యిచ్చి లిఖితం వ్రాసి యిచ్చిరి గనుక.....యీ యినుక చేను, అణుకువ ఆయెను, అప్పటినుంచి యిక్కడివారే సాగుబడి చేసికొని సుఖాన అనుభ విస్తున్నారు. అని బెణకయ్య వ్రాసిన ప్రకారం ఈ వూరు బొందల దిన్నె యను, యర్రగుడి, చామలూరు, కొప్పోలు, పొద్దటూరు మొదలయిన గ్రామాలకు పడ కాణియాచికర్త అని యేసిన(?) శాసనం అంకాబత్తుని గారి సింగరి మలిచిన శాసనం శ్రీ జేయును.

ఈ శాసనానకు ప్రక్కను వ్రాసి వుండేది.

మన్మథ సంవత్సర చైత్ర బ॥ ౧౦ లు శ్రీమన్మహానాయంకా చార్యులైన పెదపోతు...

గ్రామంకోట వాకిట దిగువ పడివుండే రాతికి అంత్యభాగం అక్షరాలు శిథిలమై పోయియుండేది.

శ్రీరామా॥ శుభమస్తు॥ స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౮ అగునేటి దుర్ముఖినామ సంవత్సర భాద్రపద శు॥ ౧౦ లు గుత్తి సరకారుకు చెల్లె పరగణే కదూరుకింది సుకుమంచి పల్లె పారుపత్య రెడ్డికరణాలు సాలెవారు కడప చినయెర్రయ నారా యణ మొదలయిన వారికి సాలెరికం కూర్చి కొత్తగా పేట కట్టె నిమిత్తం యిచ్చిన కౌలు. మొగవాండ్ల పెద్ద మగ్గం ౧ కి గ ౧౫౦ అర మగ్గం ౧ కి గ ౦౫౩ లెఖను, క్రయ ఖడ్డాయాలు విరాళాలు, బల వంతంచేసి వేసేది లేదు. అని యిచ్చిన కౌలు. ఇందుకు తప్పి యెవ్వరు

వేధ చేస్తున్నారో వాని నోటా (ఇక్కడ నాలుగు పంక్తుల అక్షరాలు చితక కొట్టినారు, గనుక అగపడలేదు.)

గ్రామానికి పడమర సుకుమంచిపల్లె పొలం తాడిపర్తి తా॥ మాజే బొందల దిన్నె పొలిమేర సందున పుట్టబండకు వ్రాసియుండేది.*

ఈ బండకే సమీపంగా పుట్టబండకు, తెనుగు పద్యాలు వ్రాసి యున్నవి. రాయి మధ్యమధ్య పెట్లులేచి యున్నవి.

శ్రీనరసింహదేవుని విశేషకృతిగ రచింయించ నేర్తునో।
మానవనాథులార నను మక్కువ జేయుచు ఆదరించుండీ।
మానితవెన్నినామకుల మాన్యుడ భీమయమంత్రి పుత్రుడగ।
నూనిభశంకరాంబ సుకుమారుడనే బెణకాఖ్య సత్కవిన్ ॥ శ్రీ ॥

రాగగరిమ తెరిగి రహిమీరపదములు।
పాడనేర్తు ద్విపద పద్య ఫణితి।
తెలిసి చదువనేర్తు ధీమంతు లౌనన।
పేర్మి భీమయార్య బెణక కవిని॥

శ్రీ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౧ అగు ప్రమాది సంవత్సర...

ఈ బండవద్దనే రెండో పుట్టుబండకు వుండేది.

శ్రీశాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౭౧ అగునేటి వికృతి నామ సంవత్సరం వరకు గండికోట పెమ్మసాని చిన తిమ్మానాయుడు యేలుతూవుండగాను గోలకొండ నుంచి నవాబువచ్చి కోటసాధించి కట్టుకొనెను. నందన సంవత్సరాన యీ ఊరు కోడూరు సమ్మతు క్రింద పడెను, అప్పుడు సేకచందాచేస్తూయుండెను ; ఆ వెనుక మహామ్మదు రజా చేసెను ; ఆ వెనుక గాజీమీర చేసెను ; నవాబువారు గండికోట సాధించిన తర్వాత గుత్తి, గుఱ్రము కొండ, కంచి, వందవాసి, చంగలపట్టు ఆరికాడు, ప్రళయకావేరి, మైలాపురి, చెన్నపట్టం మొదలయిన దేశ

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 64.

ములు సాధించెను గనుక, తూర్పు సముద్రం పర్యంతం గోలకొండ క్రింద చెల్లెను. ఆనాడే విజాపూరానసుంచి ఖానుఖానావచ్చి పెనుగొండ, వేలూరు, చెంజి, ఆరణి, బుసు(బసువా)పట్ణం, వేలూరు మొదలయిన ప్రదేశములు సాధించెను తదనంతరం అక్షయసంవత్సరాన ఢిల్లీశ్వరుడు వచ్చి గోలకొండ, విజయపురం సాధించి, హిమసేతు పర్యంతం యేకచ్ఛత్రాధీశ్వరుండయి యేలెను. పార్థివ సంవత్సరం పర్యంతం పూర్వం గోలకొండ దేశం కుతుపశాహా వారిది. విజాపురం దేశం మొదుల శాహావారిది.

౬౩. కిష్టేపట్టి మవుజే యెర్రగుడి గ్రామాన నుండే శాసనములు. గ్రామానికి దక్షిణం ఆంజనేయుల దేవాలయం యెదుట నిల్వరాతి శాసన.*

చంద్రుడు. దీపస్తంభము. సూర్యుడు.

ఈ గ్రామానికి యీశాన్యం సామీప్యమున కపిలెవాగు బావి వద్ద ఉండే దిగువరాతికి శాసనము.*

గ్రామానికి ఉత్తరం అరపరుగు దూరమున యీ గ్రామం పొలి మేర కున్నా చామలూరి పొలిమేరసంకున నిల్వరాతికి ప్రాచీన హళే కన్నడ అక్షరాల శాసనం:

2. See Gandikota-durgam Kaifiyat, p. 49-50.

1. See Gaṇḍikōṭa durgam Kaifiyat, p. 64.

౬౮. జంబులమడుగు తాలూకాలో కిష్టేపట్టిలో కొన్ని గ్రామములలో వుండే శిలాశాసనాలు. జంబులమడుగు తాలూకే మవుంజే దేవగుడిలో యుండే శాసనములయొక్క నకళ్లు ౬౦ కి వహీ; దేవాలయం గర్భగుడి యెదుట గుఱ్రపు ప్రతిమలు వేసి వున్న రాతిపైన వ్రాసివుండే శాసనము.*

See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 11-12.

దీనికి ఉత్తరం శాసనము.*

దేవాలయానకు వెలుపటి దక్షిణపువైపున ప్రాకారం లోతట్టున వున్న శాసనము.

సూర్యుడు. డమరుకము. తెంగళ నామము. చంద్రుడు.

అవిఘ్నమస్తు । శ్రీతలకంటి దేవ్యైనమః ॥

యస్యా దేవ్యాః ప్రసాదేన, ప్రజాః సంపత్ప్రదో ముదా ।
తళకంటీశ్వరీం వందే తాం చంద్రార్క కళా ధరాం ॥

లోకానుపాలన విధౌ పురుషః పురాణః ।
శక్రాదిభి ర్మునివరై రుపసేవ్యమానః ।
ఆ సీత్ప్రధానపురుషాఖిల వృద్ధ సేవ్యం ।
సాక్షాత్స్వయం జగతి బుక్క వసుంధరేశః ॥

తస్యాహితక్షత్రియ పంక్తజాత ।
సందోహ సంతాన సుధాకరస్య ।
పుత్రోభవ ద్దానగుణాభిశాలీ ।
శ్రీ హరియ్యణపః సంశ్రితకల్పభూజః ॥

తస్యాత్మజో హరియ్యణపభూమిభర్తుః ।
శ్రీమానభూ ద్బుక్కణనామధేయః ।
యస్మిన్ సుజాతే సురభూసురేంద్రా ।
స్తుష్టాబభూవు స్తుహినాద్రిధైర్యే ॥

యస్మిన్ఛ్వాభ్రసతి మధ్యలోక మధికం శ్రీహరియ్యణపక్ష్మాపతి
...పుణ్యాసంచయఫలే శ్రీబుక్కభూపాలకే ।
కీర్తిక్షాళిత సర్వభూమిఫలకే వర్ణాశ్రమాణాంస్థితి ।
వ్యక్తాచిత్రవతీ విభాతిసతతం దర్పోద్ధకోహార్యతా ॥

---

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 12.

శాకాబ్దే గిన్ని ఖ వహ్ని చంద్రకలితే శ్రీదుర్మతే వత్సరే।
మాసేభాద్రపదే శితేపక్షకే రుద్రాఖ్యా దివసే।
శుభేభృగుసుతఖ్యా తేచ వారే[1] రథో।
శ్రీమద్బుక్కణ భూభుజాహారి హరక్షోణీశ సత్సూనునా॥
శ్రీతలకంఠేశ్వరి పాదభక్తినిరతో।
బారికబీజయోగ్యా సాసార్వకాలం సుఖదాస్తుతస్మై।
శ్రీబుక్కభూపా.. ...జాయపాయా।
త్పంకజనంభవాది విబుధస్తోమార్చితాంఘ్రిద్వయే।
భూమాహార్యపభూమిపాలతనయం శ్రీబుక్కభూపాలకం।
......భూపమాళి విలసన్మాణిక్య।
నిర్యత్ప్రభా కాసారాంచితపాదపంకజయుగం।
శ్రీతల్లికంఠేశ్వరీ విశ్వేశ్వరేణ కలినా.........
శాసనంజయాంత...ఆదరిణనులప...తవహి...మయుజమానం॥
మంగళం మహాశ్రీశ్రీశ్రీ.

౭౮. దేవాలయంలో మంటపం యెదుట శాసనం.[2]

సూర్యుడు. డమరుకము. నామం. (శూలం?). చంద్రుడు.

రంగమంటపంలో నైరృతి భాగం స్తంభానికి దక్షిణ భాగమందు శాసనము.[3]

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౨౦ అగునేటి విళంబి సంవత్సర కార్తిక బ॥ ౭ సో॥ తలకంటిదేవి పూజారి బైరజియ్యల నాగజియ్య మనమడు, సంవత్సరాలక అప్పనాంకు, తనకు జరగక పోయి తోడిపాళ్ల వారి సమ్మతి లేక జీడల మల్లజియ్యలకును తన పాలివృత్తిలో నాను వరస దినములలో నాను గూడాను మూడవ పాటును క్రయముగాను అమ్ముకొన్నది.

1. Friday, 20th August, A.D. 1391.
2. See Gaṇḍikōṭa durgam Kaifiyat, p. 23.
3. See Gaṇḍikōṭa-durgam-Kaifiyat, p. 16.

వరహానిరూకలు మాడలు ౨౪ టికిన్ని వారిక్ని యీ తోడి నాలుగు పాళ్లవాండ్లుకు...అండ వేతటి పోటి తళ్లె ప్రోలేపి యిరుగురు గూడను, యినుమడి పడిప్రవృత్తి విడిపంచినది ల్ ౪౮ రూకలున్న నలుభయి యెనిమిది రూకలున్న ప్రయము తగినది ల్ ౨౪ రూకులున్న ఉభయం ౭౨ నన్నాల్గు రూకలు, మాడలు ౧౮ పదునెనిమిది బడి నడిపించిరి. ముందరొక నాటికిన్ని నాగె కొమకు బయ్యాడు యీ వృత్తి తన దని పెనగరాదు. దీనికి సాక్షులు తళజియ్యారు. పత్రానమున్న తబసులు అంతమట్టు వారున్ను, యీ రెండు చెరంగుల వారికిన్ని, పైండి ముడి, ముడిపించిన కాంపు సాక్షులు: రంపులూరు మల్లినాయుడు, మారమరెడ్డి చెంగమరెడ్డి, బోడ్రెడ్డి దేసయని దతుంపు జక్కయపల్లయ అగ్నిమూర్తి సుజానందమయ, ౧౮ మాడలును పట్టెన్ని యిమలూరి చక్రవర్తిని, యింతవట్టంవారు కూడాను రెండు చెరంగువారిని మీదను వృత్తులకున్ను బెనంగగాదని ఒకళ్లకొకళ్ల పెనంగేరని లంబదేవమహా రాజుమీదను, అన తప్పులుంగాను, యీ పైడినూపి పెట్టినవాడు, బాగోజుతిప్ప పయిండిముడిచిన వాండు తిప్పసాని భైరన.....దహాతల జియలాను పంపారూడి పత్రం.

ఈ స్తంభానికి తూప్పతట్టు శాసనం.

స్వస్తి శ్రీమతు శకవషంబులు ౧౨౦౨ అగునేటి విక్రమ సంవత్సర అధిక శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు సోమవారం ప్రోవజియ్యాల ముఖ్యమయిన ఆయుక్షువాడపాలికి, యీ నల్లతల జియ్యాలు యిచ్చిన బాసాపత్రము: తన పాలివృత్తి కొరుపురిసీమ, అందు దేవిని పూజింపంగలవాడు గాని, తూముగట్టుచేను మడి యేమిగలను...పాలని అడుగరాదు, తన వరుస పూజించి అయ్యాగి సీమం జొరరాదు, దీనికిన్ని సాక్షులు: రెల జియ్యాలు, జోగి జియ్యాలు మల్లె, పల్లలపాటి నాగజియ్యాలు, రాయంబిను వీరి యుభయాన మతమున వ్రాసినది కరణము నిత్యానందులా, పంచా రూఢి పత్రం. కురుమరి వత్తికి తగిలిన పైడి అడుప లేక మీారే కుడుం డని విడిచిన వృత్తి.

ఈ స్తంభానికి ఉత్తరపు తట్టు శాసనము:

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౨౦ అగునేటి విళంబి సంవత్సర శార్తి బ॥ ౧ లు సో॥ తలకంటి దేవిపూజారివల్ల తల్లజియ్యాలు జయ మన్మథ సంవత్సరాలు కరువునుండి జరగక పోయి తోడి పాళ్ల వారి సమ్మతి లేక నూకజియ్యల వంకగారికిని తన పాలిలో సగం వృత్తిని వరుసను దిన ములు ఆరున్ను కూడానున్ను క్రయముగాను అమ్మికున్న వరహాని రూకలు, రూకలు మాడ్లు ల్ ౪౫ి టికిన్ని వారికిన్ని యిక తోటి పాళ్లవారు ప్రోలజియ్యల తలజియ్యాను, సిద్ధజియ్యాలు తళయాను, ప్రోనరాబళరేను, యీ నలువురంగూడాను, వారికిన్ని యిక యినుమడి వెట్టి, వృత్తివిడి పించినది, రొఖం ల్ ౪౯౦ తొంబై రూకలున్ను వ్రయము తగిలినవి ల్ ౧౨ రూకలున్ను ఉభయము నూట రెండు రూకల సన్నాల్గు రూకల మాడ్లు ౨౫౮౦ యరువదేను మాడ్లు ఆరపెట్టి విడిపించిరి. మీాదను యీా అర పాలి వృత్తికిన్ని తళజియ్యాలకుం బెనంగరాదు. దీనికి సాక్షులు : కురు మరి తబసి వెనయ, మానుజినదేవర, పూజారి శుభకీర్తిన్ని దొడపాటి తికజియ్యలు, నీలజియ్యాలును, దొండపాటి దేవజియ్యాలును చౌడూరినాగ జియ్యల రాయక బయనాను, రాయజియ్యల దేడేను, నంద్యాల నీల యాను, పల్లలపాటి బ్రహ్మజియ్యలూను, కనియంపాటి బటుజియ్యాలు, మల్లజియ్యాలు, వీరు మడకబ్రహ్మేశబండ్లూను, అవుబళుని ప్రాలు పంచాసాటి పత్రం.

ఈ స్తంభానికి ఉత్తరం స్తంభంపై ఉత్తరపు తట్టు శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౭౩ అగునేటి పింగళ సంవత్సరం ఆషాఢ బ॥ ౧౧ లు గురువారం ఎఱదేవజియ్యల కొడుకులు తళజియ్యా కున్ను, ఆ కామజియ్యలకున్ను ఆ తొంబంటంను పోలజియ్యాలు యిచ్చిన శాసనము. తళకంటిదేవిగుడిని మావరుస దినములలోను ఒక దిన మునను కాండి...టంకాలు ౪౯ నలుపై తొమ్మిది టంకాలకు తెగను అమ్మితిమి : సాక్షులు కంచెమరెడ్డి, నలతళజియలాను, మోరజియ్యాలు, మల్లసిరివాళ, నల్లసాని వీర.

ఈ స్తంభానికి తూర్పుతట్టునను కొన్ని అక్షరములు శిథిలమై పోయినవి. వృత్తి రుజనాను, విజనాను, బిడ్డబిడ్డ తరముస సరిగ్గాను పంచి కుడుచువారు, వీరల ఉభయం అనుమతిని నాగయుబళాని వ్రాలు.

దీనికి తూర్పు స్తంభంపైన దక్షిణపుతట్టు శాసనం.

౮౦. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౧౬ అగునేటి భావ సంవత్సర కార్తీక బ॥ ౧౨ లు తళకంటి దేవి స్థానాపతులు బాచజియ్యలు పాలయూన, ఆ కొండురాళ్లను లంకజియ్యలు కొడుకు మల్లుజియ్యలు ౩ యేకస్థులైన లందళజియ్యల కొడుకులు పెద భైరజియ్యలు అప్పజియ్యల పిన భైరజియ్యలు, పత్రము పెదతళు కొడుకు వ్రాసెను జగికి యిచ్చిన శాసన క్రమమెట్లన్నను. ఆబాచజియ్యలకు తళకంటి దేవిస్థానంలోని పాలు దినాలు ౧౦... నెము నలందులవారిచేత బుచ్చుకొ...ప్రతివె ౧౪ క్రయంరాయ...రాయజట ౬౦౦ కున్ను... దినాలున్ను......వారికి ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను భూమిన్ని, ఆకాశ మున్ను కులపర్వతాలున్ను, సముద్రాలున్ను కలంత కాలమున్ను చెల్లేటట్టుగాను యిస్తిమి. వారు వారితోటి మర్యాదను చన్నటువంటి గృహారామక్షేత్రాలున్ను ధనధాన్యాలున్ను జీవధనము సహితముగాను వచ్చినటువంటి పాలుపంపు దేవుని పూజించి అనుభవించువారు, ఈ శాసనానకు ప్రతిశాసనాలు వ్రాసి యున్నవి. ఈ శాసనానకు సాక్షులు రామేశ్వరమునకు స్థానాపతులున్ను దండ్లూరి చెంగమరెడ్డి కొడుకు పోతిరెడ్డిన్ని తళకంటి దేవిగుడి స్థానాపతి మెలందళ జియ్యలాన్ను వీరందర భయ మానుసుకాలాను...కరణం భీమరాజు నరహరి కుమారుడు బయ్యన్న వ్రాలు.

ఈ స్తంభానికి తూర్పుతట్టున ఉండే శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౧౬ అగునేటి భావ సంవత్సర కార్తీక బ॥ ౧౨ లు ఉభయ నాలగౌరమ్మాను ఆ కొమ్మరాజు భీమన్నాను, బయ్యన తమ్ముడు విజయనాను జనులు

ముగ్గురు యేకస్థులై నలదళజియ్యన కొడుకులు పెద్దభైర అయివుజియలు పిన్నభైరు పాపతళ్లాపద్దళ్లు కొడుకు పాపుడికున్ను యిచ్చిన శాసన క్రమ మెట్లున్నను.

తళకంటి దేవస్థానముంకు మాకు చెల్లేటి నాల్గు దినాలవల్లాను బయ్యన పాలిలోను దినం ౧ కి క్రయం రాయజట ౧౩౫ నూటముప్పది యైదు టంకాలున్ను నలందళవారి చేతను బుచ్చుకొని యిచ్చినది దినం ౧ కి చెల్లేది యటువంటి స్థానం వారి తోటిపాలువచ్చిన గృహారామ క్షేత్రములు, ధనధాన్యాలు, పంచలోహాలు, జీవధనం సహితంగాను దేవివరుస పూజచేసి అనుభవించువాండు, ఆనలందళంవారి ఇదిని చంద్రాదిత్యాలు గలంతకాలమున్ను భూమి ఆకాశము గలంతకాలమున్ను కుల పర్వతాలు సముద్రాలు గలంతకాలమున్ను చెల్లేటట్టుగా యిస్తిమి. విజయనకు చెల్లే వరస దినానకు ఒచ్చి(వచ్చిన) వృత్తిచేను రాయజట ౧౦౦(నూరు టంకాలు) క్రయంగాను, ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యిస్తిమి. ఈ చేనికి యేమి వెచ్చం వ్రయం గలిగినాను, విజయన అచ్చువాడు. ఈ శాసనానకు ప్రతిరాగి శాసనాలు వేసియున్నది. ఈ శాసనానకు సాక్షులు రామేశ్వరం స్థానం వారున్ను, చెంగమరెడ్డి కొడుకు దండ్లూరి, పోతిరెడ్డి మెల్లజియ్యలాను, మారజియ్యల తెళుకాళుభైరున్ను వు(ఉ)భయులు అనుమతానను దానవులపాటి స్థళకరణం భీమరాజు నరహరి కొడుకు భీమన్న వ్రాలు.

ఈ రాతికి ఉత్తరపుతట్టు శాసనము-

సాధారణ సంవత్సర మార్గశిర శు। ౭ లు గురువారమున మార జియ్యల, చెన్నజియ్యల, పాలజియ్యల, నల్లతళ్లు, బాచజియ్యల మెర తళజియ్యల తనపాలి దేవిగుడివృత్తి తన కొడుకులు తళ్ళెకు ౨ పాళ్లున్ను తల్లుకు ఒక పాలున్ను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, పంచికునువగలవారు. తల్లెను విడిచి తొలగెననక కూడనేసి కుడిచేది. వీరి వుభయానుమతి సంగబత్తుని వ్రాలు. తళ్ళెన్ను, మల్లూన్ను వాసి పో...అప్పుడు

తళి రెండుపాళ్లున్ను మల్లకు పాలున్ను యీా క్రమమున కాలకాలం బిడ్డ బిడ్డలు తరం పంచి కుడుచువారు.

దీనికి దక్షిణం వైపు స్తంభానకు వు(ఉ)త్తరపు తట్టు శాసనం.

నందన సంవత్సర మాఘ బ॥ ౮ మం॥ శ్రీమతు బయ్యనకున్ను, అతని తమ్ముడు విజయనకున్ను తళకంటిదేవి అందు చాచజియ్యపాలి జమలోని పాలు రామేశ్వరం స్థానంవారు చేసిన నిర్ణయం: పోలమ్మకు మూడు దినాలున్ను ఉభయన విజయనకు నాలుగు దినాలున్ను కుడుచు వారు. ఈ నాలుగు దినాలున్ను ఉభయనకు రెండు దినాలున్ను పంచి కుడుచువారు. ఉభయన గడించిన వృత్తిభూమి విజయనకు సరిగాపంచి కుడుచువారు. ఈ శాసనానకు సాక్షులు.

వల్లూరి గంగిరెడ్డిన్ని, వెలివోలిమల్లెల బైరెడ్డిన్ని, దానవుల పాటిన ర్రెళ్ల బైరెడ్డి చౌడూరి నాగి సెట్టిన్ని పీరుల వుభయాడుమతదిం పర్వత రాజు వ్రాలు.

మంటపములో ఉత్తరపుతట్టు గోడదరి స్తంభానకు శాసనము.

౮౪. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శకవరుషంబులు ౧౨౭౭ అగు నేటి కాళయుక్తి సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౩ గు॥ విజయన తన పాలు దినాలు ౨కి నలతళ జియ్యలకు ట ౪౦ టంకాలకు క్రయం యిచ్చితిని తోటి పాళ్లవారు యెవరు......[1]

దేవాలయానకు వుత్తరం వైపు శాసనము.

స్వస్తి శకవరుషంబులు ౧౨౩౧ అగునేటి సౌమ్య సంవత్సర ఫాల్గుణ శు॥ ౭ గురువారం [2]శ్రీమతు సకల సేనాధిపతి మహారాయ పట్ట సాహిణి సోమయ నాయంకులు ఘండికోటను పృథివీరాజ్యం సేయు

1. See for summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p p. 17-18.

2. Date Irregular. Week day does not tally The Lunar eclipse referred to took place on Sat. 14th Feb. A.D. 1310.

చుండగాను నాగరాజు మల్లయ తమ్ముంను, హరియపరాజు కొడుకు బయ్యన, చిన్నయ మార్గ సుంకం అరయుచున్నండి సోమగ్రహణ కాలమప్పుడు సాహిణిగారికి పుణ్యముగాను, తళకంటి దేవతకున్ను, అఖండ దీపానకు వు(ఉ)భయ మార్గసుంకం వల్ల నెలకు రెండేసి రూకల లెఖను యిస్తిమి. ఎవ్వరైనా యీ నియోగము అరసినవారు యీ ధర్మము తప్పకుండా చెల్లించి పుణ్యము అగునట్టు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యిస్తిమి ఈ ధర్మం యెవ్వరు చెల్లింపకున్నను గంగకర్తను కపిలెంబొడిచిన పాపాన బోవువారు.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

మంగళమహా శ్రీ.

దీనికి పశ్చిమం శాసనం.[1]

సూర్యుడు. ఉడుకు. చిన్నకూలం. చంద్రుడు.

దీనికి తూర్పుతట్టు శాసనము.[2]

సూర్యుడు. ఉడుకు. నామం. చంద్రుడు.

దేవాలయమునకు దక్షిణ వైపున పగిలిన నేలను పడియున్న శాసనము[3]

ఈ దేవాలయం యెదుట సుంకెసల చెట్టు క్రింద యిసుకలో పూడియున్నటువంటి శాసనము.[4]

సూర్యుడు. చక్రం. నామం. చంద్రుడు.

---

1. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kayfiyat, p. 31.
2. See, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat. p.p 32.31.
3. See, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p.p. 39.40.
4. See for a summary, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 48.

శుభమస్తు: స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౬౭ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర నిజ ఆషాఢ బ॥ ౧౧ లు

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీమద్వేద మార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్య ఉభయ వేదాంత ప్రవర్తకులైన కందాళ్ల అప్పళాచార్యులయ్యవార్లగారికి శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివ దేవమహారాయలు పృథివీ రాజ్యం సేయుచుండగాను, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కొండ్రాజు చిన తిమ్మయ దేవమహారాజులు అనంతమ్ములైన దండములు సమర్పించి యిచ్చిన భూదాన శాసనం.

మాకు సదాశివదేవ మహారాయలు పాలించిన చెన్నూరి సీమ గ్రామం తూగట్లపల్లె ధారాపూర్వకంగాను సమర్పిస్తిమి. ఆ గ్రామాన్ను కలిగిన నిధినిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణ ఆగామి సిద్ధ సాధ్యంబయిన అష్ట భోగ తేజస్వామ్యములులోను గాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభ వించేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయు.

ఈ దేవాలయం గోపురం కుప్ప అడుగున బండకు వేశి(సి)వున్న శాసనము.*

అంతు దేవగుడిలో శాసనములు ౧౯

నువుజె సుగుమంచి పల్లెకు తూర్పు అగస్త్యదేవాలయం యెదుట నిలిపి యున్న శాసనం.

---

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p.p. 69-70.

ఈ వైపు కిందకొన్ని అక్షరములు శిథిలమైనవి.

ఈ వైపు కిందకొన్ని అక్షరములు శిథిలమైనవి.

౯౩. ఈ రాతికి తూర్పు తట్టు వ్రాసి యుండేది.

ఈవల అక్షరములు ఖిలమై పోయినవి. శ్రీ కృష్ణరాజాధిపా ॥.

మవుజె పెదదండ్లూరిం గ్రామాన నుండే శిలాశాసనములు.

ఈ గ్రామానికి నైరుతి భాగం పరువుదూరాన కన్నెతీర్థం వద్ద యీశ్వరుని దేవాలయం యెదుట మామిడి చెట్టుక్రింద పగిలిన రెండు తునకలు పైన ఖిలపడిన శాసనము.

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

౯౪. వూ(ఊ)రికి దక్షిణం జువ్విమాని దగ్గిర నున్న శాసనం.*

వరదరాజస్వామి దేవాలయం దక్షిణ భాగమునందు గోడన వుండే శాసనము.

౯౫ గుండెళ చెరువులోను, నీలకంఠ దేవరమడి దండమడి ౧౧౪౦ ఉభయం చేను మడి ౧౩|౧ ముత్తుమును అయిదు ముంతలు శిఖరం పెట్టె అందుకు పెటితిమి గాన మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యముగాను, ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, అనుభవించుకొని బ్రతికేది. ఇందుకు యెవరు గన్క.........

ఈ రాతిపైనను యింతే వ్రాసినది కాని, యెవరు యిచ్చినదిన్ని శక సంవత్సరములు వ్రాసియుండ లేదు.

ఊరికి పూర్వము యేటిగడ్డను ఉన్న శాసనము.

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, pp. 15-16.

రామేశ్వరంకాలువ తలపర్యకాలు, తలకట్టు గాయి, పెద దండ్లగారి నీలకంఠేశ్వరుని దేవళం పడమటి మూలకు ఇన్నూట పది బారల పొడవున, రామేశ్వరం కాలువ, తలపర్రె పోట్లమర్తి విలాసం బారను.

ఈ శాసనం మీద శకవరుషంబులు వ్రాసియుండ లేదు.

౯౬. మజరా సున్నపరాళ్లపల్లె కోటకు ఉత్తరపు గోడకు వాకిలివద్ద శాసనము.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషంబులు ౧౬౮౪ అగునేటి చిత్రభాను సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు వా॥ సైదు అబ్దుల్ రసూలు మయాణాసాహేబులవారి పెండ్లాము మదీనాఖాన కట్టించిన కోట, చందాభాయీ నిలిచి కట్టించిన కోట.

మవుజె గొరిగెనూరు గ్రామమున నుండే శిలాశాసనములు.

గ్రామములో బురుజుకు తూర్పుతట్టు ఉండే శాసనము.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషంబులు ౧౬౮౨ అగునేటి విక్రమనామ సంవత్సర కార్తీక బ॥ ౨ సో॥ రా॥ బాలవెంకట రెడ్డిగారి కమామీసున నారాయణరెడ్డి కొమారుడు తిమ్మారెడ్డి, గొంగడి వరిది రెడ్డి కొమారుడు కంచిరెడ్డి, చిన నారాయణరెడ్డిగారి సుంకి రెడ్డి, తిమ్మారెడ్డి కుమారుడు రామిరెడ్డిగారు కట్టించిన బురుజు.

వూ(ఊ)రికి పశ్చిమం పాతపాడున కేశవనాథుని దేవాలయం యెదుటను గరుడస్తంభం పైన వ్రాసి యుండే శాసనము.

౯౭. నందన సంవత్సరం చైత్ర బ॥ ౧౦ లు ఆదివారమునాడు గొరిగెనూరి కేశవనాథునికి ముక్కముళ్లమల్లరెడ్డి కుమారుడు తిప్పిరెడ్డి వేయించిన దివ్య(దివ్వె?) గంభము.

మవుజె కన్నెలూరుగ్రామమునకు తూర్పున పోతురాజు దేవాలయమునకు యెదుట దిగువ పడియున్న శాసనం. శిథిలం. *

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

౯౮. గ్రామానకు దక్షిణ భాగమందు హనుమంతదేవ్రుని దేవాలయముయెదుట రెండు తునకలు అయి పడియున్న శాసనముయొక్క నకలు.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౪౪౩ కు సరి అగునేటి విషు సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౧ లు ఇరువైనాలుగు దొమ్మరి కులాల వారి పంపునాను మీసరగండని...పాపరాజు కన్నెలూరి తిరువేంగళనాథుడు రామయదేవునకు యిచ్చిన ధర్మశాసనము.

కన్నెలూరిగ్రామాన, తమ కులాల వారికి నడుస్తూ వుండే పన్ను యిరువైనాలుగు కులాల వారికి పుణ్యంగాను ధారపోసితిమి ; గాన మహోత్సవాలు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, జరుగవలెనని యిస్తిమిగాన యీ ధర్మం యిరువైనాలుగు కులాల వారి తల్లిదండ్రులకు పుణ్యంగాను, ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను తము తల్లిదండ్రుల గంగ(యు)తను వధియించిన పాపాన బోవువారు.

మవుజె కసుబా జంబులమడుగు కోటకు ప్రథమ సింహద్వారము, లోతట్టున, యెడమ బాజూన ఉన్న నిలువ పాతిన శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౪౪ అగునేటి సర్వజిత్తు సంవత్సర కార్త్తిక బ॥ ౩౦ జంబులమడుక మాధవస్వామికి, రామయలంగారికి, ౨౪ కులాల వారి పంపునాను మీసరగండని కొమారుడు గిరి రెడ్డిన్ని, సూరపరాజున్ను, యిచ్చిన ధర్మశాసనం. జంబులమడుకగ్రామాన తమ కులాలవారికి నడిచే

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 38.

వర్తనలు, దశమి, అమావాస్యానున్నూ, శా(సే)వలు సాగించేనియ్యు; సూర్యగ్రహణ పుణ్యకాలమునందు, సహిరణ్యోదకదానధారాపూర్వకముగాను యిరువైనాలుగు కులాలవారికి పుణ్యంగాను, ధారపోసి యిస్తిమి. గాన మహోత్సవాలు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, అవధరించును. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను పీసువిడిసి అడిగినాను తమ తల్లితండ్రుల చంపిన పాపాన బోగలరు, గంగకర(ఋ)తను, గోబ్రాహ్మణ్ని వధించిన పాపాన బోవువారు. దేవరదేశాల్కు వెలి అయినవారు; కులాలవంటి వారు కారు; తమ మానం కులాల వారి గాడిదెలు కాచే వానికి యిచ్చినవారు ; గాన పాపానకులోను గాక పుణ్యం యీడేర్చేది.

౧౦౦. ఈశాన్యం బురుజుకు ఉండే శాసనం.*

ఖర సంవత్సర ఆశ్వీజ బ॥ ౧౦ లు రాజశ్రీ ఆకునూరి నరసన్న కట్టించినది. సిరిగిరిసెట్టి పెరుమాళనాయకుడు.

ఇందుకు శకం ౧౬౩౩ అవుతున్నది.

ఆజ్ఞే(గ్నే)యం బురుజుకు వెలిభాగం వున్న ఆంజనేయ ప్రతిమవద్ది శాసనము.♦

కసుబాకు వుత్తరాన నారాపురం వెంకటేశ్వరుల దేవాలయ ప్రాకారములో ఆళ్వారుల మండప ద్వారమునకు యెడమ తట్టు ద్వారబంధానికి శాసనము.

పెఇహెఇపూత చతుర్థపోషక కృతే ఆసీన హాస్తాంజలే।
శ్రేతక్షత్రియ శేఖర స్తిరుముడిర్వ్రప్రశ్చ పెర్యాళ్ద్వయః।
తొండ ర్విప్రజమంగయాళ్విషరజో ద్వాపార పణ్యాం స్వరాట్।
దండీ భాష చతుర్థ వంశ మధురా వ్యాఖ్యానసం మాః కృతా॥

---

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat. p. 8.

♦ See Gaṇḍik a-durgam Kaifiyat, p. 80.

పేటలో జుమ్మా మహాజిదులో శాసనము.

షుద్బనా మస్‌జిద్ బనా మే రహీమ్. అల్ఫ్ ఒ సద్ ఒ సీజ్ దహామ్ ౧౨౧౩ హిజరి.

౧౦౨. మవుజె చారివారివుప్పుపాడు గ్రామాన వుండే శాసనములయొక్క నకళ్లు. మూ(ఊ)రి వాకిలి ముందర హనుమంతరాయని దేవాలయం యెదుట నిలిచి యున్న శాసనము*.

(ఊ)రి వాకిలి లోతట్టు పడిన శాసనం.

శుభకృతు సంవత్సర జ్యేష్ట బ॥ ౬ లు స్వస్తిశ్రీపర్వత శ్రీ స్వయంభూ శ్రీలింగ చక్రవర్తి శ్రీ మన్మల్లిఖా(కా)ర్జున శ్రీ మన్మహాదేవ దివ్య శ్రీపాదపద్మారాధకులైన, శ్రీకైలాసం మీాది పృథ్వీ దేవా పృథ్వీ మహాత్తు ముఖ్యమయిన శ్రీఅజాతి వీరశైవ సిద్ధ భిక్షావృత్తి అయ్యవారు శ్రీ మన్మహా.........ఇ. తే వ్రాసి యున్నది.

చెన్నకేశవదేవరపెరుమాళ్లు దేవాలయం యెదుట వీథిలో పాతియున్న శాసనము.♦

దేవాలయములో గరుడస్తంభం వెనుక పగిలి పడియున్న శాసనము.

౧౦౫. శ్రీమతే రామానుజాయ నమః. శ్రీ చెన్నకేశవపెరుమాళ్లకు ఆత్రేయగోత్ర పవిత్రులయిన, శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర నంబెల అవుబళరాజయ్యగారి పౌత్రులైన చినఅవుబళరాజులగారి పుత్రులైన చినఅవుబళేశ్వర దేవమహారాజులుంగారు ఉప్పాలపాటను దేవునికి నిత్య దీపారాధన, మూాడువేళల ఆరగింపులు...సహా కట్టడ చేసినవి వగ ౨౦ వరహాలకున్ను, చేను ఖ ౬ ఆరుపుట్ల చేనున్ను, త్రివాచకంగా, త్రికరణ

---

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 57.

♦ See Gandikota-durgam Kaifiyat, p. 37.

శుద్ధిగాను ఆ చంద్రార్కస్థాయిగాను, ఆచేనికి గలిగిన నిధి నిక్షేప జల పాషాణ అక్షీణ ఆగామి సిద్ధ సాధ్యంబులున్ను అనుభవించుమని సర్వ మాన్యం యిచ్చిన భూధాన ధర్మశాసనం.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

మంగళమ్ మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీం జేయును.

శ్రీ నృసింహాయ.

౧౦౬. నోసము తాలూకా మవుజే పెదపసుపుల కోటలో వుండే మశీదులో వ్రాసి యున్న శాసనములు.

హిజరి ౧౧౪౨ మసిజిదు కట్టిన తారీఖు.

హిజరీ హజార్ యక్‌సద్ చహాల్ దో బూద్

జంశేదుఖాన్ భార్య సాహేబుజి. ఆమె ద్రవ్యంపెట్టి – మసిజీదు కట్టించినాడు.

జమిషేదుఖాను పేరు శాశ్వతం. తఅమీర్ బనా అష్రఫ్ అల్ హక్ జమ్షీద్ గిరిఫ్త జాదేదానే.

జంషేదుఖాన్ కుమారుడు జంషేదుఖాను. షుద్‌మకాన్ అహాల్ జమ్షీద్‌ఖాన్ పిసర్ జమ్షీద్‌ఖాన్.

మవుజె గుండ్లకుంట గ్రామములో వున్న శిలా శాసనముల యొక్క నకళ్లు.

చెన్నకేశ్వరుల దేవాలయంలో గరుడస్తంభం వద్ది శాసనము. *

శుభమస్తు॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౪౭౩ అగునేటి విరోధి కృతుసంవత్సర నిజ భాద్రపద బ॥ ౧౧ లు శ్రీ మద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ సదాశివ దేవ మహారాయలుగారు, విజయనగరమందు వజ్ర సింహాసనారూఢులై పృథివీసామ్రాజ్యం సేయుచుండగా శ్రీ నూరకాఫురం చెన్నునికి ఆజ్ఞాధారులైన వేముల కూరుమయ్యగారి ప్రపౌత్రులైన, చిన్నమయ్యగారి పౌత్రులైన వరదరాజులుగారి పుత్రులు చిన్నమయగారికి శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర ఆరెవీటిబుక్కరాజులుంగారి ప్రపౌత్రులు రామరాజులుంగారి పౌత్రులు, తిమ్మరాజులుంగారి పుత్రులు పాపు తిమ్మరాజయ్య దేవ మహారాజులుంగారు సమర్పించిన భూదాన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను, మా నాయంకరానకు చెల్లే నవ గ్రామాల గుండ్లకుంటను ధారపోసి యిచ్చిన చేను, వు(ఉ)ప్పులపాటి పొలిమేరకు తూర్పు మేడి దిన్నె పొలిమేరకు పడమట చెన్నూరి యేచు కరకముక్కల పర్వతంగాని చేను స్థళం చేను ఖ॥ ౨ అక్షరాలా యిరు ఫుట్టిన్ని యేకాదశీ పుణ్యకాలమునందు ధారపోసి యిస్తిమి. గాన నీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను యిస్తిమి.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దీనికి ఆజ్ఞే(జ్ఞే)య మూలనున్న శాసనము.♦

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౭౩ అగునేటి పరీధావిసంవత్సర మాఖ శు॥ ౧ లు శ్రీ మన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరసదాశివ దేవ మహారాయలు విద్యానగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సాంబ్రా(మ్రా)జ్యము సేయుచుండగాను అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన ఆదిపరబ్రహ్మ

* See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 53.

♦ See for a summary, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 53.

మైన, అనంతావతారులైన వేదాంత వేద్యులయిన గుండ్లకుంట చెన్న కేశవరాయణికి, గ్రహణ పుణ్యకాలమునందు కాస్యప గోత్రులైన విప్ర వినోది మల్లయ్యగారి ప్రపౌత్రులైన పెదవల్లభయగారి పౌత్రులైన చిన వల్లభయగారి పుత్రులైన విప్రవినోది పెదవల్లభయ్య, అనంతయ్య నల్లారయ్య మొదలయిన విప్రవినోదులు, గుండ్లకుంట శ్రీ చెన్న కేశ్వర దేవునికి ఉట్ల తిరునాళ్ళ సేయించే నిమిత్తం గుండ్లకుంట స్థళమందు వున్న మహాజనాలు మా విప్రవినోదులకు యిచ్చే పన్ను సహిరణ్యోదక దాన ధారా పూర్వకంగాను గుండ్లకుంట చెన్న కేశవపెరుమాళ్లకు ధారపోసి యిస్తిమి. శ్రీజయంతి మహోత్సవము ఉట్ల తిరునాళ్ల ఫిరంగివాని భావి దగ్గర శాసనము, ఊరికి దక్షిణమున నున్నది.

*స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౪౧ అగునేటి వికారిసంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౨ లు శ్రీమతు సుజాయత ఆసాం ఖానే రజాఖాల్లి సాహేబుల వారి ముద్రకర్త విభూరాం సుల్తాను గారు అంబుల గురవయ కొమాళ్లు ఫిరంగిచిన్నన్న గురనయ్యగారికి యిచ్చిన బావి మాన్యం భూదాన ధర్మశాసనము. హాదిమాగాణ గండికోట సీమలో గుండ్లకుంట గ్రామంలో బావి తొవ్వి కట్టినారు గనుక ఆ గ్రామపొలంలోను ఉప్పాలపాటి పొలిమేరను చేను ఖ ౧ పుట్టెడు చేను ఈ తథాతిది పుణ్యకాలమునందు యేలినవారికి పుణ్యంగా యిచ్చి నారము గనుకను, మీా పుత్ర పౌత్ర పారం పర్యంతంగాను యిచ్చిన బావి మాన్యంభూదాన ధర్మశాసనం అంబళ్ళవోబిళిరెడ్డి కనుముక్కుల తిప్పా రెడ్డి, పొన్నరెడ్డి చన్నారెడ్డి, కాచాయెర్రసరెడ్డి, మొదలయిన కాపులు పద్మయ శేషాద్రి కరణాలు ఫిరంగి గురువయకు యిచ్చిన భూదాన శిలాశాసనము. ఈ శిలాశాసనానికి యెవ్వరు కీడు ఆచరించినాను వారణాసిలో, తమ తల్లిదండ్రిని వధియించిన పాపాన బోదురు. కాశీలో గోహత్యచేసిన పాపాన పోదురు.

చెన్న కేశవస్వామి దేవాలయములో శాసనం.*

---

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat. pp. 60-61.

చెన్న కేశ్వరస్వామి దేవాలయములో శాసనం.

౧౧౧. మవుజె బోడి తిప్పనపాడు గ్రామానికి పూరికి దక్షిణం పాడుబావివద్ద పాతియుండే శాసనము.[2]

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౯౧ అగు నేటి ప్రభవ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౧౦ లు శ్రీమతు పొన్నంరెడ్డి చెన్నారెడ్డి, ఆపొట్టి పాపిరెడ్డిగారు, వేయించిన వన ధర్మశాసనము.

బోడి తిప్పన పల్లెకు దక్షిణం మేడిదిన్నె త్రోవను ఉన్న వనము క్రయానకు తీసికొని, సూర్యనారాయణార్పణముగాను వేయించిన వన ధర్మ శాసనము. పొట్టిపల్లె చెన్నుభట్లుగారికి సూర్యనారాయణార్పణము గాను రెండు చింతచెట్లు యిచ్చినారము.

౧౧౨. మవుజె చిదిపిరాళ్ల దిన్నె గ్రామానకు పూర్వభాగమందు ఈశ్వరదేవాలయం దగ్గరనున్న శాసనము.[3]

౧౧౩. మవుజే చినముడియములో నుండే శాసనముల నకలు.

వీధిలో పడియున్న శాసనము.

గ్రామానకు ఉత్తరం ఈశ్వరుని దేవాలయంలో మంటపములో క్రిందను వేసియున్న అడుగు బండశాసనము.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౩౦ విభవనామసంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౬ లు, చినముడియం వెంకటాచలం రామతీర్థం నర్సుసంజీవిగారికి యెఱ్ఱగుంట్ల శేశాచలం సుబ్బయ్యగారు

---

1. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, pp. 64-65.

2. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, pp. 35-36.

3. See, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, pp. 42-43.

4. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 61.

వ్రాయించి యిచ్చిన పైస్సలాతీ కాకితం సన్ ౧౨౧౮ ఫసలి. మీ గ్రామములో మాకు దశబంత్ర (దాహిణ్య) బాధ్యం కరిణీకమిరాసి పీసన్నరసాలు ఉన్నదని రాక్షస సంవత్సరం తాగాయతి, మీరు మేము వ్యాజ్యంపడి పైసలా కానందున హాజరతు చాపలేన్ (Chaplain) సాహేబులువారి తరఫున కసుబా జంబులమడుగు నారాఘురంస్వామి దేవాలయంలో రామతీర్థం నాకు మిరాసి లేదు అని ప్రమాణంచేసినట్టు అయితే ఆమిరాసి తగాదా నేను విడువగలవాడను అని సర్కారుకు ముచ్చలుకా వ్రాసియిచ్చిన తరువాత రామతీర్థాన్ని పిలిపించి ప్రమాణా నకు ఒప్పుకున్నావా అని అడిగినందున అదే ప్రకారం చేస్తానన్నానని ముచ్చలుకా వ్రాసియిచ్చె గనుక మాజీ అమలుదారు రాజశ్రీ గోవింద రాయణి వారి పేర వీరికి ప్రమాణం చేయించి పైసలాతీ చేయించమని సన్నదు సాదరు అయినందున, హాలి అములుదారు మహారాజ శ్రీ నంజప్పపంతులు తాలూకు జంబులమడుగుగారు రామతీర్థాని నన్ను సర్కారుమనిషిని రజ్జాభాయిని వెంట యిచ్చి దేవళానకు పంపించి నందున రామతీర్థం పెన్నలో మునిగి పూలదండ వేసుక దేవళంలో చొచ్చి నేను అడిగిన మాటలు చెప్పి లోగడ అమీన్ సాహేబు కమామీసున తాము వ్రాసి యిచ్చిన పమాఖ్య కాకిదం అబద్ధం అని చించివేసి, నీకు మిరాసిలేదు, అని వెళ్లినాడె గనుక అందుకు ఉత్త రోత్తరా ఆమిరాశికి మీతో తగాదా చేయగల వాడను కాను అని సర్కా రులో పైసలాతీ కాకిదెం వ్రాసి యిచ్చిన తరువాత సీరసైసైజా మమ్ముల తగాదా చేయకుండా వ్రాసి యిమ్మని అడిగితిరి గనుక ఉత్తరోత్తరా ఆమిరాసి తగాదా చాయగలవాడను కాను. ఈమిరాసి నిమిత్తం లోగడ రాక్షస సంవత్సరం తాగాయతి మీరు మేము వ్యాజ్యపడి తాళ్లమాహ్వారు, నోసం వగైరా పంచాయితీ కాకిత పత్రాలు యెక్కడ నున్నా రద్దు. అటువలె వుండక సానీను హాలు, తగాదా చేసినట్టు అయితే సర్కారులో ఒప్పించిన జరుమానా యిచ్చి సర్కారువారు చేసిన నసీయ్యతుకు హాజరుగా ఉండగల వాడను. ఇటని నాఖుద్దు రాజీన ఒప్పి వ్రాసియిచ్చిన పైసలాతీ కాకిదెం. ఇందుకు సాక్షులు కాదరా

బాదు కరణం చిన్నయ్య వ్రాలు, కోటపాటి కరణం వీరభద్రయ్య వ్రాలు, దిగువకలువటాల కరణం క్రి(కృ)ష్ణమ్మవ్రాలు. చినముడియం పలకల గూడూరు సగబాలి కరణాలు యేడు వీసాల భాగర్లు వెల్లాలు వ్రాలు, వెంకట క్రి(కృ)ష్ణమ్మ వ్రాలు, సరాబు వీరన్న వ్రాసిన శిలాశాసనము. కమ్మర వీరన్న వ్రాలు. స్వహస్తం యర్రగుంట్ల శేషయ్య వ్రాలు ఈ సుబ్బయ వ్రాలు.

ఇందుకు ఉత్తరం నువుజె బలపగూడూరు గ్రామములోనున్న శాసనాలు.

౧. గ్రామానాకు పూర్వభాగమందు, దేవాలయములో నాగుల కట్టను ఉన్న పగిలిపోయిన శాసనము.*

శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర సోమల్రాజు తిమ్మయ్య దేవమహారాజులు నంబి తిప్పరాజుకు యిచ్చిన ధర్మశాసనము. బందిబోయలు గూడూరు పెరుమాళ్లకు పుష్పాల పేరులు బెట్టను పుష్పాలవారితోట యిరసం తోట సర్వమాన్యముగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా, అష్టభోగ తేజస్వామ్యముగా యిస్తిమిగాన, ఆ తోటలో పువ్వుల చెట్లు వేసికొనేది. ఈ తోటలో దొరువు తొవ్వి యాతము కట్టేనిమిత్తం యేకాపు చేసినాను, సర్వమాన్యంగా యిస్తిమి; గాన వ్యవసాయం చేయించుక బ్రతికేది. ఈ తోట యే రాజు అయినాను చెల్లించేది, గాని చెల్లనియ్యక యేరాజు పుచ్చుకున్నాను, తమ తల్లిదండ్రిని చంపిన పాపాన బోదురు. మంగళ మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

సదరు దేవాలయంలో జమ్మి చెట్టు క్రింద నున్న శాసనము.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ, సమస్తభువనాశ్రయ, శ్రీపృథివీవల్లభ మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వరం పరమభట్టారకం సత్యాశ్రయకుల తిలకం చాళుక్యాభరణం............దేవరు పుత్రపౌత్రాభివృద్ధి

* See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 44.

పృథివీప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్క తారకం, సల్లుత్తమిరె, కల్యాణద నెలెవీడి సుఖసంకథా వినోదదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తమిర్దు, తత్పాదపద్మోపజీవి స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర......మత్తరు భూమిమాన్యం.

ఇచ్చినట్లుగా యున్నది. ఇక్కడ రాయి పగిలి పోయినది.

ఇందుకు దక్షిణం మవుజె గరిశలూరు గ్రామములో శాసనము.

౧. గ్రామానకు ఈశాన్య భాగమందు, పాడుదేవళం స్థళమందు, దేవాలయం వెనుకతట్టు నిలు(వ) పాతియున్న శాసనము.[1]

మవుజె నెమళ్లదిన్నె గ్రామములో నున్న శాసనములు.

గ్రామమునకు తూర్పు విష్ణు దేవాలయములో నున్న శాసనములు.

గర్భగుడి యెదుట పాతియున్న శాసనము.[2]

ఇందుకు దక్షిణంగాను ఉండే శాసనము.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౮౦ అగునేటి కాళయుక్తి సంవత్సర పుష్య శు॥ ౨ లు శ్రీమన్మహారాజ, రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర, శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీవీరసదాశివ దేవమహారాయలుగారు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సాంబ్రా(మ్రా)రాజ్యము సేయుచుండగాను, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు తిరుమల రాజయ్య దేవమహారాజులుంగారు, అవుకు సీమలోని నెమళ్లదిన్న మంగలవోజులుకు యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను, సదాశివ మహారాయలుగారు విజయనగరమందు మంగల కొండోజుకు రాయసింహాసనానకు చెల్లే సీమలో నల్లాను మంగళవోజరికాలు పెట్టే పన్ను, కానికె, కట్నం, హాసువెచ్చము, దొమ్మరిపన్ను,

1. See, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat pp 38-39.
2. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat. p. 32.
3. See for a summary, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 61.

సిద్ధాయం, వెట్టివేములు. సర్వమాన్యములుగాను ధర్మశాసనము యిచ్చిన ప్రకారాన మాకుచెల్లే అవుకుసీమలోని, నమలిదిన్న మంగలవోజులకు, కానికె, కట్నం, వెట్టివేములు, దొమ్మరి పన్ను, సిద్ధాయం పన్ను సర్వమాన్యములుగాను యిస్తిమి. ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను యిస్తిమి. ఇందుకు యెవ్వరు తప్పికొన్నాను, తమ తల్లి దండ్రుల వారణాసిలో కుతి కలుకోసిన పాపాన బోదురు. గంగావతిలోను గంగిగోవును చంపిన పాపాన పోమను(రు). శునకచర్మం(మాం)సమున్ను సురయున్ను సేవించిన పాపాన పోదురు.

ఇందుకు ఉత్తరం వైపున నున్న శాసనము.[1]

ఊరిబయట రాజువోలుకు దక్షిణం చలివెందల బండ దగ్గర వున్న శాసనము.[2]

మవుజె ఉప్పలూరు గ్రామానకు పూర్వభాగమందు హనుమ(ంతరాయ)ల దేవాలయం ముంగర నిలువపాతిన శాసనమునకు నకలు.[3]

మవుజే పెదముడియంలో ఉండే శాసనాలు.

శుభమస్తు. ఆనంద సంవత్సర నిజ జ్యేష్ఠ శు॥ ౫ లు, శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులైన, బ్రాహ్మలముడియం స్థితా శేషవిద్వన్మహాజనాలున్ను, నడ్ల కాళహస్తిగారి సిద్దాబత్తుడు, యాగల్లు పాపయ్యగారి జంగమ మహాదేవడు, జగ్గయ్యగారి అయ్యప్ప, అగసాల శివలింగయ్యగారు, జనులు అయిదుగురికిన్ని, చాగలమర్రి బత్తునిగారి పెద తిమ్మయ్య చిన తిమ్మయ్యగారలు జనులు యిద్దరింటికిన్ని యిచ్చిన శాసన నకలు.క్రమమెట్లన్ననుః-శ్రీ నృసింహ్వ దేవుని శిఖరం కట్టే నిమిత్తం మాకు మాన్యం పెట్టిన చేను ఖ ౦౪౦ పందుముకున్ను వివరము. పాత కందు

1. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 68.

2. See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, pp. 44-45.

3 See, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 33.

కూరి చెరువుకు పడమర చవుట చేని స్థళం క్రితం రఘునాయకులకు చెల్లి వచ్చే మాన్యం చేను ఖ ౦౪౦ న్ను యీ చేనికి దక్షిణాన యీ చేని పొందున, మాన్యం బ॥ ౦౧౦ యేదుమున్ను ఉత్తరాన యీ చేని పొందున మాన్యం ఖ ౦౧౦ యేదుమున్ను అంతు చేను ప్రుట్టెడింటిలో రఘునాయకులకు మాన్యం దక్షిణాన యీ చేను స్థానం వారిని ఒప్పించిన మాన్యం ఖ ౦౪ పందుముగాక ఉత్తరాన కడను పండుంచేనున్ను మీకు సర్వ మాన్యముగాను యిస్తిమి గనుక యీ పందుము చేను మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంగాను, ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, అనుభవిస్తున్న సుఖాన బ్రతికేది. మీరు కట్టిన శిఖరం కాలాంతరగాన శిథిలం అయును అయెనా సున్నం రస వర్గములు మేము తెస్తేము. మీరు పదిలం చేయగలవారు. ఈ ప్రకారాన, నూట యెనమండ్రు మహాజనాల పాదాలాన, తప్పక నడుపగలవారం. మా మాటనమ్మి యీ చేను అనుభవిస్తున్న సుఖాన బ్రతికేది. అని యిచ్చిన స్థితాశేష విద్వన్మహా జనాలున్ను సమ్మతించి వేయించిన శిలాశాసనము.

౧౨౫. వీరభద్రుని దేవాలయానకు వాకిలికి పశ్చిమం పాతియున్న శాసనము.*

శుభమస్తు. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౩ అగునేటి విరోధికృతు సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౮ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర, శ్రీవీరప్రతాప, శ్రీవీరసదాశివ దేవ మహారాయులుంగారు, విద్యానగరమందు, రత్నసింహాసనారూఢులై పృథివీ సాంబ్రా(మ్రా)జ్యము చేయుచుండగాను, గండికోటరాజ్యములోని రేనాటి సీమలోని త్రిలోచన పురానకు ప్రతినామమైన, బ్రాహ్మముడియం యజనాది షట్కర్మ నిరతులైన, వాక్యప్రమాణజ్ఞులైన, సర్వగుణ సంపన్నులైన నూటయెనమండ్రు స్థితాశేష విద్వన్మహాజనాలకున్ను శ్రీత్రిలోచనపురప్రతిగ్రహాలబ్ధమైన, బ్రాహ్మలముడియం అనే సర్వమాన్య అగ్రహారమందు శ్రీసోమేశ్వరదేవునికి, శ్రీ నృసింహదేవుని

* See, for summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 62.

కిన్ని లైనచి...అయ్యవారి...వీరముష్టి భూపయ్య కుమారుడు చిన బసువయ్యధారపోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనం క్రమమెట్లన్నను. స్వస్తి సమస్త నిజ నామాంక మాలికా ప్రశస్త సహితులైన శ్రీమద్గణేశ్వర దేవ గౌరీశ్వరదేవర దివ్య శ్రీపాదపద్మారాధకు లయిన అయ్యవలి (అయ్యావళి) ముఖ్యమైన చాలుమూల, సమస్త పెక్కండ్ర సమ్మతి నిన్ని సకలపురాంతక (రాతన) సమ్మతిని బ్రాహ్మలముడియం గ్రామమందు, తమ్ముళ్లు మొదలయినవారు అచ్చే వీరముష్టిపన్ను ముడియం సోమేశ్వరదేవుని దీపారాధన, సకల పురాంత(రాతను)లకు పుణ్యంగాను, జుంజునుగా సునారసమున్ను, ముష్టి పలకానున్న పట్టె వీరముష్టులకు పుణ్యంగాను, యీ సంవత్సరం శ్రావణ బ॥ ౮ లు ఆదివారంనాడు శ్రీకృష్ణజయంతి పుణ్యకాలమందు, శ్రీ సోమేశ్వరదేవర సన్నిధిని సకల వీరముష్టులకును పుణ్యంగాను, యీ ధర్మం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యీ అగ్రహారమందు వుండే స్థితాశేష విద్వన్మహాజనాల ముందరను త్రికరణ శుద్ధిగాను, త్రివాచకముగాను..., శ్రీ లక్ష్మీనృసింహ్వ దేవాలయంలో నుండే శాసనము పగిలినది.*

ఇదిగాక హాళెకన్నడ శాసనం నాలుగో నంబరు వహిలో వ్రాసియున్నది.

౧౨౨. మవుజే పాలూరి గ్రామములో నుండే శాసనాలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౯౦ అగు నేటి విరోధినామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మండనాయకులైన, పాలూరి శ్రీ లక్ష్మి చెన్నకేశవస్వామికి ముడియం పెద్దరెడ్డి కొమారుడు, రామిరెడ్డి కట్టించిన కల్యాణ మంటపము.

శివాలయములో నున్న శాసనము.

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 9

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౬ అగునేటి క్రోధి సంవత్సర జ్యేష్ట శు॥ ౫ లు పాలూరి అగస్తీశ్వరునికి, ఉప్పాటూరి వెంకట కొమారుడు రామిరెడ్డి, కరణం నాగరాజు, కుమారుడు గోపాళయ్య, కరమల వీరబత్తుని కొమారుడు బోడిగాడు కట్టించిన దేవాలయము.

మంటపములో నున్న శాసనము.

కామెలమ్మ బావి దగ్గిరనున్న శాసనము.*

కాసెలింగాబత్తుని చేత చేయించిన బావి.

౧౨౮. చన్నకేశ్వరస్వామి దేవాలయములో నున్న శాసనము.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౬ అగునేటి క్రోధినామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౫ లు శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకు లయిన పాలూరి చన్నకేశవ పెరుమాళ్లకు, కోణుదలు కృష్ణారెడ్డి కుమారుడు తిమ్మారెడ్డి, తిమ్మారెడ్డి కొమారుడు నాగిరెడ్డిగారు కట్టించిన ముఖమంటపము. శ్రీ శ్రీ శ్రీ చేయును.

జగతికట్ట దగ్గిర అగస్తీశ్వరుని దేవాలయమునకు దక్షిణ భాగాన నున్న శాసనము.♦

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౩౨ అగునేటి ప్రమోదూత నామ సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౨ సోమవారం శ్రీమతు నర్రావుల తిప్పానాయనిగారు కాశవల్లభోజుకు యిచ్చిన ధర్మ శాసనము.

మాకు కృష్ణారాయలు పాలించిన నాయంకరము పాలూరి పొలానను మీకు మాన్యంపెట్టిన చేను ఖ ०॥०. ఈ పాలూరి అగస్తీశ్వరుని దేవర.........

* See, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 71.

♦ See, for summary, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 80.

రాతికి రెండో తట్టున.

అష్టభోగ తేజ స్వామ్యములును అనుభవించేది. ఆచంద్రార్క-స్థాయిగాను అనుభవించేది. ఈ ధర్మానకు యెవరు తప్పినాను తమ తల్లిని తండ్రిని చంపిన పాపాన పోదురు.

ఈ రాతికి మూడో వైపున, యిచ్చిన చేనులోను...కు క్రయం యిస్తిమి ఖ ౦|౦ అక్షరాలా చేను యేదుము.

అంతు వహీ ౧ కి శాసనములు ౬౮.

౧౩౯. కిల్లేపట్టి మవుజే చామలూరులో నుండే శాసనములు.

గ్రామములో చెన్నకేశవస్వామి దేవళం వద్ద ఉన్న శాసనం నిల్వరాతికి అక్షరాలు శిథిలమై ఉన్నవి.*

విప్రవినోదులనే బ్రాహ్మలు తమకు యీ గ్రామస్తులు యిచ్చే వర్తన చెన్నకేశవస్వామికి సమర్పించి, శాసనము వేయించినారు.

సూర్యుడు. చంద్రుడు. శంఖం. చక్రం.

శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు......అగునేటి......సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర, శ్రీవీరప్రతాప, శ్రీసదాశివ దేవమహారాయలు పృథివీ సామ్రాజ్యం సేయుచునుండగాను గుత్తిరాజ్యానకు చెల్లే వీరనరసింహ్వపురానకు ప్రతినామమైన చామలూరి, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకుండైన శ్రీ చెన్నకేశవ దేవుని...సంక్రాంతి...యిచ్చిన ధర్మశాసన మెట్లన్నను. మా విప్రవినోదులకు, గుత్తిరాజ్యాన చెల్లే చామలూరి గ్రామానకు ప్రతి నామమైన వీరనరసింహ్వపురం అగ్రహారీకులు మాకు యిచ్చే వర్తన......దేవరకు దీపారాధనకు మా విప్రవినోదులకు స్వదారిటి(?) భోగాలు......సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకం

* See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat p 53

గాను, మా పుత్ర పౌత్రపారంపర్యంగాను సమర్పించిన ధర్మశాసనం. ఇందుకు మాకులంవారు యెవ్వరు తప్పినా వారు మా కులానికి వెలివారు. స్వమాతృగమనం చేసినవారు...లిన్ని ఈ ధర్మానకు తప్పిన వారు. బ్రహ్మహత్యాది దోషాలు చేసినవారు, శునకమాంసం తిన్నవాండు(రు). గనక మా విప్రవినోదుల స్వాములు.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

౧౩౩. కిబ్లేపట్టి మవుజే కొప్పోలు శ్రోత్రియం గ్రామానికి వెలుపట తూర్పున లక్ష్మీనారసింహ ఆంజనేయ దేవాలయముకు యెదురుగా నిల్వరాతికి ఉండే శాసనము.*

ఇక్కడ రెండుపంక్తులు అక్షరాలు శిథిలమైనవి.
ఈ రాతికి రెండో పక్కను వుండేది.

సూర్యుడు. లింగం. చంద్రుడు.

చంద్రార్కస్థాఇగాను అనభవించ నవధ

అందుగల పాడుకూప తవ్వినస్యాఫల(?)అందులోగల నిధినిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణరాగామి(అక్షీణ్యాగామి)సిద్ధసాధ్యంబు లనెడి అష్టభోగ తేజస్వామ్యములున్ను.

ఇక్కడ అయిదు పంక్తులు అక్షరాలు శిథిలమై పోయినది.

౧౩౨. కిబ్లేపట్టి మవుజే తాళ్ల పొద్దుటూరిలో నుండే శాసనాలు.

గ్రామములో ఆంజనేయుల దేవాలయం వద్ద నిల్వురాతికి హళేకన్నడ అక్షరాలసంబంధం శాసనము.♦

సూర్యుడు. నిలువవృషభం. చంద్రుడు

* See, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 28.
♦ See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 19.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౪౪ అగునేంటి దుందుభి సంవత్సర మాఘ శు॥ ౧ లు శనివారమునాండు, స్వస్తి యమధనదమహీపాల మౌలి మాలాలాలిత, లలిత చరణారవింద, సకలదిగంతావేల్లిత కీర్తి వల్లీప్రరోహణ కంర, నందగిరినాథ, రక్షితానాథ, బలికులాదిత్య, పరాక్రమవిక్రమాదిత్య, అజమయూరసింధురధ్వజకులాన్వయ, విదిత సకలశాస్త్రాన్వయ, ఒరయూరిపురవరాధీశ్వర, చతుర్విధకామినీ జనరతీశ్వర, దానవినోద, సముదిత సత్పాత్ర, కాస్యపగోత్ర, దినకరకుల కుశేశిసివికాసనప్రభాకర, సుగుణమణిగణరత్నాకర, సేవణసేనా దుగ్ధాంబోనిధానపరిమథన లబ్ధలక్ష్మీగదక్షణభుజమందర, విలాసవిభవ భోగపురందర, నిసితాసికులిశనిపతనశకలిత జోగులకుమారమహామహీ ధర, ప్రతిబలదావపావకధారాధర, విశదతరనయనచంద్రికాపరిజన చిత్తకైరవ, రణరంగభైరవ, ఒరవు(ట)ర భీమని శిరఃకందుకోత్పానట, సంశోభిత తత్సంతతిలతాప్రరోహ, వరాశ్వారోహ,గండపెండార గంగయ సాహిణీసర్వస్వబందికార, మామనంకకార, విరోధిమండళికకాలదండ, చలమర్తిగండ, ఏకాంగవీర, ధర్మావతార, మూరురాయ అసురనారాయణ, ప్రతాపతపనోత్తరాయణ, సంగడిదమండళీకరథకావ, సతతాభ్యర్చిత భూదేవ, మండళీకబసవశంకర, ప్రణతాభయంకర, అధికతర ప్రతాపరాయ దిగస్థాపన, (గంగ?)యదేవచోళమహారాజులు తమ తండ్రి అల్లుగంగరాజు తమ తల్లి గంగాదేవింగారి పేరను, గంగసముద్రము అని తటాక ప్రతిష్ఠ సేసి నిలిపిన శాసనము. మంగళమహా శ్రీశ్రీశ్రీ.

తనదంష్ట్రతుద వసుంధరయెల్ల దాల్చి పెంపొందిన వేలుపుంబంది యొండె,
వీపునందాకదెస విశ్వవిశ్వంభరం గరమర్థిందాల్చిన కమఠుండొండె,
వెలయుంగం దనవేయిుదలలలో నెక్కట నిలదలకొన్న ఫణీంద్రుండొండె,
పాదభాగమున భూభాగమంతయును వహించిన హేమనగేంద్రుండొండె,
నీవయొండెంకాక నిఖిలధరాభారవహనకేలిసలుపు మహితభుజుండు
జగమునందుగలండె జగతాపిగంగ విక్రమవిహంగదీప్తికలితగంగ ॥

ఇలజగతాపి ఖడ్గమున నీల్గిన వీరుని రంభవుచ్చుకొం
దలంచినం దూర్పుదిక్కున ఘి(ఘృ)తాచి గిసుక్కునందుమ్మె నంతలో

పలంజను దెంచె వానికులభామినియగ్నిపథంబునంద ని
ష్ఫలతకు రంభయు న్వెలరువారిన నవ్విరి తోడికామినులు ॥

గురుమరణోచితంబయిన కోపమునన్ జమదగ్నిజుండుము
న్నిరువదియొక్కమాఱు ధరణీశులనెల్లను జంపి యమ్మహా
పురుషుండు మర్త్యలోకమునబుట్టి వధింపగబాపమంచు వి
స్తరముగదోలె గాక జగతాడి(పి ?)దలంచిన నాండచంపడే ॥

పన్నితురంగమంబునకుం బక్కెరవెట్టినవార్త హేరిచే
విన్నభయంబునంగలంగె వీసరనాండునుజక్రగోర్థమును
మన్నియవడ్డె(తె*)క్కెలియు మంథ్యనవెంగికళింగలాదిగా
నిన్నియు నొక్కనాం డవిసె నేఱువభీమనృపాలుదాడికిని ॥

తురగచర్మంబున గరమొప్పనెరికింగాబసరించిదాననమునుంగువెట్టి
తెలుపెక్కంగరవోవబెళగినపునుకమించినవెండికోరగాంజేతంబట్టి
ఏనుకతలలలో నెసగినముత్తియంబులగుంకుమాక్షతంబులుగంబోసి
వేతాళడాకినిభూతంబులారమీకును ముంజికం బనికుడువంజెప్పి

రొయిక పిశావధూటిదానుత్సహించె తాయజగతాపగంగ భూరమణుండాజి
నమరబెండ్లి కొడుకుమల్లావనీశుజెలంగిసురకాంతతోంబెడ్లి సేయునపుడు ॥

ఈ శాసనానకు తూర్పుగంగమ్మతోట సీలితోటలో పూర్వాం సంతసాగుతూవుండగాను సంతబసవన్నవుండే నిలువురాతికి శాసనం.

తాడపరతి రామేశ్వరుని దీపారాధనకు 3 రూకలు తాడపరతి...

ఇక్కడ అక్షరాలు పోయినది(వి).

ఇందుకు దక్షిణం రామేశ్వరదేవుని దేవాలయానికి తూరుపు నిలువురాతికి ప్రాచీన హళెకన్నడ అక్షరాలు శిథిలమైవుండేది.

కిట్లెపటి మాజె రేగడిపల్లెకు ఆగ్నేయం చేనులో దిగువ రాతి...
గండికోటమార్గానకు వుత్తరం.*

సూర్యుడు. చక్రం. శంఖం. చంద్రుడు.

౧౩౭. కిట్లేపట్టి మవుజె బుక్కపట్టణములోనుండే శాసనములు.♦

సూర్యుడు. నిలువువృషభం. చంద్రుడు.

గ్రామానికి దక్షిణం యీ గ్రామం ముచ్చుమరి పొలిమేరను నిలువురాతికి ఉండే హళేకన్నడ అక్షరాల శాసనం.

స్వస్తిసకలజగత్రయాభివందిత సురాసురాధీశ పరమమహేశ్వర ప్రతిహారీకృతమహాబలికుళోద్భవ కృష్ణధ్వజ విరాజత్ప్రసాదిత పటహా మథన నందగిరినాథ పరమేశ్వర.........

ఈ రాతికి రెండోపక్కన వుండేది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాదిత్యుని కొడుకు(కు)ళగ్గప్పరాజు వుత్తరాయన సంక్రాంతినిమిత్యంబున బుళియమనాయకునికి గుడుపకుంటలు ధారా పూర్వకంబు నేసి పుఱయమయు...ళువక్రి...

ఈ రాతికి మూడో ప్రక్కను వుండేది.

సూర్యుడు. చంద్రుడు

లొమడ పుళియమయు విళువరికి లొమడదెవురసక్రి(?)గ్రామానికి ఆగ్నేయం రాగితోటల కాల్వవద్ద దిగువ వుండేది.

---

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p.p. 30,31.

♦ See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 24.

శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం బులు ౧౪౫౨ అగునేటి విరోధి సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౫ లు సోమ గ్రహణ పుణ్యకాలమందు...దక్షిణ ద్వారమైన బుక్కపట్నం వీరభద్ర దేవునికి నందాదీప ఆరగింపు నైవేద్యాలకున్ను స్వస్తిసమస్త ప్రశస్త సహితులైన యాభయ్యారు దేశాల చాలుమూల సమస్త పెక్కండ్రు లున్ను యిచ్చిన ధర్మశాసనం. బుక్కపట్టణం హేరాది నడచెడి కండ్ల (కంట్లా) నకు క ౨ న్ను, మిరియాల పెరికెకు క ౨ న్ను, బెల్లంపెరికెకు క ౨ న్ను, అనుములపెరికెకు క ౨ న్ను, జొన్నల పెరికెకు క ౧ న్ను, పోకలపెరికెకు క ౨ న్ను కాయలపెరికెకు క ౨ న్ను కాలినడవ క. యీ మర్యాదను నడుపంగలవారము. పచ్చడాలకంట్లానకు పాతికె లెక్కనున్ను నడుపంగలవారము ; గంపకుకూర పిడికెడేసి ఇచ్చేటట్టు పెట్ట కట్టచేసి దండం సమర్పించిన ధర్మశాసనం ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పి యియ్యకున్నాను దెవరు...వెలి.కాశిలోను గంగకు అర్ధను గోబ్రాహ్మణాలను వధించిన పాపాన బోవువారు.

ఇక్కడగ్రామానికి తూర్పు యేటివొడ్డున రాగితోట వద్ద ప్రాచీన హాళెకన్నడ అక్షరాలు శిథిలమై వుండేది.

[illegible]

కిల్లెపట్టి మాజె ఫకీరుపల్లెకు వుత్తరం యీ గ్రామానికిన్ని బుక్కపట్నం పొలిమేర సందున దిగువరాతికి వుండెది.

విజయభారతిపురానకు వుత్తర పొలిమెర.

౧౩౯. కిల్లేపట్టి మవుజె బెడదూరు పొలంలో వుండే శాసనాలు.

కోటకు దక్షిణం వీరభద్ర దేవాలయం యెదుట నిలువు రాతికి శాసనం.*

చంద్రుడు. లింగం. సూర్యుడు.

శుభమస్తు.

నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే॥

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౧ అగునేటి సౌమ్యసంవత్సర చైత్ర బ॥ ౧౦ లు, శ్రీన్మమహారాజాధి రాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరసదాశివ దేవమహారాయలు విద్యా నగరమందు పృథివీ సామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను పృథివికి మూల స్థానమైన, శ్రీగిరి మల్లికార్జున దేవుని ఆనతిని, స్వస్తి సమస్త భువన ప్రశస్త సహితులైన శ్రీమతు సిద్ధ భిక్షావృత్తి అయ్యవారి మొదలను ఒడయుల భక్తుల సమ్మతిని, ఛప్పన్న దేశాల సకల పురాంతకాలు (పురాతనులు) గండికోటకు చెల్లే బెడదూరికి ప్రతినామమైన నరసింహ్వా పురం అగ్రహారం వీరేశ్వరుని గవిరామలింగాని అమృతపళ్లకున్ను, మాసమహోత్సవాలకున్ను, దే(ద్యా)వా పృథివీ మహాతు పుణ్యం గాను, సూర్యగ్రహణపుణ్యకాలమందు యీశ్వరుని సన్నిధిని సిద్ధవటం గుంట వీరయకుమారుడు, కొమారలింగయను, కూటగూళ్ల రాచయాను కనివటిపల్లె గుంటివీరయాను, కాటివీరయ కొమారుడు వీరయాను, వీరు మొదలయిన, సకల పురాంతతు(ను)లున్ను, నరసింహ్వాపుర ఒడ యుల భక్తులు పురాంతకులకు అచ్చుకవచ్చే వీరముష్టిపన్నుయేందు ౧ కి పగ 3 అక్షరాలా మూడు మాళ్లున్ను, యియ్యకట్టడ సేసి, నరసింహ్వా పురం వీరేశ్వరుని గవిరామేశ్వరుని అమృత పళ్ళకును, మాసమహో త్సవాలకున్ను, రాచవీటి వీరేశ్వరునిని, సకలపురాంతకులకు, పుణ్యము గాను ధారవోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఈ శాసనం ఆచంద్రార్క-

* See for a summary, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat. p. 51.

స్థాయిగాను, గ్రామములో మహాజనాలు ఒడయులభక్తులు నడుపంగల వారు. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను, శివద్రోహి, లింగద్రోహి, గురు ద్రోహి. ఈ గ్రామాన పురాంతకులు వచ్చి జుంటకాసె వేసినాను దేవర (అ)దేశాలకును విభూతిరుద్రాక్షకు తప్పినవారు అని యిచ్చిన ధర్మశాస నము. ఈ శాసనం యిచ్చిన పురాంతకు ఒప్పం రాచవీటి వీరేశ్వరుండు॥ శ్రీశ్రీశ్రీ.

ఇందుకు తూర్పు చెన్నకేశవుని దేవాలయములో గర్భగుడిలో పైన దూలం రాతికి వుండే శాసనము.

స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగు నేటి పరాభవ సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౨ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర, శ్రీవీర ప్రతాప, శ్రీ సదాశివ దేవమహారాయలు విద్యానగర మంను, రత్న సింహాసనారూఢులై, పృథివీ సామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను దొమ్మరి సిరిగిరి చెనాదేవిగారి మనుమడు గోపరాజును, పెసల తిప్పరాజు కొడుకు చిన గంగరాజును, మూరితి పెదఅరుసయ కొడుకు తిమ్మరాజును జనం 3 రున్ను గండికోట సీమలోను, నంద్యాల తిమ్మరాజుగారు సదాశివ దేవమహారాయలచేతను, శాసనం పుచ్చుకొని, తమ తండ్రిగారి పేర సేసిన బెడదూరికి ప్రతినామమైన, నరసింహాపురము అగ్రహారమందు, కొండమీది తిరువేంగళనాథునికిన్ని, చెన్నకేశవునికిన్ని మహాలింగాని కిన్ని యీ మూడు దేవాలయాలకున్ను దొమ్మరి పన్ను స(మ)ంగాను(?) ధారబోసి, మా యిరువై నాలుగు కులాల పీశ(?) వారికి పుణ్యముగాను ఛప్పన్న దేశాలు చరియించే యిరువయి నాలుగు కులాల దొమ్మర్ల వారి పుత్ర పౌత్రపారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, యీ మూడు దేవస్థానాలకు యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఈ గ్రామమందు అడకాడివేసి దున్నిన కాపులును ఫలంపెట్టడానకు యేడు ౧కి వగ ౧ యీ అక్షరాలాను యెనిమిది వరహాలున్ను యియ్యకట్టడ చేస్తిమి. ఇందుకు యెవరు వక్రించినాను, దొమర్లగాడి దలకాచినవాడు

* See for a summary, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 49.

తమ మానం యిచ్చువారని,...సేయించి నేము ధారవోస్తిమి. ఇరువయి తొమ్మిది పంచకాల కాపులు యాదోటి...ముగా ధారవోసియిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు మా యిరువై నాలుగు కులాల దొమ్మర్లలో యెవరు తప్పినాను, వారు దేవర దేశాలకు వెలి కులం వారికి వెలి. ఇందుకు తప్పిన వాండ్లు తమకు చెప్పులు గుట్టిన మాదిగ వానికి మానం యిచ్చినవారు.

గ్రామమునకు తూర్పు కొండ దిగువ వుండే రాతికి శాసనం.*

గ్రామానికి యీశాన్యం అరపవుపు కొండకు ఉత్తరం బురుజుపల్లె యేటూరి పొలిమేర సందున చేనిలో దిగువరాతికి ప్రాచీన హాళె కన్నడ అక్షరాలు.

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, pp. 26-27.

కిల్లెపట్టి మాజె పొట్టిపాటిలో వున్న శాసనాలు.

గ్రామానికి వుత్తరం నృసింహాస్వామి దేవాలయం యెదుట అక్షరాలు శిథిలమై వుండె నిలరాతి శాసనాలు.

ప్రాచీన హాళెకన్నడ అక్షరాలు శిథిలమైనది.

ఈ రాతికి రెండో పక్క వుండేది *

సూర్యుడు. చక్రము. తెంగల నామము. శంఖము. చంద్రుడు

ఈ శాసనం వద్ద చేరినట్టుగా వుండేది.♦

సూర్యుడు. శంఖము. తెంగల నామము. చక్రము. చంద్రుడు.

౧౫౬. శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౩౦ ప్రభవ సంవత్సరం నిజ ఆషాఢ శు॥ ౧౫ గు॥ పుణ్యకాలాన గరుడనారాయణ, శ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్య త్రిభువనలోకరక్షామణి చతుర్దశభువనాధీశ్వర సర్వజన ఇహాపర వర ప్రసాద మూర్తిం (?) డైన పొట్టిపాటి ప్రసన్నులైన శ్రీ అహోబిళేశ్వర లక్ష్మీ నృసింహ్వామూర్తికి, ధూపదీపనైవేద్య అంగరంగవైభవానకు సాళువ తిమ్మరాజు ఒడయలకున్ను గోవిందరాజు ఒడయలకున్ను పుణ్యముగాను దళవాయి అనంతయ్యగారు యిచ్చిన ధర్మశాసనం. పొట్టిపాటిలోని రాజువోలి పొలం ప్రాంతకుంటలోని చేనున్ను ఆ కుంట వెనుక చేనున్ను సహా ఖ ౨ ఇరుపుట్ల చేనున్ను, ఆ కుంటకు ఉత్తరాన కొత్తకుంట కట్టి పొట్టిపాటి వూరిముందర కాలువ త్రవ్వి...గు వెట్టినకుంటను ఆ కుంట కింది మడిన్ని కుంటలోని మడిన్ని దారవోసి. యిస్తిమి ముందర యేలే దొరలకున్ను గ్రామం రెడ్డి కరణాలకున్ను పుణ్యంగాను, అష్ట భోగ తేజసామ్యములుగాను సర్వమాన్యంగాను నేము యిస్తిమి. ఆచం ద్రార్కస్థాయిగాను,.. ...ఇక్కడ ఒక పంక్తి పోయినది.

ఈ దేవాలయం ఆ స్థానమంటపంలో దారు దూలంపైన వ్రాసి వుండేది.

శార్వరి సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౮ లు జిలేళ్ళ కృష్ణమరాజయ్య వారికి పుణ్యంగాను మాలకి బొజ్జన కట్టించిన మండపం, శ్రీ అహోబళా నీ పాదమెగతి । కొండోజుకు ౧౧ వరిమడి మాన్యం కట్టడ చేస్తిమి.

---

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, pp. 36-37.

♦ See, for summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 26.

ఈ దేవాలయం వెలపట నిలవరాతికి శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ, శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౮౬ అగునేటి తారణ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౨ లు చింతా పెదయెద్దులయ్యాకు, పొట్టిపాటి రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించియిచ్చిన భూదానధర్మ శాసన పత్రికె. నిన్ను తాడిమర్రివారు పట్టుక పోయి, దండుగ తీసికున్నందుకు రాజశ్రీ బాలవెంకటరెడ్డిగారు మాన్యం సెలవు యిచ్చిరి; గనుక గంగిరెడ్డి పాపని చేరు బ ౧౦౧౪౦ పోట్లదుర్తివాని శ్రేరెలో తుమ్మలమడి పడమర రెండు పోనించి ఆ పడమర జెర్రెలు ౨ కి ౧౦౧౪౦ వుభయం ౧౨ నుచేను సర్వమాన్యంగా యిస్తిమి గనుక మీరు పుత్రపౌత్రపారపర్యతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, అనుభవించుకునేది. సిద్ధారెడ్డిగారి నాగయ, వెంకటరెడ్డిగారి చిననాగయ వీరల సమ్మతిని కరణం రామదాసు వ్రాసిన దానపత్రం. కోనేటి వ్రాలు. తిరుపతి వ్రాలు. సరాబు కొండప్ప మలిచినది.

ఈ దేవాలయానకు ఆగ్నే(జ్ఞే)యం గ్రామము వీరభద్ర దేవాలయము వద్ద నిలువురాతికి శాసనము.*

సూర్యుడు. లింగం. శూలము. చంద్రుడు. వృషభం.

౧౮౮. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ, శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭(౭)౩ అగునేటి సాధారణ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౩౦ అమావాస్య పుణ్యకాలమందు, శ్రీ మద్రాజాధిరాజ, రాజపరమేశ్వర, శ్రీ వీరప్రతాప సదాశివ దేవ మహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుడై పృధివీరాజ్యం సేయుచుండగాను దే(ద్యా)వాపృథివీ మహాత్తు మొదలైన సిద్ధ భిక్షావృత్తి అయ్యవారి ఆనతిని, త్రిపురాంతకుల అనుజ్ఞను పయిడికాలువ......నం రాచయ్యకుమారుడు, యిమ్మడి రాచయ, పొటిపాటి మల్లికార్జున దేవునికిన్ని వీరభద్ర దేవునికిన్ని

* See for a summary Gaṇḍikōṭa durgam Kaifiyat, p. 52

నందాదీపారాధనకు పొట్టిపాటి వీరముష్టి పన్ను ధారవోసి యిస్తిమి. ఆ చంద్రార్క స్థాయిగాను యీ తథా తిథి పుణ్యకాలమందు, సకల త్రిపురాంతకులకు, పుణ్యముగాను, త్రివాచకముగాను, ధారవోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఈ పుణ్యానకు, యెవ్వరుతప్పినాను దిమా తరుస్తుకుకు వెలివివదళిహిం(?)అని యిచ్చిన ధర్మశాసనము.

గ్రామానికి తూర్పు అరపరుగున మజరా పెద్దిరెడ్డి తిమ్మయపల్లెకు దక్షిణం చేనులో దిగుపడి యుండేరాతికి, ఉండే శాసనము.*

చక్రము. నామము. శంఖము.

శుభమస్తు ॥ శ్రీమతే రామానుజాయ నమః. ప్రమాదీచసంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౨ పుణ్యకాలానను, శ్రీమతు పొట్టిపాటి చాతాని బల భద్రయ్యకు, శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర మాంవ్రాజు సింగరయ్య దేవ మహారాజులుంగారు, సమర్పించిన చేను, ఖ ౦౧౨, మడి ౧౧ కిన్ని స్థళం పాదుల పోగు పడమర తమ సేద్యం ౧౨ మడి మాకుల మిట్టను ౧౧ యిస్తిమి, మీ పుత్ర పౌత్ర, పారం పర్యంతముగాను అనుభవించేది. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరుతప్పినానున్నా గంగకరత గో హత్య చేసిన పాపాన బోవువారు.

౧౮౯. ఇందుకు శకము, ౧౪౭౫ అవుతున్నది.

౧౯౦. కిష్లేపట్టి మాజె యెనుముల చింతల గ్రామాన నుండే శాసనాలు.

గ్రామానికి దక్షిణం ఆంజనేయ దేవాలయం వద్ద నిల్వురాతికి శాసనము.♦

చక్రం. సూర్యుడు. నామం. చంద్రుడు. శంఖం.

* See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, pp.53-54

♦ See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat pp. 51-52.

ఈ శాసనానకు పడమర యీ దేవాలయం వద్ద యుండే నిలువు రాతికి వుండే శాసనము.

చంద్రుడు. నామం సూర్యుడు.

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౬ అగునేటి క్రోధి సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౨ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీర సదాశివ దేవ మహారాయలుంగారు విజయనగరమందు రత్న సింహాసనారూఢులై పృధివిసామ్రాజ్యం చేయుచున్నవుండగాను శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర అల్లుడు రామరాజ దేవమహారాజులుగారు వేయించిన శిలాశాసనము. చిరబకిలోని గ్రామం యెనుములచింతల మంగలవారి పన్ను, సిద్ధాయం, కాణికె, కటయం, వెట్టి, విరాడం, దొంబరిపన్ను సహా సర్వమాన్యంగాను పాలించి పెట్టినారం. ఇందుకు యెవ్వరు తప్పిన వారు కుక్కమాంసం గాడిది బడా (?) కల్లుపు తిన్నవారు మంగలవాని కొడుకు

౧౫౨. యీ యనుమల చింతలగ్రామము సామీప్యమున లోగడను మజరాగా వున్న శివపురం శ్రోత్రియం బేచిరాకు గ్రామమువద్ద చిత్రావతీ నదీ తీరమున గొంకటేశ్వరుని దేవాలయంవద్ద ఉత్తరంగా నిలువరాతికి శాసనం.♦

లింగం.

౧౫౩. ఈ దేవాలయానకు యెదురుగా తూర్పున నిలువరాతికి ఉన్నది.*

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

* See, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 25.

♦ See, for a reference to this inscription, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 71.

శుభమస్తు ॥

నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్రచామర చారవే ।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూల స్తంభాయశంభవే ॥

హారేర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీ చ్ఛత్రశ్రియందధౌ ॥

కల్యాణాయాస్తు తద్ధామ ప్రత్యూహ తిమిరాపహం ।
యద్గజోప్యగజోద్భూతం హరిణాపి చపూజ్యతే ॥

అ స్తిక్షీరమహా ద్ద్వైవైః మథ్యమానాన్మహాంబుధేః ।
నవనీతమివోద్భూత మపనీతతమో మహః ॥

తస్యాసీ త్తనయః తపోభిరతులై రన్వర్థనామా బుధః ।
పుత్రస్యైరస్య పురూరవా భుజబలై రాయు ర్ది వ్యపాంనిర్జితః ।
తస్యాయు ర్నహుషో స్యతస్యపురుషో యుద్ధే(జజ్ఞే)యయాతిః క్షితౌ
ఖ్యాత స్తస్యతు తుర్వసు ర్వసునిభః శ్రీదేవయానీప తేః ॥

తద్వంశే దేవకీజాని ర్దిదీపే తిమ్మభూపతిః ।
అత్రానసమగుణభ్రంశం మౌళిరత్నంమహీంభుజాం ॥

తస్మాదీశ్వరభూపాలః పారిజాతయివాంబుధేః ।
బుక్కాంబాజాని రుద్భూతో బుభుజేనిఖిలాంభువం ।
నరసాదుదభూ త్తస్మా న్నరసావనిపాలకః ।
దేవకీనందనాత్కామో దేవకీనందనాదివ ॥

కావేరీమాసు(శు)బధ్వా బహుళజలమయాంతాంవిలంఘ్యైవశత్రుం
జీవగ్రాహంగృహీత్వా సమితిభుజబలా త్తంచరాజ్యంతదీయం ।
కృత్వాశ్రీరంగపూర్వం తదపినిజవశే పట్టణంయోబభాసే ।
కీర్తి స్తంభంనిధాయత్రిభువనభవనస్తూయమానాపదానః ॥

చేరం చోళంచ పాండ్యం తదపిచ మధురావల్లభం మానభూషం ।
వీరోద్యదగ్రం తురుష్కం గజపతి నృపతించాపి జిత్వాతధాన్యాన్
ఆగంగాతీరలంకా ప్రథమచరమభూభృత్తటాంతం నితాంతం ।
ఖ్యాతక్షోణీపతీనాం స్రజమివశిరసా శాసనం యోవ్యతాసీత్ ॥

వివిధసుకృతోద్దామే రామేశ్వరప్రముఖే ।
ముహుర్ముదితహృదయస్థానే వ్యధత్త యథావిధి ।
బుధపరివృతో నానాదానాని యో భువిషోడశ ।
త్రిభువనజనోద్గీతంస్ఫీతం యశఃపునరుక్తయన్ ॥

తిప్పాజీనాగలాదేవ్యోః కౌసల్యా శ్రీసుమిత్రయోః ।
దేవ్యోరివనృసింహేంద్రాత్ తస్మాత్పంక్తిరథాదివ ।
వీరౌ వినయినౌ రామలక్ష్మణావివ నందనౌ
జాతౌ వీరనృసింహేంద్ర కృష్ణరాయమహీపతీ ॥

తయోర్వీరనృసింహేంద్రో రత్నసింహాసనేశ్వరః ।
ప్రాజ్యంప్రశాస్యనిర్విఘ్నం రాజ్యం దివముపస్థితః ।
రత్నసింహాసనం స్థిత్వా కృష్ణరాయఃకృతార్థయన్ ।
బిభర్తిమణికేయూర నిర్విశేషం మహీంభుజే ॥

కీర్త్యాయస్య సమంతతః ప్రసృతయా విశ్వం రుచైక్యంవ్రజే ।
దిత్యాశంక్య పురా పురారి రభవ త్ఫాలేక్షణః ప్రాయశః ।
పద్మాక్షోపి చతుర్భుజోజని చతుర్వక్త్రోఽభవత్పద్మభూః ।
కాళీ ఖడ్గమధా ద్రమా చ కమలం వీణాంచ వాణీ కరే ॥

యత్ప్రతాపజితో భానుః పతత్యంబునిధౌధ్రువం ।
దుస్సహంమనసస్తాపం సుతరాంసోఢుమక్షమః ॥

ముద్రాతిమాతిమదిగతసతియ్యస్యస్యనృపతే ।
శ్ఛమూధూళీస్థలయతిరుణా వితమనసః ॥

గతస్వాత కేలిహాసితపునా
వికసయవాల్లసద్భానిమాళిపరి మొళలిహాళి కేరియః ।

శత్రూణాంవాసమేతే దదత ఇతి రుషా కిన్ను సప్తాంబురాసీః ।
నానాసేనాతురంగ త్రుటితవసుమతీధూళికాపాళికాభిః ।
సంశోష్యాస్యైర మేతత్ప్రతినిధిజలధిశ్రేణికాం యోవిధత్తే ।
బ్రహ్మాండం స్వర్ణమేరు ప్రముఖనిజమహాదానతోయై రమేయైః ॥

యస్యత్వాజైత్రయాత్రాసమసమయ సముద్భూత నిర్ఘోషరావం
స్ఫారక్రూరప్రకృత్ప్రిసరణిమివకుర్వ తేపర్వ తేంద్రాః ॥

సౌషోప్యంద్వైన్య ఘోషంప్రతిభటసుభటస్థానదానప్రసంగా ।
దాసీదాసీతతాంనః తృషితతటభుధా మౌర్య శేయంద శేతి ।
అంగావంగాఃకళింగాః కుకురకురుశక క్షోణిపాలాః స్సబాలాః ।
కాంభోజాఃపారశీకాఃమలయ మగధజా కుంతలా సింహాలాద్యాః ॥

హూణంప్రహోణాంప్రఘూణాత బహిరవనిమితా ఘూర్జరా హ్యాజ్వరార్తా ।

గౌడాలాడశ్చసేవా వసరమనుదినం యస్యలబ్ధుంయతంతే ।
యత్పాణిశ్చద్మకల్పక్షితిరుహలతికా చాతురీమాదధానః ।
సంప్రాప్తాన్యైరగాత్రాణ్యధి మహి బహుధా పాతఇ త్యాలపంతి ।
యుద్ధే కృత్తై భ కుంభస్థల సమయోర్ధిన ముక్తాను పదాచక్షు ॥

యస్యోద్దండ హస్తేస్ఫురతి కుసుమితవింత కంవాకృపాణో ।
యత్సభాగ్రేనరస్య త్రిభువన మహితాశేష దాత్రం ॥

నిష్ప్రిత్యాహం సమంతా త్ప్రవహతి నిత్యదానాంబు పూరైః ।
భూభాగం పూరయిత్వా ప్రథికజనవధూఘూర్ణి వంకసామ ॥

మూర్తి స్వత్తాధా యూసకాలోవతిహ్వాదముక్తి కేవళంచాతకానాం ।
తిష్ఠన్సో హేమకూటే మయ కనకతులారోహణే విస్మితాఖ్యో ॥

నైవేత్యాసంఖ్య ముక్తా వర్ణమయతులయా గంధయామోవిధత్తే ।
ప్రత్యగ్రం దిగ్వధూటీ కులశిఖరి మహాభోగ సీమాంత రాఖే ॥

కర్పూరేస్మి శ్శృకీర్తిః ప్రకరమలయంతే హ్యప్రత్యలుత్కృష్మం ।
ఆయాతానాభిముఖ్యా దయదిన మరం బాహుజానేవదంతీ ॥

త్యాశంక్యాశాంత శీలం న పిచ చతుర కూపారవాపీ నవిశశత్ ।
ప్రాప్యదీపాన్న యంతిసమధికర్ణీత మూర్వీ మష్టాదశాపి ॥

ప్రాయస్యాయత్తిభీతి భ్రమతి తతయుతా బాహుజా యస్య కీర్తిః ।
విప్రేభ్యస్వర్ణ మేరుం దదతి నతిమ భూదాన తత్రాగు వేణా ।
యస్మాన్మేరుంచ దా(తృ)స్య త్యయమితను విభుర్వ్యాసురాణాం ।
బాహ్యై వేనం సరిత్య భ్రమతి యదినవా యత్ప్రితా పేన సౌమ్యం ॥

లబ్ధంతత్ర స్థితానాం పరిభూ పరః కిన్ను తేషా మహీంషాం ।
మద్దత్తా మర్థి సార్థశ్రియ మిహా సుచిరంభుంజతా మిత్యవేత్య ।
ప్రాయప్రత్యూహా హేతో స్తపనరథగ తేరాలయం దేవతానాం ।
తత్త దిగ్జైత్రవృత్యా పిచ బిరుదపద్యైః రంకితాం స్తత్ర తత్ర ॥

స్తంభా జాతప్రతిష్ఠాన్వ్యతనుత భువి యో భూ భృదభ్రంకషాగ్రాన్

బ్రహ్మాండం విశ్వచక్రం ఘటముదిత మహాభూతకం రత్నధేనుం ।
సప్తాంభోధీంశ్చకల్పక్షితిరుహాలతికా కాంచనం కామధేనుం ।
స్వర్ణక్ష్మాం యో హిరణ్యాశ్వరథమపి తులాపూరుషం గో సహస్రం ।
హేమాశ్వం హేమగర్భం కనక కరిరథం పంచలాంగల్యతా సీత్ ॥

రోషకృత ప్రతిపార్థివ దండః శేషభుజక్షితిరక్షణ శౌండః ।
భాషిగెతప్పురాయరగండః శోషకృతార్థిషురక్షణ రండః ॥

సోయం శ్రీ కృష్ణరాయఃక్షితిపతి రథరీకృత్య సీత్యాన్నృగా దీన్
స్థిత్వావిద్యానగర్యాం కలికుల వినుతో రత్నసింహాసనస్థః ।
ఆ పూర్వాద్రేరథా స్తక్షితిధరకటకా దాచ హేమాచలాంతా ।
దా సేతోరర్థి తార్థశ్రియ మిహాబహుళీకృత్య కీర్త్యా విశన్వాన్ ॥

శాలివాహన నిర్ణితే శకాబ్దే (శకం ౧౪౩౨) చ చతుశ్శతే ।
ద్వాత్రింశతాచ సంయుక్తే సంఖ్యాతే దశభిశ్శతైః ॥

ప్రమోదూత సహితే వర్షే పౌష్యర్క్షజాహ్వాహే ।
శుక్లపక్షే చ పుణ్యాయాం ఉత్థానద్వాదశీతిథౌ ।

తుంగభద్రాపగా తీరే విరూపాక్షస్య సన్నిధౌ ।
పుణ్యాయుః కుశలీచాపి భృత్యమర్త్య చతుష్టయే ।
మంత్రిణా గమ్యమానేన తంత్రిణాం భానురాదియా ।

సాళ్వతిమ్మప్రధానేన చోదితః శ్రుత శాలినా ।
వధూవరవనపనద్రేయం కరంగోపకులోద్భవైః ।

ఆ చంద్రాతారకం ధారా పూర్వకం ముక్తవాన్ ముదా ।
ఘన గిర్యాఖ్య రాజ్యేచ గుత్తి రాజ్యేచ విశ్రుతే ।
రాజ్యే కందన వోలాఖ్యే ఘుండికోట స్తలే పిచ ।
శిద్ధవట్టాఖ్యయా సిద్ధా పుర సీమాఖ్య విశ్రుతే ।

చంద్ర గిర్యాఖ్యరాజ్యస్య నాగమంగళసీమని ।
ముల్బాగాఖ్యే మహారాజ్యే రాయదుర్గే మహత్యపి ।
రాజ్యే తేషుచ రాజ్యేషు తేషు తేషు వసంతయే ।
నానాజాతిభియేతస్మై వివాహా సమయేనిజే ।

వదాన్య రాజనస్సర్వే ర్వదియ్యమానంకరే గరం ।
ఆచంద్ర తారకంధారా పూర్వకం సర్వమాన్యకం ॥

సాళువ తిమ్మరసయ్యంగారు ఆదపనాయనిగారు నిట్టూరి కోట ...గాని తాతన కొడుకు తాతనాను రాయలకు విన్నపంచేస్తే పెండ్లి సుంకం అష్టాదశవర్ణాలవారికిన్ని సర్వమాన్యంగా రాయలు మన్నించి యిచ్చిన ధర్మశాసనము. రాయలు గాని తాతనకు నీ పూర్వంమల్లడి కోట సీమ గానితనము డెబ్బదియేడు దుర్గాల గానితనం యిస్తినని మన్నించియిచ్చిన గానితనము.

కృష్ణ దేవమహారాయ భూపాలాస్య శాసనం.

శ్రీ విరూపాక్ష.

ఇందుకు శకం ౧౪౩౨ అవుతున్నది.

యనుమలచింతల గ్రామానికి తూర్పుమడిలో నున్న రాతికి.*

చంద్రుడు. ఖడ్గం సూర్యుడు.

కిశ్లేపట్టి మవుజే వెనకెకాలువ గ్రామానికి వుత్తరం మడివద్ద దిగువ రాతికి శాసనం.

సూర్యుడు. ఖడ్గం.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౧౭ అగునేటి రాక్షస సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౧ ఆ। శ్రీమతు నయనమ్మ కుమారుడు, యెల్లమనాయనింగారు జ్ఞానసిద్ధయ్య సిద్ధవటం భైర(వ) అ(య)గారి మనుమడు, నవ్వులపండుగకు యిచ్చి కాపాలిభిక్షుకు యిచ్చిన మాన్య మడి శాసన క్రమమెట్లన్నను.♦

౧౬౦. గ్రామములో విఘ్నేశ్వరుని దేవాలయం యెదుట నిలువ రాతికి శాసనం అక్షరాలు శిథిలము లయినవి.

శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౬ అగునేటి క్రోధి సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజరాజపరమేశ్వర, శ్రీవీరప్రతాప, శ్రీ వీరసదాశివదేవమహారాయలు విజయనగర మందు వజ్రసింహాసనారూఢుడై పృథివీ సామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను......(ఇక్కడ అక్షరములు పోయినది.)

౧౬౧. కిశ్లేపట్టి మవుజె లావనూరిలో యుండే శాసనములు.

గ్రామములో మాధవస్వామి దేవాలయంవద్ద నిలువరాతికి వేశియున్న ప్రాచీన హాళేకన్నడ అక్షరాల శాసనము అక్షరాలు శిథిలమై యుండేది.

---

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 27.

♦ See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 26.

ఈ శాసనము వద్దనే మరి ఒక నిలువరాతికి శాసనం శిథిలమై యుండేది.*

సూర్యుడు. శంఖు. రెండుగీరలనామము. చక్రం. చంద్రుడు

శుభమస్తు శ్రీమతే రామానుజాయనమః ॥

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౧ లు గు॥ శ్రీమద్రాజాధిరాజరాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివ దేవామహారాయలు, విజయనగరమందు, వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీరాజ్యం సేయుచుండగాను......లావనూరి విద్వన్మహాజనులకు మభుక్షనిమిత్యం... విప్రవినోదులకు యిచ్చేటివి లాయకొంకాయశాస్త్రి గద్యానలు వగ ౧౦ అక్షరాలా పది మాడలున్ను, మాఘలేశ్వనునికి స్వస్తిరోహణం వాచనం సమర్పించగల వారు ఈ ధర్మం నడపగలవారు, ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను, మా విప్రనోదులవారు తప్పినాను, తమ తమ మాతాపితృలను కాశిలో వధియించిన పాపానబోవువారు, గోహత్య, బ్రాహ్మణ వధించిన పాపాన పోగలవారు అని యిచ్చిన ధర్మ శాసనం.

* See, for summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 49.

ఈ దేవాలయానగు తూర్పు అమ్మవారి దేవళంవద్ద నిలువరాతికి అక్షరాలు శిథిలమై యుండేది.

సూర్యుడు. లింగం. వృషభం. చంద్రుడు

శుభమస్తు ॥

నమస్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే॥

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర......శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీసదాశివదేవమహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ సాంమ్రాజ్యం సేయుచుండగాను.........

వీరముష్టిపన్ను ౫ ౬ అక్షరాలా ఆరు మాడలు......

లావనూరి......యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఈ ధర్మం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను గ్రామాలలోను......నడపంగలవారు. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను, శివద్రోహి, లింగద్రోహి, గురుద్రోహి. ఈ గ్రామానికి యేత్రిపురాంతకుడు వచ్చి వీరముష్టి పన్ను అడిగినాను, విభూతి రుద్రాక్షలకు వెలి అని యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

ఇందుకు తూర్పు యెల్లమ్మ దేవళానకు, ఉత్తరం మిరపతోటలో నిలువ రాతికి శాసనం అక్షరాలు శిథిలమై వుండేవి.*

సూర్యుడు తెంగళ నామము. చంద్రుడు.

పైన వ్రాసిన అమ్మవారి దేవళం కట్ట దిగువ వీ(?)ల్లు రాతికి హాళెకన్నడ అక్షరాలు.

---

* See Gaṇdikōṭa-durgam Kaifiyat, p 49.

[illegible]

[illegible]

౧౬౫. ఈ శాసనానకు పడమర దిగువరాతి అక్షరాలు శిథిలమైన శాసనం.

శ్రీ రామ

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

ఖాజి అతిసాహేబుల చలుచలమలగా.

పరాభవ సంవత్సర పాల్గుణ శు॥ ౭ లు కవులు నామా సుజాయత వయిజ్ఞతర_స్తగాలిర(?)జమ్మలమడుగు గ్రామాలలో సేద్యాలు చేసేటి స్థళం కాంపులకు సుకవాసులకు వ్రాసినకవులు సుఖ నన్నసబాసిత్తైను అల్లు తాలూకా వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు: జమ్ములమడక సమ్మితు గ్రామాలలో పాండవబీడు చెలికలుదున్నిన దారభ్యచేలకు తూము ౧ కి రెండురూకలు లెఖను......సమశ్చను(?) యేడు యేండ్ల పర్యంతం కౌలు నిర్ణయంచేసి యిచ్చినారం.. ...(ఇక్కడ అక్షరాలు శిథిలమైపోయినవి)

గ్రామానికి పడమర యీ గ్రామం చెన్నమనేనిపల్లె పొలమేర సందున దిగువరాతికి శాసనం.*

प्रताप बुक्करायपुरो

కిట్లేపట్టి మవుజె తిమ్మాపురం శ్రోత్రియ గ్రామానికి పడమర నిలువ రాతికి శాసనం.♦

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 20.

♦ See, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat pp. 78–79.

పల్లెస్థళం సుంకం, మరియే బాధ్యంచేసే సామోంతి జమాతో ఆ గ్రామం యీ ధర్మానకు బాధచేసి ఆసిస్తే కాశీలో గోహత్య చేసినట్లు మాతృద్రోహంచేసినట్లు, ముసల్మానులు చేస్తే మక్కాలో పందిని కోసుకున్నట్లు పాపానబోదురు. శ్రీ సదాశివుని తమ్ముడు భోగీశ్వరుని పెద్దకుమారుడు, వెంకటనర్సు యీగ్రామం శ్రోత్రియం పురోహితునకు, ఆ దాన శకాబ్దం వృష సంవత్సరం మాఘ శు॥ ౫ లు శనివారం ఝాము ప్రొద్దున నాలుగు ఘడియల వ్యా(వే)ళను.........

౧౬౯. కిల్లేపట్టి మవుజే అనంతపురములో నుండే శాసనాలు.

గ్రామానికి ఉత్తరం పాడుపడిన నాగుల దేవాలయం వద్ద నిలువు రాతికి ఒక పురుష వీరుల ప్రతిమె హాస్తంలో ఖడ్గమున్న......వుండె ప్రతిమె చుట్టూ అక్షరాలు వ్రాసి యుండేది శిథిలమై పోయినది, అందులో కొన్ని అక్షరాలు, ప్రాచీన హాళేకన్నడ(మున)నుండేది.

ఈ దేవాలయంవద్దనే నిలువు వీరుల ప్రతిమె రాతికి

పురుష ప్రతిమె హాస్తమందు ఖడ్గం, బల్లెం, రెండుప్రక్కలందు ఆరు అంచుల పోటు.

గ్రామములో విఘ్నేశ్వరుని దేవాలయంవద్ద శిథిలమై వుండే శాసనం *

సూర్యుడు. చంద్రుడు

గ్రామానికి ఉత్తరం కాలువకు దక్షిణం మడి గడ్డను హాళైకన్నడ అక్షరాల శాసనం.♦

సూర్యుడు. కత్తి లింగం. వృషభం. చంద్రుడు.

గ్రామానికి ఆజ్ఞే(గ్నే)యం అరపరువున దేవరకోనలో మల్లేశ్వరుని దేవాలయానికి పడమర రాతి రోలుపైన వ్రాసి వుండేది.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౩౫ (వెయింన్ని ఆరున్నూటముప్పై అయిదు) అగునేటి హేవళంబినామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౨ లు, అంగారకవారమునాడు, అనంతపురం కరణం నారాయణ కుమారుడు వెంకట, యేటూరి కరమల చిననారసింహ్వాని చేతను చేయించిన రోలు. ఇందుకు సాక్షులు పొద్దటూరి అగసాల వెంకట కొమారుడు పెద్దయ్య, అన్నంమొుద్రయ్య కుమారుడు వెంగయ వీరల సమ్మతిని స్వహస్తం వెంకట వ్రాలు.

౧౭౨. కిష్టేపల్లె మవుజె ముచ్చుమర్రిలో నుండే శాసనాలు.

గ్రామానికి తూర్పు మాధవరాయని పాడుదేవాలయంవద్ద నిల్వురాతికి అక్షరాలు శిథిలమయిన శాసనము.

సూర్యుడు. చక్రం. నామం. శంఖం. చంద్రుడు.

స్వస్తి విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౪ అగునేటి... ఆషాఢ... ౧౧ పుణ్యకాలమందు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర, శ్రీవీరప్రతాప, శ్రీ అచ్యుతదేవమహారాయలు విజయనగరమందు నవ్రజసింహాసనారూఢుడై పృథివీసామ్రాజ్యంచేయు

---

* See, Gaṇdikōta durgam Kaifiyat, p. 42.

♦ See Gaṇdikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 10.

చుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర......రాజలయ్య దేవమహారాజులు గండికోట సీమలోను, చిరబడి ముచ్చుమర్రి గ్రామమందున మాధవ పెరుమాళ్ళకు దండంసమర్పించి......ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను, శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీఅచ్యుత దేవమహారాయలు మాకు నాయంకరానకు పాలించ నవధరించిన గండికోట రాజ్యంలో, చిరబడి స్థళంలో ముచ్చుమర్రి గ్రామం శ్రీమదఖిలాండకోటి ......(ఇక్కడ అక్షరములు పోయినవి).

గ్రామానికి పడమర తువ్వమడి మాలవాండ్లమాన్య మడిలో నిలవరాతి శాసనం.*

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శకవరుషంబులు ౧౩౬౨ అగు నేటి రౌద్రి సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౧ లు శ॥ హెమ్మండి దేవరాజుంగారి అనంతరాజుంగారి కైంకర్యం శ్రీరంగరాజులకు క్రి(కృ)ష్ణరాజు అనంతరాజుగారి సేవ పెదకాలువను, గోపినాథుని మడికి పడమర సింగిరాజు కాలువ ఉత్తరం కేశిరాజువారి మడి తూర్పు సులిమిట్టకు దక్షిణం.

ఈ రాతికి రెండోపక్కను అక్షరములు శిథిలములైనవి. మూడో ప్రక్కనుండేది.

చక్రం. నామం. శంఖు.

కడ్డాయం పంగసాంమ్యమున్ను సర్వమాన్యంగాను యిస్తిమిగాన ముత్తుంమడిన్ని అష్ట అయిశ్వర్యభోగస్వామ్యముగాను పంటధాన్యము అనుభవించే శ్రీరంగరాజులుకు, తిరునందను కైంకర్యం చిక్కకుంటాను తోటస్థావక(?)చేసి అందు అయిన పండుఫలాదులు, పుష్పాలు, తిరుతోమాల, యింతపట్టు పని యేమిన్ని తప్పక కాలంతోంద? ఆటచేస్తాను వచ్చేది. మీకు పెట్టిన పువండిమడికె యెవ్వరు తప్పినాను గోవువధ, బ్రాహ్మహత్య, గురుతల్పం, సురాపానం సువర్ణస్తేయం, మొదలయిన పంచమహాఽది(హా)పాతకాలున్నూ చేసిన పాపాన బోదురు. మీరున్ను

* See Gaṇḍikōṭa-durgam-Kaifiyat, p. 24.

శ్రీరంగదేవుని సేవతప్పక చేసేది. గారున్ను కాలవత పిఁ(పి)స్తిరా పాపాన బోదురు అయిగాన ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను మీాకు మడి చెల్ల గలది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

యావచ్చంద్రశ్చ సూర్యశ్చ యావత్తిష్ఠతి మేదినీ ।
యావద్రామకథాలోకే తావద్రాజ్యం విభీషణ ॥

ఈ రాతికి నాలుగో పక్క వుండేది.

గవాంకోటి సహస్రైస్తు నాగకోటిశతైరపి ।
నతుహేమ సమందానం తత్తుల్యం ఖగదర్శనం ॥

బెడదూరి గడపాటి కొలది ఇదుము మడి ౨ ఆచంద్రార్క స్థాఇగాను శ్రీరంగరాజులకు సమర్పిస్తిమి. ఎవ్వరు తప్పినాను వారి కులకోట్లును రౌరవాదినరకాన బడుదురు.

౧౭౫. కిష్టేపట్టి మవుజే గంగాపురంలో వుండే శాసనాలు.

గ్రామానికి పడమర చెరువుకట్ట పైన దిగువరాయి అక్షరాలు శిథిలమై వుండేది.

చంద్రుడు. కత్తి. సూర్యుడు.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౪౩౨ అగునేటి ప్రమోదూత సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౧ లు శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ కృష్ణరాయ మహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీసామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను,.................................. ....పుణ్యముగా గంగాపురాన చెరువు శ్రీ గంగాపురసు పెంతధిక(?)ప్రతిష్ఠ ఆ చంద్రార్కస్థాయి అవు(యి)వుండును.

యావచ్చంద్రశ్చ సూర్యశ్చ యావ త్తిష్ఠతి మేదినీ
తావ ద్రామకథా లోకే తావద్రాజ్యం విభీషణః ॥

కిష్టిపట్టి మవుజే నీకునాంబాదులో నుండే శాసనం.

గ్రామానికి తూర్పు ఘుండీలో పెన్నయేటిలో నంనవు గుండు అనె నామము కలగిన ఫుట్టు గుంటికి శాసనం.

చంద్రుడు. లింగం. సూర్యుడు.

శ్రీరామా నీపాదమేగతి । గండి తిమ్మానాయనింగారు చాకల వాండ్లకు చపిటికి సుంకానికి సర్వమాన్యంగా విడిచిరి. ఇందుకు యెవ్వరు అలాయమైన వాని ఆలిని గాడిదె.........

ఈ గ్రామానికి దక్షిణం పినాకినీ చిత్రావతీ సంగమమందు, సంగమేశ్వరుని దేవాలయం వద్ద, ఉగువ నున్న రాతికి శాసనం. మధ్య కొన్ని అక్షరాలు శిథిలములై యున్నవి.*

చంద్రుడు. లింగం. వృషభం. సూర్యుడు.

౧౨౮. ఈ నేకినాంబాదు గ్రామానికి వాయువ్యం యెర్ర కొండ పైన చింత కుంట చేని వద్ద కుంటకట్ట వద్ద రాతికి శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు, ౧౬౮౯ అగు నేటి సర్వజితునామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౮ లు స్థిరవారమునాడు అంకిరెడ్డి మునలిరెడ్డి కుమారుడు, బుడ్డారెడ్డి కట్టించిన ధర్మకుంట.

ఇందుకు తూర్పు ఒక పరువున ఈ కొండపైననె చామకోన మల్లేశ్వరుని కోనకు నేకనాంబాదునుంచి కొండ మీదికి పొయ్యేమార్గం పందిగవికి పడమర పుట్టు రాతికి ప్రాచీన పాళే కన్నడ అక్షరాల శాసనం.

* See, Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 35.

కిష్లేపట్టి మవుజే-చౌటిపల్లె గ్రామానికి తూర్పున నరనారాయణ స్వామి పాడు దేవాలయం యెదుట నిలువురాతికి శాసనం.♦

సూర్యుడు శూలము. చంద్రుడు.

౧౨౯. ఈ నర నారాయణస్వామివారి దేవాలయము దారుతో కట్టిన ముఖ మండపముపైన నుండే దారు దూలము మీద వ్రాసి వుండేది.

వికారి సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు తిరుమల బుక్కపట్ణం కూనయాచార్యులు అయ్యవారి కుమారుడు, శ్రీనివాసాచార్యులు కట్టించిన దేవళము.

శ్రీరామా॥

కిష్లేపట్టి మవుజే గండ్లూరు గ్రామానికి పడమర వా(ఓ)బన్న పేట గ్రామానికి దక్షిణంవో(ఓ)బళాపురం మార్గంలో లోగడ గండూరు పొలంలో వుండిన రాయి యిక్కడ తెచ్చి వేసినది.*

చక్రము. నామము. శంఖము.

దిగువ వామన ప్రతిమ వున్నది.

ఇందుకు దక్షిణం గండ్లూరు మజరా జంపనిపల్లె గ్రామానికి దక్షిణం రాగితోటలో దిగువరాతికి శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౪౫౭ అగు నేటి దుర్ముఖి సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౩ లు సోమవార పుణ్యకాల మందు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ అచ్యుత దేవ మహారాయలు, విద్యానగరమందు వజ్ర సింహాసనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను.

౧౩౦. ఈ మజరా జంపనపల్లెగ్రామానికి నైరృతి కుంటవద్ద నిలువురాతికి ఉండేది.

♦ See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 52.

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p 42

చంద్రుడు. సూర్యుడు

శ్రీరామ నీ పాదమే గతి

సౌమ్యనామ సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౭ లు ఆదివారం ఉట్లూరి మంగల చన్నయ కొమారుడు తిమ్మయ ధర్మకుంట.

గండ్లూరికి దక్షిణం పరుగు దూరము లోగడ మజరాగా వున్న వోబులాపురంగ్రామమున గొడుగు ధరించిన ప్రతిమె.

ఓబుళంగ్రామానికి తూర్పు, పూర్వం పొలిమేరలో నుండినది. భావివద్ద వేసియుండేది.*

౧౮౧. ఈ వో(ఓ)బళాపురంగ్రామానికి దక్షిణం కొడికత్తె రాళ్ళ కనుమలోను వుండే శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు...... అగునేటి క్రోధన సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౦ లు సోమవారంనాడు పల్లేటి సర్వోరెడ్డి కొమారుడు నారాయణరెడ్డి కొడికత్తెరాళ్ళకనుమకు సోపానాలు కట్టించిన శాసనము.

వూ(ఊ)రికి తూర్పుపాడుగా నున్న కోనేటి రాతికి ఉండేది.

చక్రం. శంఖం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౨౪ అగునేటి చిత్రభాను సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౫ లు సూత్రం పేరుబొట్ల కుమారుడు, వెంకట భాగవతు కోనేరు త్రొవ్వించి ప్రతిష్ఠ(చేసెను)బావి అంచున కపిలె జాజిపూవ్వులు మాలికెలుకు క్రయవిక్రయానకు యిచ్చినారు.

గండ్లూరికి దక్షిణం మవుజే దిగువ బ్రాహ్మణపల్లెగ్రామములో ఆంజనేయ దేవస్థానము వద్ద దిగువనుండే రాతికి శాసనము.♦

---

* See Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat, p. 55.

♦ See for a summary Gaṇḍikōṭa-durgam Kaifiyat p. 55

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

అగ్రహారం పోలూరు శంకరవరం అనేది మూడువాడల మీద వున్న స్థితాశేష విద్వన్మహాజనాలకు, వశిష్ఠగోత్ర ఆపస్తంభ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన విప్రవినోది చన్న కేశవయ్యంగారి కుమారుడు చన్నయ్య యిచ్చిన ధర్మశాసనము. మీ అగ్రహారానను మా విప్రవినోదులకు పెట్టేడి పన్ను మీ వూరవున్న మాధవదేవునికి మా విప్రవినోదులు అయిన నానాగోత్రము నానాసూత్రము నానాశాఖ నానానామధేయములైన మా విప్రవినోదులైన మా కులస్వాములకున్ను మా తల్లిదండ్రులకున్ను మాకున్ను పుణ్యముగాను ధారబోసి యిస్తిమి. గాన యీ విజయబుక్క-రాయపురాన మూడువాడలను నానాగోత్రులైన, నానాసూత్ర్రులైన, నానాశాఖాధ్యాయులైన, నానానామధేయులైన స్థితాశేష విద్వన్మహాజనాలకున్ను వాశిష్ఠగోత్రులున్ను ఆపస్తంభ సూత్రులున్ను యజుశ్శాఖాధ్యాయులున్ను అయిన విప్రవినోది చెన్నూరు కేశవయ్యంగారి కుమారుడు చన్నయ్య మా విప్రవినోదులయిన, నానాగోత్రులైన నానా సూత్రులైన, నానాశాఖాధ్యాయులైన మా విప్రనోదికుల స్వాములకున్ను, మా తల్లితండ్రాదులకున్ను పుణ్యముగాను, మా పన్ను మీ అగ్రహారము మాధవరాయనికి ధారబోసి యిస్తిమి. వాశిష్ఠగోత్రులయిన, ఆపస్తంభ సూత్రులయిన యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన చెన్నూరు కేశవయ్యంగారి కుమారుడు చన్నయ్యంగారు, మా విప్రవినోదులు, నానాగోత్రులయిన, నానా శాఖాధ్యాయులైన, నానానామధేయములైన, విజయబుక్క-రాయపురమనేటి పుయిచెల ఆలంపూరి శంఖవరము మూడువాడలలో వుండే నానాగోత్రులయిన, నానాసూత్రులయిన, నానాశాఖాధ్యాయులైన, నానానామధేయములైన, యీ అగ్రహారము స్థితాశేషవిద్వన్మహాజనాలకున్ను, మీ అగ్రహారమువారు, మా విప్రవినోదులకు యిచ్చే పన్ను మా విప్రవినోదికులస్వాములకున్ను, మా తల్లిదండ్రాదులకున్ను పుణ్యముగాను, త్రివాచకంగాను, త్రికరణశుద్ధిగాను, సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకముగాను, మా విప్రవినోది పన్ను ధారబోసి యిస్తిమి,

గాన మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను, ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, ధార బోసి యిచ్చిన ధర్మశాసన పత్రము. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను, గంగాతీరగర్భమందు, గో బ్రాహ్మణవధను, మాతాపితృల వధను, కుక్కమాంసం, సురాపానము సేవించిన మహాపాపానికి పోగలవారని యిచ్చిన ధర్మశాసన పత్రము.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

ఉడుకు.

ఇది సర్వమాన్యంగా యిచ్చినది ఇందులో శకం వెయ్యలేదుగాని ఇందుకు శకము ౧౩౮౭ అవుతున్నది.

ఈ శాసనానికి పడమర గ్రామము, వెలపట ప్రాత బ్రాహ్మణపల్లె గ్రామనెత్తమున దిగువరాతికి అక్షరాలు శిథిలమై (పథమ భాగము రెండు పంక్తులు మాత్రము తెలుస్తూన్నవి.

శ్రీరామా యిమ్మడి తిమ్మనాయనింగారు

గండ్లూరు గ్రామానవాముదొడ్డి గోడకు వుండే హాళేకన్నడ అక్షరాల శాసనం.

౧౮౫. స్వస్తిశ్రీమతు సర్వాధికారి ఎచతుష్పాత్రం స్యలిరుడ చన్నకేశయ ప్రతిష్ఠ సేసె,

గ్రామములో వూ(ఊ)ర జాత్ర చేసే వేపమాని అరుగువద్ద దిగువ రాతికి శాసన మధ్యమధ్య అక్షరాలు శిథిలమై యున్నవి.*

* See Gaṇḍikōṭa durgam Kaifiyat, p.p. 43-44.

చిట్టివేలుతాలూకా కొన్ని గ్రామాదులు అగ్రహారీకులు శోత్రియందార్ల వద్ద వుండే తామ్రశాసనములు దానపత్రములువగైరా యొక్క నకళ్లు

తంగటూరు షడ్దర్శనం చూడామణి సోమయాజుల వారి వద్ద సన్నదులు.

హారేల్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండస్సపాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీ చ్ఛత్రశ్రియం దదౌ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౬౨ రౌద్రినామ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజన యాజన అధ్యయన అధ్యాపక దాన ప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతులయిన భారద్వాజస గోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన షడ్దర్శనాన్వయ వెంకట పౌండరీకయాజిపౌత్రులైన వెంకటగిరియాజిపుత్రులైన సరస్వతి సర్వతోముఖ సాగ్నిచిత్ పౌండరీకమహావ్రతయాజులవారికి కాశ్యప గోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర మట్లి కుమార అనంతరాజువారి పౌత్రులైన తిరువెంగళనాథరాజు వారి పుత్రులైన వేంకటరామరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక. శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమైన సిద్ధవటమురాజ్యములోకి చెల్లే మామేలుబడి పొత్తపినాడు సీమలో లేబాకగ్రామంలోకి చెల్లే చింతలకుంట అనేపల్లె మాన్యంగా కావలెనని యెచ్చరిస్తిరి గనుక అదే ప్రకారంగా ఆ పల్లె స్థళం నిధినిక్షేపజల పాషాణా ద్యష్టభోగస్వామ్య మానట్లుగా దాన విని మయ విక్రమయములకు యోగ్యమానట్లుగా యీసో(మో)పరాగ పుణ్యకాలమందు, అర్పితముగా యిస్తిమి కనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరంగా హిరణ్యోదకదానపూర్వకంగా సమర్పిస్తిమి. ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకొని సుఖాన నుండవలెను. అగ్రహారానకు

హద్దునిర్ణయం. ప్రాగ్భాగానకు బోయినపల్లె పోలిమేరహద్దులోనుండే జువ్విమాను, దక్షిణానకు యెర్రకొండ, పశ్చిమానకు చామకోనమామిళ్ల చెలిమె, ఉత్తరానకు పొత్తపికోన బులుసుకనుమచలికి. ఈప్రకారం చతుర్దిక్కులకు హద్దునిర్ణయంచేసి యీ మధ్యనున్న పొలం త్రిక ౧౧౯ త్రివాచక త్రి(కరణ)శుద్ధిగాను యిస్తిమి గనుక అనుభవించుకొని సుఖానవుండవలెను.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

౨. రౌద్రినామ సంవత్సర భాద్రపద శు॥ ౨ లు గన్నలూరి గోపాళుకు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు నమస్కారం. షడ్దర్శనం సరస్వతి సరస్వాశోముఖ పౌండరీక మహావ్రతయాజులవారికి లేబాకపొలంలో చింతలకుంటపల్లె సర్వమాన్యంగా సెలవుయిచ్చినారం. ఆ పల్లె విడచెప్పించేది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబుల ౧౬౮౨ అగునేటి విక్రమనామ సంవత్సర కార్తీక బ॥ ౩౦ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులైన షడ్దర్శనం ఈశ్వర సోమయాజులవారికి, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన ప్రతిక క్రమమెట్లన్నను : శ్రీగిరి ద్వారానకు ఉపద్వారమైన సిద్ధవటము రాజ్యమునకు చెల్లే మా యేలుబడి పొత్తపినాటిసీమలో పోలిగ్రామంలో పొలం చేనున్నూ గుంటలున్ను మన్నూరు. గ్రామంలో కిచ్చమ్మచెర్వు క్రింద మడిఖండికె కొత్తనూరుకుంటలున్ను సెలవుయిచ్చి రాజశ్రీ రాజువారు అనంతరాజువారి పేర అగ్రహారం చేయించి దానపత్రం వ్రాయించి మీ తండ్రిగారికి క్రితం నళసంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౧ లు దత్తంచేసి యిరువైయొక్క వృత్తి నిర్ణయంచేయించి సర్వమాన్యాగ్రహారంచేయించి యుంశిరి గనుక ఆ దానపత్రం శిథిలమై పోయినందున మా తావుకువచ్చి దానపత్రముకు బదులు వ్రాయించి యిప్పించవలెనని పలుకరించుకొంటిరి. గనుక అదేప్రకారం

మేమున్న నిధి నిక్షేప జల పాషాణ అక్షీణి ఆగామి సిద్ధ సాధ్యంబులని వెడి అష్టభోగ స్వామ్యంబులున్న, వినిమయ విక్రయ యోగ్యములగునట్టు గాను శ్రీస్వామికి అర్పితముగాను సర్వమాన్యాగ్రహారంగాను త్రికరణం గాను సెలవు యిచ్చినారం. మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రా ర్కస్థాయిగాను అనుభవిస్తూ సుఖానఉండగలవారు.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం ॥

౪. ఇందుకు వృత్తుల వివరము షడ్దర్శనం వెంకటగిరి సోమ యాజులవారి వృత్తి ౧ కి చేను యినుమడి మడి ఒకరితో పాటు, ఆ సర స్వతీ పౌండరీక యాజులవారికి చేను యినుమడిన్ని, మడి ఒకరితో పాటు, ఆ తాతయ సోమయాజులవారికి చేనుయినుమడి మడి ఒకరితో పాటు, ఆ యజ్ఞనారాయణ సోమయాజులవారి వెంకన్న వృత్తి ౧, రామా భక్తుల సోమేశ్వర సోమయాజులవారికి వృత్తి ౧, ఆ కామాభట్లకు వృత్తి ౧, పద్మసోల పోలుసోమయాజులవారికి వృత్తి ౧౧, కర్ర కొండు సోమయాజులవారికి వృత్తి ౧౧, కర్ర మహాదేవభట్లకు వృత్తి ౧౧, అయ్యాన సోల చంద్రశేఖరభట్లకు వృత్తి ౧౧, ఆ వెంకంభట్లకు వృత్తి ౧, వపుల్వ గిరి సోమయాజులవారికి వృత్తి ౧, విశ్వనాథ సోల శంకరభట్లకు వృత్తి ౧, వేదాంతం కామాక్షయ్యగారికి వృత్తి ౧౧, పిల్లలమర్రి అబ్బయ్య వృత్తి ౧౧, కోమలి వెంకన్న వృత్తి ౧౧, జొన్నలగడ్డ నాగంభట్లు వత్తి ౧౧, కొమాండూరు తిరుమలాచార్యులు వృత్తి ౧, చక్రవర్తుల నల్లార్లయ్యగారి వృత్తి ౧౧, కరణాల వృత్తి ౧, ఉభయం యిరువై ఒక్క వృత్తిన్ని అనుభవించుక సుఖాన నుండవలెను.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౭౪ అగునేటి పరీధావినామ సంవత్సర ఆషాఢ ౮॥ ౧౩ లు శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర మట్లి అనంతరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు శ్రీమద్యాజనాది

షట్కర్మనిరతు లయిన షడ్దర్శనం సరస్వతి సర్వతోముఖయాజులవారికి వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనపత్రిక క్రమమెట్లన్నను: శ్రీగిరి ద్వారానకు ఉపద్వారమయిన సిద్ధవటంరాజ్యమునకు చెల్లే మా యేలుబడి పొత్తపినాడు సీమలోను లేబాకగ్రామమానను మాన్యం మడికుంటలు ౮ చేనుకుంటలు ౨౦ తంగటూరు మడికుంటలు ౧౬ చేనుకుంటలు ౧౦, ఈ మూరను తోటగడ్డను తోటకుంటెడు ౧ ఉభయం గ్రామాదులు రెంటను మాన్యం, చేను ౩౦ మడికొల్తను ౨౪ ఈ పుణ్యకాలమందు శివార్పితముగాను అయ్యగారికి సుకృతముగా సర్వమాన్యముగా యిచ్చినారం గనుక యీ మాన్యంచేను ముప్పైకుంటలవగను, తోటసహా మరి యిరువైఅయిదు కుంటలవగను వచ్చిన సీరారంభం కాడారంభమున్ను యిదిగాక మాపొత్తపినాడు సీమను వరుపాశనంగా గ ౨౦ పుల్లులునాటిసీమను పది ఉభయంగ గ ౩౦ వరహాలకు దేశస్థులచేత దానపత్రం వ్రాయించి యిప్పించినారం గనుకనున్ను మాన్యమున్ను, వరుపాశనమున్ను మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యముగా అనుభవిస్తూ సుఖానవుండేది.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

మహారాజపురం అగ్రహారం దానపత్రం.

హరేర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతు వః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియం దధౌ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౬౭౯ అగునేటి యీశ్వరనామ సంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౧౨ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన భారద్వాజసగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన వెంకట పౌండరీకయజ్వ పౌత్ర వెంకటగిరి యజ్వపుత్ర షడ్దర్శనాన్వయ సరస్వతీపౌండరీక యాజులవారికిన్ని శ్రీమద్యజనాదిషట్కర్మ హారితస గోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయ రామాభక్తాన్వయ వెంకటేశ్వరపౌత్ర సర్వేశ్వరపుత్ర సోమేశ్వరసోమ

యేరాజులవారికిన్ని కాశ్యప గోత్రాపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర మట్లి కుమారనంతరాజులవారి పౌత్రులయిన తిరువెంగళనాథరాజువారి పుత్రులయిన వెంకటరామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక. శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమయిన సిద్ధవటం రాజ్యములోకి చెల్లే మా యేలుబడి పుల్లులనాటి సీమలో బొమ్మవరం గ్రామమందు మాకు భూమికావలెనని యాచిస్తిరి గనుక అదేప్రకారం ఆ గ్రామమందు బ్రాహ్మణపల్లె స్థలం బహుదినాలనుంచి బీడు ఉండి ఆ పల్లె స్థలం మీకు నిధినిక్షేపజల పాషాణాద్యష్టభోగ స్వామ్యమానట్టుగాను దానాది వినిమయ విక్రయములకు యోగ్యమానట్టుగాను, యీ కర్కాటక సంక్రమణ పుణ్యకాలమందు శ్రీస్వామికి అర్పితముగాను సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకముగా యిచ్చినాము గనుక ఆ స్థలమందు తటాకప్రతిష్ఠచేసుకొని ఆ తటాకోదకమువల్ల సాగుబడి అయిన భూమి నగరు దశమంధములతో గూడా ధారాగ్రహితంచేసినాము గనుక కుంజరనదీతీరమందు తమకు తగినన్ని వృత్తులుచేసుకొని అగ్రహారం నిర్మాణంచేసి మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాననుండవలెను. అగ్రహారానకు హద్దుల నిర్ణయం.

తూర్పుకు యానాదివానికుంట దక్షిణానకు పై ఆవులవారిపల్లె పొలిమేరగట్టు యెల్లుకుంట దానికి తూర్పు మొట్టికట్టకుంట దేవరాయపల్లె పొలిమేరగట్టు ఉప్పరమోడలు ఆ తూర్పు కొండపర్యంతం పశ్చిమానకు కుంజరనది ఉత్తరానకు కల్లేరు ఈ ప్రకారం చతుర్దిక్కులకు హద్దులు నిర్ణయంచేసి యీ మధ్యనున్న పొలం త్రికరణ త్రివాచక త్రిశుద్ధిగాను యిచ్చినాము గనుక అనుభవించుకొని సుఖాననుండవలెను.

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజా వా ।
యేభూమిపాః సతతముజ్వల ధర్మ చిత్తాః ।
మద్ధర్మమేవసతతం పరిపాలయంతి ।
తత్పాదుకద్వయ మహ్యం శిరసా నమామి ॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౭౦ అగునేటి సాధారణనామ సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౩౦ లు శ్రీమద్యజన యాజన అధ్యయన అధ్యాపక దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతులయిన షడ్దర్శనం సరస్వతిసోమయాజులవారికి పొత్తపినాడు పుల్లులునాడు సీమా మూలం రెడ్లుకరణాలు వ్రాయించియిచ్చిన వర్షాశన పత్రిక. శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి అనంతరాజయ్య దేవచోడమహారాజులుగారు యీ సూర్యోపరాగ పుణ్యకాలమందు మీకు వర్షాశనం మా రెండు దేశాలకు. ౨౦ పొత్తపినాడు, ౧౦ పుల్లులనాడు ఉభయం ముప్పది వరహాలు యీ ప్రకారం నిర్ణయంచేసి యిచ్చిరి గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం నడిపిస్తున్నారం. ఆ చంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకొని సుఖాన నుండవలెను.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

పొత్తపినాడు

౧౫౧ పోలి	౦౧౨ రోళ్లమడుగు	౦౧౨ యెల్లమరాజుపల్లె
౨౧౪ ఊటుకూరు	౦౧౨ శ్రీరంగరాజు వారి చెరువు	౦౧౪ సూరినేనిపల్లె
౧౧౩ గుండ్లూరు	౦౫౦ మల పుత్తూరు	౦౧౨ బ్రాహ్మణపల్లె
౦౧౧ తిప్పయపల్లె	౦౫౩ పాటూరు	౦౧౨ కొమారునిపల్లె
౦౧౫౨ ఆకెపాడు	౦౧౩ నెల దనూరు	౦౧౨ జంగాలపల్లె
౧౧౨ పొత్తపి	౦౧౪ శ్రీరంగపురం	౦౧౩ సిరియవరం
౦౧౨ కొనారము	౦౫౩ మందపల్లె	౦౫౦ కొండూరు
౦౧౧ జంబిరు నెల్లూరు	౦౧౨ రేనూతల	౦౩౩ ఈటిమార్పురం
౦౫౧ సిద్ధవరం	౦౫౦ నాగిరెడ్డిపల్లె	౦౧౩ వేములవారిపల్లె

౧౸౩ వెనగలూరు	౦౹౦ ఆరువ్వూరు	౦౸ర సింగమల
౦౸౨ కిరణం పల్లె	౧౹౧ లేబాక	౦౹౧ వోజిలి
౦౸ర వెలగచెర్ల	౧౸౨ తంగటూరు	౦౸౧ ముట్టివారిపల్లె
౦౸౨ అప్పయరాజుపేట	౦౹౦ మంగునెల్లూరు	౦౸౹౧ నాదునెల్లూరు
౦౹౨ సింగారెడ్డి పల్లె	౦౸౧ కొమ్మూరు	౦౸౨ వల్లూరిపల్లె
౧౸ర మన్నూరు	౦౸౧ శ్రీరంగరాజుపల్లె	౦౸౧ కొత్తపల్లె
౧౸౨ తాళ్లపాక	౦౸౧ చాకలవారిపల్లె	౦౸౧ కడియంవారిపల్లె
౦౸ర హస్తవరం	౦౸౩ తిరుమలరాయపేట	౧౸౧ ఉండలూరు
౦౸౧ వెంకటపల్లె	౦౸ర జిల్లేళ్లమడక	౦౹౧ బొమ్మపురం
౦౹౧ తిరువెంగళనాధ-రాజపురము	౦౸౧ గాదెల	౦౹౨ నగరపాడు
౦౸౨ మల్లెమడుగు మర్లబయిలు	౦౸౨ నూకనపల్లె	౦౸౧ మర్లెంపల్లె
౦౸౨ దొండ్లోపల్లె	౦౹౧ అనంతపురం	౦౹౨ కుప్పసముద్రం
౦౸౧ మందులపల్లె	౧౸౦ వర్తలూరు	౦౸౧ రాళ్ల చెరువుపల్లె
౧౸౨ రేగంటిపల్లె	౦౹౧ దేవసముద్రం	౦౹౧ చిల్లవోలు
౦౸ర ఇండ్లూరు	౦౹౩ పెరియవరం	౧౸౦ మైలపల్లె
౦౸౧ నడింపల్లె	౦౸౩ రంగంపల్లె	చేబి౩ ఉప్పరపాళెం
పుల్లులనాడు :	౦౸౧ రెడ్డిపల్లె	౦౸౨ తిమ్మయపాళెం
౧౹౧ పెదవోరంపాడు	౦౸౨ తిమ్మరాజుపల్లె	౦౸౨ దేవమాచుపల్లె
౧౹౧ చినవోరంపాడు	౦౸౧ అనంతరాజుపేట	౧౸ర మాలెమార్పురం
౧౸౨ కొర్లకుంట	౦౸ర నాగవరం	౦౸౧ కోడూరు
౦౸౨ దేవరాయపల్లె	౦౸౩ రామయచెరువు	౦౸౩ వడ్రపుపల్లె

రౌద్రినామ సంవత్సర భాద్రపద శు॥ ౨ లు కన్నెలూరి గోపాలునకు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు నమస్కారం. మద్దర్శనం సరస్వతి సర్వతోముఖ పౌండరీక

మహాప్రవతయాజులవారికి మడికుంటలు ౨౦ కుంటలు సెలవు యిచ్చి నారం. గ్రామాదులను స్థళం నిర్దేశంచేసి విడచెప్పించేది.

మాంజే పొత్తపి పైకి రామమాంబాపురం అగ్రహారం సభవారి వద్ద నుండే దానపత్రము నకలు.

పాతేర్లీలా వరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్స పాతువః ।
హేమాద్రికలశా యత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియం సదా ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౬౭౭ అగునేటి యువనామ సంవత్సర పుష్య శు॥ ౧౦ లు కాస్యపసగోత్రా పస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజువారి పౌత్రులయిన వెంకటరామరాజువారి పుత్రులయిన తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు శ్రీమద్యజన యాజన అధ్యయన దానప్రతిగ్రహషట్కర్మనిరతులయిన రామమాంబా పుర అగ్రహార స్థితాశేష విద్వన్మహాజనములకున్ను వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమమెటువలెనన్నను, శ్రీ గిరిద్వారము నకు ఉపద్వారమయిన సిద్ధవటము రాజ్యములో చెల్లే మా యేలుబడి పొత్తపినాటి సీమలో పొత్తపిగ్రామములో మహాలక్ష్మీసమానురా లయిన మాతుశ్రీ మా తల్లిగారి పేరిటను రామమాంబాపురం అనే అగ్రహారం చేయించమని మహారాజు శ్రీమన్నారాయణగారు సెలవుయిచ్చిరి; గనుక గణసంఖ్యాక వృత్తులు ౧౬ పదహారు నిర్ణయముచేసి అంగులకు వృత్తులు నిర్ణయముచేసిన వివరము. హారితసగోత్రా పస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన జొన్నలగడ్డ అనంతభట్లగారి పౌత్రులయిన వెంకటభట్లగారి పుత్రులయిన వెంకటకృష్ణంభట్లగారికి యజమాన వృత్తి సహావృత్తులు ౨; ఆత్రేయసగోత్రాపస్తంబ యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన మల్లెలింగంభట్లగారి పౌత్రు లయిన వెంకటభట్ల పుత్రులయిన పాపాభట్లగారి వృత్తి ౧; కాస్యపసగోత్రాపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖా ధ్యాయులయిన కలిగిరి పద్మనాభ భట్లగారి పౌత్రు లయిన అనంతభట్లగారి పుత్రులయిన నారాయణ భట్లగారి వృత్తి ౧; గౌతమసగోత్రాపస్తంబ

సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయున రాళ్లపల్లి వెంకటాద్రిభట్లగారి పౌత్రులయిన కృష్ణంభట్లగారి పుత్రులయిన వెంకటనారాయణభట్లగారి వృత్తి ౧; కౌండిన్యసగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన నేతి అచ్చనభట్లగారికి పౌత్రులయిన రామచంద్రయగారి పుత్రుయిన సింగరిభట్లగారి వృత్తి ౧; భారద్వాజసగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధాయు లైన మేడిచర్ల రామాభట్లగారికి పౌత్రు లయిన నరసంభట్లగారి పుత్రు లయున రామాభట్లగారికి వృత్తి ౧; విష్ణువర్ధనగోత్రాశ్వలాయనసూత్ర ఋక్ శాఖాధ్యాయులఋన మంబూరు నాగేశభట్లుగారికి పౌత్రులయిన కోనేరుభట్లగారి పుత్రులయిన గోవిందరాయనివారి వృత్తి ౧; శీవత్సగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన గోపాలయ్యగారి పౌత్రులయిన బట్టెపాటి సీతారామయ్యగారికి పుత్రు లయిన రామకృష్ణయకు వృత్తి ౧; మైత్రావరుణగోత్రాపస్తంభసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శృంగిణేమల పాపయగారి పౌత్రులయిన గురువప్పపుత్రులయిన వెంకటనారాయణప్పకు వృత్తి ౧; భారద్వాజసగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయి లయిన రంగసంద్రం పెరుమాళ్లభట్టగారి పౌత్రు లయిస వెంకటభట్లగారి పుత్రు లయిన తిరుమల భట్లగారి వృత్తి ౧; భారద్వాజస గోత్రాశ్వలాయనసూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయులయిన యూపావతారం బుచ్చనశాస్తుర్లువారి పౌత్రు లయిన, తిమ్మాన ధానులవారి పుత్రు లయిన, వెంకటదీక్షితులుగారి ృత్తివ ౧; భారద్వాజసగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన గోనుగొండ నరసమ సోమయాజులవారి పౌత్రు లయిన లక్ష్మణభట్లగారి పుత్రు లయిన నరసంభట్లగారి వృత్తి ౧; భారద్వాజసగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన వంగూరు రంగశాయి పౌత్రు లయిన నరసన్నగారి పుత్రు లయిన రామకృష్ణన్నకు వృత్తి ౧; శ్రీవత్సగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన చక్రవర్తుల దొడ్డయాచార్యుల పౌత్రు లయిన కృష్ణమాచార్యులవారి పుత్రు లయిన జియ్యమాచార్యులవారికి వృత్తి ౧; గ్రామకరణాలకు వృత్తి ౧. ఈ ప్రకారం గణసంఖ్యను వృత్తులు ౧౬ పదహారు నిర్ణయముచేసి ఇందుకు పొలిమేర

హద్దుదిక్కులు నిర్ణయముచేసిన వివరము. ప్రాగ్భాగము తిమ్మరాజు పల్లెకు తూర్పు బాహునదికి వచ్చే యిసకపాయ హద్దు. దక్షిణము అయ్యవపేర్ల గుంట మర్రివృక్షము అశ్వత్థవృక్షము శమీవృక్షము హద్దు. పశ్చిమం పద్మయకాలువ బుగ్గభావి దగ్గరికొండహద్దు ఉత్తరము బాహు నదిసరికి బుజమానెల్లూరి పాళెంలో మాన్యాలు మినహాగా నిలిచిన చేను సహాగా చేను.

వృత్తి ౧ కి కు ౮ స॥ ౧౨౮ కుంటలు ; మడి వృత్తి ౧ కి ౧౨ కు ౧౯౨ లు ; ఉభయము చేను మడికి ౩౨౦ కి రెడ్లకు జాతికట్ల మాన్యాలు ; ౧౦ ఉభయం చేను మడి ౩౩౦ కి అమరికె వివరము : ఇది నిర్ణయముచేసిన ఖండికెలో దేవబ్రాహ్మణమాన్యాలు,జాతికట్లమాన్యాలు మినహా కొలువుబళ్లు కమతాలుకూడా చేనున్నూ మడి యీ ఖండికెగాక లోతక్కువమడి పుట్టమానిమళ్ళలో నగిరికమతం మడికుంటలు ౧౦౫౦ అక్కగారి కమతం కు ౨౧౫ ఉభయం కు ౩౨. చల్లో అక్కగారిమతం కు ౮ నగిరి పన్నును తం(అజను ?)పన్నును మడిలో కు ౭౫ ; ఉభయం కు ౧౬ కూడా నలుబై యెనిమిది కుంటలుతో కూడ చేనుమడికుంటలు ౩౩౦ కుంటలున్ను యీ మకరసంక్రమణ పుణ్యకాలమందు సర్వ మాన్యంగాను దానాది వినిమయ విక్రయయోగ్యమానట్లుగానున్ను నిధి నిక్షేప జలపాషాణ అక్షిణి ఆగామి సిద్ధ సాధ్యంబులనియెడి యష్టభోగ తేజస్వామ్యములతో కూడా త్రికరణ త్రివాచక శుద్ధిగాను శ్రీస్వామి వారికి అర్పితముగాను హిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను యిస్తిమి గనుక మీ మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంతముగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండవలెను.

దానపాలనయో ర్మధ్యే దానా చ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజావా ।
మద్స్వామిపా స్సతతముజ్జ్వల ధర్మచింతాః

మద్ధర్మ మేవ పరిపాలనమాచరంతి ।
తత్పాదుకి ద్వయమహం శిరసా నమామి ॥

తిరువెంగళనాథరాజువారి గ్రామాలు.

పెనగలూరి అగ్రహారీకుల వద్ద వున్న తామ్రశాసనం యొక్క
నకలు అస్సలు నాగరలిపి రేకులు అయిదు.

సూర్యుడు వరాహముద్ర.

నమ స్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్ర చామర చారవే ।
త్రైలోక్య నగరారంభ మూల స్తంభాయ శంభవే ॥ ౧

హరే ర్లీలావరాహస్యదంష్ట్రాదండ స్స పాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీ ఛత్రశ్రియుం దదౌ ॥ ౨

కళ్యాణాయాస్తు తద్ధామ ప్రత్యూహతి మిరాపహం ।
యద్గజోప్యగజోద్భూతం పంచాస్యేణపి లాలితం ॥ ౩

జయతి క్షీరజలధే ర్జాతం సంధ్యేక్షణం హరేః ।
ఆలంబనం చకోరాణా మమరాయుష్కరం మహః ॥ ౪

పౌత్ర స్తస్యపురూరవా బుధసుత స్తస్యాయు రస్యాత్మజ ।
స్సంజజ్ఞే నహుషో యయాతిరభవ త్తస్మాచ్చపూరు స్తతః ।
తద్వంశే భరతో బభూవనృపతి స్తత్సంతతౌ శంతను ।
స్తత్పుత్రోవిజయోఽభిమన్యురుదభూ స్తస్మాత్పరీక్షి త్తతః ॥ ౫

నంద స్తస్యాష్టమోభూ త్సమజని నవమ స్తస్యరాజ్ఞ చ్చళుక్క ।
స్మాప స్తత్స ప్తమ శ్రీపతి రుచిరభవ ద్రాజపూర్వోన రేంద్రః ।
తస్యాసీద్విజ్జసేంద్రో దశమఇహనృపో వీరహేమ్మాళి రాయ ।
స్తార్తీయీకోము రారిః కృతనతిరుదభూ త్తస్యమాయాపురీమః(శ)॥

తత్పుర్యోజని తాతపిన్నమమహీపాలో నిజాలోకన ।
త్రస్తాఽమిత్రగణ స్తతో జని హరద్దుర్గాణి సప్తాహతాత్ ।
అహ్నైకేన ససోమదేవనృతిః తస్యైవజజ్ఞేసుతో ।
వీరో రాఘవదేవరాడితి తతః శ్రీపిన్నమో భూభృతాం ॥ ౭

ఆరవీటినగరీవిభూ రభూద(త్త)స్య బుక్కధరణీపతి స్సుతః ।
యేన సాళువనృసింహ రాజ్యమ ప్యేధమానమహసా స్వకీ(స్థిరీ)కృతం॥ ౮

స్వః కామినీస్వతనుకాంతిభిరాక్షిపంతీం ।
బుక్కావనీశతిలకో బుధకల్పశాఖీ ।
కళ్యాణినీం కమలనాభ ఇవాబ్ధికన్యాం ।
బల్లాభిధా ముదువహ ద్బహుమాన్యశీలాం ॥ ౯

సుతేవకలశాంబుధే స్సురభిళాశుగం మాధవా ।
త్కుమారమివ శంక రాత్కులమహీభృతః కన్యకా ।
జయంత మమరప్రభో రపిశచీవ బుక్కాధిపా ।
చ్ఛ్రుతంజగతి బల్లమా ల్లభత రామరాజంసుతం ॥ ౧౦

సహస్రై స్సత్తత్యా సహిత మపి య స్సింధుజనుషాం ।
సపాదస్యానీకం సమితి భుజశౌర్యేణ మహతా ।
విజిత్యాద త్తే స్మాఽ దవనిగిరిదుర్గం విభుత యా ।
విధూతేందుః కాశప్పుడయమపి విద్రావ్యసహసా ॥ ౧౧

కందనవోలిదుర్గ మురుకందళదభ్యుదయో ।
బాహుబలేన యో బహుతరేణ విజిత్య హ గేః ।
సన్నిహితస్య పత్రచరణాంబుషు భక్తతయా ।
జ్ఞాతిభిరర్పితం సుధయతిస్మ నిషేవ్యవిషం ॥ ౧౨

శ్రీరామరాజక్షితిపస్యతస్య చింతామణేరర్థికదంబకానాం ।
లక్ష్మీస్మరి వాంభోరుహాలోచనస్య లక్కాంబికాముష్యమహిష్యలాసీత్ ॥

తస్యాధికై స్సమభవ త్తనయా స్తపోభిః।
శ్రీరంగరాజనృపతిః శశివంశదీపః।
ఆసర్గసముల్లసతి ధామనియస్య చిత్రం।
నేత్రాణి వైరిసుదృశాంచ నిరంజనాని॥ ౧౪

సతీం తిరుమలాంబికాం చరితలీలయారుంధతీ।
ప్రథామపి తితిక్షయా వసుమతీయశోరుంధతీ।
హిమాంశురివరోహిణీం హృదయహారిణీం సద్గుణై।
రమోదత సధర్మిణీ మయమవాప్య వీరాగ్రణీః॥ ౧౫

రచిత నయవిచారం రామరాజంచ ధీరం।
వరతిరుమలరాయం వేంకటాద్రిక్షితీశం।
అజనయత స ఏతా నానుపూర్వ్యా కుమారా।
నిహ తిరుమలదేవ్యామేవ రాజా మహౌజాః॥ ౧౬

సకలభువనకంటకా నరాతీన్।
సమితినిహాత్య సరామరాజవీరః।
భరతమనుభగీరథాదిరాజ।
ప్రథితయాశాః ప్రశశాస చక్రముర్వ్యాః॥ ౧౭

వితరణపరిపాటీం యస్యవిద్యాధు(ధ)రీణాం।
నఖరముఖర వీణానాదగీతాం నిశమ్య।
అనుకలమయమావాలాంబుబింబాపదేశా।
దమరనగరశాఖిలజ్జితీమజ్జతీవ॥ ౧౮

వ్యరాజత శ్రీ వర వేంకటాద్రి రాజశ్రియానిర్జిత రాజరాజః।
జ్యాఘోషదూరీకృత మేఘనాదః కుర్వ్యన్ సుమిత్రాశయహార్ష పోషం॥

త్రిషు శ్రీరంగక్ష్మాపరివృఢ మూ రేష్వధిరణం ।
విజిత్యారిక్ష్మాపాన్ తిరుమలమహారాయనృపతిః ।
మహారాజాస్సామ్రాజ్యే సుమతి రభిషిక్తో నిరుపమే ।
ప్రశాస్త్యుర్వీం సర్వా మపి తిసృషుమూర్తి ష్వివ హరిః ॥ ౧౦

యశస్వినా మగ్రసరస్య యస్య పట్టాభిషేకే సతి పార్థివేంద్రోః ।
దానాంబుపూరై రభిషిచ్యమానా దేవీపదం భూమిరియం దధాతి॥

యస్యాతిప్రౌఢ తేజ స్సవితరవిమతధ్వాంతభేదిం న్యదీశే ।
కీర్తిక్షీరార్ణవాంతస్స్ఫురిత వికసత్పుండరీకోపమస్య ।
శ్వేతచ్ఛత్రస్యమధ్యే కనక కలశికాభాస తే కర్ణికాభ్యా ।
తస్యోపాంతే మరాళద్వయమివ విలస చ్చామరద్వంద్వమాస్తే ॥

భోగిత్వే విదితేపి జిహ్వ(హ్మ)గ ఇతి వ్యాళాధిరాజం లస ।
దృప్త త్వే జలసంశ్రయాతి కమరం దానేపిమందా ఇతి ।
దింగ్నాగాన్ భృశ మున్నతౌ చకఠినా ఇత్యేవ హిత్వాగిరీన్ ।
స్తత్తత్సద్గుణసంపదేకశరణం భూ రేతి హా స్తేణాయం ॥ ౧౩

స్వైరం సంహృతకంటకో ధనుకృ త్తోత్కృష్టం విధాయాఖిలం ।
క్ష్మాకేదారముదారదానసలిలాపూరై స్సమాపూర్య చ ।
సంవర్ధ్య(ర్ధ్య)నఘ కీర్తిసస్యనివహం తత్పాటికాం విక్రమ ।
శ్రీకాంతాం భుజకాయమాన శిఖరే ధత్తేహి య స్తేజసా ॥ ౧౪

జిష్ణుత్వం శుచితాం ప్రజాసుసమతా వర్తిత్వమప్యగ్రిశో ।
వృత్తిం పుణ్యజనప్రియా మధిగతః జాతః ప్రచేతా ఇతి ।
ప్రాప్తస్పర్శనవిభ్రమో ధనపతిః సర్వజ్ఞ భావాంచితః ।
ప్రాయో యః ప్రకటీకరోతుభువనే తత్తద్దిగీశాంశతాం ॥ ౧౫

హుత్వా మంత్రపురస్సరం రిపుయశోలాజాన్ ప్రతాపానలే ।
సంప్రాపయ్య పదాని సప్తభువనే ష్వారోప్య మేరూపలం ।
ప్రీతః కీర్తిమయీం వధూం పరిణయన్ సత్కౌతుకోల్లాసినీం ।
యః సింహాసనమాశ్రితో విజయతే గృహ్ణాన్ ద్విజేంద్రాశిషః ॥ ౨౬

అశ్రాంతవిశ్రాణనకీర్తిసాక్ష్యం సురద్రుమా యస్యతులబ్ధుకామాః ।
తటే తపస్యంతి వియత్తటిన్యాః ప్రవాళకాషాయపటాజటాప్తాః ॥ ౨౭

కాంచీ శ్రీరంగ శేషాచల కనకసభాఽహోబళాద్రీశముఖ్యే ।
ష్వావృత్త్యావృత్త్య సర్వే ష్వతనుత విధివ ద్భూయసే శ్రేయసే యః ।
దేవస్థానేషు తీర్థేష్వపి కనకతులాపూరుషాదీని నానా ।
దానాన్యేవోపదానైరపి సమమఖిలై రాగమోక్తాని తాని ॥ ౨౮

వారాశిగాంభీర్యవిశేషధుర్య శ్చౌరాసి మన్నె కవిభాళవయ్యః ।
పరాష్టదిగ్రాయమనఃప్రకామభయంకర శ్శార్ద్ధధరాంతరంగః ॥ ౨౯

హతరిపు రనిమేషానోకహో యాచకానాం ।
హూసబిరుదురగండో రాయరాహుత్తమిండః ।
మహితచరితధన్యో మన్నియసాములాది ।
ప్రకటితబిరుదశ్రీః పాటితారాతిలోకః ॥ ౩౦

ఉభయదళ(ళ)పితామహో నతానాముభయపదార్పణతత్పరో రిపూణాం ।
అయమపహళురాయమానమర్ద్దీత్యఖిలజనై రభిధీయమానధామా ॥ ౩౧

తాండవినోదయో బిరుదమన్యరగండతయో ।
ద్దండబలోత్కళేంద్రజయపండిత వీరయుతః
చండిమశాలిబాహుబల దండిత వైరిగణో ।
గండరగూళిమన్యపులిమాన్యమహాబిరుదః ॥ ౩౨

సారవీరరమయానముల్లస న్నారపీటిపురహారనాయకః ।
కుండలీశ్వరమహాభుజాశ్రయ న్మండలీకధరణీవరాహతాం ॥ ౩౩

వేగత్రిభువనీమల్లః సంఖ్యాత్క్షితికలార్జునః ।
ఉరిగోలసురత్రాణో హరిగోచరమానసః ।
రాజ్ఞాంవరో రణముఖ రామభద్ర ఇతిశ్రుతః ॥ ౩౪

వర్ణితబిరుదో నానావర్ణ శ్రీమండలీకగండ ఇతి ।
ఆత్రేయగోత్రజో నామాగ్రసరో భూభుజాముదారయశాః ।
అతిబిరుదతురగఘట్టో మతిగురు రారట్టమగధమాన్య పదః ॥ ౩౫

కల్యాణినీతిశాలీ కళ్యాణపురాధిపః కలాచతురః ।
చాళిక్యచక్రవర్తి మాణిక్య మహాకిరీటమహనీయః ॥ ౩౬

ఏ బిరుదరాయరాహుతరవేశ్యైకభుజంగ బిరుదభరితశ్రీః ।
రమ్యతరకీర్తిరోడ్డియరాయదిశాపట్టబిరుదఘోషేణ ॥ ౩౭

ఔషధి[పత్య]ప మాయితగండ స్తోమణ మాపజితాసమకాండః ।
భాషగెతప్పవరాయరగండః పోషణనిర్భరభూనవఖండః ॥ ౩౮

రాజాధిరాజ స్తేజస్వీ శ్రీరాజపరమేశ్వరః ।
మూరురాయరగండాంకో మేరులంఘియశోభరః ॥ ౩౯

పరదారేషు విముఖః పరరాయభయంకరః ।
శిష్టసంరక్షణపరో దుష్టశార్దూలమర్దనః ।
అరిభగండభేరుండో హరిభక్తిసుధానిధిః ॥ ౪౦

ఇత్యాదిబిరుదై ర్వందితత్యా నిత్యమభిష్టుతః ।
జయజీవేతి వాదిన్యా, రచితాంజలిబంధయా ॥ ౪౧

కాంభోజ భోజ కాళింగ కరహాటాది పార్థివైః ।
ప్రతీహారపదం ప్రాప్తైః కృతప్రస్తుత ఘోషణః ॥ ౪౨

సోయంసింహాసనస్థ స్సుగుణ తిరుమల శ్రీమహారాయవర్యః ।
కీర్త్యా నిత్యా నిరస్య నృగనలనహుషా నప్యవన్యామ ధాన్యాన్ ।
ఆసేతో రాసుమేరో రవనిసురనుతస్స్వైరమా చోదయాద్రే ।
రాహాశ్చా త్యాచలాంతాద ఖిలహృదయ మావర్జ్యరాజ్యం ప్రశాస్తి ॥

రామగ్రహాపయోధీందు గణితే శకవత్సరే ।
ప్రజోత్పత్త్యభిధేవర్షే మాసిమాఘు ఇతిశ్రుతే ॥ ౪౪

పక్షే వళక్షే పుణ్యాయాం ద్వాదశ్యాంచ మహాతిథౌ ।
శ్రీరామచంద్రదేవస్య సన్నిధౌ । శేయహా న్నిధౌ ॥ ౪౫

నానాశాఖాభిధా గోత్ర సూత్రేభ్యః శ్చాత్రివృత్తయః ॥ ౪౬

శ్రీసిద్ధవటసీమాయాం చిత పొత్తపినాడుకే ।
మహాబాహుతరంగిణ్యాః ప్రాచీమాశా ముపాశ్రితం ॥ ౪౭

పొత్తపిగ్రామతిలకాదాగ్నేయాం దిశమాశ్రితం ।
పురీసరోవరా దస్మా ద్దక్షిణాశాముపాశ్రితం ॥ ౪౮

శ్రీవరాఖ్యమహాగ్రామా న్నైఋత్యాశా సమంచితం ।
కొండూరునామ సద్గ్రామా త్పశ్చిమాశా ముపాశ్రితం ॥ ౪౯

ఇండ్లూరుగ్రామతః ప్రాప్తం వాయవ్యాం వసతం దిశి ।
సింగమాలాభిధగ్రామా దుత్తరాశాముపాశ్రితం । ౫౦

పేటాత్తిరుమలరాజస్య శాంభవీం సంగతం దిశం ।
శ్రీమదెల్లమరాజేంద్ర సముద్రప్రతినామకం ॥ ౫౧

కోత్తరిగ్రామసంప్రాప్త ఖండక్షేత్రసమేధితం ।
యల్లమ్మపాడు కోడూరు చెన్నపల్లిద్వయాన్వితం ॥ ౫౨

శ్రీమత్పెనగలూరాఖ్యగ్రామ మారామశోభితం ।
సర్వమాన్యం చతుస్సీమాసంయుతం చ సమంతతః ॥ ౫౩

నిధినిక్షేపపాషాణ సిద్ధసాధ్యజలాన్వితం ।
అక్షీణ్యాగామిసంయుక్తం గణభోగ్యం సభూరుహం ॥ ౫౪

వాపీకూపతటాకైశ్చ వృక్షారామైశ్చసంయుతం ।
పుత్రపౌత్రాదిభి ర్భోగ్యం క్రమా దాచంద్రతారకం ॥ ౫౫

దానాధమన విక్రీతియోగ్యం వినిమయోచితం ।
సూర్యవంశసుధాంభోధి సుధాంశోశ్శుద్ధజన్మనః ॥ ౫౬

శ్రీమత్కాశ్యపగోత్రస్య శ్లాఘనీయ గుణాంబుధిః ।
ప్రతాపవహ్నిసంతప్త పరిపంథిమహీపతేః ॥ ౫౭

సుయశఃపూరకర్పూర పూరితాఖిలదిక్పతేః ।
చోళవంశధురీణస్య స్వేచ్ఛాధ్యానశుభస్థితేః ॥ ౫౮

మల్లకోనక్ష్మాపాల పౌత్రస్య ప్రథితౌజసః ।
యెల్లమక్షితపాలేంద్ర పుత్రస్యాఽప్రతిమాకృతే ॥ ౫౯

వరదక్షితిపాలేన చినతిమ్మనృపేణచ ।
అనంతావనికాంతేన మానితస్యానుజన్మభిః ॥ ౬౦

శ్రీమత్తిరుమలరాజస్య విజ్ఞప్తి మనుపాలయన్ ।
పరీతఃప్రథితై స్స్నిగ్ధైర్మ్నైః పురోహిత పురోగమైః ॥ ౬౧

వివిధై ర్విబుధై శ్శ్రౌత పథికై రధికై ర్గిరా ॥ ౬౨

మహాభుజ స్తిరుమల మహారాయో మనస్వినాం ।
సహిరణ్యపయోధారా పూర్వకం దత్తవాన్ముదా ॥ ౬౩

అష్టావింశతి సంయుక్త శతవృత్తి సమన్వితే ।
శ్రీమదెల్లమరాజేంద్రసముద్ర ప్రతినామకే ॥ ౬౪

పెన్గలూరాఖ్య సద్గ్రామే తిమ్మరాజార్పిత క్రమాత్ ।
వృత్తిమంతో విలిఖ్యంతే విప్రా వేదాంతపారగాః ॥ ౬౫

యాజుషః కౌశికగోత్రః పిడతలవార్ధిందు చిట్టి భట్టార్యః ।
త్రిపురారిభట్టసూను స్సార్ధాస్తిస్ర సమశ్నుతే వృత్తీః ॥ ౧

శ్రీమత్కాశ్యపవేదార్థమల్లుభట్ట సుధీసుతః ।
వృత్తిద్వయం రామకృష్ణంచయని యాజుషోశ్నుతే ॥ ౨

విల్లూరి యల్లుభట్టస్య సూను ర్బసవనాధ్వరీ ।
కౌండిన్యో యాజుషో విద్వాన్ సార్ధవృత్తిం సమశ్నుతే ॥ ౩

ఉప్పలదడియకృష్ణార్యసుత శ్రీవత్సగోత్రజః ।
ద్వేవృత్తీయాజుష స్తిమ్మవాజపేయా స్తతో శ్నుతే ॥ ౪

భారద్వాజో మండగేర శ్రీమద్గారావధానిభూః ।
యల్లంభట్టో యాజుషోత్ర వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౫

శ్రీమద్దర్శన యజ్ఞేశ యజ్వభూ ర్యాజుషోశ్నుతే ।
భారద్వాజో వృత్తిమేకా మత్రో పేంద్ర పరస్వతీ ॥ ౬

శ్రీమ త్కౌశికులోద్భూత యాజుషో లక్ష్మణాత్మజః ।
శేషాద్రి కౌశికోధీమాన్ సార్ధవృత్తిం సమశ్నుతే ॥ ౭

యాజుషః కౌశికోగోత్రా పెరవలి సోమేంద్రసూనుర... సా ।
వెంకటభట్టోధీమాన్ సార్ధమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౮

భారద్వాజో యజుర్వేదీ శ్రౌతీ తిరుమలకోవిదః ।
నివృత్తికొండు భట్టార్యసూను ర్వృత్తిం సమశ్నుతే ॥ ౯

భారద్వాజో భైరవార్యసూను స్తాతయధీమణిః ।
యాజుషః పాదసంయుక్తాం వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౧౦

శ్రీమద్రేకులకుంటాఖ్య వంశ్యః పోచావధానిభూః ।
బహ్వృచః కౌశి కస్సర్వాభట్టో వృత్తేః త్రిపాదభాక్ ॥ ౧౧

భారద్వాజో యజుర్వేదీ జోస్యనారాయణాత్మజః ।
కొండుభట్టసుధీ రత్ర వృత్తి మేకాం సమశ్నుతే ॥ ౧౨

యాజుషః కేశవార్యస్యసూనుః శ్రీవత్సగోత్రజః ।
మారేపల్లి సర్వభట్టో వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౧౩

యాజుషో దాదిభట్టస్య సూనుశ్శ్రీవత్సగోత్రజః ।
మారేపల్లిబస్వభట్టో వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౧౪

రేవణూరినృసింహార్యపుత్రో హారితగోత్రజః ।
యాజుషః కొండుభట్టార్యో వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౧౫

భారద్వాజో మండగేర లక్ష్మీపతి తనూభవః ।
కామాభట్టో యాజుషోత్ర వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౧౬

శ్రీవత్సగోత్రజ సూస్సత్రభీమాభట్టతనూభవః ।
బహ్వృచః కాశ్యపోధీమాన్ చెన్నుభట్టోర్ధవృత్తిభాక్ ॥ ౧౮

అవధా నౌభళప్రాజ్ఞస్సంభూతో గార్గ్యగోత్రజః ।
సోమాభట్టోయాజుషోత్ర వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౧౯

మేడీపల్లి నృసింహార్యసూనుః కౌండిన్యగోత్రజః ।
శ్రీవిశ్వనాథభట్టోత్ర యాజుషో వృత్తి మశ్నుతే ॥ ౨౦

శ్రీమతోఽరటమద్దియ్య పెద్దిభట్టతనూభవః ।
కౌండిన్యగోత్రజో వృత్తిం శేషాద్ర్యార్య స్సమశ్నుతే ॥ ౨౧

చప్పల్లి దేవరేభట్ట సూనుః హారితసగోత్రజః ।
యాజుష స్తిరుమలార్యోఽత్ర వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౨౨

కౌండిన్యగోత్రజః ప్రైకెప తిమ్మాభట్ట తనూభవః ।
యాజుషో పులెభట్టోఽత్ర వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౨౩

కోపూరిసర్వయజ్వార్య పుత్రోఽంత ర్వేదిధీమణిః ।
శ్రీవత్సి యోన్యా యాజుషోఽత్ర వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౨౪

ఆలూరి నరహార్యార్యపుత్రో నారాయణాభిధః ।
యాజుషః కాశ్యపో ధీమాన్ వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౨౫

ఈవన్యన్వయ భూ ర్గంగాధరజో హారితాన్వయః ।
యాజుషః కొండుభట్టోఽత్ర వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౨౬

గౌతమో మూలనాగార్యపుత్రః కృష్ణయకోవిదః ।
యజుర్వేదీకవీంద్రోఽత్ర వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౨౭

శ్రీవత్సగోత్రజో మల్లుభట్టభూ ర్మానువాన్వయః ।
యాజుషో బసవాభట్టో వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౨౮

భారద్వాజో భైరవభూ ర్యాజుషః కమలాభిధః ।
ఏకయా కలయాయుక్తం వృత్తిద్వయ మిహాశ్నుతే ॥ ౨౯

భారద్వాజో భైరవభూర్వరఘులు ర్యాజుషో త్తమః ।
ఏకయాకలయాయుక్తా మేకావృత్తిం సమశ్నుతే ॥ ౩౦

శ్రీమద్రంగసముద్రియోన్యా యాజుష స్తిమ్మయాత్మజః ।
భారద్వాజో స్తిమ్మయార్యో వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౩౧

వెంకంభట్టసుతో లింగభట్టో హారితగోత్రజః ।
నిట్టలాన్వయసంభూతో వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౩౨

జల్లిపల్లైకులోద్భూతః కాస్యప స్తిమ్మపాత్మజః ।
యాజుషః పద్మనాభార్యో వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౩౩

కౌండిన్యగోత్రజో నుదురుపాటి తిమ్మయనందనః ।
గంగాధరో యాజుషోఽత్ర వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౩౪

విశ్వనుత కామకాయన విశ్వామిత్రో బహ్వృచో వృత్తిం ।
శ్రీపంగులూరి బసవప్రభవో బసువాధ్వరీభుఙ్క్తే ॥ ౩౫

వోరంపాటి భాస్కరస్య సూనుః సూరయధీమణిః ।
కాస్యపోఽత్ర యజుర్వేదీ వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౩౬

శ్రీపాలవాతి కామార్యసూనుః కాస్యపగోత్రజః ।
తిప్పావధానివర్యోఽత్ర బహ్వృచో వృత్తి మశ్నుతే ॥ ౩౭

చెట్లూరి దేవరాజార్యయస్యభూ ర్యాజుషోత్తమః ।
కౌశికో రామచంద్రార్యో వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౩౮

హోతూరి తిమ్మభట్టార్యసూను ర్యాజుషసత్తమః ।
వాధూళగోత్రజ శ్చిన్నభట్టో వృత్తి స్సమశ్నుతే ॥ ౩౯

శ్రీకొండగంటి తిమ్మార్యసూను గౌతమ గోత్రజః ।
యాజుషో రఘునాథార్యవిద్వాన్ వృత్తి మిహాశ్నుతే ॥ ౪౦

స్వతంత్రకవి(పి?)గోత్రేందు బహ్వృచో బ్రాహ్మణ స్సుధీః ।
కోసంగ్యానంతభూ ర్వాసుభట్టో వృత్తిం సమశ్నుతే ॥ ౪౧

సేడింబ తిమ్మయప్రాజ్ఞపుత్రః శ్రీపురుషోత్తమః ।
విశ్వామిత్రో బహ్వృచోఽత్ర వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౪౨

జనార్దనతనూజాత ప్రాజ్ఞో హారితగోత్రజః ।
లక్ష్మీపురం భానుభట్టో యాజుషో వృత్తిమాశ్నుతే ౪౩

శ్రీవాదివాలపంచేందు బహ్వృచశ్చావనార్యభూః ।
మానభార్గవగోత్రోత్త(?) నరసయో వృత్తిమశ్నుతే ॥ ౪౪

బహ్వృచః పొందలో(?)పొందలూరి సుబ్బాభట్టసభానుతః ।
ప్రగల్భో నరసన్నభట్టో భారద్వాజస్త్రి వృత్తిభాక్ ౪౫

పెనుగొండబ్రహ్మాజోస్య శేఖరాత్మజబహ్వృచః ।
ద్వేచు శేయోసార్థవృత్తించా వాశిష్ఠో దేవయోశ్నుతే ॥ ౪౬

పులివెందలగోవిందపుత్రో మౌద్గల్యగోత్రజః ।
లింగంభట్టో బహ్వృచో త్రవృత్తిద్వయ విరాజితః ॥ ౪౭

పులివెందలగోవిందపుత్రో మౌద్గల్యగోత్రజః ।
కాళహ్వా బహ్వృచో ధీమాన్ నేకవృత్త్యా విరాజతే ॥ ౪౮

పులివెందలగోవిందపుత్రో మౌద్గల్యగోత్రజః ।
బహ్వృచ శ్చిట్ట మార్యోత్ర వృత్తేరర్ధం సమశ్నుతే ॥ ౪౯

యాజుషమాధవభట్ట ప్రియసూనుర్వా విష్ణో(?)ధీమాన్ ।
వరకూరివంశదీపః శ్రీవత్సయో విరాజితేవృత్త్యా ॥ ౫౦

ఆత్రేయో యాజుషో యల్లంభట్టసూను నృసింహ యః ।
తుమ్మళ్లకుల సంభూతో వృత్తిమేకాం స మశ్నుతే ॥ ౫౧

విశ్వనుత కామకాయన విశ్వామిత్రో బహ్వృచ శ్రీమాన్ ।
కొమ్మూరితిమ్మసూను ర్వేంకట భట్టో విరాజతే వృత్త్యా ॥ ౫౨

శ్రీ వత్స గోత్రజోధీమాన్ యాజుష శ్చొధుభట్ట భూః ।
మారేపల్లి పెద్ది భట్ట స్సార్ధవృత్తి సమశ్నుతే ॥ ౫౩

శ్రీ వత్సయో(జో?) యజుర్వేది ముదికొండకులోద్భవః ।
లింగం భట్ట సుతోయాతి వృత్తిం రఘుపతీ సుధీః ॥ ౫౪

భారద్వాజో యజుర్వేది జక్కరాజ కులోద్భవా ।
యరుభట్ట సుతోవృత్త్యా వేంకటార్యో విరాజతే ॥ ౫౫

ఆ దేనో్న యజురధ్యాయీ హర్యప్పార్యతనూ భవః ।
కౌండిన్య గోత్ర సంభూతో వృత్తిం కలయతే సుధీః ॥ ౫౬

వేదాంత మల్లుభట్టస్య పుత్రః శ్రీవత్సగోత్రజః ।
యల్లంభట్టో యాజుషోత్ర వృత్తిరర్ధం సమశ్నుతే ॥ ౫౭

ఇంకుల్లివం... భారద్వాజోత్ర బహ్వృచోధీమాన్ ।
ద్వేవృత్తీ పాదవిహీనె భుజ్త్కేలింగార్యజబస్వభట్టాసౌ ॥ ౫౮

శ్రీవత్సగోత్రజో మల్లుభట్టభూ ర్మానవాన్వయః ।
యాజుషః కొండుభట్టోత్ర వృత్తే రర్ధం సమశ్నుతే ॥ ౫౯

శ్రీవత్సగోత్రజో మల్లుభట్టభూ ర్మానవాన్వయః ।
తిమ్మాభట్టో యాజుషోత్ర వృత్తేరర్ధం సమశ్నుతే ॥ ౬౦

కౌండిన్యగోత్ర సంభూత చ్చారెవుభళాత్మజః ।
నానా భట్టో యాజుషోత్ర పాదవృత్త్యా విరాజతే ॥ ౬౧

మహోబోధికులోద్భూతో యాజుషస్సూరుభట్టభూః ।
గౌతమాభిధగోత్రోత్ర మరా...శ్నుతే ॥ ౬౨

జల్లిమల్లికులోద్భూతః కాశ్యపః పర్వతాత్మజః ।
తిమ్మాభట్టో యజుర్వేదీ వృత్తిమేకాం సమశ్నుతే ॥ ౬౩

యాజుషః కౌశికోధీమాన్ నందనః వృత్త్యా । ?
విద్యోతతే పాదయుక్తయా కేశవాభిధః ॥ ౬౪

ములువాత్యన్వయోద్భూత తిమజా ర్యాభళస్సుధీః ।
కౌండిన్యో యాజుషో వృత్త్యా(?)భ్రాజతేత్రసపాదయా ॥ ౬౫

లింగావర్ఘుతనూజాతః తిమ్మహ్వాః కౌత్స(?) గోత్రజః ।
సార్ధంకలాద్వయం వృత్తే రర్ధం చ్చాపోప్నోతి యాజుషః ॥ ౬౬

బెముదూరి నృసింహస్యసూనుః కౌండిన్య గోత్రజః ।
యాజుషస్సర్వయో వృత్తేః కలా యర్ధంచ విందతే ॥ ౬౭

శ్రీమత్పండిత తిమ్మార్య పుత్రః పెద్దయధీమణిః ।
సకలాద్వయయుక్తేన వృత్తింయాత్యత్ర యాజుషః ॥ ౬౮

సోమాహోబళసంభూతః కౌండిన్యో యాజుషోత్తమః ।
తిమ్మాభట్టోత్రసాదే(౯ ?)న యుక్తాం వృత్తిం సమశ్నుతే ॥ ౬౯

జగన్నాథాన్వయోత్పన్న కోనప్పాత్మజ తిమ్మయః ।
మద్యాల్యోన్యేకలే వృత్తి సపాదే యాజుషోశ్నుతే ॥ ౭౦

శ్రీతోప్చిక చిక్కకొండార్య పుత్రః కౌశిక గోత్రజః ।
యజుర్వేద్య పులెభట్టో వృత్తిద్వయ్యా విరాజతే ॥ ౭౧
భారద్వాజో యజుర్వేదీ సోమయాజితనూభవః ।
శోభతే తైత్రికయా వృత్త్యా భైరవో బుద్ధిమంతనః । ౭౨
శ్రీసిద్ధవటీయస్థల కరణ భయిరవార్య సంజాతః ।
మాద్గల్యబహ్వృచోస్మిన్ చెన్నామాత్యో విరాజతే వృత్త్యా ॥ ౭౩
విష్ణువర్ధనగోత్రో దోనకొండకులోరకూద్భవః ।
లింగార్యసూనుస్తిమ్మార్యో బహ్వృచో వృత్తి మశ్నుతే ॥ ౭౪
దోడ్డా యెఱ్రప సంభూతో యాజుష శ్చిన్నపాభిధః ।
కౌండిన్య గోత్రజ స్సార్ధం వృత్తి ద్వయమిహాశ్నుతే ॥ ౭౫
శ్రీమత్పండిత యఱ్రోదోభ(?) బహ్వృచః కౌశికస్సుధీః ।
కలాద్వయ యుతాం రామస్సార్థం వృత్తి మిహాశ్నుతే ॥ ౭౬
పత్రః పర్వతజో స్వార్యో కన్నంభట్టస్య యాజుషః ।
సామావధానీ లభతే వృత్తిం హారిత గోత్రజః ॥ ౭౭
భారద్వాజో యజుర్వేది కొండావఝ్ఝల సంభవః ।
(వృత్త్యాశ్రీమాన్)......ధీమాన్ పొత్తపి తిమ్మయః ॥ ౭౮
పాపాభట్టో భరద్వాజ గోత్రజో లక్ష్మణాత్మజః ।
ఋగ్వేదీ లభతే వృత్తి మేకాం నీతివిశారదః ॥ ౭౯
ఆతాని వేంకటో భుక్తె వృత్తిం పారాశరస్సుధీః ।
మల్లయార్యతనూజాతో యజుర్వేదపరాయణః ॥ ౮౦
తాళ్లపాకాన్వయేజాత తిమ్మనాచార్య నందనః ।
కోనంభట్టో భరద్వాజో ఋగధ్యాయీ ద్వివృత్తిభాక్ ॥ ౮౧
యనమంద్రకులోత్పన్న సదాశివ తనూభవః ।
బహ్వృచో యద్భభట్టార్యః కౌశికో వృత్తి మశ్నుతే ॥ ౮౨
కుమారభట్టరాచార్య పుత్రో హారిత గోత్రజః ।
యాజుష స్సుంకసామేద్సు వెంకటార్యో ద్వివృత్తిభాక్ ॥

యజుర్వేదీ భాగవతవరదాచార్య సుతోఽశ్నుతే ।
శ్రీరంగయకళాం సార్ధాం వృత్తే రక్షంచలోహితః ॥ ౮౪

వేములాన్వయజ స్తిమ్మపుత్రో హారిత గోత్రజః ।
జనార్దన స్సార్ధకళం వృత్త్యర్ధం యాతి యాజుషః ॥ ౮౫

శ్రీమన్నగర పాటీయ లక్ష్మణాత్మజ కౌశికః ।
వహ్నౌశో ద్వికలాయుక్తాం వృత్తిం విందతి బహ్వృచః ॥ ౮౬

నెమళ్లదిన్న తిప్పార్య సూనుః కృష్ణయధీమణిః ।
అగస్త్యః పాదసంయుక్తాం వృత్తిం విందతి బహ్వృచః ॥ ౮౭

శ్రీముచ్చల్లని సింగార్య సూను ర్హారిత గోత్రజః ।
యాజుష స్తిమ్మయో ధీమాన్ ఏకవృత్త్యా విరాజతే ॥ ౮౮

శ్రీమ ద్బొల్లమరాజార్యవంశ శ్రీవత్స గోత్రజః ।
యాజుష స్సర్వయార్యోఽత్ర వృత్త్యావిద్యోతతే సుధీః ॥ ౮౯

భారద్వాజో యజుర్వేదీ రామాభట్ట తనూభవః ।
భజతి ఖ్యాతధీ రేకాం వృత్తిం తాగెల గోపయః ॥ ౯౦

భాస్కరార్య సుత స్తిప్పసముద్రాన్వయ వల్లభః ।
భజతే బహ్వృచో వృత్తిం భారద్వాజో విశారదః ॥ ౯౧

కౌండిన్య గోత్రజ శ్శుక్లయజుర్వేద్యేతి మల్లయః ।
శ్రీపరిపాటి తిమ్మార్య పుత్రో వృత్తిం మహామతిః ॥ ౯౨

చేటులూరి కులోద్భూత చొక్కయస్య తనూభవః ।
కౌశికో యాజుషో వృత్తే రప్పయోర్ధం సమాశ్నుతే ॥ ౯౩

మంచికంటికులోత్పన్న గోపభట్ట తనూభవః ।
కాశ్యపో రామచంద్రోర్ధం వృత్తే ర్విందతి యాజుషః ॥ ౯౪

ధీరుటధ్యాన్వయభవః చెన్నభట్టో యల్లన్ననందనః ।
యాజుషోఽత్ర భరద్వాజ గోత్రో వృత్తిం సమశ్నుతి ॥ ౯౫

దోరో గోపాల భట్టార్యసూనుః కౌండిన్య గోత్రజః ।
ఆయతే యాజుషో ధీమాన్ వృత్తి ద్వయ మిహాశ్నుతే ॥ ౯౬

రాచకొండ కులోద్భూతో గార్గ్యో నారాయణాత్మజః ।
యాజుషో రాజతే ధీరో వృత్తైరర్ధేన తిమ్మయః ॥ ౯౭

కౌశికో యాజుషః కాశీతిమ్మయార్యతనూభవః ।
వెంకటో జగతి ఖ్యాతో వృత్తైరర్ధేనశోభతే ॥ ౯౮

వత్తలూరి కులేజాతో కామయామాత్యనందనః ।
సార్ధాం కలాయుతాం వృత్తిం బాలప్పో బహ్వృచో శ్నుతే ॥ ౯౯

తెడ్డులక్ష్మయ జోయల్లో వృత్తై రాత్రి కలామిహ ।
పరాతమ్మప్పనో ధీమాన్ వృత్తిరర్ధేన శోభతే ॥ ౧౦౦

వారణాశీ బుచ్చి భట్టో వృత్తి మేకాం సమశ్నుతే ।
యాజుషః కలికృష్ణార్యో వృత్తిరర్ధేన రాజతే ॥ ౧౦౧

కోలవిట్యంజనార్యస్య సూనుః కౌశిక గోత్రజః ।
యాజుషో నాగయో వృత్తేః పాదేనైకేన రాజతే ॥ ౧౦౨

గోపయార్యతనూజాత శ్రీమ త్తుక్కుంపటి తిమ్మయః ।
ప్రగల్భో భాసతే వృత్తేః పాదేనైకేన విశ్రుతః ॥ ౧౦౩

ఇన్వలూర్యన్వయోత్పన్న గోపయాత్మజనాగయః ।
కౌత్సవో యాజుషో వృత్తేః పాదమర్ధకలామితః ॥ ౧౦౪

కళాద్వయయుతో వృత్తేః వీణాన్నయ విశారదః ।
మాకరా ట్టంమయ శ్రీమ న్యాతి వృత్తేః కలాద్వయం ॥ ౧౦౫

జాకుమల్లన భట్టస్యపుత్రో హారిత గోత్రజః ।
యాజష స్సూరయో వృత్తిం భజతే కవిశేఖరః ॥ ౧౦౬

రారావివొట్టిభట్టార్య సూనుర్బహ్వృచో త్తమః ।
వాశిష్ఠో ద్యోతతే వృత్త్యా కృష్ణంభట్టో మహామతిః ॥ ౧౦౭

కోవూరి పోలుభట్టస్య పుత్రః శ్రీవత్స గోత్రజః ।
యాజుషో రాజతే వృత్త్యా సింగంభట్ట సుధీమణిః ॥ ౧౦౮

వెంగయః కామనూరీయో వృత్తిం విందతి బుద్ధిమాన్ ।
కొండగుడ్తనయోరంత పుత్రో హారిత గోత్రజః ॥ ౧౦౯

అప్పాజీ బహ్వృచోవృత్యా శ్రీమానత్ర విరాజితే॥
వాణాల మల్లుభట్టస్య పుత్ర శ్రీవత్సగోత్రజః।
యాజుషః కొండుభట్టోత్ర వృత్తిం కలయతే సుధీః॥ ౧౧౦

యాజుషః సురుగుప్పెందూ దేవేంద్ర తనయస్సుధీః।
నారాయణః కలయతే వృత్తిం హారిత గోత్రజః॥ ౧౧౧

అత్రవిద్యోతతే వృత్యా యాద పెద్దయధీమణిః।
ఋగ్యజుర్వేదయో వృత్తీ ద్వేవిష్ణు హారయో స్తథా॥ ౧౧౨

అస్యయెల్లమరాజసముద్ర గ్రామస్య దిఙ్మర్యాదా।
ద్రా(ప్రా)చ్యాంకుంజరనదీ పశ్చిమభాగే వటవృక్షః॥

కూపశ్చ ౧. ఆగ్నేయ్యాం చెన్నారెడ్డి వనం ౨. దక్షిణ స్యామశ్వత్థతటాకః ౩. నైరృత్యాం అప్పవీరయ తటాకః ౪. ప్రతీచ్యాం రామలింగదేవాలయః ౫. వాయవ్యాం శమీవృక్షం ౬. ఉత్తరస్యాం తాడిపర్తి హ్రదః ౭. ఐశాన్యాం పున్నాగహ్రదః తామరసహ్రదశ్చ ౮.

తదిదంనయుద్యుస్య శ్రీతిరుమలరాయ వర్యస్య శాసన మహీపాల శాసన తరుకర దానస్య గుణనిధానస్య తిరుమలరాయ మహీపాల శాసనత స్తామ్రశాసన శ్లోకాన్న విశాసన స్వయంభూస్సరసమ భాణీత్సభాప తెస్సూనుః తిరుమల శ్రీమహారాయ శాసనాద్వీరణాత్మజః శ్రీమదణ్ణప్పయాచార్యో వ్యలిఖత్తామ్రశాసనం.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా॥

సామాన్యోయం ధర్మసేతు ర్నృపాణాం
కాలే కాలే పాలనీయో భవద్భిః।
సర్వానేతాన్ భావినః పార్థివేంద్రాన్
భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీరామాయాశ్వస్త్యసనః

ఎల్లమరాజ సముద్ర దానపత్రం

శ్రీరామ విహాపాటి

మ॥ వాసుదేవపురం పురఫ్ ఎల్లగడ్డ అగ్రహారీకులయిన గూడా అప్పయ్యగారి యొద్ది శిలాశాసనం.

తిరుపతిలో వున్నదనిన్ని, అంము నకలు అని ఆయన తాటి ఆకుపైన వ్రాసి యుంచుకొన్న దానపత్రం యొక్క నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవర్షంబులు ౧౬౦౯ అగునేటి రక్తాక్షినామ సంవత్సర మాఘ శు ౧౫లు శ్రీమద్యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మ నిరతులయిన కాశ్యప గోత్రాపస్తంజబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన గూడాచార్ల పౌత్రులయిన, పాపాభట్ల పుత్రులయిన, సుబ్బాభట్ల వారికి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వేంకటరామరాజు చోళమహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమ మెట్లన్నను: చంద్రగిరి సరకారులో చెల్లే మా యేలుబడి ఫులుగులనాటి సీమలో పెనుబాల పొలంలో యెల్లకూడలి స్థళం అడివి సాధించుకొని ఫలం చేసుకొనే మని పల్కరించుకొంటిరి; గనుక యీ సూర్యోపరాగ పుణ్యకాలమందు*

* The date is faulty. There, could have never occured a Sūryōparāga on Māgha śu 15.

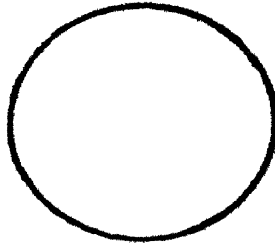
శ్రీస్వామికి అర్పితమహానట్లుగాను సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకం గాను, మీకు యేకభోగంగాను సర్వమాన్యంగాను సెలవు యిచ్చినారము; గనుక అడివిసాధించుకొని ఫలపరచుకొని అక్కడ వచ్చిన సకల ఫలా దులున్ను మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది. ఇందుకు హద్దులు నిర్ణయం, తూర్పు గుంజన నది హద్దు. దక్షిణానకు గుర్వప్ప మఱ్ఱిమాని హద్దు. పశ్చిమా నకు గుండాల యేరు హద్దు, ఉత్తరానకు రెండుయేళ్ళకూడలి హద్దు. ఈ ప్రకారం హద్దులు యేర్పరచి మీకు సెలవు యిస్తిమి; గనుక హద్దు లకు లోగా వచ్చిన సకల ఫలాదులు అనుభవించుకొనేది.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౮౫ అగు నేటి చిత్రభాను సంవ త్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకటరామ రాజు దేవచోళ మహారాజులుగారి సెలవు ప్రకారం ప్రతి......త గణ సంఖ్యాకవృత్తులు పధ్నాలుగింటికి వివరము.

గూడా సుబ్బాభట్ల యజమాన వృత్తులు ౨, చామలేటి పేరుభట్ల వృత్తి ౧, ఎల్లమక న్న సుబ్బాభట్లు వృత్తి ౧, కొర్వికోదండరామాభట్ల వృత్తి ౧, చెండ్లూరి కేశవభట్ల వృత్తి ౧, సఱ్ఱాజు తోటమరాజు వృత్తి ౧, గండికోట తిమ్మన్న వృత్తి ౧, మేడవరం నరసంభట్ల వృత్తి ౧, చిలక మూరి కృష్ణప్ప వృత్తి ౧, అవధానం సేతుమాధవభట్ల వృత్తి ౧, చౌకచిట్టం పాపన్న వృత్తి ౧, కొరివి వెంగంభట్ల వృత్తి ౧, కానలనాటి బుచ్చన్నభట్ల వృత్తి. పధ్నాలుగు వృత్తులవారున్ను యీ ప్రకారం అనుభవించుకొని సుఖాన వుండేది,

శృంగిణిమలలో కానుగో వెంకట్రాయనివారి వద్దనున్న దాన పత్రం యొక్క నకలు.

మొంహారు

హారేర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండస్స పాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీ చ్ఛత్రశ్రియం దదౌ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౬౩౭ అగునేటి మన్మథనామ సం॥ శ్రావణ శు॥ ౧౦ లు కౌన్యవసగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజుగారి నప్త్రులయిన మట్లి కుమార అనంతరాజు దేవచోళ మహారాజులుగారు మౌనభార్గవగోత్ర ఆశ్వలాయన సూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయులయిన సోమాజిపంతులవారి నప్త్రులయిన గంగాధర రాయనివారి పౌత్రులయిన శంకరరాయనివారి ఘుత్రులయిన శివరాయని వారికి వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమమెట్లన్నను.

శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమయిన సిద్ధవటము రాజ్యనకు చెల్లే మా యేలుబడి పొత్తపినాటిసీమలో శృంగిణిమల అనే గ్రామమున నిధి నిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణి ఆగామి సిద్ధసాధ్యములు అనియెడి అష్టభోగ స్వామ్యంతోకూడా శ్రీస్వామికి అర్పితముగా యిస్తిమి గనుక మీ పుత్ర పౌత్రపారంపర్యంతరంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుక సుఖాన నుండేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

యేభూమిపాః సతతముజ్జ్వల ధర్మ చింతాః ।
మద్వంశజాః పరమహీంపతి వంశజా వా ।
మద్ధర్మమేవ సతతం పరిపాలయంతి ।
తత్పాదుకద్వయ మహం శిరసా నమామి ॥

श्रीरामा

౧౯. చన్నరాజసముద్రం అగ్రహారీకులు యజమానులు గాడి చర్లపల్లె రామాభట్లు కోదండరామాభట్లువారి వద్ది తామ్రశాసనం పలకలు ౫కి నకలు

హారేర్లీలావరాహాస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీఛత్రశ్రియందధౌ ॥

విశ్వోజ్జీవనకారణం నృపకులం పద్మాసనో(పి)శ్రియో ।
నాథేనప్రతిబోధితః కమలభూస్సృష్ట్వా రవేరన్వయం ।
తత్రాకల్పయ ద(గ్ని)వచ్ఛిఖ(?) మృజు వ్యాధూతశత్రుం మనుం ।
తస్యేక్ష్వాకు రసావపి క్షితిను రాధారం దిలీపం రఘుః ॥

ఆసీ దేతస్యపుత్రో హ్యజఇతి రఘో స్తస్యరేఖారథ శ్రీరామ స్త
స్మాన్మునినామపిమదనదశాంప్రాపితా దేవకాంతా ।
ఏతాద్రుగ్రాజవంశే సురతరువిభవే దేవచోళాన్వవాయే ।
జాతోభూద్ధేలి ధారాహతరిపువితతి మట్లికోన క్షితీంద్రః ॥

తస్మాద్యల్లమరాజశేఖరమణిః శ్రీమాన్ ప్రభూత స్తతో ।
లబ్ధ్వా సిద్ధవటం నిధిన్నిధిపతిః ప్రాశాదిమాం కాస్యపీం ।
తస్మాద్దేవస్యపాలకాతు గుణవరా చ్చత్వారపవా భవన్ ।
లోకేశాయిత దూరధూత రిపవ స్తేషామనం తాధిపాత్ ॥

అనంతోర్వీభారప్రబుధ తిరువెంగళనృప ।
సుతోజాతశ్రీమా నరివరశిరోన్య స్త చరణః ।
ప్రతాపాంకై ౯ రేజే హరిమకర భేరుండచిన్హై ।
స్తతోసంతురుర్వీధరముఖాః పంచజనితాః ॥

తత్రానంత మహీధరో విరురుచే భూమీవరాహేశ్వ(?) వాచిం।
స్తై వరగండ శౌండబిరుదై స్తై తేన విఖ్యాపయన్ ।
ఖ్యాతింసోపి చినంత భూపతిరపి శ్రీ వెంకటానంతభూ ।
చ్ఛన్నేంద్రాన్ మహనియ్య కీర్తిసుభగాన్ లేభేసుతాన్ ధార్మికః ॥

తేషు చెన్ననరేంద్రస్య సనందన సమోభవత్ ।
కస్తూరి వేంకటక్ష్మాభృ దౌదార్యాది గుణోన్నతః ॥

అనంతరాజస్యసుతావభూతా మనంతరాడ్వేంకటరామరాజః ।
తయోరభూ ద్వేంకటరామరాజో వ్యాధీశ మూళిసుహనియ్య శాంతిః ॥

తస్మా ద్వేంకటరామరాజధరణీనాథా త్సుధాబ్ధేర్యథా ।
నంతారాత్క మరుత్తరం స్ఫుటరుచి శ్రీకౌస్తుభ త్రాజజ్ఞ సి ।
శాంతో నంతమహీధవ స్తదనుజ స్తిరువేంగళక్ష్మాధిపః ।
తస్యానంత మహీధర శ్రితజన స్సారాధరః సోదరః ॥

శ్రీమద్వేంకటరామరాజ తనయే కారుణ్యనిరాకరే ।
రాజ్యం శాసతి దేవదేవ విభవే నిర్దోషముద్యద్గుణే ।
కీర్తి శ్రీఘనసారవాసితబుధావాసే గతా సూనృతే ।
ప్రాకాశా(?) రిజగద్ధరప్రతిభువి ప్రేమోద్ధసంపద్భువి ॥

కస్తూరిఘన వెంకటక్షితిపతీ రాజర్షి తుల్యోఽతులః ।
వే(పి?)త్రో ర్విష్ణు పదాప్తయే సువిదుషాం కృత్వాగ్రహారం ముదా ।
మోదిష్యే సహతై ర్నిధి ర్బుధవరై రిత్యాదరాంన్మదురా ।
దిత్యాలోచ్య ముదా ముదారగుణవారాశీసమూం చింతయన్ ॥

కుమారానంతరాజేంద్ర మాగత్య తతః ప్రభుః ।
తవపిత్రా మమగ్రామో ప్రీత్యాదత్తః పురాతనః ।
నళింగారెడ్డి పల్ల్యాఖ్యః నదీకుల్యాతటాకభాక్ ।
నారికేళసరోద్యాన మండితః పండితావృతః ॥

తత్రాఖండఫలఃఖండః స్వర్గఖండానుమండితః ।
ససరో ప్రాదసంభూత కుల్యకేదారక ప్రాదః ॥

ప్రాచ్యవాచీ ప్రతీచ్యుత్తరాశాసుచ యథాక్రమం ।
కుంజరప్రహోదినీ శృంగివేమలగ్రామ మిత్తిస్తథా ।
వెంగమాంబాగ్రహారస్య సీమాసమ్యక్ విరాజతే ।
కొండూరిండ్లూరి సీమాసద్భాజతేయస్య సంపదా ॥
అఖండం తమహాం ఖండం అగ్రహారముదాం ముదా ।
పితుశ్చన్ననరేంద్రస్య విష్ణులోకాప్తయే పరం ।
అత్రత్వం ప్రభురస్మాకం బుధేభ్యో దాతు మర్హసి ॥
వోమిత్యుక్త్వా తథేత్యాహ కుమారానంత భూపతిః ।
పితామహ మహః చన్నభూనరేంద్ర స్యముక్తయే ॥
విధ్వగ్ని మతసీతాంశు సంఖ్యాయుత శకాబ్దకే ।
హేవలంబీతి విఖ్యాతే ఫాల్గుణే మాసి పక్షకే ।
సితే సోమోపరాగాయాం పౌర్ణమాస్యాం తిథౌ ముదా ।
కుమారానంతరాజేంద్ర శ్రీమాన్ కాస్యప గోత్రజః ॥
శ్రీమన్మహామండలేశో యాజుష స్సపురోహిత ।
విచిత్రగోత్రః సూత్రాఖ్యా శాఖభ్యశ్చయథావిధి ।
ఉదయాద్రేదే రుఃద్వార సిద్ధసిద్ధవటేపురే ।
అర్పితేస్మిన్ జనపదే రమ్యే పోత్తపి నాడుకే ॥
కాంజరీతటినీ శక్రదిగ్భాగేయస్య వర్తతే ।
శ్రీమచ్ఛృంగిమలగ్రామ సీమాప్రాగ్దిశి సంస్థితః ।
వేంగమాంబాగ్రహారస్య ప్రతీచీ దేశభాగ్స్థితిః ।
కొండూరిండ్లూరి సీమానావు(?) ద గ్దిద్దేశగామినా ॥
సమదేశ చతుస్సీమాసహిత స్సజలాశయః ।
మరుత్తరంగిణీ తుల్యకువ్యా(ల్యా)ద్వయ విరాజితః ।
మాధవప్రాదసంభూతో దీచీ దిగ్దేశగామినీ ।
ఏకాపరసంస్యందీ కుల్యా ప్రాగ్దేశ గామినీ ॥
ఏతద్విషయ కేదారఖండోమూల మథాధిపః ।
యఃపర్వత మహాఖండః సమస్తగుణశోభితః ॥

ఆగామి నిక్షేప నిధిప్రసాధ్య సిద్ధోపల క్షీణి సగాధియుక్తం।
విక్రీతి దానప్రతిదానసక్తం గణోపభోగ్యం గుణయుక్తమేవం।
పుత్రపౌత్రాది సంతత్య భోగ్య మాచంద్ర తారకం।
సర్వమాన్య మిమంఖండం ధ్యాయన్ విష్ణుపదాంబుజం॥

గంధభూషణవస్త్రాద్యై ద్విజాన్ సభాః।
పితామహస్య గోవింద పదాప్త్యై విష్ణు సన్నిధౌ॥

సకాంచన పయోధారాకరణత్రయపూర్వకం।
కుమారానంతరాజేంద్రః బుధేభ్యః ప్రదదౌ ముదా।
అష్టద్వితయ సంఖ్యాక వృత్తి యుక్తే గ్రామన్వి తే।
చెన్నరాజ సముద్రేస్మిన్ లిఖ్యంతే క్షేత్రభాగినః॥

బ్రాహ్మణా నామ గోత్రాది శాఖావచన పూర్వకం।
భారద్వాజాన్వయోఽనఘు గుణసహితో వేదవిద్యాశ్త్ర వేత్తా।
తత్తాదుర్గాది పల్లీవరగుణ నరహర్యక్ష భట్టస్య పౌత్రః।
పుత్రః శ్రీవెంకటాద్రేః సురగురుసదృశో యాజుషో రారు(మ)భట్టః॥

స్వామీవృత్తి ద్వయస్యాధిప ఇతి కథిత చెన్నరాజాగ్రహారే।
వాధూలోద్వేలసౌధామలజలధిలసత్ పూ(ర్ణ)రాకా శశాంకః।
పంకేజాతాక్ష పాదద్వితయ నిహిత(స్స)భక్తియుక్తోభియుక్తః।
పుత్రోసౌ యాజుష శ్రీవరగుణ వరదాచార్యవర్యస్యధీమాన్।
శ్రీమాన్ వేదాంతసూరీ గుణమణి రనఘోరాజ తేక్షేత్రకేన॥ 3

పదక్రమజటాక్షరక్రమపదస్వరారోహణా।
వరోహణా పటూరుచి స్ఫురతి యజ్ఞ భటారక।
స్సుయజ్ఞ కృతి పౌత్రక స్స్మృతి స్సమగ్ర మేధో త్తరః।
సస్యామ కృతి పుత్రకోన్న యరిద్రత(?) వృత్తైరయా॥ ౪

ఆత్రేయవంశతిలకః ఆశ్వలాయన సూత్రకః।
వెంకటాఖ్యోబుగధ్యాయీ వృత్తి మేకాం సమశ్నుతే॥ ౫

కోనార్యపౌత్రః శ్రుతవేదశాస్త్రః శ్రీచక్రవర్త్యన్వయకోనయార్యః।
అహోబళాచార్యసుతశ్చ యాజుష స్వమేక వృత్తైర్గుణతో విభాతి॥ ౬

హారీతగోత్రో జనతోఘ మిత్రః పౌత్రో జగన్నాథ గురోశ్చ యాజుషః ।
శ్రీరాఘవాచార్యసుతో విరాజతే వృత్త్యా జగన్నాథగురుర్గుణాఢ్యః॥ ౭

మౌద్గల్యగోత్ర సంభూతః శ్రీనివాసార్య పుత్రకః ।
యజుషాం సమ్యగధ్యాయీ కోనార్యో హ్యేక వృత్తిమాన్ ॥ ౮

కౌండిన్య గోత్ర తిలకః వెంకటాచార్య పుత్రకః ।
యజుశ్శాఖాయుత శ్రీమాన్ వెంకటార్యోర్ధ వృత్తిమాన్ ॥ ౯

భారద్వాజాన్వయాబ్ధీందుః గోపాలార్య సుతః సుధీః ।
తిరువెంగళాహ్వయః శ్రీమాన్ జయతే హ్యేక వృత్తికః ॥ ౧౦

కౌండిన్యగోత్ర సంభూతో రంగాచార్యస్య నందనః ।
రంగయార్యో యజుశ్శాఖి వృత్తిమేకాం సవిందతి ॥
శ్రీ వత్సగోత్ర దుగ్ధాబ్ధి శశాంకో వేదవిత్తమః ।
యాజుషో నరసింహార్యః క్షేత్రమేక మవిందత ॥ ౧౧

భారద్వాజ కులాంభోది చంద్రమా రాఘవాభిధః ।
ఋగధ్యాయీ యుతో బుధ్యా భుంక్తే-వృత్తిం సమగ్రతః ॥ ౧౨

కౌండిన్య కులజ శ్రీమాన్ యాజుషః శేముషీవరః ।
అయ్యం భట్టసుతః పేరుభట్టో వృత్తి మగాద్బుధః ॥ ౧౩

కాశికస్యసగోత్రో సావాశ్వలాయన సూత్రకః ।
ఋగధ్యాయీ బుచ్చనాఖ్యః వృత్తిమానేక వృత్తిమాన్ ॥ ౧౪

తత్కౌశికీయ కుల బాలసహస్ర భానుః ।
సంభావితార్థి జన పూజన నిత్యసక్తః ।
మాధ్యందినోపపద వేదసమన్వితోయం ।
వృత్త్యైకయాఖిలు విభాతి సరాఘవాఖ్యః ॥ ౧౫

కౌశికాన్వయ సంజాతో జాతరూపాద్రిధైర్యవాన్ ।
ఋగధ్యేతా చలపతి ర్లభతే క్షేత్రమేకకం ॥ ౧౬

అథాస్య చెన్నమరాజసముద్రాగ్రహారస్య సీమా నిర్ణయః ।
శక్రదిగ్భాగె కుంజరనదీ దక్షిణదిగ్భాగే శృంగిణీమల ।

కుల్యా హ్రిదశ్చ పశ్చిమదిగ్భాగె వెంగమాంబాగ్రహార మిత్రః ।
అశ్వత్థశ్చ, ఉత్తర దిగ్భాగె కోండమాండిపల్లాని సహా నె ।
వాత్స్య శ్రీరంగ యార్యేణాపద్మాకాంతా తరంగిణా ।
ఆభాణి శాసనియ్యాని పద్యాని గుణావత్తరం
సమ్యక్ పొత్తపికామూక్షి శిల్పినా చిత్ర శిల్పినా ।
వ్యలేఖివిబుధ ప్రీత్యై శాసనం రాజ శాసనాత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

స్వదత్తా ద్విగుణాంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మట్లికుమార అనంతరాజు వారి వ్రాలు.

కంబాలకుంట అగ్రహారం ఉపద్రష్ట అయ్యనశాస్త్రులు వారి దగ్గరి సన్నదు నకలు.

పరాభవనామ సంవత్సర మార్గశిర శు ౩ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి కొమార అనంతరాజు దేవచోళమహారాజులుగారు కంబాలకుంట రెడ్డి కరణాలకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం. బ్రాహ్మణకరణాలకు నమస్కారములు. మీ గ్రామం భటవృత్తి మాన్యాలు దేశీలు ఉపద్రష్ట సుబ్బాశాస్త్రిలవారికి సర్వమాన్యముగా సెలవు యిచ్చినారము. వారు వారు చెప్పినప్రకారం నడుచుకో నేది.

తిరుమలమ్మపల్లె పైకి లింగమాంబాపురం అగ్రహారం ఉపద్రష్ట అయ్యనశాస్త్రిల వారి దగ్గర దానపత్రం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౭౭ అగునేటి యువనామ సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౫ లు లింగమాంబాపురం అగ్రహారస్థితాశేష విద్వత్ మహాజనములకున్ను, యజుశ్శాఖాధ్యాయాపస్తంబసూత్ర కాశ్యపసగోత్రోద్భవులైన కుమార అనంత

రాజువారి పౌత్రులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథ రాజు దేవచోళ మహారాజులుగారు వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మ శాసనపత్రిక క్రమమెట్లన్నను శ్రీ గిరికి వుత్తర(?)ద్వారమయిన సిద్ధవటం సీమలో చెల్లే మాయేలుబడి పొత్తపినాటి సిమలో తిరుమలమ్మపల్లె గ్రామాన తూర్పుభాగాన చెగువు వేయించుకొనేము అగ్రహారానకు ఖండ్రిగ యేర్పరచి యిప్పించవలెనని చెప్పుకొంటిరి; గనుక ఆ ప్రకారం గానే ఖండ్రిగె యేర్పరచి నిర్ణయము చేసిన వివరము.

తూర్పుభాగానకు కొండహద్దు, ఆగ్నేయభాగం మొదలుకొని దక్షిణం నైర్ఋతిభాగం కొమారకట్టవాగు హద్దున మామిడికోనయు చేను గట్టుననుండే మఱ్ఱిమాని పరియంతం కొండూరి పొలిమేరహద్దు, ఆ వుత్తరం వరదరాజుగుంటకు తూర్పు కొమ్ముహద్దు, ఆ వుత్తరం పాత నగరి తూర్పు జీరమానుహద్దు, ఆ వుత్తరం తలపాకుల వాండ్లుచేసిన చేని తూర్పుగట్టుహద్దు, చాకలవాని గుంట లోతట్టు జువ్విచెట్టు మోదుకుచెట్టు హద్దు, కోనేరుకుంటకు పశ్చిమం గాడిరాళ్లు హద్దు, ఈశాన్యకు సిరివరం పొలిమేరలో బండలశల హద్దు. ఈ హద్దులకులోగా నుండేపొలం ఖండ్రిగ యేర్పరచి అగ్రహారానకు సెలవుయిస్తిమి గనుక యీ ఖండ్రికలో ఉప ద్రష్ట సూర్యనారాయణసోమయాజులవారికి, నయిర్ఋతిభాగానకు హద్దు చేసిన మఱ్ఱిచెట్టుకు తూర్పు యీశాన్యభాగమందు పది కుంటల ఖండ్రిగ గాక నిలిచిన ఖండ్రిక వృత్తులు నిర్ణయం చేసుకొని నిధినిక్షేప జలపాషా ణాది అష్టభోగ స్వామ్యాలతో ఫలవృక్షములతో కూడా దానాధమన వినిమయ విక్రయమవుసట్టుగా రన్నేశ్వర శివాలయానకు దక్షిణభాగ మందు అగ్రహారం కట్టుకొనేటందుకు యిండ్లకు స్థలమున్ను శివాలయం దగ్గరనుండే చింతవనమున్ను కూడా యీతధాతిథి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకముగా శ్రీస్వామికి అర్పితముగా మా తల్లిగారికి సుకృతముగా సర్వమాన్య అగ్రహారముగా సెలవు యిస్తిమి; గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకొని సుఖాన నుండవలెను.

ఉపద్రష్ట అయ్యవారు శాస్త్రిల్లవారిది ఋజుమానెల్లూరు సన్నదు ప్రకారం నకలు.

సర్వజితునామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోళ మహారాజులుగారు మామిళ్ల తోట్టికి పుత్తెంచిన ప్రయోజనం. త॥ శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన ఉపద్రష్టఅయ్యవారు శాస్త్రిలవారికి ఋజుమానెల్లూరు శ్రోత్రియం యిచ్చినారం గదా. శ్రోత్రియం ప్రకారం వచ్చిన రూకలు సీవళాన చెల్లించేటట్టుగాను సెలవు యిచ్చినారము. ఆ రూకలతో కూడినందులకు లక్ష్మీప్రసతి చీటినాటి వ్రాయకుండా సెలవు యిచ్చినారం; తెలిసేది. వారికి యిచ్చిన శ్రోత్రియంలో వెట్టివేమి కర్ణాయాలు కోట్లం(?) మొదలయినవి యిటువంటి యీతిభాధలు శానాకలిగియున్నవి. అని మాతో శ్రుతం చేసినారు. ఈ దారభ్యం ఆ గ్రామానకు యిటువంటి యీతిబాధలు తలచ పనిలేదు; తెలిసేది. ఇదిగాక ఆ గ్రామంలో వుండే ఆవులగోపయ కొలువుబడి, ముదాం చెన్నయ కొలువుబడి, గంగిరెడ్డి తాలూకు కరప్రనాయని కొలువుబడి మొదలయిన కొలువుబళ్లున్ను గ్రామంలోనుండే గుత్తహొలాలు కమతాలున్ను యివి మొదలయినవి అయ్యవారుశాస్త్రులవారికి మాన్యముగాను సెలవు యిచ్చినాము. ఈ ప్రకారం నడిపించుకొనేది. ఈ సన్నదు చూచుకొని తిరిగీ యిచ్చేది.

౨౨. అంగారెడ్డిపల్లె పయికి వెంగమాంబాపురం అగ్రహారం యజమానుడు దుర్భా ఫణిభట్లు దగ్గరనున్న దానపత్రం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౭౩౨ అగునేటి విరోధినామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు కాశ్యపసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి చినఅనంతరాజుగారి నప్తృలయిన రాజయ్యగారి పౌత్రులయిన కుమార అనంతరాజుగారి పుత్రులయిన శ్రీమట్లి తిరువెంగళనాథ రాజు దేవచోళ మహారాజులుగారు శ్రీవత్సగోత్ర ఆపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన ఎల్లం భట్లగారికి నప్తృలయిన వెంగంభట్లగారి

పౌత్రులయిన అయ్యంభట్లగారి పుత్రులయిన వేదాంతం అయ్యవారు భట్లు గారికి వ్రాయించియిచ్చిన భూదానధర్మశాసన పత్రిక క్రమమెటు వలె నన్నను: శ్రీగిరిద్వారానకు ఉపద్వారమయిన సిద్ధవటం రాజ్యము నకు చెల్లే పొత్తపినాటి సీమలో సింగారేపల్లెలో మాయప్పగారి పేరిట వెంగమాంబాపురం అనే అగ్రహారము సరిహద్దు. ఆ అగ్రహారమునకు ప్రాగ్భాగమందు వరదవ్యాఖ్యాన మనే ఉపవనమున్ను, దక్షిణ భాగ మందు చంద్రసరస్సు అనే కృత్రిమ సరస్సున్ను, పశ్చిమదిగ్భాగమందు శృంగిణీకుల గోపాలయ పేర ప్రసిద్ధ మయిన ఉపవనమున్ను, ఉత్తర దిగ్భాగమునకు అచ్చుకట్టు చేలున్ను హద్దులు యేర్పరచి వలయవామన శాసనములు వేయించి పొలం యేర్పాటుచేసి పొలం వృత్తి ౧ కి కుంటలు ౧౮ చొప్పున నిర్ణయంచేసి పరికల్పిత గణసంఖ్య వృత్తులు ౧౬ యింటికి మారేపల్లి గంగాధరునికి వృత్తి ౧ నిర్ణయం చేసిన యీరాజ మాన్య వృత్తి ౧ గాక నిలవ పదహారున్నొక్కటి పాతిక వృత్తులు వివరము. నీకు వృత్తి ౧, మారేపల్లి గంగాధరుని వృత్తి ౧, ఉప ద్రష్టగోపాలయ వృత్తి ౧, చారేపల్లి పెదమాళ్లశాస్త్రులవారి వృత్తి ౧, ఇరవరం సూరభట్ల వృత్తి ౧, ఉక్కళం శ్రీ వెంకటయగారి వృత్తి ౧, కందాళ్ళ వరదాచార్ల వృత్తి ౧, ఆలూరి నరసంభట్ల వృత్తి ౧, దామ గట్ల పేరుభట్ల వత్తి ౧, ఆసూరి వెంకటగిరిశాస్త్రుల వృత్తి ౧, కేసరి రామాభట్ల వృత్తి ౧, ఉపద్రష్టరామాభట్ల వృత్తి ౧, తాడిపర్తి వెంకటావధానుల వృత్తి ౧, కువలి వెంకటభట్ల వృత్తి ౧, గోడాసోమా భట్ల వృత్తి ౧, గాటిపల్లి రామాభట్ల వృత్తి ౧, ఆగణపతి వృత్తి ౦౪౦ అర్ధమున్ను కరణీకుల వృత్తి ౧, అంతు ౧౬। యింటికి పొలం యిన్నూట తొంబై రెండు కుంటలు. ఈ ఆవరణంలోగానుండే నిధినిక్షేపపాషాణ తటాకమున్ను యీ సోమోపరాగపుణ్యకాలమందు శ్రీస్వామికి అర్పిత ముగాను మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం ఆచంద్రతారార్కస్థాయిగా అను భవించుకొని సుఖాన నుండేది.*

---

* No Sōmōparāga occured on Śrāvaṇa śu 15, Virōdhi 1632, 1632 corresponds to Vikṛiti not Virōdhi. On Ś. 1632 Vikṛiti Śrāvaṇa śu 15, the moon suffered an eclipse, Satur. 29th July A.D. 1710.

97

మాశై శృంగిణిమలగ్రామం కరణాలవద్ద నున్న ఒడంబడిక పత్రిక నకలు : రక్తాక్షినామ సంవత్సర ఫాల్గుణ బ॥ ౧౪ లు శృంగిణిమల కరణం వెంకటనరుసు పాపన్న సుబ్బన్న, నాగన్న, చలం వగయిరా కరణాలకు కానుగోయి వెంకట్రాయడు వ్రాయించి యిచ్చిన ఒడంబడిక నిర్ణయ పత్రిక క్రమం :- శృంగిణిమలగ్రామం మాకు శ్రోతియం సరకారువారు సెలవు యిచ్చినారు మాకు నడిచినమట్టుకు మీకు నిర్ణయంచేసి యిచ్చిన వివరం. గ్రామంలో లెక్కపత్రం మోసుబా తగిలితె భత్యం యివ్వగలవాడను. సరాకారు లెక్కలకు ఆగెంచూచి నకలులెక్కలు వ్రాయించవలసినా యింకా మీ చేతకాని లెక్కలకు కూలియిచ్చి వ్రాయించి యిప్పించగలవాడను. మీకు గ్రామం పోను మీకు ఉన్న కరిణీకమాన్యం భటవృత్తి మాన్యాలకు తగులుబడి రూకలు అడగకుండా నడవగలవాడను. గ్రామంలో ఆరమాసిపురమాసి చెరి సగంగా ఉండ చూచుకోగలవాడను. ఈ సంవత్సరం పయిమాయిషీకి తరంలెక్క పత్రాలు కరణాలభత్యం గ్రామఖర్చు యేమి తగిలినకో గ్రామాన పెట్టుకోగలవాడను. ఈ వ్రాసిన ప్రకారం మాకు శ్రోత్రియం నడిచిన మట్టుకు మీకు నడపగలవాడను. లోగడ మాకమతానకు సెలగలు యిస్తూవుంటిమి గదా. ఇప్పుడు కరణీకమేరలు యివ్వగలవాడను. ఇటని నా స్వరుచిన వ్రాయించి యిచ్చిన నిర్ణయ పత్రిక. ఇందుకు సాక్షులు ఉపద్రష్ట అయ్యనశాస్త్రులు, వంగీపురం నరసింహాచార్యులు. వీరల సమ్మతిన శృంగిమల సుబ్బన్న వ్రాసిన ఒడంబడిక.

(మహారాష్ట్ర భాషలో రెండు పంక్తులు వ్రాసియున్నారు)

౨౩. ఉపద్రష్ట అయ్యనశాస్త్రులవారి తావున నున్న సన్నదులకు నకళ్లు.

శివశంకరపండితరాయలు రాజశ్రీ మాదో భానుజీసూర్య ప్రకాశరావు మజుందారుగారు

కారుకునురే దేశాయియాని వ స్థళకర్ణియ్యానివ॥ కొచ్చర్లకోట వ్రాయించియిచ్చిన సన్నదును॥ సం॥ అఫాదే నమానీను అలపమే

యజనాదిషట్కర్మనిరతులయిన........వారికి మీా దేశంలోను అడివి స్థళం శ్రోత్రియంగా మేము యిస్తే అక్కడ శివరామపురం అనే గ్రామం కట్టుకొని అనుభవిస్తూవుండగాను ఆ గ్రామం ఆగట్టు నల్వుభై కుచ్చెళ్ల పొలం నడిపించక అరకత్తు చేస్తూ ఉన్నారట. మీా అద్దాజో యేమి? ఈ రోజు చూస్తూనే చారా తాకీదు యెరిగి నల్వుభైకుచ్చెళ్లపొలం నడిపించుక మామూలు ప్రకారాన శ్రోత్రియప్రకారం పయికం పుచ్చుకుంటూ వచ్చేది. ఇందుల ఫిర్యాదువచ్చెనా జోరుతాకీదు అయ్యాని; గాన తెలిసేది. సామిసాలాబాదుసాలుదస్తూతుదరు నడిచిన చొప్పు నడిపించేది.

మొహరు

శివశంకర పండిత	రాజశ్రీ అక్కన్న భానుజీ
రాయలు అయ్యవారికి	పంతులుగారు

శ్రీమహామేరు శాయి అంశో తరఫు మహల్లాతు తరఫు కర్నాటు గారు సూ॥ సం॥ యిసనే సమానీనో అలఫ్ శ్రీమధ్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన గుత్తితరఫు యాడకిసమతు మోమనగకూరు మున్నూటయాభై వరహాలకున్ను తరఫు పులివెందల సమతు పారలపల్లెలో ముక్తాజిపూరు వురఫు ముక్తాపురం మున్నూరు వరహాలకు కూడా ఆరున్నూట యాభై వరహాలకు శ్రోత్రియం నడుస్తూయున్నది. ఆ రెండు గ్రామాలకున్ను నూటికి అయిదు వరహాలు చొప్పున ఆ గ్రామాల పండితరాయల కొమారుడు అయ్యవారి శాస్త్రిల పేరను శ్రోత్రియం నడిపించేది. ముక్తాపురంలోను దాసరిరెడ్డి అనువాడు పుచ్చుకున్న పయికం మజుకూరి మజుందారుడు గ్రామకరణాలు తేల్చిన లెక్క సాల్గు జప్తాకు వాజ్జతి యిప్పించేది. వారి ఊళ్లోయున్న కాపులచేత దాసరి పెట్టించిన పరపూటల పత్రాలు తిరుగా యిప్పించేది. వారి వూళ్లోయున్న కాపుల మీాద లేనిపోని నేరాలువేసి వాండ్ల ధాన్యం పశువులు గొర్రెలు మేకలు పారలపల్లె హవాలుదారుడు పుచ్చుకున్నాడట. తిరుగా యిప్పించేది. వారితలారిని కాపులను ముక్తాపురం చెరువులో వచ్చి

కాలువ రాస్తుండా అడ్డం చేసినారట. దావాబాదు సంకుశాసనాలు చొప్పున నడిపించేది. నగరూరి సంకుశాసనాలలో పోలం లక్ష్మీపురం వారు కొంత తీసుకొన్నారట. అది నగరూరి శాసనాలలోది అయినా యిచ్చేది. బారాహాలుకం ఫరమానా హాలిహాలుకం చొప్పున నడిపించేది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవర్షంబులు ౧౬౦౧ *అగు నేటి సిద్ధార్థినామ సంవత్సర మాఘ శు॥ 3 లు బుధవారంనాడు యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దాన దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మ నిరతులయిన ఉపద్రష్ట శివశంకరపండితరాయనింగారికి రాజశ్రీ శాయి అంతోముజిపు తరఫు కర్నాటక హా॥ మహమ్మదాతు తరఫు గండికోట గుత్తిగారు వ్రాయించియిచ్చిన శ్రోత్రియ దానపత్రం. సూ॥ సం॥ సమా నీను ఆలపుయాడికి సమ్మతులో మాజే నగరూరు పొన్నులు 3౫౦ పారలపల్లె సమ్మతులో మాజే ముక్తాపురం పొన్నులు 300 కూడా పొన్నులు ఆర్నూటయాభై సాల్గునస్తా ప్రకారం కుళ్లుబాబులు(వె)సర్వం మక్తాగా హా॥...గారికి పుణ్యంగాను మీకు శ్రోత్రియం యిచ్చినారం. సదరహీం బేరీజు ముక్కుందాయప్రాప్తిని దివానానకు చెల్లించి గ్రామాలు మామూరు చేసుకొని అందువల్ల యేమి విశేషం ఆదాయం వచ్చినా ఆదాయం అనుభవించుక మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా వేదపారాయణం శాస్త్రం వ్యాఖ్యానం చేసుకొని సుఖాననుండేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోగ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥.

ఇక్కడ ఒక పంక్తి మరాటిలో వ్రాయబడినది.

(ఈ పుట అంతయు ఉర్దూ లిపిలో వ్రాయబడియున్నది.)

(ఒక పంక్తి ఉరుదూ లిపిలో వ్రాయబడియున్నది.)

మీారుజా సంజరు పేరను-

ఈలాగు వినబడెను నారప్పరెడ్డి మొకద్దము యర్రబల్లి వ తేర్ఖారు స॥ గోరెండికదిం(?)దివాణాకు దాలతు భాహాగనుక రెండు ఊళ్ళ పటేలు తనం అతనికి నడుస్తూయున్నది. ఈహాం సావా బాదు చొప్పున నడవడం యిందునిమిత్యం వ్రాయబడుచుంది. రెండు ఊళ్ళనాగికీ తాకీదు చేసే మోకదం మజుకూరుకు యినాం సావా(లా?)బాదు తా॥ సాల్గుజస్తా చొప్పున నడిపించింది. అవస్యం యీా జాబుకు జర్రాదిరంగు చేయవద్దు చ. మహే జమాదిలాఖరు సన ౧౧౯౨..... హుకుము యీాహారకతు లెస్స మనస్సుకు తెలుసుకోవలెను. ఈ బాబుకు యెన్నడు ఖిలాపు వచ్చింది గాదు. ఖలలులేక నడిచి వుండెనాయనా తిర్గి తాకీదు చేసి నడిపించేటట్టు చేయవలెను.

మవుజే మాలెమార్పురం పయికిమజరా పొల్లుపల్లె రాయి పెద్ది కృష్ణంభట్లుగారి వద్దనున్న దానపత్రం వగయిరా యొక్క నకళ్లు.

శుభకృతునామ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౩ లు శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోళ మహారాజులుగారు మాలెమార్పురం రెడ్డికరణాలకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం బ్రాహ్మణ కరణాలకు నమస్కారం॥ తరువాత మీా గ్రామం చెరువులో పొల్లుపల్లె స్థళానకు తూర్పు చింతమానిపుడి పిన్య(?)హా యీాస్థళానకు చతుర్దిక్కు కలయికగా యీా స్థళం రాయపెద్ది కృష్ణంభట్లకు శ్రోత్రియం నిష్కర్ష చేసి యిచ్చిన వివరం. యీా సంవత్సరం ఉత్సవానకు ౫ ౧౦ అయిదు చక్రాలు రెండో సంవత్సరంకు ౧౦ ౧౦ పదిచక్రాలు మూడో సంవత్సరానకు ౧౦౧౦ పదిచక్రాలు మూడో సంవత్సరం లగాయతి యెల్లప్పటికి ౧౫౧౦ పదిహేనుచక్రాలు నిష్కర్ష చేసి మహారాజశ్రీ నాయనగారి పేరను అగ్రహారం కట్టుకొని పద్నాల్గు వృత్తులు యేర్పరచుకొని అనుభవించుకొనేటట్టుగా కరారుచేసి సెలవుయిచ్చినారం. నన్నదుప్రకారం స్థళం విడచెప్పి నడిపించేది; తారీకు వ్రాసుకొని అసలు తిరుగాయిచ్చేది. అని నన్నదు.

శుభకృతునామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు మాలెమార్పురం రెడ్డికరణాలకు పుత్తెంచిన॥ గ్రాలు॥ బ్రాహ్మణకరణాలకు నమస్కారం. తరువాత మీ గ్రామం పొలంపు లోపట్టున అగ్రహారంకట్టుకొనేటట్టు మధురభారతి వెంకటభట్లు కృష్ణంభట్లుగారు సన్నదు సెలవు యిచ్చినందుకు వారికి స్థలం విడచెప్పితేకబట్టి. సన్నదు ప్రకారం స్థలం విడచెప్పి నిరాఛ్ఛేదనగా నడిపించేది. తారీకువ్రాసుకొని అసలు తిరుగు యిచ్చేది అని తాకీదు.

రౌద్రినామ సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౩ లు శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర గొట్టిగంటి వెంకట్రామరాజుదేవ మహారాయలుగారు మాలెమార్పూరు దేమాచుపల్లె రెడ్డికరణాలకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం. బ్రాహ్మణకరణాలకు దండం॥ తర్వాత వేదమూర్తులగు రాయపెద్దికృష్ణంభొట్లగారికి మీ గ్రామాములలో మహారాజశ్రీ యేలినవారు ఖండిక సెలవు యిచ్చినారుగదా, అందులకు హద్దువివరం పశ్చిమానకు మాలెమార్పూరు చెరువు లోతట్టు ముష్టిచెట్లలోనుండే వాగమాను ఉప్పర మోడలుహద్దు, ఉత్తరానకు వేములకొండచింతతోపు, తూర్పున దేమాచుపల్లెనుంచి పొనార్లిపల్లెకు పొయ్యే బాట, దక్షిణానకు దళవాయివంక. ఈ హద్దులకు లోగా నుండే పొలానకు శ్రోత్రియం తొలి సంవత్సరం సర్వమాన్యం రెండో సంవత్సరం x ౧ వరహాని. మూడో సంవత్సరం x ౨ వరహాలు. నాలుగోసంవత్సరం x ౩ మూడువరహాలు. అయిదోసంవత్సరం తాగాయతి యెల్లప్పటికి శ్రోత్రియం సంవత్సరం ౧ కి నాలుగువరహాలు ఈ ప్రకారం యెల్లప్పటికి సన్నదు ప్రకారం నిరాచ్ఛేదనగా నడిపించేది. తారీకు వ్రాసుకొని అసలు తిరుగుయిచ్చేది కాకితం.

రౌద్రినామ సంవత్సరం పుష్య శు॥ ౬ లు రాజశ్రీ పులివెందుల చంద్రన్నగారు మాలెమార్పూరు రెడ్డికరణాలకు ఆ॥ బ్రా॥ క॥ న॥ త మహారాజశ్రీ యేలినవారు రాయిరెపెద్ది కృష్ణంభట్లకు మీ గ్రామంలో ఖండికె సన్నదు సెలవు యిచ్చినారుగదా కాబట్టి ఆ ప్రకారం విడచెప్పి ఆ ప్రకారం నడిపించేది తెలిసేది అని కాగితం.

దుర్మతినామ సంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౧ లు శ్రీ మధ్యజనాది షట్కర్మనిరతులయిన రాయపెద్ది కృష్ణంభట్లగారికి మా లెమార్వూరు అధికారి రెడ్డికరణాలు వ్రాయించియిచ్చిన ఖండ్రిగె అమెరిక వివరం. మహారాజశ్రీ కుమార వెంకట్రామరాజుగారు మా గ్రామాన చెరువు లోతట్టున ఖండ్రిగకు దానపత్రము సెలవు యిచ్చినందుకు దానపత్రం ప్రకారం చెరువులోతట్టున ముష్టిమాకులలోనున్న వెలగమాని హద్దు. ఉత్తరానను అత్తోడి సీతన్నకు చెప్పిన సాగుబడి పొలం హద్దు. తూర్పున పొలిమేర హద్దు. దక్షిణానను దళవాయికాల్వ హద్దు. ఈ హద్దులోగా నున్న, అడివి నరికించి ఫలంచేసుకొనేము అని అడిగితిరి గనుక యీ సం వత్సరానకు అయిదుచక్రాలు, రెండోసంవత్సరానకు పదిచక్రాలు, మూడో సంవత్సరం తాగాయతి యెల్లప్పటికి ౧౨ చక్రాలు సర్వ ముక్తా నడిపించగలవారం. ప్రతిసంవత్సరం ౧ కి పదిహేను చక్రాల వంతున ఖండ్రిగ మక్తా అనుకొని మేరలు యిచ్చి సుఖాన నుండేది. రెడ్లవ్రాలు.

నగర్లపాటిగ్రామస్థులవద్దనున్న తామ్రశాసనము. మ॥ నగర్ల పాటిలోనను నందేల వేంకటపతిరాజుగారి మా॥ పోచిరాజు వారివద్ద నున్న తామ్రశాసనం పలకలు రెండింటి నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి శుక్లనామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౫ లు శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర పోచిరాజు నరసింహరాజు దేవమహారాజులుగారికి స్వస్తి సమస్త త్రిభువన జన వినుత వినయ విజ్ఞానవీర వీరావతార వీరబలోత్సాహ విజయ హరి ధ్వజ వృషభధ్వజ వీరకీర్తి వీరలక్ష్మీనివాసస్థళ పంచాశత్కోటి యోజన విస్తీర్ణ వీరబలిజసమయ ధర్మపరిపాలకులున్ను, సత్యనిరతాంగవైభవు లున్ను ధర్మాలకువరగ్గలైన(?)వివేకపారాయణులున్ను ఆశ్రితకల్పవృక్షం బులున్ను అనవరతభోగ దేవేంద్రులున్ను సత్యహరిశ్చంద్రులున్ను, శౌర్య గాంగేయులున్ను భారతరామాయణకథా శ్రవణ వినోదులున్ను హం కార సమయ వేశ్యాభుజంగులున్ను, శరణాగత వజ్రపంజరులున్ను, దేవ

బ్రాహ్మణ భక్తి పరాయణులున్న మోకాలిపట్ట భద్ర నానాదేశపాలకు లున్న ప్రతిజ్ఞాపరశురాములున్న, సాహస విక్రమార్కులున్న, రూప కందర్పులున్న, నవమోహనాకారులున్న, పరసమయ కోలాహాలు లున్న, బాహుబల భీములున్న, హరి హర సేవాధురంధరులున్న, అయ్యావళీపురవరాధీశ్వరులున్న, అబ్ధిగంభీరులున్న, గౌరీశ్వర గణేశ్వర శ్రీపాదసేవకులున్న, ముత్యమాణిక్య వజ్ర వైడూర్య గోమేధిక పుష్య రాగ నీలి పచ్చపద్మరాగ పరీక్షాసమర్థులున్న, పలువన్నెవగల దుప్పట ములుదెప్పించి రత్నకీలితముగా రచియించువారలున్న, చండవిరోధుల చెండాడువారలున్నా, మెండొడ్డువారల దండించువారలున్న, శర ణన్న శత్రుల చేపట్టు వారలున్న, పట్టభద్రులగూడి పరగెడు వారలున్న, భల్లాలరాయ శిరఃఖండనులున్న, దేసింగరాయ రాజ్యస్థాపనాచార్య లున్న, నాటకశాలలు, నవరంగపిండ్లును, ఆటపాటములచే ననువొందు వారలున్న, కోటికి పడిగెత్తువారలున్న, నెయ్యి సోనగులుగల వెంగీ శ్వరకుల ప్రళయాంతకులున్న, పదివేల అశ్వముల పట్టభద్రులున్న, యేడుమేడల కడమేడ ఒంటికంభము మీడ సాధించిన సాహస శూరు లున్న, పులిమీసాల ఉయ్యాలలూగు వారలున్న. అన్నదాన సువర్ణ దాన వస్త్రదాన కన్యాదానంబులు మొదలయిన షోడశమహాదానశూరు లున్న, ఉద్దండప్రచండమార్తాండ తేజోవంతులున్న శరణాగతరక్షణ విచక్షణ దక్షులున్న, దాక్షిణ్య సముద్రులున్న, సముద్రవేలాపరి యంత దిగంత విశ్రాంత సంతతనితాంతకీర్తివంతులున్న అహేలవృక(?) మేఘపటల ఝంఝామారుతులున్న, ప్రతాపీరభయంకర నిశ్శంక బిరు దాంకులున్న, నిజనామాంకమాలికా ప్రశస్తులున్న, ఘడియలో సృష్టి తలక్రిందుచేయువారలున్న, మిన్ను అరచేత మోయువారలున్నా, సూర్యచంద్రులగతి తప్పించువారలున్న, అంబుధిలోతు కనువారలున్న, పుడమికి నడుము యేర్పాటు సేయువారున్న, దేవబ్రాహ్మణ ప్రతిపాల కులున్న, అశోకవననిర్ధూమధాములున్న, కన్నుల చింతామణినిన్ని, చేతులపరశువేదిన్ని, అరకాళ్ల తామరపద్మములున్న, వీరభద్రుని నవుడు(?) గల వీరోన్నతులున్న, శ్రీవీరావతారులున్న, శ్రీవీర ముఖ్య

లున్ను, నిజసమయవీరాంభోరుహులున్ను, నిజసమయ పారావార సుధాకరులున్ను, నిజసమయాంభోరుహవిజృంభణ ప్రభాకరులున్ను, పరసమయ ఖగ శలిశాయుధులున్ను, పరసమయధ్వాంత విధ్వంసనదిన చండమార్తాండ సమానులున్ను, పూగీఫల సద్వర్ణ నాగవల్లీదళ కర్పూర చూర్ణసమేత వీటికా ప్రవీణులున్ను, భోజన వస్త్రగంధపుష్ప తాంబూల ప్రియకామినీసంగీతగోష్ఠిన్ని, పూపాన్నులయందు అష్టభోగంబుల యందున్ను అనుభవించుచున్న ఛప్పన్న దేశభాషా ప్రవీణులున్ను, శ్రీగంధకర్పూర కస్తూరి చాంగు జవ్వాజి అగరు కుంకుమ పన్నీరు మొదలయిన, పరిమళ ద్రవ్య పరీక్షకులున్ను, పాంచాల పాండ్య బర్బర కేకయ కరూశ విదర్భ మగధ మాళవ పుళింద సింధు సౌవీర అంగ వంగ కళింగ కాశ్మీర ఘూర్జర గౌడ చారు చోళవాటి కర్ణాట మలయాల వరాట కుంతల అవంతి కుశర్క త్రికర్త పుండ్ర వాల్మీక ద్రవిళ కాంభోజ కరహాట కురు గాంధార కాశీ వత్స మరాట సౌరాష్ట్ర గుజరాష్ట్ర కొంకణ కొంకణ ప్రాగ్జ్యోతిష కుకురు చోళ సాంద్ర పుండ్ర పుళింద యవన నేపాళ సాళ్వపంచ కన్నౌజ హూణ దేశాధికర్తలయిన కారుణ్యారఘు రాములున్ను, ధవళశంఖంబులున్ను, ఆలవట్టంబులున్ను, మీనకేతనంబులున్ను, కోటిసూర్యప్రకాశులున్ను, పరనారీసహోదరులున్ను, నీతి కార్యధురంధరులున్ను, అనీతికార్యజనాజ్ఞాపాలకులున్ను, యెక్కితే రాహుతులున్ను, దిగితే కాల్బలంబులున్ను, కూర్చుంటే వెంకటేంద్రులున్ను, నిలుచుంటె వీరపరివారమున్ను, మొయిలువలెకూడి మంచువలె విడచుసమయాచారులున్ను, ఆడితప్పవారి గండి(?)తులున్ను, కలహప్రియులున్ను, కదన ప్రచండులున్ను, తురగరేవంతులున్ను, అయ్యావళిపుర వరాధీశ్వరులున్ను, మోకాలిపట్టవర్ధనులున్ను, సత్యహరిశ్చంద్రులున్ను, భోగదేవేంద్రులున్ను, దానమందు కర్ణునియంతవారలున్ను, సాహస విక్రమార్కులున్ను, ఉపాయమందు భట్టి యంతటివారలున్ను, రౌద్రమందు వీరభద్రునియంతటివారున్ను, పరాక్రమమందు భీమునియంతటివారలున్ను, యుక్తియందు బృహస్పతివంటివారలున్ను, కవిత్వమందు కాళిదాసునంతటివారలున్ను, గానవిద్యయందు తుంబురునారదులంతటివార

లున్ను, ధైర్యమందు గుండబ్రహ్మాయంతటివారలున్ను, జంగమార్చన యందు నందికేశ్వరునియంతటివారలున్ను, సత్యశీలమందు చేరమరాయణియంతటివారలున్ను, కామధేనువు కల్పవృక్షంబులు, చింతామణులున్ను, శరణన్నవారిని కాచువార్లున్ను, అభయమంటె వెనుక వేసికొనువారలున్ను, చెల్లనినాణ్యంబులు చెల్లించువారలున్ను, అడవులు పట్టణంబులు సేయువారలున్ను, పట్టణంబుల అడవులు సేయువారలున్ను, యేనూరుకోట్లభూమండలంబు చలపట్టి పిడికిట పట్టువారలున్ను, మనసు వస్తే విస్తారంసేయువారున్ను, యిసుకముప్పురి వేయువారలున్ను, చింతాకునగంతకట్టువారలయిన, మాయపువెళ్లుబంన్లు కట్టువారలయిన, మంచుకుంచానకొలుచువారలయిన, చలమంటె చట్టురాతనారబలుచువారలయిన, మెంపిక(?) చిచ్చుపెట్టి కాలకుంటె కరహించువారలయిన, పదవాక్యప్రమాణజ్ఞులయిన ఆశ్రితకల్పవృక్షస్థాయులయిన, అమృతసేవితులయిన, బసవేశ్వరదేవర సాంప్రదాయులయిన, సకలధర్మా(వర్ణా?)శ్రమధర్మాధర్మనిర్ణయపరులయిన, మహామ్మేరుసమానధీరులయిన, స్వస్తి సమస్త నిజనామాంకితమాలికా ప్రశస్తసహితులయిన, శ్రీసద్గణేశ్వర గౌరీశ్వరదేవర దివ్యశ్రీపాదపద్మారాధకులయిన, అభినవజంబూద్వీప పాపవిహారణా ఘటోపేత సువర్ణమందిరంబైన పృథివికి పుణ్యక్షేత్రంబులయిన, ధర్మాధర్మంబులకు ఒరగల్లైన, పెనుకొండ పట్టణమందు వీరభల్లాలరాయని సముఖానకు స్వర్ణారులు వింతగాగ దెచ్చి పొడగనిరి; గనుక అందుకు సంతోషించి మీకు యేమికావలెనని అడిగితే, పెనుకొండపట్టణమందు నాల్గువీధుల ఊరేగవలెనని తెలుపుకొంటే మంచిది అని సెలవు యిచ్చిరి గనుక మనదేశంవారు స్వర్ణారిని ఊరేగకుండాచేసినా నానా దేశాలయందు సమయంచేసేది గనుక వీరభల్లాలరాయుడు మనసమయం తీర్పవలెనని స్వర్ణారిని ఊరేగించవలెనని న్ని మనదేశంవారికి అనేకవిధాలుగా తెలియచెప్పినా వినక సమయం బలపడిచేసిరి గనుక వీరభల్లాలరాయుడు కోపంచేసి మనవారిని కర్రు(ల్లు)గానిగలాడించవలెననితలచిరి; గనుక ఆ సమయాన పోచిరాజు నారసింహరాజువారి మరువుచొచ్చిరి. గనుక దేశంవారిని వెనుకవేసుకొని మననిమిత్తం బొక్కసబండ్డారం ఖర్చుచేసి

అనేక దళంకూర్చికార్యం నిర్వాహానకు తెచ్చిరి ; గనుక నారసింహరాజు వారి ఋణం యెందున తీర్చుకోగలవారం అని బసవేశ్వరుని దేవర ముఖ మంటపమందు వజ్రసింహాసనాసీనులై, కూర్చుండి స్వదేశపరదేశఅయ్యావళిముఖ్యమయిన చాలుమూల సమస్తమైన యూబై యేరు దేశాలవారు కూడి నారసింహరాజువారికి బసవశంకరబిరుదునుయిచ్చి, యూబైఆరు దేశాలలోనున్న, మనంనడిచేటట్టుగా, వీరిసెట్టి, లింగిసెట్టి, మల్లిసెట్టి అక్కిసెట్టి, తిమ్మిసెట్టి, పాపిసెట్టి, చెన్నమసెట్టి, తిరుమలసెట్టి, అయ్యపసెట్టి, రాగిసెట్టి మొదలయిన దేశవారం అందరమున్ను నిర్ణయంచేసిన ప్రకారం దూది వక్కమిరియాలు యీ మూడు తెగలకున్ను పెరికె ౧ కి ఘట్టి హాతికె లెక్క, జవిళిమా(?)లు అనుబిరువేరు మొదలయిన పెరికె ౧ కి ఘట్టి ౸। లె(క్క)ను, రసవర్గాలు పెరికె ౧ కి ఘట్టి ౧౸। కె లెక్కను, ధాన్యాలు మొదలయిన నడపెరికె ౧ కి ౸। లెక్కనున్ను, యీ ప్రకారం నడిపించగలవారం. ఈ నడిపించిన ప్రకారం దేశాలలో యీ ప్రకారం దేశాలవారు నడిపించకపోయినా కాశీలోగోవును, గయలో గోహత్య శిశుహత్య స్త్రీహత్య చేసినపాపం అనుభవింతురు. కాబట్టి పుత్రపౌత్ర పారంపరియమున్ను, ఆచంద్రస్థాయిగా బసవేశ్వరముఖమంటపమందు వజ్రసింహాసనాశీనులయి కూడికూర్చుండి యిచ్చిన శాసనాలు. దేశంవారి వ్రాలు. కదిరి నాగిసెట్టి వ్రాలు, వేలూరి నారాయణసెట్టి, చిన్నవీరిసెట్టి, జవ్వాజి పెద్దిసెట్టి, కుంచాలవీరమసెట్టి, జవ్వా(ది ?)లింగిసెట్టి, రావమసెట్టి, కావేరి పాకవల్లమసెట్టి, కంచి రాగసెట్టి, చిరుతని అయ్యణ్ణసెట్టి, పెనుగొండ పెద్దిసెట్టి, రాచవీటి వీరిసెట్టి, కలిగిరి వీరిసెట్టి, గండవరం రామిసెట్టి యివి దేశంవారి వ్రాలు.

మ॥ పెదబీరంపాడు గ్రామ రెడ్లు నలకూరు చెలమారెడ్డివద్దనున్న కాగిదపత్రములయొక్క నకళ్లు.

రౌద్రినామ సంవత్సర జ్యేష్ట శు॥ ౨ లు రాజశ్రీ రేగడగణపవరం వెంకటాద్రి కోనేరు తరఫుదారుఫంతులు గుఱ్ఱంకొండ వ పెనుకొండ గారు నలమారుకృష్ణారెడ్డికి యిచ్చిన దశమందపు కౌలునామా.

పుల్లవాగున గానెలమగున కాల్వత్రొవ్వించి పెరియవరం పొలాన మడి అచ్చుకట్టించేటందుకు కౌలు కావలెనని యెలతమెను చేసుకుంటిరి గనుక ఆలాగే మీ యిలతమేసు మనస్సుకు తెచ్చుకొని మీకు కౌలు యిచ్చిన వివరం. ఆ కాల్వక్రింద అచ్చుకట్టు తేలిన మడికి సగపాలు దసమందంమాన్యం నిర్ణయంచేసి కౌలు యిస్తిమి గనుక మీ సగపాలు దశమందం మీరు సర్వమానంగా.........*

మొయిళ్లగడ్డ వాసుదేవపురం అగ్రహారం వృత్తివంతులైన ఆరు వేలవారును రోజులెక్క అన్నాయముగా తెచ్చినదానపత్రం నకలు అని శిలాశాసనం నకలు అని తెచ్చిన కాగితం మీద వ్రాసినది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వర్షంబులు ౧౬౭౧ అగునేటి శుక్లనామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వరులయిన మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు శ్రీస్వామిదర్శనానకు తిరుమలకు వచ్చి స్వామి పుష్కరిణీలోను గోగర్భము లోను స్నానంచేసేటప్పుడు ఆపస్తంబసూత్రులయిన కాశ్యపగోత్రోద్భవులయిన నారణభట్ల పౌత్రులయిన మూర్తిభట్ల పుత్రులయిన సుబ్బాభట్ల వారు మాకు భూదానం చేయమని మనవి చేసుకొనిరి గనుక అనంతరాజపేటకు తూర్పున రేళ్లగడ్డపల్లె ప్రతినామమయిన వాసుదేవపురం అగ్రహారం సర్వాగ్రహారముగా సహిరణ్యోదక దానపూర్వకంగా నిధి నిక్షేప తరుపాషాణ అష్టభోగ్యస్వామ్యంగా అనుభవించుకొనేది. ఇందుకు హద్దులు తూర్పున కుంజర నది, దక్షిణం మద్దులయ్యమాను, గంగరాజపురం పొలిమెర హద్దు, పడమట గుండాల నని(ది?) ఉత్తరం రెండుయేళ్లకూడలి లోగావున్న భూమి యిస్తిమి గనుక యజమానుడు వృత్తులు ఆది మొదలుగాగల ౧౮ వృత్తులమీద అనుభవించుకొని ఆచంద్రార్కస్థాయిగా మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగా శ్రీస్వామికి అర్పితముగా యిస్తిమి గనుక అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

---

* Incomplete.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మవుజే కంపసముద్రం అగ్రహారీకులు ఉక్కళంరంగాచార్యుల వారి వద్దనున్న దానపత్రము నకలు.

హారే శ్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీ చ్ఛత్రశ్రియం దధౌ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వర్షంబులు ౧౬౧౧ అగునేటి ప్రమోదూతనామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౮ యు కాస్యప గోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజ దేవచోళ మహారాజులుగారి నప్త్రు లయిన చినఅనంతరాజువారి పౌత్రులయిన కొమార అనంతరాజు వారి పుత్రులయిన వెంకట్రామరాజుగారు శ్రీవత్సగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్యోభయ వేదాంతాచార్యు లయిన ఉక్కళం వేదాంతాచార్యులవారి నప్త్రు లయిన అనంతాచార్యులవారి పౌత్రులయిన శ్రీనివాసాచార్యులవారి పుత్రులయిన శ్రీ వెంకటపతి అయ్యవార్లకు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమ మెట్లన్నను. శ్రీగిరి ద్వారమునకు ఉపద్వారమయిన సిద్ధవటం రాజ్యములో చెల్లే మా యేలుబడి పులుగులునాడు సీమలో కంపసముద్రం గ్రామంలో చెల్లె సంగందేవిపల్లె అనే ఖండిగ నిష్కర్ష చేసి యీ ఖండిగకు సీమానిర్ణయం ప్రాగ్భాగమునకు పనసల మఱ్ఱిమాని పడమటగా కృతిమపాషాణం వేయించే, దక్షిణ దిగ్భాగమునకు కంపసముద్రం పొలంలో దక్షిణదిగ్భాగాన కృత్రిమ పాషాణం వేయించే, పశ్చిమ దిగ్భాగానకు పర్వతమధ్యమందు సుద్దమోరయందు కృత్రిమ పాషాణం వేయించే, దానికి ఉత్తరం చిట్టివోలు అల్లెసందున యేటిగడ్డన కృత్రిమ పాషాణం వేయించే ఉత్తరదిగ్భాగానకు చిట్టివేలు తూర్పుగా అల్లె సందున కృత్రిమ పాషాణం వేయించే, ఆ తూర్పున చిట్టి వేలుకాలువహద్దుచేసి యీ అల్లె చతుస్సీమా మధ్యమందు నిధినిక్షేప

జలపాషాణ అక్షీణ ఆగామిసిద్ధ సాధ్యంబులు అగునేటి అష్టభోగ తేజ స్వామ్యములతో కూడా వినిమయ విక్రయ దానయోగ్యత కలుగునట్టు గాను నిష్కర్షచేసి సర్వమాన్యముగా శ్రీనారాయణార్పితముగా సహిర ణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగా దానం చేసి మా పేరిట అగ్రహారం చేయుమని మీకు యిస్తిమి. గనుక యిందుకు పరికల్పిత గణసంఖ్యా వృత్తులు ౧౨ కి మీకు యాజమాన్యముగా ఆరువృత్తులకు మీకు రెండు వృత్తులు, మీ తమ్ములు శేషాచార్యులు అయ్యవార్లకు రెండు వృత్తులు, రంగాచార్యుల అయ్యవార్లకు రెండు వృత్తులు, వంగీపురం తిరువెంగళాచార్యుల వారికి రెండు వృత్తులు, ఈ నారాయణ శ్రీని వాసాచార్యులవారికి వృత్తి ౧, వంగీపురం వెంకటాచార్యులవారికి వృత్తి ఒకటి చెట్లూరి వెంకటాచార్యుల వారికి వృత్తి ఒకటి, చెట్లూరి వెంకట నృసింహాచార్యవారికి వృత్తి ౧. ఈ ప్రకారంగా వృత్తులు నిష్కర్ష చేసి త్రికరణ త్రివాచక త్రిశుద్ధిగా యిస్తిమి గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకొనేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

యేభూమిపాః సతతముజ్వల ధర్మ చిత్తాః ।
మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజా వా ।
మద్ధర్మమేవ సతతం పరిపాలయంతి ।
తత్పాదుకద్వయ మహం శిరసా వహామి ॥

మఫుజే తిరువెంగనాథరాజపురం అగ్రహారం పిడతల పాపాభట్లు వారి దగ్గరనున్న దానపత్రము నకలు. -

హారే క్రీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్స పాతు వః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియం దధౌ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౭౬ అగునేటి ధాతునామ సంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౧ లు శ్రీమద్యజన యాజన అధ్యయన అధ్యాపక దాన ప్రతిగ్రహ షట్కర్మ నిరతులయిన తిరు వెంగళనాథరాజపురం అగ్రహారస్థితాశేష విద్వన్మహాజనులకున్ను, కాస్యపగోత్ర ఆపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లికుమార అనంతరాజువారి పౌత్రులయిన, తిరువెంగళ నాథరాజువారి పుత్రులయిన వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహారాజులు గారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక. శ్రీగిరిద్వారము నకు ఉపద్వారమైన చంద్రగిరి రాజ్యములో చెలే మా యేలుబడి పులుగులనాటి సీమలో పెరియవర గ్రామానకు ఉత్తరభాగమందు పుల్ల వాగునదికి దక్షిణపు దిక్కున మహారాజశ్రీ తిరువెంగళనాధరాజువారి పేరిట అగ్రహారంచేసి పదింటికి వృత్తులు నిర్ణయంచేసి యిచ్చినాము గనుక యిందుకు వృత్తుల వివరము. కాస్యపగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజు శ్శాఖాధ్యాయులయిన పేరపల్లి రామాభట్లు పౌత్రులయిన సుబ్బాభట్ల పుత్రులయిన వెంకటాచలంభట్లు యజమానవృత్తులు ౨ రెండు, కాణ్వ సగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన గొడుగు గోపాల భట్లు పౌత్రులయిన కృష్ణభట్ల పుత్రులయిన పుల్లంభట్ల వృత్తి ౧ ఒకటి, శ్రీవత్సగోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్ శాఖాధ్యాయులయిన గండి కోట యల్లప్ప పౌత్రులయిన రంగప్ప పుత్రులయిన అమ్మన్న వృత్తి ౧ ఒకటి ఆత్రేయసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన చారగుడ నరసంభట్ల పౌత్రులయిన కొండుభట్ల పుత్రులయిన నరసంభట్ల వృత్తి ఒకటి ౧, కాస్యపగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన ఆలూరి అయ్యంభట్ల పౌత్రులయిన లింగంభట్ల పుత్రులయిన నరసంభట్ల వృత్తి ౧, కపిగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన గుంటూరి పేరుభట్ల పౌత్రులయిన నారాయణభట్ల పుత్రు లయిన రామభట్ల వృత్తి ౧, కౌశికసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన పిడతల అచ్చనభట్ల పౌత్రులయిన, బుచ్చనభట్ల పుత్రులయిన నందిభట్ల వృత్తి ౧, కాశ్యపసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు

లయిన కలికిరి అప్పాభట్లు పౌత్రు లయిన వెంకటచలంభట్లు పుత్రు లయిన అప్పాభట్ల వృత్తి ౧, కాణ్వసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన చారేపల్లె వెంకటాచలంభట్ల పౌత్రులైన వెంకటనారాయణభట్ల పుత్రు లయిన శేషంభట్ల వృత్తి ౧. ఈ ప్రకారం వృత్తులు నిర్ణయంచేసి యీకర్కాటక సంక్రమణ పుణ్యకాలమందు శ్రీ ...అర్పితంగాను మా తండ్రిగారికి సుకృతముగాను దానాది వినిమయ విక్రయములకు యోగ్యమైనట్టుగాను నిధినిక్షేప జలపాషాణా ద్యష్టభోగ స్వామ్యమానట్టుగాను హిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను త్రికరణ త్రివాచకశుద్ధిగాను ధారాగ్రహితం చేసి యిచ్చినారము. గనుక మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతముగాను, ఆచంద్రతారార్క స్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

మీకు హద్దులు వివరము: తూర్పు గానుగలతోపు, దక్షిణము నగరిబావి చేడుకాల్వహద్దు. చేసి దండుబాట పడమట పెద్దమర్రి మాను పశ్చిమం పుల్లంపేటకు వచ్చే కొత్తకాల్వ ఉత్తరం తూర్పున పుల్లవాగు యేరున్న పోచిరాజువారి తోపు యివి హద్దులు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

యేభూమిపాః సతత ముజ్వల ధర్మచిత్తాః।
మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజా వా।
మద్ధర్మమేవ సతతం పరిపాలయంతి।
తత్పాదుకద్వయ మహం శిరసా నమామి ॥

అంతు వహి ౧ కి ౬౩ అరువై మూడు.

చిట్టివేలి తాలూకా కొన్ని గ్రామములయందు ఉన్న తామ్రశాసనములు, దానపత్రముల యొక్క నకళ్లు ౭౩ కి వహి.

మహాశే నందలూరిలో నన్నదులు ఉండేది.

౧. ఖాజీహాసనసాహేబువద్ద నున్న తాట్యాకు నకలు.

విరోధికృతునామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు నెలనూరి రెడ్డి కరణాలకు పు॥ ప్ర॥ బ్రాం॥ క॥ న॥ త॥ స॥ గున్నా॥ చినహాసను సాబుగారి హాసేను సాబుకు గుర్రల కట్టడ చేనుకు ౩౦ మడి కుంటలు ౨౫ చేను ముప్పై కుంటలు మడి యిరువై అయిదు కుంటలు సెలవు యిచ్చినారము. చాలాబాదు పరాభవ సంవత్సరం వరకు నడుస్తూ యున్న చేను మడి అమర చెప్పేది.

శ్రీరామా.

౧ జ్ఞానగారి చినవెంకటనారాయణ వద్దనున్న తాట్యాకు నకలు (కట్టుబడి పెద్దవెంకటనారాయణవద్ద తాట్యాకు నకలు.)

విరోధికృతు సం॥ చైత్ర శు॥ ౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు నెలందనూరి రెడ్డికరణాలకు పు॥ ప్ర॥ బ్రా॥ క॥ న॥ త॥ సం॥ జ్ఞానగారి వెంకటనారాయణ ఆ గోవిందుగాని జ॥ ౨ కి చేను కు॥ ౧౦ మడికి ౧౪, చేను పది కుంటలు మడి ౧౪ కుంటలు సెలవు యిచ్చినారం చాలాబాదుపొలం వైశాఖానకు పొలం విడచెప్పేది.

శ్రీరామా.

విరోధికృతునామ సంవత్సర పుష్య బ॥ ౪ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు నెలందనూరి రెడ్డి కరణాలకు పు॥ ప్ర॥ బ్రా॥ క॥ న॥ త॥ సం॥ ర్నా॥ జ్ఞానగారి వెంకటనారిగానికి చేను కుంటలు ౧౦ మడికుంటలు ౧౦ చేను పదికుంటలు మడి పదికుంటలు సెలవు యిచ్చినారం సాలాబాదు చేను పదికుంటలు మడి ౧౦ కుంటలు పొలం అమరచెప్పేది.

శ్రీరామా.

3 ఈ మూడు దానపత్రాలకు శాలివాహన శకం ౧౭౧౩ అవుతున్నది. మొ॥ మందపల్లి గ్రామం కరణం లక్ష్మీనృపతి వద్దనున్న నాగరం తామ్రశాసనం రేకులు 3 చేర్చిన ౧ కడియానకు వరాహం ముద్రయున్నది ఇందుకు కొళబందు నకలు వ్రాసినాను.

కత్తి చంద్రుడు సూర్యుడు

వరాహంముద్ర

(33-బి, 34-ఎ, 35-ఎ ఈ పుటలు కొళబందులో వ్రాయ బడినవి.

శ్రీ విరూపాక్ష.

మవుజే రోళ్ళమడుగు గ్రామాన లోగడ యీ గ్రామం అనుభ విస్తూయున్న సామాన్యమైన పాళెగార్లు అనుభవించుకొనేవారి వంశీకు లయిన బసినాయుడు, యెద్దులనాయుడు వోబళనాయుడు, వీరివద్దనున్న తామ్ర తెన్గు శాసన రేకులు 3 వాటి నకలు.

సూర్యుడు చంద్రుడు

శ్రీరామ లింగ నీపాదమే గతి

లింగం శూలం లింగం

అవిఘ్నమస్తు శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలి వాహన శకవర్షంబులు ౧౪౪3 అగునేటి విజయ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౾ లు ఆ దినమైన దివసమందు స్వస్తిసమస్తకోటి కోట్యర్కబింబ ప్రకాశ రత్న వేది మధ్య బహువర్ణవర్ణిత చర్మనిర్మిత బ్రహ్మపీఠంబునను సభాసీనుండైన పార్వతీయుకుచకుంభపరిరంభ బ్రాహ్మణ మహారాధకు లయిన కైలాస విలాస...మూడు మూర్తులకున్ను యేకమూర్తులయిన గణేశ్వరగారీశ్వర దేవర కరుణగలిగిన మేటి గారవగాంభీర్యులున్ను, సమయనారాయణ చక్రవర్తులున్ను, ప్రతిజ్ఞాపరశురాములున్ను, వీరాది

వీరులున్ను, వీరపరివారములున్ను, ఒంటికంభం మేడసాధించిన అసాధారణ శూరులున్ను, అవగళరాయమానమర్దనులున్ను, పరసమయవేశ్యా భుజంగులున్ను, పరమశివార్చనపరులున్ను, పరవాదులభర్జించేటి వారున్ను, పరదైవంబులకు మ్రొక్కేవారలున్ను, పరమపుణ్యులగు వారలున్ను, చలమునకు పాతాళము భేదించేటివారలున్ను, సప్తసాగర ములు సాధించేటివారలున్ను, కులగిరులు రెండున్ను గాలించేటివార లున్ను, మరికుంభిణిదాటించేటివారలున్ను, బ్రహ్మాండమునగలించేటి వారలున్ను, నలినాక్షుల అరచేతుముయ్యేడు వారలున్ను, సరశరణా గతులగువారలున్ను, ముత్తుగనైన ముత్తైదపుసేయువారలున్ను మిగుల గుండయ్య బ్రహ్మయ్య మనములున్ను సత్యమై పాటించు వీరులున్ను, సకలవిద్యావిశారదులగువారలున్ను దేసింగరాయని నిష్టాగణచారు లున్ను, భళ్లాణరాయని శిరఖండనులున్ను, నీతిమంతులున్ను, గుణ వంతులున్ను, బుద్ధిమంతులున్ను, ఆచారవంతులున్ను, దేవబ్రాహ్మణ విశ్వాసపరులున్ను, సింహాగ్రకోదనులున్ను, వీరఘంగవులున్ను, మొండి లకు మిండగురులున్ను, నాయునాలికలున్ను, అడసలభిరులున్ను, పరనారీ సహోదరులున్ను, అష్టదిక్కులరాయ మనోభయంకరులున్ను, పంతంబులాడిన భల్లాలని తలకోసిన బల్మివారలున్ను, దేసింగరాయడని దేశాల పేరుబెట్టి దేశంబు తెలించువారలున్ను, సరిలేసి తెగువ గలవారలున్ను, కటకంబు నేలినగజపతిచేత కప్పంబులుకొన్న వారున్ను, శ్రీవారులున్ను, పంట్రెండులక్షల గణంబులు గల ఢిల్లీసుల తాను నెదురుకొను వారలున్ను, మంచుకుంచంబుల కొలిచేటివార లున్ను, చత్రాత దామరనారతీయువారలున్ను, వచ్చినవారిని మొదు ర్కొని రానివారిని రమ్మని పిలుపించుకొనువారలున్ను, లక్షజగడమంటే లక్షలాభమనువారలున్ను, కోటిజగడం అంటేకోటిలాభం అనువార లున్ను, కోటికిపడగెత్తి గోసహస్రపదపంకము నేలువారలున్ను, ఆకా శమే మేలుకట్లు కట్టెడువారలున్ను, చుక్కలు మకరతోరణములుగ గట్టు వారలున్ను, రొంపి చిచ్చుపెట్టి కాలకుంటె కడుపడుచుకొను వారలున్ను, మొయిలువలెగూడి మంచువలె విచ్చిపొయ్యేటి వారలున్ను, పరసమయ

వేశ్యాభుజంగులున్ను, స్వస్తిసమస్త నిజగుణాంకమాళికా ప్రశస్త సహితులయిన శ్రీమద్గణేశ్వర గాంకేశ్వర దేవరదివ్య శ్రీపాదపద్మారాధకు లయిన అయ్యావళి ముఖ్యమైన చాలుమూలసమస్తమైన అంగ, వంగ, శింగ, కళింగ, మరాట, మాళవ, నేపాళ, మళయాల, సింహాళ, ద్రవిళ, కర్నాట, కుకుర, బర్బర, కైకేయు, కోసల, కిరాత, మత్స్య, కుంకణ, కొంకణ, సౌరాష్ట్ర, పాండ్య, కురుష, విదేహా, ఘూర్జర, కాంభోజ, అవంతి, మహారాష్ట్ర, హూయ్సణ, యవ్వణ, మగధ, సింధు కుకుగుకా ంతి, వరాట, గౌళ, కాశ్మీర, సమాజత, సంజాంత కావంతి, ఆర్యావర్త జనస, మచ్ఛహా, మకురకాహాళ అచల, హేమంత, సుపర్వ నుమనిన, దివిమ, బర్హి, స్వణ రాజత, మోగళ, నిక్షేత కుంజర సౌరెద, సుంకధ, మొదలయిన ఛపన్న దేశాధిపతులున్ను, కాశీరామేశ్వర సేతుమధ్య మొదలుగా సమస్త దేశాధిపతులున్ను, వీరపరివారములున్ను, యాభైఆరుదేశాధి సెట్టి పెక్కండ్రులున్ను, వీరపరివారములున్ను, ధ॥ ఆర్యజంగుళివాన్నబ్బరు లున్ను, ధరణికి దోడయిన శ్రీరాచవేటి ఈశ్వరుని ముఖమండపాన, వజ్ర సింహాసనారూఢులయి కూడికూర్చుండి, సెట్టిపెక్కండ్రులున్ను రోళ్ల మడుగు పెద్దచిన్నమనాయునిగారికి యిచ్చిన మఘమసాధకం. పాలకొండ బొమ్మదేవుడు, కూటాలగంగమ్మ, రోళ్లమడుగు అమ్మగారు, సూర్య చంద్రాదుల సాక్షిగాను యిచ్చినమఘుచువటం. రోళ్లమడుగు కనమలు రెడ్లుస్ను ఆదిమార్గ వదలింగాను, కాపాడగాను బలిజవారికి చచ్చి అవాం త్రాలబోయిన సొమ్ములు యిచ్చిదేశంవారిపట్ల విశ్వాసంకలిగి పాటువడ గాను దేశంవారి చిత్తానకువచ్చి, సంతోషాన యాభైఆరు దేశాలు మెచ్చి యిచ్చిన మఘుపట్ట. పెరికె ఒకొకటికి రసవర్గాలకెల్లాను క ॥౦ లెక్కను, యెద్దుపెనకు ల ౧ లెక్కను, దూదినగకు ల ౧ లెక్కను, యీ సమ శ్యను నడిపించగలవారం, ఈ మార్గాల పెరికె బేడిగ సొమ్మునమం దాలు అవాంత్రాలచేతనైన కారణాలచేతను పోయునయినా, పోయిన సొమ్మకు ప్రమాణముగాను వ్రాయించియిచ్చిన సొమ్ములోను అర్థం తీసుకోగలవారు. ఈ సొమ్మహారకత్తుచేసి తీసుకోక రాకళ్లచేత తీసుకో గలవారు, ఈ వ్రాసిన సమశ్యను దేశంవారునడవగలవారు ఇందుకు

పాలువగ దెంచిన వివరము. రోళ్ల మడుగు చిన్న మనాయునిగారికి పాలుంమ్ము పాతికె. కడమ రెండుపాళ్ల వారికి చెరొకపాలు అనుభవించుక సుఖానవుండేది. ఏ దేశాలు అయినాను పీరితరతరం నానా దేశ ములు మొదలుగాను, యేపరాకులునైనాను పరాకుచేసినాను, శివా చారానకున్ను కులాచారానకున్ను వెలి;గంగ కర్తకపిలం జంపిన పాపాన బోవువారు; తనపెద్దకొడుకు కపాలాన కాటుకబెట్టిన పాపంబొందు వారు; స్త్రీహత్య బ్రహ్మహత్య శిశుహత్య మొదలైన పంచమహాపాతక ములు చేసిన పాపాన బోవువారు. ఈ సమస్యను చెల్లించువారు ఆయు రారోగ్యులై వర్ధిల్లుదురు.

శ్రీ మంగళమహా శ్రీశ్రీశ్రీ జేయును.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఇందుకు మరిం(?) సాక్షి భూదేవర ఆకాశవాణి, సూర్యచంద్రా దులు, కూటాల గంగమ్మ, రోళ్లమడుగు అమ్మవారు సాక్షిగాను యీ పట్టలో ప్రకారం ఒప్పచెప్పక తృణీకరించి పోయినవారు యముని చేతికిచిక్కి యమభాధపడి యనేకవేల యేండ్లు నరకకూపానబడుదురు. ఈ సమస్యమున వారు పుత్రులు పౌత్రులు దాములు బహుదేవగణములు వర్ధిల్లుదురు.

మంగళమహా శ్రీశ్రీం జేయును.

రాయవం కరణాలు యీ రోళ్లమడుగు గ్రామానికిన్ని కరణీకం బాధ్యస్తులు గనుక రాయవరం కరణం చలమన్నవారివద్ద నాగరంఅక్షు రాల తామ్రశాసం రేకులునాల్గును అందుకు కడియంవేసి అందుపైన వరాహం ముద్రవున్నది.

శ్రీ విరూపాక్ష ప్రసన

హరే ర్లీలా వరాహస్య,-దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః ।
హేమాద్రి కలశాయత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియందధా ॥

యోదదాతుమదగండమండితః ప్రోత్థసంతతకపకంపితాచలః ।
తేనసంశ్రిత భవార్థవిగ్రహోద్యాతశుంభి పదనశ్రియ నమః ॥

భజతాం ధ్యానమాలానం ప్రణామాయస్య[illegible] ।
అపత్యమాదిదంపత్యోరస్తు తత్స్వస్తిసంముహః ॥

యస్తు స్వయంభూర్భగవానురుక్రమః ।
స్త్రివిక్రమాక్రాంత జగత్త్రయాత్మకః ।
యిచ్ఛాఫలత్వాశ్లిష్టచరాచరః పుమాన్ ।
స్వి చిత్రచారిత్ర నిదానపూరుషః ॥

తస్మాద్ధ్వారేశ్యాభిగుహావతీర్ణచతుర్ముఖ స్సంస్తుతసప్త[illegible] ।
తస్మింన్న వేదత్రిరుదారధీస్మాని స్తత్పుత్రపౌత్రాసంజనయత్ [illegible] ॥

ఆలంబనాచ్చక్రోరాణా మమరాయుష్కరాద్విధోః ।
వంశేయదుక్షితిపతిః శ్రీమాన్ తస్మాదభ్యుదితావర్థతా ॥

తత్సంతతౌ శ్రీపతిభూపతిర్మహో మురాంతకఃకంసనృశంస[illegible] ।
తత్పుత్రపౌత్రోమితలోకశేషో విశేషరాజస్య గుణైర్విశేషః ॥

సవజ్రభూపాలకులే సముద్భవజ్జయాంకరా తాంధరావినీంద్రః ।
ససింహావేంద్రప్రథితాత్మకీర్తిః పాండీకృతాభిన్న ఖచిన్నృగేంద్రః ॥

తస్యప్రతాపపరితాపితలోకపాలాః
ఫాలాంచితోజ్వల కృపాత్త విభూతియుక్తాః ।
సప్తాత్మజాసమభవ న్నపి తేషు శస్తః ।
శశాసభూచక్రమశేషమాశాః ॥

సంగమ మహీపాలః ప్రాపయత్సుత యుగ్మకం ।
బుక్కరాణంద్ధరారేవం త్రయోర్ణందనరేశ్వరాః ॥

అనంతరం తత్తనయోనమైక సమంతతోక్షిప్తయశస్సుమాలీః ।
పరాష్టదిగ్గాయమనోభయంకరః కుఠారధారీవ ధరాధిపానాం ॥

దేవరాయధరణీపురందర స్తోషయన్విబుధవర్యబృందాన్ ।
భావజాతఇవ సుందరశ్రియా సావధాన గుణబంధురప్రభుః ॥

జాతో శీతలనాథవ త్స్వయధృతౌ జాతాలతాయాస్సుమం ।
షణ్మాతురఇవ భవస్యజయినో సౌభద్ర ఏవాపరః ।
తస్మాద్దేవనరేంద్ర శక్తి వితరా న్మక్తామణీవస్ఫుటం ।
భూతో భూత్పినచవురాయ తిలకః కళ్యాణభూభృన్నిభః ॥

సోసౌ సూనం భాసురాసంగవేషం భూషారూపం సత్య భా ష (్రః : దక్ష
దృష్ట్వాతస్మిన్ దివ్యరేఖాంగలక్ష్మీం నామ్నా కుర్యాదచ్యుతక్ష్మాకళత్రం॥

తత స్తధా షోడశసమ్మితేసమే సమాగతేతం తనయం విచార్య ।
చకారమాయాసపురోధ సమ్ముఖే పట్టాభిషేకేన సమండలేశ్వరం ॥

నిఖిలభువనకంటకానరాతీన్ సమితి నివారయదచ్యుతక్షితీంద్రః ।
భరతరఘు భగీరథాదిరాజప్రథితయశాః ప్రశాసచక్రముర్వ్యాః ॥

యస్సింహాసన మాశ్రితో విజయ తే గృహ్ణన్ ద్విజేంద్రాశిషః
సంతః పాలనమాచరన్ (?ఖలజనాన్ పాపాన్సదాశిక్షయన్)
శాసన్సర్వచతుస్సముద్రవసుధోర్వీమండలం స్వాజ్ఞయా
గోత్రాఖండలఏవరాజతిలకో వ్యారాజతాజోపమః ॥

అశ్రాంతవిశ్రాణనకీర్తిసామ్యం సురద్రుమాయస్యతులబ్ధకామా ।
తశ్చైతపస్యంతి వియ త్తటిన్యాః ప్రవాళకాషాయ జటాపటాంతాః ॥

కాంచీ శ్రీరంగశేషాచల కనకసభాహోబిలాద్రీశముఖ్యై ।
రావృతా వృత్త్యసర్వ్వేష్వతనుత విధివ ద్భ్యాయసేశ్రేయసేయః ।

దేవస్థానేషుతీర్థేష్వపి కనకతులాపూరుషాదీనిదానా ।
నన్యాదీని ప్రదానైర పిసమమఖిలై రాగమోక్తాని తాని ।
మహితఖ్యాతివిజేతా మహీతాన్ జాములాదీన్ ।
హూణస బిరుదరగండో రాయరాహుత్త మిండః ।

జయమ వహాళురాయ గూళిమన్యు ధరగురు ।
రారటమాన్య మహాద్బిరుదః శల్యారి నీతి శాలీ ॥

కళ్యాణ పురాధిపః కళాచతురః చాళుక్య ।
చక్రవర్తిమాణిక్య కిరీట మహామహానియ్యః ॥

సవరాహపతాకలాంఛన ఛలిమత్కుండలమండితాననః ।
ఉరిగోల ఘురారత్రాణోజ్వలన్మణి గండరగండ నూపురః ॥

ఓ షధీశరుచిరాశయగండ స్తోషణ యిరుప చితాసమకాండః ।
భాషగెతప్పువరాయరగండః పోషణాశభర భూ నవ ఖండః ॥

రాజాధిరాజ తేజస్వీ శ్రీరాజ పరమేశ్వరః ।
మూరురాయర గండాఖ్యో మేరులంఘీయశోభరః ॥

పరదారేషు విముఖః పరరాయ భయంకరః ।
అరిభ గండభేరుండః హరిభ క్త సుధానిధిః ॥

ఆత్రేయగోత్ర జ శ్రీమాన్ శ్రిత కల్ప మహీరుహః ।
ఇత్యాది బిరుదై ర్వేదితవ్యోనిత్య మభీష్టదః
జయజీవేతి వాదిన్యః నిబద్ధాంజలి పాణయః ॥

కాంభోజభోజకాళింగ కరహాటాదిపార్థివైః
ప్రతీహారపదప్రాప్తై రస్తుత స్తుతిఘోషణైః ।

రాజ్ఞా తేన ససాగరాంబరవృతా సాలంకృతా వాహినీ
నానారత్నమరీచిహారనిచయై రభ్రాఘునీతైః కచైః ।
కళ్యాణాచల మందర స్తనభరా నసైత్యత్స రో మోద్గమా ।
గోత్రా శ్వేతవరాహదంష్ట్రనిలయా లీలేనరాజన్వతి ॥

తత్రాభవన్నాగ నగస్య పశ్చాత్పురిత్సముద్యద్వరసస్యశాలీ ।
దేశే సదారామమహీధరాఖ్యే పురాస్తు చత్వారిమితావనంతి ॥
విరాజతే రాయవరేతినామ్నా పురం తదీశాన్యములూఖలాప్రాదం ।
తయోర్దిశం దక్షిణమాస్థితో వుదూలపల్లైనద్వల్లభరాయ పట్టణః ॥

నవాంశరద్విహైమాంశు గణితేశకవత్సరే ।
సర్వజిత్ శరవిఖ్యాతే మాస్యార్జున పక్షకే
ఉత్థానద్వాదశీశారేః శయనోత్సవ వైభవే ॥

సమున్మనస్యోచ్యుతరాయ భూ పతిః
పురాంకరోత్సర్జితకంకణాన్వితాన్
అదా త్సుధీవర్య సుతాయ ధీమతే
నాగార్య విజ్ఞాయ సమద్విపశ్చితే

తస్మై కౌశికగోత్రాయ తిమ్మాజ్యోస్యస్యసూనవే ।
బుచ్చావధాన పౌత్రాయ యాజుషాయ యశస్వినే ॥

ఆజ్ఞాక్షేత్రంచ తద్దానం శుల్కం శిల్పి కృతి స్తథా ।
నిధాన మభయం ముద్రా అష్టభోగ ప్రకీర్తితా ॥

తత్రాష్టభోగ సహితా రాజ్ఞాదత్తా పురాచతురః(?) ।
తేషురాయవరేధీమాన్ వృత్తయః కృతదా స్ముదా ।
వృత్తిభాజాం ద్విజాతీనాం నామగోత్రావిలిఖ్యతే ॥

పర్వతార్యసుతః కృష్ణదాసవిద్వాన్ సగౌతమః ।
వృత్తియుగ్మఫలాధీశో యాజుషో వేదపారగః ।
గోవిందశాస్త్రియజుషఃపుత్ర స్సూరి విపశ్చితః ।
కౌశికో పంచవృత్తీనాం భోక్తా న్యాయవిదాంవరః ।

నరసింహాసుధీసూను శ్శివరామాఖ్యపండితః ।
సామకోవృత్తి చతుర్ణాంపాలక శ్చాఘమర్షణః ।
యాజుషో నంతభట్టస్య తనూజః చంద్ర శేఖరః ।
తర్కశాస్త్రవిదోనేతా శ్రీవత్సో వృత్తిపంచమః ।
వేదాంత నిర్ణయనిధి ర్మాధవార్యస్య కాస్యపః ।

తనయ స్సింగన శ్శ్రౌతీ యాజుషస్తు ద్వివృత్తిపః ।
భారద్వాజసగోత్రోథ యాజుషో దశవృత్తిపః ।
యజ్ఞావధానినః పుత్రః శ్రీనివాసో ద్వివృత్తిపః ।
గంగాధరసుధీపుత్రః రాఘవార్యో ద్వివృత్తిపః ।

దొడ్డయార్యసుతస్సూరిః నృహరిస్తు త్రివృత్తిపః ।
వృత్తిత్రయమితో విద్వాన్ లింగయార్యసుత స్సుధీః ।
దత్తాత్రేయజటాపాఠీ యేతే చ దశవృత్తిపాః ।

ఆత్రేయగోత్రజోధీమాన్ పల్లయార్యస్యసంభవః ।
కామాక్షదీక్షితో యజ్వా యాజుషస్తు త్రివృత్తిపః ।
యాజుషః షష్ఠి వృత్తీనాం ఫలభాగ్బుధసత్తమః ।
మూర్తి(? న్ను)స్తు తద్వయాధిష్టః శ్రీవత్సో వేదశాస్త్రవిత్ ।

కౌండిన్యాన్వయసంజాతః సుబ్రహ్మణ్యోన్నదానవాన్ ।
చతుర్ణాం వృత్తిభాగ్విద్వాన్ యజ్వా పరమధార్మికః ।
గోపాలరామవిదుషః పెద్దయార్యస్య సత్సుతః ।
హారీతోబహ్వృచ సైత్యైకవృత్త్యర్ధ మగమద్భువః ।

కుప్పయస్యాత్మజోధీరః శాలంకాయన సామకః ।
భోక్తా చతుర్ణాం వృత్తీనాం గోపీనాథ విచక్షణః ।
కోనలింగసుతః పుత్రోమురారి విభుధోత్తమః ।
పంచవృత్తి ఫలాధీశో బాదరాయణబహ్వృచః ।

వశిష్ఠగోత్ర సంజాతః పేరయార్య సుతోబుధః ।
తిమ్మాజ్యోస్యేతి విఖ్యాతః చతుర్ణాం వృత్తిపోయజుః ।
కాశికావష్టవృత్తీనాం భోక్తారా వెంకటార్యజౌ ।
భ్రాతరా రమణాఖ్యేతి భాస్కరేతిచయాజుషః ॥

సార్ధత్రిషష్టితమ వృత్తియుతేగ్రహారే ।
నవద్విపశ్చద్వరభూసురాణాం ।
గోత్రాఖ్యశాఖగణనా పరిమాణమేవం ।
స్ఫుటం తద్వృత్తిభుజాంసమీరితః ॥

అథప్రసిద్ధదేశీయభాషామాశ్రిత్య లిఖ్యతే ।
చతుర్ణా మగ్రహారాణాం దిగ్విదిక్చిహ్న పూర్వకం ।
తత్రాదిగ్రామసీమాని నిర్ణయః కథ్యతేధునా ॥

గ్రామస్య పూర్వదిగ్భాగే అహిరాడ్గిరి మస్తకే ।
భాసతే చంద్రసూర్యాభ్యాం పిప్పలః ప్రస్తరే ధ్రువం ।
రజతక్షేత్రపాషాణే ఆగ్నేయాందిశి భాసతే ।

గ్రామస్య యామ్యదిగ్భాగే సరితః పూర్వదేశకే ।
భాసితే సితపాషాణే విధునా భాస్కరేణచ ।
నైఋత్యాం విధుసూర్యాభ్యాం మాండోళగిరిమస్తకే ।
నిర్ణీతాం వారుణీసీమా మర్జునద్రుసరిత్తటే ।

వాయవ్యాం కేతకీవృక్ష కూపసన్నిహితే శితే ।
భాసతే చంద్రసూర్యాభ్యాం ముద్రాఖ్యాం లిఖితంతథా ।
ఉదీచ్యాం గిరిశృంగాగ్రే గురుపాషాణమధ్యమే ।
సరితః పూర్వదిగ్భాగే ఈశాన్యాం స్రితటిపిచ(?) ॥

ఆదిగ్రామస్య ఈశాన్యే ద్వితీయగ్రామ నిర్ణయః ॥

ఉలూఖలహ్రదప్రాచ్యాం తిప్పయాఖ్యఘలీధ్రువం ।
ఆగ్నేయాం భాసతేసీమా శృంగాటగిరిమస్తకే ।
దక్షిణస్యదిశి శాసఃజోగిశైలే చనిర్దిశేత్ ।
నైఋత్యాందిశి శాలేయా కోనసీమాచ నిర్ణయః ।

వారుణీవిధు సూర్యాభ్యాం శ్రీతటేచనివర్తతే ।
వాయువ్యాం నావరమహీరుహాభూమ్యాదిభాసతే ।
ఉదీచ్యాం క్షీరసానౌచ విధుమిత్రాచ రాజతే ।
అయఃశిలాచ ఈశాన్యే అబ్జమిత్రౌచ సాక్షిణే ॥

ఆదిగ్రామస్య యామ్యాయాం తృతీయగ్రామనిర్ణయః ।
పూర్వదిక్సీమనాగాద్రిశృంగే హైమవతీనదీ ।
ఆగ్నేయాంతద్గిరిరామాకుచాద్రేలిపిభాసతే ।
దక్షిణాశాంచగాధేయీ గ్రావే విధురవిద్రుమం ।

దైత్యదిక్స్యాసనం నద్యాహా పశ్చాద్రావేలిఖేభివం ।
కారుణ్యాం విధుసూర్యాభ్యాం జంభీరాద్రావిరాజితం ।
వాయవ్యాం చ నదీయామ్యే పర్వతోద్భవజర్ఝరః ।
ఉదీచ్యాం సరితఃపూర్వే పాషాణేతత్ర నిర్దిశే ।
యాశాన్యపర్వతాగ్రేచ హైమవత్యానదీధ్రువం ॥

తద్వాయవ్యభాగేచతుర్థగ్రామతదాఖ్య శ్రీవల్లభరాజపట్టణం ।
తత్పూర్వభాగేర్జునయుగ్మభూమా గ్రామేషుమార్తాండ విధౌచ భాసతాం।
ఆగ్నేయభాగేవనితాకుచాద్రి యమస్యదిగ్భాగతదంతికా హ్రదం।
ద్వావాహినీయోగనదౌచ నైఋతిప్రతీచి మోవిద్రుమ ప్రస్తరేషివా।

వాయవ్యదిగ్లేఖనమాలికాద్రే ఉదగ్దిశి క్షైవత్రవాహాపశ్చాత్ ।
గ్రామేజటాజూటవివేకయంతి యోశాన్య గాధేయ శిలావిరాజతే॥

ఏవంభూపరిమాణ లక్షణగణైః సంఖ్యావితాశాంతరై ।
రుద్యద్వేదరవానుమోదవిభుధై రాసారకాసారకైః ।
భానుర్యాంచతురాగ్రహారరుఃశివాఖ్య ధారాంభసాపూర్వకం ।
నాగార్యాయ ముదాచ్యుతస్తు ప్రదదా వాచంద్రమాతారకం ॥

బహుభిర్వసుధాదత్తా రాజభిస్సగరాదిభిః ।
యస్యయస్యయదాభూమి స్తస్యతస్యతథా ఫలం ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥
స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

సూర్యుడు శ్రీవిరూపాక్ష చంద్రుడు

మాజే శ్రీరంగపురంలో పూర్వం గ్రామం అమరం అనుభవిస్తూ యున్నవారి వంశీకులయిన జగతాపి శేషమురాజువారి వద్దనున్న తెలుగు తామ్రపలక ఒకటి ; వాటినకలు.

సూర్యుడు వృషభం చంద్రుడు

శ్రీ శ్రీ

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౨౫౯ అగునేటి విరోధికృతు సంవత్సర చైత్రశుద్ధ ౧౨ లు మాత్రినిబ్బరగండ

హన్నిబ్బరగండ గజసింహబిరుదాంకులయిన కాస్యపగోత్రోద్భవులగు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర జగతాపి రామకృష్ణరాజు దేవ(?) మహా రాజులు గారికి శ్రీమన్మహానాయంకాచార్యు లయిన యదువంశకులోద్భవు లగు చతుర్ధ(కుల) అచ్యుతగోత్ర పావనులయిన కూనపులి తిమ్మా నాయుడు బసినాయుడు నారసింహనాయడు వెంకటాద్రినాయడు సహా గాను వ్రాయించియిచ్చిన నేత్రవట్టు (నెత్తురుపట్టు) భాషాపత్రిక. మా మెత్రమల న్యాసలు అనేబోయకిరాతులు మాసంస్థానం ఆక్రమించి చెరలు పెట్టి యుండగా, తమరు గుత్తినుంచి వచ్చి వేంపల్లె నగరమంపు పల్లకీ లతో కూడా నచ్చివుంటిరి గనుక చిన్నవాండ్లు శిశువులు వచ్చి తమ ప్రాపున చేరియుండిరి గనుక మరికొన్ని దినములు తాడిపరితి చింతల రాయని మహోత్సవకాలమందు తమరు మేము తిరునాళ్లకుపోయి కవుడు చేసి కిరాతుల సంహరించి వారిచేత తమరు పన్నిద్దరు హతమై మా సంస్థానము జీర్ణోద్ధారణ చేస్తిరి గనుక యధ్నోచితంగాను మేము నాలుగు పాళ్ల వారము తమ హస్తఖర్చులకు వెయ్యివరహాలు యివ్వగలవారము. మీ శుభశోభనములయందున్న దేవతాసమానంగా బ్రాహ్మలకన్నా దేవతలకన్నా తలకన్నా తమకు తాంబూలము మట్లివారి సంస్థానములో యేమర్యాద కద్దో అంతకు అధికం యివ్వగలవారము. ఇందుకు యీ బసవేశ్వరులు సాక్షి సోమసూర్యులు భూదేవి సాక్షిగా నడపగల వారము. మా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను మీ వంశానకు నడపగల వారము. యిందుల మా వంశమువారు నడిపించక పోయినట్టయితే త్రివేణియందు గోవధ చేసిన పాపం అనుభవింతుము. ఇటని మా నలుగురు రాజీన వ్రాయించి యిచ్చిన నేత్రువట్టుగా భాషా పత్రిక. ఈ ప్రభువులు నలుగురు సమ్మతిని రాయసం కాంపటిపల్లె వెంకటాద్రి వ్రాసిననేత్రువట్టు భాషాపత్రిక. తిమ్మానాయుడు బసినాయుడు నార సింహనాయడు వెంకటాద్రినాయడ్లు గురుతు.

శోభకృతునామ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౩ లు రాజశ్రీ వేముల కొమార రామప్ప నాయనివారి సమ్మతి వ్రాలు.

ఈ తామ్రశాసనంలో వున్న శకానకు విరోధికృతు సం॥ అని వ్రాసియున్నది. ఇందుకు యువసంవత్సరం ఉండవలెను ఇది గాక యీ శకంలో మట్లివారు అని వ్రాసివున్నది. అప్పుడు మట్లివారికి మట్లివారు అనే నామం కలిగియుండలేదు కనుక యీ తామ్రశాసనం వ్యత్యాసంగా యున్నది.

మాంజే శేషమాంబాపురం అగ్రహారీకులవద్దనున్న దాన పత్రం కాగిదం నకలు.

శ్రీరామా

నమస్తుంగ ...

వారే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతు వః।
హేమాద్రికలశా యత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియం దధౌ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౪౧ అగునేటి వికారినామ సంవత్సరె వు(ఉ)త్తరాయణె శశి(శిశిర?)రుతౌ, మాఘమాసే, అసితపక్షే ద్వాదశ్యాం, భార్గవాసరే శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులైన ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయులయిన కాస్యపస గోత్రోద్భవులయిన నరసంభట్లవారి పౌత్రులయిన అవుబళభట్లగారి పుత్రులయిన గండికోట తిరుమలకొండుభట్లగారికి ఆపస్తంబసూత్రులయిన యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన కాస్యపసగోత్రోద్భవులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి కొమార అనంతరాజు దేవచోళ మహారాజులుంగారు యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసనపత్రిక క్రమ మెట్లన్నను. శ్రీగిరి ద్వారమునకు ఉపద్వార మయిన శిద్ధవటానకు చెల్లే మాయేలుబడి పొత్తపినాటి సీమలో మడితం గ్రామానకు ప్రతినామము అయిన శేషమాంబాపురం అగ్రహారము పరికల్పితగణ సంఖ్యాక వృత్తులు ౧౬ నిర్ణయంచేసి అందులో ఒకవృత్తి యీ తథాతిథి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను మీకు యిస్తిమి గనుక యీ వృత్తికివచ్చిన నిధినిక్షేపజలపాషాణ అక్షిణీ ఆగామి సిద్ధసాధ్యం మొదలయిన అష్టభోగ తేజ స్వామ్యములు మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా దానాది విక్రీతవినిమయ యోగ్యముగా అనుభవించుక సుఖానఉండేది.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

కుమారానంతరాజా

ఇదిగాక యీ ప్రకారమే యింకా రెండు వృత్తులవారి వద్ద నున్నవి. పూర్వం అగ్రహారం ధారాగ్రహీతంచేసినప్పుడు ౧౬ వృత్తుల వారికిన్ని వేరేవేరే దానపత్రాలు వ్రాసియిచ్చినవి దైవీకంచేత అగ్రహారం పరశురామప్రీతి నాల్గుమార్లు అయినందున పోయినవి.

మౌజే అత్తిరాళ్ల అగ్రహారంలో యీశ్వర అర్చకులు శివ బ్రాహ్మడు పాపన్నవద్దనున్న తెలుగుతామ్ర శాసనం పలక ౧ యొక్క నకలు.

సూర్యుడు లింగం వృషభం చంద్రుడు

శ్రీసాంబసదాశివా

శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహా రాజులుంగారు పృధివీ సామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౦౯ అగునేటి విభవ సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౦ లు శ్రీమదుదయగిరి దుర్గానకు చెల్లే సిద్ధవటానకుచెల్లే పొత్తపినాటిసీమలో శ్రీశైల దక్షిణద్వారానకు ఉపద్వారమైన దక్షిణకాశి అభి(వి)ముక్తి క్షేత్ర మగునేటి పరశు రామమాతృహత్యనివారణ భృగ్వాశ్రమ స్థానమయిన హత్యరాల నివాసులయిన దేవదేవోత్తమ దేవతాసార్వభౌము లయిన శ్రీమత్రిపురసుందరీ సమేత శ్రీమత్రేతేశ్వరస్వాములవారికి పొత్తపినాటిసీమలో నున్నటువంటి విప్రముఖ్యులున్ను రెడ్లున్ను కరణాలున్ను యిచ్చిన ధర్మశాసనం. మీాకు నిత్యాభిషేక నైవేద్యదీపారాధన మొదలైన కైంకర్యాలకు గాను మాదేశంలో ప్రతిగ్రామానకు అయినశిస్తు ప్రకారానకు ఘట్టి వరహా ఒకటికి పాతికలెక్కను వర్తన నడిపించగలవారము. ఇటని

యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు విఘాతంచేసినా ధర్మ విఘాతం చేసినవారు. కాశీలో గోహత్య బ్రహ్మహత్యాది పాతకాలు చేసినవారి పాపమున బొందుదురు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయో ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

మహాజనులు – పోలి రెడ్డికరణాలు వ్రాలు, ఊటకూరి రెడ్లు కరణాలు, మన్నూరి రెడ్లుకరణాలు, తాళపాక రెడ్డికరణాలు, హస్తవరం దేవళ్రాజుపల్లె రెడ్డికరణాలు, గుండ్లూరు, మడితం, మందలపల్లె, ఫుత్తూగు, రేనూతల, కట్టుకుంటపల్లె, ఆకేపాడు, శ్రీరంగరాజుపాళెం, శ్రీరంగపురం రెడ్డికరణాలు, మందరం, దొనలిపల్లె, రంగమమ్మపల్లె, తిప్పాయపల్లె, తిరువెంగళరాజుపేట, కొత్తపల్లె, నడిమిపల్లె, పల్లూరిపల్లె, ముద్దలపల్లె, పోలందలూరు ఈటమూరుపురుగుంటపల్లె, సింగనాలసింగారెడ్డిపల్లె, కంబాలకుంట, ఇండ్లూరి రెడ్లకరణాల వ్రాలు. వెలగచెర్ల, కొండూరు, మర్లజెలు, పల్లెమడుగు, రెడ్లకరణాల వ్రాలు. పెనగలూరు, సిద్ధవరము, రెడ్లకరణాల వ్రాలు, సిరియవరం, తిరుమలమ్మపల్లె, తిరుమలరాజుపేట, రెడ్డికరణాలు వ్రాలు. ఓబి(జి?)లి, నారాయణనెల్లూరు, రెడ్లుకరణాలు, పాటూరుం నాగిరెడ్డిపల్లె, నెలందలూరు, ఆండపూరు, ఎల్లమరాజుపల్లె, రెడ్డికరణాలు, లెంబాక రెడ్డికరణాలు, తంగటూరి రెడ్డి కరణాలు, కుందా నెల్లూరు, జంగాలపల్లె, నూకినేనిపల్లెరెడ్డికరణాలు, పొత్తపిరెడ్డి కరణాలు, తాడిపత్రి, బుజమానెల్లూరు, కొమ్మూరు, కోనాపురం, శ్రీరంగరాజుపల్లె, రెడ్డికరణాల వ్రాలు, రోళ్లమడుగు, అత్తిరాల...*

ఈ అగ్రహారాననే గదాధరస్వామి అర్చకుడు సంబిబ్రాహ్మణు కృష్ణమాచార్యులవద్ద తెనుగు తామ్రరేకు ౧ నకలు.

సూర్యుడు చక్రం తిరునామం శంఖు చంద్రుడు

* Incomplete.

శ్రీగదాధరేశ్వర స్వామికి

శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహా రాజులుగారు పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౬౭౧ అగునేటి విభవ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౦ శ్రీమదుదయగిరి దుర్గానకు చెల్లే సిద్ధవటానకుచెల్లే పులుగులనాటిసీమలో సార్వభౌములయిన శ్రీలక్ష్మీగదాధరేశ్వరస్వాములవారికి, శ్రీశైలద్వారమై దక్షిణకాశి అవిముక్తిక్షేత్ర మగునేటి పరశురామమాతృహత్యానివారణ భృగ్వాశ్రమస్థానమైన హత్యరాల నివాసులయిన దేవదేవోత్తమ దేవతాసార్వభౌము లయిన శ్రీగదాధరస్వామికి నిత్యకైంకర్యానకు పులుగులనాటి సీమలోనున్న షువంటి విప్రముఖ్యులున్ను రెడ్లున్ను కరణాలున్ను, యిచ్చిన ధర్మశాసనము. నిత్యనైవేద్యపడితర దీపారాధన మొదలయిన కైంకర్యాలకుగాను మా దేశంలో ప్రతిగ్రామానకు అయిన శిస్తుప్రకారానకు ఘట్టి వరహా ఒకటింటికి పాతిక లెక్కను నడిపించ గలవారము. ఇటని యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఈ ధర్మానకు యెవరు విఘాతంచేసిన ధర్మవిఘాతం చేసినవారు; కాశిలో గోహత్య బ్రహ్మహత్యాది పాతకాలు చేసిన పాపాన పోదురు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

మహాజనాల వ్రాలు, కష్ణారెడ్డిపేట నలమూరు కృష్ణారెడ్డి వ్రాలు, చిన్నఓరంపాడు వోబళివారిపల్లె గాదల నూకలపల్లె కొర్లకుంట రెడ్డి కరణాల వ్రాలు, మైలపల్లెరెడ్డి కరణాల వ్రాలు, కంపసముద్రం రెడ్డి కరణాల వ్రాలు, నగరపాడు రెడ్డికరణాల వ్రాలు, దేవంచపల్లె రెడ్డికరణాల వ్రాలు, అనంతరాజుపేట రెడ్డికరణాలవ్రాలు, నాగవరం బొమ్మవరం రెడ్లు,

కరణాల వ్రాలు, చియ్యవరం రెడ్డిపల్లె కోడూరు రెడ్లకరణాలవ్రాలు, సెట్టి గుంట బాలుపల్లె రెడ్లకరణాలవ్రాలు, వత్తలూరు అనాసముద్రం రెడ్ల కరణాలవ్రాలు. హత్యరాల గదాధరస్వామికి యిచ్చిన ధర్మశాసనం. పులుగులనాటి సీమామూలంలోనున్న రెడ్లకరణాలవ్రాలు. ఈ ధర్మా నకు యెవరు విఘాతం చేసిన కాశిలో గోహత్య బ్రహ్మహత్యాది పాత కాలు చేసినవారి పాపమున బోదురు.

శ్రీరామా

మౌజే మదనగోపాలపురం అగ్రహారం శ్రోత్రియం అనుభవించే అగ్రహారయజమానులయిన రామాభట్లవారివద్దనున్న దానప్రతం కాగితం నకలు.

శ్రీమదనగోపాలస్వామి. శ్రీరామా.

పాతరే ల్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీ చ్ఛత్రశ్రియం దదౌ ॥

శ్రీరామా. మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౫౩౦ అగునేటి సర్వధారినామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౫ లు శాశ్యపసగో త్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి చినఅనంతరాజుగారి నప్తృలయిన రాజయ్యగారి పౌత్రులయిన కొమారఅనంతరాజుగారి పుత్రులయిన తిరువెంగళనాథరాజు దేవ చోళ మహారాజుగారు కౌండిన్యసగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖా ధ్యాయులయిన కైపనాగాపండితులగారి నప్త్రులయిన పాపాపండితులగారి పౌత్రు లయిన నరసాపండితులగారి పుత్రు లయిన నాగాపండితులగారికి వ్రాయించిన ఏకభోగ సర్వమాన్య అగ్రహార భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమ మెట్లన్నను : శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమైన సిద్ధవట రాజ్యమునకు చెల్లే మా యేలుబడి పొత్తపినాటి సీమలో తాళ్లపాక పొలంలో ఈంద్రజంగంపల్లె అనేనామధేయం కలిగిన స్థలమునకు తాళ్ల

పాకచెరువులోకి పొయ్యేకాలువకు ఉత్తరంగాను ప్రవాహమందు మొగాళం యేర్పరచి ఆ కాలువతీర్పించి కాలువక్రింద యెంతపొలం అచ్చుకట్టు తేలుచున్నదో ఆ యచ్చుకట్టు తేలిన పొలంలో సమాంశం దశవందంమడి సగంబోగా నిలిచిన మడిసగమున్ను చేనికితూర్పు కిచ్చ మాంబాపురం దక్షిణభాగమునకు తోటతిమ్మయ్యపల్లె చేలకు నీళ్లుపారే కాల్వ ఆదిగాను పశ్చిమదిగ్భాగమునకు బాహుదానదికాల్వ ఓరగా నెలందలూరికి పొయ్యే మార్గమునకు తూర్పు ఆదిగాను ఉత్తరమునకు బాహుదానది ఈప్రకారం చతుర్దిక్కులు హద్దులు యేర్పరచి యీ లోగానున్న చేనున్ను తాళ్లపాకగ్రామంలో ఖండ్రిగ యేర్పరచి అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయక వేదాంతవేద్య పురాణపురుషులయిన శ్రీమదనగోపాలస్వామి పేరిటను శ్రీమదనగోపాలపురమనే గ్రామం కట్టించి యీ సోమోపరాగ పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకంగాను యిస్తిమి.*

ఈ గ్రామము జలపాషాణ నిధినిక్షేప అక్షీణి ఆగామి సిద్ధ సాధ్యంబులనేటి అష్టభోగ తేజస్వామ్య మానట్టుగాను శ్రీమదఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండనాయక శ్రీసీతా రామలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న హనుమత్స సమేతులయిన శ్రీ...స్వామివారికి అర్పితంగానున్ను, మా పెద్దలకు సుకృతంగానున్ను, యీ సోమోపరాగపుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగానున్ను త్రివాచకంగాను, త్రిపురుషోద్దేశంగాను యిస్తిమి గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతం ఆచంద్రార్కస్థాయి గాను అనుభవించి సుఖాననుండేది.

సామాన్యోయం ధర్మసేతు న్నృపాణామ్
కాలే కాలే పాలనీయో భవద్భిః ।
సర్వానేతాన్ భావినః పార్థివేంద్రాన్
భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః ॥

---

* The descent of the donor and the donee and the gift registered in the document are repeated twice below to indicate that it was made *triwachaka* wise.

మద్వంశజాః పరమహీపతివంశజావా ।
యేభూమిపా స్సతత ముజ్వలధర్మచిత్తా ।
మద్ధర్మమేవ పరిపాలన మాచరంతి ।
తత్పాదుకద్వయమహంశిరసానమామి ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

మాౘే శ్రీరంగరాజపురం అగ్రహారం శోత్రియందారు పద్మనాభ సోమయాజులవారి వద్ద నుండే సన్నదులు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౬౮౬ అగునేటి శోభకృతునామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ బ॥ ౫ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన ఆలూరి సుబ్బాశాస్త్రులవారికి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి చంద్రాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు వ్రాయించి యిప్పించిన భూదాన ధర్మశాసనపత్రిక క్రమమెట్లనగాను : శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమైన సిద్ధవటం రాజ్యమునకు చెల్లే ఫౌత్తపినాటి సీమలో శ్రీరంగరాజుపాళెం మీకు పూర్వదత్తమై నడుస్తూయుండేటందులలో కనమకావిలి నిమిత్తం ఆ గ్రామం తీసుకొని అందుకు బదులు శ్రీరంగపుర గ్రామం కావలిరుసుములు దేశీలుగా సర్వమాన్యముగాను మీకు యీ మహోదయ పుణ్యకాలమందు శ్రీస్వామికి అర్పితంగాను, మా అయ్యగారికి సుకృతంగాను యిచ్చినారం; గనుక మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యం అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

సామాన్యోయం ధర్మసేతున్నృపాణాం ।
కాలేకాలే పాలనీయో భవద్భిః ।
సర్వానేతాన్ భావినః పార్థివేంద్రాన్ ।
భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః ॥

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజావా ।
యేభూమిపా స్సతతము జ్వలధర్మచిత్తాః ।
మద్ధర్మమేవ సతతం పరిపాలయంతి ।
తత్పాదుకాద్వయ మహం శిరసా వహామి ॥

శ్రీరామ

మట్లి వెంకట్రామరాజు

హారే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీఛత్రశ్రియం దధౌ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౭౨౧, అగునేటి సిద్ధార్థినామ సంవత్సర జేష్ఠ శు॥ ౧౧ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులైన కాస్యపసగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన ఆలూరి సుబ్బాశాస్త్రిలవారి పౌత్రులయిన, కుప్పనసోమయాజులవారి పుత్రులయిన గంగాధరసోమయాజులవారికి, కాస్యపగోత్రాపస్తంబసూత్రయజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజువారి పౌత్రులయిన, తిరువెంగళనాథరాజువారి పుత్రులయిన వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమ మెట్లన్నను: శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమయిన మా యేలుబడి పొత్తపినాటిసీమలో శ్రీరంగపురం అనే గ్రామం మీకు శోత్రియం నడుస్తూవుండి మా తండ్రిగారు మీరు దేశంలో లేక కాశీఆతట్టుపోయినందున ఆగ్రామం నగరజప్తిఅయి జగతాభివారి జీడ(?) ఉత్తరుగా నడుస్తూయుండినందుకు యిప్పుడు మీరు లోగడ సన్నదుతీసుకవచ్చి దయచేయవలెనని జ్ఞాపకం చేసుకొంటిరి గనుక యీ పుణ్యదినమందు శ్రీస్వామివారికి అర్పితంగాను మా పెద్దలకు సుకృతంగాను దానాదివినిమయ విక్రయములకు యోగ్యమానట్టుగాను జలపాషాణ నిధినిక్షేప అష్టభోగస్వామ్యములు కలుగునట్టుగాను, మా తండ్రిగారి పిండప్రదానకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను శ్రీరంగపురం ధారాగ్రహీతం చేస్తిమి ; గనుక యీ గ్రామానికి

శ్రోత్రియం సంవత్సరం ౧ కి ౨౦౯౦ యిరవై చక్రాలవంతున శ్రోత్రియం రూకలు యిచ్చి మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతం ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

శ్రీ శ్రీ జేయును.

శ్రీరామ మట్లి వెంకట్రామరాజు

హారే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీఛత్రశ్రియందదౌ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౭౪౧ అగునేటి సిద్ధార్థినామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ...... కాస్యపస గోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన సోమేశ్వరసోమయాజులవారి నప్తృలయిన సుబ్బాశాస్త్రులవారి పౌత్రులయిన, కుప్పన సోమయాజులవారి పుత్రులయిన ఆలూరి నీలకంఠశాస్త్రులవారికి కాస్యపసగో త్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన తిరువెంగళనాథరాజువారి నప్తృలయిన వెంకట్రామరాజువారి పౌత్రులయిన తిరువేంగళనాథరాజువారి పుత్రులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి కుమార వెంకటరాఘవరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమ మెట్లన్నను: మా యేలుబడి అయిన పొత్తపినాటిసీమలో శ్రీరంగపురం గ్రామం స్వామివారికి అర్పితముగా మా పెద్దలకు సుకృతంగాను యీ కృష్ణాష్టమి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక ధారాపూర్వకముగాను మీకు దత్తముచేసి యీ గ్రామానికివచ్చిన పట్టా మీ భాగం అక్కరలేకుండా కాపుభాగం ౧౫ చక్రాలు మక్తాగా మీరు నగరికి యిచ్చేటట్టుగా నగరిమేరలురుసుం

కట్నాలు చిల్లర గుత్తలు మొదలయినవి యీ గ్రామానికి అక్కర లేకుండా యీ ప్రకారం నిర్ణయం చేసి నిధినిక్షేపజల తరు పాషాణాక్షీణ ఆగామి సిద్ధసాధ్యాష్టభోగ స్వామ్యమగునట్లుగాను దానాది వినిమయ విక్రయ యోగ్యమగునట్టుగా యేకభోగాగ్రహారముగా యీ గ్రామం మా త్రికరణ త్రివాచక త్రిశుద్ధిగాను మీకు సెలవు యిచ్చినారము గనుక మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

స్వదత్తా ద్ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మద్వంశజాః పరమహీపతివంశజా వా ।
యే భూమిపా స్సతతముజ్వల ధర్మచిత్తాః ।
మద్ధర్మమేవసతతం పరిపాలయంతి ।
తత్పాదుకద్వయ మహంశిరసానమామి ॥

ఏకై వ భగినీ లోకే సర్వేషా మేవ భూభుజాం ।
నభోగ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

చెల్లూరి సుబ్బన్నరుజువు

మాజే కిచ్చవరాం బాపురం అగ్రహారీకులవద్దనున్న తెనుగు తామ్రశాసన రేకులు అయిదు. వాటినకలు.

శ్రీరామా

పాకే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీఛత్రశ్రియం దదౌ ॥

శ్రీమత్సమస్త జగతా...కభూరవిః ।
జయంతి శ్రీపతే ర్దివ్యనయనాయితమూర్తిమాన్ ॥

పుత్ర స్తస్య మను ర్మహాగుణనిధి ర్వైవస్వతాఖ్యో... స్యే ।
క్ష్వాకునృపోభవ త్తదనచే(?) వంశేదిలీపోభవత్ ॥
తద్రాజాభిజనే కృతీదశరథోజాతః ప్రతాపోజ్వలః ।
తస్యాసీ త్తనయోదశాననహరో రామస్స్వయం శ్రీహరిః ॥
తద్వంశే దేవచోడ స్సమరశతజయీ సాహసైకాగ్రగణ్యః ।
తస్యాసీ న్మట్లివంశే నృపకులతిలకో మెల్లమాఖ్యోమహీపః ।
పెద్దానంతోస్య పుత్రో రణభువివిజయీ చండదోర్దండశాలీ ।
సూను స్తిరువెంగళోస్య ప్రథిత నరపతిశ్రేణి సంపూజితాంఘ్రిః ॥
ఏవంచతస్యపుత్రాస్యుః తేషాంకీర్తిపరాయణౌ ।
కుమారానంతరాజన్య చిన్నానంత నృపావితి ॥
తయోః ప్రతాపవాన్ శ్రీమాన్ చిన్నానంతమహీపతిః ।
తదీయ వంశతిలకః కుమారానంతరా డభూత్ ।
యాకృష్ణమాంబా సమసూతపుత్రా ।
వనంతరాజా వతులప్రభావా ।
దనంతరాజశ్చదయాపయోధిః ।
ప్రతాపవాన్ వెంకటరామరాజః ॥
అరాతీనాం సైన్యం గణయితుమశక్యం రణతలే ।
విజిత్యాత్మీయే నాద్భుతభుజబలేనాపి మహాతా ।
సమాధత్తేస్మోదా వమిత పురదుర్గాన్వితమయం ।
సమస్తం స్వం రాజ్యం శతమఖమహాభాగ్యవిభవః ॥
వాపీకూపతటాకాది దానధర్మాదికం ప్రభుః ।
కృతవా నన్నదానంచ కాశ్యాం రామేశ్వరేనిశం ॥
శ్రీమన్మహామండలేశ సూర్యవంశాబ్ధిచంద్రమా ।
భల్లాణరాయభయదః కావేరీవల్లభాంచితః ॥
రిపుమత్తేభసందోహ మృగరాజాఖ్యలాంఛనః ।
దేవచోడమహారాజః పరనారీపరాఙ్ముఖః ।
సోయంవెంకటరామరాజ నృమణిఃకీర్త్యా సమ స్తంజగ ।
త్సంపూర్యాఖిలరాజ్యభారవహనేభోగీంద్రతుల్యోవిభుః ॥

సోయం వెంకటరామరాజ నృమణిః శ్రీభార్గవీప్రోదినీ ।
తీరే సర్వఫలాన్వితే వనితలే సంపూర్ణ భాగ్యోదయే ॥

మత్వా స్వాత్మని కర్తుమత్ర విదుషా మగ్ర్యాగ్రహారంప్రసూ ।
నామ్నాలక్షణలక్షితం సమకరో జ్జన్యస్థలీ ఫల్గుణః ॥

ధీరోనంతనృపానుజో నయమతిః శ్రీకృష్ణమాంబాసుతః ।
కీర్తివ్రాతసితాతపత్రితనిరంకేందుస్ఫురన్మండలః ॥

కృత్వా వెంకటరామరాజనృపతిః గ్రామం వరం మందరం ।
విప్రాణాం నిగమాంతసారవిదుషాం సర్వాగ్రహారం దదా ॥

స్వస్తిశ్రీ జయశాలివాహనశకే నేత్రేందు ఋత్వ్యిందుభిః ।
(౧౬౧౨) సంఖ్యాతేషు గతేషు వత్సగణనేష్వద్య ప్రమోదాభిదే ।
వర్షే చైత్రకమాస ఏవభా(?)చతుర్థస్యాందినే పూర్వతో ।
మాతుసూర్యసుధాకరగ్రహనిభేత్రతేశి(జి?)తు స్సన్నిధా ॥

నానాగోత్రాభిధానేభ్యో విప్రేభ్యః స్సత్యసంగరః ।
శ్రీమత్సిద్ధవటాధీన(?) పొత్తపీవిషయేశుభే ।
పోలికాగ్రామ సంపర్కే ఖండికాద్వయ సంయుతం ।
కృష్ణమాంబాపురాఖ్యాగ్రహారం సర్వసస్యఫలాన్వితం ॥

సీమాచతుష్టయోపేతం సర్వమాన్యం సపాదపం ।
నిధినిక్షేపపాషాణా ద్యక్షీణాగామి సంయుతం ।
గణభోగ్యం సిద్ధసాధ్యం ప్రాందారామ సమన్వితం ॥

వాపీకూపతటాకైశ్చ సుభోగ్యం పుత్రపౌత్రకైః ।
క్రయాధమనదానార్హం తథా వినిమయోచితం ।
ఆచంద్రతారకం లోకే సమ్యక్సాక్షా త్రివాచకం ।
శ్రీమాన్ కాశ్యపగోత్రాంకో వెంకట్రామమహీపతిః ॥

పురోహితైః పరివృతః ప్రయత్నశ్చమనీషిభిః ।
ససువర్ణజలాసారపూర్వకంపుణ్యావాన్ శుచిః ।
తదత్రపంచవింశాఖ్యక్షేత్రయుక్తే పురేశుభే ।
క్షేత్రవంతోఽలిఖ్యంతే విప్రా వేదాంగపారగాః ॥

కర్తా వెంకటరామరాజభుజగుప్తాఖండ భూమండలా ।
భ్యంతర్వర్తి విపశ్చిదార్యపటలీ సంరక్షకత్వంస్థితేః ।
శ్రీమాన్నిట్టలవంశదుగ్ధజలధిప్రోద్యన్నిశానాయకో ।
నేతాఽత్ర విభాతి బుచ్చనసుధీ జ్యోతిర్విదామగ్రణీః ॥

ఆపస్తంబగురూక్తసూత్రనియమ శ్శాఖాయజుస్సంజ్ఞితా ।
ప్రాప్తోయస్యసగోత్రవాం శ్చ హారితః శ్రీనిట్టలాఖ్యేకులె ।
పౌత్రః కోనయధీమతో ద్విజవరః శ్రీబుచ్చనాఖ్యస్సుధీః ।
పుత్రః శ్రీపురుషోత్తమస్యవిబుధో జగ్రాహ వృత్తింశుభాం ॥ ౧

ఆపస్తంబగురూక్తసూత్రనియమ శ్శాఖాయుతో యాజుషీ ।
కౌండిన్యస్తు సగోత్ర ఏవహియుతో లక్ష్మీన్నృసింహాన్వయన్ ।
పౌత్రస్తిరుమలభట్టసూను రనఘో యస్యాభవ త్సాధునా ।
సాధుశ్శ్రీ నరసింహనామమఖకృ జ్జగ్రాహ వృత్తిం ప్రభోః ॥ ౨

ఆపస్తంబగురూక్త సూత్రనియమశ్శాఖాయుతో యాజుషి ।
గోత్రేణైవచ విష్ణువర్ధన సఖః కోమల్యభిఖ్యాన్వయే ।
వెంగా భట్టుకుమారకో గుణనిధిః శ్రీకొండుభట్టస్యన ।
త్పౌత్రస్సుబ్బయ నామకం ప్రభువరా జ్జగ్రాహ వృత్తింముదా ॥ 3

ఆపస్తంబగురూక్తసూత్రనియమో యద్గోత్రవాన్ కాశ్యపః ।
పౌత్రస్సర్వసుధీమణె స్సుతనయశ్శ్రీసంగుభట్టస్యచ ।
శాఖాయస్యయజుర్మయీచ ధరణీకోటాన్వయే విశ్రుతే ।
ఖ్యాతోవృత్తి ముదాజహారసముదా శ్రీసంగుభట్టః ప్రభోః ॥ ౪

ఆపస్తంభగురూక్త సూత్రనియమోయద్గోత్ర వాగ్గౌతమ ।
శ్శాఖాయస్య యజుర్మయీచనరసంభట్టస్య పౌత్రస్సుధీః ।
పుత్రోరాఘవశాస్త్రిణశ్చ సరసోజ్జంపూడివంశోద్భవః ।
శ్రేష్ఠో వృత్తి ముదాజహారమహతః శ్రీమూర్తిభట్టః ప్రభోః ॥ ౬

ఆపస్తంబగురూక్తసూత్ర విధి కృచ్ఛాఖాయుతో యాజుషి ।
శ్రీవత్సేనసగోత్ర ఏవగరుడాద్ర్యంకాన్వవాయోద్భవః ।
సోమాభట్టకుమారకో ద్విజవరో గోపాలభట్టారకః ।
పౌత్రోరామయశాస్త్రిణః ప్రభువరా జ్జగ్రాహ వృత్తింశుచేః ॥ ౭

ఆపస్తంబగురూక్తసూత్రవిధికృ చ్ఛాఖాయుతో యాజుషి ।
వంశే దేవరకొండనామని మునిశ్శాలావతః శీలవాన్ ।
గోత్రాదీ ర్ఘన కొండుభట్టతనయ శ్రీకృష్ణభట్టారకః ।
పౌత్రః స్తిర్మల భట్టపండితమణే ర్జగ్రాహ వృత్తింప్రభోః ॥ ౮

ఆపస్తంబగురూక్తసూత్రనియమశ్శాఖాయుతోయాజుషి ।
గోత్రాంశేనసఖిత్వమాప హారిత శ్రీరామభక్తాన్వయే ।
పౌత్రశ్రీఘనయఙ్ఞభట్టమభిధః శ్రీరామయజ్వాత్మజః ।
పెరుమాళ్లు ద్విజవర్య ఏవసవరా జ్జగ్రాహవృత్తింప్రభో ॥ ౯

ఆపస్తంబగురూక్తసూత్రముచితం శాఖాయజుర్లక్షణా ।
కౌండిన్యోముని దేవగోత్ర సవయా వారాణసీవంశజః ।
సత్పుత్రోప్పయపండితస్యచ యతోగంగాధరార్యోల్లస ।
త్పౌత్రోవృత్తి ముదాజహారసముదాపాపావధానిఃపభో ॥ ౧౦

సూత్రం కీర్తిత మాశ్వలాయనకృతం శాఖాచ ఋక్శాఖినీ ।
గోత్రంచే చ్ఛికితర్షి ణాంకితమభూ ద్యస్యప్రశస్తంకులం ।
భూమహా దీర్ఘశివేతిపండిత మహాదేవస్య పౌత్రోమహా ।
నయ్యంభట్ట సుతోగ్రహీ ద్ప్రభువరా ద్వృత్తిం చ శేషాచలః ॥ ౧౦

తలముడుపులవంశో యస్యగార్గ్యేసగోత్రోఽ
య్యనబుధవర పౌత్ర స్తిర్మలాఖ్యస్య పుత్రః ।
శ్రుతిరపియజు రాప స్తంబసూత్రంతు వృత్తే ।
రలభతశుభమర్ధం విశ్వపత్యాఖ్యవిద్వాన్ ॥

తలముడుపులవంశో యస్యగార్గ్యేసగోత్రోఽ ।
య్యనబుధవరపౌత్రో వేంకటాద్ర్యార్య పుత్రః ।
శ్రుతిరపియజురాప స్తంబ సూత్రంపవిత్రం ।
త్వలభతవిభువర్యాదక్క నార్యోర్ధవృత్తిం ॥ ౧౧

భండ్యాతుకూరుకులరత్న మనంత పౌత్రః ।
శ్రీకృష్ణభట్టతనయోపిచ కృష్ణభట్టః ।
సూత్రంతు పూర్వమపిగోత్ర ముపిస్తుభార
ద్వాజోగమద్విభువరాద్విమలాచ్చ వృత్తిం ॥ ౧౨

ఋక్శాఖా విహితాశ్వలాయన కృతం సూత్రంచగోత్రం ముశేః ।
కౌండిన్యస్యయతోహిపౌత్ర ఇతి సచ్ఛ్రీవెంకటార్యస్యచ ।
పూజ్యోలక్ష్మణభట్టసూను రధికోపద్రష్టవంశోద్భవో ।
వృత్తింప్రాప విభోర్వదాన్యతిలకా ద్గోపాల భట్టారకః ॥ ౧౩

ఋక్శాఖానుగతాశ్వలాయనకృతం సూత్రంచ గోత్రంమహా ।
భారద్వాజమునేశ్చ రామనసుధీః పౌత్రోపిపుత్ర స్తతం ।
శ్రీగంగాధరభట్టకస్య విలస ద్వేల్లాలవంశోద్భవః ।
శ్రీమానౌబళభట్టకో విభువరా జ్జగ్రాహవృత్తిం శుభాం ॥ ౧౪

ఆప స్తంబజసూత్రమేవహారితో గోత్రై ర్కపాత్రం యజు ।
శ్శాఖాయస్యచ పౌత్రభావమగమ ద్గంగాధరార్యస్యచ ।
గంగూర్యస్వయ జో త్తమస్య తనయో నారాయణార్యస్యస ।
ద్వృత్తిందాతృవరాత్ప్రభోరుపగతో నారాయణార్యస్వయం ॥ ౧౫

చిట్టివేలుతాలూకాలోని కొన్ని దానపత్రముల నకళ్లు

ఋక్శాఖానుగ తాశ్వలాయన కృతం సూత్రం చ గోత్రం మునేః ।
శ్రీవత్సస్యచ తాస్య కొండయయుపపదనారాధ్యస్య పౌత్రో వరః ।
పుత్రః కొండయమంత్రిణోపసచిరః పెనుపాల్గునా నాత్తమో ।
వంశో నాద్భవధాన నాపుపి విభోస్స గ్రాహాంవృత్తిం శుభాం ॥ ౧౬

ఆపస్తంబజసూత్రమేవహి యుతః సూత్రాస్వవామోదయః ।
శాఖామస్య యజుర్సమోపటి సరసంభట్టస్య పౌత్రో మహాన్ ।
కృష్ణంభట్ట సుతస్య వేంకటపతిః శ్రీవత్సగోత్రాంకితః ।
శ్రీమద్వేంకటరామరాజ విభుతః ప్రత్యగ్రహీ ద్వృత్తికాం ॥ ౧౭

ఆలూర్యన్వయసాగరామృతకరః శ్రీ కేశవార్యస్యస ।
త్పౌత్రస్సజ్జన సోమయాజ తనయ స్సోమేశ్వరాఖ్యోమఖి ।
ఆపస్తంబజ సూత్రమేవహి యజుశ్శాఖాగమః కాశ్యపే ।
గోత్రేయస్య సదానశౌండవిభుతో జగ్రాహవృత్తిం శుభాం ॥ ౧౮

ఆపస్తంబజసూత్రమేనహి యజుశ్శాఖాయుతో గౌతమే ।
గోత్రే మిత్రనతనుస్తమోరిపుతపాః శ్రీమోత్కుగుండాన్వయే ।
పౌత్రస్యాబ్బనధీమతః సుతనయః ప్రాజ్ఞోబ్బనార్యాత్మజో ।
వృత్తింప్రాప మహాప్రభోరమణయప్రఖ్య స్సమాఖ్యోత్తమాత్ ॥ ౧౯

సుశీలయుత వెంకటద్విజవరస్య పౌత్రస్సుతస్య ।
సోమనసుధీమణి బుధవరో నృసింహాభిధః ।
కులేమధుర భారతీ కులముని స్తువత్స ।
శ్రియాన్వయే సూత్రే యజుషిపురాసతుజగామ వృత్తింప్రభోః ॥ ౨౦

శైలంభట్టసుతోహి వెంకటసుధీః శ్రీచన్నభట్టస్యస ।
త్పౌత్ర శ్రీకురుముద్ది వంశతిలకః కౌండిన్యగోత్రోత్తమః ।
ఋక్శాఖా విహితాశ్వలాయన విధం సూత్రం యతఃకీర్తితం ।
స శ్రీవెంకటరామరాజ విభుతో జగ్రాహ వృత్తింశుభాం ॥ ౨౧

ఆపస్తంబజ సూత్రమేవహి యజుశ్శాఖాచయస్య క్రమా ।
దాత్రేయేణసగోత్రతాచ నరసంభట్టస్యపౌత్రో గుణీ ।
రామాభట్టకుమారకః సచశుభః శ్రీవెంకటాద్రిస్సుధీః ।
ప్రాప శ్రీయెడవల్లివంశతిలకోవృత్తిం ప్రభూణాం వరాత్ ॥ ౨౨

ఆపస్తంబజ సూత్రమేవహి యజుశ్శాఖాయుతో వత్సలః ।
శ్రీవత్సోపి సగోత్రతామునిరగాత్స శ్రీనివాసార్యకః ।
ధీమాన్ వెంకటనామకార్యతనయ సుశ్రీనివాసార్యస ।
త్పౌత్రో వృత్తియుగం జగామవిదితః శ్రీచక్రవర్త్యన్వయే ॥ ౨౩

విద్వాన్నిట్టలబుచ్చనార్యవిబుధో హ్యస్యాగ్రహారస్యస ।
ద్దాతా వేంకటరామరాజ నృపతేర్యస్స్మాన్మఖోదక్షిణః ।
భూయో దాపయితాచధర్మకరణే తస్యోపదేష్టా సదా ।
పూజ్యోయం యజమానయేవయజత ప్రాఖ్యాగ్రహారావళే ॥ ౨౪

దాతా వెంకటరామరాజ నృపతిః భాస్వచ్చతుర్వింశతి ।
బ్రహ్మభ్యోదిశ దగ్రహార మనఘం గ్రామంముదా మందరం ।
వృత్తిర్వైష్ణవ చక్రవర్తిన ఇతి ద్వేచేత శేషాంతుచే ।
దేకైకామథ తిర్మమలార్య విదుషేతైర్దాపయానహిం(?) ॥ ౨౫

తెవిప్రాః ప్రభుచోదితాగృహమహీమాత్రందిశంతిస్మహి ।
క్షేత్రం తూకకయపల్లె భూమికలితం నిర్ణియ్యసద్వైష్ణవ
శ్రేష్ఠాయోత్తమ తిర్మలార్యవిదుషే వృత్తిందదావిత్యసౌ ॥ ౨౬

అత్రసీమానిర్ణయప్రకారః

సీమా రక్తనగోధలోద్ధతరుభూమధ్యస్థ సీమాశిలా ।
స్వరాకగాః క్రమశోదిశాసుతిస్ర ప్రోక్తోథ చేన్నైఋబుతే ।
పోలిగ్రామతటాకతోయఫలవ త్కేదారభూఖండికా ।
గోవిందాంబికయాకృతోపవధికాకుల్యానుకుల్యాశ్రియా ॥ ౨౭

విప్రగ్రామయుగాంతరోపవనతః పశ్చాత్తునింబద్రుమో ।
వాయవ్యే చినకారికానుతటినీ సాబాహునద్యుత్తరే ।
తీర్థం భార్గవనిమ్నగాంభసిశితే తత్రాశమూలాభిదం ।
సీమాపావన వామనాకృతి శుభా ప్రాగాది కానాందిశా ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం ॥
ఏకైవభగినీలోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥
స్వదత్తాపుత్రికాధాత్రీ పరదత్తాసహోదరీ ।
పితృదత్తాస్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥
మద్వంశజాః పరమహీపతివంశజావా ।
యేభూమిపాస్సతతముజ్వల ధర్మచిత్తాః
మద్ధర్మమేవ సతతంపరిపాలయంతి ।
తత్పాదుకాద్వయమహం శిరసావహామి ॥

కుమారానంతరాజువారి చేవ్రాలు

మౌజే వెంబాకలోచెల్లే మజరా చింతకుంట అగ్రహారం మద్ధ్యనం చూడామణి సోమయాజుల వారివద్ద నున్న కాగిదంపైన వ్రాసిన దానపత్రం నకలు.

హారే క్రీలా వరాహస్య, దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః ।
హేమాద్రి కలశాయత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియందదౌ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవర్షంబులు ౧౬౬౨ రౌద్రినామ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనయాజన అధ్యాపక దాన ప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతు లయిన భారద్వాజసగోత్రా స్తపంబ

సూత్రయజుశ్శాఖాధ్యాయి శ్రైవ షడ్దర్శనాస్వయ వేంకటపౌండరీక యజ్వ పౌత్రు లయిన వెంకటగిరియజ్వ పుత్రు లయిన సర్వస్వతీసర్వతో ముఖ సాగ్నిచిత పౌండరీకమహావ్రతి యాజులవారికి, కాశ్యపగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి కొమార అనంతరాజుగారి పౌత్రులయిన తిరువెంగళనాథరాజు గారి పుత్రులయిన వెంకటరామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక. శ్రీ గిరిద్వారమునకు ఉపద్వార మయిన సిద్ధవటం రాజ్యంలోని గుత్తి సీమ కొలబడి పొత్తపినాటిసీమలో వెంబాక గ్రామంలోని చెర్లు చింతలకుంట అనేపల్లె మాన్యంకావలెనని యెచ్చరిస్తిరి గనుక ఆదేశ ప్రకారంగా ఆ పల్లెస్థళం నిధినిక్షేపజల పాషాణాద్యష్టభోగ స్వామ్యా లనుభవించగలరు దాన వినిమయ విక్రయములకు యోగ్యమైనట్టుగాను యీ సోమోపరాగ పుణ్య కాలమందు శ్రీస్వామికి అర్పితంగా సహిరణ్యోదక ధారాపూర్వకముగా సర్వమాన్య అగ్రహారంగా యిస్తిమి గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుచు సుఖాన నుండ వలెను. అగ్రహారానకు హద్దుల నిర్ణయం ప్రాగ్భాగమున బోయనిపల్లె పొలిమేరహద్దున ఉండేజువ్విమాను దక్షిణానకు మొగ్రకొండ పశ్చిమానకు చావకోనమామిళ్ల చెలిమె, ఉత్తరానకు పొత్తపినాటి బల్లు కనమమీదచౌకీ ఈప్రకారం చతుర్దిక్కులకు హద్దు నిర్ణయం చేసి యీ మధ్యనున్న పొలం త్రికరణ త్రివాచకశుద్ధిగా యిస్తిమి గనుక అనుభవించుకొని సుఖాన నుండవలెను.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

వెంబాక మజరా వెంగమాంబాపురం అగ్రహారీకులవద్దనున్న దానపత్రం అగ్రహారం పరశురామ ప్రీతి అయినప్పుడు దగ్ధమయి పోయినది వాటి అన్వయం తాట్యాకుపైన అగ్రహారీకులు వ్రాసియున్న దానినకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౬౪౨ అగునేటి *ప్లవనామసంవత్సర మాఘ శు॥ ౧ లు సోమోపరాగపుణ్యకాలమందు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి పెదవెంకటరామరాజు దేవ చోడమహారాజులుగారి పుత్రు లయిన కుమార అనంతరాజుగారు తమ తల్లి వెంగమ్మగారి పేరటను అగ్రహారం చేసిన వృత్తులు ౧౪ కి వివరం.

౧ శాకల్య నరసింహావధానువారి వృత్తి,
౧ ఆకృష్ణశాస్త్రులవారి వృత్తి,
౧ శాకల్యావధానులవారి వృత్తి,
౧ కొరలుమద్ది నరసావధానులవారి వృత్తి,
౧ రేవణూరి వెంకటగిరిదీక్షితులవారి వృత్తి,
౧ ఆరేవణూరి నారాయణావధానులవారి వృత్తి,
౧ వెల్లాలయ్యవారి సోమయాజులవారి వృత్తి,
౧ రామభక్తుల సోమేశ్వర సోమయాజులవారివృత్తి
౧ నందేల రమణసోమయాజులవారి వృత్తి,
౧ గోడా పాపావధానులవారి వృత్తి,
౧ కాచు అచ్చన్నభట్లు వృత్తి,
౧ పైడిపాటి అయ్యవారుభట్ల వృత్తి,
౧ పాలపర్తి గంగాధరభట్ల వృత్తి,
౧ కొల్లం అప్పన్న వృత్తి.

ఉభయం వృత్తులు పధ్నాలుగు నిర్ణయంచేసి సర్వాగ్రహారంగా మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగా అనుభవించుకొనియుండేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఇందుకు పల్లె హద్దులనిర్ణయం. తంగటూరు పశ్చిమంగా నుండే కొత్తకాల్వతూము ఆరంభించేసి చక్కగా బావాలుదానది పర్యంతరం

* 1642 is S'ārvarı and 1643 Plava Māgha śu 1. S'ōmōparāga is impossible. Pausha śu 15 Sōmōparāga; Friday 22 Dec. A.D., 1721.

తూర్పుహద్దు ౧; దక్షిణం బావాలుదానది హద్దు ౧; నిరురుతిమూల లెంబాక పొలంలో నుండే నాగిగుర్వకట్టుబడి చేనుహద్దు ౧. దీనికి సరి గట్టుపడమటి లెంబాక కరణాలమాన్యం చేను. సుంకసలమానిగడ్డ హద్దు; వాయువ్యం కుమ్మరివారి కుంటహద్దు ౧; ఉత్తరంకమ్మవారికుంట హద్దు చేసుకొని కోనాపురందోవ హద్దు ౧; ఇందుకు తూర్పు కలవలకుంట మూల వుండే కడపవానివంక హద్దు ౧.

లెంబాక మజరా బోయనపల్లె లోగడ అగ్రహారం అనుభవిస్తూయున్న వారి సంతతి యజ్ఞావధానులవద్దనుండేది కాగితం సన్నదు నకలు.

రౌద్రినామ సంవత్సరం భాద్రపద శు॥ ౩ లు కన్నెలూరు గోపాళుకు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ దేవమహారాజులుగారు నమస్కారం. రామాభక్తుల సోమేశ్వరశాస్త్రుల వారికి లెంబాకపొలంలో బోయనపలె సలవుయిచ్చినారం. సర్వమాన్యంగా నడిపించేది. తారీఖుల్వానుకొని అసలు తిరుగుయిచ్చేది. ఇందుకు శకం ౧౬౬౨ అవుతున్నది.

శ్రీరామ.

లెంబాక మజరా మంగమాంబాపురం అగ్రహారీకులవద్దనున్న దానపత్రం కాగితం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౬౭౩ అగునేటి ఆంగీరసనామ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజన యాజన అధ్యయన అధ్యాపక దాన ప్రతిగ్రహ షట్కర్మ నిరతులయిన మంగమాంబాపురం అగ్రహారస్థితాశేషవిద్వన్మహాజనులకున్ను కాశ్యపగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి అనంతరాజువారి పౌత్రు లయిన తిరువెంగళనాథరాజువారి పుత్రులయిన వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక. శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమయిన సిద్ధవటంరాజ్యంలోకి చెల్లే మా యేలుబడి పొత్తపినాటిసీమలో

లెంబాకగ్రామానకు చెల్లే నడిగడ్డస్థళాన మా తల్లిగారి పేరట అగ్రహారం చేసి గణసంఖ్యా వృత్తులు ౧౨ కి నిర్ణయం చేసి మీకు చేనుమడికిన్ని బాహుదానదీమధ్యమందు మోదుగులగడ్డస్థళం చేనున్ను బల్లివారిపల్లె చేను స్థళానకు చేనుకు ౧౨ మడి లెంబాకగ్రామాన వృత్తి ౧ కి కు ౬ లెఖ(క్క) ఉభయం కు ౭౨ ఈ ప్రకారం నిర్ణయం చేసి యిచ్చినారం; గనుక యిందుకు వృత్తుల వివరము.

శ్రీరామా.

మట్లి వెంకటరామరాజు

౧ కౌశికగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన పోచంపల్లె తిమ్మనభట్ల పౌత్రులయిన సుబ్బాభట్లగారి పుత్రులయిన తిరుపతి శాస్త్రులవారి వృత్తులు ౨.

౧ చికితస(శ్రీవత్సస?)గోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయులయిన నడిగంటి అయ్యవారిసోమయాజులవారి పౌత్రులయిన పెరుమాళ్లదీక్షితులవారి పుత్రులయిన తిమ్మనసోమయాజులవారి వృత్తి ౧.

౧ భారద్వాజసగోత్రాపస్తంబసూత్రయజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన పద్మనాభసోమయాజులవారి పౌత్రులయిన సోమేశ్వ(ర)సోమయాజుల పుత్రులయిన పాపనసోమయాజుల వృత్తి ౧.

౧ పరాశరగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన పూట్ల చలపతివారి పౌత్రు లయిన శేషాచలం పుత్రుడున్ను (అయిన?) శేషాచలం వృత్తి ౧.

౧ కపిలగోత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన గుంటూరి సింగరిభట్ల పౌత్రులయిన అక్కంభట్ల పుత్రులయిన రామాభట్ల వృత్తి ౧.

౧ వాధూళగోత్రయజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన సర్వేపల్లి వెంకటభట్ల పౌత్రులయిన పేరావధానులవారి పుత్రులయిన జోగిభట్ల వృత్తి ౧.

౧ శ్రీవత్సగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన వేదాంతరామభద్రశాస్త్రులవారి పౌత్రులయిన కామాక్షయ్యవారి పుత్రులయిన వెంకటనారాయణభట్ల వృత్తి ౧.

౧ ఆత్రేయసగోత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన నైషధం ప్రసన్నభట్ల పౌత్రులయిన చెన్నభట్ల పుత్రులయిన కేశవభట్ల వృత్తి ౧.

౧ శ్రీవత్సగోత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన మాచవోలి సోమయాజుల పౌత్రులయిన రామాభట్ల పుత్రులయిన నారాయణభట్ల వృత్తి ౧.

౧ భారద్వాజసగోత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన ఉమాభట్ల పౌత్రులయిన వెంగంభట్ల పుత్రులయిన పేరుభట్ల వృత్తి ౧. ౧ కరణాల వృత్తి ౧.

ఈ ప్రకారం పండ్రెండు వృత్తులు నిర్ణయం చేసి యీ పుణ్యకాలమందు శ్రీస్వామికి అర్పితంగాను, మా తల్లికి సుకృతంగాను నిధినిక్షేప జలపాషాణాద్యష్టభోగస్వామ్య మానట్లుగాను దానాది వినిమయ విక్రయములకు యోగ్యమౌనట్టుగాను త్రికరణ త్రివాచక త్రిశుద్ధి త్రిపురుషోద్దేశంగాను సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను యిచ్చినాము; గనుక మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ఆ చేను మడివగను యిచ్చిన సకల ఫలాదులు అనుభవించుకొని సుఖాననుండేది.

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజా వా।
యేభూమిపాః సతతముజ్వల ధర్మ చిత్తాః।
మద్ధర్మమేవ సతతం పరిపాలయంతి।
తత్పాదుకద్వయ మహం శిరసా వహామి॥

దానపాలనయో ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

రామచంద్రాపురం అగ్రహారీకులవద్ద నున్న దానపత్రం ఉండగాను అది అగ్నిదత్తం అయిపోయినది. వాటి(దాని?) అన్వయం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౩౬ అగునేటి విజయనామ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౫ లు మట్టి అనంత రాజువారు తెంగటూరు పొలంలో కంచనపల్లె రామచంద్రపంతులవారికి ధారాగ్రహీతం చేసి యీ అగ్రహారానకు శ్రోత్రియం అపరంజి...... అయిదు చక్రాలు నిర్ణయం చేసి యిచ్చినారు. ఇందుకు రామచంద్ర పంతులవారు నిర్ణయం చేసిన వృత్తుల వివరం.

౨ కంచనపల్లెవారి వృత్తులు.
౪ అవధానం వాసుదేవభట్లవారికి వృత్తులు.
౨ మిరియాల కృష్ణప్పపంతులవారికి వృత్తులు.
౨ జాలెగం జోగిపంతులవారికి వృత్తులు.
౧ కొల్లూరి అంకంభట్లవారికి వత్తులు.
౧ పిసిపాటి వెంకట్రామాభట్ల వృత్తి.
౧ గాధావఝల గోపాలభట్లకు వృత్తి.

అంతు వృత్తులు. *౧౬ ఈవల సముదాయం వృత్తి ౧ అంతు ౧౭

మహారాజె కొమరానంతరాజపురం అగ్రహారం శ్రోత్రియందార్లవద్ద నున్న తెనుగు తామ్రశాసనం పలకలు ౩ వాటికి నకలు.

శ్రీరామా. శ్రీరామా.

హారే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతు వః ।
హేమాద్రికలశా యత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియం దదా॥

శ్రీమత్సమస్తజగతా మనురాగైకభూరవి(మి?)ః ।
జయతి శ్రీపతేర్దివ్యనయనాయితమూర్తిమాౕ ॥
పుత్రస్తస్యమను ర్నామ్నా గుణనిధి ర్వైవస్వతాఖ్యోభవ ।
త్తస్యైక్ష్వాకునృపోభవ త్తదనఖ(? ఘ) వంశే దిలీపోభవత్ ॥

* Only 13 *Vritlis* are mentioned.

తద్రా(?)జాభిజనే కృతిర్దశరధోజాతః ప్రతాపోజ్జ్వల ।
స్తస్యాసీత్తనయో దశాననహరో రామ స్వయంశ్రీహరిః ॥

తద్వంశే దేవచోడస్సమరశతజయీ సాహసైకాగ్రగణ్యః ।
తస్యాసీ న్మట్లివంశే నృపకులతిలకో యెల్లమాఖ్యోమహీపః ।
పెద్దానంతో స్యపుత్రో రణభువివిజయీ చండదోర్దండశాలీ ।
సూను స్తిరువెంగళో స్య ప్రధితనరపతిశ్రేణిసంపూజితాంఘ్రిః ॥

ఏవంచతస్య పుత్రాస్స్యుః తేషాంకీర్తి పరాయణౌ ।
కుమారానంత రాజస్య చిన్నానంతనృపావితి ॥

తయోః ప్రతాపవాన్ శ్రీమాన్ చిన్నానంత మహీపతిః ।
తదియ్యవంశతిలకః కుమారానంత రాడభూత్ ॥

యే కృష్ణమాంబా సమసూత పుత్ర మనంతరాజా దతులప్రభావాత్ ।
శ్వేతాతపత్రీకృతకీర్తిభూషో జయత్యసౌ వెంకటరామ రాజః ॥

అరాతీనాంసైన్యం గణయితు మశక్యం రణతలే ।
విజిత్యాత్మీయేనాద్భుతభుజబలేనాతిమహతా ।
సమాధత్తే స్మాదా వమితపురదుర్గాన్వితమయం ।
సమస్తం స్వం రాజ్యం శతమఖమహాభాగ్య విభవః ॥

వాపీకూపతటాకాది దానధర్మాధికం ప్రభుః ।
కృతవా నన్నదానంచ కాశ్యాం రామేశ్వరేనిశం ॥

శ్రీమన్మహామండలేశ సూర్యవంశాభిచంద్రమాః ।
భళ్లాణరాయభయదః కావేరీవల్లభాంచితః ॥

రిపుమత్తేభ సందోహ మృగరాజాఖ్యలాంఛనః ।
దేవచోడ మహారాజ పరనారీ పరాఙ్ముఖః ॥

జయరాజన్ జయస్వామి న్నితి మాగధ సంస్తుతః ।
సోయం వెంకటరామరాజనృమణిః కీర్త్యాసమస్తంజగత్ ।
త్సంపూర్యాఖిలరాజ్యభారవహనేభోగీంద్రతుల్యో విభుః ।
మత్వాస్వాత్మని కర్తుమత్రవిదుషా మగ్ర్యాగ్రహారంపితం ॥

ర్ణామ్నాలక్షణలక్షితం సమకరో త్సంపూర్ణభాగ్యోదయః ।
రంధ్రేందురసచంద్రాది గణితే(౧౬౧౯) శకవత్సరే ॥

ఈశ్వరాబ్దే మాసి చైత్రే దర్శేపక్షే సతేశుభే ।
సూర్యోపరాగపుణ్యేహ్ని సర్వబ్రాహ్మణ సన్నిధౌ ॥

శ్రీమన్నాగనాథస్య నికటే బాహుదాతటే ।
నానాగోత్రాభిధానేభ్యో విప్రేభ్య స్సత్య సంగరః ॥

శ్రీమత్సిద్ధవటాధీన పొత్తపీవిషయే శుభే ।
వోబిలిగ్రామసంపర్కే ఖండికాద్వయసంయుతం ॥

కుమారానంతరాజాదిపుర మిత్యనునామకం ।
సీమా చతుష్టయోపేతం సర్వమాన్యం సపాదపం ॥

నిధినిక్షేపపాషాణా ద్యక్షీణాగామి సంయుతం ।
గణభోగ్యం సిద్ధసాధ్యం ప్రాదారామ సమన్వితం ॥

వాపీకూపతటాకైశ్చ సుభోగ్యం పుత్రపౌత్రకైః ।
క్రయాధమనదానార్హం తథా వినిమయోచితం ॥

ఆచంద్రతారకం లోకే సమ్యక్సాక్షా త్రివాచకం ।
శ్రీమాన్ కాశ్యపగోత్రాంకో వెంకట్రామ మహీపతిః ॥

పురోహితైః పరివృతః ప్రయత్నైశ్చ మనీషిభిః ।
సనువర్ణజలాసార పూర్వకం పుణ్యవాన్ దదౌ ॥

తత్రాష్టదశ సంఖ్యాక క్షేత్ర యుక్తే పురే శుభే ।
క్షేత్రవంతో విలిఖ్యంతే విప్రా వేదాంగపారగాః ॥

కర్తా వెంకటరామరాజభుజగుప్తా ఖండ భూమండలా ।
భ్యంతర్వర్తి విపశ్చిదార్య పటలీసంరక్షకత్వస్థితే ।
శ్రీమాన్నిట్టలవంశదుగ్ధజలధిప్రోద్యన్నిశానాయకో ।
నేతా సోత్రవిభాతి బుచ్చనసుధీ జ్యోతిర్విదామగ్రణీః ॥

యాజుషహారీతవర్యో నిట్టలకులదీపబుచ్చి భట్టాఖ్యః ।
పురుషోత్తమార్య సూను స్సార్థం క్షేత్రం సమశ్నుతే విద్వాన్ ॥

తిరుమలాన్వయ సంభూతో యాజుష శ్శఠమర్షణః ।
కేశవాచార్యవిబుధః క్షేత్ర మేక మిహాశ్నుతే ॥

తిరుమలాన్వయ సంభూతో యాజుష శ్శఠమర్షణః ।
క్షేత్రభా గ్వెంగళాచార్యః ఉదయాద్రీతిలాంఛనః ॥

తిరుమలాన్వయ సంభూతో యాజుషశ్శఠమర్షణః ।
రంగాచార్యో వైష్ణవోత్ర క్షేత్రే నైకేనభాసతే ॥

శ్రీవత్సగోత్రజ శ్చక్రవర్తివంశప్రదీపకః ।
ఉత్కృష్టం వెంగళాచార్యః క్షేత్రభా గ్యాజుషోత్తమః ॥

చక్రవర్త్యన్వయోద్భూతః శ్రీవత్సః యోరిలాంఛనః ।
యాజుషః కృష్ణమాచార్య యేకక్షేత్రమిహాశ్నుతే ॥ ౧ ॥

చిత్రాన్నం మృష్టమగ్ర్యం దధి ఘృతసహితా పూపశాకాద్యనేకః ।
ద్వాదశ్యా మప్రమత్తమః ప్రవిమలతరధీః బ్రాహ్మణేభ్యోదదాతి ।
సోయం శ్రీ మోత్కుగుండాభిధకుల తిలకః శ్రీహరిః ఖ్యాతకీర్తిః ।
క్షేత్ర భుంక్తే ఽగ్రహారే సుర గురు సదృశో యాజు షో గౌతమా గ్ర్యః॥

శ్రీదామగల్లు లింగావధానిభూ ర్వేంకటాభిధః ।
ఆత్రేయః క్షేత్రభాగత్ర వేదాధ్యాపన పూర్వకం ॥ ౧
షడ్దర్శనకులాబ్ధీందుః షడ్దర్శన విశారదః ।
భారద్వాజః క్షేత్ర మేకమాప సర్వేశరాధ్వరీ ॥ ౧

షట్ఛాస్త్రపారగో రామవంశ్యో హారీత యాజుషః ।
వీరరాఘవయజ్వాత్ర క్షేత్ర మేకం సమశ్నుతే ॥ ౧ ॥

సోమ్యాజ్యోన్వయకులోద్భూతః శ్రీవత్సో, యాజుషోత్తమః ।
రాఘవాధ్యాపకోద్భూత వెంగయార్యోర్ధవృత్తి భాక్ ॥ ౧

సర్వాభట్టకులోద్భూత శ్రీమద్బుచ్చనసోమపాః ।
భారద్వాజో యాజుషోత్రక్షేత్రమేకమవాప్త వాన్ ॥ ౧

మైత్రేయగోత్ర సంభూతః శ్రీమాన్ భాగవతో త్తమః ।
కోదండభట్ట విబుధో లబ్ధవాన్ క్షేత్రము త్తమం ॥ ౧

తీర్థాలకుల సంభూతః కృష్ణయోగీజటాధరః ।
హారీతోత్ర యజుర్వేది క్షేత్ర ద్వర్థం సమశ్నుతే ॥ ౧

పిడతలాన్వయసంభూతః కౌశికో యాజుషాగ్రణీః ।
శ్రీమాన్ వెంకటభట్టాఖ్యో వృత్తిమానగ్రహారకే ॥

రాళ్లపల్లెన్వయాబ్ధీందు గౌతమస్త్రైత్తిరియ్యకః ।
శ్రీమాన్నృసింహభట్టాఖ్యః క్షేత్రమేకం సమశ్నుతే ॥

గణకాగ్ర్యోన్సుధీః శ్రీమాన్ జాతో గౌరవరాన్వయే ।
ఓబిలేశో లోహితకో వృత్తిభాక్తైత్తిరీయకః ॥

సర్వేశ్వరసాంబమూర్తి రమృతాంశుకళాధరః ।
శ్రీనాగనాథదేవేశః ప్రవిభాత్యగ్రహారకే ॥

భూపశ్రేష్ఠపిత్రున్వధర్మనికరం సంపాలయద్భూభృతాం ।
శ్రీమ న్మట్లికులాబ్ధి సోమవిభురా ట్తిర్వెంగళాఖ్యస్యహి ।
ఆజ్ఞాయాలిఖితం సమస్తవిదుషాంశ్రేష్ఠేన మద్దర్శని ।
వంశోద్య ద్గిరియజ్వనాఖిలబుధాం భూదానపత్రంవరం ॥

అస్యాగ్రహారస్యసీమానిర్ణయ ఉచ్యతే ।
పశ్చిమే నాగేచలః ఉత్తరే బాహుదానదిః ।
ప్రాచ్యాం శృంగిణిమలతటాకః ।
దక్షిణే వెంకటాచల ఘంటాపథః ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

మద్వంశజాఃప రమహీపతివంశజా వా।
యేభూమిపా స్సతత ముజ్వలధర్మచిత్తాః।
మద్ధర్మమేవ పరిపాలనమాచరంతి।
తత్పాదుకద్వయమహం శిరసానమామి ॥

సర్వేషాంభర్థినతంభుం క్తే శ్వాపిస్వభర్దిశంసతత్ ।
తతః కష్టతరోనీచోవిప్రదత్తాపహారకః ॥

కుమారానంతరాజువారి చేవ్రాలు

దామనచర్ల అగ్రహారం శోత్రియందారు కుందవరం నృసింహ శాస్త్రులవారి కొమారుడు వెంకటశాస్త్రులవారి వద్దనున్న దానపత్రం కాగితం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౭౮౯ అగునేటి పింగళనామ సంవత్సర చైత్ర బ॥ ౭ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులైన శ్రీవత్సగోత్రాప స్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన కుందవరం కృష్ణసోమయాజులవారి పౌత్రులయిన విశ్వపతి దీక్షితులవారి పుత్రులయిన నృసింహశాస్త్రులవారికి కాస్యపగోత్రాప స్తంబసూత్ర యజు శ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు వారి పౌత్రులయిన తిరువెంగళనాథరాజువారి పుత్రులయిన వెంకట్రామ రాజు దేవచోడమహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మ శాసన పత్రిక క్రమమెట్లన్నను, శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమయిన సిద్ధవటంరాజ్యమునకు చెల్లేమాయేలుబడి పొత్తపినాటి సీమలోని వెల్ల చర్లగ్రామానకు అంతర్భూతమయిన దామనచర్ల గ్రామం మహారాజశ్రీ నాయన్నగారు తమకు సర్వమాన్యముగా అష్టభోగస్వామ్యములతో కూడా దయచేసి మన్మథ సంవత్సరంలో దానపత్రం దయచేసి యిప్పించి యుండగా తత్ప్రభృతి నడుస్తూవున్న సంగతి ప్రమాదీచ సంవత్సరంలో యిండ్లతో

మరాటి ముద్ర

కూడా ఆదానపత్రమున్ను అగ్నితప్తమై పోయినది. పునహా దాన పత్రము వ్రాయించియిప్పించవలెనని పలకరిస్తిరి గనుక అదే ప్రకారం తమకు యిదివరపరియంతం అనుభవం విచారణీయం చేసి గ్రామానకు హద్దులు తూర్పు చెరువు మొగువగుట్టలు, దక్షిణం గువ్వలవాని చింత, పడమట ఆవులమాలె, ఉత్తరం రాచపెరలకోన ఈప్రకారం చతుర్దిక్కులు నిష్కర్షపరచి చాలాబాదు ప్రకారం సెలవు యిచ్చినారం. మీ పుత్ర పారంపర్యంతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకొ సుఖాన వుండేది.

श्रीरामा

శ్రీరామా మట్లి వెంకట్రామరాజు

శ్లో॥ దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మవుజే వెలగచర్ల మంగళాంబాపురం అగ్రహారం శోత్రియం దార్లు బ్రాహ్మలవద్ద నుండే కాగితం దానపత్రముల నకళ్లు.

హారే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీ చ్ఛత్రశ్రియం దదౌ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౯౧ అగునేటి విరోధినామ సంవత్సర వైశాఖ బ॥ ౫ లు శ్రీమద్యజన యాజన అధ్యయన అధ్యాపక దాన ప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతులయిన యజమాన స్వాస్త్యం ఆలూరి వెంకటపతి మొదలయిన మంగమాంబాపురం అగ్రహార స్థితాశేష విద్వన్ మహాజనులకున్ను కాస్యపసగో త్రాపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వరమట్లి తిరు వెంగళనాథరాజువారి పౌత్రులయిన వెంకట్రామరాజువారి పుత్రులయిన

తిరువెంగళనాధరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమ మెట్లన్నను, శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమైన సిద్ధవటం రాజ్యములో చెల్లే మా యేలుబడి పొత్తపినాటి సీమలో వెలగచర్లగ్రామాన పెరుమాళ్లరెడ్డి కుంట ఖిలపడియుండగా ఆ కుంటకు విస్తారం వరహాలు యిచ్చి చెరువుకట్టించుకొనేము, ఆ చెరువు క్రిందనుండే అరణ్యము మాకు సర్వమాన్యముగా యిస్తే అగ్రహారంచేసు కొని యుండేమని పలుకరించుకొంటిరి; గనుక ఆ దేప్రకారం మహారాజశ్రీ మా నాయన్నగారు దయచేసి సెలవుయిచ్చినంతలో వరహాలుబెట్టి చెరువు బలంచేసుకొనియుంటిరి; గనుక మహారాజశ్రీ మా అవ్వగారి పేరట మంగమాంబాపుర మనే అగ్రహారం గణసంఖ్య వృత్తులు తారణ సంవత్సరాన ౧౯ వృత్తులు నిర్ణయంచేసి అగ్రహార క్షేత్రానకు పొలి మేర హద్దు నిర్ణయం, తూర్పుదిక్కు రాజశ్రీ చంద్రరాజు వారి భావి, దక్షిణం వెదుళ్లవంక పెద్దవంకకూడలి, ఉత్తరం సిద్ధిరాజుచేనిసంగు జువ్విమాని పశ్చిమం బత్తునికుంట, ఉత్తరం కొండపాటి పొలిమేరసంగు ఈ ప్రకారం చతుర్దిక్కులు నిర్ణయంచేసి యీ మధ్యనున్న పొలం నిధినిక్షేప జల పాషాణ అక్షిణి ఆగామి సిద్ధసాధ్యంబు లనియెడు అష్టభోగ తేజస్వామ్య ములున్ను దానాది వినిమయ విక్రయయోగ్యములుగునట్టుగాను సర్వ మాన్యముగాను దానపత్రం వ్రాయించి యిప్పించినియుంటిమి; గనుక ఆ నిర్ణయప్రకారం వృత్తులవారు దేశాంతరం పోయి తిరుగావచ్చి మాకు జీవనంకాదు మేము పెట్టిన సొమ్ము మాకు తిరుగా యిస్తే మావృత్తులు మీవశాన విడిచి పెట్టుతున్నాము అని మందలించినంతలో వారిసొమ్ము వారికి మీరు యిచ్చి ౧౯ వృత్తులకున్ను ౧౮ వృత్తులు ఖరారుచేసుకొని ఆక్రమానకు వృత్తులు పద్నాలుగున్ను నిర్ణయంచేసి యీ దినం శ్రీరామాయణ పట్టాభిషేక ఉత్సవకాలమందు సహిరణ్యోదక ధారా పూర్వకంగాను త్రికరణ త్రివాచక త్రిశుద్ధిగాను, ధారాగ్రహీతం చేసి నారం గనుక అందువల వచ్చే చేనుమడి ఫలవృక్షాదులు మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది. మీరు కట్టించిన చెరువులో నగరికి వచ్చిన దసవందం భాగం

సమభాగము సహాగా మీకు శ్రీరామార్పణంగాను సర్వమాన్యముగాను సెలవు యిచ్చినారం గనుక అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

మద్వంశజాః పరమహీంపతి వంశజా వా ।
యేభూమిపా స్సతత ముజ్వలధర్మచిత్తాః ।
మద్ధర్మమేవ సతతం పరిపాలయంతి ।
తత్పాదుకాద్వయ మహం శిరసా వహామి ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

श्रीरामा

శ్రీరామా మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు

ఇందుకు గణసంఖ్య వివరం

౨. యాజమాన్యం కాస్యపసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన ఆలూరి వెంకటపతిభట్ల పౌత్రులయిన, వెంకటగిరి పుత్రులయిన వెంకటపతికి యాజమాన్యం సహా వృత్తులు

౧. కాశ్యపగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన ఆలూరి నరసంభట్ల పౌత్రులయిన నరసంభట్ల పుత్రులయిన సూర్యనారాయణభట్లకు వృత్తు ౦॥-౻౦; యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన భండె ఆత్మకూరి రమణ దీక్షితులవారికి ౦।-।౦; ఉభయం వృత్తి ౧. ౧ కాశ్యపగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన ఆలూరి వెంకటపతి పౌత్రులయిన వెంకటగిరి పుత్రులయిన సూరి భట్లగారి వృత్తి ౧.

౧. కాస్యపగోత్ర ఆపస్తంససూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన ఆలూరి వెంకటగిరి పౌత్రు లయిన వెంకటాచలం పుత్రులయిన వెంకటగిరి వృత్తి ౧.

౧. భారద్వాజసగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధాయులయిన రంగసముద్రం పెరుమాళ్లభట్ల పౌత్రులయిన వెంకటభట్ల పుత్రుల్నయిన సూరి సోమయాజుల వృత్తి ౧.

౧ రామాభట్ల వృత్తి.

౧. శ్రీవత్సగోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన బట్టేపాటి పాపన్న పౌత్రులయిన వెంకన్న పుత్రులయిన రామచంద్రయ గారి వృత్తి ౧.

౧. హారితగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన వామటిపర్తి రామచంద్రయ్య పుత్రులయిన గురువప్ప వృత్తి ౧.

౭౦ కౌండిన్యసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన రామచంద్రుల తిమ్మన్న పౌత్రులయిన రాఘవయ్య పుత్రులయిన కృష్ణయ్యకు వృత్తి ౦౽౭(?)౦.

౦ వెంకటావధానుల వృత్తి ||=|||౦

౧ కౌండిన్యసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన దుర్భా నారాయణభట్ల పౌత్రులయిన పాపాభట్లు ౭౽(?)౦.

ఉభయం వృత్తి ౧.

౧ శ్రీవత్సగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన అహోబళభట్ల పౌత్రులయిన వెంకటనారాయణభట్ల పుత్రులయిన పుల్లభట్ల వృత్తి ౧.

౧ కౌండిన్యగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన సాధు కృష్ణంభట్ల పౌత్రులయిన నరసంభట్ల పుత్రులయిన పాపాభట్ల వృత్తి ౧.

౦||౦ కౌండిన్యగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన సాధుచెన్నంభట్ల పౌత్రులయిన సుబ్బాభట్ల పుత్రులయిన నరసంభట్ల వృత్తి ౦౪౦.

౦౭౭౦. కాస్యపగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన చులపూరినారాయణభట్ల పౌత్రులయిన నరసావధానుల పుత్రులయిన రామాభట్ల వృత్తి ౦౭౭౦(?).

౦ı౦. కరణీకం వృత్తి ౦ı౦.

ఈ ప్రకారం గణసంఖ్యావృత్తులు పద్నాలుగు నిర్ణయంచేసి రామపట్టాభిషేక మహోత్సవకాలమందు శ్రీరామచంద్రార్పణముగా సహిరణ్యోదకధారా పూర్వకముగాను యిస్తిమి; గనుక యీ క్రిమాన మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించి సుఖాన వుండవలెను.

రెండోసన్నదు వెలుగచర్ల రెడ్డికరణాల పేర వ్రాయించి యిచ్చినది.

మట్లి తిరువెంగళనాథ రాజు

విరోధినామసంవత్సర వైశాఖ బ ౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు వెలగచర్లరెడ్డి కరణాలకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం; తర్వాత మీ గ్రామంలో పెరుమాళ్ల రెడ్డికుంట ఖిలమైపోయినది. అది ప్రబలం చేసుకొనేము అని బ్రాహ్మలు వచ్చి మనవిచేసికొన్నంతలో మహారాజ శ్రీ నాయ్నగారు అగ్రహారానకు సన్నదు సెలవు యిచ్చియుండిరి గదా అందుకు వారు యిక్కడ వృత్తుల నిర్ణయం చేసుకొని దానపత్రం వ్రాయించుక పోయిన ప్రకారానకు కొందరు నిభావు అయ్యేటందులకు బలం చాలక తమ వృత్తులు గ్రామంలో కాపురం ఉన్నవారికి యిచ్చి తాము చెరువుకు యిచ్చిన వరహాలు తిరుగా రాబట్టుకొని పోయిరి; గనుక గ్రామంలో కాపురంఉన్న వారు అందరు సముఖానకు వచ్చి అగ్రహారానకు మంగమాంబాపుర మనే నామధేయం నిష్కర్ష చేసుకొని అందుకు ఆలూరి వెంకటపతిని యజమానుణ్ని యేర్పరచుకొని వత్తులు ౧౮ దృఢముగా నిష్కర్ష చేసుకొనిరి: గనుక ఆప్రకారం దానపత్రం సెలవుయిచ్చి పంపించినారం. దానపత్రం ప్రకారానకు చతుర్దిక్కులకులోగానున్న చేనున్ను చెరువు క్రింద తీరిన మడికి అగ్రహారీకులకు సర్వమాన్యంగా సెలవు యిచ్చినారం నిరాచ్ఛేదనగా నడిపించేది.

కొండూరి గ్రామాన భట్టవృత్తిమాన్యం అనుభవించే శేషాద్రి శాస్త్రుల వద్ద నున్న దానపత్రం కాగితం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు ౧౭౭౯ అగునేటి అక్షయనామ సంవత్సర కార్తీక బ॥ ౧౦ లు ఆపస్తంబసూత్ర కౌండిన్యసగోత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన వెలకూచి రామలింగంభట్ల వారి పౌత్రులయిన శంకరావధానులవారి పుత్రులయిన సుబ్బాజోస్యుల వారికి, ఆపస్తంబసూత్ర కాస్యపగోత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి నరసింగరాజు వారి పౌత్రులయిన వెంకటపతిరాజుగారి పుత్రులయిన తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడమహారాజులు గారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక. శ్రీశైల ద్వారమునకు ఉపద్వారమయిన సిద్ధవటం సీమలో చెల్లే మాయేలుబడి పొత్తపినాటిసీమలో కొండూరు మాగ్రామాన మాగడ్డదీరులో మాన్యం కావలెనని పలకరించినారు. గనుక అందులక్రమమెట్లన్నను, మహాలక్ష్మిసమానురాలగు మా అక్క అపరచింతల అచ్చమ్మగారికి పసుపు కుంకుమనిమిత్తార్థమై యిన్నవడగాయ గుంత మడి స్థళానకు ౩౹౦ సందిరేవునకు ౦।౦ వెరసికు ౪ నాలుగుకుంటలు యీ నాలుగుకుంటల మడి వారికి యిచ్చియుండగా వారు సహగమనం స్వర్గస్తకాలమందున వెలకూచి సుబ్బాజోస్యుల వారికి ఆస్థళం ధారాగ్రహీతం చేయమని వారు ఆజ్ఞయిచ్చిరి, గనుక ఆదేప్రకారం వారి పిండప్రదాన కాలమందు యీ నాలుగుకుంటల మడి సహిరణ్యోదక దాన ధారా పూర్వకంగా యిస్తిమి. మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంగాను సర్వమాన్యంగా అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥
దానపాలనయో ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥
హారే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతు వః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీఛత్రశ్రియం దధౌ ॥

ఈ దానపత్రం కుంపినీవారి ప్రభుత్వంలో పైనవ్రాసిన రాజు తమగడ్డతీరు బ్రాహ్మణుడికివ్రాసి యిచ్చినారు. ఇందులో మాయేలుబడి

పొ_త్తపినాటిలో కొండూరు అని వ్రాసియున్నది గాని వారియేలుబడి లేదు. కుంపిణీవారి యేలుబడిలో వున్నారు.

లోగడ కొండూరు అమరం అనుభవిస్తూయున్న మట్లవారి వంశీకు లయిన తిరువెంగళనాథరాజు వారి కొమారుడు మట్లి వెంకటపతిరాజు గారి వద్ద నుండే సన్నదు.

(ఈ పుట అంతయు ఉరుదు భాషలో వ్రాయబడినది.)

ఆమీలానే హాల యి_స్తకబాలు ప య్య వనికొండా సర్కారుముర్తు జాన్నగరు సుబేఫరబంద్దె బునియాద హైదరాబాదనవి_స్తే మొదె హారద దరివిల్లాము య్య యీడుకలపాడు స య్య పూనూరు అమలె వయ్య ముజుకూరు సరకారు మస్తురు మొబలగ చారహజారరూపయ్యాహస్తానా జమాకామిలు దారదు హాసబుల మస్తుర బతరీక యినాం బచనరాజే జమీ దారుకె దరహజూరతకదీము తుమేను మాయద మరహామతీ ఖుదా బాయదకేమ మజబూరరా అజయి_స్తదాయ స్న ౧౧౮౨ ఫసలీ రూవాలె మహార్నలె నము దేరసీదబగీరంబిదె హామజబూరముజాహిం వ ముత అదజనమవదదరీబాబ తాకీద ఆకీదదానిస్తా హాసబులమస్తురు బ్రాము లారందబతారీఖు దొజ్దా హాలంమహారరజ్జబులముర బ్బె బస్న ౧౧౮౨ హిజరికళిమిఖుర.

(తక్కిన పుట అంతయు ఉరుదులో వ్రాయబడినది.)

క్రిందవ్రాసిన దాని పై భాగములో రెండు పంక్తులు వురుదులో వ్రాసియున్నారు. బ నాయబానె హాల యి_స్తకబాల వ దేశముఖ యానె వ దేశపాండియానె వ మొకద్దమానె వ కులకర్నియానె వ॥ వినికొండా సరకారము_ర్తుజాన్నగరుక సుబేపరబంద బునియాద హైదరా బాద భిదానంద మ॥ యిడుపులపాడు అమలె వ॥ మజుకూరుజాగీరు మట్లిరమణారాజు జమీదార వ॥ సిద్ధవట అమి కదిములయ్యాము బ॥ మొజిమొజిబి అననాద హాజూర్న మోకరరు వుండెగనుక వి(ద?)రిం విలాస్నదుల ప్రకారం బిదస్తురు సాబక బహాలు చాయనాయను. బామొ

(యు(?)నకిం గీరువారు మునకలుగా గ్రహించి మ ! పుజుకూరు జటా దారు పుజుకూరు శామాయిషు చేసుకొనిచ్చేది. నకిం బాబాతాకీదు దానిస్తా హాసబుల మన్సూబా అమలారండ బతారీఖ చ ౧ సూహే మొహారం సన్న ౧౧౮౫ హిజరి.

ఈటిమార్పురం గ్రామాననున్న తాళ్లపాకం చిన్నన్నగారి సంతతి నందవరీకులు బ్రాహ్మలు వెంకటాచార్యుల వద్ద తామ్రశాసనం తెలుగు అక్షరముల రేకు లు ౩। పద్మసాలెవాండ్లు వ్రాసియిచ్చిన వర్తన నకలు తాట్యా ౹ లమీాద తామ్రశాసనం యిప్పుడు గుర్రంకొండ సీమకు తీసుక పోయినారు.

చక్రం. నామం. శంఖు.

శ్రీమదలమేలుమంగా మనోహార శ్రీవెంకటరమణ బహుపరాకు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవర్షంబులు ౧౪౬౩* అగునేటి శుభకృతునామసంవత్సర మాఘ శు ౧౫ లు గురువారం శ్రీమతేరామానుజాయనమః శ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్య ఉభయ వేదాంతప్రవర్తకులయిన తాళ్లపాక అన్నమాచార్యపుత్ర తిమ్మార్య నందన రత్నమకరకుండలయుగ్మమండితకర్ణ సకలవైష్ణవపాదసంసేవ కాబ్జసదనావధూలబ్ధ సరసకవిత్వ విదితమానస తిరువెంగళనాథయ్య దివ్య శ్రీపాదపద్మములసన్నిధికి అన్నమాచార్యులవారి పౌత్రులయిన తిమ్మా చార్యులవారి పుత్రులయిన తాళ్లపాక చిన్నన్నగారి ఛపన్నయాన్నై యారుదేశంబులంగల పద్మసాలెకుల సంభవులు వ్రాయించి యిచ్చిన వరుసాశన తామ్రశాసనక్రమమెట్లన్నను : శ్రీమన్నారాయణునినాభికమ లంబున చతుర్దశ భువన నిర్మాణ సకలభూత చరాచర ప్రపంచో త్పత్తిహేతుభూతుండైన చతుర్ముఖుండైన బ్రహ్మదేవుం డుద్భవిల్లె. ఆ బ్రహ్మకు మానసపుత్రుండైన భృగుమహామునీంద్రు డుద్భవిల్లె. ఆభృ గువుకు మృకండు డను మహామునీంద్రు డుద్భవిల్లె. మృకండునకు మార్కం

* Date Irregular. S'ubhakṛit 1464 and not 1463. Māgha śu 15 is, according to L. D. Ephemeris, a Saturday, and not Thursday as stated in the inscription. S'ubhakṛit Māgha S'u 15. 20th Jan. 1543.

డేయుండుద్భవిల్లె. ఆ మార్కండేయునకు అయోనిసంభవుండైన తద్వేదాగ్నికుంభమధ్యంబున పంచమహాఋషి భావనమహాఋషులను యిరువురుపుత్రు లుద్భవించిరి. జ్యేష్ఠపుత్రుండైన పంచమహాఋషియు వంశంబున దేశంవారుద్భవించిరి. ద్వితీయ్యపుత్రుండైన భావ ఋషియు వంశంబున సకల సురాసుర మనుష్యగుహ్యకాభిమాన రక్షకులయిన శ్రీపద్మసాలెసెట్లు పెక్కండ్రులున్ను, బండారవాడకులాచార ప్రతిపాలకు లున్న పులియజంగలిమలవరగండరులున్న వ్యాగ్రహ గంధర్వశాప విమోచనలున్న ఘూలకాసురసంహారులున్న కాల్వసేన శిరఃఖండను లున్న కార్పాసతంతువస్త్రనిర్మాణులున్న శ్రీమన్నారాయణుని నాభి కమలంబున తంతుకైకొని శృంగారపరుండైన నారాయణునకు పీతాంబర మున్న లక్ష్మీదేవికి లక్ష్మీనారాయణంచుపుట్టమున్న యీశ్వరునికి పులివన్నెపుట్టమున్న పార్వతికి గవాక్షులపుట్టమున్న, బ్రహ్మకు పొప్పళివన్నెపుట్టమున్న, సరస్వతి సన్నవోలుపుట్టమున్న, మన్మధరతీదేవులకు లతావిచిత్రములైన పుట్టములున్న, విఘ్నేశ్వరునకు గరుడవన్నె పుట్టమున్న, భైరవునకు బద్దెల పుట్టమున్న, ఋషులకు మునులకు కాషాయ వస్త్రములున్న, త్రయిత్రింశత్కోటి దేవతలకు యోగ్యంబులయిన పుట్టంబులు నిర్మించి యొసంగిన, అప్పుడు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులు మెచ్చి యిచ్చిన బిరుదావళ్లు కనకదండె, అందల, కాళంగి, అడపం, వింజామరలు పంచమహావాద్యంబులు అక్షయతూణీరాలు పులిటెక్కెములు గరుడ ధ్వజంబులు స్వర్ణాలగరిగె ముత్యాలగొడుగులు కుంచె కాళంజి అయిరావతంబులగు భద్రగజంబులు ఉచ్చైశ్రవంబులగు అశ్వంబులున్న కనక జందెము కాలుదివ్వెలు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులచేత గైకొన్న సాహస వీరులున్న కోరమీసంబులు గల కోదమ సింహంబులున్న రూపకందర్పులున్న ఆడితప్పనివారున్న పలికిబొంకనివారున్న శ్రీకాంచిక్షేత్ర వీర పుంగవులున్న నూటయెనిమిది దివ్యతిరుపతులయందు ధ్వజ పటారోహణ రాజవీధి మంటప తలంబ్రాలుమంటప మంగళసూత్ర దివ్యాభరణ వస్త్ర కైంకర్యపరులున్న అనవేమారెడ్డిసాన్నిధ్యాన కులవ్యవహార తత్పాయిత పిండనిగ్రహ విజయులున్న భావనాఋషి భద్రావతీ కన్య గర్భ పూర్ణో

దయ చంద్రులున్ను వారికి అత్తనాగున్ను లక్ష్మీదేవిపుట్టింటివారున్ను మాతృవంశంబున సూర్యునికి మనుమలున్ను పితృవంశంబున బ్రహ్మకు మనుమలున్ను ఉపనయన సంధ్యగాయత్రీమంత్రప్రవీణులున్ను మార్కండేయ గోత్రోద్భవులున్ను హరిహర బ్రహ్మదేవతలచేత బిరుదావళులు పుచ్చుకొన్న పద్మసాలెకుల సంభవులు అయోధ్యా మధురా మాయా కాశీ కాంచీ అవంతికాపురి ద్వారావతి మొదలయిన తిరుపతి, చంద్రగిరి, శ్రీరంగం, తిరుచనాపల్లి, రామేశ్వరం, కంచి, కాళహస్తి, వెంకటగిరి, వేలూరు, నెల్లూరు, ప్రళయకావేరి, చెన్నపట్ణం, పొదిలె, కందుకూరు, ఉదయగిరి, పెనుకొండ, వినుకొండ, చీరాల, పేరాల, మంగళగిరి, కంభం, కందనవోలు, జగన్నాథం, ఢిల్లి, అవరంగాబాదు, రాయదుర్గం, గుర్రంకొండ, అవుకు, శ్రీరంగపట్నం, బెంగుళూరు, కడప, సిద్ధవటం, రాజమహేంద్రవరం, మొదలయిన యేనూరుకోట్ల భూమండలంలో గల యాభైయారు దేశాల పద్మసాలెసెట్లు [వారి పేర్లుగలవు.]లక్ష్మీదేవి దక్షిణ ముఖమంటపమందు వ్రాయించియిచ్చిన ధర్మశాసనం క్రమమెట్లన్నను : దేవరవారు మాకు గురువులు గనుక దేవరవారికి మేము ప్రియశిష్యులు గనుక, జాంద్రవారున్ను మేమున్ను వివాదపడి లక్ష్మీదేవి పుట్టింటి వారు తామని జాంద్రవారున్ను మేమని మా జాతివారున్ను, వివాదపడి మీ సముఖానకు వస్తిమి గనుక, అప్పుడు లక్ష్మీదేవి పుట్టింటివారని మమ్ముల నిర్ణయంచేసి పురుషోత్తమరాయుల వారిని గురువుల తిరుమల తాతాచార్యులవారిని జాంద్రవారిని మమ్ములను అలమేలు మంగాపురానకు వెంట బెట్టుకపోయి అప్పుడు పురుషోత్తమరాయులుతో......సకలమైన ప్రజలు వింటూవుండగా అలమేలుమంగమ్మచేత తన పుట్టింటి వారు పద్మసాలెవారు అని అలమేలు మంగమ్మచేత పలకరించి మా కార్యం నిర్వాహకం చేసి మా కులం ఉద్ధరిస్తిరి గనుక, అప్పుడు పురుషోత్తమరాయుల చేత మాకు బిరుదులు గండపెండేరం సింహాతలాటం వింజామరలు యిప్పించి, అప్పుడు భట్టులచేత కైవారంచేయిస్తిరి గనుక, అప్పుడు దేవరవారికి పదివేలువరహాలు పాదకానుక యిస్తిమి గనుక దేవరవారి భండారాన పదివేలవరహాలు తెప్పించి ఉభయం యిరువైవేల వరహాలు పురు

షోత్తమరాయలకు యిచ్చి, చంద్రగిరి తూర్పుభాగమందు..... ... ఆళ్లగట్టు క్రయసిద్ధిచేసి తీసికొని యీగట్టురాయి యెవరు దేవస్థళాలు కట్టినా వారికి పాలుభాగం ధర్మ. పద్మసాలెవారికి పాలుభాగం. ధర్మదేవ స్థళాలు కట్టినవారికి పాలుభాగం ధర్మం. యీ ప్రకారం శిలాశాసనం వేయిస్తిరి గనుక అప్పుడు అలమేలుమంగమ్మ సాన్నిధ్యమందు రంగ మంటపంలో దానపత్రం వ్రాయించి యిచ్చిన క్రమ మెట్లన్నను. మీ తిరుమాళిగె ధర్మవెచ్చానకు సంవత్సరం ౧కి మగ్గం ౧కి ల్ ౧ లెక్కను పెండ్లి ౧కి ల్ ౧ లెక్కను యీ ప్రకారం వ్రాసి యిస్తిమి గనుక మా పద్మసాలె వంశం చతుస్సముద్రములకు లోగల వారు నడిపించగల వారం. ఇందుకు మా జాతివారు యెవరు యివ్వక యెగవేసిన కాశీలో మణికర్ణికా ఘట్టమందు స్త్రీహత్య శిశుహత్య గోహత్య బ్రహ్మహత్యా దులు చేసిన పాపానపోదురు. భావనాఋషి భద్రావతీ కన్యకకు... వారలగుదురు. ఇటని మా రాజీన ఆకాశవాణి భూదేవి సూర్యచంద్రా దులు అలమేలుమంగమ్మ వీరలసాక్షిన మాఖుద్దురాజీన వ్రాసి యిచ్చిన దాన పత్రిక.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

౧ పుత్తనవారిపల్లె అగ్రహారీకుల వద్దనున్న దానపత్రము.

హారే ర్లీలా వరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః।
హేమాద్రి కలశాయత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియం దదౌ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౭౭ *అగునేటి యువనామ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్వేదమార్గ పతిష్ఠాపనాచా ర్యోభయ వేదాంతాచార్యులయిన వెంకటరామాపురం అగ్రహారస్థితాశేష విద్వాణ్మహాజనులకున్ను కాస్యపగోత్ర ఆపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర ముట్లె

* Thursday 27, March 1755, when there occured a lunar eclipse.

అనంతరాజువారి పౌత్రులయిన తిరువెంగళనాథరాజువారి పుత్రులయిన వెంకటరామరాజు దేవచోడ మహారాజులవారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక. శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమయిన సిద్ధవటంరాజ్యంలోకి చెల్లే మా యేలుబడి పొత్తపినాటి సీమలో ఊటుకూరి పొలంలో పుల్లవాగు వెంకటరాజుపేట మధ్యమందు శ్రీవెంకటాచలమార్గమందు అడవిపుత్తనవారిపల్లెపొలం ఆళ్లగట్లుకు దక్షిణం కుంట వేయించి బావులు త్రవ్వించి అడవి సాధించుకొని పొలంయేర్పరుచుకొని ఫలంచేసుకొనేము శ్రోత్రియముగా దయచేయవలెనని మనవిచేసుకొంటిరి. గనుక అదేప్రకారం యీ స్థళం యేడు ౧ కి యెనిమి(ది) చక్రాలు శ్రోత్రియం నిర్ణయంచేసి పరికల్పిత గణసంఖ్యాక వృత్తులు ౧౨ నిష్కర్ష చేసి మీ హద్దులోనుండే నిధిక్షేప జలపాషాణాది అష్టభోగ తేజస్వామ్యమానట్టుగాను, ఫలవృక్షాలు సహితంగాను, యీ సోమోపరాగ పుణ్యకాలమందు శ్రీస్వామికి అర్పితంగా మా అయ్యగారికి సుకృతంగాను త్రికరణ త్రివాచక త్రిశుద్ధిగా ధారాగ్రహీతం చేసినాము. గనుక ప్రతి సంవత్సరం యెనిమిది చక్రాలు నగరికి అచ్చుకొని ఆ పొలంవగను వచ్చిన సకల ఫలాదులున్ను మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకొని సుఖాననుండేది. ఇందుకు మీకు హద్దుల వివరం. తూర్పుపుల్లవాగు నాగావారికాల్వ, దక్షిణం తాళ్లవనం, పశ్చిమం పుత్తనవారి కుంటమడి, తోతమామకుంట, ఉత్తరం కరణం వారి బావి ముసలమ్మతోపున్ను. ఈప్రకారం చతుర్దిక్కులు హద్దులు యేర్పరచి సెలవు యిచ్చినారు గనుక యీ మధ్యమందువుండే భూమి కుంటలు బావులు మొదలయినవి యేర్పరచి ఫలపరుచుకొని అనుభవిస్తూయుండవలెను. ఈ స్థలంలో ముడియం రఘునాథాచార్యులు పుత్తనవారిపల్లెకు తూర్పు యేటియొడ్డున బావి త్రవ్వించుకున్నాడు. గనుక ఆ బావి క్రింద పొలంలో ఉత్తరభాగమందు వారికి మాన్యం పదికుంటలు పోగా నిలిచిన భూమి అంతా వృత్తులప్రకారం అనుభవించుకొనేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

వృత్తుల వివరం

సూర్యుడు చంద్రుడు

శ్రీరామా మట్లి వెంకటరామరాజు

శ్రీవత్సగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన ముడియం కృష్ణమాచార్యుల పౌత్రులయిన, రఘునాథాచార్యుల పుత్రులయిన శ్రీనిసాచార్యులు.

౨ యజమాన వృత్తులు అయిన.........

౧ వీరి పినతండ్రిగారు అయిన నృసింహాచార్యుల వృత్తి.

౧ వీరి పినతల్లి కుమారుడైన కృష్ణమాచార్యుల వృత్తి.

౨ అయిన

హారితగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన గుడిపాటి శ్రీనివాసాచార్యుల పౌత్రులయిన, నృసింహాచార్యులవారి పుత్రులయిన కృష్ణమాచార్యులవారి వృత్తి ౧.

శ్రీవత్సగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన కొండూరు వెంకటాచార్యులవారి పౌత్రులయిన తోళప్పాచార్యుల పుత్రులయిన శ్రీనివాసాచార్యుల వృత్తి ౧.

శ్రీవత్సగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన ఆచికొండమాచార్యుల పౌత్రులయిన యామునాచార్యుల పుత్రులయిన శ్రీనిసాచార్యుల వృత్తి ౧.

భారద్వాజనగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన పిసుపాటి కొండుభట్ల పౌత్రులయివ నరసంభట్ల పుత్రులయిన వెంకటభట్ల వృత్తి ౧.

కౌశికగోత్రాప స్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన కందూరి వీరరాఘవాచార్యులు పౌత్రులయిన నృసింహాచార్యులవారి పుత్రులయిన రంగాచార్యులవారి వృత్తి ౦౼౦.

శ్రీవత్సగోత్రాప స్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన పోట్ల మర్తి కృష్ణంభట్ల పౌత్రులయిన రామలింగంభట్ల పుత్రులయిన వెంకటాచలం వృత్తి ౦౼౦.

భారద్వాజసగోత్ర ఆప స్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన అమృతకవి వెంకటపతి పౌత్రులయిన వెంకన్న పుత్రులయిన వెంకట రామాభట్ల వృత్తి....

శ్రీవత్సగోత్ర ఆప స్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన బట్టే పాటి పాపన్న పౌత్రులయిన వెంకన్న పుత్రులయిన రామచంద్రయ్య వృత్తి ౧.

కౌండిన్యగోత్ర ఆప స్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధాయులైన యల కూచి నరసంభట్ల పౌత్రులయిన సీతారామ పుత్రులయిన వెంకట్రామా భట్ల వృత్తి ౧.

ఈ ప్రకారం పంద్రెండు వృత్తులు నిర్ణయంచేసినారు గనుక అను భవించుకొని సుఖానవుండేది.

వెంకటపల్లె అగ్రహారీకుల వద్ద దానపత్రము నకలు యీరెండోకృ- నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వర్షంబులు ౧౬౭౬ అగునేటి ధాతునామ సంవత్సర శ్రావణ శు ౧౫ లు* శ్రీమద్యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతులయిన్న ఆప స్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధాయులయిన గార్గేయన గోత్ర పవిత్రులయిన

* S. 1675 Srimukha and not Dhātu and no sōmōparāga on Srāvana su 15 of Dhātu.

జయంతి సింగభట్ల పౌత్రులయిన తాళంభట్లపుత్రులయిన పాపాభట్ల యజమాన వృత్తులు ౨. ఆపస్తంబసూత్రులయిన ఆత్రేయసగోత్ర పవిత్రులయిన చోరగుడి వెంగంభట్ల పౌత్రులయిన నందిభట్ల పుత్రులయిన గోపాలభట్ల వృత్తులు ౨ ఆప స్తంబస్తూత్రులయిన గార్గేయస గోత్ర పవిత్రులయిన జయంతి నారాయణభట్ల పౌత్రులయిన పుల్లంభట్ల పుత్రులయిన తిమ్మనభట్ల వృత్తి ౧. ఆపస్తంబసూత్రులైన ఆత్రేయగోత్ర పవిత్రులైన చోరగుడి తిమ్మనభట్ల పౌత్రులయిన వెంకటభట్ల పుత్రులయిన నారాణభట్ల వృత్తి ..ఆపస్తంబసూత్రులయిన కౌండిన్యస గోత్రపవిత్రులయిన యలకూచి సర్వాభట్ల పౌత్రులయిన సీతారామాభట్లపుత్రులయిన వెంకట్రామాభట్ల వృత్తి ౧. ఆపస్తంబసూత్రులయిన ఆత్రేయసగోత్రపవిత్రులయిన చోరగుడి తిమ్మనభట్ల పౌత్రులయిన పురుషోత్తమభట్ల పుత్రులయిన కృష్ణంభట్ల వృతి ౧. ఆపస్తంబసూత్రులయిన కాశ్యపగోత్ర పవిత్రులయిన మొదలి శంకరనారాయణభట్ల పౌత్రులయిన కృష్ణంభట్ల పుత్రులయిన లింగంభట్ల వృత్తి ఆపస్తంబసూత్రులయిన హారితస గోత్రపవిత్రులయిన కోణకంచి అయ్యంభట్ల పౌత్రులయిన కోటభట్ల పుత్రులయిన కొండుభట్ల వృత్తి ౧. ఆపస్తంబసూత్రులయిన గౌతమస గోత్రపవిత్రులయిన భోజనపల్లె రంగాచార్ల వృత్తి. ఆపస్తంబసూత్రులయిన శ్రీవత్సగోత్ర పవిత్రులయిన అప్పావఝుల నారాయణప్ప వృత్తి ౧. ఆపస్తంబసూత్రులయిన కాశ్యపస గోత్రపవిత్రులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి అనంతరాజు వారి పౌత్రులయిన తిరువెంగళనాథరాజు వారి పుత్రులయిన వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహారాజుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమమెట్లన్నను: సిద్ధవటంసీమలో చెల్లే మా యేలుబడి పొత్తపినాటిసీమలో ఊటూరికి ఆగ్నేయభాగమందు వెంకటేశ్వరపురం అగ్రహారం అనే నామాంకలిగిన గ్రామం పూర్వాం రాజశ్రీ అనంతరాజుగారు మీకు నాలుగుచక్రాలకు శ్రోత్రియం నిర్ణయం చేసియిచ్చియుండిరి గనుక మేమున్ను అదేప్రకారం నాల్గుచక్రాలకు నిష్కర్ష చేసి సహిరణ్యోదక ద్దానధారాపూర్వకముగాను యిచ్చినాము గనుక, మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభ

వించుకొని సుఖాననుండేది. ఇందుకు హద్దు: తూర్పు లింగాపురం పొలి మేర, దక్షిణం పెమ్మాబుచ్చిరెడ్డికుంట, పశ్చిమం చెల్లికాల్వగుంట, ఉత్తరం చిట్టివోలుబాట. ఈ చతుర్దిక్కులలోగా నున్న పొలం వాపీ కూప తటాక పాషాణ నిధినిక్షేప సహితంగా సోమోపరాగపుణ్యకాల మందు యిచ్చినాము గనుక ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

కొత్తపల్లె అగ్రహారీకుల వద్దనున్న దానపత్రం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాన శకవర్షంబులు ౧౬౩౦* అగునేటి సర్వధారినామ సంవత్సర భాద్రపద బ॥ ౩౦ లు కాశ్యప గోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి రాజయ్యగారి పౌత్రులయిన కుమార అనంతరాజయ్యగారి పుత్రు లయిన మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు శ్రీవత్స గోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన తిమ్మాజీపంతులుగారి పౌత్రులయిన నాదాజీపంతులగారి పుత్రులయిన రాజశ్రీ వెంకాజీపంతులు గారికి వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన పత్రిక క్రమ మెట్లన్నను: శ్రీగిరి ద్వారమునకు ఉపద్వారమైన సిద్ధవటరాజ్యమునకు చెల్లే పొత్తపినాటి సీమలో కొత్తపల్లెగ్రామం మీకు సర్వాగ్రహారంగాను మా అయ్యగారికి సుకృతంగా శ్రీస్వామివారికి అర్పితంగాను జలపాషాణ నిధినిక్షేప అక్షీణ ఆగామి సిద్ధసాధ్యంబు లనేటి అష్టభోగ తేజస్వామ్యమానట్టుగాను త్రికరణ

* 3rd Sept A. D. 1708 There occured a solar eclise on this day, though this fact is not referred to in the *sonnad*.

త్రివాచకత్రిపురుషోద్దేశంగాను యిచ్చినారం గనుక మీా పుత్రపౌత్రపారం పర్యం గాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుక సుఖాన నుండేది.

స్వదత్తా ద్ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోా ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోానుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

సామాన్యోయం ధర్మసేతుర్నృపాణాం ।
కాలేకాలే పాలనీయో భవద్భిః ।
సర్వానేతాన్ భావినః పార్థివేంద్రాన్ ।
భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః ॥

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజా వా ।
యేభూమిపా స్సతత ముజ్వలధర్మచిత్తాః ।
మద్ధర్మమేవ సతతం పరిపాలయంతి ।
తత్పాదుకాద్వయ మహం శిరసా వహామి ॥

ఇటని యిచ్చిన దానపత్రిక.

ఊటుకూరి గ్రామం రెడ్లవద్దనుండే సన్నదుల వివరము. ఎర్ర పావుల్లారెడ్డి వద్దనుండేది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౩౨ అగునేటి వికృతినామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౨ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు నాగా తిమ్మారెడ్డి కొమారుండు నారాయణరెడ్డికి యిచ్చిన రెడ్డితనమిరాశి నిరూపం. తర్వాతను, శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారమయిన సిద్ధవటరాజ్యమునకు చెల్లే పొత్తపినాటిసీమలోను వోపిలిగ్రామం చాలా అరూంపకమై

అయియుండగాను ఆగ్రామం రెడ్డికరణాలు అష్టాదశవణా(వర్ణా)లవారు మాసముఖమునకు వచ్చి మా గ్రామం మేము నిర్వాహం చేసుకొనే టందుకు తేరిరాక నాగానారాయణరెడ్డికి మా గ్రామంలో పాతికెపాలు రెడ్డితన మిరాసి యిచ్చి ఆయనను సముఖానకు వెంటబెట్టుక వచ్చి మీారున్ను సెలవుయివ్వవలెనని విన్నపం చేసుకొన్నారు. గనుక మేము చిత్తగించి ఆప్రకారంగానె వోబిలిగ్రామంలో పాతికెపాలు రెడ్డితనం మిరాసిని నీకు యీా సంవత్సరం సెలవు యిచ్చినారం. కాబట్టి ఆ పాతిక పాలు రెడ్డితనం మిరాసికి వచ్చిన మాన్యం సామ్యం స్వతంత్రములు యేమియున్నదో అనుభవించేద. ఇదిగాక మేము నూతనంగా నీకు విశేష మాన్యం యీా సంవత్సరాన మడి కుం ౧౦, చేను కుంటలు ౨౦; మాన్యం సెలవు యిచ్చినారం. యీా (ఈ) విశేషమాన్యం మడి ౧౦ కుంటలు చేను యిరువై కుంటలున్ను పాతికెపాలు రెడ్డితనం మిరాసికి వచ్చిమాన్య స్వామ్యము మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుక సుఖాన నుండమని యిచ్చిన రెడ్డితనం మిరాసి నిరూపం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౩౬ అగునేటి జయనామ సంవత్సర పుష్య బ॥ ౧౨ లు శ్రీమతు స్వస్తిసమస్త నిజనామాంకమాలికా ప్రశస్తసహితులయిన శ్రీమన్మహేశ్వర గౌరీశ్వరదివ్య శ్రీపాదపద్మారాధకులయిన అభినవజంబూద్వీప పాపనిర్హరణులయిన ఘటోపేత సువర్ణయిందిరామందిరంబైన పృధివికి పుణ్యక్షేత్రంబైన పరమపవిత్రస్థానమైన ధర్మాధర్మములకు తరగలైన శ్రీశైలమునకు ఉప ద్వారమైన దక్షిణదిగ్భాగమందు ఒప్పుచున్నటువంటి తంగటూరిగంత శానబసవేశ్వరదేవర ముఖమంటపమందు వజ్రసింహాసీనులై కూడి కూర్చున్న స్థళం చతుర్దిక్కుల యాభైఆరు దేశములవారున్ను నాగా కోనరెడ్డిగారి నారాయణరెడ్డికి వ్రాయించి యిచ్చిన మగల(మ) దాన పత్రం. తంగటూారు, రాజంపేట, వెంకటరామరాజుపేట, అప్పయరాజు పేట, ఓబుళమ్మపేట, ఎల్లమ్మపేట, గోపాలపురం, బుక్కాపల్లె, ఘల్లూారు, చుంగుటూారి నారాయణపల్లె, నెల్లూారు, రాపూారు, సైదాపురం, చెన్నూరు, వెంకటగిరి, తిరుపతి, చంద్రగిరి, అననాపురం, రాచవేడు,

వంగమళ్ల, గలకడ, గుండ్లూరు, నీలకంఠనాయకుని దిన్నెపాడు, కుమార్లకాల్వ, వేముల, పులివిందల, మల్లె, పైడికాల్వ, కడప, కామలాపురం, దువ్వూరు, నందేలమ్మపేట, పోరుమామిళ్ల, బద్దెవోలు, సిద్ధవటం, భాకరాపేట మొదలయిన దేశంవారు పొత్తపినాడు, పులుగులనాడు సీమల సుంకమండవలకున్ను వ్రాయించి యిప్పించిన మగం నిర్ణయము నకు వక్క, మిరియం, దూది, పచ్చడాల నగలు, నూలినగలు, సొరబి చెక్క, అల్లేకుమైనం, జిలకర, సత్తు, సీసం, తామ్రం, గంధకం మొదలయిన నగల నిలచిన నగ ౧ కి ౧౦౽ లెక్కను; బెల్లం, పొగాకు వెల్లుల్లి, పట్టులు నగలు, చిరివేరు, నువ్వులు, నూనె, చింతపండు, కంబళ్లు మొదలయిన రసవర్గములు నిలచిన నగ ౧ కి ౧-౦ లెక్కను, ఉప్పు, సీరుల్లి, బియ్యం, కాయధాన్యం యీనగలకు నిలిచిన నగ ౧ కి ౧ - వీసం లెక్కను; ఎరికలచిక్కం ౧ కి కాసులెక్కను యీ ప్రకారం మగం యేర్పాటు చేసినారం. మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగా ఆచంద్రార్క స్థాయిగా అనుభవించుక సుఖాననుండేది. ఇందులకు యెవరు అడ్డి చేసినా కాశి గయా ప్రయాగలలో పంచమహాపాతకములు చేసిన పాపాన పోగల వారం. ఇది మాధర్మం సాక్షిగా వ్రాయించి యిచ్చిన దానపత్రం. తంగటూరి స్థలంవారి వ్రాలు. బుక్కపల్లె స్థలంవారి వ్రాలు, వంగిమళ్ల స్థలంవారి వ్రాలు, వేములస్థలంవారి వ్రాలు, మల్లెలస్థలంవారి వ్రాలు, పులివిందలస్థలంవారి వ్రాలు.

శ్రీరామా.

మట్లి కొమార అనంతరాజు

జయనామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి కుమార అనంతరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు ఎరబావు తిమ్మారెడ్డికి యిచ్చిన కౌలు నిరూపం. తర్వాత అవాంతర వ్యవస్థలచేతను స్థలపల్లటమై పరదేశములయందు కష్టపడుచూ యుంటె పొందుల తిరుమలరాజువారు చాలాదయచేసి మీ నిమిత్తం శ్రుతంచేసిరి గనుక మేము ఆ ప్రకారంగానే దయచేసి యీ వరకు మీయందున్న గుణదోషములు

యేమియున్నా అన్ని మాఫుచేసి ఊటుకూరు గ్రామంలో మీా మేటిదశ మందములున్ను పూర్వంనుంచి నడచిన మాన్య సామ్యములున్ను యిటు వెనక రాజా అప్పయరాజువారు యే యే స్థళముల్లో యేమి మాన్యం సెలవు యిచ్చినారో ఆ మాన్యం చేలుమళ్లున్ను నిరాఛ్ఛేదనగా నడిపిస్తూ యున్నారము. ఈ కవులు త్రికరణంగా విశ్వసించి గ్రామమునకు వచ్చి పాళ్లవారితో పాటి ని మేటి సాగుబడి చేసుకొని చాలాబాదు ప్రకారం పాళ్లవారితో పాటు అప్పనం అచ్చుకొని దశమందములు మాన్యసామ్యములు అనుభవించుకొని బుద్ధిమంతుడవై నగరి హితవిశ్వాసములలో సుఖంగానుండేది. నూతనంగా నారాయణమ్మ పేరట మీా తండ్రి చెరువు చేయించినాడు గదా. అందు క్రింద అచ్చుకట్టు తీర్చుకొన్నందున దశ మందమున్ను కవులుకు మునుపు నన్నదుపుట్టి యున్నది గదా. ఆ నన్నదు ప్రకారం నడిపిస్తూయున్నారం. ఆ చెరువు ఊర్జితం చేసుకొని విస్తారంగా అచ్చుకట్టు తీర్చుక దశమందం మాన్యం అనుభవించుక కాలు పోలానకు కవులాచారం మూకలు అచ్చుక సుఖానవుండేది.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

శ్రీరామా.

మట్లి కుమార అనంతరాజు.

జయనామ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౯ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి కుమార అనంతరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు నాగా నారాయణరెడ్డికి వ్రాయించి యిప్పించిన దశమందం కాలుసరూపం. తర్వాత, తిరువెంగళనాథరాజుపేట దగ్గర ఫల్లవాగుకు కాల్వ మొగాళం యేర్పరచి కాల్వత్రొవ్విస్తే ఊటుకూరి పొలంలో ఉడుంవారిపల్లె పుత్తన వారిపల్లె మొదలయిన స్థలములు అచ్చుకట్టు దీరీని. ఆలాగు నగరివారు సగంభాగం కలుసుకొని సెలవు యివ్వవలె నని విన్నపంచేసుకొంటిరి గనుక ఆ ప్రకారంగానె మహారాజశ్రీ వెంకట్రామయ్యవారి పేరట కాలువ తీర్పించేటట్టు సెలవుయిచ్చి అందుకు భాగం యేర్పరచి కవులు వ్రాయించి యిప్పించిన వివరం. ఆ ప్రకారం మాఖాసా భాగం సగం

ఊటుకూరు రెడ్లు సగంభాగమున్ను.....మహారాజశ్రీ వెంకట్రామ రాజయ్యగారి కాల్వ తీర్పిస్తే ఆ కాల్వక్రింద అచ్చుకట్టు తీరిన పొలానకు సమాంశం దశమందం మాన్యం సగంపోగా నిలచిన గుత్తపొలానకు మొదటి సంవత్సరమునకు కుంట ౧ కి ౯౧ లెక్కను, రెండో సంవత్స రానకు కుంట ౧ కి ౯౨ లెక్కను, మూడో సంవత్సరం ఆరభ్యం మెప్పటి కిన్ని కుంట ౧ కి ౯౪ లెక్కను యెప్పటిని నిరాచ్ఛేదనగా నడిపిస్తూ యున్నారం. మా కవులు త్రికరణంగా విశ్వసించి కాల్వమాయూరు చేయించి విస్తారంగా అచ్చుకట్టు తీర్పించి సగంభాగ సగం దశమందం మాన్యంగాక మీ సగభాగమునకు వచ్చిన పొలం సదరహీ ప్రకారం అనుభవించుక సుఖాననుండేది.

(మరాటీ లిపి వున్నది)

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

శ్రీరామా.

మట్లి వెంకట్రామరాజు.

ప్రమోదూతనామ సంవత్సర ఆశ్వీజ బహుళ.౧౦ లు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు నాగా రాజు ఆ తిమ్మప్ప ఎరబాపు రాఘవరెడ్డి నాగా పెరుమాళ్లరెడ్డి గారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు నిరూపం. తర్వాత, నగరికి పదిరూకలు విశేషం యిచ్చి బళువుపడినాము. చాలంబాదు ప్రకారం అప్పనం అచ్చలేము అని కవులు కావలెనని మనవి చేసుకొంటిరి. గనుక, చిత్తగించి కౌలు యిచ్చిన వివరం. మీ ముగ్గురి కులాలకు పెరుమాళ్లరెడ్డిగారి పాళ్ళు వారి దేశీలు.....వన్ను పొలం దశమందాలు, తేజోమాన్యాలు, గడ్డ దీర్లు, కౌలుపొలం సహాగాను సర్వమక్తాగా చెరువునిండిన సంవత్సరం మొనమన్నూరు చక్రాలు, చెరువునిండని సంవత్సరం ఆరునూరు చక్రా లకు నిర్ణయం చేసినారం. పొగతోట, మిర్యం, పైరు అద్దుల కాడా రంభం నీరారంభం, ఆకుతోటలు సహాపైరు చేసుకొని సదరహీప్రకారం రూకలు ప్రమోదూత ప్రజోత్పత్తి యీ రెండు సంవత్సరాలు ఎంగా

కవులు ప్రకారం అచ్చుకొని సుఖానసుండేది. ఈ సంవత్సరం యాకలు పై శాఖములో గాబట్టుకొంటున్నారం తెలిసేది.

వికృతినామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౩ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు వోబిలి గ్రామం రెడ్డికరణాలకు వ్రాయించి యిప్పించిన కౌలునిరూపం. తర్వాతను, మా గ్రామం చాలా అరూపకమైయున్నది. అని మా గ్రామం అపనబది (అప్పనబడి ?) కౌలు అప్పనబడి పొలములు రెడ్డికరణీక జాతికట్టుమాన్యములున్న తిరువెంగళనాథరాజుపురం క్రిందను కలసినది అని విన్నపం చేసుకొంటిరి. గనుక, మీకు సమాధానంచేసి కౌలు యిచ్చిన వివరము. తిరువెంగళనాథరాజు పురంక్రిందను ఉన్న అప్పబడి కౌలుశిస్తు క్రింద కలసిన పొలమున్ను ప్రాకున యెవరెవరికి నడిచిన రెడ్డి కరణీక జాతి కట్టుమాన్యములు యీ సంవత్సరానకు ఆ స్థలాననె నడిపిస్తున్నారము. మీదటి సంవత్సరానకు మీ గ్రామాననె ఆ మాన్యములు బదులు చెప్పిస్తున్నారం. ప్రాకుశిస్తుక్రింద కలసిన పొలం సంవత్సరం యేమి యున్నదో ఆ పైకం మీ గ్రామాననే సెలవు యిచ్చినారం. మీదటికి అప్పనబడి తోటలు నారికేళములు యీ సంవత్సరాన నగిరిక్రిందకలసిన శాఘలకు సెలవుయిచ్చినారం. చాలాబాదు గ్రామదబూ(?)లుగా నగరనున్న తోటలకు చాలాబాదు ప్రకారం ఆ పైకం మీ గ్రామంక్రిందనే ముజరాయిస్తూయున్నారం. ఈ ప్రకారం కౌలు యిచ్చినారం గనుక మా కవులు నమ్మి గ్రామం విస్తారంగాను బలపరచుకొని సుఖానసుండేది. ఈ వ్రాసిసిందుల్లో(?) నగరిఖాసాను సెలవు యిచ్చినారం. ఈ తోట సంబంధం పోగా నిలచినది ఖరారుగా సెలవుయిచ్చినారం తెలిసేది.

మట్లి వెంకట్రామరాజు.

కాళయుక్తి సంవత్సర ఫాల్గుణ బ॥ ౧౦ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుంగారు ఎర్రబాపు రాఘవరెడ్డికి వ్రాయించి యిచ్చిన సన్నదు. తర్వాత, ఈ సంవత్సర మొదలు నీకు మాన్యం గుండ్లూరిఖండి కుం ౫ లు అయిదుకుంటలు సెలవు

యిచ్చి మాన్యానకు దేశపుస్వంధవృత్తి(దశమందం వృత్తి?) పోను అర్ధ సమశ్చను నిర్ణయంచేసినారం. మాన్యం అనుభవించుకొని వ్రాసిన ప్రకారం రూకలు చెల్లించుకొని సుఖానను౦డేది.

రుధిరోద్గారినామ సంవత్సర భాద్రపద బ॥ ౧౩ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు ఎర బాపురాఘవరెడ్డి నాగారాజుకు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు నిరూపం. మీా గ్రామానకు తూర్పు కూనాకాల్వపూడిపించి చేను అచ్చుకట్టించుకొనేము, కౌలుకావలెనని విన్నపంచేసుకొంటిరి, గనుక, చిత్తగించి కౌలు యిచ్చిన వివరం. ఆస్థలాన అచ్చుకట్టించిన పొలానకు మొదటి యేడుకు కుంట ౧ కి పాతికెలెక్కను, రెండోయేడుకు అర్ధగలెక్కను మూడో యేడుకు రూకలెక్కను, నాలుగో యేడు ఆరభ్యం రెండు రూకలు లెక్కను కాయం. పైరు పైరుఅడుగులకు అర్ధతీర్వను మడిసాగితే యీా ప్రతికి యీా ప్రకారం యినుమడి నడిపిస్తున్నారం. తోటలు చేసుకొంటే మడితోపాటు నడిపిస్తున్నాము. మా కౌలునమ్మి పొలం అచ్చుకట్టించి కౌలునడిపించుకొనేది. ఆ స్థళానత్రొవ్వించిన బావులకు బావి ౧ కి రెండు కుంటలు లెక్కను బావిమాన్యం నడిపిస్తున్నాము. మా కౌలునమ్మి విస్తారం పొలంచేసుక కవులు ప్రకారం దివాణానకు రూకలు అచ్చుకొని సుఖానను౦డేది.

(మరాటీలో ఒక చిన్న పంక్తి వ్రాసినారు)

ఆంగీరసనామ సంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౬ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు ఊటుకూరు రెడ్లకు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు మేటీలనిర్ణయం కౌలునిరూపం. తర్వాతను, మీా గ్రామం రాజు రాఘవరెడ్డి పెరుమాళ్ల రెడ్డి మొదలయిన మేటీలు యీా దినం కట్టుకొంటిరి గనుక సంవత్సరం నిర్ణయం చేసినది. ౧ నాగా అనంతయమేటి, ౧ నాగారాజుమేటి, ౧ నాగా పెరుమాళ్ళరెడ్డి ౧ ఎఱ్ఱబాపురాఘవరెడ్డి, ౧ కొమార్తుడు పెరుమాళ్ళరెడ్డి, ౧ నాగావెంకట్ల పతిముసలయగారు. ఈ ప్రకారం అయిదు మేటీలు నిర్ణయంచేసి

సెలవు యిచ్చినారం. మీా పన్నుపొలం దశమంసం, గడ్డదీర్ఘ, కాలు పల్లెలు, పెరుమాళ్ళరెడ్డి క్రింద యాడుకుంట పొలం, దేశీలు అయిదు మేటీలును పంచుకొని మేటీపొలం తక్కువపడిన పొలానకు ఉత్తమం మధ్యమం కనీసాల స్థళాలు విడచెప్పి గ్రామంలో కాపులను అయిదు మేటీలను ఉండ చూచుకొని యిజారా పేశవ నిర్ణయప్రకారం సూకలు అచ్చుకొని సుఖాన నుండేది.

(మరాటీ లిపి కొంచెము వున్నది.)

శ్రీరామా

మట్లి వెంకట్రామ రాజు

దుర్మతినామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ 2 లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు ఎర్రబాపు రాఘవరెడ్డికి వ్రాయించియిచ్చిన తేజోమాన్య పత్రిక.

నీవు ఊటుకూరు గ్రామంలో జాటనరిలో నుండి పొయ్యేవారికి ధర్మం చేసుకొంటూ మాహితవులో నడుచుకొంటూఉన్నావు; గనుక నీకు దయచేసి పొందలూరను కుంటలు 5 నారాయణనెల్లూరను కుంటలు 5 ఉభయం పది కుంటలు మీాకు తేజోమాన్యం సెలవు యిచ్చినాము; గనుక మీా పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంగా అనుభవించుకొని మా హితవులో నడుచుకొంటూ సుఖానసుండేది.

(ఇక్కడ నాలుగయిదు మరాటీ అక్షరములు వున్నవి.)

శ్రీరామా

మట్లి వెంకట్రామరాజు

ప్లవనామ సంవత్సరముకు చెల్లే శుభకృతునామ సంవత్సర చైత్ర బ॥ ౧౦ లు అత్తినవర సంగన్నపంతులు గారికి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి చెంద్రాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు నమస్కారం. నాగారామిరెడ్డి పొత్తపినాటి సీమలోను చాలా జాదునడిచె మాన్యాలు సెలవు

యిచ్చినారట. ఏ యే గ్రామాన నడిచే మాన్యాలు చాలాబాదు ప్రకారం నడిపించేది. ఊటుకూరు గ్రామం పొలములో నూతనంగా అడివినరికించి తిమ్మారెడ్డి నారాయణరెడ్డి కొండామ్మగారి పేరను పల్లె కట్టించినందుకు కుమార అనంతరాజు వారు కవులు వ్రాయించియిచ్చినారుగదా ఆకవులంబారమొ(?) సెలవుయిచ్చినారం. ఆ ప్రకారం నడిపించేది. తాలికు వ్రాసుకొని అసలు తిరుగా యిచ్చేది.

శ్రీ సీతారామ

చిత్రభాను సంవత్సర భాద్రపద బ॥ ౭ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి కుమార అనంతరాజయ్యదేవచోడ మహారాజులుగారు ఎరబాపు పెరుమాళ్ళ రెడ్డికి వ్రాయించియిచ్చిన కవులు దసమందంకౌలు నిరూపం. తర్వాత, నీవు వెనక యీ మొల్లకావుళ్ల వాగు ఏటికాల్వ తప్పించి కూనాకాల్వచేలస్థలంలోను గడ్డిగాను నూతిస్థలంలోను అధప్రాకేండ్లబీడు అచ్చుకట్టించే నన్నావు గనుక అందుకు నీకు కవులుయిచ్చిన వివరం. అచ్చుకట్టిన పొలంలోను మీాకు దసవందం సగం పోగా నిలిచిన మడికి యీ సంవత్సరానకు కు ౧ కి రూక లెక్కను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

వికృతినామ సంవత్సర కార్తీక బ॥ ౧౦ లు శ్రీమన్మమహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు ఎఱ్ఱబాపు పెదపెరుమాళ్లరెడ్డికి వ్రాయించియిచ్చిన దసమందం కవులు నిరూపం. తరువాత, ఊటుకూరు పొలంలోను సింగనవారిపల్లె చేని స్థళాన కన్నెచెరువుకట్టించి ఆ చెరువు క్రిందసాగిన మడికి దసమందం కవులు మన్నించవలెను అని తెల్పుకొంటివి. గనుక, నీకు కవులుయిచ్చిన వివరం. ఆ చెరువు క్రింద అచ్చుకట్టిన మడికి సగపాలు దసవందం సెలవు యిచ్చినాము. నిలిచిన నగరిసగపాలు మడికి ప్రాకుచేల అచ్చుకట్టు కుంట ౧ కి అడుగు లెక్కను అధప్రాకుబడి చేలకు చెట్టుకొట్టిన అచ్చుకట్టు ౧౹ లెక్కను రెండో యేడు అచ్చుకట్టు రూక లెక్కను, చెట్టుకొట్టి చేసినమడికి కౌలు అడ్డుగలెక్కను మూడో యేటికి చేలఅచ్చుకట్టుకు రెండు

రూకలులెక్కను, చెట్టుకొట్టిన బీటిమడికి రూకలెక్కను నాలుగోయేటికి చేనుఅచ్చుకట్టుకు మూడురూకల లెక్కను, చెట్టుకొట్టిన మడికి రెండు రూకలలెక్కను అయిదోయేడు ఆరభ్యంనుంచి పైటుకు నాలుగురూకలు లెక్కను పంపకాలు మినహాగాను యెల్లప్పటికి తప్పకుండా నడిపిస్తున్నాము. చెరువుమీద విస్తారంగా పని ముఖుంచేయించి చెరువులో పూర్జితం చేసుకుంటూ విస్తారంగా మడిఅచ్చుకట్టు తీర్చుకొని ఫలాదులు అనుభవించుకుంటూ సుఖాన నుండేది.

(ఇక్కడ కొద్దిగా మరాటి లిపి వున్నది)

శ్రీరామా

మట్లి చంద్రరాజుగారు

శుభకృతు నామసంవత్సర కార్తీక బ॥ ౧౫లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి చంద్రరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు నాగాకోనెరెడ్డి కొమ్మిరెడ్డి వీరప్పగారికి వ్రాయించి యిప్పించిన కాలువ దసమందం కవులు నిరూపం. తర్వాత, కొమారుని పల్లె స్థలాన కుంటిమాకుల గుంత దగ్గర మోగాళంబుట్టించి నూకినేనిపల్లె కయ్యాంశలగడ హద్దుచేసి లక్ష్మీపతిగారి చేలస్థళం వడ్లకరమలవాండ్ల మాన్య స్థళం వరపబావి సహాగాను నూకినేనిపల్లెకాలువ పశ్చిమం కుమారునిపల్లె పొలములో కరగురువయ్య చేను అవల కుందానెల్లూరుపొలములో ఊరిపడమరహద్దుచేసి కుందానెల్లూరు మాలవాడ పరియంతం అచ్చుకట్టితీర్చి సాగుబడిచేయించేము. అందుకు కవులు కావలెనననిన్ని విన్నపంచేసుకొంటివి గనుక మీకు కవులు యిచ్చిన వివరం. మీకు మాన్యం దసమందం పోగా నిలిచిన సగంమడికి యీ సంవత్సరానకు కుంట ౧ కి ౦౧ ఒక రూకలెక్కను శోభకృతు సంవత్సరానకు కుంట ౧ కి ౦౩ మూడేసి రూకలలెక్కను, క్రోధిసంవత్సరానకు కుంట ఒకటింటికి నాలుగు రూకలలెక్కను నడిపిస్తున్నారం. మా కవులు త్రికరణంగా విశ్వసించి కాలువతీర్పించి పొలం విస్తారంగా అచ్చుకట్టుతీర్పించుక ఫలపర్చుక పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగా అనుభవించుక సుఖానసుండేది.

(కొన్ని మరాటి అక్షరాలు కలవు)

శ్రీరామా

శ్రీరామ మట్ల కొమార అనంతరాజు

జయనామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి కొమార అనంతరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు ఊటుకూరు గ్రామ రెడ్లకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం తరువాత ఎరబాపు పెరుమాళ్లు క్రమణ(?)అయి చిన్నవాడు పరదేశములో కష్టపడుచూనుండిరి. గనుక, వారిసమాచారము తిరుమలరాజువారు చాలా శ్రుతంచేసిరి. గనుక, వారి యందున చాలాదయచేసి వెనుకటి గుణదోషము సర్వం మాపుచేసి ఆ పెరుమాళ్ల కొమారుడు తిమ్మారెడ్డికి నమ్మికయిచ్చి వారిమేటి దస వందాలు మాన్యములు యిటువెనుక రాజశ్రీ అప్పయరాజువారు యేయే స్థళములో యేమి మాన్యము దయచేసినారో ఆమాన్యములున్ను నిరాచ్ఛేదనగా దయచేసి సెలవుయిచ్చినారము. ఆప్రకారం నిరాచ్ఛేదనగా నడిపించేది. ఇదిగాక పెరుమాళ్లరెడ్డి నారాయణమ్మ పేర చెరువు చేయించినాడు గదా. ఆ చెరువు ఊర్జితముచేసి అందు క్రింద అచ్చుకట్టు తీర్చక మునుపు ఒకరికి కవులు ఘట్టిన ప్రకారము దసవందాలకు కొలు పొలమున్ను కొలాచారమున్ను నడిపిస్తున్నారము. అది సాగుబడి చేసుకొనేది.

శ్రీకృష్ణ

క్రోధననామ సంవత్సర మార్గశిర బహుళ ౫ లు రాజశ్రీ చుండూరుముసలనాయనివారు ఊటుకూరు రెడ్లకు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులునామా. ఎర్రచెరువు క్రింద క్రొత్తగా కాలువతీయించి చెట్టు నరికి క్రొత్తగా అచ్చుకట్టించుకొనేము అని కవులుకావలెను అని అడిగితిరి. గనుక, మేము యేయే స్థళం త్రొక్కి చూచి మీకు కవులుయిచ్చిన వివరము. వెంకట్రామరాజుపేటకు పశ్చిమం పుల్లవాగు యేటికి పడమర నూతనముగా చెట్టునరికి అచ్చుకట్టు తీర్చుకొన్న పొలానకు కుంట ౧ కి ౮౧ లెక్కనే, మూడో సంవత్సరానకు, రెండోసంవత్సరానకు ౨ రూకల లెక్కను, యీ సంవత్సరానకు ౪ రూకలు, సర్వమక్తాగాను నడిపిస్తున్నారము. ఈ స్థళంలోను కాడారంభానకు కుంట ౧ కి అడ్డుగ లెక్కను.

అబ్దుల్లా సాహేబుల వారి కౌలునామా

హేవళంబినామ సంవత్సర వైశాఖ బ॥ ౧౨ లు హా॥ గు॥ మహామ్మద ఇసాకు తిమ్మాసముద్రము అగ్రహారీకులకు, నాగా కోనే రెడ్డిగారు నారాయణ రెడ్డి గారిక వ్రాయించియిచ్చిన కౌలు. తరువాత, తిమ్మసముద్రము గ్రామములోను చిట్టేటివంకను బ్రాహ్మణకాలువ యేట కలసి ఖిలపడియుండెను గనుక ఆ కాలువ త్రొవ్వించి చాంకి అచ్చుకట్టి ఫలపరిచేమని కవులు కావలెనని అడిగితిరి. గనుక, మీకు కవులు యిచ్చిన వివరము. అచ్చు తేలిచినమడికి మొదటియేటి ౦౧ కి సర్వమక్తాగాను X ౧౦౨ లెక్కను రెండో యేటికి X ౨౦౮ లెక్కను మూడోయేటికి X ౩౪౧ లెక్కను తప్పక నడిపించగలవారము. ఈ ప్రకారము యెప్పటికి నడిపించగలవారము. మా కవులు నమ్మి విస్తారంగా మడిఅచ్చు తేలుచుకొని సుఖాననుండమని యిచ్చిన కౌలునామా. సాగినమడిలోను దసవందము సర్వమాన్యము సగంపోగా నిలచిననగం నగరిమడికి యీ వ్రాసిన ప్రకారం తప్పక నడపగలవారము అని యిచ్చిన కవులునామా. సముదాయాన పెళ్ల మొత్తుమాన్యము ౦౧ నడిపించగలవారము. సాగుబడిచేసుకొని ఫలపరుచుకొని సుఖాననుండమని యిచ్చిన కవులునామా. మంజూరు తారీకు ౨౬.

మట్లివారు వీరికి అభయహస్తం గంధముతో కాగితంమీద రెండు హస్తములున్ను దాని దిగువ వ్రాసియుండేది. హస్తములు యెగువ.

శ్రీరామా

వెంకటేశ్వరా

శ్రీరామా

విజయనామ సంవత్సర భాద్రపద్ధ శు॥ ౧౩ లు రాజశ్రీ మట్లి మంగమ్మగారు వెంకటరాఘవరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు ఎర్ర బాపు పెరుమాళ్ల రెడ్డికి వ్రాయించి యిచ్చిన నమ్మిక ప్రమాణలిఖితము. మహారాజశ్రీ శ్రీరాజుగారు అయ్యళరాజుగారు తంగటూరివద్ద కార్య

ముఖమందు స్వర్గస్తులు అయిరి గనుకనున్ను, మేము బాలులము గనుకను యికమీదటి తరణోపాయమునకు యేమి యోచన అనిన్ని నిన్ను పిలుచుక ఆలోచన చేసేటందులలో నేను దేశస్తుణ్ని మీరాశిదారుణ్ని గాని అన్యుణ్నిగాను, మీలోమీకు అన్నతమ్ములలో కలహాలువచ్చి నప్పుడు నేను దివాణములు అట్టియెత్నములు చెయ్యపోయేది నాకు విహితంకాదు. మీకు యేమి అయినా ఒక సౌకర్యపడికుదిరేపరియంతం విడిచిపెట్టి ఆవలపోయ్యేది మర్యాదకాదు. కాబట్టి మీహితవులోనే చూపెట్టుక ఉంటున్నాను. లక్ష్మీపతి అయినానసరే మరి యెవ్వరినైనా సరే మీరు చేపట్టి సంస్థానం కుదిరే యత్నమునకు చేపట్టి నడిపించుకో వలెగాని నాచేతనే ప్రయోజనములు కాదు. మీకు ఒక సౌకర్యపడి కుదిరేపరియంతం మీసముఖానవున్నంతసేపు మీ ఆప్త ఆలోచనలోనే వుంటూఉన్నాగాని ఉపేక్షగావుండతగినదిలేదు. అని ప్రమాణపూర్వకముగా విన్నపంచేస్తివి గనుక మేము మీకు వ్రాయించిన నమ్మికె నీవు మామేలు కీళ్లలో కలిసి మాతోపాటు కష్టపడుచు మాశ్రేయస్సుకోరి పరమ ఆప్తుడవై వున్నావు గనుక ఒక స్థళమందున్న దినములను సరే సంస్థానమున కుదరి స్థళంలో వున్నపట్టికి సరే యెల్లప్పటికి మేము తల్లి కొమాళ్లము మాలోమాకు విశ్వాసము యెటువలెనో అటుమట్టుకు విశ్వాసమే నీయందుంచి మాదాయాదులు బంధువులు సామయాడులు(?) దేశకర్తలు మరి మాశత్రువులు మరిమాపరిజనం మొదలయిన వారు యెవ్వరు యేమి నీమీద కీడు ఆచరించినా మా అన్నదమ్ములకు కీడు ఆచరించినట్లుగా భావించి మాచేత తీరినంత సమర్థించుకోగలవారము. కాని ఉపేక్ష ఊరికేయుండగలవారము కాదు. నీమీద యెవ్వరు యేమి విషమములుగా మాతో విన్నపంచేస్తూవచ్చినా అవి నీకు తెలివిడి పరచి ఆ విషమములు చెప్పేవారిని దండించతగినవారిని దండించి పరిహరించ తగినవారిని పరిహరించి మీకు అనుకూలంచేయుతగిన వారిని అనుకూలం చేసి నీ మీద హిత విశ్వాసము ఉంచేటట్లు చేయతగిన వారలను ఆలాగు హితవుచేసే దింతేకాని యెవ్వరు యేమివిషమములు చెప్పినా అవి ఒకతట్టు వింటూ ఉపేక్షగా నీతో చెప్పక ఊరకయుండ తగినది లేదు. ఇప్పుడు

మాకు యిటువంటి విపద్దశవచ్చినవేళలలో మాకీడుమేళ్లకు మా కీర్తి అపకీర్తులకు ఆలాయమై మమ్ముల కాబెట్టుకయున్నావు గనుక యిది ఆరభ్యాం యెప్పటికి యెవ్వరు యేవీ నీమీాద ఉపాధిచేయవలసి మాకు సంకటములు పుట్టించి నిన్ను పనిచెర్చవలెనని ఆ ప్తంతస్పించి పనిచెర్చ వలెనని యిక్కట్టువేళలు చూచి సహించనివారు యెవ్వరైనా నిన్ను ఒక దిక్కు గిరువులు ఉంచవలెనని నీ పేరట పత్రం ప్రాపకములు పెట్టించవలెనని యిటువంటియుక్తి ఆలోచనలు చేసినాగాని మాఅదృష్టం కొద్దిన్ని అయినట్లు అయ్యేగాని అటువంటి ఉపాధులకు నిన్నుచూపవ తగ్గదిలేదు. ఇందులకు మేము తల్లీకొమాళ్లము ముగ్గురము నీవు ఒక కొమారుడకూడా నలుగురయిగాను భావించి దయచేసి వడిపంచుకోగల వారము. ఈ ప్రకారం వ్రాయించియిచ్చిన నమ్మికలో మేము యేమి తప్పినడిపించుకొన్నా మహారాజశ్రీ రాజువారి పాదపద్మములకు తప్పినట్టు మాగర్భవానమందు పుట్టిన కొమాళ్లకు తప్పినట్టయిని. శ్రీమదఖిలాండ బ్రహ్మాండనాయకులయిన శ్రీ......స్వామిపద్మములతో మా ధర్మము సాక్షిగా వ్రాయించి యిచ్చిన నమ్మిక లిఖితము.

శ్రీరామా

నాగానారాయణప్పకు గ్రామములలో నడిచే మాన్యములు :

రాజశ్రీ అప్పరాజువారి సెలవు

౨ తంగటూరమడికుంటలు
౨ పొందలూరమడికుంటలు
౬ పెనలూరమడికుంటలు
౪ పొత్తపిగ్రామానమడికుంటలు

రాజశ్రీకుమార అనంతరాజువారు సెలవు యిచ్చినది
౫ సిద్ధవరం గ్రామానమడికుంటలు కడపకుమాచిన్నవాండ్లువచ్చినప్పుడు సెలవు యిచ్చినది.

౧౪ మొత్తము మడికుంటలు

మేము అన్నదమ్ములము భాగము అయిన తరువాతను సెలవు యిచ్చిన మడికుంటలు. ౧౦ చేను.

౧౦ పోలిగ్రామాన చేనుకుంటలు, ౫ గుండ్లూర మడికుంటలు, ౫ మన్నూర మడికుంటలు ౨ తంగటూరు మడికుంటలు, 3 ఓబలిమడి కుంటలు అంతు, ౨౦ చేనుకుంటలు, ౧౫ మడికుంటలు.

అంతు యెర్రబావి పుల్లారెడ్డివద్దనుండే సన్నదులు ౧౯ ; యివిగాక యింకా కొన్ని నన్నదులు మట్లివారు వ్రాసియిచ్చినవి కొన్నియున్నవి. నాగా అనంతరెడ్డిగారి నారాయణరెడ్డివద్ద యుండేది.

శ్రీ వెంకటపతి.

श्रीभवानीपते

శ్రీమతు నలమూరు కృష్ణారెడ్డి యిజారాతిదారు. తర్వాత సిద్ధవటంకు రాజశ్రీ వెంకటపతిజక్కరనుసరుసురువు హాకిమే సుబే కులు కర్నాటకు గారు అ॥ సురన్నసబానమానీనుఅలఫు. పొత్తపినాటి సీమకు నాగా తిరుమలరెడ్డిచేత చరావుదేఖీలు ఒప్పించి మేము కతపా పుచ్చుకొంటిమి. నీవు ఒప్పిన నఫరాగిపదివేలకు పులుగులనాడు పొత్తపినాడుసీమలో రెడ్ల మాన్యం దసబంధాల వలన గుత్తగ్రామాలవల్ల వారివారి అనుభవాలు పదియేండ్లుఆరభ్యాం మజుందారునిలెక్కప్రకారం విచారించి యీ తాలూకావారివల్ల దివాణానకు జమఅయినది పోగా నిలచిన అనుభవం మీద యీనఫరాగిపదివేలు దస్తుచేయవలెనని నిర్ణయంచేసియుంటిమి. ఇప్పుడు నీవు నెలందలూరిలోవుండే రెడ్లకు మరి రయితులకు ఆసరా యిస్తూ తిరుమలరెడ్డిని ఘూసాగాకుండా నీముతాలికుల ఉంచి తంత్రాలు చేస్తూ కతపా ప్రకారానకు పయికాలు కట్టమని నఫరాగి సమ్మంధం అయిదువేలవరహాలు తకదారు జమచేయమని తిరుమలరెడ్డిని ధావంతు పెట్టుతూ యీలాగున నడిపించుకొంటూ వస్తూయున్నావని జాహీరు ఆయెను. ఆ సమ్మతు నిఘాకు పోను మీకు యేమినిమిత్తం ఉండెను ? నీ ముతాలికుల ఉంచ కారణం యేమి ? ఈలాగైతే ఆతగాని నిఘా యేమినడిచేని ? పైకాలు యెట్లాచెల్లిస్తున్నాడు ? నీకు ఉచితంకాదు. నీ సమతులలో నీవు ఉండి నిఘాయేమివున్నాను అక్కడనే సాహేబి చేసి నడిపించుకొనేది. పొత్తపినాటి సీమనిఘాకు నీకు పనిలేదు. ఆ సంమ

తుకు మలుమహాలాదులు మొయిను యేమి యున్నది అది ముజరా యిచ్చి తిరుమలరెడ్డినే నిఘా నిర్ణయంచేసుకొని అందుకు యేర్పాటు చేసి పై కాలుచెల్లించుకొమ్మని రా॥ పర్వతాలకు తెలియవ్రాసినాము. నఫరాగి పదివేలకు పులుగులనాడు పొత్తపినాటి సీమ రెడ్లమాన్యదన బందాలువల్ల గుత్తగ్రామాలవలన యెవ్వరియెవ్వరి అనుభవాలు మజుం దారుని లెక్క పరామరచేయించి యీలా॥ వారివల్ల దివాణానకు జమ అయినది పోగా కొరువ అనుభవం కాదిని యీనఫరాగి పదివేలు తక్సీం చేసి, పులుగులనాటి దేశము రెడ్లమీాద లాజమ అయిన పైకం తిరుమల రెడ్డి దస్తుచేసే యిస్తున్నాడు. ఈ లాగున నిర్ణయంచేసినాము. ఈ ప్రకారం నడిపించుకొని రాజశ్రీ పర్వతాలకు తెలియవ్రాసినాము. నీవు నీజాగాలోనే ఉండేదిగాని పొత్తపినాటి సీమనిఘాకు పోవనిలేదు. తెలసి నడుచుకొనేది. మునువు తెరగడ యెట్లాచేసుకొన్నారో ఆచాలాబారు నడుచుకొనేది.

(చూ, అనుబం. పార్శ్వశాసనములు)

శ్రీవెంకటపతి. శాహం.

సూర్యుడు చంద్రుడు

శ్రీమతు నాగాతిమ్మారెడ్డిగారికి రాజశ్రీ వెంకటపతి జక్కర్సు నరునురువు......హకీమే నుబె కులు కర్నాటకులుగారు అ॥ను॥ స్నసబా పమానిను అలపు నివె శ్రీమద్యజనాదిషట్కర్మనిరతులయిన పౌండరీక యాజలవారికి నీవేజాబువ్రాసి పంపించినావు గనుక ఆయన మాతో తెలప గాను అన్ని వివరములు తెలిసెను. అందువల్ల ఉత్తరాలకు ఆయన తోను తెలియచెప్పినాము. రాజశ్రీ పర్వతాల లక్ష్మీనరను తరఫు దారు గారి పేరను వ్రాసి పంపించినాము. అదిగాన ఖాతిరు జమాతోను దివాణం దాలతు ఖ్యాహిలో నుండిన నఫరాగి జాహీరు చేసుకొని సరఫ రాగి అయ్యేది.

(అక్షరాలు కొన్ని మరాటీలోను నున్నవి)

(మిగిలినకాగితము ఉరుదు లిపిలోయున్నది.)

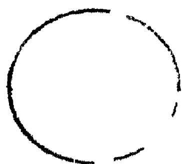
కౌలునామా రఫియ్యత యాలిపనహా గులామరజాబేగు అమీను ఫౌజుదారుగారు. నాగా కృష్ణారెడ్డి వ ఎర్రబాపు పెరుమాళ్ల రెడ్డి మొకదకదమ ఊటుకూరు తాలూకు పొత్తపినాడుకు వ్రాయించియిచ్చిన కౌలు. సు॥ స్నసలాసుసమానిూ అలఫుమీారు, మీారు ఉన్నదిక్కుకు గాలా వెంకటపతి రంపా వెంకటపతి వచ్చి బహుశా మాతో యేమిచెప్పినారో వారికి మాటలు మేముయేమి ఖాతిరికి తెచ్చినామో అని మీారు అందేశా చేసి మాహాజరికి రాకయున్నారని ముషుహాబరల అనా వెంకన్న కరోడి మాతో మాల్మ్ చేసె. గనుక, నేము ఖాతిరుకు తెచ్చి మీాకు నేము కౌలు యిచ్చిన వివరం. మేము వెంకటపతిగారి మాటలు విని మీామీాదతహాద్ది చేయతగ్గదిలేదు. మునుపుమీారు ఆ పతిహిాశాబితియేమి వెంకటపతి సందు మీాసందు తేరుగడ చేసుకొన్నారో అదే తేరుగడగాను నేము పక్షాపరపక్షము చేయక మీాయందు మరివొక విధంగా మనస్సున యెంచక నడిపించుక వస్తుయున్నాము. మరియేబాబుకు మీారు విచారం చేయక మా కౌలునమ్మి సుఖానమహాజూరికి వచ్చేది. మీా బాబుకు మీామాసందు ముషురల్లా అనాంపండిత అంజాజీ పాపాజీగారు ఉన్నారు. ఆయన వ్రాయంగా తెలుసుకొని ఆ చొప్పున పీసువాసు చేయక హాజరు వచ్చేది.

కవులునామా పింగళనామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు రాజశ్రీ లింగోజిసంగర్సు తరఫదారు తరపు గుర్రంకొండగారు తాలూకు రంపా తిరుమలరెడ్డిరయా వ॥ పొత్తపినాడుకు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు గు॥ స్నసమాసబైన అల్ఫు. కసుబే పొత్తపు. రెడ్డితనంజదీమ ఫలిసు అయివుండగాను కసుబామజుకూరులో పద్దెనిమిది ఫణాల ఆయ మేరగాండ్లు ఏకస్తులై రెడ్డితనానకు చౌధరి తా॥ మజుకూరు కౌలుకావలెనని యిత్తిమాను చేస్తిరి గనుక ఆలాగే యిత్తిమాను మనసుకు తెచ్చుకొని కౌలు యిచ్చిన వివరం: కసుబే మజుకూరు రెడ్డితనం మొకర్రరుచేసి రెడ్డితనం మొకర్రరుచేసి రెడ్డితనానకు నీకు మాన్యం యిరువై కుంటలు మడి యిచ్చినారం. మా కవులు నమ్మి గ్రామంరెడ్డితనం చేసుకొని మాన్యం అనుభవించుకొని గ్రామం విస్తారపరచుకొని సుఖానసుండేది.

(ఖాళాబందులో కొంత వ్రాసినారు)

పైసెది మస్తా

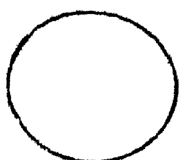
పారశీ వ. ము

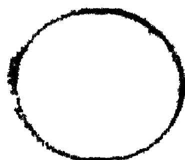

శ్రీమతు నాగా తిమ్మారెడ్డి వ తిరుమలరెడ్డి దేశాయి అక్షరములు తెలియదు. యీనిసు పొత్తపినాడు... వా॥ ఖుజుఖునహ ఉండే నుస్న సమాను సమానీ అల్ఫుమహూరల్ల అనాయి. అం తా వెంకటాద్రి అనే అతగాడు మహూరల్ల దౌలతు పంఢిత అజ్జనుమెల్లో వెంకటాద్రి ..లా తోను అక్కడ మీసహావాసాన నుంటున్నాడు. ఆతగానికి యిల్లుకట్టించి యిచ్చి ఆ జాగాను వారి కబీలాను కుదిరిచి అంకుల హాకీకత్తు హాజూరికి వ్రాసిపంపిస్తేను యిందువలన మీకు ముజరా చాలఅయ్యాని మహూర్లు అనాం మెల్లో వెంకట మాకు అవశ్యమైనవాడు; దరబారుకు తగువైన వాడు. కాబట్టి మీరు దివాని దౌలతఖ్వాహాలు కాగాను వ్రాయబడెను. ఇదియెరిగి బేపెర్వదు గాను తమఖా రాప్రయోజనంగా యెంచి నడిపించేది.

(మరాటి అక్షరాలుకొన్ని వ్రాసినారు)

చానే అజుబిఖ్తుబందు ఖానుసాహేబు.

కౌలునామా వజీరతుపనహ...... తా॥ నాగాతిమ్మారెడ్డి మోకదంము పొత్తపినాడుకు వ్రాయించియిచ్చిన కౌలు. స॥ స్న సమాను సమానీను అల్ఫు ఫ॥ మజుకూరు నాల్గుమేటీలుచేసి ఆలాగే నలుగురి చేత దివాణానకు కతుఫాలు విలేవేయించి అందుకు నరుకదుఫా నీవె వ్రాసియిస్తివి. గనుక ఆ చొప్పున నీవే తేర్చి నిరడచేసిన నాల్గుగు మేటీల మీద నీవేచేసిన తరువాత చ॥ పైకాలు రాబట్టగ నిల్వనబాకీకి నీవే చెప్పిన ప్రకారం యెవ్వరి యెవ్వరి ఆమిషంకొద్దినిష్ట హవాలాదారునిచేత రాబట్టిం

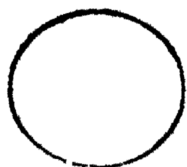
చినందుకు అనేక అత్తరియం వుంచి నడిపిస్తున్నారం. నీవే మరి యెందులకు నముశయం చేయక మన శహాసాహేబును చూచి నడిపిస్తున్నారము. మా కౌలు నమ్మి విశ్వసించి యుండేది. ఇందుకు తప్పిలేను తప్పినయే(?) మమ్మును నమ్మి దిలాసాతో వుండేది. చ ర మా॥ రజ్జబు.

(సుమారు పది అక్షరములు మరాటి లిపిలో వ్రాయబడినవి)

కౌలునామా రాజశ్రీ కంచనపల్లె రామచంద్రులయ్యవారు తరఫుదారు తరఫమహాలాతుహాయగారు నాగాతిమ్మారెడ్డి త॥ పొత్తపినాడుకు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు స॥ స్న సమాను సమానిను అల్ఫు ప॥ నీకు పొత్తపినాటి సీమలో సేద్యనాద్యాలు విస్తారంగాయున్నవి గనుక కృష్ణారెడ్డి రాజశ్రీ లింగోజి సంగర్సు సరసురీతో విన్నపంచేసి అమా ......సర్వమాన్యంగా సెలవు యిచ్చియుండెను గనుక ఆ కృష్ణారెడ్డి తేరుగడ చేసి వ్రాసియిచ్చిన ప్రకారం నూరుకుంటల మడికి పొత్తపిని పదిహేను, నూకచేని పల్లెను పదిహేనుకుంటలు, తంగటూర పదిహేను కుంటలు, పెనగలూర పదిహేనుకుంటలు, వారానెల్లూర పదిహేను కుంటలు, సింగమలలో పదికుంటలు, పాటూర పదికుంటలు....వరన పది కుంటలు ఉభయం నూరుకుంటలు సర్వమాన్యంగా సెలవు యిచ్చినారం. యీ బైకుంటల చేను నేము సెలవు యిచ్చినారం. నీకు...* శాశ్వతంగా అనుభవించేది. కొన్ని మారాటీ అక్షరములు.

కంచనపల్లె రామచంద్రయ్యవారు.

ఈ రెండు మొహారులలోను (పారసివ్రాసి)యున్నది. అది తెలియలేదు.

శ్రీరామా

కౌలునామా రాజశ్రీ కంచెనపల్లె రామచంద్రులయ్యవారుగారు. తా॥ నాగా తిమ్మారెడ్డి మొకడం పొత్తపినాడుకు వ్రాయించి యిచ్చిన సూ॥ స్న సమాను సమానీను అలఫు. పరగణె మజుకూరి ఆరు మేటీలు

---

* ఇక్కడమూడు పంక్తులు కాగితం చినిగిపోయినది.

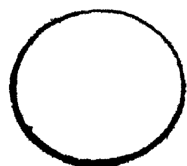
చేసి ఆరుగురిచేత దివాణానకు కతుబాలు విలెచేయించి అందుకు సరుక తుఖా నీవే వ్రాసియిస్తివి. కనుక ఆ చొప్పున నీవే తేర్చేనని వర(డ?) చ॥ ఆరుమేటీల మీాదను నీవేచేసిన ముద్దతుల చొప్పున పైకాలు రాబట్టంగా నిలిచిన బాకీకి నీవేచెప్పిన ప్రకారం వారివారి అముమంకొద్ది రాబట్టి నీయందు అనేక ఆంతర్యంవుంచి నడిపించుకొని వస్తున్నారం. నీవు మరియెందుకు సంశయంచేయక మా రామకృష్ణుడు లక్ష్మీనపతి మరియాదగా నిన్నుచూచి నడిపిస్తున్నారం, మా కవులు నమ్మి సుఖాన మా హితవిశ్వాసముతోను ఉండేది. ఇందుకు తప్పితే మా యిష్టదైవానకు తప్పినట్టు తెలిసి మా యందు వచ్చిన ద్రోహాలు లేక దేశం కుదిరించుకొని పైకం పాతికె చెల్లించి నీవు సుఖానవుండేది.

(ఇక్కడ కొన్ని అక్షరములు మరాటిలో వ్రాయబడియున్నవి.)

శ్రీమదనగోపాలా.

కవులునామా రాజశ్రీ ధర్మభూపాల భాలేరాయనింగారు. నాగా కృష్ణారెడ్డికి వ్రాయించియిచ్చిన కవులు. సూర సన్న నలాను తిస్సైను అలఫ్. పొత్తపినాటి సీమలోను మర్లబయలు అనే గ్రామం యిజారాతికి యిప్పించమని యిలతిమాను చేసుకొంటివి గనుక నీయిలతిమాను మనసుకు తెచ్చుకొని దేవాదాయ బ్రహ్మదాయాలు బేరీజుగాను, ఫలవృక్షాలలోనుగాను యీా సాలుమజుకూరుకు ౨౦ యిరువై చక్రాలు పెస్తరు సన్న అర్థసాలుకు ౩౦ చక్రాలు నిర్ణయంచేసి యిజారాతికి యిస్తిమి గనుక సదరు వ్రాసిన బేరీజు సాలుబస్సాలు ముక్కుండ్దాయా ప్రాప్తిని చెల్లించి చెల్లిన హుజుతులు పుచ్చుకొని గ్రామం ఖర్దుమామూారు ఆబాదాను చేసుకొని సుఖాన బ్రతికేది.

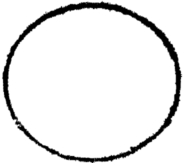
(ఇక్కడ కొన్ని మరాటి అక్షరములున్నవి)

శ్రీమదనగోపాలా

కవులునామా రాజశ్రీ శ్రీధర్మభూపాల భాలేరాయనింగారు నాగా వెంకటపతి నాగా కృష్ణయ్యకు వ్రాయించి యిచ్చిన దసవందర

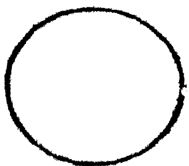
కౌలు. సు॥ న్నుసలాసు తిస్సైన్నను అల్ఫ. మీరు యీ పొత్తపినాటి సీమలోను విందూరు అనే గ్రామాన కాలువ త్రొవ్వించి కొన్నాళ్లు ఫలాదులు అనుభవించి యీమధ్య తూమండాంబరాలచేత ఖిలమై పడిపోయి యుండగా యిప్పుడు తిరిగీ సాలు మజుకూరు కాలువ త్రొవ్వించి సాగుబడి చేసుకొనేము దసమందపు కౌలు కట్టిదయచేయుమని యిత్తిమాసు చేసుకొంటివి. గనుక, మీ యిత్తిమాసు మనస్సుకు తెచ్చుకొని మీరు కాలువ త్రొవ్వించిన సాగుబడిచేసిన మడికి సగముదసమందం కడమ సగము మడికి మేటికి కుంట ౧ కి ౧౩ లెక్కను పైస్తరుకు నాలుగు రూకల లెక్కను నడిపిస్తున్నాము. మా కౌలునమ్మి కాలువత్రొవ్వించి ఖర్దు మామూరు చేసుకొని దసబంధం అనుభవించుక సుఖాననుండేది.

శ్రీమదనగోపాల

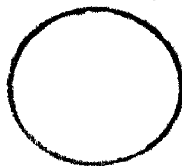
కవులునామా. రాజశ్రీ ధర్మభూపాల భాలేరాయనింగారు నాగా కృష్ణారెడ్డి మొకద్దంకు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు. సూ॥ న్నుసలాసు తిస్సైన్నను అలపు. పొత్తపినాటి సీమలో మల్లెమడుగు అనేగ్రామం సాగుబడి అయిధురా అయివుండను సాగుబడికి కవులు యిప్పించమని యిత్తిమాసు చేసుకొంటివి. గనుక, నీ యిత్తిమాసు మనస్సుకు తెచ్చుకొని నీవు ఆ గ్రామం పాలెకూరున యీ చిల్లర మరిచిల్లరకాండ్లకు యెవరెవరికి నీవు యేలాగు కౌలుయిచ్చి సాగుబడిచేస్తున్నావో నీవు యిచ్చిన కవులు తప్పక నడిపిస్తున్నాము. మా కవులు నమ్మి విస్తారంగా ఖర్దుమామూరి అబాదాను చేయించేది.

(ఇక్కడ మరాటి అక్షరములు వున్నవి.)

కౌలునామా. రాజశ్రీ బాపోజి హీరో పంతులు గారు న్నాగా కృష్ణారెడ్డి వ యెర్రబాపు పెరుమాళ్లరెడ్డిగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన

కాలు. సు॥ నన్ను నలాను తిసై ౹సు అలఫు లోనున్నది. గనుక, గాలా వెంకటపతి రంపా వెంకటపతి నచ్చి యేమేమి మాకు వడ చెప్పినారో అందుకు నేము అనుకూలించినామో యిదిగాక రంపా వెంకటపతి కృష్ణా రెడ్డిగారి సందు తేరుగడలో నేము వెంకటపతికి సహాయముగాను నడిపించి నాము. అని యివి మొదలయిన విమరాలు రాజశ్రీ ఘంటీల వెంకన్న గారితో మీరు చాలా మందలించినారని ఆయన మాతోను తెలిపెను. గనుక మనస్సుకు వచ్చి నేము హిన్నాపి తప్పి ఒక నాటికి ఒకరిమాటలు విని ఒకరికి ఒకరికిని చిన్నబుచ్చు తగ్గదిలేను. మీరు మాతో యెన్నడు కలిసినవారుకారు గనుక మా స్వభావము తెలిసినదికాదు గనుక మీ స్వభావము మాకు తెలిసినది. ఇది వరకు మీ మనస్సు ఒక విధముగా నుండేది మాకు తెలియకయుండెను. ఇప్పుడు మీ బాబుకు వెంకన్న చెప్పినందున తెలిసెను. మీరు మరియెందుకు సంశయము చేయక మునుపు ఆపత హిస్సాభి చొప్పున యేమి నివాదా చేసుకొన్నారో అదే మేము సమ్మతించి నడిపించుకొంటున్నాము. మీలో మీకు అరలు పుట్టి అవి మాధర్మం తప్పి నడిపించవలసినది యేమి? మీరు నేము కలసిన తరువాతను నీ మనసు సమాధానం అయినట్లుగానే నడిచీని. వెంకన్న మీకు యే చొప్పున నడుచుకొన్నారో ఆ చొప్పున నేము నడుచు కొంటున్నాము గాన తెలసి మమ్ముల నమ్మివచ్చేది.

పారశీ మొహరు

కవులునామా॥ నాగా కృష్ణారెడ్డిగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కాలు. సు॥ స్న ౧౧౹ ౩ అర్బామయ్యా అలఫు. త॥ గుండ్లూరి పరగణాలో జాగీరు సిబ్బంది గ్రామాలలో సేద్యం పెట్టుకొనే టందుకు కావలెనని తెలుపుకొంటివి. గనుక, ఆలాగే నీకు కవులు యిచ్చిన వివరం. వరిమడి తూము ౧ కి రుసుములుగాక ౧౦ పం౹డెండు రూకలు లెక్కను నిర్ణయంచేసినారం. మా కవులు నమ్మి విస్తారంగా సాగుబడిచేసుకొని సేద్యంపెట్టుకొని కవులాచారం సరకారుపైకం చెల్లించుక సుఖాన నుండేది.

(కొన్ని మాటలు మరాటీ లిపిలో వ్రాసియున్నవి)

ప్రమాదీచనామ సంవత్సర......శు॥ ౧౩ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి అనంతరాజు దేవచోడమహారాజులుంగారు ఊటుకూరు రెడ్డి కరణాలకు పుత్తెంచినప్రయోజనం. నాగా శేషయ క్రమించి పోయినందున ఆతగాని కొమారుణ్ని సముఖానకు పిలిపించి యుండి ఆతగాని ఖాసాశానకు ఆపనబడి పాతికె పాలు మన్నిమేచేసిసెలవు యిచ్చి పంపించినారం. ఆ ప్రకారం నడిపించేది. ఎందెందులకుకూడతి ౫ (?) నడిపించుకొంటూ వచ్చేది.

(ఇక్కడ మరాటి అక్షరములున్నవి.)

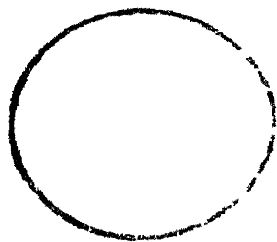
శ్రీరామా

ఆనందనామ సంవత్సర మాఘ బ॥ ౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి అనంతరాజు దేవచోడ మహారాజులుంగారు నాగా రాజుకు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు. ఊటుకూరు ఊర పాటిస్థళాన తలారివాండ్ల యిండ్లకు దక్షిణాన అధ ప్రాకేండ్ల బీడుగడ్డమెత్తించి బావిత్రొవ్వించి పొగతోటచేసుకొనేను కౌలుసెలవు యివ్వవలెనని అడిగితివి. గనుక, నీకు కౌలు యిచ్చిన వివరం. సంవత్సరానకు కుంట ౧కి ౮ ర లెక్కను రెండోయేటికి కుంట ౧కి ౦౪౩ లెక్కను మూడోయేటికి కుంట ౧కి ౧౧౨ లెక్కను నాలుగోయేడు ఆరభ్యం యెల్లప్పటికి కుంట ౧కి ౧॥౧ పదహారు రూకల లెక్కను నడిపిస్తున్నారం. విస్తారంగా ఫలంచేసుక కవులాచారం రూకఅచ్చుక సుఖానసుండేది. వెలిపైరు సాగితేను దశ వందం బావిమాన్యం నడిపించి నిలిచినందుకు సంవత్సరానకు ౮ ౨ లెక్కను రెండోయేడు ౮ ౩ లెక్కను మూడోయేడు ఆరభ్యం యెల్లప్పటికి కుంట ౧కి ౮ ర లెక్కను నడిపిస్తున్నారం.

श्रीकोदंडराम

वेंकटरामराज

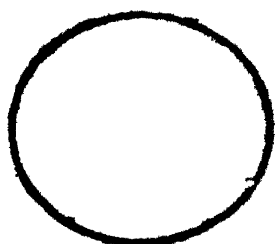
कुमार अनंतराज

శ్రీరామా

మరాటి అక్షరముల మొహరు.

దుర్మతినామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి కొమారఅనంత రాజు దేవచోడమహారాజులుంగారు నాగా రాజుకు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు నిరూపం. తరువాత, పూటుకూరి పొలంలో రాజుగారిపల్లెకు పరమటను మీ అయ్యవారట పల్లెకట్టించి నందులకు కౌలుసెలవు యివ్వవలెనని చాలావిన్నపం చేసుకొంటివి. గనుక నీకు కౌలు యిచ్చిన వివరం. ఆ స్థళమందు చెట్టుకొట్టిసి చేసుకొన్న పొలానకు యీ సంవత్సరానకు పెద్దపైరుకు కుంట ౧కి ల్ ౧౪ లెక్కను, కాయపైరుకు కుంట ౧కి ల్ ౧౦ లెక్కను, రెండో సంవత్సరానకు పెద్ద పైరుకు కు ౧కి ల్ ౧ లెక్కను, కాయపైరుకు కుంట ౧కి ల్ ౪ లెక్కను, మూడో సంవత్సరానకు పెద్దపైరుకు కుంట ౧కి ల్ ౧౪ లెక్కను కాయపైరుకు కుంట ౧కి ల్ ౹౹౹౦ లెక్కను నాలుగో సంవత్సరం ఆరభ్యం యెప్పటికి పెద్దపైరుకు ౧కి ల్ ౨ రెండుగూకల లెక్కను, కాయపైరు కుంట ౧కి ల్ ౧ హూక లెక్కను యీ ప్రకారం నిర్ణయంచేసి యిచ్చినారం. గనుక మా కవులు నమ్మి చెట్టునరికించి విస్తారంగా పైరుచేసుకొని పల్లె మామూలు పర్చుక సుఖానవుండేది. నీకు పల్లెగట్టుమాన్యం చేనుకు యెనిమిది కుంటలు కౌలు యిచ్చినారం. మాన్యం అనుభవించుకొని సుఖాన వుండేది. అని వ్రాయించి యిప్పించిన కౌలుసిరూపం.

శ్రీరామా

సూర్యుడు చంద్రుడు

మరాటి మొహరు

నందన సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౬ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి కొమారఅనంతరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు నాగా కృష్ణ

మయకు యిచ్చిన కవులు నిరూపం. తరువాత వూటుకూరను తిమ్మారెడ్డి, పేరిటను చెరువు వేయించి ఆ చెరువుకిందను నారాయణరెడ్డికాల్వను చేను జంతి మడి స్తలం అనాది బీడుగాను వుండెను. గనుక, సంవత్సరాన అచ్చు కట్టించుకొనేటందుకు యిచ్చిన కవులు వివరము. అచ్చుకట్టు తేలిన పొలానకు సగంపాలు దసమందం పోగాను నిలచిన నగరి పొలానకు యీ సంవత్సరం ఫలానకు కుంట ౧ కి ల్ ౧ లెక్కను, రెండో సంవత్సరం ఆరభ్యంగాను దసవందాల ప్రకారం తప్పక నడిపిస్తున్నారం. మాకవులు విశ్వసించి విస్తారంగాను సాగుబడి సంతనచేసుకొని సుఖాన వుండేది.
(మరాటి అక్షరాలు)

శ్రీరామా

వికృతినామ సంవత్సర ఆషాఢ బ॥ 3 లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు నాగా క్రిష్ణమ యకు వ్రాయించి యిప్పించిన కవులు నిరూపం. తరువాత, వూటుకూరి పొలంలో ఫల్లనాగుకు తూర్పు మీ తండ్రిగారి పేరట చెరువు చేయించి అక్కడ పల్లెకట్టించెను. అందుకు కవులుకావలెనని విన్నపంచేసుకొంటివి. గనుక నీకు కవులు యిచ్చిన వివరం. యీ సంవత్సరమునకు చలక బీళ్లకు పెద్దపైరుకు కుంట ౧ కి ల్ ౧ లెక్కను, కాయపైరుకు కుంట ౧ కి ల్ ॥ అడ్డగ లెక్కను, చెట్టుగొట్టి చేసిన చేలకు కుంట ౧ కి ల్ ॥, కాయ పైరుకు కుంట ౧ కి ల్ । లెక్కను ఖరసంవత్సరమునకు ల్ ర నాలుగు రూక ప్రతికి మూకన్నడ్డుగ అడ్డుగ ప్రతికి ముప్పాతికె లెక్కను, నందన సంవత్సరమునకు రూకాన్నడ్డుగ ప్రతికి రెండేసిరూకల ముప్పాతికె ప్రతికి రూక లెక్కను, జయసంవత్సర మారభ్యంయెప్పటికి పెద్దపైరు కుంట ౧ కి ల్ 3 మూకు రూకల లెక్కను, కాయపైరుకు కుంట ౧ కి ల్ ౧॥ రూకాన్నడ్డుగ లెక్కను యీ ప్రకారం తప్పక నడిస్తున్నారం యిందుకు పల్లెగట్టు మాన్యంకు ౧౦ కుంటలుచేను శల్వొయిచ్చినారం, మాన్యం అను భవించుక కాపులకు కొలు విస్తారంగా ఫలపరుచుక......స్తున్నారం. తెలిసి పల్లె మామూలు చేసుక సుఖాన వుండేది.

(ఇక్కడ మరాటి అక్షరములు కలవు.)

శ్రీరామా

విక్రమనామ సంవత్సర అధిక ఆశ్వీజ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లి గోవిందరాజు దేవచోడమహారాజులుంగారు నాగా క్రిష్ణమయకు వ్రాయించి యిచ్చిన దసవందపుకవులు నిరూపం. పులు పత్తూరి పొలమున తుమ్మునూతికలికిరికి కాలువలు తీర్పించి కలికర్లు అచ్చుకట్టుకొనేము దసవందంకావలెనని విన్నవించేసుకొంటిరి. గనుక అందులకు సెలవు యిచ్చిన వివరము. ఆ కాలువకింద తేలినమడికి సమాంశం దశవందం పోగా నిలచిన నగర సగంమడికి ముదటి ఫలమునకు కుంట ౧ కి లే ౧ లెక్కను, రెండోఫలమునకు కుంట ౧ కి లే ౨ రూకలు, మూడోఫలానకు కుంట ౧ కి లే ౩ రూకలవంతున యెల్లప్పటికి నడిపిస్తు న్నారం. మా కవులు నమ్మి మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యముగా దశ వందం ఫలపర్చుకొని సుఖాన వుండేది.

(ఇక్కడ కొన్ని బాఘాబందు అక్షరములు వ్రాయబడినవి)

శ్రీరామా

యీశ్వరనామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౩ లు శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు నాగా క్రిష్ణమరెడ్డికి వ్రాయించి యిప్పించిన కవులు నిరూపం. యీ సంవత్స రానకు మర్ల యి॥ లు యిజారతికి కావలెను అని తెలుపుకొంటివి. గనుక దేవాదాయం బ్రహ్మాదాయం కావలికానుగోత్రలేశ్వరం(?) వినహా గాను ఆరంభం చక్రాలు గ ౧౬౦ నూటఅరవై చక్రాలకు యిజారాతికి యిచ్చినాము. సదరహీ బేరీజు ముక్కాందాం ప్రాప్తిని చెల్లించే చేలును వాయిజూరు తలుపు॥ పప్పూకంలో(?) గ్రామం మామూలుచేసుక సుఖాన వుండేది.

(నాగరి వున్నది.)

శ్రీరామా

యీశ్వరనామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౩ లు శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహారాజులుంగారు నాగా క్రిష్ణా

రెడ్డికి వ్రాయించియిచ్చిన యిజారతి కవులు నిరూపం. వల్లూరి పల్లె యీ సంవత్సరానకు యిజారతికావలెను అని తెలుపుకొంటివి. గనుక నీ మనవి చిత్తగించే దేవాదాయం బ్రహ్మదాయాలు కావలి కానుగోయి త్రేతేశ్వరం కొలువున్న వినహాగాను అపరంజి చక్రాలు ౧౦౫ నూటఅయిదు చక్రాలకు యిజారతికి యిచ్చినాము. సదరహు బేరీజు ముక్కండాయం ప్రాప్తిన చెల్లించే చేలును హుజుతులు పుచ్చుకొని యీ గ్రామం మామూరు చేసుకొని సుఖాన వుండేది.

(ఇక్కడ బాళాబందులో కొంచెము వ్రాసియున్నారు)

శ్రీరామా

రౌద్రినామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండ మండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు నాగా రాజుకు వుత్తించిన ప్రయోజనం. తరువాత నారాయణరెడ్డి మేటి యీ మధ్య రాజశ్రీ అనంతరాజువారి నాడు చెరిసగం చేసుకొని రంప తిమ్మప్ప నీవు అనుభవిస్తూవుంటిరిగదా. యీలో తిమ్మప్ప లిగాడు వడి యంత మార్గంచేసి దయచేసినావో(?) పొలం అంతాబీడు పెట్టుకొని నగరికికూడి రాకపోమె. గనుక పూర్వంరాజశ్రీ వెంకట్రామరాజువారు రాజశ్రీ తిరు వెంగళనాధరాజువారు తేరుగడ చేసిన జయం లెక్కప్రకారం నీకేకరారు చేసిసెలవుయిచ్చినారం. యీసంవత్సరం వడికాలము గనుక వొకమార్గంగా దయచేసి పట్టుక వస్తున్నారం. నంగడిరెడ్లతోపాటు మీాదటి సంవత్సరం ఆరభ్యం నగరికి రూకలు వొప్పుకొని మీా మీారాశీలు స్వదేశపరదేశా లలో యెక్కడవున్నా మీా పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యముగాను అనుభవించు కొని సుఖానవుండేది.

(ఇక్కడ నాగరి అక్షరములు కొన్ని యున్నవి.)

శ్రీకృష్ణా

దుర్మతినామ సంవత్సర భాద్రపద శు॥ ౨ లు శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహారాజులుంగారు పూాటు

కూడు రెడ్లు నాగా నాగా రాయ యనె బాపు రాఘవరెడ్డికి వ్రాయించి యిచ్చిన యిజారాకవులు. కూడు యీ సంవత్సరానకు మీ గ్రామం యిజారా చేసేము. కవులు దయచేయవలెనని విన్నపంచేసుకొంటిరి. గనుక చిత్తగించి కవులు యిచ్చిన వివరము. చెరువు నిండితే సకల సువర్ణాదాయం ధాన్యములు ససంపూర్ణములు ఫలవృక్షాలు దేశీలు గాను కొలువుచెళ్లు బేరీజుగాను 3000 రాజచక్రాలున్ను, చెరువునిండ కుంటె 2200 రెండువేలరెండువందలున్ను రూసుమూకట్నాలున్ను దేశీలుగాను, నిర్ణయంచేసి సెలవుయిచ్చినారము. గ్రామం వుద్యమానం పొలం కాపులను చెరసఖాన వుండచూచుకొని నాగా అనంతయ వెంకటపతిగారిని రాజుమేటిలోను తిమ్మప్పమునసలయగారిని రాఘవరెడ్డిమేటిలో వుంచుకొని గ్రామంలో రైతురజాబంది సాగుబడినంతను విస్తారంగా చేసుకొని సదరహీ యీ ప్రకారము కవులు అనుభవించుకొని నిర్ణయము ప్రకారము ముక్తాదాయం ప్రాప్తిని దివాణాకు రూకలు అచ్చుకొని నగరిపట్ల విశ్వాసంవుంచుకొని నడుచుకొంటూ సుఖానవుండేది. గ్రామం ఖర్చులు యేమివున్నా గ్రామంలోనే వుండచూచుకొనేది.

స్వస్తిసమస్తనిజనామాంకితమాలికా ప్రశస్తసహితులయిన శ్రీనుద్గణేశ్వర గౌరీశ్వర దేవరదివ్య శ్రీపాదపద్మారాధకులయిన పరసమయ ధ్వాంత విధ్వంసకులయిన పరసమయ వేశ్యాభుజంగులయిన సర్వసమయ ప్రళయకాలాంతకులయిన పరసమయనిర్ధూమధాములయిన పరవాక్య ప్రమాణాగ్నులయిన బంధుజనచింతామణులయిన నయవినయ దయా దాక్షిణ్య పరవుపకారులయిన అఖిలైశ్వర్య సంపన్నులయిన దేవబ్రాహ్మణపూజావిధేయులయిన అనవరత భూసురాశీర్వాద సంపన్నులయిన, శరణాగత వజ్రపంజరబిరుదాంకులయిన కస్తూరి, కర్పూర, గోరోజన పట్టు పటువాసనా సురభిద్రవ్య నిపుణులయిన పూగిఫలసద్వర్ణనాగ వల్లిదళ కర్పూర చర్చిత చూర్ణసహితగంధ కస్తూరి పునుగు జవ్వాజి పరిమళాలంకృతులయిన, మౌక్తిక, మాణిక్య, వజ్ర, వైడూర్య, గోమేధిక, పుష్యరాగ, మరగత, నీల ప్రవాళంబులనియెడి నవరత్న పరీక్షకులయిన చీనిచీనాంబర పట్టుపటావళి సకలాతి మొదలయిన వస్త్రాలంకారు

లున్ను, కరుణయందు రఘుపతియంతవారలున్ను కావ్యమందు కాళిదాసు యంతవారలున్ను, సత్యభాషా హరిశ్చంద్రులున్ను, అసిముసలముద్గర భిండివాలకరవాలపరశు పట్టిశప్రాశ త్రిశూలగదకుంతలాది భత్రి(బత్తి) శాయుధప్రవీణులయిన, ధర్మాధర్మ వివేకశాలులైన, మంచుకుంచాన గొలుచు నేర్పరులున్ను పారెలండ్లకు పాదములుచాచు వారలున్నూ చింతా కునగంతకట్టువారలున్ను, పులిమీసాలను యుయ్యాలలూగు(వారలున్నూ) చత్రాతిన నారచీల్చువారలున్నూ, తృణము మేరు(మేరు) వీతృణంచేయు వారలున్ను, చెల్లేనాణ్యం చెల్లనించక చెల్లిన నాణ్యం చెల్లింప రక్షకులున్నూ, బయిలే పందిలి ఆకాశమే మేలుకట్లుగా గల పంచాశత్కోటి విస్తీర్ణ భూమండలము సింహాసనముగాగలవారలున్నూ, దుష్టనిగ్రహ శిష్ట పరిపాలకులున్నూ, ఆచారాగ్రగణ్యులున్ను, శివాచారసంపన్నులున్నూ, గంగాసాగర గాంభీర్యపవిత్ర చరితులున్ను, వృషామహేశ్వరగర్భ నంజనితులున్నూ, హరిహర పూజా విధేయులున్నూ, మహామ్మేరు పరిసమాన ధీరులయిన తంగటూరు, గండవరము, నెల్లూరు, వెంకటగిరి, రాపూరు కడపేరు, మహిమలూరు, ఉదయగిరి, బద్దెవోలు, శిధవటు(ట)ము దువ్వూరు, చాగలమర్రి, కృష్ణాపురం, బసగానిపల్లె తిమ్మానాయునిపేట గుత్తి, చిర్యేడుదుర్గం, బసువపట్ణం వోసుభాయి సక్రయపట్ణం, బెంగుళూరు, కొత్తపాళెం, గుర్రంకొండ, కావేరుపాక, పులివెందల, మల్లేల, సొరబు, వేంపల్లి కోమాళ్ల కాల్వ, రాచవేడు, అనంతరాజుపేట, మన్నూరు, తిరువెంగళనాథరాజు పేట మొదలయిన చతుర్దిక్కుల యాభైయూరు దేశం మహానాడు వారున్ను, నాగా తిరుమలరెడ్డి కొమారుండు తిరుమలరెడ్డికి యిచ్చిన దానపత్రం. మీకు చాలి చాలాబాడుగాను కృతం చతుర్దిక్కులా యాభైయూరు దేశమువారున్నూ మగసుంకం తీర్పుకు నిలచిన నగలకు వక్కలనగకు ౦౧= వరకా, మిరియాలు నగకు ౦౧=వరకా, దూది కట్నానకు ౦౧= వరకా, కొబ్బెర, ఖర్జూరం, శీకాయ, మెంతి మొదలయిన నగకు ౦౧= లెక్క, తొగురు గుంతకు ౦౧।౦ పాతికె, దవసం పెరికెలకు ౦౧= వీసం లెక్కను; పుప్పునగకు బెల్లం నగకు ౦౧= లెక్కను, జవళికట్నాలకు సన్నపు జవళీకి ౦౧౦।౦ పాతికె, ముతకజ

వశీకిం ౨౧= పరకా, పట్టెల శెంగానకు ౧-౦ వీసము, పొగాకుకట్టానకు ౧౧-౦ వీసము, ఆముదం, నూనె, నెయ్యి నగలకు-(వీసము) లెక్కను మడ్డి చెక్కనగకు, అల్లి ఆకు నగకు ౧౧-౦ లెక్కను, యీ మరియాదను దేశంవారు మీకు నగము పొత్తపినాటి పేము పోలుగువాటి సీమల నాల్గు మండలాల నడిపించి వుండిరి. గనుక, యీ ముఖ్య అవాంతరవ్యవస్థ చేత నడవక వుండె. గనుక యూ ప్రాలి మామూలు నడిచినది యెప్పటి వలెనే నడిపించవలెనని మాలో మీకు తెలుపుకొంటిమి. గనుక, ఆలాగ యీ ఆరు దేశాలవారమున్ను సమ్మతించినారము. గనుక, యీ మర్యాదకు మీ పుత్రపౌత్ర పారంపరియంగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించగలవారు. యీ దానపత్రం బసవేశ్వర దేవర సాక్షిగా వ్రాయించి యిచ్చినారము. యీ దానపత్రం విరోధికృతునామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౫ లు వ్రాయించి యిచ్చిన దానపత్రము. అంతు ౨౮. యిదిగాక యీ అనంతయగారి నారాయణరెడ్డివద్ద యింకా కొన్ని సన్నదులు కాగితములు చెదులు తిసిపోయి వుండేవి కొన్ని వున్నవి.

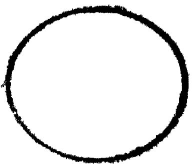
శ్రీరామా

నాగా శేషారెడ్డివద్ద వుండేవి.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౫౩౩ అగునేటి పరిధావినామ సంవత్సర చైత్ర బహుళ ౧౦ లు శ్రీమద్యజన యాజన అధ్యయన అధ్యాపక దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతులయిన దేవపూరికి ప్రతినామమైన తిమ్మసముద్రం అగ్రహార స్థితా శేష విద్వన్మహాజనాలున్ను తిమ్మసముద్రం రెడు కోడిమోపూరిరెడ్డి, పెదకంబిరెడ్డి, దేపలుపెద్దగుడ్డ రెడ్డన్న, కరణాలు తిరువెంగళప్ప అప్పయగారి వెంకటాద్రి, చీనేపల్లి పెదసుబ్బయ్య, అమునలప్పగారు శ్రీమతు నాగా నారాయణరెడ్డిగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన సమాఖ్యపంటకమ్మ. మాగ్రామంలో చెల్లేగొల్లపల్లెలో వంకబడిగావుండి తొమ్మిది కాలువలకు ప్రాకు సంవత్సరం వరకు స్థితం అయివున్న మడికి ఖండదెనమందం నిర్ణయంచేసి యీ సంవత్సరం ఆరభ్యం అచ్చుతేలిన మడికి చెరువుకు అనుకువగా దస

మందం నిర్ణయం చేస్తిమి. గనుక ఆమరియాదగానే తిరుమలరెడ్డి చెరువు ఆరభ్యంగాను వంక చెయ్యేరున కలిసెవరకు యీ సందున వంకబడి కాలులకు ప్రాకుసంవత్సరం కకు స్థితంఅయి చెంగవరిశప్రకారం స్థితం అయినది పోగా సంవత్సరం ఆరభ్యంగా అచ్చు తేలి మడ్డికి చెరువుకు అనుకువగా పాళ్లవెంబడిని దసవందం నడిపించగలవారము. నేడు ఆరభ్యంగా కన్నె కాలువ యేమి పుట్టినప్పటికిన్ని చెరువు కింద కే అణుకువగా నడిపించగలవారము. యిటని మా రాజీనా వ్రాయించి యిచ్చిన సమాఖ్యపట్టకమ్మ.

౧ కాళిదాసు గురుపప్ప వ్రాలు.
రెడ్లు ఘంటంముట్టిన సవృజ్ఞ.
౧ కరణం తిరువెంగళ వ్రాలు.
౧ నిట్టూరి చెన్నప్ప వ్రాలు.
౧ దర్భాలరాజన్న వ్రాలు.
౧ దర్భల వెంకటాద్రి వ్రాలు.
౧ చిట్టియగారి వెంకన్న వ్రాలు.
౧ యయరవరవాబన్న వ్రాలు.
౧ వెంకటాద్రి వ్రాలు.
౧ పెదసుబ్బయ వ్రాలు.

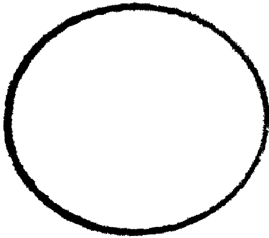
శ్రీమదనగోపాల

కవులునామా రాజశ్రీ ధర్మ భూపాలు బాలేరాయణింగారు నాగా కృష్ణయకు వ్రాయించియిచ్చిన దసమందం కవులు. ॥ సు ॥ స్న ॥ సలాను తిస్సెను అలఫ మాజాగీరు పొత్తపినాటిసీమలోను తేబాక అనే గ్రామాన యేటికాల్వ తోవ్వించి ఆ కాల్వ కిందపోయి ప్రయానమీద మడి దీయించేము అందుకు దెసమందము కవులు కావలెను అని యిలతి మేను చేసుకొంటివి గనుక నీ యిలతిమేను మనస్సుకు తెచ్చుకొని నీకు నడిపించిన మర్యాద. నీవు కాల్వతోవ్వించి ఆకాల్వకింద తేలిన మడికి సగము దసమందం కట్టడ చేసినాము. కడమ సగము మడికి యీ యేటికి రెండేసిరూకలెలెఖ. వెస్తరుసాలుకు మూడేసిరూకలుచొప్పున నడిపిస్తున్నాము. మా కవులునమ్మి కాలువతోవ్వించి విస్తారంగా ఖర్చుచేయించి సఖము మడి దెసమందం అనుభవించుక కడమ సఖముకు సదరహీ

ప్రకారము కవులుచొప్పున తీరువఅచ్చుకొని ఖర్దు మామూలు ఆబాదాను చేసుక సుఖానవుండేది.

(ఇక్కడ కొన్ని అక్షరములు నాగరిలిపిలో వున్నవి.)

శ్రీరామా.

సూర్యుడు చంద్రుడు

మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు

వ్యయనామసంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౨ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు నాగా క్రిష్ణమయకు యిచ్చిన కవులునిరూపం. తరువాతను నీవు యీ మధ్యే సమాధానం చాలక వున్నందుచేతను నీ మిరాసీలు నడువక వుండేటందులలో యిప్పుడు దివాణం ప్రస్తుతమతుల నిర్వాకం వయించే నడిపించుకొంటివి. గనుక నీయందు దయచేసి మహారాజశ్రీగారు నీకు యేప్రకారం దయచేసి నడిపింతురో అటువలెనే మార్జాడ సీమలో నారాయణరెడ్డి చెరువు సంబంధం మడి పొత్తపినాటి సీమలో మిరాశీలు దసమంధంలు మొదలయినవి సెలవుయిచ్చినారం. యితరాలోచ చేయక మహా రాజశ్రీగారి దినములలో నడిచిన మిరాశీలు దెసమంధంలు మార్జాడ సీమలో చెరువు దెసమంధం మొదలయునవి అనుభవించుక మా హిత విశ్వాసములలో బుద్ధిమంతుడవై స్వామికార్య పరుండవై సుఖాన వుండేది.

(ఇక్కడకొన్ని నాగరి లిపిలో వ్రాసిన అక్షరములు కలవు)

శ్రీరామా

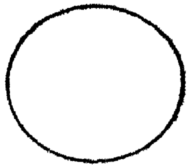
వ్యయనామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౨ లు శ్రీమన్మమహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడ మహారాజులుంగారు నమస్కారము. తరువాత నాగా తిమ్మారెడ్డి నారాయణరెడ్డి పొలంలోకూడి

నందులకు వొకరిమేటి ప్రకారము చెప్పక తంటలుచేస్తు వున్నారట. యీలాగే మానము బాస మనిమి చేసుకొన్నారు. యర్ర బాపు రాఘవ రెడ్డి కో(?)ప్రకారము నీరారంభం కోనేరెడ్డి కో(?)ప్రకారం కాడారంభం ఆప్రకారం పొలం వీరికి పంచియిచ్చేటట్టుచేసేది. ఇందుల ఫిర్యాదు రాకుండా నడుచుకొనేది గాన తెలిసేది.

శ్రీరామా

నందననామ సంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౭ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాథరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు నాగా రాజుగారి తిమ్మారెడ్డికి శేషారెడ్డినారాయణరెడ్డికి వ్రాయించి యిచ్చిన కవులునామా. తరువాత, వూటుకూరు గ్రామంలో మీ మేటితోకూడి నందులకు అచ్చే లెక్కలు కసానుపడి మేటి విడిచివేసి కొంచెగువ్వ కవులుకు వ్యవసాయముచేసుకుంటువుండి యిప్పుడు తిరుణాలు సముఖానకు వచ్చి సెలవుయిస్తే మామోతె మీరు చేసుకొనేము అని మనివి చేసుకొంటిరి. గనుక, అదేప్రకారం సెలవుదయచేసి యిచ్చినారము. వొక మేటి ప్రకారము గ్రామం చేను దెసమందాలు వుండచూచుక సాగుబడి చేసుకొని వొక మేటి వయ్యందరూకలు ముకందాయం ప్రాప్తిన అచ్చుకొని గ్రామంలో వ్యవహారము విచారించుకొని సుఖాన వుండేది.

శ్రీరామా

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

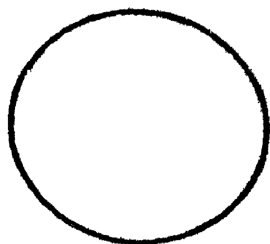
మట్లి వెంకట్రామరాజు

ప్రభవనామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౧౩ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజులుగారు యర్రమనేని వంజికొండమనాయునికి వు॥ ప్రయోజనము॥ తరువాత గొల్లపల్లె దగ్గర నారాయణరెడ్డి చెరువుతో కూడిన సమాచారానకు సయిదు సాహేబులవారు రాజం రెడ్డి మీద దయచేసి కవులు వ్రాయించి యిచ్చివుండిరి. ఆ ప్రకారం నడుపక తిమ్మసముద్రం రాఘువుండు అన్యాయముచేసి రూకలు తీసు

కొనిన్ని గడ్డిసవాగా విక్రయించుకొంటేను రాజురెడ్డికి కవులు పుట్టవలెనని సాగుబడి నిలిపి స్తే రాఘవుండు సాగుబడిచేయించేమంటె నీవు అనుకూలించి వీరికి కవులు పుట్టకుండా సాగుబడి చేసున్నారట. యిలాగే సాలాదు వేల పరియంతరం వ్రయంచేయించి చెరువు కట్టించి కవులు బహుదినములనుంచి నడిచే కవులు తప్పించినందున వారు కవులుకు వస్తే నీవు మిరాశిదారుండవు వారి మిరాశినడపకుంటే ముందర నీకు యేట్లా నడుచును. రాజంరెడ్డి మాసముఖానవుంటె మేము దయచేస్తావుంటే యిప్పుడు నీవు యీలాగు యేమి విచారించి నడుచుకున్నావు. యిందు నుంచే నీకు యేమి వ్రాయవలసినది. యిప్పుడు నిరూపం పంపాస్తూనే రాజంరెడ్డి కవులు అయి అతడు వచ్చే సాగుబడి చేసేపరియంతము ఆ చెరువు కింద సాగుబడి చేయపని లేదు. దూరము తెలసి వ్రాసిన ప్రకారము నడుచుకొనేది.

(ఇక్కడ కడపట కొన్ని నాగరి అక్షరములు కలవు)

శ్రీరామా

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

మట్లి వెంకట్రామరాజు

ప్రభవనామ సంవత్సర పుష్య శు॥ ౧౦ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకటరామరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు గొల్లపల్లె రెడ్డికరణాలకు వ్రా॥ జు॥ బ్రాహ్మణకరణాలకు సు॥ తుం॥ నారాయణరెడ్డి చెరువు సం॥ దనమంధం వ్రాకున నాగారాజుకు నడవకుండా తంటాలు చేసి యిరుగారు ధాన్యం విక్రయించి గడ్డి సవాగా విక్రయించుకొని సంవత్సరం సాగుబడి కాకుంటే నిమిత్తంలేని రంప తిమ్మాప్పను పిలుపించుకొని రాఘవుడు తంటాలు చేసినాడట. యీ ప్రకారం నడిపించుకో వలసిన మానా యేమివున్నది? యిటువలె తంటలు చేస్తే చెడిపోయ్యేను. తెలిసి వ్రాకు సంవత్సరములకు రాజుకు రావలసిన ఫలం

యిప్పించి యిందు ఫిర్యాదురాకుండా నడుచుకొనేది. రంప తిమ్మప్ప అక్కర పనిలేదు. తెలిసి జాగ్రతగా నడుచుకొనేది గాన తెలిసేది.

(ఇక్కడ నాగరి అక్షరములు వ్రాయబడినవి.)

నాగా శేషారెడ్డి వద్ద వున్నది ౭.

అంతు పూటుకూరు రెడ్లవద్ద వుండినది ౮౦ నల్లబై.

మాజేనరసింగరాజపురం అగ్రహారీకులవద్ద వుండే తెనుగు తామ్ర శాసనము పలకలు అయిదు ౫కి నకలు.

హారే ర్లీలా వరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతునః ।
హేమాద్రి కలశా యత్ర ధాత్రీ చ్ఛత్రశ్రియం దదా ॥
జయతి శ్రీపతేర్లీలావాస భూమండలో రవిః ।
యద్రూపం సర్వదోపాస్యం బ్రహ్మవిద్భిస్సనాతనం ॥
తత్పుత్రో వైవస్వతో మనుర భూ త్సూను స్తదివ్యో మహాః ।
నిక్ష్వాకుప్రభు రస్యవంశతిలకో రాజాదిలీపో రఘుః ।
తస్యాపత్య మజ స్తతో దశరథ శ్రీరామచంద్ర స్తత ।
స్తద్వంశోద్భవ దేవచోడకులజ శ్రీమల్లి కోనప్రభుః ॥
శ్రీమాన్ యల్లమరా ట్తత స్సమభవద్యః సిద్ధపూర్వ్వంవటం ।
లబ్ధ్వాతత్ర పరాక్రమేణ మహతా రాజ్యం కరోతిస్మసః ॥
రామాద్యా ఇవ సూనవోస్య నృపతే శ్చత్వార ఏషాం సుతో ।
నంతక్ష్మాధిపనందన స్సమభవ త్తిర్వేంగళేంద్రో నృపః ।
శౌర్యౌదార్య గుణాన్వితః పితృసమో రాజ్యాభిషిక్తో బభౌ ।
మత్స్యాంకై ర్వ్వరగండముఖ్యబిరుదై ర్విఖ్యాతకీర్తి శ్రియా ॥
తత్పుత్రాః ఖలు పంచ తేషుచ కుమారానంతరాజో మహాన్ ।
భేరీనాదభయంకృతారిహృదయో భూమీవరాహాంకితః ।
చిన్నానంతమహీపతిశ్చ బల్లవాన్ తస్మాత్సుజాతః కుమా ।
రానంతక్షితిపాలకో స్యతనయాః కృష్ణాంబికాసంభవా ॥

యాకృష్ణమాంబాతనయా వభూతా మనంతరా ద్వేంకటరామరాజా ।
తయోః స్వధర్మార్జితభూమిభాజోః ప్రతాపవాన్ వెంకటరామరాజః ॥

తస్యదానపయోధారా ససువర్ణసరస్వతీ ।
రిపుస్త్రీబాష్పయమునా కీర్తిగంగాసవీత్రయం ।
శ్రీమద్వేంకటరామభూవర పతేః శేషాంబికానందనః ।
కందర్పాంకమలేవ శైలతనయా లేభే కుమారం యథా ।
పౌలోమీవ జయంత మాత్మని కుమారానంత రాజం తతో ॥

నంతక్ష్మాధిప మేవమేవ సుగుణం సామంత సర్వోత్తరం ।
యోయం వెంకటరామరాజ తనయ స్తిర్వేంగళేంద్రో నృపో ।
నంతా దగ్రతయేవ సోభ్ను దభవ ద్వేగాంబికాగర్భతః ।
ఏతాన్ వేంకటరామరాజ తనయా స్సంతః ప్రకాశాగ్రణే ।
త్రేతాగ్నీరివభావయన్ రిపుగణః ప్రాప్నోతివందారుతాం ॥

కుమారానంతరాజస్య గోత్రోద్ధరణకాంక్షిణః ।
తా వృభా వనుకుర్వాణౌ[...]జావివ నిజానుజౌ ।
సోయం వేంకటరామరాజతనయో విఖ్యాతకీర్తిర్ముదా ।
విద్వద్భి స్సహితః పురోహితగణా మాత్యానుజన్మాన్వితః ।
స్వామిన్ గండరబాల శత్రుగజసింహాంకేతి వందిస్తుతో ।
రాజ్యం శాస్తికిరీటరత్నకుసుమై స్సంపూజితాంఘ్రిః పరైః ।
సదా తన్మాతుల శ్రీమాన్ చెన్నరాజో మహాబలః ।
తద్వృద్ధిమేవ మనుతే సర్వకార్యవిచక్షణః ।
సేనానీ స్సురసేన మేవ సమరే తచ్ఛేనయా సంయుతః ।
శత్రూన్ హంతి హరి ర్యథామదగజేంద్రాం స్తారకాదీనివ ।
తస్మాచ్చెన్ననృపాల ఇత్యభిహితం త న్నామమాత్రం నృపాః ।
శ్రుత్వా భీతియుతా భవంతి సతతం దేశాంతరేపి స్థితాః ।
యోయం క్షీరసముద్రజో హిమకర స్తత్సంతతౌ శంతను ।
స్తద్వంశే విజయోభిమన్యు రథ తత్పుత్రః పరీక్షి త్తతః ।
తత్పుత్రో జనమేజయ స్సమభవ త్తత్సప్తమో భూన్నృపో ।

నందస్తస్యకులోద్భవః ఖలుమహాన్ రాజేంద్రరాజోత్తరః ।
యోభూద్రాజనరేంద్రవంశతిలక శ్రీబిజ్జళేంద్రో నృపః ॥

తద్వంశోద్భవసోమిదేవ నృపతి ర్దుర్గాణి సప్తాహితాత్ ।
అహ్నైకేన సమాహర త్తమదిత శ్రీరాఘవేంద్రో నృప ।
స్తత్పుత్రః ఖలుపిన్నమోనృపవరో శ్రీబుక్కరాజ స్తతః ।
యోభూత్సోమకులాంబురాశి హిమగు శ్రీబుక్కరాజాత్మజ ।

స్సింధూత్పన్నసహస్ర సప్తతి మహాస్సైన్యంసపాదం రణే ।
త్వా స్వీకృతవాన్ తదియ్యమవనిం గిర్యాదిదుర్గంబలాత్ ।
తంకాళ స్వతయం(?)చరామ నృపతిర్విద్రావ్యకీర్త్యాబభౌ ॥

సమాహార త్కందనవోలిదుర్గం సరామరాజోత్ర హరేఃప్రసాదాత్ ।
సమశ్నుతేస్మామృత తుల్యమేవ యథాతిభిర్ధత్రవిమఃవిచిత్రం ॥

రిపునృపజయశౌండో రాయరాహుత్తమిండో ।
హొసబిరుదరగండో మన్యరాజ్య ప్రదాతా ।
ఇతిబహుబిరుదాంకో వందిభిర్వర్ణ్యమానః ।
సముభవదతుల శ్రీరామ(రాజోతికీర్త్యా)।

తత్పుత్రో నరసింగరాజతిలక స్తస్య ప్రియానందనాః ।
రామత్క్ష్మాపతి తిర్మలేంద్రనృపతి శ్రీవేంకటేంద్రాః క్రమాత్ ।
తద్వంశే వరచింతతాంకమహితే శ్రీరంగపత్క్ష్మాపతిః ।
తత్పుత్రో రఘునాథరాడుదితో రామక్షితీశాగ్రణీః ।
రామరాజస్యతనయో వెంగమక్షితిపాగ్రణీః ।
తిర్వేంగళనాథశ్చ శ్రీమాన్నరసింగ మహీపతిః ।

నరసింగమహీపాలా జ్ఞానాంబాగర్భ సంభవా ।
సుబ్రహ్మణ్యమహీపాలా చ్ఛ్రీమచ్చన్న నృపాలకః ।
కుమారానంతరాజేంద్రం సింహాసనే సుఖస్థితం ।
శ్రీమచ్చన్ననరేంద్రో యమేవ మాహా దయావరః ।

నరసింగమహీపాల సముద్రప్రతినామకః ।
అగ్రహారో మయా కార్య ఇతి మే జాయతే మతిః ।
పలమ్నపాటినామైకో గ్రామో ఽస్తి రెలభూపతేః ।
యరాశిపలసంయుక్తో దానయోగ్యో ద్విజన్మనాం ।

పూర్వం యల్లమరాజేంద్ర సముద్రేంతర్గతీ కృతః ।
స్వతంత్రగ్రామ ఏవాసీ త్తతో రాజ విపర్యయే ।
తతః కుల్యాత్రయం తత్ర విప్రైశ్శూద్రైశ్చనిర్మితం ।
తత్ర కుల్యాద్వయం నష్టం దివైకపూరితం ।

అశక్తాః పూర్వకర్తారః పునరుద్ధరణే తతః ।
శ్రీమ ద్యల్లమరాజేంద్రసముద్ర స్థితభూసురైః ।
తత్కుల్యాకర్తృభిశ్చాన్యై ర్ధనార్థం ప్రేరణం కృతం ।
పునరుద్ధరణంకృత్వా కుల్యయో రుభయో రపి ।

క్రియతా మగ్రహారోత్ర నదీతీరే విశేషతః ।
పాలాశాది తరుక్రాంతా సికతాపరిపూరితా ।
కుల్యా కేదారభూ శేషా పాలనీయా త్వయా ప్రభో ।
కుల్యాద్వయం సముద్ధృత్య సమస్థానపయం త్వితి ।

తతోధనవ్యయం కృత్వా కుల్యేద్వేపాలి తేమయా ।
తత్పూర్వభాగే కుల్యైకా సజలాఫలదాస్థితా ।
యరాశిపల్లసంయుక్త మేతా దృశగుణాన్వితం ।
పలమ్నపాటినామానం గ్రామం త్వం దాతుమర్హసి ॥

ఇతితద్వచనం శ్రుత్వాకుమారానంత భూపతిః ।
మాతాపితృకులోత్తంస స్తథాస్త్వితి వదన్ముదా ।
మాతామహోన్నతస్థాన ప్రాప్త్యై విష్ణుమనుస్మరన్ ॥

వసురామర్తుభూసంఖ్యా శకవర్షగణాన్వితే ।
వర్షే దుర్ముఖివిఖ్యాతే మాసి ఆశ్వయుజాహ్వయే ।
పక్షేవళక్షే పుణ్యాయాం దశమ్యాం చ మహాతిథౌ ॥

శ్రీమన్మహామండలేశ శ్రీమత్కాశ్యపగోత్రజః ।
యాజుషో వేదశాస్త్రజ్ఞపురోహితసమన్వితః ।
నానాగోత్రాభిధాసూత్రశాఖాభ్యశ్శాస్త్రమార్గతః ।
శ్రీసిద్ధవటదేశీయ్యే దేశే పొత్తపినాడుకే ।
మహాబాహునదీ తీరే పూర్వదిగ్భాగ సంస్థితం ।
బాహుదా కుంజరనదీ సంగమాద్దక్షిణే స్థితం ।
శ్రీవరాహ్వాయసద్గ్రామా త్పశ్చిమాశాముపాశ్రితం ।
కొండూరు చెన్ను పల్ల్యాఖ్యగ్రామా దుత్తరత స్థితం ।
పల్లమ్మపాటి సద్గ్రామ ముపగ్రామ సమన్వితం ।
నరసింగమహీపాలసముద్ర ప్రతినామకం ।
సర్వమాన్యచతుస్సీమాయుతమారామశోభితం ।
గంగాతరంగిణీతుల్య కుల్యాత్రయ విరాజితం ।
వాపీకూపాదిసంయుక్తం కేదారస్థలసంయుతం ।
నిధినిక్షేపపాషాణ సిద్ధసాధ్యఫలాన్వితం ।
అక్షీణాగామి సహితం గణభోగ్యం సభూరుహం ।
దానాధమనవిక్రీతియోగ్యం వినిమయోచితం ।
పుత్రపౌత్రాదిసంతత్యా భోగ్య మాచంద్రతారకం ।
శుద్ధాంతఃకరణోభూత్వా శ్రీమహావిష్ణు సన్నిధౌ ।
వస్త్రభూషణగంధాద్యైః పూజయిత్వాద్విజోత్తమాన్ ।
వసువర్ణపయోధారాపూర్వకం దత్తవాన్ ప్రభుః ।
నరసింగమహీపాలో విష్ణులోక మవాప్తవాన్ ।
ఇతీవ ఘోషయంతిస్మ విప్రా వేదధ్వనిచ్ఛలాత్ ।
ధన్యో స్మీతి వద స్ప్రీత్యా వవందే బ్రాహ్మణో త్తమాన్ ।
కుమారానంతరాజేంద్ర శ్చన్నరాజ [illegible] ।
గాయత్ర్యక్షరసంఖ్యాక వృత్తియుక్తే [illegible]స్వతే ।
నరసింగమహీపాలసముద్రక్షేత్ర భాజనః ।
లిఖ్యంతే విబుధా నామ గోత్ర శాఖాదిపూర్వకం ॥

సూనూ రాఘవ భట్టసూరితరణే ర్వాసిష్ఠ గోత్రోద్భవో ।
బొంతాఖ్యాన్వయవాన్ ఛ్ఛ్రుతిస్మృతిసదాచారేషు పారంగతః ।
సార్థాన్ వెంకటభట్ట బహ్వృచ్ఛవర స్తద్వ్యాజమాన్యాన్వితాం ।
వృత్తించెన్నన రేశ్వరేణ దయయా సంప్రాపసింగోత్రాఖ్య తే ॥

శ్రీమత్కౌశిక పిత్తలాన్వయవరో వేదస్యపఠా నిశం ।
ప్రతల వెంకటకృష్ణభట్ట విదుషో విమదేస్స దార్యాసవాన్ ।
శ్యాతో వెంకటభట్ట పండితమణి ర్భాసాం నిధిః పావభి(ః) ।
సోయంవృత్తి మవాప్తవాన్ గుణనిధిస్సార్థాంప రేణ్యాగ్రియాం ॥

గౌరీజానిపదారవిందమకరందాస్వాదతుం విభవ త్సాన్య(?) ।
తూంబుచ్చనభట్టనంశీశవరో జోతిర్వేదామగ్రణీః ।
పుల్లంభట్టసుధీసుతో హారితగోత్రో భాయజుః పారగ ।
సోఽయం నిట్టలనామ పత్కులభవో వృత్యాత్ర ॥

సంరాతినూను వెంకటకృష్ణభట్ట విదుషో జ్యోతిర్వేదామగ్రణీః ।
శ్రౌతస్మార్త విశారదో విమలధీ సోఽయం యజుః పారగః ।
శ్రీమత్కౌశిక పిత్తలాన్వయ వరే జాతో యశస్వీ మహాన్
సుబ్రహ్మణ్య విపశ్చి దత్ర లభతే వృత్తిం సదాంసమ్మతః ॥

శ్రీమద్వ్యాజమకౌశికాన్వయవరో వేదాంగ మీమాంసయో ।
స్తర్క వ్యాకరణాది తంత్రనివహో స్వాతంత్ర్యవత్స్వగ్రణీః ।
వంశే పిత్తలనామకే ప్రభవవాన్ సూను ర్నృసింహార్యయ ।
స్యాయం చిట్టనశాస్త్రిరత్ర లభతే వృత్తిం సతి స్సజ్జనః ॥

మారేపల్లి మహాకులాబ్ధిహిమగుః శ్రీవత్సగోత్రో యజు ।
ర్వేదీ వెంకటరామనామకసుధీ శ్రీరామకారుణ్యవాన్ ।
శ్రీమన్మట్లికులావతంసక కుమారానంత రాజేంద్రన ।
న్మాన్యవృత్తిమిహాశ్నుతే ధిరయశో వాగ్మీ నృసింహాత్మజః ॥

బహ్వృచ చికిడిసగోత్రో నిడిగంటికులాబ్ధి పూర్ణహిమగుః ।
పెరుమాళనామధీమా నయ్యంభట్టాత్మజో శ్నుతేవృత్తిం ।

శ్రీమద్యాజుషశాఖహస్తికులజ స్సాంబేశితు స్సత్కృప ।
సూనూ రాఘవభట్ట సూరితరణిర్విశ్వోస్మి తార్య్యః ॥

పాపాభట్టసుధీర్మ రేఫ్నారితగోత్రాఢ్యః శ్రుతేః పారగో ।
వృత్తిం సోత్ర సమశ్నుతే నుతసుధీ ర్భాసాన్నిధి పాపభీః ।
శ్రీమద్వేదశిరోయుగశ్రుత సంస్థాపనాచార్యతాం ।
ప్రాప్తో యాజుషతర్క భూషణ కులాంభోధే స్సుధాంశుః స్వయం ॥

పుత్రో వెంకటబుధస్య శుచిమ త్కౌండిన్యగోత్రోద్భవః ।
సోయం రాఘవదీక్షితోత్ర లభతే వృత్తిం సుసన్మానితః ॥

యాజుషో చెన్నభట్టస్య సూనుః కౌశిక గోత్రజః ।
వీరరాఘవభట్టోత్ర పిత్తలియోర్ధ వృత్తిభాక్ ।
కిడాంబికృష్ణమాచార్య స్తిరువెంగళసూరిజః ।
భారద్వాజో వృత్తిమేకాం సామగోత్రః సమశ్నుతే ॥

లింగంభట్టస్యసూనుః స్సువిమలమతి ర్మ(?)గార్గ్యగోత్ర ।
స్సుశితో యజుర్వేదిం విప్రశ్రీద్బుధజన వినుత స్సత్రికూటాన్వయః ।
అయ్యంభట్టాహ్వయోయం మృదుతర వచనః ।
ఖ్యాతో నాతిధేయసోయం వృత్తిమవాప్తవాన్ ।

నృపవరాచ్చన్నభూపా ద్విహైకాం యాజుషః ।
క్త్రోకం యంగంభట్టసూనుః సుధీమణిః ।
సుబ్రహ్మణ్యాహ్వయోప్యత్ర పిత్తలియోర్ధ వృత్తిమాన్ ।

ఆత్రేయగోత్రాంబుధిపూర్ణచంద్రః కిడాంబిరంగార్యసుతస్సుమేధః ।
రామార్యనామా రఘువీర భక్తో భుక్తే యజుర్వేదవిదత్ర వృత్తిమ్ ।
ఆపస్తంబస్య సూత్రోయం సూత్రకృష్ణార్య సూరిజః ।
శ్రీవత్సగోత్ర తిలకో వెంకటాఖ్యోత్ర వృత్తిమాన్ ॥

యనమంద్రకులాబ్ధీందుః కౌశికో బుచ్చనాత్మజః ।
వెంకన్నపండితో ప్యత్ర బహ్వృచో వృత్తిమశ్నుతే ।

శ్రీమద్బహ్వృచగోత్ర సోమనాథయసూనుస్సుకృతీః సారగో ।
భారద్వాజకులాంబుధే ర్విద్యాసాగర వృత్తిం త్రశేషముస్సుధీః ।
శ్రౌతస్మార్త విశారదో ... స్త్రోత్రియో గ్రామస్వయం ।
యజ్ఞంభట్టవిపశ్చిదత్రలభతే వృత్తిం స తాంపద్మ్రతః ॥

ఉద్దేగోపాలభట్టస్య సూను రయ్యనపండితః ।
భారద్వాజసగోత్రీ మొవ్యాకరార్థమిహాశ్నుతే ।

కైపగోవిందభట్టస్య సూను ర్గోపాలకృష్ణమణిః ।
కౌండిన్యగోత్రజో వైదికాం ... వృత్తిమశ్నుతే ।

బహ్వృచో మంత్ర వ్యాఖ్యాత ... గోపాలసూనుః ।
ఆత్రేయ గోత్రతిలకః ... భట్ట ... వృత్తిం ... ।

భారద్వాజసగోత్రేయ నన్నుంభట్టసుధీమతః ।
పిశిపాట్యన్వవాయాయు శంకరోత్రాద్ధ వృత్తిభాక్ ।
ప్రఖ్యాతే నగలూరినో ... మాత్రేశ్నుతే ।
వృత్తిం చెన్నప దేశ్య ... ॥

మట్టి కొమారర అనంత రాజు వారి వ్రాలు అని వున్నది.

అంతువహి । 8 2 3

హనుమద్గుండం రామభట్లు వద్దనున్న సన్నదుల నకళ్లు

౧. మవుజే హనుమద్గుండంలో కాపురం ఉండే కురుమేటి శివ రామశాస్త్రుర్ల కొమారులు మల్లుభట్లు రామాభట్లు గారివద్ద ఉండిన సన్నదులు వగైరాల నకళ్లు.

నెం. ౧.

భావ సంవ్వత్సర మాఘ శుద్ధ ౧౫ లు శ్రీమద్యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దాన దానప్రతిగ్రహషట్కర్మనిరతులయిన కురు మేటి కృష్ణసోమయాజులవారికి రాజశ్రీ నరుసో కేశవు తర్ఫుదారు మహల్లాతిహాయగారు యిచ్చిన శ్రోత్రియపు దానపత్రిక : జంబులమడ్గు సముతులోను నాగిరెడ్డిపల్లె బహుయేండ్లనుంచి పాడుపడి ఊరుయెక్కక వుండె ; గనుక ఆ గ్రామంలో మీరు కష్టపడి ఆకృతిచేసినారు ; గనుక రాజశ్రీ రంగో రఘునాథుగారు శ్రీముఖ సంవత్సరంలోను సర్వాంముక్తా గాను మీకు యెనభై వరహాలుకు శ్రోత్రియముగా నడిపించినారు ; గనుక మేము ఆప్రకారముగానే నిర్ణయంచేసి సర్వాం ముక్తాగాను యెనుభై వరహాలకు శ్రోత్రియముగాను యిచ్చినాము ; గనుక హరసాలినా యీ ప్రకారముగా నడిపించుకొని మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యము అనుభవించి సుఖాననుండేది.

నకలు ౨.

శ్రీముఖనామ సంవత్సరం వైశాఖ శు॥ ౧౦ లు రాజశ్రీ రంగో రఘునాథ తరుఫుదారు మహల్లాతిహాయుగారు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన కురుమేటి కృష్ణసోమయాజులువారికి యిచ్చిన పత్రిక : జంబులమడుగు సమ్మతులోను నాగిరెడ్డిపల్లె బహుయేండ్లనుంచి పాడు పడి ఊరుయెక్కకవుండె; గనుక ఆ గ్రామం యిండ్లు కట్టించి ఆకృతిచేసి యుంటిరి ; గనుక సర్వముక్తాగాను హొన్నులు గ ౭౦ డెబ్బై వరహాలకు

శ్రోత్రియంగా నిర్ణయంచేసి యిచ్చినారం; గనుక వారసాలీనా యీ చేరీజుప్రకారం నడిపిస్తున్నారం; ఇందుకు తప్పితంలేదు. మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతం గ్రామం కీర్దుమాయిూరు చేసుకుని నిరాచ్ఛేదసగా అను భవించేది.

3. శ్రీమతు నాగిరెడ్డి(పల్లె) కరణాలకు రాజశ్రీ భోగప్పగారు ఆ॥ ను॥ తం॥ రాజశ్రీ తరపుదారుణింగారు ఎప్పటివలెనే గ్రామం అయ్యా వారికి సెలవు యిమ్మని మా పేర వ్రాసినారు; గనుక మేము ఆలాగే అయ్యవారికి ఆ గ్రామం సెలవు యిచ్చినారము. మీారు మరేమిన్ని విచారంచేయక ఖాతిర్జమాతో అయ్యవారు చెప్పిన బుద్ధిమతులతో సాగుబడి సంతనలు చేసుకుంటూ సుఖాన నుండేది. ఇప్పుడు అయ్యా వారు యేకరణముచేత పని నడిపించుకొనునో ఇప్పుడు ఆ చొప్పున నడిపించుకొనేది.

౪. రాజశ్రీ శ్రీనివాసతిమ్మరసుగారు రెడ్డికుల కరణీయాని మవుజే నాగిరెడ్డి పల్లెకు వ్రాయించి పంపించిన సన్నదు. నన్నవోతిసైనో అల్లవు, మవుజే మజుకూరు పొలం పాయికారీలవలన సాగుబడిచేయించగా మీారు పాయికారీలు రాకుండా యిషాక్కులు(?) చేస్తున్నారట. మానా యేమి? చేయదక్కి(?) యీా పర్వానా చూస్తున్నే యజనాది షట్కర్మ నిరతు లయిన కృష్ణసోమయాజులువారు ఏలాగు చెప్పుతున్నారో ఆప్రకారం నడుచుకునేది. ఇందుల ఫిర్యాదువచ్చినా తాకీదు వర్మానించ నయ్యాని గాన తో(తెలి)సేది.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ హజరతులవారి ఫర్వానా.

ఇజ్జతు అసార కురుమేటి కృష్ణసోమయాజులు మాల్మునమాయు దకె జంబులమడుగు సమ్మతులోను మ॥ నాగిరెడ్డిపల్లె అనే గ్రామం ముతల్బకు హైరాము అయి బేచిరాకుగా నుండగాను మ॥ అనాం రంగో పండతు గుమాస్తే జరతరఫె మజుకూరుగారు సకల సువర్ణాదాయం దేఖిలు సర్వమక్తాగాను సాలీనా హణాన్నులు యొనసై వరహాలకు నివాడా

చేసి మీాకు శ్రోత్రియం యిచ్చినారం; గనుక మవుజే మజుకూరి కిర్దుమా మూారు ఆబాదాను చేసుకుని సాలీనా యెనబై వరహాల చొప్పున దివాణానకు సాలుబస్సాలు చెల్లించి ఖాతిర్జమాతోను దివాణండాలతు బోహాలోనుండి విశేషం యేమి వచ్చినా హాజరతుగారికి పుణ్యాంగాను మీారు అనుభవించుకొని సుఖంగా నుండేది.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

౬. హాజరతు నవ్వాబుసాహేబులవారి పర్వానా.

తాకిదియ్యాని కులకరణియ్యాని మవుజే నాగిరెడ్డిపల్లె సర్కారు జంబులమడుగు. తా॥ సన్నసబాసతైను. అల్లఫు మీా గ్రామము షట్కర్మనిరతులైన దత్తంభట్లుగారికి శ్రోత్రియం నివాడాచేసినాము. ఈతగాడు మీాకు కౌలు యేలాగున యిస్తున్నాడో ఆ కౌలు మేము యిచ్చినట్టుగాను యెంచి స్థళపరస్థళాలువారికి పొలము కిర్దుమామూారు ఆబాదాని చేయించేది.

౭. శ్రీమధ్యాజనాది షట్క.

అసలు

తాకీదియ్యాని కులకరణియ్యాని నాగిరెడ్డిపల్లి, సర్కారు జంబుల మడుగు. రా॥ సున్నసబాసితైను అలఫు. మీా గ్రామం శ్రీమధ్యాజనయాది షట్కర్మ నిరతులైన దత్తంభట్లుగారికి నివాడాచేసినాము. ఇతను మీాకు కౌలు యేలాగు యిస్తున్నాడో ఆ కౌలు మేము యిచ్చినట్టుగాను స్థళ పరస్థళాలవారికి పొలం కిర్దు మామూారు ఆబాదా చేయించేది.

౮. రాజశ్రీ మాధో భానుజీ సూర్యప్రకాశరావు మజ్మూదారు.

శ్రీమతు పేరామల్లారెడ్డి వ మజ్జులకుమారమల్లారెడ్డి వ అరియప్ప రెడ్డి వ మంచిరెడ్డిగార్లకు......గారు వ్రాయించి......*. దేనమానన్తో అలఫు. శ్రీమధ్యాజనాది షట్కర్మనిరతులైన అనుమనుగుండం కురుమేటి

* ○ ఈ వెుంహారు కాగితం శిథిలమైనందున అక్షరాలు అగుపడలేదు.

కృష్ణశాస్త్రుర్లగారు దేశంలోకి సెలవుపుచ్చుకొని వచ్చినారు వారిపఠ్యాలు పైద్యులు(?) దేశముఖ్ కోనుస్నారు. వారి మొదల యేదొక్క బాబుకు బహుమానముగాను నడిపించుకొని వచ్చేది. వీరు పెద్దలు మా ఆశ్రి తులు ఉన్నారు. మీ మొఖాసాగ్రామాదులలోను వీరి మాన్యపు క్షేత్రాలు ఉన్నవి. మాన్యాలమొదల వీరిమొదల సాయాచేసుకు నడి పిస్తూ వచ్చేది.

మహారాష్ట్రం దస్కతు.

౯. అసలు శ్రీరామా

ల. శార్వరి సంవత్సర మాఘ శు॥ ౧౦ లు రాజశ్రీ అరియప్ప రెడ్డి కృష్ణారెడ్డిగారు వంగలు సిద్దారెడ్డికి మెర్రగుడి పాటిరెడ్డకు పుత్రెం చిన ప్రయోజనం కరణాలకు దండం. తర్వాత, శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులైన కురుమేటి ఉమామహేశ్వరుల వారిచేని గృత్తసమ్మంధం వంద్రామోడి నగ ౧౨ అక్షరాలా పన్నెండు వరహాలు సెలవు యిచ్చి నారం; గనుక యీ వరహాలు యిప్పించేది. పెండ్లి ప్రయత్నంతలపెట్టు కొని వచ్చినారు. ఆలస్యం చేయక పైకం యిచ్చి పంపించేది.

౧౦. నవాబు నేకునాంఖాన్ తరపుదారు.

దపా అతమాతిహ్నా యిజ్జత్ అదలద స్తగాః మహమ్మదు తక్కిం బేగుహా॥ న॥ తిమ్మానాయని చెర్వు వజ్రగిరి. శ్రీమద్యజనాది షడ్వోశేషణ విశిష్టులయిన హానుమనిగుండం కృష్ణశాస్త్రిల అయ్యవారికి వ్రాయించి యిచ్చిన భూదానపత్రిక. స్నయినసె సబైన అలఫ. మీకు విరోధికృతు సంవత్సరం భాద్రపద శు॥ ౧౫ లు సోమోపరాగ పుణ్యకాలమందు హా॥ ని...వారికి పుణ్యంగాను హా॥ సాహేబులవారికి పుణ్యంగాను తిమ్మానాయని చెరువు సమ్మతులో వుప్పలూరి గ్రామాన ఊరితూర్పున చెర్వు లోతట్టున యిద్దుం మడి ధారాదత్తంగా మాన్యం యిచ్చినారం. శారున్యాసంగులు ఫలపరుచుకుని మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యతం సుఖాన అనుభవించేది. ఈ మాన్యం హా॥ గారికి సుకృతంగా యిచ్చిన మాన్యం

గనుక దీనికి యెవ్వరు ఆచ్ఛేదనచేసినా నడిపించకపోయినా బ్రాహ్మలు అయితే గోమాంసం దిన్న దోషాన బోదురు. మ్లేచ్ఛులు అయితే సూకరమాంసం దిన్న దోషాన బోదురు.

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

౧౧. హానుమద్గుండం సంస్థానం సన్నదులు.

క్రోధినామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౫ లు శ్రీమతు రాజశ్రీ హారియపురెడ్డి కృష్ణారెడ్డిగారు వెణుతుర్ల కరణం వీరన్న వేంకటగారికి దండం కాపులకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం. తర్వాత, మీ గ్రామం రొఖ్ఖం వగను యేగోను అయ్యప్పగారి సంబళానకు పంద్రామోడిన ౫ ౧౦ పది వరహాలు సెలవు యిచ్చినాం గనుక యిప్పించేది. కృష్ణారెడ్డి వ్రాలు.

౧౨. శ్రీమతు రాజశ్రీ హారియపురెడ్డి కృష్ణారెడ్డిగారు వెణుతుర్ల కరణాలకు దండము, కాపులకు బుత్తెంచిన ప్రయోజనం. తర్వాత, మీ గ్రామం తరసాలనాయకుకు యిజారాకు యిచ్చినాము. మీరు వారి బుద్ధిమతులలో నడుచుకునేది గాన తెలిసేది. వీరికి తమిరీఫుంకు గాను నాలుగు వరహాలు సెలవు యిప్పించినాము. ఆ పయికం యిచ్చేది. విశ్వావసు సంవత్సర ఆశ్వీజ బ॥ ౨ లు.

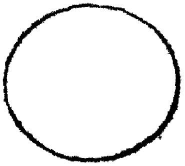
కృష్ణారెడ్డి వ్రాలు

౧౩. ప్రమాదినామ సంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౨ లు రాజశ్రీ హారియప్పరెడ్డి పుల్లారెడ్డిగారు వెణుతుర్ల వెంగన్న వెంకటగారికి దండం కాపులకు అణిమిగానికి బుత్తెంచిన ప్రయోజనం. తరువాత, శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులయిన ఓరుగంటి కేశవమూర్తిగారికి మీ గ్రామాన ముత్తుంచేను మాన్యం సెలవిచ్చినాము. వీరికి ఉత్తమక్షేత్రమయిన చల్క చేను ముత్తుమున్నా ఒక స్థళానసే చూపించేది. కాపులకు పొలము

సాగించియుంటే ఆ స్థళం పిరికి మాన్యంక్రింద వ్రాసి ఆ సంగతి కాపులకు చెప్పి క్రయం యిప్పించేది.

శ్రీరామ

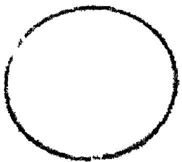
౧౮. బహాదరు ఫారిసీ మొహరు అక్షరాలు తెలియ లేదు. యీ మొహరులో ఫతేహైదరు అని వ్రాసి వున్నది.

పైన వ్రాసిన మహారాష్ట్రం కౌలుకు తర్జుమా.

కౌలునామా జమీన్‌దారు హనుమనిగుండం కలశపాడు నరసాపురం గార్లకు వ్రాయించేది యేమంటే, మీరాగు హుజూరుకు వచ్చి వెనకటి మొకద్దమా పేష్కష్షు నజరు యిచ్చేలాగున ఒప్పుకొన్నారు. కనుక ముందరి వికారి సంవత్సరమునుంచి సంవత్సరి ప్రతిసంవత్సరముకు యిచ్చే పేష్కషు యిరవై నాలుగువేల రూపాయిలు సర్కారుకు ముట్టజేసి మీ తాల్లూకా ఆబాదుచేసుకుని మామూలుప్రకారం కడప తాల్లూకాలో నడిచే కావలిరుసుం మొదలయినవి అనుభవించి యే మాటకున్ను చింతచెయ్యక ఖాతరుజమాతోటి ఉండేది. తెలిసేది. చందు ౨౪ రబ్బిసాని సన్న ౧౧౯౩ హిజరి.

ఈ సన్నదు టిఫాఫా పైన మొజ్జులక్కాతో ఉండే మొహరు.

౧౯. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౭౧౩ అగునేటి ప్లవనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ బ॥ ౧౧ లు పైడిపాల్ల గోత్రోద్భవులయిన పర్వతరెడ్డిగారి పౌత్రులయిన చిట్టారెడ్డిగారి పుత్రులయిన అరియపరెడ్డి పుల్లారెడ్డిగారు శ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనా

చార్యులయిన ఉభయ వేదాంతాచార్యులయిన శఠమర్షణ గోత్రోద్భవ ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన తిరుమలాచార్యులవారి పౌత్రులయిన సింగరాచార్యులవారి పుత్రులయిన సింగరాచార్యులయ్యవార్లంగారికి యిచ్చిన భూదానధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను: గోలకొండ రాజువారి నేకనాంఖాన్ సాహేబులవారు మాకు అమరనాయంకరానకు మన్నించిన గండికోట సీమలోని హనుమద్గుండం గ్రామాన నందిపాటి త్రోవను బలభద్రయ చేనిస్థళం కొంకలబుడ్డయ్యబీడు దున్నిన చేను ౧౧ ఆరట్లు తూమెడు, బావిదగ్గర మూలగడ్డమడిలో కంసాలయెల్లా బత్తుని మడి తూర్పు మడి ౧౧ తూమెడున్నూ సోమోపరాగ పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకంబుగా త్రిపురుషోద్దేశంగా త్రివాచకముగా ఆచంద్రార్కస్థాయిగా మీ పుత్రపౌత్ర పారంపరియాయంగా అనుభవించేది అని యిచ్చిన దానపత్రం.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

౧౬. ఈ పుల్లారెడ్డి మనుమడు కృష్ణారెడ్డి జీవంతుడై యుండగా యితని కుమారుడు వ్రాయించి యిచ్చిన దానపత్రం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౬౩౫ అగునేటి విజయసంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౫ లు రాజశ్రీ అరియపురెడ్డి గోపాళయ్యగారు బుక్కపట్నం నరసింహతాతాచార్యులవారికి యిచ్చిన భూదానధర్మశాసనపత్రిక. మా గ్రామాలు హనుమనిగుండం లోను కనుబా అంచున నడిచే యెర్రగుడిలోను ౧౨ యిద్దుం మడి, పెద వెణుతుర్ల లోను ఖ॥ ౦।౦ యేందుంచేను మీకు సర్వమాన్యం సెలవు యిచ్చినాము. గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతం అనుభవించుకొని సుఖానసుండేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

౧౭. హనుమసిగుండంలోనుండే యెగ్గోని వేంకటరావు వద్ద నున్న దానపత్రం నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు ౧౫౮౯ అగునేటి ప్లవంగినామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౧౫ లు రాజశ్రీ అరియప్ప రెడ్డి కృష్ణారెడ్డిగారు యెగ్గోను అయ్యప్పకు వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక. మా మొఖాసా గ్రామాలలో మాన్యం కావలె నని తెలుపుకొంటిరి. గనుక కోకటగ్రామాన చేను ఖ॥ ౦।౧ తుమ్మ లూరు మడి ౨౩ ముత్తుం, కొండూరను మడి ౨౩, ఉభయం గ్రామాలు మూడింటికి చేను మడి సహాగాను ఖ॥ ౦॥౨ పన్నిద్దుం ఉతధాతిథి కాల మందు శ్రీకృష్ణార్పణంగా సర్వమాన్యం యిచ్చినాము. గనుక మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంతం ఆచంద్రార్క-స్థాయిగాను, అనుభవించేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయో ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

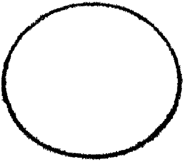
కృష్ణారెడ్డివ్రాలు.

౧౮. కాకరవాడ పెదవెంకట చినవెంకట అనే కరణాలు బోడెమ్మ నూరికి కరణం మిరాశికి అర్థాంశకర్తలు గనుక వారి వద్దనున్న కౌలు కాగితం నకలు.

యువనామ సంవత్సర మాఖ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమతు రాజశ్రీ అరియప్పరెడ్డి పల్లారెడ్డిగారు కాకరవాడ పెదవెంకట చినవెంకటకు యిచ్చిన కౌలునమ్మా. చినయమ్మనూరులో మహారా॥ గజబరల్లీఖాన్ సాహేబులవారిచేతను మొఖాసా తీసుకొన్నాము. గనుక మీకు॥ రా॥ ఆకునూరు నరసన్నపంతులు యేలాగున మాన్యములు నడిపించినారో ఆ ప్రకారం నడిపించగలవాడను. మీరు, కరిణీకమాన్యం ఖం౧౪॥ కి ౮ ౦॥౦॥౦ అడ్డుగా అరవీసముమన్నా పుట్టి పన్నిద్దుం సర్వమాన్యముగా

నడుపగలవాడను. విాకు నడిచే భటవృత్తిమాన్యం ఖం॥ర సర్వమాన్యం నడిపిస్తున్నాము. గణపూజ వర్తనలు నగరికి సాగినంతలో యిప్పించ గలవాడను. మరి విశేషంగా ఉద్యోగంయిచ్చి నడిపిస్తున్నాము. మాదొర తనం ఉన్న దినాలలో లెస్సగా అరమరలేక నడిపిస్తున్నాము. ఈ వ్రాసిన ప్రకారం తప్పక నడిపిస్తున్నాము. మా కౌలు నమ్మి గ్రామములో కుదురుకొని ఉండేది. ఇందుకు సాక్షి రాజశ్రీ కోనప్పఅల్లుడు పూర్ణ పంత్తులు కోనప్ప.

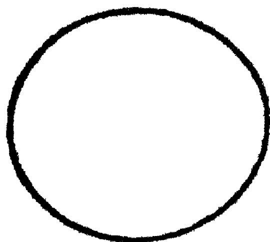
౧౯. ఉయ్యాలవాడ జమీన్‌దారు మజ్జరి మల్లారెడ్డిగారి వద్ద నున్న సన్నదుల నకళ్లు.

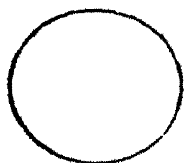
ఈ మొహరులోనుండే అక్షరములు సయ్యదు హామీదు సాదుల్ హానసం దివానుపాదుషాహ ఆలంగీరు.

ఫర్మాను జహామతా ఆప్తాబ యిరితిఫా అజ దివాన్ హుమా యూన్ నలతనత మళహూనబజోనిబె మజ్జల పాపిరెడ్డి చినాంశరపుయి నదారు యా ప్తకే దివాణం బందగికి అర్జుదాస్తు వ్రాసినావు, యేమని: తన తండ్రి జాగా తనకు మొకరరు చేస్తే నాలుగువేలవరహాలకు పేష్కష కబూలువున్నాను. ఈ బాబుకు తన హేజీబు పాపరాజు యేమి అర్జు చేస్తున్నాడో ఆ చొప్పున సరంజాం చేయవలెనని. అందువిూద సెలవు దయచేయ నవధరించ బడెను. యేమని అంటే, యిలతిమాను విూద నీ తండ్రిజాగా నీకు మొకరరుచేసి తసరీపు యినాయతుచేసిపెట్టి పంప నవధరించినారం. గాన పుచ్చుకుని సరఫరాజు అయి మరియే జాబుకున్న అందేషాచేయక ఖాతరుజమాతో దివాణపుదొలతు ఖ్యాహిలోనుండేది

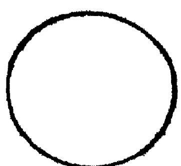
పేషకసుకు నాలుగువేలవరహాలు హుజూరుకు పంపించేది. ఇటని మొరిగి ఫర్మాను ఆలిచొప్పున నడచేది. ఇందుకు హిజరిఅహ్యేది ౧౨౦౪.

౨౦. మొహరులోవుండేది. నిజాముల్ముల్కు అసఫజా మీరనిజామలీ ఖానే బహాదరి అజిరులక్ష మరాహిదలిసుపిరుముల్కున మొఅయిన ఉద్దాల హయాత్(?) గులామ్ సయ్యదు సుహరాబఖాన్ బహాదరు.

౨౧. మొహరులోవుండేది. అబ్దుల్‌సబిఖాన బహద్దరు ఫిదలి పాదషాః గాజీమహమ్మదుఖాన్ తాలూకా దేశంలో దొంగతనం కాకుండా విచారించమని తాకీదు.

౨౨. మొహరులోవుండేది. షాహి అలంగిరు పసలఖతా బమీనఖ్వాజ దావుదూ.

౨౩. మొహరు. ఫిదలిపాదుషాహషహాగాతిఖాన్ మయనౌ,

౨౪. పట్టా యిజారా బె॥ జుల్సతుల్ అమానలవలయకరాగ మజ్జల వరదారెడ్డి జమీందార్ పుయ్యాలవాడ అంకె చూం మపుజె సుంకనుల వగైరా దేహ(శా?)యు 3 అమలె పరగణేచలచలమలో సర్కారు ఫుండి కోట తాలూకే బాలామాటు నూబెఫరకున్‌ద బునియాద మొంబలగ

శేరీజు మాన్నులు ౬౫౫ అర్నాటయాఖై యైదు వరహాలు చెన్నపటానకు పౌజుదారి సహాగాను సన్న ౧౧౭౯ ఫసలీనుంచి సాలీనా బతరిక హింజారా సివాయ మాక్కులతమాశ్శీలు నిర్ణయంచేసి యిచ్చినారం. ఖాయడకె రయితురజావందివుంచి గ్రామం ఆబాదాను చేసుకొని మాంగాము వచ్చి నప్పుడు రూక వసూలుచేసి ఆఖైరు సాలువరకు మూడుకిస్తులు సాలు బసాలు సర్కారుకు చెల్లించేది. మాలుజూరు సన్నదు లేక దాందిరు(?) ఖర్చుచేయ పనిలేదు. ఖాతిరు జమా వుంచేది.

మవుజే నుంకెనుల ౩౨౦ పయి నరసెపల్లి ౨౭౦

పయి గోవిందుపల్లె ౬౫

జమాలా

అయిన ౫౩౦ ఫౌజుదారి ౧౨౫

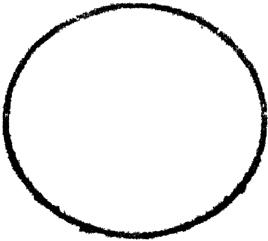
ఇందుకు వాయిదా సన్న ౧౧౭౯ ఫసలీకి రబిలవ(?)

అవ్వల కిస్తీ ఆఖైరు. జిలకాదు. ౨౧౯ రెండో కిస్తీ ఆఖైరు ౨౧౮

మూడోకిస్తీ ఆఖైరు మృగసాలో ౨౧౮

సదరహి ప్రకారంగాను సాలు బసాలు సర్కారుకు చెల్లించి ఖాతిరుజమా వుంచేది.

మొహారు వున్నది. దావుదుఖాన్

౨౫. జుబ్దతుల్ అమాసిల్, మజ్జల మల్లారెడ్డి బతవజూహాత ఖాతిరువుమేదవార బూడే బిదానెం దరివిల్లా మీా నిమిత్యం మాలుజూరు నుంచి యిజ్జతు ఆసార రాఘవయ్య అర్జుచెయ్యగా ఖాతిరుకు తెచ్చు

కొని మీ మీద మహార్ బానగిరి చేసి సవారి నిమిత్తం హవుదా యేనుగు అంపించినాము, శిరోపావు అంపినాము. ఈ సాలు మీ తగులు ఉయ్యాల వాడ వగయిరా సంగపట్నం వగైరాలకు పేషకసు రెండువేలువరహాలు సివాయ పౌజుదారి రుసుం మొకరరుచేసి పంపించినారం. సరఫు రాజు యిచ్చిన ఖాతిరుజమావుంచేది.

సన్ ౧౧౭౬ హిజరి చ ౨౭ మాహె రబిలవ్వలు

౨౬-౨౭. జుబ్బతుక్ మాసిల్ వలాయకా నా మజ్జరి బుచ్చి మల్లారెడ్డి చిదానందచూం తాలుకు సంగపట్టణ. మీరు అర్జుచేసి బలోజి సన్ ౧౧౮౨ ఫసలీనుంచి శివాయ యినాంవగైరా ఆలవాల నజరు బముక్తజాయం భజలు కరంబ వో పోలెంవో మొకాసా స్వాధీనం చేసి నారం బాయద లేగయ్యతు రాజిలోను యిస్సిరంగాయ నగూయి న యిస్త సవాల ఆమలాని సర్కారు మచేరోజు ఖతారు సర్కారు సరగరంగా ఉండి వజె పేషకసు సరకారు బలోజబ ఆశీశాతమును నజరానా సాలు బసాలు దాఖలు ఖజనాసరకారుచేసి రసీదు తీసుకుంటూ వచ్చేది. దర తాలూకా చోరివరహాజనికాకుండా నడుచుకునేది. అగరు బోరి ఆయెనా చోరులను ఆనవాలుతో పట్టితెచ్చి మాలు మాలీకులుకు వోహజాయించి ఆణాదులను హుజూరుకు అంపించవలెను. లేదా చోరు లుకు మీరే వోహదాజరాజు చేసేది. తాలూకాలో బిమూన్నహాంకుం గటి వ తోఫ వ ఖందూక చెలుచవనిలేదు. మిమ్మును హుజూరు మక లఖుచేసినా మొహిము పరుమాయించినా రుఖుమియ్యాదు ఖసరంజామకా యిస్తా సరగరంగా వుండవలెను. బతాలీఖు.

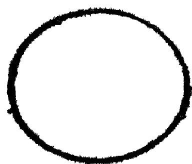
౨౮. జుబ్దతుల్ అమానలవలయుకరా ఉయ్యాలవాడ మల్లారెడ్డి ఆఫియ్యత్ బాషందు. దరిమిల్లా హైదరల్లీ ఖాను ఫకీరివల్ల ఉపద్రవం తగలడం లేక యుండగా మిక్కిలి గర్వాహంకారాలతో కూడుకొని సురక్షితంగా ఉండే వేళలో చుట్టుపక్కయుండే రాజ్యంలో వచ్చి హన్నికారణముగా ప్రజలను గష్టపరచి అనేక విధములుగా హంగామా చేసినది సకలమైనవారికిన్ని తెలిసియున్నది గదా. కుంఫిణీవారు ప్రజ

యొక్క సౌఖ్యం ముఖ్యంగా యెంచేశారు గనుక ఆజనకంటకుణ్ణి శిక్షించే నిమిత్తం జయం గాంచేటట్టుపంటే తమ ఫౌజును నాల్గుదిక్కుల నుంచిన్ని మొఖాలిఫ్ రాజ్యంలో ప్రవేశించేటట్లుగా మొకరరుచేసినారు. ఇప్పుడు ఖుదాయతాలా దయవల్లను విస్తారముగా ఫౌజు సీమనుంచి వచ్చియున్నది. నీవు తన యొక్క క్షేమసౌఖ్య నిమిత్తమున్ను మొఖాలిఫ యొక్క జుల్మునుంచి విడుదల అయ్యేటందుకున్ను వాని రాజ్యంలో ప్రవేశించి నీవు ఉపద్రవం పొందినందుకు బదులు అయ్యేటట్టుగా నడుచుకునేది. ఇందువల్ల కుంఫిణీవారు దయచేసి నడిపింతురు. కుంఫిణీవారికి మీరు అందరూ జుల్మునుంచి విడదలయి సౌఖ్యపడవలె ననిన్ని తమామ్ము హిందుస్థానురాజ్యంలో సురక్షితంగా నుండవలెననిన్ని అపేక్షగాని వేరేలేదు. దేవుని దయవల్ల యిన్ని దినములలో ఆలాగే నడువపోతున్నది; గనుక మీరందరున్ను ధైర్యముగా తగతదర్థూదు చేసేదిగాన తెలిసేది. జిలహేద్ నెల ౧౪ తారీఖున ౧౧౯౬ హిజరీ (A. D 1781-83) ఇంగిరీజ్ దస్కతు.

౩౧ A. D. 174ˀ శకం ౧౬౬౨ సన్న ౧౧౫౦ ఫసలి.*

రౌద్రి సంవత్సర శ్రావణ బ॥ 3 శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నందెల కుమారరాఘవరాజు దేవమహారాజులుగారు మజరి కుమార మల్లారెడ్డి గారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కాగితం. ఈ మరియాదను మేము స్థలం విడిచి బయటయున్నాగాని నీవు అభిమానించి మాస్థలం మాకు కుదిరిస్తున్నానని మాటయిచ్చినావు గనుక మా ప్రయోజనం సానుకూలం చేయించేటట్లుగా మీకు చనుగొండ్ల గ్రామం ఉత్తరోత్తరాన నడిపించ గలవారము. మీ పుత్ర పౌత్ర పారంపరియంతరం నడిపించగలవారము.

మొహరులో అక్షరాలు శాయి(?) అధికమైనందున తెలియలేదు.

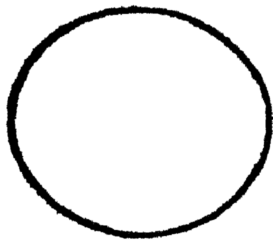
బారామహాలు రాజా తేజోవంత

* This should be 1153.

౩౨౦ జబతుల్ అసూసల్ పల యకరాన మజరి పిదమల్లా రెడ్డి జమీందారు ఉయ్యాలవాడ సంగపట్టణం వగయిరా ఖాపియ్యత బాపందు. దరివిల్లా మీ తాలూకా జవాబుస్వాలు పరిఖా చేసుకోమని ఇనాయత్ నామా వ్రాయించియున్నది. గనుక, ఖాతిరుజమాతో సర్కారుకు రుజువు అయి ఉయ్యాలవాడ సంగాపట్టణం లిగందిన్నసు కేసుల వగయిరా గ్రామాలకు రూపాయిలు ౧౦౮౦౦ పదివేలయెనమన్నూర్లు పేషకషి మొకద్దు ఆజరా హాకరంపుజిలుతో సెలవు యిచ్చినారం. గనుక యిందుకు వాయిదా నాల్గు నెలలు మొకరరుచేసినారం. గనుక, హాస్తాల ప్రకారం పయికం చెల్లించి సర్కారు కాలవాయిలో సరగరకగా నుండేది. ఏ మాటకు వసవాసు చేయక ఖాతరుజమాతో వుండేది. 33 A. D. 1719.

౨౮ రబ్బిలవ్వల్ సన్న ౧౨౦౫ హిజరి.

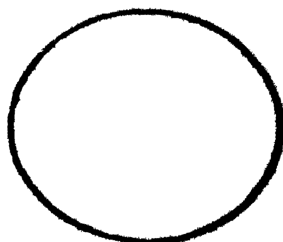
మొహారులో వుండేది.

లిఫాఫా మీాద మొహారులో నయిదు అలావగ్దీను.

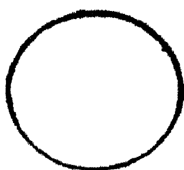
జబ్బతుల్ యకరా మజరి మల్లారెడ్డి జమీాందారు తాలూక ఉయ్యాలవాడ ఖాఫియ్యతు బాపందు దరివిల్లా మేము పహారుకు వచ్చి పోతూ యిక్కడ సర్కారు పైకం వసూలు చేసేటందుకు తిరుమల రావును సయ్యదు యిమామును ఉంచినాము. గనుక, మా పేష్కషు రూకలుపైన చెప్పిన వార్లగుండా సర్కారుకు చెల్లించి రసీదు తీసుకు నేది మీా బెహబూద కావలసినది మంజూరు ఉంటే వ్రాసిన ప్రకారం నడుచుకొనేది. మీాకు అభివృద్ధి కావలెనని కోరికయుంటే పయిన వ్రాసిన ప్రకారం నడచుకునేది.

చం ౮ షవ్వాల్ సన్న ౧౨౦౬ హిజరి.

*

మొహార్బాన్ గోస్తాన్ మల్లారెడ్డి జమీందారు తాలూక ఉయ్యాలవాడ సంగాపట్నం జుసలురుహా దరివిల్లా మీరు మామూలు ప్రకారం యీ తాలూక పేషకషి రూపాయిలు ౧౬౦౦౦ సమ్మతి (అగ్రిమెంటు) కబూలు అయినందుకు చెల్లుపోగా బాకీ అయివజుకు యీ దినం లగాయతి మొనిమిది దినములుకు కొంత ఆవల మొనిమిది దినములుకు కొంత యీ ప్రకారం మూడు వాయిదాలు సర్కారు పయికం ఝాడాగా చెల్లించి రసీదు తీసుకుని మీజాగాలో మీరు జాగ్రత్తగా నుండవలెను. పయికం దస్తుమహామ్మదుఖా హామ్మదుసిద్దికి మారిఫత్తు చెల్లించేది ఏ మాటకు రెండో(?) వసవాస చేయపని లేదు. ౨౫ సఫరు ౧౨౧౧ హిజరి.

*

౩౨. మలమీది ఉప్పలపాడులో నుండే ఇమానిగా అనే తురక దాని వద్దనున్న తామ్రశాసనం.

కాళయుక్తి సంవత్సరం మాఘ శు॥ ౫ లు ఖాన్‌వాలశాన్ అమ్యాఖాన్ సాహేబులవారికి ఉప్పలపాటిరెడ్డి కరణాలు పచ్చా తిరువెంగళం నాగోతు తిరుపతి పోటం నాగయ్యా చల్లా జంగం కరణం వేంకటగారు జ॥ యీ అయిదుగురున్నూ వ్రాయించి యిచ్చిన కాగదం.

మీరు జపస్థలం యీదుగాహా కట్టించి అక్కడ గోరీలకు జాగా కావలెనని అడిగితిరి. గనుక ఊరి దక్షిణం పూర్వం పేట అనుగున ఉన్న బుడిగితోట లు ౬౦।౧ గుట్టల అడుగు సంమదం ౬౦ ౧ ఉభయం ౬।౨ ఆరుముంతలింటికి పర్కుశా ౯ ౬ క్రయానకు యిచ్చినారం. గనుక,

* These 3 Sannads contained in M. Vol. 251 foll 19-b 20-b have been described under D. Nos. 360—362 in the Descriptive catalogue of Marathi Manuscripts Vol. II (pp. 327—329).

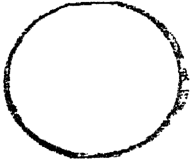
మీరు ఆజాగా దురస్తు చేయించుకుని యీ దగహా కట్టించుకొనేది. ఇట సిమా సమ్మతిని వ్రాయించి యిచ్చిన గహి(?) పైన వ్రాసిన కరణాల చేవ్రాళ్లు వున్నవి.

హసన్‌ఖాన్ గురానివద్ద నుండే తామ్ర శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౫౩ విరోధికృతు సంవత్సర మాఘ శు॥ ౧౫ లు ఖాన్‌వాలాశాన్ అయ్యాఖాన్ దురాణీవారికి ఉప్పలపాటి రెడ్డికరణాలు నాగోతు పుల్లానాయుడు, ఉప్పర్ల రామానాయుడు, పచ్చా తిరువెంగళం, నాగోతుపాపయ్య నాగిరెడ్డి, కరణం పేరయ, కరణం వెంకటగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమమెట్లన్నను: మా వూరుపడమట కొత్త చెరువు కట్టిస్తిరి గనుక యిందుకు మీకు దసవందం యిచ్చిన వివరం చెరువు క్రింది బీడు ప్రాకెండ్లది ౧౦।।౦. ఈ అంచున రామానాయనిచేలో బీడు ౧౦।౦; వాగు అంచున బీడు ౧౦।౦, గోపన వెంకట బాలిరెడ్డి కిచ్చయ్యగారి సేద్యం సంమంధం చేను ౧౨।౦, ఇప్పర్ల రామానాయని చేను ౧౧౪౦, యీ అంచున వడ్లవాండ్లబావిదగ్గెర రాయకాల్వ క్రింద గోడల అడుగు యీవల బీడు చేను ౧౦।౦. అంతుచేను ఖ ౦।౦ కి, వరి మడి మడిపాటిన ఖ ౧ అక్షరాలా పుట్టెడు మడి దసవందం యిచ్చినారం గనుక మీరు పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యాయంగా అనుభవించుకుని సుఖాన నుండేదని వ్రాసియిచ్చిన భూదాన ధర్మ శాసన పత్రిక. ఈ ధర్మం మెవ్వరు పాలిస్తున్నారో తురకలు పాలించి నడిపించిరామెనా మక్కాకు పోయివచ్చిన పుణ్యానబోదురు. కర్ణాటకులు పాలనచేసి నడిపించి రాయనా కాశికిపోయివచ్చిన పుణ్యానబోదురు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ।

పైన వ్రాపిన వారి చేవ్రాలు వున్నవి. రుజువు నాగో నరసాగుమాస్తా కానుగో ఉప్పలపాడు ఒప్పితం.

ఇది గాక శక ౧౬౬౨ రౌద్రి సం॥ర పురవపని చేయించినందుకు గ్రామస్థులు వద్దనున్న తామ్రశాసనం పల్క ఒకటియున్నది.

౪౦. ఆంజనేయస్వామి దేవాలయం అర్చకుడు బెట్టద శ్రీనివాసాచార్యులు యిలాకా దారు మంగసూళి శేషాచార్యులవద్ద నుండిన సన్నదు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౭ అనునేటి యువనామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమతు అఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన కొత్తపేట ఆంజనేయస్వామికి కసబా ఉప్పలపాటి రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమమెట్లన్నను: శ్రీస్వామితళిగె నిమిత్తముగాను శ్రీమద్వేద శాస్త్రసంపన్నులయిన బెట్టద శ్రీనివాసాచార్యుల కొమారుడు కృష్ణం భట్లుగారికి హు॥ వారికి సుకృతంగాను రా॥ మెలగిరి పంతులవారి సెలవు ప్రకారం ఉప్పలపాటి పొలములోను బుక్కనసరవణి విడదల కుమ్మరి గడ్డమడికట్లన ౧౦॥౦ యిరసమడి సర్వమాన్యంగా యిచ్చినారం. గనుక మీా పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతరం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సుఖాన దేవుడికి తళిగెసమర్పించుకుంటూ అనుభవించేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥
దానపాలనయోా ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోానుపాలనం।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

కునుకుంట్ల బసవరాజు వీరలసమ్మతిని స్వహస్తం మీానాక్షయ్య వ్రాసి యిచ్చిన దానపత్రం.

౪౧. పెంపల్లె తాలూకా పైకిరాజుపాళెంలో నుండే దేవనూరు వెంకప్ప తావున నున్న సన్నదు ప్రకారం.

శ్రీ పుమామహేశా. శాహీ.

అక్కరసును భాజీ సాహెబుని విన్న.

శ్రీమతు అలియపురెడ్డి మించిరెడ్డి వెంగన్న మన్నెవారు మొకాసా యీ మజుకూరు కోకటం సమ్మతు కామలాపురానకు రాజశ్రీ ...గారు వ్రాసుకున్న ప్రకారం సూరసన్న సమానిను ఆలఫ్. యీలాగున జారి ఆమెను. శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యులయిన దేవనూరు తిరువెంగళయ్యవారికి. మీా మజుకూరులో పూర్వాన యేదుం చేను మాన్యంవుండీ యిచ్చియున్నందుకు అది యీమధ్య నడవక పోయినదట. అయితే పెద్దలయిన వారికి దాన పూర్వకంగాను మాన్యక్షేత్రములు యిచ్చినవుడు మధ్యే అభ్యంతరం అయినదట. ఈలాగునడిచేతురా? వెనకటి ప్రకారాన యేమికద్దో ఆప్రకారాన సెలవు యిచ్చినాము. ఈ బాబుకు యిస్కిలుశాయక సురక్షితాన నడిపించేది. ఇందుల ఫిర్యాదు రానియ్య పనిలేదు. గాన తెలిసేది. రోఖా తారీఖు వ్రాసుకొని అసవి తిరుగా యిచ్చేది.

౮౨. జంబులమడుగు తా॥ బెస్తవేములలోని మజరా వేంకటాపురం శ్రోత్రియందారు గరుడాచలంభట్లు వద్దనున్న సన్నదు నకలు.

నవాబు నేకనాంఖాన్, తరఫుదార రపా అతమాలహ్నా యిజ్జిత అదాలదస్తగాః మహమ్మదు తక్కిబేగు తిమ్మానాయని చెరువు వజ్రగిరి లింగంబోడుగారు. శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మవిశేషణవిశిష్టులయిన హనుమనిగుండం కృష్ణశాస్త్రిల అయ్యవారికి వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన పత్రిక. స్నయిసనేన స్బైన అలఫ. మీాకు విరోధికృతు సంవత్సరంలో ......వారికి పుణ్యంగాను హా॥ సాహేబులవారికి పుణ్యంగాను తిమ్మనాయని చెరువు సమ్మతులో ఉప్పలూరు గ్రామాన ఊరుతూర్పు చెరువులోతట్టు యిద్దుముమడి ధారాదత్తముగా యిచ్చినాము. అనుభవించేది.

నందలూరు శిలాశాసనములు

మౌజె నందలూరు గ్రామాన నుండే శాసనములు.

గ్రామాన సోమనాథస్వామి దేవాలయాన నుండేవి.

తూర్పుగోపురం వెలుపట నిలవరాతికి శాసనములు.

సూర్యుడు. చౌరి. వరాహం. చౌరి. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౩౧ నేండి కీలక సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧ గు॥ నాడు స్వస్తిశ్రీ మన్మహామండలేశ్వర కాకతీయ ప్రతాపరుద్ర దేవ మహారాజులు నెలందలూరి మహాజనాలనానతిత్రుద్మి(?) నెలంద నూరను గ్రామగ్రాసవుపల్లెలు, ఆండపూరు, మందడము, మన్నూరు అస్తాపురము, ఇలఇదుఉంళా, సుంకమూను, సాదమూను మొదలు అఇన అవనాయాలూను క్రితమున యేలినవారు కొందురని విద్వాంసులు మాకు జెప్పిరి. వారుంగొంట అన్యాయిముగాన మేమీకు, సుంకమూ సాదమూ అవనాయాలు లోనైన అష్టభోగ తేజస్వామ్య సహితముగాను సర్వ మాన్యముగాయిస్తిమి. మంగళమహా శ్రీశ్రీశ్రీ.

ఇందుకు ఉత్తరం నిలువరాతికి.

సూర్యుడు. దీపం. వరాహ. చంద్రుడు.

నిరంతరాయోస్తు.

ఏతద్బ్రహేంద్రరుద్రాదిమౌళిమాలోపలాలితం।
శ్రీమత్సుందర నాథస్య శాసనంలోక విశ్రుతం॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలిశాహన శకవరుషంబులు ౧౪౨౩ అగు నేటి దుర్మతి సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౨ సో॥నాటి పుణ్యకాలమందును శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మీసరగండ కఠారిసాళువ సాళువ నరసింగ రాయ మహారాయల కొమారుడు ఇమ్మడి నరసింగరాయమహారాయడు సకల సేనాధీశ్వర సామ్రాజ్యహస్తుండై విజయనగరమునందుండి రాజ్యం

ప్రతిపాలనచేస్తున్న నరసానాయంక ఒడయుల ఆజ్ఞప్రతిపాలక తొండ మండన స్థాపనాచార్య ఆదివంశావతార వాళపందిలి గోత్రోద్భవుండై గండికోట రాజధానింగాను, సిరివోళ్ల సిద్ధవట్టం సకలి పొత్తపినాటి రాజ్యాలు, ఏలుచున్న సర్వపనాయని దేవినేనిగారి కొమారుండు పర్వతనాయుండంగారు తనకు సిద్ధవటం స్థాయిగాను సకలి. పొత్తపినాటి సీమ ఆజ్ఞాపాలనం చేస్తుండి తమ నాయంకరానకు చెల్లే పొత్తపినాటి రాజ్యములోని ఆకింపాడనే గ్రామము నరసానాయంక ఒడయులకు పుణ్యముగాను నలందలూరి చొకనాధదేవునికి ప్రాతఃకాల దధ్యోదనం అవసరానకు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను అష్టభోగ తేజ సామ్యమై సర్వమాన్యంగాను ధారవోసి యిచ్చిన వివరం: ఆ గ్రామా నకు తూర్పున రెడ్డిమరెడ్డి, పాపిరెడ్డి, ఆనమేరగానున్న పడమటికి చెయ్యేరుగుండాలభాయలి. మందవల్లి ఒంటిదూబతిప్ప గుర్రాలకొండ పడమర విరాకుంట నరిసికొని ఆరెంపాటి పొలిమేరగానున్న దక్షిణానకు మంగలమోరము కాంకర్రకొండ నడుము, బొల్లిగుండ్లు నరిసికొని సుబ్బ రాయనికుంటకు తూర్పు తిప్ప మేరగానున్న ఉత్తరానకు వడ్డి గంగుప్రాటు జువ్విమాను గెరునుగా మరగానున్న అయిన మెల్లచతుస్సీమాంబుట్టిన సకల సువర్ణాదాయ, ధాన్యాదాయాలు గలంతపట్టునను దధ్యోదన పణ్యా రాలు రెండింటికి బియ్యం మెనిమిదిముంతలు పెరుగు నాలుగుముంతలు, నెయ్యి అరముంతెడు, గంధం అరపలిమెడు, వక్కలు పది, ఆకులు ౨౦, యిర్సువై............

మొదటి ప్రాకారపు గోడ ఉత్తరం గోపురం వద్ద కొవ(?) రాతి శాసనములు.

సూర్యుడు. కలశము. చేతిత్రమాను. కలశము. చంద్రుడు.

అవిఘ్నమస్తు. శుభమస్తు.

స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౫౫ అగునేటి ప్రమాదీచ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౫ గు॥* పూర్వదక్షిణ

* Thursday 220 July 1433.

ఒక్ఫ్ మో త్తర చతుస్సముద్రాధీశ్వర శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప దేవరాయమహారాయలు సామ్రాజ్యము చేయుచుండగా నెలందలూరి శ్రీచొక్కనాథ పెరుమాళ్లుకున్ను అశేష విద్వత్ మహాజనులకున్ను పొత్తపినాటి ప్రోలినాడవులున్ను (? సీమల తాలూకు) లెంబాక రెడ్లున్, తాళ్ల పాక రెడ్లున్, తంగటూరి రెడ్లున్, ఓబలి రెడ్లున్ యీ అయినూర్లున్ ముఖ్యమైన పొత్తపినాటి భూమివారు ఇచ్చిన ధర్మశాసనము. పొత్తపినాంటి భూమిమీాదను విడిచిన వీసపడి పన్ను కాసికె కట్నాలు వెట్టివేమి అసద్రయాలు మొదలైన పన్నులు మీాకున్ను బాహునదితీరమందు శ్రీ చొక్కనాధ పెరుమాళ్ళ సన్నిధిని సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు శ్రీ వీరప్రతాప దేవమహారాయలకున్ను భూమివారికిన్ని పుణ్యముగాను ధారవోసి సర్వమాన్యంగాను యిస్తిమి. గాన మీారు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సర్వమాన్యంగాను అనుభవించు వారు. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు విఘ్నము చేసినాను గంగకరతను కపిలమహాధేనువున్ను తమ తల్లిదండ్రులాను వధించిన దోషానబోవు వారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

భూమివారిపంపునను యీ శాసనం వ్రాసిన కరణం తాళ్లపాక కరణం చొక్కరాజురామన్న వ్రాలు. ప్రోలినాడువుల ఒప్పము. గణేశ్వరుడు ప్రోలి ఊరగరణం ముత్తిముమ్మడి వ్రాలు. లెంబాక రెడ్ల ఒప్పము. గణేశ్వరుడు లెంబాక ఊరగరణం ఎఱ్ఱవ్రాలు. తాళ్ళపాక రెడ్ల ఒప్పం. గణేశ్వరుడు, తాళ్ళపాక ఊరగరణం చొక్కరాజు రామన్నవ్రాలు. తంగటూరి రెడ్లు ఒప్పం. గణేశ్వరుడు తంగటూరి ఊరగరణం పెమ్మరాజు వరదన్నవ్రాలు. ఓబలి రెడ్ల ఒప్పం. గణేశ్వరుడు ఓబలికరణం సంగోరాజు నిడకలనారువ్రాలు మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఈ శాసనానకు దక్షిణం నిలవరాతికి.

సూర్యుడు. కలశము. చంద్రుడు

శుభమస్తు. అవిఘ్నమస్తు.

స్వస్తిశ్రీజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౫౬ అగునేటి మన్మథసంవత్సర పుష్య శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరఅచ్యుతరాయ మహారాయలు విద్యానగర సింహాసనమందు పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను నెలందలూరి చొక్కనాథపెరుమాళ్లకు పూర్వశాసనస్థమైన గ్రామం అండపూరు రాజకాన(?) ఖిలమైయుండగాను యీ గ్రామం తాళ్ళపాక తిరుమలయ్యంగారు అచ్యుతరాయ మహారాయలకుం జెప్పి ఆ గ్రామం చొక్కనాథపెరుమాళ్లకు రాయలచేత యిప్పించి రామాభట్ల అయ్యవారికిని రాయలచేత ఆనతి యిప్పించి అండపూరి గ్రామం తథాతిథి మకరసంక్రమణ పుణ్యకాలమందు అచ్యుతరాయమహారాయలకు పుణ్యంగాను రామాభట్ల అయ్యవారు తిరువేంగళనాథుని సన్నిధిని సర్వమాన్యంగ్రామంగాను ధారవోసి ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను పెరుమాళ్లకు సమర్పించిరి. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరుతప్పినాను వారణాసిలోను గోబ్రాహ్మల వధించిన పాపాన తమ తల్లిదండ్రుల వధించిన పాపానం బోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

మంగళంమహా శ్రీశ్రీశ్రీం జేయును.

ఈ శాసనానకు దక్షిణం నిలవరాతికి ఉండేది.

సూర్యుడు. చక్రము. చంద్రుడు

శుభమస్తు. నిరంతరాయోస్తు.

స్వస్తి శ్రీవిజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౮ అగునేటి నళసంవత్సర పుష్య బ॥ ౧౨ లు సోమవార మకరసంక్రమణ పుణ్యకాలమందు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరసదాశివదేవ మహారాయలు విద్యానగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథివీ రాజ్యం ప్రతిపాలనం జేయుచుండగాను నెలందలూరి జక్కుల తిప్పా బత్తుని కూతురు తిమ్మసానికి చెల్లేక్షేత్రం సొమ్ము నెలందలూరు పాలూరు అండపూరు తంగటూరు ఓబలి పందలూరు తాళ్ళపాక గుండ్లూరు ఊటు కూరు యీ తొమ్మిది ఊళ్లను వచ్చిన మడికుంటలు ౨౭ కుంటలున్ను దోశెలపడికి తనకు పుణ్యంగాను చొక్కనాథదేవునికి ధారవోసి యిస్తిమి. ఈ పుణ్యానకు యెవ్వరు తప్పగలవారం కాము. ఇందుకు తప్పితేను గంగ కరతను గోవును చంపిన పాపానబోదురు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

జక్కుల తిమ్మసానిసేవ. మంగళమహా శ్రీశ్రీ జేయును.

చొక్కనాథునికి సమర్పించిన జక్కుల తిమ్మసాని కూతురు లక్ష్మి యిచ్చిన పంజరం కమ్మలు.

౬. ఈ శాసనానకు దక్షిణంగా నిలవరాతికి ఉండేది.

సూర్యుడు. చక్రము. నామము శంఖు. చంద్రుడు.

పింగళ ౧౪౭౯. శుభమస్తు.

ఏతత్ బ్రహ్మేంద్ర రుద్రాది మౌళిమాలోపలాలితం।
శ్రీమత్సుందర నాథస్య శాసనంలోక విశ్రుతం॥

స్వస్తి శ్రీవిజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౯౦ అగునేటి పింగళ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౧ లు* శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజ పరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరసదాశివదేవమహారాయలు విజయనగర

Pingala ŚS, 1479 (8th July AD. 1557.)

మందు పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంద్యాల అవుబళరాజుంగారి పుత్రులైన ఓబుళరాజుంగారు నెలందలూరి శ్రీచొక్కనాథుని పొలిపూజకు సమర్పించిన భూధర్మశిలాశాసనం క్రమమెట్లన్నను, సదాశివదేవమహారాయలు మా నాయంకరానకు పాలించిన ఉదయగిరి రాజ్యానకు చెల్లే గండికోటసీమలోని కడపగ్రామమందు యేకాదశి పుణ్యకాలమందు మా ఆచార్యుల శ్రీపాదమందు స్వామికి సమర్పించినది. ఆళువార్ల తిరునక్షత్రనకు రాజనాలకుంటగవుంళ పోలిమడి పటడ(?) ఖ ।౦ ఎదుమున్ను, కట్ట ౧౨॥ ఉభయం ఖ ౧।౨॥ యేద్దుము యిరుస ; శ్రీచొక్కనాథపెరుమాళ్ల తిరుమంజనకాలమందు అవధరించె తళిగె ౧ కి ఆముంతను ౪ ముంతలు. ఆరగించెటందుకు విడిచిన పొలం వగ ౧౨౺ పండ్రెండు వరహాలునరనుక్ ఆళ్వార్లకు సమర్పించిన పొలం వగ. ౯ తొమ్మిదివరహాలకున్ను కట్టుగుత్తమడి ఖ ॥౦॥।౦ న్ను, వెలంగమానిచేను ఖ ।౩।౦ ను కూడి ఖ ౧॥౪(?) సమర్పిస్తిమి. ఇందుకు పొలివట్టు శిలాశాసనం. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను గోబ్రాహ్మణుల వధించిన పాపాన పోవువారు. తమతల్లితండ్రుల కాశీలో చంపిన పాపాన పోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఈ శాసనానకు ఉత్తరం నిలవరాతికి వుండేది అంతిభాగం అక్షరాలు శిథిలమైనది.

సూర్యుడు. చంద్రుడు

౭. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౨౩ అగునేటి ప్లవసంవత్సర చైత్ర బ॥ ౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరవెంకటపతిరాయ మహారాయలు పెనుగొండ పట్టణమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర శ్రీరంగరాజు దేవచోడమహా రాజుకు తమకు మట్లి అనంతరాజయ్యగారు నెలందనూరి చొక్కనాథునికి యిచ్చిన భూదానధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను మాకు అమరానకు మణూరు. . .

ఇక్కడ అక్షరములు పోయినవి.

ఈ రాతికి రెండవ తట్టు ఉండేది.

శుభమస్తు. నిరంతరామోస్తు.

శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీసదాశివ రాయ మహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథివీ సామ్రాజ్యంచేయుచుండగాను మట్లి (తిరువెంగళ ?)నాథయ్య దేవ మహారాజులుగారి నాయంకరానకు పాలించిన సిద్ధవటసీమలోని పొత్తపి నాటిలోని నెలందలూరి గ్రామాన కందడ అళగయ్యమణువారి కొమా రుడు కురువ అప్పగారికి తిరుమలమీద తిరువెంగళనాథునికి తిరునందా వన కైంకర్యానకు ధారాపూర్వకంగాను ధారవోసి యిచ్చిన క్షేత్రం నెలందలూరి చెరువుకట్ట క్రింద రాళ్లపట్టి స్థళం కుంటలు ౩౦ అక్షరాలా ముప్పైకుంటలు. ఈ ముప్పైకుంటలలోను చొక్కనాథపెరుమాళ్లకు

ఈ ప్రాకారానకు ఉత్తరంతట్టు గోడకు ఉండేది.

శుభమస్తు.

౯. చిత్రభాను సంవత్సర ఫాల్గున బ" ౧౦ లు శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర మట్లి కోనరాజయ్య దేవచోడమహారాజులుంగారు నెలందలూరి మడికోల్పుగడ్డకు చొక్కనాథపెరుమాళ్ల లోని ప్రాకారాన వేయించిన

గడ్డ శాసనం. ఇందుకు యెవ్వరు గనుక తప్పినాను గంగకర్తను బ్రాహ్మణ వధచేసిన పాపానపోవువారు అని వేసెన శిలాశాసనం. మంగళం మహా శ్రీశ్రీశ్రీజేయును. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు తప్పినాను మానంలేని వారు.

ఇందుకు శకము ౧౪౪౪ అవుతుంది.

ఈ దేవుని గర్భగుడి ఆనందనిలయం వెలపటతట్టు వాయువ్యం ఉండేది.

స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు వేయు నేనూటనలుబై ఒక్కటి అగునేటి సిద్ధార్థి సంవత్సర శ్రావణ శు ౧౫ లు బుధవారాన నిరంతరపురానకు ప్రతినామమైన నెలందలూర వేంచేసి యున్న శ్రీసౌమ్యనాథ రాజుస్వామికి మట్లి తిరువెంగళనాధ(రాజు)వారి నగరి వారు చెన్నమ్మగారు తమకు పునరావృత్తిరహిత శాశ్వత పరమపదావాప్తి కొరకు అనంతములుగా సేవించి స్వామికి బంగారాన కిరీటమున్ను శంఖు చక్రాలున్ను కటిహస్తమున్ను శ్రీపాదాలున్ను దివ్యవిమానములకు కలశ మున్ను బంగారన చేయించి సమర్పించి స్వామి తమ పేర అవసరమని ఆరగించిన ప్రసాదం శ్రీవైష్ణవులకు రామానుజ కూటమున్ను, స్మార్త లకు సత్రమున్ను, పరమహంసలకు జోగిజంగాలకు దండిగా ప్రాసాపాడ కట్టడిచేసినారు గనుక...

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

ఇందుకు ఉత్తరం దిగువ పరచియుండే రాతికిన్ని యిదేప్రకారము రెండోశాసనం వేయించినారు. రెండు అదే అన్వయం గనుక అది వ్రాయలేదు.

౧౧. తూర్పు వెలపలి గోపరానకు వెలపట నిలువరాతికి శాసనం. అక్షరములు శిథిలమై పోయినవి.

సూర్యుడు. చౌరి. సమాధి. చౌరి. చంద్రుడు.

మేషము. కళశము. మత్స్యము. బీగము చెవి. మత్స్యము. కళశము. మేషము.

(ఇవి అన్నియు చిన్న చిత్రములుగా చిత్రింపబడియున్నవి.)

(ఇక్కడ అక్షరాలు శిథిలమైనవి)

(ఇక్కడ పురాతన అరవలిపి)

1. ஸ்வஸ்தி[||*] ஸமஸ்தஜகதாதா[ர]ஸோமகா-
2. ஞ்வீருகஸ்யாரா[வா]ரிஸாயவகொர[ஷ]-
3. வம்பதீ(ஞ்)ஞக ஞம்காஸ்வஞாண்நஸ்[தி*]ய
4. ரா[ஸ]ஜொஷகாஞபெறஞ[கா]ஞீபக ண ரா-
5. ாஜவீஜ்ராவண கா[ம்]க [மஜகாட]வாகஞ-
6. ரவி . . . ரவாவா . ஓந விரகஜொமவா(ா)-
7. ஞ விவிஷ [ஓா]ஷக காஷிவாரவர-
8. ாயிஸ்பர மணவதி ஷரிண பா[ஓஒஃ]ஞஷ[ஞ்ஒ]
9. ரவாரவிர[தீ]த விரா[ஹி]ஸெ]ஷக[வ்ர]ணத
10. ர[ா*] ....

౧౨. ఈ శాసనానికి ఉత్తరం నిలవరాతి శాసనం.

చేప. చక్రము. శంఖము.

(ఇచటి నుండి మరల పురాతన అరవలిపి)

11. ஸ்வஸ்திஸ்ரீ [||*] கொச்ச[ட]பம்ம(ர்)ரான ஸ்ரீராஜாவநது
12. ர்வத்திக[ள்] ஸ்ரீவாஜரவாண்ஹ தெவற்கு யாண்-
13. டு கூ ஆவது வாத்யிவ ஸம்வஸ்ரத்து [பு]ர[ட்ட]ாதிமா-
14. ....[யி]ராஜெ[ஞூ] ஞாலத்து மேற்பாககைநா-
15. [ட்டு]டு கி(நி)ரந்தனூரக[ா*]த்து குலொத்துங்க சொ-
16. ழ விண்ணகர் எம்பெரு-
17. ருமா[ன்] சொக்கப்பெருமா[ளு]க்கு இனறுள் முதல்

18. திருஞக்க - —[ஆ]றாந்திருநாளிலே பிள்[ளை] [ப]ல்லவரா-
19. ராயர் ஸந்தி[ாக]த் ராமாநுஜ ஸ்ரீ[ருநந்தவ]நத்திலெ எழு-
20. ந்தருளி...ருளுகையில் [ப]கல்...கு ஒரு
21. [தூம்பு] அரிசிய[மு]துக்கு வெண்டும் [நெய்]ய[மு]து க[றி]-
22. ய[மு]து [ச]ந்தநக்காப்பு மற்றும் வெண்டுவந[வு]ம்-
23. ஒரு ப.........லெயொநுக்
24. றுக்ககடவதாக [இ]தக்கு ஶேஷமாகில் மாவ- (?)
25. து ஸஹாஜந......[வி2ல]2லகொ[ண்]டு......வெ-
26. [ப]ருமாளு
27. ல ங கு[ழி] கூம்.........குழி முப்ப.
28. ண்டு [இ]ந்த ஸந்தி......
29. செல்[ல]க் க[டவது॥]

This inscription is identical with M. E. R. No. 614 of 1907, stated to be engraved on a slab set up near the outer *gōpura* of the Saumyanāthasvāmi Temple, Nandalūr. It is dated in the 9th year of Jatāvarman Tribhuvanachakravartin Sundara - Pāṇḍyadēva corresponding to the cyclic year Pārthiva, the month being given as Puraṭṭādi. It begins with the Sanskrit *praśasti* of the king *Samasta jagadādhāra* etc. It seems to register a gift of 30 *kuḻi* and odd of land after purchase by one Piḷḷai Pallavarāyar for the requirements of offerings and worship on the 6th day of a festival in the temple [of Kulōttunga Chōla Viṇṇagar. Emberumān S'okkapperumaḷ Nīrandanūr in Mēṟpākkai-nāḍu of Adhirājēndra-maṇḍalam.] when the god was taken in procession to the Rāmānujan — tirunandavanam garden.

ఇక్కడ అక్షరాలు శిథిలమైనవి.

౧౩. ఈ గోపురం అస్తిభారం రాతికి ఉండేది. ఉత్తరం తట్టు.

ఇక్కడ పురాతన అరవలిపి గలవు.

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ[॥*] ஸமஸ்த[ஜ*]கதேள அமலோ ஜோதிவ ஸ்ரீதந
2. ஸம்வ [ஸ்ரீ]மத்து மக[ர]நாயற்று அ[பர*] பக்ஷத்து ப[ஞ்சமி]

3 யும ஞயறறுக[கி]ழமையும பெறற திருவெ[ா*]ணதது
4. ஞள அ ஜெ-ராஃயததிலே ஷெஷி ஸ்ரீ கணபெ ணார
5. ஜ[ஷி]கசெவனுடைய [சுமிகாமி [வுயாதி ?] ஞ]மரஸ ஷனமு
6 னஞள [இ]னஞடடவா பக்கலிலும... ..
7 ஞர்க பககலிலே திருமுகஙக-

ఈ రాతికి దిగువరాతికి ఉండేది.

(ఇక్కడ పదునారు పంక్తులు మరల పూర్వపు తమిళ అక్షరములలో వ్రాయబడినది.

8 [ஞு]ம பெறறு நெடுஞளனுஜவிதது வரு[கிற] ...
9 மமல மகமை நிராநத[னு]ரகரததுக குலொத-
10 து[ஙகசெ]ா[ழ] [வி]ணணக ரெமபெருமான சொகக
11. ப பெருமாளுககு இனஞள் முதல நிதஆபபடிக்குறை-
12. ளானறுககு ஒரு [நாழி ?] யரிசி திருப்பொஙகஞ்செல்ல
13. கக[ட]வதாகவும மார்கழி மாஸம ஒன்று ஷிதஆமஇ
14. ருதுாமப[ரி]சி [தி]ருபபளளி எழுசசி இ[ர]ண்டு திருப்பெ-
15 ாஙக[ஞ] செலல[யய]க் கடவதாகவும திருஞள் ஒனறு-
16. ககு ஒரு யரிசிச சிறபபாக முனறு திருஞள [க]க[ளி]லு-
17 ம முனறு. . .துககு வெணடு
18. ம் அமுதுப[டி] சாததுப[படியு]ம செல்லககடவத[ா]
19. கவுமஆ.. இரண்டு மாடையு ஷிதஆஜாழி [வுஹ]-
20 ாஃமும ஃாஸா திருமஙகையாழ்[வ*]ாறுககு நிமநத-
21. மாக இடடு நிதஆம முனறு திருமா[லை] ந[ட]த்தககட-
22 வதாகவும ஞ[ழி] வுஹ[ா]ஃ .. ..நித்ஆ நட
23. ககடவதாகவு மிபபடி அஈ,ாதித்ஆ வரை செலல-
24. கடவ[து॥*]

This seems to be identical with M. E. R, No. 610 of 1907 engraved on the outer *gōpura* of the Saumyaganāthasvāmi temple at Nandalūr. This is dated Śaka 1186, Raktākshi, Makara, ba. [5], Sunday, Śravaṇa, Ardhōdaya. This records the grant by Nāgarasa, the officer of Gaṇḍapeṇḍāra Jannigadēva, of the *magamai* (tax) from the *nāṭṭavar*, which he had been enjoying for a long time, in favour of the temple of Kulōltuṅgaśōla - Viṇṇagar - Emberumāṉ Chokkapperumāḷ at Nirantanūr *agaram*, to provide for the expenses of daily offerings, of rice to the deity, of special worship on festival days and also in the month of Mārgali with provision also for the daily supply of three flower garlands through one Dāsar Tiurumaṅgaiyālvān.

౧౪. ఈ గోపురానకు అస్తిభారం దిగువరాతికి దక్షిణంతట్టు

(ఇక్కడ పదిపంక్తులు అరవములో వ్రాయబడియున్నవి)

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible]
8. [illegible]
9. [illegible]
10. [illegible]

This seems identical with M.E.R. no 611 of 1907 engraved on the outer *gōpura* of the temple, Saumyanātha temple left of the entrance. It seems to record the construction of this *gōpura* by Sōmīsvara the ornament of Pottapichōḷa-*vaṁśa*, who conquered the world by the strengh of his arms. Refers to Vimalādi(tya) also as famous beyond all the quarters.

౧౫. లోప్రాకారం అస్తిభారం రాతికి ఉండేది. ఉత్తరంతట్టున.

(ఇక్కడ తమిళ్ఫభాషలో వ్రాయబడియున్నవి.)

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] குலொத்துங்க சொழதெவறகி-
2. ... ஆவ[து] [துந்]துபி ஸம்[ம்]வத[ஸரத்து] [ரு]-
3. ஷபநா[யறு] பெறற [ம்ரு]கசி[ரீஷ]த்துநாள மதுரா-
4. ந்தக பொ[த்தப்பி]சசொழ நல்லஸித்த ரஸா
5. தெவி—நூககமதெ[வி*] ஒரு திரு [நு] நாவிள[க்கு] செல்லகக-
6. டவிதாக [சியன] பக[க]ற குடுத்த [புஜ]பல[ம]ா-
7. டைய இ... அஷ்டா
8. ...வெள்ளிககிழமை...
9. தககம்...பொலியூ .. அஞ்ஞாகக
10. ம்செல்லக்கடவதாக [ஸ்ரீமா]ஹேஸ்வரரக்ஷம்
11 ப[ண்ணிககு]டுத்தெந[நூ]கக[ம]ாதெவி[யெந்][||*]

This inscription is identical with M. E. R. No. 601 of 1907 engraved on the base of the inner eastern *gōpura*, Saumyanātha temple. It is dated (according to M. E. R.) in the 24th year of Kulōthuṅga Chōladēva. The other details of date which can be read here are Dundubhi, Rishabha, Mrigaśīrsha. This records a gift of ten *Bhujabala-mādai*, for burning a perpetual lamp in the temple, by Nūkkamadēvi, the wife of Madhurāntaka Pottappich-chōla Nallasiddharasaṟ.

ఇందుకు దిగువరాతికి శాసనం ఈ అక్షరాలే యుండి శిథిలమైనది.

౧౬, ఈ గోపరానకు దిగువ అస్తిభారం రాతికి ఉండేది.

ఇక్కడ అరవములో వ్రాసినవి కలవు.

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ[||*] புகழ்மாத[து] விளங்க [புவி]மாது விரும்பந-
2. ...நிலவ [ம]ணமகள் புணர உ[ரி]மை [யிற்]சி-

3. ற[ஊ மணிமுடி சூ]டி மினவா நிலை கெட விலை-
4 லவா குலைதர எனைமனனவா எதிர...
5 ...திககோத்து தென சககர நடாத்தி விர[ஸி]
6 ஙஙாஸனதது அ[வனி முழுதுடையா]ளொடும் வி[ற்றி]ருந்த [ருளி*]
7. ய கொவிராஜகெசரி ப[ன்ம*][ரா*]ன சககரவாததிகள ஸ்ரீகு-

ఈ రాతికి దిగువ వుండేది.

(ఇక్కడ అరవ అక్షరములలో వ్రాయబడినవి).

8. [லொத்துங்]க செ[ா]ழ தெவற்கு [யாண்டு][உ௭] எழாவது அதிரா
9. ஜெஜு மணடலதது [மெ]றபபாக்கை [ந]ாடடு [நிரஞனூ]
10. (ர)ரான ஸ்ரீ குலொத்துஙக சொழ சதுவெ[தி]மஙக [ல]த்து தட்ட-
11. ாரக்கணி. ..கந சொழ...
12. ...யாண்டு இருபத தெ[ட்ட]ாவது முதல
13. .... ..மவனுககுக் காணி.. ...ராஜெ-
14 ஜ[ஞ]செ]ாழ கொ(ற)...[நந்]ா விள[க*]கு செ... ..[த]ஜொரெ-
15. மன்று திருமுகம் க .. வெடடிககொளக வென்-
16, ...யும் பணி[க்*]க கல[வெட்டி]குடுத்தென ராஜெஜு[செ]-
17 சாழ[ஆ]சா[ரி]ய நெ[ன்] [இப்ப]டி தம்மி...
18 ....தன்[மம்] [॥*]

This seems to be the same as M. E. R. No. 600 of 1907 engraved on the inner eastern *gōpura*, Saumyanāthasvāmi temple, Nandalūr. The inscription is that of Rājakēsarivarman Kulōthunga Chōladēva dated probably in the 27th year of his reign and seems to record a gift of land for a perpetual lamp in the temple at Nirandanūr *alias* Kulōthunga Choḷa-chaturvēdi-

mangalam in Mērpākkai-*nādu* a subdivision of Adhirājendra-maṇḍalam, by a certain Rājēndras'ōḷakōnār.

౧౭. ఈ రాతికి దక్షిణం తట్టు ఉండేది.

(ఇక్కడ పురాతన అరవలిపిలో వ్రాసియున్నారు)

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [॥+] தி[ரிபுவநசச]ககரவததிகள ஸ்ரீகு லொத்து-
2. [ங]க செ[ச]ாழ [தெ]வறகு யாணடு ௩௰[௬] ஆவ[து] ஸ்ரீமுக [சம]-
3 மற்[ச]ரதது [அயப]பதிமாசம அதிராஜெநத்ர மண்-
4 -[ட]லத்து மெறபாக[கை] நா[டடு] பெ[ருமபா]ககையிலி
5. ..... மதுராநத[க] ..

ఈ రాతికి దిగువ యుండేది.

(ఇక్కడ పురాతన అరవభాషలో వ్రాయబడినవి.)

6. படி... மருமாக திருமுல...... யெ அண
7 நி[ாதெ] நூரில நான [எழுநதருளிவிதத] வெதநாய
8. கபெரு[மாளு]ககு நி[ச]தம் ஒரு திருப பொ[ணகம்]
9. இரு தூம் ப [ரிசி]யால அமுதுபடி சஞ்ராதித்தவரை
10 செலலுவதாக இ[வவெ]

This is identical with M. E. R. 602 of 1907 engraved on the base of the inner eastern *gōpura*, Saumyanāthasvāmi temple Nandalūr It is dated in the 36th year of Tribhuvanachakravartin S'rī Kulōttuṅga Choladēva in S'rīmukha, Aippasi. Much of the writing is not clear. This seems to record a provision made for the daily offerings to god Vēdanāyakaperumāḷ set up in a shrine in the temple at Nirandanūr.

౧౭ ఈ గోపురము ప్రాకారానకు తూర్పుగోపరానకు దక్షిణం వుండేది.

(ఇక్కడ అరవ లిపిలో వ్రాయబడియున్నది.)

1 ஷ்வஸ்தி ஸ்ரீ [।।*] .....

2. [ம]கர நாயற்று அபர [பக்ஷத]து த்விதி செ[செ*]யயும செவவா

3 ய்க்கிழ[மை]யும் [பெற்ற] உததிரதது ந[ாள அ]திர-

4 ாஜெஞ்ர மண்டலதது மெ[றப]ாககை ந[ா ட்]டு[நிர]-

5. ஞனூ [ரா]ன..... ஸ்ரீ குலொததுங

6 கசொழசசது [ர்வெதி]தி மஙகலத்துக் குலொததுங்க

7 [சொழ] விண்ணகர் [எ]ம் பெரு மா[ள] சொககப

8. பெருமாளுககு வலலூா வாண... [ம]கன்

9. மல்லி...மகன.. க.........

10. ... வாஸத்துக[கு*] [நனருக] இககொயிலிலெ...

11. ....

12 ககு எ.............. ....

13. கற்பூ[ர]த்துக்கு வெ.......... ....

14 ....நுந்தாவிளககுககு...... . ...

15. மணி விளககு..............மாக[கு]டு-

16. தெதென................. ....

17. .... [செம்பி]லெ[யன

Much of the writing of this inscription is not clear. The date is given with no year as Makara, ba 2, Tuesday, Uttiram. The purport of the inscription seems to be some gift to burn a perpetual lamp in and for the supply of camphor to the temple of Sokkapperumāḷ at Nirandanūr *alias* Kulōttuṅga-Chola Chaturvēdimangalam in Mērpākkai-nāḍu of Ahirājendra-maṇḍalam by a native of Vallūr for the merit of some family, probably his own.

౧౯. ఈ గోపురానకు ఉత్తరం ప్రాకారాన నుండేది మధ్య రాయి పెట్టి లేచిపోయినది.

(ఈ క్రింద అరవములో వ్రాయబడినది.)

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [॥*] ஶகாப்த ... ஆ ... ன்ருவது
2. ஸ்ர [வ*] தஸ
3. ....
4. த்து தைய்மாதம் யரு நதியதி நரந்தநூ[ர] அகரத்-
5. து ஊர்க.......... த்துவைக்க இ-
6. ன்மெ......மலணாங ....
7. .... பெருமா[ள] கொயில் அநுஸ...மஹ
8. ாஸைஊ[யு]ம ஸ்ரீஜ...............
9. னு த்து இ[ப்]பெருமா[ள்] ....
10. து .... னஸரும் இவ்வ[ணை]வொம்
11. [தி]ருப்ப[தி] .. .. தண்டமாக .. ....
12. யமென ....
13. ... பருமண ...... கெ[ா*]யில ஶால-
14. பிள்ளை மலையன்ஞனை [ஶ]ாஸரும் திரு[ப்பதி]
15. .... செல்லை இவ . . ..
16. த[ட்]டு இடுப்பித்து ... [வரா]கங் பணம் ந ....
17. ...... வரும் மலைபிள்ளை[யு]ம் தரும-
18. லன்றும் ... .
19. பொலகைகுடி ... .
20. ... யலும் இராய .. ..
21. ...க்கு.........................யாரு-
22. மத ... ணம நிக்கி இண ...

౨౦. ఇందుకు దిగువ యుండేది.

(ఇక్కడ అరవ అక్షరములలో వ్రాయబడియున్నది.)

23. ...ம் மத்த மண ....
24. வ ... ...

25. நத்துககும...... ..... ·ஸ்ரீ ..

26 தாளமைமால இவவி[சைநத] [ஶிலா] ஶா-

27. ஸ[நம்] பண்ணிக குடுத்தொம இ[ராெ]ஜஞ மா

28. .. .. . மறைகு அஶேஷ மஹாஸ

29. பை[ஓ]ம் ஸ்ரீவைஷ... .. .

30. ம இதி ....

31. ...மாண ஶாஸநம் இ[வவனெ]வொ

32. ம [||*]

The writing of most of the inscription is not clear. It is possible that this may be identical with M E.R. No. 603 of 1907 on the east wall of the 2nd prākāra of the temple, which gives the date as S'aka 1247, Rudhirōdgāri The date so far clear in the mss. is the month of Tai, 15th *tiyadi*. It seems to record some agreement among the residents and the *mahā-sabhā* of Nirandanūragaram regarding the levy of some fine (*daṇḍam*).

౨౧. ఈ దేవుని గర్భగుడి చుట్టునున్న ముఖమండపం దక్షిణం వెలుపటితట్టు వ్రాసియుండెడి.

(ఇక్కడ అరవలిపిలో వ్రాయబడియున్నది.)

1 ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] (குலெ) திரிபுவனசக்ர வத்திகள் மது

2. ெரயும் பாண்டி[ய]ன் மு[டி]த்தலை[யு]ங்கொ-

3 ண்[ட]ருளின ஸ்ரீ குலொத்துங்கசொழ தெவற்குய-

4 ரண்டு கூம [கூஆ]வது ப்ரஜாப[தி]ஸம்வத்ஸா-

5. த்து வெகாசிமாஸதது அதிராஜெந்திரமண-

6. [டல]த்து மெற்பாக்கை நா[ட்]டு [நிரந்த]னூா-

7. ான அகர ஸ்ரீ தெச[ம] குலொததுங்கசெ-

8. ாழச சதுற்பெதி மஙகலததுச் செ[ா]க்க[ப்பெ]ரு-

9. மாள் கொயிலான ஸ்ரீ குலொத்துங்கசெ-

10. [ா]ழவிண்ணகாக்கு ஜ[ய]ங்கொண்ட செழா-

11 மண[ட]லததுப புழற்கொட்டமான விககிற[ம]
12 சொழவள[நாட]டு வெண...டு வெண-
13 கற்செற்று ..பன [தி]ருநாடு டுடையான் பொன்-
14 ஞன குலொததுஙக சொழ[க்] காடு[டு] வெ[ட்டியெ]ன்
15 . னல இகங்கொயிலுக்கு க ..றசநெ [சநெ]
16 ...ரு மகஞன

౨౨. ఇందుకు తూర్పు రాతికి ఉండేది.

(ఇక్కడ అరవ అక్షరములలో వ్రాయబడియున్నది.)

17. [சொககப பெ]ருமா[ா]ளையும் பிராட்டி மாரெரயுந்திரு
18. ஞெஜுயுங கூட எழுந தரு]ளி வி[த்]து உய்யக்கொ-
19. [காண்டான மணட] பத்துக்குத் திரு ஞெஜுயுஞ்செ-
20 சய்வித்து இவ் எம்[பெரு]ருமா[ா]னுக்கு செ...
21 ருக்க குடுதத .. . ால திரத்தம்ண[டெ]ஓ-
22. ன்றும் ஸ்ரீ பலித்தால மொன்றும் சருமண்டெட
23 [ட] யெபன்றும் சஙகெ[ா]ன்றும் காலொனறும்
24 ச[ட்]டு வ ெ மா(மொ)ன்றுந் தா ரண்டும் தந-
25 ககாள[ெ]மான்றும சினன மிரண்டும் பண்ண இ-
26. . ...

This inscription is identical with M. E. R. No. 576 of 1907 which is stated to be engraved on the lowermost portion of the south wall of the *maṇḍapa* in front of the central shrine of Saumyanāthasvāmi temple at Nandalūr. It is dated in the 33rd year of Kulōttuṅga-Choḷadēva "who was pleased to take Madurai and the crowned head of the Pāṇḍya", in the month of Vaigāśi of the cyclic year Prajāpati It mentions a certain chief whose name seems to be Kulōttuṅga Chōḷa Kāḍuveṭṭi who was a, native of Pular-kōṭṭam *alias* Vikrama - Chōla-Vaḷanāḍu, a sub-division of Jayangoṇḍachōḷa - maṇḍalam, and the temple of S'okkapperumāl Kulōttuṅga Chōḷa - viṇṇagar in Nirandanūr otherwise known as *agara-brahmadēśam* KulōttuṅgaChōḷa - Chaturvēdimngalam in Mērpākkai - nāḍu of Adhirājendra - maṇḍalam. If the nine lines marked 17 to 25 can be taken as

part of this record, we may take that the inscription registers the gift by this chief of some utensils for offerings to the god and goddesses and aureolas (*tiruprabhai*) for the images and another aureola in the Uyyakkondān - mandapam, where the deities seem to have been taken probably on festival occasions.

౨౩. ఇందుకు దిగువ యుండేది, మూడు అక్షరాలు ప్రథమం వ్రాయగానే రాతి గోడ వచ్చినది.

ஸ்வஸ்தி

(ఇక్కడ అరవములో వ్రాయబడియున్నది.)

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ
2. த்தரஸநென்......ஸ்ரீ ஷூ[பு]ரிய[நீா]ந [ரங்]தனூர க[ர*]ம் ஹ—
3. ராஜநத்துக்கு ஶி[ல*]ாஶாஸநம் பண[ணி]க குடுத்தபடி மு—
4. ன்[பு] வத்ஸராஜரும் என்வம்ஶத்தாரும குடுதத ப[டி]
5. யெ நானும் என பிள்ளைகளும் இவ்வூர் [ச]துஷ்ஷ—
6. மககும் நடு[வுர] இபபடிககிவெவெ மதுரா[ஷ]கபபெ[ா]
7. ததபபிச்சொழ நலலிஞ சிததி[ய]ரசநெழுத்து இ—
8. ை[வ] கதெச்சமித சித்த[ம] நெழுத்து இை—
9. [வ].. ...வெளாநெ[ழுத்து இை[வ] ராஜ நெ—
10 ......லஜெசந.. ஷபெரு[மா]ளெழுத்து
11. ள்ளுது ச
12. [தக] ஸர்வஸ்வகமாகக் குடுத்தென்......க்கு இவ்வூ—
13. ரில் ஸ்ருஷ்டி இல்லை இப்படிககு ஶிலாஶாஸநம் பண்—
14. ணிககு[டுத்தென்*] இத்த(ா)ன்மத்துககு அழிவு செய் வாா ம[ங்]கெ—
15 ம இடைெ குமரி இ[டைெ] குரால் [பசு]குத்தனுன்வாவ—
16. ததில் படுவான [||*] [ஷஷ்]டிர்வ(ா)ர்ஷ[ஸஹ*] வா செ[யா*] ஹெ—
17. ர[தவஸு] ஸுராழ ஷ[ஷ்டி].. ...... இை[வ]

18. ...ராமுடை[டயா] னெழுத[து] இவை செந்தா..

19. மனெழுதது [||*]

This is the same as M. E. R. No 570 of 1907 which is stated to be engraved on the south base of the *mandapa* in front of the central shrine, Saumyanāthasvāmi temple at Nandalūr and to be built in at the beginning This seems to register a ratification of some earlier grant made to the *mahājanas* of the *brahmapuri* Nirandanūr-agaram by Vatsarāja and the ancestors of the chief Madhurāntaka - Pottappichōla Nallan - S'iddarasa. The nature of the grant is not known.

౨౮. ఈ సాలు రాతికి తూర్పున నుండేది.

(ఇక్కడ అరవ లిపిలో వ్రాసియున్నారు)

1 ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ[||*] [ரா*] ஜாதிராஜதெவற்கு...

2. [யாண்டு ஆவது] ஹெமலம்பி[ஸ]ம்வத்ஸ[ர]தது ம—

3. கரஞாயற்று பூர்[வ*] [ப*] க்ஷத்து

4. சந .....ந்தருப்பெருந.........

5. க...ரணங்கன்...அமுது செய்தருளக்கட—

6. விதாகவும் ... புறநிலதது ஸ்ரீ[ப]லி...

7. குவ........கண்ஞாற்று இரண்[டா]—

8. ம்... [மெ]ல்கஎெ[ட]...வடககஎெ[ட]யமைய்

9. காலில கிழ ககை[டய] அரைககாலில் வ[ட]கக[டைய] குழி

10 [அ]றுப[து] இககுழி அறுபத[திர]ண்டரை

11. ம்...த்துபெ[ர] நகம் [ஒ]—

This is the same as M. E. R No 571 of 1907 engraved on the 2nd, 3rd and 4th tiers of of the base of the *maṇḍapa* in front of the central Shrine, Saumyanāthasvāmi temple, Nandalūr It registers a gift of 62½ *kuli* of land made in the 12th year of Rājādhirājadēva corresponding to Hēmalambi, Makara, śu. evidentey for offerings to the deities in the temple.

౨౯. ఈ సాలు రాతికి ఉత్తరసాలుకు భాగం ద్వారపాలకుల చుట్టు గోడపడిన్నది.

(ఇక్కడ అరవ భాషలో వ్రాయబడియున్నది)

1 [ச]னி[ககி]ழமையு(ன)ம் பெறற [ஆயிலய]ததுநாள அதிராஜெ—
2. ஜந்த்ரமண்[ட]லதது மெறபாககை ந[ாட்டு] நிரநதநூா]
3. அ[க]ர[ப்ரஹ்மதெ]ய ஸ்ரீகுலொதது[ங்க]சொ[ழ]ச்ச
4 துறபெதி[மஙகல]தது
5. .. .. மருமகன
6 [ப]ட்டணஙகிழ[ா]ன தெவனென இவஹூா நிமபைகமெ—
7 ... ... யகா்பக[க]ல விலை [கொ]
8 ண[டு] உடெட யெனுய் .. ..
9 தாதபடி ... ... லவதாக
10. [தெவதா]ாநம் பணணிககுடுதது குடுத்தமைககு
11. அசெஷமஹாஜ ... ... யிலெழுதில[ாமா]
12. ஸ[நம்] பண்ணி குடுத்தெ(தெ)ன் ப[ட்டணங
13. கி[ழா]ன தெவ[னென்] [||*]

Tbe beginning of this inscription seems to be lost. What remains of the date portion is Saturday, [Āślēsha] This records a grant of land [as *dēvadāna*] after purchase to the temple by a certain Paṭṭaṇankilān Dēvan who left it probably in charge of the *mahājanas* of the place. Mention is made of Nirandanūr as the *agara-brahmadēśa* Kulōttuñga-Chōḷa - Chaturvēdimangalam in mērpākkai - nādu of Adhirājendramaṇḍalam.

౨౬. ఇందుకు దిగువరాతికి యుండేది అంతర్ద్వారపాలక గోడలో పోయినది.

(ఇక్కడ అరవలిపిలో వ్రాయబడియున్నవి.)

1. சக[ாத்தம்]....ஸித...திஸம்வத்ஸரம் ஸ்ரீமெ—
2. னெக ... ..., ... த [அ]ரணெ
3 மெய்ராமேஹ வி[ஹி]தவிமெ கு[ள] ராமக
4. ... ந[ர*]ஸிஹ ஸ்ரீ [உத்தண]...பொதத[பப]
5. [தாடாளா நிற்க்க] ... ...

6. தரு[ளி]ன திருவெ .....யஞன அ[யி] ராஜெஷி [ரம]ண் [ட]லத்து

7. மெற்ப்[பாக்கை]...மெயை ஆ... சொக்கத்தெவவி

8. ளாகம க

౨౭. ఇందుకు దిగువ యుండేది.

(ఇక్కడ అరవ అక్షరములలో వ్రాయబడియున్నది.)

ఇందుకు క్రిందిదిగువరాతి యుండేది. అక్షరాలు డీ శిథిలమైనవి.

9. ... யாக ஆஅரு்க்க காலம் க[டவு]

10. தாக செ[ா]க்க [பெ]ரு.. ....நிர் [வா]ர்த்து[க்கு]

11. க்குடு[த்]தெந் மது[ராஷ]

12. ... ... கொடைத்திருஞளி...

13. ... ... [பெ]பருவழிக்கு தெற்

14. ...காலெ...திருஞள்...செல்லக்க[டவ]தாகசொக்—

15. க[பெரு] மா[ளு]க்கு திருமுன்.. நிர்வார்த்துக்குடுத்தென்

16. [ம]துராந்தகப் பொத்தப்பிச்சொழ[ஸிஞ்]

This inscription is probably identical with M. E. R. No. 585 of 1907 engraved on the 2nd and 3rd tiers of the east base of the *maṇḍapa* in front of the central shrine, Saumyanāthasvāmi temple, Nandalūr. It refers to Madhurāntaka Pottappichchōḷa [Siddharasa] as ruling Pottappi-nāḍu and says that he gave some land [to the temple] naming it Śokkattēva-viḷāgam after the name of the deity.

౨౮. ఈ రాతికి దిగువ సాలురాతికి తూర్పు ఆదిగా ప్రథమం హాళేకన్నడ తెనుగు మిశ్రిత అక్షరాల శాసనం శిథిలమైపోయినది.

ఈ సాలు తూర్పున నుండేది.

(ఇక్కడ అరవ అక్షరములలో వ్రాయబడినవి).

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ[॥*] பூமமள் ஜயமகள்

2. ... ...

3. .... வெண்[டி]சை விளங்க நிருபர் வந்திறை

4. ஞ்ச நி[ணி]லமடந்[ை]தத் திரு
5. ரைதரு .... வத்தென மணிமுடி சூ[டி]
6. ......லருது மன்னுயரெ.......
7. ... வெண்கு[டை] நிழ . ச்செங்கெ—
8. கா லொச்சி ப்பச்செம்பெ—
9. பான்விரஸிஂஹாஸநத்துப் பு[வ]னி முழுது[டையா[ளெ]
10. ாடும் விற்றிருந்தருளி[ய] கொவி[ரா]ஜ[கெ]ஸரி
11. [ஸ்ரீ]குலொத்து[ங்]க சொ[ழ] தேவற்கு [ய]ாண்[டு] எட்டாவ[து] அயி—
12. ராஜெந்த்ர மணடல]த்து மெற்பாக்[கை நாட்டு நிரந்தனூ]
13. ர் [அ]கரஹா தெயம் ஸ்ரீ குலொத்துங்க செ]சாழச்சது—
14. வெதிமங்க[ல]த்து ஸ்ரீகுலொத்து[ஙக]சாழவிண்ண—
15. க[ரா]ழ்வா[ர்] தெ[த]வதானங்களுக்கு ஶா[ா]ஸநமும்
16. ....நாற்பால் எல்லையும் பெற்றுடைய
17. ....க்கு ஶாஸநமு...

౨౯. ఇందుకు దిగువ ప్రథమ భాగం ఒక రాయి బాగా శిథిలమైనది. రెండో రాయి మొదలుగా నుండేది.

(ఇక్కడ పూర్వపు తెలుగు అక్షరములలో వ్రాయబడినది.

18. ... ఉషెు[ర్వా] ஸ்ரீஉஹா ஊண்டி—
19. [ర్వారా ఉయా‍రా]ந் தக[ப்] பொத்தப்பிச்சொழஸிஂ
20. ரஸனென் கல்வெட்டிக்குடுத்தபடி தங்கள் அகரத்—
21. துக்கு [க்கிழ்பா]ல் எல்[லை]யாவது குளக்க...
22. ....க்கு மெற்கு[ம்]......எல்[லை]க்கு...
23. ...ரெல்[லை]க்குக் [கி]ழக்கு வடக்கு..........
24. ....ல்லைக்கு..........................
25. [இவ்வாழ்வா]ர் தெவதானம்... ....
26. ...ஸ்ஹெவாய்க்கா[லு]க்குத் தெற்கு அரைக்க—
27. ால் கூற்றுல் தொட்டப் பட்டி ஒன்றும் ஆற்றுக்குெ—
28. [பாகு]ம் பெருவழிக்கு மெற்கு [வி]ரவிச்சாதிர....

29 தொட[டம] ஒ[ந]றும் ஐந .. ..

30. · கு தெற்கது... ..கொலலைப்படடி ஒறறும த—

31. ரு வதது .. .. ஸ்ரீணா தெஙகமஒ

32. காலலை .. . ... கது[ககிழசகு] . . .. ..

33. .... நிலமு ....ஒ—

34. தன .. . . [கு]டிககமுகதொ[டட] ..தத—

35. குலநாராயயண .... கலம் ..க—

36. முகதொட்டழ [இ]துககு மெற்க்கு முன்பு ஸ்ரீணாழ

37. ....முமம் ராஜ—

38. ந[ாராய]ணந திருந[ந]நவ ..துககு[டு]

39. தத .... மிககு தஎறககுடியிரு .. ..

40. ககு

The matter copied on pages 924 — 927 has been taken to form one inscription which seems to correspond to M. E. R, No. 572 of 1907 engraved on the 2nd, 3rd and 4th tiers on the south base of the *maṇḍapa* in front of the central shrine, Saumyanāthasvāmi temple, Nandalūr. This is dated in the 8th year of Rājakēsari [varman] [S'rī] Kulōttunga Chōladēva. and registers the fixation of the boundaries of the *dēvadāna* lands of the temple of S'rī Kulōttungaśola-viṇṇagar - Āḷvār at Śrī Kulōttuṅga śola - chatuvēdimangalam an *agara-brahmadēya* of Niranḍanūr in Mērpākkai-nāḍu, a division of Adhirajēndramaṇḍalam by *Mahāmaṇḍalēśvara* Madhurāntaka - Pottappichchōḷa Siddharasa.

ఇందుకు దిగువ నాలుగాతి వ్రాసియుండేది మధ్య మధ్య అది అంత్యం శిథిలమైపోయినది గనుక వ్రాయడానికి కాలేదు.

(ఇక్కడ అరవ లిపిలో వ్రాయబడియున్నది.)

1. ஸ்வஸ்திஸ்ரீ [॥*] திரு[மா]வணமரு கீர்[வ]த்திகள ஸ்ரீகு லொ[தது]—

2. ஙகசொழ[வெ]தவற்கு யாணடு [௪] ஆவ..

ఇక్కడ ఒక రాయి బొత్తిగా శిథిలమైనది.

(ఇక్కడ అరవ అక్షరములలో వ్రాయబడినవి గలవు.)

3. ம் பெற்ற ஜயமபீஷ்கத்து நா[ள்] அதிரா [ெ]ஜஜமண்—
4. லத்து மெற்பாக்கை நாட்டு [நிரந்தனூ]ரான அகர—
5. [ஸ்ரீமெய]ம் ஸ்ரீ குலெ[ா]த்துங்க [செ]ாழச்சது—

ఇక్కడ మూడు రాళ్లు శిథిలమైనది.

ఇక్కడ ఆరు గీతలు అరవ అక్షరములలో వ్రాసియున్నారు.

6. ....இச்சொக்கப் பெருமாளுக்கு இ...
7. ...அஞராகசம் இருதூம்பு அ...கல
8. இர
9. இரண்டு புறநிலத்தில் நின்றும் வந்த ஸ்ரீவெ—

3౧. ఇందుకు దిగువ యుండేది.

ఇక్కడ తమిళ అక్షరములలో వ్రాయబడినవి.

10. ஜீவ[ர்கள்]வழி...... ......பெ[ற]க் க[டவர்]கள—
11. ாகவும் இதுக்கு....க இவ்வூரில் வெத
12. நிரந்தனூர் [ெ]சாக்கப் [பெரு]மாளுக்குப்
13. பொத்தப்பி...திருவி[டை]யாட்[ட*]ம் நில[த்தி]ல்
14. செறக்கும்நடி.........ப்பற்[றில்]
15. ப[திநெட்டடி]க்கொல[ால்] கு[ழி ஆயிரத்தஞ்சு]
16. ....தண்டில் பற்றில் குழி—
17. எழுனூற்றைபது.................................
18. ங் கு[ழி] [எழுநூ]ற்றைம்பது சித்தெ ....
19. ...[வ]யல் குழி ஆ[யி]ரத்தம்பது
20. சம்மிப் ப[ட்டி குழி] ஆயிரம் ப—

ఇందుకు తూర్పు సాలురాతికి ఉండేది.

ఇక్కడ తమిళములో వ్రాయబడియున్నవి.

21. ...க்குண[டுர்] நிலங்குழி ஆயிரம்॥

22. சிநதலபபாழ நில [கு]ழி ஆயரம॥

There are four gaps in this inscription left uncopied as being quite damaged. This seems to correspond to M. E. R. No. 574 of 1907 engraved on the 6th tier of the south base of *mandapa* in front of the central shrine, Saumyanāthasami temple Nandalūr. It belongs to the reign of Tribhuvana - Chakravartin S'rī Kulōttunga Choladēva dated according to the M. E. R. in his 4th year. This gives the extent of the several lands belonging to the temple of Śokkapperumāl at Nirandanūr as *tiruvidaiyāttam*.

3౨. ఈ ముఖమండపానకు పడమర ఉండేది.

ఇక్కడ తమిళములో వ్రాసియున్నారు.

1. ஸ்வஸ்தி[॥*] [illegible] [illegible] —
2. [illegible] [illegible] —
3. [illegible] . ... [illegible] [illegible] —
4. [illegible] [illegible] [ப]ெ—
5. பாததப்பிசசொழ நல்லம சிதத[ர]ச நெந்

This inscription stops with the mention of Śrī Mahāmandalēśvara Madhurāntaka Pottappichchola Nallama Sīddharasa after giving a Sanskrit *praśasti* begining with the expression *charanasarōruha*.

ఇందుకు దిగువ రెండు రాళ్లపైన వ్రాసియుండేది అక్షరాలు బొత్తిగా శిథిలమైనది.

ఇందుకు ఉత్తరం పైన ఉండేది ప్రథమం రెండు పంక్తులు పై రాతిలో పోయినది.

(ఇక్కడ తమిళభాషలో వ్రాసియున్నారు)

1. [ச்சபவநராண] த்ரி[புவநச்சக்ர வத்திகள்] ஸ்ரீ[illegible] [illegible]
2. ஜ்ஞசிசெவகரு (ய்) யாணடு ௪ஆவது [illegible] ரத்து
3. [மி]ண ஞு[ய]ற்று [illegible]தது [illegible]மி[யு]ம் [illegible] [ந]—

4. [கி]ழ[ன]மயும பெற்[ற பூ]சத(த)துளள [அ*]திர[ா]—
ஜெரு,ஞ்ணு—
5. த்து மெற்[ப]ாகளெகென[ட]டு ஸ்ரீ[ரிரநத]னூ[ராந] அகர—
6 ஸ்ஷெ[ஷ]யம ஸ்ரீ குலொ[தது]ஙகசொ[ழ]சசதுெ—
7. வசிமஙகல(க)தது [ஸ்ரீ] குலொ[த]துங[க] சொழ
விணணக —
8 [ரெ]ம பெருமான செ[ாககப்பெ]ரும[ாளையும் நாச]
9. சிமாரெயும் ஜயஙகொண்ட செர[ழ]மணு—
10. த்து[ம]ணவில்கொ[ட்ட]த்துத் தொழுா
11. ததொமுா [சறும்மலிகிழான்] ....
12. ... .திரு(ச) மஞசநம பண[ணி]ஞாஉ

This seems to be identical with M. E. R. No. 588 of 1907 engraved on the south wall of the central shrine of Saumyanātha-svāmi temple, Nandalūr It is dated in the 17th year of Jaṭāvarman Tribhuvanachakravatin Sundara Pāṇdyadēva with details of date given as Nadana, Mīna, śu 20, Wendnesday, Pushya. This records that a native of Tolūr in Maṇavilkōṭṭam of Jayangoṇda - śōlamaṇḍalam performed on this date the sacred bath to the images of God Śokkapperumāl and the (two) Nāchchimārs,

38. ఈ గర్భగుడి వెలుపలతట్టు వాయువ్యం పై న రాతికి ఉండెడి.

(ఇక్కడ అంతయు తమిళములో వ్రాసినారు)

1. ...கா அமச|| மதுராந்தக
2. கெ[ா*]ததப்பிசசொழந் ஒலே பெருங்கண்டுா் அகர[ரத்]
3. வாகயனும் கரணததா[ரு]ங கணடு தங்களுருககு
4. ம் ...கைஆன கொளுா் சில காலம—
5 ம் [தா]ஙகள் அனுபவிககபசப[ரு]தெ ··னும் படொலி
6. ...வெள்ளா......ததாலெ அனுஃவித்தஇ—
7. து நானும் ..வளும் [கூட இருந்து] இவெள்ளாள—
8. ஞா் இவவூா் ஸ்ராமண செந்தசூழ[அ]ல்லெ[வன்]று ந[ா]ங்
கள மமு

9. பபி ...ப்ராஹ்மணனும்...பபித்து[கொள்ளு]தல

10. செயயுஙகெ[ா]ள் [எந்று இ]ரண்டு ....

11 ...இகவொளுா வ-அவ-ஃகாலத்தில் ப்ராஹ்மணருெ[சய்தை—

12 கயால பிஙகள ஸம்வத்ஸர[ரத]தில சிததிரை விஷு [வி]லெ வ—

13 .... திருககாள[ததி*] செவஃஹாரஜாவுககு யஃஃ-ஃகாகத

14 ங[க*]ளுககு நிாவாத(ய)துக குடுதது இநத ஸாஸ[ந] ஃஙுக்கு—

15. டுததொம இநநாள்] மு[த]ல அனு ஙவிப[பொமாெநாஜஸ

16. ரஃாெநாய[ஜ ய]ஃஃ-ஃ ெஹாநருஃவாணாஜ காெருகாரு

17. [ஷ]ாருதி ெய ஹவஃஹி[ஃ] ஸ[வு-ஃா]ெநதாந ஹாவிநஃ [வா]

18 ர்[த]தி வெஞ்ாந ஹுெய ஹுெய யா[அ]ெந ரா [ஃசந்]-

19 ஃ[ஃ] ஃாந வாருநெயாஃஃ-ஃெ[ஃ]ஃா[ந]ாஃ ஹுெய[ா] நவா

20. ருநஜ ஃாந[ா]ஃ [வு] ஃஃவாெயாதி வாருநாஃ அஃ—

21. ஜ வ[ஃ]ஜ [வுஃாஜ வ]ராஃாஜவா ெயாஹெரஃவஹ-

22 ஙுராஜ ஷ[ஷிவ-ஃஷ-ஃ]ஸஹஸ்ர[ணீ ஷி]ஷாயா[ஜ]ஜ

23. ாயதெகு[ஃ] இப்ப[டி] [க*]கு அறிவொம் [பெரிய]-நா[ட்*]டு

24 [வி]ஷயததாரொ[ம்*]... ...துமுனறு இவைச சாலங்

25. .....வி நூற்று இருபதது ஒனறு ...

3౫. ఇందుకు తూర్పుపైన వ్రాసిన ముఖమండపానకు ఉత్త రపు తట్టు వెలుపటివైపున పైన వ్రాసియుండేది.

(ఈ క్రింద సుమారు ఒకపుటకుపైగా అనగా ఇరువదియారు పంక్తులు తమిళములో వ్రాసియున్నారు.)

26 ......வெஃஜி கெபாவநு ஹாமஜ காரு......

27 .. ...ஹாமஜ வணஹுட... ...ஹாமஜ

28. காரு ஹுஹாமஜ [கா]ரு

29. ......வெ-ச்தி ஸாமந்தகாரு......த்ரு

30. ஸாமந்த க வெஸ[ர]த்ர்ஹ [கு]த்துய ஸாமந்த

31. ஜ...ஸாமந்த காரு குதிக்ரக[ஷ்]ஸாமந்த கா

32. ரு...வஸட்டகெஹ்வ...ஸாமந்த காரு வெரா

33. ருபஸட்ட வஹஞ்ண...ஸாம[ந்த][ஒ]கக[ப்]ஸாரத்ரா

34. ஜஒமாத்ரு ஜநாசந ஸட்ட ஸாமந்த ஒகக[ப்]வெராருய வெஞ்-

35. ஞிகொட்ட கரு ஸாமந்த ஒகக[ப்]குஷ[மிர] வஸமொத்ருஷ ஙு

36. ஸஜெநுவஸட்ட ஸாமந்த ஒககப் ஸ்ரீஉயாா(க)ா ஜக்கஷ குவவிரு

37. ஜிரா நா .. கு[வ]ாரா ந வெஸளஜநத்ரு ஆ ெபா

38. [உ]ணி ஸாமந்த கஞ்ஞாகவி மொத்ருஷ ஜ.. ஸட்டஸ

39. ாமந்த காரு ஸ்ரீராஉஉணி கொபா கக ரு ஸாமந்த ஒகக-

40. ப் கரபஷ்யவமொத்ருஷ நாஉொநார ஸட்ட ஸாமந்த ஒககப்

41. குஷ்ணு ஜெநாணய ஸட்ட ஸாமந்த ஒகக[ப்]ஸஞுணவெஸ-

42. ாஜெ[ஹ்ரா]ரு ஸாமந்த ரு ொாண டு[வெ]ஜ்ஜகாஉணு ஸ-

43. ட்டஸாமந்த ஒககப் வஞஜெணிவாருயு ஸட[ட]ஸா மந்த ஒ-

44. ககப் வெநுநு வெராருபஸட்ட ஸாமந்த ஒககப்வஸரு-

45. யஉணி த்ரு விகத்ரு உஸட்ட ஸாமந்த ஸர த்ரஸட்-

46. ட வெராவெருஸஞ்யு ஸாமந்த உாகாணி குத்ருயமெ

47. ஏத்ருஷ ஜெநாணயஸட்ட ஸாமந்த ஒககப் கஜுண

48. ஸாமந்த ஒககப் கஜெஹ்ஞகெபவவெஹ்ஜி ஸாமந்த காரு

49. உாயவ ஸ்ரீராஉவெஹ்ஜி ஸாமந்த காரு வொஹித

50. மொத்ருஷ...நஂகவெஸருவெ ஸாமந்த ஒ-

51. ககப் மொ[த்ரு]உ மொத்ருஷ வெட

3౬. ఇందుకు దక్షిణముగా నుండేది.

(ఇక్కడ ఎనిమిది పంక్తులు తమిళములో వ్రాయబడియున్నవి.

ం2. .. [வெ*]ஹ்ராநி ஸாமந்த ஒககப் ஜெஉளஜமஸ்யவெ-

53. மாத்ரு ழ ... ஹவிஜெ அ3ஹி க்ஷா ழ ஹா மஉ ஒக்க
54 டி மா மமூ மொத்ரு ழ அத்துண[பெ*][வு]ரமுய ஹா மஉ[ஒ].
55· கக[டி][வ ு]திஉாஹ மொத்ரு ழ [ஶ்ரீ]ரா
56 உ அவ்வ ஹா மஉ ஒககடி ஹறிஜ மொத்ருஉ வறுணஹட
57. ட நாமஜெ[வு]நி ஹா மஉமு ரெஜ்ஜா ஹ[ா]ஜுவெமொ
த்ரு[ழ]
58 · வெஜி ஹா மஉ ஒககடி உயிமுரா லெவு ஹா மஉஒ
59. ககடி

32. ఇందుకు తూర్పు ముఖమండపంపైన ఉత్తరం తట్టున
(ఇక్కడ పదునేడు పంక్తులు తమిళభాషలో వ్రాసియున్నారు.)

60. வதநெ தி ஹா மஉ ஒககடி கொஜ்ஜா[ஹ]டடவெஂகதி
61. வஹடட ஹா மஉ ஒககடி அ3தித்ய [அ]தவெஉதமுஹா
மஉ
62 ஒக்கடி வீஞவெரமுய ஹடடஹா மஉ ஒகக[டி*]முஂ
63 [பெ*]கவுரா ஹடடஹா ம...டி கஉ முவெஹாதிவு-
64. ரஹடட ஹா மஉ ஒககடி [வ]ரஉாத்த வெஹா[பெ*]உவுரஹ
டட
65 ஹா மஉ ஒககடி வொரெத்த ஹடடஹா மஉ ஒக்கடிவெ-
66 வதி ொவஂகிவுரவெவதிஹா மஉ அர அண்ணஉ நர-
67 வீஂஹக . ஹா மஉ அர கெபவஉகவீ நாராயண
68 நி ஹ[ா ம*]உ காமு அண்ணஉஅத்துய ஹா மஉ அர திரு[வ]
ரயவெ-
69 [வு]தி அ3தித்ய நிஹா மஉ காமு வாமுய அத்துநவெ-
70. திஹா மஉகாமு வாமுய ஹடடஹா ம
71. [உ[காமு...வகவமொத்ருழகா-
72. உணஉ குதித்யவெவுதிஹா மஉ ஒககடி கு[ஞ்ஜீத]ரவெ-
73. ஙஜர நி ஹா மஉ ஒக்கடி நமுவிஷய க்ருதிவெஜ(உவிக)ஹா மஉ
74. ஒககடி வொரத்ய ஹா மஉ அர வேறுவகுரவிதி-
75 ணஹடட...ஒ[ரு] வஞிஹா மஉகுஹர மொவிடி அ
76. வுணவெரஉாஸிஹா மஉ காமு

3౮. ఇందుకు తూర్పున నుండేది.

(ఇక్కడ పురాతన తమిళ అక్షరముల వ్రాసినారు)

77 கொாஉஉண உாஷிதஜ்ஸடட ஸாமஉ[ஒ]க்கழி துக .
78 தெ ஸாமஉ ஒககழி மொ।விஷ க[ண]ணஉஸடடஸாமஉ ஒக
79 கழி வெஉஉநஉஸ்ரிஸாமஉ ரு [து]வெ[தை]ஸடடவெ.
80. ரஞுயவெஷ்ஜி ஸாமஉ கஈர ஸ்ரீரஈஉ கத்துயஸடடஸாம-
81 ழ கஈர உாரமகஉத்தி ஸாமஉ காஞு வாஞுவ கொஞஜி
82. ஸாமஉ காஞு வ... ஸடட கஜ்நயவெஷ்ஜி ஸாம-
83 உ கஈர மஉஉ உஞய ஸடடஸாமஉ கஈர மஜஜஞுஸாவ
84 கஈரதெவஜி ஸாமஉ ஒகக[ழி] [வெஷி] நாரூயண ஸடட வொ-
85 ஷிஜூர க[த்து]ய ஸாமஉ கஈர . அஞஜுயஸடடவெஞய
86 வெஷ்ஜி ஸாமஉ காஞு [கூ]ஷிதஜ் ஸடட ஈஜூரவெஷ்ஜி ஸாமஉ
87 கஈர கஷண ஸ்ரீஷர வெஷ்ஜிஸாமஉகாஞு நாராயணக[ஒ]
88. [ப]ய ஸாமஉ காஞு கொணவெஷ்ஜிஸாமஉகாஞுகெ
89 ரஞ்ஜிநமொதஜ்ழ கொஞ்ஞவிடட(ஸடட) ..ஞயஸாமஉ...
90. ழிவெ-

This inscription records an order of Madhurāntaka Ko(Po)ttapichchōlan to the *karaṇattar* officials of Perunkaṇḍūr village re-instating in their possession of several shares, the Brahmaṇas of the village Kōḷūr with effect from the year Piṅgala for the merit of Tirukkāḷadēva - Mahārāja, after satisfying himself that they were the real shareholders in the village in former days having been doing their legitimate service therein. The village seems to have been taken from them on the plea that it was not an *agrahāra* A list of names of the shareholders and the amount of shares of each is given at the end of the record.

3౯. ఇందుకు దిగువ రాతికి ఉండేది.

(ఇక్కడ పందొమ్మిది పంక్తులు తమిళభాషలో వ్రాయబడియున్నవి.)

1. ஜயஶ்ரீ ஸிஜூராஜஸ்ய அஞ்ஜுரதெநாஜ்ஞ-ஶஞ்ஞவி[ஞஜ]ா: ஷிஜூ
2. ஷிஜூழஸார ரக்ஷாஷிகஉா . ர யரஜூராஃஷி-

3. [ருவா]ய்க்கெழ்[வி] முன்னுடை[ட]த்தாக]॥*[ம[து]டை[ர]யு

4 ம் பாண்டின் முடித்தலேயுங் கொண்டருளிய ஸ்ரீராஜ

5. வனச் சக்ரவத்திகள் ஸ்ரீ குலோத்துங் சொழதெ[வற்

6. கு யாண்டு உ௰சு ஆவ[து] ரக்தாக்ஷி ஸம்வத்ஸர த்

7. [து ஆ]னி மாஸம் ஸிம்ஹராஜேந்த்ர மண்டலத்து மெற்பாக்கை

8. நாட்டு [நிரந்]தநூரான அகர ஸ்ரீஜெயம் ஸ்ரீகுலெ [ாத்து]-

9. ங்க சொழச் சதுற்பெதிமங்கலமும் ஆண்டப் பூரான ஸ்ரீ-

10. [ர.மஸமுத்ர] ச்சதுற்பெதி மங்கல[மு*]ம் மஞ்ஞமான ஹாஜவெமு

11. விஷ்ணு ச்சதுற்பெதி மங்கலமும் இம்முன்றூரும் மது ராஜ

12. கப்பொத்தப்பிச் சொழனை எறமவிஷ்ணுரஸர் [பி[ள்-

13. [ளை] நல்லன் விஷ்ணுவநென் சந்த்ராதித்த வரெ

14. [எ]ப்பெறபட்[ட] சில்வரி பெ[ரு]வரி தவிற்து அகரம

15. ாகக் குடுத்தென் இதுக்கு அ[ழி]வு செய்வ[ார்] கங்கெ -

16. கெ[க்]கரெ[ர] ஆயி[ர]ங் கு[ராற்] ப [சு]க்குத்திஞன் பாபத்தி

17. (த்திப்ப)படுவ[ார்] இப்ப[டி]க் கிவெ [நல்]லண ஸி-ஷ்ணுவ-

18. நெழுத்து இப்படிக் கிவை தி ... காப்[பு] பொல

19. நாயக்கநெழுத்து [॥உ-[

This inscription is identical with M. E. R. No. 578 of 1907 engraved on the north base of the *maṇḍapa* in front of the Central Shrīne, Saumyanārāyanasvāmi temple, Nandalūr. It is dated in the 26th year of Tribhuvanachakravartin Kulottuṅga Chōḷadēva who was pleased to take Madurai and the crowned head of the Pāṇḍya " and the cyclic year is given as Raktākshi and the month, Āṇi. This records an exemption from all the *śilvari* and *peruvari* taxes granted to the three villages Nirandanūr

alias the *agara-brahmadēya* Śrī Kulōttungasoḷa - chaturvēdi-mangalam, Āṇdappūr *alias* Tyāgasamudra-chaturvēdimangalam and Mantram *alias* Bhujabalasiddhi-chaturvēdimangalam situated in Mērpākkai-nādu of Adhirājēndra - maṇḍalam, by Nallan Siddharasan, son of Madhurāntaka Pottappichahoḷan Eṛam-Siddharasan.

౮౦. ఇందుకు దిగువ రాతికి ఉంచేది.

(ఇక్కడ ఇరువదినాలుగు పంక్తులు తమిళములో వ్రాయబడియున్నవి.)

1. ஸ்வஸ்திஶ்ரீ [||*] [பூமாது பு]ணர [புவிமா]து வ[ள]ர நாமாது
2. விளங்க ஜயமாது விரும்பத தந திருபபது மலர் மண்-
3. நவ ம[ணிமுடி] சூ[டி] ச் ெ-
4. சங்கொல் திசெதொறும [ஞ்] செல்ல
5. து மெய்யற ஊழெ[ப்ப]க கலிங்க மிரியக க ..
6. நடாத்தி வலங்கொள் ..
7. மற்றச் செம்பொன விரா*ஸிம
8 ஹாஸநத்து முககொக்கிழாநடிகெ[ளா[டு]ம் விற்றி-
9. ருஊருளிய கொ[பர]கெஸரி பந்ரான ச்ரூவநசச-
10 க்ரவ[த்]திகள் ஶ்ரீ [வி]க்ரமசோழதெவற்கரு யாண்டு எ[ட்]-
11. டாவது இ[பெ]ருமாள் ஶ்ரீஸஜங்கள வஸ்திகக அக்ரஹா-
12 ரம் பண்ணிதெந் ஸ்வஸ்தி அரண ஸரொருஹவிஹித-
13. [விநொ]அந ஸ்ரீநொஅ[ந] வுரஊவாவிரு வூயிலிபூ-
14. ரகாரிதகாவெரிதிர கரிகாலகுல வுருதிவா ஹிதகு-
15. ஊராஂதுப - - ந ஸிஂஹஂ ஶ்ரீஉநூஹாஉணூரொஷூரந்
16. விஉநாதிஅதூதெவந் பொத்த ... . ற்க்கு
17. பாகவஷு ஆயிரத்து
18. ஊஂவ[த*]ஸரம் அதிர[ாெ]ஜந்த்ர மண்டலத்து [மெற் பாக்கை]நா-

19. ட்டு மணலூரான [விக்ர]ம சொழச சதுர்வெதி [மங]கலம் ...

20. இவூா [நா]ல[ப்பா[லெ[ல்]லைக்கு மு[ன்னு]ள்

21. நஞ்செ புஞ்செ நிலமுள்ளுதும காடும் மேடும் மனை-

22 க[ளு]ம் கு[ளஙக]ளும் [ஈா]ஜெ ...

23. ... ஐமெ திஷ்ணதா[மொசர] ... ...

24. .. ..

౪౧. ఈ రాతికి దిగువ యుండెడి.

(ఇక్కడ రెండు పుటలకుపైగా తమిళభాషలో వ్రాసియున్నారు)

25. ளல்லாமக[பப]ட [ந]டுவுள்ள நில [மெல்லாம் [எழு ப]து ஸ-

26. ாமமாக்கி இவாண்டெட சக்ஷிணாயநத்தில் ஆ[ஷா]

27. ஞ்தா[ர]ம் அகரமா .. சாநம் பண்[ணி உத]சக பூறு[வ*]க-

28 மாகக் குடுதெதெ[ந்] ஸி[த்]ர ஸர்மக[ந்]ம[யூ]ராஙக டெ[ப[

29 ாத்தப்பிச் சொழன் விமலாதித்ய செவ[னெ]ன் என்[ப]க கல் இ-

30. வ்வூர் அகரமாக சாநம் பெற்று[டெ]ய ஸட்ட[ர்*]க-

31. ள் ||—|| வத்ஸமொத்ர சது ... மபை .. [ந]ாராயண-

32 .. ... ஸொமய[ய]ாஜியார் ப[ங்]கு இ[ர]ண் டு || ப-

33. இக்குடி ஸ்ரீஸா ஸொம[ம]யா[ஜி]யார் பங்[கு].

34. ஒற்று ல|| [கு]ெ]த்ரய மொத்ரத்து செ[த்]சமொ ம புறத்து வாம-

35. நச்சது வெதிஸட்டர் பங்கு அரை ||— (ஸாரத்வா) ஸாரத்வாஜ-

36. மா[த்ர]த்து[ப் ப]ாட[க]தது ஆ[ட்]கொண்[டா]ந் ஸட்டர் பங்கு இரண்-

37 டு ||— இககுடி வாமநஃ[ட்ட]ா பஙகு ஒநறரெ ||— வாயூல

38. மொத்ததுக கணாடை(ா)ச சஙகரநாராயண ஃட்டா[ப]

39. ஙகு ஒ]நறு || [பப]ளளித் திருவ ஃ—

40. [ட[டா பஙகு அரை ||- ஹாரதாஜமொத்ததது வறறணா வாடி-

41 லக்ஷ[கௌஸி]ஃட்டா பஙகு ஒநறு || — ஹாரதாஜ மொத்ததது(க)

42. க காஞசிககுறி ஸ்ரீவத்ஸவஃட்ட உபாத்யாயா பஙகு

43. [அரை] || — வாயூல மொத்ததுக குணககெடையா ..

44. ஃ[ட்]டந பஙகு ஒனறு ||—வத்ஸமொத்தத்து [உறுபபுட்]டுா

45. [வத்த]ாஹவாமீா பங்கு இரணடு ["] [வ]ாயூல- மொத்த-

46. துக கணாடெட மாயவ [சால]வியஃட்டா பஙகு ஒந்று

47. வாயூலமொத்தத்துக க[ணாடை]த திருவேஙகடஃட்டர்தி

48. ராத்யாஜியாா இக்[குடி]ச [சொ]ணய ஃ[டட]ாபஙகுஒந

49. று உ இககு[டி]ச சிறிய சொணய ஃட்டா பஙகு ஒநறு ||

50]ச]ட ம[ஷ்]ண மொத்ததது இராயூா சொ[மெஸ்] ரஃ-

51. [டடா]பஙகு ஒநறு || ஹரிதந கிராஞசி ஸ்ரீ ராம[ஃடடர்] [ப]° குமு-

52. ககால || கௌசிகமொத்ததது [வர்யா] மெஸ்ரா[ா]ம

53. நாம வணடிதத ஸ்ோமயாஜியாா ப°கு ஒநறு || — வாயூ

54. [ல]மொத்தத்துக க[ந]தா [ஜெ]டத ... .. ஃ

55 டடா பஙகு [அரெ] || ஹாரதாஜமொத்ததது மகதவெ-

56 ர ஸ்ரீராமஃ [ட் ட]ந பஙகு [ஒ*]றறு ||— வாயூ]ல] மொத்த்—

57. துக கண[ா டெ] சாண்டில்யசசதுவேதிஃடட ஸோ—

58 [ா] மய[ா] ஜியாா பஙகு ஒனறு ||— வத்ஸமொத்தத்துமு

59 டும்பை ஸ்ரீ...கய[ஸ]டட ஸோமயாஜியார்

60 பங்கு முக்கால்॥— குண்டினகோத்ரத்து சது கொமபுறத்துமா—

61 யவ...ஸட்[ட]ர் [பங]கு ஒனறு॥—வத்ஸகோத்ர

62. ... ஸ்ரஸாஸம் [பி] ஞா...ணஸ [ட]டா பஂகுக

63 [அ]ர॥-இக்குடி ஆட்கொண்[ட] விலலி (ஃ)ஃ ஸவித்ரயஸ

64. டடா [ப]ஙகு அரெ।— இககுடி ஸ்ரீ ராமஸடடா [பங்கு]

65. ... ॥— வா[ய்ஸ]ல கோத்ரதது கஞ[ெட] நாயகஸ டடா—

66. ழ்வாா பஂகு ஒற்[று]॥— பாடகத்து ஸோமதெவஸடடா

67. பஂகு ஒற்[று॥*] பட [ம]ஷ-கண[ம]ா[த்ர] தது இரா ..

68. ...ஸடடர் பஂகு ஒற்று॥— வத்ஸகோத்ரதது றுப்புட்டுரஷ....

69 ஷடுத்ரஸட்டர் பஂகு [அ]ரெ ॥—[ஸாங்க்ய]மாத்ரத்து கு...

70. பஂகு அ[ரெ]ர ॥—[இககுடி] [ஸா] . குமாரஸடடர் பஂகு ஒற்—

71. று॥— ஆத்ரேய கோத்ர சதுககி [ட]ாம் [பி] [கெருடவ]ா கந ஸ[டட]ர் ப—

72. ஂகு ஒனறு ॥— அகள ..த்து செட[ட]லூர் பொஙக ...

73. [ஸடட]ர் பஂகு ஒனறு ॥— காஶ்யப கோத்ரத்து... ...

74 த்ரத்து[க்] கிரா [ஓசி] தெ[ர]ணயஸ[ட]டர் பஂகு முக கால்॥— வா—

75. ணஷி ஸ்ரீநிதுகண்ஸடடா பஂகு ஒனறு॥— வா[ய்ஸ]லகோ த்ரத்து—

76. [ச ச] ஂ கர நாராயண ஸடடஸோ[ம]யாஜி[ய]ார் பஂகு அ[ரெ]ர ॥—ஹ—

77. ரித[கோ]த்ரதது ஆலிகெகான்றெ நாராயண ஸடடநபஂ

78. கு அரெ॥— கௌஶிககோத்ரதது செடட[லூா] அய் யாரனஸ—

79. டடங் பஂகு ஒன்று॥—ஶாரத்வாஜகோத்ரத்துப பாற்ப்புற த்து ஸ்ரீ—

80. க்ருஷ்ணபட்டர் ப°கு [அ]ரை||—[ஒ]ரு°கணடுா காஶ்யபந் பெரியா—

81 [ழ்வா]ா ஭ட்ட[ந] ப°கு ஒனறு||— கு[ஹரி] ந்ந [புடொ [லி]ய஭ட்டா ப°

82 கு ஒனறு||—. . .ஜஙய஭ட்டா [ப*]°கு ஒன்று||—கௌஶிகந

83 செ[க]சவ஭ட்டா ப°கு . [கு*]ஞ்நஸொத்ரதது [பபெ]]ணா ஭ட்டா ப° —

84. கு ஒனறு||— இககுடி பபணநண பட்டா ப°கு ஒறறு||— கௌ—

85. ஶிக...ஷ்஭ட்டந ப°கு [ஒன]று ||—காஶ்யபநா ஸெ஭ட்ட—

86, ந ப[ங*]கு ஒனறு [||*]

This is evidently the same as M. E. R. No. 579 of 1907 engraved on the 2nd and 3rd tiers of the north base and on 3 tiers of the west base of the mandapa Saumyanāthasvāmı temple. It ıs dated ın the 8th year of Parakesarivarman Vikrama-Choladēva and begins with his *praśastı, pūmadu puṇara* etc. The correspondıng Śaka year is also given as 1046, Viśvāvasu.

This registers a grant of a village by name Maṇṇur (?) in Mērpākkainādu in Adhirājēndra–maṇḍalam on the occasion of *Dakshınāyana* for the success of hıs overlords arms by Madhurāntaka Pottappichcholaṉ Vımalādityadēvan, son of Sıddharasar who made it an *agrahāra* divisıble ınto seventy shares & made a present of them to learned Brahmanas of varıous *gōptrs*

౮౨. ఇందుకు దిగువ రాతికి యుండేది.

(ఇక్కడ ఇరువది పంక్తులు తమిళములో వ్రాయబడియున్నవి.)

1. ஸ்வஸ்தி ஶ்ரீ [||*] ஶ்ரீ குலொ[த]துஙக சொழ தெவறகு ய—

2. ாண்டு ஈடுக ஆவதாந விஶ்வ ஸம்வத்ஸரத்து ஆனி—

3. மாச[ம் அ]திராசெந்திரமண்டலத்து மெற்பா[க*]கை ஞட்டுத்—

4. தஙக[ட]டூர் மனருடுவார் பூடுமிரெட[டி]யார் மகந பயி
5 ரபப ரெ[ட்டியென்]யெஙகள தாயாா மெடசாநியாா
6 [தவற்ஜ] ராநபின்பு அவருககு நன்ருகவெணு மென்று
7. குலொத்துஙக சொழ விண்ணகா எமபெருமாந சொக்
8 கப்பெருமாளுக்கு இரணடு தி[ரு] நஎ தா விளககு நிததசி-
9. த்தமாகச செலலககடவதாக இவவெமபெருமாந
10. திருவிடையாடடமாந ஞயகதவெதவிக கமுகநதொ
11. டடததுககு வடசகுத திருவிடையா[டட]மான மடுத்தூ—
12 ரத்துககடுதத நிலம குழிஈ௱ய யிநநிலமள அயதில
13 பெழூகததிலெ பதினஞசு மாடையாலெ இரணடு திரு
14 ககுத[து] விளககுங கொண்டு யிடடு இத்திருநன்தாவிளக்
15 கு இரண்டு மெறறி...யெஙகள் தாயாா மெ[ட*] சாநிய—
16. ாற்கு நனருக இத்திருநுனதா விளக்கு இரண்டும் அன்ரு-
17 டு கூட்டப் பெருமககளும ஸ்ரீவைஷ்ணவாகளும் அனு
18 ஸநஙா நம் பண்ணி சநதிர ஆதிதவரை செ[ச]லுத்தககட
19. வ[ா*]களாக இ[த]தநம[ம*] மண்ணிக் குடுத்தெந பையி
ரப[ப—
20. ரெட்[டி] யென் [*||]

This inscription is the same as M. E. R No. 581 of 1907, stated as engraved on the 4th tier of the north maṇḍapa before central shrine Saumyanāthasvāmi temple at Nandalūr. This dated in the 9th year of Kulōttung-Choḷadēva, *Vibhava*, *Āni*. This records a gift of 180 *kuli* of land situated to the north of an areca garden land belonging to the temple, by Bayirappareḍḍi, son of Būmireḍḍi the *Manrāḍuvār* (councillor) of Tangaṭṭūr for the maintenance of two perpetual lamps before the image of god Kulōttunga-sōḷa-Viṇṇagar Emberumān S'okkapperumāl in memory of his mother Mēda Sāniyar Tangaṭṭūr is said to be situated in Mērpākkai nādu a subdivision of Adhirājēndra-maṇḍalam. Two lamp stands costing 15 *māḍai* were also presented to the temple for the purpose.

17 [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]
21, [illegible]

(ఇక్కడ అక్షరాలు కొంతపోయినవి)

(ఇక్కడ ఐదు పంక్తులు తమిళములో వ్రాయబడియున్నవి)

22 [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

26. [illegible]

౪౪. ఇందుకు దిగువ అస్తిభారం పట్టున తూర్పుగానుండేది.

(ఇక్కడ పురాతన పదునాలుగు పంక్తులు అరవలిపిలో వ్రాసియున్నారు)

27. [illegible] .. ..

28. [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

29. ... [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible] .... [illegible]

32. [illegible] .... [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible] .... [illegible] ... [illegible] .... [illegible]

35. [illegible] ... .. [illegible]

36 நகரத்து அஷெ[ஷ] [அஷ்டநு] ... கரந [விஜயபட்ட] ஜநிவ-

37 ... [வ]ழி ஒழி கொநசஞ ... நாரச[ய]

38. ண அ[லு]யெ[அ]க்கரயச கொஞமாமச தக்கபிநி

39. மட[ட]மாமச தக்கபி கொண்ணுபிவெண்ணமட

40. ட மாமச தக்க

౪౫. ఈ తూర్పున యీ సాలుకే

(ఇక్కడ ఆరు పంక్తులు పురాతన అరవ అక్షరములలో వ్రాసి యున్నారు.)

41. ஷ்யசசஜயெந ... . கொடமயு -வாழு

42 சநிகமெமா .... வாஃ த[ஷ்ரா]தஜநி ராஜெந்-

43. ரஷி ... .

44. ஷிஜாதிந ... ராஜ்ரு .... ரமஜாஷஞபி

45. மாஹ்ராஜ ... த்ஷமடடமாம-

46. ச தக்கநச

47. ஸ்ராசவ்ரயொஜந ... திலுநெமுாகா ...

48. ... ச கொமணவிஜசஷிவதிஃ ய[ஷ்டு] வாஜு ...

49. ரெரஷதிம ... ஷதாழ் தஷ்டா ஷடுக்நயஷ

50. சதிதொரஷாசம ... ரெஸ்ரா

51 ஷணோதஷ்சாநமஜ்ஜயெ தாரம .... யசநவெண

52. பிகிநி அறிகிநி னமு ...

53. தொரவதொரவ குறெமயதந மஜுநி கஜ ... ? ...

54. ர .... [சி]வ[ஹு]முக[தவெவச ?]வணிடிகெருத்தரச...

55. பிடுகாரவெடபி வணெதசநி அரகொரடவஜதிவ-

56. ரஷுமுகெதத்ரச அவந்நி நிஷயிஷி பகாலுவசமுமெ-

57 வயிநடட . . ஞ மாமச தக்கபி .. . நாமுகம-

58 ஈமசோமு . வாதேசா உாயசோடு ... ஸாரஷ-

59 டடா ஹாமசோமு மொக்ஷமா வெர்ரமுயஷடட

This is a long inscription of 59 lines, the major portion of which is in Sanskrit in Grantha characters It is difficult to make out a complete sequence of its sense, as it has not been correctly copied It seems to state that in the Śaka year 1203(?) Sarvadhāri, ba 6, Wednesday Mēsha-sankramaṇa, the chief Koggaṇa Siddha-*mahīpati* formed an *agrahāra* named Jayaṅkoṇḍa-Chola-chaturvēdimaṅgalam in Paśchima-pāka-*nāḍu* of Adhirajēndra-Chōḷa-*maṇḍalam* and settled several Brāhmaṇa families therein with shares allotted to them for their living. It mentions the Chola family, in which king Kalikāla the builder of the Kāvēri bund was born and his progeny. Names of the chiefs Bhīma, Bētabhūpāla, Erasiddha, Prōli Veluma(?), and Tippana are also found mentioned in the family as members.

౪౭. ఈ సాలు తూర్పు.

(ఇక్కడ పదునాలుగు పంక్తులు పురాతన అరవ లిపిలో వ్రాసి యున్నారు.)

1. ஷூசஷூஜ...ஜஜீஷீஷ...வா கொண்வா ண

2. [ஸ்]ஷிதொபமி. ஹ

3. தஷாஜ்வதஜ்வஸவதூசாதெவஷூிககநூவ: ரஈஜ...

4. சஸவநூதஜ...ஷொஷய. ஷி: யஷூா-

5. ஹாயு° ஷிய[தூ]மூஜணவதிநூவதெஷூவவயா-

6. ஸமாரா மொஷா .. தெஹிா திசாவி

7. ரஹை கண கணவ...வெரமுநிமணாமு கவெ-

8. ஈமவெஷூா வயாநூசாந பநவெராமுிகநி...மிகிநி

9. ஸாமு. கண......கூாசசாந நிமு

10. வாராகஷெபாநூசவொயிநந கொசூமிகி ....

11. திஷி°வாயாந ஷிரமிஜெஷூ தாஹெநவ[மி] கிவஷஷூ-ஷ-சவபா-

12 [illegible]

13 [illegible] ... [illegible]

14 [illegible] .... [illegible]

౪౮. ఈ సాలు తూర్పున నుండేది. ప్రథమభాగం రెండు పంక్తులు అంత్యభాగం మూడు పంక్తులు శిథిలమైనది.

(ఇక్కడ ఆరు పంక్తులు అరవభాషలోనే వ్రాయబడి యున్నవి)

15. [illegible] ... [illegible]

16. [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

౪౯. ఈ సాలు తూర్పున వుండేది.

(ఇక్కడ పదుమూడు పంక్తులు అరవలిపిలోనే వ్రాయబడినవి యున్నవి)

21 [illegible]

22 [illegible]

23. [illegible]

24 [illegible]

25. [illegible]

26. [illegible]

27. [illegible]

28. [illegible]

29 [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

33. [illegible]

౫౨. ఈ నాలు తూర్పున ఉండేది.

(ఈచోట పదునాలుగు పంక్తులు కాడ అక్షరములలోనే వ్రాయబడినవి.)

34. [illegible]

35 [illegible]

36 [illegible]

37 [illegible]

38 [illegible]

39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

43. [illegible]

44. [illegible]

45. [illegible]

46. [illegible]

47. [illegible]

౫౧. ఈ సాలు తూర్పున ఉండేది.

(ఇక్కడ ఐదు పంక్తులు తమిళములోనే వ్రాయబడినవి కలవు)

48. [illegible]

49. க ,நாராய ாஷி,ரொாய,ந ஙூமெவஷ்ஷ...ஸொா௨ ஞிஜ[ஷி]-

50 [ஜ]ா ஹிமெஷ்ஷ .ஜொாரு . உத்தரா,ந ரா ஷிகாஞுஜாக[,நா]ஹ
ஷிஹா-

51. அ௰,நாஜ்ஞ௦ ௦ரு௦ வடடா௦,மா ஷிஞவஜாமெஅஸியுஜா ஊரி-
ஹுரீஸ-

52 ஜாஷ௭யஜா காஸரஸி ஸ,நழஹஷி,நாணமெஙுஷி ஹா,மஜாஞக

౫౨. ఈ సాలు తూర్పున ఉండేది.

(ఇక్కడ పదునాలుగు పంక్తులు అరవ అక్షరములలోనే వ్రాసి యున్నారు)

53 ஜொ்ஜராக்ஷஜ ராஜ ஞி௦மா,நா௨,நராஜா,ந௦கயஜாமெ-

54 ...ஜொாமெய: கஜ்ஜடகாஷிஞா...மெ

55 ஹஷி[ஜு]:கஸெ ,..ஹஷூாஷஜாய . யஷிமெஹ

56. ஜஸொாமெ,நா௦,ம வஷக்ஷ ..ஜாரகமெஜாஷஞா

57. உத்தரா,நமெகஷாரஜெஷவரி,மாஷி ஒத்தரா,ந வா,ந. ..

58. ஹவஜாஜாடக்ஷு௦கராஷீடட காஞாமெகாஜாஷி..ஜெயர-

59. ஜாகஞஹஜயி,நவஞஸவத்திமெஅறுவு உத்தரஜா அவ-

60 யரிஞி ..மெயாஞிமெவஞாஜஞ ஷிஞாவழ யஞிவாக்ஷ,நாஷி

ஹா௯

61 ிவாரி,நி ஒஷஷமெவகா,ந வரத்தாயு ஸ்ரீவக்ஷமெ,மாத்ரஜா
காஜ்ஞிஷ॥

62 மெஜாஷர ஹடடமெஅக்ஷ க்ஷயஜா மெகாஞஹா,மவஸி,ம ஹமெக்ஷத்ர
ஜாஞா

63. ஒககஹ௦,மிமெஅஸி வஜ்ஞாவயி...மெகா,நாரி ஞுஷி க்ஷஹடடஹா

64. ,மஜாஞாமெரஜ்ஞாமெவஞயஹடட அஞாடஜஞிஹா,ம ஜ,மத்ரய

65. மெககஜ்ஞ௰ரிஜாஷிடடவகாஜஜா,ந ,நிடடஷிமெகா,நிஸ்ரஜா-
ஒக-

66. கஷி,நிக,நாஹவஜாஒககஷிஸ

౫౩. ఇందుకు ఉత్తరం యీ ముఖమంటపానకు వాయువ్యం నెలుపటి వైపున నుండేది.

(ఇక్కడ సుమారు యిరువదిమూడు పంక్తులు పురాతనము తమిళ అక్షరములలోనే వ్రాసియున్నారు)

67 கானாண்டிநமொத்ரதது கொமபுறதது உக்ஷிணா முத்திசததுெ
68. வசு[ஞ்]ஸட்டர்பஂகு ஒநறு ॥ - [வஜ்ஜ]மொத்ரததுறுபபுட்டுா நாரா-
69 யணஸட்டா பஂகு ஒநநறு ॥—இககுடிஉலகமுணாடநஸ-
70 ட்டாபஂகு[ஒ]நறு ... . குணாநமொத்ர-
71. த்துகொமபுறததுசசஈரகு . ண பஂகுஒன்று ॥ கௌ
72 [பிக] மொத்ரதது இருஙகண[டி] வெணணெக்கூதத ஸயர் பஂகு
73 ஒற்று॥ . [உறுபபு]டுா ஸட்ட[ா] பஂகு ஒனறுய
74 ...ஷூவசேகிஷூங் பஂகு காமஷ்ய மொத்ரதது அடு
75. ாமபுறதது ஸ்ரீராமஸட்டா பகசு ஒனறு॥—இககுடிய[ண ஜ மு]க்தி
76 ஸட்டா பஂகு ஒநறு॥—வத்ஸமொத்ர, ஸ [உறுபபுடுர்] அருள
77 ரளஸட்டா பஂகு ஒநறு॥—வத்ஸமொத்ரசது நடாதுாா நாராய
78. ணஸட்டர் பஂகு ஒநறு॥—ஐ மொத்ரசது காரம்பிசசெட்டுக
79 குமாரஸ்வாமி[மி]ஸட்டா பஂகு அமொ॥—இககுடி[அ]ஙய மகமெ—
80 ர .ஸாரஜூி கு ரொஸி ஸ்ரீகூஷ்ணஸட்டயா பஂகு ஒநறுமௌ
81 [த]மமொத்ரசதுக் குரவசி[ரி] [உக்ஷி]ணா முததஸட்டா ஸட்டர்பஂகுஒ
82 நறு பகங் ஸ்ரீராமஸட்டா பஂகு ஒநறு இககுடி ஆ—
83. ளவஙாநஸட்டர் பஂகு அமொ॥ ... ...
84. ஸன்மாந ஸட்ட ஷோ[ச]யாஜி[ய]ா பஂகு இரண்—
85. டு॥—ஸாரஜூா ஜி கவுணி ஸ்ரீராமஸட்டர் பஂகு ஒற்று ...முடும

86, பெத்திருவெங்கட ஸட்டா பங்கு ஒன்று||—இக்குடி ஸ்ரீவ
ாகம

87 ஸட்டா பங்கு ஒன்று||—இக்குடி யஜ்ஞநாராயண ஸட்டா

88 பங்கு முக்கா[ல]||—கெ யஜ்ஞநாராயண ஸட்ட

89 ா பங்கு ஒன்று|—

౨౪. ఈ రాతికి దిగువ ఉండెను.

(ఇక్కడ నుండి పదున్నెను పంక్తులు అరవములో వ్రాయ బడియున్నవి.)

90. கி[பபு]றதது [அ]ருளாள [ஸ்ரீ]ரங்கஸட்டா பஙகு ஒறறு||—
வத்ஸ

91 மொத்ததது வஙகி[பபு]றதது யஜ்ஞமுததி சசதுவெதி
ஸட்டடி—

92 ஸோம[யாஜி] பங்கு ஒ[ற]று|| ஸாமஸ்ரீஜமொத்த தது சசன

93. ாவிரராமஸட்டா பங்கு அமெரஉ இவலூர் ஸ்ரீஸூணறகசு
வெ

94. ஸ்ரீம[ப]ணணுகெககு காஸ்யபந செள ...ஸட்டறுகசு[ப]ம—

95. கு ஒன்று||-ம ஆக பபஙகு எழுபது ஸ||-பொ எமஃ || -ஸ்ரீ

96. ஹிஜ வ்ருத்தாதாஷ . [வஸித்த]ஸ்ராஉவாவிதாஷ உ ஸாஸந

97 உத-வ-தமஹிஷணம் விஜ-ஷர்கிஷ || — ஸ்வஸ்திஸ்ரீ விதந்தி
ஸமெவஸ்வஸ்

98. நந்தா [வ உத்]ஜெஉவா விஉராதிதஜெவெநஸாஸநம

99. ரத்திஷ || — அபகிவிஉராதி தஜெவஸ்வப்யஸி—

100. [கித] ...தவிஷ்ணவிஷ்ணு....ணவா: |—

101. ஸ்வத்தாம் வாஉத்தாம்வா யொஹாரஉ வஸூராஷ

102. ஷ[ஷ்டிவஷ]ஸஹஸாணி விஷ்டாயாஞ்ஞா[ய]ஜெசு:—

103 ஹஹ-ஹிவ-வஸ-யா உத்தா ராஜஹிஸ்ஹமாதிஹி: || யஸ்ய

104 யஸ்ய யதா ஹமிஸ்தஸ்ய தஸ்யததாஹஷ | —

This inscription seems to be identical with M. E. R. No 580 of 1907 engraved on the 5th tier of the north base, north & west walls of the same *maṇḍapa* and the north wall of the central shrine Saumyanāthasvāmin temple, Nandalūr. It is dated in the 13th year of Vira Rājēndra Choḷadēva and seems to register the formation of an *agrahāra* divided into several shares allotted to Brahmaṇas of various *gōtras* by Vimalādityadēva, son of Siddhi-*bhūpa*, Manumasiddhi for the merit of Tirukkāḷadēva - Mahārājulu. Mention is made at the beginning of the record of Ganapati-*nripati*

It is possible that this is connected with the incription on pp, 19 and 20.

ఇదిగాకె యీ ముఖమండపం ద్వారపాలకులకు ఉత్తరం కొన్ని ఝూ అక్షరాల శాసనములు 3 ఉండేది శిథిలమైనది గనుక వ్రాయలేదు.*

౧౧. గ్రామానికి ఉత్తరం చవతినరుకట్టుబడిన అలుగు మాలమడి లోని నిలువ రాయి.

(ఇచ్చట ఏడు పంక్తులు చిన్నవి అరవ భాషలో వ్రాసినవి కలవు.)

1. [ஸ்ரீ]பெருமா
2 [ளுக]கு [அ]முது
3. படிசாத்துப
4. ப[டி] செஷமா[க]
5 இவ்வூ ..
6 குழி எ ணப
7. து[உ]

Inscribed on bothsides of the figure of a pillar having a *chakra* at the top.

States that *kuli* of land in this village was the grant made for offerings and worship to Perumāḷ.

---

* 2/3 of the page is left blank.

శ్రీపం

ఈ ప్రక్కకూడ ఆరు పంక్తులు అరవములో వ్రాసినవి కలవు.

౫౬. గ్రామానికి ఈశాన్యం మజరా ఈశులపల్లెకు పడమర మశీద్ పడమట కట్టమీద దిగువపడియుండే రాతికీయుండేది.

(ఇక్కడ ఆరు అరవభాషలో వ్రాసిన అక్షరముల పంక్తులు గలవు)

1. சொககப செ[பருமா]ள்...ததிருமதிளி வெ

2. நடுவடை[ய] இரா. .சொநந பெ—

3. ருமாகப பொதுவரி...[த]விதத நி...

4. திததி [செ]வாமக்கல நடுகையால் நி ..

5. பா பக்கலிலும் மாற்கமாக ஒண்டம் கொணட பொ—

6. நங்ல திளிவாபரணம பண்ணின

States that out of the gold received as fine levied from some persons (the reason is not clear) it was decided to make ornaments to god S'okkapperumal.

ఈ రాతి వెనుక కొన్ని అక్షరాలు ఉండేది శిథిలమై పోయినది.

అంతు నెలందలూరిలో నుండే శాసనాలు ౫౬ ఇది గాక కొన్ని అరవ గ్రంధాక్షర శాసనములు బొత్తిగా అక్షరములు శిథిలమైనది వ్రాయడానకు సాధ్యం కాలేదు.*

౧. మాజే అండపూరుగ్రామానకు దక్షిణం యేటికి ఉత్తరం పాడు శివాలయము ద్వారమునకు పడమర దేవళం గోడరాతికి ఉండేది.

(ఇక్కడ సుమారు తొమ్మిది పంక్తులు అరవ లిపిలో వ్రాసియున్నారు.)

1. ஸ்வஸ்திஸ்ரீ சகரையாண்டு சதஉளு சென்ற ஸ்ஙமா ந–

* Ms. P. ౫౬ is left blank

2. ஸம்வத்ஸரத்து மிகஞயற்று கிழமையும பெற்றபு—
3 ணாபூசததுளை அதிராஜெந்த்ர மணடலதது மெற்—
4. பாகஙெகஞடடு காமச சொழ நல்லூா உடையாா
5 வாவ(ர்) நாஸமுடெ[ட]யஞயனா திருககொயிலில ம—
6 ஹாமண்டபமு களததுக[ா]கொபடத்துத தெஙகுனறிந
7 ாடடு திருககச சியூாக கிரநதெ உலகவெளான்
8. வரநதருவான கூத்தாடுவான் செதிராயனதன
9. மம் [॥*]

This is dated in S'aka 1205, Svabhānu, Mīna, Sunday, Punarvasu, and states that the *Mahamandapa* in the temple of of Pāpanās'amudaiyanāyanār at Kāmachchōlanallūr in Mērpākkai-*nadu,* (a subdivision) of Adhirājendra-*mandalam* is the gift of Kirandai Ulagavēlān Varandaruvān. Kūttāduvān of Tirukkachchiyūr in Tenkunru-*nādu* of Kalattūr-*kōttam.*

ఈ రాతి దిగువరాతిక యుండెడి.

(ఇచట నుమారు తొమ్మిది పంక్తులు అరవ గ్రంథాక్షరములలో వ్రాసియున్నారు)

1 சக[வரு]ஷத்து ௧௨௨ சென்ற ப்ரமாதி[ஸம்*]வத்ஸ—
2. ரத்து மீனஞயிறறு பூர்வபக்ஷத்து த்விதியையும திங
3. கடகிழமையும பெறற அஸ்வதிநாள உடையாா
4. பாபநாஸ முடைய நாயஞாககு பண்[டி]தன பாககிழ
5. ான கணடராதிதன அருளாள பெருமாள் வைதத திரு—
6. நநதாவிளககு ஒனறுககு தாநாபதிகள் வசம் குடுத்த
7. மாவட ௰௨ இமமாடை பன்னிரண்டுங கைகொண்—
8 டு இததிரு நந்தா விளக்கு ஒன்று [சந]திராதித்தவ—
9. ரை யெறறகடவொம் ஸ்தாநாபதிகளொம் [॥*]

This is dated śaka 1202, Pramādi, Mīna, *śu.* 2, Monday, Aśvati This records the gift of 12 *madai* entrusted with the

sthānapatis for burning a perpetual lamp in the temple of Pāpanāśam-udaiya-nayanar by one Gandarāditan Arulalaperumāl the headman of Panditanpākkam

ఇందుకు తూర్పు దేవళంరాతికి ఉండేది మధ్యమధ్య అక్షరాలు శిథిలమైనది.

(ఇక్కడ సుమారు పదునొకండు పంక్తులు అరవ గ్రంథాక్షరము లలో వ్రాయబడి యున్నవి)

ఇక్కడ పంక్తి పోయినది.

1 [ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ] ச[க]வருஷ[ஶ*] ததஉாய[கரு] செள[ற*] துணமு

2. [கிலை०]வறசரத்து அ[ற]பசிமாதம உடையாா பா—

3. வநா[ச] மு[டைய ந]ாயனாககு மாகற்ற[பூ]சநை—

4 த தெவன ஆழ்வா

5. தவெளானெள கால சநதிககு நிற்றம நா[ழி அ[ரிசி]அ

6. மு[து*]ககு இக்கொ[யி]ற் தாஞபதிகள வசம் குருதத ..

7. ம சம இபபணம நா[ற]பது[ம] பொலியூட்டாககைகக

8 கொணடொம சந[தி]ரா [திதத]வரை இத்த[நம]ந

9 [ட]ததககடவொம [த]ாஞபதி[களெ]ாம சநதிர

10. தவரை[ர] [திருநநத]ா விளககு ஒன்றுககு தாஞ[ப]தி—

11 உ டைய[யம்] [||*]

This is dated S'aka 1211, Durmukhi, Arpas and records a gift of 40 [*mada* ?] deposited with the *tanapatis* of the temple of Pāpanāśam Udaiya-nāyanār for the provision of rice offering to to the deity during the morning service with a *nali* of rice with the interest on the amount, by one Pūs'andaidēvan Ālvān Torāttavelan, a native of Māgaral a village (in Chigleput or N. A. district.) The *tanapatis* agreed to burn a perpetual lamp also of their ownaccord.

౪. ఈ దేవాలయానకు దక్షిణం నిలువరాతికి వుండేది.

(S ◡ ○

(ఈ చిత్రముల క్రింద పదునైదు పంక్తులు అరవములో వ్రాసి యున్నారు.) ఇందుకు కిందను తెనుగు వుండేద.

1 ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ[॥*] ஸகவ[ஷ-8]ழ துஉள ௲ஙமு[ஸ] ஞ]சன ற[வி] ரோ[யி]க்ருத

2 ஸம்வத்ஸரத்து புரடாதி மாதம பதிஞறுநதியதி செ-

3. வாயககிழமை[யு]ம சிததிரையும பெறற நாள உடை[ட]ய

4 ரா பாவவிஞச முடைய (ந)ாற்கு தொணடை மண்டல

5 தது எ[யி]ற கொ[டட]தது மாகற[ல*] நாடடு மாகறற—பூசநை—

6. ததெவன ஆழவான தொராததத வெளானென இ—

7 னறுயனாககு திரு[ந*]நதாவிளககு ஒனறுககு

8 இககொயி[ல்*] தாறு பதிகள வசம சநதிராதிததவை-

9. ர உபையமாகத திருவிளக்கு எற்றக் கடவர்கள—

10 ாக இநறைநா[ள்] இவாகளுககுக் குடுத்த வராகன

11 ..பணம் [எ]யரு இபபண[ம] எழுபததைஞசும் சநதிராதி

12. ததவை[ர*] இததிருநநதாவிளககு செலுததககடவத-

13 ாக கைககொண்டொம தானுபதி க[ள]ாம இனறுயறு

14 ாககு முன்னுள...சசநதி அமுதுககு ..

15. துககுக குடுதத[தராவிளககு] இரண[டு] [॥*]

This is dated in Śaka 1239, Virōdhikrit, Purattāśi 16, Tuesday, Chittirai. This records a gift of 75 *varāhas* for burning a perpetual lamp in the Papanāśamuḍaiya-nāyanār by the donor mentioned above viz. Pūśandai Torattavēlān of Māgaral said to be situated in Eyirkoṭṭam of Toṇḍaimaṇḍalam. The money was entrusted with the *tanapatis* of the temple.

వీరభద్రదేవర వృత్తి పాపాజియ్యలాను మాందజియ్యలాను సరిగా పడ్డే......పంచుకోగలవారు.

(అంతు అండపూరిలో నుండే శాసనాలు) ర

మాజెపాటూరులో నుండే శాసనములు.

౧. గ్రామానికి దక్షిణం యల్లమ్మశక్తి దేవాలయానకు తూర్పు నిలవ రాతి శాసనం.

సూర్యుడు చంద్రుడు

స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు ౧౨౭౪ నందన సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౪ లు శ్రీ వీరసావంణరాజయులు పృథివీ రాజ్యం సెయ్యగాను శ్రీమైయిలార దేవరగుడి పాలఅమ్మగారు కట్టించిరి. ఈ దేవరకు వృత్తి సంకప ఒడయుల దరుంమం. మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

౨. ఈ దేవాలయానకు పడమర చెన్నకేశవస్వామి పాడు దేవాలాయానకు దక్షిణం దిగువపడియున్న రాతికి ఉండేది.

సూర్యుడు చంద్రుడు

స్వస్తి శ్రీశకాబ్దం శకవరుషంబులు ౧౨౯౯ యగు నేటి పింగళ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧ లు ఆ॥ శ్రీమన్మహామండలేశ్వర శ్రీవీర దేవరాయ ఒడయులు పృథివీరాజ్యము చేయుచుండగాను భండారం చవుంణ్ణాయనిం గారు తాను ఏలిన పొత్తపినాటిలోని పాంటూరను ఊరిపడుమటను చైపేటిగడ్డ ఉత్తరానను పెట్టించిన తాటివనముకు ధర్మశాసనం. మంగళ మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

3. గ్రామానికి పడమర కాలుపరువు బావానదికి ఉత్తర తీరం తాటి వనానకు పడమట చింతాలగట్ట అనేది పుట్టబండ దిగువన(?) ండేది. ఈ యేటి కాలువకు ఉత్తరం వున్నది.

శ్రీవెంకట రమణ ఆనంద నత్త

స్వస్తి శ్రీవిజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౯౬ అగు నేటి ఆనందసంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౫ లు గు॥ నాడు మీారు మొహా

సేనుసాహేబులవారి ముతాలికుడు మల్లిగెతిమ్మని తిమ్మరసు చేయించిన పాటూరికాలువ.

౪. మూలబండకు దక్షిణం.

పువ్వు

ఆనందసంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ 3 లు వెంకటాచలపతికి మల్లిగె తిమ్మప్ప నిత్యసేవ.

౫. ఇందుకు పడమట నదీతీరం కన్నేశ్వర దేవాలయం కొంచపాటి గుట్టపైనను్న (ఇందుకు కన్నేశ్వరునిగట్టు అనే వాడుక,) ఈ దేవళానకు తూర్పు సోపానంరాతికి ప్రాచీన హళేకన్నడ అక్షరాలు ఉండేది.

'శ్రీ ఆర(?)త్రిపు(భు)వనాసింగంబు'

౬. ఇందుకు ఉత్తరం యీ కొండపైన నేవులపత్తూరు పాటూరి పొలిమేర సందున పాడుగానున్న భైరవుని దేవళానకు ద్వారంవద్ద నిలవరాతి శాసనం.

దీపం చంద్రుడు సూర్యుడు దీపం

స్వస్తి శ్రీశకవర్షంబులు ౧౨౫౬ అగునేటి భావసంవత్సర భాద్రపద శు॥ ౧౫ లు సో॥ నాటి* శుభముహుర్తమునను స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మధురాంతక పొత్తపిచోడ పులుపత్తూరి బ్రహ్మయదేవచోడ మహారాజులకును ప్రత్యక్షలక్ష్మమారమ దేవులకును జన్మించిన పుణ్యమూర్తి మనుమయ దేవమహారాజులు భైరవునికి గుడికట్టించి శాశ్వతమైన ధర్మమార్గమునం పృథివిరాజ్యం సేయుచూనుండెను. ఇందె(దీ)వరగర్భుండు సెసి(శశి)యుదిమారిచి(గ్మరీచి)యు భూతధాత్రియును దేవగణంబులును బుదుల(నంబుధులు)దిక్కురులంగల యంత్తగాలయు(ము)ను• మంగళంమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

---

* Monday 15th August A D 1334.

• The closing lines of the inscription seem to be in verse, ఇందీవర గర్భుండు శశియుఁదిగ్మమరీచియు భూతధాత్రియుఁ దేవగణంబు లంబుధులు ...చ దిక్కరులుఁ గల యంత కాలముఁ.

౭. ఈ శాసనం వద్ద గుడికి కట్టిన రాయిదిగువ పడియుండేది ఒక ప్రక్కన నుండేది.

స్వస్తి శ్రీచరణసరోరుహ విహతవిలోచన త్రిలోచనప్రముఖాఖిల పృథివీశ్వర కారిత కావేరితీర కరికాళకులరత్న ప్రదీప కాంచీపురవరాధీశ్వర...

ఈ రాతివద్దనె రెండోరాతికి ఉండేది.

మధురాంతక పొత్తపిచోడ పులపత్తూరి బ్రహ్మయ్యదేవచోడ మహారాజుల కొమారుడు మనుమయదేవచోడ మహారాజులు స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౨౫౬ అగునేటి భావసంవత్సర భాద్రపద శు॥ ౧౫ సో॥ నాంటి శుభముహూర్తమున బైరవదేవ(ర) గుడి కట్టించి ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ధర్మనిరతుండై సుఖమును(న) పృథివీరాజ్యము సేయుచూ నుండెను. మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

౮. ఇందుకు తూర్పు లోగడ వ్రాసిన చింతలగట్టువద్ద నదిలో నున్న కాలువకు ఉత్తరం దిగువ పడియుండే రాయి అక్షరాలు శిథిలమై యున్నది.

పీఠముమీద త్రిశూలము

ఇక్కడ ఎనిమిది పంక్తులు అరవ అక్షరములలో వ్రాసియున్నారు.

1. ஹ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] [பு]கழ் [ம]ா[து*] ... ...
2. ... .. மணி [முடி] சூடி...
3. [சக]கர நடா(ா)ததி வி[ரஸிං] ஹாஸநத்து அவநி ..
4. ய கொாஜ கெசரி ப[ந்ர]ரான ஸ்ரீ குலொத்து*]ஙகசொழ தெ... ... ...
5. கும் ஸ்ரீ பராதெக.. இ[வஹூ]ா நாறபாலெல[லேயு]ம
6. குற்றும் க,...ஙகு கருககலி மற்றும எ. ..[ெ]தவற்ககு
7. இ . ற சஞ்ராதிததவரெ செ[ல*]ல [இத்*]தங்மம அ[ழி] வு செ....

8. ஆயிர[ங] குராற பசுககு ..

9. ...யாபம செய[த]ார இபபடிககு அணுககபப

This seems to be much damaged in the original. This is a record of king Kulōttunga-Chōḷa I Rājakēsarivarman, beginning with the *praśasti, puglmadu* [*virumba*] etc. The object of the gift seems to be some village granted to a temple.

ఇందుకు ప్రక్కన నుండేది శిథిలమై యున్నది.

ఈ రాతికి రెండవ ప్రక్కన ఉండేది.

ఇక్కడ అరవ గ్రంధాక్షరములలో వ్రాయబడి యున్నవి.

1. ... ராஹவி[ஹி]தவி[ழொஅந] [வ...] .. ழகாழாந [த] ..
2. ஜாழெழு[ர] ..ராஜவதத சொக்க .
3. ராஜகா...ணமொத ராஜெஜு சொழ மண... சித்
4. த[பாத] செவறககு சாததி ஸ்ரீ [ப]ரா[ந]தகசெவா திர செய
5 தருளி....[ம]டத்து[க]கு சித்தவட நாறபா
6. லெலலைககு...செ[ம]நொககுந மரமும
7. ... மொத்து ராஜ நாரா[ய]ண பெ[தி]
8. ாந எழுத்து இபப[டி] காதது ||—இபபடிககு .
9. ழுதது ||—

This seems to be damagad. It records a gift of a village named Siddhavaḍa for the maintenance of a *matha* attached to the temple of Siddhanāthadēva by one Rājanārāyanapeddi (?).

మారాజే మండపల్లెలో నుండే శాసనం.

౧. గ్రామానికి దక్షిణం పాడుగా ఉన్న చెన్నకేశవుని దేవాలయానకు దక్షిణం నిలవరాతికి ముందర ప్రక్కను చక్రం ఉన్నది. వెనక తట్టు వ్రాసి యుండేది.

(ఇక్కడ నాలుగు పంక్తులు అరవ లిపిలో వ్రాసినవి కలవు)

1. ஸ்வஸ்தத்து [ஸ்வஸ்தி] ஸ்ரீ சகா[ப்த]ம சத[ஙக]ஙகளு மெலெ—
2. சலலானினற [ஶுபக்ருத] சங [வ]ரசாதது மினஞ யறறு அ—
3. பரப[க்ஷ]தது எ[க]ா தெசி[யு]ம புதனகி [மு]ம பெறற திரு
4. [வொ]ணததுஞ[ள] ஸ்ரீ ம[ந] மஹாராஜ

This is probably a Vijayanagara record. This is incomplete stopping with the date portion which is S'aka 1 [5] 3, [Subhakrit] Mīna, *ba*. 11, Wednesday, Tiruvōṇam, & with the mention of the expression ***Srimanmaharaja***.

ఈ దేవళం ద్వారం చౌకట్టు రాతికి ఉండేది.

మన్మథ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు లక్ష్మీదేవిని ప్రతిష్ఠ చేసిన ఆయన చలవింద దేచిరాజు కొమారుడు వసంతరాజు భూదేవి ప్రతిష్ఠ.

గువలపావన గ్రామానికి తూర్పు చేనిలో నిలవరాతికి ఉండేది.

దీపం సూర్యుడు నంది చంద్రుడు దీపం

ఇక్కడ పదునెనిమిది అరవగ్రంథాక్షర పంక్తుల వ్రాసియున్నారు.)

1. [ஸ்வ]ஸ்தி ஸ்ரீ]||*] அரணவநொராஜ விஹிதவிஜொசந [த்ர]
2. ஜொ[அ]ன ஸூர்யவம்ச விபூதி ஸ்ரீவீர்யாவர்ஷ காவெரிதிர கரிக
3. ாலகுலா...த கமலாங்குச ஸ்ரீ ம[ஹ] ஹாமண்டலெ—
4. ஸ்வர மதுராநதகப் பொததப்பிசொழக கண்டகொபா
5. லன் திருககாளத்தி தெவா திருமருகஞா [ஸ்வ]ஸ்தி ஸ்ரீ மஹ—
6. நிஜநாமாங்க நாமதிகாவ்யசாஸ்திரதாதிதம் ஸ்ரீ மதுராந்தக

7 மி[ல]ப்புறமு உணா[ட]ஸிகுமா கா³ந்தமாய மதுராநதகப பொ-

8. தப்பிசொழ விஜய கணடகெ—

9 [ப*]ாலனென திரி[பு]வனச சககரவததிகள ஸ்ரீ விர[ர]ா ஜெஞ்ர—

10 சொழதெவறகு யாணடு ம[ரு] ஆவது துர்முகஸம்வச் சாத்—

11 து வைகாசி மாசம் மரு செனறஞள ஸ்ரீவல [த] ந[க்ஷி]ணாஹா

12 ர ஸ்ரீஸித் நா[த] தெ[வ]றகு அதிராஜெஞ்ர மஞலதது மெற[பா]—

13. ககைகுடடு மநத [வ]ள்ளி நாறபாலெலலலை[யுளகபபடட] எப—

14 பெறபடட களெலலா [இ]றையிலியாக விட்டு உடை[ட]

15 யாறகு அலெயெறறுககும் திருபபணிக்கும் சந்ராதிததவை

16 ர செலலக கடவதாக [ஓ]ராமா வாமலம பண்ணிககுடு ததெ

17. ன இததனம மழிவு செ[ய]வா[ர்*] மஙகை கரையி[ல்*] ஆயிரங

18. [குரா]ற பசு[வை*]வக கெ[ர*]னறுன ப[ர*]வததிற் படு வா[ன] [॥*]

This is dated in the 1[5]th year (Durmukha, Vaigāśi, 15) of Tribhuvanachakravarti S'rī Vīra Rājēndra-Choḷadēva and records the gift of a village by name Mandavaḷḷi in Mērpākkai-nādu of Adhirājendra *mandalam* for festivals (*aliyērru*) and repairs to the temple of Siddhanāthadēva "on the south gate of Srīparvata" by Madhurāntaka Pottappichchoḷa Vijaya Gaṇḍagōpala the nephew (*tirumarugan*) of Madh. Pott. Gaṇḍagopalan Tirukkāḷattidēvar

మాజే పులం. తూరు గ్రామమునందలి శాసనములు:

౧. గ్రామానికి ఉత్తరం బాహుదానదికిన్ని ఉత్తరతీరము సజరా మంగంపేటకు ప్రతినామం తోగురుపేటకు పశ్చిమం దాసాలమ్మ

గుట్టపైన దాసాలమ్మ అనే శక్తి దేవాలయానకు ఉత్తరం నిలవరాతి ప్రాచీన హళేకన్నడ అక్షరాల శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ చోటి(ళ)మహారాజులు అల్లమెయు తల్లెరి గుడికి నాలు గూడ్లను ఇచ్చిన నలజుప్ప (?) పుట్టిలెదురాజు (?) విడిచినధర్మువు సంన్ని(?) పరియ్యరావు ఇచ్చిరి భారణాసి శిద్ధవడబును అటి(ళి)సినపపబు కొండ్డ బచ్చారి ధర్మువు.

౨. ఇందుకు తూర్పు వేలూరుపట్ణము అనే పాటిస్థలమున ఖిల పడిన శివాలయమువద్దనున్న శాసనం. ఈ మజరా తోగురుపేటకు తూర్పు యల్లమ్మ దేవళం యెదుట తూర్పున నిలవరాతి శాసనం.

దీపం వృషభం విల్లు ? దీపం సూర్యుడు చంద్రుడు

ఇచ్చట పదునొకండు పంక్తులు గ్రంథ లిపిలో వ్రాయబడినవి.

1. ஷ்வஷ்தி ஸ்ரீ [||*] அதிராஜெஜன்திர சொழமணடலத்தில் மெல

2. பாகைகை நாடடில இ[ராசா]திராஜ்ப பொததபபி சொழ அகெ—

3 ரமலல [அரசா ஊா] ஆன புலிப[புததூரில் ஆதிசர முடை[ட]ய

4. ...[அஞு,செ]கரதெவறகு மதுராநதகப பொத்[த]பபிச்செ–

5 சொழ மனுமசிததர(ர)சா பொஹிண்டா் தா[ம]ற் கொட டததில்

6. கடபந்தை ராமகொன மகன ஞகந பொயிண்ட நெ[ன]

7. [இ]ந்த ஆ[தி]சரமுடை[யாற]கு [திருனநதா விள[க்*]கு வி[ள]—

8. ங்க ஐ[ய்]ம்பது செம்மாி ஆடு குடுத்தென் இ[ந்]த. .. பு[லி]—

9. ப[பு][த*] தூரி]ல ஆகொமலல [அர]சரும [மு]துசலி கரும கண—

10. கக நரதெவாணடி[யு*ம] குடிமககளும் [உ]ணடிவாகு

11. ஆசுமககளு

This records the gift of 50 sheep for a perpetual lamp in the temple of Ādisuramudaiyār at Āhōmallarasarūr - Pulipputtūr in Mēlpākkai-*nādu* of Adhirājendrasōla-*maṇḍalam* by one Nāgan Bōyiṇdan son of Rāmakon of Kadambandai in Dā[ma]i-*kōṭṭam*, the *bōhiṇda* of Madhurāntaka Pottappichchōḷar Manuma-siddharasar.

ఈ రాతికి రెండో ప్రక్కనవుండే అక్షరాలు శిథిలమైనవి.

పేటలో చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయంలో నిల్వరాతి శాసనము.

సూర్యుడు శంఖు నామం చక్రం చంద్రుడు

స్వస్తి శ్రీవిజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు వెయిన్ని నన్నూట డెబై రెండు అగునేటి సాధారణ సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౨ లు పుణ్యకాలమందు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర వీర ప్రతాప శ్రీ వీరసదాశివదేవ మహారాయలు విద్యానగరమందు రత్న సింహాసనారూఢుండై పృథ్వీసామ్రాజ్యం సేయుచుండగాను శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర శ్రీరంగరాజు రామయ్యదేవమహారాజులుంగారున్ను తన తమ్ముడు తిరుమలయ్య దేవమహారాజులుంగారున్ను సాధారణ సంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౨ లు పుణ్యకాలమందు సిద్ధవట సీమకు చెల్లే పొత్తపి నాటిలోను పులపత్తూరు గ్రామం ఒంటిమిట్ట రఘునాథునికి సహహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకంగాను ధారవోసి యిచ్చిన ధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను. ఈ గ్రామానకు చెల్లే పల్లెలు సహాను జలపాషాణ అక్షీణి ఆగామిసిద్ధసాధ్యాలు మొదలైన అష్టభోగ తేజస్వామ్యాలున్ను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుమని ధారవోసి యిచ్చిన ధర్మ శాసనము.

సామాన్యోయం ధర్మసేతు ర్నృపాణాం ।
కాలేకాలే పాలనీయో భవద్భిః ।

సర్వానేతాన్ భావినః పార్థివేంద్రాన్ ।
భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః ॥

శ్రీరఘునాథుని శాసనము శ్రీ శ్రీ జయ్యసమః.

ఈ గ్రామం శ్రీరఘునాయకుల పడితరానకు అష్టోత్తరశతోప చారాలకు సమర్పించిన గ్రామము ; గాన యిది యెవ్వరు గనుక గుత్త లకు ఉమ్మళికెకు అడిగిపుచ్చుకొన్న వారు కాశిలోను గంగకరతను గోబ్రాహ్మల తమ తల్లితండ్రుల వధియించిన పాపానబోవువారు. శ్రీ రామచంద్రాయ నమః.

మూజే బొడ్డుగుంటపల్లెలో చెల్లే మజరా రేగుతలగ్రామానికి పడ మర ఆంజనేయుల దేవళంవద్ద నిలవరాతి శాసనం అక్షరాలు శిథిలమై యుండేది.

సూర్యుడు చంద్రుడు

శుభమస్తు ॥

నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే ।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయశంభవే ॥

స్వస్తి శ్రీజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషంబులు ౧౪౭౬ అగునేటి ఆనంద సంవత్సర నిజ ఆషాఢ శు॥ ౧౨ ఆ॥ శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప సదాశివ దేవమహారాయలు విజయనగర మందు రత్నసింహాసనాథుండై పృథివీరాజ్యం సేయుచుండగాను శ్రీమన్మ హామండలేశ్వర పాండ్య*కుల ప్రదీపకులైన...నాబా హూసబిరుదర గండ గండరగండ బిరు(ద)మన్యరగండ...అభినవసాహసాంక సత్యవాక్య ప్రతిపాలకులైన ఆత్రేయగోత్ర పవిత్రులైన శ్రీరంగరాజ పుత్రుండైన ఎర్రతిమ్మరాజు దేవమహారాజులు శ్రీమద్దేవదేవోత్తమ దేవతాసార్వ భౌమ జాంబవంతప్రతిష్ఠితంబైన...ప్రసన్నులైన శ్రీఘునాయకునికి అనం

* 'పాంఢ్య' is obviously an error for 'పాండవ'

తములైన దండములు సమర్పించి వ్రాయించిన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్ననూ. సదాశివదేవమహారాయలుంగారు మానాయంకరావారు పాలించిన సిద్ధవటంసీమకు చెల్లే పొత్తపినాటిలోను చెల్లివచ్చే సెనూరికల ఒంటిమెట్ట రఘునాయకుని నిత్యనైవేద్యకట్టండ్లకున్ను దీపారాధనకున్ను అంగరంగవైభవాలకున్ను.. పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దాన ధారా పూర్వకంగా అష్టభోగ తేజస్వామ్యతలున్న ఆచంద్రార్కస్థాయి అవుకట్టును ధారవోసి సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనము. ఇందుకు యెవ్వరు తప్పిన తప్పించిన గంగలోను గోవుబ్రాహ్మలాను వధియించిన పాపాన పోవువారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

౨. ఇందుకు దక్షిణం పరువు అడ్వీలో కూటాలమ్మదేవళం ద్వారబంధనానికి మ్రానితో ప్రతిమెలు చెక్కిన చౌకట్టుకు ఉండేది.

విలంబి సంవత్సర ఫాల్గుణ శు॥ ౮ లు బు...

మాజే ఆకే(ఆకె)పాడు గ్రామంలో శిలపడిన చెన్నకేశవుని దేవళానకు పడమర రావిమ్రాని దిగువ నిలరాతి శాసనం బస(వ)న్న ఉండే రాతికి

సూర్యుడు   చంద్రుడు

ఇక్కడ అరవ అక్షరములలో వ్రాసిన యేడు పంక్తులుగలవు.

1. ஷ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] திரி[பு]வன[சசக]கர[வ]ததிகள] ஸ்ரீ மநு ம கண்ட
2. கொபால தெவற்கு யாண்டு ௬ வது தாரணஸம்வற[ச]ரத்து கற
3. கடக நாயற்று வசெவெகூதது ஜீதியையும் நாயறறுக் [கி]ழ—
4. மையும பெற்ற மகத்துநாள அதிரா[ெ]சநதிர மண்ட லத்து ெ—

5. மற[ப]ாககை நாடடு ஆககையன பாடான மநுமததிகக-
6 ர[ச*] புரமும இவ்வூரில அனுபபம உடையாா மநுமத்திக கி[சு]ர—
7. முடைய நாயனாககு திருநாமததுககாணியாக

ఈ రాతి యెదురుగా యింకొక రాడవ యుండేది వ్రాసి యుండేది.

ఇక్కడ దాని బాబతు ఆరు అరవ గ్రంథ అక్షరములలో వ్రాసిన పంక్తులు గలవు)

8 மதுசூதன தெவரும இவ[ா த]மபியாா நலல சிததரசரு
9 ம இவவிருவொம [எ]ஙகள் த[ை]மயனா் [வி]சையாதெ-
10. வா்க்கு நனருக அஞ்ஞாதிகவரை செலலககிடவதாக யா-
11. ராவமெவமம பண்ணிககுடுததொம் இயமஊத்துக்கு முமவ—
12 தழ பண்ணி[ஞ]ா மமைமக கரையிலக குரால பசுக கொ
13 னருன் பாவத்திலெ பொவாா [।*]

These two pieces seem to form part of one inscription This is dated in the 3rd regnal year of Manuma Gandagopaladēva who calls himself "Tribhuvanachakravartin" like a sovereign ruler. The details of the date are given as Tāraṇa, Karkataka, *śu* 2, Sunday, Makhā This registers the gift of the village Ākkaiyanpādu (?) in Mērpākkai-*nādu* of Adhirajēndra-*maṇḍalam* as *tirunāmattukkāṇi* to the temple of Anuppama-udaiyar Manuma Tikkīśuramudaiya-nāyanar at the village by Madusūdanadēva and Nallasiddarasar for the welfare (or merit) of their elder brother [Vi]jayādēvar.

గ్రామానికి దక్షిణం లోగడ చాకలవాండ్లకు నడిచే మాన్యం తోట ఇప్పుడు జప్తిఅయి సరకారు జరాయితీ మల్లెమ్మిగంగరెడ్డిచేసే తోట బాయతిలో(?) అంతిభాగం రాయిపగిలిపోయియుండేది.

సూర్యుడు చంద్రుడు

శుభమస్తు ॥ స్వస్తి శ్రీశకవరుషంబులు ౧౩౫౬ అగునేటి ఆనంద సంవత్సర పుష్య శు॥ ౫ లు ఆ॥ పుణ్యకాలమందు శ్రీమన్మహామండ

లేశ్వర రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప దేవరాయలు పృథివీ రాజ్యం సేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర జగతాపి రాచిరాజు తిప్పయదేవచోడమహారాజులుగారి కొమారుడు . . .

ఇక్కడ రాయిపగిలి పోయి అగపడ లేదు.

మాజే హస్తవరగ్రామానికి తూర్పు ఖిలమైయున్న విశ్వేశ్వరుని దేవాలయంవద్ద రాయి పగిలి మూడు తునకలుగా నుండేది.

స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౨౨ అగునేటి శార్వరిసంవత్సర కార్తిక శు॥ ౧౨ లు పుణ్యకాలమందు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్ల అనంతయ్యదేవచోడ మహారాజులుంగారు యిచ్చిన ధర్మశాసనం. హస్తవరగ్రామమందు సిద్ధిరాజు పెద్దిరాజు కట్టించిన కాశీవిశ్వనాథుని గుడికి పూజనడిచేటందుకు హస్తవరం గ్రామమందు తుమ్మలమడి స్థలమందు కు 3 న్ను కట్టక్రిందిస్థలంలోను కు ౪। న్ను ఉభయంకుంటలు 3॥ (3౪) మూడు కుంటలు అరవీసమున్ను తమ తండ్రి ఎల్లమరాజుగారికి పుణ్యంగాను యీ పుణ్యకాలమందు త్రివాచకముగాను, త్రికరణశుద్ధిగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను నడిచేటట్టు గాను యిస్తిమి. ఈ ధర్మం మా పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతంగాను సర్వ మాన్యంగాను నడపగలవారం. ఇందుకు యెవ్వరు గనుక విరోధం తలంచినను తమతల్లి తండ్రులను గోపుబ్రాహ్మణులానున్న గయలోను వధియించిన పాపాన పోదురు ఇటని యిచ్చిన ధర్మశాసనం. శ్రీ.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

మాజే గుండ్లూరిలో నుండె శాసనములు.

౧. గ్రామానికి తూర్పు యీరెమ్మదేవళానికి దక్షిణం నిలవ రాతికి ఉండేది.

సూర్యుడు   చంద్రుడు   శూలం

వురేసేవగ్రతంరంగి స్వర్భ(?)జేష్ట శు॥ ౩ లు శు॥ పినగుడ్డమరెడ్డి ముమ్మడి తలితండ్రికి సుగ్రతంగాను గుండ్లూరి అమమడికరణాల్లగారె ముత్తలను నేను విలిపడిన ఉత్తరకుమడిలోన కు ర సేలమీాది రూకలు లో ౧౬౦ పత్రంధారా పూర్వకము పోసితి గనవ్యపురనారు యిస్తిని. ఎవడు గసక పట్టిన గంగకరత గోవు చంపిన దోషాన పోవువారు.

ఈ దేవాలయమున్కు దక్షిణం కొన్ని రాళ్లపైన వీరుల ప్రతిమలు చెక్కిన రాళ్లు ఉన్నవి. ఉత్తరం ఒక వీరుల రాతికి ప్రతిమ తీర్చి అందుపైన ఒక పంక్తి అరవ అక్షరం వ్రాసియున్నది. అది శిథిలమైనది.

౨. ఈ దేవాలయానకు యీశాన్యం అగస్తేశ్వరుని దేవాలయములో నుండేది. ప్రాకారం లోతట్టు దక్షిణంగా సిలవరాతికి ఉండేది.

(ఇక్కడ పదునెనిమిది అరవ పంక్తులు వ్రాయబడినవి)

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] திரி [புவனச்சக்] கர[வ]த்தி [ஸ்ரீ]ராஜ [ரா]ஜதெவற்கு யாண்டு
2. [உ]டுக-வது [ச௱ந்] ஊகிலங்வச்சரத்து மார்(ா) கழிமா சத்து
3. அ[தி]ராஜெந்திர மண்டலத்து மெற்[ப்ப]ாக்கை நாட்டு ெ
4. பாத்த[ப்பி] நாட்டு குண்டலூ[ரி]ல் திருவக[த்]தீஸ்வரமுடை-
5. டைய நாய[ஞர்] [திரு]நந்தவானத்து ஒரணமார் ஈச—
6. ான தெவர் வலரிதின்று சாகையால இவர் வலரி[தி]—
7. ன்ற கா[ரண]ம் ஆராய்வ தென்று பிள்[ளை]யார் கண்[ட]ெ
8. காப[ா]லன் திருமுகம் நா[ட்ட]வருக்கு...க்கருக்கு தி—
9. ருமுக[மு] பொடைகளு வந்து மாடுத்தாரும் கூட[இ]ரு[ந்]
10. து [ஆ]ராய்ந்து குற்ற[மு]டையாரை ஒண்டித்து [இ]வ-
11. ாண்டார் செய்த திருநந்தவனமும் செறு .... [நந்த]—

12. யநம செயகிற ஆணடா[ா]க தம் நாயநாா [தி]ருவகத(த)-
13 திசுர [முடை[ய]ாாககு தி[ரு] நதாவிளச[குககு]கது
14. ண்[ட]லூா மனறு[டு]வாாகளெ [கூட] [இ]ததனமஞசந-
15. தி[ராதிதத]ாவரை செல'ல(ல)க கடவதாக தா[ரா] பூா[வ]ம்
16. பணணிககுடுததொம [இ]வவாண்டாா மககளெ
17 செயது தெவா [ஸ்ரீ]பணடாரததுககு முனறத செ[த]—
18 ா[ந]று வா[ர]ம [இ]டககடவன [||+]

This is dated in the [2]1st year (Durmukhi Mārgali) of Tribh. Rājarājadēva. This gives us an intersting piece of information that a certain Īśānadēva who was looking after the flower garden of the temple of Tiruvagathiśvaram udaiya-nayanār at Kundalūr in Pottappi-*nādu* of Mērpākkai-*nādu* died of eating some poisonous herb (valari?) and that Pillaiyār Gandgōpāla sent an order to the *nāttavar* for instituting an enquiry into the cause of the mishap and punish the guilty person, The details are not clear , but it is learnt that the *manrāduvār* of Kundalūr made a gift of a perpetual lamp to the temple and that the sons of the deceased were to give one third of the gift for the purpose to the temple as *vāram* retaining two third for themselves.

ఈ శాసనానకు ఉత్తరం చేసినట్లుగానె నిలవరాతి అంతిమభాగం శిధిలమై యుండేది.

చంద్రుడు. పాము. సూర్యుడు.

(ఈ చిత్రముల కింద ఆరు అరవ గ్రంధాక్షర పంక్తులు కలవు)

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ ... தெவ ..குலவா்
2. ... காரலையிந குணட ... [வா
3. ... ஸ ... திலெல ... ..வததி சிங
4. ...ருககு...செதாம் ... ...
5. ... ...
6. வாதல ... [...] ... ..ரை ...
7. ...

The contents of this inscription cannot be clearly made out. It mentions some chief or person who is called the Sudhākara for the increase of prosperity of the family of Pratāparudradēva and a village by name Vasantāpuram.

ఈ దేవళానకు గర్భగుడి వెలుపటితట్టు అరవ అక్షరాల శాసనములున్నవి. అవి శిథిలమైనది గనుక తెలియలేదు.

౮. గ్రామానకు పడమర లక్ష్మీనారాయణస్వామి దేవళంలో తూర్పు నిలవరాతి శాసనం. శకసంవత్సరం ఉన్న స్థలములో రాయి పగిలిపోయినది.

శు॥ ౭ లు బు॥ వారము.....పుణ్యకాలమందు రాజాధిరాజ రాజ పరమేశ్వర వీరప్రతాప (శ్రీవిజయమహా)రాయల కొమారుడు శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ దేవరాయమహారాయలు శ్రీ విజయనగరపట్టణమున సుఖసంకథావినోదంబున పృథివీరాజ్యం చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అత్యాంబరగండ సమ్మెట లక్కయ దేవమహారాజుల కొమారుడు రాయదేవమహారాజులు పొత్తపినాటిలోని గుడ్లూరు యేలుచుండగాను వారి ప్రధానులు నరసింహ్యపెగడంగారు గుండ్లూరి లక్ష్మీనారాయణస్వామి పెరుమాళ్లకు తిరునాళ్ళమహోత్సవానకు రావికాలువ గాను వశాలు వస్థలాలు రింవికుంటలు బగపడి సీరు పారే క్షేత్రం ప్రతి కు ౧ టికి ల్ ౹౦ నీ చొ ఖ ౹౦ ఔఖను కు ౧౨౦ న్ని పెరుమాళ్ళ అమృతపడి అవసరాలు మూటికిన్ని యీపంగానకు ని(ఎ)న్ని అఖండదీపాలు ఎడిశె(పెడితె?) యీ పంగానకు అన్న(ని?) అంతవట్టు క్షేత్రం గుండ్లూరి ఆరుగురు రెడ్లున్ను సమస్త ప్రజలున్ను అంతవట్టునేలకు భోగాలు మూంటికి వచ్చే అటువంటి గుత్తకాలున్ను సిద్ధాయం కడగ తలారిక మగమ వినింపనం గ్రామ త్రయం సహితంగాను బాహుబానదితీరమందు మ్కకరసంక్రమణ పుణ్యకాలమందు శియ్యా(దే)వి అమ్మగారికిన్ని ఆద్దెయ మహారాజులకున్ను పుణ్యంగాను హిరణ్యోదకధారాపూర్వకంగాను చేస్తింగాన ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను చెల్లంగలది. ఈ ధర్మశాసనానకు యెవ్వారు

ఉపఘాతం చేసినాను బ్రహ్మహత్యాది పాతకాల పొందువారు. గంగకరుత కపిల గోవుచంపిన పాపాన పోవువారు.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

మంగళం మహాశ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఈ రాత్రికి రెండో ప్రక్కనఉండేది. అక్షరాలు బొత్తిగా శిథిలమైనది.

గ్రామానికి దక్షిణం మడిలో ఉండేది.

సూర్యుడు. చక్రం. వేణుగోపాలస్వామిమూర్తి. శంఖు. చంద్రుడు.
ధేను. ధేను.

(ఇక్కడ పదకొండు పంక్తులు అరవ గ్రంథఅక్షరములలో వ్రాసినవి కలవు.)

1. [ஸ்வ]ஸ்தி ஸ்ரீ மதுராந்தக[ப்] பொத்த பி[ச்]சொழன் கண்ட கொபால
2. ன்ருன திருக்காளத்தி ம[ஹ]ா ர[ா*]ஜ ஶாஸநம் அ[ச்]சு தகாவெ[ரிய]ான
3. அகரஜ்ஜதெய[ம்*] ஸ்ரீ கண்டகொபாலசதுர்வேதி [ம]ங்கலம் கிழ்—
4. பாக்கெல்லை ...க்கு [தெ]ம[ற்*]க்கும் தென்பாக் கெல் ..லெ-
5. காண்[ை]டக்கு வடக்கும் மெ[ல்] பாக்கெல்லை ஆக்கை யன்பா...
6. [கிழக்கு]ம் [வ]ட[ப]ாக்கெல்[லை] [ஒடு] சல்க்காலுக்கு தெற்க்கும் இந்ந—
7 ாற்[ப]ால் [எ]ல்[லை]க்குட் [பட்]ட ந[ஞ்]சை நி[ல]மும்] புஞ்சை நிலமும் பதி—
8. நால[ா]வது ஸம[ா]ஸம் முதல் தொண்ணூற்றுறு ஶ்ராவண—

9. றககு அகரமாக [ஊஷ] ெ[ஹ]ாம தெஜ[ஷ்ராஜ்] ம[ா]க [அரு]

10. [ஶ்ரீ]ததவரை செல[லககடவ]தாக நிாவாததுக குடுத தொப இ[பபடி]—

11. க[கி]வை [க]ண[ட கொ]பாலன நெழுதது [||*]

This registers the gift of the village Gandagōpala-chaturvēdi-mangalam as *agrahāra* distributed among ninety Brāhmanas by Madhurāntaka-pottappichchōlan Gandagōpōlan *alias* Tirukkalatti-dēva-Mahārāja with effect from the 14th year, Tai (of the king his overlord ?)

మాజే శేషమాంబాపురం శ్రోత్రియంగ్రామాన నుండేశాసనములు.

౧ గ్రామానికి పడమర బాహూదానదితీరం దక్షిణం భీమేశ్వరుని గట్టు అనే కొండపైన దేవాలయం కలదు. ఈ దేవాలయానకు ఉత్తరం గట్టుబండకు మొరరాయి ఫుట్టబండకు ఉండేది.

ఈ బారా

(ఈ బారా అనేది గీటు ఉన్న నామూరత్రో నాలుగుమూరలున్ను బెత్తెడు ఉన్నది.

లింగం చొక్క‌నాథుని కాలువ.

పింగళ సం॥ మార్గశిర శు॥ ౭ గుండ్లూరివారు గొరమర్తం కాలువసందు మోరరాతి ఉత్తరంసందు బారలు ౧౧ ఇదే అక్షరాలాను పదనొకండు బారలనుండి ఆవల గుండ్లూరివారి కాలువ గొరఅడుకపొగలంవారు. ఇందుకు తప్పినవారు గోవుబ్రాహ్మణ్ణి చంపినవారు. ముమ్మిరెడ్డిబ్రాలు. ఇందుకు సాక్షులు : పాండూరి మారెమరెడ్డి పాలయాను మంచపల్లి తిప్పిరెడ్డిని మట్లి తిరుమలరాజు చెప్పి ముప్పిరెడ్డిన్ని పాటూరి రెడ్లున్ను మంచపల్లి తిప్పిరెడ్డిన్ని ముందరం బెట్టుకొన వేయించిన శాసనం.

(ఇక్కడ కొంతచోటు ఖాళీగా వదలబడియున్నది.)

౨. ఈ దేవళానకు దక్షిణం కాలువ వచ్చేది. ఈ గట్టుబండ కోటివస్తున్నది. రాతికాలువ అనినామం. ఈ కాలువలో బండపైన వ్రాసియుండేది.

బృహతి	౨½	ఋ ౨౧	ఔ ౧½	ఐ ౩౮
	౧౦	,,	౧౦	౧౦
	౨౦	,,	౧౦	౧౦
	౧౦	,,	౧½	౧౦
	౨౦	,,	౧౦	౧౦

3. ఇందు తూర్పుకాలువ లోబండకు.

వ్రయ. ౧౦	చిదు పొలితయ	వరకు ౭
	౧౦	౧౪
	౧౦	౧౦

౪. గ్రామానిక్కి తూర్పుమడిలో నిలవరాతికి ఉండేది.

చంద్రుడు. వృషభం. సూర్యుడు.

దీపం. దీపం

(ఇక్కడ అరవ గ్రంథఅక్షరముల పంక్తులు పందొమ్మిది కలవు)

1.. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] அரணவலொராஹ விஹித விலொ[ச]ந [ஸ்ரீ] |
2. லொசனப்ர உவாவிர் யு விஷிவிபு ரகாரித காவெரிதிர கரி-
3. கா'லகுல ... வரஜ வஹிதகு ஊாராகாஜ ஸ்ரீ [உஜ] உஷாஉணுலெஷ்பு
4. ர மதுராநதகப பொத்தபபிச சொழ மனுமசிததரசர் திருமு
5. துமகனா [ஷ்]ஷ்லி ஸ்ரீ ஸஉத்ஷ் நிஜநாஉாஂக உாஸிகாவ்ரஸ

6 . ஸ்ரீமஹாமண்டலெ ..ஶ்வர மதுராந்தக பொத்தப்பிசோ—

7 ரி அல்லுநதிககரச னென்திரிபுவனசசககரவத்திகள ஸ்ரீரா

8 ஜ[ராஜ?] தெவற்கு யாண்டு உ௰அ ஆவதான செ[ஶோ]பக்ரு சம்வ—

9 றசரதது அ[றபசி]மாசம ஸ்ரீபர்வத [தக்ஷிணத்வார]ஸித்தநா

10 [யி]தெவறகு அதிராஜெ[ந்த்ர]லதது மெ[ற]பாககை நாட்—

11 டு மறியெருதம நாறபாலெலலேயு மகபப[ட*]ட எபபெற ப[டட]

12. [சி]லவரி (வ)களெல்லாம இறையிலியாக வி[ட]டு உடை-

13 யாறகு சிறுகாலெஸதெி[க்கு] பொன[க*]ம அமுது கசய தரு—

14 ள எங்கள் மாமனா மனுமஸிததரசா ப்ருதிவிராஜ்யம் ப—

15 ணணவெணு மென று சந்த்ராதித்யவரை செல்லக டெவத-

16. [ர]க இனறைநாள மனுமஸித்ரசா சொற்படி யாராபூர்வ

17 ம பண[ணி]க குடுத்தென இத்தனமம்···செய

18. வார கங்கைக கரை[ரயில்] ஆயிரங குரால பசுவை[கொ]

19. னருன் பாவததிற படுவான [||*]

This is dated in the 28th year (Śōbhakrıt, Arpas'i) of Tribhuvanachakravartin S'rī Rāja[rāja]dēva and records the gift, tax-free, of the village Marıyēttam (?) in Mērpākkai-*nadu* for offerings during the morning service in the temple of Siddhanāthadēva (to the south of Śrīparvata) by Allun Tikkarasa by order of his uncle (or father in law ?) (Māmanār) Manuma Siddharasar (Mahamaṇḏalısvara Madhurānthaka Pottappichchōla) for securing the sovereignty of the earth for the latter.

ఈ రాతికి రెండో పక్కన వుండేది.

దీపం.　　శూలం.　　దీపం.

మాంజే అత్తిరాలలో నుండే శాసనాలు.

౧. కొండపైన త్రేతేశ్వరస్వామి దేవాలయానకు ఉత్తరం యున్నకమాని నిలవరాతిక ప్రక్కన తునక పగిలినది. హళేకన్నడ అక్షరాల శాసనం.

చంద్రుడు. శూలము. సూర్యుడు. శూలము.

డమరుకము

బుదేవదావు (స్వయంభుదేవదివ్య (శ్రీ ?) పాదపద్మారాధక పరబలసాధక శ్రీమన్మమహామండలేశ్వర......(రు)దేవమహారాజులుగారు స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౧౯౧ నేటి ధాత సంవత్సర పుష్యమాసము సంక్రాంతమునాడు నాగదేవ...లకు ధర్మముగాను పొత్తపినాటిలోని అటితురేవుల భైరవ...డుంకుపల్లి భోగానకు ఒక్కుందా భైరవునకు పొత్తపిచెరువు క్రిందను భోగేశ్వరచుని దయునినల పడుమటి వరిచేను రామనాథుని గుడి సంతర్పణానికిన్ని అంగరంగభోగానకు పొత్తపినాటి లోపల బుట్టిన సుంకము కాలచూను చెల్లినట్టుగాను ధారాపూర్వకము చేసితిమి దీని యెవ్వరఇనా...ణము చేసినవారు గంగకరుత కవిలపొడి (చి)న పాపాన పోగలవారు.

ఈ దేవాలయానకు పశ్చిమం పరశురామేశ్వరుని దేవాలయం తూర్పుద్వారం వెలుపట ఉత్తరభాగాన నిలవరాయి దిగవపడియుండేది అంతి భాగము రాయి పగిలిపోయినది.

చంద్రుడు. వృషభం. చంద్రుడు

స్వస్తి యనేక నామావళీవిరాజమాన మానోన్నత అతివిషమ హయారూఢ ప్రౌఢరేఖారేవంత లబ్దయ(శః) లక్ష్మీకాంత పరబల కృతాంత యేకాంగవీరవీరావతార పశ్చిమరాయ దామోదర సైన్యదిశాపట్ట వైరిఘరట్ట ఒడ్డియదంల్లళ (?) వల్లూరిమన్యమల్లి రాయసహస్రమల్ల ఉత్తరమగండ ఉభయరగండ గండభేరుండ తొండనంకకాఱ సరస్వతీమనోశ్రీభండార చూఱకాఱ యేఱువభూదేవ పరసైన్య కోదండగండ కలుకడపురవరాధీశ్వర భుజళుల(ఒల)నారాయణ నిశ్శంక

పరాపగిశివదేవ సలకలత్రి దిశాపట్టి లిభంగి గాహులుత్తిరాయ స్థాపం నిశ్శంకధీర మల్లికార్జునమానమదభంజన సూర్యభరిళ(వంశ ?) ప్రతిష్ఠ ప్రతిపాలన తిని రాయజగద్దళ అన్నునంకకాఱ సరస్వతీవిలాస శ్రీజనార్దన దేవ దివ్యశ్రీ పాదపద్మారాధక పరబళసాధక నామాది సమస్తప్రశస్త సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మండలీకబ్రహ్మరాక్షస గండపెండార అంబదేవమహారాజులు ఉత్తరోత్తరాభివృద్ధి ప్రవర్ధమాన మాచంద్ర తారార్కంబు వల్లూరిపట్టణంబు రాజధానిగాను గండికోట ములికినాడు రేనాడు పెనదాడి పెడకల్లు సకలి యేఱువ పొత్తపినాడులోనుగాగల సకలదేశములుం నేలి సుఖసంకథావినోదంబుల రాజ్యంబు సేయుచుండ గాను తత్పాదపద్మోపజీవి యోనళ(?)మహాప్రధాని ఘోడేరాయ గంగి దేవయ్యగారు తన్నేలిన యంబదేవమహారాజులకు ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధియు నిష్టార్థసంసిద్ధియుంగా శకవరుషంబులు ౧౨౦౯ అగునేటి సర్వజిత్తు సంవత్సర పుష్య బ ౫ శుక్రవారంనాంటు మకర సంక్రమణకాలమున పొత్తపినాటిలోన ఆఱతు రేవులమహాస్థానమునం పరశురామేశ్వరదేవరకు నొకపాలూ ఇందలిసత్రం నిత్యముప్పుంద్రు 30 దేశాంత్రులకుబెట్టెను. రెండుపూటలంగాను ప్రోలికొండూరు మూడు వాడున్ను తొలి గంగిసాహిణి యిచ్చినట్టి సర్వమాన్యంగా చెల్లించెను. పరుశురామేశ్వరగుడిమంటపముం గుడచుట్టు వలయం గట్టించెను. గుడి చుట్టు నారికేళము వేయించెను. రామనాథునికి భైరవునికి పూర్వమునం జెల్లె మగమ సెల్లించెను. భూమి వారిచ్చే సుంకం చెల్లించెను. అఱతు రేవులు సర్వమాన్యము సేసి పూర్వమున వచ్చే గ ౨౦ ఇరువై మాడలు విడిచెను. రామనాథునికి అంగరంగభోగములు ఒక్కటూ కొఱత గాకుండా నడుచునట్టుగా జేసెను. సోమవారమునాడు........

(ఇక్కడ రాయి పగిలిపోయినది.)

ఈ రాతికి రెండోప్రక్కన ఉండేది.

పొత్తపినాటికి నేలగొలిచి కొలగోల ప్రోలికాటమరెడ్డి అడుగున ముప్పై రెండు ౩ ౨ కోల కట్టించెను. లెంబాకను అంత్రగంగను రాయ

సహస్రమల్లు కాలువం ద్రవ్వించెను. తాళ్లపాకను గండపెండార కాలువ ద్రవ్వించెను. ఓబిలిని అంబ సముద్రమని చెఱువు కట్టించెను. కడుప గుఱ్ఱి(?డి)యూడను అంబాపురమనే యూరు గట్టించి యగ్రహారముగా చేసెను. విరాండికఱకిలి శివపురము చేసెను. ఎప్పు రేల కంపనములోని బొడ్డదేవరపాడు అగ్రహారముగా చేసెను. ఱోల(?)లోని యంబాపురము శివపురము జేసెను. ఈ ధర్మమునకు నెవరైనాను సాహాయ్యముచేసి ప్రతిపాలించిన వారు అనంత పుణ్యసంపద లనుభవించి దేవేంద్రపదవి వడయగలవారు. ఈ ధర్మమునకు యెవ్వరైనను వక్రము సేసి చెఱిచినవారు పంచమహాపాతకంబు లెల్లను తమ పెద్దకొడుకు కపాలమునం గుడిచి గంగకరత వేయి గవిలలంజంపిన పాపమునంబోవు వారు మంగళంమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

సామాన్యోయం ధర్మసేతుః నృపాణాం।
కాలేకాలే పాలనీయోభవద్భిః
సర్వానేతాన్ భావినః పార్థివేంద్రాన్
భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః॥

ఈ శాసనము కరికిలి కరణము భీమప్పగారికొడుకు జ్యోతి సిద్ధవట నాథుని పేరిటి సిద్ధయ వ్రాసె. అఱితురేవులన కీర్తిమంత తుయన్నార్డచి విద్ధిబంధించె. చెంగలువకొలను చేయించె. ప్రోలి కొండూరి భూముల చెరువు వెనక నీరు నేలాను ఆ బైరువ ప్రతిష్ఠముచేసెను.

అఱతురేల స్థానమువారిచేలూను ధారపోయించుకొని యెంత వట్టును వీరమహేశ్వరులు నిత్యాలన ౧౽ కు ఆరగింపుల సత్రము వేయించె. ఈ ధర్మము మూడులోకము ఖిలబొడకించడలు వీరమహేశ్వ రులూ యె.........యేలినరాజుల్ ప్రతిఫలింపగలవారు ముమ్మరు మిడి గండని(గో)పాళుండు మెచ్చిన సెలయూరు యేవీరమహేశ్వర

మటమునకు రెండువాళ్లున్న శ్రీ తేతేశ్వర దేవర అంగరంగభోగమునకు వోకదివాటన్ను యిచ్చితిమి.

(ఇక్కడ కొంతభాగము పోయియున్నది.)

* ఈ శాసనానకు దక్షిణము నిలవరాతికి ఉండేది.

వరాహ. పుష్పం. చంద్రుడు. శూలం. సూర్యుడు.
వృషభం.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౩౯౯ అగునేటి హేవళంబి సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౭ లు గు॥ శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మేదిని మీసరగండ కఠారిసాళువ నరసింగయ్యదేవమహారాజుల అవసరం బుంజుమరునయ్యం గారు సిద్ధవటానకు పచ్చేసియుండి గోకుల అష్టమి పుణ్యకాలానను అరతు రేవులకు విచ్చేసి అరతురేవుల శ్రీ తేతేశ్వర దేవర పరశురామేశ్వర దేవర భయిరవేశ్వర దేవర యీ దేవళ్ళకు పూజ నయివేద్యాలు నడిచేపూర్వ మరియాదవిచారించి నకుమంత్రాలను సందటవారు అన్యాయుంచేసిన దేవస్థానాలకు చెల్లే తాళ్ళయీమల సురసుంకం నిమిత్యానను కానిక కట్నం గానిమిత్యం దేవస్థానాలు నెంగలిపూజ నైవేద్యాలు నడవకుండ గాను పరామరిసించి నరసింగయ్యదేవమహారాజులకు ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధి అవుగానున్ను పుత్రపౌత్రాభివృద్ధి అవునట్లుగానున్ను యిష్టార్థసిద్ధి అవునట్లుగానున్ను దేవస్థానాలకు పూజనయివేద్యాలు నడిచే టట్లుగాను అరతురేల దేవస్థానాలకు పొలంజెల్లే వరిమడి కొండజేనిస్థలా లకు కు ౩౨ న్ను అకనికాల్వస్థళానకు కు ౧౩౮ ను ఉభయమున్ను స్థళాలు రెంటను కు ౧౬౬ గురు...............

౮. ఈ శాసనానకు చేరినట్లుగానే పడమర నిలవరాతి శాసనం.

సూర్యుడు. కత్తి. వృషభం. కత్తి. లింగం. చంద్రుడు.
ఉడుకు. గొడుగు. లింగం. కలశం. లింగం.

* The whole of F. N. 70 excepting for a single line at the top is left blank.

* Nearly half of M S. ౨౧ is left blank at the top

(ఇక్కడ ఇరువదిమూడు అరవగ్రంధాక్షర పంక్తులు వ్రాయబడి యున్నవి)

1. ஸ்ரீ ஸம்வத்ஸ[ரஸ்ரீ] ஜாத் நநகுலொகஸுப லவ்வெ—
2. றாவ ஹரிதாய திந்தொழி பாலாதழ [||*] [ஸ்]வஸ்தி ஸ்ரீ[||*] பகவ—
3. ஷ்ழ தத்[ள]ககளெவத்து ஆம்பிரவளம்வத்சரதது ஐப்ப—
4. சிமாதம் பொததப்பி நாடடு விஷெஷயதொம உடை—
5. யாா திருவரததுறை உடைய பரசிராமி வரமுடைய...
6. நாயநார் ... சிசத்ர மெழி திருககாவணதது நிறை—
7. வறநிறைநது குறைவறக கூடியிருநது இனநாயநார்
8. கொயிலுச்சு ஆறறு வெளளத்தால ஊதையாகை
9. [யி*]லெ நாங்கள் இன் [ந]ாயநார் கொயிலுக்கு ஆற்றுல
10. ஊதை வாராதபடி அலையாறு சடடக கடவிதாக
11. வைத்துக் குடுத்தபடி இன் நாள் முதல இன் நாட்டி
12. லும் பெரும் பிடால பற்றிலும[ாக] அ[லை]பபள்ளிப பற்—
13. றிலும எப்பிரால பற்றிலும கொன பாட்டில் பற்
14. றிலும் தெவதானம் அகரபபற்று பள[ளி] சந்த[ம்] உட [ப*]டசி—
15. ற்றூர் பெருரெனனுதெ ஊரால் ஒரு மாடை சஞ்ச
16. திதவரையும இடககடவொமாக தாராபூவம பண்ணி
17. க்குடுத்தொம் இபபடி இடாதாருணடாகில் பற அடி
18. த்தும பறிஎடித்தும கொள்ளுவதாகச் சொனனெம்
19. இயலெதுக குஙங்கனம் பண்ணி னாருணடாகில
20. ம்நகைககரையில் குரால் பசுவைககொன[்ற]ன
21. பாவத்தில் பொகக் கடவான் இப்படிக்—
22. கு இவை பொத்தபபி நாட்டு விஷையத்தொ[ம்*] எழுத
23. து [||*]

This is dated in Śaka 1[1] 94, Aṅgiras, Aippasi. It records a decision of the resident farmers (*Bhūmiputras*) of Pottappināṭṭi-*vishaya* assembled in the Chitramēḷi-tirukkāvaṇam hall of the temple of Parasuramīśvasarm-udaiya-nāyanār at Tiruvaratturai, that as the temple was badly affected by the river flood, it was to be protected against it by means of raised bunds or ridges (*alaiyāru*) by means of a contribution yearly of one *madai* from each village big or small, either *dēva-dāna*, *agarappaṟṟu* or *pallichchanda* belonging to this *nadu*, Perumpiḍālpaṟṟu, Alai-ppaḷḷipparru, Eppirālpaṟṟu and Kōnpāiṭilparru.

౫ ఈ దేవాలయం ప్రాకారం లోతట్టున ఆగ్నేయభాగం బ్రహ్మకుండం దేవళం ద్వారశాఖ చెక్కట్టురాతికి ఉండేది.

చంద్రుడు. సూర్యుడు.

(ఇక్కడ ఏడు అరవ గ్రంథాక్షర పంక్తులు వ్రాయబడీ యున్నవి గలవు।

1. [ஸ்வ]ஸ்தி ஸ்ரீ[॥*] பொத்தப்[பிச சொழன்] சிவங் ஆண்ட வந கெததநதிரு
2. வறத்துறையில திருவிராமீஸ்வரதெவற்கு திருவணுக கந தி-
3. ருநங்[த்]வாநத்திற்கு பொலியூட்டிக குடுத்த வை ருய்உ- தா-
4. நாபதிகளில் மதுராநதக பண்டிதர் கொண்ட ஸ உய வ-
5. ட்டி வயிதாண்டார் கெ[ா]ண்ட ஸ உய வட்டி நாயகர் கெ-
6. காண்ட ஸ ய வட்டி ஸ கொண்டொம் இ[ம்*] முவொம் ஆண்-
7. டவங் பக[க]ல் [॥*]

This records a grant of 50 [*maḍui*] for the maintenance of a flower garden for god Tiruvīrāmīśvaradēva at Tiruvaratturai by Pottappichchōḷan Sivan Āṇḍavan Kēttaṉ.

ఈ పరశురామీశ్వరదేవళం మొదటి ప్రాకారం వెలుపటి తట్టు గోడ రాతికి ఉండే శాసనములు.

(ఇక్కడి నుండి గల పంక్తులు తమిళ గ్రంథాక్షరములలో వ్రాసియున్నవి.)

1 ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [॥] சகாப்தம் ஆயிரத்து சென்ற
லி[ரா]௨ ஸ-
2 வத்ஸரத்து சித்திரை மாஸத்து பிறந்த [மு]தலா[ந*]ாள் அதிராசெந-
3 திர மண்டலத்து மெலபாக்கை நாட்டு திருவறத துறை
யில்
4 உடையார் பரசுராமீஸ்[வ]ரமுடைய நாயனறகு மந்தப-
5 டள்ளியில மன்றாடுவார் மார்பொத்தெ தெ[வ]ரட்டி ம-
6. கன் தெட்டாலெ நாடாழுவார் மக்களான தானப்பிரட்டியெ
7 ன் இ[க்கோ*]காயில் நாலுகொத்தில் தானபதிகள் வசம்
திருநுந-
8 தாவிளக்குககு [கு]டுதத மாடை பதம் இநயனாரககு
திரு ஒ-
9. தத சாமததிலெ ஒரு திருத தொழுமாலை சாததகக
டவாந-
10 ாக திருநந[த]வானககுடி பங்கயச் சொல்லிமா ரண்ட-
11. ார் கைக்கொண்[ட] மாடை[ட] நடம் ஆக மாடைய[ரு]ம
12 கைக்கொண்டு இன்நயனா[ா]ககு ச[ன]திராதிதத
வரை
13. செலுத்தக கடவர்களாக மந்தட[ப]ள்ளி ஊ[ாகக]-
14. ாவல் லூர்காணியாளன மார்[பொ]பார்ததெய தெ[வ]ரட்டி
15. மகன் தானப பிரட்டியென்:

This is dated in Śaka 1202, Vikrama, Chitra 1 and records a gift of 15 *madai* 12 of which was entrusted to the *tanāpatis* of the temple of Paraśurāmīśvaram-udaiya-Nāyanār at Tiruvaratturai in Mēlpākkai-*nādu* by one Tānappiraṭṭi, son (?) of Mārpottai Dēvaraṭṭi, the *manrāduvār* of Māndapalli for the burning of a perpetual lamp in the temple and three to another person for the supply of a *tulasi* garland (*tiruttoḻamālai*) to the deity during the *ardhayama* (midnight) service.

౭. ఇందుకు నడిమికి యీ ప్రాకారంపైననే ఉండేది.

(ఇక్కడ ఏడు పంక్తులు అరవ గ్రంధ లిపిలో వ్రాసినవియున్నవి. చంద్రుము.

1 ராமசந்த்ர ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ[॥] ஸகாப்த ... [க]
2. . ... திருவீ ராமீ[சு]ரமுடைய நா[ய]ஞர்[க]கு-
3. . வ[யி]ரவ பிள்ளையார்கு[ப] பொ[த்த]ப்பி நாடு ஆளுகிற இ-
4. [ரா*]சாவுக்கு நன்றாக தயிரமுதுக்கு நாள் ஒன்றுககு நா[ழி]த்-
5. தயிர் முது......கர்[ணி] வயிர[வப்பிள்ளை] கு[டி]யாக யி-
6 ட்டொம் மந்[ற]டிகளெ[ா]ம் சந்திராதித்தவ[ரை] செ[ல்ல]-
7 க கடவது [॥*]

The Śaka date is not clear. The inscription records a gift of land as *Vayiravappiḷḷaikuḍi* by the *manṟāḍis* (village councillors) for curd and rice offering to god Vayiravappillai (Bhairava) in the temple of Tiruvīrāmīśvaram-udaiy-Nāyanār, for the welfare of the ruler of Pottappi-*nāḍu*.

౮. మ స్తంభము కొరికి ఉంకేది.

(ఇక్కడ మూడు ... గ్రంథలిపి పంక్తులు వ్రాయబడినవి.)

1. [ஸ்வ]ஸ்தி ஸ்ரீ [॥*] சகரை யாணடு த்தவவது ஸஹஸ்ர [யா*]ஸ்ரீ ஸம்வத்-
2. ஸாத்து ஆடி மாதம [அதிரு]செந்[தி]ரமணடலத்து [ெ]மறபாக-
3. கை நாட்டு பொத்தபபி நாடுத திருவறத்துரையில் வை-
4. வ(ர)ரவப்பிள்ளையாற்குத் திருநந்தாவிளக்குக்கு புடொலி-
5. ..... மய நாடாழ்வார் பிள்ளை வைரெ[வ*] நாடாழ்-

6. வாரென சந்திராதித்தவரை செலுத்தக கடவதாகத்தாந-

7. த்தார் நாலுகொத்தும் உடயமாகக கைககொணடம-

8. ா[ை]டடுஉ இமமாடை[ட*] பந்[நி]ரண்டு[ம] கைக் கொண்டு சந-

9. திரா [தித்த*]வரை திரு[ந*]ந்தா விளக்கு [ஏ]ற்றககட வொமாக [ை]கக-

10. கொணடொம் [இ]த[ற்கு] லிசை.. ட[ண்] ணிநா[ரு]ண் டா[கி]ல க-

11. ஙகைககரை[யி]ல கு.. [டி*] ..சுவை வ[தி*]த்தான் ப[ா*]வத்திலெ பொ-

12. ககடவான்:—

This is dated in Śaka 1290, Bahudhanya, Adi and records a gift of 12 *madai* left with the *tanattar* of the temple for a perpetual lamp before the image of Bhairava by one Vairava-Nadalvar.

ఎర్రా పడమట రాతిపై ఉండేది.

శూలం. సూర్యుడు. చంద్రుడు.

(ఇక్కడ పది గ్రంథలిపి అరవ అక్షరముల పంక్తులు కలవు.)

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] ஸகவருஷம் த்தவசருவது [ப]ார்த்திவ [ஸம்]வ[த*] ஸ-

2. ரத்து தை மாதம் பிறநத புதன கிழமையும் சதுர்த்தெசியும்

3. முலமும் பெற்றநாள் அதிராசெநதிரமண்டலத்து மேற் பாக[கை*]

4. நாட்டுத் திருவரத்துறையுடையார் திரு[வி]ராமிசுரமுடை-

5. டய நாயனுர்ககு திரு [ஒ]ததசாமத்திலெ [ஒ]ரு மாலை சாத்த-

6. க்கடவராக திருநந[த]வானஞ் செய்யும் ராசியர் வசம் புலெ-

7. டாலக[ன்] மகன் .... பானூர் [உ]டைட-

8. யான் .... ரட்டிப் பூமயனென் இட்டமாடை

9. உ இம்[ம]ாடை [இ]ரண்டுக்கும சநதிரா[தி*]ததவரை செலலக

10 கடவுது [||*]

This is dated in Śaka 1205, Pārthiva, Tai, Wednesday chaturdaśi, Mūla. This records a gift of 2 *mādai* by a certain Būmayan for the daily supply of flower garland during the midnight service in the temple of Tiruvirāmīśvaram-udaiyār at Tiruvarattura in Mērpākkai-*nādu*.

౧౦. పదమూర రాతి శాసనం.

(ఇక్కడ పదమూడు అరవ గ్రంథలిపి పంక్తులు వ్రాయబడినాయి.

தககடவொம் தான த்தாரொம் :—

1 ஸ்வஸ்தி[ஸ்ரீ*] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] ஸ[க] வருஷம் ஆயிரத்திரு வது வி[க்ரம] ஸம்

2. வத் [ஸ*]ரத்து மகரஸங்கிரமததது உத்தராயணமும் தெ[ஸமி]யும

3. செ[வ்*]வா[ய்]க்[கிழமையும் விசாகநக்ஷத்ரமும் பெற்ற நாள்

4. சு[யி]ராசெந்த்ரமண்டலத்து மெ[ற்*]பா[க*]கை நாட்டு பொத்தபபி-

5 நாட்டு திருவறததுறையில் உடையார பரசுராமிசு வ(ர)ா முடை[ட]

6. [ய]ாருக்[கு] வெனயமிரெட்டி பூமயன சிறியதாயார [ஆ]

7. ... துருபெரல பொறுங[க]ண்டிவாசி ரெட்டி அக-

8 முடையா[ள்] வெமசா[னி]யார் தன்னகமுடையான் வாசிரெ-

9. ரட்டிக்குப் புண்ணியமாக ராமிசுரமுடையருக்கு

10. சந்த்ராதித்தவரை செலவ்க கட[வதாக] திரு நந்தா விளககு க-

11. கு இட்ட டக ம்உ இம்மாடை பந்திரண்டுக்கும் திரு[நந] தா விள-

12. க்கு சந்திராதித்ய வரை செலு[த்]

This is dated in Śaka 1212, Vi[kriti] Makarasaṅkramaṇa, śu. 10, Tuesday, Viśākhā It records a gift of *maḍai* for a perpetual lamp in the temple of Paraśu-Rāmīśuram-udaiya-Nāyanār at Tiruvaṟatturai in Pottappi-*nāḍu* of Mēṟpakkāi-*nāḍu*, by Vēmasāniyar, the wife of Ponuṅganti Vāsireddi for the merit of her husband. A certain Venayami (Vēmaya ?) reḍḍi Būmayaṉ is also mentioned, whose aunt or step-mother (*siriya-tāyar*) is said to be the donor of this record.

ఈ ప్రాకారానికి పడమర లోతట్టు స్వామియెదుట వుండేది. మధ్య స్తంభం ఉన్నది.

౧౧. కొన్ని అక్షరాలు మరుగు అయినది.

(ఇక్కడ ఎనిమిది అరవ గ్రంథ అక్షరలిపిలో వ్రాసిన పంక్తులు వున్నవి.)

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] திரிபுவ ந[ச சககரவ]த்தி இராஜ ராஜ தெவற்கு
2. யாண்டு பதி[ஞ*] றுவ[து] அதிராஜெந்திர சொழ மண்டல
3. த்து மெற்பாககை நாட்டில் திருவறத்துறையில் தி-
4 ருவிராமிஸ்வர தெ[வ*]ற்க[கு] நெனபாக்கை மன்றுடு வ...ந்டெ-
5. பாயன் பள்ளப்பிரட்டி மகன் நாகிரட்[டி] யென் யெங்-
6. கள் தாயா[ர்*] மாரசாநிக்கு னன்றுக இன்றுயநாற்கு திரு-
7 [நந்த]ா விளக்குக்கு குடுத்த மாடை யொன்றுங் கைக் கொண்
8. டொம் தாநபதிகளொம்

This is dated in the 16th year of Tribh. Rājarājadēva. This records a gift of one *maḍai* for a lamp in the temple by one Nāgiraṭṭi son of Paḷḷappiraṭṭi the *maṉṟāḍuvāṉ* of Nenpākkai for the merit of his mother Māraśāni.

1. திருபுவ[ன]ச்ச[க்]கரவத்திகள் சிரிவிசைய[ய] கண[ட]கெ-
2. காபால தெவற்கு யாண்டு உ௰ .. [illegible]

ఇందుకు దిగువ ఒక పంక్తి ఉండేది.

(ఇక్కడ ఒక పంక్తి అరవ గ్రంథలిపిలో వ్రాసినది యున్న)

3. னும் சிறிய பகா அரணடானும அய்யனும [illegible]

This is a fragment of an inscription dated in the 20th year Tribhuvanachakravartin Vijaya-Gaṇḍagōpaladēva.

౨. ఇందుకు తూర్పు యీ గర్భగుడి గోడకే.

(ఇక్కడ సుమారు ముప్పది మూడు అరవ గ్రంథాక్షరలిపిలో వ్రాయబడిన పంక్తులు నడుమ అక్కడక్కడ అక్షరములను వదలి వ్రాసినవి కలవు.)

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible]
8. [illegible]
9. [illegible]
10. [illegible]
11. [illegible]
12. [illegible]

13 ஸ்வஸ்திஸ்ரீமஹாராஜா[தி]ராஜத்ரிபுவனசக்ரவர்த்திகளான [வ] ளவாஜூதி

14 ஸாபிருத்தி ஒறுகொண்டருவதி ஸ்ரீராஜேந்த்ர சோ[ழ]தேவர் த்ரிபுவன

15. சக்ரவர்த்தி இருவர் பாண்டியர் முடித்த[லை] கொண்[ட*] கோனெரி[ன்*] மெ[மை*]

16. கொண்டான் உடையார் திருச்சிற்றம்பலமுடையார் [செ*] கா[யி]ல்

17. ப[தி]பாத முல பட்டுடைய ப[ஞ்]சாசாரியத்தெவர் கன்[மி] கொ[யி]-

18. ற்க்க[ண]க்கனுக்கு அ[பி]ராஜெந்த்ர சொழமண்டலத் துப் பொத்த-

19. ப்பி ந[ா]ட்டு நென்பாக்கம் [நா]ன்கெல்லை[க்*]குள்ளுப் பட்ட நில-

20 த்தில் உள்ளூர்த்தெவர்கள தெவதான ...திரு-

21. விடை[யா]ட்டமும்ப் பிள்ளையார் தெவத-

22. ானமும் [பி]டாரி பாத்தியும் நிக்கி நிக்கிநின்ற நிலம் [உ]டைய-

23. ார் திருச்சிற்றம்[பல] மு-

24. [டெ]டயார்க்கு ஸர்வமான்யமாய முட்ப்படத்தெவத[ர*]

25. [னம]ாக இட்டு இப்ப[டி] க-

26. ணக்கிலு [மி]ட்டுக் கொ[ள்]வதாக வ[ரி]யிலார்க்[ளு]ம் வ[ரி]கருக்கூறு-

27. செய்வார்களுக்குஞ் சொன்னெம் இப்ப[டி] செய்யப்பண்-

28. ணு க= ஸ்வஸ்தி= எழுதினென் திருமந்திர ஓலை விரசொ

29. சாழப்பிரம(க)ராயன், இவை வாணய-(த்து)

30. ராய[ன்] எழுத்து இவை விரசொழப்பிரம்மாராயன் எழுத்-

31. து இ-

32 லை வி[ழு]ப்பாதிரா[ய*]ன் எழுதது இவை முனைய
தரையன்

33. எழுத்து [॥*]

This is an inscription of Rājendra-Chōḷadēva (II) with the Sanskrit *praśasti, samasta jagadēkavira* etc , highly eulogising his exploits It gives no date or regnal year for the king. It registers a royal order granting the village of Nenpākkam in Pottappi-*nadu* (exclusive of certain lands theirin like the other *dēvadānas* of deities *the tiruvidaiyattan pidarippatti* etc) as the *dēvadāna* gift to the temple of Tiruchchirrambalam-Udaiyār of the place.

ఇంటుకు దిగువ ఒక శాసనం ఉండేది శిథిలమై యున్నది.

పైన వ్రాసిన శాసనమునకు దక్షిణంగా దేవళంపైన ఉండేది.

(ఇక్కడ తొమ్మిది అరవ గ్రంథాక్షరలిపిలో వ్రాసిన పంక్తులు కలవు.)

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [॥*] *ராஜராஜதெவற்கு* யாண்டு[*]வது அதிராெ-
2. ஜந்திர மண்டலத[து] மெற்பாக்கை நா[ட்]டு தென் பாககை-
3. யில் [த]ட்டான் பிடெ[ப]ாசந புடொ[லி]யன் மகந் பிட ெ[ப]-
4. ாசனெனா உடைய[ா]ா ரா[மி]சுரமுடைய நாயநாற்கு தி-
5. ரு நன்த[ா*]விளக்குககு குடுதத மாடை எழு மகன் புதியாற்கு
6. சன்[தி] விளக்குககு குடுத்த மாடை ஒன்று இப்படிக்கு சம்மதி-
7. த்தொம்...பயிரவபடடனும் ஆண்டவன் பக்கில்...பட்-
8. டர் [ம]கன் வடுகபட்டரும் வாரவபட்டர் ம[க]ன் கங்க பட்டரு-
9. ம்பிட[ப்]பொசன்பக்கல் விஷைய ... ...

The reading is not clear in places. This is dated in the 6th year of Rājarājdēva and records a gift of ? *maḍai* for a perpetual lamp in the temple of Rāmīśvaram-uḍaiya-Nayanār by a goldsmith of Nenpākkai by name Pidapōśan.

(ఇందుకు పక్కన నుండేది.)

(ఇక్కడ ఎనిమిది అరవ గ్రంథాక్షర లిపిలో వ్రాసిన పంక్తులు కలవు.)

1. [ஸ்வஸ்தி] ஸ்ரீ ராஜராஜதே[வற்கு யாண்டு]ப ஆவது
2. அதிர[ா*] ஜெந்த்ரசொழமண்டலத்து மெற்பாக்கை நாட்டுப் பொத்-
3. தப்பியில் பாரசிவன கெத்தன் ஆண்[ட]வர் நென்பாக கையி-
4. ல காவிஸ்வர முடையாற்கு குடுதத நெல வ முப்பது வட்டி முதல் இ-
5. தி[ல்*] பொலிசை ஆட்டு வ[ரை] நாடுரி பதி[னை]ஞ்சு வட்டி நெல்லா-
6. [ல்] னிதத முன்று சநதி விளககு செ[ய]ற்ற கடவொமாக [ை]ககெ-
7. ாண்டொம் இககொயிலில் சிவபிராமணங் ஞமகந காவப-
8. ட்டனும வங்கங் ஞயகன்

This is dated in the 10th (?) year of Rājarājadēva. This records an endowment in paddy made for burning three amps in the temple of Kavi (or Rāmī ?) suramudaiyār at Nenpākkai by one Pārasivan Kēttan Āṇḍavar of Pottappi.

(ఇందుకు దిగువరాతికి ఉండే శాసనం శిథిలమైనది)

ఈ గర్భగుడికి దక్షిణంవైపున నుండేది దేవళం పైననే.

(ఇక్కడ పదునారు పంక్తులు పేజీకినడుము గీతగీచి రెండుప్రక్కల అరవ గ్రంథాక్షరములలో వ్రాసినవి కలవు.

1. [ஸ்வ]ஸ்தி ஸ்ரீ [||*] திரிபுவனச் சக்கரவத்திகள் ஸ்ரீ விர ராஜெ-
2. ந்திரசொழ தெவற்கு யாண்டு உமகவது ராஜாகஷிவஷவதஜ
3. ாத்து அதிராஜெந்திரமண்டலத்துமெ[ற்]பாக்கை

4. நாட்டு நென்பாக்கையில் மன்றுடுவா[ர்*]கள் நாசி

5. ரட்டியாரும் லவா தம்பிமாாமர ட்டி[யு]ம அனனமிரட்டி

6. யாரும் யிவ[ர்] தம்பிபொததிரட்டி[யு]ம் செனனமராமி ராமி ரட்டி[யு*]ம யிவ[ர*] தம-

7 [பி] பநுவிரட்டியும சொமிரட்டி மாரமி ரட் டி[யி]வா தமபி காவிர[ட்டி]

8. யாரும யிவ்வனைவொரும் யிஷூகால்வாய் [ஊஙசி]யை உடை[ட]பா-

9. ர் காவிஸ்ர முடையா[ற்]கு ஒன்பதுகூறும ஊா கணவ[தி]ய-

10. ா[ற்*]த ஒரு கூறும்யிப்படி சாராவமீர் [வ*]ம் பண்[ணி] அசந்ராசிசக வ[ல*] செல்-

11. வத[ா]க குடு[த்தொம்*] விலக்கிநாருண்டாகில் மெமெ க ரெ[யி]ல் குளாற் ப[சு] கொ-

12. ன்றுன் [வ]பவத்[திற்] படுவார் [ஸ்வஸ்தி]ஃ-

13. [ச]கரை[ய]ாணடு த்தவகவது சிததிரைமாசம் ஷ்ம.... நெனப-

14. [ர*]கைகயில் மந்றுடுவா[ர*]கள் ..ரமுமபி ப[று]பொஸன் பூட்டையில்

15. ரைமுதலிக[கு] [ஆ]ட்டு வரையும் இடுமாடை எம்-சன்[தி] ராதித்(ம)தவரைசெ-

16. ல்லககடவதாக நாயநாறகு[குடு]தநொம் [ஸ்வஸ்தி]

This inscription is dated in the 21st year of Tribh Vīra Rājēndra-Chōladēva (Kulōttunga III) in the cyclic year Raktākshi This registers a gift of channel irrigated land at Nenpākkam in Mēṟpākkai-*nāḍu* of Adhirajēndra *maṇḍalam* with nine shares going to god Kāvīśvaramudaiyār at the village and one to Gaṇapati by the *mañṟāḍ ivār* (councillors) of the place Nāchiraḍḍi and seven others.

At the bottom of inscriptiun are 4 more lines (13-16) o writing of a later inscription dated in Saka 1201, Chittirai, recording a gift of 7 *māḍai* to the deity probably by the *maṉṟāḍuvār*.

ఇందుకు దిగువభాగమందే శాసనం శిథిలమై పోయినది.

ఇందుకు పడమర యీ గర్భగుడికే ఉండేది.

(ఇక్కడ పదునెనిమిది అరవ గ్రంథాక్షర లిపిలో వ్రాసినవి కలవు.)

1. [ஸ்வ]ஸ்திஶ்ரீ [॥*] ஶகவருஷஙளாத்துச் ஶ்ராவண [உ]ாஸம பெறற செவ
2. வாய(?)டலதது மெறபாகதை .. ஶ்ரீமு[டை]ய .... ஸப்தஶாக்ஷ
3 மஞ் ரு(ன?)க அ[தி]காரி[யு]ம் மரசரும் [யி]வவூரில் இர[ட்*]டி[யு]ளளிடட
4. ..[உந்ரு]டி[ய]ாரும் பின்னுல் உள்ளிட்ட இரடடி கு...க-
5 [ரமி] ஶ்ரீமுடை[ட]யாற்கு திருவிளககுகசு [ளை]வ- ....
6. . மிரட்[டி] யென் .. ..
7. டானைக்[கு] .. ...
8 ஸவ .. மாக இட்[டு] கைகொளா த[றி] இரண்டு [க்]கும் [வ]ரும் தறி
9. ககடமை செஷை ட்டை ஆயம் மனை யிறை ம-
10. .. எ[ப்]பெறபட்ட வரிகளும் உ[ள]பபட சறபமாக குடு[த்தெ]ா-
11. (ா)ம் இனஞய[ந]ற்கு அமுதுப[டி] சாத்துப[ப]டிககு நலலெ-
12. ... ... தெவிதுரவுககு கிழககு இராயஸ ...
13. . .. படகுழி னூறுழ ஸவ மான்னியமா[க] பொலி[யூ]-
14. ட்டரக திருவிரெடடி வம[ஶ]த்தா ரெல்[லார்க்]கும் தனம[ம]ாக
15. க்குடுத்தென் கா[விசு]ரமுடைய [ந]ாயநாற்கு இம்மன் ருடுவாடெ-

16 ராம் .. இததனமததுககு அழிவு பண்ணுவார் [டெ]கங்கைகக-

17. ர[யில ஆயிர]ங குராலப்பசுவைக் கொன்றுன பா[வத்*] திற[ப]டுவ-

18 ரனா[கவு[ஒ]— (னருர் பசு ... பொககடவான்)

This is not clear in most of the portions. It is dated in a Śaka year which does not seem to have been transcribed by the scribe. so also are some parts passed over. The purport of the inscription seems to be a gift of 100 *kuli* of land and some imposts of taxes from the Kaikkoḷas (weavers) to Kāvīśvaram-udaiyār for offerings and worship to the deity and for burning lights in the temple, made for securing merit to all the members of the family of one Tiruviraddi by the *manṟāḍuvār* and the officials of the village.

ఇందుకు పక్కన నుండేది ప్రథమభాగం అక్షరములు శిథిల మైనది. అంత్యభాగమున నుండేది.

(ఇక్కడ పదునొకండు పంక్తులు అరవ గ్రంథ అక్షరలిపిలో వ్రాసినవి కలవు. అక్కడక్కడ పంక్తులనడుమను స్థలమును వదలి వ్రాసి యున్నారు.)

1. [ஸ்வஸ்தி] ஸ்ரீ [॥*] இ[ரா]ஜ[ரா]ஜ தெவற்கு யாண்டு ... சவ[து] விவாரிஸம்வ-

2. [த்ஸ]ரஒ மாசிமாசம் அதிராஜெஞ்ரு சொழமண்டலத்து மெ-

3. ற்பாக்கை ந[ா]டடு நெங்பாககையில் உடையார் காவிஸ்வரமு-

4. டை[ட]ய நாயநாற்கு இவ்வூரில் மன்றுடுவரர் இராம சரு ... ...

5. ... ... டட குடியென் இன்ஞயந[ா]ற்கு [ஒரு] தி[ரு]நந்[த்]தா-

6 விளக்கும் ஒரு சந்[தி]விளககும் சந்தி[ரா]தித்த வ]ரை]ர இநநரய-

7. ... ... டுகபடடரும் அயிததபட்டரும எறறக் கட்வாா

8 க[ள]ாக ... வைககு கிழககு புதிசாக இடட முட .. யும கிழ-

9. கக தனமமா[கசெ]

10. ாகளும சநதிராதிதத வரையும இன்றுயநாறகு [தி]ரு நநதா

11. விளககு க-ம் சந்திவி[ள]க[கு]

ఇందుకు తూర్పు యీ గర్భగుడిపైన నుండేది.

(ఇక్కడ యీ పుటలో నడుమ నిలువుగ ఒక గీతగీచి ఆ గీతకు యిరుప్రక్కల ప్రక్కఒకటికి అయిదుపంక్తులవంతున అరవ గ్రంథాక్షర లిపిలో వ్రాయబడి యున్నవి.)

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ ஶ[க*] வருஷ ...

2. ததவரமசவ து ...

3. ...ஙவ [த*] ஸ[ர*] தது மாம-

4. சிரவஹள [ஒக] சொ

5. மவாரநா ள

The first of these two is an inscription of 11 lines dated in the 4th year (Vikāri, Māśi) of Rājarājadēva and records the gift (of land probably) for burning a perpetual and a twilight lamp in the temple of Kāvīśvasaramuḍaiya-Nāyanār at Nenpākkai in Mērpakkai-nāḍu by a *manrāduvār* of the village.

The second is a fragment of 5 lines dated in S'aka 1214 Mārgaśira, ba. 13, monday and stopping with it

౮. ఈ దేవాలయానకు ఆగ్నేయం గ్రామానికి తూర్పు చెన్న కేశవస్వామి దేవళంలో నుండే శాసనములు.

దేవళానకు నైఋతి గోపురానికి చేరినట్లుగానే ఉండే నిలువరాయి దక్షిణంగానట్లు ఉండేది.

చక్రం. శంఖం. Z

(ఇక్కడ కనున్న దు పంక్తులు అరవ గ్రంథాక్షరములలో వ్రాసియున్నారు.

1 ஸ்வஸ்திஸ்ரீ [||*] [ச] கரை [ய]ாண்டுதத ஸை வது க-
2 [ஷா]ததுா மாாகழி மாதம முதல ... .. பொத-
3. தப்பி நா[ட]டு நெரைககயில கெச[வப]பருமாளுககு ஸ்ரீமத்
4. மஹாப் பெஹ்ாரா அம்பதெவ மஹாராஜாவி .. ஷ
5. வஷ்ாயிகாரி இருமடி தெவா் மகன க[ங்கி] தெவா் சொ[ற்]ப-
6. டி நெல்லூா் நகரததாாில் வெடடநை .. சா
7. ணப்பிள்[ளை] [செ[ட்டியென இவ
8 ம குடிகள் அ
9. தருவ கு அழுக கசவபெ-
10. பரும[ாளுக]கு நித்தம் இரு .. . உாி அ்ாக்கு படி[யு]ம் ஆறு
11 [திரு]விளக்கும இததனை[யு]ம் ச[ந்திராதித்த வரை செ[ல]லககட-
12. வத[ா*]க நிா[வ]ாத்து குடுததெ[ன்] ச[ாண]ப்பிள்ளை செ[ச]ட்டி-
13. யென் இன்[த] தா்மத்துக்கு ஒ[ழுவ] நமபண்ண
14. [ஞ]ருண்[ட]ாகில [கங்]கைககு[ரை] யிற்குராற்பசுவெ
15. வக கொன்[ற]ன பாவத[திறபடுவாா்*] [*]

This is dated in Śaka 1206, Mārgali and records some endowment (not clear) made by one Śāṇappillai Seṭṭi, a merchant (?) of Nellūr by order of Gangidēvan son of Irumadidēvan the *Sarvādhikāri* of Gaṇḍapeṇḍāra, Ambadēva-Mahārāja for offerings, worship and lamps in the temple of Kēśavapperumāl at Nēraikkai (?) Nenpākkai ? a village in Pottappi-*nāḍu*

సగములో కొన్ని పంక్తులు శిథిలమై చదువబడనందున కొన్నిచోట్లు స్థలము వదలి వ్రాసినారు. తక్కిన పంక్తులలో అక్కడక్కడ వదలి పెట్టి వ్రాసియున్నారు.)

ఇందుకు ఉత్తరం నిలువ రాతికి.

చక్రం (?) దీపం.

స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు ౧౩౪౯ అగునేటి సర్వజిత్తు సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౧౫ సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు శ్రీమతు జగనొబ్బగండ కేళాదిరాయ అనయమరెడ్డి దగ్గిర(?) జకరగండలప్పయ్యగారు* అప్పయగోపయదిశాపకు పృథివీరాజ్యం మేలుచుండ మహాదేవరణ నోత్తుమ (వీర ?) నారాయణ భుజబళభీమ పాండ్యరాయ గజకేసరి పరిధర(?) హేమాద్రిదానచింతనజేసి(తామణి) యైన శ్రీమతు వేమ రెడ్డిగారి మనుమడు మల్లారెడ్డింగారు తమ తండ్రి అన్నారెడ్డింగారికి సుకృతంగాను తెంబాక కరవేశ్వర దేవరకు ౨౦ కుంటలు చెన్నకేశవ దేవరకు మడి కు ౨౦ గుంటలు మో(మ?)హోత్సవాలకు కాలువ పొలం సహా ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను ఇస్తిమి. ఇది యెవ్వరైనా మానినను కపిలగోవును చంపినవాడు. మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఇందుకు దక్షిణం నిలువ రాతికి.

చంద్రుడు. శూలము. చక్రము. శంఖు. సూర్యుడు.

---

* Appears to be a corruption of అనియమండలికరగండ, అప్పయ గోపయ దిశాపట్టు.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాన పకవర్షంబులు ౧౪౨౪ అగునేటి దుందుభి సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౧ గు॥ పుణ్యకాలమందు దేవినాయనింగారికి పుణ్యంగాను యఱమ నాయని తిమ్మయ్యగారు లేంబాకను చెన్న కేశవ దేవునికిన్ని ఖర కేశ్వర దేవునికిన్ని మహోత్సవా లకుఁ పర్వతిథులకు చెరువుక్రిందను జమ్మివాంక్క మొదలిస్థళం వరిమడి చెన్న కేశవదేవునికి కు ౨౦ ఖరవేశ్వరదేవునికి కు ౨౦. ఉభయం నల్భై గుంటలున్ను ధారాపూర్వకంగాను అష్టభోగ తేజస్వామ్యంగాను ఇస్తిమి. ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినాను గంగకరుత కపిల జంపిన పాపాన బోదురు.

దానపాలనయో ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥
మంగళ మహా శ్రీ.

౧౧. ఈ శాసనానకు ఉత్తరం ప్రాకారం వద్ద తిప్పలో నుండే నిలవరాయి.

చంద్రుడు. సూర్యుడు.

శుభమస్తు ॥ శ్రీజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౪ లు శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరసదాశివదేవ మహా రాజులుగారు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీరాజ్యం చేయుచుండగాను రాయల ఆనతిగుండాను రామరాజుమందలను రాదాను(మంగయ ?) గురువరాజు చినసంగయ దేవమహారాజులుగారు వేయించిన శిలాశాసనం.................

మర్గసిద్ధాయంకి కష్టిపన్ను(?)దొమ్మరిపన్ను మడిసహా సర్వమాన్యం గ్గాను పాలించివిడిచినారు. ఈ ధర్మానికి యెవ్వరు తప్పినా వారున్ను కుక్కమాంసం సుర సేవించినవారు మంగళవారి వనశకు కొడుకులూ...

౧౨. ఈ దేవళం ప్రాకారంలోతట్టు గోపురం వద్ద నిలవరాయి ఉత్తరం తట్టున నుండేది.

శంఖు. చంద్రుడు.

సూర్యుడు. చక్రము. గరుత్మంతులు.

స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు ౧౩౩౫ అగునేటి విజయసంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౧ శు॥ లెంబాక కేశవపెరుమాళ్ల తిరుమగుళు అన్నారెడ్డిం గారి కొమారుడు మల్లారెడ్డింగారు యేలేటికాలమందు దక్షిణవిభాగం కోట నెల్లూరి వ్యవహారి వెదండగోత్రం సాదెవిల్ల సింగమరెడ్డికొడుకు మల్లు తమ తల్లితండ్రులకు సుకృతంగాను కోటకట్టించెను. మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

౧౩. ఈ శాసనానికి దక్షిణంగా నుండే శాసనం.

చేపబొమ్మ. చేపబొమ్మ.

(ఇక్కడ నాలుగు పంక్తులు అరవ గ్రంథలిపి అక్షరములలో వ్రాసియున్నారు.

1. ஸ்வஸ்தி [ஸ்ரீ] [||*] கொமாறபணமார[ன] திருபு[வ நச்சக்] கரவா-
2 [த்*]திகள் ஸ்ரீ [சு]நசரப[ாணடிய] தெவற்கு யாண்டு ௰௬ [வது மாசி மா-
3. தம ஒரு நா[ள] மிழலைக் கூற்றத்து நடுவி[ற்]க கூ[ற்றுத்] துஞ்சலு-
4. டை[ய]ான் பலலவ[ராய]ன்-

ఇక్కడ నాలుగు పంక్తులూ శిథిలమైనది.

ఈ రాతికి రెండో పక్కన నుండేది.

చక్రము శంఖు

ఇక్కడ అయిదు అరవ గ్రంథాక్షరములలో వ్రాసిన పంక్తులు కలవు.)

5 நென் வாக ... கவிணணகரான கெசவபெருமா ளுக்கு தி-

6. [ரு*] மதிளுககுத தெ[ற்கு] சநததிபபலவா .. .. ஒருச சிறகு கிழக்கு

7. ..நொக்கிப பொ[ந] வடசிறகிலுற்ற [வ]ழிககு மெறகு பல[ல]

8. வராயன் திருவிதி[யா]க விடடெ[ட]ாடி இட்ட குடிக[ள்] வாக-

9. வொமும்

This is an inscription of Māravarman Tribhuvanachakravartin S'rī Sundara-Pāṇḍyadēva dated or his 13th year (Mās'i)-which records the formation of some road named Pallavarāyan-*tiruvīdi* to the south of the temple of Kēśavaperumāḷ at Nen[pākkai] by a certain Pallavarāyan of Tuñjal[ūr] in Miḻalaikkūṟṟam. Details are not clear.

౧౪. ఇందుకు దక్షిణం నిలవరాయి అక్షరములు శిథిలమైనవి.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శకవరుషంబులు ౧౩౫౧ అగునేటి సాధారణ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు సోమవారాన శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప దేవరాయలు విజయనగరమందు సింహాసనారూఢులై పృథివిరాజ్యం సేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అంత్యంబరగండ సంమట లక్కయదేవ మహారాజుల కొమారుడు రాయ యిమ్మడిదేవమహారాజులు పొత్తపినాటిలోని తెంబాక......

ఇక్కడ అక్షరములు బొత్తిగా శిథిలమై పోయినది.

౧౫. దేవుని ముఖమండపం స్తంభానికి ఉండేది.

(ఇక్కడ మూడు పంక్తులు అరవ గ్రంథలిపిలో వ్రాయబడినవి కలవు)

1 ஸ்வஸ்திஶ்ரீ [||*] ஶகாப்த ஸ[ஹ]ஸ்ர தாது ஸம்வத்ஸரத்து

2. ஆ(ட)டிமாஸ[த்]தில ப்ரதமைகாதஶி பொததப்பி நாட்டு நெ[ந]-

3. ணபாககை விக்ர[ஹ]ாதித்ய மாலி கந்தி பொயன் பொலி

ఇందుకు దిగువ యుండేది.

(ఇక్కడ మూడు అరవ పంక్తులు అరవగ్రంథం వ్రాయబడినవి)

4. ரெட்டி ம[க]ன் குண்டம ரெட்டி சாமயநென் கெசவ பெரு-

5. மாளுககு திரு[ந*]ந்தா விளக்குக்கு குடுத்தமாடை ௧௨ சந்த்ராதித்யவ-

6. ரை செலுததுவாாகளாக கைககொண்டொம் நம்பி.

This is dated Śaka 1198, Dhātu, Āḍi, Prathamēkādaśi, and records a gift of 12 *māḍai* for a perpetual lamp in the temple of Kēśavaperumāl at Nenpākkai by a certain Guṇḍamareḍḍi Sāmayan, son of Kandipoyan Polireḍḍi (?) of the place.

౧౬. ఈ స్తంభానికి రెండవ పక్క ఉండేది.

(ఇక్కడ నాలుగు పంక్తులు అరవ గ్రంథలిపిలో వ్రాసియున్నారు)

1. ஸ்வஸ்திஶ்ரீ [||*] சகா [ப்த] ௲ ௱௯௰௮ வது ஐய சம்மசரதது தை-

2. முதல [மெற்பாக]கை நா[டடு நென்]பாக்கையில பொ[லி]ர-

3. [ட்டி]மகந யத்தசூரயநென் இவூர்க் கெசவப்பெ-

4. ரு[ம]ாளுக்கு திரு[ந*]நதா-

ఇందుకు దిగువ ఉండేది.

(ఇక్కడ మూడు పంక్తులు అరవ అక్షరములో వ్రాసియున్నవి)

5 விளககு[ககுக் குடுதத] மாடை பண[னி]ரண்டு [ம் கைக கொ]ண்டு

6 சந்[தி]ர[ா]திதவரை செலுததுவவொம[ா]க கை

7. ... ... ஈழைனவொரும [||*]

This inscription is dated in S'aka 1216, Jaya Tai, and records a gift of 12 *madai* for a perpetual lamp in the temple of Kēśavaperumāl at Nenpākkai by one Yatta-Sūrayan son of Polireḍḍi.

౧౭. ఈ స్తంభానికి ఉత్తరంగా ఉండే స్తంభానికి.

(ఇక్కడ అయిదు పంక్తులు అరవగ్రంథలిపిలో వ్రాయబడియున్నవి.)

1. ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] ஶகாப்த[ு*[த்து வரு வது [த்ரு] ஸா[ர]ஸ[ஂ]வதஸ[ர]த்-

2. து ஆ(ய்)டி மாஸ ೪......யில் நா(ய)யநாா கெ[சவ] பெருமாள

3. ளுக்கு மஹாராஜாவின் பி[ள்ளை] ஓரதி நாக தெவரசன் விஜய-

4. ஸாகஸ(?)வசின் ஸ்ரீகாரசெவி இலஙகை ... ... பால்

5. ... ... இருக்கு ..

ఈ రాతికి దిగువ ఉండేది.

(ఇక్కడ మూడు పంక్తులు అరవ గ్రంథలిపిలో వ్రాయబడియున్నవి.)

6. மணை[க]ளு[ம்]க குடியான கெத்தம ரெ[ட்]டியா[ர்] மகன்

7. .. .. க[னெ]ன இன்-

8. ஞ[ட்டு]த்தா .. .. [பெருமாளுக்கு]

This has not been transcribed properly and is consequently vague This is dated in Śaka 1204, Chitrabhānu, Āḍi and seems to record a gift of some house sites Mentions a certain Nāgadēvarasan Vijayasāgasarvan (?) as a companion to the prince (*mahārājāvin piḷḷai-dādi* ?) and another person the son of ·nne Kēttamareḍḍi.

ఇక్కడ రెండు పంక్తులు శిథిలమై పోయినది.

ఈ స్తంభానకు పక్క వుండేది.

1. [சகரையாண்டு ௲[௨௱]௪ [வ]து ௨[௲]தசங[வ]சர[த்]-
2. து அற்ப்ப]சி] மாதம நெனபா[க]ை[கயி]ல கெசவ[ப்] பெரு[ம]
3. ாளுககு .. .
4. மால் .. நென் [இ]வ்வூர் மன்ரு(ா)டுவா ....
5. ௨

ఇందుకు దిగువ వుండేది.

6. .. கநதிப[ககல்] .. கு[ழி] [இந]த குழி ௨௰ம்
7. மார . . .. ..
8. திவரை[யு]ம் கெததகக(?)

This inscription seems also to be much damaged. It is dated in S'aka 1 [2] 18, Manmatha, Arpaśi and seems to record a gift of land to the temple of Kēśavaperumāḷ at Nenpākkai by a *maṉṟāduvār* of the place

మొదటి స్తంభానకు తూర్పుగా వుండే స్తంభంపైన ఉండేది.

ఎనిమిది పంక్తులు అరవ గ్రంథాక్షరలిపిలో నున్నవి.

1. ஸ்வஸ்திஸ்ரீ [||*] தி[ரிபு]வன[ச்] சக்கரவத்திகள் ஸ்ரீ விர [ரா]ஜெந்த்ர
2. சொழ(ச)தெவற்கு யா[ண்டு] ௬[வ]து க்ஷய[ஸ]ம்வத்ஸ-

3. ஈதது [அறபசிம]ாச[ம்] அதிராஜெந்த்ர [ம]ண்டலத [துமெற]-
4. பாக்கையில் வி[ரை]ச தெவா பெ[ா*]யிணட-
நாவன் மெ-
5 மாயிண்டன இவூா கெசவ[ப் பெ]ரும[ா]ளுககு [ச]ந்திவி-
6 [ள]ககுககு [இ]டட மாடை ஒனறெக[ா]லும [இ]க [கொ]காவில் [ந]-
7 ம்பிம[ா]ரனொ[மு]ம் கைககொண்டு சந்தி[ர]ாதிதத வரை-
8. ரயும செலுததக்க[ட]வ[வ]ாம [இ]வ[னொ]மொ[ம்]

This is dated in the 3rd year (Kshaya, Arpaśi) of Tribh. Vīra-Rājēndra-Chōḷadēva and records a gift of 1¼ *maḍai* (for a lamp ?) to the temple of Kēśavaperumāl at Mērpākki by a certain Bōyinḍanāvan Mōyinḍan (?)

౧౯. గ్రామానికి యీశాన్యం కాలువకట్టు దూరమున తీర మట్టు గట్టున నుండే రాతిరి.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

(ఇక్కడ అయిదు అరవ గ్రంథలిపిలో వ్రాసిన పంక్తులు ఉన్నవి)

1. யதிஸிஜீா ஸ்ரீ அஜீா ரெ[கா]உ-ஜீவிக்ரஉ
2. ... ... விஜூஉஷாரா புஜாா: [ஷு]
3. [ஸ்வ] ஸ்ரீ [॥+] குலோத்துங்க சொழதெவற்கு யாண்டு ௩௰௬-ர-
4. ாள ஸ்ரீஉகஷம்வக்ஷாத்து மாஸெ-உவக்ஷத்து கனனி உாஷ-
5. ஓ ஸிதிவுதமையும் திஙக[ள]கிழமை அததமும் அதிராஜெ-

This is an incomplete piece of an inscription of the 36th year of Kulōttuṅga-Chōḷadēva corresponding to Śrīmuka Kanya, śu. 1 Monday, Hastā, with which details of date it stops.

ఈ రాతికి రెండో పక్కను అక్షరాలు శిథిలమైనది.

౨౦. గ్రామానికి పడమర చెర్వులో దక్షిణం వైపున తూము రాతికి ఉండే శాసనం.

శ్రీరామా

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౩౮ అగునేటి నందన సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ శుక్రవారం శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లి వెంకటకృష్ణమరాజు దేవచోడమహారాజులగారి పుత్రులైన పెరుమాళ్ళరాజుగారు సిద్ధవటానకు చెన్నే పొత్తపినాటి సీమలో లెంబాకగ్రామాన బాచర్సు తిమ్మర్సు కట్టించిన చెర్వుకు దక్షిణభాగమందు తూములేక అరువలు (వరువలు) తొవ్వితే చెరువు కట్టకు నష్టం అవుతుణ్ణంగా ఈ దినమందు తూముకట్టించి వ్రాయించిన ధర్మశాసనం. శ్రీ శ్రీ శ్రీ. కాశరామలి గంకు యీ తూముక్రింద మాన్యం కు ౧.

౨౦. మాజే నూకినేనిపల్లె జాగీరుగ్రామాన నుండే శాసనముల వివరము.

గ్రామానికి ఉత్తరం వడ్రిమళ్లకు ఉత్తరము దక్షిణమున్న మధ్యేతంగెళ్ల వాకమడి బడుపాయనూలి బాహునదీవెల్ఫుచేత అయ్నది తిమ్మరాజువారి అచ్చుకట్టు వడ్లవానిమాన్యం భూమిలో నిలవరాతికి శాసనం.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౩౦ అగునేటి వర్తమాన వ్యవహారిక ప్లవంగసంవత్సర చైత్ర బ॥ ౩౦ లు శ్రీమద్రాజాధి రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరవెంకటపతిరాయలయ్యవారు చంద్రగిరి పట్టణమందు భద్రపీఠంబున సుఖాసీనులై రాజ్యపాలన సేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నిశ్శంకప్రతాప లవుండి బసువరాజ దేవమహా రాజుగారి కుమాళ్లు గురువరాజు, తిమ్మరాజు, పోతరాజుగారు ముగ్గురున్ను

వడ్ల పాపాబత్తుని కుమారుడు బసవాబత్తునికి యిచ్చిన భూదాన ధర్మ శాసన క్రమమెట్లన్నను : శ్రీమన్మహామండలేశ్వర పట్టి తిరువెంగళ నాథరాజయ్య దేవచోడమహారాజులుగారు మాకు అమరానకు మన్నించిన నూకనాయనిపల్లె గ్రామమందు తిమ్మరాజు అచ్చుకట్టించిన మడి స్థళంలోను కాలువక్రింది దొంపుల ఉత్తరం గడ్డంచున గుంతమడి రెండు కుంటల మడి నీకు మాన్యంగాను కానికె కప్పం పసవెచ్చ విరాళాలు పూజ్యం చేస్తిమిగనుక పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగా అనుభవించగల వాడవు. ఇవి పాళ్ళవారికి పనిలేదు. నీకు ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించేది. ఈ ధర్మానకు యెవరు విరోధంచేసినాను కాశిలోను బ్రహ్మహత్యచేసిన పాపాన పోదురు. గోహత్య భ్రూణహత్య చేసిన పాతకాలపోదురు. ఇటని వేయించిన ధర్మశాసనం. మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

ఇందుకు దక్షిణం పొత్తపికి దక్షిణం సామీప్యం నూకినేని పొలంలోనే బండారు వెంకటపతి సాగుచేసే సరకారు మడిలో నిలవ రాతి శాసనం.

చక్రము

(ఇక్కడ పై చిత్రమునకు రెండు ప్రక్కల ప్రక్క ఒకటికి ఆరు ఏడు అరవలిపి చిన్న పంక్తులును. క్రింద ఆరు పంక్తులుగా వ్రాసినవి యున్నవి.

1 ஸ்வஸ்திஸ்ரீ ராஜ-
2. ராஜதெவ[ற்]கு யா-
3. ண்டு ௬௰ ஆவதா
4. ன வெகுதான்யாத்தி ஸ-
5. ங்வற்ஸா-
6. [தது] பங்குனி
7. ந்த

8. .. திராஜெந்திர மணடலதது மெற்பாககை நாட்டு

9 பொத்தப[பி][யில காலவாயபற்றில சொழமாதெவி

10. பற்றில் குழித்த கூளம । பொத்தப[பி]ச சொழ

11. ந [எ]றசிததரைசா மகள சொழமாதெவியெ[ய]ந ளஙகள

12 பிள்ளையாா நார[சி]ங[ை]க[ர]சறகு (நன்றுகு) நனறுக [இ]வந

13. வந

ఈ రాతికి రెండో ప్రక్కన నుండేది.

(ఇక్కడ ఎనిమిది పంక్తులు అరవ గ్రంథలిపిలో వ్రాసినవి యున్నవి.

14. ாற்றூர் பெருமாளுககுச [சிறு]காலைச சநதியில்

15. நித்தம் இரு தூம்பு அரிசியமுது செ[ச]ய்தருளிப் பிர ... வழிநடை சநதிராதிதத

16. வரை செல்வதாகப பிளளையாா மதுராநதகப பொத-

17. தப்[பி]ச சொழன [எ]றசித்த[ை]வர[ஸர்] ஒ[ட*]டுவிதது தார[ா*]

18. பூர்வகமா[க] தநமதானம பண ணுவிததுக் கு[டு]த்தெ-

19. ந் சொழமாதெவியெந இததநமத்[து]ககு அழிவுநி-

20. னைத்தார் செ[க]ஙகைககரையில் ஆயிர-

21. [ங்]குராறபசுக கொன்று[ந] ப[ா]வத்திலெ படுவாா

22. ா [||*]

This is an inscription of the reign of Rājarājadēva dated in his 3rd (or 30th?) year corresponding to Bahudhānya, Panguṇi. It records a gift of 1300 *kuḷi* of land at Śolamādēvipprṟu in in Pottappi (village) in Mērpākkai-*nāḍu* for the morning service and offerings in the temple of . .. Perumāḷ by Śōḷamādēvi the daughter of Madhurāntaka Pottappichchoḷan [E]rasiddaraiśar for the welfare of *piḷḷaiyār* Nāraśingarasa.

ఈ గ్రామాన చెల్లే మజరా కుంపిణీపురం అగ్రహారంలోవుండే నిలవరాతి శాసనం. జాగీరుదారు క్రిష్ణప్ప కుంపిణీపురమనే అగ్రహారం కల్పించి ఇంగలీసులోను దిగున తెనుగువ్రాసి వేయించిన శాసనం.

I the jageerdar Krishen Row with the free consent and permission of colonel Thomas Munro, the late principal collector erected an *agraharam* in the limit of Nookuaneepully now one of my jageer villages in the taluk of Chitwal and named it Companepoorum. 30th September 1806 corresponding with Fusaly 1216.

దీని క్రింద తెలుగు వ్రాసినది.

౧౮౦౬ సంవత్సరం సెపటంబరునె ౩౦ తారీఖు ఫసలీ సంవత్సర ౧౨౧౬ లోగడ కలకటరుగా వుండబడ్డ కర్నలుథాంసుమంద్రోఢోర వారి అనుమతివల్ల జాగీరుదారు అయిన నేను నాకు చిట్టవోలు తాలూకాలో వుండబడ్డ మాజాగీరు గ్రామాలలో కుకినేనిపల్లె అనేవూరు సరిహద్దులో అగ్రహారం కల్పించి పేరుపెట్టినది కుంపణిపురం అని.

మాజే ఇటిమారపురం జాగీరుగ్రామానికి పడమర వరదరాజస్వామి దేవాలయం పట్టున గర్భగుడికి వెలుపటి తట్టు నైరుతిదిక్కు అడుగున వ్రాసియుండేది.

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౪౪౧ విక్రమ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౨ సో ఉత్సవ విగ్రహాలునున్ను చక్రాళువార్లునున్ను చేయించి ప్రతిష్ఠాను ప్రత్యేకసేవగాను యీాతెమార్పురి ఊరగయారి అన్నమరాజు యల్లయ్య సేవ శ్రీ.

౨. ఈ దేవాలయానకు వెలపట తూర్పున నిలవరాతికి శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౮ అగునేటి పరాభవ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౩ లు శ్రీ

మన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరసదాశివదేవమహారాయలు గారు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢుడై పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను రాయల ఆనతికూడాను రామరాజు ముందలకూడాను గురువరాజు చిన్నసంగయ్యచోడమహారాజులుగారు వేయించిన శిలా శాసనం.

ఈ బెమార్పురికి ప్రతినామమైన అగ్రహారం ఓబసముద్రం మంగళ్ల వారికెల్లా పన్ను కానికె వెట్టి కూడాలు మాన్యం అవ్విష(?) సహా సర్వ మాన్యంగాను పాలించివిడిచినారు. ఈ ధర్మానికి యెవ్వరు తప్పినా వారున్ను కుక్కమాంసం సురసేవించినవారు. మంగ్గళ్ళవారి పనస కొడుకులు.

౩. ఈ గ్రామానకు తూర్పున్ను ఉత్తరం పొలిమేరరాళ్ళపైన వ్రాసివుండేది.

సూర్యుడు. వామనప్రతిమ. చంద్రుడు.

ఓబసముద్రం పొలిమేర.

ఓబసముద్రం అగ్రహారం అనిన్ని ఈ ప్రకారం యేడుయెనిమిది రాళ్ళ పైన వ్రాసియున్నది.

౩. మాజే సిరివరములోనుండే శాసనములు.

౧. గ్రామాన నిలవరాతికి ప్రథమభాగం మధ్యభాగం శిథిలమై యుండేది.

యగంగారి......క్రిదాదిమాదబట్టాశ శ్రీమతు ముక్కంటి కాడువెట్టి వంశావతారులైన శ్రీ.

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

ఆ గ్రామానికి దక్షిణం యెల్లమ్మ శక్తిదేవళం వద్ద నిలవరాతికి శాసనం.

సూర్యుడు. చంద్రుడు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౦౪ అగునేటి స్వభానుసంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీరంగరాయదేవమహారాయలుంగారు పెనుగొండ పట్టణమందు వజ్రసింహాసనారూఢుండై పృథివీసామ్రాజ్యం చేయుచుండగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి చింద్రాజయ్యదేవమహారాజులుంగారి కొమారుడు శ్రీరంగరాజుదేవచోడమహారాజులుంగారు సిరియవరం రెడ్లు గుల్ల పెద్దిరెడ్డి కొంమ్మన జంగము పిల్లిపాపిరెడ్డిగారికి యిచ్చిన దసవందం శిలాశాసన క్రమమెట్లనగను.

శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి అనంతరాజు దేవచోడమహారాజులుంగారు మాకు అమరానకు యిచ్చిన ఉదయగిరి సీమకు చెల్లి వచ్చే సిద్ధవటం సీమలోని పొత్తపినాటి సీమలోను సిరియవరం గ్రామమందు మా తండ్రి చింద్రాజుగారి పేరిటను అంతరగంగ కాలువ తవ్వించినందుకు దసవందం కట్టడిచేసినది. ఇరువై కుంటకున్ను వివరం దామర్ల మడుగు స్థళానను కు ౪ న్ను, కొండమకట్ల రేవుస్థళాన కు ౬ న్ను, నల్ల మానివాంక స్థళాన కు ౧౦ న్ని, వెరశిస్థళాలు మూటాన్ను ఇరువై కుంటలమడిన్ని దసవందం కాణయాచిగాను ఇస్తిమి. గనుక యీ దసవందమాన్యంకు కు ౨౦ న్ను చెరిసగానను మేమున్ను మీరున్ను పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించగలవారం అని యిచ్చిన దసమంద శిలాశాసనం. ఈ ధర్మానకు యెవ్వరు గనుక తప్పినాను గంగకర్తను గోబ్రాహ్మణవధ చేసిన పాపాన పోవువారు.

స్వదత్తాద్ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీజేయును.

ఇందుకు దిగువ యీ రాజునాడే శాసనం వ్రాయించినారు అయితే అక్షరములు శిథిలమై పోయినది.

3. గ్రామానికి దక్షిణం నీలకంఠరాయగట్టు ఖిలమైయున్న నీల కంఠేశ్వరుని దేవాలయానకు ఉత్తరం నిలవరాతికి ప్రాచీన హళేకన్నడ అక్షరముల శాసనం. అక్షరము బొత్తిగా పోయినది.

తిరుణంపల్లెగ్రామానికి పడమర వహ్నీశ్వరుని దేవళానకు దక్షిణం నిలవరాతికి ఉండేది.

౧. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు అగునేటి క్రోధన సంవత్సర మాఘ బ॥ ౧౪ శు॥ శ్రీమన్మహాదేవుండైన పెనుంగలూరి వహ్నీశ్వరునకు* మానింగల కంన్ననేని కుమారుండు నరసయ్య దండంపెట్టి యిచ్చిన ధర్మశాసనం. తిమ్మానాయనింగారు మానా యంకరానకు యిచ్చిన పెనుంగలూరి చెర్వునీరు పారి మూలకోటారంసలో నను బాబోష్టు (?)...పగటి అవసరం ఆరగించేటందుకు వరిమడిచేను సహా రగి అక్షరాలాను నలబై అయిదు కుంట్లున్ను భూమిలోగల నిధినిక్షేప జలపాషాణ అక్షీణ ఆగామిసిద్ధసాధ్యాలు మొదలైన అష్టభోగ తేజ స్వామ్యతలున్ను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను దేవునికి చెల్లగలది. ఇందుకు యెవ్వరు తప్పినాను గంగర్తను గోవును చంపిన పాపాన పోదురు.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

౧. అంతువహి ౧ కి శాసనములు ౧౩౦ నూటముప్పై ౨. రెండో యేటికి రెండురూకలు, మూడో యేటికి మూడురూకలు లెక్కను సర్వమక్తాగా యెప్పటికి తప్పక కౌలునడిపిస్తున్నారం మా కవులు నమ్మి విస్తారంగా సాగుబడి చేసుకోనేది.*

చిత్రభాను సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర మట్లకుమార అనంతరాజు దేవచోడమహారాజులుంగారు పోచి

* ఇది యెచ్చటిదో యొక శాసనము యొక్క చివర భాగము.

రాజు సుబ్బరాజుకున్ను కొట్టికుంట చెన్రాజుకున్ను యరగుడి అప్పల రాజుకున్ను, గొని పల్లతిరుమలరాజుకున్ను గుండ్లూరి రెడ్డి కరణాలు మొ॥ వారికిన్ని వ్రాయించి యిచ్చిన దసమందం కవులు. త॥ గుండ్లూరు పొలములోచి...మాని దగ్గిర కణుజు కట్టించి కాలువయేరుపరచి కుంటలో...య్యే(?)న దేఖలుగా అచ్చు కట్టించి బలపరుచుకునే మని కవులు అడిగితిరి గనుక మేము మీకు కవులు యిచ్చిన వివరం. సదరహుౘ్రాసిన ప్రకారము కాలువ త్రొవ్వించి కణుజుకట్టించి, వరుస లలో అందు కింద యేటిపాలు అచ్చుకట్టించి.....న్నదో తేలినందుకు సమాంశం దసమందం పోంగా నిలిచిన పొలములున్నూ యీ సంవత్సరం కు ౧ కి రూక లెక్కను, రెండో యేటికి రెండురూకలు, మూడోయేడు ఆరభ్యం యెల్లప్పటికి మూడేసిరూకలు చేసికొని గుత్తన నడిపిస్తున్నారం. మా కవులు నమ్మి విస్తారముగా అచ్చుకట్టి తేల్చి సాగుబడిచేయించి ఫలపరచుకొని సుఖాన ఉండేది.

3. చిత్రభానునామ సంవత్సరం జ్యేష్ఠ శు॥ ౫ లు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్ల తిరువేంగడనాధరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు గొట్టికుంట చెన్రాజుకు యిచ్చిన కవులు నిరూపం(?)గుడ్లూరు పొలం లోను దేవరాజుపల్లె పొలంలోను పల్లె కట్టించి బీడు సాగుబడి చేయిం చేను అని తెల్పుడు చేస్కుంటివి: గనుక నీకు కవులుయిచ్చిన వివరం; ఆ పల్లెల దగ్గర వెలితివగను సాగుబడి అయినందులకు కు ౧ కి ల్ ౧। రూకా పాతికెలు బీడు; పెద్దపయిరుకు కు ౧ కి రూక లెక్కను, కాయపైరుకు కు ౧ కి ల్ ౦౪ లెక్కను, వెగిలిమడి కు ౧ కి ల్ ౨ లెక్కను బీటిమడికి కు ౧ కి ల్ ౩ లెక్కను, ఆకు తోటకు కుంట ౧ కి గ ౬౧ ఆరు రూకల లెక్కను, పొగతోటకు కుంట ౧ కి ల్ ౫ అయిదు రూకల లెక్కను యీ ప్రకారం కవులు యిచ్చినారం. ఇది గాక నీవే కట్టించే తిరువెంగళనాధరాజుపురం, దేవరాజుపల్లెల రెంటపల్లెకు(?) మాన్యములు రెండు స్థళములా చేను కు ౨౦ యిరువై...కుంటల మాన్యము సెలవు యిచ్చినారం. కాబట్టి యిరవై ఆరు కుంటలు అనుభవించుకొనేది.

...... శు ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్ల కుమారఅనంత రాజు దేవచోడమహారాజులుంగారు గొట్టికుంట చెన్నరాజుకు వ్రాయించిన ......మీాకు మడి పైపొలములో పల్లెకట్టుకొని బావిత్రవ్వించుక కాపురం వుండవలసినందులకు మహారాజశ్రీ పెదరాజుగారు గుండ్లూరి మడి తెం గ్రామములులోను దసమందములకు గడ్డతీర్పులకు మొదలయినందు లకు......కవులుయిచ్చినారం. ఆ క్రమము మేరకు నిరాచ్ఛేదనగా నడి పిస్తున్నారము. మా కవులు విశ్వసించి సుఖంగా వ్యవసాయం చేసుక దసమందము, కవులుపొలం గడ్డతీర్పులు అనుభవించుక సుఖాసనుండేది.

చిత్రభాను సంవత్సరం జ్యేష్ఠ శు॥ ౧ లు, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్ల కుమార అనంతరాజు దేవచోడమహారాజులుంగారు గొట్టికంటి చెన్నరాజుకు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు నిరూపం. మీారు కాలు తప్పి రూకలు తీసికొన్నారని వ్యవసాయము చాలించికొంటిరి గనుక మీాకు కవులు వ్రాయించి యిచ్చినట్టి వివరం. మీారు మండపల్లె, గుండ్లూరు, దేవత్రాజు మడితెం, పాళెంకుంట, నెలవనూరు గ్రామములు చేసుకున్న వ్యవసాయం చేనికి మడికి మహారాజు రాజశ్రీ పెదరాజుగారు నడిపించిన కవులాచారం చేనికి పెద్దపయిరుకు కు ౧ కి ల్ ౧ ... యిందుకు కు ౧ కి ల్ ౦౪ లెక్కను నడిపించగలవారం.

రుధిరోద్గారనామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లె వెంకట్రామరాజ దేవచోడమహారాజులుంగారు గొట్టి కంటి అప్పన్రాజుకు వ్రాయించియిచ్చిన పల్లెకట్టు మాన్యం, బావి దస వందం, కాలువ దసవందం వ్యవసాయ కవులు నిరూపం...మడితం మండ పల్లె సరిహద్దున సాగుబడి......దగ్గరను కుమార అనంతరాజు పేరట పల్లెకట్టించి బావి తొవ్వించి ఆ బావిక్రింద తీర్పుకున్న పొలానకు దస మందం సగబాలు పల్లెగట్టు మాన్యంమునకు కొంత మడిన్ని రాజశ్రీ కుమార అనంతరాయలు వారు కవులు నిలవులుయిచ్చియుండే ప్రకారము దయచాయవలెనని మనవి చేసుకుంటిరి గనుక చిత్తగించి కవులు యిచ్చిన వివరం. పల్లెకట్టినందులకు మాన్యం చేను ఆరుకుంటలు మడి రెండు

కుంటలు, కూడా ౮ కుంటలున్ను నీవే తొవ్వించిన బావిక్రిందను, ఆ బావి నీళ్లు పారి ఫలించిన పొలానకు సమాంశం దసమందం పోంగా నిలిచిన పాలు సగానకున్ను దేశంలో బావులక్రింద ఫలమయిన పొలాలకు రాజులకు బ్రాహ్మలకు యేప్రకారము కవులు నడచునో ఆ వప్పందంగాను, నీకు వ్యవసాయమునకు మడితెంలో గుత్తిరామరాజుగారి మడి, గారెపుమడి, పెద్దకొప్పె(?) చిన్నకాలురంగశాయిమడి, కూడా యిరవై కుంటలకు ఆ యీర్పులకు సాలాబాదు మీకు నడిచే కవులాచారమున్ను యిదిగాక గడ్డతీర్పులకు మొదటి యేటికి కుంట ౧ కి ల్ ౧ లెక్కను, రెండో యేటికి, ల్ ౨ లెక్కను. మూడో సంవత్సరము ఆరభ్యాం సర్వాంము మఖ్తాగాను కుం ౧ కి ల్ ౬ లెక్కకు.;.......... చెట్టునరికిననాటి మొదటియేటికి ల్ ౦౪ లెక్కను రెం...టికి మూడో సంవత్సరం. ఆరభ్యాం.........

......మక్తాగాను కుం ౧ కి ... లెక్కను జయ సం॥రానకు రాజశ్రీ కుమార అనంతరాజు కవులు యిప్పించినారు గనుక అదేప్రకారం (?) నడిపిస్తున్నారం నమ్మిపల్లెకట్టుమాన్యం నీదసమందంకు...సాగుబడి చేసుకొని మాన్యంమీరు అనుభవించుకొని కవు...లాన...దసమందంగా నిలిచిన నగరి పాలున్ను నదరహి కవులాచారం పన్ను అచ్చుకొని సుఖాననుండేది. ఇందునకు మడితెం గుండ్లూరు సరిహద్దున యఱ్ఱచేలుకు, రేగడిచేలుకు కాలువతీర్చి మడి అచ్చుకట్టు తీర్పించేటందుకు ఆ కాలువక్రింద అచ్చుకట్టుపడిన పొలానకు సమాంశం దసమంద..... నగరిభాగానకు మడికి మొదటియేటికి కు ౧ కి రూ ౧ లెక్కను రెండో యేటికి ల్ ౨ లెక్కను మూడో సంవత్సరం ఆరభ్యాం యెల్లప్పటికి మూడు రూకల లెక్కను సర్వాంమఖ్తాగాను నడిపిస్తూయున్నారం. ఈ స్థళాలలోను నీవే యెక్కడ గడ్డతీరుతీయించినా అందుకు (మొదటి యేటికి) కుంట ౧ కి రూక లెక్కను రెండవ యేటికి ల్ ౨ లెక్కను, మూడో యేడు ఆరభ్యాం యెప్పటికి ల్ ౩ లెక్కను నడిపిస్తున్నారమని మునుపు కోమార అనంత రాజుగారు కవులు సెలవు యిచ్చియుండిరి గనుక మేమున్ను అదేప్రకారము సెలవుయిచ్చినారం. ఇకమీద నీవే...నగడ్డ తీర్పులకు యీ కవులాచారం

నడిపిస్తున్నారం. మా కవులు నమ్మి విస్తారముగా సాగుబడి చేసికొని దసమందం మాన్యములు అనుభవించేది. నగరి పొలానకు కవులాచారం దివాణానకు పంట్ట అచ్చుకొని కవులు ఉంచుకొని, సుఖాననుండేది.

౭. జయనామ సంవత్సరం భాద్రపద శు॥ ౨ లు శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర మట్ల కుమార అనంతరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు గొట్టికంటి చెన్నరాజుగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు పల్లెకట్టుమాన్యం బావి దసమందం కాల......దసమందం * కాలువదసమందం వ్యవసాయం కవులు నిరూపం మడితె మందపల్లె సరిహద్దున వ్ర - ముళ్ల తిప్ప దగ్గిరను కుమారఅనంతరామయ్యగారి పేరిట పల్లెకట్టించి బావి తొవ్వించి ఆ బావిక్రింద తీర్చుకున్న పొలానను సగపాలు దసమందం నడిపించవలెనని పల్లెగట్టుమాన్యం సమా......వ్యవసాయమున్ను కొంత మడి నడిపించవలెనని యిందులకు అంతటికి మహారాజశ్రీ వెంకట్రామయ్యగారితో విన్నపముచేసి కొంటే ఆ ప్రకారం దయచేసి సెలవు యిచ్చిన కవులు శిథిలమయినది, నూతనంగా కాగితము వ్రాసియియ్యవలయునని మనవిచేసికొంటివి గనుక ఆ ప్రకారం కవులువ్రాసి యిచ్చిన వివరం. నీవు పల్లెకట్టినందులకు చేనుకు ౬ మడి కు ౨ కూడా కు ౮ మాన్యమున్ను నీవు తొవ్వించిన బావిక్రిందను ఆ బావినీళ్లు పారి ఫలించిన పొలానకు సమాంశం దసమందం పోగా నిలచిన పొలం సగానకున్ను దేశములో బావులక్రింద ఫలమైన పొలానకు రాచబ్రాహ్మలకు యే ప్రకారము కవులు నడుచునో ఆ వప్పందముగా నీకు వ్యవసాయమునకు మడి తెంలో గుత్తిరామరాజుగారి మడి గారెపుమడి పెద్దకోట చిన్నకోటరంగశాయి కూడా యిరవై కుంటలుకు ఆయిడము...వ్రాకు మీాకు నడచిన కవులాచారం నడిపిస్తున్నారం గనుక సదరహి కవులు ప్రకారం మొదటియేటికి కు ౧ కి ......రెండో సంవత్సరానకు కు ౧ ల్ ౨. మూడో సంవత్సరం ఆరభ్య మొప్పటికి కు ౧ కి ముక్తాకుగాను కు ౧ కి ర్ 3 లెక్కను మట్టిచేలుకు చెట్టుగొట్టినం......కు ౧ కి ర్ ౪ రెండో యేటికి......మూడో యేటికి ఆరభ్యం మొప్పటికి సర్వమక్తాగాను మడి ౧ కి ల్ ౧ లెక్కను...రాజశ్రీ పెదరాజుగారు బహుధాన్య సంవ

త్సరమున కవులు దయచేసినారు గనుక ఆ ప్రకారం మేమున్ను సెలవు యిచ్చినారం గనుక మా కవులును విశ్వసించి పల్లెకట్టు మాన్యం బావి దసమందం కాలుపాటి సాగుబడిచేసికొని మీమాన్యం మీరు అనుభవించుక కవులు పొలానకు బావిదసమందంపోగా నిలచిన నగరి పొలానకు సదరహీ కవులాచారముగానున్ను అచ్చుకొని సుఖాన నుండేది.*

౮. రౌద్రినామ సంవత్సరం భాద్రపద శు॥ ౯ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజులుంగారు గొట్టికంటి వెంకట్రామయ్యకు వ్రాయించియిచ్చిన పల్లెకట్టుమాన్యం భూమిదసమందం కాలువదసమందం వ్యవసాయకు కవ్లులు నిరూపం. పయిమడి తెం మండపల్లె సరిహద్దు మొగళ్లదిన్నె పొలిమేరను కుమార అనంతరాజులు వారి పేరను పల్లెకట్టించి బావిత్రవించి ఆ బావిక్రింద తీర్చుకొన్న పొలానకు దసమందం సగబాలు పల్లెకట్టుమాన్యం సమాచారానకు వ్యవసాయానకు కొంతమడి నడిపించవలెనని యిందులకు... మహారాజరాజ పెద కొమార అనంతరాజుగారున్ను పెద వెంకట్రామరాజువారున్ను కొమార అనంతరాజువారున్ను ; అనంతరాజులువారున్ను తాతగారు వెంకట్రామరాజువారున్ను నాయనగారు తిరువెంగళనాథరాజులువారున్ను సెలవుయిచ్చిన కవుళ్లుఉన్నవి గనుక ఆప్రకారం కవులు సెలవు యియ్యవలెనని మనవి చేసికొంటివి గనుక అదే ప్రకార కౌలు సెలవు యిచ్చిన వివరం. మీ తాత చెన్నరాజులపల్లె కట్టించినందులకు చేను కః ౬ మడి కు ౨ కూడా కు ౮. నీవు తొవ్వించిన బావిక్రింద ఆ బావి నీళ్లు పారిఫలించిన స్థళానకు సమాంశం దసమందం పోగా నిలిచిన పొలానకు సగానకు దేశములో బావులక్రింద ఫలమయిన పొలాలకు బ్రాహ్మలుకు రాజులుకు యేప్రకారముగా కవులు నడచునో ఆ ప్రకారమే నీకు వ్యవసాయమునకు మడితెంలో గుత్తిరామరాజుగారి మడి, గారెవుమడి పెద్దకోట, చిన్నకోట రంగశాయి మడి కూడా యిరువై కుంటలు......నడిచే కవులాచార ప్రకారమున్ను......లుకు మడికి

* The last part of this *kavul* is written on a fragment. The rest of the page appears to have been lost.

కు ౧ కి మొదలు యేటికి రూక లెక్కను, రెండో యేటికి కు ౧ కి రెండు రూకలు లెక్కను, మూడో సంవత్సరం ఆరభ్యం యెప్పటికి సర్వమక్తాగాను మూడురూకలు లెక్కను బీటిచేనుకు చెట్టునరికిన పొలానకు మొదటియేటికి కు ౧ కి ల్ ౦౪ లెక్కను, రెండోయేటికి కు ౧ కి ల్ ౦౪ లెక్కను, మూడవయేడు ఆరభ్యం యెప్పటికి, సర్వమక్తాగాను యెప్పటికి కు ౧ కి రూకలెక్కను ...యీ ప్రకారం బహుధాన్య సంవత్సరాన మహారాజశ్రీ పెద కుమారఅనంతరాజుగారున్ను, రుధిరోద్గారి సంవత్సరాన రాజశ్రీ తాతగారున్ను నాయనగారున్ను, సెలవు యిచ్చినారు గనుక ఆ ప్రకారమే మేమున్ను పాటూరి(?)గడ్డతీర్పుకు సహా మందపల్లెలో నాయన తీయించినగడ్డ తీరు కవులు శెలవుయిచ్చినారం. మా కవులు విశ్వసించి పల్లెకట్టుమాన్యం బావి దసమందం కాలువదసమందం కాలుపాటి సాగుబడిచేసికొని మాన్యం దసమందాలు అనుభవించుకొని నిలిచిన నగరి పొలానికి సదరహి కవులాచార ప్రకారం పన్ను అచ్చుకొని సుఖాననుండేది. ఇది గాక మడితెం గండ్లూరి సరిహద్దున యఱ్ఱచేలకు రేగడిచేలకు కాలువ తీర్పించి అచ్చుకట్టు తీర్పించేటందులకు, ఆ కాలువక్రింద అచ్చుకట్టు తీరిన పొలానకు సమాంశం దసమందం పోగా నిలచిన నగరిభాగం పొలానకు మడికి మొదటి సం॥ కు ౧ కి ల్ ౧ లెక్కను రెండో యేటికి ల్ ౨ లెక్కను మూడో సం॥ ఆ॥ యెప్పటికిన్ని సర్వమక్తాగా మూడు రూకలు లెక్కను నడిపిస్తున్నామని మునుపు సెలవు యిచ్చిన కవుళ్లు ఉన్నవి గనుక మేమున్ను అదే ప్రకారము కవులు సెలవు యిచ్చినారం. మాన్యం దసమందం అనుభవించుకొని నగరిపొలానికి సదరహి కవులాచారం పన్ను అచ్చుకొని ఉండేది. ఇదిగాక పొత్తపినాడు పులుగునాడు గ్రామాలులో యేగ్రామాలలో...యిచుకొన్నా బావి త్రొవ్వించుకున్నా పూర్వం నడిచేప్రకారం యిపుడు మేమున్ను సెలవు యిచ్చినారం. గడ్డతీర్లుతీయించుకొని బావులు త్రొవ్వించుకొని విస్తారపరచుకొని సదరహి కవులప్రకారం అనుభవించుకోవలసినది.

౯. పరాభవనామ సంవత్సరం ఆశ్వీజ శు॥ ౨ శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మనిరతులయిన మంగమ్మపేటకు ప్రతినామము అయిన వెంకట్రామ రాజు పురాగ్రహారస్థితాశేషవిద్వన్మహాజనాలున్ను శ్రీమన్మహామండ లేశ్వర గొట్టికంటి వెంకట్రామరాజు దేవమహారాయలుగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కవులునామా. తర్వాత, మా అగ్రహారం పొలంలో క్రాల చేనికి ఉత్తరం నలచెరువు గండివాడికిలో నుండె మడుగుగుట్టలు దిన్నెలు అనాది యేండ్లనుంచి అరూప్యంగా నుండెను గనుక ఆ స్థళం కవులు యియ్యమని అడిగితిరి గనుక అదేప్రకారం కవులు యిచ్చినవివరం. ఇందుకు హద్దులు, తూర్పు మర్రిమాని కాలువ పడమట, తిరుమలబాట, దక్షిణం నగరిపొలం, ఉత్తరం బొమ్మవరం యీస్థళానకు కవులు వివరం:- మొదటి సంవత్సరం కు ౧ కి పయిరు సాగుబడి అయిన మట్టుకు కు ౧ కి ల్ ౧ రెండో సంవత్సరం కు ౧ కి సాగుబడి అయిన మట్టుకు కు ౧ కి ల్ ౨ పన్నుపట్టి మూడో సంవత్సరం కు ౧ కి ల్ ౩ పట్టీ దసమందంలో అర్ధం పయిరు అడుగుకు వ్రాసిన ప్రకారములో పన్నుపట్టీ అర్ధం ఈ ప్రకారము మూడో సం॥ తాగాయతు యెప్పటికి సర్వమక్తాగాను నడి పించగలవారము. ఈ ప్రకారం కవులు వ్రాయించి యిస్తిమి గనుక మా కవులు శ్వసించి విస్తారంగా ఫలంచేయించుకొని మీ పుత్రపౌత్ర పారం పర్యంగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది......మానులు వెల్లాల పెం॥ వ్రాలు .....చార్యులవారి అనుమతిని కృష్ణమాచార్యుల వ్రాలు తీగలపామల్లంభట్టు వ్రాలు, కుర్రపాటి శేషయ్య వ్రాలు,...దాసా చార్యుల వ్రాలు, సదాశివుని వ్రాలు, సోమదీక్షితుల వ్రాలు వెంకట భట్టు వ్రాలు......రితులు వ్రాలు.

౧౦. శోభకృతునామ సంవత్సరం జేష్ఠ బ॥ ౮ లు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు గొట్టి కుంట వెంకట్రామరాజుకు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులునామా॥ తర్వాత కోడూరు గ్రామములో ఊరికి దక్షిణం తాళ్ళచెరువు క్రిందను పొలం అనాదియేండ్లనుంచి బీడు వుండగా ఆ పొలం చెట్టుకొట్టి సాగుబడి చేసుక నేను సాగుబడి చేసుకొనుటకు సెలవు దయచాయ వలయునని మనవి చేసి

కొంటివి గనుక అదేప్రకారము కవులు సెలవు యిచ్చిన వివరము : లోగడ సాగుబడి అయిన పొలానకు మడి కు॥ ౧ కి ల్ ౩ లెక్కను, రాగి కు ౧ కి ల్ ౦౧౪ లెక్కను ఒరుకకు కు ౧ కి ల్ ౧ లెక్కను కాయ పయిరుకు కుంట ౧ కి... యీ పొలానికి పంటతగిలినట్టు అయితే ఆయాకవులాచారానకు అర్ధం లెక్కను సంవత్సరం అడవినరికి తీసుకొన్న పొలానకు మొదటి సం॥ ఆరికకు, రాగికి, కుం ౧ కి ల్ ౫ లెక్కను, రెండో సం॥ కు ౧ కి ల్ ౦౪ లెక్కను. మూడో సం॥ కు ౧ కి ల్ ౦౺ లెక్కను, నాలుగో సం॥ కు ౧ కి ల్ ౧ లెక్కను, అయిదో సం॥ తాగాయిదు రాగికి కు ౧ కి ల్ ౦౪ లెక్కను, ఆరకకు కు ౧ కి ల్ ౧ లెక్కను, కాయపయిరుకు కు ౧ కి ల్ ౦౪ లెక్కను పంట తగిలినట్టు అయితే కవులు తీరిన వెనుక యే యే కవులాచారానకు అర్ధం లెక్కను యీ ప్రకారము యెప్ప...
...ట్టు కవులు సెలవు యిచ్చినారం. మా కవులునమ్మి విస్తారంగా పొలం సాగుబడి చేసికొని సదరహి ప్రకారం సాకలు అచ్చుకుంటూ సుఖాన నుండేది.

౧౧. శార్వరినామ సం॥ ఆశ్వయుజ బ॥ ౧౩ లు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడ మహారాజుగారు గొట్టి కంటి వెంకట్రామయ్యరాజుకు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులునామా. తర్వాత, గుండ్లూరి పొలం సరిహద్దు కొత్తగా మేముకట్టించిన పల్లె పొలంలో బావితొవ్వించుకొనుటకు నాకు నేను సెలవులు యివ్వవలెనని మనవి చేసికొంటివి; గనుక అదేప్రకారం కవులు సెలవు యిచ్చిన వివరం. అక్కడ బావి తొవ్వించుకొని ఆ బావిక్రింద యేరుపరచుకున్న పొలంలో బావి మాన్యం కు ౨ గాక నిలిచిన పొలానకు పెద్దపయిరుకు మొదటి సం॥ కు ౧ కి ల్ ౦౺ లెక్కను రెండో సం॥ కు ౧ కి ల్ ౧౪ లెక్కను, మూడో సం॥ ఆ॥ యెప్పటికి సర్వమక్తాగాను కు ౧ కి మూడుసాకలు లెక్కను పయిరుకు, అడుగు కాయపయిరులకు యీ కవులుకు అర్ధం లెక్కను, తోటపైరులకు యినుమడి లెక్కను సెలవులు యిచ్చినారం, మా కవులును నమ్మి బావి తొవ్వించుకొని విస్తారముగా సాగుబడి చేయించుకొని సుఖాన ఉండేది.

చిట్టివేలు తాలూకాలోని సన్నదులు

చిట్టివేలితాలూకాలో కొన్నిగ్రామాములలో కొందరివద్దయుండే తామ్రశాసనములు. కాగిదపత్రముల సన్నదుల యొక్క నకళ్లు ౭౭ కి వహి ౧.

పేట ఓరెంపాటగ్రామంలో గండికోట యెల్లప్ప దగ్గర ఉన్న సన్నదులు.

౧. మన్మథనామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౧ లు శ్రీమతు గండికోట బుచ్చనకు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువెంగళనాధరాజదేవచోడమహారాజులుగారు వ్రాయించియిచ్చిన కౌలునామా. త॥ నీవు అనంతరాజుపేట పొలంలో చినపోలువాండ్లపల్లె స్థళాన బావి తొవ్వించుకొన కవులు కావలెనని మనవి చేసికొంటివి ; గనుక అదే ప్రకారం కౌలు సెలవుయిచ్చిన వివరం. వెలిపొలానకు పెద్దపయిరుకు కుం ౧ కి మూాడు రూకల లెక్కను, పైరడుగుకు యిందులో అర్ధలెక్కను, ఆరికకు కుం ౧ కి రూక లెక్కను. కాయపైరుకు కు ౧ కి అడ్డగ లెక్కను సంవత్సరం చెట్టుకొట్టించి గడ్డతీర్పు తీయించినందుకు తీయించుకున్నందుకు తొలిసంవత్సరం పెద్దపయిరుకు కుం ౧ కి రూక లెక్కను, రెండో సంవత్సరం పెద్దపయిరుకు కుం ౧ కి రెండు రూకల లెక్కను, మూాడో సంవత్సరం తాగాయితీ యెల్లప్పటికి కుంట ౧ కి పెద్దపయిరుకు మూాడేసి రూకల లెక్క, పైరడుగు అర్ధంలెక్క, ఆరిక, కాయపయిర్లకు అడ్డగ లెక్కను, మిరియం, పొగచెట్లకు కుంట ౧ కి అడ్డగ లెక్కను, యీ ప్రకారం కౌలు దేశిలు, సర్వమక్తాగా సెలవుయిచ్చినారం. విస్తారం ఫలంచేసుకొని కౌలాచారం నగరికి రూకలు చెల్లించుకొని సుఖాన నుండేది.

శ్రీరామ అని వ్రాలు చేసినారు.

౨. మన్మథనామ సంవత్సర కార్తీక బ॥ ౭ లు శ్రీమతు గండికోట బుచ్చన్నకు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువేంగళనాధరాజు

దేవచోడమహారాజులుగారు, వ్రాయించియిచ్చిన కవులునామా. త॥ రాళ్లచెరువుపల్లె గ్రామాన చెరువుక్రిందను గడ్డతిరు తీయించుకొనేము, కవులు సెలవుయివ్వామని మనవి చేసికొంటివి. గనుక అదే ప్రకారం కౌలు సెలవు యిచ్చిన వివరం. కట్టక్రిందను అలుగువంకకు దక్షిణము అనాదియ్యానమంచి యున్న అడివి నరికించి చెరువుక్రిందను రాళ్లు దిన్నెలు చేయించి గడ్డతిరు తీయించుకొనిన పొలానకు, తొలి సంవత్సరాన కుంట ఒకటికి అడ్డుగ లెక్కను, రెండో సంవత్సర కుంట ౧ కి రూక లెక్కను, మూడో సంవత్సరం కుంట ౧ రెండేసి రూకల లెక్కను, నాలుగో సంవత్సరం తాగాయతి, కుంట ౧ కి, మూడేసి రూకల లెక్కను, యిదిగాక ఘనసెట్టికాయల తిప్పకు దక్షిణం గుట్టప్రక్కను ఉన్న బీడు, గడ్డతీర్చుకొన్న పొలానకు తొలి సంవత్సరం కుంట ౧ కి రూక లెక్కను, రెండవ సంవత్సరం కుంట ౧ కి రెండురూకలలెక్కను, మూడో సంవత్సరం కు ౧ కి మూడురూకల లెక్కను, నాలుగో సంవత్సరం తాగాయితి మొల్లప్పటికి నాలుగు రూకల లెక్కను, యిందుకు పడమర అల్లెసందున చల్లావారిపల్లె చింతమాకులలో అచ్చుకట్టించుకొన్న పొలానకు గడ్డతీరుక్కున్నహా తొలిసంవత్సరం కుంట ౧ కి రూక లెక్కను, రెండో సంవత్సరం కుంట ౧ కి రెండురూకల లెక్కను, మూడోసంవత్సరం తాగాయితి మొల్లప్పటికి కుంట ౧ కి మూడురూకల లెక్కను, యీ ప్రకారం సర్వమాన్యాగాను సెలవుయిచ్చినారం. మా కవులు విశ్వసించి యే యే స్థళాల ఫలవరుచుకొని ఫలంచేసికొని కవులాచారం నగరికి రూకలు చెల్లింసుఖాన నుండేది. శ్రీరామా అని వ్రాలు చేసియున్నది.

3. హేవళంబినామ సంవత్సరం ఆశ్వీజ శు॥ ౧౫ లు. శ్రీమతు గండికోట బుచ్చన్నకు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్ల తిరువేంగళనాథ రాజ దేవచోడమహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు నిరూపం, తర్వాత మ్రాచుపల్లె చెరువు క్రిందను దళవాయికాలువ పడమట గాచి మడి స్థళానకు తూర్పు రుద్రారెడ్డి కుంటస్థళంలో అనాది యేండ్లనుంచిబీడు వుండగా గడ్డతీర్పించుకునేము కౌలు సెలవు యివ్వామని మనవి చేస్కొంటిరి గనుక కవులు సెలవు యిచ్చినట్టి వివరం. తొలి సంవత్సరం కుంట ౧ కి

రూక లెక్కను, రెండో సంవత్సరం కుంట ౧ కి రెండురూకల లెక్కను, మూడో సంవత్సరం తాగాయితి యెల్లప్పటికి మూడురూకల లెక్కను, సర్వమక్తాగాను నాగవరం దగ్గిర కొత్త పల్లికాపుల చేలద్దళానకు దక్షిణం మీరు త్రొవ్వించుకొనిన బావిక్రింద పొలానకు : పెద్దపైరుకు కుంట ౧ కి మూడురూకల లెక్కను, పయిరు అడుగుకు అర్ధంలెక్కను, మిర్యం పొగచెట్లకు యీ కవులుకు యిసుకుకే ; యీ స్థళం అచ్చుకట్టుకొని, వరి సాగించుకుంటే, కుంట ౧ కి అయిదు రూకల లెక్కను, యీ ప్రకారం సర్వమక్తాగాను, సెలవు యిచ్చినారం. గనుక విస్తారం ఫలముచేసికొని దివాణానకు కవులాచారం ప్రకారం రూకలు అచ్చుకొని సుఖానఉండేది.

శ్రీరామ అని చేవ్రాలు చేసియున్నది.

౮. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౯౯ అగునేటి హేవళంబినామ సంవత్సరం ఆషాఢ శు॥ ౧౫ లు శ్రీవత్ససగోత్ర ఆశ్వలాయన సూత్ర రుక్ శాఖాధ్యాయులయిన గండికోట సరారప్ప పౌత్రులయిన, యెల్లప్ప పుత్రులయిన బుచ్చన్నగారికి శ్రీమన్మహామండలేశ్వరులయిన ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన నందెల అనంతరాజుగారి పౌత్రులయిన వెంకటపతిరాజుగారి పుత్రులయిన నారాయణరాజు దేవమహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రికె క్రమం యెట్లన్నను. మా అమర గ్రామం అనంతసముద్రంలో మాన్యం కావలెనని మనవి చేసికొంటిరి ; గనుక అదేప్రకారం చేను కుంటలు ౧౦ మడి కుంటలు ౮ యీ ప్రకారం చేను మడి ౧౮ కుంటలు సర్వమాన్యంగాను, యీ సోమోపరాగ పుణ్యకాలమునందున సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను, దానాది వినిమయ విక్రయ యోగ్యమగునట్టుగాను శ్రీస్వామికి అర్పితముగాను, యిచ్చినాము గనుక మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

శ్రీరామా అని చేవ్రాలు వున్నది.

౧. స్వస్తి శ్రీవిజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౦౩ అగునేటి విరోధికృతు నామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు, శ్రీమతు గండికోట బుచ్చన్న గారికి దేసూరి రామిరెడ్డి వ్రాయించి యిచ్చిన భూదానధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను. మాకు నడిచే అమర గ్రామము కృష్ణంపల్లెలో మాన్యము కావలెనని అడిగితిరి గనుక నాలుగు కుంటల చేను సర్వమాన్యముగాను. యీ పుణ్యకాలమునందు శ్రీస్వామికి అర్పితముగాను యిచ్చినాము. గనుక మీరు మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం తముగాను అనుభవించుకొని సుఖాననుండేది. సుబ్బారెడ్డి వ్రాలు

(Error విరోధికృతు for శుభకృతు) సరి.

వికృతికి చెల్లే(?) ఖర సంవత్సరం చైత్ర శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజ దేవచోడమహారాజులుగారు పెద ఓరెంపాటి రెడ్డి కరణాలకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం. బ్రా॥ కరణాలకు నమస్కారం. తర్వాత, గండికోట బుచ్చన్న మీ గ్రామానకు తూర్పున ఉస్తె కాయల తిప్పకు దక్షిణాన అనాది అడివిస్థళాన బావి త్రొవ్వించు కొని కష్టపడి పొలం యేర్పరచుకొన్నాను గనుక మాన్యం దయచేయు మని మనవి చేసికొనెను గనుక అదే ప్రకారం ఆ బావి క్రింద చేను యెని మిది కుంటలు మాన్యంగా సెలవు యిచ్చినారం, నడిపించేది. తాలీకు వ్రాసికొని అసలు తిరుగా యిచ్చేది. శ్రీరామా అని వ్రాలు చేసినారు.

౨. సర్వధారినామ సంవత్సర మాఘ బ॥ ౯ లు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లి చలపతిరాజ దేవచోళ మహారాజులుగారు గాదెల రెడ్డికరణాలకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం బ్రాహ్మణకరణాలకు నమస్కారం. రాజశ్రీ పెద్దమ్మగారు గండికోట బుచ్చన్నకు మీ గ్రామం చేను యెనిమిది కుంటలు సర్వమాన్యముగా యీ శివరాత్రి పుణ్యకాల మందు సెలవు యిచ్చినారు. వారికి హింన(?) కవులువగను స్థళం వీడ చెప్పి నకలు వ్రాసికొని అసలు తిరుగాయిచ్చేది.

శ్రీరామా అని వ్రాలు చేసినారు.

౮. విరోధినామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహారాజులుంగారు గాదెల రెడ్డికరణాలకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం. బ్రాహ్మణ కరణాలకు నమస్కారం. రాజశ్రీ వెంగమ్మగారు గండికోట బుచ్చన్నకు మీా గ్రామాన మాన్యం చేను యెనిమిది కుంటలు యిచ్చి యున్నారు గదా. అంకులకు యిప్పుడు సన్నదు కావలెనని మనవి చేసికొన్నారు. గనుక అదే ప్రకారం దయచేసి సెలవు యిచ్చినారం. నిరాచ్ఛేదనగా సర్వ మాన్యంగాను నడిపించేది. తాలికు వ్రాసుకొని అసలు యిచ్చేది.

శ్రీరామ అని వ్రాలు చేసినారు.

౯. స్వస్తి శ్రీవిజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౦౪ అగునేటి శుభకృతునామ సంవత్సరం ఫాల్గుణ శు॥ ౧౫ లు శ్రీవత్సస గోత్ర ఆశ్వలాయన సూత్ర రుక్ శాఖాధ్యాయులయిన గండికోట సూ(ర)ప్ప పౌత్రులయిన, యెల్లప్పపుత్రులయిన, బుచ్చన్నగారికి ముదురు పాల గోత్రులయిన అంబటి నారాయణరెడ్డి పౌత్రులయిన, వెంకటనారా యణ పుత్రులయిన, వెంకట్రాముడు వ్రాయించిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రికె. మాస్వాస్త్యంలో మాన్యం కావలెనని అడిగితిరి. గనుక వత్త లూరి చెరువు క్రింద నా భాగం దసమందం మడిలో ఉత్తమంలో కుం ౧ కుంటెడుమడి యీా సోమోపరాగపర్వణి పుణ్యకాలమందు, సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకంగాను శ్రీస్వామి వారికి అర్పితంగాను. మా పెద్దలకు సుకృతంగాను యిచ్చినారం. గనుక మీా పుత్రపౌత్రపారం పర్యంతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొనేది. మేము సహా అక్కరలేదు. వెంకట్రాముని వ్రాలు.

౧౦. శుభకృతునామ సంవత్సర పుష్య బ॥ ౧౪ లు గండికోట బుచ్చన్నగారికి కొలివలి పోలిరెడ్డి, ఆ రామయ ఆ పాపయయు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన పత్రికె. వత్తలూరి చెరువు క్రిందను. మా దసవందంలో మీారుమాన్యం యిప్పించ మని అడిగితిరి గనుక అదే ప్రకారం యీా మకర సంక్రమణ పుణ్యకాలమందు శ్రీస్వామికి అర్పితంగాను మా పెద్దలకు

సుకృతంగాను మా దసపంచములోను ఉత్తమంలో మడి కుంట ౧ కుంటెడు యీశాఘాతిధి పుణ్యకాలమందు, సహిరణ్యోదక ధారా గ్రహీతంగా యిచ్చినాము. గనుక సర్వమాన్యంగా మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యాయంగా అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

పోలిరెడ్డి వ్రాలు, రామయ వ్రాలు, పాపయ వ్రాలు.

౧౧. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౩ అగునేటి సాధారణనామ సంవత్సరం మాఘ బ॥ ౧౪ లు శ్రీవత్ససగోత్ర ఆశ్వలాయన సూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయులయిన గండికోట సూరప్పగారికి పౌత్రులయిన, యెల్లప్పగారి పుత్రులయిన, బుచ్చన్నగారికి పెదఓరెంపాడు, చినఓరెంపాడు, రెడ్డిపల్లె కేతరాజువల్లె, కరణాలు వ్రాయించిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రికె. క్రమమెట్లన్నను. మా మిరాశిగ్రామాదులలో మా కరణీక మాన్యాలలో మాన్యం కావలెనని యెచ్చరిస్తిరి గనుక, యీ మహాశివరాత్రి పుణ్యకాలమందు మా కరణీక మాన్యాలలోను పెదఓరంపాటను చేను నాలుగు కుంటలు, మడి రెండు కుంటలు; చినఓరెంపాటను మడి రెండు కుంటలు; రెడ్డిపల్లె కేతరాజు పల్లెను మడి రెండు కుంటలు; ఉభయం చేను మడి పది కుంటలు సర్వమాన్యం గాను యిస్తిమి గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగా అనుభవించుకొని సుఖాననుండేది.

కరణం గోపాళు వ్రాలు, న్యాలటూరి చలం వ్రాలు, కమూరి వెంగన కొడుకు వెంకట్రామయ వ్రాలు, మూదిరాజు చలం వ్రాలు, రామన్న వ్రాలు, అబ్బరాజు చలం వ్రాలు.

౧౨. స్వస్తి శ్రీవిజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౭౧౯ అగునేటి పింగళనామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు గండికోట బుచ్చన్నగారికి నాగవరం కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన పత్రికె. మా మాన్యంలో మాన్యం యిప్పించమని అడిగితిరి గనుక అదేప్రకారం నాగవరం చెరువు క్రిందను, మా కరణీకమాన్యంలో

అచ్యుని రాయని కాలువను మడి కుం ౧ కుంచెడు, బావి క్రిందను మడి కుం ౧ కుంచెడు, ఉభయం రెండు కుంటలు సర్వమాన్యంగాను శ్రీ స్వామికి అర్పితంగాను, మా పెద్దలకు సుకృతంగాను యిస్తిమి. గనుక మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతం అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది.

కరణము అవయ్య కుమారుడు పెద్దన్న వ్రాలు.

తాడిమళ్ల గ్రామములోనున్న కౌల్లుదాన పత్రముల నకళ్లు.

౧౩. క్రోధినామ సంవత్సరం ఆషాఢ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమతు గండికోట బుచ్చన్నగారికి పెదఓరెంపాటి రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులునామా. తర్వాత, నలమూరువారి కుంట క్రిందను అల్ల చేరేడు మాకుల ఉత్తరం పడమర అనాది బీడు ఉండగాను గడ్డతీర్చు కొనేము, కవులు కావలయునని అడిగితిరి గనుక మీాకు కవులు యిచ్చిన వివరము. ఈ సంవత్సరం కుంట ౧ కి రూక లెక్కను, రెండో సంవత్సరం కుంట ౧ కి రెండేసి రూకల లెక్కను, మూడో సంవత్సరం తాగా యతి యెల్లప్పటికి కుంట ఒకటికి మూడురూకల లెక్కను యీాడు(?) రూక లెక్కను(?) పైరడుగుకు, అర్థం లెక్కను అడ్డపంపకాలతో కూడ నందూలకు యీా పన్ను రవుండ(?) ప్రకారం రాబట్టుకో గలవారము. మా కౌలువిశ్వసించి విస్తారం ఫలంచేసుకొని సుఖానసుండేది. నలమూరు కృష్ణారెడ్డి వ్రాలు, చల్లా వెంకటరెడ్డి వ్రాలు.

౧౪. కీలకనామ సంవత్సరం ఆషాఢ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమతు గండి కోట బుచ్చన్నకు పెదఓరెంపాటి రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు నామా. మేము సేద్యము చేయించుకొనేము, రెండు కుంటలు చేన్లు కావలె నని అడిగితిరి గనుక మీాకు కవులు యిచ్చిన వివరము. కుంట ౧ కి పైరుకు నాలుగు రూకల లెక్కను, పై రడుగుకు కుంటకు రెండు రూకల లెక్కను, ఈప్రకారం యెల్లప్పటికిన్ని సర్వమక్తాగా కవులు యిచ్చినారము గనుక మా కౌలును నమ్మి విస్తారముగ ఫలంచేసుకొని సుఖాన నుండేది.

రెడ్ల వ్రాలు కరణాల వ్రాలు.

౧౫. క్రోధినామ సంవత్సర మాఘ బ॥ ౧౪ లు గండికోట బుచ్చన్నగారికి నర్రా ఓబన్నగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మ శాసన పత్రిక. పుల్గులనాటి సీమలో మా అమర గ్రామం రాజమ్మ చెరువు గ్రామంలో మాన్యం కావలెనవి పలుకరిస్తిరి గనుక యీ మహా శివరాత్రి పుణ్యకాలమందున శ్రీస్వామికి అర్పితముగా మహారాజశ్రీ ద్వారవారికి సుకృతంగాను, చేను రెండు కుంటలు మడి రెండుకుంటలు, ఉభయం చేను మడి నాలుగు కుంటలు సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకంగాను యిచ్చినాము, గనుక మీరు మీ పుత్రపౌత్ర పారం పర్యాయంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సర్వమాన్యంగాను అనుభ వించుకొని సుఖాన నుండేది.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥

రాజశ్రీ నర్రా ఓబన్నగారి స్వహస్తం లిఖితము.

విశ్వావసునామ సంవత్సరం ఫాల్గుణ బ॥ ౧౪ లు గండికోట బుచ్చన్నగారికి నర్రా ఓబన్నగారు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలునామా. తరువాత రాజయచెరువు క్రింద గడ్డతీరుకు మడిచెప్పుమని అడిగితిరి గనుక అదేప్రకారం నడిగడ్డస్థళాన మా మాన్యం జోగినేని రాముని సేద్యంమడికి ఉత్తరం వంకానున్న ఆ తూర్పు మీ మాన్యంబడి అమరికె అరకుంటెడు మడికి తూర్పునను ముష్టిచెట్టు మట్టుకున్న దక్షిణంవంక సహా గడ్డతీర్పు అడివినరికి అర్థద్రవ్యం చేసి బాగుచేసుకోవలసినది. గనుక అందులకుగాను మీకు కవులు యిచ్చిన వివరం. తొలి సంవత్సరం కుంట ౧ కి పాతికె లెక్కను, రెండో సంవత్సరం కుంట ౧ కి అర్థుగ లెక్కను, మూడో సంవత్సరం కుంట ౧ కి రూక లెక్కను, నాలుగో సంవత్సరం తాగాయితి, యెల్లప్పటికి సర్వమక్తాగాను కుంట ౧ కి రెండు

రూకల లెక్కను నడపించగలవారము. యిట్లని మా కౌలును విశ్వసించి విస్తారం ఫలంచేసుకొని సుఖాన నుండేది.

రాజశ్రీ నర్రా ఓబన్న గారి చేవ్రాలు.

౧౭. హేవళంబినామ సంవత్సర మాఘ బ॥ ౧౨ లు శ్రీమతు గండికోట బుచ్చన్న గారికి చినఓరెంపాటి రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలునామా. తరువాత, రెడ్డిపల్లె చెరువు తూర్పు కట్టక్రిందను బాటలో బావితోవ్వించి అనాది బీడు చెట్టుకొట్టించి పొలంచేసుకొనేము. కౌలు కావలెనని అడిగితిరి గనుక మీకు కవులు యిచ్చిన వివరం. ఈ సంవత్సరం సర్వమాన్యంగాను, రెండోయేడు పెద్దపైరు కుంట ఒకటికి అడ్డుగ లెక్కను, కాయపైరుకు పాతికెలెక్కను, మూడో యేడు కుంట ౧ కి రూక లెక్కను, కాయపయిరుకు అడ్డగ లెక్కను, నాలుగో యేడు ఆరభ్యాం యెల్లప్పటికిని కుంట ఒకటికె రెండు రూకలలెక్కను యీ ప్రకారం సర్వమక్తాగాను యెల్లప్పటికి నడిపించగలవారము. ఇటని విశ్వశించి విస్తారంగా ఫలితం చేసుకొని సుఖాన నుండేది. రెడ్ల వ్రాలు.

౧౮. విశ్వావసునామ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౫ లు గండికోట బుచ్చన్నగారికి రంగంపల్లె రెడ్డికరణాలు బుర్ర నారాయణప్ప వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలునామా. తర్వాత, రంగంపల్లె చెరువుక్రింద గడ్డతీరు తీయించుకునేము, కౌలు కావలెనని అడిగితిరి గనుక అదే ప్రకారం తాటితోఫు పడమట సామంతుపల్లె తిమ్మయ కుంట లోతట్టున వంకలుపూడిచి కట్టగడ్డ తీయించి గడ్డతీర్చుకునేము అని అడిగితిరి గనుక మీకు కవులు యిచ్చిన వివరము: మొదటి సంవత్సరం కుంట ౧ కి రూక లెక్క, రెండో సంవత్సరం కుంట ౧ కి రెండు రూకల లెక్క, మూడో సంవత్సరం కుంట ౧ కి మూడు రూకల లెక్క ఈ ప్రకారం యెల్లప్పటికి సర్వమక్తా గా నడిపిస్తున్నారం. మా కౌలు నమ్మి విస్తారం గాను ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండేది.

బుర్ర నారాయణరావు వ్రాలు, రెడ్డి కరణాలు వ్రాలు.

దుర్ముఖినామ సంవత్సర కార్తీక బ॥ ౫ లు శ్రీమతు పెర్యవరం రెడ్డి కరణాలు యెర్రచెన్ను గండికోట బుచ్చన్నకు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలునామ. తరువాత అప్పయరాజుపేట కాలువ క్రిందను గోవిందమ్మ మడి స్థళాన దేవిరెడ్డిగారి తోపుకాలువ ఉత్తరం కాలువ వారను బహు దినములనుంచి యీాదులు బలిసి బీడు ఉండెను గనుక, ఆ స్థళము చెట్టు నరికి గడ్డ తీయించుకునేము కౌలు కావలెనని అడిగితిరి గనుక కౌలు యిచ్చిన వివరము. మడికి గడ్డ తీర్పుకు తొలి సంవత్సర కుంట ౧ కి రూక లెక్క, రెండోయేడు కుంట ౧ కి రెండురూకలు, మూడోయేడు మూడు రూకల లెక్క, నాలుగోయేటి తాగాయితి కుంట ౧ కి నాలుగు రూకల లెక్క కాఢారంభం సాగితే యీా కౌలుకు అర్ధం వంతున సర్వమక్తాగాను కౌలు యిచ్చినారం. మూా కౌలు విశ్వసించి విస్తారంగా ఫలంచేసుకొని సుఖాన నుండేది.

రెడ్ల వ్రాలు

౨౦. కీలకనామ సంవత్సరానకు చెల్లే సౌమ్యనామ సంవత్సర వైశాఖ బ॥ ౨ శ్రీమతు పెర్యవరం రెడ్డికరణాలు గండికోట బుచ్చన్నకు వ్రాయించ్చి యిచ్చినట్టి కౌలునామా అప్పయరాజు పేట చేలస్థళాన చేను కవులుకు కావలెనని అడిగితిరి గనుక జంబులమడక చెంచు యీాడ్వ మీాకు కవులు యిచ్చిన వివరము. సర్వమక్తాగాను కుంట ౧ కి మూాడు రూకల లెక్కను కౌలు యిచ్చినాము. మూా కౌలును విశ్వసించి విస్తారంగా ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండేది.

రెడ్ల వ్రాలు.

౨౧. ప్లవనామ సంవత్సరం శ్రావణ శు॥ ౧౨ లు గండికోట బుచ్చన్నకు వర్తలూరి రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలునామా. తర్వాత లంకవాని మడిస్థళంలో బొంతవారి మడిస్థళం రెండు కుంటలు మీాకు కవులు యిచ్చిన వివరము : సర్వమక్తాగాను కుంట ౧ కి ఆరు రూకల లెక్కను కవులు యిచ్చినాము. గనుక మూా కవులు నమ్మి విస్తారం ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండేది.

రెడ్ల వ్రాలు

౨౨. సౌమ్య సంవత్సర మాఘ శు॥ ౫ లు శ్రీమతు గండికోట బుచ్చన్నకు వర్తలూరు రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు నామా॥ తర్వాత, మాచినేని కట్ట మడి స్థళంలో మడి కవులుకు కావలెనని అడిగితిరి గనుక మీకు కవులు యిచ్చిన వివరము. సర్వమక్తాగాను కుంట ఒకటికి నాలుగు రూకల వంతున యిచ్చినాము. గనుక విస్తారం ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండేది.

రెడ్ల వ్రాలు

౨౩. విళంబినామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు॥ ౧౫ లు గండికోట బుచ్చన్నగారికి దేవసముద్రం రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు నామా. తర్వాత, దేవినేని వాండ్ల బావికి తూర్పున మాలయిండ్లకు ఉత్తరం బీడు ఉండె గనుక ఆ స్థళాన బావి త్రొవ్వించుకొనేము కవులు కావలెనని అడిగితిరి గనుక మీకు కవులు యిచ్చిన వివరము. ప్రాకు సాగుబడి పొలానకు కుంట ౧ కి రెండురూకల లెక్క, బీటుపొలానకు కుంట ౧ కి రూక లెక్క, రెండోయేడు కుంట ౧ కి మూడురూకల లెక్క.........పొలానకు కుంట ౧ కి రూకనడు(?) లెక్క మూడో యేడు సాగుబడిచేనికి కుంట ౧ కి నాలుగురూకలు లెక్క బీటిచేనుకు కుంట ౧ కి రెండురూకల లెక్క, నాలుగో సంవత్సరం తాగాయితి యిదే కవుము(?) ఎల్లప్పటికి యిదే కవులు. పైరుపైరడుగుకు యే యే ప్రత్న(?) అర్ధంలెక్క, మిగయం పొగచెట్లకు యీ కవులుకు యినుమడి. ఎల్లప్పటికి యీ ప్రకారం కవులు యిచ్చినారం. బావి త్రొవ్వించుకొని విస్తారం ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండేది. చెంచురెడ్డి వ్రాలు.

౨౪. శోభకృతునామ సంవత్సరం కార్తీక శు॥ ౭ లు శ్రీమతు గండికోట బుచ్చన్నగారికి అనంతరాజుపేట రెడ్డికరణాలు కొట్టిడినంబి వ్రాయించి యిచ్చిన కవులునామా॥ తర్వాత, బ్రాహ్మణ చెరువుకు తూర్పు వాకమడికి దక్షిణం తూము కాలువకు ఉత్తరం గడ్డచెట్టు దిన్నెల్లు నహా అనాది యేండ్లనుంచి బీడు ఉండగా, మీరు గడ్డతీర్పించు కొనేము, కవులు కావలెనని అడిగితిరి గనుక మీకు కవులు యిచ్చిన

వివరము. ఈ సంవత్సరం కుంట ౧ కి రూకలెక్క, రెండో సంవత్సరము కుంట ౧ కి రెండురూకల లెక్క, మూడో సంవత్సరము తాగాయితీ యెల్లప్పటికి కుంట ౧ కి సర్వమక్తా మూడురూకల లెక్కను పట్టి యీ మూడు సంవత్సరములకు పనిలేకుండాను ఆవలపట్టి గ్రామన(?) ఉండానకు అర్ధలెక్కను మేరలు అర్ధంలెక్కను నడిపించగలవారము. మా కవులును నమ్మి విస్తారంగా ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండవలెను. నంబి వ్రాలు.

౨౫. విశ్వావసునామ సంవత్సరం కార్తీక బ॥ ౧౦ లు శ్రీమతు గండికోట బుచ్చన్నకు నాగవరం రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలునామా. తర్వాత, మీకు రెండు కుంటల మడి కౌలు కావలెనని. అడిగితిరి గనుక మీకు కవులు యిచ్చిన వివరము : కొత్తచెరువు క్రింద చిట్టరిరాముడు నగవోలు గోవిందు యీద్వ మడి కుంటలు రెండున్నూ మీకు కవులు కుంటంకి సర్వమక్తా ఆరురూకల వంతున నడపగలవారము. ఇటని కవులును విశ్వసించి విస్తారం ఫలితం చేసుకొని సుఖాన నుండేది.

రెడ్ల వ్రాలు.

౨౬. ప్లవనామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౨ లు శ్రీమతు గండికోట బుచ్చన్నగారికి ఉప్పరపాళెం రెడ్డి కరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు. మా గ్రామము కుంట లోతట్టు మడి ఉత్తరము తిమ్మయపాళెం అల్లెసందున బీడు ఉండగా చెట్టుచరికి గడ్డతీర్చి ఫలంచేసుకొనేము, కవులు యిమ్మని అడిగితిరి గనుక మీకు కవులు యిచ్చిన వివరము. తొలి సంవత్సర అచ్చుకట్టుకు వైశాఖానను కుంట ౧ కి రూకలెక్క, రెండో యేడు కుంట ౧ కి రెండురూకల లెక్క, మూడోయేడు తాగాయితీ యెల్లప్పటికి మూడురూకల వంతున నడిపిస్తున్నాము. మా కవులు విశ్వసించి విస్తారం ఫలం చేసుకొని సుఖాననుండేది.

రెడ్డి కరణాల వ్రాలు.

౨౭. క్రోధి సంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౧౨ లు రాజశ్రీ గండికోట బుచన్నగారికి మాచుపల్లె రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలునామా. మా గ్రామాన తోట వేయించు కొంటున్నాము, కౌలు కావలెనని

అడిగితిరి గనుక అదే ప్రకారము, రావలకట్టకు పడమట ఝట్టివారితోటకు దక్షిణం తమ్మళ్లవాని గుడ్డం మడి అచ్చుకట్టు కుంటలు రెండు చెప్పితిమి. గనుక ఆమడి ఆవరణం చేసుకొని తోట ఫలం చేసికొనేది. ఆకృతీగా కుంట ౧ కి ౨౦ యిరవై రూకల లెఖను పాతికె పాలు రూకపంపకం ఖరారు చేసినారము. మా కవులు నమ్మి విస్తారం ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండేది. రెడ్ల వ్రాలు.

౨౮. ప్రమాదీచనామ సంవత్సరం చైత్ర బ॥ ౧౦ లు దశ మీలు గండికోట బుచ్చన్నగారికి చియవరం పాపిరెడ్డి యల్లారెడ్డి వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన పత్రికె. చియవరంగ్రామములో మీకు మాన్యం పొడుచేలస్థళములో బొట్నగంగులచేనికి పడమటచేను నాలుగు కుంటలు మీకు యిచ్చినారము. మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను అనుభవించుకొని సుఖానవుండేది. పాపిరెడ్డి యెల్లారెడ్డి ఘుంటంముట్టిన గుర్తు

౨౮.ఎ. ప్రమాదీచనామ సంవత్సర చై బ॥ ౧౦ లు గండికోట బుచ్చన్నగారికి చియవరంపాపిరెడ్డి యెల్లారెడ్డి వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన పత్రిక. చియవరం పొలంలో మాకు మాన్యం పొండుచేలస్థళంలో బొల్లుగంగులు చేనికి పడమట చేను నాలుగు కుంటలు మీకు యిచ్చి నాము. మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యాయంగా అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది. పాపిరెడ్డి యెల్లారెడ్డి ఘటంముట్టిన గుర్తు.

౨౯. ప్రమాదీచనామ సంవత్సరం చైత్ర బ॥ ౧౦ రాజశ్రీ గండి కోట బుచ్చన్నగారికి తుంగ్రా రాముడు ఆగోపాళు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన పత్రిక. మాకునడిచే అయ్యవారిపల్లె గ్రామములో రాచ తూరి మానికి పడమట ఉత్తరం చేను నాలుగు కుంటలు మీకు మాన్యముగా యిచ్చినాము గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యాయం అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది. రామయ రుజువున గోపాళు చేవ్రాలు.

30. పరీధావినామ సంవత్సరం చైత్ర బ॥ ౨ లు శ్రీమద్యజనాది షట్కర్మ నిరతులయిన రాఘవరాజపురం అగ్రహార స్థితాశేష విద్వన్మ

హాజనులున్న రాజశ్రీ గండికోట బుచ్చన్న గారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలునామా. తర్వాత, మా అగ్రహారం పొలంలో బావి తొవ్వించు కొనేము కౌలు కావలెనని అడిగితిరి గనుక అగ్రహారమునకు తూర్పున మహాదేవభట్లవారి బావి దుగానకు(?) దక్షిణం చేను ఆరుకుంటలు, కుంట ౧ కి కవులు నిర్ణయం సంవత్సరం ౧ కి రూక లెక్కను, పైరడు గుకు అర్ధగలెక్కను, మిరియం పొగాకుకు రెండురూకల లెక్కను, పట్టి పంపకాలు గ్రామ ఒప్పందానకు అర్ధంలెక్కను యీప్రకార కౌలు యిచ్చినాము, మా కౌలు నమ్మి బావి తొవ్వించుకొని విస్తారంగా ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండేది. పిశుపాటునర్సంభట్లు వ్రాలు, శాకల్ల రామాభట్ల వ్రాలు, పుల్లంభట్ట వ్రాలు, మండెం మహాదేవభట్ల వ్రాలు, అవధానం విశ్వపతి వ్రాలు, పుల్లా యెల్లంభట్ల వ్రాలు, బోయలగుంట నరసింహాశాస్త్రుల వ్రాలు, గారావఝులచలం వ్రాలు.

౩౧. విరోధి కృతునామ సంవత్సర పుష్య శు ౭ లు శ్రీమద్యజనాది షటర్మనిరతులయిన తుమ్మకొండ అగ్రహార స్థితాశేషవిద్వన్మహాజనులున్నా గండికోట బుచ్చన్నగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కవులునామా. తర్వాత, మా అగ్రహారం పొలంలో కవులుకు పొలం యిప్పించమని అడిగితిరి గనుక ఆనకు పడమట అల్లైసందున తంగెళ్ళగడ్డ స్థళాన చేను ఆరుకుంటలు కవులుయిచ్చిన వివరము : కుంట ౧ కి పైరుకు రెండు రూకలు పైరడుగుకు, కాయపైరుకు రూకలెక్క, మిరియం పొగ చెట్లు వరికి అచ్చు కట్టుకున్నా యీ కవులుకు యినుమడి, పంపకప్రాపకాలు గ్రామ ఒప్పందానకు అర్ధంలెక్క. ఈప్రకారం కౌలు యిచ్చినాము. మా కవులు నమ్మి విస్తాలం ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండేది. పొల్కంపల్లె సూరుభట్ల వ్రాలు. వెల్లాల అహోబల దీక్షితుల వ్రాలు, అవధానం మల్లుభట్ల వ్రాలు, పిడతల వెంకటేశం వ్రాలు, కృష్టిపాటి వెంకట్రామా భట్ల వ్రాలు, సేతుభట్ల వ్రాలు.

౩౨. పరీధావినామ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౫ లు శ్రీమతు గండి కోట బుచ్చన్నకు మాలెమార్పూరు రెడ్డికరణాలు వ్రాయించి యిచ్చిన

కవులునామా. తర్వాత, పొళ్లోపల్లె ...సుబ్రహ్మణ్యుని మడి అచ్చుకట్టుకు నేము కవులు కావలెనని అడిగితిరి గనుక మీకు పిల్చుకు యిచ్చిన విషరము. అచ్చుకట్టుకు కుంట ౧ కి రెండురూకల లెక్క, రెండో సంవత్సరం తాగాయితి కుంట ౧ కి సర్వమక్తా నాలుగు రూకల వంతున కవులు యిచ్చినారము. మా కవులు నమ్మి విస్తారం ఫలంచేసుకొని సుఖాన నుండేది. చింతమానిపల్లె దక్షిణం మడి కోనను రట్టురాముని మడికి దక్షిణం బావి తొవ్వించుకొనేము కౌలు యివ్వమని అడిగితిరి గనుక తొలిసంవత్సరం కుంట ౧ కి అడ్డగలెక్క, రెండోయేడు కుంట ౧ కి రూక లెక్క, మూడోయేడు తాగాయతి యెల్లప్పటికి కుంట ౧ కి రెండు రూకల లెక్క సర్వమక్తాగా నడిపించ గలవారము. రెడ్ల వ్రాలు. రట్టు రాముని వ్రాలు.

33. ప్రమాదీచనామ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౭ లు మహారాజ పురం అగ్రహారస్థితాశేష విద్వన్మహాజనులు గండికోట బుచ్చన్నకు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు. తర్వాత, మా అగ్రహారము చెర్లో చేను ఆరు కుంటలు, కుంట ౧ కి రెండురూకల పట్టి(?) రెండురూకలు యీప్రకారం సర్వమక్తాగాను కౌలు యిచ్చినాము. గనుక, మా కౌలు విశ్వసించి విస్తారం ఫలం చేసుకొని, సుఖాన నుండేది. సభవారి సమ్మతిని చూడామణి సోమయాజులు వ్రాలు.

34. ఆనందనామ సంవత్సరం శ్రావణ బ ౨ లు శ్రీమద్వేద మార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్య ఉభయవేదాంత ప్రవర్తకులయిన భాకరాపురం అగ్రహారం సభవారు గండికోట బుచ్చన్నకు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు. మా అగ్రహారములో చేను కవులుకు కావలెనని అడిగితిరి; గనుక, రామరాజుపట్టెను ఆకులవెంకట కంసాలముత్యాలు యీడ్వ కుంటలు ౨౪ కి, కుంట ౧ కి రెండురూకల లెక్క, పట్టి(?)అర్ధంలెక్క సర్వమక్తాగాను కవులు యిచ్చినాము. మా కౌలు నమ్మి విస్తారం ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండేది. శ్రీనివాసాచార్యుల వ్రాలు, కొండమాచార్యుల వ్రాలు, గోడ అయ్యంభట్ల వ్రాలు, కవి రామన్న వ్రాలు, చక్రవర్తుల కృష్ణమా చార్యుల వ్రాలు.

౩౫. ఆనందనామ సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౫ లు వెంకట్రామ రాజపురం అగ్రహారస్థితాశేషవిద్వన్మహాజనులున్నూ రాజశ్రీ గండి కోట బుచ్చన్నగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు. మా అగ్రహారంలో మీ బావికి పడమట చేను కావలెనని అడిగితిరి. గనుక, తొలి సంవత్సరం కుంట ౧ కి రూక లెక్క, రెండో సంవత్సరం కుంట ౧ కి రెండురూకల లెక్క, మూడోయేటి తాగాయితి యెల్లప్పటికి కుంట ౧ కి మూడు రూకల లెక్క, పట్టి(?) దేశ ఒప్పందానకు అర్ధం లెక్క పంపకాలు పని లేకుండా యిచ్చినాము. గనుక, మా కౌలు నమ్మి విస్తారం ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండేది. సభవారి సమ్మతిన వెంకటచలం వ్రాలు.

౩౬. రాక్షసనామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమద్వేద మార్గప్రతిష్టాపనాచార్య ఉభయవేదాంత ప్రవర్తకులయిన వెంకటేశ్వర పురం అగ్రహారం సభవారు, గండికోట బుచ్చన్నకు వ్రాయించి యిచ్చిన కౌలు. అగ్రహారానకు పడమట బీటిపొలంలో బావి తొవ్వించుకొనేము కౌలు కావలెనని అడిగితిరి గనుక కౌలు యిచ్చిన వివరం. బావి క్రింద చేను యెనిమిది కుంటల యింటికి, తొలియేటికి సర్వమాన్యం, రెండో యేడు కుంట ౧ కి పాతికె, మూడోయేడు అడ్డుగ, నాలుగోయేడు ముప్పాతికె. అయిదోయేటి తాగాయితి యెల్లప్పటికి, కుంట ౧ కి రెండురూకలు లెక్క, పట్టి(?)పంపకాలు యీ కౌలు ఒప్పందంగాను, నడి పించగల వారము. ఇటని మారాజీని వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు. అగ్రహారీకుల సమ్మతిన శేషాచార్యుల వ్రాలు.

౩౭. హేవళంబినామ సంవత్సరం ఆషాఢ శు॥ ౨ లు శ్రీమద్యాజనాది షట్కర్మనిరతులయిన గంగరాజుపురం అగ్రహారస్థితాశేషవిద్వన్మహా జనులున్నూ గండికోట బుచ్చన్నకు వ్రాయించి యిచ్చిన భూమి చేను క్రయపూర్వక ధారాగ్రహీత పత్రిక. మాకు అగత్యము వుండి మీ చేత గ ౧౦ పది చెక్రాలు, తీసుకొని అందుకుగాను మా అగ్రహారానకు ఉత్తరం సముదాయపొలం తంగెళ్ల బీడు, యెండ్ల తాగాయతి బీడు వుండె గనుక, ఆ చేను యెనిమిది కుంటలు మీకు క్రయంచేసి దాన

పూర్వకముగా యిచ్చినాము. గనుక ఆ చేలో బావి తొవ్వించుకొని పైరు పైరడుగులు ఫలం చేయించుకొని, మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యాయం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాన నుండేది. సర్వ మాన్యంగా అనుభవించుకొనేది. ఇందుకు సాక్షులు, వంగలూరి మూర్తి కరణం వెంకటనారాయణ, ఒండారు ఓబవ, బల్లాణి నారాయణ, కుంజేటి రంగప్ప, వీరలసమ్మతిని పేటపెనుబోల కరణం జగన్నాథయ కుమారుడు రాముడు వ్రాసిన క్రయపూర్వక ధారాగ్రహీత పత్రిక. పట్టి(పంపు?) వ్రాతకాలు యెల్లప్పటికి పనిలేకుండా అనుభవించుకోగలవారు. భాగవతుల గుండాలయ వ్రాలు, సాంబయ్య వ్రాలు. నరసంభట్ల వ్రాలు, అవధానం కిచ్చంభట్ల వ్రాలు.

మవుజె చెన్నమాంబాపురములో అనంతసముద్రము కరణము నందవైదీకి శ్రీ సీతారామన్న వద్ద యున్న కాగిత పత్రము యొక్క నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహాన శకవరుషంబులు ౧౭౧౨ అగుననియెడి సాధారణనామ సంవత్సరం ఆశ్వయుజ శు ౧౨ లు ఋక్ శాఖాధ్యాయులయిన, శ్రీవత్ససగోత్రోద్భవులయిన గండికోట కొండప్ప పౌత్రులయిన కొండప్ప పుత్రులయిన గంగాధరయ్యగారికి, కౌశికవిశ్వామిత్రస గోత్రోద్భవు లయిన వత్తలూరి పుల్లన్న పౌత్రు లయిన గరుడాచలము పుత్రు లయిన యెల్లప్పగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమమెట్లన్నను: లోగడ మా తండ్రి మా పెద తండ్రిగారు ఉన్నప్పుడు మా పెదతండ్రికి కొమాళ్లు లేక మీ తండ్రిని పిలుచుక వచ్చి తన కుమార్తెను యిచ్చి వివాహాం చేసి తన పాలు మీ తండ్రిగారిది అని పదిమంది ముందర నిష్కర్ష చేసి యుండెను గనుక, మా తండ్రి మామిరాసీలు మహారాజశ్రీ మట్లివారికి తెగవ్రాయించి యిచ్చినందున మీ తరఁడ్రిగారు తిరిగి రాజువారికి కట్టుం ఒప్పి సంవత్సరం దరబాదు కాజిమహారాజశ్రీగారి పేరట మిరాసీకి తిరుగా దానపత్రము వ్రాయించుకొని మిరాసీ సాధించి నందున, ఆతాగాయతి మీ తండ్రి

గారు స్వర్గస్థులు అయిన తాగాయతి మీరు మా తావుననే కూడా మీకు మాకు వ్రాతముఖాంతరం మీరాసి బాబులు వగదెగి యుండవలె నని పదిమంది మడిచెరువు, ఉదయమాణిక్యము, యర్రావారిపాలెము సభ వారి ముందర షోచ్చరిస్తిరి, గనుక అదే ప్రకారము వ్రాయించి యిచ్చిన వివరము. వత్తలూరు, దేవసముద్రం, అనంతసముద్రం, మడిచెరువు వగయిరా గ్రామముల కరణీకమిరాసీ దసవందాలు భటవృత్తులు వగయిరా మేరబాబులు, దేశిలు, అప్పం(?)అస్తి, పశ్వాదిపంచలోహాలు, దేశిలు, యే దినము వేరుపోతే ఆ దినము చెరిసగంగా పంచుకొని అనుభవించుకోగల వారమని, అర్ధాయము మీకు మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం మా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, అనుభవించుకొని సుఖాన నుండమని వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక. యెల్లప్ప వ్రాలు. అని వ్రాలు ఉన్నది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజా వా ।
యేభూమిపా స్సతత ముజ్వలధర్మచిత్తాః ।
మద్ధర్మమేవ సతతం పరిపాలయంతి ।
తత్పాదుకాద్వయ మహం శిరసా వహామి ॥

సిలసిలాజారీ.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౩ అగునేనిమెడి విరోధికృతునామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౫ లు ఆశ్వలాయనసూత్ర శ్రీవత్ససగోత్రోద్భవు లయిన గండికోట కొండన్న పౌత్రులయిన కొండప్ప పుత్రులయిన గంగాధరునికి ఆశ్వలాయన సూత్ర కౌశికవిశ్వామిత్రసగోత్రోద్భవు లయిన వత్తలూరి పుల్లయ పౌత్రు లయిన గరుడాచలం పుత్రు లయిన యెల్లప్ప వ్రాసి యిచ్చిన కరిణీక మిరాసి భాగము ధర్మశాసన పత్రిక, వత్తలూరు, దేవసముద్రం అనంతసముద్రంలో మా భాగం మిరాసి వత్తలూరిలో గండికోట

అప్పన్న భాగము పాతికె, వత్తలూరి చెంచు భాగం పాతికె, ఆ అప్పన్న భాగం పాతికె, జుమలా ముప్పాతికె గాక నిలిచిన మా భాగం పాతికెలో అర్ధంపరకపాలు ; దేవసముద్రం అనంతసముద్రంలో మా భాగంలో అర్ధం మీకు ధారాగ్రహీతంగాను వ్రాసియిచ్చినాము. గనుక కరిణీక మిరాశిసహా గోపమాంబాపురములో వృత్తి సమ్మంధం మా భాగములో అర్ధం యీతధాతిధి ప్రసిద్ధపుణ్యాకాలమునందు సహిరణ్యోదక దానధారా పూర్వకంగా యిచ్చినాము. గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం అనుభ, వించి సుఖాన నుండమని వ్రాసియిచ్చిన కరణీక మిరాసి ధర్మశాసన పత్రికె. స్వహస్తం యెల్లప్ప వ్రాలు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥

దానపాలనయో ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

సిలసిలాజారి.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౭౫ అగుననిమెడి రుధిరోద్గారి నామ సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౧౦ లు శ్రీవత్సస గోత్రోద్భవులయిన ఋక్శాఖాధ్యాయులయిన గండికోట కొండప్ప పౌత్రులయిన కొండప్ప పుత్రులయిన గంగాధరయగారికి, కౌశికవిశ్వామిత్రస గోత్రోద్భవు లయిన ఋక్శాఖాధ్యాయు లయిన వత్తలూరు గరుడాచలం పౌత్రు లయిన యెల్లప్ప పుత్రు లయిన రామకృష్ణయ్యగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమ మెట్లన్నను : మా పెదతాతగారు యెల్లప్ప, చినతాతగారు గరుడాచలము ఉభయులు వారు ఉన్నప్పుడు యెల్లప్పగారికి కుమాళ్లు లేనందున నీ తండ్రిగారిని దేశములోనుంచి పిలుచుకొని వచ్చి తన కుమార్తెను యిచ్చి వివాహము చేసి తన భాగము మీ తండ్రిగారిది అని పదిమంది

ముందర నిమ్కరచేసి నందున, ఆ యెల్లప్ప గరుడాచలం మీా తండ్రిగారు కూడ నష్టమయి పోయినందున గరుడాచలం కుమారుడు మా తండ్రి గారు, మీా తండ్రిగారు మీారు కూడా యున్నప్పుడు, వత్తలూారు, దేవ సముద్రం అనంతసముద్రల మడిచెరువు వగైరా దసవందాల, మాన్యాలు కరిణీకమిరాశి బాబులు కూడా అర్ధాయం వ్రాయించి యిచ్చియున్నం దున, అదేప్రకారం మా తండ్రి యెల్లప్పగారికి కొమాళ్లు లేనందున, నన్ను దత్తత చేసికొనెను; గనుక నాపేరట దానపత్రము కావలయునని యెచ్చరి స్తిరి గనుక అదేప్రకారం వత్తలూారు అనంతసముద్రం మడి చెరువు వగైరా గ్రామాదుల దసవందాలు కరణీకమాన్యాలు భట వృత్తిమాన్యాలు వగైరా మేరబాబులు, దేశీలు, పశ్వాది పంచ లోహాలు, అప్పు ఆస్తి దేశీలు చెరిసగం అనుభవించగలవారం. యే దినము మేము వేరుపోతే ఆ దినము యిన్ని గ్రామముల మిరాశీలు అప్పు ఆస్తి పశ్వాదిపంచలోహాలు కూడా ఆదినం వరకు ఉండిన సగం మీా తట్టుచేర్చి తతిమ్మాసగం నేను తీసికొని పోగలవాడనని వ్రాయించి యిచ్చినాము. గనుక మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం మా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకొని సుఖాన నుండ మని భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక సరి. రామకృష్ణయ వ్రాలు అని యున్నది. ఇందుకు సాక్షులు: మెడకుర్తి మహేశ్వర సోమయాజుల వారు, మహారాజశ్రీ బాలాజీ రాయనివారు, మడిచెరువు సభవారు ఉదయమాణిక్యం, చింతగుంట యెర్రావారిపాళెం సభవారు, వీరల ముందరను మోదుకూరి సుబ్బన్న చేత వ్రాయించి యిచ్చినది.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజా వా ।
యేభూమిపా స్సతత ముజ్వలధర్మచిత్తాః ।
మద్ధర్మమేవ సతతం పరిపాలయంతి ।
తత్పాదుకాద్వయ మహం శిరసా వహామి ॥

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ।

సిలసిలాజారి.

మవుజె చెన్నమాంబాపురం అగ్రహారీకులు రంగసముద్రం సీతా రామభట్లు, కాచు సుబ్బాభట్టు వగైరాల వద్ద ఉన్న కాకితముయొక్క నకలు.

హారేర్లీలావరాహస్య దష్ట్రాదండస్స పాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీ ఛత్రశ్రియందదా ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౮౪ అగు నేటి శుభకృతునామ సంవత్సరం ఫాల్గుణ శు॥ ౧౪లు భానువాసరే సోమోపరాగ పుణ్యకాలే తస్మిన్ పుణ్యదివసే ఆపస్తంబ సూత్రే యజుశ్శాఖాధ్యాయి కాస్యపసగోత్రోద్భవు లయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి యెల్లమరాజుగారి నప్తృ లయిన కుమార పెద అనంత రాజుగారి పౌత్రులయిన కుమార అనంతరాజుగారి పుత్రులయిన అనంత రాజుగారు శ్రీమద్యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతులయిన చెన్నమాంబాపుర అగ్రహార స్థితాశేషవిద్వన్మహాజనులకున్ను వ్రాయించి యిచ్చిన సర్వాగ్రహార భూదానధర్మ శాసన పత్రిక క్రమమెట్లన్నను. శ్రీగిరిద్వారమునకు పూర్వ(?) ద్వారము అయిన సిద్ధవటం సీమలోకిచెల్లే మా యేలుబడిలో పొత్తపినాడు పుల్లుల నాటి సీమామూలంలోకి మా యేలుబడి పులుగులనాటి సీమలో వత్త లూరి గ్రామంలోకి చెల్లే అనంతసముద్రం గ్రామంలో ప్రాక్ ఉదీచ్య దిగ్భాగమునందు అరణ్యం ఉండగాను. అగ్రహారం చేసి హద్దులు యేర్పరచిన వివరము.

అగ్రహారం పొలానికి తూర్పు తుమ్మల పొదవంక హద్దు, దక్షిణం ద్వారి చింతల హద్దు, పడమట పణిదెం కుంట హద్దు, ఉత్తరం గానుగ మిట్ట హద్దు. ఈ స్థళమున్ను మడికి నిర్ణయం చేసినది.

పెద్ద చెరువు క్రింద ఒడ్డు క్రింది మడికి హద్దులు యేర్పరచిన వివరం.

తూర్పు గోనెలవానిచేను పడమట కట్ట హద్దు, దక్షిణం ఒడ్డు హద్దు, పడమట చెరువుపంక హద్దు, ఉత్తరం యిటికెలగడ్డ హద్దు. ఈ ప్రకారం ఉభయచతురశ్రములు ఉన్నట్టి పొలానకు హద్దులు యేర్పరచి సంఖ్యాగణాన వృత్తులు ౧౨ కి శ్రీమద్యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతులయిన ఆపస్తంభసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన భారద్వాజసగోత్రులయిన వెంకటాద్రిభట్లనప్తృలయిన వెంకట్రాద్రిభట్ల పౌత్రులయిన, పెరుమాళ్లభట్ల పుత్రులయిన గిండ్లూరి గోపాల దీక్షితులవారికి యాజమాన్యంసహా వృత్తిన్నర, భారద్వాజస గోత్రు లయిన అనంతభట్లనప్తృలయిన కృష్ణంభట్ల పౌత్రు లయున వెంకట సోమయాజుల పుత్రులయిన భండాత్మకూరి సీతారామ సోమయాజుల వారి వృత్తి ౧, శ్రీవత్ససగోత్రులయిన వెంకటాద్రిభట్ల నప్తృ లయిన వెంకటాద్రిభట్లపౌత్రు లయిన తిరుమలదీక్షితుల పుత్రులయిన మానం తిమ్మన జోశ్యుల వారికి వృత్తి ౧, కాస్యపసగోత్రు లయిన విశ్వనాథ భట్ల నప్తృ లయిన అహోబళభట్ల పౌత్రు లయిన తిప్పశాస్త్రిల పుత్ర్రు లయిన ఆలూరి అహోబళశాస్త్రిలవారికి వృత్తి ౧, శ్రీవత్సస గోత్రులయిన రామాభట్లనప్తృ లయిన లింగంభట్ల పౌత్రు లయిన రామాదీక్షితుల పుత్రు లయిన యిమ్మనూరి రఘుపతి శాస్త్రిలవారికి వృత్తి ౧ శ్రీవత్సస గోత్రు లయిన వెంకటాద్రిభట్లనప్తృ లయిన వెంకటాద్రి భట్ల పౌత్రు లయిన తిరుమలదీక్షితుల పుత్రు లయిన మానం తిరుమల జోశ్యులవారికి గ్రామ పౌరోహిత స్వాస్థ్యం, వృత్తి ౧. కౌండిన్యస గ్రోతు లయిన యజ్ఞంభట్ల నప్తృ లయిన యజ్ఞంభట్ల పౌత్రు లయిన యజ్ఞంభట్ల పుత్రు లయిన సాధు నరసంభట్ల వారికి వృత్తి ౧. ఆత్రేయస గోత్రు లయిన లక్ష్మణభట్ల నప్తృ లయిన నాగంభట్ల పౌత్రు లయిన లక్ష్మణభట్ల పుత్రు లయిన ఉల్లెం భైరవ శాస్త్రిల్ల వారికి వృత్తి ౧. శ్రీవత్సస గోత్రు లయిన రంగనాథయ నప్తృ లయిన బసువయ పౌత్రు

లయిన కొండప్ప పుత్రు లయిన గండికోట కొండప్పకు వృత్తి ౧. వసిష్ఠన గ్రోతు లయిన లింగపరాజు నప్త్రు లయిన, రమణప్ప పౌత్రు లయిన లింగమరాజు పుత్రు లయిన మోదుకూరి వెంకటరామన్నకు వృత్తి ౧. ఈ ప్రకారం వృత్తులు ౧౨. పురుషవహి ౧౧ నిశ్చయించేసి, త్రికరణ, త్రివాచక, త్రిపురుషోద్దేశంగాను శ్రీస్వామికి అర్పితముగాను జలపాషాణ, నిధినిక్షేప, అక్షీణఆగామి, సిద్ధసాధ్యంబులనియెడి అష్టభోగ స్వామ్యంబులగునట్టుగాను యీ సోమోపరాగ పర్వణి పుణ్యకాలమందు సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వంగాను యిస్తిమి; గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యాయంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని సుఖాన ఉండేది.

సామాన్యోయం ధర్మసేతుః నృపాణాం ।
కాలేకాలే పాలనీయోభవద్భిః
సర్వానేతాన్ భావినః పార్థివేంద్రాన్
భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః ॥

యేభూమిపాః సతత ముజ్జ్వలధర్మచింత్తా।
మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజా వా ।
మద్ధర్మమేవ పరిపాలన మాచరంతి ।
తత్పాదుకద్వయమహం శిరసా వహామి ॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

౫. మవుజే వత్తలూరిలో యుండే గండికోట వెంకటనారాయణరావువద్దనున్న సన్నదులు :

శుభకృతునామ సంవత్సరం ఫాల్గుణ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు వత్తలూరు

దేవసముద్రం రెడ్డికరణాలకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం. ప్రాకు సంవత్సరం గ్రామాదులలో వత్తలూరు పెదతిమ్మన్న భాగం కరిణీకమిరాసితో కూడి సందులకు అతగాడు మృతనష్టమయిన గ్రామాన జాస్తిఅయి యున్నందున యిప్పుడు గండికోటఅప్పన్న తాళ్లపాక వెంకన్న సముఖానకు వచ్చి ఆమిరాసి తనకు దయచేయవలసినది, నగరికి కట్నము ఒప్పుతున్నా మని మనవిచేసికొనిరి. గనుక యిప్పుడున్నూ పెద్దతిమ్మన్న భాగము మిరాసికిగాను కట్నం ౧౧౫ చక్రాలు నూటపదిహేనుచక్రాలు. ఆమిరాసీ యేమియున్నప్పటికిన్ని అప్పన్నకు వెంకన్నకు సెలవు యిచ్చినారము. ఆభాగమునకు వచ్చిన మేర మీరాశి వగయిరా యావత్తున్ను వీరికి నడిపిస్తూ వచ్చేది.

ఇందుకు తాలీకు వ్రాసుకొని అసలు తిరుగాయిచ్చేది. శ్రీరామా అనేవ్రాలుతో కూడిన సన్నదు ౧.

౬. రాక్షసనామ సంవత్సరం అధిక భాద్రపద ఒ ౬ లు శ్రీమతు గండికోటఅప్పన్న గారికి సాయపనేని చింతన్న మిక్కిలినేని మూర్తెన్న గారు వ్రాయించి యిచ్చిన చెల్లుచీటి. వత్తలూరు దేవసముద్రము గ్రామాదులలో తాళ్లపాకవెంకన్న మీరు పెద్దతిమ్మన్న భాగం దివాణానకు జప్తిఅయి యుండగాను అది మీరు ఉభయత్రులు కట్నం ఒప్పుకొని మీరు తీసుకొని పుచ్చుకొని(?)కొన్ని దినములు జరిగిన తరువాతను వెంకన్నవచ్చి నాకుమీరాసివద్దని మమ్ముల వత్తలూరికి వెంటబెట్టుకొనివచ్చి వత్తలూరి అప్పన్న, పిడతల నరసన్న, కొడవలి రామిరెడ్డి, అంబటి వెంగనరెడ్డి వీరల ముందర నాకు మీరాసి అక్కర లేదు, అక్కర పనిలేదు, అని ఒప్పగించి ఆమిరాసి తనభాగం క్రయం ౫౭౪ యాభైయేడు వచ్క్రాలన్నర మీద మాకు హాకాతి యిచ్చె గనుక ఆప్రకారం ౫౭౪ చక్రాలకు చెల్లిస్తిరి గనుక చెల్లించుకొని వ్రాయించి యిచ్చిన చెల్లుచీటి. చింతన్నసమ్మతిన మూర్తెన్నవ్రాలు, వత్తలూరి కరణం రామన్నవ్రాసిన చెల్లుచీటి. చింతన్న సమ్మతిన మూర్తెన్న వ్రాలుతో ఉండే కాగితము చెల్లుచీటిసహా.

౭. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౧ అగునేటి సౌమ్యనామ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧ లు షడ్దర్శనం చూడామణి సోమయాజులవారున్ను రామాభక్తుల సోమేశ్వర సోమయాజుల వారున్ను గండికోట అప్పన్నకు వ్రాయించియిచ్చిన అమరికెచీటి. పూర్వమందు షడ్దర్శనం ఈశ్వర సోమయాజులవారు మీతండ్రి తిమ్మన్న గారి పేరిట మహారాజపురం అగ్రహారంలో కాపులను కుదిర్చి పల్లెకట్టించి పొలంసాగించి పంపుచేసేటందులకు పల్లెకట్టుమాన్యం నడిపిస్తూ యున్నామనిన్ని వ్రాసియిచ్చియుంటిమిగదా. వృత్తులపొలం విడికాక పంపకంచేసికొంటూ యున్నంతలో నిర్ణయముచేసిన స్థళనిర్ణయ వివరం : తూర్పున బాడువను మీరుతొవ్వించుకొన్న బావిక్రింద చేను ౩ కుం మూడుకుంటలు, గంగులరేవుచేలికి ఉత్తరం పోచిరాజు అప్పన్న విడుదల చేను కాడారంభము కుం ౫ అయిదుకుంటలు : ఉభయం చేను కుంటలు ౮ యెనిమిదికుంటలు సర్వమాన్యముగాను వ్రాయించి యిస్తిమి. అనుభవించుకొని మీపుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సుఖానఉండేది. సోమనాథసోమయాజుల(వారి)వ్రాలు, సోమేశ్వరసోమయాజులవారివ్రాలు.

౮. రౌద్రినామ సంవత్సరం శ్రావణ శు॥ ౧౦ లు రాజశ్రీ గండికోట అప్పన్నగారికి ముక్కా కృష్ణమయగారి మారంరెడ్డి వ్రాయించి యిచ్చిన మాన్యవిక్రయపత్రిక వివరము. జిల్లేళ్లమడక ముక్కా చెంచురెడ్డి మారిఫత్తు పొలంమాన్యం ఉండగా మా అవసర నిమిత్తం మీచేత అప్పతీసికొన్న రొక్కం ౬ (౧౪) ఆరుచక్రాలు నాలుగురూకలకు మా భాగం మాన్యం కు ౧ కుంటెడు మడిన్ని మీకు ఖరీదీకియిస్తిని గనుక మీపుత్రపౌత్ర పారంపర్యతరం అనుభవించుకొని సుఖాన ఉండేది. ఇందుకు సాక్షులు అచ్చిరాజు చలమన్నవ్రాలు ముక్కారామిరెడ్డివ్రాలు మారంరెడ్డివ్రాలుతో కూడా కాగితం.

రౌద్రినామ సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౫ లు శ్రీమతు చిన ఓబళాపాటి రెడ్డి కరణాలు గండికోట తిమ్మప్పకు వ్రాయించి యిచ్చిన

కాలునామా. తరువాతను, పొదుచేలస్థళానకు చినగాలుగారి సముదాయం మడి `గడ్డతీర్పు మీరు ఖరీదికి తీసికొంటిరి గనుక ఆ స్థళానకు ఉత్తరం గడ్డతీర్పు తీర్పించుకొని ఫలంచేసికొనేము కౌలు కావలయునని అడిగితిరి గనుక, మీకు కవులుయిచ్చిన వివరం. ఈ సంవత్సరం మడికుంట ౧ కి తూక లెక్కను, రెండో సంవత్సరం మడి కుంట ౧ కి రెండు తూకల లెక్కను, మూడో సంవత్సరం తాగాయితి యెల్లప్పటికిన్ని కుం ౧ కి నాలుగు తూకల లెక్కను దేశ ఒప్పందం పట్టి తగిలితే అర్ధం లెక్కను పయిరడుగుకు . యీ కవులుకు అర్ధం లెక్కను యీ ప్రకారం సర్వ మక్తాగా కవులు యిచ్చినారం. మా కవులును విశ్వసించి విస్తారముగా ఫలముచేసికొని సుఖాన నుండేది. రెడ్ల వ్రాలు తోకూడా కాకితం కవులు ౧.

౧౦. దుర్మతినామ సంవత్సర నిజ జ్యేష్ఠ శు॥ ౨ లు శ్రీమతు వత్తలూరి అధికారము రెడ్డికరణాలకు గండికోట అప్పన్నగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన కవులునామా. తరువాతను ఊరస్థళంలో భట్టు వారిబావికి చేనికి దూర్పు దిన్నెమీద బావి తొవ్వించుకునేము కవులు కావలయునని అడిగితిరి గనుక మీకు కవుయి యిచ్చిన వివరము. భట్టు వారి బావి క్రింద చేను, విడుదల భండారం వెంగమరాజు వెంకటగారి బావి క్రింద చేను విడుదలచేసి యిప్పితిమి గనుక అందుకు కుంట ౧ కి ౧౨ లెక్కను, పైరడుగుకు కుంట ౧ కి ౧౧ లెక్కను కట్టి తొవ్వించుకొని గడ్డతీయించుకున్న మట్టుకు కుంట ౧ కి యీ సంవత్సరం ౧౧ లెక్కను. పైరడుగుకు అర్ధం లెక్కను, గడ్డతీరు తీయించుకున్న మట్లుకు బాలాటాబా చేనికి యెల్లప్పటికిన్ని కుం ౧ కి ౧౩ లెక్కను, పైరడుకు అర్ధంలెక్కను యిందుకు అరవాసి వడ్డిన్ని కుంట ౧ కి ౧౪ లెక్కను, పైరడుగుకు అర్ధంలెక్కను యీ ప్రకారం కౌలు యిచ్చినారం. మా కవులు విశ్వసించి విస్తారం ఫలం చేసుకొని సుఖాన నుండేది. అని. కౌలుకాగితము ౧ రెడ్లు అంబటి వెంగళరెడ్డి వ్రాలు, కొడవలి పాపిరెడ్డివ్రాలు, కరణం రామన్న వ్రాలు.

౧౧. మపుజే వత్తలూరు గ్రామం అంబడి శేషారెడ్డిగారి దగ్గర నున్న రాగివలక మీాద ఉన్న తామ్రశాసనానికి నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౪౩ అగునేటి విరోధికృతునామ సంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౦ గురువారం, ముమురుబాల గోత్రోద్భవు లయిన అంబటి తిమ్మారెడ్డి పుత్రస్య, చినతిమ్మారెడ్డి నామధేయస్య వత్తలూరి గ్రామం పొలిమేర తొక్కిన హద్దులు నిర్ణయం మొదటి హద్దు సుద్ద రేవు పేయిపరకు హద్దు, ఆ తూర్పు పాలెం కుంట హద్దు, మూకురాళ్లవందర హద్దు, ఆ దక్షిణము ఓరంపాటి వత్తలూరు గడిసందు సిగవెళ్లగుంట హద్దు, దూకురాళ్ళవంద హద్దు, ఆ దక్షిణమున గవానిమిట్ట హద్దు, ఆ దక్షిణం నైరృతి మూలవంటి చోటు హద్దు, ఆ పశ్చిమం చలమలగడ్డ హద్దు, ఆ పడమట మేడి మాను చాపు హద్దు ; ఆ దక్షిణం మనారుతూముహద్దు, ఆ పడమట మారునితువ్వ హద్దు, ఆ పడమట పుల్లతీగెలతోన తలగడ హద్దు, ఆ పడమట రాళ్లేరేవు దక్షిణపు కట్టు హద్దు, ఆ పడమట మల్ల బయట పడమటినట్టువ హద్దు, ఆ ఉత్తరం మంటిచింత మొడ హద్దు, ఆ ఉత్తరం నెద్రగుండం హద్దు, ఆ ఉత్తరం రాజనపుకోన, కోన ఉత్తరం చాపు హద్దు, ఆ ఉత్తరం పడికి కనుమ హద్దు, ఆ ఉత్తరం నల్లముంతల సెల హద్దు, ఆ ఉత్తరం వాలుమమానుపడె కట్టుకొమ్మ హద్దు, ఆ ఉత్తరం నడపి చెరువులో పడమటి కొమ్మ హద్దు, ఆ ఉత్తరం దేవసముద్రం చెరువులో కూడలివంక హద్దు, ఆ ఉత్తరం కోన రాజు గట్టు హద్దు, ఆ తూర్పు బండల రేవు హద్దు.

గ్రామం మిరాశిదార్లు ఇంజేటి పెదరామకృష్ణయ, గ్రామ- పురోహితులు మానం తిరుమలభొట్లు, వడ్ల వోబయ, కరమల వెంకటపతి చాకలకనకడు, మంగలవెంకటపతిగాడు, , తెలాడిచెన్నుగాడు, మాదిగె ఓచు(బు?)గాడు, శెట్టిగాలినాగడు, నీరుకట్టు ఎల్లుగాడు, గ్రామం పద్దెనిమిది వర్ణాలవారు, గ్రామంపెద్దమనుష్యులు 'బుచ్చిరెడ్డి, ఎల్ల ఆవుల ఎఱ(?), రావేటిపుట్టయ, మంచినీళ్లగంగనబోయుడు, సెట్టిపల్లినాగయ ఈజనాలతో

కూడ అల్లె(మెల్ల)తొక్కినవిర్ణయం. యందుకుమాన్యం వ్రాటుకూరి వత్తె లూరిగండి సందున చేను ౨౬ కుంటలు; ఉమ్మడి వత్తెలూరిచెరువుక్రింద తొ్రవమాని మడిలో చింత కుంటలు ౮; ఉభయం చేను మడి కుంటలు ३४ ముప్పై నాలుగు కుంటలు యిచ్చినారం. గనుక మీా పుత్ర పౌత్ర పారం పర్యంతరం అనుభవిస్తూయుండేది.

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం ॥

౧౭. గాదెల గ్రామములో గంగాళమ్మ దేవాలయం ముందర వ్రాడ్చివేసియున్న శిలాశాసనం ప్రకారం నకలు.

శ్రీ సూర్యనారాయణ నీ పాద మేగతి॥ నమ్మినాము. శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౯ వెలియేండ్లు(?) హేవళంబినామ సంవత్సర మాఘ శు॥ ౧౦ లు భానువారం ఉత్తరాయణ కాలమందు గాదెల అనే పాళెము యేర్పరచుకునే నిమిత్తం అల్లె(మెల్ల?)హద్దులు యేర్పరచు కొనే నమిత్తం, రాజుల నలసిద్దులగారి గురప్ప గోలకొండకుపోయి పాచ్చాయివారి పేర, దేశాయి నలమూరు బుచ్చిరెడ్డి పేర, గంగారావు నరసింగరావు పేర పరవానా తెచ్చియిస్తే వారు దేశాయి రెడ్లను, గ్రామాదుల రెడ్డికరణాలను, పిలిపించుకొని యీా వర్తమానం చెప్పినంత టిలో పూర్వము అల్లెహద్దులుయేర్పరచిన కేతంరెడ్డి బోడిరెడ్డి కుమా రుణి పిలిపించి, పూర్వం మీా పెద్దలు అల్లెహద్దులు యేర్పరచినారుగదా, ఇప్పుడు గాదెల అనేగ్రామానకు అల్లెహద్దులు యేర్పరచుమని సెలవు యిచ్చిరి గనుక యిందుకు మహారాజశ్రీ మల్లిమెల్లమరాజుగారిచేత సెలవుతీసికొని అంచితయోగిమునీశ్వరుడు ఉండే నల్లరాళ్లగవిగట్టు దగ్గ రకువచ్చి అక్కడనిలిచి విఘ్నేశ్వరుని పూజచేసి మునీశ్వరులకు వందనం చేసి కేతంరెడ్డి నారాయణరెడ్డి గాదెల గ్రామానికి అల్లెహద్దులుయేర్ప

రచిన నిర్ణయం: గవిగట్టుకు దక్షిణం సోవినూకుల యెఱ్ఱప చేను సోమి మాను హద్దు, అటుదక్షిణం రాజులవాండ్లపల్లెనడుమ కంభము చేను చెలికచేలు హద్దు, వెదుళ్లవంకమూల పాలమానితిప్ప సారితీగెల కట్టువ పడ(మ)ట(?)వేపమానుహద్దు, అటుదక్షిణం గుంపిళ్లకట్టువ దక్షిణం యెఱ్ఱ వా(తా?)డక చాలురాయి పుల్లయచేను డ(డొ)ంకపడమట వేపమాను చీకర్లకయ్య చిక్కిమాకుల మొదటిరాయి హద్దు, దక్షిణం నోరనెవులు పాటికురువ పడమటి దడిహద్దు, పట్టికోనవెంట తూర్పు వాయ మడుగు యేరు పడమటగడ్డ హద్దు, అటుదక్షిణము యినుమద్దుల తూర్పుకట్టువహద్దు, అటు దక్షిణం చాలు చింతమాకులుహద్దు, అటుదక్షిణం పాతకనమమోర తూర్పు కరకమాని కొప్పడొక్కలపెంట కొండగార్లయేరు మొబ్బు రేవు బలుసుబండల సరిహద్దు, అటుపడమట నచ్చుసీళ్ల మొడపెంట బొల్లిమోర తువ్వపడమట మంచినీళ్లకందువ వెంట ఆ పడమట గుడాలతువ్వహద్దు, ఉత్తరం లేకువెట్లతువ్వ సరిహద్దు, అటుఉత్తరం రాయితీసినపొలం తూర్పుగడ్డ అటుఉత్తరం పులుసుగుంత అల్లిగుంపుల సెలమరికె అందుకు పడమట కట్టువ హద్దు, అటుఉత్తరం యిందులగుంతకోన ఉత్తరంపల్ల తీగెలకోన అటుఉత్తరం యంతర్లకొప్పు ఉత్తరం మొరపెంట చింతమ్మ బోటు పడమటిహద్దు, అటుఉత్తరం గూబలగుంత పడమట పేటహద్దు అటుఉత్తరం మల్లెలతిప్పబోటుకుతూర్పుదరిహద్దు, అటుఉత్తరం పొక్కిటి చింతమాకులహద్దు, అటుఉత్తరంమా రేడుమాకులడొంకసరిహద్దు, అటు ఉత్తరం ముష్టిమానుల చెలిక ఆ ఉత్తరం పెద్దవడియ యెఱ్ఱవందకు దక్షిణము తూర్పు చంద్రమాకులు యెఱ్ఱతెరప పెనుపెంటజువ్విమాను హద్దు, అటుతూర్పు జిన్నగట్టుకు ఉత్తరం తువ్వబైట వేపమానుహద్దు, అటుతూర్పు పెద్దగట్టుకుదక్షిణం తూర్పునహద్దు, అటుతూర్పుకమడ మాకులచెలికను కమడమానుహద్దు, అటుఉత్తరంతూర్పు పాములయేటి తూర్పుగనిగట్టుకుదక్షిణము పడమటజువ్విమాను. ఈ ప్రకారముగాదెల అనే గ్రామమునకు అల్లెహద్దులను నిర్ణయముచేసి యేర్పరచిన అల్లె నిర్ణయము. ఇదియెవ్వరులేదన్నను, కాశీలోగోవునుజంపినపాపానబోదురు. గోహత్య, బ్రహ్మహత్య, స్త్రీహత్య, శిశుహత్య చేసిన పాపానబోదురు.

ఈ గ్రామానకు అల్లై నిర్ణయముచేసియేర్పరచిననారాయణరెడ్డికి, బుచ్చిరెడ్డికి అప్పుకొండుబోడి కట్టుబడి యినాముచెప్పినాము. గట్టుకు పడమట నాగాకొండ్రెడ్డికి ఆవుమాన్యము కుంటలు ౪ నాలుగు స్థళము చెప్పినారం. మీా పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంతం అనుభవించుకొని సుఖానసుండేది. హరిహరాదులుచూడగాను, తిరునామాచారిచేతను రెడ్లు తండాయీా, యెఱ్ఱా బత్తుడు, మంగినేనిహాపానాయుడు, గాజులునలశిద్దుగారెగురవప్ప వేయించిన అల్లైశాసనము. ఇదివరకు అబద్ధమనిచెప్పినప్పటికిన్ని వంశనాశనమయి పోదురు.

ఈ శాసనము దాఖలాపడేదిలేదు, ఎందువల్లనంటే అప్పట్లోమట్లి యెల్లమరాజులేడు. ఇదిగాక నలమూరువారికి అప్పుడు దేశాయీాతనము అయియుండలేదు.

చినవోరంపాటిసమ్మతులో మవుజే జిల్లేళ్లమడక అగ్రహారీకులయిన తిరుమల కొమారవరదాచార్యుల దగ్గరనున్న నాగరపుతామ్రశాసనం నకలు.

నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే।
త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయశంభవే॥ ౧

హారే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతువః।
హేమాద్రికలశా యత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియం దదౌ॥ ౨

కల్యాణా యాస్తు తద్ధామ ప్రత్యూహతిమిరాపహాం।
యద్గజోప్యగజోద్భూతం పంచాస్యే నాపి లాలితం॥ ౩

జయతి క్షీరజలధేః జాతంసవ్యేక్షణం హరేః।
ఆలంబనం చకోరాణా మమరాయుష్కరం మహః॥ ౪

పౌత్ర స్తస్య పురూరవా బుధసుత స్తస్యాయు రస్యాత్మజః।
సంజజ్ఞే నహుషో యయాతి రభవ త్తస్మా చ్చపూరు స్తతః।
తద్వంశే భరతోబభూవ నృపతిః తత్సంతతౌ శంతనుః।
తత్పుత్రో విజయో భిమన్యు రుదభూ త్తస్మాత్పరిక్షి త్తతః॥ ౫

నంద స్తస్యాష్టమోభూ త్సముజని నవమ స్తస్య రాజ్ఞశ్చళుక్యః ।
క్ష్మాప స్తత్ప్ర ప్తమః శ్రీ పతిరుచిరభవద్రాజపూర్వో నరేంద్రః ।
తస్యాసీద్బిజ్జలేంద్రో దశమ ఇహ నృపో వీర హెమ్మాళిరాయః ।
తా త్త్రియాకోమురారా కృతవతి రుదభూ త్తస్య మాయాపురీశః ॥ ౭

తత్తూర్యో జని తాతపిన్నమ మహీపాలో నిజాలోకన ।
త్రస్తా మిత్రగణా స్తతోజనిహరన్ దుర్గాణి సప్తాహితాన్ ।
అహ్నైకేన ససోమదేవ నృపతి స్తస్యైవ జజ్ఞే సుతో ।
వీరో రాఘవదేవరాజు రభవ త్తేషాంసమోభూ న్నృపః ॥ ౮

ఆరవీటినగరీవిభోరభూ దస్య బుక్కధరణీపతి స్సుతః ।
యేనసాళువ నృసింహరాజ్యమ ప్యేధమాన మహసా స్థిరీకృతమ్ ॥

స్వఃకామినీం స్వతను కాంతిభి రాక్షిపంతో
బుక్కావనీపతిలకో బుధకల్పశాఖీ ।
కల్యాణినీం కమలనాభఇ వాబ్ధికన్యాం
బుక్కాంబికా ముదవహ ద్బహుమానశీలాం ॥ ౯

సుతేవ కలశాంబుధే సురభిశాఖగం మాధవా
త్కుమారమివ శంకరా త్కుల మహీభృతః కన్యకా ।
జయంత మమర ప్రభో రపిశచీవ బుక్కాధిపాత్ ।
సుతం జగతి బల్లమాలభత రామరాజం సుతం ॥ ౧౦

సహాస్రైస్సప్తత్యాసహితమపియ స్సింధు జనుషాం ।
సపాదస్యానీకం సమితి భుజ శౌర్యేణ మహతా ।
విజిత్యాయం తస్మా దవనిగిరి దుర్గం విభుతయా ।
విభూతేంద్రః శాసవ్యోదయమపి విద్రావ్యసహసా ॥ ౧౧

కందనవోలిదుర్గ మురుకందళమభ్యుదయో
బాహుబలేన యో బహుళతరేణవిజిత్యహరేః ।
సన్నిహితాసు తత్రచరణాంబుషుభ క్తితయా
జ్ఞాతిభిరర్పితం సుధాయ తేస్మని షేవ్యవిషం ॥ ౧౨

శ్రీరామరాజక్షితిపస్యతస్య చింతామణే రర్థికదంబకానాం ।
లక్ష్మీస్మరి వాంభోరుహ లోచనస్య లక్కాంబికాముఖ్యమహిష్యథాసీత్ ॥ ౧౩

తస్యాధికై స్సుమభవ త్తనయ స్తపోభిః
శ్రీరంగరాజ నృపతిః శశివంశదీపః ।
అసత్యముల్లసిత ధాముని యస్యచిత్రం ।
నేత్రాణి వైరిసుదృశాంచ నిరంజనాని ॥ ౧౪

గాండీవివాన లేష్వాసకుండే తతగిరిచుభుజే స్తంభ తేజోవివస్వ ।
త్ప్రే)మ్నా రాతి నానావిధపురల(ల)నాంమందహాసే(ఎ)బాసే ।
పాదాతాశ్వీయదంతావళనివహరజఃపూరితాశాయశూరః ।
త్రిష్వేకాయోధనేకః త్రిదశపతిభృదాశ్చర్యధుర్యాయతస్మై ॥ ౧౫

సతీం తిరుమలాంబికాం చరితలీలయారుంధతీ ।
ప్రథామపి తితిక్షయా వసుమతీయశోరుంధతీం ।
హిమాంశురివ రోహిణీం హృదయహారిణీం సద్గుణైః ।
ఆమోదత సధర్మిణీ మయ మవాప్యరాజాగ్రణీః ॥ ౧౬

రచిత నయవిచారం రామరాయం చ వీరం ।
వర తిరుమలరాయం వేంకటాద్రిక్షితీశం ।
అజనయత స ఏతా నానుపూర్వ్యా త్కుమారా ।
నిహా తిరుమలదేవ్యామేవ రాజో మహౌజాః ॥ ౧౭

సకలభువనకంటకా నరాతీన్ ।
సమితి నిహత్య స రామరాజవీరః ।
భరతను(త)భగీరథాదిరాజః ।
ప్రథితయశాః ప్రశాసచక్రముర్వ్యాః ॥ ౧౮

వితరణపరిపాటీ యస్య విద్యాధరీణాం ।
సఖుంముఖర వీణానాదగీతం నిశమ్య ।
అనుకలమయ మాలాంబుబింబాపదేశా ।
దమరనగరశాఖీ లజ్జయామజ్జతీవ ॥ ౧౯

వ్యరాజత శ్రీకర వేంకటాద్రి।
రాజాశ్రితో లక్షణచారుమూర్తిః।
జ్యాఘోషదూరీకృత మేఘనాదః।
కుర్వన్ సుమిత్రాశయ హర్షమిత్రం॥ ౨౦

త్రిషుశ్రీరంగక్ష్మా(ఙ్మా?)ప్రభృతి కుమారేష్వధిరణం।
విజిత్వాధత్తేస్మతిరుమలమహారాయ నృపతిః!
మహారాజస్సామ్రాజ్యే సుమతి రభిషిక్తో నిరుపమే।
ప్రశా స్యోర్వీంసర్వామపి తిసృషుమూర్తిష్వవహారిః॥ ౧౨

యశస్వినామగ్రసరస్యయస్య పట్టాభిషేకే సతిపార్థివేంద్రః।
దానాంబుపూరై రభిషిచ్యమానాం దేవీపదంభూమిరియందధాతి॥ ౨౨

యస్యాత్రిప్రౌఢతేజ స్సవితరివిరుతధ్వాంతభేది న్యుదితే।
కీర్తిక్షీరార్ణవాంతః స్ఫురుతరవికసత్పుండరీకోపమస్య।
శ్వేతచ్ఛత్రస్యమధ్యే కనకకలశికాభాసతే కర్ణికాభా।
తస్యోపాంతే మరాళద్వయమివవిలసచ్చామరద్వందమాస్తే॥ ౨౩

పౌలోమీవసురాణాంపత్యు శ్చంద్రస్సరోహిణీవశుభా।
శ్రీరివ జయతిమురారే శ్చన్నమదేవీసధర్మిణీయస్య॥ ౨౪

అవినీతజాత పరిభూతభూరసా
మవనీం బలేన మహతాసముద్ధరన్।
శరణీభవం వినయునాం సమంజనాన్।
ధరణీవరాహబిరుదం బిభర్తియః॥ ౨౫

భోగిత్వే విదితేపి జిహ్మగఇతి వ్యాళాధిరాజం లస
ద్వోత్తత్రై(?)జలసంశ్రయాంతికష్టరం దానేపిమంచాశ్రితి।
దిగ్నాగాంబుజనాగ పుష్పకకుశైరిత్యేవహిత్వాగిరిం।
స్తత్తత్సద్గుణసంపదైకశరణం భూరేతివస్తేణయన్॥ ౨౬

స్వైరం సంభృతకంటకోథసుకృతోత్కృష్టం విధాయాఖిలం ।
క్ష్మాకేదారముదారదానసలిలో సారైస్సమాపూర్యచ ।
సంవృద్ధ్యానఘకీర్తిసస్యనివహాంతత్త్వాలికాం విక్రమ ।
శ్రీకాంతాంభుజతోయమానశిఖరీదత్తేహి యస్తేజసా ॥ ౨౭

జిష్ణుత్వం శుచితాం ప్రజాసుసమతా వర్తిత్వమ ప్యాశ్రితో
వృత్తిం పుణ్యజనప్రియామధిగతః ఖ్యాత ప్రతాపా ఇతి
ప్రాప్తః కిన్నర విభ్రమంధనపతి స్సర్వజ్ఞభావాంచితః
ప్రాయోయః ప్రకటీకరోతి భువనే తత్త ద్దిగీశాంశతాం ॥ ౨౮

హుత్వా మంత్రిపురస్సరం రిపుయశోలాజాన్ ప్రతాపానలే ।
సంప్రాపయ్య పదానిస ప్తభువనేష్వారోప్య మేరూపలం ।
స్ఫీతః కీర్తిమయీం వధూం పరిణయన్ సత్కౌతుకోల్లాసినీం ।
యస్సింహాసనమాశ్రితో విజయతే గృష్ణాద్విజేంద్రాశివః ॥ ౨౯

దివ్యాః కన్యారిపుభ్యో దిశతివనభువం తన్నివాసం విధత్తే ।
తద్దారాంస్త్రీస్తపాకం సృజతి జనయతే సాధ్వసం తత్పురేషు ।
తధ్వానైఃకీర్తికావ్యంపఠయతి నిదధాత్యద్భుతం తద్భదాఘ్న
తల్లక్ష్మీర్ధామ చ స్వం కలయతినియతం ధర్మతోయస్యబాణః ॥ ౩౦

అశ్రాంత విశ్రాణనకీర్తి సామ్యం
సారద్యుమం యస్యతు లబ్ధరామాః ।
తచ్ఛేతపస్యం తిలియఃతటిన్యాః ।
ప్రవాళకాషాయ పదాజపాప్తాః ॥ ౩౧

కాంచీ శ్రీరంగ శేషాచల కనకసభాహ్యేళాద్రీశ ముఖ్యే ।
ష్వావృత్త్యావృత్య సర్వేష్వతనుత విధివద్భూయసాం శ్రేయసే యః
దేవస్థానేషుతీర్థేష్వపి కనకతులాపూరుషాదీనినానా ।
దానైఃప్రదానైరపి సమమఖ విభవైరాగమోక్తాని తాని ॥ ౩౨

యస్మిన్ మహీమంగదనిర్విశేషం యశోధనేభిభ్రతి బాహుకాండే ।
అహీశ్వరోగోపురధారివేష మాధోకతే భూభరణకేయూరం ॥ ౩౩

యస్మింశ్శాసత్యేకవీరే ధరిత్రీమేణాక్షీణామేవ కార్శ్యం విలగ్నే ।
కౌటిల్యం తత్కుంతళే కర్కశత్వం తద్వక్షోజే చాపలం తత్కటాక్షే ॥ ౩౪

వారాశిగాంభీర్యవిశేషధుర్యః । చౌరాశిదుర్గైకవిబాళవర్యః ।
పరాష్టదిగ్రాయయశోంశః । ప్రకారం భోగ్యం కరశార్ఙ్గదరాంతరంగః ॥ ౩౫

హాతరిక్షరని మేషానోకహో యాచకానాం ।
హోసబిరుదరగండో రాయసరాహుత్తమిండః ।
మహితచరితధన్యో మన్నియర్ సోముకాది ।
ప్రకటితబిరుదశ్రీః పాటితారాతిలోకః ॥ ౩౬

ఉభయదళపితామహోమతానాం ।
అభయపదార్పణతత్పరోరిపూణాం ।
అయమవహాళురాయమానమర్ద ।
త్యఖిలజనైరభిధీయమానధామ ॥ ౩౭

తాతవితోడయో బిరుదమన్నెరగండతమోద్దండ ।
బలోత్కళేంద్రబయపండితవీరయుతః బిండమశాలి ।
బాహుబలదండిత వైరిగణో ।
గండరగూళి మన్నెపుల్లి మాన్యమహాబిరుదః ॥ ౩౮

సారవీరరమణీయాసముల్లసన్నారవీటిపురహారనాయకః ।
కుండలీశ్వర మహాభుజాశ్రయన్మండలీకధరణీవరాహతాం ॥ ౩౯

అంతెంబరగండాంకః సింధ్వంతక్షితిరక్షకః ।
వెంగ్యత్రిభువనమల్లసింఖ్యాక్షితికశార్జునః ॥ ౪౦

అరిగోళసురత్రాణో హరిగోచరమానసః ।
రాజ్ఞాంవరోరణముఖే రామభద్రఇతి శ్రుతః ॥ ౪౧

వర్ణ్యతేయశసా నానావర్ణశ్రీమండలీక గండఇతి ।
ఆత్రేయగోత్రజా మగ్రసరోభూభుజా ముదారయశాః ॥ ౪౨

అతిబిరుదతురగదప్పా మతిగురురోదప్పామగధమాన్యపదః ।
కల్యాణినీతిశాలీ కల్యాణపురాధిపః కళాచతురః ॥ ౪౩

చాళుక్య చక్రవర్తి మాణిక్యమహాకిరీట మహనీయః ।
హేబిరుదరాయశాహాత్త నేత్రైక్యైకభుజంగబిరుదరమణీయః ॥ ౪౪

కూలంకలక్లోనరానికోపాలకోంగజయభరి త్త(స్త్రి)ః ।
రమ్యతరకీర్తితద్ద(వడ్డి)యరాయదిశాపట్ట బిరుద ఘోషణే ॥ ౪౫

ఓషధపత్యురమా ఇతగండ్ల స్తోషణహూవజితాసమకాండః ।
భాషగెతప్పువరాయరగండః పోషితనిర్భరభూనవ ఖండః ॥ ౪౬

రాజాధిరాజ స్తేజస్వీ శ్రీరాజపరమేశ్వరః ।
మూర్ఘరాయరగండాంకో మేరులంఘియశోభరః ॥ ౪౭

పరదారేషువిముఖః పరరాజభయంకరః ।
శిష్టసంరక్షణపరో దుష్టశార్దూల మర్దనః ॥ ౪౮

హిందూరాయసురత్రాణ సింధురాజగభీరధీః ।
మాలీభగండభేరుండో హరిభక్తిసుధానిధిః ॥ ౪౯

ఇత్యాదిబిరుదై ర్వందితత్యా నిత్య మభిష్టుతః ।
జయజీవేతి రాజన్యరచితాంజలి బంధయా ॥ ౫౦

కాంభోజభోజకాళింగ కరహాటాదిపార్థివైః ।
ప్రతీహారపదం ప్రాప్తైః ప్రస్తుతి స్తుతిఘోషణః ॥ ౫౧

పరిష్కుర్వన్ కర్ణాటకకనకసింహాసనమసౌ ।
మహామేరుం కల్పద్రుమఇవ బుధానందననిధిః ।
మహీం సర్వాం శాసత్ తిరుమలమహారాయ నృపతిః ।
మనోర్జితానిత్యం మహితభుజ తేజా విజయతే ॥ ౫౨

మాంధాతామహితే స్వపక్షసిమహాబాహోర్వన్మరుక్మాంగదో
రామశ్చారు వరాకృతా పృథురపిస్కంధేముఖేలక్ష్మణః ।
చిత్తేహర్ష విశేషవానవయ వై దేవాదివక్షాశ్రభృతాం ।
ఖ్యాతింయాతిమహాభుజ స్తిరుమల శ్రీదేవరాయ ప్రభుః ॥ ౫౩

శ్రీశకాబ్దే గుణనిధివేదేందు గణితేక్రమాత్ ।
ప్రజోత్పత్త్యాహ్వాయేవర్షే మాసేకార్తిక నామకే॥ ౫౪

పక్షేవళక్షే చోద్ధాన ద్వాదశ్యాం సౌమ్య వాసరే ।
శ్రీరామచంద్ర దేవస్య సన్నిధౌ శ్రేయసాం విధౌ ॥ ౫౫
శ్రీరంగరాజ భూపాల శేఖరస్యాబ్దికే దినే ।
శరమర్షణ గోత్రాబ్ధి చంద్రమా చార్యమూర్తయే ॥ ౫౬

వాదివారణ సింహాయ వరాపస్తంబసూత్రిణే ।
యశస్వినే యజుశ్శాఖాధ్యాయినే భీష్టదాధాయినే ॥ ౫౭

ప్రపేదుషే వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాచార్య ముఖ్యతాం ।
విఖ్యాతోభయ వేదాంతాచార్యవర్యాయధీమతే ॥ ౫౮

వైష్ణవాగమసిద్ధాంతభావదూరోక్తిశాలినే ।
రాజన్యకోటికోటీ రత్న పీఠాంచితాంఘ్రయే ॥ ౫౯

షడ్దర్శనీకమలినీ సముల్లాస వివస్వతే ।
యజనాదిమషట్కర్మ రచనాపావనాత్మనే ॥ ౬౦

సత్యానువర్తమనసే సద్బృందావన కర్మిణే ।
యశోదయాలంకృతాయ యదునాయకమూర్తయే ॥ ౬౧

సద్వృత్తాంసపదన్యాస సాలంకారాం రసోత్తరాం ।
కవితాంకుర్వతే జస్రం కాంతామివ వశంవదాం ॥ ౬౨

హంసకాలంకృతంశౌరే రరుణం చరణాంబుజం ।
ఆశయేవహతేనిత్య మన్తేచోపనిషద్వరే ॥ ౬౩

ఊర్ధ్వపుండ్రందధానాయ వదనాబ్జకృతస్థితం ।
వాగ్దేవ్యానిగమవ్యాఖ్యా దస్తాంగుళియుగ ప్రభం ॥ ౬౪

మహాశ్రీభాష్యసదన మణిదీపాత్మబుద్ధయే ।
రామానుజమతారామ సీమాకేళీశుకాత్మనే ॥ ౬౫

వ్యాఖ్యాతాఖిల శాస్త్రాయ విశ్వవిఖ్యాత కీర్తయే।
శ్రీనివాసోత్సవే జాతే ప్రబంధాగమయోస్సదా ॥ ౬౬

ఆదౌ స్వనామసంధానయుక్తాయ బ్రహ్మగోష్ఠిషు।
వేంకటేశారాధనార్థం వ్యోమగంగాహృతాంభసే ॥ ౬౭

కాలద్వయే మంత్రపుష్ప కైంకర్యైకరతాత్మనే।
తిరుపతి శ్రీ తోళప్పాచార్య పౌత్రాయ భాస్వతే॥ ౬౮

శ్రీ వేంకటాచార్యవర్య చిరపుణ్యఫలాత్మనే।
శ్రీనివాసాయవర్యాయ శేఖరాయమనీషిణాం ॥ ౬౯

శ్రీ సిద్ధవటసీమాంత ద్వాసినం సస్యభాసినం।
ఖ్యాతిం వరాం పులుగురునాడం చ సముపాశ్రితం ॥ ౭౦

రెడ్డిపల్లీతి విఖ్యాతా ద్గ్రామాత్ప్రాచీదిశిస్థితం।
మహీంధరాణ్మందకట్ట(మండికుట్య?) నామ్నః పశ్చిమతాంజుషా ॥

మొరుగన్యాఖ్యకుల్యాయాః ఆగ్నేయాం దిశ మాశ్రితం।
శ్రీ పెద్దోరంపాటినామ్నో గ్రామాద్దక్షిణ తాద్రితాత్ ॥ ౭౨

దక్షిణంతామరమడు గ్గభిధాన హ్రదాంతరాత్।
అప్పకొండా రెడ్డిపల్లె నైరృత్యాంహారితి స్థితం ॥ ౭౩

అడ్విమల్లెల తిప్పాద్రి శ్రీబొమ్మవరపశ్చిమాత్।
నిరువంజులహేరంబా కుండాదపిచ పశ్చిమం॥ ౭౪

కొర్లకుంటాహ్వాయ గ్రామా దుత్తరస్యాందిశిశ్రితం।
ప్రఖ్యాతే గాడెలగ్రామా దుత్తరస్యాం దిశిశ్రితం ॥ ౭౫

గ్రామా న్నూకనపల్ల్యాఖ్యా దైశానీ మాశ్రితం దిశం।
ఖ్యాతచించలగప్పాఖ్య శైలేనాపి సమన్వితమ్ ॥ ౭౬

ప్రఖ్యాతపెద్దోరంపాటి గ్రామాద్దక్షిణతస్థితం।
మహాత్తోరత్పృతీయాంశం తటాకే సముపాశ్రితం ॥ ౭౭

జిల్లేళ్లమడకాఖ్యేవ గ్రామేన చ తనీయ్యసా ।
శ్రీ తిప్పరెడ్డిపల్లాఖ్యామేయుషాగ్రామకేణ చ ॥ ౭౮

చా(తక)చామరనగ్రాశ్రీ పల్ల్యాఖ్యాగ్రామకేణ చ ।
గ్రామేణబలినాయిాని చెన్నుపల్ల్యాఖ్యయేన చ ॥ ౭౯

గ్రామకేణోత్తనవాడి పల్ల్యాఖ్యసముపేయుషే ।
ఇత్యేతైః పంచభిర్యుక్త ఉపగ్రామైస్సమంతతః ॥ ౮౦

నిధినిక్షేపపాషాణ సిద్ధసాధ్యజలాన్వితం
అక్షీణ్యాగామి సంయుక్త మేకభోగ్యం సభూరుహం ॥ ౮౧

వాపీకూపతటాకైశ్చ కుల్యారామైశ్చసంయుతం ।
పుత్రపౌత్రాదిభి ర్భోగ్యం క్రమా దాచంద్రతారకం ॥ ౮౨

దానాధమన విక్రీత యోగ్యం వినిమయోచితం ।
పరీతః ప్రయత స్నిగ్ధైః పురోహిత పురోగమైః ॥ ౮౩

వివిధై ర్విబుధై శ్రౌత పథికై రధికై ర్గిరా ।
మహాభుజ స్తిరుమల మహారాజమహీపతిః ॥ ౮౪

సహిరణ్య పయోధారా పూర్వకం దత్తవాన్ముదా
శ్రీహరిమూర్తి స్తదిదం తిరుమలరాయస్య నామతోయస్య
శాసనమితి వలశాసన తరుకరదానస్య గుణనిధానస్య ॥ ౮౫

తిరుమలరాయస్య గిరా స్థిర కీర్తే స్తాంమ్రశాసనశ్లోకాః ।
కవిశాసనస్స్వయంభూ స్సరస మవాదీ త్సభాపతేస్సూనుః ॥ ౮౬

మనునీతే స్తిరుమలమహారాయస్య శాసనాద్ ।
వీరయ్య గణపాచార్యో వ్యలిఖ త్తామ్రశాసనం ॥ ౮౭

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥ ౮౮

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥ ౮౯

స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం।
షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥ ౯౦

ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం।
నభోగ్యా నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా॥ ౯౧

సామాన్యోయం ధర్మసేతు నృపాణాం।
కాలేకాలే పాలనీయో భవద్భిః।
సర్వానేతాన్ భావినః పార్థివేంద్రాన్।
భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః॥ ౯౨

వరాహముద్ర

శ్రీ విరూపాక్ష

మవుజే కోటవెంకట్రాజపురం అగ్రహారములో రాజు నరసంభట్లు దగ్గిర నున్న కాగితము దాన పత్రం నకలు.

హారే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతు వః।
హేమాద్రికలశా యత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్రియందదా॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౫ అగునేటి స్వభానునామ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౩౦ లు శ్రీమత్కాశ్యప గోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన, శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి కుమార అనంతరాజుగారి పౌత్రులున్ను వెంకట్రామరాజుగారి పుత్రులున్ను అయిన, కొమార అనంతరాజ దేవచోడ మహారాజులుగారు హారితసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు, విట్టలకోనంభట్లుగారి పౌత్రులయిన పురుషోత్తమభట్లుగారి పుత్రులయిన బుచ్చనభట్లుగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన సర్వమాన్య అగ్రహార భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమమెట్లన్నను :- శ్రీమదుమామహేశ్వర పరి

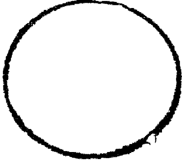
పాలితం బయిన శ్రీగిరిద్వారమునకు ఉపద్వారము అయిన సిద్ధవటమునకు చెల్లే పులుగులనాటి సీమలో సకల సంపత్కరం బయిన మెఱ్రగుంట్ల పురమునకు ప్రాగ్భాగమున్ను కొల్లగుంటకు దక్షిణభాగమున్ను పిరంగి తిప్పకు పశ్చిమభాగమున్ను గుండాలకోనకు ఉత్తరభాగము అయిన గుండాల నదీతీరమునందు వనమువేయించి దేవాలయం కట్టించి కోనేరు త్రొవ్వించి తత్తీరమునందు మా తండ్రిగారి పేరటను వెంకట్రామరాజు సముద్ర మనే అగ్రహారం కట్టించి, ఆ అగ్రహారమునకు సకల ధాన్య కరంబయిన బ్రహ్మవరం చెరువుక్రిందను, తూర్పుకమతం మడిలో రెండు నేరేడుమాకుల దక్షిణమందు కోటూరు కాలువ పశ్చిమమందు చాకి రేవుతిప్ప ఉత్తరమందు కుమార అనంతరాజసముద్రములోకి చెల్లేటి కిచ్చమ్మగారిపల్లె దగ్గిర పొలిమేర యేర్పరచి వేసిన అల్లెరాయి. ఈ ప్రకారం నాలుగు తట్లకును హద్దులు యేర్పరచి ఖండ్రిగచేసిన మడి కుంటలు ౩౬౦ మున్నూట అరువై కుంటలున్ను, చేనికిగాను యీ గ్రామములో చెల్లే చిన్నమక్కపల్లె వలయమాన శాసనముల తోటి ఉపగ్రామముగాను పరికల్పిత గణసంఖ్యాక వృత్తులు ౧౮ పద్దెనిమిది నిర్ణయం చేసి అందులోకి యజమాన వృత్తులు ౨ రెండు. మీకున్ను కడమ పదహారు వృత్తులు మహాజనాలకున్ను ఉభయం పదునెనిమిదిన్ని యీ పద్మక యోగసావర్ణిక మన్వాది ప్రయుక్త మహాపుణ్యకాలమందు మా అయ్యగారికి సుకృతంగాను శ్రీఅలిమేలుమంగా సమేత శ్రీవేంక టేశ్వర అర్పితం గాను సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను యిస్తిమి.*

మా అయ్యవారికి సుకృతంగాను, త్రికరణంగాను, త్రివాచకం గాను, త్రిపురుషోద్దేశంగాను, సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను యిస్తిమి, గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంగాను, ఆచంద్రార్కస్థాయి గాను అనుభవించుక సుఖాన నుండేది.

దానపాలనయో ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ।

* The text is repeated here again.

శ్రీ రామముద్ర

మవుజే జిల్లేళ్ళమడక అగ్రహారంలో శ్రీ వైష్ణవులు పణతుల దేవ రాజాచార్యుల వద్ద ఉండే తామ్రరేకు శాసనం యొక్క నకలు:

స్వస్తి సమస్త నిజనామాంకమాలికా ప్రశస్తిసహితులయిన, శ్రీ మద్గణేశ్వర గౌరీశ్వర దేవర దివ్యశ్రీ పాదపద్మారాధకు లయిన అయ్యావళీ ముఖ్యమయిన యాభైయారు దేశాధీశ్వరు లయిన అఘో రాగ్రహు లయిన పదవాక్యప్రమాణజ్ఞు లయిన బంధుజన చింతామణు లయిన బహుకుటుంబాధారు లయిన ఆశ్రితజనకల్పవృక్షావతారు లయిన యనవరత భూసురాశీర్వాద సంపన్ను లయిన, మహామేరు సమానధీరు లయిన పృథివిసెట్టి రాయసెట్టి, రాయనమంత్రి భాస్క రుడు మొదలయిన సాలుమూల సమస్త మయిన యాభైయారు దేశా ధీశ్వరులున్నూ, అనంతరాజపేట స్థళమందున్న స్వదేశ, పరదేశ, ఉభయ - నానా దేశ అయ్యావళీ ముఖ్యమయిన చాలుమూల సమస్త మయిన యాభైఆరు దేశాధీశ్వరులున్ను విళంబి సంవత్సర ఆషాఢ బ॥ ౧౧ లు బసవేశ్వర దేవర ముఖమంటపమునందు పెనుబాల పణుతుల కృష్ణప్ప కుమారుడు లక్ష్మణపణతులకు ధారాగ్రహీతముగా యిచ్చిన దానపత్రం. మీకు యెవరి యింట వివాహమయినా ఒక్కొక రూక లెక్కను కట్టడ వేసినారం. ఇందుకు తప్పి యెవ్వరు యివ్వకున్నా కాశిలో బ్రాహ్మణవధ చేసిన పాపాన బోదురు. ఇటని ఒప్పి యిచ్చిన ధర్మశాసనం.

ఇందుకు సాక్షులు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

రాఘవరాజపురం అగ్రహారీకు లయిన మండెం పురుషోత్తమ దీక్షితులున్ను, పిశుపాటి సుబ్బాభట్లున్ను వీరివద్ద నుండే కాకితం దాన పత్రం నకలు.

హారే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్సపాతు వః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీచ్ఛత్రశ్శ్రియం దదా ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౧ అగునేటి బహుధాన్యనామ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజన యాజన అధ్యయన అధ్యాపన దానప్రతిగ్రహషట్కర్మనిరతు లయిన వెంకటరాఘవరాజపుర అగ్రహారస్థితాశేష విద్వన్మహాజనములకున్ను, కాశ్యపగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లి కుమార అనంతరాజుగారి పౌత్రు లయిన తిరువేంగళ నాథరాజుగారి పుత్రులయిన వెంకట్రామరాజ దేవచోడమహారాజులు గారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక : శ్రీగిరిద్వారము నకు ఉపద్వారమైన సిద్ధవటం రాజ్యంలో చెల్లే మా యేలుబడి పులుగుల నాటి సీమ, కోడూరు పెనుబాల గ్రామాదుల పొలిమేర సందిష్టమున కుర్రావారిపల్లె స్థళాన శ్రీ వెంకటాచల మార్గమందు మా అన్నగారి పేరట అగ్రహారం చెయ్యగలందులకు పూర్వం అడివిలో ఖిలపడిన కుంట వడియ ఉండగా అది విస్తారం వరనలు వేసుకొని ప్రబలము చేసుకొని జీవనం చేసుకొనేమని పలకరించుకుంటిరి ; గనుక అదేప్రకారం దయచేసి పరికల్పిత గణసంఖ్యాక వృత్తులు పద్దెనిమిది నిర్ణయం చేసి యీతథా తిథి పుణ్యకాలమందు శ్రీస్వామివారికి అర్పితంగాను సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకంగా త్రికరణ త్రివాచక త్రిశుద్ధిగా దానాది వినిమయ విక్రయముల యోగ్యమానట్లుగాను నిధినిక్షేప, జల, పాషాణా, దృష్ట భోగ తేజ సామ్యమానట్టుగాను, సర్వమాన్యముగాను సెలవు యిచ్చి నారము గనుక చెరువు ప్రబలముచేసుకొని అక్కడ వచ్చిన ఫలాదులను అనుభవించుకొని మీా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యాయముగా ఆచంద్రార్క-

స్థాయిగా అనుభవించుకొని సుఖాన ఉండవలెను. వృత్తులు ౧౮కి వివరము :

౧. పరాశరగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన ఊట్ల చలపతి భట్లగారి పౌత్రులయిన శేషాద్రిసోమయాజులవారి పుత్రు లయిన - శేషంభట్లకు, యజమాన వృత్తి ౧.

౨. గార్గ్యసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర - యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన అవధానం బొజ్జకభట్లవారి పౌత్రులయిన లింగన దీక్షితులవారి పుత్రులయిన శంకరావధానుల వృత్తి ౧.

౩. వాధూళసగోత్ర - ఆపస్తంభసూత్ర - యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన - శాబల్లి రామాభట్ల పౌత్రు లయిన కృష్ణంభట్ల పుత్రు లయిన అప్పంభట్ల వృత్తి ౧.

౪. కౌశిక గోత్రాశ్వలాయన సూత్ర-ఋక్ శాఖాధ్యాయు లయిన యనమంద్ర పరదేశిభట్లగారి పౌత్రులయిన - వెంకనభట్ల పుత్రు లయిన సర్వదేవభట్ల వృత్తి ౧.

౫. వాధూళసగోత్ర - ఆపస్తంబసూత్ర - యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన - కేశవభట్ల పౌత్రులయిన - రామాభట్ల పుత్రు లయిన కోనం భట్ల వృత్తి ౧.

౬. గార్గ్యస గోత్రాపస్తంబసూత్ర-యజుశ్శాఖాధాయు లయిన అవధానం మల్లుభట్ల పౌత్రు లయిన - ఈశ్వరభట్ల పుత్రు లయిన - సేతు మాధవభట్ల వారి వృత్తి ౧.

౭. భారద్వాజసగోత్ర - ఆపస్తంబసూత్ర-యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన-పిసుపాటి నరసంభట్ల పౌత్రు లయిన లింగంభట్ల పుత్రులైన వెంకటనరసింభట్ల వృత్తి ౧.

౮. కౌండిన్యసగోత్రాపస్తంబసూత్ర-యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన తల్లంభట్ల పౌత్రు లయిన-రవణం భట్ల పుత్రు లయిన నరసంభట్ల వృత్తి ౧.

౯. కాశ్యపస గోత్రాశ్వలాయన సూత్ర - ఋక్ శాఖాధ్యాయులయిన - త్రిపురాంతక దేవుణి నారాయణభట్ల పౌత్రు లయిన - రామాభట్ల పుత్రులయిన వెంకట వీరరాఘవభట్ల వృత్తి ౧.

౧౦. కౌండిన్యస గోత్రాపస్తంప సూత్ర - యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన - బోయలకుంటల శంకరభట్ల పౌత్రు లయిన ఉమామహేశ్వర భట్ల పుత్రు లయిన శంకరభట్ల వృత్తి ౧.

౧౧. హరితస గోత్రాపస్తంబ సూత్ర-యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన గోటూరి పాపన్న పౌత్రు లయిన - రామన్న పుత్రు లయిన కృష్ణప్ప గారి వృత్తి ౧.

౧౨. కౌండిన్యస గోత్రాపస్తంబ సూత్ర - యజుశ్శాఖాధాయులయిన గొరావఝలతిల్లంభట్ల పౌత్రు లయిన అక్కంభట్ల పుత్రు లయిన వెంకటాచలం వృత్తి ౧.

౧౩. ఆత్రేయసగోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర-ఋక్ శాఖాధ్యాయులయిన - కొనగొండ్ల వెంకన్న పౌత్రు లయిన రామప్ప పుత్రు లయిన పాపన్న వృత్తి ౧.

౧౪. శ్రీవత్సస గోత్రాపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధాయులయిన బెన్నుభట్లవారి పౌత్రులయిన లింగంభట్లగారి పుత్రులయిన అహోబళ దీక్షితులవారి వృత్తి ౧.

౧౫. శ్రీవత్సగోత్రాపస్తంప సూత్ర - యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన మండెం అహోబళశాస్త్రులవారి పౌత్రు లయిన కుప్పాభట్లవారి పుత్రు లయిన పురుషోత్తమ దీక్షితులవారి వృత్తి ౧.

౧౬, ౧౭. భారద్వాజసగోత్రావస్తంబసూత్ర - యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన పిసుపాటి నరసంభట్ల పౌత్రు లయిన వీరరాఘవభట్ల పుత్రులయిన కృష్ణంభట్ల వృత్తులు ౨.

౧౮. శాలావత్ససగోత్రాపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన పిడతల పురుషోత్తమ భట్ల పౌత్రు లయిన కృష్ణంభట్ల పుత్రు లయిన వెంకటకృష్ణం భట్ల వృత్తి ౧.

ఈ ప్రకారం పద్ధెనిమిది వృత్తులు నిర్ణయం చేసినారము. ఇందుకు హద్దుల నిర్ణయం తూర్పు గుంజన నది దిగువ గొబ్బురేవు హద్దు. అక్కడ నుంచి ముష్టేరు మొదలుగాను దక్షిణానకు రాఘవరాజపురం చెర్లోకి వచ్చే ముష్టేరు కట్టుగొమ్మ హద్దు. పశ్చిమానకు ఉర్లగుట్ట పడమట హద్దు. ఉత్తరానకు చెరువు. పశ్చిమాన ఆకొనను ఉండే ఊడల మఱ్ఱిమాను దగ్గిరనుంచి పెద్ద పాలమాని మీదుగా నేరేళ్లకుంట కట్ట హద్దు. ఈ మధ్యనువున్న పొలము సర్వమాన్యంగా సెలవు యిచ్చినారము. అడివి సాధించి ఫలపరుచుకొని సుఖాన నుండేది.

దానపాలనయో ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

మవుజే మంగంపేట అగ్రహారం సభవారు వెల్లాల నరసన్న అయ్యల సోమయాజులు, రామేశ్వర శ్రౌతులు వారి దగ్గర నున్న దానపత్రం నకలు.

హారే ర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్స పాతు వః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీ ఛత్రశ్రియం దదౌ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౭౫ అగు నేటి విజయనామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శుద్ధ ౧౫ లు శ్రీమద్యజన యాజన అధ్యాపక దాన దానప్రతిగ్రహ షట్కర్మనిరతు లయిన మంగంపేట వెంకటరాజపురం అగ్రహారస్థితాశేషవిద్వన్మహాజనులకు కాశ్యపసగోత్రఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువేంగళనాథరాజుగారి పౌత్రులయిన వెంకట్రామ రాజుగారి పుత్రు లయిన తిరువేంగళనాథరాజ దేవచోడమహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన క్రమ మెట్లన్నను. శ్రీగిరిద్వారానకు ఉషద్వారమైన సిద్ధవటం రాజ్యంలోకి చెల్లే మా యేలుబడి పులుగులనాటి సీమలో మంగంపేట అనే గ్రామము సర్వాము అనంతరాజుపేట పొలం విడుదల సురభికుంట క్రింద మడి నూరు

కుంటలు బ్రాహ్మణచెరువుక్రింద మడి నూరు కుంటలు ఉభయం మడి యిన్నూరు కుంటలు మడి ఖండికగా యేర్పరచి హద్దులు నిర్ణయించేసి ఇరవై వృత్తులు నిర్ణయించేసి వెంకట్రామరాజపురము అని నామాంకితముచేసి మీకు నిధినిక్షేపజలతరుపాషాణాద్యష్టభోగ స్వామ్యం అవునట్టుగాను దానాధమన వినిమయ విక్రయములకు యోగ్యమవునట్టుగాను యీ సోమోపరాగ పుణ్యకాలమందు శ్రీ స్వామివారికి ప్రీతిగా సహిరణ్యోదక దాన ధారాపూర్వకంగా గృహోపకరణాలతో కూడా యిస్తిమి; గనుక మీ పుత్ర పౌత్రపారంపర్యంతం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను సుఖాన అనుభవించుకొని ఉండగలవారు. అగ్రహారానకు హద్దులనిర్ణయం. తూర్పునకు చక్రాల చేనికి తూర్పు బొమ్మవరంకాలువ మర్రిచెట్టు. దక్షిణానకు ఝువ(?)కాలువ నక్కలగండి; పశ్చిమానకు శిగతిప్పను రాళ్ళకట్ట; ఉత్తరానకు నీరు వంపులలో సంజీవరాయణి దేవాలయం గోవిందమ్మకుంటకట్టె పిడుగుపడిన కొండానున్ను. ఈప్రకారం హద్దులు నిర్ణయం చేసి యిస్తిమి గనుక సుఖాన అనుభవించుకొని యుండగలవారు. ఇందుకు వృత్తుల వివరం: ౧. వెల్లాల వెంకట్రామ శాస్త్రులవారి వృత్తులు ౨. అన్నదానం వెంకటావధానులు వృత్తి ౧. ఓరుగంటి సుబ్బావధానుల వృత్తి ౧. మున్నా వెంకావధానుల వృత్తి ౧. పాణ్ణెం కృష్ణశాస్త్రులవారి వృత్తి ౧. జీవణిగి శ్రీనివాసాచార్యుల వృత్తి ౧. తీగెలపల్లి శీతారామశాస్త్రులవారి వృత్తి ౧, బనగానిపల్లె యజ్ఞేశ్వరశాస్త్రులవారి వృత్తి ౧, (౯) భండాత్మకూరి అన్నప్పశాస్త్రులవారి వృత్తి ౧, ఆరణి భాస్కరశాస్త్రుల వృత్తి ౧, రామాభక్తుల సోమేశ్వర దీక్షితుల వృత్తి ౧, రామాభక్తుల గిరిభట్ల వృత్తి ౧, అయ్యనసోమయాజుల రామేశ్వర శ్రౌతులు వృత్తి ౧, ఈశ్వరభట్ల స్వామిశాస్త్రుల వృత్తి ౧, మలుపూరి నారాయణశాస్త్రుల వృత్తి ౧, బుక్కపట్ణం వెంకటాచార్యులవారి వృత్తి ౧, వంగీపురం శ్రీనివాసాచార్యులవారి వృత్తి ౧, (౧౮) అన్నదానం నరసావధానుల వృత్తి ౧, వెల్లాల అన్నంభట్ల వృత్తి ౧. ఈ ప్రకారం యిరవై వృత్తులున్ను ప్రత్యేకం గృహోప

కరణాలతో కూడా యిస్తిమి. గనుక మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యం ఆచం
ద్రార్క స్థాయిగాను సుఖాన అనుభవించుకొని ఉండగలవారు.

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥
దానపాలనయో ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥
ఏకైవ భగినీ లోకే సర్వేషా మేవ భూభుజాం ।
నభోజ్యా నకరగ్రాహ్యా పితృదత్తా వసుంధరా ॥
స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥
మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజా వా ।
యేభూమిపా స్సతత ముజ్వలధర్మచిత్తాః ।
మద్ధర్మమేవ సతతం పరిపాలయంతి ।
తత్పాదుకద్వయ మహం శిరసా వహామి ॥
సర్వేషాం చరితంభుక్తే క్ష్మాపిస్వచ్ఛరితన్నతు ।
తతః కష్టతరోసిచో విప్రదత్తాపహారకః ॥

మంగంపేట హద్దు పత్రిక.

విజయనామ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమన్మహామండ
లేశ్వర మట్లి తిరువేంగళనాథరాజు దేవచోడమహారాజులుంగారు అనంత
రాజుపేట రెడ్డికరణాలకు పుత్తెంచిన హద్దు పత్రిక. తర్వాత. మంగం
పేట గ్రామము మహారాజశ్రీ నాయనగారి పేరట వెంకట్రామరాజపురము
అని అగ్రహారము నామధేయ నిర్ణయముచేసి ఆగ్రామానకు హద్దులు
యేర్పరచి సెలవు యిచ్చిన వివరము :- ప్రాగ్భాగానకు నల్లచెరువుకట్టకు
తూర్పున ఊడగుట్టకు దక్షిణపు తట్టున బొమ్మవరం కాలువకు దక్షిణం
చక్రార్లచేను చుండి మడికిన్ని తూర్పు రాయలపాటి వంక హద్దు,
ఆగ్నేయభాగానకు కపిలేశ్వరుని దేవాలయము హద్దు, దక్షిణపు భాగా
నకు పూరపాలుకు దక్షిణం పాములకుంట మడి హద్దు, నైరృతి భాగా

నకు గుడుంపాటిదిన్నె కున్నూ నక్కలదిన్నె కున్నూ బ్రాహ్మణ చెరువు ఉత్తరపు అలుగుకట్ట మట్టుకు హద్దు, పశ్చిమం కొర్లకుంట అల్లెకు నడిగుట్టను అల్లెరాయిహద్దు వాయువ్యభాగానకు నీరువంపులలో సంజీవరాయుణి దేవాలయము హద్దు, ఉదద్భాగానకు గోవిందమ్మపల్లెయ చెరువు లోతట్టున్నూ ఊరగుట్టకు పిడుగురాళ్లదిన్నె హద్దు, ఈశాన్యభాగానకు నడిగుట్టసాల్పున బొమ్మవరం కాలువహద్దు. ఈ ప్రకారము చేనికిగాను హద్దులు నిర్ణయముచేసి సెలవు యిచ్చినారము. ఈ హద్దులకు లోగానుండే పొలము విడచెప్పి సర్వమాన్యముగాను నడిపించేది.

హా శ్శ్రీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండ స్స పాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీ చ్ఛత్రశ్రియందదా ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౧౨ అగునేటి సాధారణనామ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧ భౌమవాసరమందు ఆశ్వలాయనసూత్రు లయిన భారద్వాజసగోత్రులయిన, వెల్లాల వెంకటపతిగారి పౌత్రు లయిన, ఆకొండుభట్లుగారి పుత్రులయిన, వెంకటాచలంశాస్త్రిల వారికి, సైలాలగోత్రోద్భవు లయిన చలుచల్మల ఓబులు రెడ్డిగారి పౌత్రు లయిన, ఆ కుమారవెంకటరెడ్డిగారి పుత్రు లయిన రాజశ్రీ చలుచల్మల జయరామిరెడ్డిగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమ మెట్లన్నను: మా యేలుబడి నోసం తాలూకా లోను గ్రామం కావలెనని మనవి చేసుకొంటిరి గనుక అదే ప్రకారం నోసం దగ్గరనుండే అక్కంపల్లె చెరువులో పొలం సమేతు అష్టభోగ తేజస్వామ్యములతో కూడా దేవబ్రాహ్మణ మాన్యాలు మినహాగా సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను మా పెద్దలకు సుకృతంగాను యీ తథాతిథి పుణ్యకాలమునందు, శ్రీకృష్ణార్పణముగాను మీకు ధారా గ్రహీతం చేస్తిమి. గనుక మీ పుత్ర పౌత్రపారంపర్యంగాను, ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుక సుఖాననుండేది. శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

జయరామిరెడ్డిగారి వ్రాలు

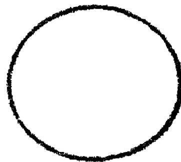
స్వదత్తా ద్ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

స్వదత్తా పుత్రికాధాత్రీ పితృదత్తా సహోదరీ।
అన్యదత్తా స్వయంమాతా విప్రదత్తా వసుంధరా॥
దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానాత్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతంపదం॥
మద్వంశజాః పరమహీంపతి వంశజా వా।
యేభూమిపా స్సతత ముజ్వలధర్మచిత్తాః।
మద్ధర్మమేవ పరిపాలన మాచరంతి।
తత్పాదుకాద్వయ మహం శిరసా వహామి॥

మవుజే వెల్లాలవారి ఖండ్రిగె సమ్మతుకోడూరు, మవుజే ముజు కూరు అగ్రహారయజమానులు, వెల్లాలనృసింహశాస్త్రులవారి తావున నున్న సన్నదుకు నకలు.

నందన సంవత్సర మాఘ శు॥ ౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువేంగళనాధరాజ దేవచోడ మహారాజులుంగారు, వెంకట్రామప్పకు పుత్తెంచిన ప్రయోజనం. తర్వాత వెల్లాల వెంకట్రామశాస్త్రుల వారు అగ్రహారం చేసే నిమిత్తం అరణ్యాం ఖండిగ దయచేయవలెనని మనవిచేస్తున్నారు. గనుక అనంతరాజపేట పొలంలో తురకపల్లెకు తూర్పు వెలిగొండపర్యంతం ఉండే అరణ్యాం ఖండిగ సెలవిచ్చినారం. గ్రామస్థులతో చెప్పి అష్టదిక్కుల హద్దులు యేర్పరచి పొలం విడచెప్పి నడిపించే టట్టు చేసేది. నకలు వ్రాసుకొని అసలీ తిరుగా యిచ్చేది.

మవుజే యమ్మనూరివారి అగ్రహారము యమ్మనూరి చెన్న భట్ల దగ్గిర ఉండే దానపత్రము నకలు :

శ్రీరామ మట్లివెంకట్రామ

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౭ అగు నేటి యువనామ సంవత్సర చైత్ర శు॥ ౧౫ శ్రీవత్సగోత్ర ఆపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన యమ్మనూరి రామాభట్ల పౌత్రు

లయిన రఘుపతిభట్ల పుత్రు లయిన చెన్నుభట్లకు కాశ్యపగోత్ర ఆపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన మట్లి అనంతరాజుగారి పౌత్రు లయిన తిరువేంగళనాథరాజుగారి పుత్రు లయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రాఘవరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన శ్రోత్రియ దాన పత్రిక. శ్రీ గిరిద్వారమునకు ఉపద్వార మయిన సిద్ధవటం రాజ్యములోకి చెల్లే మా యేలుబడి పొత్తపినాటి సీమలో పుల్లవాగుపేట పొలంలో అనాది బీడు అడవిస్థళం వెంగమ్మపల్లె పొలము అక్కడికుంటా మేము పనుపరచుకొని ఫలము చేసుకొనేము, శ్రోత్రియంగా సెలవు యియ్యవలెను. అని మనవి చేసుకొంటిరి గనుక అదే ప్రకారము దయచేసి ఆ పొలానకు హద్దు నిర్ణయము. దక్షిణము చిరుతెల్లకట్ట, పశ్చిమము పెద్దమద్రిమాను బావిన్ని, ఉత్తరమున రావుల బాటకు దక్షిణము తూర్పు రేగటి కుంటలోతట్టున్నూ తిమ్మారెడ్డిపల్లె బీడుపొలంసహాగా సెలవుయిచ్చినారము, ఈ ఆవరణములో యుండే చెట్టుగుట్టాగోభూమి సహా యీ సోమోపరాగ పుణ్యకాలమందు శ్రీస్వామికి అర్పితముగా మా అయ్యగారికి సుకృతముగా యిస్తిమి ; గనుక నాలుగు సంవత్సరములు సర్వమాన్యముగా అనుభవించుకొని అయిదో సంవత్సరము తాగాయితి, మొదటి సంవత్సరము ముప్పైరూకలు, రెండో సంవత్సరము ఆరుచక్రాలు మూడోసంవత్సరము ఆరంభము చేసుకొని యెల్లప్పటికి పదిచక్రాలు, లెక్కను మీకు క్రయవిక్రయాలకు యోగ్యమౌనట్లుగా సెలవు యిచ్చినారము గనుక మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యంతరము ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభవించుకొని శ్రోత్రియప్రకారంగాను దివాణానకు రూకలు యిచ్చి సుఖాన అనుభవించుకొని యుండేది.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం ।
దానా త్స్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం ॥

మవుజే తుమ్మకొండ వెంకట్రామరాజపురము అగ్రహారంలో యుండే నరియనూధి వెంకట్రామాభట్లవారిద్దగ్గర ఉండే దానపత్రం నకలు.

హా రేర్లీలావరాహస్య దంష్ట్రాదండస్స పాతువః ।
హేమాద్రికలశాయత్ర ధాత్రీ ఛత్రశ్రియందదౌ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౬ అగునేటి భావనామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్యజన యాజనఅధ్యయనఅధ్యాపక దానదానప్రతిగ్రహ॰ షట్కర్మనిరతు లయిన వెంకట్రామరాజపురం అగ్రహార స్థితాశేష విద్వన్మహాజనులకున్నూ కాశ్యపగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మట్లి అనంతరాజుగారి పౌత్రు లయిన తిరువెంగళ నాథరాజుగారి పుత్రు లయిన వెంకట్రామరాజు దేవచోడమహారాజులు గారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను : శ్రీగిరి ద్వారమునకు ఉపద్వారమైన చంద్రగిరి సరకారులో చెల్లే మా యేలుబడి పులుగులనాటి సీమలో రాజయ్యచెరువు గ్రామంలో బొమ్మవరం గ్రామంలోనున్న అడవిస్థలాయం ఖండికె చేయించి, అగ్రహారానకు గణసంఖ్యాక వృత్తులు ౧౪ పద్మాలుగున్న నిష్కర్ష పరచి, అగ్రహారము చేసినాము. గనుక అందులకు వృత్తుల నిర్ణయానకు వివరము : ఆత్రేయసగోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయు లయిన పోలకంపల్లె చెంచుభట్లకు పౌత్రు లయిన సుబ్బాభట్లకు పుత్రు లయిన ఆదిభట్లకు వృత్తులు ౨న్ను, గార్గేయస గోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన అవధానం బొజ్జంభట్లగారికి పౌత్రు లయిన లింగన దీక్షితులవారికి పుత్రు లయిన మల్లుదీక్షితులవారికి వృత్తి ౧. తథావిధి సంపన్ను లయిన ఆ శంకరావధానులవారికి వృత్తి ౧, తథా విధి సంపన్ను లయిన అయ్యవారి దీక్షితులవారికి వృత్తి ౧, హారితసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన నిరియనూరి వెంకటాద్రి భట్లగారికి పౌత్రులయిన గోపాలభట్లుగారికి పుత్రు లయిన సీతారామన సోమయాజులవారికి వృత్తి ౧, కౌశికసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్రయజుశ్శా ఖాధ్యాయు లయిన పిడతల విశ్వనాథభట్లకు పౌత్రు లయిన విరూపాక్షు భట్లకు పుత్రు లయిన సుబ్బాభట్లకు వృత్తి ౧, శ్రీవత్ససగోత్రం యజు శ్శాఖాధ్యాయు లయిన దిట్టకవి కిచ్చన్నగారికి పౌత్రు లయిన రవణప్పకు పుత్రు లయిన కిచ్చన్నకు వృత్తి ౧, వసిష్ఠసగోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయు లయిన చింతలపల్లి వెంకటభట్లకు పౌత్రు లయిన

రామభట్లకు పుత్రు లయిన వెంకటభట్టుగారికి వృత్తి ౧, వాధూలస గోత్ర ఆప స్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన శాఖల్లి రామా భట్లకు పౌత్రు లయిన కేశవభట్లకు పుత్రు లయిన వెంకటాచలంభట్లకు వృత్తి ౧, శ్రీవత్ససగోత్ర ఆప స్తంబసూత్ర యజుశాఖాధ్యాయు లయిన యిమ్మనూరి కేశవభట్లకు పౌత్రు లయిన చెన్నుభట్లకు పుత్రు లయిన కృష్ణంభట్లకు వృత్తి ౧, భారద్వాజసగోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్ శాఖాధ్యాయు లయిన వెల్లాల బుచ్చిరామాభట్లకు పౌత్రు లయిన నూరుభట్లకు పుత్రులయిన సదాశివభట్లుగారికి వృత్తి ౧, శ్రీవత్సస గోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్ శాఖాధ్యాయు లయిన మేకా కొండు భట్లుగారికి పౌత్రు లయిన చెన్నుభట్లకు పుత్రు లయిన భగవానులవారి వృత్తి ౧, కౌశికసగోత్ర ఆప స్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయు లయిన పోలంపల్లె వెంకటరామాభట్లకు పౌత్రు లయిన తిమ్మావధానులవారికి పుత్రు లయిన తిరుపతిశాస్త్రులవారికి వృత్తి ౧. ఈ ప్రకారం గణసంఖ్యాక వృత్తులు ౧౮ గున్నూ నిర్ణయం చేసి, అగ్రహారమునకు పొలిమేర హద్దులు యేరుపరచి నిర్ణయం చేసిన వివరము :- ప్రాగ్భాన కుంజర నదికిన్ని నాగవరం బాటకు తూర్పు కోలముక్కులకుంట కట్టకు దక్షిణము గర్నిమిట్టచేనికి తూర్పు నాగవరం బాట హద్దు, దక్షిణానకు గర్నిమిట్టచేనికి దక్షిణపు గరుసుకు పడమర కుంజరనదికి పశ్చిమము వెంగువేయించిన ఆనకట్ట నిట్టలవారితోపు సరిహద్దు, పశ్చిమభాగానకు తూముకొండ హద్దు, ఉత్తరానకు ఉప్పరవారిపల్లెస్థళానకు కరణీకమాన్యం హద్దు, అందుకుతూర్పు తుమ్మకొండతూర్పు చెన్నరాయని దేవాల యము స్థళము ఆతూర్పు కుంజరనదికి తూర్పున చినభీమవరముపాటికి ఉత్తరము కుంటపడియ ఈశాన్యానికి పెద్దయేపె మాను ఈప్రకారము యెల్ల చతుర్దిక్కులకున్ను హద్దులు నిర్ణయపరచి యీతథాతిథి పుణ్య కాలమందు అగ్రహారముచేసి శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకు లయిన శ్రీస్వామివారికి అర్పితముగాను, మా మాతృపితృ పితా మహులకు సుకృతముగాను సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగాను నిధి నిక్షేప జల తరు పాషాణ అక్షీణ ఆగామి సిద్ధ సాధ్యంబు లనియెడి,

అష్టభోగ తేజస్స్వామ్యములున్న, దానాది వినిమయ విక్రయయోగ్య మౌనట్టుగాను దత్తంచేస్తిమి ; గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యము గాను, ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను, అనుభవించుకొని సుఖాన నుండవలెను.

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం।
దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దచ్యుతం పదం॥

మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశజా వా।
యేభూమిపాః సతత ముజ్వలధర్మచిత్తా।
మద్ధర్మమేవ పరిపాలన మాచరంతి।
తత్పాదుకద్వయమహం శిరసా వహామి॥

మవుజే కొత్తపల్లి శ్రీనివాసపురం అగ్రహారము యజమానులు శ్రీబ్రహ్మ తంత్ర స్వాములవారి వద్దనున్న సన్నదు పత్రములయొక్క నకళ్లు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౭౨ అగునేటి వికృతినామ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౫ లు శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్య పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య సర్వతంత్ర స్వతంత్ర వేదాంతరామానుజస్వాములవారికి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరు వేంగళనాథరాజు దేవచోడమహారాజులుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమమెట్లన్నను తర్వాత: సెట్టిగుంట తాలూకున కొత్తపల్లె దగ్గర అగ్రహారము చేసేనిమిత్తం తిరుపతిలో నిత్యసంతర్పణ చేసే నిమిత్తం కొంతపొలం యిప్పించవలెనని పలుకరిస్తిరి గనుక, అదేప్రకారం కొత్తపల్లెకు పడమర పాతచెరువు హద్దు, దక్షిణం వంక హద్దు, తూర్పు పెద్దవంక హద్దు. ఇందులో అగ్రహారం శ్రీనివాస పురానకు కుంటలు ౩౦౦ సన్నూరు, శ్రీస్వామిసంతర్పణకు యిన్నూరూ కూడా ఆరునూరు కుంటలు నిర్కర్ష చేసి సెలవు యిచ్చినారం. పాతచెరువు బాగుచేసుకొని యీ హద్దుకు లోగా చేనూ మడి యేర్పరచుకొని ధర్మం చేసుకొనేటట్టు శ్రీతిరువేంగళనాథస్వామికి, అర్పితంగా యిస్తిమి ; గనుక

ఆచంద్రార్కస్థాయిగా సర్వమాన్యంగా ధర్మం నెరవేర్చుకొని యుండ వలెను. పట్టిబాబులు పనిలేకుండా సెలవు యిచ్చినారం.

స్వదత్తాద్ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

సర్వధారినామ సంవత్సరమునకు చెల్లే విరోధిసంవత్సర చైత్ర శు॥ ౨ లు శ్రీమతు పరచూరి వెంకటాచలానకు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్ల తిరువేంగళనాథ దేవచోడమహారాజులుగారు నమస్కారము. తర్వాత, శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్య ఉభయవేదాంత ప్రవర్తకు లయిన పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య సర్వతంత్రస్వతంత్ర ఉభయ వేదాంతాచార్య్య లయిన శ్రీ బ్రహ్మతంత్ర స్వతంత్ర వేదాంతరామానుజ స్వాములవారికి అగ్రహారం నిమిత్తం సెట్టిగుంట తాలూకు కొత్తపల్లెకు పడమర పాతచెరువుపల్లెకు దక్షిణము వంకకొత్తపల్లె కుంటతోట్టు హద్దు అటు దక్షిణం వంకకు లోగా వారికి ౪౦౦ నన్నూరుకుంటలు భూమి సెలవు యిచ్చినారం. ఆ పాతచెరువు వారు బాగుచేసుకొని కొంతచేను కొంతమడి యేర్పరచుకొని ఫలపరచుకొంటున్నారు. దక్షిణం పడమర హద్దుకులోగా అడవితో కూడా వారికి ౪౦౦ నన్నూరు కుంటలు స్థళం నిర్దేశముచేసి సర్వమాన్యంగాను నడిపిస్తూ వచ్చేది. తాకీదుర్వ్రానుకొని అసలి తిరుగు యిచ్చేది.

వికృతినామ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౩ లు శ్రీమతు పరుచూరి వెంకటాచలానకు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువేంగళనాథరాజు దేవచోడ మహారాజులుగారు నమస్కారం తరువాత, శ్రీమద్వేదమార్గ పతిష్ఠాపనాచార్య్య పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య్య సర్వతంత్ర స్వతంత్ర ఉభయవేదాంత ఆచార్య్య లయిన శ్రీబ్రహ్మతంత్ర స్వతంత్ర వేదాంత రామానుజస్వాములవారికి అగ్రహారం నిమిత్తం గాను సెట్టిగుంట తాలూకు కొత్తపల్లెకు పడమర పాతచెరువుపల్లెకు దక్షిణం వంక, కొత్తపల్లెకుంట తోట్టు హద్దు, దక్షిణం వంకకు లోగాను మునుపు ౪౦౦ నన్నూరు కుంటల భూమి సెలవు యిచ్చియుంటిమిగదా ఇప్పుడు వారువచ్చి

చాలదు అని జ్ఞాపకం చేసుకొన్నారు గనుక తిరుగా యిఫలి యిన్నూరు కుంటలు సెలవు యిచ్చినారం. ఆ పాతచెరువు బాగుచేసుకొని కొంత చేను కొంత మడి యేర్పరచి ఫలపరుచుకుంటున్నారు. దక్షిణం పడమర హద్దుకు లోగా అడవితోగూడా వారికి స్థళం ౬౦౦ ఆరునూరు కుంటలు సెలవు యిచ్చినారం. స్థళం విడచెప్పి సర్వమాన్యం ఉత్తరోత్తరా పంపక ప్రాపకములు అక్కరలేకుండా నిరాచ్ఛేదనగా నడిపించేది. తాలీకు వ్రాసుకొని అసలు తిరుగా యిచ్చేది. శ్రీనివాసపురం అగ్రహారానకు పడమర ౪౦౦ నన్నూరు కుంటలు, అగ్రహారానకు దక్షిణం సంతర్పణ చేయుటకు యిన్నూరు కుంటలు స్థళం విడచెప్పి నడిపించేది.

మవుజే నాగవరం పైకి దేవరాయపల్లెలో అనంతరాజు ఓబుళరాజువారి దగ్గిరనున్న తామ్రశాసనము యొక్క నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౧౭ అగునేటి యువనామసంవత్సర జ్యేష్ఠ శు॥ ౫ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి వెంకట్రామరాజయ్య దేవచోడమహారాజులుగారు అనంతరాజు ఓబుళురాజుగారికి వ్రాయించి యిచ్చిన సన్నదు నీవు పూర్వోత్తరంగా మాసమస్థానం నిమిత్తం చాలాగా కష్టపడినావు గనుక, మాసంస్థానం ముందరికి తెచ్చినావు గనుక, కాబట్టి మీకు కోటకిల్లా కోటకాడ ముప్పై కుంటలు చేను మడి దేవరాయపల్లెకు యిన్నూరు చక్రాలు యివి నిర్ణయముచేసి శ్రీవారి సన్నిధియందు వ్రాయించి యిచ్చినాము. గనుక మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభవించుకొని మాసంస్థానానకు బాధ్యులయి మీ సంస్థానంగా కష్టపడుకొని సుఖాన నుండేది. ఇందులకు మా వంశము వారు యెవ్వరు దొరతనానకు వచ్చినా యీప్రకారం తప్పక నడిపించగలవారు. ఇందులకు యెవ్వరు యీప్రకారంగా నడిపించకున్నా కాశిలో గోహత్య చేసిన దోషం వచ్చును. శ్రీహరి నివేదనంలో విషంపెట్టిన దోషం వచ్చును. ఇందులకు శ్రీహరి సాక్షి॥ ఇటని మారాజీన వ్రాయించియిచ్చిన సన్నదు.

శ్రీరామా.

మవుజే నాగవరం పయికి రాచపల్లెలోనుండే చామర్తి పెద్దిరాజు మోత్రంరాజు, నీలంరాజు దగ్గరనున్న కవులు సన్నదు యొక్క నకలు:

ఖరనామసంవత్సరానకు చెల్లే నందననామ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౪ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మట్లి తిరువేంగళనాథరాజు దేవచోడ మహారాజులుంగారు చమర్తి లక్ష్మరాజు ఆ పెద్దిరాజుకు వ్రాయించి యిచ్చిన కవులు నిరూపం, తర్వాత. నాగవరం పొలంలోను చెరువు తూర్పు, చినవెంగు తొవ్వించిన బావి చుట్టు అడివినరికి పొలం చేసుకునే మని కవులు కావలెనని మనవి చేసుకొన్నారు గనుక అదే ప్రకారం పల్లెగట్టుకొని అడవికొట్టి చేసుకొన్న పొలానకు మొదటి సంవత్సరానకు సర్వమాన్యంగాను, రెండో సంవత్సరానకు కుంట ౧ కి ౯౦॥౦ లెక్కను, మూడో నంవత్సరానకు కుంట ౧ కి ౯౧॥ లెక్కను, నాలుగో సంవత్సరానకు కు ౧ కి ౯౩ లెక్కను, అయిదో సంవత్సరానకు కు ౧ కి ౯౮ లెక్కను, అడుగుపయిరుకు కుంట ౧ కి ౯౨ లెక్కను, కాయపయిరుకు కుంట ౧ కి ౯౧ లెక్కను, కొర్లగుంట్ల మల్లమనాయుడు చేసిన వెగిలి పొలానకు కుంట ౧ కి ౯౮ లెక్కను. ఈ పొలంలో బావులు తొవ్వు కొని పయిరుచేసుకొంటే పయిరుకు కుంట ౧ కి ౯౮ లెక్కను పైరడు గుకు కుంట ౧ కి ౯౨ లెక్కను మిర్యం, పోగచెట్లు వేసుకొన్నందుకు కుంట ౧ కి ౦౻౩ లెక్కను యీప్రకారం సర్వమక్తాగాను పంపకాలు సహాగాను సెలవు యిచ్చినాము. విస్తారంగా ఫలం చేసుకొని కవులాచారం రూకలు నగరికి చెల్లించుకొని సుఖాన నుండేది. చెరువు క్రింద మడి కు ౨౫ కి సంవత్సరానకు కుంట ౧ కి గ ౦॥౩, మీాదటి సంవత్సరానకు కుంట ౧ కి గ ౧౯౦ లెక్కను నడిపిస్తున్నారం. ఫలంచేసుకొనేది.

శ్రీరామా.

అంతువహీ ౧ కి ౫౫

دروجه مدد معاش سید جلال از خدمت خطیب قصبه مذکور مقرر گشته لہذا نگاشته می آید که وجه مسطور را بدستور سابق ومستمر بحال دانسته بتصرف او واگذارند تاحاصلات آں را وجه معیشت خود نموده بدعائے دوام دولت اشتغال داشته باشد ۔

تحریر فی التاریخ ۱۰ جمادی الاول سنه ۴۰ جلوس والا حسب المسطور عمل نمایند ۔

Page No 544 Line : 72

بفضله بنام مسجد یك قلم وده بیگهه زمین پخته مزرعی است بنام قضاوت یك بیگه زمین جاری است ۔

وبنام خطیب پنج روپیه می دهند وسوائے این هردوعید را پنج روپیه ـ ـ ـ ـ وباقی هم چیزها مسدوداست آں خدایگان خداوند نعمت‌اند ایں معنی من وعن دریافت فرموده سرفراز فرمایند تاکه ازقوت لایموت بے فکر گردیده در دعا گوئی عمر و دولت مشغول و موظف می باشد ۔

Page No. 544 Line : 34

عالم گیر بادشاه

غازی

عاملانِ حال واستقبال پرگنه گملاپور تعلقه کرناٹك دار الجهاد حیدرآباد بدانند یك قلم روزیانه پنج بیگه زمین پخته از پرگنه مذکور دروجه مدد معاش سید جلال خطیب قصبه مذکور بموجب پروانه نواب خدایگاں مقرراست لہذا نگاشته می آید که وجه مسطور را بدستور سابق ومستمر بحال دانسته بتصرف او واگذارند تا حاصلات آں را وجه معیشت خود نموده بدعائے دوام دولت اشتغال داشته باشد ۔ تحریر فی التاریخ غرهٔ شهر رمضان المبارك سنه ۴ جلوس والا

حسب المسطور عمل نمایند ۔

Page No. 543 Line : 10

عالمگیر بادشاه

غازی ۱۱۰۹

عاملان حال واستقبال پرگنه کملاپور تعلقه کرناٹك دار الجهاد حیدرآباد بدانند یك فلم روزیانه و بیست بیگهه زمین پخته از پرگنه مذکور در وجه مدد معاش سید میراں خادم مسجد قصبه پرگنه مذکور بموجب پروانه نواب خدا یگان مقرراست لهذا نگاشته می آید که وجه مسطور را بدستور سابق مستمر بحال دانسته بتصرف او واگذارند تا حاصلات آن را وجه معیشت خود نموده بدعاے دوام دولت اشتغال داشته باشد ۔

تحریر فی التاریخ غره شهر محرم سنه ٤٢ جلوس والا ۔

Page No. 543 Line : 32 b

فرخ سیر بادشاه غازی

عاملان حال واستقبال پرگنه کملاپور تعلقه کرناٹك دار الجهاد حیدرآباد بدانند یك فلم روزیانه پنج بیگهه زمین پخته از پرگنه مذکور دروجه مدد معاش سید جلال خطیب قصبه پرگنه مذکور بموجب پروانه نواب خدایگاں ۔ ۔ ۔ ۔ لهذا نگاشته می شود که وجه مسطور را بدستور سابق ومستمر بحال داشته بتصرف او واگذارند تاحاصلات آن را وجه معیشت خود نموده بدعائے دوام دولت اشتغال داشته باشد ۔ تحریر فی التاریخ غره شهر محرم سنه ۸ جلوس والا ۔

Page No. 543 Line : 33

عالمگیر بادشاه

غازی

عاملان حال واستقبال پرگنه کملاپور تعلقه کرناٹك دار الجهاد حیدرآباد بدانند یك فلم روزیانه پنج بیگهه زمین پخته از پرگنه مذکور

تاحاصلات آں را وجه معیشت خود نموده بدعائے دوام دولت اشتغال داشته باشد ـ

تحریر فی التاریخ غره شهر محرم سنه ۴۲ جلوس والا ـ

Page No 545 Line : 40

محمد فرخ سیر بادشاه ۱۱۲۱ غازی فتح جنگ فدوی نظام الملك ـ

محمد فرخ سیر بادشاه غازی دیانت خاں فدوی ۱۱۲۱

عاملان‌حال واستقبال پرگنه کملاپور تعلقه کرناٹك فرخنده بنیاد حیدرآباد بدانند دو قلم روزیانه وده بیگه زمین پخته از پرگنه مذکور در وجه مدد معاش سید علی بشرط خدمت قضا مقررگشته باید که وجه مسطور را مستمر بحال دانسته بتصرف او واگذارند وازحاصلات آن‌را وجه معیشت خود نموده بدعائے دولت ابد مدت اشتغال داشته باشد ـ

بست وهفتم شهر رمضان المبارك سنه ۸ جلوس والا قلمی شد ـ

Page No. 543 Line . 10

عاملان حال واستقبال پرگنه کملا پور تعلقه کرناٹك صوبه دار الجهاد حیدرآباد بدانند یك قلم روزیانه بست بیگه زمین پخته از پرگنه مذکور دروجه مدد معاش سید میران خادم محله مسجد مقرر گشته باید که وجه مسطور رامستمر بحال دانسته بتصرف او واگذارند واز حاصلات آں را وجه معیشت خود نموده بدعائے دولت ابد مدت اشتغال داشته باشند بست وهفتم رمضان المبارك سنه ۸ جلوس والا قلمی شد ـ

پروانه نواب خدایگان مقرراست لهذا نگاشته می آید که وجه مسطور را بدستور سابق ومستمر بحال داشته بتصرف او واگذارند تاحاصلات آن را وجه معیشت خود نموده بدعائے دوام دولت اشتغال داشته باشد۔

تحریر فی التاریخ غره شهر محرم سنه ۴۲ جلوس والا ۔

Page No. 545 Line : 38

عالمگیر بادشاه غازی ۱۱۰۹

عاملان حال واستقبال پرگنه کملاپور تعلقه کرناٹك صوبه دارالجهاد حیدرآباد بدانند یك فلم روزیانه وبست ۲۰ بیگه زمین پخته از پرگنه مذکور در وجه مدد معاش سید میران خادم مسجد قصبه پرگنه مذکور بموجب پروانه نواب خدایگان مقرراست لهذا نگاشته می آید که وجه مسطور را بدستور سابق ومستمر بحال بتصرف او واگذارند تاحاصلات آن را وجه معیشت خود نموده بدعائے دوام دولت اشتغال داشته باشد۔

تحریر فی التاریخ غره شهر محرم سنه ۴۲ جلوس والا ۔

Page No. 545 Line : 39

الله اکبر ۱۱۰۹ عالمگیر غازی

عاملان حال واستقبال پرگنه کملاپور تعلقه کرناٹك دار الجهاد حیدرآباد بدانند یك فلم روزیانه وبست ۲۰ بیگه زمین پخته از پرگنه مذکور دروجه مدد معاش سید میران خادم مسجد قصبه پرگنه مذکور بموجب پروانه نواب خدا یگان مقر راست لهذا نگاشته می آید که وجه مسطور را بدستور سابق ومستمر بحال دانسته بتصرف او واگذارند

Page No. 544 Line : 35

عالم گیر بادشاه غازی ۱۱۰۹

عاملان حال واستقبال پرگنه کملاپور تعلقه کرناٹك فرخنده بنیاد حیدرآباد بدانند دو فلم روزیانه وده بیگه زمین پخته از پرگنه مذکور در وجه مدد معاش سید علی بشرط خدمت قضا مقررگشته باید که وجه مسطور را مستمر بحال دانسته بتصرف او واگذارند واز حاصلات آن را وجه معیشت خود نموده بدعائے دولت ابد مدت اشتغال داشته باشد۔

بست وهفتم شهر رمضان المبارك سنه ۸ جلوس والا قلمی شد۔

Page No. 544 Line : 36

عالم گیر بادشاه غازی ۱۱۰۹

عاملان حال واستقبال پرگنه کملاپور تعلقه کرناٹك فرخنده بنیاد حیدرآباد بدانند دو فلم روزیانه وده بیگه زمین پخته از پرگنه مذکور در وجه مدد معاش سید علی بشرط خدمت قضا مقررگشته باید که وجه مسطور را مستمر بحال دانسته بتصرف او واگذارند وازحاصلات آن را وجه معیشت خود نموده بدعائے دولت ابدمدت اشتغال داشته باشد۔

بست وهفتم شهر رمضان المبارك سنه ۸ جلوس والا قلمی شد۔

Page No. 544 Line : 37

ذوالفقار خاں بهادر نصرت جنگ فدوی ۱۱۰۹

عاملان حال واستقبال پرگنه کملاپور تعلقه کرناٹك دار الجهاد حیدرآباد بدانند یك فلم روزیانه وبست ۲۰ بیگه زمین پخته از پرگنه مذکور در وجه مدد معاش سید میران خادم مسجد قصبه پرگنه مذکور بموجب

مسطور - - - - - بسته بتصرف مومی الیه و اگذارند که حاصلات آنرا صرف مایحتاج خود نموده بدعای دولت ابدمدت اشتغال داشته باشد که درینباب تاکید دانسته حسب المسطور عمل نمایند تحریر فی التاریخ بیست وششم ربیع الثانی سنه ۳۹ هجری ؟

Page No. 405

محمد سدور

سروتری پٹه بنام ندیال پدمناب سومیاج وغیره آنکه موازی شش کہنڈی وهفده کروه زمین تری وخشکی از موضع پدچپلی عمله پرگنه کملاپور سرکار سدهوٹ مبالغ ماهر ..... ؟ یکصدوبست وپنج هون پانزده ۱۵ فلمی بموجب تفصیل فرمان که از سدانند شوترم شماها جاری بود الحال هم بدستور سابق ومعمول بمقتضاے فضل وکرم بحال داشته شد باید که مبلغ مذکور را ..... کرده سال بسال ..... سرکار می رسانیده باشد واراضی مسطور را بصرف معیشت خود در آورده بدعاے دوام دولت ابدمدت مشغول باشند۔

Page No. 31

بموجب هندوی محال مسطور وله سد کارتك ویساك حلاك .... هون

Page No. 31-a

مڈی چین

Page No. 31-a

بندگان خداوندی زمین ... حسب الضمن مقررگشت می باید که اراضی مسطور ...... بسته بتصرف مومی الیه واگذارند که حاصلات آنرا صرف مایحتاج خود نموده بدعای دولت ابدمدت اشتغال داشته باشد که درینباب تاکید دانسته حسب المسطور عملی نمایند تحریر فی التاریخ بیست وششم ربیع الثانی سنه ۳۹ هجری ؟

مقرراست درینولا بحال ومسلم داشته باید که اراضی مذکور را مطابق بتصرف مومی الیه واگذارند که حاصلات آنرا صرف مایحتاج خود نموده بدعای دولت ابد پیوند اشتغال دارند که درینباب تاکید دانسته حسب المسطور عمل نماید

تحریر فی التاریخ یازدهم شهر شوال سنه ۱۱۲۲ هجری قلمی گشت

Page No. 404

عالمگیر غازی خانه‌زاد .... غضنفر خان

متصدیان مهمات حال واستقبال پرگنه گنڈی کوٹه معلوم نمایند موازی دوبیگهه زمین در وجه مدد معاش محمد معصوم که از هیچ وجه کفاف معین ندارد از محل مذکور مقرر است لهذا مرقوم میگردد که اراضی مزبوره بدستور سابق بقبضه وتصرف مومی الیه واگذاشته بوجهی من الوجوه مزاحمت نرسانند که آنرا بقوت و استطاعت خود مزارع ساخته حاصلات آنرا صرف مایحتاج خود نموده بدعاگوی دوام دولت ابد مدت مواظبت نماید درین باب تاکید دانسته تخلف نورزند

تحریر فی التاریخ نوزدهم رمضان المبارك سنه هجری

Page No. 405

محمود ......

متصدیان حال و استقبال در پدیان وکالکرنیان و مزارعان و رعایاے پرگنه حویلی گنڈی کوٹه بدانند که چون موازی دوبیگه زمین لایق زراعت خارج جمع از موضع پدتور عمله پرگنه حویلی گنڈی کوٹه در وجه مدد معاش محمد معصوم که بهیچ وجه ممر معیشت ندارد بتصدق فرق مبارك بندگان خداوندی زمین ... حسب الضمن مقرر گشت باید که اراضی

محمد عالم گیر بادشاه غازی سنه ۱۱۱٦
بندهٔ سعد خان بهادر

متصدیانِ مهمات حال واستقبال پرگنه چر سکنملا سرکار گوتی
متعلقهٔ کرناٹك دارالجهاد حیدرآباد بدانند

درینولا بظهور پیوست که شیخ مخدوم بموجب سند حکام دروجه
مدد معاش موازی دو کروه زمین بنجر افتاده خارج جمع لایق زراعت از
سواد قصبه پرگنه مذکور دارد درینولا نیز بتصدق فرق مبارك بندگان
حضرت خدیو گیهان خداوند زمین وزمان بدستور سابق بحال گشته باید
که اراضی مذکور را پیموده بتصرف مشار الیه واگذارند که حاصلات
آنرا صرف مایحتاج خود نموده بدعاے دولت ابدمدت مشغول باشند واگر
در محلے دیگر چیزی داشته باشد آنرا اعتبار نکنند درین باب قدغن بلیغ
دانسته حسب المسطور بعمل آرند تحریر فی التاریخ نهم شهر ربیع
الاول سنه ٤۹ جلوس معلی تحریر یافت سنه٤۹ جلوس والا
۱۹ ربیع الاول ونقل سیاهه حضوراست

Page No 380

نقل گرفته

شاه عالم غازی فدوی ۱۱۲ عبد النبی خان میانه

متصدیان حال واستقبال در پدیان وکالکرنیان ورعایا ومزارعان
حویلی گنڈی کوٹه سرکار مذکور بدانند که چون موازی دوبیگهه زمین
لایق زراعت خارج جمع از موضع پدتور عمله پرگنه حویلی گنڈی کوٹه
کرده در وجه مدد معاش محمدؐ معصوم که هیچ وجه معیشت ندارد بتصدق
فرق مبارك حضرت خدیوگیهان حسب الضمن بموجب سند حکام سابق

کریم ست ابن الکریم الکریم دربحر نواب عبد الرحیم
------------ عالی جناب که عبدالنبی خان اورا خطاب
چو تعمیر مسجد سرانجام داد بتاریخ آن هاتف الهام داد
سن یکہزارو صدوسی تمام زهجر محمد علیه السلام سنه ۱۱۳۰ه

بسم الله الرحمن الرحیم

Page No. 265

---- حضرت امین الدین شاه گیسو دراز وعارف دین سال
تاریخ رحلت سامی یافت ره جنت شاه دین

سنه ۱۱٤۹ هجری

ورب البیت موصوف باوصاف الکمالی سنه ۱۱۸٦ هجری مرتب شد
اندروں گنبد خواجه سید محمد حسینی

Page No. 266

ناد علیا مظهر العجائب تجد عون لك فی النوائب
کل هم وغم سینجلی بنبوتك یا محمد و بولایتك یا علی
یا علی یا علی یا فاطمه یا حسن یا حسین سید محمد حسینی -

Page No. 266

این مهر فارسی

سری نواس سہائے شہا کی رامپ نائکر

Page No. -367

مرتب شد

Page No. 367

نقل

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی رسوله واصحابه اجمعین . اللهم اید الاسلام والمسلمین ببقای سلطنت ابی المظفر محی الدین اورنگزیب بهادر بادشاه عالمگیر غازی

علی جهاندار عالم پناه که نامش کند محو نام گناه
زتیمور صاحب قران روم گیر نشد مثل او عادل بی نظیر
کمانیکه از زور بازو کشید صدائی ---- تابدریا رسید
به تیغی که زدآن شه شیر زور چه شوری فتاده بدریای شور
نبی نیست این بادشاه زمن ولی در ولایت ندارد سخن
بنا کرد مسجد بتان را شکست زهجرت هزار وصدوسه گذشت
طلب کردم از عقل تاریخ آن چنین گفت هاتف بگوشم نهان
که این خانه فیض فضل خدا بنا شد بسال محمد رضا

محمد رضاے

سنه ۱۱۰۳ هجری

Page No. 265

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی النبی الرحیم وآله وصحبه الکریم اللهم اید الاسلام والمسلمین ببقای سلطنت ابی المظفر معین الدین محمد عالمگیر ثانی شاه فرخ سیر بادشاه غازی بدور جهاندار عالم پناه -

بنا ساخته عیدگاه بلند ﷺ امیر سکندر نشیر ارجمند
مه مهر نواب بهلول خان ﷺ چو بدر منیراست اندر جهان

حلیم حمید مجید نبی

نقل

پروانه مرقوم دویم رجب سنه ۱۱۷۲ فصلی مطابق سنه ۱۱۷٦ هجری عاملان ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ وقانون گویان وزمینداران وقلعداران ومقدمان ومزارعان ـ ـ ـ ـ

Page No. 255

تعلقه کرناٹک ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ حیدرآباد بدانند چون ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ زمین ـ ـ ـ ـ ـ لایق زراعت وپیمودن ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ اراضی ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ابتدای ـ ـ ـ سنه ۱۱۷۲ فصلی ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

Pege No. 255

عالم گیر بادشاه غازی رینورا ے ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ قانون گو صوبه حیدر آباد

Page No. 256

رگہنا تہ سہائے

Page No. 257

رگہنا تہ سہاے رینوزای

Page No. 264

شیخ لعل پیش امام شیخ احمد ولد پیر موذن قلعه مسجد کڑپا

- - - - - - - - - - - - - - بابت - - - - - داده شد -

Page No. 235

موجب هندوی عمل نماید

Page No. 235

- - رام کشن بهٹ - - - - - - - - - - - - - - زراعت

می نمایند -

سال اول - - - - - - - سال - - - - - - - - - - - - - - - -

داده باشند - - - - - - - - - زراعت - - - - - - - - - - - - - - - - - -

- - - - - - - - - - - - - - تحریر فی التاریخ ربیع الثانی سنه ۱۵ -

Page No. 252

بموجب نوشته بعمل آرند

حلیم حمید مجید نبی بموجب نوشته بعمل آرند

بموجب نوشته بعمل آرند درموهرنوشته شدحلیم حمید مجیدنبی

بموجب نوشته بعمل آرند حلیم حمید مجید نبی .

Page No. 254

بموجب نوشته هندوی بعمل آرند حلیم حمید مجید نبی

حلیم حمید مجید نبی

سنی وچهار - - ششش قلم

میررضا علی خاں بهادر

عمله پرگنه حویلی سد هوٹ سرکارمذکور محال‌خالصه شریفه دروجه مدد معاش وجمع کبیر وصغیر وکسر بنام ـ ـ ـ ـ مقرر و جاریست درینولا سر کل از ضعف پیرانه سالی گوشه توکل گیرد ذکر حمد ایزد متعال و دعا در ازدیاد جاه وجلال وعمرو دولت ابد مدت معطوف ومشغول بود ملتمس است که موضع مذکور مدد معاش وابستگان بیکس این بیکس بنام محمد میر واحمد میر فقیر زاده ها مقرر شود حقیقت دفترات موضع مسطور بموجب سند ـ ـ ـ دروجه مدد معاش بنام شاه معزالله مقررو جاریست ـ

وکیل ـ ـ ـ التماس دارد که دریں باب موضع ـ ـ ـ یکموضع ـ

Page No. 210

بموجب نوشته هندوی بعمل آرند

Page No. 215

إختیار

Page No. 233

حسب المسطور بعمل آورده خواهد شد

تحریر فی التاریخ دوازدهم شهر ذی قعده سنه ٤٨ ه

حسب المسطور بعمل آورده خواهد شد

تحریر فی التاریخ دوازدهم شهر ذی قعده سنه ٤٨ ه

Page No. 233

پنج ـ ـ ـ ـ ـ جمعداری

ـ ـ ـ سال حال مقرر نموده شد

پروانه - - - - ومرتبت پناه سعادت الله خان بهادر از قرار بتاریخ شهر رمضان - - - - -

حویلی سدهوٹ سرکار مذکور متعلقه کرناٹك فرخنده بنیاد حیدرآباد بدانند موضع اونٹاٹ پلی عمال مذکور - - - - - - از سعادت و نجابت پناه حقایق ومعارف آگاه فضایل وکمالات دستگاه شاه درویش محمد دروجه معاش سعادت پناه محمد میر واحمد میر پسران شاه معزالله مرقومه خریف تخاقوئیل ؟ سنه۱۱۳۹ فصلی حسب المضمون مقرر گشته باید که موضع مذکور را بتصرف مشارالیهما واگذارند که حاصلات این راصرف معیشت خودها نموده بدعائے دولت ابد مدت حضرت - - - ومشغول با شند واگر در محال یك چیز داشته باشد آنرا اعتبار نکنند دریں باب تاکید اکید دانسته حسب المسطور بعمل آرند -

Page No. 209

ظل سبحانی

مقرر شرح زمین موضع او نٹاٹ پلی عمله پرگنه حویلی سدهوٹ تعلقه سرکار مذکورمحال خالص شریفه تعلقه کرناٹك فرخنده بنیاد حیدرآباد برطبق ودستخطے که شرح آن بحرف بقلم آمده از - - - - - - نجابت پناه شاه درویش محمد دروجه مدد معاش محمد میر واحمد میر فرزندآن شاه معز الله مقرر گشته -

انکه - - - وکیل سعادت ونجابت پناه حقایق -

شرح دستخط شهامت وامارت مرتبت ومعارف آگاه فضایل وکمالات دستگاه شاه درویش محمد التماس دارد ، سند بدهد که موضع اونٹاٹ پلی

هزار و دو صد سال هم بست و چار مرتب - - - میان دو عید

محمد داروغه بادشاهی که پیش دروازهٔ قلعه سدهوت واقع است

Page No. 168 ,

تاریخ مسجد

- - - - - - بادشاه فلك - - - - شکر خدا که خانهٔ باحق نظام شد

ترتیب یافت بهر صفائی دل عباد باغی که از نمونهٔ دارالسلام شد

درصحن باغ مسجد عالی بنا نمود سید محمد ازانکه ستوده بنام شد

افزود از عمارت مسجد صفائی باغ حقا که حسن مطلع بیت الحرام شد

تاریخ جستم از خرد دوربین بگفت مسجد بعون ایزد بیچون تمام شد

سنه ١١١٣ ه

مسجد پیش در قلعه است تاریخ سنه ١١١٤ هجری

Page No. 168

مسجد پیش در قلعه است تاریخ سنه هجری . . . .

Page No. 207

خادم شرع محمد بهاء الدین احمد

Page No. 209

ظل سبحانی

نقل پروانهٔ نواب سعادت الله خان بهادر کرناٹك

نقل

APPENDIX — I

PERSIAN INSCRIPTIONS

Page No. 165

بسم الله قدس سره

قطب زمان - - - - - مع الله

- - حق بآواز نفی ما سوی الله

جسمش - - - - ثابتة داں

تاریخ - گفت هاتف او بود ذات الله

سنه ۱۱۸۶

Page No. 168

تاریخ - مسجد شیخ علی

بنا گشت مسجد بامر حلیم ❁ مرتب مکان شد چو دار نعیم

بجستم چو تاریخ سالش زدل ❁ ندا داد هاتف - - - عظیم

سنه ۱۱۸۱ هجری

Page No. 168

تاریخ مسجد

بنا کرد مسجد محمد غیاث ❁ بدوران نواب عبد المجید

پس از سال پنجاه محمد ❁ - - - - - - تعمیر از سر پدید

Page No. 471—Appendix 1

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

P. 471—App. 1

[illegible]
[illegible]
[illegible]

P. 471—App. 1

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

P. 472—App. 2

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ஸ்ரீசுபயாருதைகசாயஞ ரதுந்ததமாழ
யரீதிரவழதுமலைநதபின ரணமெக்
கமநசணவாண வநதியம புணைவதத
அ8சகதெதொர83 கு^வாரகஅறி௦உவள
எழததரவார வாரழததாகமெகு
தூலவதசச கனுஉழுக உவகனட ரு
ரய ணுபய ௦தசகக ஒபபடகத்கிவென
பதிட தவாருபயமதகதெலைவலம
8808வமான

P. 475—App. 4

P. 476—App. 5

. 476—App. 5

P. 476—App. 5

476—App. 5

P. 476—App. 5

P. 847—App. 5

P. 476—App 5

P. 476—App. 5

P. 477 – App. 7

வொரவெபாரு உ

ஊள8ளவமய ஞு

வ கூதடளிவ

ஜெசூ8த ர ரு ள

ஸ ஐக்கு 8 ஷி

கூர2களயூ

பொதகூ கபல

P. 476—App. 6

P. 477—App. 7

. 477—App. 7

P. 477—App. 7

P. 477—App. 7

P. 477—App. 7

P. 477—App. 7

P. 477—App. 7

P. 477—App. 7

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

P. 477—App. 7

P. 477—App. 7

P. 480—App. 9

P. 477—App. 7

ஸ்ரீ லமமெபோததஹபபம

ராமொதததஹபபமஸ்ரீலம

P. 478—App 8

[illegible]

[illegible]

r 480—App. 9

80—App. 9

P. 486—App. 10

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

P. 486—App. 10

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

P. 486—App. 11

P. 488—App. 12

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]